

*Milton,
Peterborough.*

SCRIPTORES EROTICI

GRAECI

VOLUMEN SECUNDUM

HELIODORUM

CONTINENS.

Η Λ Ι Ο Δ Ω Ρ Ο Υ
Α Ι Θ Ι Ο Π Ι Κ Ω Ν
Β Ι Β Λ Ι Α Δ Ε Κ Α

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBRI DECEM
GRAECE ET LATINE

TEXTUM RECOGNOVIT, SELECTAMQUE LECTIONIS

VARIETATEM ADIECIT

CHRIST. GUIL. MITSCHERLICH

PROFESSOR GOTTINGENSIS

P A R S P R I M A

ARGENTORATI
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS BIPONTINAE
ANNO VI.

I U V E N I

INTERIORI GRAECARUM LITERARUM SCIENTIA

CETERISQUE HUMANITATIS DISCIPLINIS

INSTRUCTISSIMO

CAROLO HENRICO PARRY

BATHONIO - ANGLO

AD SOLIDAE ERUDITIONIS GLORIAM

PATERNA VIA GRASSANTI

HELIODORUM A SE RECOGNITUM

HONORIS CAUSA

D. D. D.

CHR. GUIL. MITSCHERLICH

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS
U.S.A.

NOTITIA LITERARIA

DE

HELIODORO.

HELIODORUS¹ Theodosii F. Phoenix Emese-
nus, Imperatorum Theodosii M. Arcadii atque
Honorii temporibus clarus, homo Christianus,
composuit admodum iuvenis² Αἰθιοπικὰ, 3 fabu-

1 Auctor in extremo libri
x Aethiopicon: τοῖονδε πέρασ
ἔχει τὸ σύνταγμα τῶν περὶ
Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν Αἰ-
θιοπικῶν, ὃ συνέταξεν ἀνὴρ
Φοίνιξ Ἑμεσηνὸς τῶν ἀφ' Ἡλίου
γένος Θεοδοσίου παῖς Ἡλίο-
δωρος. Photius Cod. LXXIII,
hanc ipsam clausulam referens,
non habet verba τῶν ἀφ' Ἡλίου
γένος, & pro Ἑμεσηνὸς legit
Ἀμινδυνός. Meminit iterum
Heliodori Codic. LXXXVII,
XCIV, & CLXVI.

2 Socrates v, 22, p. 287:
Ἄλλὰ τῷ μὴν ἐν Θεσσαλίᾳ
ἔθους ἀρχηγὸς Ἡλίοδωρος Τρί-
κhis τῆς ἐκεῖ γενόμενος Ἐπί-
σκοπος, οὗ λέγεται πονήματα
ἔρωτικὰ βιβλία, ἃ νέος ὢν συνέ-
ταξε καὶ Αἰθιοπικὰ προσηγό-
ρευσε. Totum hoc de Heliodo-

Heliod. P. I.

ro omittit Historia Tripartita,
Socratis locum Latine efferens
ix, 38. Photius autem cum
Heliodori Aethiopica recen-
suisset Cod. LXXIII, τοῦτον
δὲ, inquit, καὶ Ἐπισκόπου τυ-
χεῖν ἀξιώματος ὕστερον φα-
σίν. Dubium quidem videtur
hoc Valesio: neque enim satis
constat, inquit, utrum libri illi
de amoribus Theagenis & Cha-
ricleae ab Heliodoro Episcopo
scripti sint, an ab alio quoriam.
Sorellus plane falsum esse hoc
non dubitat. At saltim certum
est, Socratis & Photii tempo-
ribus hoc ita traditum fuisse. Et
alia exempla Ecclesiasticorum,
qui Erotica scripserunt, colle-
git Aeg. Menagius in Antibail-
leto.

3 Alio sensu Αἰθιοπικὰ scri-

a 4

VIII NOTITIA LITERARIA

lam disertam, elegantem & amoenam, scriptam
 prosa, complexamque amores castos & varias ia-
 ctationes Theagenis & Charicleae, libris X. Po-
 stea, teste Socrate, factus Episcopus Tricentis in
 Thessalia, auctor fuit moris, ut Clericus, qui post
 susceptum sacrum munus cum uxore ante Cle-
 ricatum legitimo matrimonio iuncta cohabitaret,
 deponeretur. Quod vero Nicephorus Hist. Eccl.
 XII, 34, addit, ¹ Synodum provincialem statuif-
 se, ut, quoniam lectione eius librorum iuvenes
 multi in periculum pudoris conicerentur, ipsos
 vel igni abolendos daret, vel Episcopatu cederet;
 atque Heliodorum Episcopatu excidere, quam
 scripta sua abolere, maluisse: hoc merito fabulo-
 sum videtur viris doctissimis, Valesio ad Socratem
 p. 72, Petavio apud Vavassorem & Vavassori ipsi
 p. 149 de ludicra dictione, Sorello in Observa-
 tionibus ad L. XIII Pastoris sui insanientis (*Ber-
 ger extravagant*) p. 685, Huetio de Orig. fabula-
 rum Romanensium p. 36, & Baelio in Dict. hist.
 crit. T. II, p. 1499. Meminit Heliodori huius Αι-
 διορικῶν scriptoris, Photium praeter & Socratem

pserat Bion Solensis, de quo La-
 ért. IV, 58, & Philo, cuius
 rerum in Aethiopia & per Ae-
 thiopes gestarum historiam lau-
 dat Antigonus Caryst. H. mir.
 c. 160. Sed Heliodorus Αιθιο-
 πικὰ scripsit, ut Iamblichus
 Βαβυλωνικὰ, Aristides Μιλη-
 σιακὰ, i. e. fabulam sive dra-
 ma profarium de Amoris
 Charicleae, Aethiopum regis

filiae, & Theagenis Thessali.
 Pro numero librorum x, in
 quibusdam est capitum xxix.

¹ Severitatem Synodi maio-
 rem, quam opuserat, fuisse no-
 tat Voss. IV de Hist. Gr. pag.
 487. Certe multum abest, ut
 alii scriptores erotici pudorem
 Heliodori semper imitati fue-
 rint.

ac Nicephorum, Elias Cretenfis ad Orat. XVII Nazianzeni &c. Mich. PSELLI iudicium ineditum de Historiis Charicleae & Leucippes laudat, & ex eo nonnihil profert Leo Allatius de patria Homeri p. 79. Aethiopica Heliodori, antequam ederentur, legit & locum e libro ipsius decimo sub scriptoris non dilutae auctoritatis elogio Latine attulit Politianus Miscell. c. III.

Lucem vidit Heliodorus primum Graece Basi-
leae 1534. 4. ex officina Hervagiana, cum prae-
fatione *Vincentii Obsopoei*, qui ex Bibliotheca Ma-
thiae Corvini, Hungariae regis, a milite quodam
direptum redemit. Haec editio, cum MSS. Codi-
cibus ab Andrea Schotto, ni fallor, vel G. Can-
tero, diligentissime collata, fuit in Bibliotheca
Marquardi Gudii.

Hervagianam secuta est *Hier. Commelini* editio,
hac epigrapha insignita: Ἡλιοδώρου Αἰθιοπικῶν βιβλία
δέκx: *Heliodori Aethiopicorum libri X. collatione MSS.
Bibliothecae Palatinae & aliorum emendati & multis
in locis aucti, Hieron. Commelini opera. Apud Hier.
Commel. 1596. 8.* Praeter Palatinum Codicem,
quem totum diligentissime contulit Commeli-
nus, ad manus fuere variae lectiones, e Vaticano
Codice opera Andr. Schotti descriptae, quibus &
suas idem vir doctus haud paucas coniecturas ad-
iecerat; tum lectiones alius Codicis, quocum He-
liodorum G. Xylander conferendum curaverat,
cuius tamen ἀντίγραφον ipsi inspicere haud conti-
git; denique idem ipse Matthiae Corvini Codex,
Hervagianis typis expressus. Atque horum MSS.

ope adiutus editor multa loca, quae in editione Basileensi corrupta essent aut mutila, feliciter perfanavit, ac pristinae integritati restituit. In eadem editione adiecta legitur versio *Stanislawi Warszewiczki*, nobilis Poloni. Recusum est hoc Commelini exemplum, adiecta sententiarum ex isto opusculo collectarum serie, & rerum insigniorum indice, *Lugduni, apud viduam Ant. de Harfy, 1611. 8.*

Post Commelinum operam suam Heliodoro addixit *Ioan. Bourdelotius*, cuius editio *Lutetiis Parisiorum* hoc lemmate prodiit: 'Ἡλιοδώρου — — *Io. Bourdelotius emendavit, supplevit, ac libros decem Animadversionum adiecit, — — apud P. Ludovicum Feburier, 1619. 8.* Cum Bourdelotium nullis Codd. suffultum ad Aethiopica edenda accessisse satis constet, in promptu est iudicare, quantum professioni isti, qua Heliodorum a se suppletum iactat, omnino tribuendum sit. Quo eodem loco habendum est alterum, quo emendatius Aethiopica a se edita profitetur, quandoquidem vix unum & alterum locum reperias, in quo a Commeliniano textu recesserit, aut novam in confragosis locis Critices ope, qua omnino parum valuit, viam aperire studuerit. Tanto fatius ei visum est, Animadversionum spissum volumen adiacere, plenum rerum vulgarium, & ad Heliodori lectionem iuvandam plane inutilium.

Dan. Pareum editorem iactat ed. *Francofurtenfis a. 1631*, vanissimo hoc titulo inscripta: 'Ἡλιοδώρου — — *collat. MSS. Bibliothecae Palat. & aliorum emendati & multis in locis aucti, atque in capi-*

ta ordine distincti, cura & labore D. Parei. Francof. apud Guil. Fitzer, 1631. 8. Quae enim Parei in edendo Heliodoro partes fuerint, cum nihil plane, id quod iure exspectari poterat, hac de re lectorem monuerit, atque praefationem adeo adhaerere superfederit, vix coniectando assequaris. Nam & textum e Commeliniano exemplari cum Warsevicii versione fideliter expressum videas, & variae lectiones, ex eodem libro descriptae, in calce libri appositae sunt, nulla prorsus crisi ab eo adhibita. Igitur a librario (cuius etiam est dedicatio, in fronte libri praefixa) suspensam in eius vestibulo hanc fuisse hederam, qua ignotos falleret, vix dubitandum videtur.

Nostri aetate ad Heliodorum denuo typis evulgandum illustrandumque assiluit *I. P. Schmidius* (Lips. 1772. 8.) quae tamen eius opera nostro parum profuit. Satis enim habuit, Bourdelotii animadversiones recoctas apponere, & subinde e suo penu aliquid depromere, quod nec ipsum ita comparatum est, ut Heliodori lectionem inde expeditiorem factam iure laetari possimus. Crisim raro attigit; in quibus autem locis factum est, parum feliciter in ea collocatam eius operam deprehendimus. Ut taceamus vitia typographica, quibus ista editio scatet innumeris.

Nos quidem in adornanda hac editione legem, in edendis Scriptoribus eroticis nobis dictam, sancte servandam duximus, nostramque operam in detergendo poliendoque, quantum fieri posset, orationis contextu continuimus. Quae ne va-

na ac temeraria esset opera, redeundum fuit ad exemplum Commelinianum, & quae ibi expositae essent, copias criticas. Quibus quidem ita usi sumus, ut, si quam probabiliorem ibi lectionem e Codice quopiam enotatam videremus, ipsi textui eam audacter immitteremus, ceterasque varias lectiones, quae alicuius momenti viderentur, excerptas eidem subiiceremus. Contulimus quoque Cod. Taurinensis lectionum farraginem, per Dorvillii ad Charitonem commentarium sparsam ac diffusam; neque poenituit nos suscepti huius negotii, per se satis molesti ac taedii pleni, cum proficuum admodum emendando Heliodoro impensam istam cognossemus operam. Haud raro enim in turpi ceterorum librorum consensu supeditatas ab isto Codice lectiones vidimus probatissimae diversitatis, quas quidem, cum severiorem minime reformidarent critice, & Heliodoreae loquendi formae apprime responderent, tanquam genuinas auctori suo restituere haud dubitavimus. Raro ipsi coniecturis indulsumus, rariufque iis in ipso textu locum concessimus, alieni a Toupiana aliorumque levitate, suum belle, pulchre, verissime! ubique sibimet acclamantium, probeque memores, quam saepius nostrum inventi blandimento fallatur corrumpaturque iudicium. Denique in congerendis, quae per Observationum libros aut alibi reposita ac dispersa meminissim, virorum doctorum conaminibus, ad iuvandam Heliodori lectionem institutis, aliquid meum spectari volui studium: data enim

opera ut illud persequeretur, curiosissimisque oculis ac digitis tales libellos perstreperem, id vero neque otii mei erat neque ingenii. Quae igitur ad Heliodorum facientia ferius animadverti, haec in fascem collecta, lectorum iudicio hic subiicere haud gravabor :

Lib. IV, 11, p. 242. Εἶχεν ἀποκειμένην ἐν κυστίδι sc. ταινίαν. Malim κιστίδι. *Jung. ad Polluc. L. X, p. 1318.*

Lib. IV, 16, p. 252. Ὀλκάδα μυριαφόρον. Lego: ὀλκάδα μυριοφόρον. *Idem ad eundem IV, p. 447.*

Lib. IV, 18, p. 259. Ἐμοῦ δὲ τήν τε ἐστίαν ἐσχάραν εἰς βαμὸν ἀνάψαντος, καὶ λιβανωτὸν ἀπθύσαντος, ἐπώμνυν ὁ Θεαγένης. Bourdelotium non moror, & emendo ἐστίας ἐσχάραν, domestici foci craticulam; & λιβανωτὸν ἐπιθύσαντος. *Valken. ad Ammon. I, 11, p. 48.*

Lib. V, 2, p. 9. Ὅσον ἡρινῆς ἀηδένος ἔλειον ᾧδὴν ἐν νυκτὶ μυρομένης) Optimi Commelini coniecturam αἰλιγὸν legentis, & prorsus geminum locum e Sophocle afferentis, improbare non possum, cum & Moschus sic ordiatur suum ἐπιτάφιον Βίωνος. Αἰλινά μοι στοναχεῖτε νάπαι καὶ Δάριον ὕδωρ. quamvis aliquando incideret apud Heliodorum ἔλεγον, a flebilibus elegis. Sed hoc argutum nimis, mihi que primo evilescat. *Jung. ad Polluc. L. I, p. 39.*

Lib. V, 16, p. 37. Τὴν τῆς θυσίας πολυτέλειαν) Ita vulg. τῆς οὐσίας πολυτ. corrigi oportere, vidit quoque *Valken. ad Eurip. Phoen. v. 712.*

Lib. VII, 9, p. 154. Τί σε νέον ἢ καινὸν ἀλγύνει πάθος;) Νέον ἢ καινὸν suspectum mihi valde videtur, est enim fere unum idemque, neque opponi sibi potest recte νέον καὶ καινὸν, licet supra L. IV πάθος τε καινότερον occurrat, atque alibi νεαρόν. Quare vix dubium mihi haeret, quin legendum hic fuerit νέον ἢ ξέον, novum aut insolitum & peregrinum. Nisi legendum hic potius videatur καινόν h. e. letiferum, interfi-

ciens, a *καίνω* occido, *perimo*, unde *καίνις*, *caedes*, *mors*, *strages*, ut notum; vel etiam leg. *καίριον*, *letiferum*, *periculosum*, quod saepe apud Hippocratem & Dionys. Halic. occurrit; vel denique scribendum *αἰνόν*, *difficile*, *grave*, *horrendum*, quae omnia apte huc quadrare nemo non animadvertit. *Triller Obss. crit.* III, c. 15, p. 214.

Lib. VIII, 1, p. 214. Ἐξήτει μὲν καὶ τὰς Φίλας) Ita pro ἐξήτει cum Palat. MS. legere malo, uti & post: ἐξήτει δὲ καὶ τὰ σμαράγδ. *Iungerm. ad Polluc.* VIII, p. 962. Idem & nos maluimus.

Lib. VIII, 7, p. 235. Καὶ τοῖς διακονουμένῃς Ἄβρας οἴνου κεκραμένου κύλικας ἐπιδούσης) H. e. *cum puella mensae ministrans mixti vini calices porrigeret.* In ed. Bas. legitur Ἀῦρας, male. Ἄβρα nomen est ancillae, opulentiorum olim subservientis uxoribus. *Iung. ad Poll.* IV, p. 440.

Lib. IX, 22, p. 320. Τὸν γοῦν ποταμὸν τοῦτον, εἶτε καὶ καδ' ὑμᾶς δεόν, καὶ κῦτος ἅπαν τὸ ποτάμιον) Haec ita vulgo vertuntur: *Ceterum, cum fluvium hunc, seu vestra opinione Deum, & omnium fluviorum cumulum, in- epte omnino & perquam frigide, si quid iudicem; quod & dudum viderat C. Barthius Lib. V Adv. c. 20, p. 250.* Quid enim quaeso illud *fluviorum cumulum?* cum vertendum potius esset per *alveum, ambitum, spatium ambitiosum, capacitatem, colluviem & voraginem* & similia, ut notum. *Κῦτος* quippe, aut *κῦτος* (nam utrumque scribitur) *Hesychio* interprete, idem est ac *σῶμα, ὄγκος, χόρημα, βέδος* &c. quemadmodum & *Suidas* alique vocem hanc recte exponunt; de qua plura vide sis apud *Arnald. Lect. Gr.* I, 13, p. 88. Quibus iam addo locum ex *Constitutionibus Apostolicis Clementis*, ut creditur quidem, L. VIII, p. 139. b. ed. Ven. a. 1563: ἄβυσσον καὶ μέγα κῦτος περιδεῖς, ubi tamen in ipso MS. exstat κῆτος, quomodo etiam apud *Hesychium*, *Lucianum*, & alios occurrit, forsan minus recte, ut qui-

dem cenfet Arnaldus; nifi fortaffis utrumque potius rectum fit, de quo ulterius cogitandum. Licet igitur κῦτος ἅπαν τὸ ποτάμιον hoc fenfu de Nilo optime dici poffe videatur: tamen maiore aliquo atque fplendidiore elogio Nilum hic ornare voluiffe Heliodorum, quam ut eum nude appellaret κῦτος, patet, nifi fallor, ex antecedentibus, καὶ ἡμᾶς δεῖν. Quamobrem hic legendum potius cenfeo: καὶ κῦδος ἅπαν τὸ ποτάμιον, vel ἅπάντων ποταμῶν, omnium fluviorum prima gloria & decus fluviatile, ut fic loqui liceat. Quemadmodum fcilicet Ariftid. in orat. Aegyptiaca extrema pag. 364, T. II ed. Iebb. pari emphafi parique venufate dixerat: Νεῖλος ποταμῶν οὐχ ἦττον κάλλιστος, ἢ μέγιστος, καὶ χρεῖζ καὶ θεῶν ἠδονῆ, καὶ ταῖς πάσι πολὺ νικῶν· item Theophyl. Simoc. L. VII H. Mauric. cap. 17, p. 365: οὗτος ὁ Νεῖλος μέγιστος ἅπάντων τῶν περὶ τὴν οἰκουμένην καθεστῶς ποταμῶν· & alibi, μέγιστος καὶ κῦδιστος ἅπάντων ποταμῶν. Adde & Iuliani Ep. I, & alibi. Plura eiusmodi praeclara elogia collegit olim Wendelinus in libro de Admirandis Nili. Κῦδος autem ἅπάντων ποταμῶν, Nilus hic eadem elegantia eodemque pondere dicitur, ac alias apud Graecos κῦδος ἀνάκτων, θεῶν, ἀστέρων, Ἀχαιῶν, σοφῶν, ἡρώων, ἰατρῶν, παρθένων, aliaque in hunc modum plura apud Homerum, Pindarum & alios; quomodo & apud Latinos fic magna ac prima gloria Ducum, Teucrum, puellarum, Deum, urbium &c. dici frequenter folet. Sic tritiffimus ille eft Martialis verfus (XIII, 92) *Inter quadrupedes gloria prima lepus*. Haec Triller Obfl. crit. III, 15, p. 215. Wesselingius contra ad Diod. Sic. III, p. 185, hunc locum ita refingit: καὶ κῦτος ἅπαν τὸ ποτάμιον, i. e. crocodilos, hippopotamos, eiusdemque generis alia animalia, quibus Aegyptii divinum honoris cultum deferebant.

Lib. X, 17, p. 370. Πλείονι δὲ αὐτὸς περὶ τῶ παύσει τὴν καρδίαν σμυχνόμενος) Posteriora ne verterent, interpretes credo deterruiffe difficultatem, quam ta-

men tollere Vatic. Cod. ope pronum est, modo *πυρὶ*, quod is praebet, pro *περὶ* adsciscamus. Possis τῷ *πάθει* quasi per *ἐπεξήγησιν* appositum fervare; sed reiectum liberabit orationem ingrato tractu, & sententiae vim atque acumen argutius adstruet: *ipse maiore, quam in aris ardebat, sollicitudinis aestu confectus*. *Hemsterh. ad Lucian. T. I, p. 352.*

Lib. X, 21, p. 376. Παρὰ τὸ οὖς τῆ Περσίην προκύψασα) Leg. *πρὸς τὸ οὖς τῆ Π. προσκύψασα*. *Valken. ad Eurip. Schol. in Phoen. p. 714*

Lib. X, 28, p. 388. Ἀνδρείῳ τῷ λήμματι κινούμενος) Leg. *λήματι κινούμενος*, *generoso animi impetu motus*. Cf. *Aristoph. Ran. 615. Eurip. Rhéf. 245. Hippol. 206. Valken. ad Ammon. p. 142.*

Lib. X, 31, p. 395. Theagenes cum exercitatissimo athleta luctaturus, & aut vincere aut vinci paratus, quia de constantia amoris Charicleae fere desperabat, ita ratiocinatur: *ἵνα τι ῥέξας, ἢ παθὼν, ἐμπλήσω Χαρίκλειαν, τὴν σιωπῶν εἰς δεῦρο τὰ κατ' ἡμᾶς καρτεροῦσαν*. Hic quaero, quid tandem sit *ἐμπλήσω Χαρίκλειαν*; nam sensus lascivus hoc quidem loco nullo plane modo inferri & tolerari potest. Quid multa? Unica tantum litera fraudi hic fuisse videtur bono interpreti; qua mutata, ut decebat, genuina lectio illico, credo, redibit loco huic alias perquam obscuro. Legendum nimirum modeste conicio, non temere impero, *ἐμπλήξω Χαρίκλειαν*, *percellam, percutiam, commovebo Charicleam*, sensu fane elegantissimo. *Triller Obsf. crit. III, 15, p. 218.*

Haec quidem haecenus. Restat ut de Heliodori versionibus pauca moneamus. Ac *Latinam* haud inelegantem, cum argumentis, expertus est opera *Stanislai Warschewiczki*, nobilis Poloni, Bas. 1551, fol. apud Oporinum. Fallitur adeo *Baellius*, qui in *Lexico* affirmat, Heliodori editionem

in folio esse Graeco-Latinam. Separatim versio Latina Heliodori recusa est *Urfell*. 1601. 8. *ex officina Corn. Sutorii*, & *Lugd. Bat.* 1637. *apud Ge. van der Marfe*. Inter libros ab Oporino excusos memoratur Heliodorus, Graece innumeris locis emendatus a Guil. Cantero, & Latine a Warfchewickio versus in 8. quod falsum est.

Gallice Heliodorus translatus est, auctore *Iacobo Anioto*, *Parif.* 1549 & 1559, fol. & 1575, 1583, & 1588, in 12. quae versio ipsi ¹ Abbatiam conciliaffe dicitur, licet auctor, quem transtulit, hoc ipso opere Episcopatu fertur excidisse.

Alia Gallica versio paullo nitidior, nescio quo auctore, (*Io. de Montilard* perhibet *Paciaud*. *Proloqu.* pag. 48.) cum pluribus nec inelegantibus imaginibus in aes incisis prodiit *Parif. apud Sam. Thibouft.* 1623. 8.

Denuo Heliodorus in linguam Gallicam translatus prodiit *Amstelod. apud Herm. Vytwerck* 1727, cuius auctor satis habuit dedicationi subscribere: *Abbas de F * * **. Recusa est ista versio *Londini* (*Parif.*) 1743, & *Parif. apud Coustelier* 1757. 8.

Metaphrasin *Melipi San Gelasii* (*de Saint Gelais*) Episcopi Engolismensis, qui carmine ² Gallico partem Heliodori transtulisse traditur, haud videre contigit.

Hispanice e Latino per *Ferdinandum de Mena*, *Toletanum*, recensente *Caesare Oudino*, *Parif.*

¹ *Baillet Jugemens de Savans* T. I, p. 557. Cf. *Teiffier* Elog. T. II, p. 152.

Heliod. P. I.

² *Sorel* *Remarq. sur le XIII* livre du Berger extravagant p. 685. *Bayle* *Diction.* p. 1499.

XVIII NOTITIA LITERARIA

1616. 12. *La Historia de los dos leales amantes Theagenes y Chariclea. trasladada de latin en Romance por Fernando de Mena, vezino de Toledo: vista y corregida por Cesar Oudin.* Antiquiorem editionem, Lutet. a 1612. curatam, laudat Paciaud. in Proloqu. ad *Eroticos SS.* p. 48. Utraque fluxit ex ed. pr. a. 1585. en Alcalá de Henares emissa, in qua interpres de Menavezino inscribitur, teste eodem Paciaud. l. 1. Aliam versionem ineditam *Iani Vergerae* memorat Nic. Antonius in *Bibl. Hispana.*

Italice: Historia delle cose Ethiopiche — — tradotta della lingua Greca nella Toscana da Leonardo Ghini. In Vinegia, appresso Gabriel Giolito de Ferrari, 1556. repetit. a. 1586. tum 1623 & 1638 Venetiis apud Gerard. & Iosephum Imbertos.

Germanice absque auctoris nomine & anni nota Heliodorus prodiit *Norimbergae apud Endter & Wolfgang.* Forte haec eadem versio est, quam curavit *Io. Zschorn.* Westhofii in *Alsatia ludimagister,* quam alteram & denuo recensitam dicit *Fabricius* *Francof. a. 1580. 8.* Alia versio evulgata est *Ienae 1750,* cuius auctor latere voluit sub lit. *W. C. W. A.* Novissima denique, a *Meinhardo* curata, *Lips. 1767. duobus Voll. 8.*

Anglice Heliodorum interpretati sunt: *Tho. Underdowne* *Lond. 1587. 4.* & *W. Lisle* *Lond. 1622. 4.* Tum *N. Tate: Aethiopian Adventures, or the History of Theagenes and Chariclea. Written originally in Greek by Heliodorus. In ten Books. The first five translated by a Person of quality, the last five by N. Tate. London. 1686. 8. rec. 1753. 8. Novissima*

eaque elegantissima versio, auctore anonymo, prodiit hoc titulo: *The Adventures of Theagenes and Chariclea. A Romance. Translated from the Greek of Heliodorus.* London 1791. 2 voll. 12.

Anglico carmine hexametro Heliodorum reddere conatus est *Abrah. Fraunce* Lond. 1591. 8. cuius initium videre licet in *Actis Erudit.* a. 1687, p. 580.

Belgice. Amstelod. 1669. 12. &

Polonice. Vilnae, 1606. 8.

Veram esse historiam, quam Heliodorus descripsit, licet subinde instar Herodoti paradoxis refertam, sensit Obsopoeus, Phil. Melanchton, & auctor praefationis ad Germanicam versionem. Sed non magis assensum nostrum meretur, quam quod affirmantem G. Calixtum inducit C. W. Eybenius ad Eponymologicum criticum Magiri p. 426, licet nihil tale habet Calixtus de coniug. Clericorum p. 419, Heliodorum libros suos conscripsisse lingua Aethiopica; vel quod Menag. T. II Anti Bailletti p. 334, Heliodorum primo loco recensens inter eos, qui officio sacro functi amatoria vulgare non dubitarunt, scribit Aethiopica eum sua composuisse, cum iam esset Episcopus; vel quod Sorellus a ¹ Baelio confutatus negavit auctorem Aethiopicorum fuisse Christianum. Ceterum in locorum descriptione fide haud indignus esse videtur scriptor certe venustissimus, licet non satis Atticum observet Graevius notis ad Luciani Soloecist. p. 746. Ita quoque de Helio-

¹ Bayle in *Heliodore*, nota (E.)

doro Salmasius praef. ad Achillis Tatii Erotica: Veteres Scholiaetae aliquando scriptum hoc Achillis Tatii citant nomine *Λευκίππης*, ut Heliodori Aethiopica sub titulo *Χαρικλείας*. Hi duo sunt optimi ac praestantissimi *Ἐρωτικῶν* auctores, qui hodie exstant, & terantur manibus hominum otiosorum, & elegantis inertiae studiosorum. Reliqui omnes, Eustathii & Prodromi, nugae sunt praef. istis, vix digni, qui legantur. Heliodorus Achille difertior, & in operosiore dicendi genere eloquentiam, quam promittit ac praestat, etiam venditans. Certe abundantior est, & tractatu limido & amoeno diffusae orationis lectorem allicit ac tenet. Iste (Achilles) simplicioris & magis inaffectatae elegantiae sectator, ut plane in eo agnoscas peculiare Alexandrinis vernulis argutias, & delicias nativi sermonis miro sale ac suavitate conditi. Succinctior ubique est, & vibrantes sententias ex abrupto intorquens. Argumenti varietas & accidentium mutatio in Heliodoro mirabilior, (quandoque etiam citra necessitatem & nodum vindice dignum interveniente Deo ex machina) quamvis nec Achilles hac in parte sibi defuerit. Sed *ἐπισόδεια* intermiscuit paullo lasciviora, cum semper sit castus Heliodorus. Praetereo, quae de Heliodoro erudite, ut solet, & eleganter Huetius de orig. fabb. Rom. p. 36 sq. post alia denique observans, a sequentium temporum fabulatoribus Heliodorum tanquam exemplum propositum sibi ad imitandum, perinde ut a poetis fere Homerum. Quod de recentioribus etiam non

paucis fabularum Romanensium scriptoribus verum esse constat, ut in Gasp. Gilli, Hispani, Diana, Latine a se sub Erotodidascali nomine edita, observavit Casp. Barthius, in Guarini Myrtilo, & Urfaei Sylvandro Huetius. Conf. Claudii Quilleti Callipaediam L. III, p. 43 ed. Paris. 1556. 8. Elegans epitome, nec minus perspicua quam brevis, librorum Heliodori concinnata est a Guil. Cantero L. I Nov. Lect. c. 19. Idem loca nonnulla eiusdem scriptoris castigat in libro de ratione emendandi auctores, & Novar. Lect. III, 9, probans iudicium viri docti, qui epicis poëtis diligenter legendum Heliodorum, & licet prosa decurrat, pro optimo exemplari illis proponendum suavit. Epitomen Aethiopicorum Heliodori edidit etiam cum quibusdam observationibus & narratione de parentibus suis Mart. Crusius, Francof. 1584. 8. Sed & Iohannes Scholvinus, Lubecensis, Aethiopissam Tragicomoediam vulgavit versibus Latinis, cuius argumentum fatetur se ex Heliodori Aethiopicis petiisse, Francof. 1608. 8.

EX PHOTII BIBLIOTHECA

COD. LXXIII.

ἈΝΕΓΝΩΣΘΗ Ἡλιοδώρου Αἰθιοπικά. ἔστι δὲ τὸ σύνταγμα, δραματικόν. Φράσει δὲ πρεπούση τῇ ὑποθέσει κέχρηται. καὶ γὰρ ἀφελεία καὶ γλυκύτητι πλεονάζει, καὶ πάθεσι δὲ τὰ μὲν παροῦσι, τὰ δὲ ἐλπιζομένοις, τὰ δὲ ἀνεπίστοις διαποικίλλεται ἢ οἰήγησις, καὶ παραδόξοις δὲ ἐκ συμφορῶν σωτηρίαις. λέξεσί τε εὐσήμοις καὶ καθαραῖς· καὶ εἴ που, ὡς εἰκὸς, καὶ ταῖς εἰς τροπὴν κλινοῦσαις ἀποχρήσαιτο· εὐσημοὶ τέ εἰσι, καὶ ἐναργῶς παριστῶσαι τὸ προκείμενον. περίοδοι σύμμετροι, καὶ εἰς τὸ βραχύτερον· οἷα δὴ καὶ ἡ συνθήκη τε καὶ τᾶλλα τῶ

LEGIMUS Heliodori Aethiopica. Opus est dramaticum, ea phrasi, quae argumentum conscriptum deceat. Multa enim est in eo sine affectatione simplicitas, atque iucunditas. Affectibus praeterea rerum partim praesentium, partim speratarum, aut insperatarum, temperata narratio est, salute saepenumero praeter opinionem in mediis calamitatibus allata. Verba quoque adhibentur significantia & pura, quae si interdum, ut par est, in figuram deflectantur, perspicua tamen sunt, evidenterque propositam rem exhibent. Periodi etiam, pro subiecta re, aptae: quippe aliquanto breviores, contractioresque. Compositio denique, ut cetera omnia, narrationi

λόγω ἀνάλογα. ἔρωτα μὲν ἀνδρὸς ὑφαίνει καὶ γυναι-
κός· σωφροσύνης δὲ δείκνυσι πόθον καὶ Φυλακὴν ἀκριβῆ.

Καὶ ἔστιν αὐτῶ ἡ τοῦ δράματος ὑπόθεσις Χαρίκλεια
καὶ Θεαγένης, σώφρονες ἀλλήλων ἔρασταί· καὶ πλά-
νη τούτων, καὶ αἰχμαλωσία παντοδαπῆ, καὶ Φυλακὴ
τῆς σωφροσύνης. τὰ δὲ ἐμφερόμενα ὀνόματα, καὶ ὡς ἐν
κεφαλαίῳ τὰ πάθη, καὶ αἱ πράξεις, ἑορτὴ Ἀθηναίων,
καὶ Χαρίκλεια ἱερατεύουσα, καὶ Θεαγένης σταδιοδρό-
μος, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἔρωσ ἀπὸ τῆς ὄψεως, καὶ νό-
σος Χαρικλείας ἀπὸ τοῦ ἔρωτος, καὶ ἀρπαγὴ ταύτης
ἐκούσης ἀπὸ Χαρικλέους, ὃς ἐνομιζέτο αὐτῇ πατήρ, (καὶ
Θεαγένης δ' ἦν ὁ ἥρπαικὸς διὰ Καλατίριδος) ἀπόπλους
καὶ κατάπλους ἐπὶ Ζάκυνθον, καὶ ἔρωσ τοῦ ναυάρχου
πρὸς Χαρίκλειαν, καὶ πεπλασμένη παρὰ Καλασίρι-
δος τοῦ γάμου ὑπόσχεσις, καὶ κατάλυσις παρὰ τὸν
αἰγιαλὸν, τῶν περὶ Χαρίκλειαν· καὶ μῆνυσις περὶ τοῦ

ipfi accommodata, qua viri quidem feminaeque refer-
tur amor, sed qui castitatis praeferat desiderium, custo-
diamque accuratam.

Dramatis huius argumentum auctori praebuere Thea-
genes & Chariclea, caste inter se ac pudice amantes,
cum ultro citroque iactati errarunt, & capti etiam iden-
titem, fidem tamen coniugalem constanter servarunt.
Ergo nomina horum adducuntur, & summatim quidquid
passi sunt, egeruntve. Atheniensium festus dies, quo,
Chariclea sacerdote, Theagenes cursu certat: ab oculis
tunc natus invicem amor, ortusque ex eo morbus in
Chariclea, quae rapta, non invita, e domo Chariclis,
qui parens habebatur. Raptor vero, opera Calasiridis,
Theagenes. Abnavigatio atque appulsio in Zazynthum.
Navarchus Charicleae amore capitur, & ficta promissio
facta a Calasiride coniugii. In litore Chariclea hospitio ac-

ὑποδεξαμένου ἀλιέως, ὅτι Τραχῖνος ὁ λήσταρχος ἀρ-
παγὴν τῆς κόρης βουλεύεται καὶ ἀπόπλους διὰ τοῦτο
Καλασίριδος, καὶ τῶν περὶ Χαρίκλειαν, καὶ ἐπιδιώξας
Τραχίνου, καὶ κατάληψις τῆς νεώς· καὶ ἔρωσ Τραχι-
νου, καὶ ὑπόκρισις εἰς συγκατάθεσιν Χαρικλείας· καὶ
ἐξαίτησις Θεαγένους, ὡς ἀδελφοῦ, ὡς δὲ πατρὸς, Κα-
λασίριδος· καὶ ἐκπλήρωσις τῆς αἰτήσεως, καὶ τρικυμία
θαλάσσης, καὶ διαφυγὴ ναυαγίων, καὶ προσόρμισις
μέρεσὶ τισὶ τῆς Αἰγύπτου· καὶ Τραχῖνος τοῦ γάμου
Χαρικλείας μιμησκόμενος, καὶ Καλάσιρις ὁ δῆθεν πα-
τὴρ ὑπισχνούμενος, καὶ ἀπάτη, καὶ γαμήλιος εὐωχία·
καὶ Πελώρου ἔρωσ, Καλασίριδος παροτρύνοντος, καὶ ἔρις
Τραχίνου καὶ Πελώρου περὶ Χαρικλείας· καὶ τέλος
σφαγὴ, καὶ ἀπώλεια παρ' ἀλλήλων τῶν ληστῶν,
συνεργούσης καὶ Χαρικλείας τῇ ἐκείνων ἀπώλειᾳ τοῖς
τοξεύμασι· καὶ Θρήνος Χαρικλείας ἐπὶ Θεαγένην τραύ-

cepta, & indicium factum a piscatore, qui receperat,
Trachinum quendam, latronum praefectum, virginis rap-
tum meditari. Hinc Calasiridis fuga & Charicleae: quos
Trachinus infectatus navem capit, captusque amore est,
& Chariclea nuptias velle fingit. Expostulatio Theagenis
ut fratris, Calasiridis vero, ut parentis, qui & voti com-
potes redditi. Maris hinc tempestate suborta & naufragium
vitant, & ad quandam Aegypti oram navem ap-
pellunt. Charicleae nuptiarum a Trachino facta mentio,
& Calasiridis, ficti parentis, promissa atque deceptio,
nuptiali epulo instituto. Pelori amor, incitante Calasiri-
de, & contentio Trachini & Pelori super Chariclea. Stra-
ges hinc tandem nata, mutuaque latronum internecio,
quam ipsa quoque Chariclea mittendis in illos telis mul-
tum promovit. Luctus Charicleae super Theagene, vul-

μασι κείμενον· ληστῶν πάλιν ἄλλων ἕφοδος, καὶ τούτων ἐπὶ Χαρικλείᾳ ἐκπληξίς· εἶτα σύλληψις αὐτῆς καὶ Θεαγένους, καὶ ἀπαγωγή πρὸς Θύαμιν, ὃς ἐπῆρχε τῶν βουκόλων ληστῶν· τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ὄνομα, ὅσοι τὴν νῆσον ᾤκουν. ἔρᾳ πάλιν Θύαμις Χαρικλείας, καὶ Θεαγένης εἰς ἀδελφὸν ὀνομάζεται. ἐπιδρομὴ κατὰ τῶν βουκόλων καὶ πόλεμος· καὶ σφαγὴ τῶν βουκόλων, καὶ φυγὴ Θυάμιδος, καὶ φυγὴ Θερμούθιος, Κνήμονος καὶ Θεαγένους· καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ Χαρίκλεια, καὶ Θίσβη κατὰ τὰς εἰσόδους τοῦ σπηλαίου ἐσφαγμένη κειμένη νεκρά· καὶ Θεαγένους ὡς ἐπὶ Χαρικλείᾳ πένθος ἀφόρητον, ἕως ἔνδοθεν Χαρίκλεια ἀνεβόησε· καὶ ἀπορία ἐπὶ τῆς Θίσβης τῆς σφαγῆς, καὶ Θέρμουθιος ἐπ' αὐτῇ ὀδυρόμενος· καὶ ἀπορία Κνήμονος καὶ Θερμούθιος, καὶ δι' ἑτέρας Χαρικλείας καὶ Θεαγένους· καὶ Κνήμων ἀπολιμπάνων Θέρμουθιν, καὶ συνάντησις Καλασίριδος

neribus strato. Aliorum iterum latronum incurfus, qui aspectu Charicleae consternati animo, eam deinde rapiunt cum Theagene, & ad Thyamin adducunt. Is erat latronum Bucolorum (sic enim appellabantur, qui eam infulam tenebant) praefectus. Ardet & hic Charicleam, Theagenesque frater nominatur. Impetus item in Bucolos fit, pugnaque excitata, horum oritur caedes: Thyamis fuga dilapsus, Thermuthis quoque & Cnemon, atque Theagenes. Chariclea interim illo in antro (ad quod abducta fuerat) remansit, ad cuius ostium caesa iacebat Thisbe, qua visa tanquam super Chariclea ingens Theagenis dolor exstitit, donec ex imo antro Chariclea acclamaret. De Thisbes caede haesitatio, & super ea Thermuthis luctus ac fletus. Abitus Cnemonis atque Thermuthis, aliaque ex parte Charicleae atque Theagenis. Cnemon a Thermuthi discedens Calasiridi occurrit. Narrant

καὶ Κνήμονος· καὶ διήγησις τῶν συμπεσόντων ἀλλήλοις, Κνήμων μὲν περὶ Θίσβης, καὶ Δημαινέτης τῆς μητρύας, καὶ τοῦ ἔξοστρακισμοῦ καὶ τῆς ἄλλης δυστυχίας· Καλάσιρις δὲ περὶ Χαρικλέους καὶ περὶ Χαρικλείας καὶ Θεαγένους, καὶ Φρήνος ἐπὶ τούτοις. εἶτα Κνήμων εὐαγγελιζόμενος, ὅτι σώζοιτο Χαρίκλεια καὶ Θεαγένης· καὶ ὅτι Θύαμις αὐτόν τε καὶ κείνους εἶχε· Ναυσικλῆς ἄγων Χαρίκλειαν, παρ' ᾧ καὶ Καλάσιρις ᾧκει, ἐν τῷ ὀνόματι Θίσβης, καὶ ταραχὴ διὰ Θίσβης, Κνήμονος· ἦδει γὰρ αὐτὴν τεθνηκυῖαν· καὶ χαρὰ ἐπὶ Χαρίκλειαν. ἐπιζήτησις πρώτη Θεαγένους, καὶ γάμος Κνήμονος καὶ Ναυσικλείας· καὶ ἀποδημία Καλασίριδος σὺν Χαρικλείᾳ ἐπὶ τὴν Θεαγένους ζήτησιν. καὶ γραῦς καταλαμβανομένη ἐπὶ παιδίῳ κατὰ πόλεμον πεσόντι κωκύουσα, καὶ μαγγανίαις τὸν τοῦ παιδὸς ἐπερωτῶσα νεκρόν. καὶ Χαρίκλεια καὶ Καλάσιρις ὁρῶν-

utrinque, quaecunque acciderint: Cnemon quidem de Thisbe & Demaenete noverca, deque exfilio per testularum suffragia, praeter alia adversa; Calasiris vero de Charicle & Chariclea, atque Theagene. Utrinque comploratio ob haec ipsa mala. Mox Cnemon laetum narrat nuntium, Theagenem & Charicleam superfites etiamnum esse: se enim cum illis in Thyamis manibus fuisse. Nauficles autem, apud quem & Calasiris habitabat, Charicleam adducit sub Thisbes nomine. Ad huius ergo nomen turbatur Cnemon, quod noffet, eam mortem obiisse: verum mox gaudium oritur super Chariclea. Investigatio primum Theagenis, nuptiaeque Cnemonis & Nauficleae. Calasiridis item peregrinatio cum Chariclea, ut Theagenem inveniant. Anus deprehensa, quae filium bello extinctum lamentaretur, magicisque artibus ac superstitione filii cadaver confuleret, aspicientibus Calasiride

τες καὶ τὰ ποιούμενα. ἐρώτησις πάλιν βιαία πρὸς τὸν νεκρὸν, εἰ περισωθεῖ αὐτῆς ὁ ἕτερος υἱός; καὶ ἀρὰ κατὰ τῆς μητρὸς, ὅτι βιάζεται, καὶ ὅτι πράττει ἀθέμιτα. καὶ ὅτι ὁ ἕτερος υἱὸς σφαγίζεται, αὐτὴ δὲ πρὸ ἐκείνου, ἀνθ' ὧν ἀθέμιτα εἰς τὸν νεκρὸν ἔδρασε, καὶ σφαγὴ τῆς γραδὸς, κλάσματι δορατίου ἀκούσης περιπετούσης. Θύαμις καὶ Θεαγένης, καὶ τὸ ἄλλο ληστρικὸν σύνταγμα ἐπὶ πόλιν Αἰγυπτίαν, Μέμφιν, ἐπὶ ἀναζητήσει τῆς ἱερωσύνης, ἣν αὐτῶν ἀφελὼν ὁ νεώτερος εἶχεν ἀδελφὸς Πετόσιρις. καὶ Θόρυβος περὶ τὴν πόλιν· καὶ Ἀρσάκη προκαθημένη, καὶ παύειν ἐπιχειροῦσα τὸν πόλεμον, καὶ μονομαχεῖν ἀλλήλαιν τοῖν ἀδελφοῖν ἐπιτρέπεται, καὶ τῶν νικῶντι τὴν ἱερωσύνην ἀρμόζειν δικάζουσα. μάχη τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἄκοντος Πετοσίριδος· ἄπειρος γὰρ οὗτος ἦν πολέμου. Θύαμις δὲ ἐγεγόνει ἐμπειρότατος· διὸ καὶ τρέπεται τὸν ἀδελφόν· ὁ δὲ πάντα ῥίψας Φεύγει, καὶ

& Chariclea, quae fierent. Interrogat illa iterum diris adhibitis cadaver, alterne filius viveret; & imprecatur mortuus matri, quod vi ageret ac per nefas; alterum ergo filium occisum iri, sed illam prius, eo quod iniuriam mortuo fecisset. Vetulae interitus, per hastae fragmentum invite morientis. Thyamis & Theagenes cum reliqua latronum manu in Aegypti urbem, Memphin, ibant, ut sacerdotium ille a fratre Petosiri, natu minore, occupatum repeteret. Hinc tumultus ad urbem excitatur. Arface ad urbem sedens, ab armis discedere, duello vero fratres conflagere iubet, victorem sacerdotio dignum idoneumque fore iudicans. Singulare dehinc fratrum cerramen, Petosiri invito, utpote armis ferendis infueto, Thyamide contra belligerandi peritissimo. Fratrem hic itaque tergum vertere, abiectisque armis se pro-

ἐπιδιώκει Θύαμις· καὶ κυκλοῦται πολλάκις ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ δρόμου· καὶ παρέπεται Θεαγένης Θυάμιδι, καὶ ἔρα τούτου ἰδοῦσα Ἀρσάκη ἢ Ὀροονδάτου γυνή, καὶ καταλαμβάνει Καλάσιρις καὶ Χαρίκλεια. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν τοὺς παῖδας κατ' ἀλλήλων φονῶντας, (παῖδες γὰρ Καλασίριδι Θύαμις καὶ Πετόσιρις) προστρέχει ἀναβοῶν, μόλις ἐπέσχε τὸν θάνατον, μόλις τῶν παιδῶν αὐτὸν ἐπεγνωκότων. ἡ δὲ Χαρίκλεια ἐπιπίπτει Θεαγένει· καὶ, τοῦ πολέμου συστάντος, δέχεται Θύαμις τὴν ἱερωσύνην περὶ πατρὸς, αὐτὸς δὲ τελευτᾷ. ἄλλη πάλιν ἐπιβουλὴ Ἀρσάκης κατὰ τῶν νεανιῶν, Θεαγένους καὶ Χαρικλείας· καὶ Κυβέλης, τῆς θεραπευίδος αὐτῆς, πρόθυμος εἰς πάντα ὑπουργία. καὶ πρόσκλησις αὐτῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Ἀρσάκης· καὶ ἔρωσ αὐτῆς πρὸς Θεαγένην ἀκατάσχετος, καὶ μηχαναὶ πᾶσαι, καὶ μέθοδοι κακώσεών τε καὶ θεραπειῶν· καὶ ἐπιβουλὴ Κυβέ-

ripere cogit. Infectatur Thyamis, & urbem saepius cursu ambiunt. Thyamin Theagenes sequitur, quem visum deperit Arface, Oroondati coniux. Superveniunt Calafiris & Chariclea. Et ille quidem liberos cognito in mutuum caedem ruere (Calafiridis enim filii Thyamis ac Petosiris erant) accurrit, & clamore sublato aegre caedem inhibuit, quod vix parentem liberi agnoscerent. Chariclea ibi in Theagenem incidit, ac positis deinde armis, sacerdotium Thyamis adeptus a patre est, qui mox vita decessit. En iterum insidiae Arfaces in Theagenem adolescentem & Charicleam. Cybeles quoque ancillae promptum ad omnia obsequium, domum Arfaces eos evocantis: huius quoque amor in Theagenem immodicus, machinis omnibus nequitiae adhibitis, viisque quaesitis omni delinimentorum genere. Pravum huc ac-

λης διὰ Φαρμάκου κατὰ Χαρικλείας. σωτηρία Χαρικλείας, καὶ ἀναίρεσις, δι' ἧν ἀναιρεῖν ἐμελέτησε, Κυβέλης, στρέβλωσις καὶ κάκωσις Χαρικλείας καὶ Θεαγένους, ὅτι μὴ συντίθεται πρὸς τὸν Ἀρσάκης ἔρωτα ὁ Θεαγένης· καὶ Χαρικλείας εἰς πῦρ καταδίκη, καὶ τοῦ πυρὸς διὰ τῆς παντάρβης, τοῦ λίθου, κατάσβεσις, καὶ τῆς Χαρικλείας τέως ἄφεσις. καὶ Ἀρσάκη μαινομένη, καὶ θάνατον εἰς αὔριον Χαρικλεία εὐτρεπίζουσα. ἀποστολὴ Ὀροονδάτου, τῆς Ἀρσάκης ἀνδρὸς, καὶ ἀνάληψις διὰ τῆς νυκτὸς τῶν νεανιῶν. τούτο γὰρ προστετέτακτο, ἐπεὶ ὁ παῖς τῆς Κυβέλης, ἀποτυχὼν τοῦ πρὸς Χαρικλείαν γάμου, πάντα ὅσα τῇ Ἀρσάκη διεπέπρακτο, πρὸς τὸν δεσπότην ἀπάρας ἀπήγγειλεν. ἐπίβησις τῶν Αἰθιοπῶν, καὶ ἀρπαγὴ Θεαγένους καὶ Χαρικλείας, καὶ πρὸς Ὑδάσπην, τὸν βασιλέα τῶν Αἰθιοπῶν, ἀπαγωγὴ. εἶτα ἀφίερωσις τούτων εἰς τὸ τυθῆναι, τὴν μὲν

cedit consilium Cybeles, quae venenatum Charicleae poculum miscuit: sospite tamen Chariclea, sibi necem attulit venefica. Cruciatu atque aerumna Theagenis & Charicleae, quod Arfaces amorem Theagenes detrectaret. Chariclea ignis poena condemnatur: sed is Pantarbes lapidis beneficio exstinguitur. Sic evasit in praesentia Chariclea. Arface interim furibunda necem in posterum diem machinatur Charicleae. Oroondates, Arfaces maritus, mittit (Bagoam eunuchum,) qui noctu hos iuvenes secum sumsit. Sic enim imperatum fuerat, postquam Cybeles filius, spe potiundi Charicleae nuptiis frustratus, quaecunque ab Arface patrata essent, ad herum profectus nuntiaffet omnia. Aethiopum mox irruptio, raptusque Theagenis & Charicleae, atque ad Hydaspem, Aethiopum regem, abductio narratur, & ut ille quidem Soli

τῇ Σελήνῃ, τὸν δὲ τῷ Ἡλίῳ. εἶτα ἀγῶνες καὶ θυσίαι, καὶ Σισιμίθρου τοῦ πρώτου τῶν γυμνοσοφιστῶν καὶ αὐτῶν παρυσία, καὶ Περσίνης, τῆς γυναικὸς τοῦ βασιλέως. καὶ αἰτησίς Χαρικλείας, ἵνα δικαιολογηθῇ Ὑδάσπη. καὶ δικαιολογία, καὶ κρίσις Σισιμίθρου, καὶ μαρτυρία, ἔτι Χαρίκλεια παῖς εἴη Ὑδάσπου, καὶ Περσίνης. πείθεται μὲν Ὑδάσπης ἀλλὰ καὶ οὕτως ἄγειν ἔμελλεν εἰς θυσίαν, τιμῶν τὸν πατριον νόμον. ὁ δὲ δῆμος ἀπηγόρευε, καὶ ἀφίεται Χαρίκλεια. καὶ χαρὰ πάντων ἐπὶ τῇ ἀφέσει. ἀγὼν πάλιν ἄλλος Χαρικλείας. Θεαγένης ἔτι δέσμιος ἐπὶ τῇ θυσίᾳ, καὶ λόγοι πρὸς τὸν πατέρα περὶ αὐτοῦ πολλοὶ καὶ ποικίλοι. τοῦ δὲ πατρὸς ἀπίευσίς ἐπὶ τῇ ἀθωώσει Θεαγένους, καὶ ἀδημονία Χαρικλείας, καὶ πρὸς τὴν μητέρα ἐξαγόρευσις πάντων, ὅσα αὐτῇ συνεχέχθη καὶ Θεαγένει.

Deo, Chariclea vero Lunae consecratur victima. Hinc certamina & sacrificia, praesentibus Sifimithre, Gymnosophistarum principe, cum suis Gymnosophistis, atque Persina, regis uxore. Postulat Chariclea sui defendendi potestatem fieri apud Hydaspem. Causa dicta est, iudicante Sifimithre, testibusque superstitibus probantibus, Hydaspis ac Persinae filiam esse Charicleam. Regi non satis persuadetur, qui etiam sic hostiam, patriae legi moribusque obsecutus, caedere illos parat. Populus contradicit. Sic rursus libera abire iussa Chariclea: quae quidem liberatio incredibilem omnibus peperit laetitiam. Sed iterum Charicleae discrimen paratum. Theagenes vincit, ut hostia aris adhuc destinatur. Varias multaeque eo nomine apud parentem preces; sed ille liberationem Theagenis impunitatemque abnuat. Animo itaque exsternata Chariclea, omnia, quae sibi & Theageni adversa accidissent, matri enarrat. Theagenes interim taurum for-

καὶ ἀριστεία Θεαγένους ἐπὶ τῷ ταύρω, καὶ τοῦ δήμου
 τέρψις. ἔτι ἀριστεία ἐν τῇ πρὸς τὸν Αἰθίοπα τὸν μέγι-
 στον πάλη· καὶ νίκη λαμπρὰ, καὶ κρότος τοῦ δήμου.
 ἀλλ' ἔτι πρὸς τὴν θυσίαν καὶ μετὰ τοὺς στεφάνους
 Θεαγένης ἀγόμενος. Χαρικλῆς ἀπὸ Ἀθηνῶν πρὸς αὐτὸ
 τὸ στάδιον ἀφιστάμενος, καὶ τὸν βασιλέα τὴν νομιζο-
 μένην αὐτῷ θυγατέρα αἰτούμενος, καὶ συγκατάθεσις
 βασιλέως δίδοναι, ἂν αὐτὸς εὕρῃ. ὁ δὲ οὐχ εὕρισκεν.
 ἀρπαγὴ τε αὐτοῦ, καὶ συρμὸς Θεαγένους, καὶ βοή·
 ὡς οὗτός ἐστιν, ὁ τὴν ἐμὴν ἀρπάσας ἐξ Ἀθηνῶν θυγα-
 τέρα. καὶ κρίσις, καὶ τέλος, ἀβάωσις καὶ Θεαγένους,
 Σισιμίθρου ἐπικρίναντος, καὶ μηκέτι τὴν ἐπ' ἀνθρώπων
 ὀλέθρῳ θυσίαν γίνεσθαι διατυπώσαντος. εὐφροσύνη
 αἰπάντων καὶ θυμηδία πολλή καὶ Θεαγένους καὶ Χα-
 ρικλείας, μετὰ μυρίους κινδύνους ἀλλήλους ἀπολαμ-
 βάνοντες· καὶ τὰς ἱερωσύνας, ἣ μὲν παρὰ τῆς μητρὸς,

titer pugnando superavit, ingenti spectantis plebis volu-
 ptate: Aethiopum item maximum palaestra vicit, illu-
 strique victoria parta plausum etiam populi meruit. Du-
 citur nihilominus ad aras coronatus, ut hostiae instar
 cadat, Theagenes. Charicles, tum forte Athenis profe-
 ctus, huic stadio adstabat, filiamque, uti credebat, suam
 ab ipso rege postulat. Spondet rex daturum, si amissam
 reperisset. Verum illam non inveniebat. Arripitur deinde,
 trahiturque Theagenes a Charicle clamante: Hic meam
 Athenis rapuit filiam. Lata denique sententia, qua &
 Theagenes tandem indemnis est declaratus, ipso etiam
 adjudicante Sifimithre, neve posthac humanis victimis
 mortalium damno litaretur, statuente. Gaudio hinc cun-
 cti atque laetitia exsultare: Theagenes etiam & Charic-
 clea, quod tot tantisque defuncti periculis invicem po-
 tirentur. Sacerdotiis itaque illa quidem matris, hic so-

ὁ δὲ παρὰ τοῦ κηδεστοῦ ἐκδεχόμενοι, καὶ θύοντες, καὶ πρὸς τοὺς γάμους εὐτρεπιζόμενοι.

Ταῦτα δὲ συνέγραψε Φοῖνιξ ἀνὴρ, Ἀμινδηγός, Θεοδοσίου παῖς, Ἡλιόδωρος, ἐν οἷς καὶ τὸ τέλος. τοῦτον δὲ καὶ ἐπισκόπου τυχεῖν ἀξιώματος ὕστερόν φασιν.

ceri beneficio acceptis, & re divina facta, nuptias adornant.

Haec quidem Heliodorus, Theodosii filius, domo Phoenix, Amindenus, conscripsit, finivitque historiam: quem etiam Episcopi post dignitate auctum ferunt.

AETHIOPICORUM
P E R I O C H E

A

GUIL. CANTERO

CONSCRIPTA.

Ex Hydaspæ, rege Aethiopum, & Persina nascitur quondam Chariclea: quæ Sifimithri Gymnosophistæ cum crepundiis exponenda datur. Is eam septennem in Aegypto, legatus ad Oroondatem missus, apud Chariclem collocat: hic enim Pythius sacerdos cum esset, casu in Aegyptum venerat. Itaque puellam hinc Delphos defert, & in templo apud se Dianæ sacerdotem educat. Paulo post ad Pythia profectus, inter ceteros Theagenes Theffalus & Charicleæ amore captus, eam rapit, iuvante Calasiri Aegypto, qui forte ibidem aderat, & agnita Chariclea, cuius iampridem inquirendæ curam a matre habebat, suis eam cupiebat restituere. Itaque navi utrumque impo-
nens, postquam Cretam attigit, a Trachino pirata (is puellam in litore Zacynthio forte conspicatus deperibat) capitur: cumque ille virginem in Aegyptum appulsus ducere pararet, Pelorum eius præfectum rivalem opponit, sic ut orta propter prædam contentione latrones omnes mutuis caedibus pereant. Hic Thyamis, latro Memphiticus, superveniens, præda potitur. Is cum Charicleam itidem ducere pararet, supervenientibus itidem aliis latronibus, illam quidem in speluncam quandam reponit, ipse autem capitur, Theagene interim & Cnemone aufugientibus.

Heliod. P. I.

C

XXXIV NOTITIA LIT. DE HELIODORO.

Paullo tamen post ad Charicleam Theagenes redit. Iam cum e spelunca uterque exiisset, a Mitrane, praefecto Oroondatis (hic Aegypti erat satrapa) capitur. Et Chariclea quidem Nausicli, qui Thysben sibi ereptam conquiri iusserat, pro Thysbe traditur: Theagenes autem ad Oroondatem, ut regi Persarum Babylone serviat, mittitur. Ad Nausiclem porro Calasiris casu deveniens, Charicleam recuperat. At in itinere Theagenes a Thyamide, Bessae praefecto, intercipitur. Quo cognito Mitrane, eos adortus, cum suis interimitur. Id cum Oroondates non inultum relicurus videretur, statuunt Memphim profecti eum antevertere. Memphitae vero, cum Oroondates abesset, Arfaces uxoris iussu Petosirim iubent cum fratre Thyamide singulari certamine congredi, qui ab illo simul & sacerdotio privatus, & urbe pulsus fuerat. Iam Calasiris & Chariclea, Theagenem ut quaerent, profecti, commodum in certamen ipsum incurrun: ac filios ille diremtos, haec Theagenem recuperat. Arface interim Theagenem nequidquam tentat. Quod cum Oroondates Thebis accepisset, ubi cum Hydaspes bellum gerebat, utrumque celeriter ad se mitti curat. At hi rursus ab Aethiopicis intercipiuntur. Hos Hydaspes, Oroondate devicto, sacris triumphalibus victimas destinat. Itaque Meroën reversus cum sacra fieri iuberet, Chariclea quidem statim prolatis crepundiis, & Sisimithre teste citato, filiam se Hydaspis & Persinae decimo post anno probat: paullo post autem, cum legatis Oroondatis veniens Charicles, qui raptam Charicleam diu a se quaesitam, huc tandem delatam cognoverat, Theagenem primum, deinde Sisimithrem, tum Charicleam agnoscit. Simul etiam parentes, re tota cognita, Charicleam Theageni denique bonis avibus uxorem dant.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ

ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ ΔΕΚΑ

Η ΑΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΠΡΩΤΟΝ.

ἩΜΕΡΑΣ ἄρτι διαγελώσης, καὶ ἡλίου ¹ τὰς ἀκρω-
ρείας καταυγάζοντος, ἄνδρες ἐν ὅπλοις ληστρικοῖς ὄρους
ὑπερκύψαιτες, ὃ δὴ ² κατ' ἐκβολὰς τοῦ Νείλου, καὶ
στόμα τὸ καλούμενον ³ Ἡρακλεωτικὸν ὑπερτείνει, μι-

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER PRIMUS.

CUM primum dies illucesceret, & sol cacumina mon-
tium illustraret, viri ex armis & rapto vivere soliti,
supra montem, qui ad influxum Nili in mare, & ostium,
quod Heracleoticum appellatur, protenditur, erecti,

¹ Τὰς ἀκρωρείας) In duobus
MSS. & uno impresso (quem ta-
men nos ignoramus) Bourdel. in-
venit ἀκρωτηρίας. Viriosse. Mox
ἄνδρες ἐν ὅπλοις ληστρικοῖς sunt
ἄνδρες ληστρικοὶ, seu simpliciter
λησταί.

² Κατ' ἐκβολὰς τοῦ Νείλου)
Ita Cod. Pal. Atque sic reponen-
dum censebat Schottus. Reliqui

Heliod. P. I,

cum ed. Basf. κατ' ἐκβολὰς male.

³ Ἡρακλεωτικὸν) Strabo lib.
XVII, p. 542 ed. Casaub. Δύο
μὲν οὖν ταῦτα τοῦ Νείλου στόμα-
τα, ἃν τὸ μὲν Πηλουσιακὸν καλεῖ-
ται, τὸ δὲ Καναβικὸν καὶ Ἡρα-
κλεωτικὸν. Bucolicum hoc vocat
Herodot. II, 17, propter haec
ipsa lattonum domicilia, βουκή-
λια δίστα.

A 2

κρὸν ἐπιστάντες, τὴν ὑποκειμένην θάλατταν ὀφθαλμοῖς ἐπὶ ἤρχοντο· καὶ τῷ πελάγει τὰς ὄψεις ¹ τὸ πρῶτον ἐπαφέντες, ὡς οὐδὲν ἄγρας ληστρικῆς ἐπηγγέλλετο μὴ πλεόμενον, ἐπὶ τὸν πλησίον αἰγιαλὸν τῆ θείας κατήγοντο· καὶ ἦν τὰ ἐν αὐτῷ, τοιαύδε. ὀκλᾶς ἀπὸ πρυμνησίων ὄρμει, τῶν μὲν ἐμπλεόντων χηρεύουσα, φόρτου δὲ πλήθουσα· καὶ τοῦτο παρῆν ² συμβάλλειν καὶ τοῖς πόρρωθεν. τὸ γὰρ ἄχθος, ἄχρι καὶ ἐπὶ τρίτον ζωστῆρα τῆς νεῶς τὸ ὕδωρ ἀνέβλιβεν. ³ ὁ δὲ αἰγιαλὸς, μεστὰ πάντα ⁴ σαμάτων νεοσφαγῶν, τῶν μὲν ἄρδην ἀπολωλότων, τῶν δὲ ἡμιβηγῶν, καὶ μέρεσι τῶν σαμάτων ἔτι σπαιρόντων, ἄρτι πεπαῦσθαι τὸν πόλεμον

paullulum consistentes, mare subiectum contemplabantur. Cumque initio in pelagus oculos coniecissent, nec quidquam applicaret, quod spem praedae ostenderet, in propinquum litus adspectum referebant. Erant autem in ipso res eiusmodi. Navis rudentibus ad continentem religata quiescebat, vacua navigantibus, sed plena oneris: quod vel iis, qui procul aberant, coniectura affequi licuit. Onus enim usque ad tertiam zonam navis aquam premebat. At in litore plena erant omnia recens caesorum hominum, partim prorsus extinctorum, partim femimortuorum, partibus corporum adhuc palpitantium, & nuper finitum bellum declarantium. Ceterum non

¹ Τὸ πρῶτον) Absunt haec verba a Cod. Palat. quae tamen cum reliqui Codd. etiam ed. Basf. teneant, uncis iterum exemi, quibus Commelinus ea constrinxerat, suadente orationis serie.

² Συμβάλλειν) Cod. Palat. συμβαλεῖν. Idem cum Xyl. mox, ἄχρι καὶ ἐπὶ τρίτου ζωστῆρος.

³ Ὁ δὲ αἰγιαλὸς) Oratio paullo negligentior, quam ita continua-

tam expectasses: τοῦ δὲ αἰγιαλοῦ μεστὰ πάντα σ. ν. Forte tamen scripserat auctor: οὗ δὲ αἰγιαλὸς, μεστὰ π. ubi vero litus erat, in litore autem plena erant omnia &c.

⁴ Σαμάτων νεοσφαγῶν) Σαμάτων non habet ed. Hervag. quae legit τῶν νεοσφαγῶν, forte ne bis idem vocabulum recurreret.

κατηγορούντων. ἦν δὲ οὐ¹ πολέμου καθαροῦ τὰ Φαινόμενα σύμβολα, ἀλλ' ἀνεμέμικτο καὶ εὐωχίας οὐκ εὐτυχοῦς,² ἀλλ' εἰς τοῦτο ληξιάσης, ἀλεεινὰ λείψανα τράπεζαι τῶν ἐδεσμάτων ἔτι πλήθουσαι καὶ ἄλλαι πρὸς τῇ γῆ τῶν κειμένων ἐν χερσὶν αἰθ' ὄπλων ἐνίσις παρὰ τὴν μάχην γεγενημέναι (ὁ γὰρ πόλεμος ἐσχεδίαστο) ἕτεροι δὲ ἄλλους ἔκρυπτον, ὡς ὤοντο, ὑπελθόντας· κρατῆρες ἀνατετραμμένοι, καὶ χειρῶν ἔνιοι τῶν ἐσχηκίτων ἀπορρέοντες, τῶν μὲν πινόντων, τῶν δὲ ἀντὶ λίθων κεχηρμένων. τὸ γὰρ αἰθινίδιον τοῦ κακοῦ τὰς χρείας ἐκαινοτόμει, καὶ βέλεσι κεχηρῆσθαι τοῖς ἐκπώμασιν ἐδίδασκεν. ἔκειντο δὲ, ὁ μὲν πελέκει τετραμένος, ὁ δὲ κάχληκι βεβλημένος, αὐτόθεν ἀπὸ τῆς ράι-

fuerant iusti proelii notae ac indicia, quae apparebant; sed mixtae fuerunt infelicitis & infausti convivii, ac eiusmodi finem fortiti, miserabiles reliquiae: mensae nimirum dapibus refertae, quarum aliae humi in manibus caede stratorum iacebant, cum armorum loco quibusdam in pugna, ut ex improvise orto bello, fuissent; aliae eos, qui se absconderant, ut opinabantur, occultabant. Praeterea paterae eversoe, & ex manibus quaedam effluentes, partim eorum, qui biberant, partim eorum, qui pro lapidibus illis usi fuerant. Subitum enim malum, novum usum afferebat, & iaculorum loco poculis uti docebat. Iacebant vero, hic securi vulneratus, ille testa litorea ictus, quae indidem ex litore suppedi-

1 Πολέμου καθαροῦ) Πόλεμος καθαρός, Mars apertus, bellum manifestum, ad quod utraque pars antea rite accingitur, armis comparatis. Erit adeo πόλεμος οὐ καθαρός, proelium subitarium, ubi obviiis quibusque, ut hic mensis, ac poculis, res geritur.

Hinc sequitur, ὁ γὰρ πόλεμος ἐσχεδίαστο, h. e. οὐκ ἦν καθαρός. Aliter dicitur Charit. VI, p. 121, τῆς στρατιᾶς τὸ καθαρώτατον, h. e. *leatissimi milites*.

2 Ἄλλ' εἰς τοῦτο ληξιάσης) Εἰς τοσοῦτον ed. Bzf. εἰς τοῦτο ληξία Cod. Xyl. utrumque male.

χίας πεπορισμένες, ἕτερος ξύλῳ κατεαγῶς, ¹ ὁ δὲ δαλῶ κατάφλεκτος, καὶ ἄλλος ἄλλως· οἱ δὲ πλείστοι ² βελῶν ἔργον καὶ τοξείας γεγενημένοι. καὶ μυρίον εἶδος ὁ δαίμων ἐπὶ μικροῦ τοῦ χωρίου ³ διεσκέυασεν, οἶνον αἵματι μιάνας, καὶ συμποσίοις πόλεμον ἐπιστήσας· πότους καὶ Φόρους, σπονδὰς καὶ σφαγὰς ἐπισυνάψας, καὶ τοιοῦτον θέατρον λησταῖς Αἰγυπτίοις ἐπιδείξας. οἱ γὰρ δὴ κατὰ τὸ ὄρος θεωροῦς ἑαυτοὺς τῶνδε ⁴ καθίσαντες, οὐδὲ συνιέναι τὴν σκηνὴν ἐδύναντο, τοὺς μὲν ἐαλωκότας ἔχοντες, οὐδαμοῦ δὲ τοὺς κερρατηκότας ὀρῶντες· καὶ τὴν μὲν νίκην λαμπρὰν, τὰ λάφυρα δὲ ἀσκύλευτα, ⁵ καὶ τὴν [μὲν] ναῦν μόνην,

tarat: alius ligno confractis membris, non nemo torre adustus, alii alio modo; plurimi autem iaculis arcu emiffis confixi. Denique multiplicem speciem parvo in spatio numen exhibuerat, vinum fanguine imbuens, & convivio bellum adiungens, caedes potionibus, libationes maftationibus promiscue miscens, & tale theatrum praedonibus Aegyptiis instruens. Hi enim cum se in monte spectatores harum rerum praebuiffent, spectaculum intelligere neutiquam potuerunt: cum prostratos ibi aliquos cernerent, nusquam autem victores conspicerent: tum victoriam manifestam, spolia vero non detracta: &

1 Ὁ δὲ δαλῶ κατάφλεκτος) Ita Palat. cum Vat. unde recepit Commel. Reliqui cum ed. Bas. κατέφλεκτο, quod & ipsum satis probum, cum sic oratio varietur.

2 Βελῶν ἔργον καὶ τοξείας) Simplicius erat, ἔκειντο βέλεσι καὶ τόξοις κατεργασμένοι. Similiter infra II, 3: Κεῖται Χαρίκλεια, καὶ πολεμίας χερὸς ἔργον ἢ φιλτάτη γεγίνηται· & paullo post: ἢ γέγονας καὶ αὐτὴ τοῦ πολέμου πάρεργον; Ceterum omittunt τὸ καὶ Cod. Vat. & ed. Bas. unde suspi-

ceris, alterutrum, βελῶν vel τοξείας, e glossa irrepisse.

3 Καὶ μυρίον εἶδος ὁ δαίμων ε. μ. χ. διεσκέυασεν) Cod. Palat. διεσκέδασεν, male. At Cod. Xyl. μετεσκεύαστο, quod locum haberet, si verba ita procederent: καὶ μυρίον εἶδος ε. μ. χ. μετεσκεύαστο, omiffis vocc. ὁ δαίμων, quae tamen propter seqq. abesse nequeunt.

4 Καθίσαντες) Cod. Xyl. καθιστᾶντες, ex interpretamento.

5 Καὶ τὴν μὲν ναῦν) Eiciendum hic existimo τὸ μὲν, quod parum

ἀνδρῶν μὲν ἔρημον, τᾶλλα δὲ ἄσυλον, ὥσπερ ὑπὸ πολλῶν Φρουρουμένην, καὶ ὥσπερ ἐν εἰρήνῃ σαλεύουσαν. ἀλλὰ καίπερ τὸ γεγονός ὅ, τι ποτέ ἐστὶν ἀπορῶντες, εἰς τὸ κέρδος ἔβλεπον καὶ τὴν λείαν. ἑαυτοὺς οὖν νικητὰς ἀποδείξαιτες, ὥρμησαν.

β'. Ἦδη δὲ αὐτοῖς κεινηκόσιν ἀποθεν μικρὸν τῆς νεῶς καὶ τῶν κειμένων, θεάμα προσπίπτει ¹ τῶν προτέρων ἀπωρότερον. ² κέρη καθῆστο ἐπὶ πέτρας, ἀμήχανόν τι κάλλος, καὶ θεὸς εἶναι ἀναπειθούσα, τοῖς μὲν παροῦσι περιαλοῦσα, Φρονήματος δὲ εὐγενεῦς ἔτι πνέουσα δάσνη τὴν κεθαλὴν ἔστεπτο, καὶ Φαρέτρα τῶν ὤμων ἐζήπτο, καὶ τῷ λαιῷ βραχίονι τὸ τόξον

navem solam vacuam quidem viris, ceterum intactam, non secus ac multorum praesidio munitam, & tanquam in tranquillo vacillantem. Tametsi autem, quid esset rei, ignorarent; nihilo minus tamen lucrum & praedam spectabant. Se igitur victores esse cum statuissent, profecti sunt.

. II. Cumque iam non procul abessent a navi, & iis, qui iacebant, spectaculum illis contingit, longe quam priora perplexius. Virgo sedebat in rupe, insigni quadam forma praedita, quaeque Dea credi posset; ob praesentem quidem sortem non mediocri dolore affecta, verum generosos spiritus adhuc gerens. Lauro caput redimitum habebat: pharetra vero pendebat ab humeris: porro sub

opportune huc pedem intulit. Ex antec. vel seq. hic adhaesisse, facile apparet. Ed. Bas. legit: καὶ τὴν μὲν ναῦν, μόνον ἀνδρῶν δὲ ἔρημον· e correctione parum probabili. Eadem mox: καὶ περὶ τὸ γεγονός, pro καίπερ τὸ γεγ.

¹ Τῶν προτέρων ἀπωρότ. Cod. Taur. apud Dorv. Char. p. 206: τῶν πρότερον ἀ. ut suppl. γεγονότων. Sed praefiat, eodem iudice,

vulgata lectio.

² Κέρη καθῆστο) Καθημένη, Cod. Palat. non utique male, si haec verba cum antec. θεάμα per appositionem capias. Mox ex eodem καὶ Φαρέτρα, quod unice verum est, retraxi, cum ceteri legant, καὶ Φαρέτραν. Cave vero λαιπὴν χεῖρα de dextera intelligas; sed est reliqua pars sinistrae manus, deorsum pendens.

ὑπεστήρικτο, ἡ λοιπὴ δὲ χεὶρ ἀφροντίστως ἀπηλωρεῖτο¹ μηρῶ δὲ τῶ δεξιῶ τὸν ἀγκῶνα πατέρας χειρὸς ἐθεδράζουσα, καὶ τοῖς δακτύλοις τὴν παρεῖαν ἐπιτρέψασα, κάτω νεύουσα, καὶ τινα² ἀποκείμενον ἔφηβον περισκοποῦσα, τὴν κεφαλὴν ἀνεῖχεν. ὁ δὲ τραύμασι μὲν κατήκτιστο, καὶ μικρὸν ἀναφέρων, ὥσπερ ἐκ βαθέος ὕπνου, τοῦ παρ' ὀλίγον θανάτου κατεφαίνετο. ἦνθει δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀνδρείῳ τῶ κάλλει, καὶ ἡ παρεῖα καταρρέοντι τῶ αἵματι Φοινιτομένη, λευκότητι πλέον ἀντέλαμπεν. ὀφθαλμοὺς δὲ ἐκείνου, οἱ μὲν πόνοι κατέσπων³ τὴν δὲ ὄψιν ἡ κόρη ἐφ' ἑαυτὴν ἀνεῖλκε· καὶ τοῦτο ὄραν αὐτοὺς ἠνάγκαζεν,³ ὅτι ἐκείνην ἐώρων. ὡς

finistro brachio arcus collocatus fuit: reliqua manus negligenter demissa. Dextro autem femori cubito alterius manus incumbens, ac digitis amplexa genas, deorsum spectans, & quendam procul iacentem ephebum contuens, caput immotum tenebat. At ille vulneribus laceratus erat, & paullulum tantum sese erigere, tanquam ex profundo somno fere ipsius mortis, videbatur. Verum vel in his florebat virili pulchritudine, & gena defluxu sanguinis cruentata, magis tamen candore resplendebat. Oculos vero ipsius dolor deprimebat, vultus autem virgo ad sese trahebat ac erigebat. Atque haec videre cogebantur, quod illam videbant. Ut vero spiritum

1 Ἀποκείμενον ἔφηβον) Palat. & Xyl. προκείμενον, quod magis appositum videtur. Pro ἔφηβον idem Xyl. Cod. habet εὐφρούς. Unde suspicari licet, εὐτόμως vel simile adv. quod defixum Charicleae vultum declararet, hic lectum fuisse; nisi omnino pro mera aberratione τοῦ ἔφηβον habeas.

2 Τὴν δὲ ὄψιν ἡ κόρη) Ita emendavit h. l. Bourdelot. quod firmare possis simili lib. II, c. 33, πᾶσαν ὄψιν καὶ εὐάνοιαν ἐφ' ἑαυ-

τὴν ἐπιστρέφει. Sed vel sic vulgata lectioem praetulerim: ἡ δὲ ὄψις τῆς κόρης, oculos Theagenis, depressos calamitatibus, erigebat adspiciens puellae.

3 Ὅτι ἐκείνην ἐώρων) Locus paullo intricatior. Sensus videtur esse: Cum illa in conspectu esset, cogebat oculos suos (αὐτοὺς sc. ὀφθαλμοὺς) illam aspice-re, h. e. aegre oculos suos versus puellam erigebat; non poterat, quin oculos suos, etsi labore ἄ-

δὲ πνεῦμα συλλεξάμενος, καὶ βύθιον τι ἀσθμῆνας, λεπτὸν ὑπεθέγγεζατο, καὶ, Ὡ γλυκεῖα, ἔφη, σώζη μοι ὡς ἀληθῶς, ἢ γέγονας καὶ αὐτὴ τοῦ πολέμου πάρεργον; οὐκ ἀνέχῃ δὲ ὅλως, οὐδὲ μετὰ θάνατον ἀποστατεῖν ἡμῶν, ἀλλὰ φάσμα τὸ σὸν καὶ ψυχὴ τὰς ἐμὰς περιέπει τύχας; Ἐν σοὶ, ἔφη, τὰ ἐμὰ, ἢ κόρη, σώζεσθαι τε καὶ μὴ. τοῦτο γοῦν ὄρας, (δείξασα ἐπὶ τῶν γονάτων ξίφος) ¹ εἰς δεῦρο ἤργησεν ὑπὸ τῆς σῆς ἀναπνοῆς ἐπεχόμενον. καὶ ἅμα λέγουσα, ἢ μὲν τῆς πέτρας ἀνέθορον· οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους, ὑπὸ θαύματος ἅμα καὶ ἐκπλήξεως, ὡσπερ ὑπὸ πρησιτήρος τῆς ὕψεως βληθέντες, ἄλλος ἄλλον ὑπεδύετο θάμνον· μείζον γάρ τι καὶ θειότερον αὐτοῖς ² ὀρθωθείσα ἔδοξε, τῶν μὲν βε-

collegit, difficulter admodum respirans, languide prolocutus est, & O suavium, inquit, salvane es revera, an & tu quoque ad belli cladem accessisti? Non potes omnino, ne post mortem quidem, a nobis divelli, sed spectrum & manes tui obeundo observant fortunas meas? In te fita sunt, inquit virgo, mea omnia: denique, ut vivam, aut non. Hic igitur, vides, (ostenso cultro supra genua) haecenus cessavit, propter tuam respirationem cohibitus. Ac simulatque elocuta est, illico de petra defiluit. Illi vero supra montem prae admiratione simul & terrore, tanquam fulguris adspectu perculsi, alius aliud subibat arbutum. Maius enim quiddam, magisque divinum, erecta illis esse videbatur, cum sagittae repen-

pressos, ad puellam attolleret. Commelinus, recepta Cod. Palat. lectione, ὅ, τι ἐκείνη ἔάρα, ita expedit: & hoc (Theagenem vulneribus confossum) ipsos (latrones) inspicere cogebat, quidquid illa intuebatur.

¹ Εἰς δεῦρο ἤργησεν) Cod. Bas. ἤρτησεν' male. Eadem dictione re-

currit infra l. IV, οὐχ οὕτως ἢ δὲ ἡ χεὶρ καὶ ξίφος τοῦ μὲν ἀργήσει, desumpta ex Eurip. Phoeniss. v. 628: ὡς τάχ' οὐκ ἐδ' αἰματηρὴν, τοῦ μὲν ἀργήσει ξίφος. Hinc, quid de Amyoti ἤρτησεν statuendum sit, facile perspicitur.

² Ὄρθωθείσα ἔδοξε), Ed. Bas. ὀρθ. ἔδειξε ἔδοξε. Alterutrum ex

λῶν¹ τῇ ἀθρόα κινήσει κλαγγάντων, χρυσοῦ Φοῦς δὲ τῆς ἐσθῆτος πρὸς τὸν ἥλιον ἀνταυγαζούσης, καὶ τῆς κόμης ὑπὸ τῷ στεφάνῳ βακχεῖον σοβουμένης, καὶ τοῖς νώτοις πλείστον ὅσον ὑποτρεχούσης. τοὺς μὲν ταῦτα ἐξεδειμάτου, καὶ πλεόν τῶν ὀρωμένων² ἢ τῶν γιγνομένων ἄγνοια. οἱ μὲν γὰρ θεόν τινα ἔλεγον,³ καὶ θεὸν Ἄρτεμιν, ἢ τὴν ἐγχώριον Ἴσιν· οἱ δὲ ἰέρειαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐκμεμηνυῖαν, καὶ τὸν ὀρώμενον πολὺν Φόνον ἐργασαμένην. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐγίγνωσκον· τὰ οὐτα δὲ, οὕτω ἐγίγνωσκον. ἢ δὲ ἀθρόον κατενεχθεῖσα ἐπὶ τὸν νεανίαν, καὶ πανταχόθεν αὐτῷ περιχυθεῖσα, ἐδάκρυεν, ἐφίλει, κατέματτεν, ἀνώμωζεν, ἠπίσται κατέ-

tina commotione clangorem edidissent, auro vero in-texta vestis ad solem resplenderet, & capillus sub corona bacchico more iactaretur, ac magnam tergi partem occuparet. Hos quidem haec perterrefaciebant: multoque magis eorum, quae videbantur, quam quae patrata fuerant, ignorantia. Quidam enim Deam quandam esse dicebant, & Deam quidem Dianam, aut eius loci praefidem Ifim: quidam vero sacerdotem divino furore afflatam, quae ingentem stragem, quae apparebat, edidisset. Haec igitur iudicabant, rem ipsam nondum sciebant. At illa subito delata ad adolescentem, & illi undequaque circumfusa, flebat, osculabatur, abstergebat cruorem, eiu-

ora Cod. Bas. unde descripta est illa editio, in textum immigrasse, in promptu est videre. Sed utra genuina sit, non facile dicas. Utraque enim satis commoda videtur.

¹ Τῇ ἀθρ. κινήσει κλαγγάντων) Homer. Il. α, 45, de Apolline: ἔκλαγγαν δ' ἀρ' οἴητοὶ ἐπ' ὤμων χλωμένοις αὐτοῦ κινηθέντος· & inde Virgilius passim. Mox Cod. Palat. πλείστον ὅσον οὔτε ὑποτρε-

χούσης, inserto οὔτε, male.

² ἢ τῶν γιγνομένων ἄγνοια) Codd. Pal. Vat. Xyl. ἢ τῶν γ. ut sit, praedones rerum gestarum ignorantia magis perculsos fuisse, quam iis, quae viderent. Sed contrarium, quod vulgatae inest, unice volunt seqq.

³ Καὶ θεὸν Ἄρτεμιν) Oratio parum concinna. Forte corr. οἱ μὲν γὰρ θεόν τινα ἔλεγον, ἢ Ἄρτ. Vel, καὶ οἱ μὲν θεὸν τ. ε. ἢ Ἄρτ.

χουσα. ταῦτα ὀρῶντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς ἑτέρας ἐννοίας τὴν γνώμην μετέβαλον, καὶ ποῦ ταῦτα ἂν εἴη Θεοῦ τὰ ἔργα; λέγοντες. ποῦ δ' ἂν νεκρὸν σῶμα Φιλοίη δαίμων οὕτω περιπαθῶς; τολμᾶν ἑαυτοῖς παρεκελεύοντο· καὶ πορευθέντες ἔγγυθεν, λαμβάνειν τὴν τῶν ἀληθινῶν ἱ γνῶσιν. ἀναλαβόντες οὖν ἑαυτοῦς, καταθέουσι, καὶ τὴν κόρην ἔτι πρὸς τοῖς τραύμασιν οὔσαν τοῦ νεανίου καταλαμβάνουσι· καὶ ἐπιστάντες ὀπισθεν, εἶχον ἑαυτοῦς, οὔτε τι λέγειν, οὔτε τι πράττειν ἀποθαρόυντες. κτύπου δὲ περιηχήσαντος, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν σκιᾶς τοῖς ὀφθαλμοῖς παρεμπεισοῦσης, ἀνένευσεν ἡ κόρη καὶ ἰδοῦσα, αὐθις ἐπένευσε· πρὸς μὲν τὸ ἄηδες τῆς χροιάς καὶ τὸ ληστρικὸν τῆς ὄψεως ἐν ὅπλοις δεικνυμένης, οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἐκπλαγεῖσα, πρὸς δὲ τὴν Θεραπείαν τοῦ κειμένου πᾶσαν ἑαυτὴν τρέψασα. οὕτως ἄρα πόθος ἀκρι-

labat, & , quamvis illum teneret, vix tamen ipsa sibi credebatur. Quod cum animadverterent Aegyptii, mentem in aliam mutavere sententiam: An haec sunt opera Deae? dicentes: mortuumne oscularetur numen tanta commiseratione? Audendum sibi esse, ac abeundum, & , quid revera esset, cognoscendum censebant. Cum itaque se recepissent, decurrunt, virginemque adhuc apud vulnera adolescentis deprehendunt: & a tergo consistentes, reprimunt sese, nihil neque loqui amplius, neque agere ausi. Circumsonante vero strepitu, & umbra illorum incidente in oculos, erexit sese virgo: & postquam respexit, rursus deorsum inclinavit, inusitato coloris conspectu, & praedonum armatorum specie ne minimum quidem perterrita, ad curationem autem iacentis tota sese componens. Sic omnino desiderium vehemens, &

I Τῶν ἀληθινῶν γνῶσιν) Post gitur ἐπειρῶντο. Sed oratio pendet γνῶσιν in Cod. Xyl. insertum le- a παρεκελεύοντο.

βῆς, καὶ ἔρωσ ἀκραϊφνῆς, τῶν μὲν ἔξωθεν προσπιπτόντων ἀλγεινῶν τε καὶ ἠδέων πάντων ὑπερφρονεῖ, πρὸς ἔν δὲ τὸ Φιλούμενον, καὶ ὄρῳν, καὶ ¹ συννεύειν τὸ φρόνημα καταναγκάζει.

γ'. Ὡς δὲ παραμείψαντες οἱ ληστῆαι κατὰ πρόσωπον ἔστησαν, καὶ τι καὶ μέλλειν ἐπιχειρεῖν ἐώκεσαν, αὐθις ἢ παῖς ἀνένευσε, καὶ μέλανας ἰδοῦσα τὴν χροαίαν, καὶ τὴν ὄψιν αὐχμηροῦς, Εἰ μὲν εἰδῶλα τῶν κειμένων ἔστε, φησὶν, οὐκ ἐν δίκῃ παρενοχλεῖτε ἡμῖν· οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι χερσὶ ταῖς ἀλλήλων ἀνήρησθε· ὅσοι δὲ πρὸς ἡμῶν, ἀμύνης νόμῳ καὶ ἐκδικίας καὶ εἰς σωφροσύνην ὑβρεως πεπόνθατε. εἰ δὲ τινες τῶν ζώντων ἔστε, ληστρικὸς μὲν ὑμῖν, ὡς ἔοικεν, ὁ βίος. εἰς καιρὸν δὲ ἤκετε, λύσατε τῶν περιεστηκότων ἀλγεινῶν, φόνῳ τῶ καθ' ἡμῶν δρᾶμα τὸ περὶ ἡμᾶς καταστρέψαντες. ἡ μὲν

sincerus amor, omnia, quae extrinsecus adveniunt molesta, aut iucunda, despicit: in unum vero id, quod egregie animo carum est, intueri, & in eo totum animum atque omnem curam ponere cogit.

III. Cum vero praetereuntes praedones in fronte constitissent, & aliquid aggeffuri esse viderentur, rursus sese sustulit, & colore nigro esse conspicata, ac facie squalida: Si iacentium estis, inquit, spectra, immerito nobis negotium faceffitis: plurimi enim vestris ipsorum manibus interfecisti estis. Quod si qui a nobis; iure defensionis, ad depellendam a pudicitia iniuriam susceptae, id accidit. Sin estis aliqui ex illis, qui vivunt: praedonum vitam, ut apparet, amplectimini. Per tempus autem advenitis. Liberare praesentibus calamitatibus, caede hunc actum nostrum terminantes. Illa quidem ad hunc modum

¹ Συννεύειν) Codd. Xyl. & Bas. λειν inferuit Commel. e Codd. συναδέυειν. Ed. tamen Bas. συνεύειν. Pal. & Xyl. εν. Mox καὶ posterius ante μέλ-

ταῦτα ἐπετραγώδει. αἱ δέ, ¹ οὐδέν συνιέναι τῶν λεγομένων ἔχοντες, τοὺς μὲν αὐτοῦ καταλείπουσιν, ἰσχυρὰν αὐτοῖς Φυλακὴν τὴν ἀσθενείαν αὐτῶν ἐπιστήσαντες· ἐπὶ δὲ τὴν ναῦν ὀρμήσαντες, τὸν Φόρτον ἐξήντλουν, τῶν μὲν ἄλλων ὑπερορῶντες, (² πολλὰ δὲ ἦν καὶ ποικίλα) χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων πολυτίμων καὶ σηρικῆς ἐσθῆτος, ὅση δύναμις ἐκάστοις, ἐκφοροῦντες. ἐπεὶ δὲ ἄλις ἔχειν ἐδόκει, καὶ τοσαῦτα ἦν ὡς καὶ ληστρικὴν κορέσαι πλεονεξίαν, τὴν λείαν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καταβέντες, εἰς Φορτία καὶ μοίρας κατενέμετο· οὐ πρὸς τὴν ἐκάστου τῶν ληφθέντων ἀξίαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἴσον βᾶρος τὴν νέμησιν ποιούμενοι. τὰ δὲ περὶ τὴν κόρην καὶ τὸν νεανίαν, ἐν δευτέροις πράξειν ἔμελλεν. ³ καὶ τούτῳ πλῆθος ἕτερον ἐφίσταται ληστρικόν,

tragicè lamentabatur. At illi, cum neque ea, quae dicerentur, intelligere possent, eos ibi relinquunt, firma illis custodia imbecillitate ipsorum adhibita. Ad navem vero properantes, onus exponebant; aliis spretis, (multa autem erant & varia) auri & argenti, & lapidum pretiosorum, & ferici, quantum quisque poterat, efferentes. Cumque iam satis esse videretur, & tot res erant, ut & praedonum cupiditatem satiarent, praeda in litore posita, eam in onera & portiones distribuebant, non dignitate singulorum, quae accepta fuerant, sed aequali pondere partitionem instituentes. De virgine & adolescente postea fuerant acturi. Interim altera multitudo praedonum ad-

1 Οὐδὲ συνιέναι) Forte corr. οὐ τι, vel potius οὐδὲν sc. τῶν λεγομένων· quod in contextum recipere non dubitavi. Paulo inferius: ἡ δὲ τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν συνιέισα.

2 Πολλὰ δὲ ἦν καὶ ποικίλα)

Haec per parenthesis apposita. Male igitur Cod. Xyl. πολλὰν δὲ ἔνταν καὶ ποικίλαν.

3 Καὶ τούτῳ) Cod. Xyl. καὶ τούτο, vitiose. Melius Palat. κατὰ τούτο.

ἰππέων δύο τοῦ τάγματος ἡγουμένων. ὅπερ ὡς εἶδον οἱ πρότεροι, οὔτε χεῖρας ἀνταράμενοι, οὔτε τι τῶν σκύλων ἐπενεγκάμενοι, τοῦ μὴ ἐπιδιωχθῆναι ἕνεκεν, ὡς δρόμου εἶχον, ἔφευγον· αὐτοὶ μὲν δέκα τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἑπτὰ δὲ τοσούτους ἐπελθόντας φεασάμενοι. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὴν κόρην δεύτερον ἤδη ἠλίσκοντο, οὐδέπω ληθθέντες. οἱ δὲ λησταὶ πρὸς τὴν διαρπαγὴν, καὶ ταῦτα σπεύδοντες, ὑπὸ τῆς τῶν ὀρωμένων ἀγνοίας ἄμα καὶ ἐκπλήξεως, τέως ἀνεστέλλοντο· τοὺς μὲν γὰρ πολλοὺς Φόνους, ὑπὸ τῶν προτέρων γεγενῆσθαι ληστῶν εἶκαζον. τὴν κόρην δὲ ὀρώντες ἐν ξένη καὶ περιβλέπτῳ τῇ στολῇ, καὶ τῶν μὲν προσπιπτόντων Φοβερῶν ὡς ἂν μηδὲ γιγνομένων ὑπεροῶσαν, ὅλην δὲ τοῦ νεανίου πρὸς τοῖς τραύμασιν οὔσαν, καὶ ὡς ἴδιον τὸ ἐκείνου πάθος ἀλγοῦσαν, τὴν μὲν τοῦ κάλλους καὶ τοῦ Φρονήμα-

venit, duobus equitibus ordinem ducentibus. Quod cum vidissent priores, ne quidem manus opponere ausi, nec ulla re ex spoliis ablata, ne insequendi hosti ansam darent, concitato cursu fugiebant, cum non plures essent, quam decem, triplo autem numerum advenientium superare cernerent. Ac virgo quidem secundo iam capiebatur, nondum tamen capta. Praedones autem, etsi ad direptionem festinabant, tamen prae incititia eorum, quae videbant, ac formidine, aliquamdiu se reprimebant. Magnam enim stragem illam, a prioribus praedonibus editam esse arbitrabantur. Virginem autem intuentes, cum peregrina & conspicua stola, ea pericula, quae ei imminerent, non secus ac si nulla essent, contemnentem, totam vero in vulnera adolescentis intentam, & illius dolorem perinde ac suum graviter molestaque ferentem, cum huius pulchritudinem, & magnitudinem animi mi-

1 Τρις δὲ τοσούτους ἐπελθόντας) τοὺς ἐπελθ. quod & iure praeferebat Commel.
Palat. & Xyl. τρις δὲ τοσούτους

τος¹ [ἐθαύμαζεν], τὸν δὲ καὶ τραυματίαν ἐξεπλήττοντο· τοιοῦτος τὴν μορφὴν, καὶ τοσούτος τὸ μέγεθος ἔκειτο, κατὰ μικρὸν ἤδη πῶς ἀνειληφῶς ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τὸ σύνηθες βλέμμα ἀποκαθιστάμενος.

δ'. Ὅψε δὴ οὖν ποτε πλησιάσας ὁ λῆσταρχος ἐπιβάλλει τε τῇ κόρῃ τὴν χεῖρα, καὶ ἀνίστασθαι τε, καὶ ἔπεσθαι ἐκέλευεν. ἡ δὲ τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν συνειῶσα, τὸ δὲ προσταττόμενον συμβαλοῦσα, συνεφείληκετο τὸν νεανίσκον, οὐδὲ αὐτὸν μεθίεντα· καὶ τὸ ξίφος ἐπιφέρουσα τοῖς στέρναις, ἑαυτὴν ἀποσφάξειν ἠπείλει, εἰ μὴ ἀμφοτέρους ἄγοιεν. συνεῖς οὖν ὁ λῆσταρχος τὸ μὲν τι τοῖς λεγομένοις, πλεόν δὲ τοῖς νεύμασι, καὶ ἅμα σύνεργον ἔξεν εἰς τὰ μέγιστα τὸν νεανίαν, εἰ περισωθεῖν, προσδεκῆσας, καταβιβάσας τὸν τε ὑπε-

rabantur, tum faucii adspectu percellabantur. Tali forma praeditus, & tam procera statura corporis iacebat. Iam enim paullulum fese collegerat, & vultus pristinum statum revocarat.

IV. Tandem post longum tempus, cum appropinquasset is, qui illis praedonibus imperabat, iniicit manum virgini, & furgere ac sequi iubet. Illa vero etsi nihil intelligebat eorum, quae dicebantur, tamen id, quod imperabatur, coniectura assequens, trahebat una adolescentem, alioqui neque ipsum eam dimittentem: & cultrum pectori admovens, minabatur, se sibi mortem conscituram esse, nisi utrumque abducerent. Quod cum dux, partim ex sermone, ac magis ex ipso gestu intellexisset; simul etiam se adolescente ad res maximas adiutore usurum sperans, si convaluisset; descendens ex

¹ Ἐθαύμαζεν) Hoc verbum non habet ed. Basf. additum a Commel. e cod. Palat. & Xyl. Sed rectius abest, cum verba τὸν μὲν τῷ κάλ-

λους cum seqq. pendeant ab ἐξεπλήττοντο, conspecta tam egregiae formae femina aequae percellabantur ac vulnerato adolescente.

σπιστήν καὶ ἑαυτὸν τῶν ἵππων, ἀνατίθεται τοὺς αἰχμαλώτους· τοὺς μὲν ἄλλους τὰ λάφυρα ¹ συσκευασμένους ἔπεσθαι προστάξας· αὐτὸς δὲ ἐκ ποδῶς παραβέων καὶ προσανέχων, εἴ ποί τις αὐτῶν περιτρέποιο. καὶ ἦν δόξης οὐκ ἐκτὸς τὸ γιγνόμενον· δουλεύειν ὁ ἄρχων ἐφαίνετο, καὶ ὑπηρετεῖσθαι ὁ κρατῶν τοῖς ἐαλωκόσιν ἠρεῖτο. οὕτως εὐγενείας ἔμφασις καὶ κάλλους αἴψις, καὶ λήστρικὸν ἦθος οἶδεν ὑποτάττειν, ² καὶ κρατεῖν καὶ τῶν ἀύχμηροτέρων δύναται.

εἰ. Παραμείψαντες οὖν ὅσον δύο στάδια τὸν αἰγιαλὸν, ἐκτραπέντες, εὐθὺ τοῦ ὄρους πρὸς τὰ ὄρβια ἐχώρου, τὴν θάλατταν ἐν δεξιᾷ ποιήσάμενοι, καὶ ὑπερβάντες ³ χαλεπῶς τὰς ἀκρωρείας ἐπὶ τινι λίμνῃ κατὰ θατέραν τοῦ ὄρους πλευρὰν ὑποτείνουσαν ἠπέιγοντο.

equo ipse, ac idem scutifero facere iusso, imponit captivos: reliquis quidem, ut spoliis collectis sequerentur, imperans; ipse autem e vestigio iuxta currens, & sustollens ac suffulciens, si forte quis ex ipsis laberetur. Nec vacabat gloria, id quod fiebat. Servire is, qui imperabat, videbatur, & victor ministrare captis in animum inducebat. Sic enim nobilitatis specimen, & pulchritudinis adspectus, vel praedonum ingenium sibi fubiicere, & vincere feriores potest.

V. Emenfi igitur ad duo stadia itineris iuxta litus, deflexerunt recta ad radices montis: & mari ad dextram relicto, ac superato cacumine montis, ad lacum quendam ad alterum latus montis protensum properabant,

¹ Συσκευασμένους) Ita Palat. & Xyl. Vulgo σκευασμένους.

² Καὶ κρατεῖν καὶ τῶν ἀύχμηροτέρων δύναται) Uncinis, quibus posterius καὶ Bourdelotius constrinxerat, iterum exemi, cum vim addat sententiae, & vel his fero-

ciores sibi subdere valet. Verbum vero δύναται, tanquam glossema τοῦ οἶδεν e textu eliminandum cenfeo.

³ Χαλεπῶς) Receptit hoc adv. quod in ed. Basil. non legitur, Commel. e Palat. & Xyl. Cod.

ἦν δὲ τοιάδ' εἰς. Βουκόλια μὲν σύμπας κέκληται πρὸς Αἰγυπτίων ὁ τόπος. ἔστι δὲ κοιλὰς τῆς αὐτόθι γῆς, τοῦ Νείλου ὑπερεκχύσεις τινὰς ὑποδεχομένη, καὶ λίμνη γιγνομένη, τὸ μὲν κατὰ μέσου βάθος ἄπειρον ἐπὶ δὲ τὰς ἄκρας, εἰς ἕλος ἀποτελευτῶσα. ὁ γὰρ ταῖς θαλάτταις αἰγιαλοῖ, τοῦτο ταῖς λίμναις τὰ ἔλη γίνε-
ται. ἐν δὲ τούτοις ὅσον Αἰγυπτίων ληστρικὸν πολιτεύε-
ται ὁ μὲν ἐπὶ γῆς ὀλίγη, εἴ πη τις ὑπερέχει τοῦ ὕδα-
τος, καλύβην πηξάμενος ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ σκάφους βιο-
τεύει, πορθέμιον τὸ αὐτὸ καὶ οἰκητήριον ἔχων. ἐπ' αὐτοῦ
μὲν αὐτοῖς¹ αἱ γυναῖκες ἐριθεύουσιν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀπο-
τίκτουςιν. ἐπ' αὐτὸν δὲ γένοιτο παιδίον, τὰ μὲν πρῶτα τῶ
μητρῶν γάλακτι, τὰ δὲ ἀπὸ τούτου τοῖς ἀπὸ τῆς λίμ-
νης ἰχθύσι πρὸς ἥλιον ὀπτωμένοις ἐκτρέφει. ἔσπειν δὲ
ὄρεγόμενον εἰ αἰσθοῖτο, ἰμάντα τῶν σφυρῶν ἐξάψας,
ὅσον ἐπ' ἄκρου τοῦ σκάφους ἢ τῆς καλιᾶς προβαίνειν

qui erat eiusmodi. Pascuum vocatus est totus locus ab Aegyptiis. Est autem vallis in illo ipso tractu, exundationes quasdam Nili recipiens, & lacus existens, in medio altitudine infinita, circa oras autem in paludem definens. Quod enim mari litora, hoc paludes lacubus fiunt. Ibi praedones Aegyptii, quotquot sunt, suam rempublicam habent. Et alius, sicubi pauxillum terrae ex aqua eminet, tugurio compacto; alius supra navigium vitam agit, eodem in transvectione & habitando utens. In hoc illis mulieres lanam faciunt, in eodem quoque pariunt. Editio autem infante, primum materno lacte, postea piscibus ex lacu ad solem assis eum nutrit. Quod si senserit eum reptare cupere, funiculo religato ad talos, ad extremum tantum navigii procedere permittit;

¹ Αἱ γυναῖκες ἐριθεύουσιν) Cod. p. 568, ἐρύκουσι· unde eruit ἐρεί-
Taurin. teste Dorvill. ad Charit. χουσι, h. e. legumina frangunt,

ἐπέτρεψε, καινὸν τινα χειραγωγὸν αὐτῷ τὸν δεσμὸν τοῦ ποδὸς ἐπιστήσας.

στ'. Καί πευ τις Βουκόλος ἀνὴρ ἐτέχθη τε ἐν τῇ λίμνῃ, καὶ τροφὸν ἔσχε ταύτην, καὶ πατρίδα τὴν λίμνην ἐνόμισεν, ἰκανὴν δὲ, Φρούριον ἰσχυρὸν εἶναι λησταῖς. διὸ καὶ συρρεῖ ἐπ' αὐτὴν ὁ τοιοῦτος βίος. τῷ μὲν ὕδατι πάντες ¹ ὡς ἄτε τείχει χρώμενοι, τὸν δὲ πέλυν κατὰ τὸ ἔλος κάλαμον, ἀντὶ χαρακώματος προβεβλημένοι. σκολιάς γάρ τινας ἀτραπὸς τεμόμενοι, καὶ πολλοῖς ἐλιγμοῖς πεπλανημένας, καὶ σφίσι μὲν διὰ τὴν γνώσιν ῥάστας, τοῖς δ' ἄλλοις ² ἀπόρους τοὺς δῖεμπλους κατασκευάσαντες, μέγιστον ὀχύρωμα πρὸς τὸ μὴ ἀντιπαθεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐμηχανήσαντο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν λίμνην καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτῇ Βουκόλους ᾧδὲ πῶς ἔχει.

novum quendam ductorem vinculum pedis illi adhibens.

VI. Atque ita plurimi bubulcorum nasci solent in lacu, eundemque nutricem habent, ac patriam sibi & idoneum propugnaculum ad tuendos latrones putant. Idcirco quoque ad illum confluit tale genus hominum. Aqua enim omnes tanquam muro utuntur. Porro magna vis arundinis, quae est in palude, pro vallo ante illos obiecta est. Cum enim obliquas quasdam semitas, & multis anfractibus implicatas, excidissent, & sibi propter peritiam faciles, aliis vero traiectu difficiles effecissent, maximam munitionem ad id, ne ex incursione aliquo detrimento afficiantur, excogitarunt. Ac ea quidem, quae ad lacum, & eos, qui illum incolunt, bubulcos attinent, sic habent.

1 Ὡς ἄτε τείχει χρώμενοι) Vel ὡς ἀντ. corrigendum, vel alterutrum delendum videtur. Cod. Xyl. ὅσα καὶ τείχη, at Palat. ὅσα γὰρ τείχει. Ad sententiam Isocrates in Busir, ubi tradit, Aegyptum

ἀθανάτω τείχει, τῷ Νείλῳ, τετελιχισμένην.

2 Ἀπόρους τοὺς δῖεμπλους) Cod. Taur. teste Dorvill. ad Char. p. 568, ἀβάτους τοὺς τόπους, ex interpretamento.

ζ'. Ἦδη δὲ ἡλίου πρὸς δυσμὰς ἴοντος, ἀΦικνοῦνται ἐπ' αὐτὴν οἱ ἀμφὶ τὸν λῆσταρχον καὶ οἱ μὲν, τῶν τε ἱππῶν ἀπεβίβαζον τοὺς νέους, καὶ τὴν λεῖαν ἐνετίθεντο τοῖς σκάφεσιν· ὁ δὲ πολὺς τῶν κατὰ χώραν μεινάντων ληστῶν ὄμιλος, ἄλλος ἄλλοθεν τοῦ ἔλους ἐκδύς, ἀνεφαίνετο, καὶ συνέθεον, καὶ τὸν λῆσταρχον οἰονεὶ βασιλέα τινα ἑαυτῶν προσαπαντῶντες ὑπεδέχοντο. τῶν δὲ λαφύρων τὸ πλῆθος ὀρῶντες, καὶ τὸ κάλλος τῆς κόρης θεσπέσιόν τι χρῆμα περισκοποῦντες, ἱερά τινα ἢ ναοὺς πολυχρύσευς ἀποσεσυλησθαι παρὰ τῶν ὁμοτέχνων ὑπελάμβανον. προσαΦηρῆσθαι δὲ καὶ τὴν ἱέρειαν αὐτὴν, ἢ καὶ αὐτὸ ἔμπνουν μετῆχθαι τὸ ἄγαλμα διὰ τῆς κόρης, ἢ ὑπ' ἀγνοίας εἰκαζόν· καὶ πολλὰ τὸν λῆσταρχον τῆς ἀνδραγαθίας εὐΦημοῦντες, ἐπὶ τὴν οἴκησιν αὐτοῦ

VII. Ceterum sole iam ad occasum vergente, pervenit ad eum praefectus cum reliquo comitatu. Et hi quidem deponabant ex equis iuvenes, & praedam navigiis imponebant. At magna turba eorum praedonum, qui illic manserant, alio aliunde ex palude egresso apparebant, certatimque concurrebant: & praefecto obviam progressi, tanquam regem suum quendam excipiebant. Cumque multitudinem spoliatorum considerarent, & formam virginis divinam quandam speciem esse cernerent, templa aliqua aut delubra a consortibus sui operis spoliata esse suspicabantur. Ablatam vero esse & ipsam sacerdotem, vel ipsum Deae simulacrum vivum abductum, coniecturam ex virgine, eo quod negotium illis ignotum fuit, faciebant. Ac multis modis praefecto ob res bene ac strenue gestas gratulantes, ad illius domicilium eum

1 Ὑπ' ἀγνοίας εἰκαζόν) Codd. Palat. & Vatic. cum Taurin. teste Dorv. ad Char. l. l. ὑπ' ἀγροικίας, quod nod peius iudicat idem vir

doctus. Magis tamen accommodatum videtur sententiae totius loci ὑπ' ἀγνοίας, ignari, quae aetas essent, coniciebant &c.

παρέπεμπον. ἡ δὲ νησίδιον ἦν ἄποθεν τῶν ἄλλων, εἰς καταγώγιον μόνω σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτὸν ἀπο-
 τετμημένον. ἐνταῦθα ὡς κατήχθη, τοὺς μὲν πολλοὺς
 οἴκαδὲ ἀπιέναι προσέταπτεν, εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀπαν-
 τας ἤκειν ὡς αὐτὸν ἐπιστείλας. αὐτὸς δὲ σὺν ὀλίγοις
 τοῖς εἰωθόσιν ὑπολειφθεῖς, καὶ δείπνου πρὸς βραχὺ
 τοῖς τ' ἄλλοις μεταδοὺς, καὶ αὐτὸς μεταλαβὼν, τοὺς
 μὲν νέους Ἑλληνί τιμι παραδίδωσι νεανίσκῳ, οὐ πρὸ
 πολλοῦ παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτῳ γεγονότι, τοῦ δια-
 λέγεσθαι ἔνεκεν, καλύβης τῆς ἑαυτοῦ πλησίον ἀπο-
 κληρώτας, τά τε ἄλλα ἐπιμεληθῆναι τοῦ νέου προστά-
 ξας, καὶ τὴν κόρην ἀνύβριστον ἀπὸ πάντων διαφυλάτ-
 τειν. αὐτὸς δὲ καμᾶτῳ τε τῆς ὁδοιπορίας βαρούμενος,
 καὶ Φροντίδι τῶν παρόντων συνεχόμενος, πρὸς ὕπνον
 ἐτέτραπτο.

ἡ. Σιγῆς δὲ τὸ ἔλος κατασχούσης, καὶ νυκτὸς εἰς

deducebant. Hoc vero erat exigua insula, procul ab ali-
 is, ad receptaculum illius tantum, cum paucis aliis, qui
 illi adesse solebant, abscessa. Quo cum fuisset deductus,
 reliquam multitudinem in suam quemque domum abire
 iubebat, datis mandatis, ut postridie omnes ad eum con-
 venirent: ipse vero cum paucis, qui manere consueve-
 rant, relictus, cum brevi intervallo aliis coenam imper-
 tivisset, & ipse una sumfisset, iuvenes Graeco cuidam
 tradit adolescenti, qui non ita pridem ab illis captus
 fuerat, ut eo internuntio uterentur, tugurii sui parte
 propinqua illis attributa; cum ut sedulo curaret ado-
 lescentem, tum ut virginem, ne ulla in re iniuria affice-
 retur, custodiret, imperans. Ipsum autem labore itineris
 gravatum, & cura praesentium negotiorum implicitum,
 somnus oppressit.

VIII. Porro cum quies & silentium tota palude esset,

πρώτην Φυλακὴν προελθούσης, τὴν ἐρημίαν τῶν ἔχλη-
 σάντων, εὐπορίαν εἰς Θρήνους οἱ περὶ τὴν κόρην ἐλάμ-
 βανον ἀνακινούσης αὐτοῖς, οἶμαι, πλεον τὰ πάθη τῆς
 νυκτὸς, ἄτε οὐδεμιᾶς οὔτε ἀκοῆς οὔτε ὄψεως ἐφ' ἑαυ-
 τὴν ἀντισπώσης, ἀλλὰ μόνω τῷ λυπούντι σχολάζειν
 ἐπιτρεπούσης. πολλὰ δὴ εὖν ἀνοιμώξασα καθ' ἑαυτὴν
 ἢ κόρη, κεχάριστο γὰρ (ταῦτο προσταχθέν) ἐπὶ τινος
 χαμεύνης κατακεκλιμένη, καὶ ὅσον πλεῖστον ἐπιδα-
 κρύσασα Ἄπολλον, ἔφη, ὡς λίαν ἡμᾶς καὶ πικρό-
 τερον ἀμύνη τῶν ἀμαρτημάτων. οὐδὲ ἱκανά σοι πρὸς
 τιμαρίαν τὰ παρελθόντα; στέρησις τῶν οἰκειῶν, [καὶ]
 καταποντιστῶν ἄλωσις, καὶ θαλασσῶν μυρίος κίνδυ-
 νος, καὶ ληστῶν ἐπὶ γῆς ἤδη δευτέρα σύλληψις, καὶ
 πικρότερα τῶν ἐν πείρᾳ τὰ προσδοκώμενα; καὶ πᾶσι
 ταῦτα στήσεις; εἰ μὲν εἰς θάνατον ἀνύβριστον, ἢ δὲ

Et ad primam vigiliam noctis processisset, solitudinem & absentiam eorum, qui tumultuarentur, tanquam occasi-
 onem sibi datam ad luctum & lamenta virgo arripuit: ex-
 citante etiam magis dolorem ipsa nocte, & nulla re, quae
 audiri aut videri posset, ad sese animum revocante, sed
 soli moerenti vacationem concedente. Cum igitur vehem-
 entius ingemisset apud sese virgo (separata enim erat,
 prout imperatum fuit, in quodam humili vilique lecto
 recumbens) & cum maximopere illacrimasset: Apollo,
 inquit, quam longe acerbius de nobis poenam sumis,
 quam deliquimus! An non sufficiunt tibi haec ad vin-
 dictam, quae praeterierunt? quod necessariis & propin-
 quis caremus, quod a piratis capti fuimus, quod aliis
 praeterea sexcentis in mari periculis iactati, nunc a prae-
 donibus in terra iterum iam comprehensi sumus? Prae-
 tereaane graviora his, quae experti sumus, exspectanda
 sunt? Ubi tandem haec fistes? Siquidem in morte, va-

τὸ τέλος· εἰ δὲ με γνώσεταιί τις αἰσχρῶς, ἢ μηδέπω
 μηδὲ Θεαγένης, ἐγὼ μὲν ἀγχόνη προλήψομαι τὴν
 ὕβριν, καθαράν ἐμαυτὴν ὡσπερ Φυλάττω, καὶ μέχρι
 θανάτου Φυλάξασα, καὶ καλὸν ἐντάφιον τὴν σωφρο-
 σύνην ἀπενευκαμένη. σοῦ δὲ οὐδεὶς ἔσται δικαστῆς πι-
 κρότερος. καὶ ἔτι λέγουσαν ἐπεῖχεν ὁ Θεαγένης, Παῦε,
 λέγων, ὦ Φιλτάτη καὶ ψυχὴ ἐμὴ Χαρίκλεια· θρη-
 νεῖς μὲν εἰκότα, παροξύνεις δὲ πλέον ἢ δοκεῖς τὸ θεῖον.
 οὐ γὰρ ἀνειδίξεν, ἀλλὰ παρακαλεῖν χρεῶν. εὐχαῖς,
 οὐκ αἰτίαις, ἐξίλεῖται τὸ κρεῖττον. ἡ δὲ, Εὖ μὲν λέ-
 γεις· σὺ δὲ μοι πῶς ἔχεις; διηρώτα. Ρᾶον, ἔφη, καὶ
 βέλτιον ὑπὸ τῆς ἐσπέρας, ἐκ τῆς τοῦ μεираκίου θερα-
 πείας, ἢ τὰ φλεγμαίνοντά μοι τῶν τραυμάτων ἐπε-
 κούφισεν. Ἀλλὰ καὶ μᾶλλον εἰς ἑὸν κουφισθήσῃ, ἔφη
 ὁ τὴν φρουρὰν αὐτῶν ἐπιτετραμμένος. τισαύτην σοι πο-

cante omni contumelia, dulcis est exitus; sin me quis-
 piam turpiter cogniturus est, quam neque Theagenes
 unquam: nae ego quidem laqueo iniuriam antevertam,
 integram me & castam, quemadmodum adhuc feci, ad
 mortem usque servans, & pulchrum epitaphium pudici-
 tiae inde referens: te vero nullus erit iudex crude-
 lior. Haec adhuc loquentem repressit Theagenes: De-
 sine, dicens, carissima, & anima mea Chariclea. Merito
 tu quidem lamentaris: verum exacerbas magis, quam
 existimas, numen. Neque enim probris inceslere, ve-
 rum orare necesse est: precibus, non criminibus, pla-
 catur id, quod est potentius. At illa: Bene admones,
 inquit. Sed quomodo vales, obsecro? Melius, inquit,
 a vespera, ex adolescentis curatione, quae mihi inflam-
 mata vulnera leniit. Immo magis leniri senties sub auro-
 ram, subiecit is, qui ad custodiam illius adhibitus fue-
 rat. Nanciscar enim tibi eiusmodi herbam, quae tertia

ριοῦμαι Βοτάνη, ἢ διὰ τρίτης ἐνώσει τὰς πληγὰς. ἔχω δὲ αὐτῆς ἔργω τὴν πείραν λαβών. ἐξ οὗ γὰρ με δεῦρο αἰχμάλωτον οἶδε ἤγαγον, εἴ τίς ποτε τῶν ὑπηκόων τῶνδε τῶ ἄρχοντι συμβολῆς γενομένης τραυματίας ἦκεν, οὐ πολλῶν ἐδεήθη πρὸς ἴασιν ἡμερῶν, ¹ ἢ λέγω ταύτη Βοτάνη χρησάμενος. εἰ δέ μοι μέλει τῶν ὑμετέρων, οὐκ ἄξιον ὑμῖν θαυμάζειν. τύχης τε γὰρ μοι τῆς αὐτῆς εἰοίκατε κοινωνεῖν, καὶ ἅμα Ἑλληνας ὄντας οἰκτείρω καὶ αὐτὸς Ἑλληνα γεγωνός. Ἑλληνα; ὦ Θεοὶ, ἐπεβόησαν ὑφ' ἡδονῆς ἅμα οἱ ξένοι. Ἑλληνα ὡς ἀληθῶς τὸ γένος καὶ τὴν Φωνήν. τάχα τίς ἔσται τῶν κακῶν ἀνάπνευστις. Ἀλλὰ τίνα σε χροὴ καλεῖν, ἔφη ὁ Θεαγένης. ὁ δὲ, Κιήμωνα. Πόθεν δὲ γνωρίζεις; Ἀθηναῖον. Τύχη τίνοι κέχρημένον; Παῦε, ἔφη. τί ταῦτα κινεῖς καὶ ἀνα-

vice coniunget vulnus. Atque hanc esse vim eius, experientia compertum habeo. Ex quo enim hi me huc captivum adduxerunt, si quis unquam horum, qui huic praefecto parent, faucius post conflictum venit, non multis diebus ad curationem indiguit. Quod autem afficior conditione vestrarum rerum, non est, quod miremini. Videmini enim mecum communi esse fortuna, simulque vos, qui Graeci estis, miseror, cum & ipse Graecus sim natus. Graecus, Dii immortales! exclamarunt repente prae voluptate hospites. Graecus praefecto voce & genere. Paulo post dabitur aliqua a malis respiratio. Sed quem te appellare oportet? inquit Theagenes. At ille: Chemonem. Cuiatem autem agnosci? Atheniensem. Porro qua fortuna usum? Desine, inquit. Quid haec

¹ Ἡ λέγω ταύτη βοτ.) Verba ἢ λέγω propter adi. ταύτη abundare videntur, nisi cum Palatino ita distinguendum ac legendum cen-

feas: οὐ πολλῶν . . . ἡμερῶν, ἢ λέγω, nempe trium dierum spatium: ut adeo πολλῶν pro πλείονων dictam existimes.

μοχλεύεις; τούτο δὴ τὸ τῶν τραγωδῶν. οὐκ ἐν καιρῷ γένοιτ' ἂν, ἐπεισόδιον ὑμῖν τῶν ὑμετέρων τὰ ἐμὰ ἐπισφέρειν κακὰ καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ἐπαρκέσειε τὸ λειπόμνον πρὸς τὸ διήγημα τῆς νυκτός· ὕπνου καὶ ταῦτα δεσμένους ὑμῖν ἀπὸ πολλῶν τῶν πόνων καὶ ἀναπαύσεως.

Ζ'. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀνίεσαν, ἀλλὰ παντοίως λέγειν ἰκέτευσον, μεγίστην ἠγούμενοι παραψυχὴν, τὴν τῶν ὁμοίων ἀκοήν, ἀρχεται ὁ Κνήμων ἐντεῦθεν· Ἦν μοι πατὴρ Ἀρίστιππος, τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, βουλῆς δὲ τῆς ἀνω, τὴν περιουσίαν τῶν μέγαν. οὗτος, ἐπειδὴ μοι τὴν μητέρα τελευτῆσαι συνέβη, πρὸς δευτέρους ἀπεκλίνετο γάμους, ἐπὶ μόνῳ μοι παιδί σαλεύειν ἐπιμεμφόμενος, καὶ τοῖς οἴκοις ἐπειτάγει γυναῖον ἀστείον μὲν, ἀλλ' ἀρχέκακον, ὄνομα Δημαινέτην. ὡς γὰρ τάχιστα εἰσῆλθεν, ὅλον ὑπεποιεῖτο, καὶ πράττειν, ὅ, τι

moves, & eruere conaris? tragoedis ista relinquamus. Neque enim per tempus hoc auctario meorum malorum vestra cumularem: praeterea nec reliquum noctis sufficeret ad narrationem, praefertim cum somno vobis & requie post multos labores opus sit.

IX. Cum autem illi nihil remitterent, &, ut omnino narraret, orarent, maximam consolationem esse ducentes, si similia suorum casuum audirent: orditur inde Cnemon. Fuit mihi pater Aristippus, genere Atheniensis, ex senatu superiori, fortunis cuius mediocrium civium par. Is, cum accidisset, ut mea mater e vita discederet, ad secundas nuptias animum adiecit; indignum ratus, propter me unum filium, incerto animo atque parum constanti vivere. Introducit itaque in aedes mulierculam, urbanam quidem, sed inveteratae malitiae, nomine Demaenetam. Ut primum enim ingressa est, totum in suam potestatem redigere conabatur, & ad id,

βούλοιτο, ἔπειθε τῇ τε ὥρᾳ τὸν πρεσβύτην ἔπαγο-
μένη, καὶ τᾶλλα ὑπερθεραπεύουσα· δεινὴ δὲ, εἴτερ τις
γυναικῶν, ἐφ' ἑαυτὴν ἐκμηῆναι, καὶ τέχνην τὴν ἔπαγω-
γὸν ἐκτόπως ἠκριβαμένη, προόδους τε τοῦ μου πατρὸς
ἐπιστένουσα, καὶ εἰσόδοις προστρέχουσα, καὶ βραδύ-
νοντι μεμφομένη, καὶ ὡς ἀπώλετ' ἂν, εἰ ὀλίγον ἐμέλ-
λησε, καὶ περιβάλλουσα ἐφ' ἑκάστῳ ῥήματι, καὶ
ἐπιδακρύουσα τοῖς Φιλήμασιν· οἷς ἅπασιν ὁ πατὴρ μου
σαγγηνευθεῖς, ὅλην ἐκείνην καὶ ἔπνει καὶ ἔβλεπεν. ἡ δὲ
καὶ μὲ τὰ πρῶτα, ἴσα καὶ παῖδα ἄρᾶν ἐπλάττετο, καὶ
τούτῳ τὸν Ἀρίστιππον ὑποποιουμένη, καὶ ποτε καὶ
ἐΦίλησεν ἂν προσελθούσα, καὶ ὄνασθαί μου συνεχῶς
ἠύξατο. καὶ γὰρ προσιέμην, τῶν μὲν ὄντων οὐδὲν ὑποπ-
τεύων· ὅτι δὲ μητρώαν ἐπιδείκνυται περὶ ἐμὲ θαυμά-
ζων διάθεσιν. ἐπεὶ δὲ ἰταμώτερον προσῆει, καὶ θερμό-

quod ipsa vellet, faciendum adducebat; forma fenem al-
liciens, & cum aliis in rebus ambitiose observans, (nam
si ulla alia mulier, maxime poterat furibundum fui de-
siderium excitare; & artem alliciendi, exactius, quam
credibile est, noverat) tum egressibus patris mei inge-
miscens, & ad ingressus accurrens, & tardius venien-
tem accusans, quod videlicet periisset, si paullulum com-
moratus fuisset, & amplectens post singula verba, de-
nique lacrimas addens osculis. Quibus omnibus pater
irretitus, totam illam & spirabat & contuebatur. Illa
vero & me primum non secus, ac si suus essem filius,
in oculis ferre simulabat, hoc etiam sibi Aristippum de-
vinciens: & interdum osculata est accedens, & subin-
de, ut mecum se oblectare posset, optavit. Quod ego
admittebam, nihil eorum, quae suberant, suspicans; ad-
mirans autem, quod maternum erga me declararet af-
fectum. Cum vero petulantius accederet, & calidiora

τερα ἦν τὰ Φιλήματα τοῦ πρέποντος, καὶ τὸ βλέμμα τοῦ σώφρονος ἐξιστάμενον, πρὸς ὑπόνοιαν ἤγεν ἤδη τὰ πολλὰ, καὶ ὑπέφευγον, καὶ πλησιάζουσιν ἀπωθούμην. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, τί δεῖ μηκύνοντα ἐνοχλεῖν; τὰς πείρας ἃς καθῆκε, τὰς ὑποσχέσεις, ἃς ἐπηγγείλατο, νῦν μὲν παιδίον, νῦν δὲ γλυκύτατον ὀνομάζουσα, καὶ αὐτῆς κληρονόμον, καὶ μετ' ὀλίγον ψυχὴν ἑαυτῆς ἀποκαλοῦσα, καὶ ἀπλῶς τὰ κατὰ τῶν ὀνομάτων τοῖς ἐπαγωγοῖς παραμιγνύσα, καὶ οἷς τισι μᾶλλον προστρέχω περισκοποῦσα· ὡς ἐν μὲν τοῖς σεμνοτέροις μητέρα ἑαυτὴν ἀναπλάττουσα, ἐν δὲ τοῖς ἀτοπτεροῖς τοῦτο ἐκεῖνο λαμπρῶς¹ ἐρωμένην ὑποφαίνουσα.

ί. Τέλος δὲ γίνεται τὶ τοιοῦτον. Παναθηναίων τῶν

essent oscula, quam decebat, & ad spectus modestiam excederet, in suspicionem iam apud me illam multa adducebant, & subterfugiebam ac adblandientem repellebam. Omitto alia, quae molestum esset prolixius commemorare, quibus rationibus me adorta fit, quas pollicitationes proposuerit; nunc pusionem, nunc suavissimum appellans, & rursus heredem, & paullo post animam suam cognominans; denique pulchra nomina illecebris admiscens, & quibus potissimum rebus caperer confiderans; ita ut in gravioribus negotiis simularet matris habitum, in ludicris autem amare se manifeste declararet.

X. Ad extremum, tale quiddam accidit. Cum Quin-

¹ Ἐρωμένην ὑποφαίνουσα) Cod. Taurin. teste Dorv. ad Char. p. 27, ἐρωμένην ἀποφαίνουσα. Recte quidem hoc, ἀποφαίνουσα propter antec. λαμπρῶς. At quomodo ἐρωμένην locum habere possit, equidem non intelligo. De Theagene capit Dorvill. Deberet saltem de Cnemone intelligi. Mihi omnino verba λαμπρῶς ἐρωμένην,

valde suspecta sunt, addita a quopiam, qui illa τοῦτο ἐκεῖνο, rem, quam modo memoraveram, sc. amorem erga me suum, interpretari vellet. Teste vero rem parum honestam Cnemone de industria sic elocutus videtur. Saltem ἐρωμένην eiiciendum puto, & λαμπρῶς ad ἀποφαίνουσα referendum.

μεγάλων ἀγομένων, ὅτε τὴν ναῦν Ἀθηναῖοι ἐπὶ γῆς τῇ Ἀθηνᾷ πέμπουσιν, (ἐτύγχανον μὲν ἐΦηθεύων) ἄσας δὲ τὸν εἰωθότα παιᾶνα τῇ θεῷ, καὶ τὰ νενομισμένα προσομπεύσας ὡς εἶχον στολῆς, αὐτῇ χλαμύδι, καὶ αὐτοῖς στεφανοῖς, ἔρχομαι οἴκαδὲ ὡς ἑμαυτόν. ἡ δὲ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶδεν, ἐκτὸς ἑαυτῆς γίνεται, καὶ οὐδὲ ἐσοφίστευεν ἔτι τὸν ἔρωτα, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς ἐπιθυμίας προσέτρεχε, καὶ περιβαλοῦσα, ὁ νέος Ἴππόλυτος, ὁ Θεσεὺς ὁ ἐμὸς ἔλεγε. τίνα με οἴεσθε γεγενῆσθαι, ὃς καὶ νῦν ἐρυθριῶ διηγούμενος; ἀλλ' ἐσπέρας γενομένης, ὁ μὲν πατὴρ εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐσιτεῖτο, καὶ ὡς ἂν ἐν τοιαύτῃ πανηγύρει, καὶ πότῳ πανδήμῳ, καὶ διανυκτερεύειν ἔμελλεν. ἡ δὲ ἐπιγίνεται μοι νυκτὸς, καὶ ἐπειρᾶτο τινὸς τῶν ἀθεμίτων τυγχάνειν. ὡς δὲ παντοίως ἀντείχον, καὶ πρὸς πᾶσαν θεραπείαν καὶ ὑπόσχεσιν καὶ ἀπειλὴν ἀπεμαχόμην, βαρὺ τι καὶ βύθιον στενά-

quatria magna celebrarentur, quando navem Athenienses Palladi terra mittunt, (nondum autem tum excefferam ex ephebis) postquam cecini usitarum paeanem Deae, & legitimo ritu & pompa profecutus sum, quemadmodum eram amictus, una cum chlamyde & coronis redeo domum. Illa vero cum primum adspexit, animo exsternata non amplius astu amorem texit, sed prae mera cupiditate accurrit, & amplexa, Iuvenis Hippolytus, Theseus meus, dicebat. Quo animo vero tum me fuissete putatis, quem & nunc narrare pudeat? Vesperis pater in Prytaneo coenabat: &, quemadmodum in eiusmodi conventu, & publico convivio, ibidem pernoctaturus erat. Illa autem venit ad me noctu, & conata est contra fas quidpiam assequi. Sed cum prorsus resisterem, & omnibus blanditiis, pollicitationibus & minis repugnarem, graviter & ab imo pectore ingemiscens abiit,

ξασα, ἀπιϋσα ὤχετο· καὶ μόνην ἢ παλαμναία τὴν
 νύκτα ὑπερβεμένη, τῶν ἐπιβουλῶν τῶν εἰς ἐμὲ κατήρ-
 χετο. καὶ πρῶτον μὲν οὐδὲ διανέστη τότε τῆς εὐνῆς, ἀλλ'
 ἤκοντι τῷ πατρὶ, καὶ τί τοῦτο πυνθανομένω, μαλακῶς
 τε ἔχειν ἐσκήπτετο, καὶ οὐδὲ ἀπεκρίνατο τὴν πρώτην.
 ὡς δὲ ἐνέκειτο, καὶ τί πεπόνθοι πολλάκις ἀνθρώπα,
 Ὁ Θαυμαστός, Φησὶ, καὶ εἰς ἐμὲ νεανίας, ὁ κεινὸς
 ἡμῶν παῖς, ὃν ἐγὼ πλέον καὶ σοῦ πολλάκις ἠγάπησα,
 (καὶ μάρτυρες οἱ Θεοὶ) κύειν με πρὸς τινῶν αἰσθόμενος,
 ὃ δὴ σε τέως ἔκρυπτον, ἕως ἂν τὸ ἀσφαλὲς γνοίην,
 τὴν σὴν ἀπουσίαν ἐπιτηρήσας, ταῦτα δὴ τὰ εἰωθότα
 παραινῶσαν, καὶ σωφρονεῖν¹ παρακελευσμένην, μὴ δὲ
 πρὸς ἑταίραις ἔχειν τὸν νοῦν καὶ μέθαις· (οὐ γὰρ με
 ἐλάνθανεν οὕτως ἔχων, σοὶ δὲ οὐκ ἔφραζον, μὴ τινα λά-
 βουμι μητριᾶς ὑπόνοιαν) ταῦτα λέγουσαν μόνην πρὸς

&c, una tantum nocte interposita, infidias mihi struere
 scelerata coepit. Ac primum quidem neque e lecto fur-
 rexerit, sed venienti patri, &, quid esset rei, percon-
 tanti, infirma se esse valetudine simulabat. Cum vero
 instaret, &, quid illi accidisset, saepius quaereret: Egre-
 gia pietate, inquibat, etiam erga me adolescens, com-
 munis noster filius, quem ego, Deos contestor, pius
 etiam quam te saepe dilexi, cum me gravidam esse qui-
 busdam ex rebus sensisset, quod ego te tamdiu celavi,
 quoad aliquid certi scire possem, & absentiam tuam ob-
 servasset, dum illum solito more moneo, & ad tempe-
 rantiam adhortor, neve scortis & ebrietati animum de-
 deret, oro, (neque enim me id latebat: tibi vero non
 dicebam, ne in aliquam novercae suspicionem venirem)

1 Παρακελευσμένην, μὴ δὲ πρὸς
 ἑταίραις) Ita restituit hunc locum
 Commel. ope Vat. Palat. & Xyl.
 cum Bas. vitiose, παρεκελευόμην
 -- πρὸς ἑτέρας -- καὶ μέθαις, offer-

ret. Canterus insuper, cum &
 Xyl. Cod. ἑτέραις habere vidisset,
 locum sic resingendum censebat,
 πρὸς ἑτέρας ἔχειν τὸν νοῦν γαμετάς
 sine idonea causa.

μόνον, τοῦ μὴ ἐρυθριᾶν αὐτὸν ἔνεκεν, τὰ μὲν ἄλλα ὅσα
περὶ σέ τε καὶ με περὶύβρισεν, αἰσχύνομαι λέγειν· λάξ
δὲ κατὰ τῆς γαστρὸς ἐναλλόμενος, οὕτως ἔχειν, ὡς
ὄραϊς, διέθηκε.

ια'. Ταῦτα ὡς ἤκουσεν, οὐκ εἶπεν, οὐκ ἠρώτησεν,
οὐκ ἀπολογίαν προέβηκεν, ἀλλὰ πιστεύων μὴδ' ἂν
ψεύσασθαι κατ' ἐμοῦ, τὴν οὕτω περὶ ἐμὲ διακειμένην,
εὐθύς ὡς εἶχε κατὰ τι μέρος τῆς οἰκειᾶς περιτυχῶν,
εὐδὲν εἰδὸτα, πύξ τε ἔπαιε, καὶ παῖδας προσκαλε-
σάμενος, μᾶστιξιν ἠκίζετο, μηδὲ τὸ κοινὸν δὴ τοῦτο,
διότι ξαννοίμην, γινώσκοντα. ὡς δὲ ἐνεπέπληστο τῆς
ὀργῆς, Ἄλλὰ ἴν γε, ἔφην, ὦ πάτερ, εἰ καὶ μὴ πρότε-
ρον, δίκαιος ἂν εἶην τὴν αἰτίαν τῶν πληγῶν μανθάνειν.
ὁ δὲ, μᾶλλον παροξυνθεὶς, Ὡ τῆς εἰρωνείας, Φησί τὰς
πράξεις αὐτοῦ τὰς ἀνοσίας παρ' ἐμοῦ βούλεται μαν-
θάνειν. καὶ ἀποστραφεὶς, ἐπὶ τὴν Δημαινέτην ἔσπευ-

de his, inquam, dum colloquor sola cum solo, ne eru-
besceret: alia quidem pudet dicere, quibus me & te
contumelia affecit; in uterum autem mihi infiliens, ut
ita valeam, quemadmodum vides, effecit.

XI. Haec ut audivit, non dixit quidquam, non inter-
rogavit, non defensionem praeposuit: sed sibi persua-
dens, nullo modo eam de me aliquid mentitam esse,
quae eo animo erga me fuerit, extemplo ut me offendit
quadam in parte domus, nihil scientem pugnis ferie-
bat: & , advocatis famulis, caedebat flagris, ne id qui-
dem, quod utique commune est, quamobrem caederer;
scientem. Postea vero quam iram explevit, Vel nunc
saltem, inquit, pater, merito, quandoquidem prius non
licuit, causam harum plagarum scire debeo. At ille eo
magis exacerbatus: O simulatum, inquit, hominem! fa-
cta sua impia ex me scire vult: & aversus, ad Demae-

δεν. ἡ δὲ, οὐπω γὰρ κεκόρεστο, δευτέρας ἐπιβουλήs
κατ' ἐμοῦ τοιαῦδε ἤπτετο. Θίσβη παιδικάριον ἦν αὐ-
τῇ, ψάλλειν τε πρὸς κιθάραν ἐπιστάμενον, καὶ τὴν ὄψιν
οὐκ ἄωρον. τοῦτο ἐπ' ἐμὲ καθήσιν, ἐρᾶν μου δῆθεν προσ-
τάξασα· καὶ ἦρα παραχοῆμα ἡ Θίσβη· καὶ ἡ πολ-
λάκις πειρῶντα με ἀπωσαμένη, τότε παντοίως ἐφείλ-
κετο, βλέμμασι, νεύμασι, συνθήμασιν. ἐγὼ δὲ ὁ μά-
ταιος ἄβροον καλὸς γεγενῆσθαι ἐπεπέισμην· καὶ τέλος
ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐλθούσαν νυκτὸς ὑπεδεχόμεν. ἡ δὲ καὶ
αὐθις ἀνῆκε, καὶ πάλιν, καὶ τοῦ λειποῦ συνεχῶς ἐφοί-
τα. ἐπεὶ δὲ ποτε φυλάττεσθαι αὐτῇ τὰ πολλὰ παρή-
νουν, μὴ γνωσθεῖν παρὰ τῆς δεσποίνης, ὦ Κνήμων,
ἔφη, ὡς λίαν ἀπλοϊκός τις εἶναι μοι δοκεῖς· εἰ γὰρ
ἐμὲ θεράπειαν οὔσαν καὶ ἀργυρώνητον ἠγῆ χαλεπὸν
εἶναι προσομιλοῦσαν ἀλῶναι, τίνος ἂν ἐκείνην ἀξίαν εἴ-
ποις εἶναι τιμωρίας, ἢ καὶ εὐγενῆς εἶναι Φάσκουσα,

notam festinabat. Illa vero, nondum enim satiata fue-
rat, alium dolum talem contra me machinabatur. Erat
illi ancilla Thisbe, callens canere ad citharam, forma
& vultu non invenuto. Hanc in me subornat, ut me
amaret, imperans. Ac amabat repente Thisbe: & quae
me tentantem antea saepius reiecerat, tum profus al-
liciebat ad sese, adspectu, nutibus, notis. Ego vero va-
nus, quod repente pulcher essem, credideram, & ad
extremum in thalamum noctu venientem recepi. Illa
vero iterum rediit, & deinceps continuo veniebat. Ve-
rum cum aliquando multum illam adhortarer, sibi ut
caveret, ne a domina deprehenderetur: O Cnemon, in-
quit, quam nimium simplex mihi videris esse, si me
ancillam, & argento emtam, tecum deprehendi peri-
culosum putas. Qua porro poena illam dignam iudica-
bis, quae se ingenuam esse praedicans, & legitimo iure

καὶ νόμῳ τὸν συνοικοῦντα ἔχουσα, καὶ θάνατον τὸ τέλος τοῦ παρανομήματος γνώσκουσα, μοιχᾶται; Παῦς, ἔφην, οὐ γὰρ ἔχω σοι πιστεύειν. Καὶ μὴν, εἴ σοι δόξειεν, ἐπ' αὐτοσώρῳ παραδώσω τὸν μοιχόν. Εἰ γὰρ οὕτω βουληθῆς, ἔφην. Καὶ μὴν βουλήσομαί γε, ἀπεκρίνατο, σοῦ τε ἕνεκεν οὕτω πρὸς αὐτῆς περιβρισμένου, καὶ ἑμαυτῆς δὲ οὐκ ἔλαττον, ἢ πάσχω τὰ ἔσχατα, ἐφ' ἐκάστης ζηλοτυπίαν ματαίαν ἐκείνης ἐπ' ἐμὲ γυμναζούσης. ἀλλ' ὅπως ἀνὴρ ἔση ἰ κατάλαβε.

ιβ'. Ἐπεὶ δὲ οὕτως ἔξεν ὑπεσχόμεν, τότε μὲν ἀπιούσα ᾤχετο. τρίτῃ δὲ ὕστερον νυκτὶ καθεύδοντά με ἐξαιστήσι, καὶ τὸν μοιχὸν ἔνδον εἶναι κατεμήνυε τὸν πατέρα μὲν εἰς ἀγρὸν αἰφνιδίου τινὸς χρείας καλούσης πεπορευῆσθαι λέγουσα· τὸν δὲ, οὕτω συγκείμενον αὐτῷ πρὸς τὴν Δημαινέτην, ἄρτι παραιοδεδυκέαι· προσή-

conjugii cohabitatores habens, denique mortem sibi finem sceleris esse propositum sciens, adulterium committit? Desine, inquit: neque enim tibi fidem habere possum. Immo, si tibi videbitur, in ipso facto adulterum tradam. Si quidem ita volueris, inquit: Maxime volo, respondit: & tua causa, qui ab illa tam infigni iniuria affectus es; & non minus mea quoque, ut quae extrema omnia quotidie patiar ab illa, vanam zelotypiam erga me exercente. Quamobrem, si vir es, deprehende.

XII. Cum autem ita fore promississem, tunc quidem abiit: tertia vero postea nocte dormientem me excitat, & adulterum intus esse significat; patrem in agrum subitae cuiusdam necessitatis causa abiisse dicens: istum vero, ut erat constitutum, ad Demaenetam nuper clam

ι Κατάλαβε) Liber Xyl. καταλαβόν, quod praeferebat Commel. hoc sensu, *prehenso illo, praehere te virum.* Sed praestat vulgata, eodem sensu.

κειν δὲ καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίζεσθαι, καὶ ξιφῆρη
 ποιείσθαι τὴν ἔφοδον τοῦ μὴ διαδράναι τὸν ὑβριστὴν.
 ἐπίουσιν οὕτως· καὶ λαβὼν ἐγχειρίδιον, τῆς Θίσβης
 ἠγουμένης, καὶ δάδας προαπτούσης, ἐπὶ τὸν θάλαμον
 ἦεν. ἐπεὶ δὲ ἐπέστην, λύχνου τέ τινος ἔνδον αὐγὴ διεξέ-
 πιπτε, καὶ τὰς θύρας ἐπικειμένας ὡς ὀργῆς εἶχον ἐρ-
 ραγεῖς, ἀνοίγω καὶ εἰσδραμῶν, Ποῦ ποτε ὁ ἀλιτήριος,
 ἐβῶν, ὁ λαμπρὸς τῆς πάντα σωφρονούσης ἐράμενος;
 καὶ ἅμα λέγων, ἐπήειν ὡς ἄμω διαχειρισόμενος. ἐκ
 δὲ τῆς εὐνῆς ὁ πατήρ, ὦ θεοί, περιτραπέεις προσπίπτει
 μου τοῖς γόνασι, καὶ, ὦ τέκνον, ἐπίσχεος μικρὸν, ἔλε-
 γεν· οἴκτειρον τὸν γεννήσαντα· σείσαι πολιῶν, αἴτε σε
 ἀνέθρεψαν. ¹ ὕβρισα μὲν σε, ἀλλ' οὐ μέχρ' ἑθανάτου
 τιμωρητέος. μὴ γίνου τῆς ὀργῆς ὅλος, μὴ δὲ φόνω πα-
 τρώω χειρὰς μιᾶν τὰς σάς. ὁ μὲν ταῦτα, καὶ ἔτε-

ingressum esse. Convenire autem, ut & ad vindictam
 me appararem, & armatus gladio ingrederer, ne im-
 probus effugeret. Faciebam ita: & accepto pugione,
 Thisbe praeunte, & faces praeferente, ad thalamum
 ibam. Ceterum ut adstiti, lychni cuiusdam, qui intus
 erat, splendor, penetrabat, & ego, foribus obferatis, ut
 eram commotus ira, effraetis, aperiebam, & incurrens,
 Ubi est consceleratus, clamabam, praeclarus castae omni
 ex parte amasius? & simul atque prolocutus sum, ac-
 cessi utrumque confossurus. At pater ex lecto, Dii bo-
 ni! devolutus, perculsus accidit ad genua mea, &, O
 fili, cohibe te paullulum, dicebat, miserere parentis,
 parce canis, qui te enutrierunt. Iniuria te affecimus,
 sed non tamen adeo, ut ad mortem usque vindicta de
 me expetenda sit. Ne indulgeas irae, neque caede pa-

¹ Ὑβρισα μὲν σε, -- τιμωρητέος) iudicabat: ὑβρίσαμεν -- τιμωρητέος.
 Omnes libri ὑβρίσαμεν -- τιμωρη- Enimvero dividendum potius v.
 τέος· quam manifestam deprava- ὑβρίσαμεν, nam de se tantum lo-
 tionem Bourdelot. ita tollendam quitur Cnemonis pater.

ρα πρὸς τούτοις ἔλεεινῶς ἰκέτευεν· ἐγὼ δὲ ὡσπερ τυφῶνι βληθεὶς, αὔρα, ἀπόπληκτος, ἐστήκειν, τὴν Θίσβην περιβλέπων, οὐκ οἶδ' ὅπως ἑαυτὴν ὑποστείλασαν, τὴν κλίνην καὶ τὸν θάλαμον ἐν κύκλῳ περιεσκόπουν, εἰπεῖν τι διαπορῶν, πράξαι ἀμηχανῶν. ἐκπίπτει μου καὶ τὸ ξίφος τῶν χειρῶν. καὶ τὸ μὲν ἡ Δημαινέτη προσδραμοῦσα σπουδαίως ἀνῆρπασεν. ὁ δὲ πατήρ ἐν τῷ ἀκινδύνῳ γεγωνῶς, ἐπιβάλλει τέ μοι τὰς χεῖρας, καὶ δεσμεῖν ἐκέλευε, πολλὰ τῆς Δημαινέτης παροξυνούσης, καὶ, Οὐ ταῦτα ἦν, ἀ προηγόρευον, βοώσης, ὡς φυλάττεσθαι προσήκει τὸ μεираκιον, ὡς ἐπιβουλεύσειε καιροῦ λαβόμενον; ἑώρων τὸ βλέμμα, συνίην τῆς διανοίας. ὁ δὲ, Προηγόρευες, εἰπὼν, ἀλλ' ἠπίστου· τότε μὲν ἐν δεσμοῖς εἶχε, λέγειν τι βουλομένῳ τῶν ὄντων, καὶ φράζειν, οὐκ ἐπιτρέψας.

terna manus tuas contamines. Ille quidem his, & aliis praeterea modis, miserabiliter supplex pro se precabatur. Ego autem tanquam fulgure percussus, tacitus & attonitus stabam, Thisben circumspiciens, quae nescio quo pacto subduxerat sese: lectum & thalamum in orbem oculis lustrabam, nec quid dicerem sciens, nec ad agendum consilii quidquam habens. Excidit mihi & pugio e manibus. Et hunc quidem Demaeneta propere accurrens arripuit. Pater autem cum iam extra periculum esset, iniicit mihi manus, & ligare iubebat, Demaeneta multis modis irritante, &, An non haec erant, quae praedicebam, clamante, quod caveri oporteret adolescentem, utpote occasione oblata moliturum aliquid? E vultu animum eius perspexi. Ille autem, praedicebas cum dixisset, sed non credebam; me tum in vinculis detinuit, & exponere quidpiam, ut gestum erat, volenti, ne dicendi quidem potestatem fecit.

17. Ἄρα δὲ τῇ ἑῷ, λαβὼν αὐτως ὡς εἶχον δεσμῶν, ἐπὶ τὸν δῆμον ἦγε, καὶ τῆς κεφαλῆς κόνιν καταχεάμενος, Οὐκ ἐπὶ τοιαύταις μὲν ἐλπίσιν, ὧ Ἀθηναῖοι, τόνδε ἀνέτρεφον, ἔλεγεν, ἀλλὰ τοῦ γήρωσ τοῦ μῦ Βακτηρίαν ἔσεσθαι προσδοκῶν, ἐπειδὴ τάχιστα μοι ἐγένετο, ἐλευθερίου τε τροφῆς μεταδοῦς, καὶ τὰ πρῶτα τῶν γραμμάτων διδάξάμενος, εἰς τοὺς Φράτορας¹ καὶ γεννητὰς εἰσαγαγὼν, εἰς ἐΦήβους ἐγγράψας, πολίτην ὑμέτερον καὶ τοῖς νόμοις ἀποΦήνας, πάντα τὸν βίον ἐπὶ τούτῳ τὸν ἐμὸν ἐσάλευσεν. ἐπεὶ δὲ τούτων ἀπάντων λήθην λαβὼν, ἐμὲ μὲν ὕβρεσι ταπρῶτα, καὶ πληγαῖς ταυτηνὴ τὴν κατὰ νόμους² συνοικῶσαν μοι ἠκίστατο τέλος δὲ καὶ ξιΦήρης νύκτωρ ἐπῆλθε, καὶ παρὰ τοσοῦτον γέγονε πατραλοίας, παρ' ὅσον ἀντέσχεν ἡ τύχη, ἀπροσδεκῆτῳ Φόβῳ τὸ ξίφος τῶν τεύ-

XIII. Quamprimum autem illuxit, prehensum sic, ut eram vincitus, produxit ad populum, & adsperfo capiti pulvere, Non ad hanc spem, o Athenienses, hunc educabam, dicebar; sed bacillum fenestris meae futurum aliquando sperans, ut primum mihi natus est, liberaliter educatum, & initiis literarum institutum, cum in tribules & gentiles introduxiffem, in ephorum album retuliffem, civem nostrum etiam legibus effeciffem, totam vitam meam ob hunc parum tranquille agebam. Ceterum postquam horum omnium oblitus, me iniuriis primum & hanc legitimam meam uxorem verberibus affecit, ad extremum & gladio armatus noctu advenit, & eatenus tantum ab eo, quo minus parricida fieret, abfuit, quatenus fortuna restitit, inopinato terrore, ut

1 Καὶ γεννητὰς εἰσαγαγὼν) Pef-
fime antea legebatur καὶ γεννη-
τορας. Res ipsa fati nota.

2 Συνοικῶσαν μοι ἠκίστατο) Cod.

Χγλ. ἐμὴν συνοικῶσαν εἰσῆκίστατο ἐπ'
ἐμὲ δὲ καὶ ξιΦήρης ἐπῆλθε. παρὰ
τοσοῦτον δεσ.

του χειρῶν ἐκπεσεῖν¹ παρασκευάσασα. Καταπέφευ-
 γά τε πρὸς ὑμᾶς, καὶ προσαγγέλλω τοῦτον· αὐτό-
 χειρ μὲν αὐτοῦ γενέσθαι κατὰ τοὺς νόμους ἔξον, οὐ
 βουληθείς· ὑμῖν δὲ τὸ πᾶν καταλιπὼν, νόμῳ βέλτιον
 ἠγούμενος, ἢ Φόνῳ παιδὸς τὴν δίκην λαμβάνειν. Καὶ
 ἅμα ἐπεδάκρυν· ἐπεκώκυε δὲ καὶ ἡ Δημαινέτη, καὶ
 περιαλγεῖν ἐπ' ἐμοὶ δῆθεν ἐπεδέεινυτο, τὸν ἄθλιον ἀπο-
 καλοῦσα, τὸν ἐν δίκῃ μὲν, ἀλλὰ πρὸ ὥρας τεθνήξο-
 μενον, τὸν ὑπὸ δαιμόνων ἀλαστόρων ἐπὶ τοὺς γεννή-
 σαντας ἐλαβέντα· οὐ θρηνοῦσα μᾶλλον ἢ καταμαρτυ-
 ροῦσα τοῖς θρήνοις, καὶ ὡς ἀληθῆ τὴν κατηγορίαν βε-
 βαιοῦσα τοῖς γόοις. ἐπεὶ δὲ μεταδῶναι καὶ μοὶ λόγῳ
 ἠξίου, ὁ γραμματεὺς προσελθὼν, ἠρώτα στενὸν ἐρώ-
 τημα, Εἰ τῷ πατρὶ ξιφῆρης ἐπήλθον; ἐμοῦ δὲ, Ἐπήλ-
 θον μὲν, εἰπόντος, ἀλλ' ὅπως, ἀκούσατε· ἀνεβόησαν

illi gladius e manibus excideret, efficiens, confugi ad
 vos, nomenque istius defero. Tametsi enim mihi per
 leges liceret, mea manu illum interimere, tamen nolui,
 idque totum vestro reliqui arbitrio, melius me factu-
 rum existimans, si de filio lege, non caede, fumerem
 poenam. Et simul illacrimabat. Eiulabat quoque Demae-
 neta, & se ob meum casum dolore affici simulabat; mi-
 ferum appellans, ac iuste quidem, sed ante tempus,
 moriturum, a malis Geniis adversus parentes incitatum;
 non lugens magis, quam testificans lacrimis, & ceu ve-
 ram accusationem ploratu confirmans. Cum autem &
 mihi dicendi potestatem dari postularem, scriba acce-
 dens, concisam quaestionem instituit, An patrem arma-
 tus gladio aggressus effem? Me vero, Aggressus sum
 quidem, dicente, sed quemadmodum, audite: exclama-

¹ Παρασκευάσασα) Cod. Palat. dicabat Commel. Ego vulgatum
 παρακελεύσασα, quod rectius iu- accomodatius puto.

ἅπαντες, καὶ οὐδὲ ἀπολογίας μοι μετεῖναι κρίναντες, οἱ μὲν λίθοις βαλεῖν, οἱ δὲ τῷ δημίῳ παραδιδόναι καὶ ἄθεῖσθαι εἰς τὸ βάραθρον ἐδοκίμαζον. ἐμοῦ δὲ παρὰ πάντα τὸν θόρυβον καὶ τὸν χρόνον, ὃν περὶ τῆς τιμωρίας διεχειροτόνουν, ὦ μητριᾷ, βοῶντος, διὰ μητριᾷν ἀναιρῶμαι, μητριᾷ με ἄκριτον ἀπόλλυσι, προσέστη τοῖς πολλοῖς τὸ λεγόμενον, καὶ εἰσῆει τῶν ὄντων ὑπόψια. καὶ ἡκούσθη μὲν οὐδὲ τότε προκατείληπτο γὰρ ὁ δῆμος ἀκαταπαύστῳ θορύβῳ.

ιδ'. Τῶν δὲ ψήφων διακρινομένων, οἱ μὲν τὸν θάνατον καταχειροτονήσαντες, ἦσαν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλίους* οἱ μὲν καταλεῦσαι, οἱ δὲ εἰς τὸ βάραθρον πέμψαι κρίναντες. οἱ λοιποὶ δὲ εἰς χιλίους, ὅσοι τι καὶ τῇ ὑπονοίᾳ τῇ κατὰ τῆς μητριᾶς δόντες, Φυγῇ με εἰς τὸ διηνεκὲς ἐξημίωσαν. ἀλλ' ὅμως ἡ τούτων ἐκράτει ψῆ-

runt omnes, ac neque causae dicendae ius ad me pertinere iudicantes, alii me lapidibus obrui debere, alii carnifici tradi, & in barathrum praecipitari censebant. Me vero, toto hoc tumultu & temporis intervallo, quo de poena statuebant, O noverca, clamante, heu propter novercam tollor, noverca me iniudicatum perimit; adhaesit ad multos id, quod a me dicebatur, & subibat eos suspicio rei ipsius, ut erat acta. Verum ne tum quidem audiebar: ingens enim tumultus & perturbatio populorum praeoccupaverat.

XIV. Cum autem calculi discernerentur, mortem mihi decernentes circiter mille & septingenti reperti, quorum alii lapidibus me obruendum esse, alii in barathrum mittendum iudicabant. Reliqui vero ad mille, aliquid dantes suspitioni de noverca, exilio me perpetuo damnabant. Nihilominus tamen horum vicit sententia. Tam-

Γ Ἠκούσθη) Palat. & Xyl. tec. λεγόμενον. Sed praestat vulgata. ἡκούσθη, quod referendum ad an-

Φος. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμοῦ πάντων ἦσαν ἐλάττους, ἐκείνων δὲ διάφορα ψηφισαμένων, εἰς τὸ μέρος οἱ χίλιοι πλείους ἐγένοντο. καὶ γὰρ μὲν οὕτως ἐξηλαυνόμεν ἑστίας τε πατρώας καὶ τῆς ἐνεγκούσης. οὐ μὲν ἀτιμώρητός γε ἡ Θεοῖς ἐχθρὰ Δημαινέτη περιελείφθη. τὸν δὲ τρόπον εἰσαυθὶς ἀκούσεσθε. τὸ δὲ νῦν καὶ ὕπνου μεταληπτέον. τό τε γὰρ πολὺ πρόεβη τῆς νυκτός, καὶ ὑμῖν πολλῆς δεῖ τῆς ἀναπαύσεως. Καὶ μὲν προσεπιτρίψεις γε ἡμᾶς, ἔφη ὁ Θεαγένης, εἰ τὴν κακίστην ἀτιμώρητον ἑάσης ἐν τῷ λόγῳ Δημαινέτην. Οὐκοῦν ἀκούοιτ' ἂν, ἔφη ὁ Κνήμων, ἐπειδήπερ ὑμῖν οὕτω Φίλον. ἐγὼ μὲν, ὡς εἶχον, μετὰ τὴν κρίσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέβην, καὶ νεῶς ἀναγομένης ἐπιτυχῶν, τὸν πλοῦν εἰς Αἴγιναν ἐποιούμην, ἀνεψιούς εἶναι μοι τῆς μητρὸς ἐνταῦθα πυνθανόμενος. κατάραις δὲ, καὶ τοὺς ἐπιζητου-

etsi enim erant aliis simul coniunctis pauciores, tamen, cum illi diversa tulissent suffragia, sigillatim collatione facta, mille isti maiorem numerum efficiebant. Atque ego quidem ita laribus paternis & patria pellebar. Nec tamen Diis invisā Demaeneta hoc deinceps impune tulit: quo autem pacto, postea audietis. Nunc autem vobis est fomno indulgendum: nam & ad multam noctem processit, & vobis longa quiete opus est. Immo maiore molestia nos afficies, inquit Theagenes, si pessimam hanc inultam in narratione reliqueris. Audite igitur, inquit Cnemon, quandoquidem vobis ita lubet. Ego ita, ut eram, post iudicium descendi in Piraeum, & nactus navem, quae tum solvebat, navigabam Aeginam, resciscens, illic me habere consobrinos matris. Eo cum ap-

1 (Ὅμοῦ πάντων) Sensus: Ceteris enim, coniunctim numeratis, mille maiorem numerum efficerent, etsi hi numero inferiores essent, tamen, cum ii diversa statuissent, ne-

μένους ἀνευρών, οὐκ ἀηδῶς τὰ πρῶτα διηγόν. εἰκοστῇ
 δὲ ὕστερον ἡμέρᾳ συνήθως ἀλύων, ἐπὶ λιμένα κατῆλ-
 θον. καὶ λέμβος ἄρτι ¹ κατεφέρετο. μικρὸν οὖν ἐπι-
 στας, ὀπόθεν τε εἶη καὶ τίνας ἄγοι περισκόπου. ² οὐ-
 πω δὲ τῆς ἀποβάθρας ἀκριβῶς κειμένης, ἐξήλατό τις,
 καὶ με προσδραμῶν περιέβαλεν. ἦν δ' ἄρα Χαρίας
 τῶν ἐμαῶν συνεφίβαν. καὶ, ³ Ω Κνήμων, εὐαγγελία σοι
 κομίζω, Οησίν. ³ ἔχεις παρὰ τῆς πολεμίας τὴν δίκην
 Δημαινέτη τέθεικεν. Ἀλλὰ σώζοιο μὲν, ἔφη, ὦ Χα-
 ρία. τί δὲ παρατρέχεις τὸ εὐαγγέλιον, ὥσπερ τι τῶν
 ἀτόπων ἀπαγγέλλων; εἶπε δὲ καὶ τὸν τρόπον. ὡς σφό-
 δρα δέδοικα, μὴ τῷ κοινῷ κέχρηται θανάτῳ, καὶ διέ-

plicuiffem, & eos, quos inquirebam, inveniffem, non
 infuaviter primo tempus degebam. Vigefimo vero post
 die folito more exfpatians descendi ad portum. Ecce
 autem lembus appellebat. Paullulum igitur commoratus,
 unde effiet, & quos apportaret, considerabam. Necdum
 pops recte iacebat, cum exsiluit quidam, & me accur-
 rens amplectebatur. Erat autem Charias, unus ex meis
 fynephebis: &, O Cnemon, laetum nuntium tibi affe-
 ro, inquibat. Luit iam tibi inimica poenas: Demaene-
 ta mortua est. O utinam sis falvus, Charia. Cur autem
 praeteris hoc, quidquid est laeti nuntii, tanquam quid-
 piam importunum afferas? Expone, quaeso, & modum.
 Quam metuo, ne ufitato more fit mortua, & effugerit

¹ Κατεφέρετο) Βαβ. κατεφείετο. Ita & interpres Lat. *apparebat*. Sed κατεφέρετο e Palat. & Xyl. recte Commel. praetulit.

² Οὐπω δὲ τῆς ἀποβάθρας) Cod. Taur. teste Dorv. ad Char. p. 597, οὐπω δὲ οὐδὲ τῆς ἀποβάθρας ἀκριβῶς κειμένης, ἐξήλατό τις, καὶ με προσδραμῶν περιέβαλεν. non ma-

le, eodem recte monente. Ed. Βαβ. habet ἐξήλλατο, quae & ipsa forte voluit ἐξήλλετο.

³ ἔχεις τὴν δίκην) Cod. Xyl. ἔχεις τὴν νίκην, quod locum haberet, si Cnemon in iudicio vicisset. Mox pro ἀπαγγέλλων Xyl. Cod. habet ἐπαγγέλλων, follemni varietate.

δρα τὸν πρὸς ἀξίαν. Οὐ παντάπασιν, ἔφη ὁ Χαρίας, ἐκλέλειπεν ἡμᾶς ἡ δίκη¹ καθ' Ἡσίοδον. ἀλλὰ μικρὸν μὲν, ἂν τι καὶ παρίσθι ποτὲ, τῷ χρόνῳ τὴν ἀμυναν παρέλκουσα. τοῖς δὲ οὕτως ἀβέσμοις² ἔξῃν ἐπιβάλλει τὸν ὀφθαλμόν· ὡς δὴ καὶ τὴν ἀλιτήριον μετῆλθε Δημαινέτην. ἔλαβε δέ με τῶν γεγονότων ἢ λεχθέντων οὐδὲν, τῆς Θίσβης, ὡς οἶσθα, κατὰ τὴν πρὸς με συνήθειαν πάντα διηγούμενης. τῆς γὰρ ἀδίκου σοι Συγῆς ἐπιβληθείσης, ὁ μὲν ἀθλιός σοι πατήρ ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι μεταμελούμενος, εἰς ἀγρὸν τινα καὶ ἐσχατιᾶν ἑαυτὸν ἀπώκισε, καί κεῖ διῆγεν --³ ὃν θυμὸν κατέδων,

mortem, qua digna fuerat. Non omnino deferuit nos, inquit Charias, iustitia, secundum Hesiodi sententiam; sed quamvis interdum aliquantisper connixerit in sceleribus hominum, in longum tempus ultionem protrahens, tamen in eiusmodi nefarios acrem iniicit oculum: quae & de conscelerata Demaeneta supplicium fumsit. Neque me quidquam latuit eorum, quae dicta aut facta fuerunt, Thisbe mihi pro consuetudine, quae illi mecum intercedebat, omnia narrante. Cum enim tibi exsilium iniustum decretum attulisset, pater infelix, horum, quae fecerat, poenitentia ductus, in agrum quendam & solitariam villam sese a consuetudine hominum abduxit, &

¹ Καθ' Ἡσίοδον) Hesiod. Op. 214 sqq.

² Ὄξιν ἐπιβάλλει τὸν ὀφθαλμόν) Cod. Taur. ἔξῃν ἐπιβάλλει τὸν ἰόν· at longe praestat vulgata τὸν ὀφθαλμόν. Utrique rei aequae convenit ἔξῃτης, iaculo & oculo: at *Iustitiae oculum* elegantius & usitatius tribueris. Theodor. Prodr.

IV, p. 153:

Τὸ τῆς δίκης γὰρ ἔμμα τῆς πανοπτρίας
Ἄγροπτόν ἐστιν, οὐδὲ μικρὰ καμμύει,

Καὶ τοῖς ἀδικήσασιν ἀγρίον βλέπει.

Ammianus Marc. XXIX, 2: *Inconnivens Iustitiae oculus, arbiter & vindex perpetuus rerum.* Haec Dorvill. ad Char. p. 204. Eadem ratione Ciceroni & aliis dicitur *oculum alicui rei adiacere*, quam attente spectamus, diligenter observamus.

³ Ὅν θυμὸν κατέδων) Homer. II. ζ, v. 202:

Ὅν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείναν.

τοῦτο δὴ τὸ τοῦ ἔπους· τὴν δὲ εὐθὺς Ἐριννύες ἤλαυνον, καὶ μανικώτερον ἦρα σου μὴ παρόντος, καὶ Θρήνων οὐκ ἐπαύετο, δῆθεν μὲν τῶν ἐπὶ σοὶ, τὸ δ' ἀληθές, τῶν ἐφ' αὐτῇ, καὶ, Κνήμων, ἐβόα νυκτὰ τε καὶ μεθ' ἡμέραν, παιδίον γλυκύτατον, ψυχὴν αὐτῆς ὀνομάζουσα, ὥστε καὶ αἱ γνῶριμοὶ τῶν γυναικῶν Φοιτῶσαι παρ' αὐτὴν, σφόδρα μὲν ἐθαύμαζον, καὶ ἐπήνουν, εἰ μητρὸς ἢ μητρὶα πάθος ἐπεισδείκνυται, παραμυθεῖσθαι τε καὶ ἐπὶ ῥωννῦναι ἐπειρῶντο. ἡ δὲ, ἀπαραμύθητον εἶναι τὸ κακόν, καὶ οἷον ἐγκεῖσθαι τῇ καρδίᾳ κέντρον ἀγνοεῖν τὰς ἄλλας ἔλεγεν.

ἰε'. Εἰ δέ ποτε γένοιτο κατ' αὐτὴν, πολλὰ τὴν Θίσβην ἐμέμφοτο, ὡς οὐ προσηκόντως ὑπηρετησαμένην· Ἡσπευδαία περὶ τὰ δεινὰ, λέγουσα, ἢ πρὸς μὲν τὸν ἔρωτα μὴ συμπράξασα, ἐπὶ δὲ τὸ στερηθῆναι με

ibi degebat aetatem, suum animum exedens, ut ait poeta. Illam vero statim furiae agitabant, & maiore cum furore te absentem amabat, neque luctum intermittebat unquam, quasi tuum casum deplorans, revera autem magis fortem suam: & , Cnemon, clamabat noctu ac interdiu, pufio suavissime, animam suam te appellans: ut etiam notae mulieres, illam invisentes, magnopere mirarentur, eamque laudarent, quod noverca materno amore esset praedita, & consolari & confirmare conarentur. Illa vero maius malum esse, quam ut consolatione leniri posset, & alias ignorare, quantus stimulus cor illius premeret, dicebat.

XV. Cum vero ad se rediisset, multis modis Thisben accusabat, quod non commode illi inferviisset: Quam nimium prompta & ad res atroces, inquiring, quae in amore quidem me non adiuvisi, at, ut carissimo priva-

τοῦ Φιλτάτου, καὶ λόγου ταχίων ἀποδειχθεῖσα, μηδὲ μεταβουλεύσασθαι μοι συγχωρήσασα. καὶ δὴλη παντοίως ἐγένετο κακόν τι διαθήσουσα τὴν Θίσβην. ἡ δὲ βαρυμηνιῶσαν ὀρῶσα, καὶ πάντα λυπηθεῖσαν, ἐπιβουλεύσαι πρόχειρον, ¹ καὶ οὐχ ἥκιστα τῷ τε θυμῷ καὶ ἔρωτι περιμανῆ τυγχάνουσαν, ἔγνω προλαβεῖν καὶ Φθῆναι, τῇ κατ' ἐκείνης ἐπιβουλῇ σωτηρίαν ἑαυτῆς περιποιούσα· καὶ εἰσελθοῦσα, Τί ταῦτα, ᾧ δέσποινα, ἔλεγε, τί μάτην ἔχεις ἐν αἰτία Θεραπαινίδα τὴν σῆν; ἐγὼ μὲν σοι πρὸς τὸ βούλημα τὸ σόν, ἀεὶ τε καὶ νῦν ὑπηρετησάμην. εἰ δέ τι τῶν μὴ κατὰ γνώμην ἐκβέβηκεν, ἐκεῖνα μὲν τῇ τύχῃ λογιστέον. ἔτοιμος δὲ, εἰ κελύεις, ἐπινοεῖν τινα τῶν παρόντων λύσιν. ἡ δὲ, Καὶ τίς ἂν εὐρεθείη, Φιλτάτη, ἔφη, τοῦ δυναμένου λῦσαι τὰ

rer, dicto citius effecisti, neque spatium mutandi consilii mihi concessisti: & prorsus manifesto prae se ferebat, quod esset illi mali aliquid molitura. Illa vero graviter indignantem videns, & omnino moerore perditam, paratamque ad insidias comparandas, ira simul & amore infanientem, statuit illam antevenire, insidiis illi struētis salutis suae consulens; & ingressa ad eam, Quid est hoc, o domina, dicebat, cur frustra accusas famulam tuam? Ego quidem voluntati tuae, cum antea semper, tum etiam nunc sum obsecuta: quod si aliquid non evenit ex animi sententia, illa sunt fortunae adscribenda. Atqui & nunc, si iubes, in excogitando levamine praesentis moeroris, studium meum tibi non deerit. Quod autem, mea tu, inquit illa, reperiri possit, cum is, qui haec levare potuisset, magno locorum intervallo a no-

¹ Καὶ οὐχ ἥκιστα) Absunt haec Xyl. unde Commel. adiecit. Ex verba ab ed. Bas. & Interprete iisdem & Vatic. idem mox inferat. Habet tamen Cod. Palat. & ruit φιλάτη.

ἴν' ἐκποδῶν γεγενῶτες, καὶ μὲ τῆς παρ' ἐλπίδα τῶν δικαζόντων Φιλανθρωπίας ἀνελεύσης. εἰ γὰρ ἐβέβλητο τοῖς λίθοις, εἰ γὰρ ἀνήρητο, πάντως ἂν καί μοι συνετεθνήκει τὰ τοῦ πάθους. τὸ γὰρ ἀπελπισθῆν' ἅπαξ, ἐξήρηται τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ μηδαμῶθεν ἔτι προσδοκώμενον, ἀπαλγῆν παρασκευάζει τοὺς κάμνοντας. ἴν' δὲ ὄρῶν Φαντάζομαι, παρόντας ἀκούειν ἀπατῶμαι, ἐνειδίζοντα τὴν ἀδικὸν ἐπιβουλήν αἰσχύνομαι συντεύξεσθαι. ποτὲ δὲ ἐπελθόντι καὶ ἀπολαύσειν, ἢ καὶ αὐτὴ παρ' ἐκείνων Κοιτήσειν, ὅπου ποτ' ἂν ἦ γῆς, ὑπὸ τίθεμαι. ταῦτα ὑπεκκαίει, ταῦτα ἐκμαίνει δίκαια μὲν, ᾧ Θεοὶ, πάσχω' τί γὰρ οὐ περιεῖπον, ἀλλ' ἐπεβούλευον; τί δὲ οὐχ' ἰκέτευον, ἀλλ' ἐδίωκον; ἠρνήσατο τὴν πρώτην; ἀλλὰ προσηκόντως. ἀλλοτρίαν μὲν, ἀλλ' οὖν γε πατρῶαν εὐνὴν ἠσχύνετο. τυχὸν ἂν μετεπεῖσθη χρό-

bis disiunctus sit, & me eorum, qui iudicabant, insperata lenitas peremerit? Si enim lapidibus obrutus fuisset, omnino & in me una extincta fuissent & mortua haec cupiditatis incendia. Cuius enim spes abiecta semel est, tollitur ex animo, & quod non amplius expectatur, efficit, ut ad omnem sensum doloris aegri animi occallescant. Nunc videre me illum videor, per errorem praesentem audire arbitror, iniustas insidias mihi exprobrantem alloqui erubesco. Interdum vero & adveniente fruituram esse me existimo, & nonnunquam ipsa ad illum, ubi ubi terrarum sit, ire statuo. Haec me inflammant, haec ad furorem adigunt. Iusta quidem, o Dii, patior: cur enim illum non benevolentia complectebam, sed insidiis petebam? cur non supplex fui, sed hostiliter sum persecuta? Non admisit primum, & merito quidem, ut alienam. Cubile paternum reverebatur. Fortassis adductus fuisset, cum tempore tum persuasio-

νω πρὸς τὸ ἡμερότερον, καὶ πειθεῖ μεταπλαττόμενος.
 ἀλλ' ἢ Θηριώδης ἐγὼ καὶ ἀνήμερος, ὥσπερ οὐκ ἐρώσα
 τινὲς ἀλλ' ἄρχουσα, δεινὸν, ὅτι μὴ ἐξ ἐπιτάγματος
¹ ἐπήκουσεν, ἐποιητάμην, καὶ εἰ τῆς Δημαινέτης ὑπερ-
 εἶδε παλὺ τὴν ὥραν αὐτῆς ὑπερβάλλον. ἀλλ, ὦ γλυ-
 κεία Θίσβη, τίνα λύσιν ἀνόμαζες ῥαδίαν; Ὡ δέσποι-
 να, ἔφη, τοῖς πολλοῖς μὲν ὁ Κνήμων ὑπεξῆλθε ταῦ
 ἄστεος, καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐξώρμησε τῇ κρίσει πειθόμε-
 νος, ἐμὲ δὲ ἅπαντα διὰ σε πραγματευομένην οὐκ ἔλα-
 θεν, αὐτοῦ πῶ πρὸ ταῦ ἄστεος κρυπτόμενος. Ἀρσινόην
 ἀκούεις που πάντως τὴν αὐλητρίδα; ταύτη ἐκέχητο.
 μετὰ δὲ τὴν δυστυχίαν, ὑποδέχεται αὐτὸν ἡ μείραξ,
 καὶ συναπαίρειν ἐπαγγελλομένη, παρ' ἑαυτῇ κατέχει,
 κρυπτόμενον τέως, ἕως ἂν συσκευάσῃται. καὶ ἡ Δη-
 μαϊνέτη, Μακαρία μὲν Ἀρσινόη, Φησὶ, τῆς τε πρό-

nibus in leniorem sententiam traductus. Sed ego fera &
 immanis, quasi non amarem quempiam, sed illi impe-
 rarem, crudele facinus, quod imperio non paruisset, &
 quod Demaenetam contempsisset, quam longe forma fu-
 perabat, perpetravi. Ceterum, o mea Thisbe, quam
 levationem facilem nominasti? O domina, inquit, mul-
 torum opinione Cnemon ex urbe abiit, & Attica re-
 gione iudicio obtemperans excessit. Me vero non latuit,
 propter te enixe omnia inquirentem, quod hic quodam
 in loco ante urbem occultetur. De Arfinoë tibicina au-
 disti procul dubio: cum hac consueverat. Post calami-
 tatem recipit eum puella, & promittens, se una emi-
 graturam esse, detinet domi suae absconditum tamdiu,
 quoad sese ad iter accinxerit. Demaeneta autem, O
 beatam, inquit, Arfinoën, tum propter priorem con-

¹ Ἐπήκουσεν) Palat. ἐπήκουσεν, quod usitatus, & mox πολλὰ
 pro πολύ.

τερον πρὸς Κνήμωνα συνηθείας, καὶ τῆς σὺν αὐτῷ κενὴ προσδοκωμένης ἐκδημίας. ἀλλὰ τί ταῦτα ἂν εἶη πρὸς ἡμᾶς; Μεγάλα, ἔφη, ἃ δέσποινα. ἔραῖν μὲν ἐγὼ προσποιήσομαι τοῦ Κνήμωνος. παρακαλέσω δὲ τὴν Ἀρσινόην, οὕσαν μοι πάλαι γνωρίμην ἀπὸ τῆς τέχνης, εἰσαγαγεῖν με ὡς αὐτὸν νύκτωρ ἀνθ' ἑαυτῆς. ἄπερ εἰ γένοιτο, σὸν ἂν εἶη τὸ ἐντεῦθεν Ἀρσινόην εἶναι δοκεῖν, καὶ Φοιτᾶν παρ' αὐτὸν ὡς ἐκείνην. μελήσει δὲ μοι καὶ ὑποβεβρεγμένον αὐτὸν κατακλῖναι παρασκευάσαι. εἰ δὲ τύχης, ὣν βούλει, μάλιστα μὲν εἰκὸς σχολάσαι τὸν ἔρωτα. πολλαῖς κατὰ τὴν πρώτην πείραν ἑναπεσβέσθη τὰ τῆς ἐπιθυμίας. κόρος γὰρ ἔρωτος τῶν ἔργων τὸ τέλος. εἰ δὲ ἑναπομείνειεν, ὃ μὴ γένοιτο, δεύτερος ἔσται. Φασί, πλοῦς¹ καὶ ἑτέρα βουλή. τὸ παρὸν τέως θεραπεύωμεν.

fuetudinem, quae illi cum Cnemone intercessit, tum propter hoc exsilium, quod ipsi cum illo contigit. Sed haec quid ad nos pertinent? Magnopere, o domina. Amare me ego Cnemonem simulabo, rogaboque Arfinoëm, iam pridem mihi notam ex arte, ut me introducat noctu ad eum, suum in locum. Quod si a me obtinebitur, tuum erit, ut te iam Arfinoëm esse putes, & tanquam illa ad eum ingrediaris. Curabo autem id quoque, ut, cum aliquantum adbiberit, cubitum eat. Si igitur adepta fueris id, quod cupis, maxime tum convenit vacare amori. Multis primo experimento extinctum est cupiditatis incendium. Amoris enim, quo res profequimur, finis est fatieras. Quod si tum quoque manserit, quod absit, secunda erit, ut aiunt, navigatio, & aliud consilium. Interea curemus id, quod in praesentia licet.

¹ Καὶ ἑτέρα βουλή) Cod. Taur. paroemia, δεύτερος πλοῦς, agit. καὶ δευτέρα βουλή, apud Dorvill. Vide & Intpp. ad Suid. ad Char. p. 282, qui fufe de

ιστ'. Ἐπῆνει ταῦτα ἡ Δημαινέτη, καὶ προστιθέναι τάχος τοῖς δεδογμένοις ἰκέτευεν. ἡ δὲ μίαν ἡμέραν ἐνδοθῆναι αὐτῇ πρὸς τὸ διανῦσαι ταῦτα παρὰ τῆς δεσποίνης αἰτήσασα, παρὰ μὲν τὴν Ἀρσινόην ἔλθοῦσα, Τελέδημον οἴσθα, ἔλεγε. τῆς δὲ ὁμολογούσης· Ὑπόδεξαι ἡμᾶς, ἔφη, τὸ τήμερον· ὑπεσχόμην γὰρ αὐτῷ συγκαθευθῆσθαι. ἤξει δὲ πρότερος· ἐγὼ δὲ, ὅταν κατακλίνω τὴν δέσποιναν. πρὸς δὲ τὸν Ἀρίστιππον εἰς ἀγρὸν διαδραμοῦσα, Ὡ δέσποτα, ἔλεγεν, ἤκω σοι κατήγορος ἐμαυτῆς, καὶ κέχρησο ὅ, τι βούλει. τὸν παῖδα δὲ ἐμὲ ἀπολώλεκας, οὐχ ἐκούσαν μὲν, ἀλλ' ὅμως συναιτίαν γενομένην. αἰσθημένη γὰρ τὴν δέσποιναν οὐκ ὀρθῶς βιοῦσαν, ἀλλ' εὐνήν τὴν σὴν ἐνυβρίζουσαν, αὐτὴ τε περὶ ἐμαυτῆς δέισασα, μή ποτε κακὸν λάβοιμι, τὸ

XVI. Approbabat haec & collaudabat Demaeneta, & ut quamprimum aggredereetur ea, quae fuerunt constituta, orabat. Illa vero diem unum sibi ad haec peragenda concedi a domina cum postulasset, Arsinoën quidem conveniens: Teledemum nosti? dicebat. Hac vero annuente: Recipe nos, inquit, hodie: pollicita sum enim illi hanc noctem. Veniet autem prior, at ego subsequar, cum dominam cubitum deduxero. Ad Aristippum autem cum percurrisset in agrum, sic locuta est: Venio ad te, here, accusatrix mei ipsius, & statuas in me poenam arbitrio tuo: filium per me amisisti, non quidem volentem, sed tamen adiutricem. Cum enim fenissem, dominam haud recte vivere, sed cubili tuo iniuriam inferre, tum mihi ipsi metuens, ne, si res per alium quempiam deprehensa fuisset, non effugerem ma-

Ι Δι' ἐμὲ ἀπολώλεκας) Cod.
Xyl. δι' ἐμὲ τήμερον ἀπολώλεκας.
Vetus Palat. δι' ἐμὲ τὸ μέρος ἀπο-

λώλεκας. Hoc vult: pars aliqua
huius tragoediae fui; hera vero,
maxima. Commel,

πραῖγμα εἰ δι' ἄλλου Φαραβείη, καὶ ἐπὶ σοι περιε-
 γήσασα, εἰ οὕτω περιέπτων τὴν συνοικοῦσαν τοιαῦτα
 ἀντιπάσχεις, αὐτὴ μὲν σοι προσαγγεῖλαι κατώκη-
 σα, Φράζω δὲ τῷ νέῳ δεσπότη, νύκτωρ παρ' αὐτὸν
 ἐλθοῦσα, ὡς ἂν γνοίῃ μηδεὶς, καὶ ἔλεγον, ὡς μοιχὸς
 ἅμα τῇ δεσποίνῃ συγκαθεύδοι. ὁ δὲ, (προῦλελύπητο
 γὰρ, ὡς οἶσθα, πρὸς αὐτῆς) ἔνδον εἶναι τότε με λέ-
 γειν τὸν μοιχὸν νομίσας, ὀργῆς ἀκατασχέτου πληρω-
 θεὶς, ἀνελόμενος τὸ ἐγχειρίδιον, ἐμοῦ πολλάκις κατ-
 ἔχειν πειρωμένης, καὶ, ὡς οὐδὲν εἶη τοιοῦτον ἐπὶ τοῦ
 παρόντος, λεγούσης, μικρὰ Φροντίσας, ἢ καὶ μετα-
 βαλέσθαι προσδοκήσας, ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐμμανῆς
 ἵεται καὶ τὰ λοιπὰ γνώσκεις. τὸ δὲ παρὸν ἔνεστί σοι
¹ βουλομένῳ πρὸς τὸν παῖδα καὶ εἰ Φεύγει τὰ νῦν ἀπο-

lum; tum praecipue tuam vicem dolens, quod, cum tan-
 to amore coniugem tuam complectereris, talem tamen
 ab illa referres gratiam: ipsa tibi nuntiare verita, iu-
 veni hero indico, cum noctu ad illum venissem, ut nul-
 lus scire posset: & dicebam, quod adulter cum domina
 incestam consuetudinem haberet. At ille (erat enim ab
 illa, ut scis, antea exacerbatus) putans me tum adul-
 terum intus esse dicere, ira vehementi incitatus, ar-
 repto pugione, me saepius retinere cupientem, & quod
 tum nihil tale esset dicentem, parum curans, vel etiam
 poenitere indicii, & sententiam mutasse, arbitratus, ad
 thalamum tanquam amens ibat: reliqua iam nosti. Nunc
 vero tibi licet, ut te de filio, quamvis in exfilio degat
 aetatem, in praesentia purges, & de ea, quae utrum-

¹ Βουλομένο -- ἀπολογίεσθαι)
 Βουλομένο e Codd. inferuit Com-
 mel. Pro ἀπολογίεσθαι rescripsi
 ἀπολογίεσθαι, motus auctorita-
 te Dorv. ad Charit. p. 649, et si
 & alterum habet, quo se tuea-

tur. Quod si sequaris, sensus
 erit: data tibi facultas est, iniu-
 riam filio tuo uxoris suafu illa-
 tam compensare, vindicare, cani-
 iterum mulctando.

λογήσασθαι, καὶ παρὰ τῆς ἀμφοτέρους ὑμᾶς ἀδικούσης τιμωρίαν λαβεῖν. ἐπιδείξω γάρ σοι τήμερον ἅμα τῷ μοιχῷ τὴν Δημαινέτην, ἐν οἰκίᾳ, καὶ ταῦτα ἄλλοτρία, ἐκτὸς τοῦ ἄστεος, κατακεκλιμένην. Εἰ γὰρ ταῦτα εὐτως ἐπιδείξειας, Φησὶν ὁ Ἀρίστιππος, σοὶ μὲν ἐλευθερίας μισθὸς ἀποκείσεται. ἐγὼ δὲ τάχα ἀν' ἐπιβίῳν, τὴν πλεριάν ἀμυνόμενος. ὡς πάλαι γε σμύχουμαι ἐμαυτῷ, καὶ τὸ πρᾶγμα δι' ὑποψίας ἔχων, ἀπορία τῶν ἐλέγχων ἠσύχαζον. ἀλλὰ τί δεῖ ποιεῖν; ἢ δέ, Τὸν κῆπον οἶσθα, ἔλεγεν, εἶθα τὸ μνήμα τῶν Ἐπικουρείων; ἐνταῦθα εἰς ἐσπέραν ἔλθῶν περίμενε.

ἰζ'. Καὶ ἅμα εἰπούσα, ἀπέτρεχε· καὶ πρὸς τὴν Δημαινέτην ἐλθοῦσα, Κόσμει, ἔφη, σαυτὴν, ἀβροτέρωσ ἔχουσαν ἠκειν προσήκει· πάντα σοι τὰ ἐπηγγελμένα ἠτρέπισται. ἢ δὲ περιέβαλέ τε, καὶ ἔπραττεν,

que vestrum iniuria affecit, poenas sumas. Ostendam enim tibi hodie Demaenetam cum adultero, in domo, quod vel maxime indignitatem auget, aliena, extra urbem, cubantem. Si haec ita demonstraveris, inquit Aristippus, tibi quidem libertatis pretium persolvetur: mihi vero tum forte vivere libebit, ubi inimicam illam ultus fuero. Quamdiu ego iam angor animo: nihilominus tamen, etsi rem suspicabar, cum manifesta argumenta, quibus convincere possem, non haberem, quiescebam. Sed quid faciendum est? Hortum scis, inquit, ubi est monumentum Epicureorum? Ibi me sub vesperam veniens opperito.

XVII. Hoc elocuta, recurrebat; & ad Demaenetam veniens, Adorna te, inquit: delicatius comtam venire decet. Omnia, quae tibi a me promissa fuerunt, parata sunt. Illa autem amiciebat sese, & faciebat ita, quem-

ὡς ἐκέλευσεν. ἤδη δὲ ἐσπέρας οὔσης, ἀναλαβοῦσα ἦγεν, ὡς συνετέτακτο. ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, τὴν μὲν ἐπιστῆναι μικρὸν ἐκέλευεν· αὐτὴ δὲ προλαβοῦσα, παρέκάλει τὴν Ἀρσινοῆν, εἰς ἕτερον μεταστῆναι δαμάτιον, καὶ σχολὴν αὐτῇ παρασχεῖν. ἐρυθρίαν γὰρ, ἔφη, τὸ μειράκιον, ἄρτι τῶν Ἀφροδίτης μυούμενον. τῆς δὲ πεισθείσης, ἐπανελθοῦσα παρελάμβανε τὴν Δημαινέτην, καὶ εἰσαγαγοῦσα κατακλίνει τε, καὶ τὸν λύχρον ἀφαιρεῖ, τοῦ μὴ γνωρισθῆναι αὐτὴν παρά σου δῆθεν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ διάγοντος, καὶ σιωπῶσαν πληροῦν τὴν ἐπιθυμίαν¹ παρεγγυήσασα. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν νεανίαν ἀπειμι, Φησί, καὶ ἤξω σοι φέρουσα. πίνει δὲ ἐνταῦθα ἐκ γειτόνων. καὶ ὑπεξελθοῦσα, τὸν Ἀρίστιππον, ἔνθα προεῖρητο, καταλαμβάνει, καὶ δεσμεῖν ἐπιστάντα τὸν μοιχὸν ἤπειγεν. ὁ δὲ εἶπετο, καὶ ἐπιστάς, εἰστρέχει

admodum iusserat. Postea vero quam advenit vespera, fecum assumptam ducebat, ut erat constitutum. Cumque iam prope accederent, eam quidem subsistere paululum iussit: ipsa vero antevertens, rogabat Arfinoën, in alteram ut emigraret domunculam, & sibi quietem concederet. Erubescere enim aiebat adolescentulum, nuper Veneris rebus initiatum. Hac vero sibi persuaderi facile passa, reversa adiungebat sibi Demaenetam: & cum introduxisset, deponit in lectum, & candelam auferit, ne scilicet agnosceretur a te, qui id temporis in Aegina versabaris; cumque tacentem implere cupiditatem mandasset, Ego vero ad adolescentem, inquit, abeo, & adducam tibi eum: in vicinia enim hic potat. Porro cum exiisset, Aristippum in eo loco, qui commemoratus est, deprehendit, &, ut veniens ligaret adulterum, incitabat. Ille autem subsequeretur: & cum ac-

¹ Παρεγγυήσασα.) Bene ita e Codd. Commelinus correxit. Ed. Bas. παρεγγυήσαν.

τε εἰς τὸ δαμάτιον, καὶ τὴν κλίνην πρὸς μικρὰν τῆς
 σεληναίας αὐγὴν χαλεπῶς ἀνευρῶν, Ἔχω σε, εἶπεν,
 ᾧ θεοῖς ἐχθρά. καὶ ἡ Θίσβη παραχοῆμα, ταῦτα λέ-
 γοντος, τάς τε θύρας ὡς ὅτι πλεῖστον ἐψόφησε, καὶ,
 ᾧ τῆς ἀτοπίας, διαδέδρακεν ἡμᾶς ὁ μοιχὸς, ἀνεβόησε
 καὶ, ὄρα, δέσποτα, μὴ καὶ τὰ δεύτερα σφαλῆς. ὁ
 δὲ, θάρσει, ἔφη τὴν ἀλιτήριον καὶ ἦν μάλιστα ἐβου-
 λόμην, ἔχω. καὶ συλλαβόμενος ἤγεν ὡς ἐπὶ τὴν πό-
 λιν. ἡ δὲ ἅμα πάντα τὰ περιεστῶτα, ὡς εἰκὸς, ἐν-
 νοήσασα, τὴν ἀποτυχίαν τῶν προσδοκηθέντων, τὴν ἑπὶ
 τοῖς πταίουσιν ἀτιμίαν, τὴν ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαν,
 ἐνιωμένη μὲν, ἐφ' οἷς ἠλίσκετο, χαλεπαίνουσα δὲ,
 ἐφ' οἷς ἠπάτητο, ἐπειδὴ κατὰ τὸν βόθρον ἐγένετο τὸν
 ἐν Ἀκαδημίᾳ, (πάντως γινώσκεις ἔνθα τοῖς ἥρωσι οἱ

cessiffet, incurrit in domunculam, lectoque vix ad exi-
 guum lunae splendorem invento, Habeo te, inquit, o
 Diis invisâ. Thisbe autem repente, haec illo loquente,
 fores, ut creparent, quam maxime potuit, impulit; &
 o rem inauditam, effugit nobis adulter, exclamavit.
 Vide autem, here, ne iterum aberres. Ille vero, Esto
 fidenti animo, inquit, perditam & sceleratam, quam
 inaxime volui, habeo; comprehensamque ducebat in ur-
 bem. At illâ, omnia quae circumstant apud sese ex-
 pendens, ut est verisimile, exspectationis suae frustra-
 tionem, delictorum ignominiam, poenam legibus con-
 stitutam; tum excrucians sese ob ea, in quibus depre-
 hensa fuerat, & indigne patiens, quod decepta & de-
 lusa esset; cum ad puteum, qui est in Academia, per-
 venisset, (notus est tibi locus, ubi Heroibus duces

ἱ Ἐπὶ τοῖς πταίουσιν) Sc. ἐπι-
 κειμένην, iis, qui hoc modo de-
 linquunt, propositam ἀτιμίαν. At
 Cod. Xyl. offert ἐπὶ τοῖς μέλλου-
 σαν ἀτιμίαν, ut adeo ἐπὶ τοῖς sit

pro ἐπὶ τοιούτοις, eiusmodi deli-
 ctis irrogata, eodem sensu. Ean-
 dem lectionem habent Palat. &
 Vat. sed vitiose μέλλουσιν.

Heliod. P. I.

D

πολέμαρχοι τὸ πάτριον ἐναγίζουσιν,) ἐνταῦθα ἀθρόον
 τοῦ πρεσβύτου ¹ σπαράξασα τὰς χεῖρας, ὥσεν ἑαυτὴν
 ἐπὶ κεφαλῆν. καὶ ἡ μὲν ἔκειτο ² κακῆ κακῶς. ὁ δὲ
 Ἀρίστιππος, ἔχω παρά σου καὶ πρὸ τῶν νόμων τὴν
 δίκην, εἰπὼν τότε, τῷ δήμῳ πάντα εἰς τὴν ἐξῆς ἀνε-
 κοινούτο, καὶ μόλις συγγνώμης τυχῶν, τοὺς Φίλους
 περιενόστει καὶ γνωρίμους, εἴ πη σοὶ κάθοδον λάβοι
 πρυτανεύόμενος. καὶ εἰ μὲν τι πέπρακται τούτων, οὐκ
 ἔχω λέγειν. ἔφθην γὰρ δεῦρο, ὡς ὄρας, κατὰ τι χρέος
 ἐμὸν ἴδιον ἐκπλεύσας. πλὴν ἀλλὰ χρὴ σε προσδοκῶν,
 τὴν τε κάθοδον ἐπινεύσειν τὸν δῆμον, καὶ τὸν πατέρα
 σοι κατὰ ζήτησιν ἤξειν. τοῦτο γὰρ ἐπηγγέλλετο.

ἡ. Ταῦτά μοι ὁ Χαρίας ἀπήγγειλε. τὰ δὲ ἐξῆς,

more & instituto patrio parentant) repente divulfsis fe-
 nis manibus, in caput se praecipitem dedit. Et illa qui-
 dem iacebat mala male. Aristippus autem, dedisti mihi
 poenas etiam ante leges, tum cum dixisset, postridie
 omnia populo exponebat; & vixdum veniam confecu-
 tus, amicos obibat, quibus rationibus reditum tibi im-
 petraret, cum illis consultans. An autem sit peractum
 aliquid, non possum dicere. Nam, ut vides, antequam
 aliquid fieret, privatae cuiusdam necessitatis causa huc
 navigavi. Verumtamen sperare debes, populum ad tuum
 reditum consensurum, & patrem ad exquirendum te
 venturum esse.

XVIII. Haec ita mihi Charias nuntiavit. Quae vero

¹ Σπαράξασα) Apposita est haec
 editionis Baf. lectio, quae a Com-
 melino silentio praetereunda non
 erat. Nisi forte παράξασα, quod
 eius ed. habet, & inde in reli-
 quas propagatum est, pro mero
 ἰσφالمate typographico haben-

dum est. Unguibus Demaeneta
 Aristippi manus lacerat, ut inde
 suas expēdiat. Interpres quoque,
divulfsis senis manibus.

² Κακὴ κακῶς) Eurip. Med.
 1386: σύ δ', ὡσπερ εἰκός, καθθανῆ
 κακὸς κακῶς, & sic saepius.

καὶ ὅπως δεῦρο ἀΦικόμην, ἢ τίσι ποτὲ κεχρημένους τύ-
 χαις, μακροτέρου δεῖται καὶ λόγου καὶ χρόνου. καὶ
 ἅμα ἐδάκρυν. ἐδάκρυν δὲ καὶ οἱ ξένοι· τὸ μὲν ἐκείνου
 πρόφασιν, μνήμης δὲ τῶν ἰδίων ἕκαστος. καὶ οὐδ' ἂν
 ἔληξαν θρηνοῦντες, εἰ μὴ τις ὕπνος ἐπιπτώσῃ ὕφ'
 ἡδονῆς τῶν γούων ἔπαυσε τῶν δακρύων. καὶ οἱ μὲν οὐ-
 τως ἐκάθευδον. Ὁ δὲ Θύαμις (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῶ
 ληστάρχῳ) τῆς νυκτὸς τὸ πλεῖστον ἐνηρημέτας ὑπό τι-
 νων ὄνειράτων πεπλανημένων τεταραγμένος, ἀθρόον
 2 τῶν ὕπνων ἀποσεσύλητο, καὶ τὴν ἐπίλυσιν διαπο-
 ρῶν, ἐπηγρύπνει τοῖς φρονίσμασι. καθ' ὃν γὰρ και-
 ρὸν ἀλεκτρυόνες ἀδουσιν, εἴτε (ὡς λόγος) αἰσθήσει

deinceps confecuta sunt; & quo modo huc veni, & qua
 fortuna sum usus, longiore indigent cum oratione, tum
 tempore: & simul collacrimavit. Flebant quoque hospi-
 tes, praetextu quidem illius calamitatis, re ipsa autem
 quisque suorum casuum memoria: neque desissent a
 ploratu, nisi quodammodo somnus advolans, praevolu-
 plate fletus lacrimas sedasset. Et hi quidem ita se som-
 no dederunt. Thyamis vero (hoc enim erat nomen
 praefecto praedonum) cum maxima parte noctis placide
 quievisset, a quibusdam visis somniorum errantibus
 deinde perturbatus, repente somno solutus est; & in
 solvendis illis laborans, invigilabat meditationibus. Quo
 enim tempore galli canunt, sive, ut ferunt, naturali sen-
 1 Ὑφ' ἡδονῆς τῶν γούων ἔπαυσε
 τῶν δακρύων) Admovit h. l. Dor-
 vill. simili Charitonis loco VIII,
 4, p. 135. Idem notat, Taurin.
 Cod. pro τῶν δακρύων legere τὸν
 θρήνον, ortamque esse hanc de-
 pravationem, quod non intellexe-
 rint reticere, ἔπαυσεν ἐκείνου ἀπὸ
 τῶν δακρύων. Eodem teste τῶν θρή-
 νων legit Vatic. cum aliis; quam

lectionis varietatem a Commeli-
 no praetermissam mireris. Ian.
 Doufa ad Propert. I, 3, 46, ita
 h. l. corrigebat: ἔπαυσε καὶ τ. δ.
 vel ἔπαυσε τῶν τε δακρύων. Sed
 τῶν γούων referenda ad ἡδονῆς.
 2 Τῶν ὕπνων ἀποσεσύλητο) Bac-
 chylidea locutio. Χαλκίαν δ' οὐχ-
 ἔτι σαλπύγγων κτύπος· οὔτε συλα-
 ται μελίφρων ὕπνος ἀπὸ βλεφάρων,

Φυσικῆ, τῆς τοῦ ἡλίου καθ' ἡμᾶς περιστροφῆς ἐπὶ τὴν τοῦ Θεοῦ πρόσρησιν κινούμενοι, εἴτε ὑπὸ θερμότητος ἅμα, καὶ τῆς περὶ τὸ κινεῖσθαι καὶ σιτεῖσθαι θάπτον ἐπιθυμίας, τοὺς συνοικούντας ἰδίῳ κηρύγματι ἐπὶ ἔργον ἐγείροντες ὄναρ αὐτῶ θεῖον ἔρχεται τοιόνδε. κατὰ τὴν Μέμφιν μὲν τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, καὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος ἐπερχόμενος, λαμπαδίῳ πυρὶ τὸν ὄλον ἐδόκει καταλάμπεσθαι πεπλησθαι δὲ βωμοὺς μὲν καὶ ἐσχάρας ζώων παντοίων, αἵματι διαβρόχους προπύλαια δὲ καὶ περιδρόμους, ἀνθρώπων κρότου καὶ θορύβου ἱ συμμιγοῦς πάντα πληρούντων. ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτῶν ἐντὸς ἦκειν τῶν ἀνακτόρων, τὴν θεὸν ὑπαντῶσαν, ἐγχειρίζειν τε τὴν Χαρίκλειαν, καὶ λέγειν, ὦ Θύαμι, τὴν δέ σοι τὴν παρθένον ἐγὼ παραδίδωμι. σὺ δὲ ἔχων οὐχ ἔξεις. ἀλλ' ἀδικὸς ἔσῃ καὶ φονεύσεις τὴν ξένην ἢ δὲ οὐ φονευθήσεται. ταῦτα ὡς εἶδεν, ἀμηχάνως διή-

fu conversionis, qua sol nobis appropinquat; ad Dei salutationem commoti; sive prae caliditate, & motus ac escae maturioris appetitu, una habitantes sua denuntiatione ad operas excitantes: tale quoddam infomnium divinitus illi apparuit. Memphi in urbe sua, templum Isis ingrediens, visus est sibi videre totum facibus accensis igne resplendescere; repletas vero esse omni genere animantium aras, sanguine redundantes; vestibulum vero templi, & circuitum, hominibus, strepitu & tumultu mixto omnia complentibus. Cum vero venisset in intimum templi adytum, Deam obviam progressam, tradere sibi in manum Charicleam, ac dicere: Thyami, hanc virginem tuae commendo fidei: verumtamen habens non habebis, sed iniquus eris, & occides hospitem, nec tamen illa occidetur. Haec ut vidit, angeba-

1 Συμμιγοῦς) Ed. Basf. συμμιγούσας male.

γε, τῆδε κακέϊσε τὸ δηλούμενον ὅ, τι ποτέ ἐστιν ἀναστρέφω. ἤδη δὲ ἀπειρηκῶς, ἔλκει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν τὴν ἐπίλυσιν. τὸ μὲν γὰρ, ἔξεισ καὶ οὐχ ἔξεισ, γυναῖκα καὶ οὐκ ἔτι παρθένον ὑπετίθετο. τὸ δὲ, Φοιεύσεις, τὰς παρθένοὺς τρώσεις εἶκαζεν, ὑφ' ὧν αὐκ ἀποθανεῖσθαι τὴν Χαρίκλειαν. καὶ τὸ μὲν ὄναρ τοῦτον ἔφραζε τὸν τρόπον, οὕτως αὐτῷ τῆς ἐπιθυμίας ἐξηγουμένης.

ιδ'. Ἄμα δὲ τῆ ἔω, τούστε πρώτους τῶν ὑφ' αὐτὸν ἦκειν ἐκέλευε, καὶ λάφυρα τὰ σκύλα σεμνότερον ὀνομάζων, φέρειν εἰς μέσοὺς ἐπέταττε. καὶ τὸν Κνήμωνα ὡς αὐτὸν μετεπέμπετο, ἄγειν καὶ τοὺς φρουρουμένους ἐντειλάμενος. ἐπεὶ δὲ ἦγοντο, Τίς ἄρα τύχη διαδέξεται ἡμᾶς, ἐβόων' καὶ πολλὰ τὸν Κνήμωνα ἰκέτευον εἴ τι δύναιτο συμπράττειν. ὁ δὲ ἐπηγγέλλετο, καὶ θυ-

tur animo, huc atque illuc id, quod erat significatum, quonam modo esset intelligendum, volvens. Postremo iam defessus, ad suam sententiam trahit explicationem: hoc quidem, Habebis, & non habebis, uxorem scilicet, non amplius virginem, arbitrabatur. At id, Occides, hymenem vulnerabis, significare coniectabat: unde non morituram esse Charicleam. Ac fomnium quidem hac ratione interpretabatur, sic illi cupiditate ipsius exponente.

XIX. Quamprimum autem dies illuxit, praecipuos, qui sub eius potestate fuerant, venire iubebat, & praedam spoliolorum nomine speciose appellans, in medium proferri imperabat: & Cnemonem ad sese accersabat, praecipiens, ut eos, qui in custodia habebantur, una adduceret. Cum autem ducerentur, Quaenam excipiet nos fortuna, clamabant, & vehementer Cnemonem orabant, ut, si qua re posset, eos adiuvaret. Ille vero polliceba-

μὸν ἔχειν ἀγαθὸν προὔτρεπεν· οὐ παντάπασι Βάρβαρον εἶναι τὰ ἤδη τὸν λήσταρχον ἐγγυώμενος, ἀλλ' ἔχειν τι καὶ ἡμερον, γένος τε ὄντα τῶν ἐπὶ δόξης, καὶ¹ πρὸς ἀνάγκης τὸν παρόντα βίον ἐλόμενον. ἐπεὶ δὲ ἤχθησαν, ἡήροιστο δὲ καὶ ὁ λοιπὸς ὄμιλος, ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ προκαβίσας ἑαυτὸν ὁ Θύαμις, καὶ τὴν νῆσον ἐκκλησίαν ἀποφήνας, καὶ τὰ λεχθησόμενα φράζειν τὸν Κνήμωνα καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις προτᾶξας, (συνήσι γὰρ ἤδη τῶν Αἰγυπτίων, ὁ δὲ Θύαμις οὐκ ἠκρίβου τὰ Ἑλλήνων) Ἄνδρες, ἔλεγε, συστρατιῶται, τὴν ἐμὴν ἐπίστασθε γνώμην, οἷαν αἰεὶ² κέχημαι πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ, ὡς ἴστε, παῖς μὲν προφήτου τοῦ ἐν Μέμφει γεγενώως, ἀποτυχῶν δὲ τῆς ἱερωσύνης μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς ὑπαναχώρησιν, ἀδελφοῦ νεωτέρου ταύτην³ παρανομήσαντος παρελῆσθαι, ἐφ' ὑμᾶς τε κα-

tur, & fidenti animo esse iubebat, non omnino barbarico ingenio esse praefectum affirmans, sed habere aliquid mansuetudinis & comitatis, utpote illustri genere natum, & necessitate cogente tale genus virae secutum. Postea vero quam adducti sunt, & reliqua turba frequens convenit, cum in editiore quodam loco ante alios confedisset Thyamis, insulam autem concioni designasset, & ea, quae dicturus esset, Cnemonem captivis exponere iussisset, (intelligebat enim iam Aegyptium sermonem; Thyamis autem non exakte noverat Graecum) Commilitones mei, dicebat, animum meum, quo semper erga vos fuerim, nostis. Ego enim, ut scitis, cum essem filius antistitis Memphitici, frustratus dignitate sacerdotii, eo quod frater minor natus post patris discessum eam mihi contra leges ademit, cum ad vos confugif-

¹ Πρὸς ἀνάγκης) Πρὸς ἀνάγκην
Cod. Taur. quae vulgarior est
constructio.

² Κέχημαι πρὸς ὑμᾶς) Amyot.

corr. χέκτημαι, sine idonea causa.
Vitiose vero editio Bas. πρὸς ὑμᾶς.

³ Παρανομήσαντος) Verbum hoc, quod nec ed. Bas. habet, nec Codd.

ταΦυγῶν, ἐφ' ᾧγε τιμωρίαν μὲν λαβεῖν, τὴν τιμὴν
 δὲ ἀπολαβεῖν, καὶ τοῦ ἄρχεῖν ὑμῶν παρ' ὑμῶν ἀξιο-
 φεῖς, εἰς τὴν δεῦρο διήγαγον, οὐδὲν τῶν πολλῶν ἐμαυ-
 τῷ πλέον ἀπονέμων· ἀλλ' εἴτε χρημάτων νέμησις,
 ἰσομοιρίαν ἠγάπησα· εἴτε αἰχμαλώτων διάπρασις, εἰς
 τὸ κοινὸν κατέβηκα· προσήκειν ἠγούμενος, τὸν οὕτω δὴ
 καλῶς ἐξηγούμενον, τῶν μὲν ἔργων πλεῖστον μετέ-
 χεῖν, τῶν δὲ ποριζομένων τὸ ἴσον· τῶν δὲ ἀλισκομένων,
 τοὺς μὲν ἄνδρας ἡμῖν αὐτοῖς ἐγκαταλέγων, ὅσοι τῇ
 ῥώμῃ σώματος ἀφελήσειν ἔμελλον· τοὺς δὲ ἀσθενε-
 στέρους ἀπεμπολῶν· γυναικῶν δὲ ὕβρεως ἀπειράτος·
 τὰς μὲν εὖ γεγонуίας, ἢ χρημάτων ἀφεῖς, ἢ τῆς τύ-
 χης μόνης οἰκτεῖρων· τὰς δὲ ἐλάττους, καὶ ἅς δουλεύειν
 οὐχ ἢ αἰχμαλωσία μᾶλλον, ἀλλὰ συνήθεια κατη-

fem, ut iniuriam ulcisci, & pristinam dignitatem recu-
 perare possem, munere imperandi mihi vestris suffra-
 giis delato, haecenus vobiscum vitam egi, nihil mihi
 prae ceteris ex multitudine praecipui tribuens. Sed, seu
 pecuniae distribuendae fuerant, aequalitatem amavi;
 seu captivi divenditi, summam in medium attuli, iudi-
 cans eius, qui praeclare velit imperare, muneris esse,
 ut ipse plurimas res gerat, partorum cum aliis aequa-
 liter sit particeps. Ex captis vero, viros quidem vobis
 adiudicabam semper, qui robore corporis usui erant
 futuri: imbecilliores divendebam. Iniuriae autem in mu-
 lieres prorsus sum expers, cum ingenuas, aut pecunia
 redentas, aut ipsius fortunae commiseratione adductus
 dimitterem; inferioris vero conditionis, quas non tam
 ius belli captivas, quam consuetudo servire cogebat,

agnoscere videntur, debetur Com-
 melino. Amyotus cum Vatic. re-
 ponebat παρελομένου· quae sane
 lenior est medicina. Ab eodem

Commelino mox intrusum παρ'
 ὑμῶν, citra necessitatem, puto.
 ἢ ἡμῖν αὐτοῖς) Praestat forte
 ἡμῖν αὐτοῖς ἐγκ.

νάγκαζε, Θεραπαίνας ἐκάστοις διανέμων. τὸ δὲ νῦν παρὸν, ἐν τι τῶν λαφύρων αἰτῶ παρ' ὑμῶν, τὴν κόρην ταυτηνὴ τὴν ξένην ἢν δυνατόν ἐμαυτῶ με δοῦναι, βέλτιον παρὰ τοῦ κοινοῦ λαβεῖν ἠγοῦμαι. καὶ γὰρ εὐήδεις, τὴν αἰχμάλωτον ¹ βιασάμενον, ἀκόντων τι τῶν Φίλων φαίνεσθαι διαπραττόμενον. ἀλλὰ καὶ ταύτην αἰτῶ παρ' ὑμῶν οὐ πρόικα τὴν χάριν, ἀλλ' ἀντιδούς τὸ μηδὲν αὐτὸς τῶν ἄλλων τῆς λείας μεταλαβεῖν. ἐπειδὴ γὰρ τὴν πάνδημον Ἀφροδίτην τὸ προφητικὸν ἀτιμάζει γένος, οὐ τῆς καθ' ἡδονὴν χρείας, ἀλλὰ τῆς εἰς διαδοχὴν σποράς, τήνδε ἐμαυτῶ γενέσθαι διεσκεψάμην.

κ'. Ἐγὼ δὲ καὶ τὰς αἰτίας ὑμῖν ² ἀπολογίσασθαι βούλομαι. πρῶτον μὲν εὐγενὴς εἶναι μοι δοκεῖ. τεκμαίρομαι δὲ τῶ τε ἀμφ' αὐτὴν εὐρεθέντι πλούτῳ, καὶ ὅτι

fungulis ad obsequia distribuerem. In praesentia vero, unum tantum ex reliquis spoliis peto a vobis, hanc peregrinam virginem. Quam cum possem mihi ipse dare, melius me facturum existimo, si communi consensu vestro accepero. Stultum est enim, captivae vi allata invitis amicis videri aliquid facere conari. Quocirca hoc a vobis peto beneficium, non gratis, sed ita vos vicissim remunerans, ut reliquarum rerum ex praeda particeps non sim futurus. Cum enim vulgarem Venerem despiciat propheticum genus, non ad voluptatis usum, sed ad propagationem fobolis hanc mihi adiungere constitui.

XX. Ac ipsas causas, quibus sum ad id adductus, vobis recensere volo. Initio mihi bono genere nata esse videtur. Eius rei coniecturam facio cum ex his opibus,

¹ Βιασάμενον) Vitiose ed. Bas. βιασάμεν. Codicem, unde haec excusa est, recte legisse, ipsa accentus collocatio satis arguit.

² Ἀπολογίσασθαι) Causas vobis adnumerare, exponere volo. Male igitur ed. Bas. ἀπολογίσασθαι.

πρὸς τὰς παρούσας οὐ πέπτωκε συμφορὰς, ἀλλὰ τὸ
 Φρόνημα πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀναφέρει τύχην. ἔπειτα
 τὴν ψυχὴν ἀγαθὴν τε καὶ σώφρονα ¹ στοχάζομαι. εἰ
 γὰρ εὐμορφία νικῶσα τὰς πάσας, αἰδοῖ τοῦ βλέμ-
 ματος καὶ τοὺς ὀρώντας καταστέλλει πρὸς τὸ σεμνό-
 τερον, πῶς οὐ τὴν βελτίονα περὶ αὐτῆς εἰκότως παρί-
 στησι Φαντασίαν; ὃ δὲ μέγιστόν ἐστι τῶν εἰρημένων,
 ἰέρεια θεῶν τινος εἶναι μοι φαίνεται. τὴν γοῦν ἱερὰν
 στολὴν καὶ τὰ στέμματα μεθεῖναι καὶ δυστυχοῦσα δει-
 νὸν καὶ οὐ θεμιτὸν ἡγεῖται.

καί. Τίς οὖν γένοιτ' ἂν, ᾧ παρόντες, γάμος ἁρ-
 μοδιώτερος, τοῦ προφητικοῦ τὴν ἱερωμένην λαμβάνον-
 τος; Ἐπευζήμησαν ἅπαντες, καὶ γαμεῖν ἐπ' αἰσίοις
 ἐκέλευον. ὃ δὲ ἀναλαβὼν τὸν λόγον, Ἵμῖν μὲν ἔχω
 τὴν χάριν, ἔφη εἰκότα δ' ἂν ποιῶμεν, εἰ καὶ τὴν γνώ-

quae circa illam repertae sunt, tum quod neutiquam
 calamitatibus fracta est, sed inde usque ab initio ani-
 mos contra fortunam attollit. Deinde indolem & inge-
 nium probum & modestum, certis argumentis perspi-
 cio. Si enim forma superat omnes, & adspectus vere-
 cundia etiam illam intuentes ad gravitatem quandam
 invitat, an non egregiam quoque de se existimationem
 merito relinquet? Quodque omnium eorum, quae dicta
 sunt, maximum est, sacerdos cuiusdam Deae videtur
 esse. Sacram igitur stolam, & coronas, etiam in adver-
 sa fortuna dimittere, intolerabile & nefas sibi esse ducit.

XXI. Num quod igitur coniugium, o vos, qui ade-
 stis, hoc convenientius esse potest, homine prophético
 dicaram Deo ducente? Approbarunt omnes, & matri-
 monium inire bonis avibus iuebant. At ille iterato ser-
 mone: Vobis quidem, inquit, habeo gratiam; ceterum

¹ Στοχάζομαι) Commelinus testatur, legi in aliis λογίζομαι.

μην, ὅπως ἔχει πρὸς τοῦτο, τῆς κόρης μάθοιμεν. εἰ μὲν γὰρ ἔδει τῷ τῆς ἀρχῆς ἀποχρήσασθαι νόμῳ, πάντως ἐξήρκει μοι τὸ βούλεσθαι. βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἔξον, τὸ πυνθάνεσθαι περιττόν. εἰ δὲ γάμος, τὸ γινόμενον τὸ παρ' ἀμφοτέρων βούλημα, συννεύει ἀναγκαῖον. καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον, Πῶς οὖν ἔχεις, ὦ κόρη, πρὸς τὸ συνοικεῖν ἡμῶν, διηρώτα. καὶ ἅμα τίνες εἶεν, ἢ ἐκ τίνων, φράζειν ἐκέλευεν. ἢ δὲ πολὺν τινα χρόνον τὸ βλέμμα τῇ γῆ προσερείσασα, καὶ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπισείουσα, λόγον τινὰ καὶ ἐννοίας ἀβραΐζειν ἐώκει· καὶ δὴ ποτε πρὸς τὸν Θυάμιν ἀντωπήσασα, καὶ πλέον ἢ πρότερον αὐτὸν τῷ κάλλει καταστράψασα, καὶ γὰρ πεφοίνικτο τὴν παρεῖαν ὑπὸ τῶν ἐνθυμημάτων πλέον ἢ σὺνηθες, καὶ τὸ βλέμμα κεκίνητο πρὸς τὸ γοργότερον, ἐρμηνεύοντος τοῦ Κνήμωνος, Μᾶλλον, ἔφη, ὁ μὲν λό-

convenienter praesenti instituto fecerimus, si, quae sit puellae hac de re sententia, cognoverimus. Si enim imperii lege utendum fuisset, prorsus mihi velle suffecisset. Quibus enim vi cogere licet, percontari supervacaneum est. Verum, cum nunc de legitimo agatur coniugio, utriusque voluntatem congruere necesse est. Et cum convertisset sermonem: Quo igitur animo accipis id, o virgo, quod de coniugio nobiscum ineundo proponitur? interrogabat: & simul, quinam essent, & a quibus oriundi, dicere iubebat. At illa, cum longo tempore vultu humi defixo stetisset, subinde caput commovens, orationem quandam praemeditari videbatur. Tandem Thyamidem contuita, & plus quam antea pulchritudine tanquam fulgore quodam obruens, (rubore enim solito magis, prae intentione cogitationis, illi genae suffusae fuerant, & oculi quodam modo vehementius & acrius sese intenderant) interpretante Cnemone:

γος ἤρμαζεν ἀδελφῶ τῶ ἐμῶ Θεαγένει τούτῳ πρέ-
πειν γὰρ οἶμαι, γυναικὶ μὲν σιγὴν, ἀνδρὶ δὲ ἀπόκρι-
σιν ἐν ἀνδράσιν.

κβ'. Ἐπειδὴ δὲ καὶ μοὶ λόγου μεταδεδώκατε, καὶ
τούτο πρῶτον ἔνδειγμα Φιλανθρωπίας παρέχεσθε, τὸ
πειθεῖ μάλλον ἢ βία τῶν δικαίων πειρᾶσθαι τυγχά-
νειν, ἄλλως τε δὲ ὅτι καὶ τὸ πᾶν εἰς ἐμὲ τείνει τῶν εἰ-
ρημένων, ἐκβαίνειν ἀναγκάζομαι τοὺς ἐμαυτῆς τε καὶ
παρθένων νόμους, καὶ πρὸς τὴν πεύσιν τοῦ κρατοῦντος
ἀποκρίνασθαι περὶ γάμου, καὶ ταῦτα καὶ ἐν ὀμίλῳ
τοσούτων ἀνδρῶν. ἔστι δὲ τὰ περὶ ἡμῶν τοιαύδε. γένος
μὲν ἐσμὲν Ἰωνες Ἐφεσίων δὲ τὰ πρῶτα γεγονότες,
καὶ ἀμφιβαλεῖς ὄντες, νόμου τοὺς τοιοῦτους καλοῦντος
ἱερατεύειν, ἐγὼ μὲν Ἀρτέμιδος, Ἀπόλλωνος δὲ ὁ ἐμὸς
ἀδελφὸς οὗτος ἐλαγχάνομεν. ἐπετείου δὲ τῆς τιμῆς οὗ-
σης, καὶ τοῦ χρόνου πληρουμένου, θεωρίαν εἰς Δῆλον

Conveniebat, inquit, potius fratri huic meo Theageni
oratio. Decere enim puto mulierem silentium, virum
vero agere cum viris.

XXII. Cum vero mihi dicendi potestatem feceritis,
& hoc primum humanitatis indicium exhibetis, ut sua-
dendo potius quam vi, id, quod aequum est, obtinere
conemini, maxime cum omnia, quae sunt dicta, in me
potissimum dirigantur; egredi cogor ex his legibus, quas
mihi ipsa praescripsi, quaeque virginum sunt propriae,
& ad interrogationem victoris respondebo, in tanta tot
virorum frequentia. Igitur nostrae rationes sic se ha-
bent. Natione Iones sumus, Ephesi ex illustri familia na-
ti. Cum autem pubertatis annos ingressi essemus, lege
tales ad sacerdotii munus vocante, ego Dianae, frater
autem hic meus Apollinis designatus est sacerdos. Cete-
rum cum sit annuus honor, & tempus impleretur, pro-

ἤγομεν, ἔνθα μουσικούς τε καὶ γυμνικούς ἀγῶνας δια-
 θήσεσθαι, καὶ τὴν ἱερωσύνην ἀποθήσεσθαι κατὰ τι
 πάτριον ἐμέλλομεν. ὀλκὰς οὖν ἐπληροῦτο χρυσοῦ τε καὶ
 ἀργύρου καὶ ἐσθήτων, καὶ τῶν ἄλλων ὅσα πρὸς τε
 τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὴν πάνδημον εὐωχίαν ἐπαρκέσειν
 ἔμελλε. καὶ ἀνηγόμεθα, τῶν μὲν πατέρων γῆρα τε
 προηκόντων, καὶ δεῖε τοῦ πλοῦ καὶ τῆς θαλάττης εἰ-
 καδὲ καταμεινάντων, ἄλλων δὲ πολιτῶν εἰς πλήθος
 τῶν μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν ὀλκάδα συνεισβάντων, τῶν δὲ
 σκάφῃσιν ἰδίῳις χωρμένων. ἐπεὶ δὲ τὸ πολὺ τοῦ πλοῦ
 διήνυστο, κλυδῶνιον ἀβρόως ἐμπεσόν, καὶ ἄνεμος ἐξώ-
 στης, καὶ λαίλαπες συμμιγεῖς καὶ πρηστῆρες τὴν θα-
 λατταν καταγιγίζουσαι, τὴν ναῦν τοῦ εὐθέος παραφέ-
 ρουσι, τοῦ κυβερνήτου πρὸς τὸ ὑπερβάλλον κακὸν ἐν-
 δόντος, καὶ τῷ βιαίῳ τῆς ὀλκάδος ἐκστάντος, καὶ τῇ

fecti fumus in Delum cum sacro apparatus, ibi muficos
 & gymnicos ludos exhibituri, & sacerdotium more &
 instituto maiorum deposituri. Quamobrem navis onera-
 batur auro, & argēto, & vestibus, & aliis rebus ne-
 cessariis, quantum ad ludorum apparatus & epulas po-
 pulo publice instruendas satis esse videbatur. Solveba-
 mus igitur ex portu, cum parentes tum ob aetatem
 provectiorem, tum ob metum navigationis & iactationis
 in mari, domi mansissent; porro alii cives, magna fre-
 quentia, pars eandem navim conscendissent, pars suis
 navigiis uterentur. Postquam autem maxima pars navi-
 gationis confecta est, improvise tempesta orta, & ven-
 tus vehemens, turbinesque mixti, & presteres mare
 concitantes, navem a proposito cursu abripiunt; cum gu-
 bernator magnitudine mali superatus remisisset, & tem-
 pestatis violentia e navigio excessisset, fortunaeque gu-

τύχη κυβερνῶν ἐπιτρέψαντος. ἠγόμεθα οὖν ὑπὸ τοῦ ἀεὶ
 πνέοντος, ἡμέρας μὲν ἑπτὰ, νύκτας δὲ ἴσας, καὶ τέ-
 λος εἰς τὴν ἀκτὴν ἐξωκείλαμεν, ἔνθα πρὸς ὑμῶν ἐάλω-
 μεν· οὗ καὶ τὸν πολὺν ἐωράκατε Φόγον, τῶν ναυτῶν
 ἡμῖν παρὰ τὴν εὐωχίαν, ἣν ἐπὶ σωτηρίοις ἤγομεν, ἐπι-
 θεμένων, ἀνελεῖν τε διὰ τὰ χρήματα βουλευσαμένων,
 ἕως σὺν πολλῶ τῶ κακῶ καὶ ὀλέθρῳ τῶν οἰκειῶν ὁμοῦ
 πάντων, αὐτῶν δὲ ἐκείνων ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων,
 ἐπεκρατήσαμεν ἐξ ἀπάντων, (ὡς μὴ ποτε ὄφελον)
 1 οἰκτρὸν περισωθέντες λείψανον· ἐν μόνον ἐν δυστυχί-
 μασιν εὐπραγοῦντες, ὅτι θεῶν τις εἰς χεῖρας τὰς ὑμε-
 τέρας ἤγαγε· καὶ οἱ περὶ θανάτου δεδιότες, περὶ γά-
 μου σκοπεῖν ἐπετράπημεν ὃν οὐ βούλομαι κατ' οὐδένα
 τρόπον ἀρνήσασθαι. τό τε γὰρ αἰχμάλωτον οὔσαν τῆς

bernationem permisisset. Ferebamur igitur continuo ven-
 ti flatu dies septem, & noctes totidem. Ad extremum
 in litus eiecti fumus, quo in loco nos cepistis, atque
 etiam magnam conspexistis stragem. Ubi cum nautae su-
 per convivium, quod propter salutem, quae nobis con-
 tingerat, agitabamus, nos aggressi essent, & propter pec-
 uniam interimere statuissent, non sine iactura omnium
 amicorum ac necessariorum, & illorum pariter inter-
 necione caedentium & cadentium, soli victoriam obti-
 nuimus, & servati fumus, quod utinam non accidisset,
 miserabiles reliquiae. Quod cum ita sit, hoc nomine
 tamen in adversa fortuna felices fumus, quod in manus
 vestras Deus aliquis nos adduxit; & quod iis, qui mor-
 tem metuebant, de coniugio deliberandi facultas est da-
 ta, quod neutiquam recusare volo. Nam cum captivam

1 Οἰκτρὸν λείψανον) Sic λεί-
 ψανον Φρυγῶν audit Astyanax Eu-
 ríp. Troad. 711; & Troiani, qui
 Achivos effugerant, reliquiae Da-
 naum atque immittis Achill. Virg.
 Aen. I, 30.

τοῦ κρατοῦντος εὐνῆς ἀξιοῦσθαι, πᾶσαν εὐδαίμονα τύχην ἑ¹ ὑπερβέβληκε. τό τε θεοῖς ἀνακειμένην προφήτου παιδί μετ' ὀλίγον θεοῦ νεύοντος καὶ προφήτη συνεικῆν, οὐ παντάπασιν ἔοικεν εἶναι τῆς ἐκ τοῦ θείου κηδεμονίας ἄμοιρον. ἐν μόνον αἰτῶ, καὶ δὸς, ὦ Θύαμι συγχάρησον εἰς ἄστν με πρότερον ἐλθοῦσαν, ἢ ἔνθα βωμὸς ἢ ναὸς Ἀπέλλωνι νερόμισται, τὴν ἱερωσύνην καὶ τὰ ταύτης ἀποθέσθαι σύμβολα. βέλτιον μὲν γὰρ εἰς Μέμφιν, ² ὅταν καὶ τὴν τιμὴν ἀνακτήσῃ τῆς προφητείας, οὕτω καὶ ὁ γάμος εὐθυμότερος ἄγοιτο, νίκη συναπτόμενος, καὶ ἐπὶ κατορθουμένοις τελούμενος. εἰ δὲ καὶ πρότερον, ἔν σοι καταλείψω τὴν σκέψιν. μόνον τελεσθεῖν μοι τὰ πάτρια πρότερον· καὶ οἶδα ὡς

victoris thalamo dignam iudicari, omnem superet felicitatem; tum Diis dicatam, antistiti filio, paullo post etiam annuente Deo antistiti, cohabitare, omnino singulari providentiā divina vacare non videtur. Unum tantum ut mihi largiaris, Thyami, a te pero. Permite, me primum, cum in civitatem venero, vel eo ubi ara Apollini aut templum dicatum sit, sacerdotium & eius indicia deponerē. Commodius quidem esset Memphi, cum recuperasses antistitii dignitatem. Eo enim pacto eveniret, ut nuptiae, cum victoria coniunctae, & post res bene gestas celebratae, essent hilariores. Verumtamen, an id prius fieri debeat, tuo relinquo arbitrio: tantum a me patrii ritus ante perficiantur. Scio autem, te assen-

1 Ὑπερβέβληκε) Reduxit hanc Codd. lectionem Commel. Vulgo, h. e. ed. Bas. ὑπερβέβηκε.

2 Ὅταν καὶ τὴν τιμὴν) Plenius Codd. Taur. teste Dorv. ad Charit. p. 552: ὅταν καὶ τὴν ἱερωσύνην

καὶ τὴν τιμὴν, quod glossam τοῦ, τὴν τιμὴν τῆς προφητ. sapere videtur, eodem iudice. Nisi potius ex antec. huc irrepfit. Pro ἀνακτήσῃ male ed. Bas. & idem Codd. Taur. ἀνακαλέσῃ.

ἐπινεύσεις, ἱεροῖς τε ἐκ παίδων, ὡς Οἴης, ἀνακείμενος, καὶ τὸ περὶ τοὺς Θεοὺς ὅσιον ἀποσεμνύων.

κγ'. Καὶ ἡ μὲν ἐνταῦθα τῶν λόγων ἐπαύσατο, δακρῦών δὲ ἤρξατο. τῶν δὲ παρόντων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐπήνουν, καὶ πράττειν οὕτως ἐκέλευόν τε, καὶ εἰτόμως ἔχειν ἐβόων. ἐπῆνει δὲ καὶ ὁ Θύαμις, ἐκῶν τε τὸ μέρος καὶ ἄκων ὑπὸ μὲν τῆς περὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐπιθυμίας, καὶ τὴν παροῦσαν ὥραν, ἀπέραντον χρόνου μῆκος εἰς ὑπέρθεσιν ἡγούμενος· ὑπὸ δὲ τῶν λόγων, ὥσπερ τινὸς σειρήνος κεκληλημένος, καὶ πρὸς τὸ πείθεσθαι κατηναγκασμένος· ἅμα δὲ τι καὶ πρὸς τὸ ἐνύπνιον ἀναφέρων, καὶ τὸν γάμον κατὰ τὴν Μέμφιν ἔσσεσθαι καταπιστεύων· καὶ διαλύει μὲν τὸν σύλλογον, τὴν λείαν πρότερον διανείμας, πολλὰ τῶν ἐξαιρέτων αὐτὸς ἐκοντὶ παραχωρῶντων κομισάμενος.

κδ'. Ἐπιστέλλει δὲ εἰς δεκάτην εὐτρεπισμένους εἰ-

surum esse, qui & a puero, ut ais, sacris rebus sis destinatus, & graviter ac pie de Diis sentias.

XXIII. Illa quidem post haec dicendi finem, lacrimarum vero fecit initium. At omnes alii, qui aderant, colaudare, & sic facere iubere, & se paratos esse ad omnia exsequenda, clamore promittere. Approbabat & Thyamis, partim volens, partim invitus. Nam prae cupiditate, qua incendebatur erga Charicleam, etiam illam horam, qua haec gerebantur, infinitum esse tempus dilationis ducebat. Rursus autem illius oratione, tanquam alicuius Sirenis cantu, demulcebatur, & ad affensionem impellebatur: simul etiam aliquid ad somnium referebat, Memphi nuptias celebratum iri credens. Praeda deinde distributa, solvit concionem, multa ipse praecipuis ex rebus, sponte illi concedentibus aliis, auferens.

XXIV. Porro mandat in decimum diem paratos esse,

ναι, τὴν ὄρμην ὡς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ποιησαμένους. τοῖς
 δὲ Ἑλλησι τὴν προτέραν ἀπεκλήρου σκηπὴν. συνεσκή-
 νου δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ Κνήμων αὐθις ἐκ προστάγματος,
 οὐ Φρουρὸς ἔτι τὸ ἐντεῦθεν, ἀλλὰ συνόμιλος ἀποδε-
 δειγμένος, καὶ διαίταν τε τὴν ἀβροτέραν τῆς οὔσης
 παρεῖχεν ὁ Θύαμις. καὶ εἴ πη καὶ τὸν Θεαγένην εἰς
 αἰδῶ τῆς ἀδελφῆς ὁμοδίαιτον ἐποιεῖτο. αὐτὴν δὲ τὴν
 Χαρίκλειαν οὐδὲ ὄραν τὰ πολλὰ διεγνώκει, τοῦ μὴ τὴν
 θῆραν ὑπέκκαυμα γίνεσθαι τοῦ ἐγκειμένου πόθου,
 καὶ πράξει τι παρὰ τὰ δόξαντα καὶ προδηλωθέντα
 καταναγκασθεῖν. καὶ ὁ μὲν Θύαμις ἐκ τούτων παρ-
 ητεῖτο τὴν ὄψιν τῆς κόρης, οὐ δυνατὸν βλέπειν ἅμα καὶ
 σωφρονεῖν ἠγούμενος. ὁ δὲ Κνήμων ἐπειδὴ τάχιστα
 πάντες ἐκποδῶν ἦσαν ἄλλος κατ' ἄλλο τῆς λίμνης
 καταδύντες, ἦν τῷ Θεαγένει βοτάνην ὑπέσχετο τῇ προ-

tanquam Memphim iter habituros. Graecis autem idem,
 quod antea, tabernaculum attribuebat. Ac aderat una
 in eodem tabernaculo Cnemon, iussu Thyamidis, non
 amplius custodiae, sed colloquii causa, adhibitus: & ci-
 bum lautiozem, quam quo ipse utebatur, praebebat Thya-
 mis: atque etiam Theagenem, fororis reverentia, eius-
 dem victus participem faciebat. Ipsam vero Charicleam
 ne adspicere quidem saepius constituerat, ne adspectus
 inflammaret vehemens desiderium, quod illum excrucia-
 bat, atque ita aliquid contra ea, quae communi con-
 sensu decreta fuerant, quaeque iam sunt commemora-
 ta, facere cogebatur. Thyamis igitur has ob causas ad-
 spectum virginis defugiebat; haudquaquam possibile esse,
 ut simul adspicere quis, & intra temperantiae metas con-
 tinere se possit, existimans. Cnemon autem, postquam
 omnes celerrime dilapsi sunt, alius aliud in lacu latibu-

τεραία, μαστεύων ὀλίγον τῆς λίμνης ἄποθεν ἐπορεύετο.
 κε'. Καὶν τούτῳ σχολῆς ἐπιλαβόμενος ὁ Θεαγέν-
 ης, ἐδάκρυνέ τε καὶ ἀνώμαζε, πρὸς μὲν τὴν Χαρίκλει-
 αν οὐδ' ὀτιοῦν διαλεγόμενος, Θεοὺς δὲ συνεχῶς ἐπικα-
 λούμενος μάρτυρας. τῆς δὲ, εἰ τὰ συνήθη καὶ κοινὰ
 ταῦτα θρηνεῖ, πυνθανομένης, ἢ εἰ μή τι πεπόνθοι και-
 νότερον· Καὶ τί γένοιτ' ἂν, ἔφη ὁ Θεαγένης, καινότε-
 ρον, ἢ τί ἀβεμιστότερον, ἢ ὄρκων μὲν καὶ σπονδῶν πα-
 ραβαινομένων, Χαρικλείας δὲ λήθην ἐμοῦ λαβούσης,
 καὶ πρὸς ἄλλων γάμους ἐπινευούσης; Εὐφήμεσον, ἔφη
 ἡ κόρη· μηδέ μοι γίγνου τῶν συμφορῶν βαρύτερος· μη-
 δε τσαύτην ἔχων ἐκ τῶν παρελθόντων τῶν κατ' ἐμοῦ
 διὰ τῶν ἔργων δοκιμασίαν, ἐκ λόγων ἐπικαίρων, καὶ
 πρὸς τι χρειῶδες εἰρημένων, ἄγε δι' ὑποψίας· εἰ δὲ μὴ
 γίγνεται τούναντίον, καὶ μᾶλλον αὐτὸς μεταβάλλε-

lum fubeuntes, herbam, quam pridie Theageni promife-
 rat, quaesitum ibat aliquantum a lacu.

XXV. Sub hoc tempus vacationem nactus Theagenes
 flebat & eiulabat; cum Chariclea quidem nihil omnino
 loquens, ceterum sine intermissione Deos contestans.
 Hac vero quaerente, numquid solito more communem
 tantum fortunam deploraret, an etiam novi aliquid illi
 accidisset? Quid autem, inquit Theagenes, tam novum
 aut magis contra fas fieri possit, quam cum iusiurandum
 & pacta violantur? Chariclea vero mei oblita est, &
 alienum approbat coniugium. Dii meliora, inquit virgo:
 neque mihi sis calamitatibus meis gravior; neve, cum
 multis argumentis, rebus ipsis comprobatis, quo sim
 animo erga te, antea sis expertus, ex sermone ad tem-
 pus accommodato, & in aliquem usum prolato, de me
 quidpiam suspiceris: nisi contrarium potius eveniat, &
 tu facilius sententiam mutes, quam me de sententia dif-

σθαι δόξεις, ἢ μεταβαλλομένην εὐρήσεις. ἐγὼ γὰρ δυστυχεῖν μὲν οὐκ ἀρνούμαι, μὴ σωφρονεῖν δὲ, οὐδὲν οὕτω βίαιον, ὥστε με μεταπεισθῆναι. ἐν μόνον οἶδα μὴ σωφρονούσα τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπί σοι πόθον, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἔννομον. οὐ γὰρ ὡς ἐραστῇ πειβομένη, ἀλλ' ὡς ἀνδρὶ συνθεμένη τότε πρῶτον ἑμαυτὴν¹ ἐπέδωκα, καὶ εἰς δεῦρο διετέλεσα, καθαρὰν ἑμαυτὴν καὶ ἀπὸ σῆς ὀμιλίας φυλάττουσα, πολλάκις μὲν ἐπιχειροῦντα διασαμένῃ, τὸν δὲ ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν συγκείμενόν τε καὶ ἐνώμοτον ἐπὶ πᾶσι γάμον, ἔνθεσμον, εἴ πῃ γένοιτο, περισκοπούσα. πῶς οὖν οὐκ ἂν εἴης ἄτοπος, εἰ τὸν βάρβαρον με τοῦ Ἑλλήνος, τὸν ληστὴν τοῦ ἐρωμένου πιστεύοις ἐπίπροσθεν ἄγειν; Τί οὖν ἐβούλετό σοι τὰ τῆς καλῆς δημηγορίας ἐκείνης; ἔφη ὁ Θεαγένης. τὸ μὲν γὰρ

cessisse comperias. Ego enim non defugio, neque deprecor calamitatem: verum ut non caste moderateque vivam, nihil est tam violentum, quo pertrahi possim. In uno me tantum scio mihi moderatam non esse, nimirum in amore, quo te ab initio complexa sum; verum tamen hoc quoque legitimo & honesto. Non enim tanquam amatori obtemperans, sed veluti cum viro principio pacta, tradidi me tibi, & ad hoc usque tempus caste consuetudinis expertem asservavi, saepius tentantem repellens; & coniugii, quod a primo inter nos est constitutum, & iureiurando post omnia stabilitum, occasionem, sicubi legitime contrahi posset, circumspiciens. Porro considera, quam sis ineptus, si me barbarum Graeco, praedonem ei, quem amo, anteferre putes. Quid autem sibi volebant illa, quae in praecleara illa concione sunt a te recitata? inquit Theagenes. Nam

¹ Ἐπέδωκα) Cod. Xyl. ἀπέδωκα. Mox ἀπὸ σῆς ὀμιλ., e Vaticano recepit Commel. Vulgo, ἀπὸ τῆς ὀμιλ. Forte, ἀπὸ τῆς σῆς ὀμιλ.

Ἰ ἀδελφόν με σαυτῆς ἀναπλάττειν, σοφὸν εἰς ὑπερβολὴν, καὶ πόρρω τὸν Θύαμιν τῆς ἐφ' ἡμῖν ζηλοτυπίας ἀπάγον, καὶ συνεῖναι ἡμᾶς ἀλλήλοις ἀδεῶς παρασκευάζον. συνίην καὶ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς κατὰ τὴν Δῆλον πλάνης, ὅτι τῶν ὄντων ἦν καὶ ἀληθῶν ἐπικαλύμματα, καὶ πλάνην τῷ ὄντι τοῖς ἀκούουσιν ἐπάγοντα.

κσ'. Τὸ δὲ ἐτοίμως οὕτως ἐπινεύειν τὸν γάμον, καὶ συντίθεσθαι διαρρήδην, καὶ καιρὸν ὀρίζειν, ταῦτα συμβάλλειν οὔτε ἐδυνάμην οὔτε ἐβουλόμην. εὐχόμεν δὲ καταδύναι μάλλον ἢ τοιαύτην ἐπιθεῖν τῶν ἐπὶ σοι πόνων τε καὶ ἐλπίδων τὴν τελευταίην. ἡ Χαρίκλεια περιβαλοῦσα τὸν Θεαγένην, καὶ μυρία Φιλήσασα, καὶ διάβροχον ποιήσασα τοῖς δάκρυσιν, Ὡς ἤδιστα, ἔφη, δέχομαί σου τοὺς ἐπ' ἐμοὶ τούτους τοὺς φόβους. εὐδή-

quod me fratrem tuum esse finxisti, perquam sapiens inventum est, & procul Thyamim abducens a zelotypia nostri amoris, atque efficiens, ut nobis una esse tuto liceat. Intelligebam, quorsum tenderent & illa, quae de Ionia, & de errore circa Delum dicebantur. Erant enim verarum rerum involucria, & revera audientes in errorem inducentia.

XXVI. Ceterum tam prompte coniugium approbare, & pacisci palam, & tempus praescribere, haec quid significarent, coniiicere nec poteram, nec volebam. Optabam autem, ut hiatu terrae absorberer potius, quam talem laborum propter te susceptorum, & spei exitum adspicerem. Chariclea, Theagenem amplexa, & sexcentis modis exosculata, & profusis lacrimis humectans, Quam suaviter, inquit, mihi accidit haec formido, quam mea

Ἰ Ἀδελφόν με σαυτῆς) Cod. pronominis usu v. Dorvill. ad Taur. ἀδελφόν με ἑαυτῆς de quo Char. p. 159.

λος γὰρ εἶ καὶ τούτων, μὴ ὀκλάσας τὸν ἐπ' ἐμοὶ πό-
 θον ὑπὸ τῶν πολλῶν συμφορῶν. ἀλλ' εὖ ἴσθι, Θεά-
 γενες, οὐδ' ἂν τὸ παρὸν τοῦτο ἀλλήλοις διελεγόμεθα,
 μὴ τούτων οὕτως ἐπηγγελμένων. ὄρμην γὰρ, ὡς οἶσθα,
 κρατούσης ἐπιθυμίας, μάχη μὲν ἀντίτυπος ἐπιτείνει·
 λόγος δὲ εἰκων, καὶ πρὸς τὸ βούλημα συντρέχων; τὴν
 πρώτην καὶ ζέουσαν Φορὰν ἀνέστειλε, καὶ τὸ κάτοξυ
 τῆς ὀρέξεως, τῷ ἡδεῖ τῆς ἐπαγγελίας κατεύνασε. πρῶ-
 τὴν γὰρ, ὡς οἶμαι, πείραν οἱ ἀγρικώτερον ἐρῶντες, τὴν
 ὑπόσχεσιν νομίζουσι, καὶ κρατεῖν ἀπὸ τῆς ἐπαγγε-
 λίας ἠγούμενοι, πρῶτον διάγουσιν ἐπὶ τῶν ἐλπίδων
 σαλεύοντες. ἃ δὴ καὶ αὐτὴ προμηθευμένη, τοῖς λόγοις
 ἐμαυτὴν ἐξεδώμην, θεοῖς τὰ ἐξῆς ἐπιτρέψασα, καὶ δαί-
 μοι τῷ τὴν ἀρχὴν λαχόντι, τὸν ἡμέτερον ἐπιτροπεύειν
 ἔρωτα. πολλὰ μίᾳ ἡμέρᾳ καὶ δύο πολλάκις ἔδοσαν

causa fustines ! Hinc enim declaras, quod non labascas
 in amore erga me, quamvis multis calamitatibus incumb-
 entibus. Ceterum certo scito, Theagenes, quod ne-
 que in praesentia nobiscum sermones contuliffemus,
 nisi haec ita promissa fuissent. Vim enim vehementis
 cupiditatis tergiverfatio contrario nixu intendit: oratio
 vero cedens, & ad motum voluntatis appofita, primum
 ardentemque impetum fedare, & concitatam appetitio-
 nem fuavitate pollicitationis confopire folet. Primo fi-
 quidem conatu, qui agreftius amant, in promiffionem
 efflagitandam fibi incumbendum effe exiftimant, & se
 potiri poft promiffa putantes, tranquilliori funt animo,
 fpe commoti. Quae ego quoque profpiciens, fermone
 me in illius poteftatem tradidi; iis, quae deinceps con-
 fecutura funt, Diis commendatis, & Genio, qui initio
 amoris noftri tutelam fortitus eft. Multum faepe inter-
 miffus dies unus aut alter momenti ad falutem attulit,

τῶν εἰς σωτηρίαν, ¹ καὶ τύχαι παρέσχον, ἃ βουλαῖς ἀνθρώποι μυρίαῖς οὐκ ἐξεῦρον. τοῦτό τοι καὶ αὐτὴ τὸ παρὸν ἐπινοίας ὑπερεβέμην, τὰ πρόδηλα τοῖς ἀδύλοις διακρουσαμένη. Φυλακτέον οὖν, ὧ γλυκύτατε, καθάπερ πάλαισμα τὸ πλάσμα, καὶ σιγητέον οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν Κνήμωνα. Φιλάνθρωπος μὲν γάρ ἐστι περὶ ἡμᾶς καὶ Ἑλληνας, ἀλλ' αἰχμάλωτος, καὶ τῶ κρατοῦντι πλέον ἂν οὕτω τύχη χαριούμενος. οὔτε γὰρ Φιλίας χρόνος, οὔτε ἀγχιστείας Θεσμός, ἐνέχυρον ἡμῖν ἀκριβὲς τῆς πίστεως αὐτοῦ τῆς περὶ ἡμᾶς δίδωσι. διὸ καὶ ἕκ τινος ὑπανοίας ἐπιψαύση ποτὲ τῶν ἡμετέρων, ἀρνητέον τὴν πρώτην. καλὸν γάρ ποτε καὶ τὸ ψεῦδος, ὅταν ὠφελῶν τοὺς λέγοντας, μηδὲν καταβλάβη τοὺς ἀκούοντας.

κζ'. Ταῦτα τῆς Χαρικλείας καὶ τοιαῦτα πρὸς

& prosperos casus praebuit, quos nullis consiliis homines consequi potuissent. Quocirca ego ipsa etiam hoc tempore id consilii ceteris praetuli, certa incertis discutens. Cautè igitur est, suavissime, tanquam lucta hoc figmento utendum, & silentio occultandum, non tantum apud alios, verum etiam apud Cnemonem. Tametsi enim rationibus nostris favet, & Graecus est; tamen captivus in praesentia, & victori, si ita res ferat, plus gratificaturus. Nam neque amicitiae tempus, neque ius cognationis, satis certum pignus nobis illius erga nos fidei exhibet. Quamobrem etiam si aliqua suspicione attigerit aliquando res nostras, initio negandum est. Pulchrum est enim mendacium, quod auctori utile est, neque audienti nocet.

XXVII. Haec & multa alia in eam sententiam Cha-

¹ Καὶ τύχαι παρέσχον) Bas. καὶ τύχας παρέσχον* male.

τὸ βέλτιστον ὑποτιθεμένης, ὁ Κινήμων εἰστρέχει λίαν ἐσπουδασμένως, καὶ πολὺν ἐκ τῶν ὄψων θόρυβον ἐπαγγελλόμενος. καὶ, ὦ Θεάγετες, τὴν μὲν πόαν ἤκω σοι φέρων, ἔλεγε, καὶ θεράπευε τὰς πληγὰς ἐπιβήμενος. χρὴ δὲ πρὸς ἕτερα τραύματα ¹ καὶ φόνους ἴσους εἶναι παρεσκευασμένους. τοῦ δὲ σαφέστερον ὅ, τι λέγοι δηλοῦν ἰκετεύοντος, Οὐ καιρὸς, ἔφη, τὸ παρὸν ἀκούειν. δέος γὰρ προληφθῆναι τοὺς λόγους ὑπὸ τῶν ἔργων. ἀλλ' ἔπου τὴν ταχίστην· συνεπέσθω δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια. καὶ παραλαβῶν ἄμφω παρὰ τὸν Θύαμιν ἦγε. καὶ κράνος τι διασμῶντα καὶ παλτὸν θήγοντα καταλαβῶν, Εἰς καιρὸν, ἔφη, πρὸς ὅπλοις τυγχάνεις. ἀλλ' αὐτὸς γε ἐνδυναί, καὶ τοὺς ἄλλους κέλευε· πλήθος γὰρ πολεμίων ὅσον οὐδέπω περὶ ἡμᾶς, καὶ τοσοῦτον ἀπολειπόμενον ὅσον τοῦ λόφου τοῦ πλησίον ² ὑπερκύπτον

riclea optime suggerente, Cnemon accurrit nimium festinans, & magnam perturbationem vultu declarans, & O Theagenes, herbam tibi affero, dicebat, quam apponens curato vulnera. Ceterum oportet ad alia vulnera & mutuas caedes paratos esse. Hoc vero petente, ut, quae dixisset, uberius & planius exponeret: Ratio temporis non fert, inquit, ut nunc audias. Metuendum est enim, ne verba rebus antevertantur. Verum sequere ocus; sequatur autem una & Chariclea: & assumtum utrumque ducebat ad Thyamidem. Cum autem illum galeam polientem, & acuentem hastam, deprehendisset: Tempestive, inquit, verfaris circa arma: sed & ipse ea indue, & idem ut alii faciant, impera. Multitudo enim hostium tanta, quanta nunquam antea, nobis imminet: & iam exiguo intervallo distat, ut ex proximo colle

¹ Καὶ φόνους) Ita e MSS. corr. Commelinus: Neque tamen prorsus damnaverim, quod est in ed.

Baf. καὶ πίνους, novos labores pugnae vos experiri oportet.
² Ὑπερκύπτον) Ita Baf. ut ad

προϊδὼν, ἤκω δρομαῖος τὴν ἔφοδον προμηνύσων, οὐδὲν τάχους ἀνιείς, ἀλλὰ καὶ ὅσους ἐδυνάμην ἐν τῷ διέκπλω τῷ μέχρι δεῦρο, παρασκευάζεσθαι διαγγείλας.

κῆ. Ἀνήλατο πρὸς ταῦτα ὁ Θύαμις, καὶ πού Χάρικλεια διηρώτα, καθάπερ περὶ ἐκείνης πλέον ἢ περὶ αὐτοῦ δεδιώς. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῇ Φλιά τῇ πλησίον ὑπεσταλμένην ἔδειξεν ὁ Κνήμων, Σὺ μὲν λαβὼν ταύτην, ἄγε εἰς τὸ σπήλαιον, πρὸς μόνον ἔλεγεν, οὗ καὶ τὰ κειμήλια ἡμῶν ἐν ἀσφαλεῖ τεθησαύρισταί· καὶ καθείς, ὧ φίλος, καὶ τῷ στομίῳ τὸ πῶμα, ὡς ἔθος, ἐπαγαγὼν, ἤκε τὴν ταχίστην ὡς ἡμᾶς· ὁ δὲ πόλεμος ἡμῶν μελήσει. τὸν δὲ ὑπασπιστὴν ἱερεῖον ἄγειν προσέταττεν, ὡς ἂν θεοῖς ἐγχαρίοις ἐναγίσαντες, οὕτω τῆς μάχης ἄρχοιεν. καὶ ὁ μὲν Κνήμων τὸ προστεταγμένον ἔπραττε, καὶ πολλὰ τὴν Χάρικλειαν ὀδυρομένην, καὶ θα-

erectus eam conspexerim; eoque adventum nuntians, festinato accurram, nihil de celeritate remittens. Quin etiam in transcursu, quibus quivi, denuntiavi, ut sese appararent.

XXVIII. Sustulit sese his auditis Thyamis, & ubi esset Chariclea, quaerebat, tanquam illi magis metuens, quam sibi. Quam ubi proxime limen stantem, ut se reprefferat, ostendit Cnemon: Tu quidem hanc duc in antrum, ubi etiam thesauri nostri tuto asservantur, soli, nemine arbitro, dicebat; illa autem demissa, carissime, & ori operculo, ut solet fieri, imposito, redi celerrime: nobis bellum erit curae. Scutiferum autem victimam adducere iubebat, ut, sacrificio Diis praesidibus facto, proelium inirent. Cnemon itaque imperata exsequebatur, & Charicleam varie lamentantem, identidemque ad Thea-

πλήθος referatur. Interpres vero κύντονας, collective, pro quo vertit, quasi leg. ὑπερχύπτων, ad vitiose Xyl. ὑπερχύπτοντες. Cnemonem referens. Palat. ὑπερ-

μὰ πρὸς τὸν Θεαγένην ἐπιστρέφουσιν, ἤγε τε, καὶ ἐς τὸ ἀντρον ἐπέβαλε. τὸ δὲ ἦν οὐ Φύσεως ἔργον, οἷα πολλὰ περὶ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν αὐτόματα σφραγγοῦνται, ἀλλὰ τέχνης ληστρικῆς τὴν Φύσιν μιμησαμένης, καὶ χειρῶν Αἰγυπτίων ὄρυγμα, πρὸς σκύλων Φυλακὴν περιέργως κοιλαιόμενον.

κθ'. Εἶργαστο δὲ ὠδέπως· στόμιον ἦν αὐτῷ στενόπορον τε καὶ ζοφῶδες, οἰκήματος κρυφίου θύραις ὑποκείμενον, ὡς τὸν οὐδὸν θύραν ἄλλην τῇ καθόδῳ γίνεσθαι ὡς πρὸς τὴν χρεῖαν. ἐνέπιπτε τε αὐτῇ ραδίως καὶ ἀνεπτύσσετο· τὸ δὲ αὐτόθεν εἰς αὐλῶνας σκολιὺς ἀτάκτως σχιζόμενον. οἱ γὰρ ἐπὶ τοὺς μυχοὺς πόροι καὶ αὐλακες, πῆ μὲν ἕκαστος ἰδίᾳ τεχνικῶς πλανώμενοι, πῆ δὲ ἀλλήλοις ἐμπίπτοντες, καὶ ριζήδον πλεκόμενοι, πρὸς μίαν εὐρυχωρίαν τὴν ἐπὶ τὸν πυθμένα συρρέοντες, ἀνεστομοῦντο, καθ' ὃ καὶ Φέγγος ἀμυδρὸν ἕκτινος διατρήσεως πρὸς ἄκροις τῆς λίμνης ἐνέπιπτεν. ἐνταῦθα ὡς

genem sese convertentem, ducebāt, postremo in antrum immisit. Hoc autem non erat naturae opus, qualia multa in terra & sub terra fornicata existunt; sed artis praedonum, naturam imitantis, & manuum Aegyptiarum, ad custodienda spolia affabre excavata.

XXIX. Erat autem factum tali fere modo. Os illius angustum fuit, conclavis cuiusdam abditis foribus subiectum, ut limen altera ianua in descensu fieret, cum necessitas postulare. Incidebat autem facile, & aperiebatur: reliqua pars inde in obliquos cuniculos varie & promiscue secta. Siquidem interiores meatus & fulci, alicubi separatim magna arte errantes, alicubi in sese incidentes, & radicum in morem implicati, ad unam planiciem in fundo confluentes, coalescebant: quo & lumen exiguum quadam rima a summitate lacus incide-

καθῆκε τὴν Χαρίκλειαν ὁ Κνήμων, καὶ πρὸς τὸ ἔσχατον τοῦ ἀντροῦ διεβίβασε τῇ πείρᾳ χειραγωγήσας, πολλὰ καὶ ἐπιβαρσύνας, καὶ ὡς εἰς ἐσπέραν ἅμα τῷ Θεαγένει Φοιτήσειν κατεπαγγειλάμενος, οὐ γὰρ ἐπιτρέψειν αὐτῷ συμπλακῆναι τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ διαδρᾶσαι σοι τὴν μάχην, οὐδὲν Φθεγξαμένην, ἀλλ' ὥσπερ θανάτῳ τῷ κακῷ βεβλημένην, καὶ ὥσπερ ψυχῆς τοῦ Θεαγένους ἀΦηρημένην, ἀπνουν καὶ σιγῶσαν ἀπολιπὼν, ἀνεδύετο τοῦ σπηλαίου καὶ τὸν οὐδὸν ἐπαγαγὼν, καὶ τι καὶ ἐπιδακρύσας, αὐτόν τε τῆς ἀνάγκης, καὶ κείνην τῆς τύχης, ὅτι μονονουχὶ ζῶσαν εἶη καταβάψας, ¹ καὶ τὸ Φαιδρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις Χαρίκλειαν νυκτὶ καὶ ζῴῳ παραδεδωκῶς, ἀπέτρεχεν ὡς τὸν Θύαμιν, καὶ καταλαμβάνει ζέοντα πρὸς τὴν μάχην, καὶ αὐτόν τε ἅμα τῷ Θεαγένει λαμπρῶς

bat. Eo cum demississet Charicleam Cnemon, peritia loci deductam, & cum aliis multis modis confirmasset, tum quod ad illam cum Theagene sub vesperam venturus esset, promississet; (neque enim se illi permissurum esse, ut cum hostibus manus conferat, sed illum proelio se subducturum) nihil prolocutam, sed malo veluti morte istam, & tanquam anima Theagene privatam, spiritu & voce linquentem relinquens, egressus est ex antro: & limite clauso aliquantum illacrimans, tum propter necessitatem sibi impositam, tum propter illius¹ fortunam, quod propemodum vivam defodisset, & laetissimum inter mortales nomen Charicleae nocti & caligini tradidisset, recurrit ad Thyamidem. Quem deprehendit studio pugnandi ardentem, & una cum Theagene egregie

¹ Καὶ τὸ Φαιδρότατον) Putavit hic aliquid deesse interpres, addiditque de suo ἐνομάτων, quod illud inferius expressum vidisset.

Sed χρῆμα potius h. l. subaudiendum, & quod inter mortales longe splendidissimum erat, & visu pulcherrimum &c. Commel.

ἔξωπλισμένον, καὶ τοὺς ἤδη παρ' αὐτὸν συνειλεγμένους, πρὸς τὸ μανικώτερον τῷ λόγῳ παρασκευάζοντα. σταῖς γὰρ εἰς μέσους ἔλεγε, Συστρατιῶται, προτρέπειν μὲν ὑμᾶς, οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ διὰ πλείονων, αὐτοὺς τε ὑπομνήσεως οὐδὲν δεομένους, ἀλλὰ βίον αἰεὶ τὸν πόλεμον ἡγουμένους, καὶ ἄλλως τῆς ἀπροσδοκίτου τῶν ἐναντίων ἐφόδου τὸ παρέλκον τῶν λόγων ὑποτεμνομένης. ὧν γὰρ ἐν ἔργοις οἱ πολέμιοι, τούτοις μὴ διὰ τῶν ὁμοίων σὺν τάχει τὴν ἀμυναν ἐπάγειν, παντάπασιν ἔστιν τοῦ προσήκοντος ὑστερούντων. εἰδότες οὖν ὡς οὐχ ὑπὲρ γυναικῶν ἔστι καὶ παίδων λόγος, (ὃ δὴ πολλοῖς εἰς τὸ παροξύναι καὶ μόνον πρὸς μάχην ἤρκεσε. ταυτὶ γὰρ ἡμῖν ἐλάττενος λόγου, καὶ τοσαῦτα ἔχειν ἐξέσται, ὅσα καὶ νικῶν περιγίνεται) ἀλλ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ εἶναι, καὶ ψυχῶν τῶν ἡμετέρων (οὐ γὰρ ἐπὶ ῥητοῖς ποτε ληστρικός ἔληξε πόλεμος, οὐδὲ ἐν σπονδαῖς ἔσχε

armatum, & eos, qui circa illum congregati fuerant, propemodum ad rabiem oratione incitantem. Stans enim in medio, dicebat: Commilitones, non video, quid attineat vos pluribus hortari, qui admonitione nulla indigeatis, sed vitam praecipuam bellum semper ducatis, praefertim inopinato hostium adventu verborum prolixitatem praecedente. Cum enim iam hostes re ipsa vim inferant, eam non iisdem rationibus a nobis propulsare, prorsus est eorum, qui consilio rei convenienti destituantur. Scientes igitur, quod non de uxoribus, neque de liberis agatur, (quod vel solum plerisque ad excitandos animos ad proelium sufficit: tametsi & haec minoris momenti, & alia, quaecunque victores manent, si vicerimus, habere licebit) sed de vita & animabus nostris; (neque enim unquam pactis bellum inter praedones compositum est, neque foederibus finitum; sed aut su-

τὴν τελευταίην ἀλλ' ἢ περιεῖναι κρατοῦντας, ἢ τεθῆναι
 τοὺς ἀλόντας ἀναγκαῖον) οὕτω τοῖς ἐχθίστοις, ψυ-
 χὴν τε ἅμα καὶ σῶμα τεθηγμένοι¹ συμπίπτωμεν.

λ'. Ταῦτα εἰπὼν, τὸν ὑπασπιστὴν περιεσκόπει,
 καὶ ὀνομαστὶ Θέρμουθιν² ἐκάλει πολλάκις· ὡς δὲ ἦν
 οὐδαμοῦ, πολλὰ διαπειλήσας, ἐπὶ τὴν πορθμίδα δρο-
 μαῖος ἔσπευδεν· ὁ γὰρ πόλεμος ἤδη συνερράγη, καὶ
 παρῆν ὄραν καὶ πόρρωθεν τοὺς τὰ ἔσχατα κατὰ τὰς
 εἰσβολὰς τῆς λίμνης οἰκοῦντας ἀλίσκομένους. οἱ γὰρ
 ἐπεληλυθότες, τῶν ὑποπιπτόντων ἢ καὶ Φυγῆ χρωμέ-
 νων τὰ σκάφη καὶ τὰς καλύβας ἐνεπίμπρασαν· ὕψ'
 ὧν τῆς Φλογὸς ἐπὶ τὸ πλησίον ἔλος διαριπιζομένης,
 καὶ τὸν πολὺν κατ' αὐτὸ κάλαμον σωρηδὸν νεμομένης,
 ἀφραστόν τι³ καὶ ἀφόρητον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σέ-

perfitites esse victores, aut mori victos necesse est) ita
 cum inimicissimis, animo & corpore incitato concur-
 ramus.

XXX. Haec locutus, scutiferum circumspiciebat, & no-
 mine saepius Thermuthim vocabat. Cum vero nusquam
 adesset, vehementer minatus, ad traiectum cursu con-
 tendit. Iam enim proelium commissum fuerat: & licuit
 videre etiam e longinquo eos, qui extremas partes la-
 cus, & aditum ipsum incolebant, iam venire in hostium
 potestatem. Nam ii, qui advenerant, cadentium, & fu-
 ga sibi consulentium naves & tuguria succenderant: a
 quibus flamma in vicinam paludem proiecta, & arun-
 dinem, cuius magna vis in ea erat, acervatim voran-
 te, ingens quidam & intolerabilis splendor ab igne red-

1 Συμπίπτωμεν) Palat. ἐπι-
 πταμεν. Vitiose Amyoti Cod. ψυ-
 χὴν τε ἅμα καὶ τεθηγμένοι· & ed.
 Baf. τεθηγμένοι. Voc. σῶμα de-
 betur Cod. Vatic.

2 Ἐκάλει) Cod. Xyl. ἀνεκάλει.
 Mox vitiose ed. Baf. συνερράγει.

3 Καὶ ἀφόρητον) Cod. Taur. teste
 Dorvil. ad Char. pag. 63, καὶ
 ἀπόρητον.

λας ἔμπυρον, ἐπὶ δὲ τὴν ἀκοὴν ἡχὴ κατὰκροτος ἐπέ-
 φέρετο. καὶ πολέμου πᾶν εἶδος καὶ ἐνηργεῖτο καὶ ἐξη-
 κούετο· τῶν μὲν ἐγχαωρίων προθυμία καὶ ῥώμη πάση
 τὴν μάχην ὑφίσταμένων, τῶν δὲ τῶ τε πλήθει καὶ τῆς
 ἐφόδου τῶ ἀπροσδοκῆτῳ πλείστον ὑπερφερόντων, καὶ
 τοὺς μὲν ἐπὶ γῆς ἀναιρούντων, τοὺς δὲ εἰς τὴν λίμνην
 αὐτοῖς σκάφεσι καὶ αὐτοῖς οἰκῆμασι βαπτίζοντων. ὑφ'
 ὧν ἀπάντων δοῦπος τις πρὸς τὸν ἀέρα συμμιγῆς ἦρετο,
 πεζομαχούντων ὁμοῦ καὶ ναυμαχούντων, ὀλλύντων τε
 καὶ ὀλλυμένων, αἵματι τὴν λίμνην φοιιττόντων, πυρὶ
 δὲ καὶ ὕδατι συμπλεκομένων. ἀπερ ὡς εἶδέ τε καὶ
 ἤκουσεν ὁ Θύαμις, εἰθύμιον αὐτῷ τὸ ὄναρ γίγνεται,
 καθὼ τὴν Ἴσιν εἰώρα, καὶ τὸν νεῶν ἀπαντα λαμπά-
 δων καὶ θυσιῶν ἀνάμεστον· καὶ ταῦτα ἐκεῖνα εἶναι
 ἡ τὰ νῦν ὁράμενα. καὶ πρὸς τὰ ἐναντία τῶν προτέρων

ditus in oculos, in aures autem fragor & strepitus in-
 currebat, & omnis belli species ciebatur ac exaudieba-
 tur, indigenis omni contentione & robore proelium
 sustinentibus; illis vero multitudine & improvise acces-
 su longe superantibus, & quosdam in terra caedentibus,
 quosdam in lacu una cum ipsis navigiis, atque etiam
 domunculis deprimentibus. Ex quibus omnibus sonitus
 quidam conflatus in aërem ferebatur, cum pedestri proe-
 lio & navali decernerent, caederent & caderent, fan-
 guine lacum cruentarent, igni & aqua implicarentur.
 Quae cum vidit & audivit Thyamis, somnium illi in
 mentem venit, quo Isim viderat, & totum templum fa-
 cibus & victimis refertum; atque illa esse haec, quae
 nunc viderentur, animadvertabat, & ex somnii visione
 contrariam priori colligebat sententiam, quod habens

ἡ τὰ νῦν ὁράμενα) Palat. & Vatic. τὰ νῦν ὁράμενα, quod aequae
 ferri potest.

τὴν ὄψιν ¹ συνέβαλεν, ὡς ἔχων οὐχ ἔξει τὴν Χαρίκλειαν, ὑπὸ τοῦ πολέμου ταύτης ἀφαιρεθείσης· καὶ ὡς Φονεύσει καὶ οὐ τρώσει, ξίφει καὶ οὐκ Ἀφροδίτης νόμῳ. καὶ πολλὰ τὴν θεὰν ὡς δολερὰν ὄνειδίσας, καὶ δεινὸν ἠγησάμενος, εἴ τις ἄλλος ἐγκρατὴς ἔσται Χαρικλείας, μικρὸν ἐπισχεῖν τοὺς σὺν αὐτῷ κελεύσας, καὶ ὡς κατὰ τόπον μένοντας ποιῆσθαι δεήσει τὴν μάχην Φράσας κλοπεύοντας περὶ τὸ νησίδιον, καὶ διὰ τῶν πέριξ ἐλῶν κρυφίους τὰς ἐμβολὰς ποιουμένους· ἀγαπητῶς γὰρ ἂν καὶ οὕτως ἀντισχεῖν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων· αὐτὸς δὴθεν ὡς τὸν Θέρμαιθιν ἐπιζητήσων, καὶ τοῖς ἐστίοις θεοῖς κατευξόμενος, ἔπεσθαί τε μηδὲν συχωρήσας, ἐπὶ τὸ δωματίον ἐμμανὴς ἀνέστρεψε. δυσανάκλητον δὲ, πρὸς ὅπερ ἂν ὀρμήσῃ τὸ βάρβαρον ἦθος· καὶ ἀπογνῶ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, ² προαναίρειν ἅπαν

non habiturus esset Charicleam, utpote bello ereptam; & quod interfectorus esset, & non vulneraturus; gladio scilicet, & non venerea lege. Denique cum Deam ut fraudulentam conviciis onerasset, indignum ratus aliquem alium Chariclea potiri, suis aliquantisper se continere iussis, ac si in loco manentibus proeliandum esset, furtim circa insulam pugnando, & occultis eruptionibus ex paludibus in circuitu faciendis: sufficere enim vel sic multitudini hostium resistere: ipse, tanquam Thermutim inquisiturus, & Diis penetibus vota nuncupaturus, nulli, qui se sequeretur, permittens, ad domunculam revertebatur. Haud facile autem inde, quo semel contendit, revocari, aut deslecti potest barbaricum ingenium: & si saluti suae desperaverint, prius tollere

¹ Συνέβαλεν) Recte sic Palat. Vatic. & ed. Bas. At Xyl. μετέβαλεν, male. Nam ὄψις non de oculis, sed de viso, somnio ca-

piendum; hoc nunc aliter interpretatur Thyamis, atque antea. ² Προαναίρειν) Addidit hoc verbum, quod in ed. Bas. non legi-

τὸ Φίλον εἴωθεν, ἥτοι συνέσεσθαι αὐτοῖς καὶ μετὰ θά-
 νατον ¹ ἀπαντῶμενον, ἢ χειρὸς πολεμίας καὶ ὕβρεως
 ἐξαιρούμενον. ὕφ' ὧν καὶ ὁ Θύαμις τῶν μὲν ἐν χερσὶ
 πάντων ἀμνημονήσας, καὶ ταῦτα ὥσπερ ἄρκυσι τοῖς
 πολεμίοις κεκυκλωμένος, ἔρωτι δὲ καὶ ζηλοτυπία καὶ
 θυμῷ κάτοχος, ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἐλθὼν ὡς εἶχε δρό-
 μου καθαλλόμενος, ἐμβοῶν τε μέγα καὶ πολλὰ αἰ-
 γυπτιάζων, αὐτοῦ που περὶ τὸ στόμιον ἐντυχῶν τι
 Ἑλληνίδι γλάττη προσφθεγγομένη, ἀπὸ τῆς Φονῆς
 ἐπ' αὐτὴν χειραγωγηθεὶς, ἐπιβάλλει τε τῇ κεφαλῇ
 τὴν λαιὰν χεῖρα, καὶ διὰ τῶν στέρνων παρὰ τὸν μα-
 ζὸν ἐλαύνει τὸ ξίφος.

λα'. Καὶ ἡ μὲν ἐκεῖτο πικρῶς, ἐλεεινόν τε ἅμα καὶ
 ἔσχατον κωκύσασα. ὁ δὲ ἀναδραμῶν, καὶ τὸν οὐδὲν

confueverunt, quoscunque caros habent barbari, aut fe-
 cum una esse velle, etiam post mortem oberrantes, aut
 a vi hostium & iniuria vindicari. Eandem ob causam
 & Thyamis omnium, quae erant prae manibus, obli-
 tus, praecipue cum veluti retibus hostium copiis cir-
 cumdatus esset; amore vero, zelotypia & ira furens,
 cum ad antrum contento cursu venisset, defiliens, alta-
 que voce inclamans, & Aegyptiace multa proferens, ut
 circa os ipsum offendit quandam, quae illum Graece al-
 loquebatur, ex voce ad illam deductus, iniicit capiti si-
 nistram manum, & pectus iuxta mammam gladio traiecit.

XXXI. Atque haec quidem hoc tam tristi modo iace-
 bat, miserabili & ultimo eiulatu edito. Ille autem cum

tur, e Codd. Commel. Idem te-
 statur, pro συνέσεσθαι in Palat. le-
 gi συνέπεσθαι, quod minus pla-
 cet, propter sq. ἀπαντῶμενον.

¹ Ἀπαντῶμενον) Ita h. l. legen-
 dum, res ipsa clamat. Nam, quod
 Commelinus ait, vulgatum ἀπα-

τῶμενον defendi posse simili No-
 stri loco, παρίντος ἀκούειν ἀπα-
 τῶμαι, cum hic alienissimus sit,
 vix puto. Atque hanc lectionem
 dare voluisse videtur Cod. Vatic.
 qui vitiose habet ἀπαντῶμενον.

ἐπαγαγὼν, καὶ χροῦν ὀλίγον ἐπιφορήσας, καὶ ταῦτά σοι τὰ παρ' ἡμῶν νυμφικὰ δῶρα σὺν δάκρυσιν εἰπὼν, ἐπὶ τε τὰ σκάφη παραγενόμενος, τοὺς τε ἄλλους καταλαμβάνει δρασμὸν ἤδη βουλευόντας, τῶν πολεμίων ἐγγύθεν ὀρωμένων, τὸν τε Θέρμουθιν ἤκοντα, καὶ τὸ ἱερεῖον μεταχειριζόμενον· καὶ τὸν μὲν λαιδορησάμενος, εἰπὼν τε, ὡς ἔβη τὸ κάλλιστον θυμάτων ἱερουργήσας, ἐπιβαίνει τε τοῦ σκάφους αὐτὸς καὶ ὁ Θέρμουθις καὶ τρίτος ὁ ἐρέτης. οὐ γὰρ πλείονας οἶά τε φέρειν τὰ λιμναῖα σκάφη, ἀπὸ μόνου ξύλου καὶ πρέμνου παχέος ἐνὸς ἀγροικότερον κοιλαινόμενα. συναπαίρει δὲ καὶ ὁ Θεαγένης ἅμα τῷ Κνήμωνι καθ' ἕτερον σκάφος, καὶ ἄλλος κατ' ἄλλο πορθμῆϊον, καὶ οὕτως ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ τῆς νήσου μικρὸν ἀποθεν ἄραντες, καὶ περπλεύσαντες μᾶλλον ἢ ἀποπλεύσαντες, ἐπέσχον τὴν εἰρεσίαν, καὶ τὰ σκάφη διέταπτον ἐπὶ μέτωπον, ὡς

excurrisset, & limen clausisset, tumulumque aliquantum accumulasset, cum lacrimis, & his verbis, Haec tibi a nobis sponsalia dona dantur; ad navigia perveniens, alios quidem fugam adornare deprehendit, cum iam hostes ex propinquo conspicerentur, Thermuthim vero venire, & sacrificium inchoare. Et hoc quidem cum conviciis obiurgato, quod a se iam ante pulcherrimum sacrificium factum esset, conscendit ipse cum Thermuthi, & tertio remige. Neque enim plures ferre possunt navigia, quibus in lacubus navigantur, ex ligno tantummodo & trunco uno crasso agrestius excavata. Solvit simul & Theagenes cum Cnemone in altero navigio, eadem ratione alius in alia cymba, atque ita deinceps reliqui omnes. Postquam autem profecti sunt non procul ab insula, circumnavigantes potius, quam in altum navigantes; cohibuerunt remigium, & navigia instruebant

ἐναντίοι τοὺς πολεμίους δεζόμενοι, πλησιάσαντες μόνον
καὶ μηδὲ τὸ ῥόθιον ὑπενεγκόντες, οἱ μὲν ἄλλοι πάν-
τες, ὁμοῦ τε εἶδον καὶ ἔφευγον, οὐδὲ τὸν ἐνυάλιον ἔνιοι
κέλαδον ἀνασχόμενοι· ὑπεχώρουν δὲ Θεαγένης τε καὶ
ὁ Κνήμων, οὐ πρὸς τὸν Φόβον τὸ πλεόν ἐνδόντες. μό-
νος δὲ ὁ Θύαμις τὸ μέντοι τὴν Φυγὴν ἴσως αἰσχυρό-
μενος, τάχα δὲ που καὶ εἶναι μετὰ Χαρίκλειαν οὐκ
ἀνεχώμενος, ἐνέβαλεν ἑαυτὸν τοῖς πολεμίοις.

λβ'. Ἦδη δὲ εἰς χεῖρας ὄντων, ἀνεβόησέ τις, Οὗ-
τος ἐκεῖνος ὁ Θύαμις· Φυλάττου πᾶς. καὶ παραχρη-
μα τὰ σκάφη πρὸς κύκλον ἑπιστρέψαντες, εἶχον ἐν
μέσῳ. τοῦ δὲ ἀμυνομένου, καὶ τῷ ὄρατι τοὺς μὲν τρώ-
σαντος, τοὺς δὲ ἀνελόντος, θαύματος ἦν ἐπέκεινα τὸ

in fronte, tanquam hostium impetum ex adverso exce-
pturi. Deinde appropinquantes tantummodo, neque un-
darum impetum sustinentes, reliqui omnes, simulatque
viderunt hostes, illico fugiebant, ut ne primum qui-
dem clamorem & strepitum belli pertulerint. Discedebant
quoque sensim ex pugna Theagenes & Cnemon, non ob
metum praecipue terga dantes. Solus Thyamis, fugere
sibi indignum fortasse ratus, praeterea Charicleae ne su-
perstes esset, immisit sese in confertos hostes.

XXXII. Cumque iam ventum esset ad manus, exclamavit quidam: Hic est ille Thyamis; intentus sit in eum quilibet. Itaque repente in orbem conversis navigiis, conclusum eum tenebant in medio. At illo strenue dimicante, & alios vulnerante, alios interficiente, dignum erat admiratione id, quod deinceps fiebat. Nemo enim

ι Ἐπιστρέψαντες) Cod. Taur. ἐπιστρέψαντες, quod non spernendum. Nam licet Lexica vix in ἐπιτρέπειν propriam notionem agnoscant, nihil vetat, quo minus

notet, aliquid versus, in aliquem vertere, convertere. Apud Lucian. Lexiph. 333: ἰππολέβης εἰς κεφαλὴν ἡμῖν ἐπέτρπε τοὺς ἀνθρώπους. Dorvill. ad Char. p. 406.

γιγνόμενον. εἰς γὰρ οὐδεὶς Ξίφος οὔτε ἔβαλεν, οὔτε ἔφερεν, ἀλλ' ἅπασαν ἕκαστος εἰσεφέρειτο σπουδῆν ζῶντα λαβεῖν. ὁ δὲ ἀντεῖχεν ἐπιπλεῖστον, ἕως ἀφαιρεῖται μὲν τοῦ δόρατος πλείονων ἅμα ἐπιλαβομένων. ἀποβάλλει δὲ καὶ τὸν ὑπασπίστην, λαμπρῶς μὲν συναγωνισάμενον, τραυματίαν δὲ ὥσπερ ἐδόκει καιρίως γεγενημένον, καὶ πρὸς τὸ ἀνέλπιστον ἐνδόντα, εἰς τε τὴν λίμνην ἑαυτὸν καθιέντα, καὶ βολῆς ἐκτὸς ἐμπειρία τοῦ νεῦν ἀναδύντα, χαλεπῶς τε πρὸς τὸ ἔλος ἀπονηξάμενον, καὶ ταῦτα οὐδενὸς τὴν ἐπιδιώξιν φροντίσαντες. ἤδη γὰρ τὸν Θύαμιν ἠρήκεσαν, καὶ νίκην ὀλόκληρον τὴν ἐνὸς ἀνδρὸς ἄλωσιν ἠγούντο. καὶ τοσούτοις τοῖς Φιλίαις ἐλάττους γεγονότες, πλέον ἔχαιρον τὸν αὐτόχειρα ζῶντα περιέποντες, ἢ τοὺς οἰκείους ἄκτειρον ἀποβεβληκότες. οὕτως ἄρα λησταῖς καὶ ψυχῶν αὐτῶν ἐστὶ χρήματα προτιμώτερα· καὶ τὸ Φιλίας ὄνομα καὶ συγ-

tanto ex numero gladium vel deiciebat, vel educebat; sed quilibet omni studio annitebatur, ut vivum capere posset. Ille autem diu admodum repugnabat; sed tandem privatur hasta, cum simul eum plures obruissent. Amittit & armigerum, qui praeclare quidem illum adiuverat; sed letali vulnere, ut videbatur, faucius, desperata salute in lacum sese immisit, difficulterque e palude enavit, quandoquidem nemini, ut illum persequeretur, in mentem veniebat. Iam enim Thyamidem ceperant, & eo capto, totam victoriam se adeptos esse, arbitrabantur. Cumque tot focis orbatī essent, magis tamen, cum istum unum, a quo interfecti fuerant, stiperant, laerabantur, quam cognatos amissos lugebant. Sic omnino praedonibus, animabus ipsis pecuniae maiore pretio aestimantur, & amicitiae nomen ac necessi-

γενείας, πρὸς ἕν τὸ κέρδος ὀρίζεται. ὡς δὴ καὶ τούτοις συνέβαινεν. ἐτύγχανον μὲν γὰρ ὄντες τῶν τὸν Θύαμιν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κατὰ τὰς Ἡρακλεωτικὰς ἐκβολὰς ἀποδράντων.

λγ'. Ἀγανακτήσαντες δὲ ὅτι τῶν ἀλλοτρίων ἐστέρητο, καὶ τὴν ἀΦαίρεσιν τῶν σκύλων, ὡς ἰδίων περι-αλγήσαντες, τοὺς τε ὑπολειθόντας αὐτῶν οἴκοι συλλεξάμενοι, καὶ τὰς περίξ ὁμοίως κώμας ἐπικαλεσάμενοι, ἐπὶ ὁμοίᾳ καὶ ἴσῃ τῶν ληφθησομένων διανομῇ, τῆς μὲν ἐΦόδου κατέστησαν ἡγεμόνες. τὸν δὲ Θύαμιν ἐζώγρουν κατὰ τοιάνδ' εἰς τινα αἰτίαν. Πετόσιρις ἀδελφὸς ἦν αὐτῷ κατὰ τὴν Μέμφιν. ὁ οὗτος ἐπιβουλῇ τὴν ἱερωσύνην τῆς προφητείας παρὰ τὸ πάτριον τὸν Θύαμιν παρελόμενος, νεώτερος αὐτὸς ὢν, τὸν προγενέστερον ἐξάρχειν ληστρικῷ πυνθανόμενος, δεδιὼς μὴ και-

tudinis ad unum lucri finem spectat. Quod & istis accidit. Erant enim ii, qui antea metu Thyamidis, & eius comitum, ad Heracleoticum ostium fugam fecerant.

XXXIII. Indignantem igitur, quod alienis rebus privati essent, & adeptorum spoliolum iacturam non secus ac proprietarium facultatum iniquo ferentes animo, tum iis, qui domi fuerant, collectis, tum vicinis pagis convocatis, ad parem & aequalem sortem eorum, quae accepturi essent, expeditionis fuerunt duces & signiferi. Thyamidem autem ea de causa capiebant. Petosiris illi Memphi frater erat. Hic insidiis sacerdotium antistitii contra morem & institutum patrium Thyamidi cum eripuisset, (erat enim minor natu) & maiorem natu fratrem praedonum ducem esse audiret, metuens, ne occasionem

1 Οὗτος ἐπιβουλῇ τὴν ἱερ.) Ple- Char. p. 552: οὗτος ἐπιβουλῆς συν-
tius Cod, Taur, teste Dorvill, ad θήκη τῆς ἱερ.

ροῦ λαβόμενος ἐπέλθοι ποτὲ, ἢ καὶ χρόνος τὴν ἐπιβου-
λὴν Φωράσειεν, ἅμα δὲ καὶ δι' ὑποψίας εἶναι παρὰ
τοῖς πολλοῖς αἰσθανόμενος, ὡς ἀνηρηκῶς τὸν Θύαμιν,
οὐ Φαινόμενον, χρήματα πάνπολλα καὶ βοσκήμα-
τα τοῖς ζῶντα προσκομίσασιν εἰς τὰς κώμας τὰς λη-
στρικὰς διαπέμπων ἐπεκέρυξεν. ὑφ' ὧν ἀλόντες οἱ λη-
σταὶ, καὶ μηδὲ παρὰ τὸ ζέον τῆς μάχης τῆς μνήμης
τὸ κέρδος ἀποβαλόντες, ἐπειδὴ τις ἐγνώρισε, ἰ πολ-
λῶν θανάτων ἐζώγρησαν. καὶ τὸν μὲν δεσμῖον ἐπὶ τὴν
γῆν παραπέμπουσι, τὴν ἡμίσειαν αὐτῷ μοῖραν εἰς τὴν
Φυλακὴν ἀποκληρώσαντες, καὶ πολλὰ τῆς δοκούσης
Φιλανθρωπίας ἐπιπεμφόμενον, καὶ τὸν δεσμῖον ἀγα-
νακτοῦντα μᾶλλον ἢ θάνατον. οἱ δὲ ὑπόλοιποι πρὸς
τὸ νησίον ἐτράπησαν, ὡς τὰ ἐπιζητούμενα κειμήλια
καὶ σκύλα κατ' αὐτὸ εὐρήσοντες. ὡς δὲ πᾶσαν ἐπι-

naetus adveniret aliquando, neve tempus ipsum insidias
a se factas patefaceret, ad haec sentiens multorum de se
suspicionem, existimantium, quod ille sustulisset Thya-
midem, ut qui nusquam compareret; missis nuntiis in
praedonum pagos, pecuniae magnam vim & pecudum
propofuit praemium iis, qui vivum illum adduxissent.
Quibus illecti latrones, neque in ipso fervore belli me-
moriam lucri amissa, postquam quidam eum agnovit, mul-
torum morte vivum adepti sunt. Et hunc quidem in
terram ablegant, dimidia parte ad illius custodiam ad-
hibita, multifariam illis lenitatem, qua videbantur esse
ufi, exprobrantem, & vincula gravius ac molestius fe-
rentem, quam mortem. Reliqui vero ad insulam versi
sunt, ea spe, quod thesauros, quos quaerebant, illic
essent inventuri. Sed ubi totam percurrerunt, neque ul-

1 Πολλῶν θανάτων) Cod. Xyl. πολλῶν θανάτων, quod e glossa vi-
letur irrepisse.

δραμόντες, καὶ μέρος οὐδὲν ἀζήτητον ἀπολιπόντες, οὐ-
 δὲνὶ τῶν ἐλπισθέντων, ἢ μικροῖς ἐπετύγχανον, εἴ τι
 καὶ περιλέλειπτο κατὰ τὸ σπήλαιον ὑπὸ τῇ γῆ κρυπτό-
 μενον, πῦρ ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἐμβαλόντες, ἐσπέρας ἤδη
 προσιούσης, καὶ Φόβον ἐγκαταμεῖναι τῇ νήσῳ παρ-
 εχούσης, δεῖ τοῦ μὴ λοχηθῆναι πρὸς τῶν διαδράντων,
 ἐπὶ τοὺς οἰκείους ἀπεχώρησαν.

iam partem inexploratam reliquerunt, nihil eorum, qui-
 bus spe iam atque animo incubabant, adepti, parvis
 quibusdam exceptis, si quid forte circa antrum, dum
 reliqua conderentur, relictum fuerat; igne tabernaculis
 iniecto, vespera iam adventante, & prohibente illos in
 insula diutius manere, metuentes, ne in insidias eorum,
 qui effugerant ex proelio, venirent, ad suos reversi sunt.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΔΟΓΟΣ Β.

Ἡ μὲν δὴ νῆσος ᾧδε ἐπυρπολεῖτο. τοὺς δὲ ἀμφὶ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν Κνήμωνα, ἕως μὲν ἥλιος ἦν ὑπὲρ γῆν, τὸ κακὸν ἐλάνθανεν. ἡ γὰρ πυρὸς ὄψις ἀμαυροῦται δι' ἡμέρας, ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ Θεοῦ καταυγάζομένη. ἐπειδὴ δὲ ἔδυσ, καὶ νύκτα ἐπήγαγεν, ἥτε Φλόξ ἀπρόσμαχον τὴν αὐγὴν ἀπολαβοῦσα καὶ πορρωτάτω διεφαίνετο, αὐτοὶ τε τοῦ ἔλους τῇ νυκτὶ θαρρόυντες προέκυψαν, καὶ λαμπρῶς ἤδη τὴν νῆσον ὑπὸ τοῦ πυρὸς

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER SECUNDUS.

Ac insula quidem sic igni atque incendio vastabatur: Theagenem autem & Cnemonem, quamdiu sol erat supra terram, malum latebat. Ignis enim species de die attenuatur, radiis Dei illustrata. Postea vero, quam occubuit, noctemque reduxit, & ignis, non impedito splendore recuperato, procul apparebat, ipsi ex palude, non & confidentes, sese erexerunt, insulamque prorsus iam

ἐχομένην ὄρασι. καὶ ὁ μὲν Θεαγένης παίων τὴν κεφαλὴν καὶ τίλλων τὰς τρίχας, Ἐρρίφθω, φησὶν, ὁ βίος εἰς τὴν τήμερον ἠνύσθω, λελόσθω πάντα, φόβοι, κίνδυνοι, φροντίδες, ἐλπίδες, ἔρωτες. οἴχεται Χαρίκλεια, Θεαγένης ἀπόλωλε. μάτην ὁ δυστυχῆς δειλὸς ἐγενόμην, καὶ δρασμὸν ὑπέστην ἄνανδρον, σοὶ, γλυκεῖα, περισώζων ἑμαυτόν. οὐ μὴν ἔτι σωθήσομαι σου, Φιλτάτη, κειμένης, οὐδὲ τῷ κοινῷ τῆς φύσεως νόμῳ, (τὸ χαλεπώτατον) οὐδὲ ἐν χερσὶν ἀπολιπούσης τὸν βίον, αἷς ἠβουλήθης. ἀλλὰ πυρὸς, οἴμοι, γέγονας ἀνάλωμα, ἰ τοιαύτας ἐπὶ σοὶ λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἄφαντος· καὶ δεδαπάνηται τὸ ἐξ ἀνθρώπων κάλλος, ὡς μηδὲ λείψανον τῆς ἀψεύδους ὠραιότητος διὰ νεκροῦ γούν ὑπολελείφθαι τοῦ σώματος. ὡ τῆς ὠμότητος, καὶ τῆς ἀρρήτου τοῦ δαίμονος

flamma comprehensam animadverterunt. Tum vero Theagenes caput feriens, ac vellens crines, Valeat, inquit, iam vita hodie, terminentur ac dissolvantur omnia, metus, pericula, curae, spes, amores: interiit Chariclea, periit Theagenes. Nequidquam ego infelix timidus fui, & fugam viro indignam capeffere in animum induxi, tibi me, suavium, fervans. Enimvero non amplius ero superstes, carissima, te iacente praeter naturae communem legem, quod est omnium gravissimum, & praeter opinionem tuam, haud sane in iis manibus, in quibus volebas, vitam relincente. Igni, heu me miserum, consumpta es, cum tibi faces huiusmodi numen propnuptialibus facibus accendisset. Consumpta est praecipua inter homines forma, ut neque reliquiae non fucatae pulchritudinis in corpore mortuo remanserint. O crudelitatem singularem, & infandam numinis acerbitatem!

ἰ Τοιαύτας ἐπὶ σοὶ λαμπάδας) quod in omnibus libris, etiam Bas.
Supplevit pronom. σοὶ Commel. deest.

Βασκανίας¹ προσαφῆρηταί με καὶ τὰ τελευταῖα περιβαλεῖν. ἔσχάτων Φιλημάτων καὶ ἀψύχων ἀπεστερήθη.

β'. Καὶ ταῦτα λέγοντος, καὶ τὸ ξίφος περισκαποῦντος, ὁ Κνήμων ἀθρόον τῆς χειρὸς ἀπεκρούσατο. καὶ, Τί ταῦτα, ἔλεγεν, ὦ Θεάγενης, τί τὴν εὔσαν θρηνεῖς. ἔστι Χαρίκλεια καὶ σώζεται θάρσει. τοῦδε, Πρὸς ἄφρονας ταῦτα καὶ παῖδας, ὦ Κνήμων, εἰπόντος,¹ ἀπολώλεκάς με τὸν ἥδιστον ἀφελόμενος θάνατον ἐπώμνυεν ὁ Κνήμων, καὶ ἅπαντα ἔλεγε, τὸ πρόσταγμα τοῦ Θυάμιδος, τὸ σπήλαιον, ὡς καθῆκεν αὐτός, ὡς ἔχει Φύσεως τὸ ἄντρον, ὡς οὐδὲν δέος εἰς τὸ βάθος διῆκνεῖσθαι τὸ πῦρ, ὑπὸ τῶν ἀπείρων ἐλιγμῶν² ἀνακοπτόμενον. ἀνέπνει πρὸς ταῦτα ὁ Θεάγενης, καὶ πρὸς τὴν νῆσον ἔσπευδε, καὶ τὴν οὐ παροῦσαν τῷ νῶ

Erepta est mihi facultas supremi complexus: ultimis ofculis & exanimibus orbatus sum.

II. Haec dicenti, & gladium circumspicienti, subito Cnemon manum repulit, &, Quid sibi volunt haec, Theagenes, dicebat? quid luges eam, quae vivit? est Chariclea, & quidem salva: esto fidenti animo. Cum autem hic, Amentibus ista & pueris, Cnemon, dixisset; perdidisti me, qui mihi quoque dulcissimam mortem eriperis: iurabat Cnemon, & omnia dicebat, mandatum Thyamis, antrum, quo pacto ipse demississet, quae sit antri natura, quod nihil omnino sit metuendum, ne in profunditatem ignis perveniat, ab sexcentis anfractibus fractus & repulsus. Respiravit ad haec Theagenes, & ad insulam properabat, iamque veluti praesentem ani-

1 Ἀπολώλεκάς με) Prave Bas. ἀπόλωλε καὶ με. Alterum Commel. e Codd. reposuit; & firmat res ipsa, & Cap. V, init. ὡς δὲ οὐχ εὔρισκιν, ὦ Κνήμων, ὡς οὐ με

ἀπολώλεκάς.

2 Ἀνακοπτόμενον) Bene sic corr. Commel. Vulgo perperam ἀνεπτόμενον.

περιέβλεπε, καὶ Θάλαμον ἑαυτῷ τὸ σπήλαιον ἀνέ-
πλαττε, τοὺς ἐσομένους αὐτῷ κατ' αὐτὸ Φρήνους ἀγνο-
ῶν. ἀνήγοντο οὖν ἐσπουδασμένως, αὐτερέται τὸν πλοῦν
ἀνύοντες. ὁ γὰρ δὴ πορθμείων αὐτοῖς, κατὰ τὴν πρώ-
την συμβολὴν καθάπερ ἀπὸ ὑσπληγος τῆς βοῆς ἀπε-
σφενδόνητο. τῆδε οὖν καὶ κεῖσε παρεφέροντο τοῦ εὐθέος,
οἷα δὴ ἀπειρία τε τὴν εἰρεσίαν οὐχ ὁμοζυγοῦντες, καί
τι καὶ ἀνέμου πρὸς ἐναντίον ἐμπίπτοντος, ἀλλ' ἐνῆκα
τὴν ἀτεχνίαν τῆς γνώμης τὸ πρόθυμον.

γ'. Χαλεπῶς τε καὶ σὺν ἰδρῶτι πολλῷ τῇ νήσῳ
προσορμίσαντες, ὡς εἶχον τάχους, ἐπὶ τὰς σκηνας ἀνέ-
τρεχον. καὶ τὰς μὲν καταλαμβάνουσιν ἤδη κατηθαλω-
μένας, καὶ τῷ τόπῳ μόνῳ γνωριζόμενας· τὸν λίθον δὲ τὸν
οὐδὸν τοῦ σπηλαίου τὸ κάλυμμα διαφαινόμενον. ὁ γὰρ
ἀνεμος ἐπίφορος ταῖς καλύβαις ἐμπνεύσας, καὶ οἷα
δὴ λεπτοῖς καλάμοις, καὶ τούτοις ἐλείοις διαπλόκοις

mo circumspiciebat, & cubiculum sibi antrum finge-
bat, in quibus ibi erat futurus, ignorans. Provehe-
bantur igitur summo ardore, ipsi remigum officio fun-
gentes. Portitor enim ipsorum in primo conflictu, cla-
more sublato, tanquam pertica quadam excussus fuerat.
Huc igitur atque illuc de recto cursu deferebantur, tum
quod inscitia non pariter, nec aequalibus intervallis, re-
migabant, tum quod ex adverso ventus incidebat. Ve-
rumtamen vincebat inscitiam promptitudo animi.

III. Cum igitur difficulter & multo cum sudore ad
insulam appulissent, quanta potuerunt celeritate ad ta-
bernacula cucurrerunt. Et haec quidem iam conflagrasse
deprehendunt, & ex loco tantum cognosci; lapidem
vero, qui limen fuerat, tegmentumque antri, eminere
& conspici. Ventus enim vehemens tuguriis illatus, cum
ea, utpote de tenui arundine, atque hac ipsa palustri

τῆ ριπῆ κατὰ πάροδοι καταφλέξας μικροῦ, καὶ ἰσό-
 πεδοι ἐπεδείκνυ τὸ ὑποκείμενοι, τῆς μὲν φλογὸς ὀξέως
 μαραινθείσης, καὶ εἰς τέφραι ἀναλυθείσης, τῆς δὲ σπο-
 διας τῆς μὲν πολλῆς τῶ ροίζω¹ παρενεχθείσης, ὀλί-
 γης δὲ τῆς ὑπολιπομένης, πρὸς τὸ πνεῖον ἀπάσης σχεδὸν
 ἀποσβεσθείσης, καὶ πρὸς τὸ βάσιμον ἀποψυγείσης.
 δάδας οὖν ἡμιφλέκτους ἀνευρόντες, καὶ λείψανα κα-
 λάμων ἐξάψαντες, καὶ τὸ στόμιον ἀνοίξαντες κατέθεον
 ἡγουμένου τοῦ Κνήμωνος. ἐπεὶ δὲ ὀλίγον ἀπέβησαν,
 ἀθρόον ὁ Κνήμων ἀνέκραγεν ὦ Ζεῦ, τί τοῦτο; ἀπο-
 λώλαμεν. ἀνήρηται Χαρίκλεια. καὶ τότε λαμπάδιον
 εἰς τὴν γῆν καταβαλὼν ἀπέσβεσε, καὶ τὰ χεῖρε τοῖς
 ὀφθαλμοῖς ἐπαγαγὼν, εἰς γόνυ τε ὀκλάσας, ἐθρήνει.
 ὁ δὲ Θεαγένης ὥσπερ τιος πρὸς βίαν ὄσαντος ἐπὶ τὸ
 σῶμα τῆς κειμένης κατενεχθεῖς, ὁ μὲν ἐπὶ πλεῖστον

texta, sufflando ignem in transitu combussisset, prope-
 modum planitiem subiectam ostendebat, flamma quidem
 acriter emarcescente, & in cinerem resoluta, cinere
 vero plurimo quidem impetu venti vehementis ablato,
 reliquo autem, qui manserat, pauco admodum, flatu ex-
 stincto, & ad transitum praebendum arefacto. Facibus
 igitur seministis inventis, & reliquiis arundinis incensis,
 ingressu antri aperto, Cnemone duce decurrebant. Post-
 quam autem paullulum processerunt, repente exclama-
 vit Cnemon, O Iuppiter, quid hoc rei est? perimus, in-
 terfecta est Chariclea: tum facem in terram deiectam ex-
 stinxit, & manibus oculis applicatis in genua collapsus
 lugebat. Theagenes autem, tanquam aliquo vi protrud-
 ente, ad corpus iacentis delapsus, diu illud immotus te-

1 Παρενεχθείσης) Cod. Xyl. σθείσης idem Xyl. & Palat. ἐναπο-
 προσενεχθείσης, & μοx pro ἀποσβε- ἀβεσθείσης.

ἄπριξ εἶχετο, καὶ προσεπεφύκει πανταχόθεν ἐναγκαλιζόμενος. ὁ δὲ Κνήμων ὅλον ὄντα πρὸς τῷ πάθει καταμαθὼν, καὶ τῇ συμφορᾷ βεβαπτισμένον, δεδιώς τε μή τι κακὸν ἑαυτῷ ἐργάσῃται, τὸ ξίφος ὑφαίρει λάθρα τῆς θήκης ὑπὸ τὴν πλευρὰν αἰορουμένης, καὶ μόνον καταλιπὼν ἀνέδραμεν ὡς τὰς δάδας ἀναψόμενος.

δ'. Καὶν τούτῳ τραγικόν τι καὶ γοερὸν ὁ Θεαγένης βρυχώμενος, ὦ πάθος ἀτλήτου, Φησὶν, ὦ συμφορᾷς Θεηλάτου τίς οὕτως ἀκόρεστος Ἐριννὸς τοῖς ἡμετέροις κακοῖς ἐνεβάκχευσε, Φυγὴν τῆς ἐνεγκούσης ἐπιβαλοῦσα, κινδύνους θαλασσῶν, κινδύνοις πειρατηρίων ἵ υποβαλοῦσα, λησταῖς παραδοῦσα πολλάκις, τῶν ὄντων ἀλλοτριώσατα. ἐν μόνον ἀντὶ πάντων ὑπελείπετο, καὶ τοῦτο ἀνῆρπασται. κεῖται Χαρίκλεια, καὶ πολεμίας χειρὸς ἔργον ἢ Φιλτάτη γεγένηται δῆλον

nebat, & adhaerebat undiquaque amplectens. Cnemon itaque, cum omnino dolori illum succubuisse & in calamitatem immersum intellexisset, metueretque, ne sibi aliquid mali conscisceret, gladium illi clam aufert ex vagina, quae sub latere pendeat; & solo relicto, excurrit, tanquam faces accensurus.

IV. Interea tragice & lugubriter fremens Theagenes, O dolorem, inquit, intolerabilem, & calamitatem divinitus immiffam! quaeenam usque adeo infatiabilis Eryninis in nostram perniciem ira percita fuit, quae exfili-um imposuit, periculis in mari, periculis piraticis obiecit, praedonibus multoties tradidit, facultates a nobis alienavit? Unum erat pro omnibus relictum solatium, sed & hoc ereptum est. Iacet Chariclea, & hostili manu carissima peremta est, haud dubie pudicitiam pro-

1 Ὑποβαλοῦσα) Ita tres MSS. ὑπολαβοῦσα, solemnī permutatio-
apud Commelin. Recte. At Baf. ne.

μὲν ὡς σωφροσύνης ἀντεχομένη, καὶ ἐμοὶ δῆθεν ἐαυ-
τὴν φυλάττουσα. κεῖται δ' οὖν ὅμως ἢ δυστυχῆς. οὐ-
δὲν μὲν αὐτὴ τῆς ἄρας ἀποναμένη, εἰς οὐδὲν ὄφελος
ἐμοὶ γενομένη. ἀλλ', ὦ γλυκεῖα, πρόσφθεγξαι τὰ τε-
λευταῖα καὶ εἰωθότα ἐπίσηψον, εἴ τι καὶ κατὰ μι-
κρὸν ἐμπνεῖς. οἴμοι, σιωπᾶς, καὶ τὸ μαντικὸν ἐκεῖνο
καὶ θεηγόρον στόμα σιγῇ κατέχει, καὶ ζόφος τὴν πυρ-
φόρον, καὶ χάος τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων κατέληθεν.
ὄφθαλμοὶ δὲ ἀφεγγεῖς, οἱ πάντας τῶ κάλλει κατα-
στράψαντες, οὓς οὐκ εἶδεν ὁ φονεύσας, οἶδα ἀκριβῶς.
ἀλλ' ὦ τί ἂν σε τίς ὀνομάσειε; νύμφην; ἀλλ' ἀνύμ-
φευτος γαμετήν; ἀλλ' ἀπείρατος. τίνα οὖν ἀνακα-
λέσω; τίνα προσφθέξομαι λοιπὸν, ἢ ἄρα τὸ πάντων
ὀνομάτων ἥδιστον, Χαρίκλεια; ὦ Χαρίκλεια, θάρ-
σει, πιστὸν ἔχεις τὸν ἐρώμενον ἀπολήψῃ με μικρὸν
ὑστερον. ἰδοὺ γάρ σε χάος ἐπάξω τὰς ἐμαυτοῦ σφα-

pugnans, & mihi se affervans. Nihilominus tamen iacet infelix, neque ipsa quemquam ex forma fructum cepit, neque mihi ulli usui fuit. Ceterum, o suavium, alloquere me iam ultimo, solito more: manda quidpiam, si quid adhuc spiras. Heu me miserum, taces. Fatidicum illud & divino lepore praeditum os silentium premit, caligo facis gestatricem, ac chaos Deorum ministram occupavit. Oculi vero lumine carent, qui omnes pulchritudine illustrabant, quos non vidit interfector, certo scio. Ceterum quo te nomine quispiam appellet? sponsaene? at desponsata non es. An porro nuptae? enimvero expers es conjugii. Quam igitur appellabo? quam postremo alloquar? an omnium suavissimo nomine Charicleae? O Chariclea, adesto animo, fidum habes amatorem, haud ita multo post me recuperabis. Iam enim tibi inferias peragam mea ipsius caede, & libabo

γὰς, καὶ σπείσομαι τὸ σοὶ Φίλιον αἷμα τοῦμόν. ἔξει δὲ ἡμᾶς αὐτοσχέδιον μνήμα τόδε τὸ σπήλαιον. ἔξέσται πάντως ἀλλήλοις συνεῖναι μετὰ γούν θάνατον, εἰ καὶ ζῶσιν ὁ δαίμων οὐκ ἐπέτρεψε.

ε'. Καὶ ἅμα λέγων, ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ὡς τὸ ξίφος σπασόμενος. ὡς δὲ οὐχ εὔρισκεν, ὦ Κνήμων, ἐβόησεν, ὡς σύ με ἀπολώλεκας. προσηδίκησας δὲ καὶ Χαρίκλειαν, ¹ τῆς ἡδίστης αὐτὴν κοινωνίας ἦδη δεύτερον ἀποστερήσας, καὶ ταῦτα διεξιόντος, ἐκ μυχῶν τοῦ σπηλαίου Φωνῆς τις ἦχος ἐξηκούετο, Θεάγενες, καλούσης. ὁ δὲ οὐδὲν ταραχθεὶς, ὑπήκουσέ τε, καὶ ἤξω, Φιλτάτη ψυχῇ, ἔλεγεν. εὐδῆλος εἶ περὶ γῆν ἔτι φερομένη· τὸ μὲν ² διότι τοιοῦτου σώματος, οὐ πρὸς βίαν ἐξηλάθης, ἀποστατεῖν οὐ φέρουσα· τὸ δὲ διὰ τὸ ἄτα-

tibi fanguine meo, continebitque nos rude sepulcrum hoc antrum. Licebit autem nobis utique mutua frui consuetudine post mortem, etiamsi vivis a Deo concessum non est.

V. Quod simulatque elocutus est, illico manum iniecit tanquam extracturus gladium. Cum autem non invenisset, O Cnemon, exclamavit, quam me perdidisti, atque etiam prius iniuria affecisti Charicleam, suavissima consuetudine iterum iam privatam! Haec illo dicente, ex meatibus antri vocis quidam sonus exaudiebatur, Theagenes, vocantis. Ille autem nihil territus audivit, & Veniam, carissima anima, dicebat. Manifestum praebes argumentum, te adhuc supra terram ferri; partim quod a tali corpore, ex quo per vim expulsa es, discedere sine molestia non possis; partim quod, quia

¹ Τῆς ἡδίστης -- κοινωνίας) Cod. Taur. τῆς ἡδίστου κοινωνίας apud Dorv. ad Char. p. 352, qui plura huius rei exempla adduxit. Mox idem Cod. ἐκ μυχῶν τοῦ σπηλαίου

teste eodem ad Char. p. 108.

² Διότι τοιοῦτου σώματος, οὐ) Bas. ὅτι τοιοῦτου σώματος, δι' οὗ. Sed alterum e MSS. sic constituit Commel.

Φον ἴσως ὑπὸ νερτερίων εἰδώλων εἰργομένη. καὶ τούτω
 τοῦ Κνήμωνος ἅμα δᾶσιν ἡμμέναις ἐπιστάντος, αὐθις
 ὁ αὐτὸς ἦχος ἐξηκούετο, καὶ ἦν τὸ λεγόμενον, Θεά-
 γενες. ὁ δὲ Κνήμων ἀναβοήσας, ὦ Θεοὶ, ἔφη, οὐ Χα-
 ρικλείας ἐστὶν ἡ Φωνή; σώζεσθαι μοι δοκεῖ, Θεάγε-
 νες· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐσχάτων, καὶ καθ' ὃ μέρος αὐτὴν
 οἶδα τοῦ ἀντροῦ καταλιπὼν, ἡ Φωνή μοι βάλλει τὴν
 ἀκοήν. Οὐ παύσῃ, ἔφη ὁ Θεαγένης, ἀπατῶν με πολ-
 λάκις. Καὶ μὴν ἀπατῶ σε καὶ ἀπατῶμαι τὸ μέρος,
 εἶπεν ὁ Κνήμων, εἰ Χαρίκλειαν οὔσαν ταυτηνὴ τὴν κει-
 μένην εὔροισιν. καὶ ἅμα λέγων ἀνέστρεφεν ἐπ' ὄψιν
 τὴν κειμένην· καὶ ἰδὼν, Τί τοῦτο, ἀνέκραγεν, ὦ δαίμο-
 νες τεράστιοι; Θίσβης ἡ ὄψις. ὑπέβη δὲ εἰς τοῦπίσω,
 καὶ τρόμῳ συσχεθεῖς ἀχανῆς εἰστήκει.

στ'. Ὁ δὲ Θεαγένης, ἔμπρους ἐκ τῶνδε γενόμε-

sepulta non es, fortassis ab infernalibus umbris arcear-
 ris. Et cum interim supervenisset Cnemon facibus accen-
 sis, idem sonus iterum exaudiebatur, Theagenem ap-
 pellans. Cnemon igitur exclamans, Dii boni, an non, in-
 quit, Charicleae haec vox est? Omnino existimo, illam
 servatam esse, Theagenes. Siquidem ex intima antri
 parte, quo loco scio me illam reliquisse, vox ferit meas
 aures. Non defines, inquit Theagenes, me toties frustra-
 ri ac decipere? Atqui decipio te, dixit Cnemon, ac vi-
 cissim ipse decipior, si hanc, quae iacet, Charicleam
 esse compererimus. Extemploque iacentem obvertebat
 in faciem. Quam ut vidit, Quid hoc est portentum, o Dii
 prodigiorum auctores! exclamat. Thisbes facies apparet.
 Retulitque pedem, ac tremens immotus cum quodam
 stupore stetit.

VI. Theagenes autem, iam inde collecto spiritu, &

νος, καὶ πρὸς τὸ εὐελπι τὴν γνώμην ἐπιστρέφων, ἀνεκαλεῖτό τε λειποψυχῶντα τὸν Κνήμωνα, καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ὡς ὅτι τάχιστα ποδηγεῖν ἰκέτευε. μικρὸν οὖν διαλιπὼν εἰς ἑαυτὸν τε γενόμενος ὁ Κνήμων, τὴν κειμένην αὐτῷ ἐπεσκοπεῖτο. ἡ δὲ ἦν ἀληθῶς ἡ Θίσβη καὶ Ξίφος τε πλησίον ἐκπεπτωκὸς ἐγνώριζεν ἀπὸ τῆς λαβῆς, ὃ παρὰ τὸν Φόνον ὁ Θύαμις ὑπὸ θυμοῦ καὶ σπουδῆς ἐναπέλιπε τῇ σφαγῇ. καὶ δέλτον τινὰ τῶν στέρνων ὑπὸ τῇ μασχάλῃ προκύπτουσαν ἀνελόμενος, ἐπειράτο τι τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπιέναι. ἀλλ' ὁ Θεαγένης οὐκ εἶα λιπαρῶς ἐγκείμενος, καὶ τὴν Φιλτάτην, λέγων, κομιζάμεθα πρότερον, εἰ μὴ τις ἡμᾶς παίζει καὶ νυνὶ δαίμων ταῦτα δὲ ἐξέσται καὶ μετὰ ταῦτα γνώσκειν. ἐπίθετο ὁ Κνήμων καὶ τὴν τε δέλτον ἐπικομιζόμενοι, καὶ τὸ Ξίφος ἀνελόμενοι, παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἔσπευδον. ἡ δὲ χερσὶ τε ἅμα καὶ πο-

in bonam spem animo converso, tum revocabat Cnemonem, quem iam deficiebat animus: tum, ut quamprimum ad Charicleam duceret, orabat. Parvo autem spatio intermissō, cum ad sese rediit Cnemon, iterum iacentem circumspiciebat. Erat autem revera Thisbe. Nam & gladium, qui prope exciderat, ex ansa agnoscebat esse Thyamis, quem ille iuxta caedem prae ira & festinatione in ipso vulnere reliquerat. Denique tabella quaedam eminente supra pectus, sub axilla sublata, volebat quid esset in ea scriptum legere: sed non sinebat Theagenes, sine intermissione incumbens, &, carissimam, dicens, prius exquiramus; nisi nunc etiam nos Deus quippiam ludificabitur: haec autem vel postea licebit cognoscere. Acquievit Cnemon, atque ita, accepta tabula gladioque sublato, ad Charicleam festinabat: quae manibus ac pedibus ad lumen reptans, & accurrens ad

σὶν ἐπὶ τὴν αὐγὴν ἀνερπύσασα, προσδραμοῦσα τε τῷ Θεαγένει, τοῦ αὐχένος ἐξήρτητο. καὶ ἡ μὲν, ἔχω σε, Θεάγενης; ὁ δὲ, ζῆς μοι, Χαρίκλεια; πολλάκις ἔλεγον· καὶ τέλος εἰς τοῦδαΦος ἀθρόον καταφέρνται, καὶ εἶχοντο ἀλλήλων, ἀναυδοὶ μὲν ¹ ἀλλ' ὡσπερ ἠνωμένοι, καὶ μικρὸν ἔδει ἀποδύσκειν αὐτοὺς. οὕτως ἄρα καὶ τὸ χαρᾶς ὑπερβάλλον, εἰς ἀλγεινὸν περιέστη πολλάκις, καὶ τῆς ἡδονῆς τὸ ἀμετρον, ἐπίσπαστον λύπην ἐγέννησεν. ὡς δὴ καὶ κείνοι παρ' ἐλπίδα σωθέντες ἐκινδύνεον, ἕως ὃ Κνήμων πίδακά τινα διασμάμενος, καὶ τὴν ² συρρεῖσαν καταβραχὺ νοτίδα κοίλαις ταῖς χερσὶν ὑδρευσάμενος, τὸ πρόσωπόν τε αὐτῶν ἐπέεργε, καὶ

Theagenem, ex illius collo pendebat. Ac illa quidem; Redditus es mihi, Theagenes? hic autem, Vivis mihi, Chariclea? saepius dicebant. Postremo in solum subito labuntur, & mutuis amplexibus cohaerebant, nullam vocem praeter mugitum quendam edentes: parumque aberat, quin exanimarentur. Saepius enim nimia laetitia in moerorem evasit, & immodica voluptas dolorem genuit, a nobis ipsis accersitum. Ita fere & hi, praeter spem atque opinionem servati, periclitabantur; donec tandem Cnemon scaturiginem quandam repurgans, cum confluentem illico aquulam cavis manibus hausisset, fa-

¹ Ἄλλ' ὡσπερ ἠνωμένοι) Ita MSS. tres. Basil. vero, ἠρωμένοι. Locus hic viros doctissimos diu torfit, legendumne esset ἠνωμένοι, an ἠρωμένοι, an ἠρωσμένοι, ἀπὸ τοῦ ἄρῳ τὸ ἀρμόζω· vel ἠρημένοι, vel ἠνερωμένοι, ut est infra. Horum nihil. Leniter efferas, quod adspirant libri manuscripti, veram lectionem habebis, ἠνωμένοι. Et hoc ita se habere confirmat satis locus ille L. V, ἐμβοήσας οὖν, ὃ δυσδαίμονες, ἔφην, ὑμῖς δὲ ἐννεοῖς

προσεικότες, ἀχρι τίνος ἀναυδοὶ καὶ ἀπραχοὶ καθεδεῖσθε. Est autem ἐνεός, inquit Etymol. ὁ ἄφωνος· ἀπὸ τοῦ τὴν ἰαὴν παρ' ἑαυτῷ ἔχειν. Commel.

² Καὶ τὴν συρρεῖσαν) Laudat hunc locum Dorv. ad Char. p. 315, notatque, Cod. Taur. pro ἕως habere καὶ, & συρρεῖσαν pro συρρεῖσαν, denique vitiose ἐπέργαυε pro ἐπέεργε, pro quo ed. Bas. ἐπεεργόνε.

θαμὰ τῶν ῥινῶν ἐπαφώμενος, ἐπὶ τὸ φρονεῖν ἐπανήγαγεν.

ζ'. Οἱ δὲ, ¹ ἐτέρως μὲν ἀλλήλοις ἐντυχόντες, ἑαυτοὺς τε κειμένους καταλαβόντες, ὀρθωθέντες τὸ ἀβρόον, ἠρυθρίων τὸν Κνήμωνα, (καὶ πλεον ἢ Χαρίκλεια) Θεωρὸν τῶνδε γεγενημένων, καὶ νέμειν συγγνώμην ἰκέτευον. ὁ δὲ ἐπιμειδιάσας, καὶ πρὸς τὸ Φαιδρότερον αὐτοὺς ἀνιείς, Ταῦτα μὲν, ἔφη, καὶ ἐπαινῶν ἄξια καὶ ἐμὲ κριτὴν καὶ ἄλλον ὅστις ἔρωτι προπαλαίσας, ἠτήθη τε τὴν μάχην ἠδέως, καὶ τὰ ἐκείνου σωφρόνως ἔγνωκεν ἀπαραίτητα πτώματα. ἀλλ' ἐκεῖνα, ὦ Θεάγενης, οὔτε ἐπαινεῖν εἶχον, ² ἄπερ ἠσχυρόμην τε καὶ ὀρῶν ὡς ἀληθῶς, ὅτε τὴν ξένην καὶ προσήκουσαν οὐδαμόθεν γυναῖκα περιπεσῶν ἐβρήνεις ἀγεννῶς, καὶ ταῦτα περιεῖναι καὶ ζῆν σοι τὴν Φιλτάτην ἐμοῦ διατεινομέ-

ciem illorum consperfit, & nares subinde attrectans, ut ad sese redirent, effecit.

VII. Illi autem, cum familiariter impliciti essent, & iacere se deprehendissent, repente erecti, erubescabant propter Cnemonem, (ac Chariclea praecipue) qui horum spectator fuerat, &, ut veniam illis daret, orabant. Qui leniter arridens, & ad hilaritatem illis animum relaxans: Haec, inquit, etiam laudem merentur, me iudice, & quovis alio, qui cum amore ante luctatus, suaviter in pugna succubuit, & eius casus inevitabiles moderate cognovit. Verum illa, Theagenes, neutiquam laudare potui, quorum etiam me revera pudebat, cum viderem, te peregrinam, & nullo vinculo necessitudinis coniunctam mulierem, circumfusum lugere turpiter, praesertim me

¹ Οἱ δὲ ἐτέρως) Interpres legitur videretur ἐταίρας, cum familiariter impliciti essent, prave utique.

² Ἄπερ ἠσχυρόμην) Canter: Syntagm. p. 52, legi vult ὑπερησχυρόμην. temere.

νου. καὶ ὁ Θεαγένης, Παῦε, Φησὶν, ᾧ Κνήμων, διαβάλλων με πρὸς Χαρίκλειαν, ἣν ἐβρήνουν ἐν ἀλλοτρίῳ σώματι, ταύτην εἶναι τὴν κειμένην ἡγούμενος. ἐπεὶ δὲ ἀπάτην ἐκεῖνα θεῶν τις εὖγε ποιῶν ἔδειξεν, ὥρα σοὶ σαυτὸν ὑπομιῆσαι ἰ τῆς ἄγαν ἀνδρείας, ὅφ' ἦς ἐβρήνεις μὲν ἐμοῦ τὰ ἐμὰ πρότερος, τὴν δὲ ἀπροσδόκητον τῆς κειμένης ἐπίγνωσιν, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δαίμονας, ἀπεδίδρασκες, ἔνοπλος καὶ ξιφίης τὴν γυναῖκα, νεκρὰν καὶ ταύτην, ὑποφεύγων, ὁ γενναῖος καὶ Ἀττικὸς πεζομάχος.

ἦ. Ἐγέλασαν πρὸς ταῦτα βραχύ τι καὶ βεβιασμένον, οὐδὲ τοῦτο ἀδάκρυτον, ἀλλ' ὡς ἂν ἐν τσαύτῃ τῇ συμφορᾷ, πλέον τῷ θρήνῳ κεκερασμένοι. μικρὸν οὖν ἡ Χαρίκλεια διαλιποῦσα, καὶ τὴν παρεῖαν ὑπὸ τὸ

supereffe & vivere carissimam asseverante. Theagenes autem, Ne, inquit, me, Cnemon, apud Charicleam traducas, quam ego in alieno corpore lugebam, hanc esse illam, quae iacebat, existimans. Verum quoniam errorem in illa re fuisse benevolentia quaedam numinis aperitissime ostendit, tuum iam est, egregiam illam animi fortitudinem in memoriam revocare, qua meam fortem prior deplorabas, & cum inopinato iacentem agnovisses, perinde atque in scena daemones productos, refugiebas, armatus & gladio instructus, mulierem, atque eam mortuam, pertimescens, strenuus & Atticus bellator.

VIII. Leviter ad haec arriferunt, & quasi coacti, neque sine lacrimis; ut in tali calamitate, magis luctu & lacrimis occupati. Igitur cum paullulum spatii intermisisset Chariclea, genam sub aure scalpens, Beatam

ἰ τῆς ἄγαν ἀνδρείας) Plerique cum ed. Bas. τῆς ἀνανδρείας, quod dicuntur, uti μοχ ὁ γενναῖος καὶ Ἀττικὸς πεζομάχος, & paullo post εὐ πάσῃ ἄγαν ἀνδριζόμενος.

οὓς ἐπικινῶσα, Μακαρίζω μὲν, ἔφη, τὴν Θρηνηθεῖσαν ὑπὸ Θεαγένους, ἢ καὶ Φίληθεῖσαν, ὡς Φησὶ Κνήμων, ἢ τίς ποτε καὶ ἐστίν. ἀλλ' εἰ μή τι με διακνομένην ἔρωτι ὑπονοεῖν μέλλετε, τίς ἄρα ἦν ἡ εὐδαίμων ἐκείνη καὶ δακρύων ἀξιοθεῖσα Θεαγενείων, καὶ τίνα τρόπον τὴν ἄγνωστον ὡς ἐμὲ Φιλεῖν ἐξηπατήθης, ἐβουλόμην, εἴ πη γιγνώσκεις, μανθάνειν. καὶ ὅς, Θαυμάσιος μὲν, ἔφη. Θίσβην δ' οὖν εἶναι Κνήμων ὅδε Φησὶ τὴν Ἀθηναίαν ἐκείνην, τὴν ψάλτριαν, τὴν τῶν εἰς αὐτὸν ἐπιβουλῶν καὶ Δημαινέτην ποιήτριαν. τῆς δὲ Χαρικλείας ἐκπεπληγμένης, καὶ, Πῶς ἦν εἰκὸς, ὦ Κνήμων, εἰπούσης, τὴν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ἐσχάτοις γῆς Αἰγύπτου, καθάπερ ἐκ μηχανῆς ἀναπεμθῆναι; πῶς δὲ καὶ ἐλάνθανεν ἡμᾶς δεῦρα κατίοντας; Ταῦτα μὲν οὐκ ἔχω λέγειν, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὴν ὁ Κνήμων. ἃ δ' οὖν ἔχω γιγνώσκειν ἀμφ' αὐτῇ, τοιάδε ἐστίν. ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δημαινέτη μετὰ τὴν ἀπάτην εἰς τὸν βόθρον ἐαυ-

quidem, inquit, iudico, quam Theagenes luxit, aut etiam osculatus est, ut ait Cnemon, quaecunque tandem fit. Verumtamen, nisi me amore angere & morderi suspicabimini, quaenam fuerit illa felix, & lacrimis digna Theagenis, & quo errore ignotam tanquam me osculatus sis, cuperem, si forte scis, ex te discere. Miraberis, inquit. Thisben enim Cnemon hic dicit esse, Atheniensem illam fidiciam, insidiarum erga se & Demaenetae architectam. Chariclea autem perterrefacta, & Quomodo consentaneum esset, Cnemon, dicente, ex media Graecia ad extremos Aegypti fines tanquam ex composito esse transmissam? aut quomodo fieri potuerit, ut nos huc descendentes lateret? De his non habeo, quod dicam, respondit ipse Cnemon. Ceterum quae de illa competeri, sunt eiusmodi. Postquam enim Demaeneta do-

τὴν ἀπεκρήμνισεν, ὁ δὲ πατὴρ ἐξήγγειλε τῷ δήμῳ τὸ γεγενημένον· παρὰ μὲν τὴν πρῶτην, ἐτύγχανε συγγνώμης· καὶ αὐτὸς μὲν ὅπως ἀνὰ καθοδὸν ἐμοί τε λάβῃ παρὰ τοῦ δήμου, καὶ κατὰ ζήτησιν ἐκπλεύσειε τὴν ἐμὴν, διετίθετο. ἡ δὲ Θίσβη τὴν ἀσχολίαν τὴν ἐκείνου, σχολὴν ἑαυτῆς ἐποιεῖτο, καὶ τοῖς συμποσίοις ἀδελῶς ἑαυτὴν τε καὶ τὴν τέχνην ἐξεμίσθου. καὶ ποτε καὶ παρευδοκιμήσασαν τὴν Ἀρσινόην ἀναβεβλημένον αὐλοῦσαν, ἐπίτροχον αὐτῇ ψάλλουσα, καὶ γλαφυρὸν τῇ κιθάρᾳ προσάδουσα, ἔλαβεν ἑταιρικὴν ζηλοτυπίαν σὺν πολλῶ κατ' ἑαυτὴν κινήσασά τῷ Φθόνῳ, καὶ πλέον, ὅτε τις αὐτὴν Ναυκρατίτης ἔμπορος ὑπόχουσος, ὄνομα Ναυσικλῆς, ἐνηγκαλίζετο, τὴν Ἀρσινόην, καὶ ταῦτα πρότερον γινωσκομένην αὐτῷ, παραγκωνισάμενος, ἐπειδὴ κυρτουμένην αὐτῇ τὴν παρεῖαν ἐν τοῖς αὐλήμασιν εἶδε, καὶ πρὸς τὸ βίαιον τῶν Φυσημάτων, ἀπρεπέ-

lo circumventa in puteum se praecipitavit, & pater retulit ad populum de eo, quod factum fuerat; initio quidem veniam est consecutus, & in eo, ut mihi reditum impetrare posset apud populum, & ad inquisitionem mei navigaret, erat occupatus. Thisbe autem ex illius occupatione vacationem sibi faciebat, & in conviviis secure tum se, tum artem suam, profituebat. Cum autem aliquando gratia superasset Arfinoën, remissum quid fistula canentem, ipsa celeriter fides pulsans, & concinne ac suaviter citharae accinens, non animadvertit, se sibi apud illam conflasse meretriciam invidiam & aemulationem, coniunctam cum indignatione singulari: praecipue cum eam quidam mercator Naucratices, cognomento Nauficles, amplecteretur; Arfinoë, cum qua primum confueverat, contemta, ea de causa, quod illi intumescere genas inter canendum videbat, & vehementer in-

στερον ἐπὶ τὰς ῥίνας ἀνισταμένην, τό τε ὄμμα πιμπράμενον, καὶ τῆς οἰκείας ἔδρας ἐξωθούμενον.

Ζ'. Ὑφ' ὧν οἰδουμένη τῷ χόλω καὶ ζήλω πυρακτουμένη, τοῖς οἰκείοις τῆς Δημαινέτης προσιοῦσα, τὴν κατ' αὐτῆς ἐπιβουλήν ὑπὸ τῆς Θίσβης ἐξηγόρευσε· τὰ μὲν αὐτῇ καθ' αὐτὴν ὑποτοπήσασα, τὰ δὲ καὶ τῆς Θίσβης αὐτῇ παρὰ τὴν ἑταιρίαν ἐξειπούσης. συστάντες οὖν ἐπὶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν οἱ κατὰ γένος τῇ Δημαινέτῃ προσήκοντες, καὶ τοὺς δεινότατους τῶν ῥητόρων πρὸς τὴν κατηγορίαν ἐπὶ πολλοῖς χρήμασιν ἁναβι-
 βασάμενοι, ἀκριτὸν καὶ ἀνέλεγκτον ἀνηρῆσθαι τὴν Δημαινέτην ἐβόων, καὶ τὴν μοιχίαν προκάλυμμα τοῦ Φόνου συγκεῖσθαι διεξήεσαν, καὶ ἐπιδεικνῦναι τὸν μοιχὸν ἢ ζῶντα ἢ τεθνηκότα ἠξίουσιν, ἢ καὶ τὸ ὄνομα Φράζειν μόνον ἐκέλευον· καὶ τέλος τὴν Θίσβην εἰς βασά-

flando praeter decorum ad nares exfurgere, oculis incensis, ac sua fede excedentibus.

IX. Quamobrem tumens ira, & ardens aemulatione Arfinoë, cognatos Demaenerae accedens, infidias illi a Thisbe factas exposuit; quaedam ipsa per se suspicata, quaedam ita, quemadmodum illi Thisbe societate coniuncta dixerat, recensens, Cum igitur coivissent in damnationem patris mei necessarii Demaenetae, & eloquentissimos quosque oratores, ad accusandum, magna pecunia conductos produxissent, iniudicatam & non convictam periisse Demaeneram clamabant, & adulterium ad praetextum caedis compositum fuisse narrabant, & ut exhiberet adulterum seu vivum seu mortuum, postulabant: denique nomen saltem proferre iubebant: ad extremum, Thisben in quaestionem postulabant. Cum

1 ἁναβιβασάμενοι) Bas. ἀναβιβασμένοι. Pal. ἀναβιβιβασμένοι. Malc.

νους ἐξήτουν. ὡς δὲ ὑποσχόμενος ὁ πατὴρ οὐκ εἶχε πα-
 ραδιδόναι, προῖδομένης ταῦτα ἐκείνης, ἔτι τῆς δίκης
 συνισταμένης, καὶ (οὕτω συγκείμενον αὐτῇ πρὸς τὸν
 ἔμπορον) δρασμῶ χρησαμένης, ὁ δῆμος ἀγανακτή-
 σας, Φονέαι μὲν οὐκ ἔκρινεν, ἅπαντα ὡς ἔσχεν ὑπο-
 θέμενον, ὡς δὲ συναίτιον τῆς τε εἰς Δημαινέτην ἐπι-
 βουλῆς καὶ τῆς ἐμῆς ἀδίκου Φυγῆς τοῦ τε ἄστεος
 ἐδίωξε, καὶ δημεύσει τῶν ὄντων ἐξημίωσε, τοιαύτης
 τῶν δευτέρων γάμων τῆς πείρας ἁπονάμενον. οὕτω
 μὲν ἢ κακίστη Θίσβη καὶ δίκας ὑπ' ὄψει νυνὶ ταῖς
 ἐμαῖς ὑποσχούσα, τῶν Ἀθηνῶν ἐξέπλευσε. καὶ ταῦ-
 τα μόνον ἔχω γινώσκειν, Ἀντικλέους τινὸς κατὰ τὴν
 Αἴγιαν ἐξαγγείλαντος, ᾧ καὶ δεύτερον εἰς τὴν Αἴ-
 γυπτον συνέπλευσα, εἶ πη κατὰ τὴν Ναυκρατίαν εὐ-
 ροιμι τὴν Θίσβην, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπαναγαγῶν

autem, quod pollicitus fuerat pater, non posset illam
 in quaestionem ferre: prospexerat enim illa, cum pri-
 mum iudicium cogereretur, & (sic enim illi erat cum mer-
 catore constitutum) fuga sibi consuluerat: populus ini-
 que ferens, interfectorem eum quidem non iudicavit,
 qui omnia, ut gesta fuerant, exposuerat; verumtamen
 ut adiutorem insidiarum contra Demaenetam, & exsiliū
 mihi iniuste indicti, ex urbe pepulit, & proscriptione
 bonorum multavit, eiusmodi fructum ex secundis
 nuptiis quaesitis consecutum. At sceleratissima Thisbe,
 quae quidem nunc in conspectu meo dat poenas, ea
 ratione navigavit Athenis. Atque haec tantum scire po-
 tui, quae mihi Anticles quidam in Aegina narraverat:
 cum quo cum iterum in Aegyptum navigassem, ut, si
 forte Naucratae Thisben reperissem, reducens Athenas

ἢ Ἀπονάμενον) Bas. ἀπονόμενον. Vitiosè, nisi ad seqq. totam hanc
 ῥῆσιν trahendam existimes.

λύσαιμι μὲν τὰς κατὰ τοῦ πατρὸς ὑπονοίας τε καὶ αἰτίας, ἀπαιτήσαιμι δὲ τῶν εἰς πάντας ἡμᾶς ἐπιβουλῶν τὰς δίκας. ἐνθάδε νυνὶ καὶ σὺν ὑμῖν ἐξετάζομαι. τὴν δὲ αἰτίαν, καὶ ὅπως, καὶ ὅσα τοὺς μεταξὺ χρόνους ὑποστάς, εἰσαυθὶς ἀκούσεσθε. τὸ δὲ ὅπως ἡ Θίσβη κατὰ τὸ ἄντρον, καὶ πρὸς τίνων ἀνήρηται, Θεοῦ τινος ἂν ἴσως δεήσει Φράζοντος.

ί. Ἄλλ', εἰ δοκεῖ, τὴν δέλτον, ἣν πρὸς τοῖς στέρκοις αὐτῆς εὐρήκαμεν, ἐπισκοπῶμεν· εἰκὸς τι πλεόν ἐντεῦθεν ἡμᾶς ἐκμαθεῖν. ἐδόκει ταῦτα. καὶ διανοίξας, ἐπήρχετο· καὶ ἦν τὰ γεγραμμένα τοιάδε· ΚΝΗΜΩΝΙ ΤΩΙ ΔΕΣΠΟΤΗΙ, ἡ πολεμία καὶ ἐπαμύνασα Θίσβη. Πρῶτα μὲν εὐαγγελίζομαι σε τὴν Δημινέτης τελευταίην, δι' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ σοῦ γενομένην. τὸ δὲ ὅπως, εἰ με προσδέξαιο, παροῦσα διηγήσομαι. ἔπειτα Φράζω, κατὰ τήνδε με νυνὶ εἶναι τὴν νῆσον δεκάτην ἤδη ταύτην

liberarem patrem suspicionibus & criminibus in eum illatis, fumerem vero de illa infidiarum nobis omnibus factarum poenas; nunc hic, & una vobiscum rem inquirō. Porro quid fuerit in causa, & modum, & casus, quos hoc intervallo passus sum, deinceps audietis. At quomodo Thisbe in hoc antro, & a quibus sit interfecta, Deo quopiam fortasse, qui nobis exponat, opus erit.

X. Ceterum, si videtur, tabellam, quam in pectore ipsius invenimus, adspiciamus. Consentaneum est, fore, ut inde aliquid praeterea addiscamus. Placuit sententia; & aperiens, incipiebat haec in ea perscripta legere: *Cnemoni hero*, hostis & vindex Thisbe. Initio nuntio tibi Demaenetae mortem, quae illi a me tua causa comparata est. Rationem autem, qua id fecerim, si me receperis, coram exponam. Porro scito, me in hac insula esse decimum iam diem, a quodam praedone ex eorum nu-

ἡμέραν, πρὸς τινος τῶν τῆδε ληστῶν ἀλοῦσαν· ὃς καὶ ὑπασπιστὴς εἶναι τοῦ ληστάρχου θρύπτεται, καί με κατακλείσας ἔχει, μὴ δὲ ὅσον προκύψαι τῶν θυρῶν ἐπιτρέπων· ὡς μὲν αὐτὸς Φησὶ διὰ Οὐλίαν τὴν περὶ ἐμὲ, ταυτὴν ἐπιθεῖς τὴν τιμωρίαν· ὡς δὲ ἔχω συμβάλλειν, ἀφαιρέθῃναί με πρὸς τινος δεδιώς. ἀλλ' ἐγὼ σε θεῶν τινος ἐνδόντος, καὶ εἶδον, ᾧ δέσποτα, παρίοντα, καὶ ἐγνώρισα, καὶ τήνδε σοὶ τὴν δέλτον διὰ τῆς συνοίκου πρεσβύτιδος λάβρα διεπεμψάμην, τῷ καλῷ καὶ Ἑλληνι καὶ Φίλῳ τοῦ ἀρχοντος ἐγχειρίζειν Φράσασα. ἐξελοῦ δὴ με χειρῶν ληστρικῶν, καὶ ὑπόδεξαι τὴν σαυτοῦ Θεραπανίδα. καὶ, εἰ μὲν βούλει, σῶζε' μαθῶν, ὡς, ἂ μὲν ἀδικεῖν ἔδοξα, βιασθεῖσαι ἂ δὲ τιτιμῶρημαι τὴν σοὶ πολεμίαν, ἐκοῦσα διαπραξαμένη. εἰ δὲ ἔχει σέ τις ἀμετάκλητος ὀργή, κέχηρησο ταύτη κατ'

mero, qui hic sunt, captam: qui se etiam armigerum esse praefecti gloriatur, & me conclusam detinet, ne prospiciendi quidem vel extra fores facultatem concedens; hac poena mihi, ut ipse dicit, propter amorem, quo me prosequitur, at quemadmodum ego coniectura assequi possum, propter metum, ne a quopiam auferar, imposita. Verumtamen ego te, Deo quodam offerente, praetereuntem, here, & conspexi, & cognovi: atque hanc tibi tabellam clam per contubernalem anum transmisi, formoso & Graeco, & amico principis tradere imperans. Eripe me, quaeso, ex manibus praedonis, & suscipe ancillam tuam: & si tua voluntas feret, serva, hoc cognito, quod ea, quibus in te delinquere sum visa, necessitate coacta; quibus autem inimicam tuam ultam sum, ea sponte fecerim. Quod si tam vehemens ira tua est, ut mutari non possit, utere hac contra me, ut lu-

ἔμοῦ πρὸς ὃ βούλει· μόνον ὑπό σε γενοίμην, εἰ καὶ τεθνήαι δέοι. βέλτιον γὰρ ὑπὸ χειρῶν ἀνηρῆσθαι τῶν σῶν, καὶ κηδείας μεταλαβεῖν Ἑλληνικῆς, ἢ θανάτου βαρυτέραν ζῶην, καὶ Φίλτρον βαρβαρικὸν ἔχθρας ἀνιερῶτερον ἢ τῆς Ἀττικῆς ἀνέχεσθαι.

ια. Τοιαῦτα μὲν ἡ Θίσβη καὶ ἡ δέλτος ἔφραζεν. ὁ δὲ Κνήμων, ὦ Θίσβη, ἔφη, σὺ μὲν καλῶς ποιούσα τέθνηκας, καὶ γέγονας ἡμῖν αὐτάγγελος τῶν ἑαυτῆς συμφορῶν, ἐξ αὐτῶν ἐγχειρίσατα τῶν σῶν σφαγῶν τὴν διήγησιν. οὕτως ἄρα τιμωρὸς Ἐριννὺς γῆν ἐπὶ πᾶσαν, ὡς εἴκειν, ἐλαύνουσά σε, οὐ πρότερον ἔστησε τὴν ἐνδικὸν μάστιγα, πρὶν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ με τυγχάνοντα τὸν ἡδίκημένον, θεατὴν ἐπιστῆσαι τῆς κατὰ σοῦ ποιῆς. ἀλλὰ τί ἦν ἄρα, ὃ καὶ πάλιν σε κατ' ἔμοῦ

bet, dummodo in tua sim potestate, etiam si mori oporteat. Longe enim melius esse existimo, manibus interim tuis, & funeris officium Graeco ritu consequi, quam morte graviolem vitam, & amorem barbaricum, inimicitia acerbiorem Attica, sustinere.

XI. Talia quidem Thisbe & tabella loquebatur. Cnemon autem, Factum bene, o Thisbe, inquit, quod interfecta sis, & ipsamet tuarum calamitatum nuntia, ex tua ipsius caede narrationem nobis in manus tradens. Sic omnino ultrix Erinnys, ut res ipsa testatur, toto orbe terrarum te agens, non prius iustum flagrum cohibuit, quam me, tametsi in Aegypto aetatem agentem, iniuria affectum, spectatorem tui supplicii constituisset. Sed quidnam erat sceleris, quod tibi iam pridem stru-

ι Τῆς Ἀττικῆς) Omnes Codd. teste Commel. τὴν Ἀττικὴν, h. e. me puellam Atticam perferre. Sed opponuntur φίλτρον βαρβαρικὸν, amor istius barbari, τῆ ἔχθρα Ἀτ-

τικῆ, inimicitiae, irae Cnemonis, Atheniensis. Reste adeo Ἀττικῆς ex ed. Bas. reduxit Commel. etsi lectionis huius fontem non indicaverit,

τεχναζομένην καὶ σοφιστεύουσαν διὰ τοῦ γράμματος, ἢ δίκη προαφείλετο τῶν ἐγχειρημάτων; ὡς καὶ γὰρ σε καὶ κειμένην ἔχω δι' ὑποψίας, καὶ σφόδρα δέδοικα μὴ καὶ πλάσμα ἐστὶν ἡ Δημαινέτης τελευτῆ, καὶ μὲ μὲν ἠπάτησαν οἱ ἐξαγγεΐλαντες, σὺ δὲ καὶ διαπόντιος ἦκεις, ἑτέραν καθ' ἡμῶν σκηνὴν Ἀττικὴν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τραγωδήσουσα. Οὐ παύσῃ, ἔφη ὁ Θεαγένης, ἄγαν ἀνδρίζομενος, εἶδωλά τε καὶ σκιάς εὐλαβούμενος; οὐ γὰρ δὴ καὶ μὲ τε καὶ τὴν ἐμὴν ὄψιν εἶποις ἀν' ὡς ἐγοήτευσεν, οὐδὲν κωνωνοῦντα τοῦ δράματος. ἀλλ' ἢ μὲν κείται σῶμα νεκρὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ τούτου γε ἕνεκα θάρσει παντοίως, ὦ Κνήμων. τίς δὲ ἄρα ποτέ ἐστιν ὁ σὸς εὐεργέτης, ὁ ταύτην ἀνηρηκώς; ἢ πῶς δεῦρο καθήμενὴν, ἢ πότε, σφόδρα διαπορῶν ἐκπέπληγμα. Τὰ μὲν ἄλλα σὺκ ἔχω λέγειν, ἔφη ὁ Κνήμων. ὁ δὲ ἀνη-

enti contra me, & machinanti per literas, fortuna e manibus eripuit? Quam te etiam nunc suspectam habeo, & magnopere metuo, ne commentum sit etiam Demaenetae mors, & cum mihi verba dederint ii, qui id ipsum nuntiarunt, tum tu mari venias, alterum spectaculum tragicum ex Attica etiam in Aegypto de nobis exhibitura. An non tandem defines, inquit Theagenes, nimium esse fortis, simulacra & umbras reformidans? Neque enim dixeris, quod & mihi, adspectuique meo, aliquibus praestigiis imposuerit, cum ego nulla ex parte huius fabulae sim particeps. Sed haec quidem iacet revera exanime corpus, & hac de causa nihil est, quod labores, Cnemon. Ceterum quisnam sit auctor huius erga te beneficii, qui illam interfecit, & quomodo huc demissam, aut quando, egomet vehementer ambigens obstupui. Alia non possum tibi dicere, inquit Cnemon.

ρηκῶς ὡς ἐπίπαν ἔστι Θύαμις, εἰ δεῖ τῷ ξίφει τεκμαίρεσθαι, ὃ παρὰ τὴν σφαγὴν εὐρήκαμεν. ἐκεῖνου γὰρ εἶναι γνωρίζω, καὶ τὸ ἐπίσημον τοῦτ' ἧς λαβῆς ἐλέφας εἰς αἰτὸν ἐκτετόρνευται. Ἄρ' οὖν εἶποις ἂν, Φησὶν ὁ Θεαγένης, καὶ ὅπως καὶ πότε, καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἔδρα τὸν Φόνον; Καὶ πῶς ταῦτα ἂν εἰδείην, ἀπεκρίνατο. οὐ γὰρ, δὴ μαντικόν με τόδε τὸ σπήλαιον ἀνέδειξε, καθάπερ τὸ ἄδυτον τὸ Πυθοῖ, καὶ ἐν Τροφονείου λόγος θεοφανεῖν τοὺς ὑπελθόντας. ἀνώμωξαν ἀθρόον ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια. καὶ, ὦ Πυθοῖ καὶ Δελφοῖ, θρηνοῦντες ἐβόων· ὁ δὲ Κνήμων ἐκπέπληκτο, καὶ ὅ, τι πεπόνθοιεν πρὸς τὸ ὄνομα τῆς Πυθοῦς οὐκ εἶχε συμβάλλειν.

ιβ'. Καὶ οἱ μὲν ἐν ταύτοις ἦσαν. ὁ δὲ Θέρμουθις ὁ τοῦ Θυαμίδος ὑπασπιστῆς, ἐπειδὴ κατὰ τὴν μάχην

At interfecto eius omnino est Thyamis, si quidem coniectura facienda est ex gladio, quem iuxta caedem invenimus. Illius enim esse cognosco, & insigne hoc anfae: aquila enim ebore caelata est. Dicas igitur, inquit Theagenes, quomodo caedem hanc, & quando, & qua de causa patrarit. Quo pacto autem hoc scire possim? respondit Cnemon: neque enim me fatidicum hoc antrum effecit, quemadmodum adytum Delphicum, & sicuti iis, qui Trophonii specum subierunt, usu venire ferunt, ut divino furore afflāti vaticinentur. Collacrimarunt subito Theagenes & Chariclea, atque, o Pytho & Delphi! plorantes clamabant. Cnemon autem perculsus est, nec potuit coniecere, quidnam illis a nomine Pythonis accidisset.

XII. Ac hi quidem hisce erant occupati. Porro Thermuthis, scutifer Thyamidis, postquam e proelio faucius

τρωθῆεις ἀπενήξατο πρὸς τὴν γῆν, νυκτὸς ἐπιγενομένης,
 πορθμείῳ Φερομένῳ κατὰ τὸ ἔλος ἐκ τῶν ναυαγίων
 ἐπιτυχῶν, ἑαυτὸν τε ἐνθέμενος, ἐπὶ τὴν νῆσον καὶ πα-
 ρὰ τὴν Θίσβην ἔσπευδε· ταύτην ὀλίγων πρόσθεν ἡμε-
 ρῶν ἀγομένην ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ναυτικλέους, κα-
 τὰ τινα στεγνὴν τῆς ὑπώρειας ὁδὸν λοχήτας ὁ Θέρμου-
 θις ἀΦήρητο· παρὰ δὲ τὸν τοῦ πολέμου Θόρυβον, καὶ
 τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον, ὅτε αὐτὸν οἴσοντα τὸ ἱερεῖον
 ἀπέστειλεν ὁ Θύαμις, ἔξω βελῶν ποιούμενος, καὶ
 περισώζειν ἑαυτῷ βουλόμενος, ἔλαβεν εἰς τὸ σπήλαιον
 καθεῖς, καὶ πρὸς τὸν τάραχον καὶ τὴν σπουδὴν, αὐτοῦ
 ποῦ περὶ τὸ στόμιον καταλιπῶν. ἔνθα ὡς ἐνεβλήθη κα-
 τὰ τὴν πρώτην ἐγκαταμείναςαν, δέει τε τῶν παρόντων
 φόβων, καὶ ἀγνοία τῶν πρὸς τὰ βάθη Φερουσῶν ἀτρα-
 πῶν, ἐντυχῶν ὁ Θύαμις, ὡς Χαρίκλειαν ἀνήρει τὴν
 Θίσβην. παρὰ δὴ ταύτην, ὡς διαδράσας τὸν ἐκ τοῦ

in terram enavit, cum nox supervenisset, navigium
 quoddam, quod ex naufragio iuxta paludem ferebatur,
 naetus, & conscendens, ad insulam ac Thisben festi-
 nabat. Hanc paucis ante diebus, cum duceretur a Nau-
 ficle mercatore, in angusta quadam via ad latus mon-
 tis, ex insidiis Thermuthis interceperat. Ut autem ru-
 mulus belli perstrepuisset, & hostes adventabant, quan-
 do illum ad afferendam victimam Thyamis mittebat,
 extra teli iactum collocans, & servare sibi incolumem
 cupiens, clam eam in antrum demiserat, atque adeo
 prae perturbatione & festinatione circa ipsum os reli-
 querat. Quo in loco, ut iniecta erat initio, metu prae-
 sentium periculorum, & inscitia semitarum in profun-
 ditatem fundi ferentium, manentem Thisben Thyamis
 offendens, tanquam Charicleam, interfecerat. Ad hanc

πολέμου κίνδυνον, ὁ Θέρμουθις ἐπειγόμενος, ἐπειδὴ τῇ νήσῳ προσέσχευεν, ὡς εἶχε τάχους, ἐπὶ τὰς σκηναὺς ἀνέτρεχε. καὶ αἱ μὲν ἦσαν οὐδὲν ἔτι πλὴν ὅτι τέφρα. τὸ δὲ στόμιον ἀπὸ τοῦ λίθου χαλεπῶς ἀνευρῶν, καλάμους τε, εἴ πη τινὲς ἔτι σφυχόμενοι περιελείφθησαν, ἀψάμενος, κατέθεεν, ὡς εἶχε σπουδῆς ὀνομαστί τε Θίσβην ἐκάλει, μέχρι τοῦ ὀνόματος ἑλληνίζων. ὡς δὲ εἶδε κειμένην, ἐπὶ πολὺ μὲν ἀχανῆς εἰστήκει τέλος δὲ θροῦν τινα καὶ βόμβον αἰσθόμενος ἐκ τῶν κοίλων τοῦ σπηλαίου φερόμενον· διελέγοντο γὰρ ἔτι πρὸς αὐτοὺς Θεαγένης τε καὶ Κνήμων· τούτους ἐκείνους εἶναι τοὺς σφαγείας τῆς Θίσβης εἵκαζε, καὶ ἀμηχάνως εἶχε, ὅ, τι καὶ δράσειεν ὑπὸ μὲν θυμοῦ ληστρικοῦ καὶ βαρβαρικῆς ὀργῆς, πλεον τότε δι' ἐρωτικὴν ἀποτυχίαν ἐπιτεινομένης, ὁμοσε χωρεῖν αὐτόθι τοῖς νομιζομένοις αἰ-

igitur, ut qui effugerat periculum belli, properans Thermuthis, postquam ad insulam applicuit, contento cursu ad tabernacula perrexit. At haec quidem, praeter cinerem, nihil erant amplius. Ostio vero ex lapide vix tandem agnito & invento, & arundine, sicubi adhuc reliquiae manserant, accensa, decurrit summo studio, nominatim Thisben appellans, tantumque nomine Graeciffans: verum ut vidit iacentem, diu stupens, immotus stetit. Ad extremum, cum murmur & sonos quosdam sensisset ex concavis antri partibus efferri, (colloquebantur enim adhuc Theagenes & Cnemon) illos ipsos esse interfectores Thisbes suspicabatur: angebaturque animo, cogitans, quid sibi faciendum esset; cum ferocia quidem latronibus insita, & ira barbarica, magis tum etiam propter amoris frustrationem intensa, ad impetum ibidem in eos, quos putabat esse auctores, facien-

τίοις ἐπειγόμενος ἀπορία δὲ ὄπλων καὶ ξίφους, ἄκων πρὸς ἐγκράτειαν καταστελλόμενος.

ιγ'. Ἐδόκει δὲ αὐτῷ βέλτιστον εἶναι, μὴ ὡς πολέμιον ἐντυγχάνειν τὴν πρώτην· εἰ δὲ εὐπορήσειεν ἀμυντηρίου, μετιέναι τοὺς πολεμίους. καὶ οὕτω κρίνας, ἐφίσταται τοῖς ἀμφὶ τὸν Θεαγένην, ἄγριόν τε καὶ τραχὺ περισκοπῶν, καὶ τὸ κρυπτόμενον βούλημα τῆς ψυχῆς τῷ βλέμματι καταμηνύων. οἱ δὲ, ὡς εἶδον ἄνδρα γυμνόν, ἀπροσδόκητον, τραυματίαν, Φονῶντα τὴν ὄψιν, ἢ μὲν Χαρίκλεια καὶ πρὸς τὰ κοιλότερα τοῦ σπηλαίου κατεδύετο, τάχα μὲν ¹ καὶ εὐλαβηθεῖσα, πλέον δὲ ἄρα καταισχυθεῖσα τὴν γυμνὴν καὶ οὐκ εὐσχήμονα τοῦ Φανέντος ὄψιν. ὁ δὲ Κνήμων, ἡρέμα καὶ ὑπεδίδρασκε, γνωρίζων μὲν τὸν Θέρμουθιν, ὁρῶν δὲ παρ' ἐλπίδα, καὶ τι τῶν ἀτοποτέρων αὐτὸν ἐγχειρήσειν προσ-

dum impelleretur; rursus autem inopia armorum & gladii vel invitus ad moderationem revocaretur.

XIII. Visum est itaque illi consultissimum esse, initio non hostiliter aggredi: si vero suppeditarent arma; deinde ut hostes invadere. Atque hoc apud animum constituto, venit ad Theagenem torvis trucibusque oculis circumspectans, & occultam animi sententiam vultu declarans. Illi autem ut viderunt virum nudum, ex improvviso supervenientem, faucium, cruenta facie, diversimode se gesserunt: Chariclea ad interiores partes antri descendit, fortassis verita nudi & deformis viri, qui apparuerat, conspectum; Cnemon autem quiescebat, & pedem referebat, cum agnosceret quidem Thermuthim, sed tamen praeter spem conspiceret, & aliquid novi aggressurum esse arbitraretur. Verum Theagenem

¹ Καὶ εὐλαβηθεῖσα -- τὴν γυμ- omittit ed. Bas. recte suppleta e
 ρδν) Verba, quae his media sunt, Codd. a Commel. & Cantero.

δοκῶν. ἀλλὰ τὸν Θεαγένην οὐ κατέπληττεν ἡ θέα μάλλον, ἢ παρώξυνε· καὶ τότε ζήθος ἐπαντείνεται ὡς πατάξων εἴ τι παρὰ λόγον ἐγχειρεῖ· καὶ, Στήθι, ἔλεγεν οὗτος, ἢ βεβλήσῃ. βέβλησαι δὲ οὐδέπω, διότι σε καὶ κατὰ μικρὸν ἐγνώρισα, καὶ τέως ἀμφίβολος ἦκεις τὴν γνώμην. ἐδεῖτο ὑποπεσῶν ὁ Θέρμουθις, ἰκέτης ἐκ τοῦ καιροῦ μάλλον ἢ τοῦ τρόπου γιγνόμενος, καὶ τὸν Κνήμωνα πρὸς ἐπικουρίαν ἐπεκαλεῖτο, καὶ σώζεσθαι δίκαιος εἶναι πρὸς αὐτὸν ἔλεγεν, ἀδικῶν τε οὐδέν, καὶ τῶν Φιλίων εἰς τὴν παρελθούσαν ἡμέραν γεγενῆσθαι, καὶ παρὰ Φίλους ἦκειν διατεινόμενος.

ιδ'. Ἐπεκλάτο πρὸς ταῦτα ὁ Κνήμων, καὶ προσελθὼν, ἀνέστησέ τε τῶν γονάτων ἐχόμενον τοῦ Θεαγένους, καὶ πῦ Θύαμις ἐπυθάνετο συνεχῶς. ὁ δὲ πάντα ἔλεγεν ὡς συνέρραξε τοῖς πολεμίοις, ὡς ἐμβάλων εἰς μέσους ἐμάχετο, οὔτε ἐκείνων, οὔτε ἑαυτοῦ

non magis terrebat spectaculum, quam irritabat: & gladium intentabat, tanquam percussurus, si quid temerarium aggrederetur, &, Siste gradum, dicebat, aut vulnus accipies: quod autem nondum accepisti, in causa est, quod te paullulum agnoscam, & qua mente venias ambiguum sit. Deprecabatur accidens Thermuthis, supplex, temporis magis ratione, quam morum, factus: & Cnemonem in auxilium vocabat, meritumque se esse, ut fervaretur, dicebat; nulla in re unquam se illum iniuria affecisse, & socium pridie fuisse, & ad amicos venire, asseverans.

XIV. Permotus est his Cnemon, & accedens erexit amplexum genua Theagenis, &, ubi esset Thyamis, continuo quaerebat. Ille autem omnia dicebat, quomodo conflixerat cum hostibus, quomodo in mediam aciem sese immittens dimicabat, nec illorum nec suae salutis

Φειδόμενος ὡς ἀνήρει μὲν αἰεὶ τὸν ὑπὸ χεῖρας γιγνόμενον ἔδορυ φορεῖτο δὲ αὐτὸς ἀπὸ κηρύγματος, πάντα τινὰ Θυάμιδος Φεῖδασθαι παρεγγυῶντος· καὶ τέλος ὡς ἐκείνος μὲν ὅ, τι καὶ γέγονεν, ¹ οὐκ ἔχει λέγειν· αὐτὸς δὲ τραυματίας ἀπενήξατο πρὸς τὴν γῆν, καὶ τὸ παρὸν κατὰ ζήτησιν ἤκοι τῆς Θίσβης ἐπὶ τὸ σπήλαιον. οἱ δὲ, τί διαφέρουσιν αὐτῶ ἢ πόθεν γενομένην ἐπιζητοῖη Θίσβην, ἠρώτων. ἔλεγε καὶ ταῦτα ὁ Θέρμουθις καὶ διηγείτο, ὡς ἐμπόρων ἀφέλοιτο, ὡς ἠράσθη μανικῶς, καὶ τὸν μὲν ἄλλον ἐκρυπτεν ἔχων χρόνον· παρὰ δὲ τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων, καθῆκεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ νῦν εὐρίσκει πρὸς τινῶν ἀνηρημένην, οὓς οὐκ ἔχει μὲν γινώσκειν, μάθοι δ' ἂν ἠδέως, ὑπὲρ τοῦ γινῶναι καὶ τὴν αἰτίαν. καὶ ὁ Κνήμων ὄγαν ἐσπουδασμένως, Θυάμις ἐστὶν ὁ σφαγεὺς, ἔλεγεν, ἀπε-

parcens: quomodo quemque obvium trucidabat, ipsum vero tuebatur ac protegebat editum, quo unicuique mandabatur, Thyamidi parceret: denique quod, quid ad extremum illi acciderit, non posset dicere, & ipse faucibus in terram enasser, in praesentia vero ad inquisitionem Thisbes in antrum veniret. Illi autem, quid ipsius interesset, Thisben inquirere, aut unde ipsam adeptus esset, percontabantur. Dicebat & haec Thermuthis, ac enarrabat, quomodo mercatoribus abstulisset, quomodo illam deperiisset, quomodo alio quidem tempore clam apud sese affervasset, sub adventum autem hostium in antrum demississet; nunc autem inveniat a quibusdam interemtam, quos qui sint scire non possit; verumtamen libenter resciscat, causae & occasionis caedis cognoscendae gratia. Cnemon itaque singulari studio cupiens sese quamprimum suspicione liberare, Thyamis

¹ Οὐκ ἔχει λέγειν) Sic correxit Commel. Omaes libri conspirans in vitiosa lectione ἔχω.

λύσασθαι τῆς ὑποψίας ἑαυτὸν ἐπειγόμενος, καὶ μαρτύριον ἔπεδείκνυ τὸ ξίφος, ὃ παρὰ τὴν σφαγὴν εὐρήκεσαν. ὡς δὲ εἶδεν ὁ Θέρμουθις ἔτι καὶ τοῦ αἵματος ἀποστάζον, καὶ τὸν πρὸ ὀλίγου Φόνον θερμὸν ἔτι τὸν σίδηρον ἀποπτύοντα, ἐγνώρισέ τε εἶναι Θυάμιδος, βαθύ τι καὶ βύβιον στενάξας, καὶ τὸ γεγονός, ὅπως εἶχεν, ἀμηχανῶν, ἀχλύϊ καὶ σιγῇ κάτοχος, ἐπὶ τὸ στόμιον ἀνεόδυετο τοῦ σπηλαίου, καὶ παρὰ τὸ σῶμα τῆς κειμένης ἤκων, ἐπιθείς τε τοῖς στέρνοις τὴν κεφαλὴν, ᾧ Θίσβη, ἔλεγε, καὶ τοῦτο πολλάκις, καὶ πλέον οὐδέν· ἕως τὸ ὄνομα κατὰ μέρος ἀποτέμνων καὶ κατὰ μικρὸν ἐκλείπων, ἔλαβεν¹ εἰς ὕπνον ἐμπεσῶν.

ἰε'. Τῷ δὲ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ σὺνάμα τῷ Κνήμωνι, πάντων ἔννοια τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἀβρόον² ἐπεισήει, καὶ σκοπεῖν μὲν τι βουλομένοις ἐώκεσαν.

est interfectoꝝ, dicebat: & in testimonium adducebat gladium, quem iuxta caedem invenerant. Eum ut vidit Thermuthis adhuc cruore manantem, calido adhuc ferro recentem caedem exsudante, & cognovit esse Thyamidis, vehementius atque imo a pectore ingemiscens, & quomodo confectum esset negotium ignorans, caligine ac silentio oppressus exibat ex antro, & ad corpus iacentis veniens, ac pectori capite imposito, o Thisbe subinde, neque praeterea quidquam dicebat, usque dum nomen paulatim mutilans, & paullo post ipse deficiens, somno clam oppressus est.

XV. Theagenem autem & Charicleam, una cum Cnemone, subibat de statu rerum suarum cogitatio, & videbantur quidem quasi consultare velle: sed tum ae-

¹ Εἰς ὕπνον ἐμπεσῶν) Ita Cod. Xyl. Reliqui cum ed. Bas. ἐκπεσῶν, frequenti literarum permutatione. Mox recte ἔννοια corr.

Com. pro vulg. ἐννοία, dandi casu. ² Ἐπεισήει) Vitiose omnes edd. Cominel. ἐπίσει. At ἐπεισήει recte habet ed. Bas.

τῶν δὲ παρελθόντων ἀλγεινῶν τὸ πλῆθος, καὶ τῶν παρ-
 ουσῶν συμφορῶν τὸ ἄπορον, καὶ τῶν προσδοκωμένων τὸ
 ἀδύλον, ἐξόφου τῆς ψυχῆς τὸ λογιζόμενον. εἰς ἀλλή-
 λους δὲ ἐπιπλεῖστον ἑώρων, καὶ ἕκαστος τὸν ἕτερον εἰ-
 πεῖν τι προσδοκῶν, εἶτα ἀποτυγχάνων εἰς γῆν τὸ βλέμ-
 μα ἐπέστρεφε, καὶ ἀνανεύσας αὐτῆς ἀνέπνευσε, στε-
 ναγμῶ τὸ πάθος ἐπικουφίσας. καὶ τέλος, κλίνει μὲν
 ἑαυτὸν εἰς τὴν γῆν ὁ Κνήμων ὀκλάζει δὲ ἐπὶ πέτραν ὁ
 Θεαγένης, ρίπτει δὲ ἐπὶ τοῦτον ἑαυτὴν ἡ Χαρίκλεια, καὶ
 τὸν ὕπνον ἐπιπλὺ μὲν ἐπιφερόμενον διαβῶντο, βουλήν
 τινα στήσασθαι τῶν παρόντων ἐπιθυμοῦντες, λειποθυ-
 μία δὲ καὶ πόνοις ἐνδόντες, φύσεως νόμῳ καὶ ἄκοντες
 ἐπεΐθοντο, καὶ πρὸς ἡδὺ κῶμα διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς
 λύπης ὠλισθήσαν. οὕτως ἄρα ποτε σώματος πάθει,
 καὶ τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς συνεμολογεῖν ἠέσχετο.

rumnarum, quae praeterierant, multitudo, tum praesentium calamitatum moles, & imminentium incertitudo, obscurabat atque impediabat partem animae ratiocinatricem: se ipsos vero saepissime intuebantur, & quilibet alterum quidpiam in rem praesentem dicturum esse expectans, deinde spe lapsus, in terram vultum demittebat, ac rursus attollens suspirabat, gemitu dolore levato. Postremo reclinat sese in terram Cnemon, collabitur in saxum Theagenes, reicit sese in eum Chariclea: & somnum quidem urgentem diu repellebant, consilium aliquod capere de praesentibus rebus cupientes; verum angoribus & labore fracti, legi naturae vel inviti parebant, & in dulcem somnum ut ex ingenti moestitia lapsi sunt. Sic equidem cum affectione corporis & animae pars intelligens consentire cogebatur.

ἢ ἠέσχετο) Ed. Bas. ὕπνῆ- ritatem secutus, reposuit ἠέσ-
 σχετο. At Commel. Codd. aucto- σχετο.

ιστ'. Ἐπεὶ δὲ μικρὸν ἑσπάσαντο ὕπνου, καὶ τοσούτον ὅσον τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων ἐπιλεῖναι, τῇ Χαρικλείᾳ τῆδε ξυγκειμένη ὄναρ ἐφοίτησεν. ἀνὴρ τὴν κόμην αὐχμηρὸς, καὶ τὸ βλέμμα ὑποκαθήμενος, καὶ τὴν χεῖρα ἔναιμος, ἐμβαλὼν τὸ ξίφος, τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῇ τὸν δεξιὸν ἐξήρητο· ἡ δὲ, ἀνέκραγε τε αὐτίκα, καὶ οἱ τὸν ὀφθαλμὸν ἀνηρπᾶσθαι λέγουσα, τὸν Θεαγένην ἐκάλει. καὶ ὁ μὲν παρῆν αὐτίκα πρὸς τὴν κλῆσιν, καὶ τὸ πάθος ὑπερήλγει καθάπερ καὶ τῶν ἐνυπνίων συναισθανόμενος. ἡ δὲ τῶ τε προσώπῳ τὴν χεῖρα ἐπέβαλε, καὶ τὸ μέρος ὁ κατὰ τὸ ὄναρ ἀπώλεσεν ἐπαφωμένη, πάντοθεν ἐπεζήτει. ὡς δὲ ὄναρ ἦν, Ὅναρ ἦν, ἔλεγεν· ἔχω τὸν ὀφθαλμόν. θάρσει, Θεάγενες. ἀνέπνευσε πρὸς τὴν ἀκοὴν ὁ Θεαγένης, καὶ, Εὖ μὲν ποιοῦσα, ἔφη, τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀποσώζεις. τί

XVI. Postea vero quam paullulum somnum produxerant, ita ut palpebrae rantum nonnihil levarentur, Charicleae ibi una cubanti insomnium tale venit. Vir squalida coma, & truci ac insidioso adspectu, manibus cruentis oculum eius cruebat. Illa autem statim exclamavit, & sibi ereptum oculum esse dicens, Theagenem vocabat. Atque hic vocatus statim aderat, & illius casum, quasi etiam eum in somnis sentiret, deplorabat. Porro illa manum faciei admovebat, & partem, quam in somnis amiserat, attrectans, ubique inquirebat. Ut vero somnium fuisse intellexit, Somnium fuit, dicebat: habeo oculum, ades animo, & omitte timorem, Theagenes. Respiravit his auditis Theagenes, &, Bene est, inquit, quod solares illos radios incolumes servaveris:

ἑσπάσαντο ὕπνου) Liber Xyl. ὕπνου σπάσαμεν. Mox vitiose ed. ἐπάσαντο ὕπνου, satis eleganter. Bas. ἐπιλατῆναι. Sed & alibi noster: ὀλίγον δὲ καὶ

δὲ ἦν ὁ μοι πέπονθας; ἢ τίς ἢ περὶ σε πτόια γέγονεν;
 Ἄνηρ ὕβριστῆς, ἔφη, καὶ ἀτάσθαλος, καὶ οὐδὲ τὴν
 σὴν ἄμαχον καταδείσας ῥώμην, κειμένη μοι πρὸς τοῖς
 σοῖς γόνασιν ἐπεκώμαζε ξιφῆρης, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν
 ὤμην ὡς ἐξείλε τὸν δεξιόν· καὶ εἶθε γε ὕπαρ ἦν, καὶ
 μὴ ὄναρ, ὦ Θεάγενες, τὸ φανέν. τοῦ δὲ, εὐφήμεσον
 εἰπόντος, καὶ διότι ¹ τοῦτο λέγοι πυνθανομένου· Διότι
 βέλτιον ἦν, ἔφη, πατέρου με τῶν ὀφθαλμῶν ἐλαττω-
 θῆναι, ἢ περ ἐπὶ σοι φροντίζειν. ὡς σφόδρα δέδοικα, μὴ
 εἰς σε τείνοι τὸ ἐνύπνιον, ὃν ὀφθαλμὸν ἐγὼ καὶ ψυχὴν
 καὶ πάντα ἐμαυτῆς πεποίημαι. Παῦσαι, ἔλεγεν ὁ
 Κνήμων· (ἐπικροᾶτο γὰρ ἀπάντων, πρὸς τὴν ἐξάρχῃς
 βοῆν τῆς Χαρικλείας ἀφυπνισμένος·) ἐμοὶ γὰρ ἄλλη
 πη φράζεσθαι τὸ ὄναρ καταφαίνεται· καὶ, εἶγε σοι
 πατέρες εἰσὶν, ἀπόκριναι. τῆς δὲ ὁμολογούσης, καὶ, εἰ-

ceterum quid tibi accidit, aut quis terror te invaserat?
 Vir, inquit, sceleratus & protervus, neque tuum invi-
 ctum robur pertimescens, iacenti mihi ad tua genua in-
 fultabat gladio armatus, atque adeo illum mihi dextrum
 exemisse oculum omnino putabam. Utinam autem reve-
 ra id mihi accidisset, potius quam in somnis apparuif-
 fet. Hoc vero, Dii meliora, dicente, & hoc quamob-
 rem diceret sciscitante: Quoniam sane, inquit, melius
 fuerat, altero oculo me privari, quam de te esse folli-
 citam. Quam metuo, ne te hoc infomnium petat, quem
 ego oculum & animam, & fortunas meas omnes esse
 duxi. Desine, subiecit Cnemon: nam exaudierat omnia,
 ad primum clamorem Charicleae de somno excitatus.
 Mihi enim aliud quiddam somnium videtur significare,
 &, utrum parentes habeas, responde. Hac vero annu-

¹ Τοῦτο λέγοι πυνθανομένου) derunt, e Codd. restituit Commel.
 Verba haec, quae in ed. Basf. ma- Idem vidit iam Canter. Var. Lect.
 nu ad seq. διότι aberrante, exci- l. 3, c. 1.

ποτε ἦσαν, εἰπούσης· Οὐκοῦν τὸν πατέρα σοι τεθνηκέ-
 ναι νόμιζε, ἔλεγε. τοῦτο δὲ ᾧδε συμβάλλω. τοῦ προ-
 ελθεῖν εἰς τὸν τῆδε βίον, καὶ τοῦδε τοῦ Φωτὸς μεταλα-
 βεῖν, ¹ τοὺς Φῦντας ἴσμεν αἰτίους. ὥστε εἰκότως ἐπὶ
 πατέρα καὶ μητέρα τὴν ὀμμάτων συζυγίαν, ὡς ἂν Φω-
 τεινήν αἰσθῆσιν καὶ ὀρατῶν ὑπουργοὶ οἱ ὄνειροι σοφί-
 ζονται. Βαρὺ μὲν, ἔφη, καὶ τοῦτο, ἡ Χαρίκλεια. ² πλὴν
 ἀλλ' ἔστω γε ἀληθὲς μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον, καὶ νικῆ-
 σειεν ὁ παρὰ σοὶ τρίπους· ἐγὼ δὲ ψευδόμαντις ἀπο-
 φανθεῖην. Ταῦτα μὲν οὕτως ἔσται, καὶ χρὴ πιστεύειν,
 ἔλεγεν ὁ Κνήμων. ἡμεῖς δὲ ὄνειρώττειν ὡς ἀληθῶς εἰ-
 καμεν, ἐνύπνια μὲν καὶ Φαντασίας ἐξετάζοντες, τῶν
 δὲ καθ' ἑαυτοὺς περίσκεψιν οὐδ' ἠντιναοῦν προτιθέμετες,
 καὶ ταῦτα ἕως ἔξεστι, τοῦ Αἰγυπτίου τούτου (ἔλεγε

ente, & si quando erant, dicente: Igitur patrem tibi esse mortuum existima, dicebat. Inde autem eius rei coniecturam facio. Siquidem ut egrediamur in hanc vitam, & hac luce fruamur, parentes scimus esse auctores. Quocirca non abs re patrem & matrem oculorum pari, tanquam sensu capaci lucis, & eorum, quae videri possunt, ministro, somnia occulte significant. Grave & hoc est, inquit Chariclea: verumtamen fit potius verum, quam illud alterum: & vincat tuus tripus, ac ego falsa vates esse pronuntiet. Haec quidem ita evenient, & in iis acquiescere oportet, dicebat Cnemon. Nos autem revera somniare videmur, insomnia & imaginationes expendent, nostrarum autem rationum consilium nullum in medium proponentes, praesertim quamdiu licet, Aegy-

¹ Τοὺς φύντας) Commel. au-
 ctor est, vulgo legi τοὺς φύσα-
 τας. Ita vero exhibet ed. Basf.

² Πλὴν ἀλλ' ἔστω) Partic. ἀλλὰ,
 vulgo h. e. in ed. Basf. omiffam,
 Commel. e libris inferuit.

δὲ τὸν Θέρμουθιν) ἀπολειπομένου, καὶ νεκροὺς ἔρω-
τας ἀναπλάττοντος καὶ θρηνοῦντος.

13'. Ὑπολαβῶν οὖν ὁ Θεαγένης, Ἄλλ', ὦ Κνήμων,
ἔφη, ἐπειδὴ σε θεῶν τις ἡμῖν συνῆψε, καὶ συνέμπο-
ρον τῶν δυστυχημάτων πεποίηκεν, ἄρχε βουλῆς. τό-
πων τε γὰρ τῶν τῆδε καὶ Φωνῶν ἔμπειρος, καὶ ἄλ-
λως ἡμεῖς κωθέστεροι¹ συνιέναι τὸ δέον, πλείονι κλύ-
δωνι κακῶν βεβυθισμένοι. μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Κνή-
μων, τοιάδε ἔφη. Κακῶν μὲν, ὦ Θεάγετες, ἀδηλον,
ἔστις πλεονεκτεῖ· ἀφθόνως γὰρ καί μοι τῶν συμφορῶν
ὁ δαίμων ἐπήντησεν. ἐπειδὴ δὲ τὰ περιστάμενα ὡς
προγενεστέρω κελεύετε λέγειν, ἢ μὲν νῆσος ἡδε, ὡς
ὄρατε, ἔρημος, καὶ πλεόν ἡμῶν οὐδέν. καὶ χρυσοῦ μὲν
καὶ ἀργύρου καὶ ἐσθῆτος ἀφθονία, (πολλὰ γὰρ τά-

ptio hoc (significabat autem Thermuthim) a nobis se-
parato, & exanimis amores fingente, ac lugente.

XVII. Excipiens itaque eius verba Theagenes: Enim-
vero Cnemon, inquit, quoniam te Deus aliquis nobis
copulavit, & socium calamitatum fecit, auspicare con-
siliium. Nam & locorum in hisce regionibus, & linguae
peritus es: & nos alioqui minus apti sumus ad id, quod
sit necessarium, intelligendum, utpote maiore fluctu ae-
rumnarum obruti. Paullulum igitur immoratus Cnemon,
sic locutus est: Malis quidem qui magis abundet, in-
certum est. Satis enim magnum onus calamitatum &
mihi numen imposuit. Verumtamen quoniam me, ut ma-
iorem natu, dicere de praesentibus rebus iubetis, sic
accipite. Haec insula, ut videtis, deserta est, & nemi-
nem praeter nos continet. Deinde argenti quidem, &
auri, & vestium magna copia: (multa enim sunt haec,

¹ Συνιέναι) Codd. Vatic. Xyl. & Taurin. apud Dorv. ad Char.
p. 467, συνιέναι. Perperam.

δε ἀ κατὰ τὸ σπήλαιον ὑμῶν τε ἀφελόμενοι, ἄλλων τε ἀποσυλήσαντες, ὁ Θύαμις καὶ οἱ σὺν αὐτῷ κατέβητο) σίτου δὲ καὶ ἐπιτηδείων ἄλλων, οὐδὲ ὄνομα περιλέλειπται. δέος δὲ διαφθαρῆναι μὲν καταμείναντας λιμῶν διαφθαρῆναι δὲ ἐφόδῳ τινῶν, ἧτοι τῶν ἐναντίων πάλιν ἐλθόντων, ἢ καὶ διὰ τῶν σὺν ἡμῖν γεγονότων, εἰ καθ' ἓνα ποτε συλλεγέμεντες, καὶ τὸν ἐνθάδε Θησαυρὸν οὐκ ἀγνοοῦντες, ἐπέλθοιεν διὰ τὰ χρήματα. τότε οὐκ ἂν φθάνοιμεν παραπολλύμενοι, ἢ ταῖς ὕβρεσι ταῖς ἐκειῶν, τὸ Φιλανθρωπότερον, ¹ ἐκκείμενοι. ἄλλως τε γὰρ ἀπίστον τὸ Βουκόλων γένος, καὶ νῦν πλέον, ὅτε τοῦ καταστέλλοντος τὴν γνώμην πρὸς τὸ σωφρονέστερον ἄρχοντος ἀμοιροῦσιν. ἀπολειπτέον οὖν ἡμῖν καὶ Φευκτέον ὡς ἄρκυς τινος καὶ δεσμωτήριον τὴν νῆσον, ἀποπέμψαντας πρότερον τὸν Θέρμουθιν, πρόφασιν ὡς πευ-

quae in hoc antro cum nobis erepta, tum aliis adempta, Thyamis, & qui illi aderant, deposuerunt) ceterum frumenti, & eorum, quae sunt ad victum necessaria, ne nomen quidem relictum est. Periculum est igitur, ne, si diutius hic manserimus, vel fame fit nobis perendum, vel adventu sive hostium revertentium, sive horum, qui nobiscum fuerunt, si collecti (quoniam hunc thesaurum non ignorant) propter pecunias advenerint. Tunc enim effugere non possemus, quin interimeremur; aut saltem, si lenius nobiscum agerent, contumeliis eorum & petulantiae obiceremur. Cum enim semper sit infidum bubulcorum genus, tum nunc praecipue, cum duce, pro imperio revocante illorum animos ad moderationem, carent. Relinquenda igitur est nobis, & fugienda, tanquam retia quaedam, aut carcer, insula, ablegantibus primum Thermuthim, eo praetextu, ut in-

¹ Ταῖς ὕβρεσι -- ἐκκείμενοι) Ita. κείμενοι. Atque sic liquido exstat maluimus, ait Commel. quam ἐγ- in ed. Basf.

σόμενόν καὶ πολυπραγμονήσοντα, εἴ τι περὶ τοῦ Θυά-
 μιδος ἔχοι μαθάνειν. ῥᾶον τε γὰρ ἐφ' ἑαυτῶν ἀνσκο-
 ποῖμεν καὶ ἐγχειροῖμεν τὰ πρακτέα· καὶ ἄλλως ἄνδρα
 ἐκποδῶν ποιήσασθαι καλόν, φύσει τε ἀβέβαιον καὶ
 ληστρικόν καὶ δύσερι τὸ ἦθος, πρὸς δὲ καὶ ὑποψίας τι
 φέροντα εἰς ἡμᾶς τῆς Θίσβης ἕνεκα, καὶ οὐκ ἂν
 παυσόμενον εἰ μὴ ἐπιβουλεύσειεν, εἰ καιροῦ λάβοιτο.

ἰη. Ἐπήνεθ' ταῦτα, καὶ ἐδόκει γίγνεσθαι· καὶ
 ὀρμίσαντες ἐπὶ τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου, (καὶ γὰρ τι
 καὶ ἡμέρας ἤδη ξυνίεσαν) διανέστησάν τε τὸν Θέρμου-
 θιν ὀλοσχερῶς τῷ ὕπνῳ κατεσχημένον, καὶ ὅσα εἰ-
 κὸς ἦν τῶν βουλευθέντων φράσαντες, καὶ ῥαδίως ὑπό-
 κουφον ἄνδρα πείσαντες, τό τε σῶμα τῆς Θίσβης εἰς
 τι κοῖλον ἐνθέντες, καὶ τὴν τέφραν τὴν ἐκ τῶν σκηνῶν
 ἰ ὅσα γ' ἦν ἐπιφορήσαντες, καὶ τὰ εἰωθότα διὰ τὴν

terroget & curiose inquirat, si quid de Thyamide pos-
 sit cognoscere. Facilius enim ipsi seorsim consultabimus,
 & aggrediemur ad ea, quae facienda sunt: & alioquin
 virum a nobis remove consultum est, natura incon-
 stantem, & feris ac immanibus moribus praeditum, prae-
 terea aliquid de nobis Thishes causa fuscipantem, ne-
 que prius conquieturum, quam nos, si occasionem na-
 tus fuerit, infidlis circumvenerit.

XVIII. Approbata sunt haec, & visum est, ut fierent:
 & abeuntes ad os antri (iam enim & diem esse intel-
 lexerant) excitarunt Thermuthim, prorsus somno tor-
 pentem; & cum deliberatorum, quae verisimilia erant,
 exposuissent, ac facile viro levi persuasissent, corpus
 autem Thishes in alveum quendam imposuissent, &
 quantum pulveris ex tabernaculis relictum fuerat, id
 totum supra illam aggefissent, & ea, quae fieri assolent

ἰ ὅσα γ' ἦν) Praeclara haec antea vulgaretur ὅσα γ' ἦν, sine
 est Commelini emendatio, cum sensu.

οσίαν ἐξ ἧν ὁ καιρὸς ἐδίδου πληρώσαντες, καὶ δάκρυα καὶ θρήνους ἀντὶ πάντων τῶν νομιζομένων ἐναγίσαντες, ἐξέπεμπον ἐφ' ἣν ἔδοξε βουλὴν τὸν Θέρμουθιν. ὁ δὲ βραχὺ προελθὼν, ἀνέστρεφέ τε, καὶ οὐκ ἂν ἔφη μόνος πορεύεσθαι, οὐδὲ ἀναρρίψειν τοσοῦτον κίνδυνον κατασκοπῆς, εἰ μὴ καὶ Κνήμων ἐβέλοι κοινωνεῖν τῆς πράξεως. ἀποδειλιῶντα δὴ πρὸς ταῦτα τὸν Κνήμωνα θεασάμενος ὁ Θεαγένης, (καὶ γὰρ Φράζων τὰ λεχθέντα πρὸς τοῦ Αἰγυπτίου δῆλος ἦν ὑπεραγωνιῶν) Σὺ δὲ, ἔφη, τὴν μὲν γνώμην ἐρρωμένως τις ἄρα ἤσθαι, τὸ λῆμμα δὲ ἀσθενέστερος· γνωρίζω [σε] ἄλλοις τε, καὶ οὐχ ἤκιστα τοῖς νῦν. ἀλλὰ θῆγε τὸ Φρόνημα, καὶ πρὸς τὸ ἀνδρειότερον ὄρθου τὴν γνώμην. τὸ μὲν γὰρ παρὸν, ἀναγκαῖον δοκεῖ οὕτω συντίθεσθαι, τοῦ μή τινα τοῦ δρασμῶ λαβεῖν αὐτὸν ὑπόνοιαν, καὶ συμπορεύε-

propter religionem, eo apparatu, quem tempus suppeditabat, peregriffent, lacrimisque ac luctu pro omnibus caerimoniis parentassent, Thermuthim ad id consilium perficiendum, quod antea fuit constitutum, emiserunt. Sed ille paullulum progressus, reversus est; neque se solum iturum esse dixit, neque temere obiecturum tanto periculo explorationis, nisi Cnemon particeps negotii esse vellet. Quod cum detrectare vidisset Cnemonem Theagenes: (referens enim ea, quae dicta fuerant ab Aegypto, videbatur angere animo, & formidare) Tu vero, inquit, consilio valueras, at animis es aliquanto imbecillior: atque id de te comperi cum ex aliis rebus, tum praecipue ex praesenti tempore. Enimvero excita spiritus, & ad fortitudinem erige animum. In praesentia enim, ne aliquam suspicionem de fuga concipiat, necessarium esse videtur, ita cum eo pacisci, & initio una

σθαι τὴν πρώτην (δέος δὲ δῆπουθεν οὐδὲν, ἀνόπλω
τὴν χεῖρα ξυνιέναι, ξιφῆρη καὶ πεΦραγμένον αὐτὸν)
καιροῦ δὲ λαβόμενον ἐγκαταλείψειν διαλαβόντα, καὶ
ἤκειν παρ' ἡμᾶς, οὔτερ ἂν συνθώμεθα. συνθώμεθα δὲ,
εἰ δοκεῖ, κάμην τινα πλησίον, εἰ πη γιγνώσκεις
ἡμερον. εὖ λέγειν ἔδοξε τῷ Κνήμανι καὶ Χέμμιν
τινα κάμην οὕτω καλουμένην ἔΦραζεν, εὐδαίμονά τε
καὶ πολυάνθρωπον, καὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ Νείλου πρὸς
ἐπιτειχισμόν τῶν βουκόλων ἐπὶ λόφου παρακισμέ-
νην ἀπέχειν δὲ περαιωθεῖσι τὴν λίμνην, στάδια οὐ
πολλῶ λειπόμενα τῶν ἑκατόν. δεῖν δὲ εὐθὺς ² πρὸς
μεσημβρίαν ὁρῶντας ἰέναι.

ιθ'. Χαλεπῶς μὲν, ἀπεκρίνατο ὁ Θεαγένης, Χα-
ρικλείας γε ταύτης ἕνεκα, τοῦ βαδίζειν μακρότερον
αἰήτως ἐχούσης· ἐλευσόμεθα δ' οὖν ὅμως, εἰς πτωχοὺς

ire: (nihil est enim periculi, cum inermi iter facere, ei
qui gladium habeat, & sit munitus armis) deinde occa-
sione oblata clam eum relinquere, & venire ad nos in
eum locum, quem constituerimus. Constituemus autem
pagum aliquem propinquum, si quem alibi nosti, in quo
homines mansueti. Bene monere Cnemoni est visus: &
Chemmin quendam pagum sic appellatum indicabat, opu-
lentum, & frequentem hominibus, denique ad ripas Nili
in colle munitionis causa contra incursum bubulcorum si-
tum. Distare vero, transmissio lacu, stadiis propemodum
centum: oportere autem, ut meridiem versus recta eant.

XIX. Difficulter quidem, respondit Theagenes, prae-
fertim propter Charicleam, quae longioribus itineribus
assueta non est; attamen ibimus, mendicos nos esse, &

ἡμερον) Ita respōdit Comm. e
Palat. uti legendum ratio ipsa &
oratio monet. Reliqui cum ed. Basf.
σήμερον. Mox pro παρακισμένην vi-
tiose ed. Basf. παρακισμένην.
² Πρὸς μεσημβρίαν ὁρῶντας) Ita
Codd. Palat. & Xyl. cum ed. Basf.
At Vatic. ὁρῶντας, aequae recte.

καὶ τοὺς διὰ τροφὴν ἀγύρτας ἑαυτοὺς μεταπλάσαν-
τες. Ἡ Δία, εἶπεν ὁ Κνήμων· καὶ γὰρ τῶν ὄψεων
σφόδρα διεστραμμένως ἔχετε, (ἢ δὲ Χαρίκλεια καὶ
πλέον, ἅτε καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἀρτίως ἐκκεκομμένη)
καὶ ἐμοὶ δοκεῖτε τοιοῖδε ὄντες, ἰ οὐκ ἀκόλους, ἀλλ'
ἄοράς τε καὶ λέβητας αἰτήσιν. πρὸς ταῦτα ἐμειδία-
σεν ὀλίγον καὶ βεβιασμένον, καὶ μόνις τοῖς χεῖλεσιν
ἐπιτρέχον. ὄρκους δὲ πιστωσάμενοι τὰ δόξαντα, καὶ μὴ
ποτε ἀπολείψιν ἐκόντες, ἐπιμαρτυρόμενοι τοὺς θεοὺς,
ἔπραττον ὡς ἐβούλετο ἡ σκέψις. ὁ μὲν δὲ Κνήμων καὶ
ὁ Θέρμουθις, ἅμα ἠλίω τὴν λίμνην περαιωθέντες, ἐχώ-
ρουν δι' ὕλης τινος βαθείας καὶ τὸ λάσιον δυσδιέξοδον
παρεχομένης. ἠγγεῖτο δὲ ὁ Θέρμουθις, τῷτο τοῦ Κνή-
μωνος καὶ εἰπόντος καὶ βουληθέντος, πρόφασιν μὲν

eos, qui victus quaerendi causa cum praestigiis quibus-
dam circumvagantur, assimulantes. Hercle, inquit Cne-
mon: etenim estis nimis deformi & distorto adspectu,
Chariclea praecipue, utpote cui oculus nuper sit elisus:
quare mihi videmini, tales cum sitis, non stipem, fru-
sta panis, sed cultros & lebetes petituri. Ad haec arri-
sit leviter, & dicis causa, ita ut summa labra tantum ri-
sus percurreret. Iureiurando vero firmatis iis, quae de-
creverant, &, quod nunquam sponte se essent deserturi,
contestantes Deos, exsequebantur ea, quae constituta fue-
rant. Cnemon igitur & Thermuthis; multo mane trans-
misso lacu, iter faciebant per densam quandam silvam,
transitu difficilem. Praecedebat autem Thermuthis, cum
hoc Cnemon dixisset & voluisset, peritiam eius in diffi-

ἰ Οὐκ ἀκόλους) Respexit Ho-
mer. Od. P, 222:

Αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας, οὐ-
δὲ λέβητας.

unde & Callim. H. in Cer. 116:
αἰτίζων ἀκόλους τε καὶ ἔκβολα λύ-
ματα δαιτός.

αὐτῶ τὴν ἐμπειρίαν τῆς δυσχωρίας ἀναβέντος, καὶ ἡγε-
 μονεύειν τὴν ὁδὸν ἐπιτρέψαντες· πλεόν δὲ τὸ ἀσφαλὲς
 αὐτῶ περιποιούντος, καὶ καιρὸν τοῦ διαδρᾶναι προετοι-
 μάζοντος. ἐπεὶ δὲ προϊόντες ἐνέτυχον ποίμναις, οἱ δὲ
 νομεύοντες ἀπέδρασαν, καὶ πρὸς τὸ πυκνότερον τῆς ὕλης
 κατέδυσαν· κρίον τινα τῶν ἡγουμένων καταβύσαντες,
 ἐπὶ τε τοῦ πυρὸς ὃ προητοίμαστο τοῖς νομεῦσιν ἀφα-
 νήναντες, ἐνεφοροῦντο τῶν κρεῶν· οὐδὲ τὴν ἀποχωρῶσαν
 ὄπτησιν ἀναμείναντες, ἐπειγομένης ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τῆς
 γαστρῆς. οἷον οὖν λύκοι τινες ἢ θῶες ἐλάφυσσον τὰ
 αἰεὶ τετμημένα, καὶ πρὸς ὀλίγον τῶ πυρὶ μεμολυσμέ-
 να· τὰ δὲ ἡμίοπτα, ταῖς παρεαῖς ἐν τῇ βράσει τοῦ
 αἵματος ἀπέσταζεν. ὡς δὲ ἐνεφορήθησαν γάλακτος ἐμ-
 πιόντες, ὁδοῦ τῆς προκειμένης εἶχοντο. καὶ ἦν μὲν ἄρα
 περὶ βουλυτὸν ἤδη. ἐπεὶ δὲ λόφον τινα ἀνιόντων, ὑπὸ

cili itinere, qua ille praeditus esset, praetexens, & illi
 provinciam monstrandae viae demandans; magis vero
 suae securitati consulens, & occasionem sibi ad effugien-
 dum praeparans. Cum autem longius progressi in armen-
 ta incidissent, & ii, qui pascebant ea, diffugissent, den-
 sioresque silvae partes subiissent; ariete quodam ex iis,
 qui gregem praecedebant, mactato, & ad ignem a pasto-
 ribus praeparatum torrefacto, carnes vorabant, neque
 exactam affationem exspectantes, ventre, quod fame sti-
 mularetur, properante. Tanquam igitur lupi quidam, aut
 thoes, deglutiebant abscisâ quaeliber, & paullulum tan-
 tummodo igne denigrata, ita ut quaedam adhuc femiu-
 sta inter mandendum sanguine stillarent. Postquam au-
 tem sese expleverunt, & lacte sitim restinxerunt, iter
 propositum tendebant: & iam advesperascebat. Itaque
 cum collem quendam ascendissent, (sub hoc situm esse

τούτον εἶναι τὴν κόμην ἔφραζεν ὁ Θέρμουθις, οὐπερ τὸν Θύαμιν συνειλημμένον, ἢ κατέχεσθαι, ἢ καὶ ἀνηρῆσθαι εἶκαζεν, διαφθορέναι οἱ τὴν γαστέρα πρὸς τῆς ἀλλήφαγίας ἠτιάτο, καὶ ρυίσκεσθαι χαλεπῶς ἐκ τοῦ γάλακτος ἔλεγεν ὁ Κνήμων, προφθάνειν τε τὸν Θέρμουθιν παρεκελεύετο, αὐτὸς δὲ ἐπικαταλήψεσθαι. τοῦτο ποιῶν ἀπαξ μὲν καὶ αὔθις, καὶ τρίτον ἐπαληθεύσας ὤφθη, καὶ καταλαμβάνειν χαλεπῶς ἔλεγεν.

κ'. Ὡς δὲ εἰς ἔθος τὸν Αἰγύπτιον ἐνεβίβασεν, ἔλαβε τὸ τελευταῖον ἐναπομείνας, καὶ πρὸς τὰ χαλεπότερα τοῦ δάσους κατὰ τοῦ πρᾶνοῦς, ἑαυτὸν ὡς εἶχε τάχους ἐπαφεῖς, διεδίδρασκε. καὶ ὁ μὲν, ἐπειδὴ πρὸς ταῖς ἀκρωρείαις ἐγένετο τοῦ ὄρους, ἀνέπαιεν ἑαυτὸν ἐπὶ τινος πέτρας, ἐσπέραν τε καὶ νύκτα ἀναμένων. καθ' ἣν συνέκειτο αὐτοῖς ἤκουσιν εἰς τὴν κόμην, τὰ περὶ τὸν Θύαμιν πολυπραγμονεῖν, καὶ ἅμα καὶ τὸν Κνήμωνος

pagum Thermuthis dicebat, atque ibi Thyamidem captum aut detineri in vinculis, aut interemtum esse, coniectabat) affligi sibi ventrem ob nimiam repletionem causabatur, & magno cum cruciatu ex lacte profluere dicebat Cnemon. Atque Thermuthim, ut progredereetur, orabat, se vero affecuturum esse. Hoc semel atque iterum faciens, tertio sincere agere visus est, & difficulter se illum assequi confirmabat.

XX. Postquam autem Aegyptium assuefecit, ad extremum mansit illo incio, & in densitatem profundiore, quanta celeritate potuit, per declivem sese coniciens profugit. Et ille quidem cum in cacumen montis evasisset, quiescebat in quodam saxo, vesperam & noctem operiens, qua constituerant, cum venissent in pagum, Thyamidis statum explorare; simul & Cnemonem cir-

περισκοπῶν, εἴ ποί ποτέ ἐπέλθοι, βουλὴν εἰς αὐτὸν ποιούμενος ἀτοπωτέραν· οὐ γὰρ ἀνίη τῆς γνώμης τὸ εἰς αὐτὸν ὑποπτον ὡς ἀνελόντα τὴν Θίσβην, καὶ ὅπως ἂν οἱ ποτέ διαχρήσαιο ἐνενοίει, ἐπιθέσθαι τε μετὰ τούτου καὶ τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἐλύττα. ὡς δὲ ὁ Κνήμων ἐθαίνετο οὐδαμοῦ, τῆς δὲ νυκτὸς ἐγίγνετο ἄωρι, πρὸς ὑπνον τραπεῖς ὁ Θέρμουθις, χάλκεόν τινα καὶ πύματον ἵ ὑπνον εἴλκυσεν, ἀσπίδος δῆγματι, μοιρῶν τάχα βουλήσει, πρὸς οὐκ ἀνάρμοστον τοῦ τρόπου τὸ τέλος καταστρέψας. ὁ δὲ Κνήμων, ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν ἀπέλιπε τὸν Θέρμουθιν, οὐ πρότερον ἀνέπνευσε τὴν φυγὴν, ἕως τὸ νυκτὸς ἐπελθὼν κνέφας, ἐπέδησεν αὐτῷ τὴν ὀρμὴν αὐτοῦ τε οὗ κατεῖληπτο ἑαυτὸν ἐγκρύψας, καὶ τῆς φυλλάδος ὅσον πλεῖστον ἠδύνατο ἐφ' ἑαυτὸν ἐφαμήσας. ὑφ' ἧ κείμενος, τὰ πολλὰ μὲν

cumspiciens, si forte superveniret, quiddam nefarium contra eum moliens. Neque enim relinquebat de illo conceptam animo suspicionem, quod Thisben intermitteret, & quo pacto illum vicissim interficere posset, cogitabat, ac deinde ad aggrediendum Theagenem rabie quadam incitabatur. Cum vero Cnemon nusquam appareret, & nox intempesta iam esset, in somnum versus Thermuthis, aeneum quendam & ultimum somnum dormivit, aspidis morfu, fatorum fortasse voluntate, non inconvenientem vitae finem fortitus. At Cnemon, initio cum Thermuthim reliquisset, non prius respiravit in fuga, quam nocturnae venientes tenebrae cohibuerunt eius impetum, eodemque loco, ubi nox illum occuparat, sese abscondit, & foliorum quantum poterat supra se accumulavit: sub quibus iacens, magna ex parte insomnem du-

1 Ἵπνον εἴλκυσεν) Bas. Ἵπνον σπάσασθαι ὑπνου. In eadem Bas. Ἵπνωσεν. Sed alterum eodem modo mox desunt verba τοῦ τρόπου, recte a Comm. e Pal. & Xyl. inserta.

ἄϋπνος ἔταλαιπαρῆτο, πάντα καὶ κτύπον, καὶ ἀνέμου ριπήν, καὶ Φύλλου κίνησιν, Θέρμουθιν ἠγούμενος. εἰ δέ που καὶ κατὰ μικρὸν ¹ ἐκνικηθεῖη πρὸς ὕπνον, Φεύγειν ἐδόκει, καὶ θαμὰ πρὸς τὰ κατόπιν ὑπέστρεφε, καὶ περιεσκόπει τὸν οὐδαμοῦ διώκοντα, καὶ βουλόμενος καθεύδειν ² ἀπήύχετο τοῦθ' ὃ ἐβούλετο, χαλεπωτέροις ὄνειροις τῆς ἀληθείας ἐντυγχάνων. πρὸς τε τὴν νύκτα καὶ χαλεπαίνειν ἔωκει, μακροτέραν τῶν ἄλλων ὑποτιθέμενος. ὡς δὲ ἡμέραν ἄσμενος εἶδε, πρῶτα μὲν ἐκτέμνει τῆς κόμης τὸ περιττότερον, καὶ ὅσον αὐτῆς εἰς τὸ ληστρικώτερον εἶδος παρὰ τοῖς βουκόλοις ἤσκητο, τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος ἢ ὑποπτος εἶναι τοῖς ἐντυγχάνουσι. βουκόλοι γὰρ ἄλλα τε πρὸς τὸ φοβερώτερον φαίνεσθαι, καὶ δὴ καὶ τὴν κόμην εἰς ὄφρυν ἔλκουσι καὶ σοβοῦσι τῶν ὤμων ἐπιβαίνουσαν, εὖ τοῦ-

cens noctem, excruciabatur, omnem strepitum & quamlibet auram, ac foliorum motum, Thermuthim esse existimans. Quod si quando vincebatur paullulum a somno, fugere se putabat, & statim convertebat sese, & circumspiciebat a tergo eum, qui nusquam insequabatur: & dormire volens, averfabatur id quod volebat, in graviora somnia, quam res ipsa erat, incidens. Ad extremum nocti irasci videbatur, longiorem esse ceteris existimans. Ut autem diem fummo desiderio vidit, primum praecidit ex comae prolixitate tantum, quantum ad comparandam speciem praedonibus convenientem apud bubulcos aluerat, ne illum obvii quique averfarentur, aut suspectum haberent. Bubulci enim cum alia faciunt, ut formidabiliores appareant, tum etiam comam in frontem cogunt, & quatiunt super humeros sparsam, non igno-

¹ Ἐκνικηθεῖν) Cod. Pal. ἐκκιν-
θεῖν. Deberet saltem esse simplex v.

² Ἀπήύχετο) Bas. ἀπίχέτο,

quod forte sine causa Comm. mutabat, e vitiosa Palat. Cod. scriptura ἀπήγχετο erucens ἀπήύχετο.

το εἰδότες, ὡς κόμη τοὺς μὲν ἔρωτικούς ἰλαρωτέρους, τοὺς δὲ ληστρικούς Φοβερωτέρους ἀποδείκνυσιν.

κα'. Ἀποτεμῶν οὖν ὁ Κνήμων ὅσον εἰκὸς ἦν ἔλατ-
 τον κομῶν τοῦ ληστρικοῦ τὸν ἀβρότερον, ἐπὶ τὴν Χέμ-
 μιν τὴν κάμην, οὗ τῷ Θεαγένει συνετέτακτο, ἔσπεν-
 δεν. ἤδη δὲ αὐτῷ πλησίαζοντι τῷ Νείλῳ, καὶ πρὸς
 τὴν Χέμμιν περαιούσθαι μέλλοντι, πρεσβύτης τις
 ἀνὴρ ἐναλύων ταῖς ὄχθαις ἐΦάνη, καὶ δολιχόν τινα τῷ
 ρεῖθρῳ πολλάκις ἄνω καὶ κάτω παραθέων, καὶ ὡσπερ
 τῷ ποταμῷ Φροντίδων τινῶν κοινούμενος. ἡ κόμη πρὸς
 τὸ ἱερώτερον καθεῖτο, καὶ ἀκριβῶς ἦν λευκὴ τὸ γέ-
 νειον λάσιον καὶ σεμνότερον βαθυρόμενον· στολὴ καὶ
 ἔσθῃς ἢ ἄλλη πρὸς τὸ ἐλληνικώτερον βλέπουσα. μι-
 κρὸν οὖν ἑαυτὸν ἐπιστήσας ὁ Κνήμων, ὡς ἰ ἀντιπαρέ-
 θει πολλάκις ὁ πρεσβύτης, οὐδὲ εἴ τις αὐτῷ πάρεστιν

rantes, quod coma eos, qui amori operam dant, acce-
 ptiores, praedones autem terribiliores efficiat.

XXI. Cum igitur praecidisset Cnemon tantum comae;
 quantum comtiori alere convenit minus praedone, ad
 Chemmin quendam pagum, qui ad conveniendum cum
 Theagene constitutus fuerat, properabat. Iam vero Nilo
 appropinquanti, & ad Chemmin pagum transmissuro,
 senex quidam vir in ripa oberrans apparuit, diu fursum
 ac deorsum iuxta alveum deambulans, & tanquam cum
 fluvio cogitationes quasdam communicans: comam sacro
 quodam ritu promissam habuit, prorsus canam, men-
 tum hirsutum, angustiore profunditate, pallium & reli-
 quum vestitum, Graecum habitum repraesentantem. Paul-
 lulum igitur cohibuit sese Cnemon: sed cum saepius prae-
 tercurreret senex, neque adesse quemquam sentire vide-

1 Ἀντιπαρέθει) Vitiose ed. Bas. ἀντιπαρέθειτο.

αἰσθάνεσθαι δοκῶν, (οὕτως ἄρα ὅλος τῶν Φροντισμάτων ἦν, καὶ πρὸς μόνην τὴν σκέψιν ὁ νοῦς ἐσχόλαζε,) κατὰ πρόσωπον ὑπαντιάσας, πρῶτα μὲν χαίρειν ἐκέλευε. τοῦ δὲ οὐ δύνασθαι φήσαντος, ἐπειδὴ μὴ οὕτω συμβαίνειν αὐτῷ παρὰ τῆς τύχης, θαυμάσας ὁ Κνήμων, Ἑλλήν δὲ, εἶπεν, ἢ ἕξενος, ἢ πόθεν; ὁ δὲ, Οὔτε Ἑλλήν οὔτε ἕξενος, ἀλλ' ἐντεῦθεν Αἰγύπτιος. Πόθεν οὖν ἐλληνίζεις τὴν στολήν; Δυστυχήματα, ἔφη, τὸ λαμπρόν με τοῦτο σχῆμα μετημφίασε. τοῦ δὲ Κνήμωνος, εἰ Φαιδρύνεται τις ἐπὶ συμφοραῖς, θαυμάζοντος, καὶ ταῦτα μαθεῖν ἀξιούντος, Ἰλιόθεν με φέρεις, ἀπεκρίνατο ὁ πρεσβύτερος, καὶ σμῆνος κακῶν, καὶ τὸν ἐκ τούτων βόμβον ἄπειρον ἐπὶ σεαυτὸν κινεῖς. ἀλλὰ ποῖ δὴ πορεύῃ καὶ πόθεν, ὦ νεανία; πῶς δὲ τὴν Φωνὴν Ἑλλήν ἐν Αἰγύπτῳ; Γελοῖον, ἔφη ὁ Κνήμων· τῶν γὰρ

retur, (adeo totus erat cogitationi intentus, & mens soli meditationi vacabat) a fronte accedens, in primis illum avere iubebat. Hoc vero, se non posse, dicente, quod non ita illi a fortuna accideret, admiratus Cnemon: An, inquit, Graecus, aut hospes, aut unde? Neque Graecus, neque hospes, sed hinc Aegyptius. Quî fit igitur, quod pallio Graecos imitaris? Calamitates, inquit, mihi hunc splendidum habitum alio vestitu commutarunt. Cnemonne autem aliquem se ornare posse ob calamitates demirante, & haec cognoscere volente: Ex Illo me fers, inquit senex, & malorum examen, atque ex his infinitum murmur erga te commoves. Ceterum quo iter instituisti, aut unde venis, adolescens, aut quomodo Graece loqueris in Aegypto? Rem, inquit Cnemon, ridiculam

ἢ ἕξενος) Codd. cum ed. Bas. εἶπεν ὁ ἕξενος, ut ad Cnemonem ὁ ἕξενος referatur. Sed e Calafiridis responsione patet, corrigi debere

ἢ ἕξενος, quod & Commelino in mentem venerat. Deletum insuper vellem τὸ δὲ post Ἑλλήν, vel mutatum in δὴ.

κατὰ σεαυτὸν οὐδὲν ἐκδιδάξας πρότερος, καὶ ταῦτα ἐρωτηθεὶς, τῶν ἐμῶν γνώσιν ἐπιζητεῖς. ¹ Οὐκ ὄνειδος, ἐπειδὴ Ἕλλησι ἕσικας ἀνδρὶ, καὶ σέ τις ὡς ἔοικε μετασχηματίζει τύχη, καὶ πάντως τὰ ἡμέτερα ποθεῖς ἀκούειν. ὠδίνω δὲ καὶ οὕτω πρὸς τινὰς ἐξαιρεῖν. εἶπον ἂν τάχα καὶ τοῖσδε τοῖς καλάμοις κατὰ τὸν μῦθον, εἰ μὴ σοι προσέτυχον. ὄχθας μὲν Νείλου τάσδε καὶ Νεῖλον ἀπολίπωμεν. οὐ γὰρ ἡδὺ μακροτέρων διηγημάτων ἀκροατήριον, τόπος ἡλίου μεσημβρία Φλεγόμενος. πρὸς δὲ τὴν κώμην, ἣν ὄρως ἀντικρὺ κειμένην, ἴωμεν, εἰ μὴ σέ τι προυργιαίτερον ἀπασχολεῖ. ξενιῶ δέ σε οὐκ ἐν ἑμαυτῷ, ἀλλ' ἐν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, καὶ μὲ ὡς ἰκέτην ὑποδεξαμένου, παρ' ᾧ γνώσῃ τε τὰ μὰ βου-

postulas. Cum enim nihil de tuis rationibus mihi dixeris, praefertim prius interrogatus, mearum rerum cognitionem expetis. Non accipio ut probrum: videris enim esse Graecus: & quaedam te quoque, ut apparet, fortuna in aliam figuram transformat: tum omnino desiderio audiendi rationes nostras teneris. Atqui dolor meus iamdiu laborat aliquibus exponere, & fortasse huic arundini exposuissem, iuxta fabulam, nisi in te incidissem. Ripas igitur has Nili, & ipsum Nilum relinquamus: neque enim est idonea longioribus narrationibus extremitas ripae, locus meridionali ardori solis expositus: ad pagum vero, quem videmus ex adverso situm, pergamus, nisi te forte negotium magis arduum avocat. Ibi te hospitio excipiam, non in mea domo, sed in viri boni, qui & me ut supplicem recepit: apud quem meas

¹ Οὐκ ὄνειδος) Post haec verba excidisse puto, ἔφη ὁ πρεσβύτερος, vel simile; nam, quae sequuntur, verba senis, non Cnemonis. Opinionem meam firmari nunc video a Vatic. & Taurin. apud Dorvill.

ad Char. p. 217, qui pro οὐκ ὄνειδος offerunt οὐκ οὐν ἢ δ' ὄς, quod mirifice contextum iuvat. Mox legerim, ὠδίνω δὲ καὶ αὐτὸς, vel αὐτὰς, πρὸς τινὰς ἐξαιρεῖν, pro εἴτω.

λόμενος, ἀναθήσῃ δ' ἐν μέρει καὶ τὰ κατὰ σεαυτὸν. Ἰωμεν, ἔφη ὁ Κνήμων, καὶ γὰρ μοι καὶ ἄλλως ἢ πρὸς τὴν κώμην ὁδὸς σπουδάζεται, ἀναμειῖναί τινας ἐν ταύτῃ τῶν ἐπιτηδείων συντεταγμένω.

κβ'. Σκάφους οὖν ἐπιβάντες, (πολλὰ δὲ περὶ τὴν ὄχθην ἐσάλευον εἰς χρεῖαν τοῦ διαπορθμεύειν ἐπὶ μισθῶ παρασκευασμένα) περαιοῦνται πρὸς τὴν κώμην, εἰς τε τὴν καταγωγὴν ἀφικνοῦνται, οὗ κατέλυεν ὁ πρεσβύτης· καὶ τὸν μὲν τοῦ οἴκου δεσπότην οὐ καταλαμβάνουσιν· ὑποδέχονται δὲ αὐτοὺς προθυμώτατα, θυγάτηρ τε τοῦ ἐστιάτορος ἤδη γάμου ὠραία, θεραπευίδες τε ὅσαι κατὰ τὴν οἰκίαν, αἱ τὸν ξένον ἴσα καὶ πατέρα ἤγον· οὕτως οἶμαι πρὸς τοῦ κεκτημένου¹ διατεταγμένον. καὶ ἡ μὲν τις ἀπένιζε τὰ πόδε, καὶ τῆς κόνεως ἠλευθέρου τὰ ὑπὸ κνήμην· ἡ δὲ ἐφρόντιζε τῆς εὐνῆς, καὶ μαλθακὴν ἠντρέπιζε τὴν κατάκλισιν· ἑτέρα

rationes, si volueris, cognosces, & vicissim tuas mecum communicabis. Eamus, inquit Cnemon. Nam alioquin iter ad hunc pagum habeo, ut qui quosdam necessarios hic expectare debeam.

XXII. Conscendentes igitur navigium, (multa autem ad ripam fluctuabant, ad usum transvectionis pro mercede parata) transmittunt in pagum, & in aedes, in quibus diversabatur hospes, perveniunt. Ac patremfamilias quidem non deprehendunt: excipiunt autem eos summo studio filia herilis iam nubilis, & reliquae ancillae, quotquot domi erant, quae hospitem colebant patris loco. Sic enim, ut opinor, erat a domino imperatum. Et haec quidem lavabat pedes, & pulverem abstergebat sub tibia: alia lectum curabat, & mollem praeparabat accu-

¹ Διατεταγμένον) Deest h. v. e Codd. Palat. & Vatic. a Comelino, in ed. Bas. restitutum Heliodora

κάλπην ἔφερε καὶ ἰ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἄλλη τράπεζαν εἰσεφέρειτο, ἄρτου τε πυρίνου, καὶ ὠραίων παντοίων βριθουσαν. ὃ δὴ καὶ Κνήμων θαυμάσας, Ἄλλ' ἢ ξενίου Διὸς, ὡς ἔοικεν, εἰς αὐλὰς ἤκομεν, ὧ πάτερ, οὕτως ἀπροφάσιτος ἢ θεραπεία, καὶ πολὺ τὸ εὐνοῦν τῆς γνώμης ἐμφαίνουσα. Οὐκ εἰς Διὸς, ἔφη, ἀλλ' εἰς ἀνδρὸς Δία τὸν ξένιον καὶ ἰκέσιον ἀκριβοῦντος. βίος γὰρ, ὧ παῖ, καὶ κείνῳ πλάνος καὶ ἔμπορος, καὶ πολλὰ μὲν αἱ πόλεις, πολλῶν τε ἀνθρώπων ἦθη τε καὶ νοῦς εἰς πείραν ἤκουσιν ὅθεν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἄλλους τε καὶ μὲ οὐ πρὸ πολλῶν τῶνδε ἡμερῶν ἀλύοντα καὶ πλανώμενον, ὁμορώφιον ἐποιήσατο. Καὶ τίς ἦν ἡ πλάνη, ὧ πάτερ, ἦν λέγεις; Παίδων, ἔφη, πρὸς ληστῶν ἀφαιρεθεῖς, καὶ τοὺς μὲν ἀδικούντας γινώσκων, ἐπαμύνααι δὲ οὐκ ἔχων, εἰλοῦμαι περὶ τὸν τόπον, καὶ θρήνοις

bitum: alia urnam ferebat, & ignem accendebat: alia mensam inferebat, panibus triticeis & fructibus variis refertam. Quod Cnemon miratus, Fortasse, inquit, in domicilia Iovis Hospitalis venimus, pater; adeo fedula colimur observantia, & singularem animi benevolentiam declarante. Non in Iovis, inquit, sed in eius viri, qui Iovem Hospitalem, & supplicum patronum, exacte colit. Vitam enim, fili, ille quoque in peregrinationibus & mercatu agit, multaeque urbes, & multarum gentium mores ac studia sunt illi nota. Quam ob causam, ut est consentaneum, cum alios, tum me quoque, non multos ante dies errantem & vagabundum tecto recepit. Quisnam autem erat error, pater, quem narras? Liberis, inquit, a latronibus privatus, & maleficos noscens, sed ulcisci non valens, versor in hoc loco, & luctu dolorem pro-

1 Πῦρ ἀνέκαιε) Vitiose antea Cer. 287: ἢ δ' ἄρα πῦρ ἀνέκαι', ἢ
legebatur πυρὰν ἔκαιε. Quod idem δ' ε. Cod. Mosqu. ἢ δ' ἄρα πυρὰν
vitium obtinebat in Hom. H. in ἔκαιε.

παραπέμπω τὸ πάθος, ὥσπερ, οἶμαι, τις ὄρνις, ὄφθαλμοῖς αὐτῆς τὴν καλιὰν πορθοῦντος, ἐν ὀφθαλμοῖς τε τὴν γοιὴν θοινομένου, προελθεῖν μὲν ἄκνῃ, Φεύγειν δὲ οὐ φέρει πόθος γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ πάθος ἀνταγωνίζεται· τετριγυῖα δὲ περιποτᾶται τὴν πολιορκίαν, εἰς ὧτα ἀνήμερα, καὶ οἷς ἔλεον οὐκ ἐγνώρισεν ἢ Φύσις, ἀνήνυτον ἰκετηρίαν τὸν μητρῶον εἰσάγουσα θρήνον. Ἄρα οὖν ἀνέβελος, ἔφη ὁ Κνήμων, καὶ ὅπως καὶ πότε τὸν βαρῦν τοῦτον ὑπέστης πόλεμον, ἐξειπεῖν. Εἰσαυθίς, ἔφη· νῦν δὲ ἄρα καὶ τὴν γαστέρα θεραπεύειν. ἐς τὰδε ἀποσκοπῶν Ὅμηρος, καὶ ὡς πάντα δεύτερα αὐτῆς ποιεῖται, θαυμασίως ἰούλομένην ὠνόμασεν. ἀλλὰ πρῶτον ἡμῖν, ὡς νόμος Αἰγυπτίων σοφοῖς, ἐσπείσθω τὰ πρὸς τοὺς θεούς. οὐ γὰρ δὴ με καὶ τοῦτο ὑπερβῆναι πεί-

sequor, non fecus atque avis quaeprim, cum illius nidum draco populatur, & prae oculis sobolem vorat, accedere quidem reformidat, fugere autem non potest: amor enim in ipsa repugnat, ac dolor: sed stridens circumvolat obsidionis calamitatem, in aures immanes, & quas natura misericordiam non docuit, nequidquam maternum & supplicem luctum ingerens. Velis igitur, Cnemion inquit, quomodo & quando grave hoc bellum sustinuisti, enarrare. Postea, inquit. Nunc vero tempus est, ut etiam ventrem curemus. Ad hoc respiciens Homerus, & quod ipso omnia minoris ducantur, praeclare perniciosum eum appellavit. Sed primum a nobis, pro Aegyptiorum sapientum disciplina, libetur Diis immortalibus: Neque enim me quidquam adducet, ut hoc violen; nec

1 Ούλομένην) Homer. Od. P, 216:

Ἄλλ' ἐνεκ' ούλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν.

Similiter γαστέρα idem vocat λυγρὴν, κακότερον.

σει, μὴ οὕτω ποτε πάθος ἰσχύσειεν, ὡς μνήμην τὴν εἰς τὸ θεῖον ἐκπλήξαι.

κγ'. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέχει τῆς Φιάλης ¹ ἄκρατον τὸ ὕδωρ. Τοῦτο καὶ σπένδω μὲν, ἔλεγε, θεοῖς εὐχαρίοις τε καὶ Ἑλληνίοις, καὶ αὐτῷ γε Ἀπόλλωνι Πυθίῳ, καὶ προσέτι Θεαγένει καὶ Χαρικλείᾳ, τοῖς καλοῖς τε καὶ ἀγαθοῖς, ἐπειδὴ καὶ τούτους εἰς θεοὺς ἀναγράφω. καὶ ἅμα ἐδάκρυσεν, ὥσπερ ἑτέραν αὐτοῖς σπονδὴν ἐπιφέρειν τοὺς θρήνους. ² ἐπλάγη πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν ὀνομάτων ὁ Κνήμων, ἄνω τε καὶ κάτω τὸν πρεσβύτην ἐπιθεωρήσας, Τί λέγεις; ἔφη· παῖδες εἰσὶ σοὶ τῷ ὄντι Θεαγένης καὶ Χαρικλεία; Παῖδες, εἶπεν, ὦ ξένη, ἀμήτορες ἐμοὶ γεγονότες· τύχη γὰρ μου θεοὶ τούτους ἀνέδειξαν, καὶ ἀπέτεκον αἱ ψυχῆς ὠδίνες, καὶ φύσις ἢ διάθεσις ἐπ' αὐτοῖς ἐνομίσθη, καὶ πατέρα με

unquam tantum dolor invalescet, ut memoriam & observantiam numinis ex animo excutiat meo.

XXIII. Haec locutus, effundebat ex phiala meram aquam, & Libo, dicebat, Diis huius terrae, & Graecis, & ipsi Apollini Delphico, ac insuper Theageni & Charicleae, bonis & honestis. Siquidem & hos in Deorum numerum refero. Simulque collacrimavit, tanquam aliam libationem illis praeterea faciens moerenti fletu. Obstupuit auditis his nominibus Cnemon, & undiquaque senem oculis lustrans, Quid dicis? inquit: ruine sunt revera liberi Theagenes & Chariclea? Liberi, dixit hospes, qui mihi absque matre nati sunt. Casu enim meos filios Dii eos designarunt, & ediderunt animi dolores, & affectio animi erga illos a me pro natura habita est:

¹ Ἄκρατον τὸ ὕδωρ) Ita ed. Baf. Plenius MSS. ἄκρατον τὸ ὕδωρ, τοῦτο γὰρ ἔπινεν· & pro σπένδω μὲν, Palat. & Vatic. σπένδαμεν.

Utrumque male.

² Ἐπλάγη) Ita correximus, cum sine sensu antea legeretur: ἐπάγη.

ἀπὸ ταύτης ἐκεῖνοι καὶ ἐνόμισαν καὶ ἀνόμασαν. ἀλλὰ σὺ δὴ πόθεν, εἶπέ μοι, τούτους ἐγνώρισας; Οὐκ ἐγνώρισα μόνον, ἔφη ὁ Κνήμων, ἀλλὰ καὶ σάξουσθαί σοι αὐτοὺς εὐαγγελίζομαι. Ἀπολλων, ἔφη ἀναβείσας, καὶ θεοὶ, καὶ ποῦ γῆς οὗτοι δείκνυε· σωτήρά σε καὶ θεοῖς ἰσοστάσιον ἠγήσομαι. Μισθὸς δέ μοι τίς ἔσται; ἔφη. Τὸ μὲν παρὸν, ἧδ' ὅς, εὐχαριστεία. Ξενίων δὲ οἶμαι τὸ κάλλιστον ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι. ¹ καὶ οἶδα πολλοὺς ὡς θησαυρὸν τῇ ψυχῇ παραθεμένους τὸ δῶρον. εἰ δὲ καὶ τῆς ἐνεγκούσης ἐπιβαίημεν, (ἔσεσθαι δέ μοι τοῦτο οὐκ εἰς μακρὰν οἱ θεοὶ προσημαίνουσιν) ἀρύση πλοῦτον ὅσον ἀν δύναιο πλεῖστον. Μέλλοντα, εἶπε, καὶ ἀδηλα κατεγγυᾶς, ἔξὸν ἐκ τῶν παρόντων ἀμείβεσθαι. ΖΕΝ. ² Ἐπάγγελλε, εἴ τι παρὸν ὀράς· ὡς ἔτοιμος ἐγώ

ex qua illi me quoque patrem & putarunt esse, & nominarunt. Ceterum dic mihi, unde tu illos noris? Non tantum novi, inquit Cnemon, sed etiam illos esse salvos & incolumes tibi nuntio. O Apollo, inquit exclamans, ac Dii ceteri, ubinam terrarum sint isti, ostende. Servatorem te meum, ac Diis ipsis aequalem esse ducam. Praemium autem, inquit, quodnam erit? In praesentia quidem, ait ille, gratitudo, viro sapienti pulcherrimum munus. Multosque novi, qui hoc donum tanquam thesaurum in animo reposuerunt. Quod si in patriam venerimus, quod futurum esse brevi Dii mihi praenuntiant, hauries opes quam maximas. Futura, inquit, & incerta promittis, cum liceat ex praesenti copia remunerari. Indica, si quid in praesentia vides. Adeo cupide vel par-

¹ Καὶ οἶδα -- τὸ δῶρον) Parenthesin hanc e Mss. inferuit Comm. nam in ed. Bas. non conspicitur, & omnino serius adfuta videtur.

² Ἐπάγγελλε) Codd. Vatic. & Xyl. ἀπάγγελλε, quibus accedit Cod. Taurin. apud Dorvill. ad Char. p. 449.

καὶ μέρος τι πρόσθαι τοῦ σώματος. ΚΝΗΜ. Οὐδὲν δεῖ μέλος ἀκρωτηριάζειν, ἀλλ' ἅπαν ἔχειν ἠγήσομαι, εἰ τούτους ὀπότεν εἰσὶν, ἢ ἐκ τίνων Φῦντες, ἢ πῶς δεῦρο ἀΦιγμένοι, καὶ ποίαις κεχρημένοι τύχαις, βουληθείης ἐξαγορεύειν. Ἐξεῖς, ἀπεκρίνατο, τὸν μισθὸν μέγαν τινὰ καὶ οὐχ οἷον ἄλλον, οὐδ' εἰ τὰ ἐξ ἀνθρώπων χρήματα αἰτῶν ἐτύγχανες. ἀλλὰ τὸ παρὸν τροφῆς ὀλίγον ἀπογευώμεθα μακροτέρας γὰρ δεήσει σοὶ τῆς ἀκροάσεως, ἐμοὶ τε τῆς ἀφηγήσεως. ἐντραγόντες οὖν τῶν τε καρύων καὶ σύκων, ἀρτιδρεπῶν τε Φοινίκων, καὶ ἄλλων δὴ τοιούτων, ἀφ' ὧν ἐξ ἔθους ὁ πρεσβύτης ἐσιτεῖτο, (ψυχῆς γὰρ διὰ βρῶσιν οὐδὲ ἐν ἀφηρείτο) ἐπετρόφουν ὁ μὲν τοῦ ὕδατος, ὁ δὲ καὶ οἶνον ὁ Κνήμων. ὅς γε καὶ μικρὸν διαλιπὼν, Ὁ Διόνυσος εἶπεν, οἶσθα, ὦ πάτερ, ὡς χαίρει μύθοις, καὶ κωμωδίας Φιλεῖ. καί-

tem aliquam corporis amittam, ut nullo membro me mutilatum esse, sed integra omnia habere, sim existimaturus. Hoc, inquit, postulo, ut de his mihi, unde sint, & quibus parentibus nati, & qua fortuna usi, enarrare non recuses. Habebis, respondit, praemium quoddam magnum, & cui nullum aliud comparari posset, etiamsi opes omnium hominum postulasses. Sed nunc cibi aliquid capiamus. Ad hanc enim rem longiori tempore utrique nostrum, & tibi ad audiendum, & mihi ad narrandum, opus erit. Cum igitur comedissent nuces, & ficus, & recens decerptas palmulas, & alia id genus, quibus vesci fenex consueverat, (anima enim nihil unquam escae gratia privabat) forbebant quoque, is quidem aquam, Cnemon autem & vinum. Atque hic parvo spatio temporis intermisso, Bacchus, inquit, quam gaudeat confabulationibus & carminibus convivibus, non ignoras,

μὲ δὴ οὖν τὰ νῦν ¹ εἰσωκισμένος, ἀνίστημι πρὸς τὴν ἀκρόασιν, τόν τε ἐπηγγελμένον πρὸς σοῦ μισθὸν ἀπαιτεῖν ἐπείγει, καὶ ὥρα σοι τὸ δράμα καθάπερ ἐπὶ σκηνῆς τῷ λόγῳ διασκευάζειν. Ἀκούοις ἂν, ἔφη. ἀλλ' εἴθε γέ καὶ τὸν χρησ.ὸν Ναυσικλέα παρεῖναι ἡμῖν συνέβαιεν· ἂν πολλάκις γε δι' ὄχλου γιγνόμενον μυηθῆναι τὴν ἀφήγησιν, ἄλλως ἄλλοτε διεκρουσάμην.

κδ'. Ποῦ δ' ἂν εἴη τὰ νῦν, ἡρώτα ὁ Κνήμων, ὡς τοῦνομα τοῦ Ναυσικλέους ἐπέγνων. Ἐπ' ἄγραν, ἔφη, πεπόρευται. τοῦ δὲ ὁποῖαν, πάλιν ἐρομένου, Θηρίων, ἔφη, τῶν χαλεποτάτων, οἱ καλοῦνται μὲν ἄνθρωποι καὶ βουκόλοι, λησταὶ δὲ εἰσι τὸν βίον, καὶ δυσάλωτοι παντάπασι, ὅσα Φωλεοῖς καὶ σήραγξι τῷ ἔλει χρώμενοι. Ἐγκαλεῖ δὲ αὐτοῖς τίνα αἰτίαν; Ἀττικῆς, ἔφη.

pater. Quare nunc quoque, cum me sibi vindicarit, ut aveam aliquid audire incitat, & ad repetendum praemium a te mihi promissum impellit: & tempus est, ut iam fabulam hanc tanquam in scena, ut dicitur, instruas. Audies, inquit: atque utinam contigisset, frugi Nausiclem nobiscum una esse, quem saepius flagitantem, ut a me initiareretur hac narratione, alias aliter differendo elufi.

XXIV. Ubi autem tum esset, interrogabat Cnemon, postquam nomen Nausiclis agnovit. Ad venationem, inquit, profectus est. Qualem? iterum quaerente: Ferarum, inquit, immanium, quae vocantur quidem homines & bubulci, ceterum atrociniis exercendis vitam agunt, & difficulter circumveniri possunt, tanquam lustris & cavernis palude utentes. Cuius autem criminis illos reos facit? Atticae, inquit, amicae raptus, quam

¹ Εἰσωκισμένος) Cnemon, vino exhilaratus, Bacchum hospitio quasi recepisse, εἰσσιχίζειν, & Bacchus adeo εἰσωκισμένος recte

dici potest. Perperam igitur interpretes latinus vertit, quasi in suo habuerit εἰσκειόμενον.

ἐρωμένης ἀρπαγὴν, ἣν Θίσβην ἐκεῖνος ἀνόμαζε. Φεῦ,
εἶπεν ὁ Κνήμων, καὶ ἀθρόον ἐσιώπησεν, ὥσπερ ἑαυτοῦ
λαβόμενος. τοῦδε πρεσβύτου, τί πέπονθας; ἐρομένου,
πρὸς ἄλλα ὁ Κνήμων ἀπάγων, Θαυμάζω, ἔφη, πῶς
ἢ τίνι χειρὶ πεποισῶς ἐνεβυμήθη τὴν ἔφοδον. καὶ ὁς,
Βασιλεῖ, ἔφη, ξείε, τῷ μεγάλῳ σατραπεύει τὴν Αἴ-
γυπτον Ὀροονδάτης· οὗ κατὰ πρόσταγμα Φρούραρχος
Μιτράνης τῆδε κεκλήρωται τὴν κόμην. τοῦτον δὲ ὁ
Ναυσικλῆς ἐπὶ χρήμασι μεγάλοις ἄγει σὺν ἵππῳ
καὶ ἀσπίδι πολλῇ. χαλεπαίνει δὲ τὴν ἀΦαίρεσιν τῆς
Ἀττικῆς κόρης, οὐχ ὡς ἐρωμένης μόνον καὶ μουσουργίαν
ἀρίστης, ἀλλ' ὅτι αὐτὴν καὶ βασιλεῖ τῶν Αἰ-
θίοπων ἀπάξειν ἔμελλεν, ὡς αὐτὸς ἔφασκε γαμετῇ
τῇ ἐκεῖνου ἱ συμπαίστριαν καὶ συνόμιλον τὰ Ἑλλήνων
ἐσομένην. ὡς οὖν ἐπὶ μεγάλων καὶ πολλῶν τῶν ἐπ'

Thisben ille nominabat. Papae, dixit Cnemon, atque illico conticuit, veluti sese reprimens. Sene vero, quid illi accidisset, percontante, ad alia Cnemon eum abducens: Demiror, inquit, qui, aut quibus copiis confisus, illos aggredi in animum induxerit. At ille: A rege magno, inquit, satrapa Aegypti Oroondates est constitutus, cuius iussu, praefectus excubiarum Mitranes, fortitius est hunc pagum. Hunc Nausicles magna summa pecuniae conductum, ducit cum equitibus & peditibus multis. Molestae autem fert ereptionem Atticae puellae, ut non tantum amicae & egregie canentis fidibus, sed multo magis, quod eam ad regem Aethiopum secum abducturus fuerat, quemadmodum ipse dicebat, uxori illius in lusum sociam, & familiarem Graecorum more futuram. Tanquam igitur ingenti pecunia, quam pro illa ex-

ι Συμπαίστριαν) Βαλ. συμπύτριαν. Male.

αὐτῇ προσδοκωμένων χρημάτων ἐστερημένος, πᾶσαν ἐγείρει καὶ κινεῖ μηχανήν. ἐπέρρωσά τε καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν πρᾶξιν, εἴ πη ἄρα καὶ τοὺς παῖδας μοι περισώσειεν, ἐνθυμούμενος. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Κνήμων, Ἄλις, ἔφη, Βουκόλων καὶ σατραπῶν καὶ βασιλέων αὐτῶν ἔλαβες γὰρ με μικρὸν καὶ εἰς πέρας τῷ λόγῳ διαβιβάζων. ἐπεισόδιον δὴ τοῦτο, οὐδέν, Φασί, πρὸς τὸν Διόνυσον ἐπεισκευκλήσας· ὥστ' ἐπάναγε τὸν λόγον πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν. εὗρηκα γὰρ σε ¹ κατὰ τὸν Πρωτέα τὸν Φάριον, οὐ κατ' αὐτὸν τρεπόμενον εἰς ψευδομένην καὶ ῥέουσαν ὄψιν, ἀλλὰ με παραφέρειν πειρώμενον. Μανθάνοις ἂν, ἔφη ὁ πρεσβύτης. διηγῆσομαι δέ σοι τὰ ἑμαυτοῦ πρότερον ἐπιτεμῶν, οὐ σοφιστεύων, ὡς αὐτὸς οἶει, τὴν ἀφήγησιν, ἀλλ' εὐτακτόν σοι καὶ πρесеχῆ τῶν ἐξῆς παρασκευάζων τὴν ἀκρόασιν. ἐμοὶ πόλις Μέμ-

spectabat, privatus, omnem ad eam rem comparat & adhibet machinam. Auctor etiam ipse fui & hortator illi ad eam rem aggrediendam; fieri posse, ut alicubi liberos meos repertos mihi servaret, cogitans. Excipiens autem Cnemon: Satis est, inquit, iam bubulcorum, & fatraparum, & regum ipsorum. Parum enim aberat, quin me non advertentem animum prorsus aliorum sermone traduceres. Appendicem hanc nihil, ut aiunt, ad Bacchum annexuisti. Quare reduces orationem ad id, quod a te promissum est. Inveni enim te quasi Proteum Pharium, non quidem ut illum in commentitiam & fluxam speciem verti, sed me abducere a proposito conari. Cognosces, inquit senex. Exponam autem initio meas res breviter, non fucum tibi faciens in narratione, ut tu existimas, sed distinctam & cohaerentem cum iis, quae sequentur, tibi praeparans orationem. Mihi est urbs Mem-

¹ Κατὰ τὸν Πρωτέα) Forte: κατὰ τὸν Πρωτέα,

Φις πατήρ δὲ καὶ ὄνομα Καλάσιρις· βίος δὲ νῦν μὲν ἀλήτης, πρότερον δὲ οὐ πάλαι προφήτης. ἐγένετό μοι καὶ γυνὴ νόμῳ τῆς πόλεως, καὶ ἀπεγένετο θεσμῶ τῆς φύσεως. ταύτης εἰς τὴν ἑτέραν λῆξιν ἀναλυθείσης, χρόνον μὲν τινα διήγον ἀπαθῆς κακῶν, ἐπὶ παισὶ δύο τοῖς ἔξ αὐτῆς ¹ ἀβρυνόμενος. οὐ πολλοῖς δὲ ὕστερον ἔτε-
σιν, οὐρανία Φωστήρων εἰμαρμένη περίοδος τρέπει τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ ὄμμα Κρόνιον εἰς τὸν οἶκον ἐνέσκηψε, τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον μετάγον μεταβολὴν, ² ἣν ἐμοὶ σο-
φία μὲν προσέφη, διαδράναι δὲ οὐκ ἔδωκε. τοὺς γὰρ μοιρῶν ἀτρέπτους ὅρους προῖδεῖν μὲν δυνατόν, ἐκφεύ-
γειν δὲ οὐκ ἐφικτόν. κέρδος δὲ ὡς ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἢ πρόγνωσις, ἀμβλύουσα τοῦ δεινοῦ τὸ φλεγμαῖνον. συμφορᾶς γὰρ, ᾧ παῖ, τὸ μὲν ἀπροσδόκητον, ἀφό-

phis patria, pater autem & cognomen Calafiris. Porro genere vitae nunc erro, non multo autem ante antistes fueram. Habui autem & uxorem urbis instituto, sed amifi lege naturae. Haec cum e corpore in aliam requiem excessisset, aliquantum temporis aetatem agebam expers malorum, in duobus filiis ex ea susceptis me oblectans. Non post multos autem annos, luminarium coelestis circuitus fati definitus mutat totum statum nostrarum rerum, & oculus Saturnius in domum irruit, in deterius afferens mutationem, quam quidem mihi sapientia prae-
monstravit, ceterum effugiendi facultatem non dedit. Nam fatorum decreta immutabilia providere quis potest, effugere vero non potest. Lucrum vero ut in talibus rebus prospicientia est, obtundens adversorum casuum aciem & ardorem. Calamitates enim, fili, quae inopinato adve-

¹ Ἀβρυνόμενος) Alii, teste Com-
mel. κομπαζόμενος. Ed. Basil. in
vulgata consentit.

² Ἦν ἐμοὶ σοφία -- προῖδεῖν μὲν

δυνατόν) Supplevit; haec Commel.
e Codd. Nam in ed. Bas. haec
plane omissa sunt. v. Canter. Var.
Lectt. l. III, c. i.

ρητον τὸ δὲ προεγνωσμένον, εἰστότερον. τὸ μὲν γὰρ ἡ
διάνοια φόβῳ προληφθεῖσα κατέπτηξε· τὸ δὲ ἡ συνή-
θεια τῶ λογισμῶ διήτησε.

κέ'. Γίνεται δὲ περὶ ἐμὲ τοῖόνδε. γύναιον Θρακικὸν
τὴν ἄραν ἀκμαῖον, καὶ τὸ κάλλος δεύτερον μετὰ Χα-
ρίκλειαν ἔχουσα, ὄνομα Ῥόδωπις, οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ἢ
ὅπως κακῇ μοίρᾳ τῶν ἐγνωκότων ὀρμηθέν, ἐπεπόλαζε
τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἤδη καὶ εἰς τὴν Μέμφιν ἐκώμαζε,
πολλῇ μὲν θεραπεία, πολλῶ δὲ πλούτῳ δορυφορου-
μένη, πᾶσι δ' ἄφροδισίοις θηράτροις ἐξησχημένη. οὐ
γὰρ ἦν ἐντυχόντα μὴ ἠλωκέναι· οὕτως ἄφικτόν τινα
καὶ ἀπρόσμαχον ἑταιρίας σαγήνην ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν
ἐπέσυρετο. ἐσοῖτα δὴ θάρσᾳ καὶ εἰς τὸν νεῶν τῆς Ἰσι-
δος, ἧς προσφῆτεον, καὶ τὴν θεὸν συνεχῶς ἐβερᾶπευε,
θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι πολυταλάντοις. αἰσχύνο-

niunt, sunt intolerabiles: at praevisae, aequiore animo per-
feruntur. Illas enim animus metu occupatus reformidat, &
aegre fert: has autem consuetudo rationi familiares reddit.

XXV. Accidit autem mihi tale quiddam. Muliercula
Thracica, maturo aetatis flore, pulchritudine autem post
Charicleam secundas tenens, nomine Rhodopis, nescio
unde, aut quomodo, adverso fato eorum, qui illam co-
gnoverunt, profecta peragrabat Aegyptum, atque etiam
Memphim veniebat, magna pedissequarum & servorum
caterva, & multis opibus stipata, omnibus Venereis il-
lecebris atque lascivia egregie instructa. Neque fieri po-
tuit, ut non quisvis, qui in illam incidisset, caperetur:
adeo inevitabilem quendam & invictum fascinum mere-
tricum ex illius oculis attrahebat. Ingrediebatur etiam
saepe templum Isis, cuius ego eram antistes, & Deam
continuo colebat & venerabatur sacrificiis ac donariis,
quae multis talentis constabant. Pudet dicere, attamen

μαι λέγειν, ἀλλ' εἰρήσεται γίνεται δὴ καμῶν κρείττων ὀφθεισα πολλάκις. ἐνίκα τὴν διὰ βίου μοι μελετηθεῖσαν ἐγκράτειαν. ἐπὶ πολὺ τε τοῖς σώματος ὀφθαλμοῖς τοὺς τῆς ψυχῆς ἀντιστήσας, ἀπῆλθον τὸ τελευταῖον ἡττηθεῖς, καὶ πάθος ἐρωτικὸν ἐπιφορτισάμενος. ἀρχὴν δὲ τῶν ἐσομένων καὶ προαγορευθέντων μοι πρὸς τοῦ Θεοῦ δυσχερῶν, τὴν γυναῖκα Φωράσας, καὶ συνεῖς ὡς τῶν πεπρωμένων ἐστὶν ὑπόκρισις, καὶ ὡς ὁ τότε εἰληχῶς δαίμων οἰονεὶ προσωπεῖον αὐτὴν ὑπῆλθε, τὴν μὲν ἐκ παιδῶν μοι σύντροφον ἰερωσύνην, ἔγνωκα μὴ καταισχυῖναι, καὶ ἀντέσχον, μηδὲ ἱερά καὶ τεμένη Θεῶν βεβηλῶσαι. τῶν δὲ ἡμαρτημένων οὐκ ἔργω (μὴ γένοιτο) ἀλλ' ἐφέσει μόνῃ, τὴν ἀρμόζουσαν ἐπιβαλὼν ζημίαν, δικαστὴν ἐμαυτῶ τὸν λογισμὸν ἀναδείξας, Φυγῇ κολάζω τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τῆς ἐνεγκούσης ὁ βα-

non celabo: & me vicit, faepius vifa: vincebat & continentiam, quam in vita summo studio servaveram. Ac diu quidem multumque oculis corporis, animi oculis resistebam: ad extremum tamen victus, affectui amatorio, tanquam oneri, succubui. Cum igitur initium molestiarum & aerumnarum divinitus mihi incumbentium, quas iam antea praescieram, mulierem esse deprehendissem, & intellexissem, quod esset fatalis necessitatis involucrum, quodque is, cui tum fors obtigerat, Deus, illam sibi tanquam personam induisset: statui non dedecorare sacerdotale munus, cui a pueritia innutritus fueram, (& restiti) neque delubra Deorum & aras profanare. Atque eorum, quae erant fati destinata, non ob rem ipsam, quod absit, sed sola animi cupiditate, convenienti mihi muliere imposita, & ratione in iudicium adhibita, exfilio punio cupiditatem, & ex patria discessi infelix: tum cedens

1 Ἠμαρτημένων) Βασ. εἰμαρ- alterum recte praetulit Comm. flagitante sensu, orationisque serie.

ρυδαίμων ἐξήειν· ὁμοῦ μὲν εἶκον ταῖς μοιρῶν ἀνάγκαις, καὶ πρᾶττειν ὅ, τι καὶ βούλοιντο τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέπων ὁμοῦ δὲ τὴν ἀποτρόπαιον Ῥόδωπιν ἀποφεύγων. ἐδέδειεν γὰρ, ὦ ξένε, μὴ τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος¹ ἀπτόρος ἐπιβρίσαντος, καὶ πρὸς τὸ αἰσχρότερον τῶν ἔργων ἐκνικηθείην. ὁ δὲ με πρὸ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐξήλαυεν, οἱ παῖδες ἦσαν, οὓς ἡ ἀρρήτός μοι πολλάκις ἐκ θεῶν σοφία, ξιφῆρεις ἀλλήλοις συμπεσεῖσθαι προηγόρευε. περιγράφων οὖν τῶν ὀφθαλμῶν τὴν οὕτως ἀπηνῆ θεάν, (ἣν ἐκτραπήσεσθαι καὶ τὸν ἥλιον εἰκάσω, νέφος τῆς ἀκτῖνος προκαλυψάμενον) καὶ πατρῴαις ὄψεσι τὸν παίδων φόνον ἀθέατον χαριζόμενος, ἐξώκιζον ἑμαυτὸν [² γῆς τε καὶ οἰκίας πατρῴας, τὴν μὲν ὀρμὴν οὐδενὶ φράσας,] πρόφασιν δὲ, ὡς εἰς Θήβας τὰς μεγάλας ἀνακομίζομαι, ποιησάμενος, ὡς

Parcarum necessitati, & illis quidvis statuendi in nos arbitrium permittens; tum etiam execrandam Rhodopin fugiens. Metuebam enim, hospes, ne eo, qui tum dominabatur in urbem, vim faciente, vel ad turpius opus impellerer. Ceterum quod me inprimis & post omnia expellebat, filii erant: quos mihi arcana ex Diis sapientia, infestis armis concurrufuros, praedicebat. Tollens igitur ab oculis tam crudele spectaculum, (quod vel solem ipsum averfaturum esse existimo, radiis nube obiecta tectis) & paternos oculos adspēctū caedis filiorum liberans, emigravi e terra & domo paterna, discessum meum indicans nemini, haec antevertens; praetextens iter hoc nomine, quod magnas Thebas profecturus essem, ut alte-

¹ Ἀπτόρος ἐπιβρίσαντος) Male Bas. cum interprete, ἀστεος ἐπιβρ. Similiter paullo supra: ὄμμα Κρόνιον εἰς τὸν αἶκον ἐπέσκηψε.

² Γῆς τε καὶ οἰκίας -- φράσας) Haec, uncis inclusa, Commel. e

libris addidit. Bas. legit, ἐξώκιζον ἑμαυτὸν φθάσας, πρόφασιν δὲ &c. Satis probabiliter. Interpres latinus utrumque, & φράσας & φθάσας, expressit. Satis inepte.

ἂν θάτερον τῶν παίδων τὸν πρεσβύτερον Θεασαίμην, ἐκεῖ παρὰ τῷ μητροπάτορι τότε διάγοντα. Θυάμις ἦν ὄνομα αὐτῶ, ᾧ ἕνε. συνεστάλη πάλιν ὁ Κνήμων, ὡσπερ τῷ ὀνόματι τοῦ Θυάμιδος βληθεὶς τὴν ἀκοήν· καὶ ὁ μὲν ἐκαρτέρησε, σιωπῆσαι τῶν ἕξῃς ἔνεκεν. ὁ δὲ ἐπέ-
 ραινε τὸν λόγον ᾧδε. Παραλείπω τὴν ἐν μέσῳ πλάνην, ᾧ νεανία· συντελεῖ γὰρ οὐδὲν εἰς τὴν παρὰ σοῦ ζήτησιν.

κστ'. Πυρθανόμενος δὲ εἶναί τινα Δελφούς Ἑλλη-
 νίδα πόλιν, ἱερὰν μὲν Ἀπόλλωνος, Θεῶν δὲ τῶν ἄλ-
 λων τέμενος, ἀνδρῶν δὲ σοφῶν ἐργαστήριον, Θορύβου
 δὲ δημῶδους ἐκτὸς ἀνωκισμένην, ἔστελλον εἰς ταύτην
 ἑμαυτὸν, ἀρμόδιον τῷ προφητικῷ καταγῶγιον, τὴν ἱε-
 ροῖς καὶ τελεταῖς ἀνακειμένην ὀριζόμενος. διὰ τε τοῦ
 Κρισσαίου κόλπου ἰ τῇ Κίρρα προσορμισθεὶς, ἐκ νεῶς
 ἐπὶ τὴν πόλιν ἀνέβηον. ἐπεὶ δὲ ἐπέστην, ὁμφῆ με ὡς

rum ex filiis maiorem natu viferem, qui ibi tum apud
 avum agebat. Thyamidi erat illi nomen, hospes. Rurfus
 Cnemon, tanquam nomine Thyamidis ictus, cohibuit
 se tamen ut taceret, propter ea, quae deinceps narraban-
 tur. Ille autem sic pertexebat narrationem. Relinquo er-
 rorem intermedium, adolescens: nihil enim pertinet ad
 id, quod tu sciscitaris.

XXVI. Ceterum cum audirem, esse quandam urbem
 Graecam, Apollini quidem sacram, Deorum autem alio-
 rum delubrum, hominum vero sapientum tabernam, re-
 motam a tumultu populari, habebam ad illam iter, con-
 veniens homini prophetico receptaculum, sacris rebus
 & caerimoniis destinata urbem eligens. Et cum per
 Crissaeum finem ad Cirrhum appuliffem, ex navi cucur-
 ri ad urbem. Postquam vero adstiti, vox procul dubio

1 Τῆ Κίρρα.) Sic Cod. Xyl. Male Vatic. cum Bas. τῆ Κίρρα.
 At Cod. Palat. τῆ Κίρραία.

ἀληθῶς θεία προσέβαλεν αὐτόθεν. καὶ τὰ τε ἄλλα ἡ πόλις διαίτημα κρείττωνων ἔδοξε, καὶ οὐχ ἥκιστα τῆ φύσει τῆς περιοχῆς. οἷον γὰρ Φρούριον ἀτεχνῶς καὶ αὐτοσχέδιος ἀκρόπολις ὁ Παρνασσὸς ἀπαιωρεῖται, πρὸ ποδῶν λαγύσι τὴν πόλιν ἐγκολπισάμενος. Ἄριστα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κνήμων, καὶ ὡς ἂν τις ἐπιπνοίας ὡς ἀληθῶς Πυθικῆς ἐπησθημένος. τῆδε γὰρ πῆ καὶ ὁ πατὴρ μοι θέσεως ἔχειν τοὺς Δελφοὺς ἔφραζεν, ὅτε αὐτὸν ἱερομνήμονα ἡ πόλις Ἀθηναίων ἔστειλεν. Ἀθηναῖος ἄρα ἦσθα, ὦ παῖ; Ναί, ἔφη. Ὄνομα δὲ τίς; Κνήμων, ἀπεκρίνατο. Τύχη τίμη κεχρημένος; Εἰσαυτίς, ἔφη, ἀκούσῃ νῦν δὲ ἔχου τῶν ἐξῆς. Ἐξομαι, ἔφη. καὶ ἐπανήειν πρὸς τὴν πόλιν. ¹ ἐπαινέσας οὖν τῶν τε δρόμων ² καὶ ἀγορῶν καὶ κρηνῶν τὸ ἄστυ, καὶ Κασταλίαν αὐτὴν,

divina protinus aures meas incessit: & cum aliis de causis urbs mihi fedes meliorum visa est, tum non minime natura fitus. Prorsus enim veluti munitio quaedam & arx natura constituta, Parnassus dependet, prominentibus lateribus urbem quasi quodam finu complectens. Optime dicis, inquit Cnemon, & ut aliquis, qui revera afflationem Pythicam sensit. Eum enim esse fitum urbis, etiam pater mihi quondam dicebat, quando illum ad consilium Amphictyonicum augurem urbs Atheniensium miserat. Igitur Atheniensis es, fili? Ita, inquit. Nomen vero quod tibi est? Cnemon, respondit. Qua fortuna usus es? Deinceps audies: nunc autem continua narrationem. Continuabo, inquit. Ascendebam in urbem. Collaudato igitur a curriculum, foris, & fontibus, oppido, & ipso

¹ Ἐπαινέσας οὖν τῶν τε δρόμων) Plenior Cod. Taurin. apud Dorv. Char. p. 632: τῶν τε ἐμβόλων καὶ δρόμων, qui ἐμβόλους explicat dimidiatas porticus, quae in viam porticum speciem habent, at altera ex

parte domus ipsi cohaerent. ² Καὶ ἀγορῶν) Male ed. Basf. καὶ ἀγορῶν neque enim agri fed ἀγοραὶ faciunt ad urbis laudem. Infra c. 33: ὅπου δὲ φαινομένη γαῖν, ἢ δρόμων, ἢ ἀγορῶν.

ἦν δὴ καὶ περιῤῥαντήριον ἐποιήσάμην, ἐπὶ τὸν νεῶν ἔσπευ-
δον· καὶ γὰρ με καὶ Θροῦς τῶν πολλῶν ἀνεπτέρωσεν,
ὥραν εἶναι, κινεῖσθαι τὴν θεόπροπον, λέγοντες. ἐπεὶ
δὲ εἰσελθὼν προσεκύνησεν, καὶ τι καὶ κατ' ἑμαυτὸν ηὐ-
χόμεν, ἀνεφθέγγετο ἡ Πυθία τοιαύδε·

Ἴχθος ἀειράμενος ἀπ' εὐστάχους παρὰ Νείλου,
Φεύγεις μοιράων νήματ' ἔρισθενέων.

Τέτλαβι, σοὶ γὰρ ἐγὼ κυαναύλακος Αἰγύπτιοι

Αἴψα πέδον δάσω. ἔνν δ' ἔμὸς ἔσσο φίλος.

κζ'. Ταῦτα ὡς ἐθέσπισεν, ἐγὼ μὲν ἑμαυτὸν ἐπὶ
πρόσωπον τοῖς βωμοῖς ἐπιβαλὼν, ἴλεων εἶναι τὰ πάν-
τα ἰκέτευον. ὁ δὲ περὺς τῶν περιεστῶτων ὄμιλος, ἀνευ-
φῆμισαν τὸν θεὸν τῆς ἐπ' ἐμοὶ παρὰ τὴν πρώτην ἐν-
τευξίν προσητείας. ἐμὲ δὲ ἑμακάριζον, καὶ περιέποντο
ἐντεῦθεν παντοίως, φίλον ἤκειν με τῷ θεῷ μετὰ Λύ-
κουργόν τινα Σπαρτιάτην λέγοντες· καὶ ἐνοικεῖν τε βου-

Castalio fonte, ex quo me etiam adpersi, ad templum
festinabam. Etenim me & murmur multitudinis, quod
tempus instaret, in quo sese vates motura esset, exci-
taverat. Cum itaque ingressus Deum venerarer, & quid-
dam etiam apud me optarem, respondit haec Pythia :

Fertilis a regione ferens vestigia Nili,

Fortia Parcarum stamina sponte fugis.

Durato, Aegypti quoniam nigricantia tradam

Arva tibi cito, nunc noster amicus eris.

XXVII. Hoc oraculum ut reddidit, ego procidens in
aram pronus, ut mihi propitius esse vellet omnibus in
rebus deprecabar. At magna circumstantium caterva coi-
laudabat Deum propter eiusmodi responsum mihi primo
congressu datum. Praedicabant autem felicem me, &
me observabant inde modis omnibus, amicum me ve-
nire Deo post Lycurgum quendam Spartanum, dicentes.

Heliod. P. I.

K

λόμενον τῷ τεμένει τοῦ νεῶ, συνεχώρουν, καὶ σιτηρέσιον ἐκ τοῦ δημοσίου παρέχειν ἐψηφίσαντο. καὶ συνελόντι λέγειν, ἀγαθῶν ἀπέλιπεν οὐδέν. ἡ γὰρ πρὸς ἱεροῖς ἦν, ἡ πρὸς θυσίαις ἐξηταζόμενη, ἅς πολλὰς καὶ παντοίας ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ξένος τε καὶ ἐγχώριος λεῶς τῷ θεῷ χαριζόμενοι δρῶσιν, ἡ φιλοσοφῶσι διελεγόμεν. οὐκ ὀλίγος δὲ ὁ τοιοῦτος βίος συρρεῖ περὶ τὸν νεῶν τοῦ Πυθίου. καὶ μουσεῖόν ἐστιν ἀτεχνῶς ἡ πόλις ὑπὸ μουσηγέτῃ θεῷ φοιβαζομένη. τὸν μὲν δὲ πρότερον χρόνον, ἄλλοτε περὶ ἄλλων ἡμῖν αἱ ζητήσεις ἀνεκινεῦντο. καὶ ὁ μὲν τις ὅπως τοὺς ἐγχωρίους οἱ Αἰγύπτιοι σέβομεν θεοὺς ἀνηρώτα· ὁ δὲ, δι' ἣν αἰτίαν ἄλλα παρ' ἄλλοις τῶν ζώων ἐκθειάζεται, καὶ τίς ὁ περὶ ἐκάστου λόγος, ἐπυνθάνετο· ἄλλος πυραμίδων κατασκευὴν, ἕτερος συρίγγων πλάνην. καὶ συνελόντι τῶν κατ' Αἴγυπτον ἐν

Et cum in area templi habitare vellem, permittebant, utque mihi commeatus daretur ex publico, decreverunt. In summa, nihil boni deerat. Aut enim ad sacra & sacrificia, quae multa & varia tota die peregrini & indigenae gratificantes Deo faciunt, inquirebam aliquid & scrutabar, aut cum philosophis colloquebar. Non parvus autem numerus eiusmodi hominum confluit ad templum Delphicum, & profus est Museum ipsa urbs, sub Musarum duce Deo vaticiniis dedita. Ac initio quidem alias de aliis rebus quaestiones a nobis movebantur. Erant enim, qui, quomodo nos Aegyptii Deos coleremus, quaerent: alius, quamobrem alia apud alios animalia sacra & divina haberentur, & quae esset de quolibet narratio, percontabatur. Quidam pyramidum formam & constructionem, nonnulli fistularum ductus & anfractus sciscitabantur. Quid multa? Aegyptiarum rerum nihil non

οὐδὲν ἀπελίμπανον ἱστοροῦντες. Αἰγύπτιον γὰρ ἄκουσμα καὶ διήγημα πᾶν, Ἑλληνικῆς ἀκοῆς ἐπαγωγότατον.

κη'. Τέλος δέ ποτε καὶ περὶ τοῦ Νείλου, καὶ τί-
νες μὲν αὐτῷ πηγαί, τίς δὲ ἢ παρὰ τοὺς ἄλλους πο-
ταμοὺς ἰδιάζουσα Φύσις, καὶ ὁπόθεν τὴν Φερινῆν ὥραν
μόνος τῶν πάντων πλημμυρεῖ, πεῦσίν τις ἐμοὶ προσῆ-
γε τῶν ἀστειοτέρων. ἐμοῦ δὲ ἄπερ ἐγίγνωσκον εἰπόν-
τος, καὶ ὅσα περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου βίβλοις ἱεραῖς
ἀναγεγραμμένα, μόνοις τοῖς προσητικαῖς καὶ γινώσκειν
καὶ ἀναγινώσκειν ἔξεστι· καὶ διελθόντος ὡς τὰς μὲν
ἀρχὰς ¹ ἐκ τῶν ἀκρων τῆς Αἰθιοπίας, ἐσχάτων δὲ τῆς
Λιβύης ἀναλαμβάνει, καθ' ὃ μέρος τὸ κλίμα τὸ ἀνα-
τολικὸν ἀπολήγον, ἀρχὴν τῇ μεσημβρίᾳ δίδωσιν· αὐ-
ξεταὶ δὲ κατὰ τὴν Φερινῆν ὥραν, οὐχ ὡς τινες ἀήθησαν
πρὸς τῶν ἐτησίων ἀντικρὺ πνεόντων ἀνακοπτόμενος· ἀλλ'
αὐτῶν δὴ τούτων τῶν ἀνέμων κατὰ τροπὴν τὴν Φερινῆν

inquisitum relinquebant. Etenim omnis Aegyptiaca nar-
ratio, mirum in modum Graecas delectat aures.

XXVIII. Ad extremum tandem & de Nilo, qui essent
eius fontes, & quae praeter alios fluvios peculiaris na-
tura, & unde aestivo tempore solus inter omnes crescat
aquis, quaestionem mihi quidam ex urbanioribus pro-
ponebat. Me dicente ea, quae sciebam, & quae de hoc
fluvio sacris libris perscripta, solis antistibus cognoscere
ac legere licet, & narrante, quod in supremis Aethio-
piae, ultimis autem Libyae partibus, oriatur, qua parte
orientale clima desinens, initium meridiei praebet; cres-
cit vero aestivo tempore, non, ut quidam putarunt,
Etesiarum adverfo flatu reiectus, sed iis ipsis ventis cir-

¹ Ἐκ τῶν ἀκρων τῆς Ἀ. Dorv. Taurin. tanquam a temeraria ma-
ad Char. p. 561, post ἀκρων in- nu, quod statim praecedat, de-
serendum censet μὲν e Vatic. & letum.

ἀπὸ τῶν ἀρκτώων ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν πᾶν νέφος ἐλαυνόντων τε καὶ ὠθόντων, ἕως ἐπὶ τὴν διακεκαυμένην ζώνην ἰ συναΐξωσι, καθ' ἣν τῆς πρώτης Φορᾶς ἀνακόπτονται δι' ὑπερβολὴν τοῦ περὶ τὰ μέρη πυράδους πάσης τῆς πρότερον καὶ κατὰ μικρὸν ἀθροισθείσης καὶ παχυνθείσης νοτίδος ἐξατμιζομένης, καὶ τούτου λάβρων ὑετῶν ρηγνυμένων, ὀργᾶται ὁ Νεῖλος, καὶ ποταμὸς εἶναι οὐκ ἀνέχεται, ἀλλὰ κατέξανίσταται τῆς ὄχθης, καὶ θαλασσώσας τὴν Αἴγυπτον, τῇ παρόδῳ γεωργεῖ τὰς ἀρούρας. διὸ πιεῖν τέ ἐστι γλυκύτατος, ἅτε ἐξ ὄμβρων οὐρανίων χορηγούμενος, καὶ θίγειν προσηέστατος, οὐκ ἔτι μὲν θερμὸς ὡς ὄθεν ἤρξατο, ἔτι δὲ χλιαρὸς ὡς ἐκεῖθεν ἀρξάμενος. δι' ἣν αἰτίαν καὶ μόνος ποταμῶν αὔρας οὐκ ἀναδίδωσι πάντως ἀν, ὡς τὸ εἰκός, ἀναδούς, εἰ καθὼς τινες ἐβουλήθησαν, ὡς πυν-

ca solstitium aestivum, a septemtrionalibus partibus versus meridiem, omnes nubes pellentibus ac trudentibus, donec in zona, quae torretur ardore solis, colligantur, in qua illorum motus retunditur propter incredibilem circumstantis aestus vehementiam, toto, qui antea fuerat paullulum congregatus & condensatus, humore liquefcente, & inde copiosis imbribus cadentibus. Superbitque Nilus, nec se fluvium esse patitur, sed effunditur extra ripas, & eluvione tanquam mari quodam Aegyptum operiens, adventu suo foecundat agros. Quare ad bibendum dulcissimas praebet aquas, ut quae illi ex coelestibus imbribus suppeditent: & est tactu placidus ac lenis, non amplius calidus, sicut ubi incipit; verumtamen adhuc tepidus, ut in eiusmodi locis ortus. Quare ob causam solus ex fluviiis vapores non exhalat: omnino enim consentaneum esset, si exhalaret, eum ex ni-

1 Συναΐξωσι) Bas. συναύξωσι, minus bene,

θάνομαι, τῶν παρ' Ἑλλησιν εὐδοκίμων, χιόνος τηκομένης τὸ πλήρωμα ἐλάμβανε.

κθ'. Ταῦτα μου καὶ τὰ τοιαῦτα διεξιόντος, ὁ ἱερεὺς τοῦ Πυβίου γνώριμος ἐμοὶ γεγονώς ἐς τὰ μάλιστα, Χαρικλῆς ὄνομα ἦν αὐτῶ, Θαυμασίως, ἔφη, λέγεις. καὶ ταύτη τῇ γνώμῃ τίθεμαι καὶ αὐτὸς, αὐτῶ καὶ παρὰ τῶν ἐν Καταδούποις ἱερέων τοῦ Νείλου πυθόμενος. καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸν, ὦ Χαρίκλες, ἔφη ἦλθες γὰρ κακέϊσε; Ἦλθον, εἶπε, ὦ σοφὲ Καλάσιρι. Τί δέ σε χρέος ἤγαγε; πάλιν ἠρώτων. ὁ δὲ, Δυσπραξία τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, ἀπεκρίνατο ἢ δὴ μοι καὶ εὐπραξίας αἰτία γέγονεν. ἐμοῦ δὲ τὸ παράδοξον θαυμάσαντος· Οὐ θαυμάση, ἔφη, τὸ πρᾶγμα, ὡς γέγονεν, εἰ πύθοιο. πεύση δὲ, ὅταν σοι βουλομένῳ γίγηται. Οὐκοῦν ἄρα σοι λέγειν, ἦν δ' ἐγὼ νῦν γὰρ βούλομαι. Μάνθανε, εἶπε ὁ Χαρικλῆς, τοὺς πολλοὺς μέ-

ve liquefacta, quod quidam docti apud Graecos voluerunt, incrementum capere.

XXIX. Cum de hisce in eam sententiam differerem, sacerdos Apollinis mihi maxime familiaris, Charicli erat illi nomen, Praeclare, inquit, dicis, & ipse assentior huic sententiae: sic enim etiam a sacerdotibus in Catadupis Nili audivi. Et ego ad illum, o Charicles, numquid etiam eo veneras? Veneram, dixit, sapiens Calasiri. Quae autem necessitas eo deducebat? rursus quae-rebam. Ille autem, Adversa fortuna rei domesticae, respondit: quae mihi & felicitatis causa exstitit. Me vero illud mirante, Non miraberis, inquit, si rem, ita ut gesta est, expositam audieris. Audies autem, quandocunque placuerit. Igitur tempus est, inquit, ut exponas: nunc enim placet. Charicles autem, remota multi-

ταστησάμενος· καὶ γὰρ σε καὶ διὰ τι χρήσιμον, ἐμὸν ἀκροατὴν γενέσθαι τῶν συμβεβηκότων πάλαι ἐβουλόμην. Ἐμοὶ γήμαντι, παιδία οὐκ ἐγίνετο. ὅψε δέ ποτε καὶ βραδὺ τῆς ἡλικίας, πολλὰ τὸν θεὸν ἱκετεύων, θυγατρίου πατρὸς ἀνηγορεύθην, οὐκ ἐπ' αἰτίσις ἔσσεσθαι μοι ταύτην τοῦ θεοῦ προαγορεύσαντος. ἦλθε καὶ εἰς ὄραν γάμου, καὶ ἐξεδόμην ¹ τῷ μνηστευομένῳ (πολλοὶ δὲ ἦσαν) τῷ παρ' ἐμοὶ κριβέντι καλλίστῳ, καὶ καθ' ἣν νύκτα ² συγκατεκλίθη τῷ γήμαντι, κατ' αὐτὴν ἡ δυστυχῆς ἐτελεύτα, σκηπτοῦ τινος ἢ χειροποιήτου πυρὸς τοῖς θαλάμοις ἐμπесόντος. καὶ τὸν ὑμέναιον ἀδόμενον ἔτι, διεδέχετο θρήνος· καὶ ἀπὸ τῶν παστάδων ἐπὶ τὸ μνήμα παρεπέμπετο· καὶ δάδες αἱ τὸ γαμήλιον ἐκλάμψασαι φῶς, αὐταὶ καὶ τὴν ἐπι-

tudine, Cognosce, inquit: siquidem te mihi iamdudum utilitatis cuiusdam causa auditorem meorum casuum exoptabam. Ego cum iniissem matrimonium, liberos non habui. Sero tandem, & aetate profecta, assidue Deum supplex orans, filiolae pater sum appellatus, cum Deus mihi non feliciter eam nascituram esse praedixisset. Pervenit & ad nuptiarum tempus, & elocavi eam in matrimonium ambienti, (multi autem erant) qui meo iudicio erat honestissimus. Eadem autem nocte, qua marito accubuerat, mortua est infelix, cum fulmen quoddam, seu manu excitatus ignis, in cubile incidisset. Atque ita hymenaeum, qui canebar adhuc, excepit luctus, & ex thalamo ad sepulcrum deducebatur, & faeces, quae lumen ediderant nuptiale, eadem ipsae fune-

¹ Τῷ μνηστευομένῳ) Cod. Xyl. τῷ μνηστευσαμένῳ. Commel. legendum coni. τῶν μνηστευσαμένων, satis apte.

² Συγκατεκλίθη) Dorvill. ad Charit. p. 124. auctor est, legi

in Cod. Taurin. συγκατεκλείσθη, idque defendi posse ex Theocr. XV, 77, & XVIII, 5; vel sic tamen vulgatam in Heliodoro servandam lectionem idem recte iudicat.

κῆδιον πυρκαϊάν ἐξῆπτον. ἐπετραγῶδει τούτῳ τῷ δρά-
ματι καὶ ἕτερον πάθος ὁ δαίμων, καὶ τὴν μητέρα μοι
τῆς παιδὸς ἀφαιρεῖται τοῖς θρήνοις ἐγκαρτερήσασαν.
τὸ δὲ θεῖλατον τοῦ κακοῦ μὴ φέρων, ἐμαυτὸν μὲν
οὐκ ἐξάγω τοῦ βίου, τοῖς θεολογοῦσιν ὡς ἀβέβητον τὸ
πρᾶγμα πειθόμενος· ὑπεξάγω δὲ τῆς ἐνεγκούσης, καὶ
τὴν ἐρημίαν τῆς οἰκίας ἀποδιδράσκω. μέγα γὰρ εἰς
λήθην κακῶν ἢ δι' ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς ὑπόμνησις
ἀμαυρουμένη. καὶ πολλοῖς ἐμπληθεῖς τόποις, ἤλ-
θον δὴ καὶ εἰς τὴν σὴν Αἴγυπτον, καὶ Καταδούπους
αὐτοῦς, καθ' ἱστορίαν τῶν καταρρακτῶν τοῦ Νείλου.

λ'. Τῆς μὲν οὖν ἐκεῖσε ἀφίξεως ἔχεις τὸν ἀπολο-
γισμόν, ὃ φίλος· ἦν δὲ σε βούλομαι παρενθήκην γινῶ-
ναι τοῦ διηγήματος, μᾶλλον δὲ ἀληθέστερον εἰπεῖν, αὐ-
τὸ δὴ τὸ κεφάλαιον, ἀλύοντι μοι κατὰ τὴν πόλιν, καὶ

brem rogam succendebant. Addebat ad hanc fabulam &
aliam tragicam calamitatem numen, dum matrem puel-
lae, dolori & luctui indulgentem, mihi aufert. Divinitus
igitur immiffum malum non ferens, non expello me qui-
dem e vita, iis, qui de rebus divinis differentes, id fa-
cere nefas esse docent, obtemperans: expello vero me
patria clam, & solitudinem domus procul fugio. Ma-
gnum est enim adiumentum ad oblivionem malorum,
recordatio animi, oculorum amotione obscurata. Cum-
que multa loca vagabundus peragraffem, veni tandem
aliquando & in tuam Aegyptum, & ipsos. Catadupos,
ad visendas cataraetas Nili.

XXX. Rationem igitur profectiois meae in ea loca
tibi exposui, amice. Corollarium autem, vel, ut verius
dicam, caput ipsum narrationis, te in primis cognoscere
cupio. Cum deambularem per otium in urbe, & quae-

διατιθεμένην σχολήν, καί τινα τῶν παρ' Ἑλλησι σπανίων ὠνούμενῳ (ἤδη γάρ μοι τῆς λίαν ἀλγηδόνος τῷ χρόνῳ πεττομένης, ἢ πρὸς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπάνοδος ἐσπουδάζετο) ἀνὴρ τις πρόσεισι, τὰ μὲν ἄλλα σεμνὸς ἰδεῖν, καὶ ἀγχινοῖαν ἀπὸ τοῦ βλέμματος ἐμφανίζων, ἄρτι μὲν τὸν ἔφηβον παραλλάξας, τὴν χοροῖαν δὲ ἀκριβῶς μέλας, καὶ με ἠσπάζετο, καὶ τι βούλεσθαι διαφράζειν ἔλεγεν, Ἑλληνίζων οὐ βεβαίως. ἐμοῦ δὲ ἐτοιμῶς ὑπακούσαντος, εἰς τινα νεῶν παρακείμενον εἰσαγαγὼν, Φύλλα τινὰ σε καὶ ρίζας, ἔφη, τῶν Ἰνδικῶν καὶ Αἰθιοπικῶν καὶ Αἰγυπτίων ὠνούμενον ἐάρακα. εἰ δὴ οὖν ἀκραιφνῶς ταῦτα καὶ δόλου παντὸς ἐκτὸς ἀνεῖσθαι βουληθείης, ἔτοιμος παρέχειν. Βούλομαι; ἔφη, καὶ δείκνυε. ὁ δὲ, Ὅψει μὲν, εἶπεν, ὅπως δὲ μὴ μικρολόγος ἔση περὶ τὴν ἀγοράν. Σαυτὸν παρεγ-

dam, quorum est inopia apud Graecos, coëmerem, (iam enim nimio angore animi, temporis intervallo decocto, in patriam redire properabam) vir quidam me accedit gravis, & prudentiam vultu declarans, nuper quidem adolescentiae annos egressus, colore vero profus nigro, & me salutabat, ac de re quadam colloqui se velle mecum dicebat, non exacte Graece loquens. Prompteque obtemperantem, in templum quoddam vicinum introduxit, & Folia quaedam, inquit, & radices Indicas & Aethiopicas te emere vidi: quod si haec a me sincere & absque omni fraude emere volueris, libenter tibi proponam. Volo, inquam, & ostende. At hic, Vide sis, inquit, ne in emendo parcum nimis te exhibeas. Tu fac,

1 Ὅ δὲ, Ὅψει μὲν -- περὶ τὴν διάπραξιν) Attexit haec Commel. e Palat. & Xyl. In ed. Bas. absunt, & recte abesse possunt.

Ex iisdem Codd. Commel. verba, quae uncis inclusa statim sequuntur, καὶ λευκότητι πλείστοι ἐγλαίζόμεναι, inferenda curavit.

γύα, ἔφην, μὴ βαρύτιμον εἶναι περὶ τὴν διάπρασιν.
καὶ ὅς ὑπὸ μάλης τι βαλαντίδιον ἔχων, προκομίσας
ἐπεδείκνυ λίθων πολυτίμων ὑπερφυῆς τι χρῆμα· μαρ-
γαρίδες τε γὰρ ἐνῆσαν εἰς καρύου μικροῦ μέγεθος, εἰς
κύκλον τε ἀκριβῶς ἀπαρτιζόμεναι, [καὶ λευκότητι πλεῖ-
στον ἀγλαϊζόμεναι] σμάραγδοί τε καὶ ὑάκινθοι· αἱ μὲν
οἶα λήϊον ἠρινὸν χλοάζουσαι, ἐλαιώδους αὐτὰς τιὸς
λειότητος ὑπαυγαζούσης· αἱ δὲ ἀπεμιμῶντο χραιᾶν
ἀκτῆς θαλαττίας ὑπ' ἀγχιβαθεῖ σκοπέλω μικρὸν ὑπο-
φριτούσης, καὶ τὸ ὑποκείμενον ἰαζούσης· καὶ ἀπλῶς
συμμιγῆς τις ἦν πάντων καὶ ποικίλη μαρμαρυγὴ τὸν
ὀφθαλμὸν εὐφραίνουσα. ἄπερ ὡς εἶδον, Ἄλλους, ἔφην,
ἄρα σοι, ξένε, τῶνδε ἐπιζητεῖν ὀνητάς· ὡς ἔγωγε καὶ
ἢ κατ' ἐμὲ περιουσία, σχολῇ γούν, εἰ καὶ ἐνὸς εἴη τῶν
ὄρωμένων ἰσοστάσιος. Ἄλλ' εἰ καὶ μὴ πρίασθαι δυνα-
τός, εἶπε, δῶρόν γε λαμβάνειν οὐκ ἀδύνατος. Ἐγὼ μὲν

inquam, ne in vendendo grande nimis pretium exigere videaris. Hic autem proferens sacculum quendam, quem habebat sub axilla, ostendebat lapides pretiosos quosdam, admirabiles. Margaritae enim inter illos erant, nuncis parvae magnitudine, exacta rotunditate suis partibus omnibus in modum circuli absolutae, & candore maxime splendentes, smaragdique, & hyacinthi: illi quidem veluti verna seges virentes, quadam lubricitate tanquam olei resplendente: hi vero imitabantur colorem marini litoris, sub arduo scopulo paullulum erecti, & subiecta omnia purpureo colore tingentis: denique mixtus erat omnium variusque fulgor, oculos delectans atque recreans. Quae ut vidi, Alios, inquam, hospes, iam emtores tibi ut quaeras opus est, quod ego & meae facultates vix uni ex iis, quae video, pares esse possint. Si, inquit, emere non potes, attamen dono ac-

οὐκ ἀνίκαιος, ἔφην, δῶρόν γε λαμβάνειν. σὺ δ' οὐκ οἶδ' ὅ, τι βουλόμενος παίζεις ἡμᾶς. Οὐ παίζω, εἶπεν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα σπουδάζω, καὶ ἐπόμνυμί γε τὸν ἰδρυμένον ἐνθάδε θεόν, ἅπαντα δῶσειν, εἰ πρὸς τούτοις καὶ ἕτερον δῶρον ὑποδέξασθαι βουλευθείης, πολὺ τούτων ἐριτιμότερον. ἐγέλων πρὸς ταῦτα. τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου. Ὅτι γελοῖον, ἔφην, εἰ τηλικαῦτα δῶρα καθυπισχνούμενος, προσέτι καὶ μισθὸν ἐπαγγέλλῃ, πολὺ τῶν δῶρων αὐτῶν ὑπερσέροντα. Πίστευε, εἶπε. ἀλλ' ἐπόμνυε καὶ αὐτὸς, ἢ μὴν ἄριστα χοῖσασθαι τῷ δῶρῳ, καὶ ὡς ἂν αὐτὸς ὑφηγήσωμαι. ἐθαύμαζον μὲν, ἀπορῶν ἐπόμνυον δὲ τηλικαῦτα ἐλπίζων. ἐπειδὴ δέ μοι ὁμῶμοστο, ὡς ἐκεῖνος ἐπέσηκπτεν, ἄγει με παρ' αὐτὸν, καὶ δείκνυσι κόρην, ἀμήχανόν τι καὶ δαιμόνιον κάλλος· ἦν αὐτὸς μὲν ἐπταετῆ γεγονέ-

cipere poteris. Mihi quidem, inquam, ad accipiendum donum vires non defunt: ceterum tu nescio quo animo nobis illudas. Non illudo, dixit; sed serio & singulari studio facio: & iuro per Deum huius templi praesidem, me tibi omnia daturum, si ad haec praeterea donum aliud suscipere volueris, longe his praestantius. Ridebam iam tum, his auditis. Hoc vero causam sciscitante, Ridiculum enim, inquam, mihi videtur, quod tanta dona promittens, praemium insuper pollicearis, longe dona superans. Crede, dixit: sed iura etiam ipse, quod optime sis usurus dono, & ita, quemadmodum ego docuero. Mirabar quidem haesitans: iurabam tamen, tantarum rerum spe adductus. Postquam autem iusiurandum a me factum est, ita quemadmodum ille mandabat, ducit me ad fese, & ostendit puellam insigni & divina forma praeditam, quam ipse annos septem natam esse dicebat, mi-

1 ἢ μὴν ἄριστα) Ἡμῖν ἄρ. male Cod. Taur. apud Dorv. Char. p. 681.

ναι ἔλεγεν, ἐμοὶ δὲ καὶ ἄρα γάμου πλησιάζειν ἑώκει. οὕτως ἄρα κάλλους ὑπερβολή, καὶ εἰς μεγέθους ἔμφοσιν φέρει προσθήκην. καὶ γὰρ μὲν Ἀχαιῆς εἰστήκειν ἀγνοία τε τῶν γιγνομένων καὶ ἀκορόστῳ θεῶν τῶν ὀρωμένων.

λα'. Ὁ δὲ ἀρχεται λόγων τοιῶνδε· Ταύτην, ἣν ὄρας, ξένη, Σησίν, ἣ μὲν τεκίῦσα, δι' αἰτίαν, ἣν γνώσῃ μικρὸν ὕστερον, ἐν σπαργάνοις ἐξέβητο, τύχης ἀμβολία τὰ κατ' αὐτὴν ἐπιτρέψασα, ἐγὼ δὲ προστυχῶν, ἀνειλόμην· οὐδὲ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἐν κινδύνῳ ψυχὴν ἀπαξ ἐνανθρωπήσασαν παριδεῖν. ἐν γὰρ καὶ τοῦτο παράγγελμα τῶν γυμνῶν παρ' ἡμῖν σοφῶν, ὧν ἀκουστὴς εἶναι [¹ χρόνοις] ὀλίγα πρόσθεν ἠξίωμα. καὶ ἄλλως καὶ τὸ παιδίον αὐτόθεν μεγὰ τε καὶ θεῖον τῶν ὀφθαλμῶν ἐξέλαμπεν· οὕτω μοι περι-

hi vero iam non procul abesse a tempore apto coniugio videbatur. Sic enim formae excellentia, multum etiam addit ad proceritatis speciem. Et ego quidem stabam stupens, tum propter inscitiam eorum, quae fiebant, tum propter insatiabilem cupiditatem ea spectandi, quae videbam.

XXXI. Ille vero eiusmodi verba fecit: Hanc, quam vides, hospes, mater quandam ob causam, quam paullo post audies, fasciis involutam exposuit, fortunae eam permittens. Ego autem forte in eam cum incidissem, sustuli. Neque enim fas erat, in periculo versantem animam, semel ingressam humanum corpus, despiciere & negligere. Etenim hoc etiam unum ex praeceptis gymnosophistarum, qui sunt apud nos: quorum ut auditor essem, aliquanto ante sum dignus iudicatus. Alioqui tum etiam ex oculis infantis magnum & divinum quid-

1 Χρόνοις) Hoc v. uncis inclusi, tanquam interpretamentum e margine illatum.

σκοποῦντι, γοργόν τε καὶ ἐπαγωγὸν ἐνεΐδε. συνεξέκει-
το δὲ αὐτῷ καὶ λίθων ὄρμος, ὃν ἀρτίως ἐπεδείκνυσον,
καὶ ταινία τις ἀπὸ σηρικῶν νήματος ἐξυφασμένη, γράμ-
μασι ἐγχωρίοις καὶ διηγήματι τῶν κατὰ τὴν παιῖδα
κατάστικτος τῆς μητρὸς, οἶμαι, σύμβολα ταῦτα καὶ
γνωρίσματα τῆ κόρη προμηθευταμένης. ἄπερ ὡς ἀνέ-
γνων, πόθεν τέ ἐστὶ καὶ τίνος ἔγνων, εἰς ἀγρόν τε κο-
μίζω πόρρω τῆς πόλεως ἀπωκισμένον, καὶ ποιμῆσιν
ἐμαυτοῦ τρέφειν παραδοῦς, μηδενὶ τε φράζειν ἐπαπει-
λήσας, τὰ συνεκτεθέντα κατεΐχον, τοῦ μὴ τινα ἐπι-
βουλήν γενέσθαι αὐτὰ τῆ κόρη. τὰ μὲν οὖν πρῶτα
οὕτως ἐλάνθανεν. ἐπεὶ δὲ, τοῦ χρόνου προϊόντος, ἡ τῆς
κόρης ἀκμὴ καὶ μείζονος ὥρας ἐφαντάζετο τοῦ εἰωθό-
τος, (τὸ κάλλος δ' οὐδ' ἂν ὑπὸ γῆν κρυπτόμενον ἔλα-
θειν, ἀλλὰ μοι δοκεῖ, καὶ ἐκεῖθεν διεκλάμψαι) δείσας
μὴ φωτισθεῖν τὰ κατ' αὐτὴν, καὶ ἀπόλοιτο μὲν αὐτῆ,

dam elucebat: adeo me circumspicientem acriter &
blande intuebatur. Expositus autem fuerat una cum illa
cumulus lapidum, quem nuper ostendi, & fascia quae-
dam de serico filo texta, literis vernaculis & narratio-
ne de rationibus infantis insignita, matre, ut opinor, has
notas & indicia puellae procurante. Quae ut legi, unde
& quae esset cognovi, atque in agrum asportavi, lon-
ge diffitum ab urbe, pastoribus nutriendam tradens, &
interminans, ne cuiquam dicerent. Ea vero, quae una
erant exposita, apud me detinebam, ne quae insidiae
propter ea puellae struerentur. Primum igitur ita res erat
occulta. Postquam autem successu temporis puella flore
aetatis & forma praestantior, quam sunt usitatae, esse
videbatur, (pulchritudo autem, neque sub terram occul-
tata latuerit, sed mea quidem sententia etiam illinc in
lucem prodiret) metuens, ne illius rationes patefierent,

παραπολαύσω δέ τινος καὶ αὐτὸς ἀηδῶς, ἐκπεμφθῆ-
 ναι πρεσβευτῆς παρὰ τὸν Αἰγύπτου σατράπην ἐπραγ-
 ματευσάμην, καὶ ἤκα ταύτην συνεπαγόμενος, δια-
 θέσθαι τὰ κατ' αὐτὴν ἐνθυμούμενος. καὶ τῷ μὲν, ὅσον
 αὐδέπω περὶ ὧν ἤκα διαλεχθήσομαι· χρηματίσαι γὰρ
 ἡμῖν τῆμερον ἐπηγγείλατο. σοὶ δὲ καὶ θεοῖς τοῖς οὕτως
 ἐπιτρέψασιν ἐγχειρίζω τὴν κόρην ἐπὶ συνθήκαις ταῖς
 ἐνωμότως ἡμῖν γενομέναις, ¹ ἡμῖν ἐλευθέραν ταύτην
 ἔξειν, καὶ ἐλευθέρῳ πρὸς γάμον ἐκδώσειν ταύτην, ἣν
 δὴ καὶ αὐτὸς κομίζῃ παρ' ἡμῶν, μάλλον δὲ τῆς ἐκ-
 θεμένης μητρός. πιστεύω δέ σε πάντα ἐμπεδώσειν τὰ
 ὠμιλημένα, τοῖς τε ὄρκοις ἀποβαρσῶν, καὶ τὸν σὸν
 τρόπον ἐκ πολλῶν τῶν ἡμερῶν, ὧν ἐνθάθε διάγεις, Ἑλ-
 ληνικὸν ὄντα τῶντι περιειργασμένος.

& ipsa necareretur, & ego aliquid molestiae inde cape-
 rem, dedi operam, ut legatus ad Satrapam Aegypti mit-
 terer, & venio, hanc una mecum adducens, eiusque res
 constituere cupiens. Ac huic quidem illico, quamobrem
 veniam, exponam: siquidem se hodie legationi audien-
 dae vacaturum mihi denuntiavit. Tibi vero & Diis, qui
 haec ita gubernarunt, in manum do puellam: conditio-
 nibus iureiurando firmatis, quod hanc liberam habiturus
 sis, & libero in matrimonium daturus, sicuti eam a no-
 bis accipis, vel potius a matre, quae illam exposuit.
 Confido autem, te omnia, de quibus collocuti sumus,
 expleturum esse, iureiurando fretus, & tuis moribus,
 quos per multos dies, quibus hic versaris, revera Grae-
 cos esse cognovi.

¹ Ἡμῖν ἐλευθέραν) Poffet & η
 μὲν legi. Non tamen quidquam
 mutandum censuerim: nam hu-
 iusmodi dativi ornatus gratia fae-

pe adduntur. *Commel.* Coniectu-
 rae huic calculum adiicit Cod.
 Taurin. apud Dorvill. ad Char.
 p. 681.

λβ'. Ταῦτά σοι νῦν εἶχον λέγειν ἐπιτετμημένως, καλύσης με τῆς κατὰ τὴν πρεσβείαν χρείας. τὰ σαφέστερα δὲ καὶ ἀκριβέστερα τῶν κατὰ τὴν κόρην, εἰς αὔριον ¹ μυηθήσῃ περὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος ἐντυχῶν. ἐποίουν οὕτως· καὶ παραλαβὼν τὴν κόρην, ἦγον ἐπικαλύψας ὡς ἑμαυτόν. κακείνην μὲν τὴν ἡμέραν εἶχον ἐν θεραπείᾳ, πολλὰ φιλοφρονούμενος, καὶ πολλὴν τοῖς θεοῖς ² ὁμολογῶν χάριν, αὐτόθεν τε ἑμαυτοῦ θυγατέρα καὶ ἐνόμιζον, καὶ ὠνόμαζον. εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν ἅμα ἡμέρα, λίαν ἐσπουδασμένως ἐπὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος, ὅπερ συνετέτακτό μοι πρὸς τὸν ξένον, ὤρμησα, καὶ πλείστα ἐμπεριπατήσας, ἐπειδὴ περ ἐθαίνετο οὐδαμῶς, παραγενόμενος εἰς τὰ σατραπεῖα, τὸν πρεσβευτὴν τῶν Αἰθιοπῶν, εἴ τις ἑώρα, ἐπυθανόμην.

XXXII. Haec habui, quae tibi in praesentia breviter dicerem, iam me avocante negotio legationis: planius vero & exactius arcanis puellae castino die initiaberis, circa templum Isidis mecum conveniens. Faciebam ita, quemadmodum ille voluerat: & assumtam puellam ducebam tectam ad me domum. Ac illo quidem die tractabam puellam honorifice & reverenter, variis blanditiis deliniens: & agebam Deo magnas gratias, ex eo tempore filiam meam existimans eam esse, & nominans. Postridie autem prope ad templum Isidis, qui locus mihi fuerat cum hospite ad colloquium constitutus, abii: & cum diu obambularem, neque usquam appareret, veniens in domicilia Satraepae, an aliquis legatum Aethiopum vidisset, quaerebam. Ibi quidam mihi renuntia-

¹ Μυηθήσῃ) Recte sic ed. Bas. At Palat. & Vatic. μαθήσῃ, ex interpretamento.

² Ὁμολογῶν) Vitiose Palat. &

Bas. ὁμολογοῦν. Volebant forte ὁμολόγουν. Sed alterum orationis feriei convenientius videtur.

καί μοί τις ἀπήγγελλεν, ὡς ἐξώρμησε, μᾶλλον δὲ ἐξελέλαται, πρὸ ἡλίου δυσμῶν, εἰ μὴ τῶν ὄρων ἐκτὸς γένοιτο, Θάνατον αὐτῷ τῷ σατράπῃ διαπειλήσαντος. ἐμοῦ δὲ ἐρομένου τὴν αἰτίαν ὅτι, ἔφη, ὁ ἀπαγγέλλων ἐπέταττεν, ἀπέχεσθαι τῶν σμαραγδείων μετὰλλων, ὡς Αἰθιοπία προσηκόντων. ὑπέστρεφον ἀνιάρως ἄγαν διατεθεῖς, καὶ ὥσπερ οἱ βαρεῖαν τινὰ πληγὴν εἰληφότες, ὅτι δὴ μοι γνῶναι μὴ ἐξεγένετο τὰ κατὰ τὴν κόρην, τίς, ἢ πέβεν, ἢ τίνων. Μὴ θαυμάσης, εἶπεν ὁ Κνήμων· ἀσχάλλω γὰρ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀκούσας, ἀλλ' ἴσως ἀκούσομαι. Ἀκούσῃ, ἔφη ὁ Καλάσιος.

λγ'. Νυνὶ δὲ ἄπερ ἐξῆς ἐπέβαινον ὁ Χαρικλῆς, εἰρήσεται. ἐπειδὴ γὰρ, Φησὶν, εἰς τὸ δωματίον ἦλθον, ὑπαντᾷ τέ μοι ἡ παῖς, καὶ ἔλεγε μὲν οὐδέν, οὕτω τῆς Ἑλλάδος συνιεῖσα Φωνῆς· ἀπὸ δὲ τῆς χειρὸς ἡσπά-

vit, quod esset profectus, immo potius expulsus, ante folis occubitum: cum Satrapa illi, nisi finibus excederet, mortem minatus esset. Me autem quaerente causam, Quod, inquit, legationem exponens, imperabat, ut abstineat a smaragdinis fodinis, tanquam ad Aethiopiam pertinentibus. Reversus sum admodum aegre ferens, non fecus atque ii, qui gravem plagam acceperunt: quod cognoscere non potuisssem quidquam de puella, quae, aut unde, aut ex quibus esset nata. Ne mireris, interpellans inquit Cnemon: & ipse enim moleste fero, quod non audierim, sed tamen fortassis audiam. Audies, inquit Calasiris.

- XXXIII. Nunc vero quae deinceps Charicles subte-
xuit, a me dicentur. Postquam enim in domunculam, inquit ille, veni, prodit mihi obviam puella, & nihil quidem dicebat, ut quae nondum Graecam linguam percepisset. Salutabat autem manu apprehensum, & me,

ζετο, καί με πρὸς τὸ Φαιδρότερον ὀφθειῖσα μόνον ἀνίη-
 σιν. ἐθαύμαζόν τε, ὅτι καθάπερ οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐγε-
 νεῖς τῶν σκυλάκων, πάντα τινα καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐγνωσ-
 μένον σαίνουσιν, οὕτω καὶ κείνη τῆς ἐμῆς περὶ αὐτὴν εὐ-
 νοίας ὀξέως ἤσθετο, καὶ ὡς πατέρα περιεῖπεν. ἔγνω
 εὖ μὴ ἐνδιατρίβειν τοῖς Καταδούποις, μὴ δὴ τις καὶ
 δαίμονος βασκανία τῆς δευτέρας με θυγατρὸς στερή-
 σειε· καὶ διὰ τοῦ Νείλου κατάρας ἐπὶ θάλατταν,
 ἐπιτυχῶν τε νεῶς, ἀνηγόμεν τὴν ἐπ' οἴκου. καὶ ἔστι
 νῦν ἡ παῖς ἐνταῦθα σὺν ἐμοί, παῖς μὲν οὔσα ἐμῇ, καὶ
 ὄνομα τοῦ μὲν ὀνομαζομένη· σαλεύα γὰρ ἐπ' αὐτῇ τὸν
 βίον. καὶ ἔστι τὰ μὲν ἄλλα καὶ εὐχῆς κρείττων· οὐ-
 τω τάχιστα μὲν τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν εἰλκυσε, τά-
 χιστα δὲ εἰς ἀκμὴν καθάπερ ἔρνος τι τῶν εὐβαλῶν
¹ ἀνέδραμεν. ὠραιότητι δὲ σώματος οὕτω δὴ τοι τὰς
 πᾶσας ὑπερβέβληκεν, ὥστε πᾶς ὀφθαλμὸς Ἑλλη-

vifa tantum, exhilarabat. Mirabarque, quod, sicut ge-
 nerosi catuli cuivis vel paullulum noto adblandiuntur,
 ita & illi meae erga se benevolentiae sensus inerant acris,
 & me ut patrem complectebatur. Statui igitur non diu
 Catadupis commorari, ne aliqua malevolentia numinis
 & altera filia me privaret: & per Nilum devenit ad
 mare, ac navem nactus, navigabam domum. Et est nunc
 hic filia mecum: filia, inquam, mea, & meo cognomine
 appellata. Perturbatam enim, ob ipsam, vitam ago. Et
 quod alia quidem attinet, etiam voto melior est: tanta
 celeritate Graecum sermonem didicit, tam celeriter ad
 florem tanquam ramus aliquis praeclare florens perve-
 nit; pulchritudine autem corporis sic omnes superavit,
 ut omnium oculi, peregrinorum aequae ac Graecorum,

¹ Ἀνέδραμεν) Ducta haec ex ἔρνει ἴσος. Mox pro ὑπερβέβληκεν
 Homero, ubi saepius: ἀνέδραμεν Palat. ὑπερβέβηκεν.

νικός τε καὶ ξένος ἐπ' αὐτὴν φέρεται· καὶ ὅπου δὴ φαι-
νομένη ναῶν, ἢ δρόμων, ἢ ἀγορῶν, καθάπερ ἀρχέτυπον
ἄγαλμα πᾶσαν ὄψιν καὶ διάνοιαν ἐφ' ἑαυτὴν ἐπι-
στρέφει. ἀλλ' αὐτὴ τοιαύτη τις οὔσα, λυπεῖ με λύπην
ἀνιάτον. ἀπηγόρευται παρ' αὐτῇ γάμος· καὶ παρθε-
νεύειν τὸν πάντα βίον διατείνεται, καὶ τῇ Ἀρτέμιδι
ζάκωρον ἑαυτὴν ἐπιδοῦσα, θήραις ταπολλὰ σχολάζει,
καὶ ἀσκει τοξείαν. ἐμοὶ δὲ ἐστὶν ὁ βίος ἀφόρητος, ἐλ-
πίσαντι μὲν ἀδελφῆς ἑμαυτοῦ παιδί ταύτην ἐκδώ-
σειν, καὶ μάλα γε ἀστείω καὶ χαρίεντι, λόγον τε καὶ
ἦθος νεανίσκω, ἵ ἀποτυγχάνοντι δὲ διὰ τὴν ταύτης
ἀπηνῆ κρίσιν. οὔτε γὰρ θεραπεύων, οὔτε ἐπαγγελ-
λόμενος, οὔτε λογισμούς ἀνακινῶν, πείσαι θεδύνημαι·
ἀλλὰ, τὸ χαλεπάτατον, τοῖς ἐμοῖς (τὸ τοῦ λόγου)
κατ' ἐμοῦ κέχρηται πτεροῖς, καὶ τὴν ἐν λόγων πολυ-

in illam coniciantur. Denique ubicunque apparuerit,
seu in delubris, seu curfibus, seu in foro, tanquam re-
cens facta statua Dei cuiuspiam, omnium mentes ac
vultus in se vertit. Cumque talis sit, tamen me dolore
intolerabili afficit. Nuntium remisit omnino coniugio,
& in virginitatis statu agere totam vitam constituit: &
Dianae ministram se praebens, venationibus ut pluri-
mum vacat, & iaculandi artem exercet. Mihi vero iam
vel vita ipsa acerba est, qui sperarim, me ipsam nepoti
meo ex sorore daturum in uxorem, sane urbano, & mo-
rum ac sermonis commendatione gratioſo adolescenti;
sed frustra, propter immite eius consilium. Haec enim
nec observantia, nec pollicitationibus, nec argu-
mentis ullis illi persuadere potui. Sed, quod est gravissi-
mum, meis, ut dicitur, contra me utitur pennis, & mul-

ἵ Ἀποτυγχάνοντι δὲ -- κρίσιν)
Haec e Palat. inseruit Commeli-
nus. In Xyl. libro eadem cum hac

lectionis varietate, seu potius de-
pravatione, leguntur: ἀποτυγχά-
ναν δὲ διὰ τὴν ταύτης ἀπηνῆ κρίσιν.

πειρίαν, ἣν ποικίλην ἐδιδάξαμην πρὸς κατασκευὴν τοῦ
τὸν ἄριστον ἠρῆσθαι βίον, ἐπανατείνεται, ἐκθειάζουσα
μὲν παρθεναίαν, καὶ ἐγγὺς ἀθανάτων ἀποφαινούσα,
ἄχραντον καὶ ἀκήρατον καὶ ἀδιάφθορον ὀνομάζουσα,
Ἐρωτας δὲ καὶ Ἀφροδίτην καὶ πάντα γαμήλιον θία-
σον ἀποσκρακίζουσα. πρὸς ταῦτα δὴ σε ¹ Βοηθὸν ἐπικα-
λοῦμαι, καὶ διὰ τοῦτο καιροῦ λαβόμενος, καὶ ἀφορμῆς
τῆς ἐκ ταυτομάτου πῶς ἐνδοθείσης, μακροτέρου πρὸς σε
τοῦ διηγήματος ἐδεήθην, καὶ δὸς τὴν χάριν, ᾧ γὰρ Κα-
λάσιρι. σοφίαν τινα καὶ ἴυγγα κίησον ἐπ' αὐτὴν Αἰ-
γυπτίαν· πείσον ἢ λόγοις ἢ ἔργοις γνωρίσαι τὴν ἑαυτῆς
Φύσιν, καὶ ὅτι γυνὴ γέγονεν εἰδέναι. βουλομένῳ δέ σοι
τὸ πρᾶγμα ῥάδιον. οὔτε γὰρ ἀπρόσμικτος ἐκείνη πρὸς
τοὺς λόγους τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τούτοις

tiplicem in dicendo experientiam, atque apparatus, ad
id demonstrandum, quod optimum vitae genus delegerit,
confert, divinis laudibus virginitatem ornans, &
prope Deos immortales collocans, immaculatam & illi-
batam, & incorruptibilem appellans; Amores vero, &
Venerem, & omnem nuptialem pompam ac caerimonia-
m exosa. In hac re ut mihi sis auxilio, te imploro:
& propterea nactus occasionem, quae se ultro quodam-
modo obtulit, longiore narratione apud te necessario
sum usus. Largiaris mihi gratiam hanc, bone Calasiri:
sapientiam aliquam aut incantationem adhibe: persua-
deas aut verbis, aut factis, ut naturam suam agnoscat,
& quod mulier sit nata, perpendat. Facile autem id ne-
gotium exsequi poteris, si volueris. Neque enim illa ab-
horret a colloquiis virorum, sed ut plurimum cum illis

¹ Βοηθὸν) Bas. βοηθεῖν, non omnino male. Eadem paullo ante
ἄφθορον pro vulg. ἀδιάφθορον.

συνόμιλος ἐπαρθευέθη, καὶ οἴκησιν οἰκεῖ σοι τὴν αὐτὴν
 ἐνταῦθα, ἐντὸς Φημὶ τοῦ περιβόλου καὶ περὶ τὸν νεῶν.
 ἰκέτην με γιγνόμενον μὴ παρίδης, μηδὲ συγχαρήτης
 ἀπαιδα καὶ ἀπαραμύθητον καὶ διαδόχων ἔρημον ἐν
 γῆρα βαρεῖ διάγειν· μὴ πρὸς Ἀπόλλωνος αὐτοῦ καὶ
 τῶν ἐγχαυρίων σοι θεῶν. ἐδάκρυσα ταύτων ἀκούων, ᾧ
 Κνήμων, ἐπεὶδὴ κακείνος οὐκ ἀδάκρυτον τὴν ἰκεσίαν
 προσῆγε, καὶ ἐπηγγελλόμεν, εἴ τι δυναίμην, συλ-
 λήψομαι.

λδ'. Καὶ ἔτι περὶ τούτων διασκοπούμενων ἡμῶν,
 εἰσδραμῶν τις ἀπήγγειλε τὸν ἀρχιθέωρον τῶν Ἀινειά-
 νων ἐπὶ θύραις ὄντα πάλαι διοχλεῖν, καὶ παρακαλεῖν
 τὸν ἱερέα παρεῖναι, καὶ κατάρχειν τῶν ἱεράων. ἐμοῦ δὲ
 ἐρομένου τὸν Χαρικλέα, τίνες οἱ Αἰνειᾶνες, ἢ τίς ἡ
 Θεωρία, καὶ ἦν ἄγουσι θυσίαν· οἱ μὲν Αἰνειᾶνες, ἔφη,
 Θετταλικῆς ἐστὶ μοίρας τὸ εὐγενέστατον, καὶ ἀκριβῶς

conversans est educata, & habitat ibi tecum in eodem
 domicilio, hic, inquam, in circuitu & in ambitu templi.
 Ne me, qui tibi sum supplex, despicias, neque patiaris
 sine liberis & consolatione, sine successoribus in gravi
 senectute aetatem agere, per Apollinem ipsum oratus,
 & Deos tuos patrios. Collacrimavi his auditis, mi Cne-
 mon, quoniam & ille non sine lacrimis preces supplices
 afferebat, & promittebam, me illum pro virili adiuturum.

XXXIV. Adhuc nobis hisce de rebus deliberantibus,
 incurrens quidam nuntiabat, praefectum legationis Ae-
 nianum pro foribus adesse, & iam pridem esse sollicitum,
 orareque, ut sacerdos adfit, & rem sacram incipiat. Me
 vero interrogante Chariclem, qui essent Aenianes, &
 quae esset haec sacra legatio, & quod sacrificium cele-
 brarent: Aenianes, inquit, Thessalicae gentis est nobilif-

Ἑλληνικὸν, ἀφ' Ἑλλήνος τοῦ Δευκαλίωνος, τὸ μὲν ἄλλο τῶ Μαλιακῷ κόλπῳ παρατεινόμενον· μητρόπολιν δὲ σεμνυόμενον Ὑπάταν, ὡς μὲν αὐτοὶ βούλονται, ἀπὸ τοῦ τῶν ἄλλων ὑπατεύειν καὶ ἄρχειν ὠνομασμένην· ὡς δὲ ἑτέροις δοκεῖ, διότι περὶ ὑπὸ τῇ Οἰτῇ τῶ ὄρει κατῴκισται. ἡ δὲ Φυσία καὶ ἡ Φεωρία τετραετηρίδα ταύτην, ὅτε περὶ καὶ ὁ Πυθίων ἀγών (ἔστι δὲ νῦν ὡς οἴσθα) πέμπουσιν Αἰνεϊᾶνες Νεοπτολέμῳ τῶ Ἀχιλλέως· ἐνταῦθα γὰρ ἔδολο Φονήθη πρὸς αὐτοῖς τοῖς τῶ Πυθίου βωμοῖς, ὑπ' Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος. ἡ δὲ νῦν Φεωρία καὶ πλεονεκτεῖ τὰς ἄλλας. Ἀχιλλείδης γὰρ εἶναι σεμνύεται ὁ τῆς Φεωρίας ἐξάρχων. συνέτυχον γὰρ τῇ προτεραίᾳ τῶ νεανίσκῳ, καὶ μοι ἀληθῶς ἔδοξε τοῖς Ἀχιλλείδαις ἐμπρέπειν, τοιοῦτός ἐστι τὴν μορφὴν καὶ τοσοῦτος ἰδεῖν τὸ μέγεθος, ὡς βεβαιούν τῇ θεᾷ τὸ γένος. ἐμοῦ δὲ θαυμάσαντος, καὶ

fima portio, & prorsus Graeca, a Deucalione Graeco orta, ad Maliacum sinum protensa, metropolim praedicans Hypatam, quemadmodum ipsi volunt, ab eo, quod ceteris praefit & imperet, cognominatam; ut autem aliis videtur, quod sub Oeta monte sita sit. Sacrificium vero & sacram legationem hanc, quarto quoque anno, quando & Pythius agon celebratur, (celebratur autem nunc, ut scis) Aenianes mittunt Neptolemo, Achillis filio. Hic enim est dolo interfectus ad ipsas Apollinis aras ab Oreste, filio Agamemnonis. In praesentia vero haec sacra legatio etiam magnificentius, quam ceterae, instruitur. Achillidem enim se esse gloriatur legationis dux. Forte enim pridie adolescenti obviam veneram: & mihi revera videtur in illo singulare quiddam, dignum Achillidis, elucere: eiusmodi specie & proceritate conspicitur, ut ea, quod Dea sit natus, confirmet. Me vero miran-

πῶς Αἰνεϊάνων γένος τυγχάνων, Ἀχιλλεΐδην ἑαυτὸν ἀναγορεύει, Φήσαντος, (ἢ γὰρ Ὀμήρου τοῦ Αἰγυπτίου ποιήσις τὸν Ἀχιλλέα Φθιώτην ἐνδείκνυται) Ὁ μὲν νεανίσκος, ἔφη ὁ Χαρικλῆς, καὶ ὀλοσχερῶς Αἰνεϊᾶναι τὸν ἥρωα διαγωνίζεται τὴν Θέτιν ἐκ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου γήμασθαι τῷ Πηλεΐ, καὶ Φθίαν τὸ περὶ τὸν κόλπον τοῦτον ὀνομάζεσθαι πάλαι διατεινόμενος. τοὺς δὲ ἄλλους δι' εὐδοξίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐφελκομένους ἑαυτοῖς ἐπιψεύδεται. καὶ ἄλλως δὲ ἑαυτὸν ἐγγράφει τοῖς Αἰακίδαῖς, Μενέσθιον ἑαυτοῦ προπάτορα καταφέρων τὸν Σπερχειοῦ παῖδα καὶ Πολυδώρας τῆς ἐκ Πηλεῶς, ὃς καὶ Ἀχιλλεῖ συνεστράτευσεν ἐν πρώτοις ἐπὶ Ἴλιον, καὶ τῆς πρώτης τῶν Μυρμιδόνων διὰ τὸ συγγενὲς ἔξῃρχε μοίρας. τῷ δὲ Ἀχιλλεῖ πάντοθεν περιφύομενος, καὶ πανταχόθεν αὐτὸν τοῖς Αἰνεϊᾶσιν οἰκειούμενος, τεκμήριον λαμβάνει πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς καταλέγει, καὶ

te, & quomodo, ex Aenianum familia cum sit, Achilidem se appellet, dicente: (Homeri enim Aegyptii poëfis, Achillem Phthiotam esse, ostendit) Iuvenis quidem, inquit, una cum reliquis Aenianibus heroem sibi asserit, Thetim ex sinu Maliaco nupsisse Peleo, & Phthiam circa sinum illum esse antiquitus appellatam, asseverans; alios vero, propter gloriam viri illum sibi vindicantes, mentiri. Alioquin etiam alia ratione sese in numerum Aecidarum refert, Menesthium suum avum proferens, Sperchii filium & Polydorae natae ex Peleo, qui & cum Achille inter primos duces expeditionem suscepit ad Troiam, & inter praecipuos Myrmidonum propter cognationem copias duxit. Cumque Achilli undiquaque adhaerescat & adnascatur, atque omni ex parte illum Aenianibus adiungat, argumenti loco sumit praeter alia, quae

τὸν ἐναγισμὸν τὸν Νεοπτολέμῳ πεμπόμενον, οὗ σύμ-
παντες, ὡς Φησὶν, Αἰνειᾶσιν ἐξεχώρησαν Θεσσαλοὶ,
τὸ ἐγγυτέροις εἶναι τοῦ γένους προσμαρτυροῦντες. Ἐκεί-
νοις μὲν οὖν οὐδεὶς Φθόνος, ἔφην, ὦ Χαρίκλεις, ἢ χα-
ρίζεσθαι ταῦτα, ἢ καὶ ἐπαληθεύειν ἑαυτοῖς. τὸν δὲ
ἀρχιθέωρον εἰσκαλεῖσθαι πρόσταξον, ὡς ἔγωγε αὐτοῦ
μανικῶς ἀνεπτέρωμαι πρὸς τὴν Θέαν.

λε'. Ἐπένευσεν ὁ Χαρικλῆς. καὶ εἰσῆλθεν ὁ νεα-
νίσκος, Ἀχιλλεῖόν τι τῶντι πνέων, καὶ πρὸς ἐκείνον
τὸ βλέμμα καὶ τὸ φρόνημα ἀναφέρων ὀρθὸς τὸν αὐ-
χένα, καὶ ἀπὸ τοῦ μετώπου τὴν κόμην καὶ πρὸς τὸ
ὄρθιον ἀναχαιτίζων ἢ ῥίς ἐνεπαγγελία θυμοῦ, καὶ οἱ
μυκτῆρες ἐλευθέρως τὸν ἀέρα εἰσπνέοντες ὀφθαλμὸς,
οὐπω μὲν χαροπὸς, χαροπώτερον δὲ μελαινόμενος, σο-
βαρώτερόν τε ἅμα καὶ οὐκ ἀνέραστον βλέπων, οἶον
θαλάσσης ἀπὸ κύματος εἰς γαλήνην ἄρτι λεαινομένης.

recenset, etiam hanc parentationem, quae Neoptolemo
mittitur, qua omnes Theffali, ut ille dicit, cesserunt Ae-
nianibus, testantes, illos propius genus hoc attingere. Il-
lis quidem non invideo, inquam, Charicles, sive haec
sibi ita largiantur, sive etiam vere vindicent: ceterum
praefectum sacrae legationis vocari intro iube; incredi-
bili enim desiderio illius videndi teneor.

XXXV. Annuente Charicle, ingressus est adolescens,
Achilleos quosdam spiritus gerens, & ad illum vultum
& animos referens, erecto collo, atque a fronte comam
etiam in altum refrenans, & cohibens: nasus & nares
libere aërem attrahentes, signum irae & impetus: ocu-
li non profus glauci, attamen cum glauco colore nigri-
cantes, adspectum acriorem, neque tamen inamabilem
habentes, tanquam maris post fluctus nuper in tranqui-

ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς τὰ εἰωθότα ἡσπάσατο, καὶ τῶν ἀμοιβαίων ἔτυχεν, ὥραν εἶναι τοῦ τὴν Θυσίαν τῷ Θεῷ προσάγειν ἔλεγεν, ὡς ἂν καὶ τὸν ἐναγισμὸν τῷ ἥρωι καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ πομπὴν κατὰ καιρὸν ἐν δευτέροις ἐπιτελεῖν ἐγγένοιτο. γινέσθω, ἔφη ὁ Χαρικλῆς. καὶ ἀνιστάμενος, Ὅψει, ἔφη πρὸς με, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τήμερον, εἰ μὴ πρότερον εἶδες. συμπαρεῖναι γὰρ καὶ τὴν Ζάκορον τῆς Ἀρτέμιδος τῇ πομπῇ καὶ τοῖς ἐναγισμοῖς τοῦ Νεοπτολέμου πάτριον. ἐμοὶ δὲ ἡ παῖς, ἡ Κνήμων, ἐώρατο ἤδη πολλάκις, καὶ Θυσιῶν συνεσθῆπτο, καὶ λόγων ἱερῶν εἴ τι ποτε ἐπύθετο. ἀλλ' ὅμως ἐσιώπων, τὸ μέλλον ἀπεκδεχόμενος. καὶ ἅμα τὴν ὀρμὴν ὡς ἐπὶ τὸν νεῶν ἐποιοῦμεθα· πάντα γὰρ ἤδη παρεσκεύαστο τὰ πρὸς τὴν Θυσίαν τοῖς Θετταλοῖς. ἐπεὶ δὲ ἡμεῖς τε πρὸς τοῖς βασιλοῖς ἐγενόμεθα, καὶ ὁ νεανίας ἤδη τῶν ἱερῶν κατῆρχε, προκατευξαμένου τοῦ ἱερέως ἐκ τῶν ἀδύτων ἀναφθέγγεται ἡ Πυθία τοιαύδε·

litatem compositi. Postea vero quam nos, ut est moris, salutavit, & vicissim est resalutatus, tempus esse, ut sacrificium Deo offerretur, dicebat, ut & inferias heroi, & coniunctam cum illis pompam in tempore perficere liceret. Fiat, inquiebat Charicles; & confurgens, Videbis, ad me inquit, Charicleam hodie, si antea non vidisti. Aesse enim & ministram pompae & parentationi Neoptolemi, consuetudo est. A me autem puella, Cnemon, fuerat iam antea visa, & una sacrificia celebrabat, & de sacris narrationibus interdum aliquid inquirebat. Sed tamen tacebam, futura exspectans: simulque ibamus ad templum. Omnia enim, quae ad sacrificium pertinebant, erant iam appaata a Theffalis. Ut autem accessimus ad aram, & adolescens rem divinam incipiebat, precato antea sacerdote, ex adyto effatur haec Pythia:

Τὴν χάριν ἐν πρώτοις, αὐτὰρ κλέος ὕστατ' ἔχουσαν,
 Φράζεσθ', ὦ Δελφοὶ, τὸν τε θεᾶς γενέτην,
 Οἱ νηὸν προλιπόντες ἔμην, καὶ κῦμα τεμόντες,
 Ἦξοντ' ἡελίου πρὸς χθόνα κυανέην,

Τῆπερ ἀριστοβίων μέγ' ἀέθλιον ἐξάψονται,

Λευκὸν ἐπὶ κροτάφων στέμμα μελαινομένων.

λοτ'. Ταῦτα μὲν ὡς ἀνεῖπεν ὁ θεὸς, ἀμμηχανία
 πλείστη τὰς περιστάσας εἰσεδύετο, τὸν χρησμὸν, ὃ,
 τι βούλοιο φράζειν, ἀποροῦντας. ἄλλος γὰρ πρὸς ἄλ-
 λο τι τὸ λόγιον ἔσπα, καὶ ὡς ἕκαστος εἶχε βουλή-
 σεως, οὕτω καὶ ὑπελάμβανεν. οὕτω δὲ οὐδεὶς τῶν
 ἀληθῶν ἐφῆπτετο. χρησμοὶ γὰρ καὶ ὄνειροι τὰ πολλὰ
 τοῖς τέλεσι κρίνονται. καὶ ἄλλως οἱ Δελφοὶ πρὸς τὴν
 πομπὴν ἐπτοῦμενοι, μεγαλοπρεπῶς ἠτρεπισμένην,
 ἠπεύγοντο, τὰ χρησθέντα πρὸς τὸ ἀνιχνεύειν ἀκριβῆς
 ἀμελήσαντες.

*Gratia cui orditur, sed finit gloria nomen,
 Hanc canite, o Delphi, progeniemque Deae.
 Qui mea linquentes delubra, salumque ruentes,
 Ad solis venient torridum ab igne solum;
 Magna ubi praecipue virtutis praemia tandem
 Temporibus fuscis candida ferta gerent.*

XXXVI. Haec ut est Deus elocutus, multiplex dubi-
 tatio eos, qui circumstabant, subibat, quid vellet ora-
 culum, interpretari nequeuntibus. Alius enim alio respon-
 sum detorquebat, & ut quisque volebat, ita & conie-
 cturam faciebat: nondum autem quisquam vera asseque-
 batur. Oracula enim & somnia ut plurimum ex eventibus
 iudicantur. Alioquin autem Delphi stupentes & attoniti
 ad pompam magnifice instructam properabant, neglecta
 cura de iis, quae responsa fuerant, accuratius inquirendi.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ Γ.

ΕΠΕΙ δὲ ἡ πομπὴ καὶ ὁ σύμπαρς ἐναγισμὸς ἐτε-
λέσθη -- Καὶ μὴν οὐκ ἐτελέσθη, πάτερ, ὑπολαβῶν
ὁ Κνήμων, ἐμὲ γοῦν οὐπω θεατὴν ὁ σὸς¹ ὑπέστησε
λόγος, ἀλλ' εἰς πᾶσαν ὑπερβολὴν ἠττημένον τῆς ἀκροά-
σεως, καὶ αὐτοπτῆσαι σπεύδοντα τὴν πανήγυριν, ὡς-
περ κατόπιω ἐορτῆς ἦκοντα (τὸ τοῦ λόγου) παρα-

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER TERTIUS.

POSTQUAM autem pompa & parentatio peracta est: —
Atqui haud peracta est, pater, excipiens Cnemon; si-
quidem me nondum spectatorem tua reddidit oratio, sed
magis, quam credi possit, audiendi desiderio superatum,
& spectare panegyrim festinantem, non fecus ac post
festum venientem, ut dicitur, praetercurris, cum simul

¹ Ὑπέστησε) Al. (quae est ed. ὑφίστησι, sed alterum accommo-
datius.) ὑπέστη. Cod. Xyl. ὑπέστησι. datius.
Commel. Volebat forte librarius

τρέχεις ὁμοῦ τε ἀνοίξας ¹ καὶ κλείσας τὸ θεάτρον. Ἐγὼ μὲν, ὦ Κνήμιον, ἔφη ὁ Καλάσιρις, ἤκιστα σε τοῖς ἔξωθεν καὶ τοιούτοις βούλομαι διοχλεῖν, ἐπὶ τὰ καιριώτερα σε τῆς ἀφηγήσεως καὶ ὧν ἐπεζητεῖς ἐξ ἀρχῆς συνελαύνων. ἐπεὶ δὲ ἐκ παρόδου θεωρὸς γενέσθαι βεβούλησαι, σὺ μὲν Ἀττικὸς ὢν, καὶ τούτων οὐ λέληθας· ἐγὼ δὲ σοὶ τὴν πομπὴν ὀνομαστήν ² ἐν ὀλίγαις γενομένην, αὐτῆς τε ἕνεκεν, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀποβάντων, ἐπιτεμῶν διαθήσομαι. ἠγεῖτο μὲν ἑκατόμβη τῶν τελουμένων ἀνδρῶν, ἀγροικότερον βίον τε καὶ στολὴν ἐφελκομένων. τὸ μὲν ζῶσμα ἐκάστῳ χιτῶνα λευκὸν εἰς ἀγκύλην ἀνέστελλε. χεὶρ δὲ ἡ δεξιὰ σὺν ὤμῳ καὶ μαζῶ παραγυμνουμένη, πέλεκυν δίστομον ἐπεκράδαινε. οἱ βόες, μέλανες πάντες, τὸν αὐχένα σφριγῶντες, καὶ πρὸς κῦρτωμα μέτριον ἐγειρόντες, τὸ μὲν κέ-

ut aperueris theatrum, idem & clauseris. Ego quidem, o Cnemon, inquit Calasiris, minime te vellem hisce ab instituto alienis perturbare; ad praecipuas narrationis partes, & ea, quae a principio flagitasti, deducens: ceterum quoniam e diverticulo spectator esse voluisti, tu quidem vel hinc te Atticum esse declarans; ego autem tibi pompam celebrem inter paucas, cum ipsius causa, tum eorum, quae ex ipsa evenerunt, breviter exponam. Praecedebat hecatombe, viris, mysteriis initiatis, incultiore vita & habitu, eam ducentibus. Cinctura cuique vestem albam in nodum colligebat: manus vero dextra cum humero & mamilla nudata securim ancipitem vibrabat. Boves omnes nigri, collo lascivientes, & ad mediocrem convexitatem illud attollentes,

¹ Καὶ κλείσας τὸ θεάτρον) Cod. Equidem in vulgata vel propter Vatic. & Taur. καὶ λύσας τὸ θε. ἀνοίξας acquiesco.
² Ἐν ὀλίγαις) Bas. ἐν ὀλίγαις. eodem hanc lectionem probante. Sed referendum ad πομπήν.

ρας ἀπέριπτον καὶ ἀδιάστροφον ὀξύνοντες, ὁ μὲν ἐπί-
 χρυστον, ὁ δὲ ἀνθεινοῖς στεφάνοις διάπλοκον, σιμοὶ τὴν
 κνήμην καὶ βαθεῖαν τὴν Φάρυγγα τοῖς γόνασιν ἐπαιω-
 ροῦντες. ὁ δὲ ἀριθμὸς ἀκριβῶς ἑκατόμβη, καὶ εἰς ἀλή-
 θειαν τὸ ὄνομα πληροῦντες. ἐπηκολούθει τούτοις ἄλ-
 λων ἱερείων διάφορον πλήθος· ἐκάστου ζώου γένος ἰδίᾳ
 καὶ εἰς κόσμον ἀγόμενον, αὐλοῦ καὶ σύριγγος τέλε-
 στικόν τι μέλος καὶ καταγγελτικὸν τῆς θυσίας ὑπαρ-
 χόντων.

β'. Ταύτας τὰς ἀγέλας καὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς βοη-
 λάτας, κόραι Θετταλαὶ διεδέχοντο¹ καλλίζωνοί τε
 καὶ βαθύζωνοι, καὶ τὴν κόμην ἀνετοί. διήρηντο δὲ εἰς
 δύο χορούς· καὶ αἱ μὲν ἔφερον καλαθίσκους ὁ πρῶτος
 χορὸς, ἀνθέων τε καὶ ² ᾠραίων πλήρεις· αἱ δὲ κανὰ
 πεμμάτων τε καὶ θυμιαμάτων κανηφοροῦσαι τὸν τό-

cornua paria & minime intorta gerentes: pars deaura-
 ta, pars coronis, ex floribus confectis, implicita, fimis
 tibiis, & palearibus supra genua dependentibus; numero
 autem exacte hecatombe, & revera nomen implente.
 Subsequebatur hos aliarum victimarum diversa multitu-
 do. Cuiuslibet autem animantis genus seorsim & or-
 dine ducebatur, cum tibia & fistula initiatoriam quān-
 dam & denuntiaticem sacrificii partem inciperet.

II. Haec armenta & ductores boum Theffalicae vir-
 gines excipiebant, pulchra quadam & profunda cinctu-
 ra, & capillis solutis. Distribuebantur autem in duos
 choros. Quae in primo choro fuerant, ferebant quasfil-
 los florum & fructuum plenos. In altero autem bellaria
 & aromata calathis ferentes, locum odoris fragrantia

1 Καλλίζωνοί τε καὶ) Recte ita 2 ᾠραίων πλήρεις) Plenior cod.
 Commel. e libris repofuit. Male Vatic. ᾠραίων πλήρεις ὀπωρῶν.
 ed. Baf. καλλίζωναί τινες.

πον¹ εὐωδίας κατέπνεον. ἡσχόλου δὲ οὐδὲν εἰς ταῦτα τὰς χεῖρας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀχθοφοροῦνται πρὸς χορὸν στιχῆρη καὶ ἐγκάρσιον ἀλλήλων εἶχοντο, ὡς ἂν βαδίζειν τε ἅμα καὶ χορεύειν αὐταῖς ἐγγίνοιτο. τοῦ δὲ μέλους αὐταῖς τὸ ἐνδόσιμον ὁ ἕτερος χορὸς ὑπεσήμαινεν. οὗτος γὰρ τὸν ὄλον ἐπετέτραπτο μελωδεῖν ὕμνον. ὁ δὲ ὕμνος ἦν, ἡ Θέτις ἐπηγεῖτο καὶ ὁ Πηλεὺς· καὶ πῖ τούτοις ὁ ἐκείνων παῖς· καὶ ὁ τούτου πάλιν.² μετὰ τούτους, ὦ Κνήμων --- Τί Κνήμων; ἔφη ὁ Κνήμαν. πάλιν γὰρ μετῶν ἡδίστων ἀποστερεῖς, ὦ πάτερ, αὐτὸν μοι τὸν ὕμνον οὐ διερχόμενος, ὥσπερ θεατὴν με μόνον τῶν κατὰ τὴν πομπήν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκρατὴν καθίσας. Ἀκούοις ἂν, ἔφη ὁ Καλάσιρις,

replebant. Nec vero manuum ministerio in hisce utebantur, sed supra caput gestantes, ad choream iusto ordine & transversim ducendam sese mutuo tenebant, ut incedere simul & choreas ducere commode liceret. Cantilenae autem praescriptum alter chorus illis dabat: huic enim, ut totum hymnum caneret, negotium datum fuerat. Hymnus autem erat, in quo Thetis laudabatur, & Peleus, & postea horum filius, ac huius deinceps. Post hos, o Cnemon — Sed quid Cnemon? inquit Cnemon. Iam enim me iterum suavissimis rebus privas, pater, ipsum hymnum mihi non exponens, tanquam me spectatorem tantum eorum, ex quibus pompa constabat, & non auditorem etiam, constitueres. Audies, inquit

¹ Εὐωδίας κατέπνεον) Sic Cod. Vatic. At ed. Bas. εὐωδία, rectius forte. Nam Anacreontis locus, πόθεν μύρων τοσοῦτων --- πνέεις, quem Commel. in rem suam laudat, huc non facit.

² Μετὰ τούτους) Distinctione iuvi hunc locum, quem aliter vix

recte intelligas. Calasirin ad alia festinantem intercipit Cnemon, aegre ferens, se iterum (nam idem questus fuerat c. 1 huius libri) τῶν ἡδίστων, ut ipse ait, privari. Nimirum placebat sibi Heliodorus cum centone suo ex antiquis poetis confuto.

ἐπειδὴ περ οὕτω σοι Φίλον' εἶχε γὰρ ¹ ᾧδὲ πως ἢ ᾧδὴ
 Τὰν Θέτιν αἰείδω, χρυσοέθειρα Θέτι,
 Νηρέως ἀθανάταν εἰναλίσιό κόραν,
 Τὰν Διὸς ἐνεσίῃ Πήλεϊ γημαμέναν,
 Τὰν ἀλὸς ἀγλαίαν, ἀμετέραν Παφίην
 Ἡ τὸν δουριμανῆ τόντ' Ἄρεα πτολέμων,
 Ἑλλάδος ἀστεροπὰν ἐξέτεκεν λαγόνων
 Δῖον Ἀχιλλῆα, τοῦ κλέος οὐράνιον.
 Τῷ ὑπὸ Πύρρᾳ τέκεν παῖδα Νεοπτόλεμον,
 Περσέπολιν Τρώων, ῥυσίπολιν Δαναῶν.
 Ἰλήκοις ἦρως ἄμμι Νεοπτόλεμε,
 Ὀλβιε Πυθιάδι νῦν χθονὶ κευθόμενε.
² Δέχχυσσο δ' εὐμενέων τῶνδε θυηπολίην

Calafiris, siquidem ita lubet. Erat autem talis cantilena :

*Canto Thetin, nitidis o Theti pulchra comis,
 Immortale genus Nereos aequorei,
 Quae nupsit Peleo virgo, iubente Iove.
 O Venerem nostram, lumen & aequoreum,
 Quae belli Martem magnanimum peperit,
 Deque furente hasta mater Achille fuit,
 Fulmine Graecorum, laus adit unde Deos.
 Cui peperit puerum Pyrrha Neoptolemmum,
 Excidium Troum, praesidium Danaum.
 Tu facilis nobis esto, Neoptoleme,
 Felix quem tumulo Pythia terra tegit:
 Accipe nunc hymnos munera sacra pios :*

¹ ᾧδὲ πως ἢ ᾧδὴ) Bas. ᾧδὲ ἢ ᾧδὴ. Et hoc recte. Alteram lectionem utrum e libris an de suo dederit Commelinus, cum nihil monerit, non habeo dicere. Mihi quidem Heliodorus scripsisse videtur εἶχε γὰρ ᾧδὲ, sc. ὁ ἕμμος ex antec. & reliqua enata e par-

tic. ᾧδὲ, quae est eiusdem soni τῷ ᾧδὴ.

² Δέχχυσσο δ' εὐμενέων) Vulgatur antea δέχχυσσο δ' ὑμναίων τῶνδε θυηπολίην, quae manifestam corruptelae notam prae se ferunt. Graecis enim profus inauditum ὑμναίων, etfi Commel. &

Πᾶν δ' ἀπέρυκε δέος ἀμετέρας πόλιος.

Τὰν Θέτιν αἰείδω, χρυσοθέειρα Θετί.

γ'. Ὁ μὲν οὖν ὕμνος, ᾧ Κνήμων, τῆδε πη συνέκει-
το, καθόσον ἔχω διαμνημονεύειν. τοσοῦτον δέ τι ἐμμε-
λείας περὶ τῶν χοροῖς, καὶ οὕτω συμβαίνων ὁ κρό-
τος τοῦ βήματος πρὸς τὸ μέλος ἐρυθμίζετο, ὡς τὸν
ὀφθαλμὸν τῶν ὀρωμένων ὑπερφρονεῖν ὑπὸ τῆς ἀκοῆς
ἀναπειθεσθαι, καὶ συμπάρεσθαι μεταβαινούσαις
εἰς ταῖς παρθένοις τοὺς παρόντας, ὡς περ ὑπὸ τῆς κατὰ
τὴν ᾠδὴν ἠχοῦς ἐφελκομένου· ἕως κατόπιν ἐφήβων ἰπ-
πικὸν καὶ ὁ τούτων ἵππαρχος ἐκλάμψας, ἀκοῆς κρείτ-
τονα πάσης τὴν τῶν καλῶν θεῶν ἀπέδειξεν. ὁ μὲν οὖν
ἀριθμὸς τοὺς ἐφήβους εἰς πεντήκοντα συνέταττεν. ἐμέρι-
ξε δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ¹ ἑκατέρωθεν, μεσεύοντα τὸν

Pelle omnem nostra promptus ab urbe metum.

Canto Thetin, nitidis o Theti pulchra comis.

III. Hymnus igitur, Cnemon, hac ratione, quantum meminisse queo, fuerat compositus: tantumque concinnitatis inerat in choreis, & sic strepitus saltationis ad cantum quadrabat, ut oculi in contemptum eorum, quae cernebantur, ab auditu adducerentur, & ii, qui aderant, virgines semper transeuntes, tanquam a sono cantus pertracti, sequerentur: usque dum a tergo epheborum equitatus, & horum praefectus, cum resplendisset, omni auditu melius egregiarum rerum spectaculum praesentavit. Turma epheborum quinquagenario numero constabat, in vicenos & quinos, utrinque in medio equitantem praefectum sacrae legationis stipantes, divi-

Canterum nihil offenderit. E vi-
tiosa ed. Bas. scriptura, δέχνησο
δ' ὕμναίων τῶνδε, veram mihi le-
ctionem exsculpisse videor, ἐδ-
μενέων τῶνδε θ. quam adeo in con-
textum recipere non dubitavi.

Sensus: *Virgineique volens accipe
dona chori.*
1 Ἐκατέρωθεν) Omittit h. v.
Cod. Taur. teste Dorv. ad Char.
p. 655, quod tamen necessarium
videtur.

ἀρχιθέωρον δορυφοροῦντας. κρηπίς μὲν αὐτοῖς ἱμάντι
 Φοινικῶ διάπλοκος ὑπὲρ ἀστράγαλον ἐσφίγγετο. χλα-
 μὺς δὲ λευκὴ περόνη χρυσῇ πρὸς τοῖς στέροισι ἐσφίγκω-
 το, τὴν εἰς ἄκρον πέζαν κυανῇ τῇ βαφῇ κεκυκλωμένη.
 ἡ δὲ ἵππος, Θετταλικὴ μὲν πᾶσα, καὶ τῶν ἐκεῖθεν
 πεδίων τὸ ἐλεύθερον βλέπουσα τὸν γὰρ χαλινὸν ὅσα
 μὲν δεσπότην ἠρνεῖτο, διαπτύουσα καὶ θαμὰ προσα-
 φρίζουσα, ὡς δὲ τὸν νοῦν ὑψηγούμενον τοῦ ἀναβάτου
 φέρειν ἠνείχετο· Φαλάροις δὲ καὶ προμετωπιδίοις ἀργυ-
 ραῖς καὶ ἐπιχρῦσοις ἐξησκημένη, καθάπερ ἀγώνισμα
 τῶν ἐφίβων ¹ τοῦτο πεποιημένον. ἀλλὰ τούτους, ὧ
 Κνήμων, τοιοῦτους ὄντας, οὕτως ὑπερεῖδε καὶ παρέδρα-
 μεν ἡ τῶν παρόντων ὄψις, καὶ πρὸς τὸν ἵππαρχον (ἦν
 δὲ τὸ μέλημα τὸ ἐμὸν Θεαγένης) ἅπας ἐπέστρεψεν,

fo. Ocreae quidem ipsis purpureo loro intertextae supra
 talos contrahebantur: chlamys vero alba, aurea fibula
 in pectore nectebatur, caeruleis capitibus in orbem ad
 oram inferiorem picta. Equi autem Theffalici omnes,
 & illorum camporum amoenitatem hilaritate adspēctus
 repraesentantes: frenum quidem, veluti dominum recu-
 sarent, despuebant, & spuma complebant, ceterum men-
 ti rectori sessoris, quocunque verteret, obtemperabant:
 phaleris vero & frontalibus argenteis ac deauratis ita
 exornati erant, ut hac in parte certamen de gloria in-
 ter ephebos esse videretur. Sed hos, Cnemon, sic exor-
 natos, adeo despiciebant & praeteribant oculi eorum,
 qui aderant, & in praefectum equitum (erat autem cu-
 ra mea, Theagenes) coniiiciebantur, ut videretur tan-

¹ Τοῦτο πεποιημένον) Πεποι- mosth. παραπρ. 360. F. 340. E.
 μένων Cod. Taur. Nempe librarius Haec Dorvill. ad Charit. p. 541.
 πεποιημένον reposuit, nesciens πε- Πεποιημένων habet quoque ed. Basf.
 ποιημένων active notare. v. De-

ἵ ὥστε ἔδοξεν ἂν ὑπ' ἀστραπῆς τὸ Φαινόμενον πρότερον ἅπαν ἡμαυρῶσθαι· τοσοῦτον ἡμᾶς ὀφθεῖς κατέλαμψεν, ἵππεὺς μὲν καὶ αὐτὸς καὶ ὀπλίτης τυγχάνων, καὶ δόρυ μελίαν χαλκόστομον ἐπισείων· τὸ δὲ κράνος οὐχ ὑπελθὼν, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς πομπεύων, Φοινικοβαφῆ χλαμύδα καθειμένος, ἧς τὰ μὲν ἄλλα χρυσοῦς ἐποίκιλλε, τοὺς Λαπίθας ἐπὶ τοὺς Κενταύρους ὀπλίζων· ἡ περόνη δὲ, Ἀθηναῖν ἠλεκτρίνην ἔστεφε, τὴν Γοργοῦς κεφαλὴν εἰς θώρακα προασπίζουσαν. προσέβαλλε δὲ τι χάριτος τοῖς γιγνομένοις, καὶ ἀνέμου λιγεῖα ῥιπή· μείλιχον γὰρ ἐπέπνει, τὴν μὲν κόμην ἠρέμα κατὰ τοῦ αὐχένος διαξαίνουσα, καὶ τοῦ μετώπου τοὺς βοστρύχους παραστέλλουσα, τῆς δὲ χλαμύδος τὰς ἄκρας τοῖς νώτοις τοῦ ἵππου καὶ μηροῖς ἐπιβάλλουσα. εἶπες ἂν καὶ τὸν ἵππον αὐτὸν συνιέναι τῆς ὠραιότητος

quam a fulgure totum id, quod prius lucebat, obscuratum esse. Tantam lucem nobis conspectus attulerat, cum eques quoque ipse esset, & armatus, & hastam fraxineam aerea cuspide vibraret, non reclusa galea, sed aperto capite sese ostentans, purpurea chlamyde indutus, cuius alias partes aurum variabat, Lapithas contra Centauros armans; fibula vero Palladem ex electro repraesentabat, Gorgonis caput in scuto pectori praeferentem. Addebat autem aliquid gratiae & commendationis iis, quae fiebant, venti placida aura. Blande enim adspirabat, comam tranquille circa collum carpens, & capillos in fronte discernens, ac oras chlamydis tergo equi & femoribus iniiciens. Dixisses, & equum ipsum

ἵ ὥστε ἔδοξεν ἂν) Longe elegantius iudicat Dorv. ad Char. p. 704, quod offert Vatic. ὥστε ἔδο-

ξας ἂν, idemque etiam voluisse Cod. Taur. exhibentem ἔδοξες. Ceterum ἂν omittit ed. Bas.

τοῦ δεσπότου, καὶ ὡς καλὸν κάλλιστον φέρειν τὸν
 ἠνιόχον αἰσθάνεσθαι· εὐτὼ τὸν ἀνχένα κυμαίνων, καὶ
 εἰς ὄρθον οὓς τὴν κεφαλὴν ἐγειρών, καὶ σοβαρὰν τὴν
 ὄφρυν κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιδινεύων, ἔφερε τε καὶ
 ἔφερετο γαυρούμενος· εὐήνιά τε προποδίζων, καὶ ἐφ'
 ἑκάτερον ὤμον ἑαυτὸν ἐν μέρει ταλαντεύων, ἄκραν τε τὴν
 ὀπλὴν τῇ γῆ λεπτὸν ἐπικροτῶν, εἰς γαλήνῳ κίνημα τὸ
 βῆμα κατερρύθμιζεν. ἐξέπληττε μὲν δὴ καὶ πάντας τὰ
 ὄρώμενα, καὶ τὴν νικητήριον ἀνδρείας τε καὶ κάλλους
 ψῆφον τῷ νεανία πάντες ἀπένεμον. ἤδη δὲ ὄσαι δημῶ-
 δεις γυναῖκες, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατεία
 κρύπτειν ἀδύνατοι, μῆλοισ τε καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, εὐ-
 μένειαν ἀπ' αὐτοῦ τινα, ὡς ἐδόκουν, ἐφελκόμεναι. κρί-
 σις γὰρ αὕτη μία παρὰ πᾶσιν ἐκρατύνητο, μὴ ἂν φα-

tangi forma domini, & quod pulcher ipse pulcherrimum
 gestaret rectorem sentire. Ita collum commovens, & ar-
 rectis auribus caput attollens, & trux supercilium su-
 pra oculos versans, ferebat & ferebatur exultans ac
 superbiens; & laxato freno alacriter progrediens, ac in
 utrumque latus alternis sese librans, extremaque ungu-
 la terram leniter pulsans, commotionem cum incessus
 tranquillitate temperabat. Stuporem incutiebat omnibus
 illud spectaculum, & victricia fortitudinis & formae suf-
 fragia omnes adolescenti tribuebant. Denique pervulgatae
 mulieres, & quae affectum animi continentia oc-
 cultare non poterant, malis & floribus eum petebant,
 benevolentiam quandam ab ipso, ut videbatur, captantes.
 Idem enim iudicium apud omnes valebat, non posse

1 (Ὡς καλὸν κάλλιστον) Men-
 dosa haec. Legendum vel cum
 Palat. ὡς καλῶν κάλλ. vel ὡς ἄλ-
 λαν κάλλ. vel denique, ὡς καλῆς

κάλλιστον φέρειν, se pulchrum pul-
 cherrimum vestorem habere; ut
 καλῆς ad equum spectet.

νῆναί τι κατ' ἀνθρώπους, ὃ τὸ Θεαγένους ὑπερβάλλοι τὸ κάλλος.

δ'. Ἦμος δ' ἠριγένεια Φάνη ῥοδοδάκτυλος ἦως, (Ὅμηρος ἀν εἶπεν) ἐπεὶ δὲ τοῦ νεῶ τῆς Ἀρτέμιδος ἐξήλασεν ἡ καλὴ καὶ σοφὴ Χαρίκλεια, τότε, ὅτι καὶ Θεαγένην ἠττηθῆναι ποτε δυνατόν, ἔγνωμεν ἄλλ' ἠττηθῆναι τοσοῦτον, ὅσον ἀκραιφνὲς γυναικίον κάλλος τοῦ πρώτου παρ' ἀνδράσιν ἐπαγωγότερον. ἤγετο μὲν γὰρ ¹ ἐφ' ἀρμαμάξης ἀπὸ συναρίδος λευκῆς βοῶν ὄχουμένη. χιτῶνα δὲ ἀλουργὸν ποδήρη χρυσαῖς ἀκτίσι κατὰπαστον ἠμφίεστο. ζώνην δὲ ἐπεβέβλητο τοῖς στέρνοις, ² ἣν ὁ τεχνησάμενος, εἰς ἐκείνην τὸ πᾶν τῆς ἐαυτοῦ τέχνης κατέκλεισεν, οὔτε πρότερόν τι τοιοῦτον χαλκευσάμενος, οὔτε αὔθις δυνησόμενος. δυοῖν γὰρ δρακόν-

quidquam humani apparere, quod Theagenis pulchritudinem superaret.

IV. *At roseis postquam digitis aurora refulsit,* ut Homerus dixit, ac e templo Dianae evecta est pulchra & sapiens Chariclea, tunc quod & Theagenes vincti aliquando posset, cognovimus; sed eatenus vincti, quatenus nativa muliebris formae venustas maiorem, quam viri, etsi pulcherrimi, & singularem ad alliciendum vim habet. Vehebatur enim in rheda, quam iugum boum album trahebat; veste vero purpurea ad pedes usque demissa, & aureis radiis variata, induta fuerat. Zona porro pectus praecinxerat, in quam artifex totam suam artem conluserat, cum neque antea quidquam eiusmodi fabricavisset, neque iterum pari arte conficere potuisset. Duorum enim draconum caudas ad partem

¹ Ἐφ' ἀρμαμάξης -- ἐχουμένη) ἀλουργῆ ed. Bas. pro ἀλουργόν. Cod. Taur. & ed. Bas. ἐφ' ἀμάξης, ² Ἦν ὁ τεχνησάμενος) Impedita & mox pro ὄχουμένη Codd. Palat. structura. Corr. ἡ ὁ τεχνησάμενος Vatic. & Taurin. teste Dorv. ad ἐκείνην -- κατέκλεισεν. Char. p. 444, ἠνιοχουμένη. Tum

τοιν τὰ μὲν οὐραΐα κατὰ τῶν μεταφρένων ἐδέσμευε·
 τούς δὲ αὐχένας ὑπὸ τοὺς μαζοὺς παραμείψας, καὶ εἰς
 βρόχον σκολιὸν διαπλέξας, καὶ τὰς κεφαλὰς διολι-
 σθῆσαι τοῦ βρόχου συγχωρήσας, ὡς περίττωμα τοῦ
 δεσμοῦ κατὰ πλευρὰν ἑκατέραν ἀπηώρησεν. εἶπες ἂν
 τοὺς ὄφεις οὐ δοκεῖν ἔρπειν, ἀλλ' ἔρπειν· οὐχ ὑπὸ βλο-
 συρῶ καὶ ἀπηνεῖ τῶ βλέμματι φοβεροὺς, ἀλλ' ὑγρῶ
 κώματι διαρρέομένους, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰ στέρινα
 τῆς κόρης ἡμέρου κατευναζομένους. οἱ δὲ ἦσαν τὴν μὲν ὕλην
 χρυσοῖ, τὴν δὲ χροίαν κυάνεοι. ὁ γὰρ χρυσοὺς ὑπὸ τῆς
 τέχνης ἐμελαίνετο, ἵνα τὸ τραχὺ καὶ μεταβάλλον τῆς
 Φολίδος, τῶ ξανθῶ τὸ μέλαν εἰσκραθὲν ἐπιδείξεται.
 τριαύτη μὲν ἡ ζώνη τῆς κόρης. ἡ κόμη δὲ, οὔτε πάντη
 διάπλοκος, οὔτε ἀσύνδετος, ἀλλ' ἡ μὲν πολλὴ καὶ
 ὑπαυχένιος, ὡμοῖς τε καὶ νώτοις ὑπεκύμαινε· τὴν δὲ ἀπὸ
 κορυφῆς καὶ ἀπὸ μετώπου δάφνης ἀπαλοὶ κλώνες ἔστε-

dorfi inter scapulas connectebat; porro colla sub ma-
 millas invicem nexa producens, & in nodum tortuosum
 implicans, capita vero elabi e nodo finens, tanquam
 appendicem nodi ab utroque latere suspenderit. Dixis-
 ses, serpentes non videri serpere, sed revera serpere;
 neque rigido & terribili adspectu formidabiles, sed hu-
 mido somno diffuentes, veluti hoc illico sopiti, quod
 circa puellae pectus essent. Ac illi quidem erant, quod
 ad materiam attinet, aurei, ceterum colore caerulei.
 Aurum enim arte denigrabatur, ut asperitatem & varie-
 tatem squamae nigrum fulvo mixtum repraesentaret. Ta-
 lis quidem erat zona puellae. Coma autem neque om-
 nino complicata, neque dissoluta, sed praecipua illius
 pars, & a collo producta, super humeros iactabatur. Ce-
 terum eam, quae a vertice & a fronte descendit, lauri

Φον, ῥοδοειδῆ τε καὶ ἠλιῶσαν διαδέοντες, καὶ σοβεῖν ταῖς αὔραις ἔξω τοῦ πρέποντος οὐκ ἐφίεντες. ἔφερε δὲ τῇ λαιᾷ μὲν τόξον ἐπίχρυσον, ὑπὲρ ὤμων τὸν δεξιὸν τῆς Φαρέτρας ἀπηρητημένης· τῇ θάτερα δὲ λαμπάδιον ἠμμένον· καὶ οὕτως ἔχουσα, πλεον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σέλας ἢ τῶν δάδων ἀπηύγαζεν. Οὗτοι ἐκείνοι Χαρίκλεια καὶ Θεαγένης, ἀνεβόησεν ὁ Κνήμων. Καὶ πῶ γῆς οὔτοι, δείκνυε, πρὸς θεῶν ἱκετεύων ὁ Καλάσιρις, ὁρᾶσθαι αὐτοὺς τῷ Κνήμωνι προσδοκήσας. ὁ δὲ, ὦ πάτερ, θεωρεῖν αὐτοὺς καὶ ἀπόντας ᾤθηεν, οὕτως ἐναργῶς τε καὶ οὐς οἶδα ἰδῶν ἢ παρὰ σοῦ διήγησις ὑπέδειξεν. Οὐκ οἶδα, εἶπεν, εἰ τοιούτους εἶδες, οἴους αὐτοὺς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἢ Ἑλλάδας τε καὶ ὁ ἥλιος ἐθεάσατο· οὕτω μὲν περιβλέπτους, οὕτω δὲ εὐδαιμονιζομένους· καὶ τὴν μὲν, ἀνδράσιν, τὸν δὲ, γυναιξίν· εὐχὴν γιγνομένων. τὴν γὰρ πρὸς θάτερον αὐτῶν συζυγίαν, ἴσα καὶ ἀθανασίαν ἤγον· πλὴν ὅσον

tenelli rami coronabant, rosis similem & candidam, ventisque immodice & praeter decorum turbari non sinebant. Ferebat autem sinistra arcum deauratum, a dextro humero phæretta dependente; altera vero facem accensam. Cumque eo habitu esset, maius tamen ab ipsius oculis lumen, quam a face, reddebatur. Illi ipsi, Theagenes & Chariclea! exclamavit Cnemon. Ubinam terrarum sunt isti, ostende? dicebat, per Deos obtestans Calasiris, conspici eos a Cnemone arbitratus. Ille autem, Videre me, inquit, pater, etiam absentes putabam: adeo illos proprie, & quales visos novi, animoque retineo, tua narratio expressit. Haud scio, inquit, an tales videris, quales illo die Graecia & sol est conspicatus, adeo conspicuos, adeo beatos, ut huius quidem, viri; illius, mulieres tacite exoptarent coniugium. Illorum enim coniunctum par immortalitatem esse du-

τὸν μὲν νεανίαν οἱ ἐγχώριοι, τὴν κόρην δὲ οἱ Θεσσαλοὶ πλεον ἐθαύμαζον· ὁ πρῶτον ἔβλεπον ἐκάτεροι, μᾶλλον ἀγάμειοι. ξένη γὰρ ὄψις τῆς συνήθους ἐτοιμότερον εἰς ἐκπληξίν. ἀλλ' ὠ τῆς ἠδείας ἀπάτης, ὠ τῆς γλυκείας οἰήσεως· ὅπως με ἀνεπτέρωσας, ὄραν τοὺς Φιλτάτους καὶ δεικνῦναι προσδοκηθεῖς, ὦ Κνήμιων. σὺ δὲ με καὶ παντάπασιν ἔσικας ἔξαπατῶν. ἤξειν γὰρ αὐτοὺς ὅσον οὐδέπω καὶ Φανήσεσθαι παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου διεγγυώμενος, κατὰ τούτοις καὶ μισθὸν τὴν κατ' αὐτοὺς ὑφῆγησιν αἰτήσας, ἐσπέρας οὐσης ἤδη καὶ νυκτὸς, οὐδαμῶς δεικνῦναι παρόντας ἔχεις. καὶ ὅς, Θάρσει, ἔφη, καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθόν, ὡς ἐκείνων ἀληθῶς ἤζόντων. νῦν δὲ ἴσως τι κῶλυμα γέγονε, καὶ βράδιον ἢ κατὰ τὰ συγκεείμενα ἀφικνῶνται. καὶ ἄλλως οὐδ' ἂν παρόντας ἔδειξα, μὴ τὸ πᾶν τοῦ μισθοῦ κομισάμενος· ὥστε εἰ

cebant; praeterquam quod adolescentem indigenae, virginem autem Thessali magis admirabantur; id quod primum videbant, utrique praecipue suspicientes. Novus enim & inusitatus conspectus facilius, quam consuetus, potest animum percellere. Sed, o dulcem deceptionem, o suavem opinionem, quomodo me in spem sustulisti, cum te videre carissimos, & ostensurum esse exspectarem, Cnemon! Tu vero me omnino decipere videris. Cum enim ipsos iamiam venturos esse, & in conspectu futuros, initio orationis promiseris, obque isthaec praemium a me hanc ipsam de illis narrationem petieris, vesperiam & nocte adventante, nusquam praesentes ostendere potes. Ille autem, Ades animo, inquit, & omitte timorem, eo quod sint revera venturi. Nunc autem fortassis aliquod impedimentum intercessit, quod tardius veniant, quam inter nos convenerat. Alioqui ne praesentes quidem ostenderem, integra mercede prius non re-

σπεύδεις τὴν Θέαυ, πλήρου τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ εἰς τέλος ἄγε τὴν οἰήγησιν. Ἐγὼ μὲν, εἶπεν, ἄλλως τε οὐκᾶν τὸ πρᾶγμα πρὸς ὑπόμνησίν με τῶν λυπούντων ἄγον, καὶ σε ἀποκναίειν ὤθηην, ἀδολεσχία τῷσαύτη προσκορῆ γεγεννημένον. ἐπεὶ δὲ Φιλήκοός τις εἶναι Φαίνη, καὶ καλῶν ἀκουσμάτων ἀκόρεστος, Φέρε, ὅθεν ἐξέβην, τὸν λόγον εἰσβάλωμεν· ἀψάμενοί τε λύχνον πρότερον, καὶ τὰ κοιταῖα τοῖς νυχίοις Θεοῖς ἐπισπείσαντες, ὡς ἂν τῶν εἰωθότων τετελεσμένων, ἐννυκτερεῦεν ἡμῖν ἐπ' ἀδείας τοῖς διηγήμασιν ἐγγίνοιτο.

ε'. Ταῦτα εἶπε, καὶ λύχνος τε ἡμμένος εἰσεφέρετο Θεραπαινίδι, τοῦτο τοῦ πρεσβύτου προστάξαντος, καὶ τὴν σπονδὴν ἀπέχεεν, ἄλλους τε τῶν Θεῶν, καὶ τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ πᾶσιν ἐπικαλούμενος· εὐνείρον τε ἤτει τὴν νύκτα, καὶ Φανῆναι αὐτῷ τοὺς Φιλτάτους κατὰ γοῦν

portata. Quamobrem si ad conspectum illorum properas, imple id, quod tu vicissim promifisti, & deduc ad finem inchoatam narrationem. Ego, inquit, & alioqui fronte defugio negotium, quod me ad recordationem eorum, ex quibus dolorem capio, ducit, & me molestum esse tibi tanta garrulitate fatiato existimavi. Ceterum cum tam cupidus audiendi esse videaris, & honestis narrationibus infatibilis, age, ad eam partem, a qua sum digressus, aggrediamur, accenso prius lychno, & libationibus ante fomnum Diis nocturnis factis, ut usitatis caerimoniiis peractis, pernoctare nobis vacantibus hisce narrationibus tranquille liceat.

V. Haec dixit, statimque lychnus accensus ab ancilla, senis iussu, inferebatur; & libationem faciebat, cum alios Deos, tum prae ceteris Mercurium invocans, ac petebat felicem insomniis noctem, &, ut sibi apparerent carissimi in somnis, supplex orabat. His autem peractis,

τὸν ὕπνον ἰκέτευε. καὶ τούτων τετελεσμένων, Ἐπειδὴ τοί-
 ιυν ἔφη, ᾧ Κνήμων, τὸ μῆμα τοῦ Νεοπτολέμου ¹ πε-
 ριστοιχίσατο ἢ πομπή, καὶ τρίτον οἱ ἔφηβοι τὴν ἵππον
 περιήλασαν, ὠλόλυξαν μὲν αἱ γυναῖκες, ἠλάλαξαν δὲ
 οἱ ἄνδρες. τότε ὥσπερ ὕφ' ἐνὶ συνθήματι, βόες, ἄρνες,
 αἶγες, ἱερεύοντο, καθάπερ μιᾷ χειρὶ πᾶσι τῆς σφαγῆς
 ἐπενεχθεῖσης. βωμόν τε παμμεγέθη σχίζαις μυρίαῖς
 φορτάσαντες, καὶ τὰ νενομισμένα τῶν ἱερέων ἄκρα
 πάντα ἐπιβέντες, κατάρχειν τῆς σπονδῆς τὸν ἱερέα τοῦ
 Πυθίου καὶ τὸν βωμόν ἀνάπτειν ἤξιουν. ὁ δὲ Χαρικλῆς
 τὴν μὲν σπονδὴν αὐτῶ προσήκειν ἔλεγε· τὸν βωμόν δὲ ὁ
 τῆς θεωρίας ἄρχων ἀπτέτω, παρὰ τῆς Ζακόρου τὴν δᾶ-
 δα κομισάμενος. τοῦτο γὰρ ἔθος ὁ πάτριος γινώσκει νό-
 μος. ταῦτα εἶπε, καὶ ὁ μὲν ἔσπενδε· τὸ πῦρ δὲ Θεαγέ-
 νης ἐλάμβανεν. ὅτε, ᾧ Φίλε Κνήμων, καὶ ὅτι θεῖον ἦ

Postquam igitur, inquit, o Cnemon, sepulcrum Neo-
 ptolemi pompa circumvit, & tertio ephebi equis sunt
 circumvecti, ploratum fustulerunt mulieres, & viri in-
 conditum clamorem ediderunt. Tum quasi ad unum quod-
 dam signum, hoves, arietes, caprae mactabantur, tan-
 quam una manu caede omnibus illata. Denique ara in-
 signi magnitudine copiose lignis fissis onerata, & defu-
 per legitimis omnibus victimis impositis, ut inciperet
 libationem sacerdos Apollinis, & aram succenderet, pe-
 tebant. Charicles autem libationem quidem ad se per-
 tinere dicebat, aram autem praefectus sacrae legationis,
 ab aeditua face accepta, succendebat. Hanc enim con-
 suetudinem patria sancit lex. Hoc dixit, ac ipse liba-
 bat. Theagenes autem facem accipiebat. Sane, ut sta-
 tuamus, quid sit, mi Cnemon, & quod divinum quid-

¹ Περιστοιχίσατο) Ita Cod. Pa- περιστοιχίσασατο praeferebam cen-
 lat. quam lectionem iure vulgatae fuit Commel.

ψυχὴ καὶ συγγενὲς ἀνωθεν τοῖς ἔργοις ἐπιστούμεθα.
 Ἰ ὁμοῦ τε γὰρ ἀλλήλους ἐώρων οἱ νέοι καὶ ἥρων, ὥσπερ
 τῆς ψυχῆς ἐκ πρώτης ἐντεύξεως τὸ ὅμοιον ἐπιγνούσης,
 καὶ πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν οἰκειὸν προσδραμούσης. πρῶτον
 μὲν γὰρ ἀβρόον τι καὶ ἐπτοημένον ἔστησαν. καὶ τὴν δα-
 δα ὀλκότερον ἢ μὲν ἐνεχειρίζεν, ὁ δὲ ὑπεδέχετο· καὶ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς ἀτενεῖς ἐπὶ πολὺ κατ' ἀλλήλων πηξάντες,
 ὥσπερ εἴ που γνωρίζοντες ἢ ἰδόντες πρότερον, ταῖς μνή-
 μαις ἀναπεμπάζοντες, εἶτα ἐμειδίασαν βραχὺ τι καὶ
 κλεπτόμενον, καὶ μόνῃ τῇ διαχύσει τοῦ βλέμματος
 ἐλεγχόμενον. ἔπειτα ὥσπερ καταιδεσθέντες τὸ γεγονός,
 ἐπυρρίασαν· καὶ αὐθις, τοῦ πάθους οἶμαι καὶ τὴν καρ-
 δίαν ἐπιδραμόντες, ὠχρίασαν καὶ ἀπλῶς, μυρίον εἶδος
 ἐν ὀλίγῳ τῷ χρόνῳ τὰς οἴψεις ἀμφοῖν ἐπεπλανήθη, καὶ

dam anima, cognatumque superiori naturae, ex operibus
 & functionibus eius cognoscimus. Simul enim se invi-
 cem intuebantur, tanquam anima sui simile primo con-
 gressu cognoscente, & ad cognatum praestantia digni-
 tateque par accurrente. Principio igitur repente, quasi
 consternati constiterunt: & facem haec quidem constan-
 tius tradebat, ille autem recipiebat, uno obtutu in sese
 defixis oculis, non fecus ac hi, qui se alicubi antea no-
 verunt, aut viderunt, alter in alterius memoriam rede-
 untes. Deinde leniter arriserunt, & furtim, ita ut risum
 diffusio tantum vultus redargueret. Postea tanquam illos
 facti puderet, rubore sunt suffusi; & rursus, cum affe-
 ctus, ut arbitror, cor pervasisset, expalluerunt. Denique
 innumerae species intra exiguum tempus in illorum vul-

Ἰ Ὅμοῦ τε γὰρ ἀλλ. ε. οἱ νέοι
 καὶ ἥρων) Ultima haec, οἱ νέοι καὶ
 ἥρων, quae defunt in ed. Basf. e
 tribus Codd. quibus & Taurin.
 (apud Dorv. ad Char. p. 19) acce-

dit, revocanda duxi, suadente o-
 rationis ferie. Idem Taurin. mox
 verba ita transponit, ἐντεύξεως ἐκ
 πρώτης.

μεταβολή παντοία χροιάς τε καὶ βλέμματος, τῆς ψυχῆς τὸν σάλον κατηγοροῦσα. ταῦτα δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς, ὡς εἰκὸς, ἐλάμβανεν, ἄλλον πρὸς ἄλλην χρεῖαν τε καὶ διάνοιαν ὄντας. ἐλάμβανε δὲ καὶ τὸν Χαρικλέα, τὴν πάτριον εὐχὴν καὶ ἐπίκλησιν καταγγέλλοντα. ἐγὼ δὲ πρὸς μίαν τὴν παρατήρησιν τῶν νέων ἡσυχολοῦμην, ἐξ ἐκείνου, Κνήμων, ἐξ οὐπερ ὁ χρησμὸς ἐπὶ Θεαγένει θυομένῳ κατὰ τὸν νεῶν ἦδετο, πρὸς ὑπόνοιαν τῶν ἐσομένων ἀπὸ τῶν ὀνομάτων κεκινημένος. ἀλλ' οὐδὲ ἀκριβῶς οὐδὲν ἔτι τῶν ἐξῆς χρησθέντων συνέβαλον.

στ'. Ἐπεὶ δὲ ὄψε ποτε καὶ ὥσπερ βιαίως τῆς κόρης ἀποσπώμενος ὁ Θεαγένης ὑπέθηκέ τε τὸ λαμπάδιον, καὶ τὸν βωμὸν ἀνῆψεν, ἐλέλυτο μὲν ἡ πομπή, πρὸς εὐωχίαν τῶν Θετταλῶν τραπέντων· ὁ δὲ ἄλλος δῆμος ἐπ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος ἀνεχώρησεν. ἡ Χαρίκλεια δὲ ἐφε-

tu vagabantur, ac mutatio omnis generis, tum coloris, tum oculorum, significans animi commotionem. Haec latebant vulgum, ut consentaneum est, cum alius in aliam rem & cogitationem animum intendisset. Latebant & Chariclem, consuetam precationem & invocationem recitantem. Ego autem soli observationi iuvenum vacabam post illud tempus, quam de Theagene sacrificante in templo oraculum cecinit, ad suspicandum ea, quae eventura fuerant, ex nominum coniectura commotus. Sed tamen adhuc nihil exacte de iis, quae in reliqua parte oraculi praedicta fuerant, coniciebam.

VI. Ceterum postquam sero aliquando, & quasi per vim a virgine avulsus Theagenes, facem subiecit, & aram succendit; soluta est tandem pompa, Theffalis convivio ineuntibus. Reliqui autem ex populo in suam quisque domum discesserunt. Chariclea quoque, albo pallio

στρίδα λευκὴν ἐπιβαλομένη, σὺν ὀλίγοις τοῖς συνήθεσιν ἐπὶ τὴν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ νεῶ καταγωγὴν ᾤρμησεν· οὐδὲ γὰρ ᾄκει σὺν τῷ νομιζομένῳ πατρὶ, ¹ τῆς ἀγιστείας ἔνεκα παντοίας ἑαυτὴν χαρίζουσα. περιεργότερος τοίνυν, ἐξ ὧν ἠηκόειν τε καὶ ἐωράκειν, γεγωνῶς, ἐντυγχάνω τῷ Χαρικλεῖ τοῦτο σπουδάσας. καὶ ὅς, Εἶδες, ἠρώτα, τὸ ἀγλαΐσμα τὸ ἐμόν τε καὶ Δελφῶν Χαρίκλειαν; Οὐ νῦν πρῶτον, ἔφην, ἀλλὰ καὶ πρότερον πολλάκις, ² ὁσάκις δὴ μοι κατὰ τὸν νεῶν ἐνέτυχεν, οὐχ ὡς ἂν τις ἐκ παρόδου, τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ καὶ συνέβυσεν οὐκ ὀλιγάκις, καὶ περὶ θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων εἴ τί ποτε διαπορήσειεν; ἠρώτησέ τε καὶ ἔμαθε. τί οὖν δὴ σοι τὰ νῦν ἔδοξεν, ᾧ ἀγαθὲ, ἄρά τινα τῇ πομπῇ κόσμον ἤνεγκεν; Εὐφήμεσον, εἶπον, ᾧ Χαρίκλες,

fese operiens, cum paucis familiaribus ad conclave suum, quod erat in ambitu templi, contendit. Neque enim habitabat cum credito patre, quo minus persuaderi posset, omnino sese ab illo separans. Ego igitur curiosior redditus ex his, quae audieram, & videram, obviam venio Charicli, dedita opera. Ille autem, Vidistine, interrogabat, lumen meum, & Delphorum, Charicleam? Non nunc primum, inquibam, sed & antea saepius, quotiescunque populus in templo erat. Et non tantum e diverticulo, ut dicitur, sed & una mecum non raro sacrificavit, & de divinis ac humanis rebus, si quid aliquando ambigebat, me interrogavit, & ex me didicit. Quae igitur tibi visa est in praesentia? Num etiam aliquem ornatum pompae attulit? Bona verba, inquibam,

¹ Τῆς ἀγιστείας) i. e. cultus divini, vel vitae sanctioris causa omnimodis sese segregans. Hic interpret haesit, cum Bas. legens ἀπιστείας pro ἀγιστείας. *Commel.*

² Ὅσάκις δὴ μοι) Vitiose ed. Bas. ὁσάκις δῆμος, & interpret Latinus. Mox ex eadem reduxi συνέβυσεν, pro vulgata συνέβυσα, quam Palat. & Xyl. agnoscit.

ὥσπερ καὶ τὴν σελήνην εἰ διαπρέπει τῶν ἄλλων, ἡρώ-
 τας, ἀπτέρων. Καὶ μὴν ἐπήνουν τινες, εἶπε, καὶ τὸν
 Θετταλὸν νεανίσκον. Τὰ δεύτερα, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ τρίτα
 νέμοντες τὴν τε κορωνίδα τῆς πομπῆς καὶ ὄφθαλμὸν
 ἀληθῶς τὴν σὴν θυγατέρα γνωρίζοντες. ἤδετο τούτοις ὁ
 Χαρικλῆς, (καὶ μοι ὁ σκοπὸς ἐκ τῶν ἀληθῶν ἠνύετο,
 θαρσεῖν μοι τὸν ἄνδρα βουλομένῳ παντοίως) καὶ μει-
 διάσας, Πορεύομαι νῦν ἐπ' αὐτὴν, ἔλεγεν. εἰ δέ σοι
 Φίλον, ¹ συμπροθυμήθητι, καὶ, μή τι πρὸς τῆς ὀχλι-
 κῆς ἀηδίας ἐπιτέτριπται, συνεπίσκεψαι. χαίρων μὲν
 ἐπένευσεν ἐνεδεικνύμεν δὲ ὡς ἀσχολίας ἄλλης προου-
 γιαιότερον τίθεμαι τὸ κατ' αὐτόν.

ζ'. Ἐπεὶ δὲ παρεγενόμεθα οὐ κατήγετο, καταλαμ-
 βάνομεν εἰσελθόντες ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἀλύουσαν, καὶ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς τῷ ἔρωτι διαβρόχους. καίπειδ' ἴδ' ὁ πατέρα

Charicle: non fecus ac si luna stellis ceteris antecellat,
 interrogas. Atqui laudabant quidam, inquit, & Theffa-
 lum adolescentem. Secundas illi tribuentes, immo & ter-
 tias, ego inquam. Ceterum coronidem pompae & ocu-
 lum revera tuam filiam agnoscebant. Voluptatem inde
 capiebat Charicles, (mihī vero ex veris ad scopum iter
 praeparabatur, id praecipue cupienti, ut fidenti animo
 vir esset) & arridens: Eo nunc ad ipsam, dicebat. Quod
 si tibi placet, eas una, &, ne forte aliquid molestiae ce-
 perit ex turbae tumultu, mecum revisas. Gaudens qui-
 dem annuebam; verumtamen prae me ferebam alii oc-
 cupationi anteferre illius negotium.

VII. Postquam autem pervenimus in eius cubiculum,
 ingressi deprehendimus eam in lecto languentem, turba-
 tam, & oculos amore madentes. Cumque patrem foli-

¹ Συμπροθυμήθητι) Interpres lat. vertit, quasi in suo habuerit συμ-
 πορεύθητι, male.

τὰ εἰωθότα περιεπτύξατο, πυνθανομένῳ τί πεπόνθοι, τῆς κεφαλῆς ἄλγῆμα διοχλεῖν ἔλεγεν ἠδέως τε ἀν ἡρεμεῖν, εἴ τις ἐπιτρέποι. πρὸς ταῦτα διαταραχθεὶς ὁ Χαρικλῆς, ὑπεξῆει τε τοῦ θαλάμου σὺν ἡμῖν, ἡσυχίαν ταῖς θεραπεύαις ἐπιτάξας. προελθὼν τε τῆς οἰκίας, Τί ἄρα τοῦτο, ἔλεγεν, ὦ γαθε Καλάσιρι; τίς ἢ προσπεσοῦσα τῷ θυγατρῷ μαλακία; Μὴ θαύμαζε, εἶπον, εἰ τοσούτοις ἐμπομπεύσασα δήμοις, ὀφθαλμὸν τινα βάσκανον ἐπεσπάσατο. γελάσας οὖν εἰρωνικὸν, Καὶ σὺ γὰρ, εἶπεν, ὡς ὁ πολὺς ὄχλος, εἶναί τινα βασκανίαν ἐπίστειπας; Εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἀληθῶν, ἔφην. ἔχει γὰρ οὕτως. ὁ περιεκεχυμένος ἡμῖν οὗτος ἀῆρ δι' ὀφθαλμῶν τε καὶ ῥινῶν καὶ ἄσθματος καὶ τῶν ἄλλων πόρων εἰς τὰ βάθη δικνούμενος, καὶ τῶν ἔξωθεν ποιότητων συνεισφερόμενος, οἷος ἀν εἰσρεύσῃ, τοιοῦτο καὶ τοῖς δε-

to more amplexu exceperet, quaerenti, quid illi accidisset, dolorem capitis sibi molestum esse dixit, libenterque se quieturam, si liceat. Turbatus his Charicles, exivit e thalamo nobiscum una, ancillis, ut tranquilla essent omnia, imperans; & progressus ante aedes, Quid hoc autem est, bone Calasiri, dicebat? Quis languor filiolum invasit? Ne mireris, dixi, si, cum in tanta populi frequentia sese ostentaret, attraxerit invidium aliquem oculum. Subridens igitur ironice, Tu quoque, dixit, vulgi more, fascinationem esse aliquam fortasse credis. Ut aliud quidpiam, quod maxime verum sit, inquam: atque hoc ita existit. Hic aër undiquaque nobis circumfusum, per oculos, nares, & anhelitum, & alios poros intus penetrans, & una secum exteriores qualitates, quibus imbutus est, inferens, qualis influxerit, talem quoque affectum iis, qui illum exceperunt, infe-

ξαμένοις πάθος ἐγκατέσπειρεν. ὥστε ὁπόταν σὺν Φθόνῳ
 τις ἴδοι τὰ καλὰ, τὸ περιέχον τε δυσμενεῦς ποιότητος
 ἐπέπλησε, καὶ τὸ παρ' ἑαυτοῦ πνεῦμα πικρίας ἀνάμε-
 στον εἰς τὸν πλησίον διερρίπισε. τὸ δὲ, ἅτε λεπτομέρες,
 ἄχρις ἐπ' ὅσπερ καὶ μυελοὺς αὐτοὺς εἰσδύεται, καὶ νόσος
 ἐγένετο πολλοῖς ὁ Φθόνος, οἰκείον ὄνομα βασκανίας ἐπι-
 δεξάμενος. ἤδη δὲ καὶ κείνα σκόπησον, ὧ Χαρίκλες, ὅσοι
 μὲν ὀφθαλμίας, ὅσοι δὲ τῆς ἐκ λοιμῶν καταστάσεως
 ἀνεπλήσθησαν, θίγοντες μὲν οὐδαμῶς τῶν καμνόντων,
 ἀλλ' οὐδὲ εὐνῆς, ἀλλ' οὐδὲ τραπέζης ¹ τῆς αὐτῆς μετα-
 σχόντες, ἀέρος δὲ μόνου ταυτοῦ κοινωνήσαντες. τεκμη-
 ριούτω δέ σοι τὸν λόγον, εἴπερ ἄλλο τι, καὶ ἢ τῶν ἐρώ-
 των γένεσις· οἷς τὰ ὁράμενα τὴν ἀρχὴν ἐνδίδωσι, καὶ οἷον
 ὑπήνεμα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πάθη ταῖς ψυχαῖς εἰσ-

minat. Quamobrem cum aliquis cum invidia res prae-
 claras est intuitus, simul & circumstantem aërem infe-
 sta qualitate implevit, & spiritum a se amarulentia ple-
 num in id, quod propinquum est, transmittere solet. Il-
 le autem, ut tenuis & subtilis, usque ad ossa ipsa &
 medullas penetrat: atque ita plerisque fuit invidia mor-
 bi causa, qui proprium nomen fascinationis accepit. Iam
 autem & illa considera, Charicles, quam multi dolorem
 oculorum & pestis contagionem hauserint, cum haud-
 quaquam attigissent illis morbis laborantes, immo ne
 lecti quidem, nec mensae eiusdem, sed tantum aëris fuif-
 sent participes. Argumento tibi fit, si quidquam aliud,
 tum etiam amorum ortus, quibus obiecta visa initium
 & ansam dant, & tanquam subventaneos affectus per-

¹ Τῆς αὐτῆς μετασχόντες, ἀέρος
 δὲ μόν.) Cod. Taur. h. l. ita habet,
 τραπέζης τῶν αὐτῶν μετασχόντες,
 ἀέρος δὲ μόνον &c. teste Dorv. ad
 Char. p. 594, quod & ipse vul-

gatae lectioni praeferabat. Equi-
 dem, assumto inde μόνον, vulga-
 tam plurium Codd. auctoritate
 corroboratam cur deseram, non-
 dum causam video.

τοξεύονται. καὶ μάλα γε εἰκότως. τῶν γὰρ ἐν ἡμῖν πόρων τε καὶ αἰσθήσεων, πολυκίνητόν τε καὶ θερμώτατον οὔσα ἢ οἴψις, δεκτικωτέρα πρὸς τὰς ἀπορροίας γίνεται, τῷ κατ' αὐτὴν ἐμπύρῳ πνεύματι τὰς μεταβάσεις τῶν ἐρώτων ἐπισπασμένη.

ἦ. Εἰ δὲ χρή σοι καὶ παραδείγματος ἕνεκα, λόγον τινὰ φυσικώτερον ¹ παραδέσθαι, βίβλοις δὲ ἰεραῖς ταῖς περὶ ζῶων ἀνάγραφτον· ὁ Χαραδριὸς τοὺς ἰκτεριῶντας ἰᾶται· καὶ ὁ τοῦτο πάσχων, εἰ τῷ ὀρνέῳ προσβλέποι, τὸ δὲ φεύγει καὶ ἀποστρέφεται τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμύσαν, οὐ φθονοῦν ὡς οἴονται τινες, τῆς ὠφελείας, ἀλλ' ὅτι θεώμενος, ἔλκειν καὶ μετασπᾶν εἰς ἑαυτὸν ὡσπερ ῥεῦμα πέφυκε τὸ πάθος· καὶ διὰ τοῦτο ἐκκλίνει καθάπερ τρῶσιν τὴν ὄρασιν. καὶ ὄφρων δὲ ὁ καλούμενος βασιλίσκος, ὅτι καὶ πνεύματι μόνῳ καὶ βλέμματι πᾶν ἀφαναίνει καὶ λυμαίνεται τὸ ὑποπίπτον, ἴσως

oculos in animas adiiciunt. Ac verisimili quidem ratione. Cum enim inter ceteros poros & sensus, qui sunt in nobis, adspēctus plurimarum mutationum fit capax, & calidissimus, facilius recipit affectiones circumstantes, ferventi spiritu amores, qui transpirant, attrahens.

VIII. Quod si opus est, exempli causa narrationem aliquam tibi ex libris sacris, a naturae consideratione sumtam, proferam. Charadrius ictericis medetur: quae avis, si isthoc morbo laborans aliquis eam conspexerit, fugit, & averfatur eum conclusis oculis, non invidentia, ut quidam aiunt, auxilii, sed quod adspiciens accersit & trahit ad sese a natura morbum, veluti fluxum quendam; ac ea de causa declinat adspēctum, tanquam icctum. Et quod serpens, qui basiliscus vocatur, solo afflatu & adspēctu obvia quaeque exsiccat & inficiat, for-

¹ Παραδέσθαι) Ed. Bas. λόγον παραδέσθαι & ταῖς περὶ ζῶων ἀνάφωσιχ. παρὰ βιβλίος ἰεραῖς, omisiss γραπτον. Minus accurate.

ἀκήκοας. εἰ δέ τινες καὶ τοὺς Φιλτάτους, καὶ οἷς εὖνοι τυγχάνουσι, καταβασκαίνουσιν, οὐ χρὴ θαυμάζειν. φύσει γὰρ φθονεῶς ἔχοντες, οὐχ ὁ βούλονται δρῶσιν, ἀλλ' ὁ πεφύκασιν.

θ'. Πρὸς ταῦτα μικρὸν ἐπιστήσας, Τὸ μὲν ἀπόρημα, ἔφη, σοφώτατα καὶ πιστικώτατα διέλυσας. εἴτε δὲ καὶ αὐτὴ πόθου ποτὲ καὶ ἔρωτος αἰσθοίτο· τότε ἂν ὑγιαίνειν αὐτὴν, οὐ νοσεῖν ὑπέλαβον. οἶσθα, ὡς ἐπὶ τοῦτό σε καὶ παρεκάλεσα. νῦν δὲ οὐδὲν δέος εἰ μὴ τοῦτο πέπονθεν ἢ μισόλεκτρος καὶ ἀνέραστος· ἀλλὰ βασκανίαν ἔοικε τῶντι νοσεῖν· καὶ δῆλον ὡς καὶ ταύτην διαλύσαι βουλήσῃ, φίλος τε ὢν, καὶ τὰ πάντα σοφός. ἐπιγγελλόμεν εἴ τι πάσχουσιν αἰσθοίμην, εἰς δύναμιν βοηθήσειν.

ι'. Καὶ περὶ τούτων ἔτι διασκοπούμενοις ἡμῖν, ἐΦί-

raffe audisti. Quod si aliqui & carissimos, ac eos, quibus bene volunt, fascinant, mirum non est. Cum enim natura sint invidi, non hoc, quod volunt, sed quod a natura est illis infitum, faciunt.

IX. Ad haec paullulum commoratus, Hanc controversiam, inquit, sapientissime, & maxime probabilibus argumentis dissolvisti. Utinam autem etiam ipsa desiderium & amorem aliquando sentiret! tunc equidem illum recte valere, non aegrotare, existimarem. Scis, quod hac etiam in re tuam opem imploraverim. Nunc vero nihil minus metuendum est, quam ne hoc illi acciderit, quae lectum odit, & amorem averfatur, sed fascinatione revera laborare videtur. Neque mihi dubium est, quod & hanc dissolvere voles, pro nostra amicitia, & sapientia tua omnibus in rebus singulari. Promittebam, si eam ex aliquo laborare sensissem, me pro virili opem laturum.

X. Cumque adhuc de his deliberaremus, accurrit qui-

σταταί τις ἐσπουδασμένως· καὶ, ὦ γαστοῖ, Φησὶν, ὑμεῖς δὲ ὡσπερ ἐπὶ μάχην ἢ πόλεμον, ἀλλ' οὐκ εὐωχίαν κληθέντες, οὕτω μέλλετε· ἦν παρασκευάζει μὲν ὁ κάλλιστος Θεαγένης, ἐποπτεύει δὲ ὁ μέγιστος ἠρώων Νεοπτόλεμος. δεῦρ' ἴτε· μήτε εἰς ἐσπέραν τὸ συμπόσιον παρέλκετε, μόνοι τῶν πάντων ἀπολειπόμενοι. προκύψας οὖν μοι πρὸς τὸ οὖς ὁ Χαρικλῆς, Οὗτος, ἔφη, τὴν ἀπὸ ξύλου κλησὶν ἠκεῖ Φέρων· ὡς λίαν ἱ ἀπροσδιόνυσος καὶ ταῦτα ὑποβεβρεγμένος. ἀλλ' ἴωμεν, ὡς δέος μὴ καὶ πληγὰς ἡμῖν ἐμφορήσῃ τελευτῶν. Σὺ μὲν παίζεις· ἴωμεν δ' οὖν, ἔφη. ἐπεὶ δὲ ἐπέστημεν, ἑαυτοῦ πλησίον τὸν Χαρικλέα κατέκλινεν ὁ Θεαγένης. ἔνεμε δὲ ἄρα τι καὶ μοι τιμῆς τῷ Χαρικλέους ἕνεκα. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς εὐωχίας τί ἂν λέγων ἐνοχλοῖην, τοὺς παρθενικοὺς χοροὺς, τὰς

dam properans, & , O praeclari, inquibat, vos vero tanquam ad proelium, aut ad bellum, & non ad convivium vocati, ita cunctamini, cum quidem illud appareret optimus Theagenes, praefes autem fit illius maximus heros Neoptolemus. Huc ite, neque ad vesperam convivium protrahite, cum soli ex omnibus abstitis. Inclinator igitur Charicles, in aurem mihi: Hic, inquit, adest baculo invitans. Quam sublimis est Bacchus, praecipue humectatus. Sed eamus: metuendum est enim, ne ad extremum plagas nobis inferat. Tu quidem iocaris, eamus tamen, inquibam. Postquam autem venimus, prope se ipsum collocavit Chariclem Theagenes. Mihi quoque tribuebat aliquid honoris, Chariclis causa. Iam quid tibi molestus sim, narrans illa, quae in convivio fue-

ἱ Ἀπροσδιόνυσος) Quam parum liberalis, quam importunus, propter κλησὶν τὴν ἀπὸ ξύλου. Lufus est in voce: quem qui non intel-

lexerunt, reposuere ὡς λίαν ἄχρος Διόνυσος, ut Basil. 1. fatis ἀπροσδιόνυσος.

αὐλητρίδας, τὴν ἐνόπλιον τῶν ἐΦήβων καὶ πυρρήχιον ὄρχησιν, τὰλλα οἷς τὸ πολυτελές τῶν ἐδεσμάτων ὁ Θεαγένης διήτησεν, εὐόμιλόν τε καὶ ποτιμώτερον τὸ συμπόσιον ἀπεργαζόμενος; ἀλλ' ἂ δὴ μάλιστα σοί τε ἀκούειν ἀναγκαῖον, ἐμοί τε λέγειν ἥδιον, ἐκεῖνα ἦν. ὁ Θεαγένης ἀνεδείκνυτο μὲν ἰλαρὸς εἶναι, καὶ φιλοφρονεῖσθαι τοὺς παρόντας ἐβιάζετο, ἠλίσκετο δὲ πρὸς ἐμοῦ τὴν διάνοιαν ὅποι φέροιτο· νῦν μὲν¹ τὸ ὄμμα ἠνεμαμένος, νῦν δὲ βυβίον τι καὶ ἀπροφάσιστον ἐπιστένων, καὶ ἄρτι μὲν κατηφής τε καὶ ὥσπερ ἐπ' ἐννοίας, ἄρτι δὲ ἀθρόον ἐπὶ τὸ φαιδρότερον ἑαυτὸν μεταπλάττων, ὥσπερ ἐν συναισθήσει γιγνόμενος, καὶ ἑαυτὸν ἀνακαλούμενος, καὶ πρὸς πᾶσαν μεταβολὴν ραδίως ὑποφερόμενος. διάνοια

runt, choreas virginum, tibicinas, armatam & pyrrhichiam saltationem epheborum, & alia, cum quibus lautos & opiparos cibos Theagenes temperaverat, familiare & magis aptum computationi convivium efficiens? sed quae & te audire inprimis necesse est, & mihi narrare iucundum, haec sic accipe. Theagenes prae se ferebat quidem laetitiam, & sibi ipsi vim faciebat, ut humaniter ac festive tractare praesentes videretur; ceterum a me deprehendebatur, quorsum animo tenderet, cum iam oculos versaret, iam vehementius & sine ulla causa ingemisceret, nunc tristis esset & veluti cogitabundus; mox vultum hilariorem sumeret, tanquam sibi conscius & se ipsum revocans, denique in omnem mutationem facile delaberetur. Mens enim amantis, perinde atque

¹ Τὸ ὄμμα ἠνεμαμένος) In Cod. Taur. habetur ἀνεμαμένος, quod per se probum. Plutarchus περὶ εὐθυμ. 470 E. ἀνεαγόσι τοῖς ἐφθαλμοῖς ἀντιβλεπεῖν. Verum qui id hic quadrarit, non perspicio. Si quid mutandum, malim ἠνεμημένος.

Heliod. P. J.

Haec Dorv. ad Char. p. 481. Equidem vulgatam teneo, hoc sensu: derigit vultu, obstupuit Charicleae amore incensus. Si quid tamen mutandum, malim τὸ ὄμμα ἀνεμαμένος, qualis est amantium vultus.

N

γὰρ ἑρῶντος, ὁμοίον τι καὶ μεθύοντος, εὐτρεπτόν τε καὶ οὐδεμίαν ἔδραν ἀνεχόμενον, ἅτε τῆς ψυχῆς ἀμφοτέροις ἐφ' ὑγροῦ τοῦ πάθους σαλευούσης. διὸ καὶ πρὸς μέθην ὁ ἑρῶν, καὶ πρὸς τὸ ἑρῶν ὁ μεθύων ἐπιφορός.

ια'. Ὡς δὲ καὶ χάσμης ἀδημονούσης ἀνάπλευς ἐφαίνετο, τότε δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν παρόντων κατάδηλος ἦν οὐχ ὑγιαίνων ὥστε καὶ τὸν Χαρικλέα, ¹ καθεωρακότα ἀλλ' ἢ τὸ ἀνώμαλον, ἠσυχῆ πρὸς με εἰπεῖν, Καὶ τοῦτον βάσκανος εἶδεν ὀφθαλμός· καὶ ταυτόν μοι δοκεῖ πεπονθέναι τῇ Χαρικλείᾳ. Ταυτόν, ἔφην ἐγὼ, νῆ τὴν Ἴσιν ὀρθῶς τε καὶ οὐκ ἀπεικότως, εἴπερ καὶ ἐν τῇ πομπῇ μετ' ἐκείνην διέπρεπε. ταῦτα μὲν ἡμεῖς. ἐπεὶ δὲ τὰς κύλικας ἔδει περιάγεσθαι, πρόεπινεν ὁ Θεαγένης, καὶ ἄκων, ἐκάστῳ Φιλοτησίαν. ὡς δὲ εἰς ἐμὲ περιῆλθεν,

ebrii, flexibilis est, & quae nulla certa fede manere queat, tanquam animo utrisque in humido affectu fluctuante. Proinde & in ebrietatem amans, & in amorem ebrius proclivis est.

XI. Postea vero quam oscitatione moerenti & anxia plenus apparebat, iam & ceteris, qui aderant praesentes, manifestum erat, quod non recte valeret: ut etiam Charicles, qui praeter varietatem hanc nihil animadverterat, submisit ad me diceret, Et hunc invidus vidit oculus; idemque mihi videtur, quod & Charicleae, illi accidisse. Idem, inquibam ego, per Isim: nec iniuria, quandoquidem in pompa post illam excellebat. Haec quidem nos. Ceterum ubi calices circumagi oportuit, propinabat quidem Theagenes cuique vel invitus, benevolentiae ergo. Ad me autem ut pervenit, cum me

¹ Καθεωρακότα, ἀλλ' ἢ τὸ ἀνάμ.) Accipitur ἀλλ' ἢ hoc loco pro εἰ μὴ vel μόνον, nisi, solum. Sed apud idoneos auctores plerumque praecedit οὐκ, οὐδέν, aut aliud

quid negans. *Commelin.* Nempe priori casu ἀλλ' ἢ, secundo casu ἀλλ' (ἄλλο) ἢ concipiendum e *sententia Dorvill. ad Char. p. 198.*

ἔχω τὴν ΦιλοΦρόνησιν εἰπόντος, ὑποδεξάμενου δὲ οὐδαμῶς, ὄξύ τε καὶ διάπυρον ἐνεῖδεν, ὑπερορᾶσθαι προσδοκίσας. συνεῖς οὖν ὁ Χαρικλῆς, Οἴνου καὶ ἐδεσμάτων, εἶπε, τῶν ἐμψυχομένων ἀπέχεται. τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν ἐρομένου, Μερφίτης ἐστίν, εἶπεν, Αἰγύπτιος, καὶ προφήτης τῆς Ἰσιδος. ὁ δὲ Θεαγένης ὡς τὸν Αἰγύπτιον καὶ τὸν προφήτην ἤκουσεν, ἠδονῆς τε ἀβρόον ἐνεπλήσθη, καὶ, ὡς περ οἱ Θησαυρῶ τινι προστυχόντες, ὀρθώσας ἑαυτὸν, ὕδαρ τε αἰτήσας, καὶ πίων, ὦ σοφώτατε, εἶπεν, ἀλλὰ σύγε, ταύτην δέχου τὴν Φιλοτησίαν, ἣν ἀπὸ τῶν ἠδίστων σοι προέπιον· καὶ Φιλίαν ἣδε ἡμῖν ἢ τράπεζα σπενδέσθω. Ἐσπέισθω, ἔφη, καλὲ Θεάγενης, ἐμοὶ καὶ πάλαι οὔσαν πρὸς σέ· καὶ ὑποδεξάμενος ἔπινον. καὶ τότε μὲν εἰς ταῦτα ἔληξε τὸ συμπόσιον. καὶ ἀπηλ-

accipere ab illo officium benevolentiae dixissem, sed poculum non recepissem, acriter & ardentibus oculis obtuebatur, contemni se existimans. Quod cum intellexisset Charicles: A vino, inquit, & cibis animantium abstinet. Illo autem causam interrogante: Aegyptius est, inquit, Memphites, & antistes Isis. Theagenes igitur, cum Aegyptium me esse, & antistitem, cognovit, subito ingenti voluptate est affectus, & , sicuti ii, qui in thesaurum aliquem inciderunt, sese erigens, aquam poposcit; & , cum exhibisset, O sapientissime, inquit, ad hanc potionem, qua tibi ex iis, quae tibi sunt suavissima, propinavi, & amicitiae foedus inter nos haec mensa faciat. Faciat, inquam, optime Theagenes, quae mihi iampridem tecum intercedit; & recipiens bibebam. Ac tunc quidem in haec desinit convivium, & discede-

ἰ Καὶ πάλαι οὔσαν πρὸς σέ· Commel. cum ceteris οὔσα, ut ad οὔσαν scil. Φιλίαν. Reponendam τράπεζαν referatur.

luxi hanc lectionem e Bas. Male

λαττόμεθα ἐπ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος, πολλά με τοὶ Θεαγένους καὶ θερμότερα ἢ κατὰ τὴν προῦπάρχουσα γνῶσιν κατασπασαμένου. ἐπεὶ δὲ ἤλθον οὐ κατηγόμην, αὐπνος τὰ πρῶτα διῆγον ἐπὶ τῆς εὐνῆς, ἄνω καὶ κάτω τὴν περὶ τῶν νέων Φροντίδα στρέφω, καὶ τοῦ χρησμοῦ τὰ τελευταῖα τί ἄρα βούλοιο ἀνιχνεύων. ἤδ' ὁ δὲ μεσοῦσης τῆς νυκτὸς ὄρω τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν, ὡς ὤμην, (εἶγε ὤμην, ἀλλὰ μὴ ἀληθῶς ἐώρων, καὶ ὁ μὲν τὸν Θεαγένην, ἡ δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐνεχείριζεν, ὀνομαστί τέ με προσκαλοῦντες, ὦρα σοι, ἔλεγόν, εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανήκειν. οὕτω γὰρ ὁ μοιρῶ ὑπαγορεύει θεσμός. αὐτὸς τε οὖν ἕξιθι, καὶ τούσδ' ὑποδεξάμενος ἄγε συνεμπόρους, ἴσα τε παισὶ ποιούμενος, καὶ παράπεμπε ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίων ὄπη τε καὶ ὅπως τοῖς θεοῖς Φίλον.

ιβ'. Ταῦτα εἰπόντες, οἱ μὲν ἀπεχώρησαν· ὅτι μ

bamus in suam quisque domum, cum me Theagenes facius & calidius, quam priore congressu solet, amante & cum osculis complexus esset. Postquam autem veni eo, quo me recipiebam, insomnis primum noctem tradebam in lecto, fursum ac deorsum cogitationem diuvenibus versans, & quid vellent extremae partes oculi, inquirens. Cum autem ad mediam noctem processisset, video Apollinem & Dianam, ut rebar: (si quidem rebar, & non potius vere videbam) ac ille Theagenem haec autem Charicleam mihi tradebat, & nomine mihi compellantes, Tempus est, dicebant, ut in patriam redeas: id enim postulat Parcarum lex. Ipse igitur egredere, & hos receptos adiunge tibi comites, in liberorum diligens loco, & deduc ex Aegyptia terra, quo & quo modo Diis placet.

XII. Haec cum dixissent, illi quidem discesserunt, da

ὄναρ ἦν ἢ ὄψις ἀλλ' ὕπαρ, ἐνδειξάμενοι. ἐγὼ δὲ τὰ μὲν
 ἄλλα συνίην ὡς ἐωράκειν· εἰς τίνας δὲ ἀνθρώπους, ἢ εἰς
 τίνα γῆν παραπέμπεσθαι τοὺς νέους τοῖς θεοῖς Φί-
 λον, ἠπόρου. καὶ ὁ Κνήμων, Ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ
 πάτερ, ἐς ὕστερον αὐτός γε ἐγνωκῶς ἐρεῖς πρὸς ἡμᾶς·
 ἀλλὰ τίνα δὴ τρόπον ἔφασκες ἐνδεδεῖχθαι σοὶ τοὺς
 θεοὺς, ὅτι μὴ ἐνύπνιον ἦλθον, ἀλλ' ἐναργῶς ἐφάνησαν;

Ὁν τρόπον, εἶπεν, ὦ τέκνον, καὶ ὁ σοφὸς Ὅμηρος αἰ-
 νίττεται· οἱ πολλοὶ δὲ τὸ αἶνιγμα παρατρέχουσιν·
 Ἰχθια γὰρ μετόπισθεν (ὡς ἐκεῖνος που λέγει) πο-
 δῶν ἢ δὲ κνημῶν

ῥεῖ· ἐγνων ἀπιόντος. ἀρίγνωτοί τε θεοὶ περ.

Ἄλλ' ἢ καὶ αὐτὸς ἔοικα τῶν πολλῶν εἶναι· καὶ τοῦ-
 το ἴσως ἐλέγχειν, ὦ Καλάσιρι, βουλόμενος, τῶν ἐπῶν

ra significatione, quod non somnii visio fuisset, sed res
 ipsa sic se habuisset. Ego vero alia intelligebam, ita quem-
 admodum videram: ceterum ad quos homines, aut ad
 quam terram deducendi essent adolescentes, dubitabam.
 Haec quidem, inquit, pater, siquidem ipse postea cognovi-
 visti, deinceps mihi quoque narrabis. Ceterum quonam
 modo dicebas, tibi ostensos esse Deos, quod non in somnis
 venerint, sed manifeste apparuerint? Eo modo, inquit,
 fili, quem sapiens Homerus quasi aenigmate significat:
 multi autem aenigma praetereunt:

*Namque pedum (ut alicubi ille dicit) crurumque simul
 vestigia pone*

Perfacile agnovi, remeante aurasque secante.

Dii quoque cognosci possunt, certoque notari.

Atqui ipse videor ex multorum numero esse: & huius me
 fortasse redarguere volens, Calasiri, horum versuum feci-

I Ἄλλ' ἢ καὶ αὐτὸς) Excidit vel leg. ἀλλ', ἢ ὁ Κνήμων, inquit
 forte, ἔφη ὁ Κνήμων· nam, quae Cnemon; nam ἢ nihili est h. l.
 sequuntur, sunt verba Cnemonis:

ἐμνημόνευσας ὧν ἔχω τὴν μὲν ἐπιπολῆς διάνοιαν, ὅτι περὶ καὶ τὴν λέξιν οἶδα ἐκδιδασχθεῖς· τὴν δὲ συγκατεσπαρμένην αὐτοῖς θεολογίαν ἠγνόηκα.

17. Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Καλάσιρις, καὶ τοῦ νοῦν πρὸς τὸ μυστικώτερον ἀνακινήσας, Θεοὶ καὶ δαίμονες, εἶπεν, ὦ Κινήμιον, ἐπιφοιτῶντες τε εἰς ἡμᾶς καὶ ἀποφοιτῶντες, εἰς ἄλλο μὲν ζῶον ἐπελάχιστον, εἰς ἀνθρώπους δὲ ἐπιπλεῖστον ἑαυτοὺς εἰδοποιοῦσι, τῷ ὁμοίᾳ πλέον ἡμᾶς εἰς τὴν φαντασίαν ὑπαγόμενοι. τοὺς μὲν δὲ βεβήλους καὶ διαλάθοιεν, τὴν δὲ σοφοῦ γνῶσιν οὐκ ἀναδιούχοιεν· ἀλλὰ τοῖς τε ὀφθαλμοῖς ἀναγνωσθεῖεν ἀτενὲς διόλου βλέποντες καὶ τὸ βλέφαρον οὐ ποτε ἐπιμύοντες· καὶ τῷ βαδίσματι πλέον, οὐ κατὰ διάστησιν τοῖν ποδοῖν οὐδὲ μετάβησιν ἀνυομένῳ, ἀλλὰ κατὰ τινα ῥύμην αἴριον, καὶ ὀρμὴν ἀπαραπόδιστον, τεμνόντων μᾶλλον τὸ περιέχον ἢ διαπορευομένων. διὸ δὴ καὶ τὰ

si mentionem, quorum ego sententiam vulgatam teneo, inde usque ab eo tempore, quo & verba ipsa edoctus sum. Ceterum inspersam illis theologiae doctrinam ignoro.

XIII. Paullulum igitur immoratus Calasiris, & mentem ad arcanam significationem eruendam excitans: Dii, inquit, & numina, Cnemon, venientia ad nos, & a nobis recedentia, in alia animalia rarissime, in homines autem ut plurimum sese transformant, similitudine magis, ut visum insomnii esse opinemur, nobis imponentes. Quamvis igitur profanos homines latuerint, tamen quin a sapiente cognoscantur, effugere non possunt: sed ex oculis notari possunt, cum continuo obtutu intueantur, & palpebras nunquam concludant; & magis etiam ex incessu, qui non ex dimotione pedum, neque transpositione existit, sed ex quodam impetu aërio, & vi expedita, findentium magis auras, quam trans-

ἀγάλματα τῶν θεῶν Αἰγύπτιοι τὰ πόδε ζευγνύντες
καὶ ὥσπερ ἐνσῦντες ἰστᾶσιν. ἃ δὴ καὶ Ὅμηρος εἰδώς,
ἅτε Αἰγύπτιος, καὶ τὴν ἱεράν παιδείουσιν ἐκδίδαχθεῖς,
συμβολικῶς τοῖς ἔπεσιν ἐναπέθετο, τοῖς δυναμένοις
συνιέναι γνωρίζειν καταλιπών· ἐπὶ μὲν τῆς Ἀθηναῶν,
,,δεινὸν δὲ οἱ ὅσσε Φάανθεν,, εἰπών· ἐπὶ δὲ τοῦ Περσει-
δῶνος, τὸ ,,Ἰχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνήμῶν
ἰ Ρεῖ ἔγνων ἀπιόντος,, οἷον ῥέοντος ἐν τῇ πορείᾳ.
τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ῥεῖ ἀπιόντος, καὶ οὐχ ὡς τινὲς
ἠπάτηνται, ῥαδίως ἔγνων ὑπολαμβάνοντες.

ιδ'. Ταῦτα μὲν, ὧ θεϊότατε, μεμύηκας, ἔφη ὁ
Κνήμων. Αἰγύπτιον δὲ Ὅμηρον ἀποκαλοῦντος σοῦ πολ-

euntium. Quamobrem statuas quoque Deorum Aegyptii
ponunt, coniungentes illis pedes, & quasi unientes. Quae
etiam Homerus sciens, ut Aegyptius, & doctrina sacra
instructus, occulte & involute versibus reddidit, relin-
quens intelligenda iis, qui possent. De Pallade quidem:
Atque truces oculi fulsere tuenti. De Neptuno autem: *Nam-
que pedum crurumque simul vestigia pone Perfacile agnovi re-
meante, tanquam fluente in incessu.* Hoc enim est, flu-
ctuatim remeante; non ut quidam, perfacile agnovi,
falso putarunt.

XIV. His quidem me, o divinissime, initiaſti, inquit
Cnemon. Cum vero saepe Homerum Aegyptium ap-

ἰ Ρεῖ ἔγνων ἀπ.) Si Heliodori
mentem recte teneo, omnino legi
vult in Homero ῥεῖν ἔγνων ἀπ. uti
etiam liquido existat in Bas. atque
hunc sensum isti v. subiicit: *Sensu
enim discedentis* (Neptuni) *vestigia
fluctuatim moveri*, pedibus non per
vices motis, sed iunctim fluctuum
instar prolabantibus. Ita fere *ves-
titu affluens* femina longa veste
induta Phaedro alicubi dicitur.
Non igitur nimii gradus, (ut Sta-

tius de Diana, si recte memini,
eit) sed motus s. incessus fluens
manifestabat Deum. Recte quidem
hoc e prisca Aegyptiorum theo-
logia, quibus Deus *liquidum ae-
therium* audiebat, non item Grae-
ca: alterum quoque, quod Deos
ideo pedibus nexis sculpsferint,
ad artis incunabula potius specta-
re videtur. Mox ex eadem ratio-
ne legendum, τὸ ῥεῖν ἀπιόντος.

λάκις, ὃ τῶν πάντων ἴσως οὐδεὶς ἀκήκοεν εἰς τὴν σήμερον, οὐδὲ ἀπιστεῖν ἔχω, καὶ σφόδρα θαυμάζων ἱκετεύω, μὴ παραδραμεῖν σε τοῦ λόγου τὴν ἀκρίβειαν. Ὡς Κνήμων, εἰ καὶ ἔξωρον τὸ περὶ τούτων νυνὶ διαλαμβάνειν, ἀλλ' ὅμως ἀκούοις ἂν ἐπιτέμνοντος. Ὁμηρος, ὃ φίλος, ὑπ' ἄλλων μὲν ἄλλοθεν ὀνομαζέσθω καὶ πατρὶς ἔστω τῷ σοφῷ πᾶσα πόλις. ἦν δὲ εἰς ἀλήθειαν ἡμεδαπὸς Αἰγύπτιος· καὶ πόλις αὐτῷ, Θῆβαι αἱ ἐκατόμυλοι εἰσι κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον· πατὴρ δὲ, τῷ μὲν δοκεῖν, προφῆτης· τὸ δὲ ἀψευδές, Ἑρμῆς. ὡς περὶ ἦν ὁ δοκῶν πατὴρ προφῆτης· τῇ γὰρ τούτου γαμετῇ τελευτήσῃ τινα πάτριον ἀγιστείαν, καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν καθευδούσῃ, συνῆλθεν ὁ δαίμων, καὶ ποιεῖ τὸν Ὁμηρον, φέροντά τι τῆς ἀνομοίου μίξεως σύμβολον. Πατέρω γὰρ τοῦν μηροῖν αὐτόθεν ἐξ ὠδίνων, πολὺ τι μῆκος τριχῶν ἐπεπόλαζεν· ὅθεν παρ' ἄλλοις τε, καὶ οὐχ ἥκιστα παρ' Ἑλλησιν ἀλητεύων, καὶ τὴν ποίησιν ἄδων, τοῦ ὀνόμα-

pelles, neque credere non possum, & vehementer admirans obsecro, ne praetereas hanc partem orationis inexcussam. Etsi alienum est, Cnemon, ab instituto meo, nunc de his differere, tamen audies breviter. Homerus ab aliis quidem aliunde nominetur, & patria cordato sit urbs quaevis viro. Erat autem revera nostras, Aegyptius: & urbs illi Thebae centiportes, ut ex ipso cognoscere licet; pater autem, opinione hominum, antistes, sed verius, Mercurius. Erat illius existimatus pater antistes, eo quod cum eius uxore celebrante quaedam sacra patria, & in templo dormiente, coivit Deus, & Homerum procreavit, ferentem notam incestae consuetudinis. In utroque enim femore inde usque ab ipso partu, ingens longitudo crinium innatabat. Unde cum inter alios, tum inter Graecos oberrans, & poëma

τος ἔτυχε· αὐτὸς μὲν τὸ ἴδιον οὐ λέγων, ἀλλ' οὐδὲ πόλιν ἢ γένος ὀνομάζων, τῶν δὲ ἐγνωκότων τὸ περὶ τὸ σῶμα παθος εἰς ὄνομα κρατησάντων. Τί δὲ σκοπῶν, ὦ πάτερ, ἐσιώπα τὴν ἐνεγκοῦσαν; ἦτοι τὸ Φυγὰς εἶναι καταιδόμενος· ἐδιώχθη γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτε ἐξ ἐΦήβων εἰς τοὺς ἱερωμένους ἐνεκρίνετο, ἀπὸ τοῦ κηλίδα φέρειν ἐπὶ τοῦ σώματος, νόθος εἶναι γνωρισθεῖς· ἢ καὶ τοῦτο σοφία κατεργαζόμενος, καὶ τοῦ τὴν οὔσαν ἀποκρύπτειν, πᾶσαν ἑαυτῷ πάλιν, πατρίδα μνῶμενος.

ιέ. Ταῦτα μὲν εὖ τε καὶ ἀληθῶς μοι λέγειν ἔδοξας, τεκμαιρομένῳ τῆς τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς ¹ τὸ ἀνειμένον τε καὶ ἡδοῖῃ πάσῃ σύγκρατον ὡς Αἰγύπτιον, καὶ τὸ τῆς φύσεως ὑπερέχον, ὡς οὐκ ἂν οὕτω τοὺς πάντας ὑπερβαλλόμενον, εἰ μὴ τινος θείας ² καὶ δαι-

canens, nomen est naetus: ipse quidem nomen proprium non dicens, neque patriam aut genus nominans; ceterum iis, qui sciebant illam corporis affectionem, ut in nomen illi verteretur, perficientibus. Quorsum autem spectans, pater, tacebat patriam? Aut quod pudebat illum ex filii: erat enim pulsus a patre, quando ex ephēbis inter consecratos recensebatur, ex eo, quod notam ferret in corpore, quae spurium eum argueret: vel hoc etiam consilio fecit, ac dum veram celaret, omnem urbem patriam sibi vindicabat.

XV. Haec quidem recte & vere dicere mihi visus es, facienti coniecturam ex poëmate viri, cum omni voluptate & oblectatione, quasi Aegyptia, temperato, & ex naturae excellentia: quae certe ita omnes non supera-

¹ Τὸ ἀνειμένον τε καὶ) Vitiose ἀληθῶς in ἀληθοῦς, quod spectet Cod. Xyl. ἀνημένον. At Palat. & ad καταβολῆς, hoc sensu, nisi pro Bas. ἀνηγμένον. vero fundamento ponere liceret, eum

² Καὶ δαιμονίας) Ita scriptis Deos genere attigisse. In Commelini lectione facile offendunt θείας Bas. εἰ μὴ τινος θείας κιδεμονίας, καὶ δαιμονίας, quae sunt synonima.

μονίας ὡς ἀληθῶς μετέσχε καταβολῆς. ἀλλ' ἐπεὶ τοὺς θεοὺς Ὀμηρικῶς ἐφώρασας, ᾧ Καλάσιρι, τίνα τὰ μετὰ ταῦτα εἶπέ μοι. Τοῖς προτέροις, ᾧ Κνήμων, ὅμοια πάλιν ἀγρυπνίαι καὶ βουλευμάτα, καὶ νυκτῶν Φίλαι Φροντίδες. ἔχαιρον, εὐρηκέναι τι τῶν οὐ προσδοκωμένων ἐλπίζων, καὶ εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανήξειν προσδοκῶν. ἠνώμην δὲ, ὅτι ὁ Χαρικλῆς στερήσεται τῆς θυγατρὸς, ἐνοῶν. ἠπόρουσιν ὅτῳ δεήσει τρόπῳ τοὺς νέους συναγαγεῖν καὶ κατασκευάσαι τὴν ἕξοδον συμφρονεῖν. τὸν δρασμὸν ἠγωνίων ὅπως μὲν λήσομεν, ὅποι δὲ τραπῶμεν· καὶ πότερον διὰ γῆς ἢ θαλαττεύοντες· καὶ ἀπλῶς, κλύδων μέ τις εἶχε Φροντισμάτων, αὔπνός τε τὸ λειπόμενον ἑταλαιπώρουσιν τῆς νυκτός.

ιστ'. Οὐπῶ δὲ ἡμέρας ἀκριβῶς ὑποφαινούσης, ἐψόφει τε ἡ μέταυλος, καὶ τινος ἡσθόμην καλοῦντος παι-

ret, nisi e divinis quibusdam revera fundamentis existisset. Sed postquam Deos Homerice deprehendisti, Calasiri, quid deinceps sit consecutum, mihi expone. Prioribus, Cnemon, similia, rursus infomnia, & deliberationes, & amicae nocti cogitationes. Gaudebam, aliquid me eorum, quae non cogitabam, invenisse sperans, & reditum in patriam expectans: excruciebar autem, fore, ut Charicles filia privaretur, cogitans. Dubitabam, qua ratione juvenes essent una abducendi, & quo modo discessum adornarem. De fuga eram sollicitus, quo modo illam clam capeffere, & quo dirigere deberemus; & utrum terra, an mari: denique procella quaedam cogitationum me obruebat, & infomne reliquum traducebam noctis.

XVI. Necdum exacte dies illuxerat, perstrepebat ostium atri, & sensi quendam puerum vocantem. Interro-

δίου. ἐρομένου δὲ τοῦ ὑπηρετοῦ τίς ὁ κόπτων τὴν θύραν, ἢ κατὰ ποίαν τὴν χρεῖαν ἀπάγγελλε· εἶπεν ὁ καλῶν, ὅτι Θεαγένης ὁ Θετταλός. ἤσθην ἀπαγγελθέντα μοι τὸν νεανίαν, καὶ εἰσκαλεῖν ἐκέλευον, ἐνδιδόναι μοι ταυτόματον ἀρχὴν τῶν ἐν χερσὶ βουλῶν ἡγησάμενος· ἔτεκμαιρόμην γὰρ ὅτι με παρά τὸ συμπόσιον, Αἰγύπτιον καὶ προφήτην ἀκηκοῶς, ἤκει σύνεργον πρὸς τὸν ἔρωτα ληψόμενος· πάσχων, οἶμαι, τὸ τῶν πολλῶν πάθος, οἱ τὴν Αἰγυπτίων σοφίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἠπάτηνται, κακῶς εἰδότες. ἢ μὲν γὰρ τις ἐστὶ δημῳδὸς, καὶ, ὡς ἂν τις εἴποι, χαμαὶ ἐρχομένη, εἰδώλων θεράπαινα, καὶ περὶ σώματα νεκρῶν εἰλουμένη, βοτάναις προστετηκυῖα, καὶ ἐπωδαῖς ἐπανεχούσα, πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν τέλος οὔτε αὐτὴ προσιοῦσα, οὔτε τοὺς χρωμέ-

gante autem famulo, quis pulsaret fores, & quam ob causam? dixit is, qui vocabatur, quod Theagenes Thesfalus adesset. Delectatus sum nuntio de adolescente, & vocari intro iubebam; offerri mihi ultro & quasi casu initium consilii capiendi, quod prae manibus habebam, existimans. Coniectabar enim, quod cum me in symposio Aegyptium & antistitem esse audisset, veniret adiutorem sibi in amore assumpturus, ita, ut plerique, sicuti existimo, animo affectus, qui Aegyptiorum sapientiam unam & eandem esse existimant, haud recte iudicantes. Est enim quaedam vulgata, &, ut ita dicam, humi serpens, quae simulacrorum ministra est, & circa mortuorum corpora volvitur, herbis intabescens, & incantationibus dedita, neque ad ullum bonum finem perueniens, neque hos, qui illa utuntur, deducens, sed in

ἢ ἠπάτηνται) h. e. falso putent. 496. Ed. Basf. ἠγννται, errore librarii, qui elegantiozem hunc loquendi modum ignoraret, Exquifita haec est lectio omnium fere codd. Palat. Xyl. Vatic. & Taurin. teste Dorv. ad Char. p.

νους Φέρουσα, ἀλλ' αὐτὴ τὰ περὶ αὐτὴν ταπολλὰ
 πταιύουσα. λυπρὰ δὲ τινὰ καὶ γλῆσχρο ἔστιν ὅτε κατ-
 ορθύουσα, Φαντασίας τῶν μὴ ὄντων ὡς ὄντων, καὶ ἀπο-
 τυχίας τῶν ἐλπιζομένων, πράξεων ἀθεμίτων εὐρετής,
 καὶ ἡδονῶν ἀκολάστων ὑπερέτης. ἡ δὲ ἑτέρα, τέκνον', ἡ
 ἀληθῶς σοφία, ἧς αὐτὴ παρωνύμως ἐνοθεύθη, ἣν ἱερεῖς
 καὶ προφητικὸν γένος ἐκ νέων ἀτκοῦμεν, ἄνω πρὸς τὰ
 οὐράνια βλέπει, θεῶν συνόμιλος, καὶ φύσεως κρειτ-
 τόνων μέτοχος, ἀστρῶν κίνησιν ἐρευνῶσα, καὶ μελλόν-
 των πρόγνωσιν κερδαίνουσα· τῶν μὲν γηίνων τούτων κα-
 κῶν ἀποστατοῦσα, πάντα δὲ πρὸς τὸ καλὸν καὶ ὅ, τι
 ὠφέλιμον ἀνθρώποις ἐπιτηδεύουσα. δι' ἣν καὶ γὰρ τῆς
 ἐνεγκούσης εἰς καιρὸν ἐξέστην, εἴ πη, καθῶς καὶ πρό-
 τερόν σοι διήλθον, τὰ προρηθέντα μοι παρ' αὐτῆς, καὶ
 τὸν τῶν ἐμῶν παιδῶν πόλεμον κατ' ἀλλήλων περιγρά-
 ψαιμι. ταῦτα μὲν οὖν θεοῖς τε τοῖς ἄλλοις καὶ μοίραις

multis etiam ipsa suis rationibus offendens, tristitia vero
 quaedam & fordida interdum praestans; nimirum visio-
 nes eorum, quae non sunt, tanquam essent, & frustra-
 tiones speratarum actionum, flagitiorum inventrix, &
 profusarum voluptatum ministra. Altera vero, fili, quae
 revera sapientia est, & a qua illa adulterina degenera-
 vit, quam nos sacerdotes & antistitum genus ab ineun-
 te aetate excolimus, supra res coelestes contemplatur,
 Deorum convivitrix, & naturae praestantioris particeps,
 astrorum motus scrutans, & futurorum praescientiam
 inde acquirens; ab his quidem terrenis malis remota,
 omnia vero ad honestatem & utilitatem hominum insti-
 tuens. Propter quam & ego patria cessi ad tempus, si
 quo modo, quae tibi antea narraui, mihi ab ipsa prae-
 dicta, & bellum filiorum meorum inter sese posse evi-
 tare. Sed haec cum Diis aliis, tum Parcis permessa sua-

ἐπιτετράφθω, οἱ τοῦ ποιεῖν τε καὶ μὴ, τὸ κράτος ἔχουσιν· οἱ καὶ τὴν Ουγὴν μοι τὴν ἐκ τῆς ἐνεγκούσης οὐ διὰ ταῦτα πλέον ὡς εἴκεν, ἢ τὴν Χαρικλείας εὔρεσιν ἐπέβαλον. καὶ τοῦτο μὲν ὅπως, εἴση τοῖς ἑξῆς.

ιζ'. Τὸν δὲ Θεαγένην, ἐπειδὴ περ εἰσῆλθεν, ἀσπασάμενον ἀμειψάμενος, ἐμαυτοῦ τε πλησίον ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἐκάβιζον, καὶ τι χρέος ὄρθριόν σε ἄγει παρ' ἡμᾶς ἠρώτων. ὁ δὲ τὸ πρόσωπον ἐπιπολὺ¹ καταψήσας, Ἀγωνιῶ μὲν, ἔφη, περὶ τοῦ παντός, ἐρυθριῶ δὲ ἐκφαίνειν· καὶ ἐσιώπησεν. ἔγνω οὖν καιρὸν εἶναι τερατεύεσθαι πρὸς αὐτὸν, καὶ μαντεύεσθαι δῆθεν, ἄπερ ἐγίνωσκον. ἰλαρώτερον οὖν αὐτῷ προσβλέψας, Εἰ καὶ αὐτὸς λέγειν ὀκνεῖς, ἔφη, ἀλλὰ τῆγε ἡμετέρα σοφία καὶ θεοῖς οὐδὲν ἄγνωστον. καὶ ἐπιστήσας ὀλίγον, καὶ ψήφους τινὰς οὐδὲν καταριθμούσας ἐπὶ δακτύλων συνθεῖς, τὴν τε

to, in quorum, ut haec faciant, aut non, potestate situm est, qui etiam mihi exsilium non magis propter haec, ut videtur, quam propter Charicleae inventionem, imposuerunt. Id autem quomodo evenerit, ex iis, quae sequentur, cognosces.

XVII. Ceterum Theagenem, postquam ingressus est, & salutavit, resalutatam prope me in lecto collocabam, & Quae necessitas tam manē te ad me adducit? interrogabam. Ille autem cum diu demulisset faciem, Anxius sum, inquit, de summa rerum: erubesco autem aperire, & conticuit. Animadverti igitur, tempus esse mentendi apud ipsum, & divinandi ea, quae sciebam. Itaque hilarius eum contuitus, Etiam si ipse dicere cuncteris, inquam, tamen sapientiae nostrae & Diis nihil est ignotum. Et, cum paullulum me erexissem, & calculos quosdam nihil numerantes in digitis composuissem,

1 Καταψήσας) Xyl. κατακρύψας, minus apte.

κόμην διασεΐσας, καὶ τοὺς κατόχους μιμούμενος, Ἐρᾶς, εἶπον, ᾧ τέκνον. ἀνήλατο πρὸς τὴν μαντείαν. ὡς δὲ ὅτι καὶ Χαρικλείας προσέβηκα, τοῦτ' ἐκεῖνο Θεοκλυτεῖν με νομίσας, μικροῦ μὲν καὶ προσεκύνησε πεσών. ἐμοῦ δὲ ἐπέχοντος, ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν προσελθών. τοῖς δὲ Θεοῖς ἰ ὠμολόγει χάριν, οὐκ ἐσφαλμένος, ᾧν προσεδόκησε σωτήρᾳ τέ με γενέσθαι παρεκάλει μὴ γὰρ ἂν περισωθῆναι, βοήθειας, καὶ ταύτης ταχείας, ἀποτυχόντα τοσούτον αὐτῷ τὸ κακὸν ἐνσηκῆσαι, καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ πόθου φλέγεσθαι, πρῶτον καὶ ταῦτα πειρώμενον ἔρωτος. ὁμιλίας γὰρ ἔτι γυναικὸς ἀπείρατος εἶναι διετείνεται, πολλὰ διομνύμενος· αἰεὶ γὰρ διαπτῦσαι πάσας, καὶ γάμον αὐτὸν καὶ ἔρωτας, εἴ τις ἀκούσειεν, ἕως τὸ Χαρικλείας αὐτὸν ἤλεγξε κάλλος,

& comam sparsissem, afflatus vi numinis imitans, Amas, dixi, o fili. Exsiluit ad illud vaticinium. Postea vero quam & Charicleam addidi, iam tum id me divinitus cognovisse existimans, parum aberat, quin procumbens adoraret. At cum inhiberem, osculabatur saepe caput, accedens, & Diis agebat gratias, quod spe sua lapsus non esset, utque illi servator essem precabatur: neque enim se superstitem esse posse, si auxilio, atque hoc ipso celeri, destitueretur. Tantum malum se invasisse, atque ita flammis affectus uri, praecipue tum primum amorem sentientem. Consuetudinis enim muliebris expertem se esse dicebat, multis modis iurans: semperque respuisse omnes, & coniugia ipsa, & amores, si alicuius audisset, quoad illum Charicleae forma convi-

1 ὠμολόγει χ. οὐκ ἐσφαλμένος, ᾧν πρ.) Codd. Vatic. Palat. & Xyl. ἐμολογεῖν χάριν, οὐκ ἐσφαλμένον ἔλεγεν, ᾧν πρ. Ita quoque Cod. Taur. teste Dorvill. ad Char. p.

688, nisi quod vitiose habeat, ἐσφαλμένος. Utrumvis eligas, eodem redit. Male vero Bas. omittit ᾧν ante προσεδόκησε.

ὅτι μὴ Φύσει καρτερικὸς ἦν, ἀλλ' ἀξιειράστου γυναικὸς
 εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἀβέατος. καὶ ταῦτα λέγων ἐπεδά-
 κρυν, ὡσπερ ὅτι πρὸς βίαν ἠττηται κόρης ἐνδεικνύμενος.
 ἀνελάμβανον οὖν αὐτὸν, καὶ Θάρσει ἔλεγον, ἐπειδὴ-
 περ ἅπαξ καταπέφευγας ἐφ' ἡμᾶς. οὐχ οὕτως ἐκεῖνῃ
 κρείττων ἔσται τῆς ἡμετέρας σοφίας. ἔστι μὲν αὐστηρο-
 τέρα, καὶ κατενεχθῆναι πρὸς ἔρωτα δύσμαχος, Ἄφρο-
 δίτην καὶ γάμον ἀτιμάζουσα, καὶ μέχρις ὀνόματος.
 ἀλλὰ διὰ σε πάντα κινήτεον τέχνη καὶ Φύσιν οἶδε
 βιάζεσθαι. μόνον ἑὺθυμον εἶναι, καὶ ὑφηγουμένῳ
 τὰ δέοντα πείθεσθαι πράττειν. ἐπηγγέλλετο ἅπαντα
 ποιήσειν, ὡς ἂν ἐγὼ προστάττω, καὶ εἰ ξιφῶν ἐπι-
 βαίνειν κελεύοιμι.

ἡ. Λιπαροῦντος δὴ περὶ τούτων καὶ μισθὸν ἅπασαν
 ὑπισχυομένου τὴν οὐσίαν, ἦκων τις παρὰ τοῦ Χαρ-
 ciffet; quod non naturali abstinentia & robore fuisset
 praeditus, sed usque ad illum diem mulierem amore di-
 gnam non vidisset. Et haec dicens lacrimabat, veluti
 invitum & per vim a virgine se victum esse declarans.
 Erigebam illum, & consolabar, & , Esto fidenti animo,
 dicebam, cum semel ad nos confugeris: non enim erit
 illa nostra sapientia fortior. Est quidem austerior, & dif-
 ficulter in amorem delabi potest, Venerem & coniugi-
 um exosa, vel si nomines tantum. Sed propter te om-
 nia movenda sunt. Ars & naturam frangere potest: tan-
 tum confidentem esse oportet, & imperanti necessaria
 parere. Promisit se omnia facturum, sicut ego imperassem.

XVIII. Ita illo obsecrante ac obtestante, & praemium
 omnes suas facultates mihi pollicente, veniens quidam

ἑὺθυμον εἶναι) Cod. Palat. ἑὺ- loco imperandi vim obtinet. Com-
 θυμος εἶναι, ut infra: ἀλλ' εὐελ- mel. Calcem suam adiecit Cod.
 πης εἶναι, ubi vulg. εὐελπιν εἶναι. Taurin. & ipse Dorv. ad Char.
 Ex quo colligitur, nullo scribae p. 52 & 452.
 errore esse factum: εἶναι enim hoc

κλέους, Δεῖται σοῦ Χαρικλῆς, ἔλεγεν, ἀφικέσθαι παρ' αὐτόν· ἔστι δὲ πλησίον ἐνταῦθα ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ ὕμνον ἀποθύει τῷ θεῷ, τεταραγμένος τι κατὰ τοὺς ὕπνους. ἐξανίσταμαι παραχρῆμα, καὶ τὸν Θεαγένην ἀποπέμψας, ἐπὶ τὸν νεῶν ἀφικόμενος ἐπὶ θάκου τινὸς καταλαμβάνω τὸν Χαρικλέα καθήμενον, ἄγαν περίλυπον, καὶ συνεχῶς ἐπιστένοντα. προσελθὼν οὖν, Τί σύνου καὶ σκυθρωπός; ἠρώτων. ὁ δὲ, Τί γὰρ οὐ μέλλω, Θεσίν, ὄνειράτων τέ με διαταραξάντων, καὶ τῆς θυγατρὸς, ὡς ἐπυθόμην, ἀηδέστερον διατεθείσης, καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν αὔπνον διαγούσης; ἐμὲ δὲ λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως οὐχ ὑγιαίνουσα, πλέον δὲ ὅτι τῆς κυρίας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν ἐξῆς ἐνεστηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὀπλίταις δρομεῦσι ἰ δᾶδας ἀναφαίνειν καὶ βραβεύειν τὴν ζάκορον νόμιμον, δυοῖν θάτερον, ἢ ἀνάγκη ταύτην

a Charicle, Petit a te Charicles, dicebat, ut ad se venias. Est autem hic prope in templo Apollinis, & hymno Deum placat, propterea quod turbatus est nescio quomodo in somnis. Confurgo subito, & Theagene ablegato, in templum perveniens, deprehendo Chariclem sedentem in sella, admodum tristem, & continue ingemiscentem. Accedens igitur, Quid ita tristis es & moerens? interrogabam. Ille autem: Cur enim non debeam esse, cum & infomnia me turbaverint, & filia mea, sicuti audivi, aegra sit, & totam noctem insomnem duxerit? me vero cum alioqui dolore afficiat illius adversa valetudo, tum praecipue, quod cum sequens sit certamini destinatus dies, quo armatis cursoribus aedituam facem sustollere, & praeesse legitimum est, alterum ex

ἰ δᾶδας ἀναφαίνειν) Baf. ἀναφέ- ferunt omnes Codd. & est exqui-
ρειν. Sed alterum ἀναφαίνειν prae- sitius.

ἀπολιμπανομένην λυμαίνεσθαι τὸ πάτριον, ἢ καὶ ἄκουσαν ἀφικνουμένην, ἐπιτρίβεσθαι χαλεπώτερον. ὥστε εἰ καὶ μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν γε ἐπαρκῶν, καὶ τινα προσάγων ἴασιν, δικαίως μὲν ἂν πρὸς ἡμᾶς καὶ Φιλίαν τὴν ἡμετέραν, εὐσεβῶς δὲ πρὸς τὸ θεῖον ποιῶις. οἶδα ὡς οὐδὲν ἐργῶδες βουλομένῳ σοι τὸ πρᾶγμα, Βασκανίαν, ὡς αὐτὸς ἔφη, ἰάσασθαι προφῆταις μὲν καὶ τὰ μέγιστα κατορθοῦν οὐκ ἀδύνατον. ὠμολόγουν ἡμεληκένοι, σοφιστεύων καὶ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ τὴν παρῶσαν ἐνδοῦναι παρεκάλουν· ἔχει γὰρ τι συνθεῖναι πρὸς τὴν ἴασιν. τὸ δὲ νυνὶ παρὰ τὴν κόρην ἴωμεν, ἔφην, ἐπισκεψόμεναί τε ἀκριβέστερον, καὶ παραμυθησόμενοι πρὸς ὅσον δυνατόν. ἅμα δὲ, ὦ Χαρίκλες, βούλομαί σε λόγους τινὰς ὑπὲρ ἐμοῦ κινῆσαι πρὸς τὴν παῖδα, καὶ γνωριμώτερον ἀποφῆναι παρακαταθέμενον, ὅπως

duobus evenire necesse fit, ut aut absens pervertat ac destruat morem usitatum, aut vel invita veniens, gravius etiam affligatur. Quamobrem, si quidem prius fieri non potuit, nunc saltem opem illi ferens, & adhibens medicamentum aliquod, officium iustum erga nos amicitiamque nostram, coniunctum cum pietate erga Deum, feceris. Scio, quod minime fit tibi difficile, si modo volueris, fascinationem, ut ipse ais, curare. Antifibus enim vel maxima praestare, haud est impossibile. Fatebar me neglexisse, illi quoque fucum faciens, &, ut mihi spatium praesentis diei concederet, postulabam, quod essem aliquid compositurus in usum medicamenti. Nunc autem ad virginem eamus, inquam, diligentius consideraturi, &, quoad fieri potest, eam consolaturi. Simul vero, Charicles, velim te de me verba aliqua facere apud puellam, & me commendatum illi notiozem effi-

ἂν οικειότερον ἔχουσα πρὸς με, θαρραλεώτερον ἰώμενοι προσίηται. Γινέσθω ταῦτα, ἔφη, καὶ ἀπίωμεν.

ΙΨ. Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τῇ Χαρικλείᾳ, τὰ μὲν πολλὰ τί ἂν τις λέγοι. ἐδεδούλωτο μὲν γὰρ ὀλοσχερῶς τῷ πάθει, καὶ τὴν τε παρείαν ἤδη τὸ ἄνθος ἔΦευγε, καὶ τὸ Φλέγον τοῦ βλέμματος καθάπερ ὕδασι ἐώκει τοῖς δάκρυσι ¹ ἀποσβεννυμένῳ. κατέστελλε δ' οὐδ' ὁμῶς ἑαυτὴν, ἐπειδὴ περ ἡμᾶς ἐθεάσατο, καὶ πρὸς τὸ σὺνηδες βλέμμα καὶ Φθέγμα παντοίως ἐπανάγειν ἐβιάζετο. περιβαλὼν δὲ αὐτὴν ὁ Χαρικλῆς, καὶ μυρία Φιλήσας, καὶ Θεραπείας οὐδὲν ἀπολιπὼν, ³ Ω θυγάτριον, ὦ τέκνον, ἔλεγεν, ἐμὲ τὸν πατέρα κρύπτεις, ἐπάσχεις; καὶ Βασκανίαν ὑποστάσα, σιωπᾶς ὡσπερ ἀδικούσα ² καὶ οὐκ [ἀδικουμένη,] ἠδικημένη παρὰ τῶν κακῶς ἰδόντων σε ὀφθαλμῶν; ἀλλὰ θάρσει. πα-

cere, ut mihi reddita familiarior, confidentius quoque fanantem admittat. Sit ita, inquit.

XIX. Postquam autem venimus ad Charicleam, multa quidem quid attinet dicere? Succubuerat enim profusus affectui, & ex genis flos iam fugerat, & ardor vultus lacrimis tanquam aqua restinctus esse videbatur: tamen sese componebat, cum nos vidisset, & consuetum vultus habitum omnibus modis revocare conabatur. Complexus autem eam Charicles, & multum diffuaviatus, & nihil blanditiarum omittens, O filiola, o nata, dicebat, mene patrem celas, ex quo labores? & cum fascinata sis, taces, quasi iniuria affeceris, & non affecta sis ab oculis, qui te male adspexerunt? Sed ades animo. Ora-

¹ Ἀποσβεννυμένῳ) Recte sic Palatin. & Vatican. At Xyl. ἀποσβεννύμενον. Inter utrumque fluctuat Bas. ὑποσβεννυμένον.

² Καὶ οὐκ [ἀδικουμένη]) Inclusum non agnoscit Palat. Vatican.

nec interpret, & abesse potest. Si retineas, hoc erit: taces, quasi iniuria affeceris, & ipsa iniuria non afficiaris? cum tamen re ipsa iniuria affecta sis &c. Commel.

ρακέκληται Καλάσιρις ὄδε σοφός, ἴασιν τινά σοι πορί-
 τασθαι. δυνατός δὲ ὁ ἀνὴρ, ἄριστος ὢν, εἶπερ τις ἄλ-
 λος, τὴν θεῖαν τέχνην, ἅτε προφητικὸς τὸν βίον καὶ
 ἑρῶϊς ἐκ παίδων ἀνακείμενος· καὶ τὸ μείζον εἰς προσθή-
 κην, ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα φίλος. ὥστε εἰκότα ἂν ποιῆς,
 εἰ προσδέχοιό τε ἀκωλύτως, ἐπάδειν τε ἢ καὶ ἄλλως
 ἴασθαι βουλομένῳ σαυτὴν παρέχοις, οὐδὲ ἄλλως οὕ-
 τα πρὸς τὸ λόγιον γένος ἀπρόσμικτος. ἐσιῶπα μὲν,
 ἐπένευσε δ' οὖν ἡ Χαρίκλεια, καθάπερ ἀσμένῃ τὴν ἐπ'
 ἐμοὶ συμβουλὴν προσιεμένη. καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις
 ἀπηλλάγημεν, ὑπομνήσαντός με τοῦ Χαρικλέους καὶ
 οὖν πρότερον παρεκάλεσεν ἐπιμεληθῆναι καὶ φροντί-
 ζειν, εἴ πῃ τὴν Χαρίκλειαν δυναίμην ἔφεσιν τινα γά-
 λων καὶ ἀνδρῶν ἐμποιῆσαι. ἀπέπεμπον οὖν εὐθυμον,
 ὅκ εἰς μακρὰν ἀνυσθῆσεσθαι αὐτῷ τὴν βούλησιν
 παγγειλάμενος.

us est enim a me Calasiris hic sapiens, ut tibi sanatio-
 nis aliquam rationem inveniat: potest autem id praesta-
 re. Excellit enim, si quisquam alius, in arte divina, tan-
 quam genere vitae antistes, & quod maius est, nobis
 a primis amicus. Quare merito feceris, si illum admi-
 eris absque ullo impedimento, sive incantatione uti, si-
 ve alio modo sanare volenti, te ipsam tradens, cum alio-
 ui a sapientum consuetudine non abhorreas. Tacebat
 uidem, annuebat tamen Chariclea, tanquam libenter
 consilium de me datum admittens. Et tunc, hisce consti-
 tuitis, discessimus, reducente mihi in memoriam Charic-
 leae, ut ea, quae a me petiisset, curarem, & cogitarem,
 ut modo in Chariclea cupiditatem aliquam coniugii &
 amorum excitarem. Deducebam igitur laetum, cum illius
 voluntati brevi satisfactum iri promississem.

Η Λ Ι Ο Δ Ω Ρ Ο Υ
Α Ι Θ Ι Ο Π Ι Κ Ω Ν
Λ Ο Γ Ο Σ Δ.

ΤΗ δὲ ὑστεραῖα, ὁ μὲν Πυθίων ἀγὼν ἔληγεν· ὁ δὲ τῶν νέων ἐπήκμαζεν, ἀγωνοβετούντας, οἶμαι, καὶ Βραβεύοντος Ἐρωτος, καὶ δι' ἀθλητῶν δύο τούτων ¹ καὶ μίνων οὓς ἐξεύξατο, μέγιστον ἀγῶνων τὸ ἴδιον ἀποΦῆνα Φιλονεικήσαντος. γίγνεται γὰρ τοι τοιοῦτον. ἐθεώρει μὲν ἢ Ἑλλάς· ἤβλοθετοῦν δὲ οἱ Ἀμφικτύονες. ἐπειδὴ τοίνυν

H E L I O D O R I
A E T H I O P I C O R U M
L I B E R Q U A R T U S.

POSTRIDIE vero Pythius quidem agone desinebat iuvenilis autem fervebat, arbitro (ut existimo) & praefide Cupidine, & per hos duos athletas, quos coniunxerat, maximum certaminum suum ostendere contentente. Accidit enim tale quiddam. Spectabat Graecia, iudices autem erant Amphictyones. Postquam igitur ali-

¹ Καὶ μίνων) Haec verba Commel. e libris addidit. In ed. Bas. non leguntur, nec agnoscit interpres Latinus. Et sane absque ullo sensu detrimento abesse possunt.

τὰ ἄλλα μεγαλοπρεπῶς ἐτετέλεστο, δρόμων ἄμιλλαι, καὶ πάλης συμπλακαὶ, καὶ πυγμῆς χειρονομία, γέλος ὁ μὲν κήρυξ, Ἄνδρες ὀπλίται παριόντων, ἀνεβήγεν. ἡ ζάκορος δὲ ἡ Χαρίκλεια κατ' ἄκρον τὸ στάδιον ἔθροον ἐξέλαμψεν ἀφειγμένη καὶ ἄκουσα διὰ τὸ πάτριον, ἡ πλέον, ἐμοὶ δοκεῖν, ὄψεσθαι πού τὸν Θεαγένην ἐλπίζουσα· τῇ λαϊᾷ μὲν ἡμμένον πυρφοροῦσα λαμπάδιον, πατέρα δὲ Φοίνικος ἔρνος προβεβλημένη. καὶ, Φανείσα, πᾶν μὲν τὸ θεάτρον ἐφ' ἑαυτὴν ἐπέτρεψεν. ἔφθη δὲ τάχα οὐδεὶς τὸν Θεαγένους ὀφθαλμόν· οὗτος γὰρ ὁ ἔρων ἰδεῖν τὸ ποθοῦμενον. ἐκεῖνος δὲ ἄρα καὶ προακηκῶς τὸ ἐσόμενον, πρὸς μίαν τὸν νοῦν ἡσχόλει τὴν παρατήρησιν· ὥστε οὔτε σιωπᾶν ἐκαρτέρησεν, ἔλλ' ἡρέμα πρὸς με, καθῆστο δέ μου πλησίον ἐξεπίτηδες, Αὐτὴ ἐκεῖνη, ἔφη, Χαρίκλεια. καὶ τὸν μὲν ἡρεμεῖν ἐπέταττον.

magnifice peracta sunt, cursus certamina, luctae conser-
 iones, caestuum pugnae; ad extremum praeco, Ar-
 nati prodeant, proclamavit, & aeditua Chariclea in ex-
 remitate stadii statim resplenduit. Venerat enim, quam-
 is invita, propter morem patrium, vel magis, mea qui-
 lem sententia, se visuram alicubi Theagenem sperans,
 sinistra ferens accensam facem, altera autem ramum pal-
 nae praetendens: &, cum comparuisset, continuo totum
 spectantium confessum ad sese convertit. Vel sic tamen
 nemo Theagenis oculos praevertit. Velox est enim amans
 id videndum id, cuius desiderio tenetur. Atqui ille in-
 iuper cum audisset antea id, quod erat futurum, in eam
 olam observationem animo vacabat. Quapropter ne ta-
 cere quidem potuit, sed submisit ad me, (sedebat autem
 proximus mihi dedita opera) Illa ipsa, inquit, Chariclea
 est. Et hunc quidem quiescere iuebam.

β'. Πρὸς δὲ τὴν κλῆσιν τοῦ κήρυκος, παρείη τις εὐσταλῶς ὠπλισμένος, μέγα τε Φρονῶν, καὶ μόνος ἐπίδοξος ὡς ἐδόκει, καὶ πολλοὺς ἤδη πρότερον ἀγῶνας ἀναδησάμενος, τότε δὴ τὸν ἀνταγωνιζόμενον οὐκ ἔχων, οὐδενὸς οἶμαι θαρρήσαντος τὴν ἀμιλλαν. ἀπέπεμπον οὖν αὐτὸν οἱ Ἀμφικτύονες. οὐ γὰρ ἐπιτρέπειν τὸν νόμον οὐκ ἀγωνισαμένῳ, στέφανον ἀποκληροῦν. ὁ δὲ καλεῖσθαι τὸν βουλούμενον ὑπὸ τοῦ κήρυκος εἰς τὴν ἀγωνίαν ἡξίου. ἐπέταπτον οἱ ἀθλοθέται, καὶ ἀνεῖπεν ὁ κήρυξ, ἦκειν τὸν ἐπελευσόμενον. ὁ δὲ Θεαγένης, Οὗτος ἐμὲ καλεῖ, πρὸς με ἔφησεν. ἐμοῦ δὲ, Πῶς τοῦτο λέγεις, εἰπόντος· Οὕτως, εἶπεν, ὡς ἔσται, ὦ πάτερ· οὐ γὰρ τις ἐμοῦ παρόντος καὶ ὄρῶντος, ἕτερος ἐκ τῶν Χαρικλείας χειρῶν τὸ νικητήριον ἀποίσεται. Τὴν δ' ἀποτυχίαν, ἔφη, καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀδοξίαν οὐδαμῶς τίθεσαι; Καὶ τίς,

II. Ad edictum autem praeconis veniebat quidam eximie armis exornatus, & magnos spiritus gerens, solusque inter ceteros clarus, ut videbatur, qui in multis iam antea certaminibus coronatus fuerat, tunc autem concertatorem non habebat, nemine, ut existimo, in certamen prodire auso. Remittebant igitur eum Amphictyones. Neque enim lex permittit, ut ei, qui non inierit certamen, corona decernatur. Ille autem provocari a praecone in certamen eum, qui vellet, postulabat. Imperabant iudices, proclamavit praeco, ut prodiret aliquis, qui certamen inire vellet. Theagenes autem ad me, Hic me vocat, inquit. Me autem, Quomodo hoc dicis? quaerente: Sic erit, inquit, pater. Neque enim quisquam alius, praesente & vidente me, ex manibus Charicleae victoriae praemium auferet. Frustrationem autem, inquam, & ignominiam, quae hanc consequitur, nihil omnino curas, nec expendis? Quis autem, inquit,

εἶπεν, οὕτως ἰδεῖν καὶ πλησιάσαι Χαρικλεία μανικῶς ἐσπούδακεν, ὥστε με παραδραμεῖν; τίνα δὲ οὕτως ἢ ὄψις ἐκείνης τάχα καὶ πτερωῖσαι δύναται, καὶ μετάρσιον ἐπισπάσασθαι; οὐκ οἶσθα ὅτι καὶ τὸν Ἔρωτα πτεροῦσιν οἱ γράφοντες, τὸ εὐκίνητον τῶν ὑπ' αὐτοῦ κεκρατημένων αἰνιττόμενοι; εἰ δέ τι δεῖ καὶ κόμπον προσιέναι τοῖς εἰρημένοισι, οὐδεὶς ἐς τὴν τήμερον ποσὶ με παρελθὼν ἐσεμνύνατο.

γ'. Ταῦτα εἶπε καὶ ἀνήλατο. παρελθὼν τε εἰς μέσους, τό τε ὄνομα προσήγγελλε, καὶ τὸ ἔθνος ἐδήλου, καὶ τοῦ δρόμου τὴν χώραν ἐκληροῦτο· καὶ τὴν πανοπλίαν ἐνδὺς ἐφειστήκει τῇ βαλβίδι τὸν δρόμον ἀσθμαίνων, καὶ τὸ παρὰ τῆς σάλπιγγος ἐνδοσίμον ἄκων καὶ μόγις ἀναμένων· σεμνὸν τι θεῆμα καὶ περίβλεπτον, καὶ οἶον Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλέα τὴν ἐπὶ Σκαμάνδρῳ μάχην ἀβλεῶντα παρίστησιν. ἐκεκίνητο μὲν δὴ καὶ πᾶ-

tanto ardore flagret videndi & appropinquandi Charicleae, ut me antevertat? cui vero perinde atque mihi, adspectus illius alas addere possit, & eum in sublime rapere? An nescis, quod Amorem etiam alatum faciunt pictores, agilitatem illorum, qui eo detinentur, quasi aenigmate quodam significantes? Quod si oportet iactationem accedere ad ea, quae dicta sunt, nemo ad hunc usque diem, quod me pedibus praecurrerit, gloriatus est.

III. Haec dixit, & profiluit, ac progressus in medium, nomen edebat, & indicabat gentem, & spatium cursus fortiebatur: & induta tota armatura, iterit ad carceres, studio currendi anhelans, & signum tubae invitus & vix exspectans. Praeclarum quoddam erat spectaculum, & conspicuum, & quale Homerus, in quo Achilles proelio ad Scamandrum certat, introducit. Commota enim

σα πρὸς τὸ παρόδοξον ἢ Ἑλλάς, καὶ Θεαγένει νίκην ἤρχετο, καθάπερ αὐτὸς τις ἕκαστος ἀγωνιζόμενος. ἐπακτικὸν γάρ τι καὶ πρὸς τῶν ὀρώντων εἰς εὐνοίαν τὸ κάλλος. ἐκεκίνητο δὲ ἡ Χαρίκλεια πρὸς πᾶσαν ὑπερβολὴν· καὶ εἶδον ἐκ πολλοῦ παρατηρῶν, παντοίας μεταβαλλομένην ιδέας. ὡς γὰρ εἰς ἀκοὴν πάντων ὁ κήρυξ τοὺς δραμουμένους κατήγγειλεν, ἀνεῖπέ τε, Ὀρμενος Ἀρκάς, καὶ Θεαγένης Θετταλὸς, ἔσχαστο μὲν ἡ ὕσπληξ, τέτατο δὲ ὁ δρόμος, μικροῦ καὶ τὴν ὀφθαλμῶν κατάληψιν ὑποτέμνων. ἐνταῦθα οὔτε ἀτρεμεῖν ἔτι κατεῖχεν ἡ κόρη, ἀλλ' ἐσφάδαζεν ἡ βάσις, καὶ οἱ πόδες ἐσκίρτων, ὥσπερ οἶμαι τῆς ψυχῆς τῷ Θεαγένει συνεξαίρομένης, καὶ τὸν δρόμον συμπροθυμουμένης· οἱ μὲν δὴ θεαταὶ, μετέωρος ἅπας ἐπὶ τὸ μέλλον καὶ ἀγωνίας ἀνάμεστος, ἐγὼ δὲ καὶ πλέον, ἄτε δὴ μοι

erat Graecia tota ad illud factum, quod praeter opinionem accidebat, & Theageni victoriam precabatur, non fecus ac si quilibet certamen iniret. Magnam enim vim habet etiam ad conciliandam adspicientium benevolentiam, formae venustas. Commota quoque fuerat & Chariclea supra modum: & vidi, cum id diu observarem, subinde in alium atque alium vultum eam commutari. Nam postquam ita, ut exaudirent omnes, praeco cursu certantes nuntiaffet, & nomina ipsorum proclamasset, Ormenus Arcas & Theagenes Theffalus; relictis carceribus cursus tanta celeritate instituebatur, ut ipsam propemodum oculorum aciem falleret. Ibi ne quieta quidem manere amplius virgo potuit, sed commovebantur illius gradus, & pedes prae exultatione saliebant, tanquam animo una cum Theagene sublato, & illum in cursu adiuvante: ac spectatorum quivis pendebat ab eventus expectatione, & sollicitudinis plenus erat; ego

λοιπόν ὡς παιδὸς ὑπερφροντίζειν προηρημένω. Οὐδὲν θαυμαστὸν, ἔφη ὁ Κνήμων, ὁρῶντας καὶ παρόντας ἀγωνιᾶν, ὅτε καὶ γὰρ νυνὶ περὶ τῷ Θεαγένει δέδια· καὶ σου δέομαι, Φάττον εἰ νικῶν ἀνηγορεύθῃ, διελθεῖν.

δ'. Ἐπεὶ δὴ μέσον, ὦ Κνήμων, ἠνύετο τὸ στάδιον, ὀλίγον ἐπιστρέψας καὶ ὑποβλέψας τὸν Ὀρμενον, ἀνακουφίζει τὴν ἀσπίδα πρὸς ὕψος, καὶ τὸν αὐχένα διεγείρας, τὸ βλέμμα τε ὅλον εἰς τὴν Χαρικλείαν τείνας, ¹ βέλος ἐπὶ σκοπὸν ἐφέρετο, καὶ τοσοῦτον παρέθηκε τὸν Ἀρκάδα ὀργυιῶν πλήθος, ὃ διαλεῖπον εἰς ὕστερον ἐμετρήθη. προσδραμὼν οὖν τῇ Χαρικλείᾳ, πολὺς τε ἐξεπίτηδες, εἰς τὸ στέρνον ἐπίπτει, τοῦ δρόμου δῆθεν τὴν ῥύμην οὐκ ἐνεγκῶν· καὶ τὸν Φοῖνικα κομιζόμενος,

verò etiam magis, qui iam apud me constitueram, ut illius non secus ac filii curam susciperem. Nihil mirum est, inquit Cnemon, quod videntes & praesentes solliciti sunt: nam & ego nunc Theageni metuo, & a te peto, ut eo citius, an victor renuntiatus fuerit, exponas.

IV. Confecto iam medio stadio, iste paullulum conversus & Ormenum torve contuitus, allevat scutum in altum, & erecto collo, & visu prorsus in Charicleam intento, in eam ceu sagitta ad scopum ferebatur: & tantum anticipavit Arcadem, ut ille multis passibus a tergo relinqueretur: quod intervallum postea mensum est. Accurrens igitur ad Charicleam, totus ex industria in illius pectus incidit, quasi impetum cursus continere non posset: & cum palmam auferret, me non latuit, quod

¹ Βέλος ἐπὶ σκοπὸν) Ita Palat. recte. At Xyl. καθάπερ βέλος, sed illud καθάπερ abundare videtur. Perseverat in metaphora a iaculatoribus petita. Alii τέλος ἐπὶ σκοπὸν, ut & interpretes. Sed a scopo aberrarunt. *Commel.* Τέλος habet ed. Bas. Ceterum dura admodum

mihī videtur ellipsis τοῦ καθάπερ, & si eum βέλος dictum, non cum βέλει comparatum existimes, duriores hanc metaphoram sic collocatam in sublimi quidem carmine ferendam putem, non item in pedestri scriptore.

οὐκ ἔλαβέ με τὴν χεῖρα τῆς κόρης Φιλῶν. Ἀπέσωσας, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὅτι καὶ ἐνίκησε καὶ ἐφίλησεν. ἀλλὰ τίνα δὴ τὰ ἐξῆς; Οὐ μόνον ἀκουσμάτων ἀκόρεστος ἄρα ἦσθα, ὦ Κνήμων, ἀλλὰ καὶ ὑπνώ δυσάλωτος. ἤδη γοῦν οὐκ ὀλίγης μοίρας τῆς νυκτὸς παρωχηκυίας, ἀντέχεις ἐγρηγορῶς, καὶ τὴν διήγησιν μηκυνομένην οὐκ ἀποκναίεις. Ἐγὼ καὶ Ὀμήρῳ μέμφομαι, ὦ πάτερ, ἄλλων τε καὶ Φιλότῆτος κόρον εἶναι φήτῃν, πράγματος, ὃ, κατ' ἐμὲ κριτὴν, οὐδεμίαν φέρει πλησμονήν, οὔτε τὸ καθ' ἡδονὴν ἀνυόμενον, οὔτε εἰς ἀκοὴν ἐρχόμενον. εἰ δέ τις καὶ τοῦ Θεαγένους καὶ Χαρικλείας ἔρωτος μνημονεύει, τίς οὕτως ἀδαμάντινος ἢ σιδηροῦς τὴν καρδίαν, ὡς μὴ φέλγεσθαι καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀκούων; ὥστε ἔχου τῶν ἐξῆς. Ὁ μὲν Θεαγένης, ὦ Κνήμων, ἐστεφανοῦτο, καὶ νικῶν ἀνηγορεύετο, καὶ παρεπέμπετο ὑπὸ ταῖς πάντων εὐφημίαις. ἡ Χαρίκλεια δὲ ἤττητο λαμ-

virginis manum oscularetur. Beasti, dixit Cnemon, quod & vicit, & osculatus est. Sed quaenam deinceps consecuta sunt? Non tantum audiendo non fatiari, Cnemon, sed etiam a somno haud facile opprimi potes: & cum iam non parva pars noctis praeterierit, vigilias sustines, & ex producta in longum narratione taedium non contrahis. Ego vero & Homerum reprehendo, pater, qui cum aliarum rerum, tum amoris, fatietatem esse dixerit: quae res, me iudice, nullam fatietatem admittit, neque cum fruitur quispiam, neque cum auditu percipit. Quod si ab aliquo Theagenis & Charicleae amoris fiat mentio, quis est usque adeo adamantino corde, aut ferreo, ut non se oblectet, totum licet audiat annum? Quam ob rem continua narrationem. Theagenes quidem, o Cnemon, coronabatur, & renuntiabatur victor, ac deducebatur omnium gratulationibus; Chariclea vero

πρῶς, καὶ δεδούλωτο τῷ πάθῳ πλέον ἢ πρότερον, αὖθις
ιδεῖσα τὸν Θεαγένην. ἡ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν ἀντίβλεψις,
ὑπόμνησις τοῦ πάσχοντος γίνεται, καὶ ἀναφλέγει τὴν
διάνοιαν ἢ θεῶν, καθάπερ ὕλη¹ πυρὶ γιγνομένη. καί-
κεινή μὲν οἰκαδὲ ἐλθοῦσα, συνήθη νύκτα ταῖς προτέραις
ἢ καὶ ὀριμυτέραν διήγεν. ἐγὼ δὲ αὖθις αὔπνος ἦν, τὴν
τε Φυγὴν ὅποι τραπόμενοι λάβοιμεν ἀνεπισκοπῶν, καὶ
πρὸς τίνα χώραν παραπέμποι τοὺς νέους ὁ θεὸς ἐνοοῶν.
τὸν μὲν δὴ ὄρασμον ἔγνω κατὰ θάλατταν εἶναι ποιη-
τέον, ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ τὸ συνοῖσον λαβῶν, ἔνθα ἔφα-
σκεν, αὐτοὺς -- κῦμα τεμόντας,

Ἐξορθ' ἡελίου πρὸς χθόνα κυανέην.

ε'. Τὸ δὲ ὅπου παραπεμπτέον αὐτοὺς, μίαν μόνην
λύσιν εὔρισκον, εἴ πη δυνηθεῖην ἐπιτυχεῖν τῆς συνεκτε-
θείσης τῇ Χαρικλείᾳ ταινίας, ἐν ἣ τὸ κατ' αὐτὴν διή-

plane victa erat, & mancipata amori magis, quam prius, cum iterum Theagenem vidisset. Amantium enim mutuus adspectus, affectus recordatio ac redintegratio est: & inflammat mentem conspectus, perinde atque ignis materiae admotus. Ac illa quidem domum veniens, similem noctem prioribus, vel etiam acerbiolem, traducebat. Ego autem rurfus infomnis eram, quonam clandestina fuga verteremur considerans, & in quam regionem Deus mitti iuvenes iubeat, cogitans. Ac fugam quidem per mare intellexi capeffendam esse, ex oraculo coniecturam faciens, inde quod dicebat: *Salumque ruentes,*

Ad solis venient torridum ab igne solum.

V. Ceterum, quo essent deducendi, unam saltem, qua id cognoscerem, viam inveniebam, si quo modo possem adipisci expositam cum Chariclea fasciam, cui

¹ Πυρὶ γιγνομένη) Forte πυρὶ ἐγγιγνομένη, vel πυρὶ πλησίον γιγνομένη.

γημα κατεστήχθαι ὁ Χαρικλῆς ἀκηκῶς ἔλεγεν. εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ πατρίδα, καὶ τοὺς ὑπονοηθέντας ἤδη παρ' ἐμοῦ γεννήτορας τῆς κόρης ἐντεῦθεν ἐκμαθεῖν, καὶ ἴσως ἐκεῖ πέμπεσθαι αὐτοὺς ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης. ὄρθριος γοῦν παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἦκων, ἄλλους τε τῶν σικείων καταλαμβάνω δεδακρυμένους, καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Χαρικλέα. πλησιάσας οὖν, τίς ὁ Θόρυβος, διηρώτων. ὁ δὲ, Ἐπέτεινεν ἡ νόστος, ἔφη, τῆς θυγατρὸς, καὶ χαλεπωτέρας ἢ πρότερον πεπεύραται τῆς παρηκούσης νυκτός. Ἄνιπτω, ἔφην, καὶ εἰ λοιποὶ πάντες ἔξίτε. τρίποδά τις καὶ δάφνην καὶ πῦρ καὶ λιβανωτὸν παραδέσσω μόνον. ὀχλείτω δὲ μηδὲ εἷς, ἕως ἂν προσκαλέσωμαι. προσέτατε ταῦτα ὁ Χαρικλῆς, καὶ ἐγένετο. καὶ περὶ σχολῆς ἐλαβόμην, ἠρχόμεν ὡσπερ ἐπὶ σκηνῆς τῆς ὑποκρίσεως καὶ τὸν τε λιβανωτὸν ἐθυμίων, καὶ τινα δῆθεν ψιβύροις τοῖς χεῖλεσι κατευζόμενος, τὴν δάφνην

narrationem de rebus, quae ad eam pertinerent, acui infertam esse, Charicles dicebat se audisse. Consentaneum enim mihi videbatur, quod inde & patriam & parentes puellae, quos iam suspicabar, essem cogniturus, fortassis etiam, quo fata eos mitti iuberent. Mane igitur ad Charicleam cum venissem, & alios necessarios lacrimantes deprehendo, maxime vero Chariclem. Accedens igitur, Quid iste fert tumultus? interrogabam. Ille autem, Auctus est, inquit, morbus filiae, & graviolem hanc, quam antea, noctem experta est. Secede, inquam, & reliqui omnes exeatis: tripodem autem quispian tantum, & laurum, & ignem ac thus apponat: neque me prius quisquam inturbet, quam advoca-vero. Quibus a Charicle imperatis, accinxi me, quasi in scena repraesentationem fabulae inceptans: & thus adolebam, & quasdam preces susurrans, laurum a ca-

ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ τῆς Χα-
 ρικλείας ἐπεσόβουν· καὶ ὑπνώδες τι, μᾶλλον δὲ γραῶ-
 δες, ἐπιχασμώμενος, ὃψὲ καὶ βραδέως ἐπαυσάμην,
 πολὺν τινα λῆρον ἐμαυτοῦ τε καὶ τῆς κόρης καταχέας.
 ἢ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπέσειε, καὶ σεσηρὸς ὑπε-
 μεΐδία, πλανᾶσθαι με τινάλωσ καὶ τὴν νόσον ἀγνοεῖν
 ἐνδεικνυμένη. καθεστθεῖς δὴ πλησίον, Θάρσει θυγα-
 τερ, ἔλεγον εὐτελής ἢ νόσος, καὶ ἰαθῆναι ῥαδίᾳ· βασ-
 κανία σου καθήψατο, τάχα μὲν καὶ ὅτε ἐπόμπευες,
 πλέον δὲ ὅτε ἐβράβευες. ἐγὼ δὲ καὶ ὑπνοῶ τὸν μᾶλ-
 λον βασκῆναντα. Θεαγένης ἔστιν, ὁ τὸ ἐνόπλιον δρα-
 μῶν. οὐκ ἔλαβέ με παρατηρῶν σε πολλάκις, καὶ τὸν
 ὀφθαλμὸν ἰταμώτερον ἐπιβάλλων. ἢ δὲ, Ἐκεῖνος μὲν,
 εἴτε οὕτως εἶδεν, εἴτε μὴ, πολλὰ χαιρέτω. τίνων δὲ
 ἔστιν, ἢ πόθεν; ὅτι πολλοὺς ἐώρων περὶ αὐτὸν ἐπτοη-
 μένους. Ὡς μὲν Θετταλὸς τὸ γένος, ἔφθης ἀκούσασα

pite ad pedes Charicleae sursum ac deorsum subinde
 commovebam: & somnolenter, vel potius aniliter osci-
 tans, tandem desii, cum multas quaedam nugas in me
 & in puellam effudissem. Illa autem identidem caput
 commovebat, & subridebat, operam me ludere & mor-
 bum ignorare significans. Assidens igitur propius, Esto
 bono animo, filia, dicebam: morbus enim levis est, &
 curatu facilis: fascinatio te impetivit haud dubie, cum
 pompae interesses; magis vero, cum praeesses certa-
 mini. Ego autem suspicor, quis te fascinaverit. Theage-
 nes est, qui certavit armato cursu. Neque enim me la-
 tuit, quod in te saepius intentus esset, & oculos petu-
 lantius iniiceret. Illa autem: Ipsum, sive ita me vidit,
 sive non, multum valere iubeo. Ceterum cuias est, aut
 unde oriundus? videbam enim multos illum cum quo-
 dam stupore admirantes. Quod Theffalus sit genere, au-

καὶ τοῦ κήρυκος, ὅτε αὐτὸν ἀνηγόρευσεν. ἀναφέρει δὲ αὐτὸν εἰς Ἀχιλλέα πρόγονον, καὶ μοι ἐπαληθεύειν ἔοικεν, εἰ δὲ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει τοῦ νεανίου τεκμαίρεσθαι πιστουμένῳ τὴν Ἀχιλλεῖον εὐγένειαν· πλὴν ὅσον οὐχ ὑπέρφρων οὐδ' ἀγῆνωρ κατ' ἐκείνον, ἀλλὰ τῆς διανοίας τὸν ὄγκον ἠδύτητι καταπραΰνων. ἀλλὰ καίπερ τοιοῦτος ἂν, πάθοι δριμύτερα ἢν δέδρακεν, ἐπιφθονὸν ἔχων τὸ βλέμμα καὶ σε τῇ θεᾷ καταβασκίνας. Ὡ πάτερ, ἔφη, σοὶ μὲν χάρις ὑπεραλγοῦντι τὰ ἡμέτερα. τί δὲ καταρᾶ μάτην τῷ τάχα οὐδὲν ἠδίκηκότι; νοσῶ γὰρ οὐ βασκανίαν, ἀλλ' ἑτέραν τινα, ὡς ἔοικε, νόσον. εἶτα ἀποκρύπτεις, ἔφη, ὦ τέκνον, ἀλλ' οὐχὶ θαρσῦσα λέγεις, ὅπως ἂν καὶ βοηθείας εὐπορήσαιμεν; οὐχὶ πατὴρ εἰμί σοι τὴν ἡλικίαν, καὶ πλέον τὴν εὐνοίαν; οὐ πατρὶ τῷ σῶ γνώριμος καὶ ὁμόψυχος; ἔκ-

disti antea ex praecone, quando ipsum renuntiavit. Refert vero Achillem generis auctorem, quod mihi vere sibi fumere videtur, coniecturam facienti ex proceritate & forma, Achilleanam generositatem confirmante: praeterquam quod non est arrogans, neque insolens, sicut ille, sed animi ferociam & fastum suavitate lenit ac temperat. Quod cum ita sit, tamen acerbiora ipse patitur, quam intulit, defixus ipse invidio oculo, & te contra adspectu infascinando. O pater, inquit, tibi quidem habeo gratiam, quod vicem nostram doles, & molestus fers: sed quid frustra imprecaris ei, qui nos nulla iniuria affecit? Neque enim fascinatione laboro, sed alio quodam, ut videtur, morbo. Quid igitur celas, inquam, filia, & non potius audacter exponis, quo facilius malo medeamur? An non pater sum tibi aetate, magis vero benevolentia? An non patri tuo notus, & iisdem animorum studiis coniunctus? Indica, quo labores: ha-

Φαίνε ὁ κάμνεις. ἔχεις ἐν ἐμοὶ τὸ πιστὸν, εἰ βούλεις καὶ ἐνώμοτον. λέγε θαρσήσασα, μηδὲ χαρήγει τῷ λυποῦντι μέγεθος σιωπῶσα. πάθος γὰρ ἅπαν τὸ μὲν ὀξέως γνωσκόμενον, εὐβοήθητον· τὸ δὲ χρόνῳ παραπεμπόμενον, ἐγγυὺς ἀνίατον. τροφὴ γὰρ νόσων, ἢ σιωπή· τὸ δὲ ἐκλαλούμενον, εὐπαραμύθητον.

στ'. Ὅλιγον εὖν ἐπισχοῦσα πρὸς ταῦτα, καὶ μυρίας τοῦ νοῦ τροπὰς τε καὶ ὁρμὰς ἐκ τῶν ὄψεων ἐμφήνασα· Συγχώρησον, ἔφη, μοι τὸ τήμερον· ἀκούσῃ δὲ εἰσαυθίς, εἰ μὴ γνοίης προλαβὼν, ἅτε μαντικὸς εἶναι βουλόμενος. ἐξῆεν αὐτόθεν ἀναστὰς, ἐνδιδούς τῇ κόρῃ διατῆσαι ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ψυχῆς τὸ αἰδούμενον. ὁ δὲ Χαρικλῆς ὑπήντα· καὶ, Τί φράζειν ἔχεις, ἡρώτα. Πάντα δεξιῶς, ἔλεγον· εἰς γὰρ τὴν ὑστεραίαν τοῦ μὲν ἐνοχλοῦντος πάθους ἀπαλλάσσεται. ¹ ἕτερον δὲ τι τῶν σοι καθ'

bes me fidum, si velis, etiam iureiurando obstrictum. Dic confidenter, neque dolori vires taciturnitate suppedites. Omnis enim affectio, quae cito cognoscitur, facile curari potest; sed quae tempore inveterascit, prope modum est insanabilis. Alimentum est enim morborum, silentium: ceterum quod enuntiatur, leniri consolatione facile potest.

VI. Paullulum igitur immorata ad haec, & varias animi inclinationes & affectus vultu declarans: Concede mihi, inquit, hodiernum diem; audies vero postea, nisi ipse antea cognoveris, quandoquidem vaticinandi artis peritum te profiteris. Surrexi illico, ac discedens praecepi puellae, ut interim animi pudorem moderaretur. Charicles autem mihi occurrebat, & Quid habes, quod dicas? quaerebat. Omnia fausta, dicebam: cras enim dolore, qui illi molestus est, liberabitur. Et aliud quid-

¹ ἕτερον δὲ τι --- εἰσκαλεῖν.) Commel. suppleta. Pro εἰσκαλεῖν Desunt haec in Basil. e Codd. a Vatican. εἰσβαλεῖν, vitiose; &

ἡδονὴν ὑποστήσεται· κωλύει δὲ οὐδὲν καὶ ἰατρὸν τινα εἰσκαλεῖν. ἀπέτρεχον ταῦτα εἰπὼν, τοῦ μὴ τι πλέον τὸν Χαρικλέα ¹ πυθέσθαι. μικρὸν δὲ ὅσον τοῦ δωματίου προήκων, ὄρῳ τὸν Θεαγένην αὐτοῦ περὶ τὸν νεῶν καὶ τὸν περίβολον εἰλούμενον, καὶ πρὸς ἑαυτὸν διαλεγόμενον, ὥσπερ ἀποχρῶν αὐτῷ καὶ μόνῃ τὴν οἰκῆσιν τῆς Χαρικλείας περισκοπεῖν. ἐκτραπόμενος οὖν παρήειν, ὥσπερ οὐχ ἑωρακώς. ὁ δὲ, Χαῖρε, εἶπεν, ὦ Καλάσιρι, καὶ ἄκουε' σὲ γάρ τοι περιέμενον. ἀνέστρεφον ἀβρόν καὶ Θεαγένης, ἔλεγον, ὁ καλὸς, ἀλλ' οὐχ ἑωράκειν. Ποῖος καλὸς, ἔφη, ὁ Χαρικλεία μὴ ἀρεστός. ἡγανάκτουν ἐγὼ μέχρι τῶν ὄψεσιν καὶ, Οὐ παύσῃ ἔλεγον, ὑβρίζων ἐμέ τε καὶ τὴν ἐμὴν τέχνην, ὕφ' ἧς ἡλω-

pium, ex quo voluptatem magnam percepturus es, inceperat. Interea nihil vetat, quo minus medicum accersi iubeas. Atque his dictis proripui me, ne plura ex me Charicles sciscitaretur. Et cum paullulum tantum progressus essem extra domunculam, video Theagenem ibidem circa templum & ambitum templi obambulantem, & secum colloquentem, tanquam bono se affectum putans, si vel habitaculum Charicleae videret. Deflectens igitur praeteribam, quasi illum non conspexissem. Ille autem, Salve, inquit, Calasiri, & audi: te enim expectabam. Conversus subito, Ecce Theagenem, dicebam, formosum. Non hercle te animadverteram. Qui formosus, inquit, qui Charicleae non placeam? Simulabam vultu, me indignari: &, Non defines, dicebam, me & artem meam afficere contumelia, a qua iam illa

pro ἰατρὸν Xyland. ἰατρῶν, aequē recte.

¹ Πυθέσθαι) Palat. Xyl. πυν-
θάγεσθαι. At Basf. πείθεσθαι, male.

Eadem mox: αὐτῷ μόνον τὴν οἰκῆσιν π. At rectius Pal. & Vat. αὐτῷ καὶ μόνῃ τ. ο. quod etiam Commel. recepit.

κεν ἤδη καὶ ἔρῶν σου κατηνάγκασται, καὶ ὄρῶν ὥσπερ
 τινα τῶν κρειττόνων εὐχεται; Τί λέγεις, ἔφη, ὦ πάτερ
 ὄρῶν ἐμὲ Χαρίκλεια; τί οὖν οὐκ ἄγεις ἤδη παρ' αὐ-
 τήν; καὶ ἅμα προέτρεχεν, ἐπιλαμβανόμενος οὖν τῆς
 χλαμύδος, Στήθι, ἔφην, οὗτος, εἰ καὶ ὄξυς δραμεῖν.
 οὐ γὰρ ἄρπαγμα τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ εὐώνιον, καὶ τῶν ἐν
 μέσῳ τῷ βουλομένῳ προκείμενον, ἀλλὰ πολλῆς μὲν
 βουλῆς, ὥστε πρεπόντως ἀνυσθῆναι πολλῆς δὲ δια-
 σκευῆς, ὥστε ἀσφαλῶς πραχθῆναι, δέόμενον. ἢ τὸν
 πατέρα τῆς κόρης ἠγνόηκας, ὡς Δελφῶν ἐστὶ τὰ πρῶ-
 τα; τοὺς δὲ νόμους οὐκ ἐννοεῖς, αἱ θάνατον τοῖς τοιούτοις
 ἐπιβάλλουσιν; Ἐγὼ, εἶπε, καὶ τελευτῶν οὐ διαφέρω-
 μαι, τυχῶν Χαρικλείας. ἀλλ' ὅμως, εἰ δοκεῖ, πρὸς
 γάμον αἰτῶμεν, τῷ πατρὶ προσιόντες. οὐ γὰρ δὴ μὴ
 ἀνάξιό γε ὄντες τῷ Χαρικλεῖ κηδεύσομεν. Οὐκ ἂν τύ-

capta, & te amare coacta tanquam aliquem praestanti-
 orem videre exoptet? Quid dicis, inquit, pater? vi-
 dere me Chariclea? Quamobrem igitur non ducis ad
 ipsam? & simul procurrebat. Apprehendens igitur eum
 pallio, Sta hic, inquit, etiam si valeas currendi celeri-
 tate. Neque enim est negotium hoc tanquam praeda,
 nec ad consequendum facile, & cuivis volenti exposi-
 tum; sed magno consilio indiget, ut commode perfici,
 & magno apparatu, ut secure agi possit. An ignoras,
 quod pater virginis primum dignitatis locum Delphis
 obtinet? An non legum tibi venit in mentem, quae ca-
 pitalem poenam in tales constituunt? Haud multum re-
 fert, inquit, etiam si moriar, potitus Chariclea: sed ta-
 men, si videtur, petamus illam in matrimonium a pa-
 tre. Neque enim indigni fumus, qui cum Charicle affi-

1 Ὅρῶν ἐμὲ Χαρίκλεια;) Sc. εὐ- εὐχέσθαι ὄρῶν ἐμὲ Χαρικλείαν; Co-
 χεται. At Bas. Χαρίκλειαν; tum dex vero Taur. ἐρῶ μιν Χαρίκλεια; ἢ
 oratio ita supplenda erit: λέγεις male.

χοιμεν, ἔφην· οὐχ ὅτι τῶν κατὰ σέ τι δυνατὸν ἐπιμέμψασθαι, ἀλλ' ὁ Χαρικλῆς ἀδελφῆς ἑαυτοῦ παιδί τὴν κόρην πάλαι κατηγγύησεν. Οἰμῶζει, ἔφη Θεαγένης, ὅς τις ποτέ ἐστίν. οὐ γάρ τις, ἐμοῦ ζῶντος, ἕτερος θαλαμεύσει Χαρίκλειαν· οὐχ οὕτως ἤδε ἡ χεὶρ καὶ ξίφος τοῦμὸν ἀργήσει. Παῦσαι, ἔφην· οὐδενὸς δεήσει τοιούτου· μόνον ἐμοὶ πείθου, καὶ πράττειν ὡς ἂν ὑφηγήσωμαι. νῦν δὲ ἀποχώρει, καὶ Φυλάττου συνεχῶς φαίνεσθαι πλησιάζων, ἀλλ' ἐφ' ἡσυχίας καὶ μόνος ποιοῦ τὰς ἐντεύξεις. ἀπήει κατηφῆς.

ζ'. Ὁ δὲ Χαρικλῆς εἰς τὴν ὑστεραίαν ἐντυχὼν, ὁμοῦ τε εἶδε, καὶ προσδραμὼν ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν· Τοῦτο σοφία, τοῦτο φιλία, συνεχῶς ἀναβοῶν. ἦνυσταί σοι μέγα ἔργον· ἐάλωκεν ἡ δυσάλωτος, καὶ νενίκηται ἡ δυσκαταμάχητος· ἔρα Χαρίκλεια. πρὸς

nitatem contrahamus. Non obtinebimus, inquam: non quod aliquid in te reprehendi aut desiderari possit; sed Charicles fororis suae filio virginem iam pridem despondit. Plorabit, inquit Theagenes, quicumque tandem fit; neque quisquam alius, me vivo, in thalamos ducet Charicleam: non usque adeo manus haec & gladius cessabit meus. Desine, inquam: nulla re eiusmodi opus erit: tantum mihi obtempera, & fac, sicut ego praecepero. Nunc vero discede, & cave, ne saepius me convenire deprehendaris, sed quiete & solus mecum congregere. Abibat subtriflis.

VII. Charicles autem postridie mihi factus obviam, quamprimum me vidit, accurrens, multoties caput osculabatur: Tantum valet sapientia, tantum amicitia, continuo exclamans: perfectum est a te magnum opus. Capta est, quae difficilis captu fuit: & victa est, inexpugnabilis antea. Amat Chariclea. Ad haec iactabun-

ταῦτα ἐθρυπτόμην, ἀνέσπων τε τὴν ὄφρυν, καὶ βλακῶδες βαίνων, Εὐδήλον ἦν, ἔλεγον, ὡς οὐδὲ πρὸς τὴν πρῶτην ἀνθέξει προσβολὴν ἐμοῦ, καὶ ταῦτα μηδενὶ τῶν μειζόνων ὀχλήσαντος. ἀλλὰ πόθεν, ὦ Χαρίκλες, ἐρώσαν ἐγνωρίσατε; Σοὶ πεισθέντες, ἔφη. τοὺς γὰρ εὐδοκίμους τῶν ἰατρῶν, ὡς αὐτὸς ὑπέθου, παρακαλέσας, ἤγον εἰς τὴν ἐπίσκεψιν, ἀμοιβὴν τὴν προσοῦσαν οὐσίαν ὑπισχνούμενος, εἴ τι δύναιντο ἐπικουρεῖν. οἱ δὲ, ὡς τάχιστα εἰσῆλθον, ἠρώτων ὅ, τι πάσχοι. τῆς δὲ ἀποστρεφομένης, ¹ καὶ πρὸς μὲν ἐκείνους οὐδ' ὅτιοῦν ἀποκρινομένης, ἔπος δὲ Ὀμηρικὸν συνεχῶς ἀναβοάσης,

ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέως υἱέ, μέγα φέροτατ' Ἀχαιῶν
ὁ λόγιος Ἀκεστίνος (οἶσθα δὲ δὴ πού τὸν ἄνδρα) τῷ καρπῷ τὴν χεῖρα καὶ ἀκούσης ἐπιβαλὼν, ἀνακρίνειν ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας ἐώκει τὸ πάθος, ὥσπερ, οἶμαι, τὰ καρδίας κινήματα μηνυούσης. οὐκ ὀλίγον τε χρόνον βα-

dus tollebam supercilia, & superbe incedens, Minime dubium erat, dicebam, quod ne primum quidem impetum sustinere posset, cum quidem adhuc nihil efficacius admoverim. Verum unde, Charicle, amantem deprehendistis? Exsequendo id, inquit, quod iusseras. Medicos enim probatae fidei, quemadmodum admonueras, advocatos in conspectum puellae ducebam, praemii loco opes, quas haberem, pollicens, si illi adiumento esse possent. Illi autem quamprimum ingressi sunt, interrogabant, ex quo laboraret? Hac vero averfa, & carmen Homericum exclamante,

Pelida o cunctis praestantior inter Achivos,
sapiens Acestinus (novisti fortasse virum) manum carpo etfi invitae admovens, videbatur ex arteria affectionem iudicare, cordis motus, ut existimo, indicante:

¹ Καὶ πρὸς μὲν ἐκείνους οὐδ' ὅτιοῦν ἀποκρινομένης) Inferuit haec male omiffa sunt. Commelin. e Codd. Nam in Bas.

σανίσας τὴν ἐπίσκεψιν, ἄνω τε καὶ κάτω πολλὰ ἐπιθεωρήσας, Ὡ Χαρίκλεις, ἔφη, περιττῶς ἡμᾶς ἐνθάδε εἰσκέκληκας. ἰατρικὴ γὰρ οὐδὲν ἂν οὐδαμῶς ἀνύσειε πρὸς ταύτην. ἐμοῦ δὲ, Ὡ Θεοὶ, τί τοῦτο λέγεις, ἀναβοήσαντος, οἴχεται οὖν μοι τὸ θυγάτριον, καὶ ἐλπίδος ἐκτὸς γέγονεν; Οὐ Φορῦβου δὴ, Φησὶν, ἀλλ' ἄκουε. καὶ παραλαβὼν με τῆς τε κόρης καὶ τῶν ἄλλων ἄποθεν, Ἡ καθ' ἡμᾶς, ἔφη, τέχνη σώματος πάθη θεραπεύειν ἐπαγγέλλεται. ψυχῆς δὲ οὐ προηγουμένως, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν συμπάσχη μὲν τῷ σώματι κακουμένῳ, συναφελῆται θεραπευομένῳ. τὸ δὲ τῆς κόρης, νόσος μὲν, ἀλλ' οὐ σώματος. οὐ γὰρ χυμῶν τις περιττεύει, οὐ κεφαλῆς ἀλγῆμα βαρύνει, οὐ πυρετὸς ἀναφλέγει, οὐκ ἄλλο τι τοῦ σώματος, οὐ μέρος, οὐχ ὅλον νοσεῖ που. τοῦτο, οὐκ ἄλλο τι, νομιστέον. ἐμοῦ δὲ λιπαροῦν-

Cumque non parvo tempore arteriam tentasset, & sursum deorsumque faepius contemplatus esset, O Charicles, inquit, frustra huc nos advocasti. Medica enim nihil in hac profecerit opera. Me vero, o Dii, quid dicis? exclamante: perit igitur mihi filiola, & iam extra omnem spem salutis posita est. Ne tumultueris utique, inquit, sed audi. Cumque me abduxisset seorsum a puella & ab aliis: Nostra, inquit, ars affecti corporis curationem profitetur, animi vero non principaliter, sed tum tantum, cum corpore afflicto & ipsa affligitur; quae eadem, illo sanato, simul convalescit. Ceterum puella morbo quidem laborat, sed non corporis. Non enim humor aliquis redundat, non capitis dolor illam gravat, non febris inflammat, non aliud quidquam in corpore, neque pars, neque totum, morbo afficitur. Hoc profecto, neque aliud quidquam, pro vero habendum est. Me

τος, καὶ Φράζειν εἴ τι κατέμαθεν ἀξιούντος· Οὐ γὰρ καὶ παιδί γινώριμον, ἔφη, ψυχῆς εἶναι τὸ πάθος, καὶ τὴν νόσον ἔρωτα λαμπρόν; οὐχ ὄρα¹ ὡς κυλοιδιᾶ μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ βλέμμα διέρριπται, καὶ τὸ πρόσωπον ἄχρια, σπλάγχχον οὐκ αἰτιωμένη, τὴν διάνοιαν δὲ ἀλύει, καὶ τὸ ἐπελθὼν ἀναφθέγγεται, καὶ ἀπροσάσιστον ἀγρυπνίαν ὑφίσταται, καὶ τὸν ὄγκον ἀθρόως καθήρηται; ζητητέος σοι, Χαρίκλες, ² ὁ ἰασόμενος (γένοιτο δ' ἂν) μόνος ὁ ποθούμενος. ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν ἀπήει. πρὸς σε δὲ ἐγὼ δραμαῖος τὸν ἐμὸν καὶ σωτήρα καὶ θεόν, ὃν μόνον ἐγὼ εὐεργετηῆσαι δύνασθαι καὶ κείνη γινώσκει. πολλὰ γοῦν ἐμοῦ δεομένου καὶ ἐξεπέειν ὅ, τι πάσχοι παρακαλοῦντος, ἐν μόνον ἀπεκρίνατο, ὡς

autem obsecrante, & ut diceret, si quid intellexisset, postulante: An non, inquit, etiam ipsi puellae notum est, affectum esse animae, & morbum, amorem manifestum? An non vides, quod illi oculi turgescant, & vultus turbatus sit, & facie palleat, de corde non conquesta? ad haec animo errat, & quidvis oblatum loquitur, & vigiliis absque causa sustinet, denique succum corporis & iustam amplitudinem subito amisit. Inquirendus est tibi, Charicles, si modo fieri possit, aliquis, qui illam fanet. Praestiterit autem id solus is, cuius desiderio flagrat. Haec cum dixisset, discedebat. Ad te autem ego cursim abii, meum servatorem, & Deum, quem solum mederi posse, & ego & illa agnoscit. Nam me multis modis petente, &, ut diceret, quo angeretur, obsecran-

¹ Ὡς κυλοιδιᾶ) Male antea duplici λ in omnibus Heliodori edd. scribebatur h. v. de quo vide eruditam Ruhnkenii notam ad Tim. p. 169, ed. II, ubi nec hunc locum neglexit.

μόνος) Mutila h. l. ed. Baf. γένοιτ' ἂν μόνος; omisso ὁ ἰασόμενος, cuius erroris causa in extremis syll. τοῦ ἰασόμενος & τοῦ μόνος; eiusdem fere soni, latet. Ceterum γένοιτο δ' ἂν unciis inclusi, perspicuitatis gratia.

ἀγνοεῖ μὲν ὃ πέπονθεν, εἰδέναι δὲ ὡς Καλάσιρις ἂν ἰάσαιτο μόνος· καὶ εἰσκαλεῖν σε παρ' αὐτὴν ἰκέτευεν. ἐξ οὗ δὴ καὶ μάλιστα συνέβαλον, ὡς ὑπὸ τῆς σῆς σοφίας ἐάλωκεν. Ἀρ' οὖν ὡσπερ ὅτι ἐρᾷ, πρὸς αὐτὸν ἐγώ, καὶ τὸ, τίος, ἔχοις ἂν λέγειν; Οὐ μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἔφη πῶς γὰρ ἂν, ἢ πάθειν τοῦτο εἰδείην; ἠυχόμεν δὲ Ἀλκαμένους αὐτὴν ἐρᾶν, ἢ πάντα χρήματα, τοῦ τῆς ἀδελφῆς παιδὸς τῆς ἐμῆς, ὃν πάλαι αὐτῇ νυμφίον, ὅσαγε εἰς βούλησιν ἤκειν τὴν ἐμὴν, κατηγγύησα. ἐμοῦ δὲ εἰπόντος ὡς ἔξεστι πείραν λαμβάνειν, εἰσάγοντα παρ' αὐτὴν καὶ δεικνύντα τὸ μεράκιον, ἐπαινέτας ἀπήει. καὶ περὶ πλήθουσιν ἀγορὰν αὐτῆς μοι συντυχῶν, Ἀνίαιρον ἀκούσῃ πρᾶγμα, ἔλεγεν· ἢ παῖς δαιμονῶν ἔοικεν, οὕτως ἀλλόκοτόν τι τὸ κατ' αὐτὴν. εἰσῆγον, ὡς ἐκέλευσας, τὸν Ἀλκαμένην καὶ ἀβρότερον ἐδείκνυον· ἢ δὲ,

te, hoc tantum respondit: se quidem ignorare, quid sibi accidisset, persuasum autem habere, quod solus Calasiris sanare posset, & ut te ad illam accerferem, orabat. Unde coniecturam feci, tua eam sapientia captam esse. An igitur tu, quod amore teneatur, inquam, & cuiusnam, dicere audeas? Non, per Apollinem, inquit. Quomodo enim, aut unde hoc scirem? Optarem autem, illam prae omnibus divitiis Alcamenem amare, sororis meae filium, quem iampridem ipsi, quatenus hoc mei arbitrii est, sponsum designavi. Me autem hortante, ut periculum faceret, introducendo ad illam & ostendendo adolescentem: collaudato consilio, discedebat. Rursus autem, quo tempore forum est refertum, mihi factus obviam, Audies rem acerbam & molestam, dicebat: filia insanire videtur, adeo inusitatum quiddam ei accidit. Introducebam, sicut iubebas, Alcamenem, & delicatius exornatum ostendebam. Illa autem, tanquam

ὡσπερ τὴν Γοργοῦς θεασαμένη κεφαλὴν, ἢ τὶ τῶν ἀτο-
 πατέρων, ὄξυ τι καὶ μέγα ἀνέκραγε, καὶ τὴν ὄψιν
 πρὸς θάτερα τοῦ οἰκήματος ἀπέστρεψε, καὶ τὰς χεῖ-
 ρας ὡς βρόχον ἐπάγουσα τῷ τραχήλῳ διαχρήσασθαι
 ἠπέιλει, καὶ ἐπώμνυεν, εἰ μὴ θᾶπτον ἐξίοιμεν. ἐκεῖνης
 μὲν δὴ, καὶ λόγου θᾶπτον, ἀπηλλάγημεν. τί γὰρ καὶ
 ἔδει ποιεῖν, ἀτοπίαν τοσαύτην ὀρώντας; σοῦ δὲ ἰκέται
 καὶ πάλιν γιγνόμεθα, μὴτ' ἐκεῖνη περιῦδεῖν ἀπολλυ-
 μένην, μῆτε ἡμᾶς τῶν κατ' εὐχὰς ἀποτυγχάνοντας.
 Ὡ Χαρίκλες, ἔφην, οὐ διήμαρτες εἰπὼν δαιμονῶν τὴν
 κόρην. ὀχλεῖται γὰρ ὑπὸ δυνάμεων ἄς αὐτὸς κατέπεμ-
 ψα, καὶ τούτων οὐκ ἐλαχίστων· ἀλλ' ὡς εἰκὸς ἦν
 ἐκεῖνη, ἀ μῆτε ἐπεφύκει, μῆτε ἐβούλετο, καταναγ-
 κάσαι πράττειν. ἀλλὰ μοι ἀντίθεός τις ἔσικεν ἐμποδί-

Gorgonis conspecto capite,, aut aliqua re adhuc magis
 formidabili, alta & acuta voce exclamavit, & vultum
 ad aliam partem conclavis avertit, & manus tanquam
 laquetum collo admovens, se sibi mortem conscituram
 esse minabatur: & iureiurando confirmabat, sese factu-
 ram, nisi quamprimum exiremus. Ab illa quidem vel di-
 cto citius discessimus: quid enim faciendum fuit, rem
 tam prodigiosam videntibus? Tibi autem supplices ite-
 rum sumus, neve illam interire, neve nos voto nostro
 frustrari patiaris. O Charicles, inquam, haud falso di-
 xisti, insanire puellam. Commovetur enim a daemonibus,
 quos illi immisi, iisque non minimis, sed qui illam, ut
 conveniebat, ad ea facienda, a quibus & natura & ani-
 mi constitutione abhorrebat, cogarent. Sed mihi vider-
 tur contrarius quispiam Deus impedire negotium, &

¹ (Ὡς εἰκὸς ἦν ἐκεῖνη) Ita Bas.
 At Vat. & Xyl. pro ἐκεῖνη legunt
 ἐκείνην· qui accusativus si retinea-
 tur, libens ὡς in αἰς mutaverim,
 ut ad δυνάμεων referatur. Cante-

rus in suo Syntagmate ὡς in αἰς
 convertit. *Commel.* Planior uti-
 que erit locus, si ἐκείνην legas; sed
 & ἐκεῖνη bene locum suum tuetur,
 sive praeced. sive ἐπιφύκει iungas.

ζειν τὴν πράξιν, καὶ διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς ἐμοὺς ὑπηρέτας. ὥστε ὦρα σοι πάντως ἐπιδεικνῦναι μοι τὴν ταινίαν, ἣν τῇ παιδί συνεκτεβείσαν ὑποδέχθαι μετὰ τῶν ἄλλων γνωρισμάτων ἔλεγες· ὡς ἔγωγε δέδοικα, μὴ τιως ἐμπέπλησται γοητείας, καὶ μαγγανείας τυγχάνει τραχυνούσης τὴν ψυχὴν ἀνάγραφτος, ἐχθροῦ τινος αὐτὴν ἐξαρχῆς ἀνέραστον ἀποβιῶναι καὶ ἄγονον ἐπιβουλεύσαντος.

ἦ. Ἐπῆναι ταῦτα· καὶ ἦκε Φέρων οὐ μετὰ πολὺ τὴν ταινίαν· ἵ ἐνδοῦναι δὴ μοι σχολὴν πρὸς αὐτὸν εἰπῶν, ὡς εἶχον πειθόμενον, ἐλθῶν τε οὐ κατηγόμεν, οὐδὲ ὅσον ἐλάχιστον ὑπερβέμενος, ἐπελεγόμεν τὴν ταινίαν γράμμασιν Αἰθιοπικοῖς, οὐ δημοτικοῖς, ἀλλὰ βασιλικοῖς ἐστιγμένην, ἃ δὴ τοῖς Αἰγυπτίων ἱερατικοῖς καλουμένοις ὁμοίωται. καὶ ἐπερχόμενος, τοιαύδε κῆρσκον τὸ γράμ-

meis ministris adverbis. Quamobrem tempus est omnino, ut mihi fasciam ostendas, quam cum filia expositam, te cum ceteris indicibus recepisse dicebas. Quam metuo, ne praestigiis aliquibus imbuta sit, & imposturis exacerbantibus animam picta! dum inimicus aliquis illi statim ab initio, ut aliena ab amore, & absque prole totum tempus vitae degeret, ita insidias frueretur.

VIII. Approbabat haec, & paullo post afferebat fasciam. Tempus mihi ab illo dari peto: obsequitur. Ego ad hospitem reversus, ne vel tantillum quidem differens, fasciam perlegi, literis Aethiopicis non vulgaribus, sed regiis, notatam, quae Aegyptiis, sacris cognominatis, sunt similes. Et cum percurrerem, talia quaedam inve-

ἵ ἐνδοῦναι δὴ μοι --- ἐπελεγόμεν τὴν ταινίαν) Tota haec ῥῆσις plane abest ab ed. Bas. & Interpr. quae mutilatio inde orta

videtur, quod librariorum oculi ad posterius v. ταινίαν aberrarint, sicque, quae media posita essent, plane omitterent.

μα διηγούμενον ΠΕΡΣΙΝΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΑΙΘΙΟΠΩΝ,
 τῇ ὅ, τι δὴ κληθσομένη, καὶ μέχρι μόνων ἀδίνων θυ-
 γατρί δῶρον ἔσχατον χαράττω τόνδε τὸν ἔγγραφον
 Θρήνον, ἐπάγην, ᾧ Κνήμων, ὡς τοῦ Περσίνης ὀνόματος
 ἤκουσα. τὰ δὲ ἐξῆς ὁμῶς ἐπελεγόμην, ὄντα τοιαῦτα·
 Ὡς μὲν οὐδὲν ἀδικούσα, παιδίον, ὅτε σε γενομένην
 ἐξεθέμην, οὐδὲ πατέρα τὸν σὸν Ὑδάσπην τὴν σὴν θεῶν
 ἀπεκρυψάμην, ἐπικεκλήσθω μάρτυς ὁ γενάρχης ἡμῶν
 Ἥλιος. ἀλλ' ὁμῶς ἀπολογοῦμαι πρὸς τε σέ ποτε, θυ-
 γατερ, εἰ περισωθείης, πρὸς τε τὸν ἀναιρησόμενον, εἰ
 τινά σοι θεὸς ἐπιστήσειε, πρὸς τε αὐτὸν ὅλον τὸν τῶν
 ἀνθρώπων βίον, ἀνακαλύπτουσα τὴν αἰτίαν τῆς ἐκθέ-
 σεως. ἡμῖν πρόγονοι θεῶν μὲν Ἥλιός τε καὶ Διόνυσος·
 ἡρώων δὲ Περσεύς τε καὶ Ἀνδρομέδα, καὶ Μέμνων ἐπὶ
 τούτοις. οἱ δὲ τὰς βασιλείους αὐλας κατὰ καιροῦς
 ἰδρυσάμενοι, ταῖς ἀπὸ τούτων γραφαῖς ἐκόσμησαν.

ni scriptum exponere: *Persina Regina Aethiopum*, quod-
 cunque tandem cognomen habiturae, & solis doloribus
 filiae, donum ultimum exaro hanc inscriptam lamenta-
 tionem. Obrigui, Cnemon, postquam nomen Persinae
 audiui; attamen ea, quae sequebantur, legebam, quae
 erant talia: Quod ob nullum scelus, filiola, te natam
 exposui, & patrem tuum Hydaspem conspectum tuum
 celavi, testis mihi fit Sol, auctor nostri generis: verum-
 tamen excusatam iri me tibi aliquando cupio, filia, si
 superstes manseris, & ei, qui te sublaturus est, si quem
 Deus adduxerit, ceterisque hominibus, retgens causam
 expositionis. Nobis maiores ex Diis quidem sunt, Sol
 & Bacchus. Porro ex numero heroum, Perseus & An-
 dromeda, & Memnon post hos. Hi igitur, qui regia do-
 micilia successu temporis exstruxerunt, picturis ea, sum-
 tis ab illorum rebus gestis, exornarunt. Ac aliorum qui-

τὰς μὲν δὴ τῶν ἄλλων εἰκόνας τε καὶ πράξεις ἀνδρῶσιν
 τε καὶ περιδρόμοις ἐνέγραφον· τοὺς δὲ θαλάμους τοῖς
 Ἀνδρομέδας τε καὶ Περσέως ἔρωσιν ἐποίκιλλον. ἐνταῦ-
 θα ποτὲ ἡμᾶς δεκάτου παρήκοντος ἔτους, ἐξ οὗ μέ-
 γαμετὴν Ὑδᾶσπης ἐγνώρισεν, οὗ ποτε παιδῶν ἡμῖν
 γεγονότων, ἡρεμεῖν τὸ μεσημβρινὸν συνέβαινε, ὕπνου
 θερνοῦ κατακλίναντος· καί μοι καὶ προσωμίλει τότε
 ὁ πατὴρ ὁ σὸς, ὄναρ αὐτῷ τοῦτο κελεύειν ἐπομιύμενος·
 ἡσθόμην τε παραχρῆμα κυοφορήσασα τὴν καταβολήν.
 ὁ μὲν δὴ μέχρι τοῦ τόκου χρόνος, ἑορτὴ πάνδημος ἦν,
 καὶ χαριστήριον θυσίαι τοῖς θεοῖς, ὡς τοῦ βασιλέως
 διάδοχον τοῦ γένους ἐλπίζοντος. ἐπειδὴ δέ σε λευκὴν
 ἀπέτεκον, ἀπρόσφυλον Αἰθιοπῶν χροῖαν ἀπαυγάζου-
 σάν, ἐγὼ μὲν τὴν αἰτίαν ἐγνώριζόν, ὅτι μοι παρὰ τὴν
 ὁμιλίαν τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα, προσβλέψαι τὴν Ἀνδρο-
 μέδαν ἢ γραφὴν παρασχούσα, καὶ πανταχόθεν ἐπιδεί-

dem imagines & res gestas in habitaculis virorum &
 porticibus depinxerunt; thalamos autem Andromedae
 Perfeique amoribus variarunt. Ibi aliquando nos, deci-
 mo iam elapso anno, postquam me Hydaspes uxorem
 cognovit, necdum essent nobis liberi, sub meridiem
 quiescere contigit, fomno aestivo compellente. Tum
 quoque mecum rem habuit pater tuus, somnium illi
 hoc praecipere iurans: & fensi me continuo gravidam
 esse. Tempus igitur usque ad partum festi publici in-
 star erat, & sacrificia gratiarum actionis ergo Diis fie-
 bant, tanquam rege sperante successorem generis. Post-
 quam autem te albam peperisti, inusitatum Aethiopicis
 colorem referentem, ego quidem causam cognoscebam,
 quod cum adspectui, in consuetudine cum viro, pictura
 Andromedam obtulisset, & undiquaque ostendisset nu-

ξασα γυμνήν, (ἄρτι γὰρ αὐτὴν ἀπὸ τῶν πετρῶν ὁ
 Περσεὺς κατήγγεν) ὁμοειδὲς ἐκεῖνῃ ¹ τὸ σπαρὲν οὐκ εὐ-
 τυχῶς ἐμόρφωσεν. ἔγνω οὖν ἐμαυτὴν τε ἀπαλλάξαι
 τοῦ μετ' αἰσχύνῃς θανάτου, (πεπεισμένη τὴν σὴν
 χρῆσαν μοιχείαν ἐμοὶ προσάψουσαν· οὐ γὰρ πιστεύσειν
 οὐδένα λεγούσῃ τὴν περιπέτειαν·) καὶ σοὶ τὸ ἐκ τῆς
 τύχης ἀμφίβολον χαρίσασθαι, θανάτου προδήλου,
 ἢ πάντως ὀνόματος νόθου προτιμότερον γενομένη· σέ τε
 τεθνήσκειν παραχρῆμα πρὸς τὸν ἄνδρα πλασαμένη, λά-
 θρα καὶ ἀπορρήτως ἐξεθέμην, ὅσον πλεῖστον ἠδυνάμην
 πλοῦτον τῷ περισώζοντι μισθὸν συνεκθεμένη, ἄλλοις
 τέ σε κοσμήσασα, καὶ ταινία τῆδε, καὶ ἐλεεινῶ διηγῆ-
 ματι τῷ σῷ κάμαυτῆς ἐνειλήσασα, ἣν ἀπὸ δακρύων
 τῶν ἐπὶ σοὶ καὶ αἵματος ἐχάρακτον ὁμοῦ πρωτότοκος
 καὶ πολύβρηνος γενομένη. ἀλλ', ὦ γλυκεῖα, καὶ μέ-

dam, (tum primum enim eam Perseus ex rupibus de-
 ducebat) similis illi foetus infeliciter efformatus est.
 Igitur statui & me ipsam liberare ignominiosa morte,
 pro certo habens, tuum colorem adulterii crimen mi-
 hi conciliaturum, nec quemquam crediturum esse ca-
 sum exponenti; & te fortunae (etsi dubiae, morti ta-
 men manifestae, aut omnino spurio nomini, praeferen-
 dae) tradere: teque mortuam esse continuo apud virum
 fingens, clanculum & occulte exposui; quam maximas
 opes potui, praemium ei, qui te sustulisset, una expo-
 nens, & cum aliis rebus te ornans, tum hac fascia, &
 miserabili narratione tuae meaeque conditionis, invol-
 vens, quam lacrimis propter te profusis & sanguine no-
 tavi, cum simul primo enixa essem, & in multiplicem
 luctum incidissem. Ceterum, o suavium, & ad exiguum

¹ Τὸ σπαρὲν) Inepte interpres simile illi in praesentia; quod nos
 legisse videtur τὸ παρὸν, vertens: sustulimus.

χρις ὥρας θύγατρ, ὅπως, εἰ περιγένοιο, μεμνήσῃ τῆς
 εὐγενείας, τιμῶσα σωφροσύνην, ἣ δὴ μόνῃ γυναικείαν
 ἀρετὴν χαρακτηρίζει, καὶ Φρόνημα βασιλείου, καὶ πρὸς
 τοὺς Φύντας ἀναφέρων ἀσκοῦσαν μεμνήσῃ δὲ πρὸ πάν-
 των τῶν συνεκτεθέντων σοι κειμηλίων, δακτύλιόν τινα
 ἐπιζητεῖν, καὶ σεαυτῇ περιποιεῖν, ὃν πατὴρ ὁ σὸς ἐμοὶ
 παρὰ τὴν μνηστείαν ἐδώρησατο, βασιλείῳ μὲν συμ-
 βόλῳ τὸν κύκλον ἀνάγραφτον, λίθῳ δὲ παντάρβῃ καὶ
 ἀπορρήτῳ δυνάμει τὴν σφενδόνην καθιερωμένον. ταῦτά
 σοι διείλεγμαί, τὸ γράμμα διάκονον εὐραμένη, τὰς ἐμ-
 ψύχους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὀμιλίας τοῦ δαίμονος στερή-
 σαντος· τάχα μὲν κωφὰ καὶ ἀνήνυτα, τάχα δὲ καὶ
 εἰς ὄφελός ποτε ἤξοντα· τὸ γὰρ ἀδύλον τῆς τύχης ἀν-
 θρώποις ἄγνωστον· καὶ ἔσται σοι τὰ τῆς γραφῆς, (ᾧ
 μάτην ὠραία, καὶ ἔγκλημα τὸ κάλλος ἐμοὶ προσά-
 ψασα) εἰ μὲν περισωθείης, γνωρίσματα· εἰ δ', ὅπερ

tempus filia, si superstes fueris, memineris praeclari tui
 ortus, colens pudicitiam, quae sola muliebris virtutis
 & animi regii character est: & parentes imitare, eam
 exercens. Memineris autem ante omnia, ut inter pi-
 gnora tecum exposita, annulum quendam observes, &
 tibi vindices, quem pater tuus mihi, cum illi despon-
 farer, donavit, regio quidem signo in circulo sculptum,
 lapide autem Pantarbe, & occulta vi praedito, in pala
 consecratum. Haec tecum sum locuta, literis, quibus hoc
 efficerem, usa, cum me numen vivo colloquio & ad-
 spectu tuo privaverit: quae ut forte muta & irrita, for-
 te tamen usui aliquando erunt. Quid enim fortuna fe-
 rat, hominibus ignotum est. Denique haec, quae sunt a
 me scripta, o nequidquam formosa, quae nobis crimen
 forma conciliasti, siquidem servata fueris, indicia tibi

καὶ ἀκοὴν λάθοι τὴν ἔμην, ἐπιτύμβια καὶ μητρὸς ἐπικήδεια δάκρυα.

θ'. Ταῦτα, ὦ Κνήμων, ὡς ἀνέγων, ἐγνώριζον μὲν, καὶ τὴν ἐκ θεῶν οἰκονομίαν ἐθαύμαζον· ἠδονῆς δὲ ἅμα καὶ λύπης ἐνεπλήσθην· καὶ πάθος τι καινότερον ὑπέστην, ὁμοῦ δακρύων καὶ χαίρων, διαχερομένης μὲν τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν τῶν ἀγνοουμένων εὕρεσιν, καὶ τῶν χρησθέντων ἤδη τὴν ἐπίλυσιν, ἀδημονούσης δὲ πρὸς τὴν τῶν ἐσομένων ἔκβασιν, καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον οἰκτιζούσης, ὡς ἄστατόν τι καὶ ἀβέβαιον, καὶ ἄλλοτε πρὸς ἄλλα τρεπόμενον, τότε δὲ ὑπερβαλλόντως ταῖς Χαιρικλείας τύχαις γνωριζόμενον. εἰσῆει γὰρ με πολλῶν ἔννοια, τίνων μὲν γενομένη, τίνων ἐνομίσθη, πόσῳ δὲ τῷ μεταξὺ τῆς ἐνεγκούσης ἀπήχθη· κεκλήρωτο δὲ θυγατρὸς ὄνομα νόβου, ἀποβαλοῦσα τὸ γνήσιον Αἰθιοπῶν καὶ βασιλείου γένος. ἐπιπολύ τε ἀμφίβολος εἰστήκειν,

erunt: fin, quod utinam semper aures meas lateat, sepulcrales matris & funebres lacrimae.

IX. Haec postquam legi, Cnemon, cognoscebam, & Deorum gubernationem admirabar, ac voluptate simul & dolore implebar, & affectu quodam novo detinebar, lacrimans simul & gaudens, soluto in laetitia animo propter eorum, quae antea fuerant ignota, inventionem, & oraculi mentem nunc patefactam; ceterum anxio de eventu consequentis temporis, & humanam vitam miserante, ut rem quandam instabilem & infirmam, & alias alio inclinantem, tunc autem inprimis ex fortuna Charicleae cognitam. Subibat enim multarum rerum cogitatio, ex qualibus orta, qualium putaretur, quanto locorum intervallo a patria esset abducta, & fortita filiae adulterinum nomen, amisso nativo Aethiopum & regio genere. Denique diu steti anceps, cum

τῶν μὲν παρελθόντων οἰκτεῖρειν ἔχων, τῶν δὲ ἐσομένων εὐδαιμονίζειν οὐ θαρσῶν, ἕως τὸν λογισμὸν πρὸς τὸ νῆ-
 Φον ἀνακαλεσάμενος, ἔγνω μὴ διαμέλλειν, ἀλλ' ἔρ-
 γου ἔχεσθαι· καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἐλθὼν, κατα-
 λαμβάνω μόνην, ἀπειρηκυῖαν ἤδη πρὸς τὸ πάθος, καὶ
 τῷ μὲν Φρονήματι βιαζομένην ἀναφέρειν, τῷ σώματι
 δὲ πάντῃ πεπονημένην, ἐνδόντι πρὸς τὴν νόσον, καὶ
 ἀντέχειν ἀσθενήσαντι πρὸς τὸ δεινόν.

ί. Μεταστησάμενος οὖν τοὺς παρόντας, καὶ μηδένα
 διοχλεῖν ἐπιστείλας, ὡς δὴ τινὰς εὐχὰς καὶ ἐπικλη-
 σεις τῇ κόρῃ προσάξων, Ὡρα σοι, ἔΦην, ᾧ Χαρίκλεια,
 λέγειν ὃ πάσχεις· οὕτω γὰρ ὑπέσχου τῇ προτεραίᾳ·
 καὶ μὴ κρύπτειν ἄνδρα, σοί τε εὐνοῦν, καὶ γινῶναι τὰ
 πάντα καὶ σιωπῶσης οὐκ ἀδύνατον. ἡ δὲ λαβομένη
 μου τῆς χειρὸς, ἐφίλει τε καὶ ἐπεδάκρυε· καὶ, Ὡ σοφὲ

merito fortem illius praeteritam miserari & deplorare
 possem, futuram autem praedicare & laudare non au-
 derem: donec tandem revocato ad sobrietatem animo,
 statui non cunctandum esse, sed continuandum ince-
 ptum negotium. Et cum ad Charicleam venissem, de-
 prehendo solam iam prorsus affectu fessam, & animo
 quidem eluctari conantem, corpore autem omnino af-
 flictam, morboque oppressam, cui magno impetu in-
 gruenti resistere amplius nequivisset.

X. Cum igitur procul removissem eos, qui aderant,
 & ne quisquam tumultuaretur, imperassem, tanquam pre-
 ces quasdam & invocationes puellae admoturus: Tem-
 pus adest, inquit, Chariclea, (sic enim pridie promisisti)
 dicendi, quo malo afficiaris, neque celandi virum, qui
 tibi bene cupiat, qui etiam, te vel tacente, omnia scire
 possit. Illa autem apprehensam meam manum oscula-
 batur, & illacrimabat: &, O sapiens Calasiri, da mihi

Καλάσιρι, τούτο πρῶτον εὐεργέτησον, ἔλεγεν· ἕασον με
 σιωπῶσαν δυστυχεῖν· αὐτὸς ὡς βούλει· γνωρίσας τὴν
 νόσον· καὶ τὴν γοῦν αἰσχύνην κερδαίνειν κρύπτουσαν,
 ἃ καὶ πάσχειν αἰσχρὸν, καὶ ἐκλαλεῖν αἰσχροτέρων. ὡς
 ἐμέ γε λυπεῖ μὲν καὶ ἡ νόσος ἀκμάζουσα, πλέον δὲ
 τὸ μὴ κρατῆσαι τῆς νόσου τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἠττηθῆναι
 πάθους, ἀπειρημένου μὲν ἐμοὶ τὸν πρὸ τούτου πάντα
 χρόνον· λυμαινομένου δὲ, καὶ μέχρις ἀκοῆς, τὸ παρθε-
 νίας ὄνομα σεμινότατον. ἐπιρῥωννύς οὖν αὐτὴν, Ὡ θυ-
 γατερ, ἔφην, δυοῖν ἕνεκα εὖ ποιεῖς, ἀποκρύπτουσα τὰς
 κατὰ σαυτὴν. ἐγὼ τε γὰρ οὐδὲν δέομαι μανθάνειν, ἃ
 πάλαι παρὰ τῆς τέχνης ἔγνωκα· σὺ δὲ εἰκότα πά-
 σχεις, ἐρυθριῶσα λέγειν ἃ γυναιξὶ κρύπτειν εὐπρεπέ-
 στερον. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἅπαξ ἔρωτος ἐπήσθου, καὶ
 Φανείς σε Θεαγένης ἤρηκε, (τούτο γὰρ ὀμΦή μοι θεῶν
 ἐμήνυσε) σὺ μὲν ἴσθι μὴ μόνη καὶ πρώτη τὸ πάθος

hoc, primum dicebat: sine me tacentem infelicem esse:
 tute ipse, si lubet, morbum exploraveris: & hoc fal-
 tem lucrifacere, quod ea celem, quorum me pudet,
 quae cum pati turpe, tum enuntiare multo turpius est.
 Me autem etsi dolore afficit morbus invalescens, ta-
 men illud magis, quod initio morbum non superarim,
 sed victa sim ab affectu, qui mihi semper ante hoc tem-
 pus odiosus fuit, & vel auditu ipso venerandum virgi-
 nitatis nomen contaminat. Confirmans igitur ipsam, O
 filia, inquibam, duabus de causis recte facis, quod pre-
 mis, quae te affligunt. Neque enim mihi opus est ut
 ea cognoscam, quae iam pridem ex arte mihi sunt nota:
 & non abs re tibi accidit, ut erubescas ea dicere, quae
 mulieres occultare magis decet. Sed quoniam semel amo-
 rem sensisti, & Theagenes conspectus te cepit, (hoc enim
 vaticinium divinum mihi indicavit) tu quidem scito, te

ὑποστᾶσα, ἀλλὰ σὺν πολλαῖς μὲν γυναῖξί τῶν ἐπι-
 σήμων, σὺν πολλαῖς δὲ παρβένοις τῶν τὰ ἄλλα σω-
 Φρόνων. μέγιστος γὰρ θεῶν ὁ Ἔρως, καὶ ἤδη καὶ θεῶν
 αὐτῶν πατε κρατεῖν λεγόμενος. ἐπισκόπει δὲ, ὅπως
 ἄριστα διαθήσῃ τὰ παρόντα. ὡς τὸ μὲν ἀπείρατον γε-
 νέσθαι τὴν ἀρχὴν ἔρωτος, εὐδαιμον· τὸ δὲ, ἀλόντα,
 πρὸς τὸ σῶθρον τὸ βούλημα περιπαῖσαι, σοφώτατον.
 ὃ δὴ καὶ σοὶ βουλομένη πιστεύειν ἔξεστι, καὶ τὸ μὲν
 ἐπιθυμίας αἰσχρὸν ὄνομα διώσασθαι, τὸ δὲ συναφείας
 ἔννομον συνάλλαγμα προελέσθαι, καὶ εἰς γάμον τρέ-
 ψαι τὴν νόσον.

ιά. Ἰδρῶτι πολλῶ διερρέϊτο τούτων εἰρημένων, ὧ
 Κνήμων· καὶ δῆλη παντοίως ἦν, χαίρουσα μὲν ἐφ' οἷς
 ἤκουσεν, ἀγωνιῶσα δὲ ἐφ' οἷς ἤλπιζεν, ἐρυθριῶσα δὲ
 ἐφ' οἷς ἔάλωκεν. οὐκ ὀλίγον οὖν ἐΦησυχάσασα χρόνον,

non solam, neque primam hunc affectum experiri, sed
 cum multis illustribus feminis, cum multis quoque vir-
 ginibus, alioqui pudicis. Maximus enim Deorum est A-
 mor, ac ipsos etiam Deos interdum superare dicitur.
 Ceterum considera, quo pacto optime tuas res in prae-
 sentia constituas. Siquidem expertem esse amoris initio,
 beatitudo quaedam est: at ubi captus sis, ad moderatio-
 nem ut animum revoces, sapientiae est maximae. Quod
 & tibi, si credere volueris, licet: cupiditatis nimirum
 turpe nomen repellere, coniugii autem legitimum vin-
 culum amplecti, & in matrimonium vertere morbum.

XI. Sudore multo manabat post haec dicta, Cnemon:
 & manifestum erat omnino, quod laetaretur iis, quae
 audierat; sollicita esset autem, & anxia, de iis, quae spe-
 rabat; denique erubesceret, conscientia eorum, quae
 in eaprehendissem. Cum igitur non parvo temporis

Ὁ πατήρ, ἔφη, γάμον ὀνομάζεις, καὶ τοῦτον αἰρεῖσθαι προτρέπεις, ὥσπερ δῆλον ὄν, ἢ τὸν πατέρα συνθήσομενον, ἢ τὸν ἐμὸν πολέμιον ἀντιπαιησόμενον. Τὸ μὲν κατὰ τὸν νεανίαν, ἔρρωται ἡμῖν, ἔφη· καὶ πλέον ἢ σὺ τάχα κακείνος ἐάλωκεν, ἀπὸ τῶν ὁμοίων σοι κεκινημένος. ὡς γὰρ ἔοικεν, αἱ ψυχαὶ πῶς ὑμῖν ἀπὸ πρώτης ἐντεύξεως, τὰς ἀλλήλων ἀξίας ἐγνώρισαν καὶ πρὸς τὸ ἴσον πάθος κατηνέχθησαν· ἐπέτεινα δὲ αὐτῷ καὶ γὰρ, τοὶ χαριζόμενος, σοφία τὴν ἐπιθυμίαν. ὁ δὲ νομιζόμενός τοι πατήρ, ἄλλον εὐτρεπίζεται νυμφίον, Ἀλκαμένην, ὃν σὺν ἠγνόηκας. ἢ δὲ, Ἀλκαμένει μὲν, ἔφη, τάσθον πρότερον ἢ γάμον τὸν ἐμὸν εὐτρεπίζετω. ἐμὲ γὰρ ἢ Θεαγένης ἄξεται, ἢ τὸ τῆς εἰμαρμένης διαδέξεται. σὺ δ', ὅτι μὴ ἔστι μοι πατήρ, ἀλλὰ νομίζεται, Χαριλῆς, ἰκετεύω, λέγε, πόθεν ἐγνώρισας. Ἐκ ταύτης,

ntervallo quievisset: O pater, inquit, matrimonium nominas, & hoc amplecti iubes, tanquam manifestum esset, aut patrem assensurum esse, aut inimicum meum illud ambiturum. Quod ad adolescentem attinet, firmum est, inquibam. Magis etiam ille, quam tu, captus est, finili ratione commotus. Siquidem, ut est consentaneum, nimae utriusque vestrum, primo congressu mutuo aeternare se didicerunt, & in parem affectum sunt delatae: auxi vero & ego ipse, tibi gratificans, illius cupiditatem. Ceterum qui putatur tuus esse pater, alium tibi parat sponsum, Alcamenem, tibi non ignotum. Illa uitem: Alcameni quidem sepulcrum prius, quam matrimonium meum, paret. Me enim aut Theagenes ducet, ut id, quod est fatale, excipiet. Tu vero unde cognovis, quod non sit meus pater, sed putetur, Charicles, uaeſo expone. Ex hac, inquam, raenia; simul eam de-

ἔφην, ἐπιδείξας τὴν ταινίαν. Ἔσχες δὲ πόθεν, ἢ ὅπως; ἔξ οὗ γάρ με κατὰ τὴν Αἴγυπτον παρὰ τοῦ θρεψαμένου λαβὼν, οὐκ οἶδ' ὅπως δεῦρο ἤγαγεν, ἀφελόμενος εἶχεν ἀποκειμένην ¹ ἐν κιστίδι, τοῦ μὴ τὸν χρόνον αὐτῇ λυμῆνασθαι. Τὸ μὲν ὅπως ταύτην ἐκομισάμην, εἰσαυθίς, ἔφην, ἀκούσῃ. τὸ δὲ παρὸν, εἰ τὰ ἐγγεγραμμένα γνωρίζεις, εἰπέ μοι. τῆς δὲ, οὐκ εἰδέναι πόθεν, ὁμολογούσης. Γένος, ἔλεγον, καὶ ἔθνος τὸ σὸν καὶ τύχην φράζει. ὡς δὲ, ἀνακαλύπτειν ὅσα ἔχω γινώσκειν, ἰκέτευεν, ἔλεγον ἅπαντα, τὴν τε γραφὴν ἐπιῶν ἐν μέρει, καὶ πρὸς ἔπος ἐρμηνεύων.

ιβ'. Ὡς δὲ ἐγνώρισεν ² ἑαυτὴν, καὶ τὸ φρόνημα διαναστάσα, πλέον τῶ γενεῖ προσέδραμε· καὶ, τί σὺν χρῆ ποιεῖν, ἠρώτα. τότε ἤδη συμβουλῆς τῆς φανερωτέρας

monstrans. Unde autem eam adeptus es, aut quo modo? Postquam enim me in Aegypto a nutritio acceptam, nescio quomodo huc adduxit, abstrahens illam a me, repositam in cistella affervavit, ne temporis iniuria corrumpereetur. Quomodo recuperaverim, inquam, deinceps audies. In praesentia vero, an ea, quae illi inscripta sint, scias, dic mihi. At cum illa nescire se confiteretur: Genus, dicebam, & gentem, & fortunam tuam exponit. Denique ut aperirem illi, quae scirem, obsecranti, referebam omnia, alternis scriptum legens, & ad verbum interpretans.

XII. Postquam autem, unde orta esset, agnovit, & animum erexit, magis ad genus suum ferebatur, & Quid facere oportet? interrogabat. Iam tum consilium mani-

¹ Ἐν κιστίδι) Omnes Codd. cum ed. Baf. ἐν κιστίδι, quod absolum h. l. Schottus volebat κίστη, vel ξυστίδι. Nos Commelini emendationem proxime ad vulgataam lectionem accedentem reci-

pere non dubitavimus.

² Ἐαυτὴν, καὶ τὸ φρόνημα διαναστάσα) Ita Palat. & Vatic. At Xyl. ἑαυτῇ, καὶ τὸ φρ. διαναστάσα. Baf. διαναστάσαι.

ἤρχομένη, ἅπαντα, ὡς ἔσχεν, ἀνακαλύπτων. Ἐγὼ, λέγω, ὦ θυγατερ, ἦλθον καὶ εἰς Αἰθίοπας, ἐπιθυμία τῆς παρ' ἐκείνοις σοφίας. ἐγενόμην καὶ Περσίνῃ τῇ σῆ μητρὶ γνώριμος· οικειοῦται γὰρ αἰεὶ τὸ σοφῶν γένος ἡ βασιλείος αὐλή· καὶ ἄλλως εἶχόν τι καὶ δόξης πλέον, τὴν Αἰγυπτίων σοφίαν προσθήκη τῆς Αἰθιοπῶν ἐκθειάζων. ἐπεὶ δὲ ἀπαίρειν μέλλοντά με οἶαδε ἤσθετο, τὰ κατὰ σέ μοι πάντα διηγεῖται, τὸ πιστὸν τῆς σιωπῆς ὄρκῳ πρότερον κομισαμένη· καὶ ἔλεγε, τοῖς μὲν ἐγχωρίοις σοφοῖς οὐ θαρσήσειν εἰπεῖν. ἐμὲ δὲ ἰκέτευεν ἔρωτῶν τοὺς θεοὺς, εἰ πρῶτα μὲν ἐκτεθειτα διεσώθης· ἔπειτα ὅπῃ γῆς οὔσα τυγχάνεις· οὐ γὰρ πυθέσθαι κατὰ τὸ ἔθνος οὐδεμίαν τοιαύτην, πόλλὰ περιεργασαμένην. ἐμοῦ δὲ ἅπαντα μαθόντος ἐκ θεῶν, καὶ εἶναί τε καὶ ὅπου φράσαντος, αὐθις ἰκέτευεν ἐπιζητεῖν καὶ

festius incipiebam, omnia ita, ut se habebant, retengens. Ego, dicebam, filia, etiam Aethiopes adii, sapientiae illorum cognoscendae studio. Fui & matri tuae Persinae notus. Semper enim hospitium & receptaculum sapientum generis, est aula regia: & alioqui consecutus eram aliquantum gloriae, Aegyptiacae sapientiae, accessione Aethiopicae, maiorem addens auctoritatem. Postquam autem me domum discessurum sensit, de te omnia mihi exponit, iureiurando primum fidem silentii a me accipiens, & dicebat, sapientibus indigenis dicere se non aufuram fuisse: a me autem petere, ut scisciter Deos, primum, an exposita servata sis; deinde, qua in terra degas aetatem. Neque enim se audire, in gente Aethiopum ullam talem esse, etsi id anxie inquisiverit. Ego autem cum omnia a Diis didicissem, &, superstitem te esse, &, ubi vitam degeres, dixissem, rursus petebat,

προτρέπειν ἢ κειν εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν· ἄγονον γὰρ καὶ ἄτεκνον ἐκ τῶν ἐπὶ σοι διατελεῖν ὠδίνων· ἐτοίμως τε ἔχειν, εἴ ποτε Φανείης, ὁμολογεῖν τῷ σῶ πατρὶ τὸ συμβεβηκός· εἰδέναι γὰρ αὐτὸν πεισθησόμενον, χρόνω τε τῆς συμβιώσεως τὴν ἐπ' αὐτῇ δοκιμασίαν ἔχοντα, καὶ τῆς ἐκ παίδων διαδοχῆς τὴν ἐπιθυμίαν ἀπροσδοκῆτως λαμβάνοντα.

ἰγ'. Ταῦτα ἐκείνη μὲν ἔλεγε καὶ ποιεῖν ἰκέτευεν, ἐπισκῆπτουσά μοι πολλὰ τὸν ἥλιον ὄρκον, ὃν οὐδενὶ σοφῶν ὑπερβῆναι θεμιτόν. ἐγὼ δὲ ἦκω τὴν ἐνώμοτον ἰκεσίαν ἐκτελέσων· οὐ διὰ τοῦτο μὲν τὴν ἐπὶ τάδε σπουδάσας Ἄφειξιν, θεῶν δὲ ὑποθήκη μέγιστον ἐκ τῆς ἄλλης τοῦτο κερδήσας, ἐκ πολλοῦ τε, ὡς οἴσθα, προσεδρεύων χρόνου, θεραπείας μὲν τῆς περὶ σε καὶ πάλαι τῆς πρεπούσης οὐδὲν ἀπολιπῶν, σιωπῶν δὲ τὰ ὄντα καιροῦ

ut inquirerem, & in patriam reverti iuberem. Se enim sine prole & liberis, ex dolore, quo propter te afficiatur, manere: paratamque esse, si quando apparueris, confiteri patri tuo id, quod acciderit: scireque illum persuasum iri, tum diuturnitate temporis, quo secum vixerit, experimentum de se habentem, tum successionis liberorum, praeter opinionem oblatae, ductum cupiditate ac desiderio.

XIII. Haec illa dicebat, & ut facerem, obsecrabat, multis modis me per iusiurandum Solis obtestans, quod violare nemini sapientum fas est. Ego autem venio, preces iureiurando firmatas exsecuturus: quamvis non eam ob causam hoc iter susceperim, tamen Deorum monitu, maximo ex errore hoc lucri reportans, & iam longo tempore in id intentus, nec quidquam debitae tibi observantiae unquam intermittens; tacens autem rem

λαβέσθαι, καὶ τὴν ταινίαν μηχανῇ τινι κομίσασθαι εἰς πίστιν τῶν πρὸς σε ῥηθησομένων, περιμένων. ὥστε ἔνεστί σοι πειβομένη δρασμὸν τε τὸν ἐνθένδε σὺν ἡμῖν αἵρουμένη (πρὶν τι καὶ πρὸς βίαν σε τῶν παρὰ γνώμην ὑποστῆναι, τοῦ Χαρικλέους ἤδη σοι τὸν Ἀλκαμένους γάμον ἐσπουδακός) γένος μὲν καὶ πατρίδα καὶ τοὺς Φύντας κομίζεσθαι· Θεαγένει τε ἀνδρὶ συνεῖναι, γῆς ἔποι καὶ βουλόμεθα συνέπεσθαι παρεσκευασμένῳ· ξένου τε καὶ ὀθιείου γνήσιον καὶ ἄρχοντα βίαν ἀνταλλάξασθαι σὺν τῷ Φιλτάτῳ¹ βασιλεύουσα· εἴ τι θεῖ θεοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ τῶ χρησμῶ τοῦ Πυθίου καταπιστεύειν. καὶ ἅμα ὑπεμνησκον τὸν χρησμὸν, καὶ, ὅ, τι βούλοιο, ἔφραζον. οὐ γὰρ ἠγγήτο τῇ Χαρικλείᾳ παρὰ πολλῶν καὶ ἀδόμμενος καὶ ζητούμενος. ἐπάγη πρὸς ταῦτα, Καίπειθ

ipsam, ut occasionem nancisci, & taeniam arte aliqua, fidei faciendae causa iis, quae tibi dicturus eram, adipisci possem, exspectans. Quamobrem licet tibi, si obtemperes, & fugam hinc nobiscum capeffas, (priusquam aliquid vel per vim, quod minime velis, sustineas, Charicle tibi iam Alcamenis nuptias apparante summo studio) genus, & patriam, & parentes recuperare, & Theageni viro cohabitare, quascunque in terras voluerimus, sequi nos parato; & pro peregrina & extraneâ vita, genuinam, & quae tibi principatum defert, eligere, una cum carissimo regnanti: si quidem oportet, cum Diis & aliis rebus, tum oraculo Apollinis, fidem habere. Et simul revocabam in memoriam oraculum, &, quid vellet, exponebam. Neque enim ignotum fuit Charicleae, cum alioqui vulgo esset decantatum, & illius interpretatio a multis quaesita. His commovebatur. Post-

¹ Βασιλεύουσα.) Deberet esse λαθία & alibi in Nostro obvia. v. σιλευούση. Sed eiusmodi διακελον· Commel.

θεοῦς, εἶπεν, οὕτω βούλεσθαι, σύ τε Φῆς, ἐγὼ τε πείβομαι, τί χρῆ πράττειν, ᾧ πάτερ; Πλάττεσθαι, εἶπον, ὡς ἐπινεύουσιν τὸν Ἀλκαμένους γάμον. ἡ δὲ, Βαρὺ μὲν, ἔφη, καὶ ἄλλως αἰσχρὸν, τὸ καὶ μέχρως ἐπαγγελίας ἕτερον πρὸ Θεαγένους αἰρεῖσθαι. πλὴν ἀλλ' ἐπεὶ θεοῖς τε καὶ σοὶ, πάτερ, ἐμαυτὴν ἐπέτρεψα, τίνα σκοπὸν ἔχει τὸ πλάσμα, καὶ τίνα τρόπον, ὥστε μὴ εἰς ἔργον ἀχθῆναι, διαλυθῆσεται; Γνώσῃ τοῖς ἔργοις, ἔφην. τινὰ προαγορευόμενα μὲν γυναῖξιν, ἔστιν ὅτε καὶ ὄκνον ἠνεγκεν' ἐπιτελούμενα δὲ ἐκ τοῦ παραχρῆμα, θαρραλεώτερον ἠνύσθη πολλάκις. ἔπευ μόνον ταῖς ἐμαῖς ὑποθήκαις, τά τε ἄλλα καὶ τὸ παρὸν τῷ Χαρικλεῖ σύντρεχε τὰ πρὸς τὸν γάμον, ὡς οὐδὲν ἐκείνου πράξαντος ἄνευ τῆς ἐμῆς ὑφηγήσεως. ὠμολόγει ταῦτα' καὶ τὴν μὲν ἀπολείπω δακρύουσαν.

ιδ'. Ἄρτι δὲ τοῦ δωματίου προελθὼν, ὄρῳ τὸν Χα-

quam igitur, inquit, Deos ita velle & tu dicis, & ego credo, quid est tandem faciendum, pater? Fingendum, aio, quasi approbes Alcamenis nuptias. Grave quidem est, inquit, & alioqui turpe, vel nomine tantum alium anteferre Theageni: ceterum quoniam me in Deorum potestatem, & tuam, pater, tradidi, quemnam finem habet & modum commentum hoc, ut, priusquam ad rem deducatur, dissolvi possit? Re ipsa cognosces, inquam. Quaedam praedicta mulieribus, interdum cunctationem attulerunt: eadem subito agi coepta, maiore cum audacia plerumque peracta sunt. Sequere tantum consilia mea, cum in aliis, tum in praesentia, ut te accommodes ad sententiam Chariclis de nuptiis, tanquam illo nihil acturo sine meo ductu & auspiciis. Promittebat haec. Atque illam relinquo lacrimantem.

XIV. Vix autem ex aediculis egressus, Chariclem

ρικλέα πρὸς ὑπερβολὴν περίλυπον, καὶ πάσης κατη-
 ρείας ἀνάπλεων. καὶ, ὦ θαυμάσιε, πρὸς αὐτὸν ἔφη,
 ὅτε σε ἐχρῆν ¹ ἔπεσθαι καὶ χαίρειν, ἀποθύειν τε χα-
 ριστήρια τοῖς θεοῖς, ἐπιτυχόντα τῶν πάλαι σοὶ δι' εὐ-
 χῆς, καὶ Χαρικλείας ὅψέ ποτε καὶ σὺν τέχνῃ πολλῇ
 καὶ σοφίᾳ τῇ ἐμῇ πρὸς ἐπιθυμίαν γάμων ἐπικλα-
 σθείσης, τότε σκυθρωπὸς καὶ σύννους, καὶ μονονοῦ
 θρηνεῖς, οὐκ οἶδ' ὅ, τι πεπονθῶς. καὶ ὅς, Τί δὲ οὐ
 μέλλω, τῆς Φιλτάτης μοι τὸν βίον τάχα πρότερον με-
 ταστησομένης, ² ἢ πρὸς γάμον, ὡς φῆς, συναφθισο-
 μένης, εἴ τι δεῖ προσέχειν ὄνειρασι, τοῖς τε ἄλλοις,
 καὶ οἷς τῆς παρηκούσης ἐξεδειματώθην νυκτὸς, καθ' ἣν
 αἰετὸν ὄμην ἐκ χειρὸς ἀφένοντα τοῦ Πυθίου καὶ ἀθρόον
 καταπτάντα, τό τε θυγάτριον ἐκ κόλπων, οἴμοι, τῶν
 ἐμῶν ἀναρπάσαντα, γῆς ἐπ' ἔσχατόν τι πέρας οἴχε-

conspicio tristem admodum, & moerore plenum. Et, O
 praeclare, ad ipsum inquit, quando te oportebat sequi,
 & laetari, & Diis sacrificia facere, gratiarum actionis
 ergo, ea, quae iam pridem optabas, consecutum, Char-
 clea fero tandem arte multiplici & sapientia ad cupi-
 ditatem nuptiarum inclinata, tum tristis es, & moestus,
 & tantum non lacrimas, haud scio quem ob causam.
 Ille autem, Quidni sim? cum sit futurum, ut carissi-
 ma mihi in vita, fortassis ante in alias sedes transfera-
 tur; siquidem fidem habere oportet somniis cum aliis,
 tum iis, quibus perterrefactus sum hac nocte, qua vidi,
 aquilam emissam e manibus Apollinis, cum subito de-
 volasset, hei mihi! ex meo sinu filiulam rapere, feren-

¹ Ἐπεσθαι) Hoc verbum in mendo cubare videtur.

Bas. addita a Commel. e Codd. Palat. & Xyl. Mox eadem Bas.

² Ἡ πρὸς γάμον, ὡς φῆς, συν-
 αφθισομένης) Desunt haec in ed.

παρούσης πρὸ παρηκούσης.

σθαι φέροντα, ζοφώδεσι τισὶν εἰδώλοισι καὶ σκιώδεσι
πλήθον, καὶ τέλος οὐδὲ γινῶναι ὅ, τί ποτε καὶ δράσειε,
τοῦ μεσεύοντος ἀπείρου διαστήματος συνεκδραμεῖν τῇ
πτῆσει τὴν θέαν ἐνεδρεύσαντος.

ιε'. Ταῦτα ὡς εἶπεν, ἐγὼ μὲν ὅπη τείνει τὸ ὄναρ
συνέβαλλον· ἐκεῖνον δὲ ἐκ τῆς ἀθυμίας ἀπάγων, καὶ
ὑποψίας εἶναι πόρρω τῶν ἐσομένων παρασκευάζων, Ἰε-
ρεὺς, ἔφη, καὶ ταῦτα τοῦ μαντικωτάτου τῶν θεῶν,
ὄνειροπολεῖν μοι δοκεῖς οὐκ ἔχειν ἐπιτηδείως· ὡς τῶν
ἐνυπνίων τοὺς ἐσομένους σοι τῆς παιδὸς γάμους προ-
μηνυόντων, καὶ ἀετὸν μὲν, τὸν ληψόμενον νυμφίον αἰ-
νιτομένων, ταῦτα δὲ ἔσεσθαι τοῦ Πυθίου νεύοντος,
καὶ ὡς ἐκ χειρὸς τὸν συνοικήσοντα προσάγοντος εὐαγ-
γελιζομένων, ἀγανακτεῖς τὴν ὄψιν, καὶ πρὸς τὸ ἀθυ-
μον ἄγεις τὸ ὄναρ. ὥστε, ὦ Χαρίκλες, εὐφημον ἔχω-

tem ad extremum nescio quem terrae terminum, tene-
bricosis quibusdam simulacris & umbrosis plenum: de-
nique neque cognosci potuisse, quidnam egisset, infinito
intervallo interiecto, ut una cum volatu conspectus ef-
fugeret, tanquam ex infidiis efficiente.

XV. Haec ut dixit, ego quidem, quo tenderet som-
nium, coniiicebam; illum vero a consternatione animi
abducens, neve, quae futura essent, suspicaretur, Sa-
cerdos, inquit, & quidem inter Deos vaticiniis clarissi-
mi, non videris mihi in somniis interpretandis recte ver-
fari: cum insomnia tibi nuptias filiae praenuntient, &
aquilam quidem accepturum sponsum quasi aenigmate
significent; haec vero futura, annuente Apolline, & tan-
quam ex manu sua maritum adducente, annuntiant; vul-
tu indignationem declaras, & somnium in deteriorem
partem trahis. Quamobrem acquiescamus, o Charicle,

μεν στόμα, καὶ συντρέχωμεν τῇ βουλήσει τῶν κρει-
τόνων πρὸς τὸ πείθειν ἔτι καὶ μᾶλλον τὴν κόρην τρα-
πόμενοι. τοῦ δὲ ἐρομένου τί ἂν πράττων ἔχοι πλέον πει-
βομένην, Εἴ πη σοι κειμήλιον ἐστὶ πολυτελές, ἔσθην,
ἔσθῃς διάχρυσος, ἢ ὄρμος ἐρίτιμος, ταῦτα ὡς ἔδνα
παρὰ τοῦ νυμφίου πρόσαγε· καὶ δωρούμενος ἐξιλέου
τὴν Χαρίκλειαν. ἀπαραίτητον ἔχει ἰ πρὸς γυναῖκας
ἰῦγγα χρυσοῦ καὶ λίθου. καὶ τ' ἄλλα δέ σοι τὰ πρὸς
τὴν πανήγυριν εὐτρεπιστέον. συνέχειν γὰρ δεήσει τοὺς
γάμους, ἕως τὸ κατηναγκασμένον τῆς ἐπιθυμίας ἀμε-
τάβλητον ἔχει παρὰ τῆς τέχνης ἢ κόρη. Μηδὲν ἀπολεί-
πεσθαι νόμιζε τῶν ἐπ' ἐμοὶ Φήσας ὁ Χαρικλῆς, ἀπέ-
τρεχεν, ἔργον ἀποφῆναι τοὺς λόγους ὑφ' ἡδονῆς ἐπει-
γόμενος. καὶ ἔπραξέ γε, ὡς ὕστερον ἔγνων, ἄπερ ὑπε-
θέμην, οὐδὲν ὑπερθέμενος, ἐσθῆτά τε ἄλλην πολύτιμον,

& accommodemus nos ad voluntatem numinum, eo
magis in id, ut puellae persuadeamus, incumbentes. Hoc
vero interrogante, quid facto opus esset, ut magis ob-
temperantem puellam haberet: Si forte tibi adhuc est,
inquio, pretiosi aliquid in reposito, aut vestis auro in-
tertexta, aut monile magno constans, haec tanquam spon-
salia affer a sponso, & donis placā Charicleam. Maxi-
mam enim vim ad inescandas mulieres habet aurum &
lapis. Deinde alia quoque ad hanc celebritatem tibi
sunt apparanda. Oportebit enim continuare iuptias,
nulla interposita mora, dum adhuc puella cupiditatem
arte extortam immutabilem retinet. Nihil me intermis-
surum esse existima eorum, quae in me sita sunt, cum
dixisset Charicles, discessit, ut, quae dixisset, statim prae
voluptate effecta daret: & fecit, quemadmodum postea
cognovi, ea, quae illi suggereram, nulla dilatione, cum

1 Πρὸς γυναῖκας) Sic rectius Va- ad Char. p. 205. Reliqui πρὸς γυ-
tic. Xyl. & Taurin, teste Dorv. ναῖκα.

καὶ δὴ καὶ τοὺς ὄρμους τοὺς Αἰθιοπικοὺς τοὺς συνεκτεθέν-
τας ὑπὸ τῆς Περσίνης εἰς γνωρίσματα τῆ Χαρικλείας,
ὡς ἕδνα δῆθεν παρὰ τοῦ Ἀλκαμένου προσκομίσας.

ιστ'. Ἐγὼ δὲ τῷ Θεαγένει συντυχῶν, ποῦ τυγ-
χάνουσιν ἐπιδημοῦντες οἱ τὴν πομπὴν αὐτῷ πληρώ-
σαντες, ἠρώτων. ὁ δὲ, τὰς μὲν κόρας ἔφασκεν ἔξωρμη-
κέναι, τοῦ σχολαίτερον βαδίζειν ἕνεκεν προαπεσταλ-
μένας· τοὺς δὲ ἐφήβους οὐδὲ φέρειν ἔτι δι' ὄχλου γι-
γνομένους, καὶ πρὸς τὴν ἐπάνοδον τὴν οἴκαδε συνε-
λαύνοντας. ἄπερ ὡς ἔγνων, παρεγγυήσας τὰ τε ἐκεί-
νοις ρητέα καὶ αὐτῷ πρακτέα, καὶ τὸ παρ' ἐμοῦ δο-
θησόμενον τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ὥρας ἐνδόσιμον ἐπιτηρεῖν
ἐπιστείλας, τοῦ μὲν ἀπεχώρου· ἐπὶ δὲ τὸν νεῶν τοῦ
Πυθίου τὴν ὄρμην ἐποιούμην, τὸν ἅμα τοῖς νέοις δρα-
μὸν ὑφηγήσασθαι χρηστηρίῳ τὸν θεὸν ἰκετεύσων. ἀλλ'
ἦν ἄρα καὶ νοῦ παντὸς ὀξύτερον τὸ θεῖον, καὶ τοῖς κα-

vestem pretiosam, tum monilia Aethiopica, a Perfina
cum Chariclea indiciorum ergo exposita, veluti sponfa-
lia ab Alcamene praeferens.

XVI. Ego autem obvius factus Theageni, ubinam
versarentur ii, ex quibus pompa constitisset, interroga-
bam. Ille autem, virgines quidem dicebat iam egressas
esse, ideo quod lentius iter faciant praemissas; ceterum
ephebos neque amplius ferre moram, tumultuantes, &
se ad reditum in patriam congregantes. Quae ut co-
gnovi, & quae illis dicenda essent, ac sibi facienda, ut-
que observaret, cum a me daretur signum occasionis &
temporis, imperavi, ab hoc discedebam. Ad templum
autem Apollinis contendebam, supplicaturus Deo, ut
me oraculo de fuga una cum iuvenibus facienda edo-
ceret. Sed erat vel quavis cogitatione celarius numen,

τὰ βούλησιν αὐτῶ δρωμένοις ἐπίκουρον γίγνεται, καὶ ἀκλήτων εὐμενεΐα πολλάκις Θάνατον τὴν αἴτησιν. ὡς δὴ καὶ τότε πρὸς τὴν οὐδέπω γενεμένην πεύσιν, ἔφη τὴν ἀπόκρισιν ὁ Πύθιος, καὶ τοῖς ἔργοις ἐπεσήμαινε τὴν ὑπόγησιν. ἐσπουδακότα γὰρ με τὰ φροντιζόμενα, καὶ παρὰ τὴν πρόμαντιν, ὡς ἔφην, ἐπειγόμενον, ἐπέιχέ τις βοή παριόντα· Σὺ σπεῦδε, ᾧ γὰρ δέ, ξένων καλούντων. ἔθρον δὲ ἄρα σὺν αὐλήμασιν Ἡρακλεῖ τὴν εὐωχίαν. ἐπέσχον τὴν ὄρμην, ὡς τούτων ἡσθόμην. οὐδὲ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἱεράν κλήσιν παραδραμεῖν. κατὰ πειδὴ τοῦ λίβανωτοῦ λαβῶν ἐπέθυσσα, καὶ ὕδατος ἔσπεισα, θαυμάζουσι μὲν ἐώκεσαν ¹ τὸ πολυτελὲς τῶν ἐμῶν θυμάτων· ὅμως δ' οὖν καὶ τῆς εὐωχίας συμ-

& iis, qui actiones suas ad illius voluntatem accommodant, auxiliatur etiam non imploratum, benevolentia saepius preces antevertens: quemadmodum & tunc, nondum sciscitationem factam anticipavit Apollo responsione, reque ipsa significabat suum ductum & voluntatem. Siquidem me sollicitum de iis, quae cogitabam, exsequendis, & ad vatem, ut dixi, properantem, cohibuit quaedam vox praetereuntem: Properes, o bone, hospites cum te vocent. Celebrabant autem cum cantu tibiarum convivium in honorem Herculis. Cohibui impetum, postquam haec sensi: neque enim mihi fas erat, divinam vocationem praeterire. Postea vero quam accepto thure adolevi, & aqua libationes feci, videbantur mirari sumptum mearum oblationum: ut tamen una particeps effem convivii, petebant. Obtempe-

1 Τὸ πολυτελὲς τῶν ἐμῶν θυμάτων) At aqua & thure rem divinam facere, non est adeo sumptuosum, vel magnifici viri. Cuiusvis est εὐτελὲς reponere. Verum aliud quid latere arbitror. Ceterum Codex

Taur. habet ἀπέθυσσα & ἀπέσπεισα. Haec Dorv. ad Char. p. 706. Sed recte πολυτελές: nam εἰρωνικῶς haec accipienda: Tam sumptuosum scilicet sacrificium admirantes, h. e. tam vile sacrum deridentes.

μετέχειν ἡζίου. ἀπήκουον καὶ πρὸς τοῦτο· καὶ κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς στιβάδος, ἣν μυρρίναι καὶ δάφναι τοῖς ξένοις ἐστρώκεσαν, τῶν τε ἐξ ἔθους ἀπογευσάμενος, Ἄλλ', ὦ γαθοὶ, πρὸς αὐτοὺς ἔφην, δαιτὸς μὲν ἠδίστης οὐκ ἐνδεής, ἀκοῆς δὲ ἔτι τῆς περὶ ὑμῶν ἀμαθῆς. ὥστε ὦρα λέγειν ὑμῖν, οἳ τινες ἢ πόθεν ἐστέ. δημῶδες γὰρ αἶμαι καὶ τῶν ἀγροικότερων, σπονδῶν καὶ τραπέζης κοινωνήσαντας, καὶ Φιλίας ἀρχὴν ἱεροῦς ἄλας ποιησάμενους, μὴ οὐχὶ καὶ τὴν περὶ ἀλλήλων γνῶσιν ἔχοντας ἀπελθεῖν. ἔλεγον δὲ οὖν εἶναι μὲν Φοίνικες Τύριοι, τέχνην δὲ ἔμποροι, πλεῖν δ' ἐπὶ Καρχηδόνα τὴν Λιβύων, ὀλκάδα μυριοφόρον Ἰνδικῶν τε καὶ Αἰθιοπικῶν καὶ τῶν ἐκ Φοινίκης ἀγωγίμων φέροντες· τὸ δὲ παρὸν Ἡρακλεῖ Τυρίῳ τήνδ' ἐν νικητήριον ἀπαθύειν τὴν εὐωχίαν, τοῦδε τοῦ νεανίου (δείξαντες τὸν προκατακείμενον) ἀναδησαμένου τὸν ἀπὸ τῶν παλαιστῶν ἐμβαδὶ στέφανον,

rabam & hac in parte, & cum recubuissem in thoro, quem myrthi & lauri hospitibus stravarant, ac ea, quae folitus eram, degustassem: O praeclari, ad ipsos inquam, convivio quidem suavissimo non amplius indigeo, ceterum rerum vestrarum omnino adhuc sum ignarus. Quare tempus est, ut mihi dicatis, qui, aut unde fitis. Indecorum enim est & agreste, eos, qui eiusdem libationis & mensae fuerint participes, & sacrum salem initium amicitiae fecerint, ante, quam de utrisque, qui sint, constiterit, discedere. Dicebant igitur, se esse Phoenices Tyrios, mercaturam facientes: navigare autem Carthaginem, sitam in Africa; navem onustam Indicis ac Aethiopicis, & ex Phoenice mercibus, eo ferentes. In praesentia vero Herculi Tyrio pro victoria parta epulationem instituire, quod hic adolescens (ostenso eo, qui ante me sedebat) ornatus sit hic corona palaestrica, &

καὶ νικῶσαν τὴν Τύρον ἐν Ἑλλησιν ἀναγρεύσαντος. οὗτος γὰρ, ἐπειδὴ Μαλέαν ὑπερβαλόντες, ἀνέμοις τε ἐναντίοις χρησάμενοι, τῇ ΚεΦαληναίων¹ προσέσχομεν, ἄναρ αὐτῷ προμαντεύειν τὴν μέλλουσαν πυθιονίην, τὸν πάτριον ἡμῶν τόνδε Θεὸν ἐπομνύμενος, ἐκτραπήναι τε τοῦ προκειμένου πλοῦ, καὶ τῆδε καταῤῥαι πείσας, ἔργοις ἐπιστώσατο τὴν μαντείαν, καλλίνικος ἡμῖν ὁ τέως ἔμπορος ἀναδειχθείς· καὶ τήνδε τὴν θυσίαν ἄγει τῷ Θεῷ τῷ Φήνанти, νικητήριόν τε καὶ χαριστήριον, ἅμα δὲ καὶ ἐμβατήριον. εἰς ἕω γὰρ ἀΦήσειν, ὦ λῶστε, μέλλομεν, εἰ τὰ ἐκ τῶν ἀνέμων τῇ βουλήσει συμπνεύσειε. Μέλλετε δῆτα ἀληθῶς; ἔΦην. Ναὶ μέλλομεν, ἀπεκρίναντο. Συνέμπορον ἄρα ἔξετέ με² βουλόμενοι. πλοῦς γάρ μοι πρόκειται κατὰ τι χρέος εἰς

victricem Tyrum inter Graecos declararit. Hic enim, postquam superata Malea, ventis adversis usi ad Cephalenorū insulam applicabamus, somnium illi praedicere futuram victricem in Pythiis, per patrium hunc Deum iurans, cum nobis, ut desisteremus a proposito navigatione, & huc applicaremus, persuasisset, re ipsa fidem fecit vaticinio, victor nobis declaratus, qui ad hunc diem mercator fuisset: & hoc sacrificium Deo monitori, ob victricem partam, & gratitudinis ergo, celebrat. Diluculo enim, optime, solvemus, si venti nostrae voluntati adspiraverint. Sic igitur revera statuistis? inquit. Ita omnino, responderunt. Quamobrem comitem me habebitis, si volueritis. Mihi enim proposta est navigatio

¹ Προσέσχομεν) Vitiose Palat. Xyl. & Bas. προσέχομεν. Μοχᾶμα δὲ καὶ ἐμβατήριον absunt ab ed. Bas. & Interprete. Male. Nam sequitur εἰς ἕω γὰρ κ. λ. De v. ἐμβατήριον v. Intpp. ad Hesych. h. v.

² Βουλόμενοι) Cod. Taur. apud Dorv. ad Char. p. 662, βουλόμενοι, quod eidem rectius videbatur. Ego vulgatam teneo. Mox pro ἀνύουσι ed. Bas. ἀνύονται.

Σικελίαν ἢ δὲ νῆσος, ὡς ἴστε, παράπλους ὑμῖν ἐπὶ τὴν Λιβύων ἐσπουδακóσιν. Εἰ γὰρ βουληθεῖς, ἔλεγον ἀγαθὸν οὐδὲν ἀπεῖναι νομιόωμεν ἀνδρὶ σοφῶ τε καὶ Ἑλληνι, καὶ ὡς δίδωσιν ἢ πείρα συμβάλλειν, τάχα που καὶ θεοῖς κεχαρισμένῳ συνόντες. Βουλήσομαι, πρὸς αὐτοὺς ἔφην, εἰ μίαν ἐνδοίητε πρὸς παρασκευὴν ἡμέραν. Ἐξεῖς, ἔφασαν, τὴν αὖριον μόνον εἰς ἐσπέραν γούν ἐπὶ θάλατταν εἶναι. πολὺ γάρ τι καὶ νύκτες εἰς πλοῦν ἀνύουσι, ἀπογείοις αὖραις ἀκύμονα τὰ σκάφη παραπέμπουσαι. συνετιθέμεν οὕτω ποιήσῃν, ὄρκῳ πρότερον, ὅτι μὴ προανηχθήσονται τὴν ἐπαγγελίαν, πιστωσάμενος.

ἰζ'. Καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ καταλιπὼν, πρὸς αὐλοῖς ἔτι καὶ ὀρχήσεσιν ὄντας, ἀς ὑπὸ πηκτίδων ἐπίτροχον μέλος, Ἀσσύριόν τινα νόμον ἐσκίρτων, ἄρτι μὲν ἰ κού-

in Siciliam, quadam de causa. Haec autem insula, ut scitis, praeternaviganda vobis est, Africam petentibus. Si volueris, dicebant. Magno enim bono nos affectos existimabimus, cum viro sapiente & Graeco, &, ut testatur experientia, Diis grato versantibus. Velim, ad ipsos inquit, si modo mihi unum diem ad apparatus concesseritis. Habebis, inquiunt, crastinum, tantum ut sub vesperam sis ad mare. Magna enim ex parte nobis & noctes in navigatione consumuntur, auris a terra confurgentibus, tranquille naves deducentes. Pacifcebar me ita facturum esse, iureiurandi prius, quod non essent ante soluturi, quam promississent, accepta spon- sione.

XVII. Ac hos quidem ibi reliqui, adhuc tibiis ac tripodibus operam dantes, quae ad fidicularum volubile melos Assyriaca quadam consuetudine tripodabant, nunc le-

ἰ Κούφοις ἄλμασιν) Inepte edd. ἄρμασιν.

Φοις ἄλμασιν εἰς ὕψος αἰρόμενοι, ἄρτι δὲ τῇ γῆ συνεχῆς ἐποκλάζοντες, καὶ στροφὴν ὀλοσώματον, ὡσπερ οἱ κάτοχοι, δινεύοντες. ἀφικόμενος δὲ παρὰ τὴν Χαρικλειαν, ἐπὶ τῶν κόλπων ἔτι τὰ παρὰ τοῦ Χαρικλέους κειμήλια Cέρουσαν τε καὶ ἐπισκοποῦσαν, καὶ παρὰ τὸν Θεαγένην μετ' ἐκείνην, ἄτε δεήσει καὶ ὁπότε πράττειν ἐκάτερον ὑποθέμενος, οἴκαδὲ ἔλθων, ἐΦήδρευον τοῖς ἐσομένοις. καὶ εἰς τὴν ἐξῆς τοῖαδὲ ἐγίγνετο. ἐπειδὴ μέσαι νύκτες ὕπνω τὴν πόλιν ἐβάπτιζον, ἔνοπλος κῶμος τὴν οἴκησιν τῆς Χαρικλείας κατελάμβανεν. ἐστρατήγει δὲ Θεαγένης τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πόλεμον, εἰς λόχον ἀπὸ τῆς πομπῆς τοὺς ἐΦήβους συντάξας. οἱ δὲ μῆγα τι καὶ ἀθρόον ἐμβοήσαντες, καὶ δούπῳ τῶν ἀσπίδων τοὺς καταμικρὸν αἰσθημένους ἐμβροντήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμέραις εἰσῆλαντο εἰς τὸ δωμάτιον, τὴν αὐλειον οὐ χαλεπῶς ἐκμοχλεύσαντες, ἄτε τῶν κλείθρων εἰς ραδίαν ἀνοιξιν ἐπιβεβουλευμένων, καὶ τὴν

vibus saltibus in altum sublati, nunc ad terram succiduo proplite demissi, & toto corpore tanquam numine afflati sese intorquentes. Et cum ad Charicleam venissem, adhuc in sinu pignora a Charicle ferentem & contemplantem, & ad Theagenem post illam, & utrique, quae facienda essent, & quando, suggestissem, domum reversus, intentus eram in ea, quae erant futura. Sequenti autem die talia accidebant. Cum nocte intempesta somno urbs immersa esset, globus iuvenum armatus aedes Charicleae occupabat. Dux autem erat Theagenes huius amatorii belli, ex pompa in cohortem ephebis instructis. Qui subito ingenti clamore edito, & sonitu scutorum iis, qui audirent, perterrefactis, cum facibus accensis irruperunt in domunculam, emora haud difficulter ianua, (quod iam antea, ut repagula facile ape-

Χαρίκλειαν εὐπρεπῆ καὶ ἅπαντα προειδυῖαν, καὶ τὴν βίαν ἐκοῦσαν ὑφισταμένην, ἀναρπάζουσιν, οὐκ ὀλίγα τῶν ἐπίπλων, ὅσα κατὰ βούλησιν ἦν τῇ κόρῃ, συνεκφορήσαντες. καὶ περὶ τῆς οἰκίας ἐκτὸς γεγόνεσαν, οἱ μὲν ἱ τὸν ἐνυάλιον ἀλαλάξαντες, καὶ βαρύν τινα πάταγον ἐκ τῶν ἀσπίδων ἐπικυποῦντες, διὰ πάσης ἐχώρου τῆς πόλεως, εἰς ἄφραστόν τι δεῖμα τοὺς ἐνοικοῦντας ἐμβαλόντες, ἅτε νυκτός τε ἁωρία τὸ φοβερώτεροι δοκεῖν προειληφότες, καὶ τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς τὴν βῆν ὑπόχαλκον αὐτοῖς συνεπηχοῦντες. καὶ οἱ μὲν οὕτω τοὺς Δελφοὺς διεξῆλθον, ἐπάλληλόν τι Χαρίκλειαν καὶ συνεχῆς ἀναφθεγγόμενοι.

ἡ. Καὶ περὶ τοῦ ἄστεος ἐκτὸς ἦσαν, ὡς τάχους εἶχον ἐπὶ τὰ Λοκρῶν ὄρη. καὶ Οἰταίων ἀφιπτεύσαντο. ὁ δὲ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια τὰ προδεδογμένα πράτ-

riri possent, praeparatum fuerat) Charicleamque instruatam, & omnia praevidentem, ac vim sponte sustinentem, rapiunt, non paucam supellestem, quam virgo volebat, simul efferentes. Postquam autem domo egressi sunt, hi quidem, bellico clamore sublato, & horrendum quendam strepitum scutis edentes, transibant per totam urbem, in incredibilem quendam terrorem incolas conicientes; quod & intempestam noctem ideo, ut formidabiliores viderentur, elegerant, & Parnassus ad illum sonitum, ab aere redditum, vicissim resonabat.

XVIII. Postquam autem egressi sunt ex urbe, quanta celeritate potuerunt, in Locrensum & Oetaeos montes equis avecti sunt. At Theagenes & Chariclea, quae antea

1 Τὸν ἐνυάλιον) Παλατ. τὸ ἐνυάλιον sc. μέλος. Reliqui tamen rectius τὸν ἐν. sc. πάταγον, κέλαδον, uti plenius est l. I, οὐδὲ τὸν ἐνυά-

λιον κέλαδον ἀνασχόμενοι. Mox pro ἐπικυποῦντες Vat. ἐπίδουποῦντες, quod praestare videtur.

τοντες, ὑπολείπονται μὲν τῶν Θετταλῶν, ὡς ἐμὲ δὲ λα-
θραῖοι καταφεύγουσι, καὶ μου τοῖς γόνασιν ἅμα προσ-
πεσόντες ἐπιπλείστον εἶχοντο, τρόμῳ τε παλλόμενοι,
καὶ, σῶζε, πάτερ, συνεχῆς ἐπιθρογγόμενοι· ἀλλ' ἢ
μὲν Χαρίκλεια, τοῦτο καὶ μόνον εἰς γῆν τε νεύουσα, καὶ
τὴν πράξιν ἄρτι καινοτομουμένην ἐρυθριῶσα. ὁ δὲ Θεα-
γένης καὶ ἕτερα προσεπέσκηπτε, Σῶζε, λέγων, ὦ Κα-
λάσιοι, ξένους καὶ ἀπολίδας ἱκέτας, πάντων ἄλλο-
τριωθέντας, ἢ ἐκ πάντων μόνους ἀλλήλους κερδήσωσι·
σῶζε τύχης λοιπὸν ἀγώγιμα σώματα, καὶ σωφρο-
νοῦντος ἔρωτος αἰχμάλωτα· Συγαδας αὐθαιρέτους μὲν,
ἱ ἀλλ' εὐθύμους, καὶ πᾶσαν εἰς σε προσδοκίαν σωτη-
ρίας ἀναρρίψαντας, συνεχύθην τοῖς εἰρημένοις, καὶ νῶ
πλέον ἢ ὀφθαλμῶ τοῖς νέοις ἐπιδακρύσας, καὶ ὅσον
ἐκείνους μὲν ἐλάνθανεν, ἐμὲ δὲ ἐπεκούφιζεν, ἀνίστων τε

constituta fuerant, facientes, deserunt Theffalos, & ad
me clanculum confugiunt, & simul provoluti ad genua,
diu amplectebantur, trementes, &, Serva, pater, con-
tinue dicentes. Ac Chariclea quidem hoc solum, etiam
demisso in terram vultu, tanquam recens factum eru-
bescens: ceterum Theagenes & alia me obtestans adii-
ciebat, Serva, dicens, Calasiri, peregrinos, & urbe ca-
rentes supplices, omnibus privatos, ut ex omnibus se
solos lucrifaciant: serva fortunae deinceps addicta cor-
pora, & casto amoris mancipata, exfules, voluntarios
quidem, sed alacres, & qui omnem spem salutis in te
collocarunt. Confusus sum his dictis: & cum animo ma-
gis, quam oculis, supra iuvenes collacrimassem, ita ut
illos lateret, meum autem dolorem levaret, erigebam

ἱ Ἄλλ' εὐθύμους) Palat. ἀνευθύ-
νους, innoxios. Melius Vatic. Xyl.
& Taurin. apud Dorv. ad Char.
p. 568, ἀλλ' ἀνευθύμους, quod
sequ. optime convenit. Mox vi-
tioſe Bas. ἐπιχειρῆσθαι pro ἐπι-
χειρῆσθαι.

καὶ ἀνελάμβανον. καὶ χρηστὰς ὑποθέμενος τῶν ἔσο-
 μένων τὰς ἐλπίδας, σὺν γὰρ Θεῷ τὴν ἀρχὴν ἐπικε-
 χειρήσθαι, Ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὰ ἐξῆς τῆς πράξεως ἄπειμι,
 ἔφη· ὑμεῖς δὲ με κατὰ χώραν περιμένειν, τοῦ μὴ τι-
 σιν ὀφθῆναι πλείστην ὅσην φροντίδα ἔχοντες. καὶ εἰπὼν
 ἀπέτρεχον. ἀλλ' ἡ Χαρίκλεια τοιματίου τε ἐπελαμ-
 βάνετο καὶ ὑπέιχε· καὶ, ὦ πάτερ, ἀδικίας, ἔλεγεν,
 ἀρχὴ τοῦτο, μᾶλλον δὲ προδοσίας, εἰ μόνην οἰχήσῃ με
 καταλιπὼν, Θεαγένει τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέψας, οὐδὲ
 ἐννοήσεις, ὡς ἄπιστον εἰς Φυλακὴν ἔραστῆς, εἰ γένοιτο
 τῶν ἐρωτικῶν ἐγκρατῆς, καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν κατα-
 δέσται δυναμένων μονούμενος. ἀναφλέγεται γὰρ, ὡς
 οἶμαι, πλέον, ὅταν ἀπρόσμαχον βλέπῃ¹ τὸ ποθούμε-
 νον, προκείμενον. ὥστε οὐ πρότερον σε μεθήμι, πρὶν δὴ
 μοι, τῶν τε παρόντων ἕνεκα, καὶ ἔτι μᾶλλον τῶν μελ-

eos, & confirmabam. Denique bona spe eventus illis
 proposita, quod divino auspicio negotium inchoatum ef-
 fet: Ego quidem ad reliqua exsequenda, inquam, abeo:
 vos vero me hoc in loco opperimini, in id omni cura
 & diligentia incumbentes, ne ab aliquibus conspiciami-
 ni. Et hoc cum dixissem, discedebam. Sed Chariclea
 me veste apprehendebat, ac retinebat: &, O pater, ini-
 iustitiae, dicebat, initium hoc, vel magis proditionis, si
 me sola relicta discedes, Theageni me concredens; ne-
 que cogitabis, quam infidus sit ad custodiam amator,
 si in illius potestate fuerit, ut amore perfrui possit, &
 ii, qui illi pudorem incutere possint, absint. Magis enim
 incenditur, ut existimo, cum omni praesidio destitutum
 id, quod expetit, expositum sibi videt. Quamobrem non
 prius te dimittam, quam mihi tum praesentis temporis,

¹ Τὸ ποθούμενον προκείμενον) Per-
 spicuitatis causa haec transponi
 malim, βλέπῃ προκείμενον τὸ πο-
 θούμενον. Nam ἀπρόσμαχον προκεί-
 μενον iungenda videntur.

λόντων, ὄρκω πρὸς Θεαγένην τὸ ἀσφαλὲς ἐμπεδαθεῖν· ὡς οὔτε ὀμιλήσῃ τὰ Ἀφροδίτης πρότερον, ἢ γένος τε καὶ οἶκον τὸν ἡμέτερον ἀπολαβεῖν. ἢ εἴπερ τοῦτο καλύει δαίμων, ἀλλ' οὖν γε πάντως βουλομένην γυναῖκα ποιῆσαι· εἰ δὲ μὴ, μηδαμῶς. ἐμοῦ δὲ τὰ εἰρημένα θαυμάσαντος, καὶ οὕτω ποιητέον εἶναι πάντως ἐπικρίναντος, τὴν τε ἐστίαν ἐσχάραν εἰς βωμὸν ἀνάψαντος, καὶ λιβανωτὸν ἀποθύσαντος, ἐπώμνυεν ὁ Θεαγένης, ἀδικεῖσθαι μὲν φάσκων, εἰ προλήψῃ τοῦ ὄρκου τὸ πιστὸν τοῦ τρόπου προὔποτέμεται· οὐ γὰρ ἐπιδείξειεν ἔχειν προαίρεσιν Φίβω τοῦ κρείττονος κατηναγκάσθαι νομιζομένην. ἐπώμνυε δ' ὅμως, Ἀπόλλω τε Πύθιον, καὶ Ἄρτεμιν καὶ Ἀφροδίτην αὐτὴν, καὶ Ἐρωτας, ἢ μὴν ἅπαντα οὕτω ποιήσῃν ὡς ἐβουλήθη Χαρίκλεια καὶ ἐπέσκηψε.

ιβ'. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα καὶ ἕτερα ἄττα πρὸς τού-

tum magis etiam consequentis gratia, iurando Theagenes fidem dederit, quod consuetudinem Veneream non sit mecum ante habiturus, quam genus & domum meam recuperavero: aut si hoc numen prohibuerit, saltem, priusquam me sponte consentientem in uxorem acceperit: si minus, nequaquam. Cumque ego ea, quae dicta fuerant, miratus, omnino ita faciendum esse decrevissem, & domesticum focum in aram succendissem, thusque adolevissem, iurabat Theagenes, iniuria se quidem affici dicens, quod anticipatione iurisiurandi fides, quam sponte praestiturus fuisset, praecideretur: neque se nunc ostendere posse, se sponse facere hoc, quod metu numinis effectum videatur: iurabat tamen per Apollinem Delphicum, & Dianam, & Venerem ipsam, & Amores, ita se omnia facturum, sicuti Chariclea vellet.

XIX. Et hi quidem haec, & quaecumque alia, Deos

τοῖς ἐπὶ μάρτυσι τοῖς θεοῖς ὁμολογοῦν ἀλλήλοις. ἐγὼ δὲ ὡς τὸν Χαρικλέα ὁρομαῖος ἦκων, Θορύβου τε πλήρη καὶ ὄδυρμιῦ καταλαμβάνω τὴν οἰκίαν οἰκετῶν ἤδη παρ' αὐτὸν ἀφυγμένων, καὶ τὴν τῆς κόρης ἀρπαγὴν ἐξαγγειλάντων, καὶ πολιτῶν εἰς πλήθος συρρέοντων, καὶ τὸν Χαρικλέα θρηνοῦντα ¹ περιστοιχισμένον, ἀγνοία τε τῶν γεγονότων καὶ ἀμηχανία τῶν πρακτέων συνεχόμενον. ἐμβοήσας οὖν, ὦ δυσδαίμονες, ἔσθην, ὑμεῖς δὲ ἐννεοῖς προσεικότες, ἄχρι τίγος ἀναυδοὶ καὶ ἀπρακτοὶ καθεδεῖσθε, ὥσπερ ἅμα τῷ δυστυχεῖν, καὶ τὸ φρόνεῖν προσαφηρημένοι; οὐκ ἐν ὀπλοῖς ἤδη καὶ ἐπιδιώξετε τοὺς πολεμίους; οὐ καταλήψεσθε καὶ τιμωρήσεσθε τοὺς ἐξυβρικότας; καὶ ὁ Χαρικλῆς, Περιττὸν μὲν ἴσως διαμάχεσθαι πρὸς τὰ παρόντα συνίημι γὰρ

contestati, paciscebantur inter sese. Ego autem ad Chariclem contento cursu veniens, tumultu plēnam & luctu domum deprehendo: cum iam ministri ad ipsum venissent, & raptum virginis nuntiasent; & cives frequentes confluerent, & Chariclem lugentem circumfisterent; denique incititia eorum, quae facta essent, & inopia consilii, quae facienda essent, laborarent. Intonans igitur magna voce, O infelices, inquier: quamdiu tandem stupidis haud absimiles, muti & ignavi sedebitis, tanquam una cum adversa fortuna mens etiam vobis erepta sit? An non armati iam persequimini hostes? Non comprehendetis & supplicio afficietis eos, qui vos iniuria affecerunt? Charicles autem: Supervacaneum est fortassis, deinceps certare cum praesenti fortuna. In-

- 1 Περιστοιχισμένον) Ita Palat. & Xyl. At Bas. περιστοιχισμένον, ἀγνοία τε τῶν πρακτέων συνεχόμενων, quam lesionem interpret quoque Gall. secutus est. Com-

mel. Immo in Bas. totus locus sic legitur: περιστοιχισμένων ἀγνοία τε τῶν γεγονότων καὶ ἀμηχανία τῶν πρακτέων συνεχόμενων.

ὡς ἐκ Θεῶν μηνίδος ταυτηνὴ τίνω τὴν δίκην, ἣν ἐξ οὐπερ εἰς τὸ ἄδυτον ἁωρὶ παρελθὼν, εἶδον ὀφθαλμοῖς ἂ μὴ Θέμις, ὁ Θεός μοι προεῖπεν, ἀνθ' ὧν οὐ προσηκόντως εἶδον, τῆς τῶν Φιλτάτων ὄψεως στερήσεσθαι. ὅμως δὲ οὐδὲν κωλύει καὶ πρὸς δαίμονα Φασὶ μάχεσθαι, εἰ καὶ τινὰς χρῆ μεταβέειν, ἢ εἴ τις ὁ τὸν βαρὺν τοῦτον ἐπενεγκῶν κίνδυνον ἐγιγνώσκομεν. Ὁ Θετταλός, ἔφην, καὶ παρά σοι θαυμαστός, ὃν καὶ μοι φίλον εἰσεποίεις, Θεαγένης ἐστὶ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μείρακες. οὐκοῦν εὐροῖς ἂν τινὰ τούτων κατὰ τὴν πόλιν, οἱ μέχρι τῆσδε τῆς ἑσπέρας ἐπεχωρίαζον. ὥστε ἀνίστασο, καὶ εἰς βουλὴν κάλει τὸν δῆμον. ἐγίγνετο ταῦτα. καὶ οἷτε στρατηγοὶ σύγκλητον ἐκκλησίαν ἐκήρυττον, σάλπιγγι τὸ κήρυγμα πρὸς τὴν πόλιν ἐπισημαίνοντες· καὶ ὁ δῆμος αὐτίκα παρῆν, καὶ τὸ θέατρον ἐγίγνετο νυκτερινὸν βουλευτήριον. ὁ τε Χαρικλῆς εἰς μέσους παρελθὼν, πρὸς

telligo enim, quod ob iram Deorum luo hanc poenam, quam ab eo tempore, quo intempestive in adytum ingressus, vidi quae fas non fuerat, Deus mihi praedixit, propter ea his, quae animo meo carissima essent, me privatum iri. Attamen nihil impedit, etiam cum Diis, ut aiunt, pugnare: num aliquos, qui persequantur, mitti oporteat, utque, quis tantam cladem nobis intulerit, cognoscamus. Theffalus, inquit, qui apud te fuit in admiratione, quem etiam mihi amicum fecisti, Theagenes est, & ii, qui cum eo fuerunt, adolescentuli. Horum invenias forte aliquem adhuc in urbe, qui usque ad hanc vesperam hic morabantur. Quamobrem surge, & in concilium convoca populum. Fiebat ita: duces concionem indicebant, tuba praeconium urbi significantes: populus statim aderat: theatrum nocturna curia fiebat. Charicles, in medium progressus, subito omnibus

οἰμωγὴν τε ἀθρόον ἱ ἐκίνει τὸ πλῆθος· καὶ μόνον ὄφθεις, ἐσθῆτά τε μέλαιναν ἀμπεχόμενος, καὶ κόνιν τοῦ τε προσώπου καὶ τῆς κεφαλῆς καταχεάμενος, τοῖάδε ἔλεγεν· Ἴσως μὲν, ὦ Δεελφοὶ, προσαγγεῖλαί με βουλόμενον ἐμαυτὸν ἤκειν εἰς μέσους, καὶ ταύτην συγκεκληκέναι τὴν ἐκκλησίαν ἠγεῖσθε πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἐμῶν συμφορῶν ἀφορῶντες· ἔχει δὲ οὐχ οὕτως, πρᾶττω μὲν γὰρ θανάτου καὶ πολλάκις ἀξίως· τὸ δὲ νῦν, ἔρημος καὶ θεήλατος, καὶ μόνη λοιπὸν οἰκία, πάντων ἅμα τῶν φιλότατων κεκενωμένη μοὶ συνομίλων. ὅμως δ' οὖν ἢ τε κοινὴ πάντων ἀπάτη καὶ μάταιος ἐλπίς, ἔτι με καρτερεῖν ἀναπείθει, τὴν εὐρεσιν τῆς θυγατρὸς ἐνδεχομένην ὑποτιθεμένη· καὶ ἔτι πλέον ἢ πόλις, ἣν ἰδεῖν πρότερον τιμωρίαν εἰσπεπραγμένην παρὰ τῶν ἐξυβρι-

lacrimas excuffit, tali habitu visus: & facie atque capite cinere sparsis, talia dicebat: Fortassis me, o Delphi; meas ipsius rationes exponere volentem, in medium progressum, & tantam convocasse concionem existimatis, ut magnitudinem mearum calamitatum intueamini. Sed aliter se res habet. Etsi enim saepius ea sustineam, quae vel morte ipsa graviora sint; & nunc deserta, & divinitus vastata, & sola in posterum mihi fit domus, omnibus simul carissimis, in quorum consuetudine & suavitate acquiescebam, orbata: tamen, quae omnes attingit, frustratio & inanis spes adhuc me sustentat, utque perdurem, excitat, me filiam recuperaturum pollicens: maxime vero urbs, quam victricem, sumpta poena de his, qui illam iniuria affecerunt, prius me videre

ἱ [Ἐκίνει τὸ πλῆθος· καὶ μόνον ὄφθεις, ἐσθῆτά τε μέλαιναν ἀμπεχόμενος, καὶ κόνιν τοῦ τε προσώπου καὶ τῆς κεφαλῆς κατα]χεάμενος)

Quae uncis inclusi, desunt in Bas. suppleta e tribus Codd. a Commelino. Lacunam hanc notavit iam Canter. Lectt. var. lib. III.

πάντων ἀναμένω· εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡμῶν τὸ Φρόνημα τὸ
 ἐλεύθερον, καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνεγκούσης καὶ Θεῶν τῶν
 πατρῶων ἀγανάκτησιν, τὰ Θετταλὰ μεϊράκια προσ-
 αΦηρήται. τὸ γὰρ δὴ πάντων βαρύτατον, ὅτι χερεταὶ
 παῖδες εὐαρίθμητοι, καὶ Θεωρίας ὑπηρεταί, πάλιν οἴ-
 χονται τῶν Ἑλληνίδων τὴν πρώτην πατήσαντες, καὶ
 τὸν νεῶν τοῦ Πυθίου τοῦ τιμιωτάτου κτήματος ἀποσυ-
 λήσαντες, Χαρικλείας οἴμοι τῶν ἐμῶν ὀΦθαλμῶν. ὦ
 τῆς ἀμειλίκτης καθ' ἡμῶν τοῦ δαίμονος Φιλονεικίας.
 τὴν πρώτην μοὶ καὶ γνησίαν, ὡς ἴστε, θυγατέρα ταῖς
 νυμφικαῖς λαμπάσι συναπέσβεσε· τὴν μητέρα μοὶ τὴν
 ἐκείνης, ¹ ἐπὶ νεαρῷ τῷ πάθει συναπήγαγεν· ἐμὲ τῆς
 ἐνεγκούσης ἐξήλασεν. ἀλλ' ἦν πάντα φορητὰ μετὰ τὴν
 Χαρικλείας εὕρεσιν. Χαρίκλεια μοὶ βίος ἦν, ἐλπίς καὶ
 διαδοχὴ τοῦ γένους· Χαρίκλεια μόνη παραψυχὴ, καὶ,
 ὡς εἶπεῖν, ἄγκυρα. καὶ ταύτην ὑπετέμετο καὶ παρή-

expeto & exspecto. Nisi forte nobis animum genero-
 sum, & indignationem pro patria, & Diis patriis, Thef-
 falici adolescentuli etiam abstulerunt. Nam quod est gra-
 vissimum, pueri tripudiones pauci, & sacrae legationis
 ministri, abeunt, primaria urbe inter Graecas vastata,
 & templo Apollinis pretiosissimo thesauro spoliato, hei
 mihi! ablata e meis oculis Chariclea. O implacabilem
 numinis erga nos, & pertinacem iram. Primum mihi,
 ut scitis, genuinam filiam, una cum sponsalibus faci-
 bus exstinxit: matrem prae dolore, quem ceperat ex il-
 lius morte, simul abduxit: me patria expulit. Sed erant
 omnia tolerabilia, post Charicleae inventionem. Chari-
 clea mihi vita erat, spes & successio generis: Chariclea
 sola solatium, &, ut ita dicam, ancora. Et hanc abru-

1 Ἐπὶ νεαρῷ τῷ πάθει) Male mox omittit μὴ ante συμβαπτε-
 Βαί. ἐπὶ νεαρῷ τῷ πάθει. Eadem ζέμεθα.

νεγκεν, ὅ, τι ποτέ ἐστὶ τὸ εἰληχός με κλυδώνιον· οὐχ ἀπλῶς τούτο, οὐδ' ὅτε ἔτυχεν, ἀλλὰ καθ' ὃν εἶαθε καιρὸν ἀωρὶ καὶ ὠμὰ κατ' ἐμοῦ κωμάζειν, ἀπ' αὐτῶν μικροῦ τῶν παστάδων, ἄρτι τῶν γάμων ἀπασιν ὑμῖν προκειρηυγμένων.

κ'. Ἐτι λέγοντα ταῦτα, καὶ ὅλον εἰς Θρῆνον παραφερόμενον, ὁ στρατηγὸς Ἡγησίας ἐπεῖχέ τε καὶ ἐξεκρούετο. καὶ, ὦ παρόντες, ἔφη, Χαρικλεῖ μὲν ἐξέστα νῦν τε καὶ μετὰ ταῦτα Θρηνεῖν, ἡμεῖς δὲ μὴ συμβαπτίζομεθα τῷ τούτου πάθει, μηδὲ λάβωμεν ὡσπερ ρεύμασι τοῖς τούτου δάκρυσιν ὑποφερόμενοι, καὶ τὸν καιρὸν προΐεμενοι· πρᾶγμα ὃ μεγίστην ἐν ἀπασιν ἔχει καὶ πολέμοις οὐχ ἥκιστα τὴν ῥοπὴν. ὡς νῦν μὲν καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐξιόντων, ἐλπίς καταληφθῆναι τοὺς πολεμίους, ἕως ῥαθυμοτέραν αὐτοῖς τὴν πορείαν ἢ προσδοκία τῆς ἡμετέρας ἐμποιεῖ παρασκευῆς. εἰ δὲ οἰκτιζό-

pit, ac abstulit, quaecunque est, quae me invasit, tempestas. Nec quidem simpliciter, neque foruito, sed quo tempore consuevit intempestive & crudeliter nobis insultare, propemodum ab ipsis thalamis, tanquam nuptiis vobis omnibus iam ante denuntiatis.

XX. Adhuc haec dicentem, & totum in luctum a proposito delabentem, dux Hegesias cohibebat, & amovebat. Et, O vos, qui adestis, inquit, Charicli quidem & postea lugere licebit: nos vero non mergamur huius dolore, neque inconsiderate illius lacrimis, tanquam aquae impetu, auferamur, occasionem negligentes, quae cum omnibus in rebus, tum in bellis maximum momentum habet. Nam nunc nobis, ex concione exeuntibus, spes est aliqua hostes posse comprehendi, dum, ut securius iter faciant, efficit nostri apparatus cunctatio. Quod si

μενοι, μάλλον δὲ γυναικιζόμενοι, πλείονα τῇ μελλήσει τὴν προτέρησιν αὐτοῖς παρασχοῖμεν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ καταγελαῖσθαι, καὶ ταῦτα πρὸς μειρακίων, περιλείπεται· οὐς ἐγὼ Φημί χρῆναι αὐτοὺς τέως ὅτι τάχιστα καταλαμβάνοντας ἀνασκολοπίται, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀτιμῶσαι, διαβιβάζοντας καὶ εἰς τὸ γένος τὴν τιμωρίαν. τοῦτο δ' ἂν γένοιτο ῥαδίως, εἰ πρὸς ἀγανάκτησιν κινήσαιμεν Θετταλοὺς, τὴν κατ' αὐτῶν τε τούτων εἴτινες διαφύγοιεν, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν, ἀπειπόντες αὐτοῖς ἐκ ψηφίσματος τὴν Θεωρίαν, καὶ τὸν ἐναγισμὸν τοῦ ἥρωος, ἐκ τοῦ δημοσίου τοῦ ἡμετέρου τελεῖσθαι τοῦτον ἐπικρίναντες.

καί. Ἐτι τούτων ἐπαινουμένων, καὶ δόγματι τοῦ δήμου κυρουμένων, Ἐπικεχειροτονεῖσθω, ἔφη ὁ στρατηγός, εἰ δοκεῖ, κάκεινο, μηκέτι τὴν ζάκορον ἀναθαίνειν, τοῖς τὸ ἐνόπλιον τρέχουσιν. ὡς γὰρ ἔχω συμβαλεῖν,

adhuc miserantes, vel potius muliebri gestu deplorantes, cunctatione maiorem illis facultatem ad effugiendum praebuerimus, nihil aliud, nisi ut irrideamur, atque id ipsum ab adolenscentulis, relinquitur. Quos ego aio quamprimum comprehensos, cruci affigi oportere, & quosdam ex illis ignomina affici, translata etiam in familiam poena. Hoc autem facile fieri possit, si ad indignationem commoverimus Theffalos contra hos ipsos, qui effugerint, & eorum posteros, interdicientes illis decreto sacra legatione, & iustis funebribus herois, quae ut aerarii publici sumtu fierent, decreveramus.

XXI. Cum haec adhuc collaudarentur, & decreto populi comprobarentur: Confirmetur suffragiis vestris, inquit dux, si videtur, & illud, ut non amplius ostendatur aeditua his, qui cursu in armis certant. Quaa-

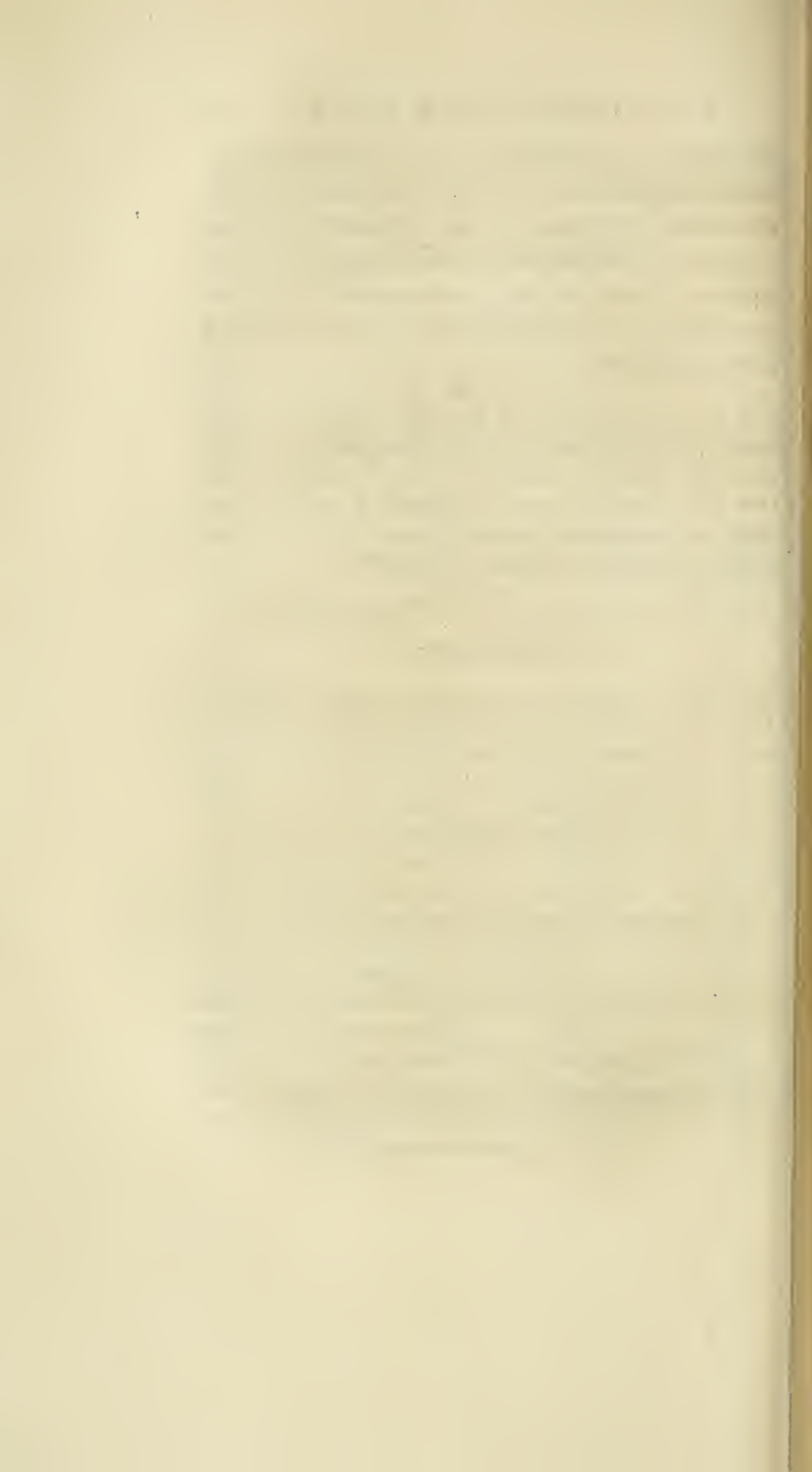
ἐκείθεν ἢ ἀρχὴ Θεαγένει τῆς ἀσεβείας ἐξήθη, καὶ τὴν ἀρπαγὴν, ὡς εἴκειν, ἐκ τῆς πρώτης θείας ἐνεθυμήθη. καλὸν οὖν περιγράψαι τὸν ἐξῆς χρόνον, τὴν ὁμοίαν τινῶν ἐπιχείρησιν. ὡς δὲ καὶ ταῦτα μιᾷ ψήφῳ καὶ χειρὶ τῇ πάντων ἰεράτησεν, ὁ μὲν Ἡγησίας ἐθίδου τῆς ἐξόδου τὸ σύνθημα, καὶ πολεμικὸν ἢ σάλπιγγ' ὑπεσήμαινεν, τὸ δὲ θέατρον εἰς τὸν πόλεμον διελύετο, καὶ δρόμος ἀκάθεκτος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὴν μάχην ἤνυετο, οὐ τῆς ἐνόπλου μόνον καὶ ἰσχυρούσης ἡλικίας, ἀλλὰ πολλοὶ μὲν παῖδες, καὶ ἀμφιβόλως ἔφηβοι τὴν προθυμίαν εἰς ἀκμῆς προσθήκην ποιητάμενοι, τῆς ἐξόδου μετασχεῖν ἐκείνης ἐβρασύνοντο. πολλαὶ δὲ γυναῖκες ἀνδρείότερον τῆς φύσεως ἐφρόνησαν, καὶ τὸ προστυχὸν εἰς ὄπλον ἀρπατάμεναι, μετέθεον ἀνήνυτα· καὶ τὸ θῆλυ καὶ οἰκτεῖον ἀσθενὲς ὑστερίζουσαι τῶν ἔργων ἐγνώ-

tum enim conicere possum, inde primum Theagenes hoc facinus animo concepit, & de hoc raptu, ut videtur, statim primo eius aspectu cogitavit. Consultius enim est, ipsam in consequens tempus occasionem talis aliquorum conatus praecidere. Postquam autem & haec uno calculo, & manu omnium obtinuit, Hegesias exitus signum dabat, tuba bellicum canebat, theatrum in bellum dissolvebatur, & cursus effusus ex concione in proelium fiebat, non tantum robustae & armatae aetatis; sed etiam multi pueri & puberes promiscue, promptitudine quod deesset aetati addentes, audebant illius expeditionis esse participes. Multae quoque mulieres fortiores quam pro natura animos gerebant, & eo, quod cuique fuit obvium, armorum loco arrepto, nequidquam insequerantur: successuque frustratae, femineam suique sexus imbecillitatem cognoverunt. Vidisses & senis

1 'Ἐκράτησεν)' Val. ἐγκράτησεν' vitiose.

ριζον. εἶδες ἂν καὶ πρεσβύτου πρὸς τὸ γῆρας μάχην,
καὶ ὥσπερ ἔλκουσαν τὸ σῶμα τὴν διάνοιαν, καὶ ὀνει-
διζομένην τὴν ἀσθενείαν ὑπὸ τῆς προθυμίας. οὕτως ἄρα
πᾶσα ἡ πόλις ὑπερήλγησε τὴν τῆς Χαρικλείας ἀφαι-
ρεσιν, καὶ ὥσπερ ἐνὶ πάθει κεκινήμενη πρὸς τὴν διά-
ξιν αὐτοβοεῖ, καὶ οὐδὲ ἡμέραν ἀναμείνασα, πάνδημον
ἑαυτὴν ἐπαφῆκεν.

cum senectute pugnam, & tanquam trahentem corpus
animum, ac illi prae ardore & promptitudine infirmi-
tatem ut probum obiicentem. Tantum omnino dolo-
rem urbs cepit ex raptu Charicleae: & tanquam uno
affectu commota, ad persecutionem subito, ne diem
quidem exspectans, univēsa sese effudit.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΑ ΔΕΚΑ

HELIODORI
ETHIOPICORUM
LIBRI DECEM

GRAECE ET LATINE

EXTUM RECOGNOVIT, SELECTAMQUE LECTIONIS

VARIETATEM ADIECIT

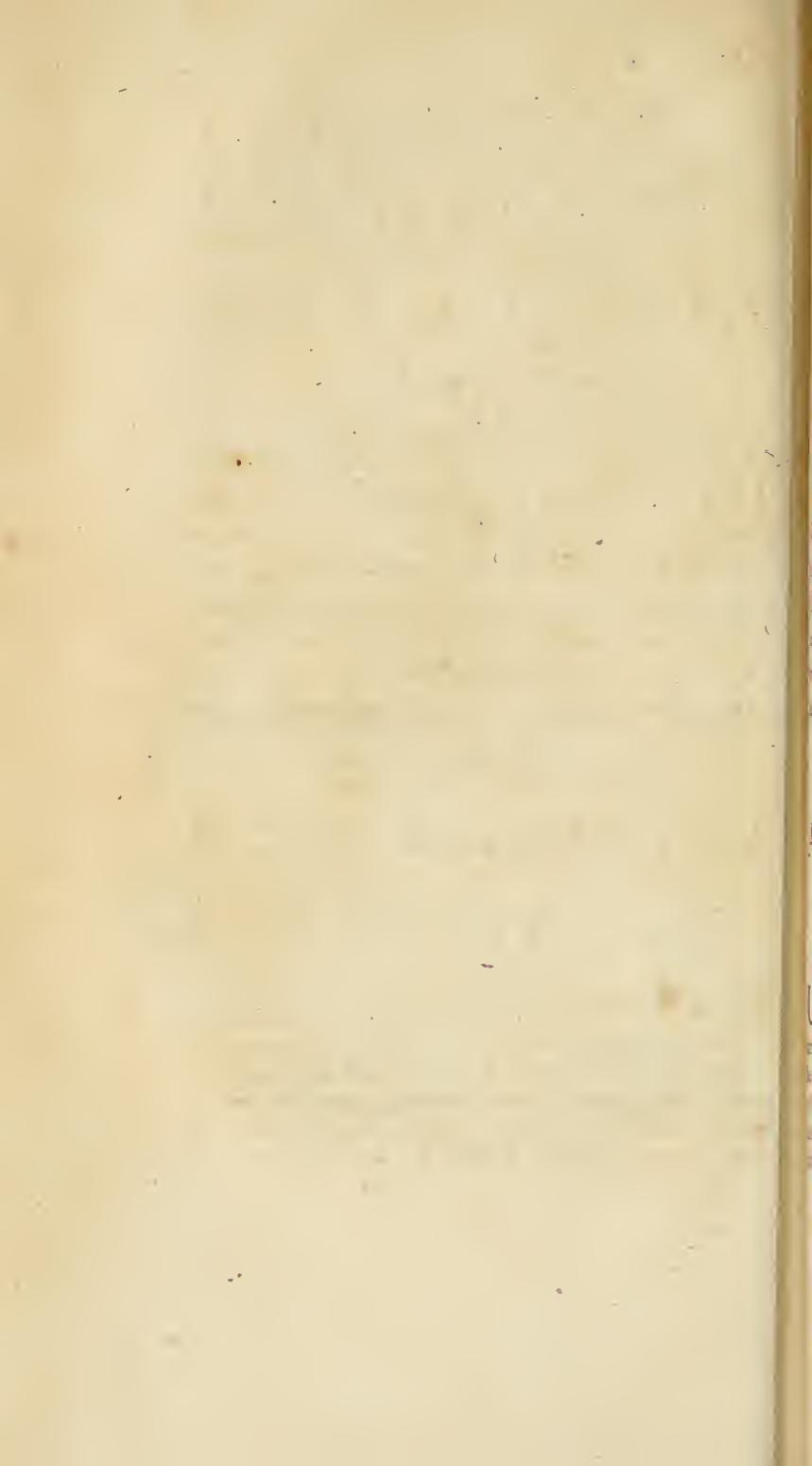
CHRIST. GUIL. MITSCHERLICH

PROFESSOR GOTTINGENSIS

PARS SECUNDA

ARGENTORATI
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS BIPONTINAE

ANNO VI

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΛΟΓΟΣ Ε.

Η ΜΕΝ δὴ πόλις ἡ Δελφῶν ἐν τούτοις ἦν, καὶ ἔδρασεν ὅ, τι δὴ καὶ ἔδρασεν· οὐ γὰρ ἔχω γινώσκειν ἐμοὶ δὲ τὸν καιρὸν τῆς Φυγῆς ἢ ἐκείνων ἐπιδιώξις ἐπέβαλεν ἀναλαβῶν τε τοὺς νέους, ἦγον ἐπὶ θάλατταν, αὐτῆς ὡς εἶχον τῆς νυκτὸς, ἐνεβίβαζόν τε εἰς τὴν ναῦν τὴν Φοίνισσαν, ἄρτι τὰ πρυμνήσια λύειν μέλλουσαν· καὶ γὰρ πῶς λοιπὸν καὶ ὄρθρου ὑποφαίνοντος, οὐδὲ

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER QUINTUS.

URBS igitur Delphorum his erat occupata, quicumque tandem successus fuerit: neque enim compertum habeo. Mihi vero occasionem fugae illorum persecutio attulit: & assumptos iuvenes ducebam ad mare, ut erant, eadem nocte, & imponebam in navem Phoeniciam, continuo funes soluturam. Etenim iam diluculo aliquomo-

Heliod. P. II.

A 2

ὑπερβαίνειν ὄντο τὸν πρὸς με ὄρκον οἱ Φοίνικες, ἡμέραν καὶ νύκτα ἀναμεῖναι μόνην συνθέμενοι. λίαν οὖν χαίροντες ἤκοντας ἡμᾶς ὑποδέχονται. καὶ παραχρῆμα λιμένων ἐκτὸς ὑπ' εἰρεσία τὸ πρῶτον ἀνήγοντο· ὡς δὲ λείου πνεύματος ἐκ γῆς προσπνεομένου, κῦμα χθαμαλὸν ὑπέτρεχέ τε, καὶ οἶον προσεγέλα τῇ πρύμνῃ, τότε δὴ τὴν ναῦν τοῖς ιστίοις ὑποφέρειν ἐπέτρεπον. Κίρραϊοι μὲν δὴ κόλποι, καὶ Παρνασοῦ πρόποδες, Αἰτωλοὶ τε καὶ Καλυδῶνιοι σκόπελοι μονοῦ διπταμένην τὴν ὀκλιάδα παρημεῖβοντο· νῆσοι δὲ Ὀξείαι καὶ σχῆμα καὶ ὄνομα, Θάλαττά τε Ζακύνθιος, ἄρτι πρὸς δύσιν ἡλίου νεύοντος, ἀνεφαίνοντο. ἀλλὰ τί ταῦτα ἀωρὶ μηκύνω; τί δὲ λαμβάνω ἑμαυτὸν καὶ ὑμᾶς, καὶ ἐκτείνω τὴν διήγησιν, εἰς πέλαγος ὄντως ἀφείς τῶν ἐξῆς; ἔνταῦθα ποι τὸν λόγον ἐπίσχωμεν, ὀλίγον δὲ καὶ ὕπνου

do apparente, non existimabant se amplius iusiurandum mihi datum violaturos Phoenices, diem tantum & noctem unam exspectandi mecum passi. Magno igitur cum gaudio venientes nos recipiunt, & statim e portu remigum ope primum in altum provehebantur: deinde postquam placido vento a terra adspirante, fluctus humiles subibant, & quasi arridebant puppi, navem velis passis ferri permittebant. Atque ita Cirrhaei sinus, & eminentiae Parnassi, ac Aetoli & Calydonii scopuli prope modum transvolantem navem praeteriebant: & insulae Acutae figura ac nomine, ac mare Zacynthium, solum primum ad occasum vergente, apparebant. Sed quid haec intempestive produco? Quid porro mei ipsius & vestri sum oblitus, & narrationem extendo, pelago vos deinceps revera committens? Hic reliquum sermonis cohibeamus, vicissimque paullulum somni capiamus. Etsi

σπάσωμεν. εἰ γὰρ καὶ λίαν ἄοκνος ὑπάρχεις τὴν ἀκοήν, καὶ ἐρρωμένως ἀπομάχη πρὸς τὸν ὕπνον, ᾧ Κνήμων, ἀλλ' ἠγοῦμαι σε λοιπὸν ὀκλάζειν, ἐμοῦ τὰμαυτοῦ πάθη μέχρι πόρρω τῆς νυκτὸς ἀποτείναντος. καὶ μὲ δὲ λοιπὸν, ᾧ τέκνον, γῆρας τε βαρύνει, καὶ ἡ τῶν συμφορῶν ὑπόμνησις παραλύουσα τὴν διάνοιαν, εἰς ὕπνον καταφέρει. Ἐπίσχεσ, εἶπεν ὁ Κνήμων, ᾧ πάτερ, οὐχ ὡς ἐμοῦ τὴν διήγησιν ἀποσκευαζομένου, δοκῶ γὰρ μοι μὴδ' εἰ πολλὰς μὲν νύκτας, πλείους δὲ ἡμέρας ἐπισυνάπτοις, τοῦτο ἂν ποτε παθεῖν, οὕτως ἀκόρεστόν τι καὶ σειρήνιον τὸ κατ' αὐτήν. ἀλλὰ με πάλαι θροῦς τις καὶ βόμβος ὄχλου κατὰ τὴν οἰκίαν περιηχεῖ. καὶ ἦν μὲν οὐκ ἐκτὸς τοῦ θορυβεῖσθαι, σιωπῶν δὲ ἐβιαζόμεν, ἐπιθυμία τῶν αἰεὶ πρὸς σοῦ λεχθησομένων ἐλκόμενος. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἠσθόμην, ἔφη ὁ Καλάσιρις, τάχα μὲν που καὶ δι' ἡλικίαν νωθρότερος ὢν τὴν ἀκοήν, (νό-

enim minime sis in audiendo taediosus, & fortiter fomno repugnes, Cnemon, tamen existimo te iam deinceps labascere, cum ego meos affectus ad multam noctem produxerim. Et me alioqui, fili, cum senectus gravat, tum calamitatum recordatio, mentem conturbans, in fomnum defert. Cohibe, dixit Cnemon, pater, non tanquam me narrationem averfante: nam mihi quidem, etiam si multas noctes, & dies plures coniungas, id accidere non posse videtur, adeo infatiabili quadam suavitate & Sireniis illecebris condita est. Sed me iam pridem murmur quoddam, & fonitus tumultus cuiusdam circa aedes circumsonat. Et quidem non eram perturbatione vacuus, sed repressi me, cupiditate a te dicendorum illectus. Ego quidem non fensi, inquit Calasiris, tum quod sim vel ob aetatem hebetiori ac lan-

σος γὰρ ἄλλων τε καὶ ὧτων τὸ γῆρας) ἴσως δὲ καὶ πρὸς τὴν διήγησιν ἠσυχολημένος. ἔοικε δὲ μοι Ναυσικλῆς ἠκεῖν ὁ τῆς οἰκίας δεσπότης· ἀλλὰ τί ἄρα ποτὲ, ὦ θεοί, διαπεπραγμένος; Ἄπαντα, ὡς ἐβουλόμην, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἀβρόον αὐτοῖς ἐπιθανεῖς. οὐ γὰρ με ἔλαθες, ὦ ἄγαθε Καλάσιρι, φροντίζων τὰς ἐμὰς πράξεις, καὶ ὡσπερ τῇ διανοίᾳ συνεκδημῶν. ἀλλὰ σε ἐφώρασα τῶν τε ἄλλων σου περὶ ἐμὲ τρόπῳ καὶ οἷς ἐνταῦθα εἰσιῶν κατείληφα διαλεγόμενον. ἀλλὰ τίς ὄδε ὁ ξένος; Ἐλλην, ἔφη ὁ Καλάσιρις· τὰ δ' ἄλλα εἰσαυθίς ἀκούσῃ. σὺ δὲ εἴ τι σοι κατάρβωται δεξιόν, ἀπάγγελλε θάττον, ὡς ἂν τοῦ χαίρειν γ' ἔχοις κοινωνοῦντας. Ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς, εἶπεν ὁ Ναυσικλῆς, εἰς ἔω μαθήσεσθε· τὸ δὲ παρὸν ὑμῖν, ὅτι βελτίονα Θίσβην ἐκτησάμην, ἀπό-

guidiori auditu: (fenectus enim cum aliarum partium, tum aurium praecipue morbus est) tum fortassis eo quod narrationi animo vacarim. Videtur autem mihi Nauficles venire, aedium dominus: sed quid tandem, o Dii, effecit? Omnia, ut volebam, inquit Nauficles, cum subito illis apparuisset. Neque enim me latuit, bone Calasiri, quod sollicitus esses de mea expeditione, & tanquam animo una esses. Sed te perspexi, cum alias ex tua erga me observantia & voluntate, tum ex his, de quibus te hic colloquentem ingressus deprehendi. Sed quis est hic hospes? Graecus, inquit Calasiris: alia vero deinceps audies. Tu vero, si quid a te dextre confectum est, nuntia citius, ut habeas quoque gaudii participes. Sed & vos, inquit Nauficles, diluculo audietis: in praesentia autem vobis, quod egregiam Thisben ac-

ἰ ὦ ἄγαθε Καλάσιρι) Huic praetulerim Palat. Cod. lectionem ὦ Nauficli, re bene gesta laeto καλέ· est enim paronomasia non *Commel.*

χρη μαθεῖν· ἐμοὶ γὰρ τὴν τε ἐκ τῆς ὁδοιπορείας καὶ τῶν ἄλλων Φροντίδων κάκωσιν, ὕπνω βραχεῖ γοῦν ἐστὶ παραμυθητέον.

β'. Ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν ἀπέτρεχεν, ὡς εἰρήκει ποιήσων. ὁ δὲ Κνήμων¹ αὖτος ἐγεγόνει πρὸς τὴν ἀκοὴν τῆς Θίσβης· ὑπὸ τε ἀμηχανίας πᾶσαν ἔνοιαν διαπορῶν ἀνέστρεφε, βαρὺ τε καὶ συνεχὲς ἐπιστένων, τὸ λειπόμενον ἔταλαιπῶρει τῆς νυκτός· ὥστε οὐδὲ τὸν Καλάσιριν ἐλάνθανε τελευτῶν, ὕπνω καὶ ταῦτα βαθεῖ κατεσχημένον. ἀλλὰ ἀνασχὼν ἑαυτὸν ὁ πρεσβύτης, κατὰ τὸ ἄγκωνος ἐρείσας, ὅ, τι πεπόνθοι, διηρώτα, καὶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐκτόπως ἀλύοι, σχεδὸν τι τῶν μεμνηότων οὐκ ἀποδέων. Εἶτα οὐ μὴ μανῶ, πρὸς αὐτὸν ὁ Κνήμων, Θίσβην ὅτι περίεστιν ἀκηκῶς; Καὶ τίς ἢ Θίσβη, ἔφη ὁ Καλάσιρις, ἢ πόθεν γνωρίζεις γε ἀκούσας,

quisiverim, scire sufficiat. Mihi enim cum ex itinere, tum ex aliis cogitationibus molestia somno brevi utique est lenienda.

II. Hic quidem cum haec dixisset, discedebat facturus, quae dixerat. Cnemon autem contristatus est, audito Thisbes nomine, praeque sollicitudine exsanguis stetit, & graviter continueque ingemiscens, reliquum noctis sese discrucians traducebat: ut neque Calasiridem ad extremum lateret, quamvis arctiore somno detentum; sed erigens se fenex, & cubito innixus, quid illi accidisset, interrogabat, & quam ob causam tantopere inquietus esset, non multum distans ab infans. An non merito insaniam, ad ipsum Cnemon, cum, quod Thisbe sit superstes, audierim? Quae autem est haec Thisbe, inquit Calasiris, aut unde auditam agnoscis, &, nuntio allato,

¹ Αὖτος ἐγεγόνει) Vitiose Bas. nam suppleendam censet Dorvill. αὖτος ἐγεγ. Similiter Charit. III, p. 290. Inepte interpres vertit, ac si legerit αὖ ὅς ἐγεγόνει.

καὶ ζῶσαν ἀγγελλομένην Φροντίσεις; καὶ ὅς, Τῶν μὲν ἄλλων ἀκούσῃ μετὰ ταῦτα, ὅταν ποτὲ καὶ τὰ ἑμαυτοῦ διηγῆσομαι. ἐκείνην δὲ ἀνηρημένην τούτοις ἐγὼ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐγνώρισα, καὶ παρα τοῖς Βουκόλοις χερσὶ ταύταισι ταῖς ἑμαῖς κατέβαψα. Κάβευδε, εἶπεν ὁ Καλάσιρις ταῦτα δὲ ὅπῃ ποτὲ ἔσχεν, οὐκ εἰς μακρὰν εἰσόμεθα. Οὐκ ἂν δυναίμην, ἔφη. ἀλλὰ σὺ μὲν ἀτρέμας ἔχε σαυτόν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν βιώην, εἰ μὴ θάττον ὑπέξελθῶν, τρόπον ὃν τινα δὴ πολυπραγμονήσαιμι, τίς ποτε πλάνη τὸν Ναυσικλέα κατέληφεν, ἢ ὅπως παρὰ μόνοις Αἰγυπτίοις οἱ τεθνεῶτες ἀναβιοῦσιν. ἐμειδίασε πρὸς ταῦτα μικρὸν ὁ Καλάσιρις· καὶ αὐθις ὑπηνέχθη τῷ ὕπνῳ. ὁ δὲ Κνήμων τοῦ δωματίου προήκων ² ἔπασχε μὲν οἷα εἰκὸς ἦν τὸν νύκτωρ καὶ σκότους καὶ κατ' οἰκίαν ἀγνωστον ἀλύοντα· πλὴν ἀλλὰ πάντα γε ὑπέμενε τὸ δεῖμα τὸ ἐκ τῆς Θίσβης

quod vivat, sollicitus es? Et ille: Alia quidem audies postea, quando tibi & meas res exponam: ceterum illam interfectam hisce oculis ego agnovi, & apud bubulcos hisce meis manibus sepelivi. Dormi, dixit Calasiris. Haec autem quomodo se habeant, non ita multo post cognoscemus. Non potero, inquit. Sed tu quidem quiesce immotus: ego autem haud scio an possim vivere, nisi quamprimum clam egressus, aliquo modo curiosus inquisiero, in quo errore Nausicles versetur, & quomodo apud solos Aegyptios mortui reviviscant. Arrisit ad haec leniter Calasiris, & rursus lapsus est in somnum. Cnemon autem egressus conclavi, passus est utique, quae consentanea erant, ut qui noctu & in tenebris in ignota domo oberraret: attamen omnia sustinebat, metu pro-

1 Ταύταισι) Hisce meis manibus. Male igitur omittitur h. v. in Bas.

2 Ἐπασχε) Interpres verterat, inhibuit, se; legit igitur, ἔπασχε. Male vel propter seq. ὑπέμενε.

καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἀποδύσασθαι σπεύδων ἕως ὅψε πο-
 τε καὶ πολλάκις τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄλλοτε ἄλλους ἀνε-
 λίπτων τόπους, ἤσθετο γυναικὸς λαθραῖόν τι καὶ γοε-
 ρόν, οἷον ἠρινῆς ἀηδόνας ἢ ἔλειον ὠδὴν ἐν νυκτὶ μυρομέ-
 νης. ἐπὶ τε τὸ δαμάτιον ὑπὸ τοῦ θρήνου χειραγωγού-
 μενος ὠρμησέ· καὶ ταῖς θύραις, καθ' ὃ συνέπιπτον
 ἀλλήλαις, τὸ οὖς παραβέμενος, ἐπηκροᾶτο, καὶ τοιαύ-
 'δε κατελάμβανεν ἔτι θρηνοῦσαν· Ἐγὼ δὲ ἡ παναθλία,
 χεῖρα ληστρικὴν ἐκπεφευγέναι, καὶ μισθόν ὠρμη-
 θάνατον ἐλπισθέντα διαδεδρακέναι, βιώσεσθαι τε τὸ
 λειπόμενον ἅμα τῷ Φιλτάτῳ, ξένον μὲν καὶ ἀλήτην
 βίον, ἀλλὰ μετ' ἐκείνου γιγνόμενον ἥδιστον. οὐδὲν γὰρ
 εὐτὼς ἐμοὶ χαλεπὸν, ὃ μὴ μετ' ἐκείνου φορητόν. νυνὶ
 δὲ ὁ μηδέπω κεκορεσμένος ἐμὲ ἐξαρχῆς εἰληχῶς δαίμων

pter Thisben, & suspicione exonerare se quamprimum
 properans: donec sero tandem, & saepius iisdem locis,
 tanquam in aliis sese volvens, sensit mulierem clam &
 lugubriter tanquam vernam lusciniam, lugubri & mise-
 rabili cantilena lamentantem: & ad domunculam luctu
 quasi manu ductus contendit, & foribus, qua parte in-
 ter se committebantur, aurem admovens, audiebat, ta-
 lique modo adhuc lamentantem deprehendit: Ego vero
 misera, ex manibus praedonum me elapsam esse, &
 mortem cruentam expectatam effugisse arbitrabar, &
 aeternam me deinceps cum carissimo erraticam quidem
 in peregrina terra vitam, sed cum illo suavissimam fu-
 turam. Nihil est enim mihi tam molestum, aut grave,
 quod non cum illo fit tolerabile. Nunc autem nondum
 satiaturum, quod ab initio fortitus sum, numen, cum pa-

ἢ ἔλειον ὠδὴν) Ita Palat. & Bas. loco: αἰλιὸν εὐδ' εἰχτρα γόνον ὄρνι-
 Sed Vatic. αἰλιον, unde Commel. θος ἀηδοῦς ἥσει δύσμορος. Alias pos-
 conii, αἰλιὸν, appofito Sophoclis fis etiam conii. ἐλειονόν.

μικρὸν τῶν ἡδονῶν ὑποθέμενος, εἶτα ἠπάτησε. δουλείαν ὤμην ἐκπεφευγένας, καὶ δουλεύω πάλιν δεσποτῆριον, καὶ Φρουρῶμαι νῆσος εἶχέ με καὶ σκότος, ὅμοια τὰ νῦν ἐκείνοις, ἀληθέστερον δὲ εἰπεῖν, καὶ πικρότερα, τοῦ καὶ βουλομένου καὶ δυναμένου ταῦτα παραμυθεῖσθαι, κεχωρισμένου· σπῆλαιον ἦν μοι ληστρικὸν εἰς τὴν παρελθοῦσαν τὸ καταγώγιον ἄδυτον καὶ βάραθρον· καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ τάφος ἢ οἴκησις; ἐπεκούφιζε καὶ ταῦτα παρῶν ὁ πάντων ἐμοὶ Φίλτατος. ἐκεῖ μὲν καὶ ζῶσαν ἐβρήνησε, καὶ τεθνεῶσαν, ὡς ᾤετο, ἐδάκρυσεν ὡς ἀνηρμημένην ἐπέβησεν. ἀπεστέρημαι νυνὶ καὶ τούτων. οἴχεται ὁ κοινανὸς τῶν δυστυχημάτων, καὶ, ὡς ἄχθη, τὰ πάθη πρὸς με νεμόμενος. ἐγὼ δὲ μόνη καὶ ἔρημος, αἰχμάλωτος καὶ πολυβήνης, ¹ τύχης βουλήμασι πι-

rum voluptatum propofuiffet, rurfus decepit. Servitutum me effugiffet existimabam, at fervio rurfus; carcerem, & in custodia detineor. Infula me habuit antea, & tenebrae: praefens ftatus illi iam est fimilis, vel, ut verius dicam, etiam acerbior, eo, qui haec confolatione lenire & voluiffet & potuiffet, separato a me, & avulfo. Antrum praedonum die, qui praeceffit, diverforium mihi fuit: infernus & barathrum, denique quid aliud quam fepulcrum illa habitatio? Ceterum & haec omnium mihi cariffimus, praefens levabat. Illic & viventem luxit, & propter mortuam, ut rebatur, lacrimas profudit, & tanquam interfectam deploravit. Nunc & his fum orbata. Perit particeps mearum calamitatum, mecum dolores tanquam onera partiri folitus. Ego autem fola, & deferta, & captiva, & multis modis deploranda relinquo, acerbae fortunae arbitrio expofita, & eo

1 Τύχης βουλήμασι) Palat. βου-
 κολήμασι, i. e. ἀπάταις, ut *ludus*,
ludere, etiam latinis de Fortuna.

Paullo tamen argutius h. l. dictum
 videtur: in prinis cum non ha-
 beas, quod in vulgata reprehendas.

κρᾶς ἐκκειμένη, καὶ ζῆν τέως ἀντεχομένη, διότι μοι περιεῖναι τὸν γλυκύτατον ἐλπίζω. ἀλλ', ὦ ψυχὴ ἐμῆ, ποῦ ποτε ἄρα τυγχάνεις; τίς δέ σε διεδέξατο τύχη; ἄρα μὴ καὶ αὐτὸς, οἴμοι, δουλεύεις¹ τὸ μόνον ἐλεύθερον, καὶ ἀδούλωτον, πλὴν ἔρωτος, Θρόνημα; ἀλλὰ σώζοιό γε μόνον, καὶ θεάσαιό ποτε Θίσβην τὴν σὴν· τοῦτο γὰρ με καλέσεις καὶ μὴ βουλόμενος.

γ'. Οὐκ ἔτι κατέχειν ἑαυτὸν ἐκαρτέρησεν ὁ Κνήμων, ὡς τούτων ἤκουσεν, οὐδὲ ὑπέμεινε τὴν τῶν ὑπολοίπων ἀκρόασιν· ἀλλ' ἐκ τῶν πρώτων ἕτερα ὑπονόησας, ἐκ τῶν ἐπὶ τέλους τὴν Θίσβην εἶναι τῷ ὄντι πιστεύσας, ὀλίγον μὲν ἐδέησε καὶ κατενεχθῆναι παρ' αὐταῖς σχεδόν τι ταῖς θύραις. ἀντισχῶν δὲ χαλεπῶς, καὶ δέει τοῦ μὴ πρὸς τινος ἀλῶναι, (καὶ γὰρ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη τὸ δεύτερον ἤδον) ἀπέτρεχε σφαλλόμενος· καὶ νῦν μὲν τῷ πόδε προσπταίων, νῦν δὲ τοῖς τοίχοις ἀθρόον

tantum vitam retinens, quod superstitem esse carissimum spero. Sed, o anima mea, ubi tandem es? aut quae te excepit fortuna? An & ipse, hei mihi! servis, libero animo, & servitutis impatiente, praeter amoris, praeditus? Sed superstes sis tantum, & conspicias aliquando Thisben tuam. Ita enim me vocabis etiam nolens.

III. Non amplius se continere potuit Cnemon, ut haec audivit: neque exspectabat, ut reliqua audiret, sed ex primis alia suspicatus, ex his autem, quae sub finem audierat, Thisben esse prorsus statuens, parum aberat, quin collaberetur apud ipsas propemodum fores. Ceterum cum vix restitisset, metu, ne ab aliquo deprehenderetur, (iam enim galli secundo occinebant) aufugit lapsans, & nunc pedes offendens, nunc vero in parietes subito

¹ Τὸ μόνον) Parum commode ζοιο γε μόνον hic illata, aut omnino corrupta.

ἐμπίπτων, καὶ ἄρτι μὲν ὑπερθύροις, ἄρτι δὲ σκεύεσιν, εἴ πη τι τῆς ὀροφῆς ἤρτητο τὴν κεφαλὴν προσαράσσω, ἐπὶ τὸ δωματίον οὗ κατήγοντο μετὰ πολλὴν τὴν πλάγην ἀφικόμενος, ἀθρόον ἐπὶ τὴν εὐνὴν καταφέρεται· καὶ αὐτῷ τὸ μὲν σῶμα παλμὸς εἶχε, τῶν δὲ ὀδόντων ἄραβος πολὺς ἐγίγνετο. καὶ τάχα ἂν καὶ εἰς ἔσχατον ἤλθε κινδύνου, εἰ μὴ θᾶπτον ὁ Καλάσιρις αἰσθόμενος, ἔθαλπέ τε συνέχων, καὶ λόγῳ παντοίως ἀνελάμβανεν. ἐπεὶ δὲ μικρὸν ἀνέπνευσε, τὴν αἰτίαν ἐξεμάνθανεν. ὁ δὲ, Ἀπόλωλά σοι, ἔφη· ζῆ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ κακίστη Θίσβη. καὶ εἰπὼν, αὐτὸς ἐξέθανε.

δ'. Καὶ ὁ Καλάσιρις αὐθις πράγματα εἶχεν, ἐπιρῶωνῦναι πειρώμενος. ἔπαιζε δὲ ἄρα τι τὸν Κνήμωνα δαιμόνιον, ὃ καὶ τὰ ἄλλα χλεύην ὡς ἐπίπαν τὰ ἀνθρώπεια καὶ παιδιὰν πεποίηται, καὶ οὐδὲ τῶν ἠδί-

incidens, & iam liminibus superis, iam vasis, ficubi forte laqueari dependebant, caput impingens. Cum autem ad domunculam, ubi diverterant, longum tandem post errorem venisset, continuo in lectum corrui: & ipsius quidem corpus tremor invadebat, dentium autem multa collisio existebat. Et fortasse ad extremum periculum devenisset, nisi statim Calasiris, postquam id sensit, assidue illum fovisset, & sermone omnino ut ad se rediret effecisset. Utque paullulum respiravit, causam ex eo sciscitabatur. Ille autem: Actum est de me, inquit. Vivit enim revera pessima Thisbe. Et cum haec dixisset, iterum emoriebatur.

IV. Calasiris autem rursus multum negotii habuit, dum bono eum animo esse iuberet. Enimvero illudebat plane Cnemoni quoddam numen, quod, ut alioqui ut plurimum res humanas in ludibrii & lusus loco collocat, ita neque tum suavissimis tranquille absque mole-

στων ἀλύπως μετέχειν ἐπέτρεπεν, ἀλλ' ὁ, τι μετ' ὀλίγον ἠσθῆσεσθαι ἔμελλεν, ἤδη τὸ ἀλγεινὸν ἐπέπλεκε τάχα μὲν οὕτως ἔθος ὃν αὐτῷ καὶ νῦν ἐπιδεικνύμενον· τάχα δέ που καὶ τῆς ἀνθρώπου φύσεως ἀμιγῆς καὶ καθαρὸν τὸ χαῖρον οὐκ ἐπιδεχομένης. ὡς δὴ καὶ τότε ὁ Κνήμων ἔΦευγέ τε τὰ πάντων μᾶλλον αἰρετὰ, καὶ φοβερὰ τὰ ἥδιστα ὑπελάμβανεν. ἦν γὰρ οὐ Θίσβη τὸ θρηνοῦν γύναιον, ἀλλὰ Χαρίκλεια. ἐγεγόνει δὲ τὰ περὶ αὐτὴν ᾧδε. ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν Θυάμις ἀλοῦς ἐζώγρητο, καὶ εἶχετο αἰχμάλωτος, ἡ δὲ νῆσος ἐνεπέπρηστο, καὶ τῶν ἐνοίκων ἐκεκένωτο βουκόλων· ὁ μὲν Κνήμων καὶ ὁ Θέρμουθις ὁ τοῦ Θυάμιδος ὑπασπιστῆς, ἑῶσι τὴν λίμνην διέπλευσαν, ὃ, τί ποτε τὸν λῆσταρχον ἔδρασαν οἱ πολέμιοι, κατασκοπήσοντες. ἔσχε τε τὰ κατ' αὐτοὺς, ὡς δὴ καὶ εἴρηται. μόνοι δὲ Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια κατὰ τὸ σπήλαιον ὑπολείπονται, τὸ ὑπερ-

flia frui permittebat, sed ei, quod magnam voluptatem allaturum paullo post fuerat, casum adversum implicabat: vel quod ea sit ipsius consuetudo, etiam tunc ostendens; vel quod natura humana, meram & non temperatam laetitiam capere non possit. Quamobrem Cnemon quoque tum fugiebat ea, quae illi omnium maxime fuerant experenda, & suavissima, formidabilia esse existimabat. Muliercula enim, quae plorabat, non erat Thisbe, sed Chariclea. Ita autem sese res illius habebant. Postquam Thyamis vivus venerat in hostium potestatem, & captivus detinebatur, insula autem incensa fuerat, & incolis bubulcis vacua: Cnemon quidem & Thermuthis, scutifer Thyamis, matutini lacum transmiserunt, qua conditione esset praefectus apud hostes, exploraturi. Talis autem fuit ratio illorum itineris, qualis antea exposita est. Porro soli Theagenes & Chariclea in

βάλλον τῶν παρόντων δειῶν ἀγαθὸν μέγιστον τιθέμενοι. τότε γὰρ πρῶτον ἰδία καὶ παντὸς ἀπηλλαγμένοι τοῦ ὀχλήσαντος, ἀλλήλοισι ἐντυχόντες, ἀπαραποδίστων καὶ ὀλοσχερῶν περιπλοκῶν τε καὶ Φιλημάτων ἐνεπιμπλαντο, καὶ πάντων ἅμα εἰς λήθην ἐμπεσόντες, εἶχοντο ἐπιπλεῖστον ἀλλήλων οἰονεὶ συμπεφυκότες, ἀγνεύοντος μὲν ἔτι καὶ παρβενεύοντος ἔρωτος κορεννύμενοι, δάκρυσι δὲ ὑγροῖς τε καὶ θερμοῖς εἰς ἀλλήλους κεραυνύμενοι, καὶ καθαροῖς μόνον μιγνύμενοι τοῖς Φιλήμασιν. ἢ γὰρ Χαρίκλεια τὸν Θεαγένην, εἴ τι παρακινῶντα αἰσθοῖτο καὶ ἀνδριζόμενον, ὑπομνήσει τῶν ὄρκων ἀνέστελλεν. ὁ δὲ οὐ χαλεπῶς ἐπανήγετο· καὶ σωφρονῶν ῥαδίως ἠνείχετο, ἔρωτος μὲν ἐλάττων, ἠδονῆς δὲ κρείττων γιγνόμενος. ἐπεὶ δὲ ὀψέ ποτε τῶν πρακτέων εἰς ἔνοιαν ἐλθόντες, δόξαι κόρον ἔχειν ἐβιάσθησαν, ἀρχεται

antro relinquuntur, praesentium calamitatum finem maximum bonum aestimantes. Tum primum enim seorsim, & omni, qui obturbare potuisset, liberati, secum verfantés, non impediti tōti se complexibus & osculis explebant, & in omnium oblivionem delapsi, in amplexu mutuo diutissime haerebant, veluti in unum corpus coaluissent; casto quidem adhuc & pudico amore se fatiantes, lacrimis autem humidis & calidis, purisque tantum mixti osculis. Etenim Chariclea, si quid Theagenem molientem, & decori fines egredientem, fenferat, commemoratione iurisiurandi coërcebat. Ille autem haud difficulter reduci se in viam patiebatur, & ad moderationem revocari, cum amore quidem inferior, voluptate autem superior esset. Ceterum cum sero tandem, quae essent agenda, cogitarent, necessitate coacti, se fatiatos esse statuerunt: & Theagenes eiusmodi

ὁ Θεαγένης λόγων τοιῶνδε· Τὸ μὲν συνεῖναι ἡμᾶς ἀλλήλοις, ᾧ Χαρίκλεια, καὶ τοῦτο ἔχειν, ὃ πάντων τε προτιμότερον ἐποιησάμεθα, καὶ διὸ πάντα ὑπέστημεν, ἡμεῖς τε εὐχόμεθα, θεοὶ τε Ἑλλήνιοι παρέχοιεν. ἐπεὶ δὲ ἀστάθμητόν τι τὸ ἀνθρώπειον καὶ ἄλλο τε πρὸς ἄλλα φερόμενον, καὶ πολλὰ μὲν πεπόνθαμεν, πολλὰ δὲ ἐλπίζομεν, πρόκειται δὲ ἡμῖν κατὰ τὰ συγκεείμενα πρὸς Κνήμωνα πάντως ἐπὶ Χέμμιν τὴν κώμην ἐπιγεσθαι, καὶ ἄδηλον, ἥτις ἡμᾶς διαδέξεται τύχη, πολὺ δὲ καὶ ἄπειρον, ὡς ἔοικε, διάστημα τῆς ἐλπιζομένης ἡμῖν γῆς ὑπολείπεται, φέρε σύμβολά τινα ποιησάμεθα, δι' ὧν ἀπορρήτά τε γνωρισῶμεν παρόντες, καὶ εἰ χωρισθῆναι ποτε συμβαίνοι, μαστεύσομεν ἀλλήλους. ἀγαθὸν γὰρ πλάνης ἐφόδιον, σύνθημα Φιλικῶν εἰς ἀνεύρεσιν φυλαττόμενον.

orationem exorsus est: Ut mutua consuetudine praesentes fruamur, Chariclea, & hoc consequamur, quod omnibus rebus anteposuimus, & propter quod omnia sustinuimus, & nos optamus, & Dii Graecanici praebeant. Atqui cum humanarum rerum ratio sit instabilis, & alias alio inclinēt, & multa passi sumus, & multa speramus, propositum est nobis etiam, sicuti pacti sumus cum Cnemone, omnino ad Chemmin pagum properare; tum incertum est, quae nos fortuna sit exceptura, & magnum, immensumque, ut videtur, intervallum ad terram, quae speratur a nobis, conficiendum restat: age, notas aliquas componamus, per quas & praesentes arcana cognoscemus, & si aliquando, ut seiungamur, acciderit, absentes nos exquiremus mutuo. Bonum est enim erroris compendium, amicorum tessera, quae inventionis causa asservatur.

έ'. Ἐπὴναι ταῦτα ἡ Χαρίκλεια καὶ ἐδοκεὶ ναεῖς ἐπιγράφεω, εἰ χαρισθεῖεν, ἡ ἀγάλμασιν ἐπισήμοις, ἐρμαῖς τε καὶ λίθοις ἐπὶ τριόδων, τὸν μὲν Θεαγένην, ὁ Πυθικός· τὴν δὲ Χαρίκλειαν, ἡ Πυθιάς, ἐπὶ δεξιά ἢ ἐπ' ἀριστερά πεπόρευται, πόλιν ἐπὶ τήνδε ἢ κόμην ἢ ἔθνος, ἡμέραν καὶ ὥραν προσδιρίζοντας. εἰ δὲ εἰς ταυτὸν γίγνοιτο, ἀρκεῖν μὲν τῷ ἑτέρῳ τὸν ἕτερον καὶ μόνον ὀφθῆναι. οὐδένα γὰρ χρόνον εἶναι ὅς ἀμαυρῶσαι αὐτοῖς τῶν ψυχῶν τὰ ἐρωτικά γνωρίσματα. ὅμως δ' οὖν ἡ μὲν Χαρίκλεια τὸν συνεκκείμενον αὐτῇ πατρῶον ἐδείκνυ δακτύλιον· οὐλὴν δὲ ἐπὶ τοῦ γόνατος ἐκ Θήρας συὸς ὁ Θεαγένης. ἐκ δὲ λόγων σύμβολα, ἡ μὲν λαμπάδα, ὁ δὲ Φοίνικα συνετίθεντο. ἐπὶ τούτοις περιέβαλλον ἀλλήλους, καὶ αὐθις ἔκλαιον, ὥσπερ οἶμαι σπενδῶν τῶν δακρύων ἀπάρχοντες, καὶ ὄρκια τὰ Φιλήματα ποιού-

V. Collaudabat haec Chariclea: & visum est, si a se invicem separarentur, ut templis aut statuis insignibus, hermis & lapidibus in triviis, Theagenes quidem, Pythicus; Chariclea vero, Pythias inscriberent, ad dextram, an ad sinistram abierit, ad hanc urbem, pagum, aut gentem, diem insuper & horam exprimentes. Quod si convenirent, sufficere quidem, ut alter ab altero tantum conspiciatur: nullum enim tempus obscurare in illorum animabus amoris signa posse: attamen Chariclea paternum annulum secum expositum ostenderet; cicatricem autem in genu, ex vulnere inflictō a filvestri sue, Theagenes. Porro e condito tesserat, illa quidem facem, hic autem palmam ut haberet, inter se constituerunt. Mox complectebantur se invicem, & rursus plorabant, lacrimas, ut existimo, tanquam libationes fundere incipientes, & oscula iurisiurandi loco figentes. His

μενοι. τούτων συγκειμένων, ἀνεδύοντο τοῦ σπηλαίου, κειμηλίων μὲν ἄλλων τῶν ἑναποκειμένων οὐδενὸς θίγαντες· τὸν γὰρ ἀπὸ σύλων πλοῦτον, βέβηλον ἐδοκίμαζον· ἃ δὲ αὐτοὶ μὲν ἐκ Δελφῶν ἐπήγοντο, εἰ λησταὶ δὲ αὐτῶν ἀφείλοντο, ταῦτα συνεσκευάζοντο. ἡ Χαρίκλεια δὲ καὶ μετημφίασεν ἑαυτὴν, ἐνθεμένη μὲν πηριδίῳ τινι τοὺς τε ὄρμους καὶ τὰ στέμματα καὶ τὴν ἱεράν ἐστθῆτα, καὶ ὥστε λαμβάνειν αὐτοὺς, καὶ ἄλλα σκευὴ τῶν εὐτελῶν ἐπιβαλοῦσα· τὸ δὲ τόξον καὶ τὴν Φαρέτραν Θεαγένει Φέρειν ἐγχειρίσασα, Φόρτον ἤδιστον ἐκείνου καὶ Θεοῦ τοῦ κρατοῦντος ὄπλον οἰκειότατον. ἄρτι δὲ τῇ λίμνῃ πλησιάσαντες, καὶ σκάφους ἐπιβήσεσθαι μέλλοντες, ἑνοπλον ὁρῶσι πλήθος ἐπὶ τὴν νῆσον περαιοῦμενον.

στ'. Ἰλιγγιάσαντες οὖν πρὸς τὴν θῆαν, ἐπιπλεῖστον ἀχανεῖς εἰστήμεισαν, οἷον ἀπαλγοῦντες πρὸς τὴν

ita inter se constitutis, antro egrediebantur, omnino thesauros, qui ibi erant reconditi, non attingentes. Etenim opes ex spoliis partas, impuras ducebant. Ceterum quae secum ipsi Delphis advexerant, praedones autem eripuerant, ea collecta ad iter secum apparaverant. Chariclea vero etiam vestem mutavit, imposito in farcinulam quandam monili, & coronis, & sacra veste, atque, ut occultiora essent, etiam alia supellectili viliori desuper iniecta; arcu autem & pharetra Theageni ad ferendum tradita, onere illi suavissimo, & armis Dei imperium in illum obtinentis propriis. Quamprimum autem lacui appropinquarent, & navigium conscensuri erant, multitudinem armatam ad insulam transmittentem conspiciunt.

VI. Quo formidabili spectaculo vertigine quasi correpti, diu steterunt obstupefacti, tanquam prae magni-

τύχην, οὕτως ἐπαλλήλως ἐπηρεάζουσιν. ὅψε δ' οὖν ποτε καὶ μονοῦ προσορμιζομένων ἤδη τῶν ἐπιόντων, ἀποδιδράσκειν ἢ Χαρίκλεια καὶ τῷ σπηλαίῳ κρύπτειν ἑαυτοὺς εἴ πη διαλάβοιεν ἡζίου· καὶ ἅμα ἀπέτρεχεν. ἀλλ' ὁ Θεαγένης ἐπέιχέ τε, καὶ, Ἄχρι τίνος, ἔλεγε, Φευζόμεθα τὴν πανταχοῦ διώκουσαν εἰμαρμένην; εἴζωμεν τῇ τύχῃ, καὶ ¹ χωρήσωμεν ὁμοσε τῷ Φέροντι. κερδήσωμεν ἄλλην ἀνήνυτον, καὶ πλάνητα βίον, καὶ τὴν ἐπάλληλον τοῦ δαίμονος καθ' ἡμῶν πομπείαν. οὐχ ὄρας ὡς Φυγαῖς ἐπισυνάπτει πειρατήρια, καὶ τοῖς ἐκ θαλάττης ἀτόποις τὰ ἐκ τῆς γῆς Φιλοτιμεῖται χαλεπώτερα; πολέμους ἄρτι, ληστὰς μετ' ὀλίγον αἰχμαλώτους μικρῶ πρόσθεν εἶχεν, ἐρήμους αὖθις ἀπέδειξεν ἀπαλλαγὴν καὶ Φυγὴν ἐλευθέραν ὑπέθετο, καὶ

tudine doloris occalluissent ad fortunae iniurias, ita sine intermissione in illos saevientis. Sero igitur tandem, & propemodum applicantibus iis, qui adveniebant, Chariclea ut refugerent, & antro sese absconderent, atque ita clam delitescere possent, petebat: simulque ipsa fugiebat. At Theagenes illam retinebat, &, Quousque tandem, dicebat, fugiemus fatum, quod nos ubique insequitur? Cedamus fortunae, neque opponamus nos impetui, qui nos agit. Quid aliud, quam errorem irritum, & vitam erraticam, & insultum numinis, alium alii succedentem, lucrabimur? An non vides, quemadmodum exilio coniungat piratarum latrocinia, & periculis marinis longe asperiora in continenti, magno studio & contentione conflare nitatur? Bella non ita pridem excitavit, praedones paullo post adduxit: captivos paullo ante detinuit, solitarios rursus & desertos effecit: liberationem & fugam liberam proposuit, e vestigio inter-

1. Χωρήσωμεν ὁμοσε) A Bas. abest ὁμοσε: nec, si abest, valde illud desideres.

τοὺς ἀναιρήσοντασ ἐπέστησε. τοιοῦτον παίξει καθ' ἡμῶν πόλεμον, ὥσπερ σκηνὴν τὰ ἡμέτερα καὶ δράμα πεποιημένος. τί οὖν οὐχ ὑποτέμνομεν αὐτοῦ τὴν τραγικὴν ταύτην ποίησιν, καὶ τοῖσ βουλομένοισ ἀναιρεῖν ἐγχειρίζομεν; μὴ πη καὶ ὑπέρογκον τὸ τέλος τοῦ δράματος φιλοτιμούμενοσ, καὶ αὐτόχειρασ ἡμᾶσ ἑαυτῶν ἐκβιάσεται γενέσθαι.

ζ'. Τοῦτοισ εἰρημένοισ οὐ πᾶσιν ἡ Χαρίκλεια συνετίθετο, τὴν μὲν τύχην ἐν δίκῃ κακηγορεῖσθαι πρὸσ αὐτοῦ Φάσκουσα, τὸ δὲ τοῖσ πολεμίοισ' ἐκόντασ ἑαυτοῦσ ἐγχειρίζειν οὐκ ἐπαινοῦσα· μὴ γὰρ εἶναι πρόδηλον, ὡσ ἀναιρήσουσι λαβόντεσ. οὐ γὰρ οὕτω χρηστῶ τῶ δαίμονι προσπαλαίειν, ὡσ ταχεῖαν τῶν συμφορῶν ἀπαλλαγὴν συγχαρῆσαι, αἰλλ' ἐνδεχόμενον βουληθῆναι καὶ περισώζειν ἑαυτοῦσ εἰσ δουλείαν· ὃ τίνοσ οὐκ ἂν γένοιτο θανάτου πικρότερον; ὀλεβρίοισ βαρβάροισ ἐκκεῖσθαι

fectores admovit. Tale bellum quasi per lusum contra nos suscepit, nostras rationes non secus quam scenam aut fabulam repraesentans. Cur non igitur praecidimus & abrumpimus hoc tragicum ipsius inceptum, & nos iis, qui volunt interficere, tradimus? ne, si forte intolerandum finem fabulae imponere conetur, nobis ipsis manus afferre cogat.

VII. His dictis non omnibus assentiebatur Chariclea, Fortunam quidem iuste ab illo accusari dicens, ceterum hostibus sponte sese tradere, neutiquam consultum esse censens. Neque enim exploratum esse, an sese comprehensos statim interfecturi sint; neque se cum tam facili ac benevolo numine luctari, ut celerem calamitatum exitum & liberationem concessurum sit, sed fieri posse, ut ipsos etiam reservare servituti velit: quod quae tandem morte non esset acerbius? barbaris sceleratis ac

πρὸς ὕβριν ἐπίρρητον καὶ δυσώνυμον, ἣν πάντα τρόπον καὶ ὡς δυνατὸν ἐκκλίνωμεν, ἐπιτυχίας ἐλπίδα τὴν πείραν τῶν παρελθόντων ὑποθέμενοι, πολλάκις ἤδη καὶ ἐξ ἀπιστοτέρων περιγεγόμενοι. Πισιῶμεν ὡς βούλει, Φήσας ὁ Θεαγένης, εἶπετο ἡγουμένη, καθάπερ ἐλκόμενος, οὐ μὴν ἔφθισάν γε πρὸς τὸ σπήλαιον διελθόντες, ἀλλ' ἕως τοὺς κατὰ πρόσωπον ἐπιόντας περιεσκόπουν, ἔλαθον ὑπὸ μοίρας τῶν πολεμίων, ἢ κατ' ἄλλο μέρος ἀπέβη τῆς νήσου κατόπιν σαγηνευθέντες. καὶ οἱ μὲν ἐκπλαγέντες ἔστησαν, ὑποδραμούσης τὸν Θεαγένην τῆς Χαρικλείας, ὡς, εἰ καὶ τεθνᾶναι δεήσειεν, ἐν χερσὶ ταῖς ἐκείνου γίγνοιτο. τῶν δὲ ἐπελθόντων ἐπαντείναντο μὲν τινες ὡς πατάζοντες· ὡς δὲ ἐπιβλέψαντες οἱ νέοι κατήυγασαν τοὺς ἐπιφερομένους, ὠκλαζεν αὐτοῖς ὁ θυμὸς, καὶ παρεῖντο αἱ δεξιάι. τοὺς γὰρ καλοὺς καὶ

perditis expositum esse ad iniuriam indignam & horrendam: quam ut omnibus modis, & quoad fieri potest, declinemus, spem successus experimento casuum, qui praeterierunt, metiri fas est; cum saepe iam etiam illic, unde minus credibile fuerat, superstites evaserimus. Faciamus, ut vis, cum dixisset Theagenes, sequebatur praeuentem, non fecus ac si traheretur. Neque tamen hostes fuga ad antrum anteverterunt; sed dum eos, qui a fronte adveniebant, circumspicerent, non animadverterunt, se a parte hostium, quae in aliam partem insulae descenderat, a tergo cinētos & conclusos esse. Et hi quidem percussi steterunt, confugiente sub Theagenem Chariclea, ut, si etiam mori opus esset, in manibus Theagenis id fieret. Ex his autem, qui invadebant, intentaverant iam quidam ictum: ceterum postquam adspectu suo iuvenes eos, qui irruebant, collustrarunt, concidit illis animus, & torpebant dextrae.

βάρβαροι χεῖρες, ὡς ἔοικε, δυσωποῦνται, καὶ πρὸς τὴν ἐράσμιον θέαν καὶ ἀπρόσφιλος ὀφθαλμὸς ἡμεροῦται.

ή. Συλλαβόντες οὖν ἤγον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, λίαν ἐσπουδακότες λαφύρων τὸ κάλλιστον πρῶτοι προσάγειν. ἔμελλον δὲ ἄρα καὶ μόνον προσφέρειν ἄλλω γὰρ οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδεὶς ἐπετύγχανεν, ἐκ περάτων καὶ ταῦτα εἰς πέρατα τὴν νῆσον ἐπιδραμόντες, καὶ ὡς ἄρκυσι τοῖς ὅπλοις πανταχόθεν πᾶσαν περιβαλόντες ἢ μὲν γὰρ ἄλλη, πυρὶ ἑπὶ πρὸς τοῦ προτέρου πολέμου κατηνάλωτο, μόνον δὲ λειπόμενον τὸ σπῆλαιον ἠγνοεῖτο. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἤγοντο ἐπὶ τὸν πολέμαρχον. ἦν δ' ἄρα Μιτράνης ὁ Φρούραρχος Ὀροονδάτου τοῦ τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ τὴν Αἴγυπτον σατραπεύοντος ἐπὶ χρήμασι πολλοῖς ὑπὸ Ναυσικλέους, ὡς δεδήλωται, κατὰ ζήτησιν τῆς Θίσβης ἀφιγμένος ἐπὶ τὴν νῆσον.

Formofos etiam barbaricæ manus verentur, ut videtur; & ad amabilem adspæctum, etiam immanis oculus mansuêscit.

VIII. Comprehenfos igitur ducebant ad ducem, magnopere cupientes spoliolum pulcherrimum in primis adducere. Et quidem hoc unum tantum allaturi fuerant. Neque enim quidquam aliud ullus est adeptus, quamvis omnes oras insulae percurrissent, & armis, tanquam retibus, totam undiquaque circumdedissent. Nam reliqua quidem insula priore bello conflagraverat, praeter antrum, quod ignorabatur. Et hi quidem ita ad ducem ducebantur. Is autem erat Mitranes, praefectus excubiarum Oroondatis, satrapiam Aegypti regi magno administrantis, magna summa pecuniae, ut dictum est, a Nauſicle conductus, inquisitionis Thisbes gratia ingressus

1 Πρὸς τοῦ πρ. πολ.) Ed. Baf. coni. ἀπὸ τοῦ προτ. πολ. Sed πρὸς πρὸ τοῦ πρ. πολ. Xyl. legendum restitutum e Codd.

ὡς οὖν ἀγόμενοι πλησίον οἱ περὶ τὸν Θεαγένην ὠφθίσαν, θεοὺς σωτῆρας ἐπιβόωμενοι πολλάκις, ἐμπορικόν τι καὶ δραστήριον ἐννοήσας ὁ Ναυσικλῆς, ἐξήλατό τε, καὶ προσδραμῶν, Αὕτη ἐκείνη Θίσβη, κεκραγῶς ἔλεγεν, ἣν ἄφηρέβην μὲν πρὸς τῶν ὀλεθρίων βουκόλων ἔχω δὲ διὰ σέ, Μιτράνη, καὶ τοὺς θεοὺς. ἐδράττετό τε τῆς Χαρικλείας, καὶ χαίρειν εἰς ὑπερβολὴν ἐνεδεικνυτο καὶ τῇ Χαρικλείᾳ Θίσβην ὁμολογεῖν ἑαυτὴν, εἰ βούλοιο σῶζεσθαι, παρεκελεύετο, ἥρέμα καὶ Ἑλληνιστὶ παραφθεγγόμενος, ¹ ὡς λαμβάνειν τοὺς παρόντας. καὶ τοῦ σοφίσματος ἔτυχεν ἢ γὰρ δὴ Χαρίκλεια, γλώσσης τῆς Ἑλληνίδος αἰσθημένη, καὶ τι καὶ συνείσων ἀνύεσθαι πρὸς τοῦ ἀνδρὸς στοχαζομένη, συνύφαινε τὸν σκοπὸν καὶ τῷ Μιτράνῃ πυνθανομένῳ, τίς ποτε καλοῖτο,

insulam. Postquam igitur Theagenes & Chariclea adducti sunt propius in conspectum, servatores Deos saepius invocantes, mercatorio quodam & callido consilio inito Nausicles exsiluit, & accurrens, Illa ipsa est Thisbe, magna voce dicebat, qua privatus fueram a perditis bubulcis, nunc autem eam tuo & Deorum beneficio recupero, Mitrane. Tum apprehendebat Charicleam, magnopereque se gaudere simulabat: & Charicleam, ut se Thisben esse fateretur, siquidem salva esse vellet, adhortabatur, submisit & Graece illam alloquens, ut lateret id eos, qui aderant. Successitque illi sopsisma. Chariclea enim cum sensisset linguam Graecam, & aliquid, quod esset sibi profuturum, a viro agi coniectaretur, accommodabat se quoque & componebat ad scopum, & Mitrani interroganti, quaenam cognominaretur, This-

¹ ὡς λαμβάνειν τοὺς παρ.) Ita Basf. At MSS. tres, ὡς ἢν λαμβάνοι, quam quidem lectionem si recipiamus, sic erit interpungendum: ὡς ἢν λαμβάνοι τοὺς παρόντας, καὶ τοῦ

σοφίσματος ἔτυχεν ut ὡς ἢν accipiatur pro ἐπί. *Comitel.* Mox τῷ σκαπῶ, pro τὸν σκοπὸν, ed. Basf. prava structura.

Θίσβην ἑαυτὴν ἠμολόγει. τότε δὴ προσδραμῶν, ἐφί-
 λει τε πολλὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Μιτράνου, καὶ τῆς
 τύχης ὑπερθαυμάζων, ἐφύσα τὸν βάρβαρον, ὡς ἄλλα
 τε πλεῖστα καταρωθωκότα ἐν πολέμοις, καὶ τὴν παροῦ-
 σαν στρατείαν εὐδαιμόνως πεποιημένον. ὁ δὲ χαυνωθεὶς
 τοῖς ἐπαίνοις, καὶ ἅμα τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχειν ὑπὸ
 τοῦ ὀνόματος ἀπατηθεὶς, ἐξεπέπληκτο μὲν τῆς ὥρας,
 ἀπ' εὐτελοῦς γὰρ καὶ ταῦτα τῆς ἐσθῆτος οἷον νέθους
 αὐγὴ σεληναίας διεξέλαμπεν. ὅμως δ' οὖν τὸ κοῦσον
 τοῦ Φρονήματος ἀπάτης ὀξύτητι συσχεθεὶς, καὶ τὸν
 καιρὸν τῆς μεταμελείας προληφθεὶς, Ταύτην μὲν οὖν,
 ἔφη, σὴν οὖσαν ἀπολαβὼν ἄγε. καὶ εἰπὼν ἐνεχείριζεν
 ἀφορῶν τε εἰς αὐτὴν συνεχῶς, καὶ ὅτι ἄκων καὶ προ-
 λήψει τοῦ μισθοῦ παραχωροῖ τῆς κόρης ἐπισημαί-
 νων. οὕτωσὶ δὲ ὅστις ποτέ ἐστι, λέγων τὸν Θεαγένην,
 λάφυρον ἡμέτερον ἔστω, καὶ ἐπέσθω Φρουρούμενος,

ben se vocari fatebatur. Tunc accurrens ille, osculaba-
 tur diu Mitranis caput, & fortunam ipsius demirans,
 inflabat barbarum, quod cum alia multa praeclare gef-
 sisset in bellis, tum praesentem expeditionem prospere &
 feliciter suscepisset. Ille autem inflatus laudibus, & si-
 mul rem ita se habere, ex nomine falso existimans,
 etsi perculsus est forma, quae ex veste, atque hac vili,
 tanquam ex nube lunae splendor relucebat, tamen cum
 fraudis celeritate impediretur, quo minus animi levitatem
 ostenderet, & tempus poenitendi praereptum esset: Hanc
 igitur, inquit, cum tua sit, recuperatam ducito. Et cum
 hoc dixisset, tradebat illi in manus, respiciens in illam
 continuo, & quod invitus, ac propter praemium ante
 acceptum, cederet de possessione puellae, significans. Hic
 autem, quicumque tandem est, Theagenem innuens; sit
 nostrum spoliolum: & sequatur, custodia illi adhibita,

ἀναπεμφθῆσόμενος εἰς Βαβυλῶνα· τραπέζῃ γὰρ τοῦ βασιλέως διακονεῖν ἐμπρέπει.

θ'. Τούτων εἰρημένων, ἐπεραιούντο τὴν λίμνην· καὶ χωρισθέντες ἀλλήλων, ὁ μὲν εἰς τὴν Χέρμιν, ὁ Ναυσικλῆς, ἔχων τὴν Χαρίκλειαν, ἔρχεται· Μιτράνης δὲ ἐπὶ ἐτέρας κώμας τῶν ὑπηκόων ἐκτραπεῖς, οὐδὲν ὑπερθέμενος, ἅμα γράμμασι τὸν Θεαγένην πρὸς Ὀροονδάτην ὄντα κατὰ τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν. εἶχε δὲ ᾧδὲ τὰ ἐπεστάλμενα. ΟΡΟΟΝΔΑΤΗ· ΣΑΤΡΑΠΗ· ΜΙΤΡΑΝΗΣ ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ. Ἕλληνα νεανίσκον ὑπεραίροντα τὴν ἐμὴν δεσποτείαν, καὶ θεῶν βασιλεῖ τῶ μεγίστῳ μόνῳ καὶ φαίνεσθαι καὶ διακονεῖσθαι ἄξιον, αἰχμάλωτον εἰληφώς, πρὸς σε διεπεμφάμην, ἐκχωρῶν σοι τηλικούτον καὶ τοιοῦτον δῶρον τῶ κοινῶ δεσπότη προσάγειν, ἵ οἷον ἡ βασιλείος αὐτῆ κόσμον οὔτε πρότερον εἶδεν, οὔτε αὐθις ὄψεται.

mittendus Babylonem. Siquidem ea inest corpori dignitas, ut ad mensam regiam stare possit.

IX. His dictis, transmittebant lacum, & separati a se invicem, Nauficles quidem Chemmin, habens Charicleam, pervenit; Mitraneus vero, cum ad alios pagos suae dititionis deflexisset, nulla mora interposita, Theagenem una cum literis ad Oroondatem, qui tum erat Memphi, emisit. Sic autem erat scriptum in literis: *Oroondati Satrapae, Mitraneus Praefectus*. Adolescentem Graecum, praestantiorem, quam ut sub meo degat imperio, & dignum, qui in Dei regis maximi solius conspectu versetur, & illi sit ab obsequiis, captum ad te transmisi, concedens tibi, ut tantum & tale donum hero communi offeras, quale aula regia nec unquam antea vidit, nec postea conspectura est.

ἵ Οἷον ἡ βασιλείος αὐτῆ κόσμον) p. 677, reponere iubenti κόσμον, Obssecutus sum Dorvill. ad Char. quod agnoscant Codd. Palat. Xyl.

ἰ. Ταῦτα μὲν ἐκεῖνος ἐπέστελλεν. οὐπω δὲ ἡμέρας ἀκριβῶς ἰ ὑποφαινούσης, ὁ Καλάσιρις ἅμα τῷ Κνήμωνι παρὰ τὸν Ναυσικλέα σπεύδων μαθεῖν τι τῶν ἀγνοουμένων ἔρχεται· καὶ πυνθανομένῳ τίνα εἴη διαπεπραγμένος, ἅπαντα ὁ Ναυσικλῆς ἔλεγεν ὡς ἤλθεν ἐπὶ τὴν νῆσον ὡς κατέλαβεν ἔρημον ὡς οὐδενὶ τὰ πρῶτα συνέτυχεν ὡς ἀπάτη τὸν Μιτράνην περιῆλθε, καὶ τίνα Φανείσαν κόρην ὡς Θίσβην ἀπέλαβεν· καὶ ὅτι βέλτιον εἴη διαπεπραγμένος ταύτης ἐπιτυχῶν, ἢ ἐκεῖνην ἀνευράν· οὐ γὰρ μικρὸν εἶναι τὸ διάφορον, ἀλλ' ὅσον ἂν τις γένοιτο Θεοῦ πρὸς ἄνθρωπον. οὕτως οὐκ εἶναι τοῦ κάλλους ὑπερβολὴν, οὐδὲ αὐτῷ δυνατὸν εἶναι τῷ λόγῳ φράζειν, καὶ ταῦτα ἐξὸν παροῦσαν ἐπιδεικνύναι.

ἰά. Ταῦτα ὡς ἤκουσαν, ὑπόνοιαν εὐθὺς τῶν ἀλη-

X. Haec ille quidem per literas significavit. Ceterum cum nondum dies exacte illuxisset, Calafiris cum Cnemone, sperans se aliquid cogniturum, quod ignoraret, ad Nausiclem venit. Atque ita quaerenti, quid confecisset, omnia Naucicles dicebat, quod venisset ad insulam, quod desertamprehendisset, quod primum nemo illi obvius fuisset, quod Mitranem fraude circumvenisset, quod quandam virginem, quae apparuerat, tanquam Thisben accepisset, & quod melius illi successisset hanc naeto, quam si illam invenisset. Neque enim parvum discrimen esse, sed quantum fieret in comparatione Deae ad hominem. Adeo nullam esse praestantiam formae, quae illius pulchritudinem superet: neque se id exponere verbis digne posse, praesertim cum liceat praesentem demonstrare.

XI. Haec ut audierunt, statim suspicati id, quod erat; Vatic. & Taur. In ed. Basf. exfu- ἰ Ὑποφαινούσης) Restesic Palat.
lat. Oratio sane paullo elegantior & Xyl. Reliqui ἀποφαινούσης.
sic evadit.

Θῶν ἐλάμβανον· ἰκέτευόν τε προστάττειν ὡς ὅτι τάχι-
στα παρῆναι τὴν κόρην· τὸ γὰρ ἄφραστον κάλλος Χα-
ρικλείας ἐγνώριζον· ὡς δὲ ἤχη, καὶ (τὰ πρῶτα κάτω
νεύουσα, καὶ τὸ πρόσωπον εἰς ὄφρυν σκέπουσα) τοῦ
Ναυσικλέους θαρσεῖν παρακελευομένου, ¹ μικρὸν ἀνέ-
νευσεν, εἶδέ τε καὶ ὦσθη παρ' ἐλπίδας· ὄδυρμὸς ἀπα-
σιν ἀθρόον ἀνεκινήθη, καὶ ὥσπερ ἐξ ἐνὸς συνθήματος ἢ
πληγῆς τῆς αὐτῆς ἀνωλόλυξαν. ἦν τε ἀκούειν ἐπιπλεῖ-
στον, ὦ πάτερ, καὶ, ὦ θυγάτερ, καὶ ἀληθῶς Χαρί-
κλεια, καὶ οὐχ ἡ Θίσβη τοῦ Κνήμωνος. ὁ δὲ Ναυσι-
κλῆς ἐνεὸς ἐγεγόνει· τὸν τε Καλάσιριν, ἐφ' ὅσον πε-
ριβαλὼν τὴν Χαρίκλειαν ἐδάκρυσεν, ἐφορῶν, καὶ τίς ὁ
καθάπερ ἐπὶ σκηνῆς ἀναγνωρισμὸς ² ἀγνοῶν καὶ δια-
πορῶν, ἕως αὐτὸν ὁ Καλάσιρις ἐφ' ὅσον πλεῖστον Φι-

obnixè orabant, ut quamprimum adeste puellam iube-
ret. Ineffabilem enim pulchritudinem Charicleae esse,
noverant. Sed postquam est adducta, & cum incede-
ret oculis in terram deiecit, & facie usque ad super-
cilia velata, Nauficles ut bono animo esset adhortare-
tur, paullulum oculos sustulit, viditque ac visa est praeter
omnem spem & opinionem: repente ploratus ab omni-
bus simul sublatus est, & tanquam ad unum signum aut
plagam eandem eiulare coeperunt. Licebatque audire
ut plurimum eas voces, o pater, o filia, revera Cha-
riclea, non Thisbe Cnemonis. Nauficles autem prae stu-
pore & paene oblivione sui obmutescēbat, cum Cala-
sirim, amplexum Charicleam, lacrimas non tenentem
intueretur, & quāenam esset, tanquam in scena, agni-
tio mutua, ignoraret ac dubitaret: donec illum diffua-

¹ Μικρὸν ἀνένευσεν) Cod. Palat.

ἀνέπνευσεν, quod huius loci non
est. Mox idem Palat. ἐκινήθη. Sed
ἀνεκινήθη sollemnius nostro scri-
ptori & aptius h. l.

² Ἀγνοῶν καὶ) Sola ed. Bas. haec
verba agnoscit. In Codd. quidem
non leguntur; satis tamen oratio-
nis serici apta videntur.

λήμασι κατασπασάμενος, ὦ βέλτιστε ἀνδρῶν, ἔλεγε, σοὶ δὲ ἀντὶ τούτων οἱ θεοὶ τοσαῦτα δεῖν, ὅσα κατὰ γνώμην ὄντα τὴν σὴν εἰς κόρον τελεσθῆναι. σωτήρ μου τῆς οὐδαμόθεν ἐλπισθείσης ἔτι θυγατρὸς γέγονας, καὶ δέδωκας ἰδεῖν ¹ τὴν ἐμοὶ πάντων ἡδίστην θέα. ἀλλ', ὦ θυγατερ, ὦ Χαρίκλεια, Θεαγένην δὲ πού κατέλιπες; ὠλώλυξε πρὸς τὴν ἐρώτησιν, καὶ ² διαλιπούσα μικρὸν, Αἰχμάλωτον, εἶπεν, ἄγει λαβῶν, ὅς τις ποτέ ἐστιν, ὁ καὶ μὲ τούτῳ παραδεδωκώς. ἰκέτευεν οὖν ὁ Καλάσιρις τὸν Ναυσικλέα μνηύειν ἃ γινώσκει περὶ τοῦ Θεαγένους, καὶ τίς μὲν ὁ νῦν δεσπότης, ὅποι δ' ἄγει λαβῶν. ἔλεγε πάντα ὁ Ναυσικλῆς, συνεῖς ἐκείνους εἶναι τούτους, περὶ ὧν διείλεκτο πολλάκις πρὸς αὐτὸν ὁ πρεσβύτες, καὶ ὧν κατὰ ζήτησιν ἀλώμενον ἐν θρήνοις ἐγίνωσκε. προσετίθει δὲ, ³ αὐτοῖς μηδὲν εἶναι

viatus Calasiris, allocutus est. Tibi quidem, vir optime, Dii tanta largiantur, quanta tuo desiderio & voluntati satisfaciant. Servator meae filiae nunquam speratae exstitisti, & effecisti, ut fruam conspectu mihi longe omnium iucundissimo. Sed, o filia, o Chariclea, ubinam Theagenem reliquisti? Ploratum fustulit ad interrogationem, & parvo spatio intermisit: Comprehensum, inquit, captivum ducit, quicumque tandem est, qui & me huic tradidit. Petebat igitur Calasiris a Nauficle, ut indicaret ea, quae de Theagene sciret, quis esset, qui in illum imperium haberet, & quo illum captum duceret. Dicebat omnia Nauficles, cum intellexisset illos esse hos, de quibus saepe cum illo senex collocutus fuisset, quibusque inquirendis oberrare ipsum in luctu sciret. Addebat autem, nihil illis inde accessu-

1 Τὴν ἐμοὶ πάντων ἡδίστην θ.) 2 Διαλιπούσα) Βαf. Διαλυπούσα. Forte aliud v. latet.
Ita rescripti e Cod. Taurin. Vulgo: τὴν ἐμὴν π. ἢ. θ.
3 Αὐτοῖς μηδὲν εἶναι πλέον τῆς

πλέον τῆς γνώσεως ἀνθρώποις ἀπορουμένοις, τοῦ Μι-
τράνου θαυμαστὸν εἰ καὶ ἐπὶ πολλοῖς ἀν αἰρησομένου
χρήμασιν ἀφείναι τὸν νεανίσκον. Ἔστιν ἡμῖν, ἔφη, χρή-
ματα, λάβρα πρὸς τὸν Καλάσιριν ἢ Χαρίκλεια, καὶ
ἐπάγγειλε πλῆθος ὅποσον βούλει. τὸν ὄρμιον, ὃν οἶ-
σθα, διασώζω, καὶ ἔχω φέρουσα.

ιβ'. Θαρσῆσας οὖν πρὸς ταῦτα ὁ Καλάσιρις, δε-
διῶς δὲ μή τινα λάβοι τῶν ὄντων ὁ Ναυσικλῆς ὑπό-
νοιαν, καὶ ὧν ὑπεφέρετο Χαρίκλεια, Ὡ γὰρ Ναυσί-
κλες, ἔφη, οὐκ ἔστιν ὅτε ἐστὶν ἐνδεὴς ὁ σοφός, ἀλλ'
ὑπαρξῆν ἔχει τὴν βούλησιν, τοσαῦτα λαμβάνων παρὰ
τῶν κρείττωνων, ὅσα καὶ αἰτεῖν οἶδε καλόν. ὥστε καὶ
φράζε μόνον ὅπου ποτέ ἐστὶν ὁ κρατῶν Θεαγένους, ὡς
τόγε ἐκ τῶν θεῶν ἡμᾶς οὐ περιόψεται, ἀλλ' ἐπαρκέ-
σει πρὸς ὅσον ἀν βουλευθῶμεν τὸ Περσικὸν θεραπεύσαι

rum esse praeter cognitionem, hominibus inopibus &
egentibus; cum mirum fit futurum, si vel magna sum-
ma pecuniae proposita inducat in animum Mitranes, ut
dimittat adolescentem. Sunt nobis & pecuniae, clam ad
Calasirim Chariclea, & promitte summam, quantamcun-
que vis. Monile, quod tute scis, asservo, & mecum
fero.

XII. Erectus igitur animo ad haec Calasiris, ceterum
metuens, ne aliquam suspicionem rei, ut sese habebat,
caperet Nauficles, & eorum, quae Chariclea offerebat:
Bone Nauficles, inquit, nunquam sapiens laborat ino-
pia, sed facultates voluntate metitur, tantum accipiens
a praestantioribus, quantum petere honestum esse iudi-
cat. Quamobrem dic tantum, ubi sit is, a quo detinea-
tur Theagenes: siquidem divina beneficentia nobis non
deerit, sed suppeditabit, quantum voluerimus, ut avari-

γνώσεως) In Codice Taurin. hoc δὲν αὐτοῖς εἶναι πλέον τῆς γνώ-
ordine haec verba leguntur: μη- σεως.

Φιλοχρήματον. ἐμειδίασε πρὸς ταῦτα ὁ Ναυσικλῆς· καὶ, Τότε, ἔφη, ¹ δώσεις ἐμὲ πιστεύειν δύνασθαι σε καθάπερ ἐκ μηχανῆς ἀθρόον πλουτεῖν, εἴπερ ἐμοὶ πρότερον τὰ ὑπὲρ τῆσδε λύτρα καταθοῖο. πάντως δὲ ἐννοεῖς ὡς τὸ Περσικὸν καὶ τὸ ἐμπορικὸν, ἐν ἴσῳ Φιλοπλούσιον. Οἶδα, εἶπεν ὁ Καλάσιρις, καὶ ἔξεις. τί δὲ οὐ μέλλεις Φιλανθρωπίας οὐδὲν ἀπολείπων, ἀλλὰ Φθάνων τε τὰς ἡμετέρας παρακλήσεις, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς θυγατρὸς αὐτεπάγγελτος ἐπινεύων; εὐχῆς δὲ δεῖ μοι πρότερον. Οὐδεὶς Φθόνος, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς· μᾶλλον δὲ, εἰ δοκεῖ, (θύειν γὰρ μέλλω χαριστήρια τοῖς θεοῖς) ἐπεύχου, ² παρὼν τοῖς ἱεροῖς, θεοῖς, καὶ τὸν πλοῦτον ἡμῶν μὲν αἶτει, σαυτῷ δὲ λάμβανε. Μὴ παῖζε μηδ' ἀπιστος ἔσο, ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ Καλάσιρις· ἀλλ' ἡγού

tiae Perficae hac ratione medeamur. Subrisit ad haec Nauficles, & Tunc, inquit, efficies ut credam, te posse repente tanquam ex machinatione ditescere, si pro hac mihi prius pretium, quo redimatur, deposueris. Omnino autem scis, quod Perficum & mercatorium genus perinde studeat opibus. Scio, dixit Calasiris, & habebis. Ceterum cur non cunctaris, & nedum nullum genus beneficentiae erga nos intermittis, sed etiam anticipas nostras petitiones, & restitutionem filiae sponte approbas ac denuntias? me autem prius precari oportet. Nihil invideo, inquit Nauficles. Quin etiam, si ita videtur, (faciam enim rem divinam) adesto sacris, & precare Deos, & nobis quidem opes petito, tibi autem accipe. Ne ludas, neque sis tam incredulus, ad ipsum inquit

1 Δώσεις ἐμὲ πιστεύειν δύνασθαι σε) Melior haec Codd. Palat. Xyl. Vatic. & Taur. lectio. Bas. ἐμοί. Voc. σε debetur Cod. Taurin. v. Dorv. Miscell. X, 350.

2 Παρὼν τοῖς ἱεροῖς, θεοῖς) Male collocata haec verba leguntur in ed. Bas. nimirum ἐπεύχου παρὼν τοῖς θεοῖς τοῖς ἱεροῖς, quasi Dii hic sacri dicantur.

καὶ εὐτρέπιζε ¹ τὰ πρὸς τὴν Θυσίαν. ἡμεῖς δὲ παρεσόμεθα πάντων ἡτοιμασμένων.

17'. Ἐποιοῦν οὕτως, καὶ μετ' οὐ πολὺ παρὰ τοῦ Ναυσικλέους ἦκον τις ἐκάλει σπεύδειν ἐπὶ τὴν Θυσίαν οἱ δὲ, (τὰ πρακτέα γὰρ αὐτοῖς ἤδη συνέκειντο) χαίροντες ἐπορεύοντο, αὐτοὶ μὲν ἅμα τῷ Ναυσικλεῖ καὶ ἄλλω πλήθει τῶν κεκλημένων, (δημοτελῆ γὰρ ἡντρέπιστο τῆς Θυσίας) ἡ Χαρίκλεια δὲ σὺν τῇ θυγατρὶ τοῦ Ναυσικλέους, καὶ γυναιξὶ ταῖς ἄλλαις, ὅσαι παρηγοροῦσαι πολλὰ καὶ λιπαροῦσαι, ² μόλις ἔπεισαν ἅμα βαδίζειν, τάχα οὐκ ἂν πετε πεισθεῖσαν, εἰ μὴ τῇ προφάσει τῆς Θυσίας εἰς τὰς ὑπὲρ Θεαγένους εὐχὰς ἀποχρήσασθαι διενόηθη. ὡς δ' οὖν ἐπὶ τὸν νεῶν τοῦ Ἑρμοῦ παρεγένοντο, (τούτῳ γὰρ ἦγε τὴν Θυσίαν Ναυσικλῆς, ὡς ἀγοραῖῳ τε καὶ ἐμπορικῷ διαφερόν-

Calafiris; sed incipe, & instrue sacrificium pro facultatibus, nos autem aderimus omnibus paratis.

XIII. Faciebant ita: & paullo post a Nauficle quidam veniens vocabat, ut properarent ad sacrificium. Illi autem (iam enim, quae essent facienda, inter illos convenerat) laeti & alacres ibant: hi quidem una cum Nauficle, & reliqua multitudine invitatorum, (publicum enim instruxerat sacrificium) Chariclea vero cum filia Nauficlis, & aliis mulieribus, quae varias consolationes adhibentes, & obsecrantes, vix illi ut una iret persuaserant: & haud scio, an unquam sibi persuaderi passa fuisset, nisi praetextu sacrificii defungi precibus pro Theagene cogitasset. Postquam igitur ad templum Mercurii pervenerunt, (huic enim sacrificium faciebat Nauficles, tanquam forensi & mercatorum praesidi, prae

¹ Τὰ πρὸς τὴν Θυσίαν) Ed. Bas. τὰ πρὸς τὴν Θυσίαν, quae voces & alibi inter se permutantur.

² Μόλις ἔπεισαν) Cod. Taurin. μόλις ἐπ. apud Dorv. ad Charit. p. 345.

τως τῶν ἄλλων Θεῶν αὐτὸν καθοσιούμενος) καὶ τὰ ἱε-
 ρὰ τάχιστα τε, οὕτω καὶ πρὸς βραχὺ τὰ σπλάγχνα
 ὁ Καλάσιρις ἐπιθεωρήσας, καὶ ποικίλην δηλοῦσθαι τῶν
 μελλόντων συντυχίαν, ἠθέων τε καὶ λυπηρῶν, ταῖς τοῦ
 προσώπου τροπαῖς ἐμΦήσας, ἐπιβάλλει τὰ χεῖρε τοῖς
 βωμοῖς ¹ ἐπιΦθεγγόμενος, καὶ ὡς τῆς πυρᾶς δῆθεν
 σπασάμενος ἀ πάλαι ἐπεκομίζετο, Ταῦτά σοι, ἔφη,
 λύτρα Χαρικλείας, ᾧ Ναυσίηλες, οἱ Θεοὶ δι' ἡμῶν
 προσάγουσι. καὶ ἅμα ἐνεχειρίζε δακτύλιόν τινα τῶν
 βασιλικῶν, ὑπερφυές τι χρῆμα καὶ δεσπέσιον, τὸν
 μὲν κύκλον ἠλέκτρῳ διάδετον, ἀμεθύσω δὲ Αἰθιοπικῇ τῆν
 σΦειδόνην Φλεγόμενον, μέγεθος μὲν ὅσον ὄμμα παρθε-
 νικὸν περιγράφει, κάλλος δὲ μακρῶ τῆς Ἰβηρίδος τε
 καὶ Βρετανίδος ² ὑπερφέρουσα. ἡ μὲν γὰρ ἀδρανεῖ τῶ

ceteris Diis ipsum colens & venerans) & sacrificium fie-
 bat, paullulum exta Calafiris contemplatus, & varium
 significari rerum futurarum eventum, iucundarum pa-
 riter ac tristium, mutationibus vultus declarans, iniicit
 manus altari adhuc flagranti, &, tanquam e pyra extra-
 xisset ea, quae iampridem ipse ferebat, Hoc tibi, inquit,
 pretium redimendae Charicleae, o Nauficles, Dii per
 nos offerunt: & simul tradebat anulum quendam re-
 gium, eximiam rem & divinam, quod ad circulum at-
 tinet ex electro confectum, ceterum in pala amethysto
 Aethiopica relucentem, tanta magnitudine, quantam
 oculus virginalis circumscribit & occupat; pulchritudi-
 ne autem longe Ibericum & Britannicum superante.

¹ Ἐπιφθεγγόμενος) *Admurtu-*
rans aliquid, ut solent praestigia-
 tores. Sic vero Codd. Palat. &
 Xyl. quibus accedit Taurin. nisi
 quod ex altera lectione, mox affe-
 renda, aliquid traxerit, ἔτι φθεγ-
 γόμενος. At ed. Bas. ἔτι φλεγόμε-

nois, quod praefendum iudica-
 bat Commel. & unice firmatur iis,
 quae infra leguntur, διὰ τοῦ πυρὸς
 → τὸ δᾶρην διακονήσαντος.

² Ὑπερφέρουσα) Syntaxeos ra-
 tio postulare videtur ὑπερφερούση.
 Sed eiusmodi ἀναχάλουθον Nostro

ἀνθει Φοινίσσεται, καὶ ῥόδα προσέοικεν ἐκ καλύκων ἄρτι πρὸς πέταλα σχιζομένῳ, καὶ πρῶτον ἡλιακαῖς ἀκτίσιν ἐρευβομένῳ· ἀμεθύσου δὲ Αἰθιοπίδος, ἀκραιφνῆς μὲν καὶ ἐκ βάθους ἑαρινή τις ὥρα πυρσεύεται. εἰ δὲ κατέχων περιτρέπεις, ἀκτῖνα προσβάλλει χρυσῆν, οὐκ ἀμαυροῦσαν τραχύτητι τὴν ὄψιν, ἀλλὰ Φαιδρότητι περιλάμπουσαν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δύναμις αὐτῆ γνησιωτέρα τῶν ἐκδύσεων ἐγκαθίδρυται. οὐ γὰρ ἐπιψεύδεται τὴν προσηγορίαν, ἀλλ' ἀληθῶς ἀμέθυσος τῷ φέροντι γίγνεται, νηφάλιον ἐν τοῖς συμποσίοις διαφυλάττουσα.

ιδ'. Τοιαύτη μὲν καὶ πᾶσα ἐξ Ἰνδῶν τε καὶ Αἰθιοπίων ἀμέθυσος. ἦν δὲ τότε τῷ Ναυσικλεῖ προσεκόμιζεν ὁ Καλάσιρις, μακρῶ καὶ ταύτας ἐπλεονέκτει. γραφῆ γὰρ ἔξεστο, καὶ εἰς μίμημα ζῶων ἐκοιλαινέτο· καὶ ἦν ἡ γραφῆ, παιδαρίσκος ἐποίμαυε πρόβατα,

Haec enim inertī, & cui nullus adest splendor, flore rubet, similisque est rosae, quae primum ex baccis in folia finditur, & tum radiis solis rubescere incipit: at amethystus Aethiopica valde & ex profundo rutilat. Quod si tenens illam circumverses, radium proiicit aureum, non obscurantem asperitate visum, sed gratia & puritate singulari illustrantem. Atqui & vis ipsi inest genuina prae occidentalibus. Neque enim falso sibi vindicat appellationem, sed vere arcet ebrietatem ab eo, quo fertur, sobrium illum in conviviis retinens.

XIV. Ac eiusmodi quidem est omnis Indica & Aethiopica amethystus: ceterum illa, quam Nausicli offerebat Calasiris, longe vel has superabat. Pictura enim fuerat exornata, & ad imitationem animalium exsculpta. Ac pictura quidem talis erat. Puer pascebat oves, haud infrequens. Codices Palat. σκν, *quod referatur ad σφεν- & Xyland. offerunt ὑπερέφρου- δόντην.

χαμαιζήλω μὲν πέτραι πρὸς περιωπὴν ἔφεστῶς, ἰ τὴν
 δὲ νομὴν τῆ ἀγέλη πλαγίσις αὐλήμασι διατάπτων. τὰ
 δὲ ἐπέιθετα, ὡς ἐδόκει, καὶ ἠνείχετο, πρὸς τὰ ἐνδόσιμα
 τῆς σύριγγος ποιμαινόμενα. εἶπεν ἂν τις αὐτὰ καὶ χρυ-
 σοῖς βεβριθῆναι τοῖς μαλλοῖς, οὐ τῆς τέχνης τοῦτο χα-
 ριζομένης, ἀλλ' οἰκείον ἐρύθημα τῆς ἀμεθύσου τῆς νώ-
 τοις ἐπανθούσης. ἐγέγραπτο καὶ ἀρειῶν ἀπαλὰ σκιρ-
 τήματα· καὶ εἰ μὲν ἀγεληδὸν ἐπὶ τὴν πέτραν ἀνατρέ-
 χοντες, εἰ δὲ περὶ τὸν ἰσμέα κύκλους ἀγεράχους ἐξε-
 λίττοντες, ποιμενικὸν θέατρον ἐπεδείκνυσαν τὸν κρημνόν.
 ἄλλοι δὲ ὡσπερ ἠλίω τῆ Φλογὶ τῆς ἀμεθύσου γαυνύ-
 μενοι, ἄλμασιν ἀκρωνύχαις τὴν πέτραν ἐπέξεον. ὅσοι
 δὲ αὐτῶν πρωτόγονοι καὶ θρασύτεροι, καὶ ὑπεράλλε-
 σθαι βουλευμένοις τὸν κύκλον ἐώκεσαν, εἰργομένοις δὲ
 ὑπὸ τῆς τέχνης ὡσπερὶ μάνδραν χρυσῆν τὴν σφειδό-

non admodum editae rupi circumspiciendi causa tan-
 quam speculae inficiens, pascuca gregi obliqua tibia distri-
 buens: illae autem parebant, ut videbatur, & ad fi-
 gnum ac praecentum fistulae in passione perseverabant.
 Dixisset quispiam, eas etiam aurea vellera habere, non
 arte id gratiae addente, sed amethysto proprio rubore
 in tergis illarum rutilante. Depicti erant & agni lasciv-
 vientes: & quidam gregatim cursu petram conscenden-
 tes, quidam circa pastorem petulantius sese in orbem
 intorquentes, pastorale theatrum praecipitium reprae-
 sentabant; alii vero in flamma amethysti tanquam in so-
 le lascivientes, salientibus similes salibus extremam un-
 gulae pariem petrae inscribebant. Nonnulli autem ex
 ipsis recens nati, & ferociore, etiam transilire velle
 circulum videbantur, ceterum ab arte prohiberi, au-

ἰ Τὴν δὲ νομὴν τῆ ἀγέλη) Xyl. τῆ δὲ νομῆ τὴν ἀγέλην, minus accurate.
 Heliod. P. II.

νη αὐτοῖς τε καὶ τῇ πέτρῃ περιβαλλούσης. ἡ δὲ ἦν πέτρα τῶ ὄντι, καὶ οὐχὶ μίμημα. τῶν γὰρ ἄκρων τῆς λίθου μέρος εἰς τοῦτο περιγράψας ὁ τεχνίτης, ἔδειξεν ἐκ τῆς ἀληθείας, ὃ ἐβούλετο, περιέργου ἠγησάμενος, λίθον ἐν λίθῳ σοφίζεσθαι. τοιοῦτος μὲν ὁ δακτύλιος.

ιέ'. Ὁ δὲ Ναυσικλῆς, ἐκπλαγεῖς τε ἅμα πρὸς τὸ παράδοξον, καὶ πλέον ἡσθεῖς πρὸς τὸ πολύτιμον, οὐσίας ὅλης τὴν λίθον ἰσοστάσιον κρίνων, Ἐγὼ μὲν ἔπαιζον, εἶπεν, ὦ γὰρ Καλάσιρι, ^ι καὶ λόγος ἄλλος ἦν, ἡ τῶν λύτρων αἴτησις^ι σκοπὸς δὲ ἀπριάτην σοὶ λύσασθαι τὴν θυγατέρα. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀπόβλητά ἐστιν, ὡς Φατὲ, θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, δέχομαι τὴν θεόπεμπτον ταυτηνὴν λίθον^ι πειθόμενος παρ' Ἐρμού τοῦ καλλίστου καὶ ἀγαθωτάτου τῶν θεῶν ἠκεῖν μοι συνήθως

ream palam illis & rupi, tanquam speluncam quandam, circumdante. Erat autem rupes revera, & non imitatio. Cum enim extremam partem lapidis ad hoc ipsum circumscripsisset artifex, ostendit nativa veritate id, quod volebat; supervacaneum esse existimans, lapidem in lapide fingere. Talis igitur erat annulus.

XV. Nauficles autem, perculsus novitate rei, magis etiam delectatus praestantia, facultatibus suis omnibus pretio lapidem respondere existimans, Ego quidem ludebam, dixit, bone Calasiri, & alioqui verba tantum erant, cum redemptionis pretium postularem; animi autem sententia, ut tibi absque eo filiam liberam dimitterem. Enimvero cum non reiicienda sint, ut dicitis, praestantia dona Deorum, accipio hunc divinitus missum lapidem, persuasum habens, & hoc inventum mihi venire more solito, a Mercurio Deorum optimo

^ι Καὶ λόγος ἄλλος ἦν) Non ea accedit Taurin. apud Dorvill. ad anihī mons erat. Vaf. ἄλλως, cui Char. p. 641.

καὶ τόδε τὸ εὔρημα, διὰ τοῦ πυρός σοι τῶ ἔντι τὸ δῶ-
ρον διακονήσαντος. ἴραν γοῦν πάρεστι τῇ Φλογὶ περι-
λαμπόμενον. καὶ ἄλλως κρίνω κέρδος κάλλιστον, ὃ
μὴ ζημιῶν τὸν παρέχοντα, εὐπορώτερον ἀποφαίνει τὸν
λαμβάνοντα. ταῦτα ¹ ὡς εἰπὼν ἐποίησεν, ἐπὶ τὴν εὐ-
ωχίαν αὐτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ἐπέτρεπεν, ἰδίᾳ μὲν
ταῖς γυναῖξι τὴν ἐνδοτέρω τοῦ ἱεροῦ χάραν ἀπεκληρώ-
σας, τοὺς δὲ ἀνδρας ἐν τῷ προτεμενίσματι κατακλίναις.
ἐπεὶ δὲ εὐφροσύνης τῆς ἐκ τῶν ἐδεσμάτων εἰς κόρον ἦσαν,
καὶ τοῖς κρατῆρσιν αἱ τράπεζαι παρεχώρουν, οἱ μὲν ἄν-
δρες ἐμβατήρια τῷ Διονύσῳ καὶ ἦδον καὶ ἔσπενδον· αἱ
δὲ γυναῖκες ὕμνον τῇ Δήμητρι χαριστήριον ἐχώρευον. ² Ἡ
Χαρίκλεια δὲ χαρισθεῖσα, τὸ αὐτῆς ἐπραττεν· ἠύχετο
Θεαγένην σώζεσθαι, καὶ κείνων ἑαυτῇ φυλάττεσθαι.

& beneficentissimo, qui tibi omnino donum per ignem
subministravit; unde & videre est, eum flamma reluce-
re. Et alioqui iudico lucrum esse pulcherrimum, quod
cum nulla iactura praebentis, ditiozem efficit accipien-
tem. His dictis, cum consummasset sacrificium, epulas
cum aliis una inivit, mulieribus seorsim in interiori tem-
pli parte loco attributo, viris autem in vestibulo col-
locatis. Postquam autem oblationis ex cibis fatietas
illos cepit, & poculis mensae cedebant, viri quidem
Bacchum invocabant, cum libatione & cantu usitato
in ingressu in navim; mulieres autem ad hymnum in
honorem Cereris compositum saltabant. Chariclea vero
fecedens, res suas agebat, orans, ut Theagenes salvus
& incolumis sibi servaretur.

¹ Ὡς εἰπὼν ἐποίησεν) Taurin.
ἐποίησεν ἐπιέναι, & a manu sec. ἰέ-
ναι, & μοχ ἐπέτρε-βεν. Mihi multo
concinnius videtur, si totum lo-
cum sic legas: ταῦτα εἰπὼν ἐπὶ
τῶν δεσ. omittis ὡς ἐποίησεν.

² Ἡ Χαρίκλεια δὲ -- φυλάττε-
σθαι) Haec, & quae statim se-
quuntur, ὡς σοὶ σίλον -- νύμφας,
desunt ed. Basf. suppleta e Codd. a
Commel. In his quidem ὡς σοὶ σί-
λον δεσ. erroris causa sat manifesta,

ιστ'. Τοῦ πότου δὲ ἰ λαμπρῶς ἤδη βράζοντος, καὶ ἄλλου πρὸς ἄλλο τι τῶν τερπόντων ἀποκλίναντος, ὕδατις ἀπαραχύτου Φιάλην προτείνας ὁ Ναυσικλῆς, ὦ γὰρ Καλάσιρι, ἔφη, καθαρὰς σοὶ τὰς νύμφας ὡς σοὶ Οἶλον, καὶ ἀκοιωνήτους τοῦ Διούσου, καὶ ἀληθῶς ἔτι νύμφας προπίνομεν· σὺ δὲ εἰ λόγους ἡμῖν οὐς ποθοῦμεν ἀντιπρόπινεις, ἀπὸ καλλίστων ἂν κρατήρων εὐωχοῖς. τὰς μὲν γὰρ γυναῖκας ἀκούεις ὡς διατριβὴν τῷ πότῳ χορείαν ἐστήσαντο· ἡμῖν δὲ ἢ σὴ πλάνη κάλλιστα ἂν, εἰ βουληθεῖς, τὴν εὐωχίαν παραπέμποι, χοροῦ τε γνωμένη καὶ αὐλοῦ παντὸς ἡδῶν, ἣν πολλὰκις μοι διελεύειν, ὡς οἶσθα, ὑπερθέμενος, ἐπειδὴ σε τὰ συμβεβηκότα ἐβάπτιζεν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἐς καιρὸν βελτίονα τοῦ παρόντος Ουλάξειας, ὅτε σου τῶν παίδων ἢ μὲν θυγάτηρ ἢ δὲ σώζεται καὶ ὁρᾶται, ὁ παῖς

XVI. Ceterum iam egregie fervente computatione, & alio ad aliam oblectationem verso, phiala sinceræ aquæ protensa Nauficles, Tibi, o bone Calasiri, inquit, Nymphis, quando ita placet, quibus nihil cum Baccho commune, sed vere adhuc Nymphis, propinamus: tu vero, si vicissim nobis sermonibus, quorum desiderio tenemur, propinaveris, pulcherrimis fane, suavissimisque poculis nos oblectaveris. Audis enim, ut mulieres moræ causa, & remissionis a potatione, choream instituerint. Nobis vero tuus error egregie, si volueris, convivium traduxerit, suavior omni chorea ac tibia futurus: cuius narrationem cum antea sæpe, ut scis, distuleris, quoniam te casus tui obruebant ac demergebant, iam certe ad nullum tempus commodius, quam præsens est, eam reservare possis, quando ex liberis filia quidem salva est

ἰ Λαμπρῶς ἤδη βράζοντος) Multo elegantius Codex Palat. λαμπρῶς ἤδη βράζοντος.

δὲ ὅσων οὐδέπω σὺν θεοῖς ὀφθήσεται· καὶ μάλιστα εἶ
 με μὴ ἀνιάσης, ὑπερβέμενος καὶ πάλιν τὴν διήγησιν.
 Ἄλλὰ σοι πλεῖστα ἀγαθὰ γένοιτο ἂν, ὦ Ναυσίκλεις,
 ὑπολαβὼν ὁ Κιήμων, ὡς ἅπαν μουσικῆς ὄργανον εἰς
 τὸ συμπόσιον παρακεκληκῶς, ἐκείνων μὲν τὸ παρὼν
 ὑπερορᾶς, καὶ τοῖς δημωδεστέροις ἐκχωρεῖς, πραγμά-
 των δὲ μυστικῶν ὡς ἀληθῶς, καὶ ἠδοῇ θείᾳ τῶ ὄντι
 συγκράτων, Φιληκῶς ἔχεις. καὶ μοι δοκεῖς καὶ τῷ
 δαιμονίου κάλλιστα συνιέναι, τὸν Ἑρμῆν τῷ Διονύσῳ
 συγκαθιδρύων, καὶ λόγων ἠδυσμα τῶ πότῳ συνανα-
 χέων. ὡς ἐγὼ σου καὶ τὴν ἄλλην μὲν ἰ τῆς θυσίας πο-
 λυτέλειαν ἔχω θαυμάσας, οὐκ ἔστι δὲ ὅπως μᾶλλον
 ἂν τις τὸν Ἑρμῆν ἰλάσαιοτο, ἢ τὸ οἰκειότατον ἐκείνῳ λό-
 γους εἰς εὐωχίαν ἐρανιζόμενος. ἐπεΐθετο ὁ Καλαίστρις,

& conspicitur, filius autem iam iam auxiliantibus Diis
 conspicietur; praesertim si me non affeceris molestia,
 iterum narrationem differens. At tibi plurima eveniant
 bona, Nauficles, ex illius sermone anfa arrepta subiecit
 Cnemon, qui cum omne musicum instrumentum ad con-
 vivium advocaris, illa quidem in praesentia negligis, &
 villioribus concedis; ceterum arcanas res, & cum volu-
 ptate quadam divina temperatas, aves audire. Et mihi
 quidem videris numinis vim & naturam optime intelli-
 gere, qui Mercurium iuxta Bacchum colloces, & ser-
 monum oblectationem potationi misceas. Quamobrem
 etsi reliquum sacrificii splendorem & apparatus iuste
 sum miratus, tamen haud scio, an quisquam magis ulla
 ratione Mercurium placare possit, quam si narrationum
 illius inprimis propriam symbolam in convivium confe-

ἰ τῆς θυσίας πολυτέλειαν) Ita nino contextus respuit. Vel seq.
 gerendum censui pro vulgato οὐκ ἔστι -- ἰλάσαιοτο, docent, uni-
 τῆς οὐσίας πολυτέλειαν, quod om- ce locum habere posse Succi.

ἄμα μὲν τῷ Κνήμωνι χαριζόμενος, ἄμα δὲ τὸν Ναυσικλέα τῶν μετὰ ταῦτα εἰκεν ὑποποιούμενος, καὶ ἅπαντα ἔλεγε· τὰ μὲν πρῶτα καὶ ἤδη λεχθέντα πρὸς Κνήμωνα ἐπιτεμνόμενος, καὶ ὡσπερὶ κεφαλαιούμενος, καὶ τινα καὶ ἑκὼν ὑπερβαίνων, ὅσα τὸν Ναυσικλέα γνώσκειν οὐ συμφέρειν ἐδοκίμαζε, τὰ δ' ἔτι ἀδιήγητα καὶ ἐχόμενα τῶν εἰρημένων ἔνθεν ἔλων·

ἰζ'. Ὡς ἐπειδὴ τῆς Φοινίσσης ὀκιάδος ἐπέβησαν, τοὺς Δελφούς ἀποδράντες, τὰ μὲν πρῶτα πλεῖν κατὰ γνώμην, εὐκραιῖ τῷ πνεύματι, καὶ ἐκ νῶτων ὑποφερομένους· ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Καλυδώνιον πορθμὸν γενέσθαι, διαταραχθῆναι σφᾶς οὐ μικρῶς, ταραχῶδει τὰ πολλὰ φύσει θαλάσση προστυχόντας. τοῦ δὲ Κνήμωνος μὴδὲ τοῦτο παραλιπεῖν ἀξιούντος, ἀλλὰ φράζειν εἶ τινα καταμεμαθῆκοι τῆς ἐπιπολαζούσης τῷ τόπῳ τρα-

rat. Parebat Calasiris, & cum Cnemoni gratificans, tum Nausiclem sibi propter ea, quae consecutura erant, devinciens, omnia dicebat: prima quidem, & quae iam Cnemoni exposita fuerant, contrahens, & praecipua tantum quasi capita repetens; quaedam autem sponte transgrediens, quae Nausiclem scire, non esse operae pretium iudicabat. Porro ea, quae nondum erant narrata, & cohaerebant cum his, quae dicta fuerant, continuabat, inde inducto exordio:

XVII. Ipsos, cum navem onerariam Phoenicum conscendissent, postquam Delphos effugerunt, primum navigasse ex sententia, cum secundo vento etiam a tergo impellerentur: at cum ad Calydonium fretum pervenissent, non mediocriter turbatos esse, cum incidissent in mare natura inquietum ac turbulentum, Cnemone autem, ut neque hoc praetermitteret, petente, sed diceret, si quam causam commotionis illo in loco existentis

χύτης αἰτίαν· Τὸ πέλαγος, ἔφη, τὸ Ἴόνιον ἐκ πολλῆς εὐρυχωρίας ἐνταῦθα στενούμενον, καὶ καθάπερ διὰ στομίου τινὸς εἰς τὸν Κρῖσσαῖον κόλπον εἰσχεόμενον, ἐπιμίζαί τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον, ὑπὸ τοῦ Πελοποννησίων Ἴσθμοῦ, τῆς δὲ πρόσω Φορᾶς ἀνακόπτεται, προμηθεῖα κρειπτόνων, ὡς εἴοικεν, ἐπι- κλῦσαι τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτειχι- ζόμενον. καὶ τούδε παλιρροίας ὡς τὸ εἰκὸς γινομένης, καὶ περὶ τόνδε τὸν πορθμὸν πλέον, ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλιβεμένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχον- τι πολλάκις ἐμπίπτοντες, ἵ βρασμὸν τε ἴσχει τὸ ὕδωρ, καὶ κύμα φλεγμαῖνον ἐγείρει πρὸς τῆς ἀντιτυπίας εἰς κλύδωνα κορυφούμενον. ἐπὶ τούτοις κρότου γενομένου καὶ ἐπαίνου, τῶν παρόντων ἀληθῆ εἶναι μαρτυρούντων τὴν αἰτίαν, ὁ Καλάσιρις εἶχετο τῶν ἐξῆς· Ὑπερβαλόντες

investigasset: Pelagus, inquit, Ionium, ex magna lati- tudine ibi in angustias redactum, & tanquam per ostium quoddam sese in sinum Crissaeum infundens, & misceri cum mari Aegaeo properans, ab Isthmo Peloponnesiaco inhibetur ac retunditur, providentia numinis fortasse, ne ex adverso sitam terram eluvione obruat, obie- cto collo interclusam. Et cum inde, ut consentaneum est, refluxus existat, & circa hoc fretum magis, quam in reliquo sinu, cogatur & coarctetur, eo, quod adhuc influit, in id quod recipitur saepius incidente, bul- litionem aqua efficit, & aestum ferventem excitat, ex mutuo concursu & collisione in fluctum cumulatam. Quae cum plausu & laudibus excepta essent, his, qui aderant, veram esse causam contestantibus, Calasiris con- tinuabat narrationem: Cum superassemus, dicens, fre-

ἵ βρασμὸν τε ἴσχει τὸ ὕδωρ, editio Basil. καῦμα φλεγμαῖνον, καὶ κύμα) Palatin. βρασμὸν & male.

ὄη, λέγων, τὸν πορθμὸν καὶ νήσους Ὀξείας ἀποκρύ-
ψαντες, τὴν Ζακυνθίαν αἴθραν προσκοπεῖν ἀμφεβάλ-
λομεν, ὥσπερ ἀμυδρὸν τι νέφος τὰς ὄψεις ἡμῖν ὑπο-
δραμοῦσαν. καὶ ὁ κυβερνήτης τὸ ἰστίον παραστέλλειν
ἐπέταπτεν. ἡμῶν δὲ πυνθανομένων διότι παραλύει τὸ
ρόθιον, τῆς νεῶς οὐριοδρομούσης. Ὅτι, ἔφη, πλησιστίω
χρῶμενοι τῷ πνεύματι, περὶ πρώτην ἂν Φυλακὴν τῆ
νήσῳ προσορμίσαιμεν, καὶ δεὸς προσοκείλαι σκοταίους
τόποις ὑθάλοις ταπολλὰ καὶ κρημνώδεσι. καλὸν οὖν
ἐπιουκτερεύσαι τῷ πελάγει, καὶ τὸ πνεῦμα ὕφειμένως
δέχεσθαι, συμμετρομένους ὅσον ἂν γένοιτο αὐταρκες,
ἐῶντες ἡμᾶς τῇ γῆ προσπελάσαι.

ἠ'. Ταῦτα εἶπε μὲν ὁ κυβερνήτης, οὐκ ἐγένετο δὲ,
ὦ Ναυσίκλης, ἀλλ' ἅμα ἡλίος τε ἀνίσχε, καὶ ἡμεῖς
ἄγκυραν καθίμεν. οἱ δὲ τῆς νήσου περὶ τὸν ὄρμον οἰ-

tum, & conspectum insularum Acutarum amisiffemus,
Zacynthiorum promontorium prospicere nos opinaba-
mur, tanquam obscuram quandam nubem in oculos no-
stros incumbentem: & gubernator velum contrahere iu-
bebat. Nobis autem percontantibus, quamobrem diffol-
veret & laxaret impetum, cum navis secundum ventum
haberet; Quoniam, inquit, si secundis auris vela permise-
rimus, circa primam noctis vigiliam ad insulam appelle-
mus, cum interim metuendum sit, ne in tenebris, in
loca saxis latentibus magna ex parte plena, & prae-
rupta impingamus. Consultum est igitur, pernoctare in
mari, & ventum cessim & leviter excipere, ea proportio-
ne, qua sufficere possit, ut mane ad terram applicemus.

XVIII. Haec dixit quidem gubernator, ceterum non
siebant, Nausicles; sed una cum oriente sole, nos quo-
que ancoram demittebamus. Porro insulae incolae, qui

1 ὕφειμένως) Recte sic Palat. Reliqui ὄφειμένως.

κοῦντες, ἀπέχοιτα οὐ πολὺ τῆς πόλεως, καθάπερ ἐπὶ
 τι παράδοξον τὴν θεῶν τὴν ἡμετέραν συνέροσαν, ἀγάμε-
 νοι μὲν, ὡς ἐφαίετο, καὶ τὸ τῆς ὀλκιδὸς εὐάγωγον,
 εἰς κάλλος τε ἅμα καὶ μέγεθος αἰρόμενον ἐκτεποιοη-
 μένης, Φοινίκειον τὸ Φιλοτέχνημα γνωρίζειν λέγοντες,
 πλέον δὲ θαυμάζοντες ὡς παραλόγω τῇ τύχῃ χρησα-
 μένους, εὐδίῳ τε καὶ ἀπήμονα πλοῦν ἐν χειμερίῳ τῇ
 ὥρᾳ καὶ Πληιάδων ἤδη δυσμένων αἰύσαντας. οἱ μὲν
 οὖν ἄλλοι σχεδόν τι πάντες, ἔτι τῶν πρυμνησίαν ἀνα-
 πτομένων, ἀπολιπόντες τὴν ναῦν, ἐπὶ τὸ ἄστυ τὴν Ζά-
 κυνθον ἀγοράσαντες αἰέτρεχον. ἐγὼ δὲ (τοῦ κυβερνή-
 του γὰρ ἀκκηκῶς ἐτύγχανον ὡς χειμαδίῳ χρήσονται
 τῇ νήτῳ) καταγωγὴν σκεψόμενος αὐτῷ που περὶ τὴν
 ἀκτὴν ἠρχόμενῃ τὴν μὲν ναῦν ὡς ἀπρεπὲς οἰκητήριον διὰ
 τὴν ναυτικὴν τύρβην, τὴν πόλιν δὲ ὡς οὐκ ἀσφαλὲς διὰ
 τὴν τῶν νέων φυγὴν, παραιτούμενος. ὀλίγον οὖν ὅσον

habitabant circa portum, non procul distantem ab urbe,
 ad spectaculum nostri adventus, tanquam novum & in-
 usitatum quidpiam, confluebant, admirantes, ut appa-
 rebat, habilitatem navis onerariae, ad pulchritudinem
 simul & altitudinem elaboratae, Phoenicum industriam
 & artificii gloriam vel inde cognosci dicentes; & quod
 incredibili & inusitata fortuna usi essemus, qui tran-
 quillam navigationem & secundam hiberno tempore, &
 iam occidentibus Pleiadibus, confecissemus. Reliqui igitur
 omnes, cum adhuc funes religarentur, relicta navi,
 ad urbem Zacynthum negotiaturi currebant: ego vero
 (audieram enim forte a gubernatore, quod in insula es-
 sent hibernaturi) ibam quaesiturus alicubi diversorium
 circa litus; navem, quod esset inconueniens nobis ha-
 bitaculum futurum propter turbam nauticam, urbem
 autem, quod parum tutum propter fugam iuuenum, de-

προήκων, ὁρῶ πρεσβύτην ἀλιευτικὸν πρόσθεν τῶν θυ-
ρῶν τῶν αὐτοῦ καθήμενον, καὶ δικτύου διεπρωγότης βρο-
χίδας ἀκεόμενον. πλησιάσας δὴ, Χαίρει, εἶπον, ὦ βέλ-
τιστε, καὶ Φράζε ὅποι τις ἀνὶ τύχοι καταγωγῆς. ὁ δὲ,
Περὶ τὴν πλησίον ἄκραν, ἔφη, χαιράδι πέτρα τῆς προ-
τεραίας ἔνεχθεν, διεσπάρηται. καὶ γὰρ, Τοῦτο μὲν,
ἔφη, οὐδὲν ἐδεόμεν μαθεῖν ὅμως δ' οὖν χρηστῶς ἀν-
ποιῆς καὶ Φιλανθρώπως, ἢ αὐτὸς ὑποδεχόμενος, ἢ ἕτε-
ρον ὑφηγούμενος. καὶ ὅς, Οὐκ αὐτὸς, Φησὶν αὐτὸν γὰρ
συνέπλεον μὴ γὰρ οὕτω ποτὲ σθαλεῖν, μηδὲ ὑπὸ γή-
ρας πεισθεῖν Τυρρηνός· ἀλλ' ἔστι πταῖσμα τῶν παι-
δαρίων, ἀπειρία τῶν ὑθάλων οὗ μὴ ἐχρῆν τὰ δίκτυα
καθαρμίσάντων. ὅψε δὴ οὖν συνεῖς ὡς παχύτερον ἔχει
τῆς ἀκοῆς, γεγωνότερον ἐμβοήσας, Χαίρειν κελεύω σαι,

vitans. Cum igitur paullulum progressus effem, video
fenem piscatorem, sedentem pro foribus, & retis lace-
rati nexus reficientem. Accedens igitur propius, Salve,
dicebam, vir optime, & dic, ubinam diverforium quis-
piam adipisci possit? Ille autem, Circa propinquum pro-
montorium, inquit, saxo latenti hesterni die illisum, la-
ceratum est. Rursus ego: Hoc quidem cognoscere mea
nihil interfuit: ceterum officiose feceris & humaniter,
si aut ipse me hospitio receperis, aut alterum demon-
straris. At ille: Non ipse, inquit, neque enim una na-
vigabam, (absit enim, ut ita offendat, aut tantopere a
fenestute prematur Tyrrenus) sed est puerorum cul-
pa, qui inscitia saxorum sub mari latentium, ubi non
oportebat, retia tetenderunt. Sero igitur tandem cum
intellexissem, quod hebetiorem haberet auditum, alta
voce intonans, Salvere te iubeo, dicebam, &, ut nobis

ἢ Ἐρεχθῆν) Omnes Codd. teste Commel. συσχεθῆν, quod paullu
sortius est.

ἔφη, καὶ Φράζειν ἡμῖν ξένοις οὖσι καταγωγὴν. Ἄλλὰ καὶ αὐτὸς χαίροις ἀπεκρίνατο, καὶ μένοις, εἰ βούλοιο, παρ' ἡμῖν, εἰ μὴ τις τυγχάνοις τῶν παλυκλίνους οἴκους ἐπιζητούντων, ¹ ἢ Θεραπείαν εἰς πλῆθος ἐπαγομένων. ἐμοῦ δὲ εἰπόντες, ὡς παῖδες εἰσὶ μοι δύο, καὶ τρίτος ἐγὼ Χαρίεν, ἔφη, τὸ σύμμετρον, ἐνὶ γὰρ πλείους ἡμᾶς εὐρήσετε. καὶ μοὶ γὰρ παῖδες εἰσὶν ἔτι δύο συσσιτοῦντες· οἱ προγενέστεροι δὲ γήμαντες, οἴκου ἄρχουσι καὶ τετάρτη τροφὸς ἢ τῶν παιδῶν. ἢ γὰρ μητὴρ αὐτοῖς οὐ πρὸ πολλοῦ τέθηκεν. ὥστε, ᾧ λῶστε, μὴ μέλλε, μηδὲ ἀμΟίβαλλε, ὡς οὐ χαίροντες ὑποδεξόμεθα ἄνδρα καὶ ἐκ πρώτης ἐντεύξεως εὐγένειαν ἐμοθαίνοντα. ἔπραττον οὕτως, καὶ μετ' οὐ πολὺ σὺν τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλεῖα παρόντα με ἄσμενος ὁ Τυρρήνῳς ὑποδέχεται, καὶ μέρος τὸ ἀλεινότερον ἀπεκλή-

hospitibus diverforium ostendas, oro. Sed & ipse vicissim sis salvus, respondit, & maneat, si vis, apud nos: nisi forte es aliquis ex eorum numero, qui domos multis lectis exornatas inquirunt, aut famulitii ac fervorum turbam secum adducunt. Ego vero cum dixissem, quod liberi mihi essent duo, & ego tertius; Grata est, inquit, proportio: uno enim plures nos invenietis. Etenim & mihi sunt duo filii convictores, (maiores autem natus, ductis uxoribus, sunt ipsi patresfamilias) & quarta, nutrix infantum: siquidem mater ipsis est non ita pridem mortua. Quamobrem, optime, ne cuncteris, neque dubites, quin te simus laeti & alacres excepturi, virum etiam ex primo colloquio generositatis specimen exhibentem. Faciebam ita: & non multo post cum Theagene & Chariclea me venientem lubens Tyrrenus excipit, & partem calidiorem domus nobis

1 Ἡ Θεραπείαν εἰς πλῆθος ἐπαγομένων) Forte: ἢ πλῆθος εἰς Θεραπείαν ἐπαγ. Ceterum pro ἐπαγομένων Palat. ἐπειγομένων.

ρου τῆς οἰκίσεως. καὶ πως οὐκ ἀηδῶς τῆν χειμέριον ὥραν τὰ πρῶτα διηγούμεν, τὰ μὲν ἄλλα συνδιημερεύοντες, χωριζόμενοι δὲ, ὅτε καθεύδειν ἔδει· σὺν τῇ τροφῶν μὲν ἡ Χαρίκλεια· ἐγὼ δὲ ἰδίᾳ καὶ Θεαγένης· ὁ Τυρρηνὸς δὲ σὺν τοῖς αὐτοῦ παισὶ καθ' ἕτερον δωμάτιον, ἀναπαυόμενοι. ἡ τράπεζα δὲ ἡμῖν κοινὴ προὔτιθετο· τὰ μὲν ἄλλα ἡμῶν παρεχόντων, τοῦ Τυρρηνοῦ δὲ ὄψον ἀΐθρον ἐκ θαλάττης τοὺς νέους ἐστιῶντος, τὰ μὲν καθ' αὐτὸν, ἀλιεύοντος, τὰ δὲ καὶ ἡμῶν ἔστιν ὅτε τὴν σχολὴν διατιθεμένων καὶ συνεφαπτομένων τῆς ἄγρας, ἣν ποικίλην τε καὶ πρὸς πᾶσαν ὥραν ἀρμόδιον ἐξήσκητο. καὶ ἦν εὐβολόν τι χρῆμα καὶ πολύθηρον ὥστε καὶ οἱ πολλοὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτῷ τῆς τέχνης, εἰς εὐμένειαν τύχης προσῆπτον.

19'. Ἄλλ' οὐ γὰρ ἦν, Φησὶ, τοὺς δυστυχοῦντας, μὴ οὐχὶ πανταχοῦ δυστυχεῖν. οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἐν-

attribuit. Saneque non infuaviter hibernum tempus initio transigebamus, dies quidem simul confuentes; seunctim autem cum dormiendum fuit, cum nutrice quidem Chariclea, ego autem separatim & Theagenes, Tyrrhenus vero in altero conclavi cum suis liberis, requiescentes. Mensa nobis etiam communis apponebatur, alia quidem nobis praebentibus, Tyrrheno vero obsonia affatim ex mari iuvenibus suppeditante, cum partim ipse piscaretur, partim nos quoque interdum per otium in captura adiuvaremus, quam variam, & ad omne tempus accommodatam instruxerat. Et erat locus iaciendis retibus idoneus, & piscosus, adeo ut plerique, quod capiebat ex arte commodum, fortunae benevolentiae referrent acceptum.

XIX. Sed haud fieri potuit, quin, ut dicitur, semel infelices, non semper adversa fortuna laborarent. Neque

ενόχλητον εἶχεν ἡ Χαρίκλεια τὸ κάλλος· ἀλλ' ὁ Τύριος ἐκεῖνος ἔμπορος ὁ Πυθιονίκης, ᾧ συνεπλεύσαμεν, ἰδία μὲν προσίων, ἠνώχλει πολλάκις, καὶ ἀπέκναιε λιπαρῶν, καὶ εἰς γάμον ὡς ἂν παρὰ πατρός αἰτῶν τὴν Χαρίκλειαν, πολλὰ σεμνύων ἑαυτὸν, καὶ τοῦτο μὲν γένος ἔνδοξον καταλέγων, τοῦτο δὲ τὸν παρόντα πλεῦτον καταριθμούμενος, τὴν τε ὀλκάδα ὡς ἰδίαν αὐτοῦ κτήμα τυγχάνοι, καὶ ὡς τοῦ πλείονος Φόρτου τῶν ἀγωγίμων¹ δεσπόζει, χρυσοῦ τε ὄντων, καὶ λίθων πολυταλάντων, καὶ σφρικῆς ἐσθῆτες. οὐκ ὀλίγον δὲ εἰς εὐδοξίας προσθήκη, καὶ τὴν Πυθιονικὴν ὠνόμαζεν, ἕτερά τε αὐτῶν πολλὰ πρὸς τούτοις. ἐμοῦ δὲ τὴν τε παροῦσαν πενίαν προβαλλομένου, καὶ ὡς οὐκ ἂν ποτε τῶν χώρων ἄλλην εἰκόυντι καὶ ἔθνος ὁ τοσοῦτον κεχάρισται τῆς Αἰγυπτίων, ἐκδοῦναι τὸ θυγάτριον αἰρησομένον, Πέ-

in solitudine turbis & molestiis caruit forma Charicleae: sed Tyrius ille mercator, victor in Pythiis renuntiat, cum quo navigaveramus, seorsim me conveniens, facilius mihi molestus erat, obtundens me precibus, ac in matrimonium sibi dari tanquam a patre Charicleam petens, multa de se praedicans, & partim genus illustre exponens, partim praesentes opes enumerans, & holcadem, quod illius propria possessio esset, quodque maiorem partem mercium prae ceteris possideret, quae essent auri, lapidum multis talentis constantium, & serici. Nec parvum momentum ad accessionem splendoris & gloriae, etiam victoriam in Pythiis partem nominabat, & alia praeter haec multa. Me vero praesentem inopiam praetendente, & id, quod nunquam in animum inducturus essem, ut in alia regione & gente habitanti, quae tanto intervallo distet ab Aegypto, filiulam meam

1 Δεσπίζει.) Syntaxeos ratio postulat δεσπίζει.

παυσο τούτων, ἔλεγεν, ὦ πάτερ· τὴν μὲν γὰρ προῖ-
κα ἀπέχειν ἠγήσομαι καὶ πολλὰ τάλαντα καὶ πλοῦ-
τον ὅλον τὴν κόρην. ἔθνος δὲ καὶ πατρίδα τὴν ὑμετέραν
ἀλλάξομαι, τῆς μὲν ἐπὶ Καρχηδονίους ἑρμῆς ἐκτραπεῖς,
ὑμῖν δὲ σύμπλους, οὗ δὴ καὶ βούλεσθε, γενόμενος.

κ'. Ὅρων δὲ τὸν Φοίνικα μὴ ἀνιέντα, ἀλλ' εἰς
ὑπερβολὴν τε πρὸς τὸ βούλημα φερμαινόμενον, καὶ
ἡμέραν οὐδεμίαν τοῦ διαχλεῖν μοι περὶ τῶν αὐτῶν ἀπο-
λειπόμενον, ἔγνων τὸ παρὸν ὑπερέσθαι χρυσταῖς ἐπ-
αγγελίαις, μὴ καὶ βίαιόν τι κατὰ τὴν νῆσον ὑποσταί-
ημεν, καὶ ἅπαντα ποιήσειν ἐλθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον
ἐπηγγελόμην. ἵ οὕτω δέ μου τούτον ἐπ' ἐλίγον ἀπο-
σκευασαμένου, κῦμα (Φησὶν) ἐπὶ κῦμα προσέβαλ-
λεν ὁ δαίμων. ὁ γὰρ Τυρρηνὸς οὐ πολλαῖς ὕστερον ἡμέ-

elocarem: Omitras haec, pater, dicebat. Dotem quidem
me tulisse multorum talentorum, & universarum opum,
ipsam puellam arbitrabor. Gentem vero & patriam ve-
stram cum mea permutabo, deslectens a proposito na-
vigatione versus Carthaginem, vobis autem me comi-
tem, quo volueritis, adiungens.

XX. Cum igitur viderem, Phoenicem non remittere,
sed & vehementi calore in ea voluntate & proposito
persistere, & diem nullum, quin de iisdem mihi mole-
stus esset, intermittere, statui in praesentia rem blandis
pollicitationibus differre, ne aliquid per vini in insula
pateremur, & omnia me facturum, cum venissem in Ae-
gyptum, pollicebar. Ita cum hunc paullulum removis-
sem, rursus fluctum, ut ajunt, supra fluctum numen ad-
volvit. Nam Tyrrhenus non multis post diebus, cum

1 Οὕτω δέ μου) Vatic. οὕτω, tur. Sane perinde est, utrumvis
quod Commelino melius videba- eligas.

ραις εἰς τινά με παρηγκωτισμένην ἀκτὴν παραλαβὼν,
 Ὡ Καλάσιρι, ἔφη, τὸν Ποσειδῶ σοι τὸν πελάγιον ἐπό-
 μνυμι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐναλίους θεοὺς, ἢ μὴν αὐτόν
 τέ σε ὡς ἀδελφόν, παῖδάς τε τοὺς σοὺς ἴσα καὶ παι-
 σὶν ὄραν τοῖς ἐμοῖς. ἤκω δὴ σοι φράσω ἐγειρόμενόν τι
 πρᾶγμα, ἀνιαρόν μὲν, ἀλλ' ἐμοίγε σιωπῆσαι ἀβέμι-
 τον, ἐστίας ἡμῖν τῆς αὐτῆς κεκωιωηκότι, σοί τε γινῶ-
 ναι πάντως ἀναγκαῖον. ναυλοχεῖ τὴν ὀλυμπία τὴν Φεί-
 νισσαν πειρατικὸν ἐργαστήριον, κατὰ τὴν περιπτύσσου-
 σαν τῆσδε τῆς ἀκρας πλευρὰν ὑποκαθήμενον, σκοποῖς
 ἀμοιβαδὸν τὸν ἐκπλοὺν τῆς νεῶς ἐπιτηρούμενον. ὅρα δὴ
 οὖν, Φυλάπτου, καὶ λογίζου τί ἂν ποιῆς. σοῦ γὰρ δὴ
 ἔνεκεν, μᾶλλον δὲ θυγατρὸς τῆς σῆς, τὸ οὕτως ἀπη-
 νὲς ἔργον, ἐκείνοις δὲ σύνηθες, διανοοῦνται. καὶ γὰρ πρὸς
 αὐτόν· Σὲ μὲν, ἔφη, ἀπὸ τούτων οἱ θεοὶ κατ' ἀξίαν
 ἀμείψαντο. πόθεν δὲ, ὦ Τύρρηνε, συνείληφας τὴν ἐπι-

me in litus quoddam flexuosum assumfisset: O Calasiri,
 inquit, per Neptunum iuro, & alios marinos Deos, me
 & te non secus, ac si meus esses frater, & tuos liberos
 perinde atque meos ferre in oculis. Dicturus sum autem
 tibi negotium, quod contra te fruitur, molestum quidem
 & acerbum, ceterum quod & me reticere fas non est,
 cum iidem lares fuerint mihi tecum communes, & tua
 scire omnino interest. Insidiantur holcadi Phoeniciae pi-
 ratae, sub latere huius promontorii eos tegente & am-
 plectente delitescentes, & speculatoribus per vices egres-
 sum navis observantes. Quamobrem vide, ut caveas, &
 cogites, quidnam tibi faciendum sit. Siquidem propter
 te, magis autem propter filiam tuam, hoc tam crudele
 facinus, illis autem usitatum, conceperunt. Ego autem
 ad ipsum: Tibi quidem Dii pro his dignas referant gra-
 tias: ceterum unde insidias deprehendisti, Tyrrhene? At

βουλὴν; καὶ ὅς, Ἀπὸ τῆς τέχνης, ἔφη, τοῖς ἀνδράσι
 γνωρίζομαι, καὶ ὄψον αὐτοῖς προσκομίζων, πλεόν ἢ
 παρὰ τῶν ἄλλων τὸ τίμημα κομίζομαι. τῇ προτεραίᾳ
 δὴ κύρτους ἀναλεγόμενῳ μοι περὶ τοὺς κρημνοὺς ἐντυχῶν
 ὁ λήσταρχος, Πότε ἄρα οἱ Φοίνικες ἐξορμήσειν μέλ-
 λουσιν, εἴγε πέπυσαι, διηρώτα. καὶ γὰρ συνεῖς τὴν ἐνέ-
 δραν τοῦ ἐρωτήματος, Τὸ μὲν ἀκριβές, ἔφη, ὦ Τρα-
 χίη, οὐκ ἔχω λέγειν· εἰς ἕαρ δὲ πρῶτον ἠγαῶμαι αὐ-
 τοὺς ἀφορμήσειν. Ἄρ' οὖν, ἔφη, καὶ ἡ κέρη αὐτοῖς ἢ
 παρὰ σοι καταγομένη συμπλεύσεται; Ἄθλον μὲν, εἶ-
 πον. ἀλλὰ τί πελυπραγμονεῖς; Ὅτι αὐτῆς, ἔφη, ἐρῶ
 μανικῶς, ἀπαξ θεασάμενός· οὐ γὰρ οἶδα προστυχῶν
 τοιούτῳ κάλλει, πολλὰς καὶ ταῦτα καὶ οὐκ ἐξώρους
 αἰχμαλώτους ἠρηκώς. ὑπαγόμενος οὖν αὐτὸν ὥστε πᾶν
 ἀναπτύξαι τὸ βούλευμα· Τί οὖν, ἔφη, δεῖ σε συμπλέ-

ille, Ex arte, inquit, viris sum notus, & cum illis obfo-
 nia affero, maius pretium, quam ab aliis, reporto. Ita-
 que heri, cum naffas colligerem circa praecipitia, me-
 cum congressus archipirata, Num audisti, quando Phoe-
 nices e portu sunt soluturi? quaerebat. Ego autem cum in-
 tellexissem insidias fermonis, Certi quidem, inquit, quod
 dicam, habeo nihil, Trachine: ceterum ineunte vere pri-
 mium illos soluturos putō. Igitur, inquit, & virgo, quae
 apud te diversatur, una cum illis navigabit? Incertum
 est quidem, dixi; verum cur tam curiose & anxie id
 scrutaris? Quod depereo illam, ita ut vix sim compos
 mentis, cum semel tantum viderim. Neque me scio un-
 quam incidisse in talem formam, praesertim cum mul-
 tas & non deformes captivas ceperim. Occulte igitur
 eum pertrahens eo, ut mihi totius consilii sui rationem
 explicaret: Quid igitur, inquebam, te opus est conse-

κεσθαι τοῖς Φοίνιξιν, ἀλλὰ μὴ ἀναιμωτὶ καὶ πρὸ τῆς
 θαλάσσης ἔχειν, ἐκ τῆς οἰκίας ¹ ἀρπάσαντα τῆς ἐμῆς;
 Σώζεται καὶ παρὰ λησταῖς, ἔφη, τὸ συνειδὸς καὶ πρὸς
 τοὺς γινωρίμους Φιλάνθρωπον. σοῦ τε οὖν Φεῖδομαι,
 μὴ πραγμάτων πειραθεῖς τοὺς ξένους ἐπιζητούμενος.
 ἐγὼ δὲ δι' ἐνὸς ἔργου δύο τὰ μέγιστα βούλομαι κτή-
 σασθαι, τὸν τε πλοῦτον τῆς νεώς, καὶ τὸν γάμον τῆς
 κόρης· ὧν πατέρου πάντως ἐστὶν ἀποτυχεῖν κατὰ γῆν
 ἐγχειροῦντα τὴν πρᾶξιν. καὶ ἄλλως οὐδὲ ἀκίνδονον εἶ-
 τι τούτων γένοιτο πλησίον τῆς πόλεως, ἐκ τοῦ παρα-
 χρῆμα τῆς τε αἰσθήσεως καὶ τῆς ἐπιδιώξεως ἐστομένης.
 πολλὰ δὲ τῆς συνέσεως αὐτὸν ἐπαινέσας, ἐκείνου μὲν
 ἀπηλλαττόμην, σοὶ δὲ καταμηνύων τὴν σκευωρουμέ-
 νην πρὸς τῶν ἀλαστόρων ἐπιβουλήν, ἱκετεύω Φροντίδα

rere manus cum Phoenicibus, & non potius sine san-
 guine, & priusquam conscendant, adipisci ex aedibus
 meis? Servatur, inquit, & apud praedones conscientia
 erga notos officii & humanitatis. Tua igitur causa par-
 co, ne tibi ea res difficultatem & laborem pariat, cum
 a te hospites amissi reposcerentur: tum una opera duo
 maxime consequi volo, opes navis, & matrimonium
 virginis; quorum altero omnino me frustrari necesse est,
 terra negotium aggredientem: & alioqui neque tutum
 est, cum, si quid eiusmodi accideret prope sita urbe,
 continuo & factum sentiretur, & persecutio futura ef-
 fet. Cum igitur eum multis modis ob prudentiam col-
 laudassem, ab illo discedebam. Tibi vero indicans infi-
 dias, quae ab his struuntur scelestis hominibus, magno-
 pere oro & obtestor, ut in id curam & cogitationem

¹ Ἀρπάσαντα) Ita Palat. Male μέγιστα, non utique male, si τὰ
 reliqui cum ed. Bas. ἀρπάσαντι. εἰκίας.
 Mox eadem τὰ μάλιστα, pro τὰ

παιῖσθαι τοῦ σαυτὸν τε καὶ τοὺς σεαυτοῦ διασώζειν.

καί. Ἀπήειν κατηΦῆς τούτων ἀκούσας, καὶ παντοίας ἔστρεΦον παρ' ἑμαυτῶ βουλάς, ἕως ἐκ ταυτομάτου μοι πάλιν ἐντυχῶν ὁ ἔμπορος, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διαλεγόμενος, σκέμματός τινος ἐνδόσιμον παρείχεν. ἀποκρύπτων γὰρ τῶν παρὰ τοῦ Τυρρήνου μηνυθέντων, ἅπερ ἐβουλόμην, ἐκεῖνο μόνον τὸ μέρος ἐξέΦαινον, ὡς ἀρπάσαι τις τῶν ἐγχωρίων διανσεῖται τὴν κόρην, πρὸς ὃν οὐκ ἔστιν ἀξιομάχος ἀντιτάξασθαι. ἐγὼ δέ σοι μᾶλλον ἂν, ἔΦην, ἐλοίμην αὐτὴν κατεγγυῆσαι διὰ τε τὴν προϋπάρχουσαν γνῶσιν, διὰ τε τὴν περιουσίαν καὶ πρὸ πάντων ὅτι τὴν ἡμετέραν οἰκεῖν, εἰ τοῦ γάμου τύχοις, ἔΦθης ἐπαγγελλόμενος. ὥστε εἰ σοι πάντως Θίλον, σπουδαστέον ἡμῖν τὸν ἐνθένδε ἀπόπλευν, πρὶν τι καὶ πρὸς τὸ ἀκούσιον προληΦθῆναι παθόντας. ὑπερήσθη τούτων ἀκούσας καὶ εὖγε, ᾧ πάτερ, ἔΦη,

intendas, quo pacto te ipsum & tuos servare possis.

XXI. Discedebam tristis, cum haec audissem, & varia versabam apud me consilia: donec forte casu mihi obviam factus mercator, & de iisdem mecum colloquens, ansam cuiusdam consilii praebuit. Occultans enim ex iis, quae erant indicata a Tyrreno, quae volebam, illam tantum partem retegebam, quod quidam indigenarum cogitaret rapere virginem, cui resistere ipse & se opponere non posset. Ego autem tibi potius, inquebam, mallet ipsam desponsare, tum propter notitiam, quae mihi tecum iam antea intercedit, tum propter opes tuas; & inprimis, quod te in nostra patria habitaturum, si matrimonium consecutus fueris, ante promissisti. Quamobrem si id tibi omnino cordi est, propere hinc abnavigemus, priusquam anticipemur, aliquid vel per vim passi. Vehementer est delectatus, his auditis: &, Recte,

καὶ ἅμα ἐΦίλει προσιών τὴν κεφαλὴν ἐπυθάνετό τε
 πότε ἀνάγεσθαι κελεύοιμι· καὶ γὰρ εἰ μηδέπω τῆς
 ὥρας εἶναι τὰ πλοῖμα, ἀλλ' ὑπάρχειν μεταστησαμέ-
 νους εἰς ἕτερον ὄρμον, ἐπιβουλῆς τε ἐκτὸς γενέσθαι τῆς
 ὑπονοουμένης, ¹ καὶ τὸ ἀκριβὲς τοῦ ἔαρος περιμεῖναι.
 Οὐκοῦν, ἔΦην, εἰ δὴ μέλλει τὸ ἐμὸν ἰσχύειν πρόσταγ-
 μα, τῆς ἀρχομένης ἀν βουλοίμην ἀποπλεῦσαι νικτός.
 καὶ ὁ μὲν, Οὕτω γειήσεται, εἰπὼν, ἀπεχώρει. ἐγὼ δὲ
 αἰκάδε ἐλθὼν, πρὸς μὲν τὸν Τυρρῆνόν οὐδὲ ἐν, πρὸς δὲ
 τοὺς παῖδας ἔφραζον, ὡς μεθ' ἐσπέραν βαθεῖαν αὐθις
 ἐπιβαίνειν δεήσει τῆς ὀλκάδος. τῶν δὲ τὸ αἰφνίδιον θαυ-
 μαζόντων, καὶ τὴν αἰτίαν πυθθανομένων, ὑπερεθέμην
 εἰσαὐθις ἐρεῖν· νῦν δὲ οὕτω πραχθῆναι ² συμφέρειν ἔλεγον.
 κβ'. Ἐπεὶ δὲ δείπνου πρὸς ὀλίγον μεταλαβόντες
 εἰς ὕπνον ἐτράπημεν, ὄναρ μοί τις πρεσβύτης ἐφαίνε-

pater, inquit: simulque accedens caput osculabatur, & quaerebat, quando solvere iuberem? Etsi enim nondum tempestitiva esset navigatio, licere tamen in alium portum sese transferentibus, insidias, quae struerentur, evitare, & veris constantiam operiri. Igitur, inqueiebam, siquidem valebit meum imperium, sub initium noctis navigare velim. Et ille quidem, sic futurum cum dixisset, discedebat. Ego autem domum reversus, Tyrreno quidem nihil, liberis autem dicebam, quod post crepusculum rursus holcadem conscendere oporteat. His autem repentinum illud factum mirantibus, & causam quaerentibus, distuli, postea me dicturum pollicens: nunc autem conducere, ut ita fiat, dicebam.

XXII. Ceterum postquam sumpta coena modica in somnum lapsi fumus, in somnis mihi apparuit quidam se-

1 Καὶ τὸ ἀκριβὲς τοῦ ἔαρος) εἰ μηδέπω τῆς ὥρας εἶναι τὰ πλοῖμα.
 Praeclare ita Cod. Palat. Reliqui 2 Συμφέρειν ἔλεγον) Xyl. &
 cum Bas. τοῦ ἔαρος. Paulo ante: Pal. συμφέρει, ἔλεγον. aequè recte.

το, τὰ μὲν ἄλλα κατεσκληκῶς, ἐπιγουνίδα δὲ λείψανον τῆς ἐφ' ἡλικίας ἰσχύος ἀνεσταλμένου ζώματος ὑποφαίνων· κυνὴν μὲν τῆς κεφαλῆς ἐπικείμενος, ἀγρίου δὲ ἅμα καὶ πολύτροπον περίσκοπούμενος, καὶ οἷον ἐκ πληγῆς τινος μηρὸν σκάζοντα παρέλκων. πλησιάσας δὲ μοι καὶ σεσηρός τι μειδιάσας, ὦ Φαυμάσιε, ἔφη, σὺ δὲ μόνος ἐν οὐδενὸς λόγου μέρει τέθεισαι τὰ καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ πάντων ὅσοι δὴ τὴν Κεφαλῆνων παρέπλευσαν, οἶκον τε τὸν ἡμέτερον ἐπισκεψαμένων, καὶ δόξαν γνῶναι τὴν ἡμετέραν ἐν σπουδῇ θεμένων, αὐτὸς οὕτως ὀλιγώρως ἔσχηκας, ὡς μηδὲ τοῦτο δὴ τὸ κοινὸν προσειπεῖν, ἐκ γειτόνων καὶ ταῦτα οἰκοῦντα. τοι γάρ τοι τούτων ὑφέξεις οὐκ εἰς μακρὰν τὴν δίκην, καὶ τῶν ὁμοίων ἐμοὶ παθῶν αἰσθήσῃ, θαλάττη τε ἅμα

nex, reliquo quidem corpore arefactus; verum succincta veste genu paullulum ostendens, satis apparebat, quae ipsius aetate vegeta vires fuissent; galerum in capite gerens, & sapientiam ac verfutiam adspectu declarans, & tanquam ex vulnere aliquo femur claudicans post se trahens. Cum igitur ad me propius accessisset, & minaci oris habitu subrisisset: O praeclare, inquit, tu vero nullam rationem nostri habuisti, sed solus ex omnibus, quicumque Cephalenen praeternavigarunt, & nostram domum contemplati sunt, gloriamque nostram cognoscere magni aestimarunt, adeo nos contempsisti, ut neque, quod vulgare est, nos salutaveris, praesertim in vicinia habitantem. Ac tu quidem horum non multo post lues poenas, & senties eosdem casus & calamitates, quas ego sum experrus, mari ac terra simul in hostes

ἰ ἰσχύος ἀνεσταλμένου ζώματος)
Pro ἰσχύος vitiose Bas. ἰχνοσ. ζώ-
ματος vero debetur Commelini
ingenio: nam omnes libri tenent

σώματος, parum apposite. Respe-
xit vero Heliodorus Hom. Od. σ:
Οἶνον ἐκ βακίαν ὁ γέρον ἐπιγουν-
ίδα φαινεί.

καὶ γῆ πολεμίους ἐντυγχάνων. τὴν κόρην δὲ ἦν ἄγεις,
 παρὰ τῆς ἐμῆς γαμετῆς πρόσειπε· χαίρειν γὰρ αὐτῇ
 φῆσι, διότι πάντων ἐπίτροσθεν ἄγει τὴν σωφροσύνην
 καὶ τέλος αὐτῇ δεξιὸν εὐαγγελίζεται. ἀνηλάμην ὑπὸ
 τῆς ὄψεως παλλόμενος· καὶ τοῦ Θεαγένους, ὃ, τι πέ-
 πονθα, ἐρομένου, Τάχα, ἔφην, ὠψίσθημεν τῆς ἀνα-
 γωγῆς, καὶ τεδορύβημαι ἀστυπνίστας πρὸς τὴν ἔννοιαν.
 ἀλλ' αὐτός τε ἀνίστω, καὶ τὰ ὄντα συσκευάζου, τὴν
 Χαρίκλειάν τε ἐγὼ μετελεύσομαι. παρῆν ἡ παῖς ἐμοῦ
 τοῦτο σημήναντος. καὶ ὁ Τυρρηνὸς αἰσθόμενος διανέστη,
 καὶ τὸ γινόμενον ἐπυθάνετο. καὶ γὰρ, Τὸ μὲν γινόμενον
 ἔστιν, ἔλεγον, ἡ σὴ συμβολή. διαδραῖναι πειράμεθα
 τοὺς ἐπιβουλευόντας. σὺ δὲ αὐτός τε σώζοιο πρὸς τῶν
 θεῶν, ἀνδρῶν βέλτιστος περὶ ἡμᾶς γεγεννημένος, καὶ

incidens. Virginem vero, quam ducis, meae coniugis no-
 mine alloquere. Salutatur illam, quod inprimis colat &
 omnibus rebus anteferat castitatem, finemque illi pro-
 sperum ac felicem annuntiat. Proripui me, prae visione
 tremens: & Theagene, quidnam mihi accidisset, quae-
 rente, Propemodum, inqueiebam, exitum navis e portu
 negleximus, & expergiscens, ea cogitatione sum per-
 turbatus. Sed & ipse surge, ac tuas res collige: Charic-
 cleam autem ego accersam. Aderat filia, cum significas-
 sem. Tyrrenus quoque cum sensit, surrexit, & de
 eo, quod fieret, inquirebat. At ego, Id quod in prae-
 sentia fit, tuum consilium est, dicebam: effugere cona-
 mur infidiatores. Te vero Dii salvum & incolumem con-
 fervent, qui optimi viri officio erga nos functus es.

ἡ σὴ συμβολῆ) Ad hoc tu
 contulisti, quod nunc fit. Nondum
 igitur hanc lectionem damnare au-
 sim prae altera, quam Cod. Palat.
 suggerit, quamque Commelinus
 alteri praeferendam censet, ἡ σὴ

συμβολῆ, quod nunc fit, id te au-
 ctore facimus. Cum Palat. consen-
 tit Taurin. apud Dorvill. ad Char.
 p. 34, qui & ipse Commelino ac-
 cedere videtur.

τήνδε δίδου τελευταίαν χάριν· θύε διαπλεύσας εἰς Ἰθάκην ὑπὲρ ἡμῶν Ὀδυσσεῖ, καὶ αἶτει τῆς μήνιδος ἀνεῖναι τῆς καθ' ἡμῶν, ἣν ἀγανακτεῖν, ὡς παρεωραμένος, τῆσδε μοι τῆς νυκτὸς ἐπιφανεῖς, ἐξηγόρευσεν. ἐπηγγέλλετο ποιῆσειν οὕτω, καὶ ἄχρι τῆς νεῶς παρέπεμπεν, ἐπιδακρύων τε πλεῖστα, καὶ τὸν πλοῦν ἡμῖν ἀπήμονά τε γενέσθαι καὶ κατὰ νοῦν ἐπευχόμενος. τί δεῖ μηκύνοντα ἐνοχλεῖν; ἄρτι Ὄσφορου διαλάμφαντος ἀνηγόμεθα, πολλὰ μὲν τῶν ναυτῶν τὴν πρῶτην ἐναντιομένων, τέλος δὲ πρὸς τοῦ Τυρίου τοῦ ἐμπόρου πεισθέντων, ληστρικὴν προαγορευθεῖσαν ἔφοδον διαδιδράσκειν εἰπόντος. καὶ ὁ μὲν ἐλάνθανε τὰ ὄντα ὡς πλάσμα λέγων. ἡμεῖς δὲ πνεύμασι βιαίοις χρησάμενοι, ζάλης τε ἀπροσμάχου, καὶ κλύδωνος ἀφράστου¹ πει-

Hanc autem da nobis ultimam gratiam ac beneficium: transmittens in Ithacam, sacrificia pro nobis Ulyssi, & pete, ut iram suam erga nos mitiget, qua se commotum esse, tanquam spretum & contemtum, cum nobis hac nocte apparuisset, significavit. Promittebat se ita facturum esse, & usque ad navem deducebat, magnam vim lacrimarum profundens, & ut nobis navigatio feliciter & ex animi sententia succederet, a Deo deprecans. Quid multis opus est? Cum primum lucifer illuxisset, in altum provehebamur, initio quidem nautis magnopere contradicentibus, ad extremum autem a Tyrio mercatore persuasis, cum, se fugere adventum piratarum sibi praenuntiatum, dixisset. Et illum quidem latebat, quod vera diceret, cum figmento uti voluisset. Nos autem ventis adversis ac violentis usi, & tempestatem infestam & fluctus horrendos experti, & eo propemodum, ut non

¹ Πειραθέντες, ἀπολέσθαι τε παρὰ μικρὸν ἐλθόντες) Forte sic legendum, atque interpungendum: Κρητικὴν, προσωκείλαμεν.

ραβέντες, ἀπεκλίσθαι τε παρὰ μικρὸν ἐλθόντες, εἰς ἄκραν τινὰ Κρητικὴν προσωκείλαμεν, τῶν τε πηδάλιων θάτερον ἀποβαλόντες, καὶ τῆς κεραίας τὸ πλεῖστον συντρίψαντες. ἐδόκει οὖν ἐπισκευῆς τε ἕνεκεν τῆς ὀλκάδος, καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἀναλήψεως, ἡμέρας τινὰς ἐπιμεῖναι τῇ νήσῳ. καὶ τούτων οὕτω γενομένων, ὁ πλοῦς ἡμῖν αὖτις παρηγγέλλετο πρώτην ἡμέραν τῆς σεληναίας μετὰ τὴν πρὸς ἥλιον σύνοδον ἐπιλαμπούσης. καὶ ἀναχθέντες ἤδη ἰ Ζεφύρων ἑαρινῶν ὑπηχούτων ἐφερόμεθα, νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἐπὶ τὴν Λιβύων γῆν τοῦ κυβερνήτου τὴν ὀλκάδα χειραγωγούτος. ἔφασκε γὰρ ἐνδέχασθαι μὲν εὐθυβόλως καὶ διαμπὰξ περαιωθῆναι τὸ πέλαγος τοῦ πνεύματος ἐπιτρέποντος· ἐπείγεσθαι δὲ λαβέσθαι τινὸς ἠπείρου καὶ ὄρμου, πειρατικὸν εἶναι τὸ ἐκ πρύμνης ἀναφαῖνον ἀκάτιον ὑφορώμενος. ἐξ οὗ

procul ab interitu abessemus, pervenientes, ad promontorium quoddam Creticum appulimus, altero clavo amisso, & maxima parte antennarum confracta. Visum est igitur, reficiendae navis causa, & nostrum ipsorum recreandorum, dies aliquot in insula commorari. Et his ita factis, navigatio nobis iterum denuntiabatur, ubi primum Luna, post coniunctionem cum Sole, iterum apparuisset. Et profecti in altum, spirantibus iam Zephyris vernis, ferebamus diem & noctem, gubernatore ad Africae terram hoccadem dirigente. Dicebat enim, recta, & continuo, cursu, vento impellente, pelagus transmitti posse. Accelerare autem se, ut possit continentem attingere, aut portum. Piraticum enim navigium

ἰ Ζεφύρων ἑαρινῶν ὑπηχούτων) habere Vatic. & Taurin. testatur Commel. vere ita reponendum iudicabat, Palat. & Xyl. auctoritate Ζηχούτων. Mox ὑφορώμενος abest a Bas.

γὰρ, ἔφη, τῆς Κρητικῆς ἤραμεν ἄκρας, ἔπεται κατ' εἶχρος, καὶ ἀπαρλλάκτως μεταβέει τὸν ἡμέτερον πλοῦν, ὡσπερ τῆς αὐτῆς ὀρμῆς ἐξηρημένον· ἐφώρασά τε πολλάκις σύμπαρραφερόμενον, ἐμοῦ τὴν ναῦν ἐξεπίτηδες ἔστιν ὅτε τοῦ εὐθέως παρατρέποντος.

κγ'. Τούτων οἱ μὲν ἐδύχθησαν εἰρημένων, καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίζεσθαι παρήνουν· οἱ δὲ ὀλιγώρως εἶχον, ἔθος εἶναι φάσκοντες ἐν τοῖς πελάγεσιν ἔπεσθαι ταῖς ὑπερόγκοις ναυσὶ τὰς βραχυτέρας, ὡσπερ ὑπὸ πλείονος ἐμπειρίας¹ ὀδηγουμέναις. ἔτι τούτων ἐπὶ θάτερα γυμναζομένων, ἦν μὲν ἤδη τῆς ἡμέρας,² ὅτε ἀρότρου βοῦν ἐλευθεροῖ γηπόνος. ὁ δὲ ἄνεμος τῆς ἄγαν φορᾶς ὠκλαζε, καὶ κατ' ὀλίγον ἐνδιδοῦς, ἀπρακτός τε καὶ μαλακὸς τοῖς ἰστίοις ἐνέπιπτε, καὶ σοβῶν μᾶλλον ἢ

ex puppi apparere. Nam postquam a Cretico promontorio solvimus, sequitur vestigiis nostris insistens, & nusquam declinans, persequitur nostram navigationem, tanquam ex eodem cursu suspensum: deprehendique, illud saepius una circumvehi, cum ego navem ex industria a recto cursu deflecterem.

XXIII. Haec cum dicta essent, quidam commoti sunt, & reliquos adhortabantur, ut se ad defensionem apparerent: quidam vero negligebant, solere, dicentes, in mari breviores naves, magnas consequi, tanquam maiori experientia & certitudine viam demonstrantes. Cum haec adhuc in utramque partem disputarentur, erat diei tempus, quo iuga bobus demere solet agricola, & ventus iam ex nimio impetu languescerat, & paullo post remissus, ineffaciter & molliter in vela incidebat, con-

¹ Ὀδηγουμέναις) Assumsi hanc lesionem e Bas. Nam referendum ad super. ταῖς ὑπερόγκοις, ναυσί. Male igitur alii ὀδηγουμένας, qua-

si pertineat ad βραχυτέρας.

² Ὅτε ἀρότρου βοῦν ἐλευθεροῖ γηπόνος) Ἐπὶ βουλυτὸν, h. e. ἐπὶ τὴν ἰσπέρα.

προωθῶν τὴν ὀθόνην, τέλος καὶ εἰς γαλήνην ¹ ἔξενικήθη, καθάπερ τῶ ἡλίῳ συγκαταδύομενος, ἢ ἀληθέστερον εἰπεῖν, τοῖς ἐπιδιώκουσιν ὑπηρετούμενος, οἱ γὰρ κατὰ τὴν ἀκατον, ἕως μὲν ἡμῖν ὁ πλεῦς ὑπήνεμος ἤνυετο, μακρῶ τῆς ὀλκαδος, ὡς τὸ εἶκος, ἀπελείποντο, μείζονσι τοῖς ἰστίοις πλέον τὸ πνεῦμα δεχομένης. ἐπειδὴ δὲ τὴν θάλασσαν ἐστόρεσεν ἡ γαλήνη, καὶ τὰς κώπας ἡ χρεῖα παρεκάλει, θᾶττον ἡμῖν, ὥστε εἰπεῖν, ἐπέστησαν, ἅτε οἶμαι πρόσκωποί τε πάντες οἱ ἐμπλέοντες, καὶ κούρον ἀκάτιον, καὶ πρὸς εἰρεσίαν εὐπειθέστερον ἐλαύνοντες.

κδ'. Ἦδη δὲ πλησιαζόντων, ἀνέκραγέ τις τῶν συμβεβηκότων, ἀπὸ τῆς Ζακυνθίων, Τοῦτο ἐκέينو ἄνδρες, ἀπολώλαμεν· πειρατικὸς ὁ στόλος· Τραχίνου γνωρίζω

cutiens magis, quam promovens, aut protrudens lintea. Ad extremum & in tranquillitatem subsedit, tanquam una cum sole occidens, vel, ut verius dicam, persequentibus inferviens. Nam hi, qui erant in navigio, quamdiu impulsu venti navigabamus, longe a tergo navis onerariae, ut est consentaneum, relinquebantur, maioribus velis plus venti capientibus: ceterum postquam tranquillitas mare stravit, & necessitas remos advocabat, celerius, quam dici potest, supervenerunt, cum, ut existimo, omnes remigum officio fungerentur, leveque navigium, & ad remigium magis accommodatum, impellerent.

XXIV. Cum autem iam in propinquo essent, exclamavit quidam ex Zacynthiis, qui nobiscum una conscenderant: Hoc illud est, viri, perimus! piratica est

1 Ἐξενικήθη) Sic omnes Codd. teste Commel. qui & ipse pro hac lectione stat. Sed hic tantum mutatur, remittitur ventus. Aliter enim infra σχότος ἐκνικήθη dicitur φωτὶς

ἀπαύγασμα; quod pro se facere idem existimat. Praetulerim adeo Bas. lectionem, ἔξενικήθη, flatus mollescunt, remittunt.

τὴν ἄκατον. ἐσεΐσθη πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἢ ὀλκὰς, εἴ
 τε γαλήνη κλύδωνος ἐμπέπληστο, Φορύβοις, ὀλολυγ-
 μοῖς, διαδρομαῖς καταγιγισμένη τῶν μὲν εἰς τὰ κοῖ-
 λα τῆς νεῆς καταδυομένων, τῶν δὲ πρὸς μάχην ἐπὶ τῶν
 ἱκρίων ἀλλήλους παρακελευομένων, τῶν δὲ εἰς τὸ σκά-
 φος τὸ ὑπηρετικὸν ἄλλεσθαι καὶ διαδρᾶναι βουλευο-
 μένων ἕως ἐν τῷ μέλλειν καὶ ἄκοντας αὐτοὺς προλα-
 βῶν ἔστησεν ὁ πόλεμος, τῷ προστυχόντι πρὸς ἄμυναν
 ὀπλίσας. ἐγὼ δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια τῷ Θεαργέει περι-
 φύντες, ὅλον ἐνθουσιῶντα πρὸς τὴν μάχην καὶ ζέοντα
 μόλις ἐπέιχομεν ἢ μὲν, ἵνα μηδὲ παρὰ τὸν θάνατον,
 ὡς ἔφασκε, χωρίζοιτο, ξίφει δὲ εἶπεν καὶ πληγῇ μιᾷ
 τοῦ πάθους ὁμοίου κωνωνήσειεν· ἐγὼ δὲ, ὡς Τραχῖνον
 εἶναι τὸν ἐπιόντα ἔγνων, συνοῖσον πρὸς τὰ μέλλοντα τι
 προμηθεύμενος. ὅπερ δὴ καὶ συνέβη. πλησιάσαντες γὰρ

classis: agnosco Trachini navem. Concussa est ad hunc
 nuntium holcas, & in tranquillitate tempestate imple-
 batur, tumultu, lamentis, & transcursationibus incitata,
 aliis in concavas partes navis fubeuntibus, aliis sese ad
 pugnam in tabulatis adhortantibus, quibusdam descen-
 dendum esse in scapham & effugiendum censentibus:
 donec interim dum cunctarentur, vel invites ipsos an-
 ticipans bellum sedavit & cohibuit, eo, quod obvium
 fuit cuique, armatos. Ego autem & Chariclea amplexi
 Theagenem, totum aestuantem & ardentem pugnandi
 studio, vix cohibuimus: illa quidem, ut neque in mor-
 te, ut dicebat, ab eo separaretur, sed uno gladio & eo-
 dem vulnere communicatam cum illo calamitatem su-
 stineret; ego vero, postquam Trachinum esse, qui adve-
 niebat, agnovi, aliquid, quod esset in posterum profu-
 turum, providens. Quod & ita evenit. Cum enim ap-

οἱ ληστὰι, καὶ ἐγκάρσιοι παρελαύνοντες, ἀποπειρώ-
 μενοί τε, εἴ πως ἀναιμωτὶ γένοιτο ἐγκρατεῖς τῆς ὀλ-
 κάδος, ἔβαλλον μὲν οὐδέπω· ταῖς δὲ εἰς κύκλον περι-
 πλοῖς οὐδαμοῦ προβαίνειν ἐπέτρεπον, ἑώκεσαν τε πο-
 λιορκῶσι, καὶ τὴν ναῦν ἐξ ὁμολογίας ἐλεῖν ἐσπουδα-
 κόσι. καὶ, ὦ δυσδαίμονες, ἔφασαν, τί δὴ ποτε μαίνε-
 σθε, καὶ πρὸς οὕτως ἄμαχον καὶ ὑπερφέρουσαν ἰσχὺν
 ἐναντίας αἰρόμενοι χεῖρας, προὔπτον ἀναρρίπτετε θά-
 νατον; ἔτι φιλανθρωπεύομεθα ὑμᾶς· ἐπιτρέπομεν εἰς τὸ
 ἐφόλκιον εἰσβῆναι, καὶ σώζειν ἑαυτοὺς εἰ βούλεσθε.
 οἱ μὲν ταῦτα προὔτεινον. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς ὀλκάδος, ἕως
 μὲν ἀκίνδυνον μάχην καὶ πόλεμον ἀναιμάκτον ἠγωνί-
 ζοντο, θρασεῖς τε ἦσαν, καὶ οὐκ ἂν ἔφασαν ἐκ-
 στῆναι.

κέ. Ἐπεὶ δὲ τις τῶν ληστῶν ὁ τολμηρότερος ἐναλ-

propinquassent piratae, & transversim essent adveſti,
 periculum facientes, si quo modo incruenti holcadem
 occupare, & in suam potestatem redigere possent, te-
 la non coniiiciebant, sed tantum circumnavigationibus
 orbicularibus, nusquam navem progredi permittebant:
 denique obsidentibus erant similes, & iis, qui pactis ac
 deditioe navem capere omnino cuperent: &, O infe-
 lices, dicebant, cur ita amentes estis, & contra vires
 adeo invictas, & longe vestris superiores, adversas ma-
 nus tollentes, manifestum vobis interitum accersitis? ad-
 huc humaniter vobiscum agimus. Permittimus, ut sca-
 pham conscendatis, & servetis vos incolumes, si velitis.
 Illi quidem haec proponebant. At ii, qui erant in hol-
 cade, quamdiu proelio sine discrimine & bello incruen-
 to decernebant, audaces erant, & neutiquam se exces-
 suos esse dicebant.

XXV. Sed postquam quidam ex piratis audacior, in-

λόμενος εἰς τὴν ναῦν, καὶ παίων τῷ ξίφει τοὺς προσ-
 τυχόντας, Φόνῳ καὶ Θανάτῳ κρίνεσθαι τὸν πόλεμον
 ἐδίδαξεν, ἐφήλαντο δὲ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες· τότε δὴ
¹ μετεμέλοντο οἱ Φοίνικες, καὶ προσπεσόντες, ἀπέ-
 χεσθαι σφῶν ἰκέτευσεν, ² ἐφ' ᾧ τε τὰ προσταχθησό-
 μενα ποιήσειν. οἱ δὲ, καίπερ ἤδη Φονῶντες, αἵματος
 γὰρ ὄψις, Φρονήματος γίνεται στόμωσις, ἐκ προσταγ-
 ματος τοῦ Τραχίνου, παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐφείδοντο
 τῶν ὑποπεσόντων. ἐγένετο δὲ ἄσπονδος ἐκεχειρία, καὶ
 πόλεμος ἔργοις ὁ χαλεπώτατος, εἰρήνης ὀνόματι νόθῳ
 παραλυόμενος, συνθήκης βαρυτέρας πλέον ἢ τῆς μάχης
 ἐριζομένης. σὺν ἐνὶ γὰρ χιτωνίσκῳ τῆς ὀλκάδος ἐξίστα-
 σθαι προηγορεύετο, καὶ Θάνατος τῷ παραβαίνοντι
 διηπειλεῖτο. ἀλλ' ἔστιν, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώποις ψυχὴ
 πάντων προτιμότερον δι' ἣν καὶ τότε οἱ Φοίνικες ἐλπί-
 δος πλούτου τῆς νεῶς ἀποσυλῶμενοι, καθάπερ οὐ στε-

filiens, & gladio obvium quemque feriens, caede &
 morte bella geri docuit: tum poenitebat facti Phoenices,
 & procumbentes, ut ipsis parcerent, quod imperata fa-
 cturi essent, orabant. Illi autem, quamvis iam caede
 grassabantur, (conspectus enim sanguinis, irritatio & ex-
 citatio fit animi) tamen iussu Trachini praeter omnem
 spem parcebant procumbentibus: & erant induciae atro-
 ces, & bellum re ipsa quidem crudelissimum, pacis au-
 tem falso & adulterino nomine dissolutum, conditione
 proelio ipso graviore proposita. Siquidem ut cum una
 tantum veste nave excederent, pronuntiabatur, & mors
 ei, qui violasset, edicebatur. Sed est hominibus, ut vi-
 detur, anima omnibus rebus pretiosior: propter quam
 tum quoque Phoenices, spe opum navis spoliati, tan-

¹ Μετεμέλοντο) Vitiose omnes
 ead. μετεμέλλοντο.

² Ἐφ' ᾧ τε) Corrupte Basf. ἐφᾶ
 τε. Commel. malebat ἐφ' ᾧ γε.

ρούμενοι, κερδαίνειν δὲ μέλλοντες, ὅστις πρότερος τὸν ἕτερον Φθάσας ἐπιβαίῃ τοῦ σκάφους, ἠπείγοντο, θᾶττον ἐν τῷ βεβαίῳ τοῦ περιεῖναι γενέσθαι πᾶς τις ἀμιλλώμενος.

κστ'. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡμεῖς τῷ δόγματι πειθόμενοι παρήειμεν, ὁ Τραχῖνος τῆς Χαρικλείας ἐπιλαβόμενος, Οὐδὲν, ἔφη, πρὸς σε ὅδε ὁ πόλεμος, ὦ Φιλτάτη, ἀλλὰ διὰ σε γεγένηται· καὶ σοὶ πάλαι καὶ ἐξ οὗ γε ἀπολελοίπατε τὴν Ζακυνθίαν, ἔπομαι, τοσοῦτον ἕνεκα σοῦ καὶ πέλαγος καὶ κίνδυνον ἀναδεξάμενος. ὥστε θάρσει, καὶ ἴσθι δέσποινα σὺν ἡμῖν τῶνδε ἀπάντων ἑσομένη. ταῦτα ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν. ἡ δὲ (ἔστι γὰρ τι χρῆμα σοφώτατον, καιρὸν διαβέσθαι δραστήριος) ἄμα δὲ τι καὶ τῆς ἐμῆς ὑποθήκης ἀνούσα, τὸ κατηφές τῶν περιεσθηκῶτων τοῦ βλέμματος ἀποσκευασαμένη, καὶ

quam iacturam non fecissent, sed lucrum confecturi essent, ut alius alio prius scapham conscenderet, accelerabant; quilibet se in primis, & celerius, quam ceteros, superstitem esse magna contentione expetens.

XXVI. Postquam autem & nos decreto obtemperantes aderamur, Trachinus, arrepta Chariclea, Nihil ad te, inquit, pertinet hoc bellum, carissima, sed propter te susceptum est. Et te iampridem inde usque ab eo tempore, quo Zacynthus reliquistis, sequor, tantum propter te & pelagus & periculum aggressus. Quamobrem omitte timorem, & ades animo, & scito, te dominam omnium horum mecum esse futuram. Haec ille quidem dicebat. At illa (est enim prudentis consilii, temporis rationem considerare, & in bonum commodissime vertere) industria singulari, & nonnihil ex mea admonitione moerore ob circumstantia mala vultu excusso, & ad ve-

πρὸς τὸ ἐπαυγώτερον ἐκβιασαμένη· Ἀλλὰ θεοῖς μὲν ἔφη, χάρις τοῖς τὰ Φιλανθρωπότερα περὶ ἡμῶν ἐπὶ νεῦν τὸν σὸν ἄγουσιν. εἰ δὲ βούλει με τῷ ὄντι θάρρῶσαν καὶ ἔχειν καὶ μένειν, πρῶτην [ἔφη] δίδου ταύτην αἰσθήσιν τῆς σῆς εὐνοίας· ἀδελφὸν τουτοῦ τὸν ἐμὸν καὶ πατέρα περισώζε, μηδὲ ἐπίτρεπε τὴν ναῦν ἀπολιπεῖν· ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως βιώσομαι τούτων χωριζομένων. καὶ ἅμα λέγουσα, τοῖς γόνασι προσέπιπτε, καὶ εἶχετο ἐπιπλεῖστον ἰκετεύουσα, τοῦ Τραχίνου ταῖς περιπλοκαῖς ἐντροφῶντος, καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐπίτηδες παρέλκοντος. ὡς δὲ ὑπὸ τε τῶν δακρύων ἰ πρὸς οἶκτον ἤγετο, καὶ πρὸς τῶν βλεμμάτων πρὸς τὸ ὑπήκοον ἐδουλοῦτο, τὴν κόρην ἀναστήσας, Τὸν μὲν ἀδελφὸν, ἔφη, δωρῶμαι σοι καὶ μάλα χαίρων· ὀρῶ γὰρ νεανίσκον ἀνδρίας ἀνάμεστον, καὶ βίῳ τῷ ἡμετέρῳ συντελεῖν

nustatem ac illecebras composito: At ego, inquit, Diis ago gratias, qui hoc in animum tuum, ut lenius in nos statuas, inducunt. Quod si me vis omnino confidentem esse, & manere, exhibe hanc primam significationem tuae erga me benevolentiae: fratrem hunc meum & patrem serua, neque iubeas illos navem deferere. Nam his separatis, nulla ratio est, quae me in vita retinere queat. Et simul, haec dicens, procumbebat ad illius genua, & diu tenebat supplex, Trachino se amplexibus oblectante, & promissionem ex industria protrahente. Tandem cum & ob lacrimas in commiserationem deduceretur, & vultu ad obsequendum manciparetur, erecta virgine, Fratrem quidem, inquit, dono tibi summa voluntate. Video enim adolescentem plenum fortitudinis, & qui ra-

1 Πρὸς οἶκτον ἤγετο) Sic Cod. ἤρχετο, quae pro meris aberrationibus habenda.

ἐπιτήδειον. ὁ δὲ δὲ ὁ πρεσβύτες, ἄχθος μὲν τῆν ἄλλαις,
εἰς δὲ χάριν μόνην τὴν σὴν παρέστω.

κζ'. Τούτων καὶ λεγόμενων καὶ γινόμενων, ὁ μὲν
ἥλιος ἀκριβῶς εἰς δυσμῶν περιελθὼν, τὸ μεταίχμιον
ἡμέρας καὶ νυκτὸς σκίόφως ἀπετέλεσεν· ἡ θάλασσα
δὲ αἰθινίδιον ἐτραχύνετο· τάχα μὲν τροπὴν ἐκ τοῦ και-
ροῦ λαβοῦσα, τάχα δὲ που καὶ τύχης τινὸς βουλήμα-
τι μεταβληθεῖσα· καὶ βόμβος ἀνέμου κατιόντος ἠκούε-
το, καὶ ὅσον οὐπὼ πνεῦμα λαβρόν τε καὶ βίαιον αὐτό-
θεν ἐμπεσὼν, ἀπροσδεκῆτευ θορύβου τοὺς ληστὰς ἐνε-
πεπλήκει, τὴν μὲν ἰδίαν ἄκατον ἀπολιπόντας, κατὰ
δὲ τὴν ὀλκάδα πρὸς τῇ διαρπαγῇ τοῦ Σόρτευ κατα-
ληθθέντας, ὅπη τε χρήσονται τῶ μεγέθει τῆς νεῶς
ἀπειρίας ἔχοντας. ται γὰρ ται πᾶν μὲν ναυτιλίας μέ-
ρος ὑπὸ τοῦ προστυχόντος ἐσχεδιάζεται. τέχνην δὲ ἄλ-
λος ἄλλην αὐτοδίδακτος ἐβρασύνετο· τῶν μὲν τὰ ἰστία

tionibus nostris adiumento esse possit. Senex autem hic,
inane pondus, in gratiam tuam tantum adfit.

XXVII. Haec cum dicerentur & fierent, sol quidem,
cum circuitu suo exacte ad occasum pervenisset, spa-
tium inter diem & noctem interpositum, obscurum &
opacum reddidit: mare autem repente, seu causa mu-
tationis a tempore accepta, seu fortunae alicuius vo-
luntate transmutatum, commovebatur, & murmur de-
scendentis venti exaudiebatur: flatuque nimius ac vio-
lentus irruens, tumultu inopinato & perturbatione pi-
ratas implebat, cum propriam navem reliquissent, &
in holcade in direptione mercium deprehensi essent, &
quoniam modo magnitudine navis ufuri essent, ignora-
rent. Quaelibet igitur navigationis pars, a quovis ob-
vio ex tempore & inconsulte tractabatur, & artem alius
aliam, quam nunquam didicerat, proprio Marte audacter

πεταραγμένως ¹ ἀνιμώντων, τῶν δὲ τοὺς κάλως ἀπεί-
 ρως κατανεμόντων· καὶ ὁ μὲν τις τὴν πρῶραν ἀδοκίμα-
 στος ἐκληροῦτο, ὁ δὲ τὴν πρύμναν εἶχε καὶ τοὺς αὐ-
 χένας. οὐχ ἥκιστα γοῦν ἡμᾶς εἰς τὸν ἔσχατον τῶν κιν-
 δύνων ἐνέβαλεν, οὐ τὸ βίαιον τοῦ κλύδωνος, (οὕτω γὰρ
 ὀλοσχερῶς ἐτετάρακτο) ἀλλὰ τὸ ἀτεχνον τοῦ κυβερ-
 νῶντος, ἀντισχόντος μὲν ἐφ' ὅσον ἡμερινοῦ Φωτὸς ἀπαύ-
 γασμα περιέλαμπεν, ἀπειπόντος δὲ τοῦ σκότους ἐκνι-
 κήσαντος. ἤδη δὲ βαπτίζομένων, καὶ καταδύναι μικρὸν
 ἀπολιπόντων, ἐπεχείρουν τὴν πρώτην ἔνοιι τῶν ληστῶν
 εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν μετeisβαίνειν ἄκατον· ἔπειτα ἐπεῖ-
 χον, ὑπὸ τε τοῦ κλύδωνος ἐκρουόμενοι, καὶ τοῦ Τρα-
 χίνου πείθοντος, ὡς μυρίοις σκάφεσιν ² εὐπορωτέροις
 ἐξέσται γενέσθαι τὴν ὀλκάδα καὶ τὸν ἐνόντα πλοῦτον

aggrediebatur, quibusdam vela tumultuarie & pertur-
 bate remittentibus, aliis funes imperite distribuentibus.
 Atque aliquis imperitus proram fortiebatur, alius pup-
 pim tenebat & colla. Praecipue igitur nos in ultimum
 periculum coniecit, non vis tempestatis, (nondum enim
 prorsus fuerat commota) sed incititia gubernatoris, qui
 restiterat quidem, quamdiu luminaris diurni fulgor luce-
 bat, sed ad extremum succubuerat, cum tenebrae su-
 perassent. Itaque cum iam mergerentur, & non procul
 abesset, quin deprimerentur, initio quidam ex piratis
 conabantur in suam navem transcendere: deinde re-
 presserunt sese, excussi a proposito tempestate, & Tra-
 chini consilio, qui persuadebat illos sexcentis navigiis
 abundaturos, si holcadem, & opes, quae illa continerentur

¹ Ἀνιμώντων) Nescio an recte. liodorus designare voluerit. Bas.
 Nam in tempestate vela contra- habet ἀνιμώντων.
 huntur, subducuntur. Nisi forte ² Εὐπορωτέροις) Bas. εὐπορωτέ-
 hoc ipso imperitiam nautarum He- rous. male.

διασώζουσι. καὶ τέλος καὶ τὸ καλώδιον ¹ ἐξ οὗ τῆς
 νεῶς ἤρτητο διέκοψεν, ἄλλον χειμῶνα τοῦτον ἐφέλκε-
 σθαι σφᾶς διατεινόμενος, καὶ ἅμα καὶ τοῦ μέλλον-
 τος ἀσφαλῶς προνοεῖν ὑφηγούμενος· εἶναι γὰρ ὑπο-
 πτον ἀμφοτέραις προσπλεύσαι ποι ταῖς ναυσὶ, τῶν
 ἐμπλεύσαντων θάτερα πάντως ἐπιζητηθησομένων. ἐδό-
 κει τε εἶναι πιθανὸς, καὶ δυσὶν δι' ἑνὸς τὸ παρὸν εὐδοκι-
 μεῖν, βραχείας ῥαστώνης αἰσθημένων, ἐξ οὗ τὴν ἄκα-
 τον ἐχώρισεν· οὐ μὴν παντάπασι τῶν δεινῶν ἀπαλλα-
 γέντων, ἀλλὰ τρικυμίαις τε ἐπαλλήλοις ἐλαυνομένων,
 καὶ πολλὰ τῆς νεῶς ἀποβαλόντων, καὶ κινδύνου πᾶν
 εἶδος ὑφισταμένων, ἕως ἐκείνης τε τῆς νυκτὸς μόλις
 διαδραμούσης, καὶ πρὸς τῆς ἐχομένης ἡμέρας περὶ δει-
 λην ἀκτῆ τινι κατὰ τὸ στόμιον τοῦ Νείλου τὸ Ἡρα-
 κλεωτικὸν προσωκέλαμεν, καὶ γῆς Αἰγυπτίας ἀβου-

tur, integras retinerent. Et ad extremum etiam funem,
 in quo pendeat, ab holcade abscidit, aliam tempesta-
 tem hanc ipfos accersere affirmans, & simul securitati
 in posterum se prospicere docens. Suspectum enim es-
 se, applicare aliquo cum utraque nave, cum sit futu-
 rum omnino, ut de his, qui in altera navigassent, in-
 quiratur. Videbaturque probabilia dicere, & duabus in
 rebus uno facto consilium suum probare, cum brevem
 remissionem sensissent, postquam acarum separavit:
 quamvis non omnino periculis liberati essent, sed flu-
 ctibus continuis sine intermissione iactarentur, & mul-
 tas navis partes amississent, denique omnem periculi spe-
 ciem sustinerent; donec illa nocte vix elapsa, circa oc-
 casum consequentis diei, ad litus quoddam, iuxta ostium
 Nili, quod Heracleoticum appellatur, appulimus, & in

¹ Ἐξ οὗ τῆς νεῶς ἤρτητο) Cod. ἄκατος ἤρτητο ἐκ τοῦ καλώδιου. Pro
 Taur. δ' ἐξ αὐτῆς ν. ἢ. ut καλώδιον ἤρτητο Bas. ἐξ ἤρτητο.
 intelligatur. Enimvero σκάφος vel

λήτως ¹ οἱ δυσδαίμονες ἐπιβαίνομεν, οἱ μὲν ἄλλοι χαίροντες, ἡμεῖς δὲ ἀνιώμενοι, καὶ πολλὰ σωτηρίας τὴν θάλατταν ὀνειδίζοντες, ὡς ἀνυβρίστου θανάτου φθονήσασαν, καὶ Φόβερωτέρα γῆ, καὶ προσδοκίᾳ παραδύσαν, ἀθέσμοις βουλήμασι ληστῶν ἐκκειμένους. οἷα γὰρ καὶ ἐπεχείρουν, οὕτω σχεδὸν τῆς γῆς ἐπιβεβηκότες οἱ ἀλιτήριοι, χαριστήρια δῆθεν Ποσειδῶνι θύειν βούλεσθαι φήσαντες, οἶνον μὲν Τύριον, καὶ ἄλλα ἄττα τῆς νεῶς ἐξεκόμιζον· βοσκήματα δὲ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων τοὺς ὠνησομένους ἀπέστελλον, ἀργύριόν τε ὅσον πλεῖστον ἐγχειρίσαντες, καὶ τίμημα τὸ πρῶτον αἰτούμενον δίδοναι κελεύσαντες.

κῆ. Ὡς δὲ ἐκεῖνοι τε τάχιστα παρήσαν, ὅλην προβάτων καὶ συῶν ἀγέλην ἐλαύνοντες, οἱ τε κατὰ

terram Aegyptiam fortuito, & praeter nostram voluntatem infelices descendimus: alii quidem laeti, nos autem magno cum dolore, & mari salutis beneficium ut probrum obiiicientes, quod nobis mortem omnis expertem iniuriae invidiffet, & terrae formidabiliori, & expectationi tradidiffet, nefario ac scelerato piratarum arbitrio expositos. Quod cernere licebat ex iis, quae, cum nondum in terram propemodum descendiffent piacula, aggrediebantur. Nam cum se Neptuno sacrificia gratiarum actionis ergo facturos dixiffent, vinum Tyrium, & alia id genus ex navi efferebant: quosdam ad pecudes in vicinis locis coemendas dimittebant, cum plurimo argento, datis mandatis, ut pretium, quod primum postularetur, solverent.

XXVIII. Postquam autem illi statim aderant, totum ovium & suum agentes gregem, & hi, qui manserant, iis

1 Οἱ δυσδαίμονες) Bas. οἱ δεισιδαίμονες.

χώραν μείναντες ὑποδεξάμενοι, πυράν τε ἐξήπτον, καὶ τὰ θύματα δείραντες, εὐτρέπιζον τὴν εὐωχίαν· ὁ Τραχῖνος ἰδίᾳ με καὶ τῶν ἄλλων εἰς ἀνήκοον παραλαβὼν, ὦ πάτερ, ἔφη, θυγατέρα τὴν σὴν ἐμαυτῷ γαμετὴν ἐμνηστευσάμην, καὶ τοὺς γάμους, ὡς ὄρας, ἐστῖαν μέλλω τήμερον, ἐορτῶν τὴν ἡδίστην θυσιᾷ τῇ τῶν θεῶν ἐπισυνάπτων. ὅπως οὖν μὴ αὐτός τε ἀνήκοος στυγνότερον συμποσιάζοις, ἢ τε παῖς διὰ σοῦ μαθοῦσα δεξήται χαίρουσα τὸ ἐσόμενον, ἐδικαίωσα προειπεῖν σοι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην, σὺ βεβαιωθῆναι παρὰ σοῦ ταύτην βουλόμενος· ἔχω γὰρ μοι κατεγγυῶσαν τὸ βούλημα τὴν ἐξουσίαν· ἀλλ' αἴσιον ἄλλως καὶ εὐπρεπὲς δοκιμάζων, εὐπειθεστέραν ἠτρέπισθαι τὴν νύμφην, διὰ τοῦ Φύντος προμαθοῦσαν τὸν γάμον. ἐπήνουν τὰ εἰρημένα, καὶ χαίρειν ἐνεδεικνύμην, τοῖς τε θεοῖς χάριν ὁμολογεῖν

receptis pyram succendebant, ac victimis excoariatis convivium apparabant; Trachinus, me scorsim, ut alii exaudire non possent, assumpto, O pater, inquit, filiam tuam despondi mihi in uxorem, & nuptias, ut vides, celebraturus sum hodie, sollemnitatem suavissimam cum sacrificio Deorum coniungens. Quamobrem ne & tu ipse, re antea non audita, aliquid tristitiae aut moeroris in convivio prae te feras, & filia, a te edocta, laeto animo accipiat id, quod est futurum, statui tibi meam praedicere sententiam: non quod suffragio tuo confirmari illam velim, siquidem non deest mihi potestas, despondens & obligans voluntatem; sed quod alioqui faustum & decorum esse iudicem, si maiori assensu & alacritate sponsa se praeparet, cum a parente nuptias praesciverit. Collaudabam haec ab illo dicta, gaudereque me assimu-

ἥτις μεγίστη, τοῖς ἀνδρά τὸν δεσποτεύοντα τῆς θυγα-
τρὸς ἀποΦήνασιν.

κθ'. Ἀποχωρήσας δὲ μικρὸν, καὶ τινα τῶν πρα-
κτέων εἵνοιαν ἐπ' ἑμαυτοῦ Φροντίσας, ἐπανελθὼν ἰκέ-
τευον σεμιότερον τελεσθῆναι τὰ δρώμενα, καὶ Θάλα-
μον ἀποΦῆναι τῇ κόρῃ τὴν ὀλκάδα, ἐπεισιέναι δὲ μη-
δένα, μηδὲ ὀχλεῖν κελεύσαντα, ὡς ἂν καὶ κόσμου τοῦ
κυμφοικοῦ καὶ τῆς ἄλλης ¹ [ἐπιμελείας καὶ] εὐπρε-
πείας ἐπιμεληθῆναι κατὰ καιρὸν ἐγγένοιτο. καὶ γὰρ ἂν
εἴη πάντων ἀτοπότερον, τὴν εὐγενεῖα καὶ πλούτῳ κο-
μῶσαν, καὶ, τὸ μέγιστον, Τραχίνου γαμητὴν ἐσομέ-
νην, μηδὲ ἀΦ' ὧν ἔξοστιν ἀβρύνεσθαι· εἰ καὶ τὰ λαμ-
πρότερα τῆς γαμηλίου πομπῆς ὁ καιρὸς ἡμᾶς καὶ ὁ τό-
πος ἀΦήρηται. διεχεῖτο πρὸς ταῦτα ὁ Τραχῖνος, καὶ
χαίρων οὕτω ² προστάζειν ἐπηγγέλλετο. καὶ προσέτα-

labam, & gratias agere Diis quam maximas, qui domi-
num filiae maritum designassent.

XXIX. Cumque discessissem paullulum, ac animum in-
tendissem in cogitationem eorum, quae facienda essent,
reverfus obsecrabam, ut gravius celebrarentur ea, quae
inchoata essent, & ut thalamum puellae holcadem de-
signaret, datis mandatis, ne quisquam ingrediatur, aut
molestus sit; ut etiam ornatus sponsae convenientis, ac
reliqui cultus, ac decoris cura in tempore suscipi possit.
Etenim esset omnium absurdissimum, si ea, quae generis
dignitate & opibus efferatur, & quod est maximum,
Trachini coniux sit futura, neque his, quibus licet, co-
meretur, etiam si nobis splendidiorem pompae nuptialis
apparatum tempus & locus ademissent. Diffusus est gau-
dio, his auditis, Trachinus: & lubens, se ita facturum,

¹ Ἐπιμελείας καὶ) Absunt haec
a Palat. Vatic. Xyl. Recte.

² Προστάζειν) Sic Palat. & Xyl.

quod Thraonicum videtur Com-
mel. qui ideo praefert Bas. lectio-
nem πράζειν, quod & statim se-

ξεν αὐτίκα πάντα κομισαμένους ὧν χολήζοιεν, τοῦ λοι-
 ποῦ τῆ νῆϊ μὴ πλησιάζειν. καὶ οἱ μὲν τὰ ἐντεταλμένα
 ἔπραττον· ἐξεφόρουν τραπέζας, κρατῆρας, τάπητας,
 παραπετάσματα, Σιδωνίων ἔργα χειρῶν καὶ Τυρίων,
 τ' ἄλλα οἷς δεῖπνον ὑπηρετεῖται πάντα ἀφειδῶς, καὶ
 ἐπὶ τῶν ὤμων ἀκόσμως ἐξετίθεντο πλοῦτον, ὃν πολλοὶ
 πόνοι καὶ Φειδωλοὶ συνήθρυσαν, ἀσώτῳ συμποσίῳ τῆς
 τύχης ἐνυβρίσαι παραδούσης. ἐγὼ δὲ τὸν Θεαγένην πα-
 ραλαβὼν, καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἐλθὼν, εὐρών τε
 δεδακρυμένην, Ω θυγατερ, ἔφην, εἰωβότα μὲν σοι καὶ
 οὐ ξένα. Θρηνεῖς δ' οὖν ὁμως, ἃ καὶ πρότερον, ἢ τι και-
 νότερον; ἢ δὲ, Πάντα μὲν, ἔφη· πρὸ πάντων δὲ τὰ προσ-
 δοκώμενα¹ καὶ τὴν ἐμοὶ Τραχίνου πολεμίαν εὐνοίαν,

promittebat; iussitque, ut statim omnibus, quibus illis es-
 set opus, exportatis, deinceps ad navem non appropin-
 quarent. Et hi quidem, quae fuerant imperata, faciebant:
 efferebant mensas, pocula, tapetes, aulaea, Sidoniarum
 manuum & Tyriarum opera, & alia, quorum in instruen-
 do convivio usus est: omnes denique profuse & sine
 ullo ordine in humeris exportabant opes, multis labo-
 ribus & frugalitate partas, eas profusi convivii petu-
 lantiae tradente fortuna. Ego vero, assumpto Theagene,
 cum ad Charicleam venissem, & illam lacrimantem in-
 venissem: O filia, inquam, haec tibi iam sunt usitata,
 & non peregrina: attamen luges, & haud scio, an ea-
 dem, quae prius, vel etiam aliquid novi. Illa autem,
 Omnia quidem, inquit: prae omnibus autem ea, quae
 exspecto, & mihi invisam Trachini benevolentiam,

quatur προσέταξεν. Atqui hoc ip-
 sum firmat προστάξειν, & Thrafo-
 nismus hic, si quis inest h. v. à
 Trachini moribus haud alienus
 videtur.

μίαν εὐνοίαν) Omnia quidem, in-
 quit Chariclea, deploro; maxime
 vero lugeo, id quod timueram, τὴν
 -- εὐνοίαν. Hic est sensus huius lo-
 ci; unde patet, eiiciendum καὶ
 post προσδοκώμενα.

1 Καὶ τὴν ἐμοὶ Τραχίνου πολε-

ἦν εἰκὸς ἐκεῖνῳ τὸν καιρὸν ἐπιτεῖναι. Φιλεῖ γὰρ εὐημερία παράλογος, ὑβρεως ἔργα προκαλεῖσθαι. Τραχίνος μὲν οὖν καὶ ὁ Τραχίνου στυγητὸς ἔρως οἰμῶζεται, θανάτου μοι προλήψει περιγραφήσόμενος. ἐμὲ δὲ ἤτε σὴ ἔννοια καὶ ἡ Θεαγένους, εἰ πρὸ τοῦ τέλους χωρισθήσομαι, πρὸς Θρήνους κατήγαγε. Τὰ ὄντα, ἔφην, εἰκάξεις. ὁ γὰρ Τραχίνος εἰς γάμον τὸν αὐτοῦ τε καὶ σὸν ἀπὸ τῆς θυσίας μεταποιεῖ τὴν εὐωχίαν· ἐμοί τε, ὡς πατρί, τὴν βουλὴν ἐξηγόρευσεν, εἶδοτι μὲν αὐτοῦ καὶ πάλαι τὴν ἐπὶ σοι μανιώδη κίνησιν, ἐξ ᾧ ὁ Τυρρήνός μοι κατὰ τὴν Ζακυνθίων διείλεκτο· σιωπῶντι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἂν τοῖς μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκαμένοισι τὰς γνώμας, ἐνδεχόμενον καὶ διαδρᾶναι τὴν ἐπιβουλὴν. ἐπεὶ δὲ, ὦ παῖδες, πρὸς τοῦτο μὲν ὁ δαίμων ἀντέπραξεν, ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς δεινοῖς ἐμβεβήκαμεν, Φέρε τι γενναῖον καὶ ἀπότομον ἐγχειρήσαντες,

quam consentaneum est illi rationem temporis intendere. Solent enim successus inopinati, ad petulanter agendum provocare. Ceterum Trachinus, & Trachini odiosus amor lugebit, qui a me anticipatione mortis evitabitur. Mea autem de te & de Theagene cogitatio, si quidem me a vobis separari ante finem continget, ad luctum deduxit. Rem ipsam, inquam, coniectaris. Nam Trachinus in nuptias suas & tuas, post sacrificium, convivium transmutat, & mihi ut patri consilium exposuit, iampridem cognitum habenti illius erga te furibundum amorem ex his, quae mecum Tyrrhenus in Zacyntho collocutus est: quem celavi, ne ob impendentes calamitates animo ante tempus deficeretis, praesertim cum fieri potuerit, ut insidias effugeremus. Ceterum, o liberi, quoniam, quo minus id fieret, Deus restitit, & in extrema pericula venimus, age, generosum & audax fa-

ὁμοῦσε τῇ ἀκμῇ τοῦ κινδύνου χωρήσωμεν, ἢ τὸ εἶναι γενναίως καὶ ἐλευθέρως κατορθώσαντες, ἢ τὸ τεθνήσκειν σωφρόνως καὶ ἀνδρείως κερδήσαντες.

λ'. Ὡς δὲ ποιήσειν ὅ, τι ἂν κελεύω καθυπέσχετο, ὑποβέμενος τὸ πρακτέον, ἐκείνους μὲν ἀπολείπω διασκευαζομένους. ἐπὶ δὲ τὸν δευτερεύοντα Τραχίνου ληστήν, ἐκαλεῖτο δὲ οἶμαι Πέλωρος, ἀδικόμενος, ἔχειν τι φράζειν αὐτῷ κερδαιώτερον ἔλεγον. ἐκείνου δὲ ἐτοίμως ὑπακούσαντος, καὶ, οὐ μὴδὲς ἀκροάσεται, ¹ παραγαγόντος, Ἀκούσις ἂν, ἔσθην, ὧ τέκνον, ἐπιτετημημένος. τὸ γὰρ στενὸν τοῦ καιροῦ πολυλογίαν οὐκ ἐπιδέχεται. ἐρᾷ σου θυγάτηρ ἢ ἐμή. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν ἠττήβη τοῦ βελτίονος. ὑφ' ὀραταὶ δὲ τὸν λήσταρχον, ὡς εἰς γάμον παρασκευάζοντα τὸ συμπόσιον καὶ γὰρ τι

cinus aggressi, contra periculi summum incrementum eamus: aut re bene gesta praestaturi, ut nobis generose & libere vivere liceat; aut saltem id, ut caste & fortiter moriamur, in lucro posituri.

XXX. Postquam autem se facturos esse, quidquid iuberem, promiserunt, & quid faciendum esset ego docui, illos quidem relinquo sese apparantes. Ad eum autem praedonem, qui secundas post Trachinum tenebat, (vocabatur autem Pelorus, ut opinor) cum venissem, habere me quidpiam utile, quod cum illo communicarem, dicebam. Cumque ille prompte obtemperasset, & eo, ubi nullus exauditurus esset, pervenisset; Audias, inquam, fili, breviter & compendio: neque enim angustia temporis prolixitatem orationis admittit. Amat te filia mea, siquidem ut a praestantiore victa est. Suspiciatur autem, quod archipirata convivium nuptiarum causa

1 Παραγαγόντος) Bas. παραγεγονότος, infcite.

καὶ τοιοῦτο ἐνέφηνεν, εὐπρεπέστερον αὐτὴν κοσμηθῆναι
 προττάζας. ὄρα δὴ πῶς ἂν τοῦτο διακρούσαιο, καὶ σαυ-
 τῷ μᾶλλον τὴν παῖδα περιποιήσαιο. Φησὶ γὰρ ἀπο-
 θανεῖσθαι πρότερον, ἢ Τραχίνῳ γαμηθῆσεσθαι. καὶ
 ὁς, Θάρσει, ἔφη πάλαι γάρ τοι καὶ αὐτὸς τῇ κόρῃ
 προσπεπονθῶς, ἐφοδίου λαβέσθαι τινὸς ἠυχόμην, ὥστε
 ἢ παραχωρήσει μοι Τραχίνος ἐκὼν εἰς τὰ πρατεῖα τῆς
 νύμφης, ἢ χρεωστοῦμαι προεμβάτης τῆς ὀλκάδος γε-
 γονῶς, ἢ πικρόγαμος ἔσται πρὸς τῆσδε τῆς δεξιᾶς ἢ
 προσήκει παθῶν. ἀπέτρεχον, τούτων ἀκούσας, ὡς μὴ
 τινα ἐγγενέσθαι ὑπόνοιαν, καὶ τοὺς παῖδας ἦκων ἐθάρ-
 ρηνον, ὁδῶ βαδίζειν τὴν σκέψιν εὐαγγελιζόμενος.

λαΐ. Ἐδειπνοῦμεν ὀλίγον ὕστερον. καὶ ὅτε διαβε-
 βρηγμένους ἤδη καὶ πρὸς τὸ ὑβριστικώτερον παραφε-
 ρομένους ἦσθόμην, ἡρέμα πρὸς τὸν Πέλωρον, (ἐκείμην

apparet: nam eiusmodi quidpiam significavit, cum, ut
 elegantius exornetur, imperasset. Quamobrem vide, quo-
 modo id discutere, & tibi potius filiam vindicare pos-
 sis. Dicit enim, se prius morituram esse, quam nuptu-
 ram Trachino. Tum ille: Esto fidenti animo. Nam cum
 iampridem & ipse perinde sim affectus animo, atque
 puella, optabam, me aditum aliquem ad rem & occasio-
 nem nancisci posse. Itaque aut sua sponte mihi sponsam
 Trachinus cedit, aut acerbas sentiet nuptias, ab hac
 dextra, quae convenit, passus. Recurrebam, cum haec
 audissem, ne aliqua oriretur suspicio; & ad liberos ve-
 niens, confirmabam eos animo, consilium rectam tene-
 re viam nuntians.

XXXI. Coenabamus paullo post. Tum ego, quando
 iam madidos vino, & in petulantiam proclives vide-
 bam, submisit ad Pelorum, (fedebar autem proxime

δὲ αὐτοῦ πλησίον ἐπιτηδεύσας) Εἶδες, ἔφην, ὅπως ἡ κόρη κεκόσμηται; τοῦ δὲ, Οὐδαμῶς, εἰπόντος· Καὶ μὴν ἔξεστιν, εἶπον, ¹ [ιδεῖν αὐτήν,] εἰ λάθρα ² παρέλθοις εἰς τὴν ναῦν. οἶσθα γὰρ ὡς καὶ τοῦτο διεκώλυσεν ὁ Τραχῖνος. αὐτὴν τὴν Ἄρτεμιν ὄψει προκαθημένην. ἀλλ' ὅπως τὸ παρὸν θεάσῃ σωφρόνως, μὴ σαυτῶ τε καὶ κείνῃ θάνατον προξενήσῃς. ὁ δὲ μηδὲν μελήσας, ὡς τινος τῶν ἀναγκαίων ἐπείγοντος, ἀνίσταται, καὶ λαθὼν εἰστρέχει τε εἰς τὴν ὀλκάδα, καὶ ἰδὼν τὴν Χαρίκλειαν δάφνης τε φέρουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον, καὶ χρυσοῦφεϊ στολῇ καταυγάζουσαν, (τὴν γὰρ ἐκ Δελφῶν ἱερὰν ἐσθῆτα ἡμῶιστο, ὡς ἡ νικητήριον ἢ ἐντάφιον ἐσομένην) καὶ τ' ἄλλα περὶ αὐτὴν Φαιδρονόμενα, καὶ σχῆμα παστάδος ἀπομιμούμενα, διακαίεται (ὡς

ipsum dedita opera) Vidistine, inquebam, quo modo puella exornata est? Hoc vero, Nequaquam, dicente; Atqui licet, dixi, ipsam videre, si clam perveneris ad navem: scis enim, quod & hoc Trachinus prohibuit. Ipsam Dianam sedentem videbis: sed ita, ut in praesentia moderate aspicias, ne & tibi & ipsi mortem concilies. Ille autem nihil cunctatus, tanquam urgente aliquo necessario negotio, furgit, & clam incurrit in holcadem. Cumque vidisset Charicleam, coronam ex lauro capite gerentem, & auro intexta veste refulgentem, (siquidem sacra veste, Delphis asportata, amicta fuerat, tanquam aut victoriae ornamento, aut funeri parentationi futura) & alia circa ipsam exornata, & speciem thalami nuptialis referentia, incenditur, ut est consentaneum, spe-

¹ Ἰδεῖν αὐτήν) Rectius haec intelliguntur ex antec. Nec agnoscit ea Palat.

παρέλθοις τὴν ναῦν, omisso εἰς, quod inter versus manus secunda adscripsit. Idem Taur. mox μηδὲν μελήσας. Sed rectius alterum.

² Παρέλθοις εἰς τὴν ναῦν) Taur.

εἰκὸς) τῇ θεᾷ, πάθου τε ὁμοῦ καὶ ζήλου προσπεσόντων καὶ δῆλος ἦν αὐτόθεν ἐπανήκων ἀπὸ τοῦ βλέμματος ἐμμανές τι διανοοῦμενος. οὐπω γὰρ σχεδὸν τι κατακλινείς, Ἐγὼ δέ, ἔφη, τὸ γέρας τὸ προεμβατήριον τίνος ἔνεκεν οὐχὶ κομίζομαι; Ὅτι, ἔφη Τραχῖνος, οὐκ ἔτησας. ἀλλ' οὐδὲ νέμησις οὐδέπω προὔτεβη τῶν εἰλημμένων. καὶ ὅς, Οὐκ οὖν αἰτῶ τὴν κόρην τὴν αἰχμάλωτον. τοῦ Τραχίνου δέ, Παρ' αὐτὴν, ὁ βούλει, λάμβανε, εἰπόντος, ὁ Πέλωρος ὑπολαβῶν, Καταλύεις οὖν τὸν νόμον τὸν ληστρικόν, ὅς τῶ πρώτῳ ἐπιβάντι νῆος πολεμίας, καὶ τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνας προκινδυνεύσαντι, τὴν κατὰ βούλησιν ἐκλογὴν ἀπένειμεν. Οὐ τῶτον, εἶπεν ὁ Τραχῖνος, ὦ βέλτιστε, καταλύω, ἀλλ' ἑτέρῳ νόμῳ διίσχυρίζομαι, ἵ τούς ὑπηκόους εἴκειν τοῖς ἀρ-

etaculo, cum simul desiderium ac aemulatio concurrissent. Eratque manifestum indicium in vultu redeuntis, quod infestum quidpiam & furibundum cogitaret. Siquidem cum vixdum accubuisset; Ego vero, inquit, praemium, quod debetur ei, qui primus navem conscendit, quamobrem non reporto? Quoniam, inquit Trachinus, non postulasti: sed ne divisio quidem adhuc est proposita eorum, quae capta sunt. Tum ille: Igitur virginem captivam mihi deposco. At cum Trachinus, Praeter ipsam, quod vis, accipe, dixisset; Pelorus sermonem excipiens, Dissolvis igitur, & abrogas piratarum legem, quae ei, qui primus navem hostilem conscendit, & se pro omnibus certamini periculofissimo obtulit, electionem pro ipsius arbitrio tribuit. Non hanc, inquit Trachinus, optime, dissolvo, sed alterius legis auctoritate & patrocínio nitor, quae, ut praefectis cedatur, im-

Ἴ τῶς ὑπηκόους) Desunt haec in Bas. Et sane absque his sensus satis constat, & concisa haec sen-

tentiae enuntiatio Trachinum admodum decere videtur.

χρῆσι κελεύοντι. πέποιθα δὴ τι πρὸς τὴν κόρην, καὶ γαρ
 μετὴν ἑμαυτῷ λαμβάνων προτιμηθῆναι δικαίῳ· σὺ δὲ,
 ὦ μὴ τὸ κελευόμενον πράττεις, οὐκ εἰς μακρὰν οἰμώ-
 ξη, τῷ δὲ τῷ κρατῆρι βαλλόμενος. ὁ δὲ Πέλωρος ἀπιθὼν
 εἰς τοὺς παρόντας, Ὁράτε, ἔφη, τὰ πείχαιρα τῶν πόνων;
 οὕτω καὶ ὑμῶν ἕκαστος τοῦ γέρας ποτὲ στερηθήσεται,
¹ καὶ τυραννικοῦ τούτου νόμου πειραθήσεται. τί ἦν ἰδεῖν
 τὸ ἐντεῦθεν, ὦ Ναυσίκλης; θαλάττῃ προσείκασας ἀν-
 τοὺς ἀνδρας αἰθιδίῳ σπιλάδι κατασεισθέντας, οὕτως
 ἄλογός τις ὄρμη πρὸς ἄφραστον αὐτοὺς ἤγειρε τά-
 ραχον, ἅτε οἶνω καὶ θυμῷ κατόχους γεγεννημένους.

λβ'. Οἱ μὲν γὰρ ὡς τοῦτον, οἱ δ' ὡς ἐκεῖνον ἀπο-
 κλίναντες· οἱ μὲν αἰδιῶσθαι τὸν ἄρχοντα, οἱ δὲ μὴ κα-
 ταλύεσθαι τὸν νόμον ἐθούρβουν. καὶ τέλος ὁ μὲν Τραι-
 χῖνος ² ἐπανετείετο, ὡς τῷ κρατῆρι πατάζων τὸν Πέ-

perat. Sane affectus sum singulariter erga puellam, & accipio mihi illam in uxorem: anteferri me tibi, iustum esse pronuntio. Tu vero nisi id, quod lex imperat, feceris, non multo post plorabis, percussus hoc poculo. Pelorus autem eos, qui aderant, intuitus, Videtis, inquit, quae sint laborum praemia? Sic & vestrum quilibet aliquando praemio privabitur. Quid igitur deinceps videre licuit, Nauficles? Mari comparasses viros, repentino turbine concitatos: adeo caecus quidam & stultus impetus ad ineffabilem tumultum eos impellebat, vino simul & ira tanquam furore quodam correptos.

XXXII. Cum igitur alii in huius, alii in illius partes inclinassent; hi honorem & reverentiam tribui praefecto, illi non dissolvendam esse legem, tumultuabantur. Ad extremum Trachinus quidem intentabat isum, tan-

¹ Καὶ τυραννικοῦ τούτου νόμου addit haec verba Commel.
 πειραθήσεται) E Palat. & Xyland. ² Ἐπανετείετο) Pal. ἔπανατείνε-

λωρον. ὁ δὲ, προπαρεσκευάστο γὰρ, ἐγχειριδίῳ Φθά-
νει διελαύνων τὸν μαζόν. καὶ ὁ μὲν ἔκειτο καιρία βε-
βλημένος· τοῖς λοιποῖς δὲ ἄσπονδος ¹ ἐκτέτατο πόλεμος·
ἔπαιόν τε συμπεσόντες ἀλλήλους ἀφειδῶς· οἱ μὲν ὡς
ἐπαμύναντες τῷ ἄρχοντι, οἱ δὲ ὡς τοῦ Πελώρου σὺν
τῷ δικαίῳ προασπίζοντες· καὶ ἦν οἰμωγὴ μία, ξύλοις,
λίθοις, κρατῆρσι, ² δαλοῖς, τραπέζαις, βαλλόντων καὶ
βαλλομένων. ἐγὼ δὲ ὡς πρῶτάτῳ χωρίσας ἑμαυτὸν,
ἐπὶ τινος λόφου θεῖαν ἀκίνδυνον ἑμαυτῷ κατένεμον. οὐ
μὴν οὐδὲ Θεαγένης ἀπόλεμος ἦν, οὐδὲ ἡ Χαρίκλεια.
τὰ γὰρ συγκείμενα πράττοντες, ὁ μὲν ξιφῆρης θατέ-
ρω τὰ πρῶτα μέρει συνεμάχει, παντάπασιν ἐνθουσιῶν-
τι προσεοικῶς. ἡ δὲ, ὡς συνερῶγότα τὸν πόλεμον εἶ-

quam poculum impaaturus Peloro: at eum hic (erat enim instructus antea) praevertit, pugione mammam traiciens. Itaque ille iacebat, mortifero vulnere accepto: inter reliquos autem atrox continuabatur bellum: & concurrentes sese feriebant, nihil omnino sibi parcentes; illi quidem tanquam praefectum ulciscentes, hi autem tanquam Pelorum iuste protegentes. Eratque unus gemitus omnium, fustibus, lapidibus, poculis, mensis, pulsantium & pulsatorum. Ego autem cum me longissime removissem ac seiunxissem, e quodam tumulo spectaculo hoc impune frui mihi licebat. Ceterum neque Theagenes erat expers belli, neque Chariclea. Siquidem ea, quae constituta fuerant, facientes, ille armatus gladio alteri parti sese initio adiungebat socium, omnino furore afflati similis; haec, postquam commissum esse proe-

ται. Xyland. ἐπανατίετο· in quo utriusque scripturae apparent vestigia.

¹ Ἐκτέτατο πόλεμος) Palatin. Xyl. ἐτέτακτο, quibus & Taurin. accedit, teste Dorvill. ad Char.

pag. 643. Ceterum vitiose omnes edd. ἐκτάτετο. Μοχ ἀλλήλοις Xyl.

² Δαλοῖς) E Pal. Commelinus inferuit. Recte: nam inter sacrificium res agebatur, & supra I pr. δαλῶν fit mentio in illa narratione.

δεν, ἀπὸ τῆς νεῶς ἐτόξευεν εὐσκοπά τε, καὶ μόνου τοῦ Θεαγένους Φειδόμενα. καὶ ἔβαλλεν οὐ καθ' ἐν τῆς μάχης μέρος, ἀλλ' ὄντινα πρῶτον ἴδοι, τοῦτον ἀνήλισκεν· αὐτὴ μὲν οὐχ ὀρωμένη, ἀλλὰ ῥαδίως πρὸς τὴν πυρκαϊᾶν τοὺς ἐναντίους κατοπτεύουσα. τῶν δὲ ἀγνοούντων τὸ κακόν, καὶ δαιμονίους εἶναι τὰς πληγὰς ἐνίων ὑπονοούντων, ἕως τῶν ἄλλων πεσόντων, μόνος ὁ Θεαγένης ὑπελείφθη τῷ Πελώρῳ μονομαχῶν, ἀνδρὶ τὰ πάντα γενναίῳ, καὶ Φόνοις ἐγγεγυμνασμένῳ παμπόλλοις, οὐδὲν οὔτε τῆς Χαρικλείου τοξείας ἐπαμύνειν ἔτι δυναμένης, ὠδινούσης μὲν εἰς τὴν βοήθειαν, δεδοικίας δὲ τὴν ἀποτυχίαν αὐτοσχέδιον, καὶ ἐν χερσὶ τῆς μάχης αὐτοῖς ὄθουμένης. οὐ μὴν εἰς τέλος γε ἀντέσχεν ὁ Πέλωρος. ὡς γὰρ ἀποροῦσα πρὸς τὴν ἔνεργον συμμαχίαν ἢ Χαρίκλεια, λόγον ἐπίκουρον τῷ Θεαγένει

lium vidit, e navi iaculabatur, singulari certitudine sagittas dirigens, & tantum Theageni parcens. Iaculabatur autem non in unam proelii partem, sed quem in primis viderat, eum conficiebat, cum ipsa non videretur, sed hostes facile ad ignem conspicaretur, & perlustraret; illis interea malum ignorantibus, & quibusdam, divinas esse plagas, suspicantibus: usque dum, cum alii cecidissent, solus Theagenes relictus est, cum Peloro singulari certamine dimicans, viro valde strenuo, & plurimis caedibus exercitato; cum ne Charicleae quidem iaculatio prodesse quidquam posset amplius, dolentis quidem, quod auxilium ferre non posset, metuentis autem frustrationem, cum iam cominus & confertis manibus proelium inirent. Verumtamen ad extremum non sustinuit illius impetum Pelorus. Postquam enim ad inopiam auxilii re ipsa ferendi redacta Chariclea, sermo-

διετόξευσεν, Ἄνδρίζου, Φίλτατε, ἐμβοήσασα· ἐνταῦθα ἤδη μακρῶ τὸν Πέλωρον ὑπερεῖχεν ὁ Θεαγένης, ὡς περὶ ἰσχὺν αὐτῶ καὶ θάρσος τῆς Φωνῆς διακονούσης, καὶ ὅτι τῆς μάχης περίεστι τὸ ἔπαθλον μνηυούσης. ἐγείρας γὰρ τὸ Φρόνημα, πολλοῖς ἤδη τοῖς τραύμασι πεπιεσμένον, ἐφίλατό τε τῷ Πελώρῳ, καὶ τῇ κεφαλῇ τὸ ἐγχειρίδιον ἐπιβαλὼν, τῆς μὲν ἀπέτυχεν, ἐκείνου μικρὸν ἀπκλίναντος· ἄκρον δὲ τὸν ὦμον παραξέσας, τὴν χεῖρα κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ἀγκῶνος ἀπέκοπτε. καὶ τούτου δὲ ὁ μὲν ἐτράπη πρὸς Φυγὴν· ὁ δὲ ἐδίωκε.

λγ'. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα τῶν μετὰ ταῦτα οὐκ ἔχω λέγειν, πλὴν ὅτι γε ἐμὲ μὲν ἔλαβεν ἐπανελθὼν, ἐγκαταμεινάντα τῷ λόφῳ, καὶ οὐ θάρρησαντα τῆς νυκτὸς ἐπιμίξαι χωρίῳ πολεμουμένῳ τὴν Χαρίκλειαν δὲ οὐδαμῶς. ἀλλ' εἶδον ἡμέρας γενομένης, τὸν μὲν ἴσα καὶ

nem auxiliarem Theageni eiaculata est, Strenuus esto, carissime, exclamans; tum iam longe Pelorum superabat Theagenes, tanquam robur & audaciam illi voce subministrante ac suppeditante, &, quod pugnae praemium superesset, indicante. Nam erecto animo, multis vulneribus iam fracto & afflicto, infiluit in Pelorum, & gladio caesim in caput deiecto, ab hoc quidem aberravit, cum ille paullulum istum declinasset; ceterum summitate humeri praefecta, manum illi in commissura cubiti abscidit: & inde ille quidem versus est in fugam, hic autem insequabatur.

XXXIII. De aliis, quae haec sunt consecuta, non habeo, quod dicam, nisi quod clam me reversus est, cum mansissem in tumulto, nec ausus essem noctu verfare in loco hostili; sed minime infcia Chariclea. Nam animadverti, postquam dies illuxit, illum quidem non

νεκρῷ προκείμενον, τὴν δὲ προσκαθημένην καὶ θρηνοῦσαν, καὶ βούλεσθαι μὲν ἐπισφάττειν ἑαυτὴν ἐνδεικνυμένην, ὑπὸ δὲ ὀλίγης ἐλπίδες τοῦ τάχα ἂν καὶ περιγενέσθαι τὸν νεανίσκον, ἐπεχομένην. οὐδὲ ἔφθην ὁ δυσδαίμων εἰπεῖν τε καὶ μαθεῖν, οὐδὲ ἐπικουφίσει παραμυθία τὴν συμφορὰν, οὐδὲ τὰ ἐνδεχόμενα ἐπιμεληθῆναι, τὰ ἐκ θαλάττης κακὰ, τῶν ἐκ γῆς ἀδιαστάτως διαδεξαμένων. ἄρτι γὰρ ἐμοῦ καὶ ὅτε ἡμέραν εἶδον, τὸν λόφον κατιόντος, ληστρικῶν Αἰγυπτίων πλῆθος ἐκ τοῦ ὑπερτείνοντος ὄρους, ὡς ἑάκει, κατέτρεχεν. εἶχε τε ἤδη τοὺς νέους, καὶ ἀπῆγε μικρὸν ὕστερον, ὅσα φέρειν ἠδύνατο τῆς νεῶς ἐπικομιζόμενον. ἐγὼ δὲ τῆν ἄλλως πρόρρωθὲν εἰπόμεν ὀδυρόμενος τὰς ἑμαυτοῦ τε καὶ κείνων τύχας, οὔτε δὲ ἐπαμύνειν ἔχων, οὔτε ἐπιμίγνυσθαι δοκιμάζων, εἰς ἐπικουρίας ἐλπίδα ἑμαυτὸν ταμιευόμενος. οὐ μὴν ἐπήρκεσά γε πρόθεν, ἀπολειφθεῖς μὲν τότε, τοῦ

ab similem mortuo iacere; hanc autem affidere, & plorare, & quod se desuper confodere vellet, declarare; ceterum parva spe, quod superstes mansurus esset, reprimere se, ac sustentare. At ego infelix nec alloqui prius potui, neque rem cognoscere, neque consolatione levare calamitatem, nec ea, quae fieri potuissent, curare, quam marina mala terrestria, nullo spatio interposito, excepissent. Cum primum enim, simulatque diem conspexi, e tumulo descenderem, praedonum Aegyptiorum manus, ex monte, qui illac protenditur, ut videbatur, decurrebat: & iam ceperat adolescentes, ac paullo post abducebat, quaecunque ferre poterat e navi exportans. Ego autem nequidquam e longinquo loquebar, meas & illorum deplorans fortunas, cum neque defendere possem, neque illis immisceri consultum esse iudicarem, ad spem auxilii me reservans. Ceterum minime equidem par fui,

γῆρας ἐμποδίσαντος ἐν τοῖς ὀρβίαις μέρεσι συνεκδραμεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις, ἐπὶ τε τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τέως τῆς θυγατρὸς, θεῶν μὲν εὐμενεία, σῆ δὲ, ὧ Ναυσικλῆς, εὐνοία χρησάμενος, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἐρανιτάμενος, θρήνων δὲ μόνων τῶν ἐπ' αὐτοῖς καὶ ὀδυρμῶν ἀφθόνων χαριζόμενος. ἐπὶ τούτοις ἐδάκρυε μὲν αὐτός· ἐδάκρυον δὲ οἱ παρόντες· καὶ εἰς θρήνων ἠδονῆ τινι σύγκρατον μετεβέβλητο τὸ συμπόσιον· ἐπίφορον γὰρ τι πρὸς δάκρυον οἶνος· ἕως ὃ Ναυσικλῆς ἐπιβαρύνων τὸν Καλάσιριν, ὦ πάτερ, ἔφη, σὺ δὲ εἰς τὸ ἐξῆς γοῦν εὐθυμος εἶναι, τὴν μὲν θυγατέρα ἤδη τήνδε κεκομισμένος· τὸν παῖδα δὲ ἰδεῖν ὑπὸ τῆς νυκτὸς μόνης εἰργόμενος. εἰς ἔω γὰρ ἀφιζόμεθα πρὸς τὸν Μιτράνην, καὶ πάντα τρόπον λύσασθαί σοι τὸν ἄριστον Θεαγένην πειρασόμεθα. Βουλοίμην ἂν, εἶπεν ὁ Καλάσιρις. νῦν δὲ ὥρα γε

procul relictus, senectute impediēte, ut per ardua loca cum Aegyptiis una decurrere possem; nunc autem in inventionē filiae, Deorum clementia, & tua, Nauficle, benevolentia usus, cum quidem ipse nihil ad id contuliffem, sed luctus tantum solos & lamentationes affatim largirer. Ad haec lacrimabat ipse, lacrimabant & ii, qui aderant: denique in fletum, cum voluptate quadam temperatum, transmutatum fuerat convivium: vinum enim proclives quodammodo in lacrimas efficit: usque dum Nauficles, confirmans Calasiridem, O pater, inquit, tu vero iam in posterum esto laetus ac hilaris, quandoquidem filiam hanc recuperaveris, &, ne non filium videas, sola nocte prohibearis. Mane enim Mitranem conveniemus, & omni ratione liberare & redimere optimum Theagenem conabimur. Vellem omnino, dixit Calasiris. Nunc vero tempus est dissolvendi convi-

διαλύειν τὸ συμπόσιον. μνήμη τοῦ δαιμονίου γνώσθω, καὶ τὰς λυτηρίους τῇ σπονδῇ περιαγέσθω.

λδ'. Ἐκ τούτου περιήγοντο μὲν αἱ σπονδαί· ἐλύετο δὲ τὸ συμπόσιον. ὁ Καλάσιρις δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐσκοπεῖτο· καὶ ὡς τὴν πάροδον τοῦ πλήθους παρατηρῶν οὐκ ἐφεύρισκεν, ὅψέ τις γυναιεὺς Φράσαντος, εἰς τὸ ἄδυτον παρελθὼν, καταλαμβάνει τοῖς ἰχνεσι τοῦ ἀγάλματος προσπεφυκυῖαν, καὶ εὐχῆς τε μακρᾶ παρολκῆ καὶ λύπης προσβολῆ, πρὸς ὕπνον βαθὺν ὀλισθήσασαν. ἐπιδακρύσας οὖν ὀλίγα, καὶ πρὸς τὰ βελτίονα τρέψαι τὰ κατ' αὐτὴν ἰκετεύσας τὸν θεόν, ἡσυχῆ τε ἀφύπνίσας, ἤγεν εἰς τὴν καταγωγὴν ἐρυσθριῶσαν ὡς ἐφαίνεται, διότι λάθοι πρὸς τοῦ ὕπνου κεκρατημένη. καὶ ἡ μὲν εἰς τὴν γυναικωνίτιν χωρὶςθεῖσα, σὺν τῷ θυγατρῷ τε τοῦ Ναυσικλέους κατακλιθεῖσα, τὰς παρούσας ἀγρυπνίας διετίθετο Φροντίδας.

vii. Recordatio fiat numinis, & gratiarum actio pro liberatione, cum libatione coniungatur.

XXXIV. Post haec circumducebantur libationes, dissolvebatur convivium: Calasiris autem Charicleam circumspiciebat. Cunque transitum multitudinis observans, eam non invenisset, sero tandem indicio cuiusdam mulierculae, aditum ingressus, deprehendit vestigia simulacri amplexam, & cum orationis prolixitate, tum doloris accessione, in arctiorem somnum delapsam. Cum igitur paullulum collacrimasset, & a Deo, ut eius rationes in melius verteret, supples petiisset, paullatimque ipsam excitasset de somno, ducebat ad conclave erubescens, ut videbatur, quod esset a somno victa imprudens. Haec igitur cum se in gynaeco seorsum cum filia Nausiclis ad somnum composuisset, vigilando vacabat curis & cogitationibus, quae illi incumbabant,

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ ΣΤ.

Ο ΔΕ Καλάσιρις καὶ ὁ Κνήμων, κατὰ τι τοῦ ἀνδρῶνος ἑαυτοὺς ἀναπαύσαντες· ἐπειδὴ τὸ λειπόμενον τῆς νυκτὸς, βράδιον μὲν ἢ ἐβούλοντο, θᾶπτον δὲ ἢ ᾤοντο, διέδραμεν, οἷα δὴ παρά τε τὴν εὐωχίαν καὶ τὸ ἀπράσκορες μῆκος τῶν διηγημάτων τῆς πλείστης παρωχηκυίας· οὐδὲ ἀκριβῶς ἡμέραν ἀναμεινάντες, ὡς τὸν Ναυσικλέα παραγίνονται, καὶ Φράζειν ὅποι τὸν Θεα-

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER SEXTUS.

CALASIRIS autem & Cnemon, cum in quadam parte conclavis virilis quievissent, postquam reliquum noctis tardius quidem, quam volebant, celerius autem, quam existimabant, elapsum est, quod illius maxima pars super convivium, & narrationum prolixitatem, infatiabili conditam suavitate, praeterierat; neque exactum diem expectantes, ad Nausiclem veniunt, &, ut exponeret,

γένην διάγειν οἴοιτο, καὶ ἄγειν ὡς ὅτι τάχιστα παρε-
 κάλουν. ὁ δὲ ἐπέθετο· καὶ ἀναλαβὼν ἤγεν. ἡ Χαρί-
 κλεία δὲ πολλὰ συνέπεσθαι ἰκετεύουσα, μένειν κατὰ
 χώραν ἐβιάσθη, ὡς οὔτε πόρρω που ἀφίξονται, καὶ
 ὡς αὐτίκα σὺν τῷ Θεαγένει ἤξουσι διεγγυωμένου τοῦ
 Ναυσικλέους. καὶ τὴν μὲν αὐτοῦ καταλείπουσι, λύ-
 πης τε ἐπὶ τῷ χωρισμῷ, καὶ χαρᾶς ἐπὶ τοῖς ἐλπι-
 ζομένοις ἐν μεταίχμῳ σαλεύουσιν. αὐτοὶ δὲ ἄρτι τῆς
 κόπης ἐκτὸς γεγονότες, καὶ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου
 παραμείβοντες, κροκόδειλον ὁρῶσιν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ
 θάτερα διερπύζοντα, καὶ τῷ ρείθρῳ τοῦ ποταμοῦ σὺν
 ὀξείᾳ τῇ ρύμῃ καταδύομενον. οἱ μὲν δὲ ἄλλοι συνήθως
 τε καὶ ἀθεοῦτως τὸ ὄφθῆν ἤγον· πλὴν ὅσον ὁ Καλά-
 σιρις κάλυμά τι τῶν κατ' ὄδον ἐπισημαίνεσθαι προῦ-
 λεγεν· ὁ δὲ Κνήμων καὶ σφόδρα ἐπτοεῖτο πρὸς τὴν ὄψιν,
 οὐδὲ ἀκριβῶς αὐτῷ τοῦ ζώου φανέντος, ἀλλὰ σκιᾶς

ubi Theagenem degere arbitraretur, ac eo quamprimum
 duceret; orabant. Atque hic quidem illis morem gere-
 bat, & secum sumptos ducebat. Chariclea vero cum
 multis modis, ut sequeretur, oraret, manere coacta est;
 Nauficle, quod neque procul essent progressuri, & quam-
 primum cum Theagene redituri, affirmante. Hanc igitur
 ibi relinquunt, inter moerorem, propter illorum dis-
 cessum, & laetitiam, propter ea, quae sperabat, flu-
 ctuantem. Ipsi vero cum primum e pago egressi essent,
 & ripas Nili praeterirent, crocodilum conspiciunt, qui
 a dextra parte in alteram reptabat, & alveum fluvii
 concitato impetu subibat. Alii igitur, illo viso, ut con-
 sueto minime movebantur; praeterquam quod Calasiris
 impedimentum quoddam in itinere futurum significari
 praedicebat: Cnemon autem vehementer etiam fuge-
 rat, conspectu perterritus, quamvis non exacte illi ani-

αὐτὸν πλέον χθαμαλῆς ὑποδραμούσης· καὶ ὀλίγον ἔδει
καὶ ὑποφεύγειν. ὁ δὲ Καλάσιρις, ὅσον πλείστον τοῦ
Ναυσικλέους ἐγγελῶντος, Ὡ Κνήμων, ἔφη, ἐγὼ ἄμην
νύκτωρ σοι μόνον τὴν δειλίαν ἐνοχλεῖν, καὶ πρὸς τοῦ
σκότους σοι τὸ ψοφοδῆς ἐπιγίγνεσθαι· σὺ δὲ ἄρα καὶ
μεθημέραν ἤσθα λίαν, ὡς εἴκει, τολμηρός· καὶ οὐκ
¹ ὀνόματά σοι μόνον ἀκουόμενα, ἥδη δὲ καὶ θεάματα
τῶν ἐν ποσὶ καὶ ἀδεῶ τάραχον ἐμβάλλει. Καὶ τίνας
θεῶν, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἢ τίνας δαιμόνων ἀκούων τὴν
ἐπανυμίαν ὁ χρηστός ἡμῖν οὗτος οὐκ ἀνέχεται; Εἰ μὲν
καὶ θεῶν, ἀπεκρίνατο, ἢ δαιμόνων, οὐκ ἔχω λέγειν·
ἀνθρώπου δὲ, ὃ καὶ πλεῖον ἐστὶ θαυμαστόν, εὐδὲ ἀν-
δρὸς τίνας ἢ τῶν ἐπ' ἀνδρία βεβοημένων, ἀλλὰ γυναι-
κὸς καὶ ταύτης νεκρᾶς, ὡς αὐτὸς φησι, εἴ τις λέγει
τοῦνομα, πέφρικε. τῆς γοῦν νυκτὸς καθ' ἣν ἀπὸ τῶν

mal apparuiffet, sed umbra potius tenuis illum subiiffet;
adeo ut parum abeffet, quin refugeret. Calafiris igitur,
Nausicle in rifum effufo, Cnemon, inquit, putabam ego
te nocturnam tantum timiditatem infestare, atque eam
tibi ex frepitu obfcuro ac tenebris involuto accidere:
tū vero & interdiu nimium es, ut videtur, animofus,
& non nomina tantum exaudita, fed iam etiam fpecta-
cula vulgaria, & cuivis obvia, ac minime metuenda,
tibi terrorem incutiunt. Cuius autem Dei, Nausicles in-
quit, aut numinis appellacionem audiens bonus hic, fer-
re non potest? Sane fi ex Diis alicuius, respondit, aut
numinibus, non haberem, quod dicerem: ceterum ad
nomen hominis, quod magis est mirandum, neque viri
cuiufpiam, aut eorum, qui gloria fortitudinis sunt illu-
fres, fed mulieris, & huius, ut ipse dicit, mortuae, fi
quis illud commemoret, cohorrefcit. Hac enim nocte,

¹ Ὀνόματα) Vid. fupra f. 2 libri V.

Βουκόλων ἐπέστης ἀνασώζων ἡμῖν, ὦ ἄγαθε, τὴν Χαρί-
κλειαν, οὐκ αἶδ' ὅπως ἢ ὅθεν οὐ λέγω, τούτου παρα-
κηκῶς τοῦ ὀνόματος, οὐδὲ ὅσον πρὸς βραχὺ γοῦν ὕπνου
μοι ἴ μεταλαβεῖν ἐνδέδωκε, συνεχῆς ὑπὸ τοῦ δέους ἐκ-
θνήσκων, καὶ μου πράγματα ἔχοντας ὥστε ἀναλαμ-
βάνειν. καὶ εἰ μὴ λυπεῖν αὐτὸν ἢ πτοεῖν ἔμελλον, εἶ-
πον ἂν καὶ νῦν τούνομα, ὦ Ναυσίκλεις, ὡς ἂν πλέον
γελῶης· καὶ ἅμα ἐπῆγε τὴν Θίσβην.

β'. Καὶ ὁ Ναυσικλῆς ἐγέλα μὲν αὖτις συνεστά-
λη δὲ πρὸς τὴν ἀκοήν, καὶ σύνουσι ἐπιπλεῖστον εἰστή-
κει, διαπαρῶν προφάσεως ἐκ ποίας ὁ Κνήμων, ἢ τίνος
κοινωνίας, ἢ τί πεπόνθοι πρὸς τούνομα τῆς Θίσβης.
ἐξεκάγχασε δὴ πρὸς ταῦτα ὁ Κνήμων· καὶ, ὦ ἄγαθε
Καλασίρι, ὄρας, εἶπεν, ὅση τις τοῦ ὀνόματος ἢ δύναμις,
καὶ ὡς οὐκ ἐμοὶ μόνον μωρμελύκειον, ὡς αὐτὸς Φῆς,

qua venisti a bubulcis, incolumem nobis adducens Cha-
ricleam, nescio quo pacto, aut unde, hoc, de quo dico,
exaudito nomine, ne paullulum quidem somni me ca-
pere permittit, continue prae metu emoriens: ut mul-
tum negotii habuerim, illo revocando ad sese, & refi-
ciendo: & nisi illum dolore affecturus essem, aut per-
terrefacturus, & nunc dicerem, Nauficles, nomen, ut
rideas, magis: simulque Thisben commemorabat.

II. Nauficles autem non amplius ridebat, sed contri-
stus est, cum audisset, & diu stetit cogitabundus,
haesitans & quaerens apud animum, qua de causa Cne-
moni, aut quo commercio, aut quid a Thisbe accidisset.
Tum vero miros risus edidit prae nimia laetitia Cne-
mon; &, O bone Calasiri, vides, dicebat, quanta sit
huius nominis vis, & quod non mihi tantum est perso-

ι Μεταλαβεῖν) Cod. Taurin. μεταλαχέειν· aequè rectè.

ἀλλ' ἤδη καὶ Ναυσικλεῖ γίνεται; μᾶλλον δὲ καὶ ὀλο-
σχερῆς γέγονε τοῦ πάθους μετάστασις καὶ τούμπα-
λιν' ἐγὼ μὲν γελῶ, γινώσκων οὐκ ἐτ' οὔσαν· ὁ δὲ γεν-
νάδας ἡμῖν Ναυσικλῆς, καὶ πολλῶν γέλωτι τῶν ἄλ-
λων καταταβαζῶν ἐτύγχανε. Πέπαυσο, ἔφη ὁ Ναυ-
σικλῆς, καὶ ἄλις σοι τῆς εἰς ἐμὲ ἀμύνης, ὦ Κνήμων.
ἀλλὰ πρὸς ξενίων καὶ Φιλίων Θεῶν, πρὸς ἀλῶν καὶ
τραπέζης, ὧν, ὡς οἶμαι, Φιλανθρώπων ἐν ἡμετέρου πε-
πεύραστο, πόθεν τὸ Θίσβης ὄνομα, εἴτε γνωρίζετε, εἴτε
πεφύβησθε, εἴτε ἰ παιδιὰν ἐμὲ πεποίησθε, καταμη-
νύσατε. καὶ ὁ Καλάσιρις, Σὸς, ἔφη, ὁ λόγος, ὦ Κνή-
μων, ὃν πολλάκις μοι διελθεῖν, γινῶσιν τε τῶν κατὰ
σεαυτὸν παρασχεῖν ἐπαγγειλάμενος, εἰς δεῦρό τε ποι-
κίλαις ἀεὶ διαδύσειν ὑπερθέμενος, ἐν καιρῶν λέγοις ἂν
τὸ παρὸν, Ναυσικλεῖ τε ἅμα τῶδε χαριζόμενος, καὶ

nae instar ac terriculi, sed etiam Nausicli nostro? Quin
etiam plane mirificam affectus mutationem attulit. Ego
enim vicissim rideo: scio enim, non amplius esse super-
stitem: generosus autem Naucicles antea multo risu aliis
illudebat. Desine, inquit Naucicles: fatis enim nos ultus
es, Cnemon. Sed per hospitii & amicitiae custodes Deos,
per sales & mensam, quae in nostra domo experti estis,
ut arbitror, summa voluntate vobis exhibita, unde sit
Thisbes nomen, sive scitis, sive me terretis, sive io-
cum in me composuistis, indicate. Calasiris autem, Ti-
bi iam incumbit, inquit, narratio, Cnemon: quam cum
saepius mihi te expositurum promiseris, & communica-
turum mecum de rationibus tuis, nihilominus tamen ha-
ctenus variis effugiis distuleris, opportune in praesentia
institues, Nausicli simul gratificans, & nobis molestiam

ἰ Παιδιὰν ἐμὲ πεποίησθε) Sic διὰν ἐμὴν πεποίησθε. Conf. I. VI,
haud dubie legendum. Vulgo παι- c. 10.

ἡμῖν τὸν πόνον τῆς ὁδοιπορίας ἐπικουφίζων, καὶ τῷ διηγήματι παραπέμπων. ἐπείβετο ὁ Κνήμων, καὶ ἔλεγεν ἅπαντα, ἐπιτέμνων ὅσα ἤδη τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ προδιηγήσατο· τὴν πατρίδα ὡς καὶ Ἀθηναῖος· τὸν πατέρα ὡς Ἀρίστιππος· καὶ τὴν Δημαινέτην ὅτι μητρὶά ¹ γεγόνοι. [καὶ] διῆει καὶ τὸν ἀβέριτον ἐπ' αὐτῷ τῆς Δημαινέτης ἔρωτα, καὶ ὡς ἀποτυγχάνουσα ἐπιβουλεύσειε, διάκονον εἰς τὴν ἐπιβουλὴν καθεῖσα τὴν Θίσβην· προσετίθει καὶ τὸν τρόπον· καὶ ὅτι Φυγαδευθεῖη τῆς ἐνεγκούσης, ὡς πατραλοίου τοῦ δήμου ταύτην ζημίαν ἐπιβέντος· καὶ ὡς διάγοντι κατὰ τὴν Αἴγιναν, πρῶτα μὲν Χαρίας τις τῶν συνεφέβων τὴν Δημαινέτην ὅτι τέβνηκε, καὶ ὅπως ἐξαγγείλειε, τῆς Θίσβης καὶ κείνη τὴν ἐπιβουλὴν συνβείσης· ἔπειτα Ἀντικλῆς, ὅπως μὲν ὁ πατὴρ αὐτῷ δημεύσει τῶν ὄντων

itineris levans, narrationeque amoliens. Morem illis gerebat Cnemon, & narrabat omnia compendio, quae ante Theageni & Charicleae exposuerat: quod illius patria Athenae, quod pater Aristippus, quod Demaeneta noverca fuisset. Recensebatque nefandum amorem, quo illum Demaeneta deperibat, & quod, spe lapsa, infidias illi struxisset, ministra infidiarum Thisbe subornata. Addebat & modum, & quod pulsus esset in exilium e patria, populo tanquam parricidae hanc poenam irrogante: quodque illi in Aegina degenti, primum Charias unus ex synephebis Demaenetam esse mortuam, & modum mortis nuntiasset, a Thisbe ipsi quoque structis infidiis; deinde Anticles, quod pater in calamitatem incidisset, facta bonorum publicatione, cum ii, qui con-

1 Γεγόνοι) Refscr. ἐγεγόνοι, quo se inclusit Commel. quod & abest & ducit Bas. γεγόνοι. Mox καὶ re- a Palat.

ὑπεβληθείη, συστάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν κατὰ γένος τῆ
 Δημαινέτη προσηκόντων, καὶ πρὸς ὑπόνοιαν. Φόνου τὸν
 δῆμιον κατ' αὐτοῦ κινήσαντων· ὅπως δὲ ἡ Θίσβη τῶν
 Ἀθηνῶν ἀπέδρα σὺν τῷ ἐραστῇ τῷ ἐμπόρῳ τῷ Ναυ-
 κρατίτῃ. καὶ τέλος ἐπήγεν ὁ Κνήμων, ὅτι σὺν τῷ Ἀν-
 τιλεῖ κατὰ ζήτησιν τῆς Θίσβης ἐκπλεύσας ὡς ἐπὶ
 τὴν Αἴγυπτον εἰ δὴ πῶς ἂν εὐρᾶν, ἀγαγῶν τε εἰς τὰς
 Ἀθήνας, λύσειε μὲν τῷ πατρὶ τὴν συκοφαντίαν, τι-
 μωρήσαιο δὲ ἐκείνην· καὶ πολλοῖς μὲν ἄλλοις κινδύνοις,
 πολλαῖς δὲ τύχαις¹ τοὺς μεταξὺ χρόνους περιπεσῶν,
 εἰλὺς δὲ καὶ ὑπὸ καταποντιστῶν, εἶτα πῶς διαδράς
 καὶ Αἰγύπτῳ προσορμισθεὶς, αὐθις ὑπὸ τῶν βουκόλων
 λησθεῖν ληστῶν· εἶτα καὶ τὴν πρὸς Θεαγένην καὶ Χα-
 ρίκλειαν αὐτῷ γενέσθαι συντυχίαν· καὶ τὴν Θίσβης
 ἐναίρεσιν ἅμα καταλέγων, καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις ἐξῆς.

iunctione sanguinis Demaenetam attingebant, in damna-
 tionem illius coivissent, & populum in eam suspicio-
 nem, quod ipse caedem perpetrasset, adduxissent. De-
 nique quo pacto Thisbe fugisset Athenis cum amatore
 quodam, mercatore Naucratenfi. Ad extremum com-
 memorabat Cnemon, quod cum Anticle ad inquisitio-
 nem Thisbes navigans in Aegyptum, ut si forte illam
 ibi invenisset, reducens Athenas, liberaret patrem ca-
 lumnia, & de illa poenas fumeret; cum in multa alia
 pericula incidisset, & varios casus medio-temporis in-
 tervallo fuisset expertus, etiam in piratarum potestatem
 venisset. Deinde, cum quodam modo effugisset, & ad
 Aegyptum rursus appulisset, a bubulcis captus fuerit,
 atque ibi cum Theagene Charicleaque familiaritatem
 inierit. Simul etiam Thisbes interitum attexebat, & re-

¹ Τῶν μεταξὺ χρόνους) Rectius forte τοῦ μεταξὺ χρόνου.

ἄχρι τῶν γνωριζομένων τῷ τε Καλασίριδι καὶ τῷ
Ναυσικλεῖ πάντων.

γ'. ἘC αἷς ὁ Ναυσικλῆς μυρίας ἔστρεψε βουλὰς
νῦν μὲν ἐξεῖπεν τὰ ἀμΦ' αὐτῷ τε καὶ τῇ Θίσβῃ δια-
νοούμενος, νῦν δὲ εἰσαυθὶς ὑπερέσθαι κρίνων. καὶ τέ-
λος, μόγις ἐπέσχε· τὸ μὲν τρι αὐτὸς οὕτω δοκιμάζων,
τὸ δὲ καὶ ὑπὸ συντυχίας ἑτέρας ἐμποδισθεῖς. ἄρτι γὰρ
ἐξήκοντά που στάδια διανύσαντες, καὶ ἤδη τῇ κώμῃ,
καθ' ἣν ὁ Μιτράνης διῆγε, πλησιάζοντες, γνωρίμα-
τινι τῶν Ναυσικλέους ἐντυχάνουσι, καὶ ὅπου προθυ-
μοῖτο οὕτως ἐσπουδασμένως ἀηρώτων. ὁ δὲ, Ὡ Ναυσί-
κλες, ἔφη, τὴν ὁρμὴν ἐκπυθάνῃ τὴν ἐμὴν; ὥσπερ ἀγνο-
ῶν ὅτι μοι τὸ παρὸν πάντα πρὸς ἓνα σπουδάζεται σκο-
πὸν, ὅπως ἀν' Ἰσιάδι τῇ Χεμμιάκιδι τὰ προσταττό-
μενα ὑπηρετήσῃν. ἐκεῖν γεωργῶ, πάντα ἐκεῖνη πορί-
ζω· δι' ἐκεῖνην ἀγρυπνῶ νύκτα τε καὶ ἡμέραν, οὐδὲν

liqua deinceps ordine, usque ad ea, quae erant Calasi-
ridi & Nausicli nota omnia.

III. Quibus auditis, Nausicles multa versabat animo,
nunc aperire suas & Thisbes rationes cogitans, & rur-
sus differre statuens. Postremo vix sese continuit, par-
tim ipse commodius esse iudicans, partim alio casu
impeditus. Cum enim circiter sexaginta stadia fuissent
emenfi, & ad pagum, in quo Mirranes habitabat, pro-
pius accederent, cuidam, qui fuit Nausicli notus, fiunt
obviam, & quo contenderet tanto studio, rogabant. Il-
le autem, O Nausicles, inquit, quaeris, quo properem?
tanquam ignores, quid mihi in praesentia incumbat. A
me omnia studia ad unum diriguntur scopum, ut Isiadis
Chemmitensis imperata faciam. Illi colo agrum, illius
causa quaero & comparo omnia, propter illam noctes
diesque insomnes duco, nihil omnino recusans, (quam-

ἀπαγορεύων ἀλλά μοι ζημία καὶ μόχθος, ἢ ὅ ἂν μὴ ἐπιτάτῃ μέγα ἢ μικρὸν Ἰσίας ἐκεῖνη. καὶ νυνὶ δὲ θεῶ, ὄρνιν τινὰ τοῦτον, ὡς ὄρας, Νειλῶν Φοινικόπτερον, τῆς Οἰλτάτης ἐπίταγμα κομίζων. Ὡς εὐγνώμονι, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἐρωμένη συμπέπλεξαι, καὶ ὡς μικρὰ λίαν αὐτῆς τὰ ἐπιτάγματα, εἶγε Φοινικόπτερον, ἀλλ' οὐκ αὐτόν σοι τὸν Φοίνικα τὸν ἐξ Αἰθιοπίων ἢ Ἰνδῶν ὡς ἡμᾶς ἀσπικνούμενον ὄρνιν ἐπέταττε. καὶ ὅς, Ταῦτα μὲν ἐκεῖνη, ἔφη, χλεύην ἐμὲ συνήθως, καὶ τὰ ἐμὰ πεποιήται. ἀλλὰ ποῖ δὴ καὶ ὑμεῖς καὶ ἐπὶ τίνα τὴν χρείαν; ὡς δὲ, ὅτι παρὰ τὸν Μιτράνην ἐσπουδάκασι, ἀπεκρίναντο Ἄλλὰ μάτην ὑμῖν, ἔφη, καὶ εἰς κενὸν ἢ σπουδῇ, Μιτράνευ τὰ νῦν κατὰ χάραν οὐκ ὄντος, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς Βῆσσαν τὴν κόμην ἐνοικῶντας Βουκόλους ταύτης τῆς νυκτὸς ἐκστρατεύσαντος, ὅτι δὴ τίνα νεανίσκον αἰχμᾶ-

quam inde nihil praeter multam, & laboris molestiam reportem) quod mihi imperarit, seu magnum, seu parvum fuerit, Ilias illa. Et nunc accelero, avem quandam hanc, ut vides, Niloticam phoenicopterum carissimae mandato ferens. Quam facile es, inquit Nauficles, amasiam consecutus, & quam exigua sunt illius imperia, quod tibi phoenicopterum, & non ipsam phoenicem potius, quae avis ab Aethiopicibus aut Indis huc ad nos pervenit, afferre iusserit! Et ille rursus: Illa quidem, inquit, more solito ex me meisque rationibus lufum facit. Ceterum quo vos vicissim, & quam ob causam, iter instituistis? Postquam autem, quod ad Mitranem contenderent, responderunt: Inane est, inquit, & irritum vestrum studium, quod Mitranes in praesentia hic non sit, sed contra incolas Bessiae bubulcos hac nocte exercitum duxerit. Adolescentem enim quendam ca-

· x Ὁ ἂν μὴ ἐπιτάτῃ) Legendum existimo, ὃ ἂν μοι ἐπιτάτῃ.

λωτον Ἑλληνα πρὸς Ὀροονδάτην εἰς τὴν Μέμφιν ἀπεσταλκός, ὡς ἂν ἐκεῖθεν, οἶμαι, βασιλεῖ τῶ μεγάλῳ δῶρον ¹ ἀναδειχθεῖν, Βησσαεῖς καὶ ὁ τούτων ἐνάγκος ἀποδειχθεὶς ἕξαρχος Θύαμις, ἐξ ἐπιδρομῆς ἐλόντες ἔχουσι.

δ'. Καὶ ὁ μὲν ἔτι λέγων, ἀπέτρεχεν· Ἐμοὶ δὲ ἐπὶ τὴν Ἰσιάδα σπευστέον, εἰπὼν, εἴπου με νῦν ² πολλοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς περισκοπεῖ, μὴ δὴ τι μοὶ καὶ πρόσκρουσμα ἐρωτικὸν ἢ βραδύτης ἐνέγκῃ. δεινὴ δὲ ἐκεῖνη καὶ ἀπροφασίστους αἰτίας, ἐγκλήματά τε καὶ ³ ἀκκισμοὺς ἀναπλάσαι κατ' ἐμοῦ. οἱ δὲ, ὡς τούτων ἤκουσαν, ἀχανεῖς ἐπιπλεῖστον εἰστήκεσαν, πρὸς τοῦ ἀνελπίστου τῆς ἀπετυχίας τῶν προσδοκηθέντων. ἀλλ' οὐδέ

privum, quem ille Memphim ad Oroondatem miserat, ut inde, ut arbitror, ad regem magnum muneris loco perveniret, Bessaenses & eorum dux declaratus Thyamis, incurfione facta, ereptum detinent.

IV. Et ille quidem his dictis abibat, Mihi vero ad Isidam est properandum, inquiens, quae me nunc forfitan suis acribus oculis circumspicit, ne mihi aliquam offensam in amore mora & cunctatio afferat. Est autem nimium callida in accusationibus etiam sine causa, & criminibus ac insimulationibus contra me fingendis. Illi vero, ut haec audiverunt, taciti & stupentes diu steterunt, quod praeter opinionem spe & expectatione sua frustrati essent: donec fero tandem ipsos Nauficles re-

¹ Ἀναδειχθεῖν) Palat. ἀναχθεῖν.

² Πολλοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς) Πολλοῖς vix sanum videtur. Possis, ὀλοοῖς, πιχροῖς, quod in animo habuisse videtur interpres.

³ Ἀκκισμοῦς) Dubitaveris, utrum lectionem receptam serves, an ex Taurin. malueris ἀκκισμοῦς.

certe ἀκκισμοὶ nunquam significarint insimulationes. Quare lectio, quam Cod. praefert, non reiicula. Amicae in amatorem ἀκκισμοῦς non male adscribitur. Nisi ἀκκισμοὶ fastidiosae recusationes verti possent. Haec Dorvill, ad Char. p. 145.

ποτε αὐτοὺς ὁ Ναυσικλῆς ἀνελάμβανεν, ὡς οὐ δεῖαι τὴν ἐπ' ὀλίγον¹ καὶ πρὸς καιρὸν ἀποτυχίαν τέλειον ἀπεγνωκέαι, ἢ τῶν ἐν χερσὶν ὑποτιθέμενος· ἀλλὰ νῦν μὲν χοῖναι εἰς τὴν Χέμμιν ἐπανιέναι· τῶν δὲ πρακτέων ἐν ἐπισκέψει ἐχθρομένους, καὶ ὡς πρὸς ἐκδημίαν πλείονα συνεσκευασμένους, πρὸς τὴν τοῦ Θεαγένους ἐπιζήτησιν, εἴτε παρὰ τοῖς βουκόλοις, εἴτε καὶ παρ' ἄλλοις τισὶ πυνθάνωντο τρέπεσθαι, ἀγαθὴν τῆς ἀνευρέσεως ἐλπίδα πανταχοῦ προβαλλομένους. ὡς καὶ νῦν οὐκ ἀβέβη γενέσθαι δοκεῖν, τὸ δὴ τινι τῶν γνωρίμων ἐντυχάντας, χειραγωγηθῆναι πρὸς τῶν ἀγγελθέντων, ὅποι δέήσει τὸν Θεαγένην μαστεύειν, τὴν ἑρμῆν τῆς πορείας, οἷον ἐπὶ σκοπὸν τὴν βουκολικὴν κώμην τείνοντας.

ε'. Ταῦτα λέγων, οὐ χαλεπῶς ἔπειθεν ἅμα τὲ, οἶμαι, καὶ ἑτέρας ἐλπίδος τοῖς ἀγγελθεῖσι ἀναφαινο-

vocavit ad sese, & confirmavit, admonens, non oportere brevis frustrationis causa, & quae ad tempus tantum acciderit, omnem spem & curam eorum, quae praemanibus essent, abiicere; sed nunc quidem Chemmin redeundum esse, & cum consilium gerendae rei capere, tum peregrinationem, maiore viatico instructos, ad inquirendum Theagenem, sive apud bubulcos, sive apud alios quoscunque illum esse audiverint, suscipere, bonam spem inventionis ubique sibi proponendo. Nam neque nunc absque numine & providentia Deorum videri factum esse, quod cum in quendam ex notis incidissent, iis, quae nuntiata sunt, quasi manu ducantur eo, ubi Theagenem inquirere oportebit, iter ad bubulcorum pagum tanquam ad scopum dirigentes.

V. Haec cum dixisset, haud difficulter illis persuasit, simul, ut existimo, alia spe ex iis, quae nuntiata fuerant,

¹ Καὶ πρὸς καιρὸν) Καὶ πρόσκαιρον una voce Cod. Taurin.

μένης, καὶ τοῦ Κνήμωνος πρὸς τὸν Καλάσιριν ἰδίᾳ πάνυ θαρσεῖν ὡς ὁ Θύαμις περισώσειε τὸν Θεαγένην, διίσχυριζομένου. ἐδόκει οὖν ἐπανίεναι. καὶ ἐπανήσαν τὴν τε Χαρίκλειαν ἐπὶ τοῖς προθύροις καταλαμβάνουσι, πέρβραθεν αὐτοὺς καὶ ἐκ πάντων κλιμάτων περισκοπούσαν. καὶ ὡς οὐδαμοῦ τὸν Θεαγένην εἴρα σὺν αὐτοῖς, λίγιόν τι ἀνακωκύσασα, Ἄλλ' ἢ μόνου μοι, πάτερ, ἔφη, καὶ οἰοί περ ἐντεῦθεν ἐξωρμήκατε, πάλιν ἐπάνετε; Θεαγένης δὲ ἄρα, ὡς ἔοικε, τέθεικεν; εἴ τι φράζειν ἔχετε, θαῖπτον ἐξείπατε, πρὸς θεῶν μὴ δὲ ἐπιτείνητέ μοι τὴν συμφορὰν παρολκῆ τῆς ἐπαγγελίας. ἔχει τι φιλόανθρωπον ὀξεία δυστυχημάτων δήλωσις, τὴν ὁμοσε χάρησιν πρὸς τὸ δεινὸν τῆ ψυχῇ, καὶ ταχεῖαν ἀπάλγησιν παρασκευάζουσα. ὑποτεμνόμενος δὴ δυσφοροῦσαν ἄγαν ὁ Κνήμων, Ὡς ἐργῶδες σου τοῦτο, ἔφη,

elucente, & Cnemone seorsim etiam Calasirim bono animo esse, quod Thyamis Theagenem servaturus esset, iubente. Placuit igitur, ut redirent. Reversi Charicleam in vestibulo deprehendunt, procul & in omnes regiones illorum causa circumspicentem. Cum vero nusquam cum illis Theagenem cerneret, lugubri ploratu edito, An foli, inquit, pater, & quemadmodum hinc existis, rursus revertimini? Theagenes vero procul dubio, ut coniiicere licet, occubuit? Exponite, per Deos orati, quamprimum, si quid habetis, neque augeatis mihi calamitatem nuntii dilatione. Cum humanitate quadam coniunctum est festinum adversae fortunae indicium, ut quod animum ad resistendum magnitudini mali prae-
paret, & satietatem doloris cito afferat. Praecidens igitur eius moerorem, admodum aegrae animo, Cnemone: Quae, malum, est, inquit, ista consuetudo, Chariclea?

ᾧ Χαρίκλεια· ἐπίφορός πως αἰεὶ τυγχάνεις τὰ χείρονα
μαντεύεσθαι, καὶ ψεύδη γε ἅμα, καλῶς κατὰ τοῦ-
το πειῦσα. Θεαγένης γοῦν ἔστι καὶ σώζεται θεῶν
βουλομένων· καὶ ὅπως καὶ παρὰ τίσιν, ἐπιτεμῶν ἔλε-
γε. καὶ ὁ Καλάσιρις, Οὔπω ποτὲ ἠράσθης, εἶπεν, ἐξ
ᾧ λέγεις, ᾧ Κνήμων. ἢ γὰρ ἂν ἔγνων, ὡς καὶ τὰ ἀδεᾶ
φοβερὰ τοῖς ἐρώσι, καὶ μόνοις ὀφθαλμοῖς μάρτυσι πι-
στεύουσιν ὑπὲρ τῶν παιδικῶν· ἢ δὲ ἐκείνων ἀπουσία,
δειλία τοῦτο ἤδη καὶ ἀγωνία ψυχῆς ἐρωτικῆς γίνε-
ται. αἴτιον δὲ, πεπεύκασι ἑαυτοὺς, οὐκ ἄλλως πῶποτε
σφῶν ἀπολείπεσθαι τοὺς Φιλτάτους, μὴ οὐχὶ κωλύ-
ματος ἀηδοῦς ἐμποδίζοντας. ὥστε, ᾧ Φίλις, Χαρίκλεια
μὲν συγγινώσκωμιν, εὖ τὰ ἐρώτων πάθη καὶ ἀκριβῶς
νοσοῦσι. αὐτὰ δὲ ἐντὸς θυρῶν γενόμενοι, τῶν πρακτέων
φροντίζωμεν.

Proclivis es quodammodo in augurium deteriorum, sed
falforum utique: qua quidem in parte recte facis. Thea-
genes enim est, & Diis volentibus, manet incolumis: &
quomodo, & apud quos, breviter referebat. Calafiris
autem, Apparet, te nondum amorem expertum esse,
Cnemon, ex iis, quae locutus es, dicebat. Scires enim
profecto, quod & ea, quae nihil habent periculi, for-
midolosa amantibus existunt: solisque oculis, in iis,
quae iucundissima & gratissima sunt, fidem habent. Illo-
rum vero absentia, metum iam & sollicitudinem in ani-
mabus amore captis efficit. Porro in causa est, quod fi-
bi persuaferunt uterque alteri carissimi, nunquam se re-
licturos esse, nisi illorum coniunctioni aliquod triste ob-
stet impedimentum. Quare, mi Cnemon, Charicleae qui-
dem veniam damus, quae vere exacti amoris affectu
laboret: ipsi vero, ingressi ostium, de iis, quae sunt
agenda, cogitemus.

στ'. Καὶ ἅμα λαβόμενος τῆς χειρὸς μετὰ δὴ τινος πατρικῆς Θεραπείας εἰσήγε τὴν Χαρίκλειαν. ὁ δὲ Ναυσικλῆς τὸ ἐντεῦθεν ἀνεῖναι τῶν Φροντίδων αὐτοὺς βουλόμενος, καὶ τι καὶ ἕτερον πραγματευόμενος, ἐστίασίν τε λαμπροτέραν ἢ κατὰ τὸ εἰωθὸς παρεσκεύασε, καὶ μόνοις σὺν τῇ θυγατρὶ τὸ συμπόσιον ἀΦῆκεν, ἀβροτέραν τε τοῦ εἰωθότος ὀφθῆναι τὴν παῖδα καλλωπίσας, καὶ πολυτελέστερον κοσμήσας. καὶ περὶ τῆς εὐωχίας ἱκανῶς ἔχειν ἐδόκει, λόγων πρὸς αὐτοὺς ἀρχεται τοιῶνδε· Ἐμοὶ, λέγων, ὦ ξένοι, Θεοὶ μάρτυρες τῶν λεχθησομένων· ἠδὺ μὲν καὶ εἶπερ αὐτοῦ τῆδε καὶ παρ' ἐμοὶ μένοντες ἐθέλοιτε τὸν πάντα διάγειν χρόνον, ἐπὶ κοινῶς μὲν τοῖς οὔσι, κοινῶς δὲ τοῖς Φιλτάτοις. οὐ γὰρ ὡς ἐπιδήμιους ξένους, ἀλλὰ Οἴλους λοιπὸν, εὔνους τε ἐμοὶ καὶ γνησίους νενομικῶς, βάρος οὐδ' ὀτιοῦν ἅπαν τὸ εἰς ὑμᾶς ἐσόμενον ἠγήσομαι, ἔτοιμος δὲ καὶ τοὺς οἰκείους

VI. His diebus, acceptam a manu Charicleam, cum quadam observantia paterna in aedes introduxit. Naufiles autem, recreare illos a curis volens, atque etiam aliquid aliud moliens, convivium splendidius, quam solebat, instruxit, & solis cum filia symposium concessit, ut delicatior & comptior solito appareret, illam instruens, & sumptuosius exornans. Cum autem convivio satis esse oblectatos existimaret, ita ad illos est locutus, Mihi, inquit, hospites, (Dii sunt testes eorum, quae a me dicuntur) praesentia vestra est iucunda, etiam si hic apud me totum velitis degere tempus, communi iure facultatum, & eorum, quae mihi carissima sunt. Cumque vos non in advenarum hospitem loco, sed amicorum in posterum, amantium mei & verorum, habeam, nihil erit mihi oneri, quod in vos collatum fuerit. Quin etiam vobis necessarios vestros inquirere vo-

ἀναζητεῖν ὑμῖν βουλομένοις, τὰ εἰς δύναμιν, ἕως ἂν παρῆναί με συμβαίῃ, συμπράττειν. ἀλλὰ ἴστε που καὶ αὐτοὶ πάντως, ὅτι μοι βίος ἐστὶν ἐμπορικὸς, καὶ ταύτην γεωργῶ τὴν τέχνην· καὶ ὡς λαμπρὰ ζέφυροι πάλαι καταπνέοντες, ἀνέωξαν μὲν εἰς ναυτιλίαν τὴν θάλατταν, τὰ πλοῖμα δὲ τοῖς ἐμπόροις εὐαγγελίζονται. καί με καθάπερ κήρυγμα ἢ χρεία καλεῖ πρὸς τὴν εἰς Ἑλληνας ἐκδημίαν. δίκαια τοίνυν ἂν ποιῶτε, τίποτε καὶ ὑμῖν βουλομένοις ἐστὶ, κινεούμενοι, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν ἡμέτερον σκοπὸν, τὰ κατ' ἑμαυτὸν διαδοίμην.

ζ'. Μικρὸν δὲ ἐς Ἡσυχιάσας τοῖς εἰρημένοις ὁ Καλάσιρις, ὦ Ναυσίκλες, ἔφη, σοὶ μὲν ἐπ' αἰσίοις ὁ ἕκπλους στέλλοιτο· καὶ Ἑρμῆς μὲν κερδαῖος, Πασειδῶν δὲ ἀσφάλειος, συνέμποροι καὶ πεμπτοὶ γίγνοιτο, πᾶν

lentibus paratus sum, quoad fieri poterit, quantumque in me situm erit, opem ferre. Ceterum haud dubie ipsi scitis, quod mihi ratio vitae ad mercaturam est instituta, & hanc artem colo & exerceo tanquam agrum. Cum itaque iam Zephyri egregie flantes, ut navigationi mare pateat efficiant, & navigandi commoditatem mercatoribus promittant, me quoque negotium tanquam praeconium quoddam ad peregrinationem in Graeciam evocat. Recte igitur feceritis, si mecum vicissim vestram sententiam communicaveritis, ut & ipse ad scopum vobis propositum, meas rationes constituere possim.

VII. Post haec dicta paullulum quiescens Calasiris, O Naucicles, inquit, Tu quidem bonis avibus navigationem pares, Mercuriusque lucrum praestans, & Neptunus tranquillitatis effector, comites & deductores

μὲν ἐπὶ πέλαγος εὐρου καὶ εὐήνεμον παραπέμποντες, πάντα δὲ ὄρμον εὐλίμενον, καὶ πᾶσαν πόλιν εὐπρόσδο-
 δον καὶ Φιλέμπορον ἀποφαίνοντες, οὕτως ἡμᾶς καὶ
 παρόντας περιέποντι, καὶ ἀπίεναί Βουλομένους πέμ-
 ποντι, καὶ τοὺς ξενίους τε καὶ Φιλίους δεσμοὺς ἀκρι-
 βοῦντι. ἀλλ' ἡμῖν ἀλγεινὸν μὲν ἴσως τὸ χαρίζεσθαι
 σοῦ τε καὶ οἰκείας τῆς σῆς, ἣν ἰδίαν ἡμῶν ἠγεῖσθαι
 παρεσκεύασας· ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἀπαραίτητον τῆς
 τῶν Φιλτάτων ἀνευρέσεως παντοίως ἀντιλαμβάνε-
 σθαι. ἐμοὶ μὲν οὕτως καὶ Χαρικλεία ταύτη· Κνή-
 μωνι δὲ τί ποτε ἢ γνώμη, καὶ εἴτε συναλητεύειν ἡμῖν
 καὶ χαρίζεσθαι ἔτοιμος, εἴτε ἄλλη πῆ διέγνωκεν, αὐ-
 τὸς ἂν λέγοι παρῶν. Βουλόμενος δὴ ὁ Κνήμων πρὸς
 ταῦτα ἀποκρίνεσθαι, καὶ μέλλων τι ἤδη καὶ Θθέγ-
 γεσθαι, ἔλυξέ τε αἰφνίδιον, καὶ ἀθρόον αὐτῷ δάκρυον
 φερμὸν προχυθεὶν ἐπεστόμιζε τὴν γλῶτταν· ἕως οὗ

tibi adsint, teque in omne pelagus latum & tranquil-
 lum deducant: omnem portum tutum, & omnem ur-
 bem accessu facilem & mercatorum studiosam efficiant,
 quod & praesentes nos tanta benevolentia complexus
 es, & discedere volentes dimittis, hospitii & amicitiae
 leges exacte servans. Nobis autem etsi grave & mole-
 stum est, a te & domo tua, quam ut nostram esse exi-
 stimemus effecisti, separari; necessarium est tamen &
 irrecusabile, ad inquisitionem carissimorum omnino ag-
 gredi. Et haec quidem mea est & Charicleae sententia.
 Cnemon autem quid habeat in animo, & sive nobiscum
 una oberrare, & gratificari nobis, sive aliud quidpiam
 facere statuit, ipse dicat in praesentia. Volens igitur ad
 haec respondere Cnemon, & iam iam aliquid prolocu-
 turus, singultivit subito, & repente illi calidae lacrimae
 profusae linguam obstruxere: donec fero tandem spi-

ποτε τὸ πνεῦμα συλλεξάμενος καὶ ἐπιστενάξας, ὦ πάσης, ἔφη, τροπῆς ἀνάμεστον καὶ ἀσταθμητότατον τύχης ἀνθρωπίνης κίνημα· ὅσην παλιρροίαν κακῶν, ἐπὶ τε ἄλλων δὴ πολλῶν πολλάκις, καὶ κατ' ἐμοῦ¹ πεφιλοτίμησαι· γένους μὲν καὶ οἰκίας πατρῴας ἐστέρησας· πατρίδος τε καὶ πόλεως τῆς τῶν Φιλτάτων ἐξέγνωσας· Αἰγυπτία με γῆ (πολλὰ τὰ μεταξύ σιωπῶντα) προσώκειλας· λησταῖς βουκόλοις παρέδωκας, μικράν τινα χρηστὴν ἐλπίδα ὑπέφηνας, ἀνδρῶν συντυχίαν, δυστυχῶν μὲν καὶ τούτων, πλὴν ἀλλ' Ἑλληνην, πρυτανεύσασσα, μεθ' ἧν τὸ λειπόμενον τοῦ χρόνου βιώσεσθαι ἤλπιζον· καὶ ταύτην, ὡς εἴοικεν, ὑπὸ τέμνῃ τὴν παραμυθίαν. ποῖ γὰρ² τράπωμαι; τί δέ με καὶ χρὴ πράττειν; καταλείπω Χαρίκλειαν, οὐπω Θεαγένην ἀνευρηκυῖαν; ἀλλὰ δεινὸν, ὦ γῆ, καὶ ἀβέ-

ritu collecto, & gemitu edito, O fortunae, inquit, humanae omnis mutationis plena & instabilissima ratio, quantum malorum refluxum, cum in aliis multis faepius, tum in me declarasti! Genere & domo paterna me privasti, patria & urbe, quae mihi est carissima, extorem egisti: ad Aegyptiam terram (ut multos intercape dinis casus taceam) impegisti, praedonibus bubulcis tradidisti. Paullulum quidem bonae spei ostenderas, familiaritatem virorum, etsi calamitosorum, Graecorum tamen, concilians: cum quibus ego me reliquum tempus vitae transacturum putabam. Sed & hanc, ut videtur, praecidis consolationem. Quo enim vertar? quidve mihi faciendum est? An relinquam Charicleam, quae nondum Theagenem invenit? Sed intolerandum, o terra,

¹ Πεφιλοτίμησαι) Basf. πεφιλοτίμησας. At Palat. Xyl. Vatic. πεφιλοτίμηται. Sed sequitur ἐστέρη-

σας, ἐξέγνωσας.

² Τράπωμαι) Ita Palat. Reliqui τράπομαι.

μιτον. ἀλλ' ἔπεσθαι με χρὴ καὶ συναναζητεῖν; εἰ μὲν ἐπὶ προδήλω τῇ εὐρέσει, καλὸν τὸ μοχθεῖν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ κατορθώσκειν· εἰ δὲ ἀδύνατον τὸ μέλλον καὶ πλέον τὸ δυσχερὲς, ἀδύνατον [καὶ] ποῖ ποτε στήσεταιί μοι τὰ τῆς ἄλλης. τί δὲ οὐχὶ συγγνώμην παρ' ὑμῶν τε καὶ Θεῶν Φιλίων αἰτήσας, νῦν γοῦν ποτε τῆς ἐπὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ γένος ἐπανόδου μνησθήσομαι, καιροῦ καὶ ταῦτα εἰς καλὸν ἐκ τῶν Θεῶν, ὡς ἔοικε, ἰ παρεμπεπτωκός; καὶ τουτοῦ Νουσικλέους, ὡς ἔφη, εἰς Ἑλληνας ἀφῆσεν μέλλοντος, μὴ δὴ μοι τί καὶ τῶν πατρὸς ἐν τούτῳ παθόντος, ἔρημος εἰς τὸ παντελὲς διαδόχου, καὶ ἀκλήρος ὁ οἶκος ἀπολειφθεῖη. καὶ γὰρ καὶ εἰ πένεσθαι μέλλοιμι, σώζεσθαι γοῦν τι λείψανον δι' ἐμοῦ τῷ γένει καλὸν καὶ αὐτάρκες. ἀλλ', ὦ Χαρίκλεια, σοὶ γὰρ προηγουμένως ἀπολογεῖμαι, καὶ συγ-

& nefas factu est. An sequar, & una inquiram? Si quidem certa est inventio, praeclarum est subire laborem spe felicitis exitus: sin inexplorata est futurorum ratio, & maior molestia nos excipiet, incertum est, ubi tandem consistet, aut quem finem consequetur hic meus error. Quid si a vobis, & Diis amicitiae praesidiibus, veniam deprecatus, nunc tandem in familiam & patriam reditus mentionem faciam? praesertim cum occasio opportune divina providentia, ut videtur, inciderit, & Nauficles hic, ut ait, in Graeciam fit soluturus, ne, vel interim si patri aliquid acciderit, omnino successore orba & exheres domus relinquatur. Etenim, etiamsi in inopia victurus sim, servari tamen per me aliquas reliquias generis honestum est, & propter se expetendum. Sed, o Chariclea, tibi enim me praecipue excusatum ve-

ἰ Παρεμπεπτωκός) Pal. παραπεπτωκός. Cui favet locus inf. τὴν παραπεσεύσαν πρόφασιν &c.

γνώμην αἰτῶ, καὶ δέομαι, δός· ἄχρι μὲν τῶν Βουκόλων εἶψομαι, μικρὸν ἐπιμεῖναι Ναυσικλέα, καὶ σφόδρα ἐπείγῃται, παρακαλέσας· εἴ πως σε Θεαγένει παρόντι ἐγχειρίσας, χρηστὸς μὲν παρακαταθήκης Φύλαξ ἀποδειχθείην· ἐπὶ χρησταῖς δὲ καὶ αὐτὸς ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι μετὰ ἀγαθοῦ τοῦ συνειδότης χωριζοίμην. εἰ δὲ ἀποτύχοιμεν, ὃ μὴ γένοιτο, καὶ οὕτω συγνωστός, ὅτι γε ὅη μόνην σε οὐδὲ τότε καταλιπὼν, ἀλλ' ἀγαθὸν σοι Φύλακα καὶ πατέρα Καλάσιριν τουτονὶ παρακαταστήσας. ἡ δὲ Χαρίκλεια τὸν τε Κνήμωνα ἐκ πολλῶν ἤδη συμβάλλουσα τοῦ Ναυσικλέους ἐπὶ τὸ θυγάτριον ἐπτοημένον, (ὄξυς γὰρ ὁ ἐρῶν Φωράσας τὸν ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεκρατημένον) καὶ τὸν Ναυσικλέα πρὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων συνέῖσα, ὡς ἀσμένως γένοιτο ἂν τὸ κῆδος, καὶ πάλαι τοῦτο πραγματεύεται, καὶ τὸν Κνήμωνα ¹ ἐμπορεύεται ποιή-

lim, & a te veniam peto, ac deprecor, da mihi hoc beneficium: usque ad bubulcos sequar, a Nauficle, ut parumper exspectet, etsi nimium properet, impetrans: ut si te forte tradidero in manus Theageni, sedulus depositi custos fuisse declarer: bona quoque spe futurarum rerum, cum bona conscientia factorum, a vobis feparer. Sin autem, quod absit, spe lapsi fuerimus, sic quoque veniam merear, neque te solam tum relinquens, sed adhibens tibi Calasirim hunc bonum & custodem & patrem. Chariclea verò, & Cnemonem multis argumentis coniciens erga Nauficlis filiam commotum esse, (acris enim est amans in deprehendendo eo, qui simili affectui succubuit) & Nauficlem, ex iis, quae ab eo dicta fuerant, ut affinitas contraheretur iam pridem moliri, & Cnemonem variis illecebris allicere, intelligens, simul-

1 Ἐμπορεύεται) Non expedit. ελκόμετος, ne secum proficiscere. Forte; ἐμπερεύεσθαι ποιήλιας ἀφ- tur, abducere conatus.

λως ἐφελκόμενος, καὶ ἅμα οὐδὲ εὐπρεπῆ λοιπὸν τῆς
 ὁδοῦ κοινωὸν, οὐδὲ ἀνύποπτον ἡγουμένη τὸν Κνήμωνα·
 Ὡς δὴ σοὶ Φίλον, ἔφη, τῆς μὲν ἐπὶ τοῖς προῦπηργυμένοις
 παρὰ σοῦ χρηστοῖς εἰς ἡμᾶς χάριτος, κεχρεωστημένης
 καὶ ὁμολογουμένης· ἐπὶ δὲ τοῖς λειπομένοις, οὐ πάντως
 ἐπούσης ἀνάγκης τὰ ἡμέτερα ἐκφροντίζειν, οὐδὲ ἀλλο-
 τρίαῖς τύχαις καὶ ἄκοντα συναποκινδυνεύειν. ἀλλὰ σὺ
 μὲν Ἀθήνας τὰς σᾶς, καὶ γένος καὶ οἶκον τὸν σὸν κο-
 μίσαιο, Ναυσικλέα τουτονὶ, καὶ τὴν δι' αὐτοῦ παρα-
 πεσοῦσαν, ὡς Φῆς, πρόφασιν οὐδαμῶς παρασάμενος.
 ἐγὼ δὲ καὶ Καλάσιρις πρὸς τὰ συμπίπτοντα μαχε-
 σόμεθα, ἕως ἂν τὸ τέλος τῆς πλάνης εὔρωμεν· εἰ καὶ
 ἀνθρώπων μηδεὶς συνεφάπτοιο, θεοὺς συνεμπόρους
 ἔχειν καταπιστεύοντες.

ἦ. Ὑπολαβῶν δὲ πρὸς ταῦτα ὁ Ναυσικλῆς, Χα-
 ρικλεία μὲν, ἔφη, κατ' εὐχὰς ἀποβαίη, καὶ θεοὶ συν-

que ne convenientem quidem itineri comitem, & sus-
 picione vacantem, in posterum futurum Cnemonem exi-
 stimans, Quemadmodum lubet, inquit. Ac pro officiis
 quidem antea nobis praestitis habeo tibi gratiam, &
 debere confiteor: quod autem ad consequens tempus at-
 tinet, non omnino incumbit necessitas, ut nostrarum re-
 rum curam suscipias, & in aliena fortuna vel invitus
 una pericliteris. Sed tu quidem Athenas tuas, & fami-
 liam, & domum tuam recuperes, Nausiclem hunc, &
 occasionem, quae cum ipso offertur, neutiquam negli-
 gens & contemnens. Ego vero & Calasiris cum iis, quae
 acciderint, pugnabimus tamdiu, quoad finem erroris in-
 venerimus; etiamsi nemo hominum adiuvet, Deos co-
 mites nos habituros esse confidentes.

VIII. Haec verba Nausicles excipiens, Charicleae qui-
 dem, inquit, ex animi sententia, quae vult, eveniant, &

ἐμποροὶ κατὰ τὴν αὐτῆς αἴτησιν γίνονται, καὶ τοὺς οἰκεῖους κομίζονται, οὕτως οὔσα γενναία μὲν τὸ λῆμα, συνετὴ δὲ τὸ Φρόνημα. σὺ δὲ, ᾧ Κνήμων, μήτε, εἰ Θίσβην οὐκ ἄγεις εἰς τὰς Ἀθήνας, ἄσχαλλε, καὶ ταῦτα ἔχων ὑπόδικον ἐμὲ τουτοῖ τῆς κατ' ἐκείνην ἀρπαγῆς, καὶ τῆς ἐκ τῶν Ἀθηναίων ὑπεξαγωγῆς. ὁ γὰρ ἔμπορος ὁ Ναυκρατίτης, ὁ Θίσβης ἐραστὴς, οὗτος ἐγώ. μήτε ἰ πενίαν ὀδύρου, πτωχεύσειν ἔτι προσδοκίσας. εἰ γάρ σοι Φίλον, ὡς καὶ ἐμοὶ, Φανεῖη, χρημάτων τε εὐπορήσεις συχῶν, οἶκον τε ἀπολήψῃ καὶ πατρίδα τὴν σὴν, ἐμοῦ κατάγοντος· γῆμαι τε βουλομένω, θυγατέρα ταυτηνὴ τὴν ἐμὴν ἀρμόζω Ναυσίκλειαν, προῖκα ἐπιδιδούς αὐτὸς μὲν πλείστην ὄσσην· τὴν παρὰ σοῦ δὲ πάλιν εἰληφέναι κρίων, ἐξ οὗ γένος καὶ οἶκον καὶ ἔθνος τὸ σὸν ἐγνώρισσα. πρὸς ταῦτα οὐδὲ πρὸς βραχὺ

Dii comites iuxta illius preces adsint, & propinquos recuperet, quandoquidem tam excelso animo & prudentia singulari praedita est. Tu vero, Cnemon, quod Thisben Athenas non reducas, non amplius aegre feras, praefertim cum me habeas reum raptus illius, & clandestinae Athenis avectionis. Ille enim mercator Naucraticus, Thisbes amator, ego sum. Quod si tibi perinde atque mihi placebit, & pecuniae magnam copiam consequeris, & domum & patriam tuam recuperabis, reducens me, denique, si uxorem ducere volueris, hanc meam Nausicleam tibi coniungente, & maximam dotem addente, & illam, quod a te vicissim expectandum est, accepisse statuente, postquam genus & familiam tuam cognovi. Ad haec ne paullulum quidem cunctatus Cne-

ἰ Πενίαν ὀδύρου) Πτωχείαν Cod. que Bas. agnoscit, neque interpres Lat. Exstat tamen in Palat. & Xyl.

ἰ διαμελλήσας ὁ Κνήμων, ἀλλὰ πάλαι δι' εὐχῆς τε καὶ ἐπιθυμίας ἔχων ἂ οὐκ ἤλπιζε, ταῦτα ὑπὲρ εὐχῆν καὶ ἀπροσδόκητα λαμβάνων, Ἄπαντα, ἔφη, δέδεγμαί, ἂ καταγγέλλεις, ἄσμενος. καὶ ἅμα τὴν δεξιὰν προτείναντι τὸ θυγάτριον ὁ Ναυσικλῆς ἐνεχειρίζε καὶ κατηγγύα καὶ τὸν ὑμέναιον ἀδεσθαι πρὸς τῶν οἰκειῶν ἐγκελευσάμενος, χορείας ἐν πρώτοις ἐξῆρχεν, εἰς αὐτοσχέδιον γάμον τὸ παρὸν συμπόσιον ἀναδείξας. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πρὸς χοροῖς ἦσαν, καὶ τὸν ὑμέναιον ἀπρόσκλητον ἐπὶ τοῖς θαλάμοις ἐκόμαζον, καὶ γαμήλιος παννυχίς τὴν οἰκίαν κατέλαμπεν. ἡ Χαρίκλεια δὲ χωρισθεῖσα μόνη τῶν ἄλλων, ἐπὶ τὸ σύνηθες ἔρχεται δωμάτιον καὶ τὰς θύρας εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἐπικλεισαμένη, πρὸς οὐδενός τε ὀχλεῖσθαι παραπιστεύουσα, Βάκχιόν τι εἰστρηθεῖσα, τὰς τε κόμας ἀφειδῶς λύεται, καὶ θοιμάτιον περιρρήξαμένη, Φέρε, ἔφη, καὶ ἡμεῖς

mon, fed, quae optans antea & expetens non sperabat, ea tum praeter spem oblata arripiens, Omnia, inquit, lubens accipio, quae promittis. Simulque dexteram porrigenti, filiam Nauficles tradebat, & despondebat; & hymenaeum cani a suis iubens, choream primus incipiebat, subitas nuptias ex praesenti convivio efficiens. Alii igitur in coetu reliquo erant, & hymenaeum non denuntiatum in thalamis cum saltationibus & cantu celebrabant, & nuptiali face tota nocte domus collucebat. Chariclea vero, separata ab aliis, consuetum ingreditur conclave, ac ostium claudens ac muniens, a nulloque se impeditum iri confidens, quasi furore quodam Bacchico percita, capillos, nihil omnino sibi parcens, solvit & turbat, & , veste scissa, Age, inquit, & nos

ἰ Διαμελλήσας) Omnes libri, nus commode. Mox ὑπὲρ εὐχῆν ἀ-
praeter Taurin. διαμελήσας, μι- προσδόκητον ed. Bas.

δαίμονι τῷ εἰληχάτι χορεύσωμεν κατὰ τὸν ἐκείνου τρό-
πον ἄσωμεν αὐτῷ θρήνους, καὶ γόους ὑπορχησώμε-
θα· ζῴφος δὲ ἐπηχείτω, καὶ νύξ ἀλαμπῆς ἠγείσθω
τῶν δραμένων, τοῦδε τοῦ λύχνου τῇ γῆ προσαρράχθεν-
τος. οἴας γὰρ δὴ καὶ ἐφ' ἡμῖν τὰς παστάδας ἐπήξα-
το; οἶον τὸν θάλαμον ἀνέδειξε; ¹ μόνην μὲν ἔχει με
καὶ ἀνύμφευτον [δαίμων ὁ εἰληχάς με] τοῦ δὲ μέ-
χρις ὀνόματος νυμφίου, οἶμοι. χορεύει Κνήμων, γα-
μεῖ· Θεαγένης δὲ ἀλητεύει, καὶ ταῦτα αἰχμάλωτος,
ἢ τάχα καὶ δέσμιος. καὶ ταῦτα ἂν εἴη ² τὰ εὐτυχέ-
στερα· σώζιτο μόνον. Ναυσίκλεια νυμφεύεται, καὶ μοῦ

numini, quod res nostras fortitum est, qua postulat ra-
tione, choreas ducamus. Canamus illi ploratus, & la-
mentis tripudiemus: tenebrae autem resonent, & nox
obscura, hac face terrae impacta, iis, quae agentur, prae-
sit. Quem enim etiam nostra causa thalamum exstruxit?
qualemve nobis comparavit? Solam & orbatam sponso
me iste habet, eo, inquam, hei mihi miserae! qui nomine
tantum est sponfus. Choreas ducit Cnemon, coniugium
contrahit: Theagenes vero errat, atque adeo captivus
fortassis & vinctus. Atque hic quidem esset benignioris
fortunaef casus, si modo maneret incolumis. Nauficlea

¹ Μόνην μὲν ἔχει -- γαμεῖ) Ver-
ba δαίμων ὁ εἰληχάς με absunt Pa-
latino. Ab aliquo adiecta existi-
mo, qui hic aliquid deesse suspi-
cabatur. Totum locum ita legerim
cum Palat. Xyl. & interpunxe-
rim: οἶον τὸν θάλαμον ἀνέδειξε,
μόνην μὲν ἔχει με ἀνύμφευτον· τοῦ
δὲ μέχρις ὀνόματος νυμφίου Θεαγέ-
ρους, οἶμοι, χορεύει, Κνήμων γαμεῖ,
Θεαγένης δὲ ἀλητεύει, καὶ ταῦτα
αἰχμάλωτος, ut sit: quemnam mi-
hi thalamum paravit? solam me
quidem habet (thalamum) & innubam,
illo vero vel nomine tenus
sponso Theagene, ehem, viduus

est. Cnemon uxorem ducit &c. Si
cum vulgato legas, οἶμοι χορεύει
Κνήμων, videbitur Chariclea invi-
diae vitio laborare. *Commel.* Ver-
ba uncis inclusa omnino ab indo-
cto homine, qui, quo pertinerent
verba ἔχει με sc. θάλαμος, non
videret. Tὸ οἶμοι vero loco suo
motum opinor, & inter verba ὀνό-
ματος & νυμφίου interferendum.
Reliqua cum ipsa interpunctione
retinenda. Nam χορεύει apprime
respondet τῷ ἀλητεύει, pro quo
vitiose Bas. ἀλητεύει.

² Τὰ εὐτυχέστερα) Τὰ εὐχρέ-
στερα, εἰ σώζιτο, Palat.

διέζευκται, ἢ μέχρι τῆς παρελθούσης ὁμόκοιτος· Χα-
 ρίκλεια δὲ καὶ μόνη, καὶ ἔρημος. καὶ οὐ τῶν ἐπ' ἐκεί-
 νοις ἡμῖν μέμψις, ὧ τύχη καὶ δαίμονες, ἀλλὰ καὶ
 πράττειεν κατὰ γνώμην τῶν δὲ καθ' ἡμᾶς, ὅτι μηδὲ
 τούτοις ἡμῖν ἐξ ἴσου κέχρησθε. οὕτω τὸ δράμα τὸ περὶ
 ἡμᾶς εἰς ἄπειρον ἐμηκύνετε, καὶ πᾶσαν λοιπὸν σκηρὴν
 ὑπερφθέγγεται. ἀλλὰ τί ταῦτα ἄνωρὶ θεηλατοῦμαι;
 τελείσθω καὶ τὰ ἐξῆς ἔποι τοῖς θεοῖς φίλον. ἀλλ', ὧ
 Θεάγενης, ὧ μόνη μοι γλυκεῖα φροντίς· εἰ μὲν τέθη-
 κας, καὶ τοῦτο πείσθειν, (ὃ μὴ ποτε γνοίην) τότε μὲν
 σοι συνεῖναι οὐχ ὑπερβήσομαι. τὸ παρὸν δὲ σοι τάσδε
 ἐπιφέρω χράς· καὶ ἅμα ἔτιλλε τὰς τρίχας, καὶ ἐπὶ
 κλίνῃ ἐπέβαλλε· καὶ τάσδε ἐπιχέω τὰς σπονδας ἐκ
 τῶν σοι φίλων ὀφθαλμῶν· καὶ αὐτίκα διάβροχος ἦν
 ἢ στρωμνὴ τοῖς δάκρυσιν. εἰ δέ μοι περισώξῃ καλῶς

nubit, & a me disiuncta est, quae usque ad praeteritam
 noctem una cubarat: Chariclea vero & sola, & deser-
 ta. Nec invidemus illorum fortunae, o fors & numina;
 quin etiam, ut illis ex animi sententia succedat, opta-
 mus; sed nostris rationibus, quod non aequè nobis haec
 impertiamini. Sic hunc actum nostrum in immensum pro-
 duxistis, ut ultra omnes scenas repraesentetur. Sed quid
 importune de calamitatibus divinitus immixtis queror?
 Perficiantur & reliqua, quousque Diis placet. Sed, o
 Theagenes, o sola mihi cura suavis, si quidem mortuus
 es, & hoc audiero, (quod utinam nunquam resciam!) ne-
 que ipsa differam, quin una sim tecum futura. In prae-
 sentia vero has tibi perago inferias, (simulque veliebat
 crines, & in lectum imponebat) & has tibi desuper fun-
 do libationes ex oculis, qui tibi cari sunt; (moxque hu-
 mectabatur stratum lacrimis.) Si manes incolumis, ficuti

γε παιῶν, δεῦρο καὶ συνανάπαυσαι φίλος ἄναρ γούν
ὀφθαίς. Φείδου δὲ καὶ τότε, ὦ γὰθῆ, καὶ Φύλαττε νο-
μίμῳ γάμῳ τὴν σὴν παρθένον. [¹ μηδὲ καθ' ὑπνους
συγγένῃ.] ἰδοῦ σε καὶ περιπτύσσομαι, παρεῖναι ² καὶ
ὄρῶν ὑποτιθεμένη.

Γ'. Καὶ ἅμα λέγουσα, ρίπτει κατὰ τῆς κλίνης
ἐπὶ πρόσωπον ἑαυτὴν ἀθρόον, καὶ περιχυθεῖσα περιέ-
βαλλε, λύζουσά τε καὶ βρύχιον ἀναστένουσα, ἕως ἀν
αὐτὴν ὑπὸ τῆς ἄγαν λύπης, ἀχλύς τε καὶ ἰλιγγος
ὑποδραμῶν, καὶ τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς ζοφώσας πρὸς
ὑπνον ἔλαβεν ὑποφέρων, καὶ εἰς ἡμέραν ἤδη λαμπρὰν
κατέχων. ὥστε καὶ ὁ Καλάσιρις θαυμάζων, καὶ πα-
ρά γε τὸ εἰωθὸς οὐχ ὀρωμένην ἐπιζητῶν, ἐπὶ τὸν θά-
λαμον ἀΦικόμενος, ἔπαιέ τε σφοδρότερον τὰς θύρας,

merito debes, huc ades, & una requiesce, in somnis
mihi apparens. Parce tamen tum quoque, mi Theagenes,
& custodi connubiali lege tuam virginem, neque com-
mercium ullum cum illa in somnis habeas. Ecce te &
amplector, adesse te & me intueri existimans.

IX. Atque haec elocuta, deiicit sese in lectum re-
pente pronam, & circumfusa haerebat in amplexu sin-
gultiens, atque vehementius ingemiscens: donec illam
prae nimio dolore stupor & vertigo subiens, & parti
animae intelligenti caliginem quandam offundens, clam
in fomnum deduxit, & ad diem usque claram detinuit.
Quamobrem Calasiris mirans, &, quod nusquam praeter
consuetudinem appareret, inquirens, ad thalamum ve-
nit, pulsansque fores vehementius, & nominatim con-

¹ Μηδὲ καθ' ὑπνους συγγένῃ) E ζούσα τιθεμένη. Unde simul patet,
margine illata haec puta: & ab- alteram νομιζουσα supra scriptam
sunt a praestantissimo Cod. Palat. fuisse, &, in contextum illatam,

² Καὶ ὄρῶν ὑποτιθεμένη) Duae h. satis importune mediam vocem
l. lectiones offert Bas. ὑπνομί- infedisse.

καὶ ὀνομαστὶ συνεχῶς Χαρίκλειαν ἀνακαλῶν, ἀφύπνιζεν. ἢ δὲ πρὸς τὸ αἰφνίδιον τῆς κλήσεως διεταράχθη τε, καὶ ὡς κατελήθη σχήματος ἐπὶ τὰς θύρας ὀρμήσασα, τὸν τε μοχλὸν παρήνευκε, καὶ πρὸς εἴσοδον τῷ πρεσβύτῃ διέστελλεν. ὁ δὲ, ὡς εἶδε τῆς τε κόμης τὸ ἀτακτον, καὶ τὸν χιτῶνα κατερρώγοτα περὶ τοῖς στήθεσι, καὶ ὄμμα ἐτι κυμαῖνον, [¹ καὶ τὸ πρὸ τῶν ὕπνων ἐμμανὲς ἐπισημαῖνον] συνήσι μὲν τὴν αἰτίαν ἀγαγὼν δὲ αὐθις ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ καθίσας, ἑθεστρίδα τε ἐπέβαλε καὶ πρὸς τὸ εὐσχημον περιστείλας, Τί ταῦτα, ἔφη, Χαρίκλεια; τί λίαν οὕτω καὶ ἄμετρα δυσφορεῖς; τί δὲ οὕτως ἐκφρόνως ἤττων γίγνη τῶν προσπιπτόντων; οὐδέ σε γνωρίζω τὸ παρὸν, αἰεὶ γενναίαν καὶ σώφρονα τύχας ἐνεγκεῖν τὸ πρόσθεν ἐγνωκώς. οὐ

tinuo Charicleam compellans, excitavit e somno. Illa vero subita vocatione turbata est, & eo habitu, in quo deprehensa fuerat, ad ostium sese proripiens, vestem removit, & ad ingressum fenis fores aperuit. Ille vero ut vidit capillos turbatos, & vestem scissam circa pectus, adspēctumque adhuc fluctuantem, & quo furore, antequam in somnum laberetur, agitata esset, satis indicantem, causam intellexit. Cumque illam ad lectum reduxisset, & collocatam exornasset, palliumque illi imposuisset: Quid haec, malum, inquit, Chariclea? Cur tam graviter & absque modo te excrucias? Cur ita, omni abiecta ratione, succumbis casibus? In praesentia te non agnosco, quam semper generosam & modestam antea

¹ Καὶ τὸ πρὸ τῶν ὕπνων ἐμμανὲς ἐπισημαῖνον) Haec verba e Palat. inseruit Commelin. quod factum nollem. Nam manifestam glossam τοῦ κυμαῖνον sapere videntur; quod ipsum dubito an recte cepert glossator. Potest sane esse ὄμμα κυμαῖνον, vultus erux, essetis,

qualis Baccharum; potest & esse, vultus, qui desiderium prae se fert, ut adeo referatur ad amplexus vanos, modo memoratos. Potest denique esse, oculus lacrimis turgidus. Atque hoc tenere praestat. Nam lacrimis profusis illud ἐμμανὲς dudum oblitteratum fuerat.

παύση τῆς ἄγαν ταύτης ἀνοίας; οὐκ ἐννοήσεις, ἄνθρωπος οὕσα, πρᾶγμα ἀστάβμητον, καὶ ὀξείας ῥοπᾶς ἐφ' ἐκάτερα λαμβάνον; τί σαυτὴν προανερεῖς Βελτιόνων ἴσως ἐλπίδων; Φεῖσαι καὶ ἡμῶν, ᾧ τέκνον, Φεῖσαι, εἰ μήγε σαυτῆς, ἀλλὰ γοῦν Θεαγένους, ᾧ βίος ὁ σύνοι σοι μόνος αἰρετός, καὶ ἐπὶ σοι σωζομένη τὸ εἶναι κέρδος. ἠρυθρία τούτων ἀκούσασα ἡ Χαρίκλεια, καὶ πλέον ἐν οἷσις κατείληπτο ἐννοοῦσα· σιωπήσασά τε ἐπιπλεῖστον, ὡς ἐνέκειτο πρὸς τὴν ἀπόκρισιν ὁ Καλάσιρις· Ἄληθῆ μὲν, ἔφη, ἐπιτιμᾶς· ἀλλ' ἴσως ἐμοὶ συγνωστά, ᾧ πάτερ. οὐ γάρ με δημώδης, οὐδὲ νεωτερίζουσά τις ἐπιθυμία πρὸς ταῦτα διεξάγει τὴν ἀθλίαν, ἀλλὰ καθαρὸς τε καὶ σωφρονῶν, ἀπειράτου μὲν, ἀλλ' ἐμοί γε ἀνδρὸς πόθος, καὶ τοῦτο Θεαγένους, λυποῦντος μὲν καὶ ὅτι μὴ σύνεστι, πλέον δὲ εἰ περίεστιν ἢ μὴ,

cognovi. An non ab hac ingenti amentia defines? An non cogitabis, hominem te esse natam, rem instabilem, & levibus momentis ad utramque partem declinantem? Cur te ipsa interimis ante spes fortasse meliores? Parce nobis, nata, parce, inquam, si non tua ipsius causa, saltem Theagenis, cui vita tecum tantum est optabilis, & te superflite in lucro ponitur. Erubuit his auditis Chariclea, maxime cum reputaret ea, in quibus deprehensa fuerat. Cumque diu tacuisset, Calasiri responsionem flagitante: Veras quidem ob causas, inquit, obiurgas, pater, sed tamen mihi fortasse condonandas. Neque enim me pervulgata aut nova quaedam cupiditas ad haec impulit miseram, sed purum & castum utique, quamquam me non attigerit, desiderium, atque hoc ipsum Theagenis, qui me moerore afficit, quod una mecum non est: ac magis etiam terret, quod, utrum vivat, an non, sci-

Φοβῶντος. Ἀλλὰ τούτου γέ ἕνεκα θάρσει, ἔλεγεν ὁ Καλάσιρις, ὡς ὄντος ἐκείνου, καὶ σοι συνεσομένου, θεῶν νεύοντων, εἴπερ τι χρὴ¹ τοῖς προθεσπισθεῖσι περὶ ὑμῶν· χρὴ δὲ πιστεύειν καὶ τῷ διαγγείλαντι χβίζον, ὡς εἴληπται ὑπὸ Θυάμιδος, εἰς τὴν Μέμφιν ἀναπεμπόμενος. εἰ δὲ εἴληπται, δῆλον ὡς καὶ σώζεται, Φιλίας αὐτῷ πρὸς τὸν Θυάμιν καὶ γνώσεως προὔπαρχούσης. καιρὸς δὴ, μὴ μέλλειν, ἀλλὰ σπευστέον ὡς ἔνεστιν ἡμῖν τάχους ἐπὶ Βήσσαν τὴν κώμην, καὶ ἀναζητητέον, σοὶ μὲν τὸν Θεαγένη, ἐμοὶ δὲ πρὸς τούτῳ καὶ τὸν υἱόν. οἶσθα που πάντως πρᾶακηκουῖα, παῖδα ἐμὸν εἶναι τὸν Θυάμιν. καὶ ἡ Χαρίκλεια γενομένη σύνουο, Εἰ μὲν δὴ, ἔφη, παῖς ἔστι σοι Θυάμις, καὶ ἔστιν ὁ σὸς, ἀλλὰ μὴ ἑτέρου καὶ ἄλλοο, νῦν μὲν δὴ τὰ ἡμέτερα πρὸς κίνδυνον ἐλαύνει τὸν μέγιστον. θαυμάσαντοο δὲ, καὶ

re non possim. Quod ad hanc rem attinet, bono animo esto, dicebat Calafiris, tanquam illo superlitate, & tecum una victuro, Diis annuentibus: siquidem oportet iis, quae sunt de vobis oraculo praedicta, fidem habere: atque etiam credendum est ei, qui heri, quod a Thyamide, cum Memphim duceretur, captus esset, nuntiavit. Quod si captus est, haud dubie quoque servatur incolumis, cum illi iam antea amicitia & familiaritas cum Thyamide intercedat. Quocirca non est cunctandum, sed properandum, quantum fieri potest, ad Bessam pagum, & inquirendi, tibi quidem Theagenes, mihi vero insuper filius. Audivisti enim omnino antea, filium meum esse Thyamidem. Tum Chariclea cogitabunda, Siquidem, inquit, filius tibi est Thyamis, & est tuus, & non alterius cuiuspiam, & alius, nunc res nostrae in summum discrimen adducuntur. Mirante, & causam quae-

¹ Τοῖς προθεσπισθεῖσι) Taurin. Cod. teste Dorv. ad Char. p. 585: τοῖς τε προθεσμίμασι.

τὴν αἰτίαν ἐρομένου τοῦ Καλασίριδος· Οἷσθα, εἶπεν, ὡς αἰχμάλωτος ἐλήφθη ὑπὸ τῶν Βουκόλων. ἐκεῖ τοίνυν καὶ τὸν Θύαμιν ὑπηγάγετο πρὸς τὸν κατ' ἐμοῦ πόθον ἢ δυστυχῶς μοι προσεῖναι δοκοῦσα τῶν ὄψεων ὥρα· καὶ δέος, εἰ ἀναζητοῦντες ἐκτύχοιμεν, μὴ ὀφθεῖσαν ἐκείνην εἶναι με ταύτην ὑπομνησθεῖς, τὸν γάμον, ὃν τότε μοι προτεινόμενον, παρ' αὐτοῦ διεκρουσάμην ἐπινοαίς, εἰς ἔργον ἄγειν βιάσεται. καὶ ὁ Καλάσιρις, Μὴ οὕτω μὲν ποτε, Φησὶ, ἐπιθυμία κρατήσειεν, ὡς καὶ τὴν πατρώαν ὄψιν ὀρωμένην ὑπεροφῆσαι, καὶ ὄμματα τοῦ Φύντος μὴ καταιδέσαι τὸν παῖδα, κολάσαι τὴν, εἶπερ καὶ ἔστιν, οὐκ ἔννομον ὄρεξιν. ὅμως δ' οὖν, κωλύει γὰρ οὐδέν, τί οὐχὶ καὶ μηχανήν τινα πρὸς περιγραφήν τῶν φοβούντων ἐπινοεῖς; δεινὴ δέ τις ἔοικας εἶναι σοφιστεῦσαι κατὰ τῶν ἐπιχειρούντων, διαδύσεις τε καὶ ὑπερθέσεις.

rente Calasiri: Scis, inquit, quod veneram in potestatem bubulcorum captiva. Ibi igitur & Thyamidem impulerat in amorem mei infausta, qua praedita esse videor, forma: & periculum est, ne, si inquirentes in eum inciderimus, conspectam me, illam ipsam esse recordatus, nuptias, quas aliquando mihi ab illo propositas fallaciis eluseram, ad rem deduci cogat. Calasiris autem: Absit, ut tanta sit vis cupiditatis, ut etiam paternum vultum conspectum audeat contemnere, & oculos patris non revereatur filius, & non reprimat, si quae est, pravam cupiditatem. Sed tamen quid prohibet, quominus aliquam machinam ad eludenda ea, quae tibi sunt formidabilia, excogites? Videris autem esse industria, & callida, ad excogitanda contra eos, qui te adoriuntur, effugia & dilationes.

ί. Ἀνεΐθη πρὸς ταῦτα μικρὸν ἢ Χαρίκλεια καὶ, Εἰ μὲν ἀληθεύεις, εἶπεν, ἢ παιδιάν με πεποιήσαι, παρ- εἶδω τὸ παρόν. ἐγὼ δὲ τέχνην ἅμα τῷ Θεαγένει μὲν καὶ πρότερον ἐπιχειρηθεῖσαν, ὑπὸ δὲ τῆς τότε τύ- χης διακοπεῖσαν, εἰσηγήσομαι καὶ νῦν ἐπ' ἀμείνοσι ταῖς τύχαις. τῆς γὰρ νήσου τῆς βουκολικῆς ἀποδρᾶναι¹ διανοηθεῖσιν, ἐδόκει τὴν ἐσθῆτα μεταμφιασαμένουσ ἐς τὸ λυπρότατον, καὶ πτωχοῖσ ἑαυτοῦσ ἀπεικάσαν- τασ, οὕτωσ ἐπιμίγνυσθαι κώμαισ τε καὶ πόλεσιν. εἰ δὴ συναρέσκει, πλατῶμεθα τὸ σχῆμα καὶ πτωχεύω- μεν. οὕτω γὰρ ἤττον τε² ἐπιβουλευσόμεθα πρὸσ τῶν τυγχανόντων· ἀσφάλεια γὰρ ἐν τοῖσ τοιούτοισ ἢ εὐτέ- λεια, οἴκτου τε μᾶλλον ἢ Φόβου πέλασ ἢ πενία' τῆσ τε καθημέραν ἀναγκαίου τροφῆσ ῥᾶον εὐπορήσομεν· ξένη

X. Exhilarata est his Chariclea, & Sive ferio dicis, inquit, sive iocaris, mitte ista in praesentia. Ego vero artem, etiam prius cum Theagene compositam, a fortuna vero praecifam, & nunc, quod faustum felixque fit, introducam. Cum enim, ut fugeremus ex insula bubulcorum, necessitas postulare, placuerat, permutato habitu, pannosos, & ad mendicorum similitudinem, versari in pagis & urbibus. Quamobrem, si placet, fingamus hunc habitum, & mendicorum personam agamus. Sic & minus erimus obnoxii insidiatorum iniuriis: securitas enim inter eiusmodi tenuitate comparatur, fereque commiserationi propior est paupertas, quam invidiae: & quotidie necessarium victum facilius adipiscemur. Et enim in peregrina terra emturis, ignorantibus loci con-

¹ Διανοηθεῖσιν) Xyl. βουληθεῖ-
σιν. Bas. δεηθεῖσιν.

² Ἐπιβουλεύσόμεθα) Cod. Tau-

rin. ἐπιβουλευθησόμεθα, quod &
amplectebatur Dorvill. ad Charit.
p. 693.

γὰρ ἐν γῆ, τὸ μὲν ὄνιον, σπάνιον τοῖς ἀγνοοῦσι· τὸ δὲ αἰτούμενον, εὐμετάδοτον τοῖς ἐλεαῦσιν.

ια'. Ἐπῆνει ταῦτα ὁ Καλάσιρις, καὶ ἔχεσθαι τῆς ὀδικορίας ἐπέσπευθε· τοῖς τε περὶ τὸν Ναυσικλέα καὶ Κνήμωνα ἐντυγχάνοντες, τὴν τε ἔξοδον κοινωσάμενοι, εἰς τρίτην ἐξώρμησαν· οὔτε ὑποζύγιον, καίτοι διδόμενον, οὔτε ἀνθρώπων οὐδένα συνέμπορον ἀνασχόμενοι· τοῦ τε Ναυσικλέους καὶ Κνήμωνος προπεμπόντων, καὶ ἄλλου τῆς οἰκίας πλήθους. προέπεμπε δὲ καὶ ἡ Ναυσικλεία, πολλὰ τὸν πατέρα ἐπιτρέψαι καθιετέυσασα, τῆς νυμφικῆς αἰδοῦς ὑπὸ Φίλτρου τοῦ περὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐννικηθεῖσα. καὶ ὅσον πέντε σταδίους προελθόντες, ἤσπαζον τότε ἀλλήλους τὰ τελευταῖα κατὰ γένος,¹ καὶ τὰς δεξιὰς ἐπέβαλλον. ἐπιδακρύσαντες δὲ ὅσον πλείστον, καὶ ἐπὶ βελτίοσι χωρισθῆ-

fuetudinem, omnia carius venduntur; mendicantibus vero dantur facilius.

XI. Collaudabat haec Calasiris, & quamprimum iter ingredi properabat. Itaque cum Nauficlem & Cnemone accessissent, & exitum cum illis communicassent, perendie sunt egressi, neque iumentum ullum, etsi dabatur, neque hominem quemquam comitem sibi adesse patientes, Nauficle & Cnemone deducente, & reliqua domus multitudine. Deducebat etiam Nauficlea, multis modis patrem, ut hoc illi concederet, orans, sponsae convenientem pudorem amore erga Charicleam superante. Ad quinque autem fere stadia progressi, valedicebant sibi invicem ultimo pro sexus ratione, & dextras iungebant. Cumque magnam vim lacrimarum profudissent, &, ut prospere ac feliciter a se invicem separarentur,

¹ Καὶ τὰς δεξιὰς ἐπέβαλλον) Ἐπέβαλλον Cod. Taurin. improbante Dorv. ad Char. p. 48.

γαι ταῖς τύχαις ἐπευξάμενοι, τοῦ Κνήμωνος δὲ καὶ συγγνώμην αἰτοῦντος εἰ μὴ συμπορεύοιτο, νεοπήκτους ἔτι τοὺς θαλάμους ἔχων, ἐπικαταλήψεται τε εἰ καιρὸς γένοιτο, πλαττομένου, διεχωρίσθησαν· οἱ μὲν ἐπὶ Χέμμιν ἢ Χαρίκλεια δὲ καὶ ὁ Καλάσιρις, πρῶτα μὲν εἰς πτωχικὸν πλάσμα μετημφιέννυτο, ῥάκεσιν ἑαυτοὺς προπαρασκευασμένοις ἐξευτελίσαντες· ἔπειτα δὲ ἡ Χαρίκλεια τό τε πρόσωπον ἐνύβριζεν, ἀσβόλου τε ἐντρίψει καὶ πηλοῦ καταχρίσει μολύνασα, καὶ κρηδέμνου ῥυπᾶντος τὸ κράσπεδον ἀπὸ μετώπου κατὰ θατέρου τοῖν ὀφθαλμοῖν, εἰς ἀτακτον προκάλυμμα ἐπισοβοῦσα· πήραν γε ὑπὸ μάλης, οὕτως μὲν ἰδεῖν ψωμῶν τινῶν καὶ ἀκόλων δῆθεν ταμιεῖον, χρειωδέστερον δὲ τῆς ἱεράς ἐκ Δελφῶν ἐσθῆτος καὶ τῶν στεμμάτων, τῶν τε συνεκτεθέντων μητρώων κειμηλίων καὶ γνωρισμάτων εἰς ὑποδοχὴν, ἐξῆπτο. ὁ δὲ Καλάσιρις τὴν μὲν Φαρέτραν τῆς Χαρικλείας τετραχωμένους κω-

precati essent, ac etiam Cnemon veniam, quod una non iret, quod recens illi thalamus esset, peteret, & quod illos esset affecuturus, occasionem nactus, fingeret, digressi sunt a se invicem: hi quidem ad Chemmin; Chariclea vero & Calafiris in mendicorum fictum habitum se transformatunt, pannis sese, antea praeparatis, vilibus admodum, operientes. Postea vero Chariclea & faciem conspurcavit, interfa fuligine & luto illito contaminans, & fasciae conspurcatae oram desuper a fronte demissam circa oculos incomposite loco tegmenti iactari finens; porro peram sub ala, eo praetextu, tanquam buccellarum & viatici promptuarium esset, re ipsa vero ad receptaculum sacrae vestis, Delphis asportatae, & coronarum ac monumentorum, cum illa a matre expositorum, indiciorumque suspendens. Calafiris autem, pharetram quidem Cha-

δίαις ἐνειλήσας, ὡς δὴ τι Φορτίον ἕτερον, ἐπὶ τῶν ὤμων ἐγκάρσιον ἔφερε· τὸ δὲ τόξον τῆς νευρᾶς παραλύσας, ἐπειδὴ τάχιστα πρὸς τὸ εὐβύτερον ἀνεκάμθη, βακτηρίαν ταῖν χερῶν ἐποιεῖτο· πολὺς τε αὐτῇ καὶ βαρὺς ἐμπίπτων, καὶ εἴ ποί τισὶν ἐντευξόμενος προΐδοι, κυφότητά τε πλέον ἐπετήδευεν, ἢ τὸ γῆρας ἐπὶ ἀνάγκαζε· καὶ τοῖν σκελοῖν θάτερον παρεσύρετο, πρὸς τῆς Χαρικλείας ἔσθ' ὅτε χειραγωγούμενος.

β'. Καίπειδὴ τὰ τῆς ὑποκρίσεως αὐτοῖς διηκρίβητο, μικρὰ καὶ ἐπισκώψαντες εἰς ἀλλήλους, καὶ ὡς πρέπει τὸ σχῆμα θάτερος θάτέρῳ ἐπιχλευάσας, τὸν τε εἰληχότα δαίμονα στήσαι τὰ δεινὰ μέχρι γυν τούτων καὶ ἀρκεσθῆναι παρακαλέσαντες, ἔσπευδον ἐπὶ Βῆσσαν τὴν κόμην, οὗ τὸν Θεαγέην καὶ τὸν Θύαμιν ἐλπίσαντες εὐρήσειν, ἀπετύγχανον. ἄρτι γὰρ τῇ Βῆσ-

ricleae corrupto & inutili corio involvens, tanquam onus aliquod aliud, transversum in humeris ferebat: arcum vero, nervo laxato, postquam celerrime ad rectitudinem rediit, loco baculi sumpsit, totus illi, & magno onere incumbens. Et si forte se venturum alicui obviam praeviderat, dedita opera maiorem gibbum simulabat, quam senium cogebat, & altero pede claudicabat, a Chariclea interdum manu ductus.

XII. Postquam autem persona eiusmodi fuerat illis prope assimulata ac efficta, paucisque scommatibus sese petierunt, & alter alterius habitum, ut convenit, ioco perstrinxit, a Deo, illorum rationes gubernante, ut mala ibi sisteret, & praeteritis esset contentus, deprecati, ad Bessam pagum properabant: ubi cum Theagenem & Thyamim se inventuros fuisse speravissent, optato eventu frustrati sunt. Propius enim ad

ση περὶ οὐσίην ἡλίου πλησιάζοντες, πλήθος τι κειμένων νεκρῶν ὀρώσι νεοφαγῶν τῶν μὲν πλείονων Περσῶν εἶναι τῇ στολῇ τε καὶ καβοπλίσει γνωριζομένων, ὀλίγων δὲ τινῶν ἐγχωρίων. καὶ πολέμου μὲν εἶναι τὸ δρᾶμα εἴκαζον· τίνων δὲ, καὶ πρὸς τίνας, ἠπόρουσι ἕως ἐπιπαριόντες τοὺς νεκροὺς καὶ ἅμα περισκοποῦντες, μή που τις κεῖται καὶ τῶν οἰκείων, (ὁ δειλαὶ γὰρ αἱ ψυχὰι περὶ τοῖς Φιλτάτοις τὰ δεινότερα μαντεύεσθαι) γυναίκα προστυγχάνουσι πρεσβυτικῶν, σώματι τῶν ἐγχωρίων προσπεφυκῶτι καὶ παντοίους ἐγείροντι Θρήνευσι. ἔγνωσαν οὖν ἐπιχειρεῖν τι παρὰ τῆς πρεσβυτιδος, εἰ οἷόν τε, ἐκμανθάνειν. καὶ παρακαθιστάμενοι, πρῶτα μὲν παραμυθεῖσθαι τε καὶ καταστέλλειν τῶν ἄγων Θρήνων ἐπειρῶντο. ἔπειτα προσιεμένης, ὅν τινα πένθοισι,

Bessam circa solis occasum accedentes, ingentem stragem recens caesorum hominum conspiciunt, plurimorum quidem Persarum, qui ex habitu & armatura cognoscebantur, paucorum vero quorundam etiam indigenarum. Et belli quidem esse repraesentationem coniectabantur, ceterum, a quibus & cum quibus gesti, ignorabant: donec circumeuntes cadavera, simulque circumspicientes, ne forte aliquis ex propinquis alicubi iaceret, (cum enim sint meticulosi & solliciti animi de iis, quae carissima sunt, facile etiam acerbiora augurantur) inciderunt in quandam vetulam mulierem, corpori cuiusdam indigenae adhaerentem, & multiplices edentem ploratus. Statuerunt igitur conari, aliquid, si fieri posset, ex anu cognoscere. Et cum propius affedissent, principio quidem consolari & sedare illius vehementem luctum conabantur: deinde, cum consolationem admit-

1 Δειλαὶ γὰρ) In Palat. γράφεται δειλαὶ & ῥαδίας. Equidem prius malim.

καὶ τίς ὁ πόλεμος ἡρώτων, τοῦ Καλασίριδος πρὸς τὸ γύναιον αἰγυπτιάζοντος. ἡ δὲ ἔλεγεν ἅπαντα ἐπιτέμνουσα· ἐφ' οὗ μὲν εἶναι κειμένῳ τὸ πένθος, καὶ ἐπιτετηδευκέναι τὴν εἰς τοὺς νεκροὺς ἄφιξιν, εἴ πη τις διελάσας τοῦ ζῆν ἀπαλλάξειε, τέως μέντοι τὰ νομιζόμενα τῷ παιδὶ ἐκ τῶν ἐνότων, δακρῦσάν τε καὶ θρηνοῦσαν, ἐπιφέρειν.

ιγ'. Τὸν δὲ πόλεμον ἔλεγεν ὧδε. ἤγετο ξένος νεανίας τις, κάλλει τε καὶ μεγέθει διαφέρων, ὡς Ὀροονδάτην τὸν μεγάλου βασιλέως ὑπαρχον, εἰς τὴν Μέμφιν. ἀπέσταλτο δὲ οἶμαι παρὰ Μιτράνου τοῦ Φρουράρχου ληφθεὶς αἰχμάλωτος, ὡς τι τῶν μεγίστων δώρων, ὡς Φασί. τοῦτον οἱ τῆς κώμης τῆς ἡμετέρας ταυτησί, δείξασα τὴν ἐχομένην, ἵ ἐπελθόντες γνωρίζειν, εἴτ' οὖν ἀληθεύοντες, εἴτε καὶ πρόφασιν πλάσαντες,

teret, quem lugeret, & quodnam bellum esset gestum, percontabantur, Calasiride cum muliere, Aegyptiaca lingua loquente. Illa autem dicebat omnia breviter: Propter filium quidem iacentem se lugere, & ex industria ad cadavera venisse, ut aliquis armatus decurrens illam occideret: interea vero iusta filio pro facultatibus, lacrimantem & lamentantem, solvere.

XIII. Quod ad bellum attinet, ita narrabat. Deducebatur quidam peregrinus adolescens, forma & proceritate excellens, ad Oroondatem regis magni principem, Memphim. Missus autem fuerat a Mitrane, ut existimo, excubiarum praefecto, captus, tanquam maximum quoddam donum, ut ipsi aiunt. Hunc nostri ex hoc pago (ostendens in vicinia situm) advenientes eripuerunt: cognoscere se ut suum, sive revera, sive prae-

1 Ἐπελθόντες γνωρίζειν) Palat. scit. Sed γνωρίζειν, propter seqq. & Xyl. ἐπελθόντες ἀφείλοντο, dele- εἴτ' ἀληθεύοντες, tolli nequit. to ἔλεγον, quod nec Vatic. agno-

ἔλεγον. ὁ δὲ Μιτράνης ταῦτα πυθόμενος, καὶ κατὰ τὸ εἶδος ἀγανακτήσας, ἐπιστρατεύει τῇ κώμῃ, δυσὶ ταύταις πρότερον ἡμέραις. καὶ (ἔστι γὰρ μαχιμώτατον ἡ κώμη γένος, βίον ἀεὶ τὴν ληστείαν πεποιημένοι, καὶ θανάτου παντὸς ὑπερόπται· [καὶ] πολλὰς δὲ διὰ τοῦτο πολλάκις ἄλλας τε, καὶ μὲν τὸ παρὸν, ἀνδρῶν τε καὶ παιδῶν χηρώσαντες) ἐπειδὴ τὴν Ἑσθδον ἔσομένην ἔτεκμήρατο, προλοχίζουσί τε τινὰς ἐνέδρας, καὶ δεξάμενοι τοὺς ἐναντίους, ἐπικρατέστεροι γίνονται· οἱ μὲν κατὰ στόμα καὶ ἐκ τοῦ εὐθέος μαχόμενοι, οἱ δὲ κατόπιν ἐκ τῶν λόχων ἀπροφυλάκτοις σὺν βοῇ τοῖς Πέρσαις ἐπελθόντες· καὶ πίπτει μὲν ὁ Μιτράνης ἐν πρώτοις μαχόμενος, πίπτουσι δὲ σὺν αὐτῷ σχεδὸν τι πάντες, οἷα δὲ κυκλωθέντες, καὶ οὐδὲ Φυγῆς τόπον εὐμοιρήσαντες· πίπτουσι δὲ καὶ τῶν ἡμετέρων ὀλίγοι. καὶ γίνεται τῶν ὀλίγων, βαρεῖα βουλήσει δαίμονος,

textum fingentes, dicebant. Mitraneſ igitur cum haec audiffet, ut eſt conſentaneum, iratus, adduxit exercitum contra pagum, ante hoc biduum. Eſt autem bellicoſiſſimum genus hominum in hoc pago, ſemperque praedando vitam agunt, & mortem deſpiciunt omnino: multasque propterea ſaepius alias, & me in praefentia, viris & filiis orbas reddiderunt. Poſtquam igitur adventum illius certis argumentis cognoverunt, occupant infidiis loca quaedam occultandis copiis idonea, & exceptos hoſtes vincunt: pars collatis ſignis, & a fronte proelium ineuntes, pars a tergo ex infidiis cum clamore incautos Perſas adorti. Cadit igitur inter primos Mitraneſ proelians, cadunt & reliqui propemodum omnes cum eo, tanquam circumdati, & neque fugae patentem locum habentes: cadunt & noſtri pauci. Ex quorum numero, gravi & aſpera numinis voluntate, etiam fi-

καὶ [ὁ] παῖς ὁ ἐμὸς, βέλει Περσικῶ πρὸς τὰ στέρ-
 να, ὡς ὁράτε, βληθεῖς. καὶ νῦν ἡ ἀθλία τὸν μὲν Θρη-
 νῶ κείμενον· τὸν δὲ ἔτι μοι μόνον παῖδα λειπόμενον, ἕσι-
 κα Θρηήσειν, ἐκστρατεύσαντος κακείνου τῆ προτεραία
 μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπὶ τὴν Μεμφιδῶν πόλιν. ἐπυθάνε-
 το καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκστρατείας ὁ Καλάσιρις· καὶ ἡ
 γράυς ἀκηκοέναι παρὰ τοῦ λειπομένου παιδὸς προστι-
 θεῖσα, ἔλεγε, διέτι στρατιώτας βασιλείους καὶ Φρούρ-
 αρχον μεγάλου βασιλέως ἀνελόντες, ἐπὶ μὴ πεπραγ-
 μένοις καλῶς, εἶδον ἐκείνο καλῶς, μὴ εἰς μικρὸν αὐ-
 τοῖς, ἀλλ' εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυνον τὸ πρᾶγμα
 τελευτήσειν, Ὀροονδάτου τοῦ κατὰ τὴν Μέμφιν ὑπάρ-
 χου, πλείστη τε χειρὶ πεφραγμένου, καὶ αὐτίκα, εἰ
 πύθοιτο, κατὰ πρώτην ἔφοδον σασηγνεύσοντος τὴν κώ-
 μην, καὶ πανολεθρία τῶν ἐνοικούντων δίκην εἰσπράξον-
 τος. οἷα δὴ οὖν τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀναρρίπτουντες κίν-

lius meus hic est, qui iaculo Perfico, ut videtis, in pe-
 ctore vulnus accepit. Et nunc quidem misera hunc iac-
 centem lugeo: deinceps autem eum, qui mihi est reli-
 ctus, luctura videor; quod & ille heri cum reliquis
 contra Memphitarum urbem expeditionis fuerit focus.
 Quaerebat & causam expeditionis Calasiris. Et anus,
 audivisse se a filio superstite dicens, narrabat, eos, cum
 militibus regis caesis, & praefecto cohortium magni re-
 gis interfecto, scirent, propter ea, quae perpetrassent,
 rem non in parvum, sed in ipsum de summa rerum dis-
 crimen illis desitutam esse, Oroondate principe, qui est
 Memphi, maximis copiis instructo, &, quamprimum au-
 didisset, primo adventu cincturo pagum, & internecione
 eorum, qui locum incolunt, iniuriam vindicaturus; sta-
 tuisse, quod semel se in periculum de summa rerum

δυνον, ἔγνωσαν μεγάλα τελμήματα, μείζουσιν ¹ εἰ δυνατὸν ἀνήσασθαι, καὶ Φθῆναι τὴν Ὀροονδάτου παρασκευὴν, ἀπροσδόκητοί τε ἐπεισπεσόντες, ἢ προσανελεῖν κάκεινον εἰ κατὰ τὴν Μέμφιν ὄντα καταλάβοιεν, ἢ εἴπερ ἐκδημῶν τυγχάνοι, πολέμου τινὸς αὐτὸν ὡς Φασσι Αἰθιοπικοῦ ταύτων ἀπασχολοῦντος, ῥᾶόν τε τὴν πόλιν παραστήσασθαι τῶν ὑπερμαχομένων ἔρημον, καὶ αὐτοί τε ἐκτὸς κινδύνου γενέσθαι τὸ παρὸν, καὶ προσκατορθῶσειν τῷ Θυάμιδι ληστάρχῳ τῷ σφῶν, τὴν τῆς προφητείας ἱερωσύνην, [καὶ] οὐ κατὰ νόμον παρ' ἀδελφοῦ νεωτέρου κατεχομένην, ἀνακομίσασθαι ἢ εἴπερ καὶ ἀποτυγχάνειν συμβαίνοι, πολέμου γοῦν ἔργον μαχομένους γενέσθαι, μηδὲ ἄλλως ἀλῶναι, καὶ ταῖς Περσικαῖς αἰκίαις καὶ ὕβρεσιν ἐκκεῖσθαι. ἀλλ', ὦ ξένοι, ποῖ δὴ τὸ νῦν ἀφίξεσθε; Εἰς τὴν κώμην,

coniecissent, magnos ausus maioribus, si fieri possit, redimere, & antevertere Oroondatis apparatus: existimantes, se, cum inopinato advenerint, aut illum etiam sublaturus esse, si Memphi deprehenderint; aut si absit, bello quodam, ut aiunt, Aethiopico nunc occupatus, & facilius urbem ad deditionem compulsuros, tanquam propugnatoribus desertam, & ipsos extra periculum in praesentia futuros, insuperque Thyamidi suo praefecto egregiam navaturos operam, & antistitii sacerdotium, quod iniuste a fratre natu minore per vim teneretur, cum illo recuperaturos esse. Sin spe frustrari illos acciderit, proeliantes tamen occubituros esse, neque aliter venturos in Persarum potestatem, & illorum cruciatibus & ludibriis expositos fore. Ceterum, hospites, quo nunc ibitis? Ad pagum, dixit Calafiris. Illa vero, Non est tu-

¹ Εἰ δυνατὸν ἀνήσασθαι) Palat. Taurin. εἰ δύναιντ' ἰάσασθαι pro εἰ δύναιντο. Xyl. εἰ δύκηντο. Cod. quo tamen praefat ἀνήσασθαι.

ὁ Καλάσιρις εἶπεν· ἡ δὲ, Οὐκ ἀσφαλὲς ὑμῖν, ἔφη, τῆς τε ὥρας ἀωρὶ καὶ οὐδὲ γνωριζομένοις, ἐπιμίξαι τοῖς ὑπολειπομένοις. Ἄλλ' εἰ ξιναγοίης, ἔφη ὁ Καλάσιρις, οὐκ ἀπ' ἐλπίδος ἡμῖν καὶ τὰ τῆς ἀσφαλείας. Οὐ μοὶ καιρὸς, ἀπεκρίνατο ἡ πρεσβύτις· νυκτερινούς γάρ τινας ἐναγισμοὺς ἐπιτελέσαι μοι πρόκειται· ἀλλ' εἰ δὴ Φόρητον ὑμῖν, ἐπάναγκες δὲ καὶ μὴ βουλομένοις, αὐτοῦ που καὶ τῶν νεκρῶν ἐν καθαροῦ μικρὸν ἀναχωρίσαντες, τὴν μὲν νύκτα ἐγκαρτερήσατε· τὴν ἑω δὲ ὑμῖν πρόξενος ἐγὼ τῆς ἀδείας ξιναγοῦσα γενήσομαι.

ιδ'. Ταῦτα εἰπούσης ὁ Καλάσιρις ἅπαντα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν φράσας, καὶ παραλαβὼν, μεθίστατο. καὶ μικρὸν ὅσον τοὺς κειμένους ὑπερβάντες, βουνῶντινι χαμίαιζήλω προστυγχάνουσι. κἀνταῦθα ὁ μὲν κατέκλινεν ἑαυτὸν, τῇ κεφαλῇ τὴν Φαρέτραν ὑποθέμενος· ἡ Χαρίκλεια δὲ καθῆστο, τὴν πῆραν εἰς καθέδραν ποιη-

tum vobis, inquit, & intempestive, & praeterea ignotis, versari inter eos, qui relictī sunt. Sed si nos hospitio exceperis, inquit Calafiris, non desperamus, nos securos fore. Verum temporis ratio non patitur, anus respondit. Siquidem nocturnas quasdam inferias agere constitui. Attamen si ferre potestis, necesse est autem fortasse, etiam si nolitis, alicubi a cadaveribus seiuncti vacuo in loco noctem tranfigatis: diluculo vero, ego vobis me securitatis conciliatricem, hospitio exceptis, recipio fore.

XIV. Haec illa elocuta, Calafiris omnia Charicleae exponens, & eam secum affumens, secessit. Cumque paullulum cadavera praetergressi essent, in quendam tumulum humilem incidunt. Ibi ille quidem recubuit, capiti pharetra supposita: Chariclea vero sedebat, pera

σαμένη. ἄρτι δὲ τῆς σεληναίας ἀνισχύουσης, καὶ Φωτὶ λαμπρῶ τὰ πάντα καταυγαζούσης, τρίτη γὰρ μετὰ πανσέληνον ἐτύγχανεν, ὁ μὲν Καλάσιρις, οἷα δὴ πρεσβυτικός τε ἄλλως, καὶ πρὸς τῆς ὀδοιπορίας κεκοπωμένος, ὕπνῳ κατείχετο· ἡ Χαρίκλεια δὲ ὑπὸ τῶν συνεχόντων Φροντισμάτων διαγρυπνοῦσα, σικηῆς τινος οὐκ εὐαγοῦς μὲν, ταῖς δὲ Αἰγυπτίαις ἐπιχωριαζούσης, θεωρὸς ἐγίγνετο. ἡ γὰρ πρεσβύτις ἀνενοχλήτου καὶ ἀκατόπτου σχολῆς ἐπειλήθηβαι νομίσασα, πρῶτα μὲν βόθρον ἀρύξατο· ἔπειτα πυρκαϊᾶν ἐκ θατέρου μέρους ἐξῆψε. καὶ μέσον ἀμφοῖν τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς προθεμένη, κρατῆρα τε ὀστρακοῦν ἐκ τινος παρακειμένου τρίποδος ἀνελομένη, μέλιτος ἐπέχει τῷ βόθρῳ· καὶ αὐθις ἐξ ἐτέρου γάλακτος, καὶ οἶνον ἐκ τρίτου ἐπέσπενδεν. εἶτα πέμμα στεατίνον εἰς ἀνδρὸς μίμημα πεπλασ-

loco fellae subiecta, oriente tum primum luna, & lumine suo illustrante omnia: tertia enim dies post plenilunium fuerat. Et Calafiridem quidem, ut & alioqui fenem, & itineris labore fessum, arctior somnus complectebatur: Chariclea vero prae curis, quae illam angebant, pervigilem noctem ducens, scenae cuiusdam impiae quidem & abominandae, ceterum indigenis usitatae, spectatrix fiebat. Anus enim, vacationem se, ut a nullo neque interturbari, neque videri posset, nastam esse existimans, primum quidem scrobem fodit, postea rogam ex utraque parte succendit, & medium inter utrumque cadaver filii collocans, & craterem fictilem ex quodam tripode, qui iuxta aderat, promens, mel in fossam infundebat, rursus autem ex altero lac, ex tertio porro tanquam libationem faciebat: denique pistam quandam farinae massam, ad viri similitudinem effictam,

μένον, δάφνη καὶ μαράθρω καταστέψασα, εἰς τὸν
βόθρον ἐνέβαλεν. ἐφ' ἅπασι δὲ ¹ Ξίφος ἀνελομένη, καὶ
πρὸς τὸ ἐνθουσιῶδες σεβηθεῖσα, καὶ πολλὰ πρὸς τὴν
σεληναίαν βαρβάροις τε καὶ ξενίζουσι τὴν ἀκοὴν ὀνό-
μασι κατευξαμένη, τὸν βραχίονα ἐντεμοῦσα, καὶ δάφ-
νης ἀκρέμονι τοῦ αἵματος ἀποψήσασα, τὴν πυκραιᾶν
ἐπέψκαζεν· ἄλλα τε ἅττα τερατευσάμενη πρὸς τού-
τοις ἐπὶ τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς προκύψασα, καὶ τινα
πρὸς τὸ οὖς ἐπαδούσα, ἐξήγειρέ τε, ² καὶ ἀθρόον ἐπτά-
ναι τῇ μαγγανείᾳ κατηνάγκαζεν. ἡ Χαρίκλεια δὴ οὖν
οὐδὲ τὰ πρῶτα ἀδεῶς κατοπτεύουσα, τότε δὴ καὶ ὑπέ-
φριπτε, καὶ πρὸς τῶν γινομένων ἀήθων ἐκδειματωθεῖ-
σα, τὸν Καλάσιριν ἀφυπνίζεται [τε] καὶ θεατὴν γε-
νέσθαι τῶν δραμένων παρεσκεύαζεν. αὐτοὶ μὲν οὖν,
ἄτε ἐν σκότῳ διάγοντες, οὐχ ἑωρῶντο· κατώπτευσεν δὲ

lauro & marathro, sive bdellio, coronatam, in fossam in-
iecit. Deinde gladio inter scuta sublato, tanquam furore
quodam percita, multa ad lunam peregrinis auditu no-
minibus precata, brachium incidit, & lauri furculo fan-
guine absterfo, rogam conspergebat: aliaque multa por-
tenti similia praeter haec faciens, tandem ad cadaver
filii inclinata, & quaedam illi ad aurem accinens, ex-
citavit, & subito consistere praestigiarum vi coëgit.
Chariclea vero, quae neque antea sine metu & formi-
dine spectabat, tum quidem & cohorrui, & inusitato
spectaculo prorsus consternata, Calasiridem de somno ex-
citavit, & ut spectator esset eorum, quae fiebant, effe-
cit. Ipsū igitur ut in tenebris non conspiciebantur, vide-

¹ Ξίφος ἀνελομένη) Taurin. ἀρα-
μένη, quod perinde est. Mox Bas.
ἐφ' ἅπασι, pro ἐφ' ἅπασι, quod
omnes libri tumentur.

² Καὶ ἀθρόον) Palat. & Xyl.

ὑθρον, quod probabat Commelin.
Deberet saltem esse ὑθρόν. Sed be-
ne se habet ἀθρόον, simul erexit.
Mox Palatin. ἀθρόον pro ἀήθων.
male.

τὰ ἐν τῷ Φωτὶ, καὶ πρὸς τῇ πυρκαϊᾷ ῥᾶον καὶ τῶν
 λεγομένων οὐ πόρρωθεν ὄντες ἐπηκροῶντο, τῆς γραῆς
 ἤδη καὶ γεγωνότερον ἐκπυθνομένης παρὰ τοῦ νεκροῦ.
 καὶ ἦν ἡ πεῦσις, εἶπερ ὁ ἀδελφὸς μὲν ὁ ἐκείνου, παῖς
 δὲ αὐτῆς ὁ λειπόμενος, ἐπανήξει περισωθεῖς. ὁ δὲ ἀπε-
 κρίνατο μὲν οὐδέν· ἐπινεύσας δὲ μόνον, καὶ τῇ μητρὶ
 τὰ κατὰ γνώμην ἐλπίζειν ἀμΟιβέλωσ ἐνδοῦς, κατη-
 ἔχθη τε ἀθρόον, καὶ ἔκειτο ἐπὶ πρόσωπον. ἡ δὲ ἐπέ-
 στρεφέ τε τὸ σῶμα πρὸς τὸ ὑπτίον, καὶ οὐκ ἀνήει τὴν
 πεῦσιν, ἀλλὰ ¹ βιαιοτέροις ὡς ἐώκει τοῖς κατανάγκης
 πολλὰ τοῖς ὠσὶν αὐτῆς ἐπάδουσα, καὶ μεβαλλομένη
 ξιφῆρης, ἄρτι μὲν πρὸς τὴν πυρκαϊάν, ἄρτι δὲ ἐπὶ τὸν
 βόθρον, ἐξήγειρέ τε αὐτῆς καὶ ὀρθωθέντος, περὶ τῶν αὐ-
 τῶν ἐξεπυθάνετο· μὴ νεύμασι μόνον, ἀλλὰ καὶ Φω-
 νῇ τὴν μαντείαν ἀριστήμως δηλοῦν ἐπαναγκάζουσα. καὶ

bant vero ea, quae agebantur, ad lucem & ad rogam fa-
 cilius, atque ea, quae dicebantur, quod non procul ab-
 erant, exaudiebant, anu iam clarius etiam cadaver per-
 contante. Erat autem interrogatio haec: An frater qui-
 dem illius, filius vero suus superstes, esset salvus redi-
 turus? Illud autem nihil respondit, sed annuens tan-
 tum, & matri spem quandam successus ex animi senten-
 tia ambigue praebens, collapsum est subito, & iacebat
 pronum. Illa vero convertit corpus, ut supinum iace-
 ret, & non intermittebat quaestionem, sed vehemen-
 tius instans, ut videtur, multa ad aures rursus accinens,
 & transfiliens armata gladio, nunc ad rogam, nunc ad
 fossam, excitavit rursus, & erectum de iisdem rebus in-
 terrogabat, non nutibus tantum, sed voce etiam, vati-
 cinium manifeste & perspicue indicare cogens. Interea

¹ βιαιοτέροις) Ita Palatin. At τα Cod. Xyl. ut ad solum Calasifi-
 Bas. βιαιοτέροις. Μοχ πλησιάζαν- rin referatur.

τῆς πρεσβύτιδος ἐν τούτοις οὔσης, ἡ Χαρίκλεια πολλὰ τὸν Καλάσιριν καθικέτευε, τοῖς γιγνομένοις πλησιάζουσα πυνθάνεσθαι τι καὶ αὐτοὺς περὶ τοῦ Θεαγένους. ὁ δὲ παρητεῖτο, Φάσκων καὶ τὴν Θέαον οὐκ εὐαγῆ μὲν, κατ' ἀνάγκην δ' οὖν ὁμοίως γινομένην ἀνέχεσθαι εἶναι γὰρ οὐ προφητικόν, οὔτε ἐπιχαίρειν, οὔτε παρεῖναι ταῖς τοιαῖσδε πράξεσιν. ἀλλὰ τὸ μαντικὸν τούτοις μὲν ἐκ φυσίων ἐνόμων καὶ εὐχῶν καθαρῶν παραγίνεσθαι· τοῖς δὲ βεβήλοις καὶ περὶ γῆν τῷ ὄντι καὶ σῶμα νεκρὸν εἰλουμένοις· οὕτως ὡς τὴν Αἰγυπτίαν ὄραν ἢ τοῦ καιροῦ περίπτωσις ἐνδεδάκε.

ιέ. Καὶ ἔτι λέγοντος, ὁ νεκρὸς οἷον ἐκ μυχοῦ τινος, ἢ σπηλαίου Φαραγγάδου βαρὺ τι καὶ δυσηχὲς ὑποτρύζων· Ἐγὼ μὲν, ἔφη, σοῦ τὰ πρῶτα ἐφειδόμεν, ὦ μῆτερ, καὶ παρανομοῦσαν εἰς τὴν ἀνθρωπείαν Φύσιν, καὶ τοὺς ἐκ μοιρῶν θεσμοὺς ἐκβιαζομένην, καὶ τὰ ἀκί-

vero multis modis Calafiridem orabat Chariclea, ut propius accedentes ad ea, quae fiebant, & ipsi inquirerent aliquid ab anu de Theagene. Ille autem recusabat, dicens, & spectaculum quidem impium esse, sed tamen necessario a se tolerari. Non enim decere antistites, aut delectari, aut adesse eiusmodi actionibus; sed his vaticinia ex sacrificiis legitimis & precationibus fieri, non ex impuris, & revera circa terram & corpus mortuum errantibus: quale nunc Aegyptia petente, ut videremus, casus huius temporis attulit.

XV. Haec illo adhuc dicente, cadaver tanquam ex angulo quodam, aut antro confragoso, grave quiddam & asperum prorumpens: Ego quidem, inquit, initio tibi parcebam, mater, & delinquentem te graviter in naturam humanam, & Parcarum leges violantem, atque ea, quae manere debent immota, praestigiis atque in-

νητα μαγγανείαις κινούσαν ἠνεχόμενῃ σῴζεται γὰρ ἡ περὶ τοὺς Φύντας αἰδώς, ἐφ' ὅσον οἶόντε, καὶ ἐν τοῖς ἀποικομένοις· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ταύτην ἀναιρεῖς τὸ κατὰ σαυτὴν, καὶ ἐλαύνεις, οὐκ ἀβεμίτοις μόνον τὴν ἀρχὴν ἐπιχειρήσασα, ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς ἄπειρον τὸ ἀβέμιτον ἐπεξάγουσα, οὐκ ὀρθοῦσθαι μόνον καὶ νεύειν, ἀλλὰ καὶ φθέγγεσθαι σῶμα νεκρὸν ἐκβιαζομένη, κηδείας μὲν τῆς ἐμῆς ἀμελοῦσα, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐπιμίγνυσθαι ψυχαῖς ἐμποδίζουσα, χρείας δὲ μόνης γενομένης τῆς σῆς, ἄκουε ταῦθ' ἀ πάλαι σοι μηνύειν ἐφυλαττόμην· οὔτε ὁ παῖς' σοι περισωθεὶς ἐπανήξει, οὔτε αὐτὴ τὸν ἀπὸ ξίφους ἐκφεύξῃ θάνατον· ἀλλ' ἤδη τὸν σαυτῆς βίον, ἐν οὕτως ἀθέσμοις πράξεσι καταναλώσασα, τὴν ἀπεκεκληρωμένην πᾶσι τοῖς τοιούτοις, βιαίαν οὐκ εἰς μακρὰν ὑποστήσῃ τελευτήν· ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις, οὐδὲ ἐπὶ σαυτῆς, τὰ οὕτως ἀπόρρητα καὶ

cantationibus moventem, patiebar. Servatur enim & apud mortuos erga parentes, quoad fieri potest, reverentia. Ceterum postquam & hanc tollis, & pergis, non contenta nefanda & scelerata actione, quam initio es aggressa, in immensum nefandum hoc facinus producere, & non erigi tantum, & nutus dare, sed etiam loqui corpus mortuum cogis, sepulturam meam negligens, & venire in coetum reliquarum animarum prohibens, privatae necessitatis causa; audi iam ea, quae iampridem tibi indicare verebar. Neque filius tuus incolumis redibit: neque ipsa mortem, gladio tibi paratam, effugies; sed quae tuam vitam in tam nefandis actionibus consumferis, violentam mortem, destinatam talibus omnibus, non ita multo post obibis: quae non sola seorsim, sed in conspectu etiam aliorum, haec tam arcana & silentio

σιγῇ καὶ σκότῳ Φυλαττόμενα μυστήρια ὄραν ὑπέμει-
 νας, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ μάρτυσι τοιούτοις τὰς τῶν κει-
 μένων ἐξορχῆ τύχας· ἐνὶ μὲν προσητή (καὶ τοῦτο μὲν
 ἔλαττον, σοφὸς γὰρ τὰ τοιαῦτα σιγῇ πρὸς τὸ ἀνεκ-
 λάλητον ἐπιστραγίσασθαι, καὶ ἄλλως θεοὶς φίλος·
 τοὺς γοῦν παῖδας εἰς τὸν δι' αἵματος ἀγῶνα καὶ ξιθη-
 ῆρεις καθισταμένους, καὶ μονομαχῆσειν μέλλοντας,
 ἀποκωλύσει τε καὶ παύσει Φανείς, εἴπερ ἐπισπεύ-
 σειεν) ἀλλ' ὃ δὴ βαρύτερον, ὅτι καὶ κόρη τις τῶν ἐπ'
 ἐμοὶ γίνεται θεαρὸς, καὶ πάντων ἐπακροᾶται, γύ-
 ναιον ὑπ' ἔρωτος σεσοβημένον, καὶ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν,
 ἐρωμένου τινὸς ἐπὶ γῆν ἕνεκεν ἀλώμενον ἧ μετὰ μυ-
 ρίους μὲν μόχθους, μυρίους δὲ κινδύνους, γῆς ἐπ' ἐσχά-
 τοις ὄροις, τύχη σὺν λαμπρῷ καὶ βασιλικῇ συμβιώ-
 σεται. τούτων εἰρημένων, ὃ μὲν ἔκειτο καταβράγαίς. ἡ
 γραῦς δὲ συνείσα τοὺς ξένους εἶναι τοὺς κατασκόπους,

occultanda mysteria agere sis ausa, ac testibus his mor-
 tuorum enuntias & prodis fortunas: ex quibus alter
 est antistes. Et hoc quidem esset levius: scit enim, quae
 est eius sapientia, talia ne evulgentur, silentio apud se
 obfignata occultare: & alioqui Diis est carus, ac filios
 suos, in cruentum certamen armatos descendentes, &
 monomachia dimicaturos, interventu suo prohibebit, &
 rem componet, si quidem acceleraverit. Sed illud est
 multo gravius, quod & virgo quaedam, horum, quae
 hic circa me aguntur, est spectatrix, & exaudit omnia:
 muliercula, inquam, amore concita, & omnem, ut ita
 dicam, terram, amafii cuiusdam causa pererrans: cum
 quo post infinitos labores, & sexcenta pericula, in ex-
 tremis terrae terminis, tandem in praeclara fortuna &
 regia vitam transiget. His dictis, illud quidem iacebat
 corruens. Anus vero intelligens, hospites esse eos, qui

ὡς εἶχε σχήματος, Ξιφήρης τε καὶ ἔμμανῆς πρὸς αὐ-
 τοὺς ἴεται, καὶ κατὰ πᾶν μέρος τῶν κειμένων ἐφέρετο,
 τοῖς νεκροῖς ἐγκεκρύφθαι αὐτοὺς ὑποπτεύουσα· γνώμην
 δὲ ποιουμένη, διαχρήσασθαι εἰ ἀνέυροι, ὡς ἐπιβού-
 λους τε καὶ πρὸς ἐναντίους τοῖς αὐτῆς μαγγανεύμασι
 κατασκόπους γεγενημένους, ἕως ἀπερίσκεπτον ὑπὸ
 θυμοῦ τὴν κατὰ τοὺς νεκροὺς ἔρευναν ποιουμένη, ἔλα-
 φεν ὠρθωμένῳ κλάσματι δάρατος, κατὰ τοῦ βουβῶ-
 νος περιπαρεῖσα. καὶ ἡ μὲν ἔκειτο, τὴν ἐκ τοῦ παιδὸς
 μαντείαν οὕτω παραπόδας ἐν οἴκῃ πληρώσασα.

spectabant, quo fuerat habitu gladio armata, & furibunda ad ipsos contendit, & per omnes partes iacentium ferebatur, inter cadavera ipsos latitare suspicans; in animo autem habens interimere, si invenisset, tanquam insidiatores, & eos, qui speculatores illius praefigiis adversi fuissent: donec, dum incautius prae ira inter cadavera illos inquirere pergit, fragmento hastae erecto per inguen traiecta est imprudens. Haec igitur ita iacebat, vaticinium redditum a filio extemplo iuste implens.

Η Λ Ι Ο Δ Ω Ρ Ο Υ
Α Ι Θ Ι Ο Π Ι Κ Ω Ν
Λ Ο Γ Ο Σ Ζ.

Ο ΔΕ Καλάσιρις καὶ ἡ Χαρίκλεια παρὰ τοσούτον ἐλθόντες κινδύνου, καὶ ἅμα μὲν τῶν παρόντων Φόβων ἐκτὸς ἑαυτοὺς ποιούμενοι, ἅμα δὲ τῶν μαντευθέντων ἕνεκεν ἐπισπεύδοντες, τῆς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ὁδοῦ ἰ σπουδαιότερον εἶχοντο. καὶ δὴ καὶ ἐπλησίαζον τῇ πόλει, τῶν ἐκ τῆς νεκυίας μεμαντευμένων ἤδη κατ' αὐ-

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER SEPTIMUS.

CALASIRIS autem & Chariclea, cum proxime tantum discrimen essent, tum segregantes sese a praesentibus terroribus, tum etiam propter ea, quae vaticinio praedicta fuerant, accelerantes, iter Memphim festinato continuabant. Et quidem accedebant ad urbem, cum iam ea fierent, quae mortuus, quem evocaverat mater, prae-

ἰ Σπουδαιότερον) Bas. σπουδέ- nem fluctuat Codex Xyl. τοίχους
στερον. Eadem mox τοίχου pro τεί- exhibens,
χους. Inter utramque hanc lectio-

τὴν τελουμένων. ὡς γὰρ ὁ Θύαμις τὸ ἀπὸ τῆς Βήσσης ληστρικὸν ἐπάγων ἐφίστατο, εἰ μὲν κατὰ τὴν Μέμφιν ὀλίγον ὅσον ἔσθισαν τὰς πύλας ἐπικλεισάμενοι, στρατιώτου τινὸς τῶν ὑπὸ Μιτρανήν διαδράντων τὴν κατὰ τὴν Βήσσαν μάχην, προιδόντος τε τὴν ἔφοδον, καὶ τοῖς ἐν τῷ ἄστει προμηνύσαντος. ὁ δὲ Θύαμις περὶ τε μέρος τοῦ τείχους τὰ ὅπλα καταδέσθαι κελεύσας, διανέπαυέ τε ἅμα ἐκ συντόνου τῆς ὁδοιπορίας τὸν στρατὸν, καὶ ὡς πολιορκήσων δῆθεν ἐποιεῖτο γνώμην. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν, πρότερον μὲν ὡς πλήθος τὸ ἐπιὸν καταδείσαντες, ἀπὸ δὲ τῆς ἐκ τῶν τειχῶν κατασκοπῆς ὀλίγους εἶναι τοὺς ἐπελθόντας καταγνόντες, ὥρμησαν μὲν καὶ αὐτίκα τοὺς ἐγκαταλελειμμένους ὀλίγους εἰς Φρουρὰν τῆς πόλεως τοξότας τε καὶ ἰππέας ἀναλαβόντες, καὶ τὸν ἀστικὸν δῆμον τοῖς προστουχοῦσιν ἐξοπλίσαντες, ἐξελθεῖν τε καὶ συμπεσεῖν εἰς

dixerat. Hi enim, qui erant Memphi, paullo ante, quam advenisset praedonum manum e Bessa ducens Thyamis, portas clauserant, milite quodam, qui sub Mitrane meruerat, & ex proelio ad Bessam effugerat, adventum illius praevidente, & iis, qui erant in urbe, praenuntiante. Thyamis igitur, circa quandam muri partem arma deponere imperans, simul quiete post continuum laborem itineris reficiebat exercitum, & obsidionem urbis inchoare statuebat. Oppidani autem, qui prius metu magnarum copiarum adventus consternati fuerant, cum paucos esse ex muris despicientes cognovissent, extemplo collectis sagittariis & equitibus, qui pauci ad praesidium urbis relicti fuerant, & reliqua multitudine civium armis, quae cuique casus obtulerat, instructa, exire ex urbe, & cum hostibus proelium committere pro-

μάχην τοῖς ἐναντίοις· πρεσβυτικοῦ δὲ τινος καὶ τῶν ἐπὶ δόξης διακωλύσαντος, καὶ ἐκδιδάξαντος, διότι καὶ εἰ τὸν σατράπην Ὀροονδάτην ἀπεῖναι συμβαίνει, τῶν ἐπὶ τὸν Αἰθιοπικὸν ¹ ἐκστρατεύσαντα πόλεμον, ἀλλὰ Ἀρσάκη γούν τῇ ἐκείνου γαμετῇ δίκαιον πρότερον ἀνακοινοῦσθαι τὴν πράξιν, ὡς ἂν μετὰ γνώμης τῆς ἐκείνης τὸ εὐρισκόμενον κατὰ τὴν πόλιν στρατιωτικὸν, ῥᾶόν τε συλλαμβάνοι καὶ προθυμότερον.

β'. Ἐδόκει δὲ ταῦτα καλῶς εἰρησθαι· καὶ ἐπὶ τὰ βασιλεία πάντες ὥρμησαν, ταῦτα ἐχόντων εἰς κατοίκησιν τῶν σατραπῶν, βασιλέως μὴ παρόντος. ἡ δὲ Ἀρσάκη τὰ μὲν ἄλλα καλὴ τε ἦν καὶ μεγάλη, καὶ συνέιναι δραστήριος, ² τό τε φρόνημα ἐξ εὐγενείας ὑπέρογκος, καὶ οἷον εἰκὸς τὴν ἀδελφὴν βασιλέως τοῦ μεγάλου γεγονούϊαν· ἄλλως δὲ τὸν βίον ἐπίμω-

perabant: grandiore quodam & claro viro contradicente, & docente, etiamsi satrapam Oroondatem abesse contigisset, ad Aethiopicum bellum profectum, attamen ad Arsacem illius coniugem rem prius deferri convenire, quod illius consensu milites, qui in urbe reperirentur, facilius essent & promptius ad opem ferendam civitati concurrerent.

II. Cumque recte dixisse videretur, contenderunt omnes ad domicilia regia, in quibus absente rege satrapae habitant. Arsace autem erat alioqui formosa & proceras, & singulari industria in rebus administrandis praedita, atque animo elato propter ortus sui nobilitatem, qualem exstitisse in ea, quae soror magni regis nata esset, consentaneum est: ceterum propter voluptatem il-

¹ Ἐκστρατεύσαντα) Codex Palatinus cum Basil. ἐκστρατεύσαντος, quo & alludit vitiosa Xyland. Iesio ἐκστρατεύσαντας. Mox Bas.

ἀλλὰ καὶ Ἀρσάκη οὖν.

² Τό τε φρόνημα -- ὑπέρογκος) Vitiose Bas. ὑπερόγγον, male quae τῶ φρόνημα accommodatum.

μος, καὶ ἡδονῆς παρανόμου καὶ ἀκρατοῦς ἐλάττων.
 πρὸς γοῦν ἄλλοις καὶ τῷ Θυάμιδι παραίτια τῆς ἐκ
 Μέμφεως ποτὲ Φυγῆς ἐγεγόνει. ἄρτι γὰρ τοῦ Κα-
 λασίριδος διὰ τὰ ἐκ Θεῶν αὐτῷ περὶ τῶν παίδων προ-
 φησιόφεντα, τῆς Μέμφεως ἑαυτὸν λάβρα πάντων
 ἐξοικίσαντος, καὶ ἀφανοῦς ὄντος, ἢ καὶ ἀπολωλέναι
 δοκοῦντος, τοῦ δὲ Θυάμιδος, ὡς ἂν πρεσβυτέρου παι-
 δος, ἐπὶ τὴν προφητείαν κληθέντος, καὶ τὰς εἰσιτη-
 ρίους θυσίας πανδημῆι τελοῦντος, ἐντυχοῦσα κατὰ τὸν
 νεῶν τῆς Ἴσιδος ἢ Ἀρσάκη νεανίσκῳ χαρίεντι καὶ ἀκ-
 μάζοντι, καὶ πρὸς τῆς ἐν χερσὶ πανηγύρεως πλέου
 ὠραϊσμένῳ, ὀφθαλμούς τε ἐπέβαλεν οὐ σώφρονας,
 καὶ νεύματα τῶν ἀισχροτέρων αἰνίγματα. καὶ ταῦτα
 ὁ μὲν Θυάμις οὐδὲ κατὰ μικρὸν προσέετο, Φύσει τε
 καὶ ἐκ παίδων εὖ πεφυκῶς τὰ εἰς σωφροσύνην· καὶ

licitam ac dissolutam in vita, culpa & reprehensione non
 carebat. Inter cetera quoque & Thyamidi aliqua ex
 parte causa aliquando exstiterat exfilii, quo Memphi ce-
 dere coactus est. Cum enim, simulatque Calafiris pro-
 pter ea, quae illi divinitus de filiis responsa fuerant,
 Memphi clam emigrasset, ac nusquam compareret, atque
 etiam periisse putaretur, illico Thyamis, tanquam filius
 natu maior, esset ad dignitatem antistitii vocatus, & sa-
 crificia in ingressu celebraret publice, cum incidisset in
 templo Isidis Arface in adolescentem gratiosum, & ae-
 tate florentem, atque etiam in illa panegyri magis con-
 spicuum & exornatum, oculis illum petiit intemperan-
 tibus, & nutibus turpiorum rerum involucris. Quae
 quidem Thyamis ne paullulum quidem ad animum ad-
 mittebat, cum natura ad temperantiam idoneus, tum a
 puero praeclare institutus. Alioqui etiam ea, quae ab

τὰ πρὸς ἐκείνης δρώμενα ¹ πόρρω τε ἦν, ὡς ἐδράτο, ὑποπτεύειν· καὶ τυχὸν ἄλλως πῶς γίνεσθαι ὑπετίθετο, τῶν ἱερῶν ὅλος γινόμενος. ὅγε μὴν ἀδελφὸς αὐτοῦ Πετόσιρις, καὶ πάλαι ζηλοτυπίαν ἐπ' αὐτῶ νόσῶν τῆς ἱερωσύνης, τὰς τε προσβολὰς τῆς Ἀρσάκης παρατηρήσας, ἀφορμὴν εἰς ἐπιβουλὴν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐκείνης οὐκ ἔνομον πείραν ἐποιήσατο. καὶ τῷ Ὀροονδάτῃ λάβρα προσίων κατεμήνυεν, οὐ τὴν ἐκείνης ὄρεξιν μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ, ὡς ὁ Θύαμις συγκατατίθειτο, προσεπιψευδόμενος. ὁ δὲ ῥαδίως ² ὑποπεισθεῖς ἕξ ὧν τὴν Ἀρσάκην προῦπώπτει, τῇ μὲν κατ' οὐδὲν ἠνώχλει, σαφῆ τε ἔλεγχον οὐκ ἔχων, καὶ ἅμα φόβῳ καὶ αἰδοῖ τῇ περὶ τὸ βασιλείον γένος, εἴ τι καὶ ὑπώπτειν, ἀνέχεσθαι βιαζόμενος. τῷ μέντοι γε Θυάμιδι θάνα-

illa agebantur, longius fuerant petita, quam ut ille suspicari posset: & fortassis aliter quodammodo fieri existimabat, cum totus esset sacris rebus intentus. Ceterum frater Petosiris, qui & iampridem illi antistitii dignitatem inviderat, & illecebras Arsaces observasset, occasionem ad insidias fratri faciendas, illius illegitimam sollicitationem arripuit. Et Oroondatem clam accedens, indicavit non illius tantum cupiditatem, sed in super, quod Thyamis iam cum illa pacisceretur: falso id adiiciens. Ille autem facile sibi persuaderi passus est, propter suspicionem, quam iam antea de Arsace conceperat: verumtamen molestus illi non fuit, tum quod manifestum argumentum, quo illam convincere posset, non haberet, tum quod reverentia generis regii, etiam si quid suspicabatur, tolerandum, & premendum esse putaret. Ceterum Thyamidi palam denuntiare & minari

¹ Πόρρω τε ἦν -- ὑποπτεύειν) For-
te partic. ἢ excidit ante ὑποπτεύ-
ειν. Sed & vulgatum sic stare pot-

est: πόρρω ἦν τοῦ ὑποπτεύειν.

² Ὑποπεισθεῖς) Ita omnes MSS.
teste Commel. Bas. πεισθεῖς.

τον¹ ἐκ προῤῥήσεως συνεχῶς διαπειλῶν, ² οὐ πρότερον ἀνῆκεν, ἄχρις οὗ τὸν μὲν ἐφυγάδευσε, τὸν Πετόσιριν δὲ εἰς τὴν προΦητεῖαν ἐγκατέστησεν.

γ'. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν³ χρόνοις ἐγεγόνει προτέροις. τότε δ' οὖν ἡ Ἀρσάκη τοῦ πλήθους ἐπὶ τὴν οἰκισιν αὐτῆς συρρέντος, καὶ τὴν τε ἔφοδον τῶν ἐναντίων δηλοῦντος, ἤδη καὶ αὐτὴ προσηθημένη, καὶ τοῖς οὓσι τῶν στρατιωτῶν ἐπιτρέψαι συνεξελθεῖν αὐτοῖς αἰτοῦντος, οὐκ ἂν ἔφη⁴ [ταῦτα] προχείρως οὕτως ἐπιτρέψειν, οὕτω μὲν τὸ πλήθος τῶν πολεμίων ὅσον, οὕτω δὲ εἰτινες εἰσὶν ἢ πόθεν εἰδούνα· καὶ πρὸς γε, οὐδὲ τὴν πρόφασιν, δι' ἣν ἐπεληλύθασι, γινώσκουσα. χρῆναι οὖν, ἄχρι τῶν τειχῶν διαβῆναι πρότερον, καὶ ἅπαντα ἐκεί-

mortem non prius destitit, quam illum in exsilium pepulit, & fratrem eius Petosiridem in antistitii dignitate collocavit.

III. Sed haec quidem temporibus, quae praecesserant, acciderunt. Tum autem Arface, cum multitudo ad illius domicilia confluxisset, adventumque hostium, quod & illa praefenserat, nuntiaret, &, ut imperaret convenire milites, qui essent, peteret, non ita se facile id permiffuram dixit, cum nondum, quantae sint hostium copiae, aut qui sint hostes, aut unde, sciret, ad haec, ne causam quidem, propter quam venerint, cognovisset. Oportere igitur usque ad muros prius transcendere, & illinc

1 Ἐκ προῤῥήσεως) Recte sic omnes libri. Bas. vitiose: ἐκ προῤῥήσεως.

2 Οὐ πρότερον ἀνῆκεν) E scripturae compendio vitium huic loco enatum est, quod e Bas. in reliquas edd. migravit, οὐ προανῆκεν. Sed alterum οὐ πρότερον ἀνῆκεν recte praeferunt Codd. Palat. Xyl. Vatic. cum Taurin. teste Dorvill. ad Char. p. 434.

3 Χρόνοις ἐγεγόνει προτέροις)

Cod. Taur. apud Dorvill. ad Char. l. l. χρ. ἐγεγ. πρότερον' quam lectionem ferri posse, atque χρόνοις ita abundare, iudicabat idem vir doctus. Sed in Heliodoro vulgatum praetulerim, consensu reliquorum librorum munitum. Male mox Xyland. συρρέντος pro συρρέντος.

4 Ταῦτα) Abest a Cod. Palat. & fane recte abesse potest.

θεν κατοπτεύσαντας, καὶ ἄλλους συλλαβόντας, οὕτω τοῖς δυνατοῖς καὶ λυσιτελοῦσιν ἐπιχειρεῖν. ἐδόκει καλῶς εἰρησθαι καὶ ἄρμησαν ὡς εἶχον ἐπὶ τὸ τεῖχος. ἔνθα σικηὴν ὑπὸ ἀλουργοῖς καὶ χρυσοῦφέσι παραπετάσμασιν ἐκ προστάγματος ἢ Ἀρσάκη πηξασμένη, πολυτελῶς τε αὐτὴν καλλωπίσασα, καὶ ἐφ' ὑψηλῆς καθέδρας προκαθίσασα, ¹ τοὺς τε σωματοφύλακας ἐν ὅπλοις ὑποχρῦσοις περιστήσασα, κηρύκειόν τε εἰς εἰρηνικῶν διαλέξεων σύμβολον ἀναδείξασα, τοὺς πρώτους καὶ ἐπιδόξους τῶν ἐναντίων, πλησίον ἤκειν τοῦ τείχους προέτρεπεν. ὡς δὲ ὁ Θύαμις καὶ ὁ Θεαγένης αἰρεθέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἀφίκοντο καὶ ἕστησαν ὑπὸ τῷ τείχει, τὰ μὲν ἄλλα ὀπλισμένοι, γυμνοὶ δὲ τοῦ κράτους, ὁ κῆρυξ τὰδε ἔλεγεν· Ἀρσάκη λέγει πρὸς ὑμᾶς, Ὀροονδάτου μὲν τοῦ πρώτου σατράπου γυνὴ, μεγάλου δὲ βασιλέως ἀδελφὴ· τί βουλόμενοι

omnibus rebus conspectis, aliisque insuper collectis, ad ea, quae fieri posse, & conducere viderentur, aggredi. Recte dixisse visa est: contenderuntque inde recta ad murum. Ibi cum tabernaculum, purpureis auroque intextis intentum velis, Arfaces iussu collocatum esset, ipsaque sumptuose exornata venisset, pro tribunali editiori confidens, collocatis circa se satellitibus, in armis auro fulgentibus, & caduceo prolato, tanquam colloqui pacificatorii symbolo, primos & praecipuos ex hostibus propius ad murum venire iussit. Postquam autem Thyamis & Theagenes, electi a multitudine, venerunt, & sub muro constiterunt, reliquo corpore armati, ceterum aperto capite, praeco haec dicebat: Arface, Oroondatis primi satrapae uxor, soror autem magni regis,

¹ Τοὺς τε σωματοφύλακας) Palat. τοῦ τε σώματος φύλακας, & ποχ προύτρεπεν.

καὶ τίνες ὄντες, ἢ τίνα αἰτίαν ἐπάγοντες, τὴν ἔφοδον ἐτολήσατε; οἱ δὲ, τὸ μὲν πλῆθος εἶναι Βησσαίων ἀπεκρίναντο· ἑαυτὸν δὲ ὁ Θύαμις ὅστις εἶη, καὶ ὅτι παρανομηθεὶς ὑπὸ τε τοῦ ἀδελφοῦ Πετοσίριδος καὶ Ὀροονδάτου, τῆς τε προφητείας ἐξ ἐπιβουλῆς ἀφαιρέσεις, ἐπὶ ταύτην ὑπὸ Βησσαίων κατάγοιτο. καὶ εἰ μὲν ἰ ἀπολαμβάνοι τὴν ἱερωσύνην, εἰρήνην τε εἶναι, καὶ Βησσαίας εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανήξειν, οὐδενὶ κατ' οὐδὲν λυμνηαμένους· εἰ δὲ μὴ, πολέμῳ κριτῇ καὶ τοῖς ὅπλοις ἐπιτρέψειν. χρῆναι δὲ καὶ Ἀρσάκην εἶπερ τι διανοεῖται τῶν προσηκόντων, εἰς καιρὸν τῆς εἰς αὐτὴν ἐπιβουλῆς ἐκ Πετοσίριδος τὴν ἄμυναν εἰσπράττεσθαι, καὶ τῶν ἀθεμίτων διαβολῶν, ἃς ψευδῶς πρὸς Ὀροονδάτην ποιησάμενος, ἐκεῖνη μὲν πρὸς τὸν ἄνδρα παρανόμου καὶ αἰσχυρᾶς ἐπιθυμίας ὑπόψιαν, αὐτῷ δὲ τὴν

quaerit ex vobis, qui sitis, quove animo, & qua de causa, huc venire ausi. Illi autem, multitudinem quidem Bessaensium esse, responderunt. De se vero Thyamis, quis esset, exposuit, & quod iniuria affectus a fratre Petosiride, ac Oroondate, & antistitio per insidias privatus, in pristinam dignitatem a Bessaensibus reduceretur. Quod si sacerdotium recuperaverit, pacem esse, & Bessaenses domum reversuros, nullo omnino damno illato: sin minus, belio se iudici & armis rem committere statuisse. Merito autem debere & Arfacen, si quid cogitet eorum, quae fieri oporteat, opportune de Petosiride poenas sumere insidiarum sibi factarum, & criminum nefariorum, quorum cum falso illam apud Oroondatem insimulasset, & ipsi apud virum illicitae turpisque cupiditatis suspensionem, & sibi exsilium e pa-

1 Ἀπολαμβάνοι) Male Bas. ἀπο- Nam legatorum haec est oratio, λαμβάνω, & mox οὐδὲν pro οὐδενί. etsi Thyamis his interesset.

ἐκ τῆς πατρίδος Φυγὴν ¹ ἐπιβεβουλευκῶς τυγχάνοι.
πρὸς ταῦτα διεταιράχθη μὲν καὶ σύμπαν τὸ Μεμ-
Φιτῶν πλήθες, τὸν τε Θύαμιν ἀναγνωρίζοντες, καὶ τῆς
ἀπροσδεκῆτου Φυγῆς αὐτῶ τὴν αἰτίαν, ἐν ἀρχῇ μὲν
καὶ ἡνίκα ἐγίγνετο ἀγνοήσαντες, ἐκ δὲ τῶν λεχθέντων
δι' ὑποψίας τε ἄγοντες, καὶ ἀλήθειαν εἶναι πιστεύοντες.

δ'. Ἡ δὲ Ἀρσάκη πλέον ἢ σύμπαντες συνεχύθη
τὴν διάνοιαν, καὶ κλύδωνι Φροντισμάτων περιεστοίχι-
στο, θυμοῦ μὲν ἐπὶ τὸν Πετόσιριν πληρουμένη, καὶ
πρὸς τὰ πάλαι συμβάντα τὴν διάνοιαν ἀναπεμπά-
ζουσα, ὅπως ἂν τιμωρήσαιο, συνέταττε· τὸν δὲ Θύα-
μιν ἰρῶσα, καὶ αὐτὴς τὸν Θεαγένην, διεσπᾶτο τὴν
διάνοιαν, καὶ ἐμερίζετο εἰς τὴν πρὸς ἐκάτερον ἐπιθυ-
μίαν, ἔρωτα ἐπ' ἀμφοτέροις, τὸν μὲν ἀνανευμένη,
τὸν δὲ δριμύτερον ἄρτι ² τὴν ψυχὴν καταβαλλομένη,

tria, dolo & infidiis comparasset. Ad haec perturbata est
tota Memphitarum multitudo, cum & Thyamim cogno-
fcerent, & inopinati illius exsilii causam, quam initio,
tum cum pelleretur, ignorabant, ex his, quae dicta fue-
rant, suspicarentur, & veram esse crederent.

IV. Arface autem omnium maxime perturbatione
plena erat, & tanquam procella cogitationum undiqua-
que premebatur. Nam ira contra Petosiridem inflamma-
ta, & ad eorum, quae iampridem acciderant, cogitatio-
nem animum revocans, quo pacto illum ulcisci posset,
deliberabat: Thyamidem vero adspiciens, & rursus Thea-
genem, distrahebatur animo, & alternis in cupiditatem
erga utrumque rapiebatur: erga alterum quidem, vete-
rem amorem renovans; erga alterum autem, acrioris
adhuc & vehementioris initia flammisque concipiens:

¹ Ἐπιβεβουλευκῶς) Xyland. ἐπι. Melius e syntaxi verbi Codd. Pa-
βελικῶς, male. latin. & Xyland. τῇ ψυχῇ κατα-

² Τὴν ψυχὴν καταβαλλομένη) βαλλομένη.

ὥστε οὐδὲ τοὺς περιεστηκότας ἔλαβεν ἀδημονοῦσα. πλὴν ἀλλὰ μικρὸν δὴ διαλιποῦσα, καὶ, ὥσπερ οἱ ἐξ ἐπιλήψεως, ἑαυτὴν ἀναλαβοῦσα, Πολέμου μὲν, ὧ βέλτιστοι, ἔφη, μανίαν ἐνοσήσατε· πάντες μὲν Βησσαεῖς, οὐχ ἥκιστα δὲ ὑμεῖς, ἀκμαῖοι καὶ χαρίεντες οὕτω νεανῖαι καὶ εὖ γεγονότες· ὡς γινώσκω τε, καὶ εἰκάζειν πάρεστιν, εἰς προὔπτον κίνδυνον, ἢ ὑπὲρ ληστῶν καὶ ταῦτα, ἑαυτοὺς καθέντες· οὐδὲ πρὸς τὴν πρώτην προσβολὴν, εἰ μάχης δεήσειεν, ἀρκέσοντες. μὴ γὰρ οὕτω τὰ μεγάλου βασιλέως ἀσθενήσειεν, ὡς εἰ καὶ τὸν σατράπην ἀπεῖναι συμβαίνει, μὴ διὰ τῶν λειψάνων γοῦν τῆς ἐνταῦθα στρατιᾶς, ἅπαντας ὑμᾶς σαγηνευθῆναι· ἀλλ' οὐδὲν οἶμαι δεῖ τρίβεσθαι τοὺς πολλοὺς, καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔφοδον προφάσεως ἰδίας τιῶν οὔσης, ἀλλ' οὐ δημοσίας οὐδὲ κοινῆς, μὴ οὐχὲ

ut neque circumstantes latuerit illa animi anxietas ac sollicitudo. Verumtamen cum se, parvo spatio intermisso, non fecus ac ii, qui ex morbo sacro redeunt ad sese, recepisset: Optimi, inquit, fane vos ad bellum amenitia quaedam impulit, cum omnes Bessaenses, tum vos etiam florentes aetate & venustos adolescentes, & bono genere natos, qui vos, ut animadverto, & coniecturam facere licet, in manifestum discrimen pro praedonibus coniecistis; cum ne primum quidem impetum, si proelium sit committendum, sustinere possitis. Non enim eo angustiae redactae sunt regis magni rationes, ut, etiamsi satrapam abesse contingat, non a reliquiis exercitus, qui est in urbe, omnes vos cingi possitis. Sed nihil attinet, ut existimo, vulgus affligi: praestatque, cum privata quorundam iniuria adventus sit causa, non pub-

1 Ἐπὲρ ληστῶν) Palat. ὑπὸ ληστῶν· male.

καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀμφισβήτησιν κρίνεσθαι, καὶ πέρας τὸ ἐκ θεῶν τε καὶ δίκης αὐτῆς ὀρισθησόμενον ἐκδέχεσθαι. δοκεῖ δὴ μοι, ἔφη, καὶ προστάττω τοὺς μὲν ἄλλους Μεμφιτῶν τε καὶ Βησσαίων ἡσύχους εἶναι, μηδὲ ἀπροφάσιστον ἀλλήλοις ἐπιφέρειν πόλεμον· τοὺς δὲ τῆς προφητείας ἀμφισβητοῦντας, πρὸς ἀλλήλους μονομαχήσοντας, ἔπαθλον τῷ νικῶντι προβέσθαι τὴν ἱερωσύνην.

ἔ. Ταῦτα τῆς Ἀρσάκης εἰπούσης, οἱ μὲν κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες ἀνεβόησαν, καὶ τὰ εἰρημένα ἐπήγουν· ἅμα μὲν ¹ εἰς ὑποψίαν μοχθηρᾶς προαίρεσεως κατὰ τοῦ Πετοσίριδος κεινημένοι, ἅμα δὲ καὶ τὸν ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ ὅσον οὐπω προσδοκώμενον κίνδυνον, αὐτὸς τις ἕκαστος εἰς τὸν δι' ἑτέρων ἀγῶνα διώσασθαι δοκιμάζων. οἱ πολλοὶ δὲ Βησσαίων ἐώκεσαν οὐκ ἀρεσκομένοις, οὐδὲ ἐκδεῦναι προκινδυνεύειν σφῶν τὸν ἕξ-

lica, neque communis, privatim etiam controversiam componere, & finem, qui a Diis & aequitate illis designabitur, ratum habere. Aequum igitur mihi esse videtur, & impero, ut reliqui Memphitae & Bessaenses quieti sint, neque sibi vicissim sine causa bellum inferant; hi autem, quibus est de antistitio controversia, singulari certamine dimicent, ea conditione, ut victori sacerdotium praemium proponatur.

V. Haec cum Arsace fuisset elocuta, omnes, qui erant Memphi, exclamarunt, & ea, quae dicta fuerant, colaudabant; cum & Petosirim in suspicionem sceleratae voluntatis & propositi vocarent, & periculum, ob oculos positum & imminens, alieno se quisque certamine depulisse laetaretur. Multitudo vero Bessaensium non utique decreto contenta esse, neque periculo exponere

1 Εἰς ὑποψίαν) Sic Palat. Xyl. At Bas. εἰς ὑποψίας, minus bene.

αρχον βουλομένοις, ἄχρις ὃ Θύαμις ἔπεισε συγκατα-
 θέσθαι, τό τε ἀσθενές καὶ τὴν εἰς πολέμους ἀπειρίαν
 τοῦ Πετοσίριδος καταμηνύων, καὶ ὡς ἐκ πολλοῦ τοῦ
 περιόντος ἔσται αὐτῷ τὰ τῆς μάχης ἐπιθαρρύνων.
 ἄπερ, ὡς ἔοικε, καὶ ἡ Ἀρσάκη λαβοῦσα ἐνθύμιον τὴν
 μονομαχίαν προὔθηκεν, ἀνύποπτον ἑαυτῇ κατορθωθή-
 σεσθαι τὸν σκοπὸν συνορῶσα· καὶ ὡς ὁ Πετόσιρις ἀρα-
 ρότως αὐτῇ δίκην ὑφέξει πρὸς πολλῶν γενναιότερον τὸν
 Θύαμιν διαγωνιζόμενος. ἦν οὖν καὶ λόγου θαῦτον ὄραν
 τὰ τῆς προσταξέως περαινόμενα, τοῦ Θυάμιδος προ-
 θυμία πάσῃ τὴν πρόκλησιν ἐπισπεύδοντος, καὶ τὰ
 λειπόμενα τῶν ὅπλων ἐν κόσμῳ τῶν γινομένων γεγη-
 θότως ἀναλαμβάνοντος· πολλὰ καὶ τοῦ Θεαγένους
 ἐπιθαρσύνοντος, καὶ τό τε κράνος τῇ κεφαλῇ περιβέν-
 τος, εὐλόφόν τε καὶ ὑποχρῦσῳ μαρμαρυγῇ πυρσευό-

suum ducem velle videbatur, tamdiu, quoad illis Thyamis, ut assentirentur, persuasit, imbecillas vires Petofiris & incitiam bellandi exponens, &, quod longe meliore conditione, propter peritiam, proelium ipse initurus esset, eos confirmans. Quod etiam, ut est verisimile, Arface cogitans, singulare certamen proposuerat: animadvertens fore, ut sine ulla suspicione id, quod animo expetebat, ex illius sententia eveniret, & quod conveniente modo Petofiris illi daturus esset poenas, cum Thyamide longe generosiore dimicans. Ibi conspici potuit, vel dicto citius ea, quae fuerant imperata, perfici, cum Thyamis omni studio ad id, quod denuntiatum fuerat, properaret, ac reliquum armorum, quod desiderabatur ad iustam armaturam, alacriter fumeret; Theagene quoque multis modis illi animum addente, & galeam capiti imponente egregie cristatam, & deaura-

† Τῆς προσταξέως) Xyl. προσταξέως, Palat. vero προτάσεως.

μενον, καὶ τὰλλα τῶν ὄπλων πρὸς τὸ ἀσφαλὲς δια-
 δέοντος· τοῦ δὲ Πετοσίριδος καὶ ὑπ' ἀνάγκης, πυλῶν
 τε ἐκτὸς ἐκ προστάγματος καὶ τῆς Ἀρσάκης ὠθουμέ-
 νου, πολλά τε καὶ εἰς παραιτήσιν βοῶντος, καὶ πρὸς
 βίαν ἐξοπλιζομένου. Θεατάμενος δὲ αὐτὸν ὁ Θύαμις,
 ὦ γὰρ, ἔφη, Θεάγενης, οὐχ ὄρας ὅπως τῷ δέει
 πάλλεται ὁ Πετόσιρις; Ὁρῶ, ἔφη. ἀλλὰ πῶς χρήση
 τοῖς προκειμένοις; οὐ γὰρ ἀπλῶς πολέμιος, ἀλλὰ καὶ
 ἀδελφὸς ὁ ἐναντίος. ὁ δὲ, Εὖ λέγεις, εἶπε, καὶ τοῦ
 σκοποῦ τῆς ἐμῆς διανοίας ἐστοχασμένως. νικῆσαι δ' οὖν,
 Θεοῦ νεύοντος, οὐκ ἀποκτεῖναι προήρημαι. μὴ γὰρ οὐ-
 τω ποτὲ ὄργῃ καὶ μῆνις ἐφ' οἷς προπέπονθα κρατήσειεν,
 ὡς αἵματος ἀυταδέλφου καὶ Φόνου καὶ μιάσματος
 ὀμογαστρίου ἄμυναν μὲν ἐπὶ τοῖς παρελθούσι, τιμὴν
 δὲ τινα ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν ἀλλάξασθαι. Γενναίου τὰ

to fulgore micantem, & reliqua arma firmiter circum-
 ligante: Petosiris autem vi, prout imperatum fuerat,
 extra portas truderetur, multa ad deprecandum certa-
 men clamans, & arma invitus & coactus capiens. Cum
 igitur illum conspexisset Thyamis: Bone; inquit, Thea-
 genes, an non vides, quantopere prae metu tremat Pe-
 tofiris? Video, inquit. Ceterum quo modo iis, quae sunt
 prae manibus, uteris? Neque enim simplex hostis, sed
 frater tibi obiectus est. Ille autem, Recte dicis, inquit,
 & proxime scopum meae mentis attigisti. Ego vero vin-
 cere, annuente Deo, non interficere, decrevi. Absit e-
 nim, ut tantopere ira & indignatio propter ea, quae
 antea sum passus, in me effervescat, ut cum sanguine
 fratris, & germani caede atque contaminatione vindi-
 ctam iniuriae praeteritae, honorem autem futurum com-
 mutare velim. Generosi hominis verba sunt, inquit

ρήματα, ἔφη ὁ Θεαγένης, καὶ γνωρίζοντος εὖ τὴν φύ-
σιν. ἀλλ' ἐμοὶ δῆτα, τί παραφουλάττειν ἐπιστέλλεις;
καὶ ὅς, Ὁ μὲν προκείμενος ἀγὼν, εὐκαταφρόνητος· ἀλλ'
ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράδοξα πολλάκις αἱ κατ' ἀν-
θρώπους τύχαι καιουργοῦσιν, εἰ μὲν ἐγκρατοίην, συν-
εισελεύσῃ τε εἰς τὸ ἄστυ, καὶ συνοικήσεις ἐπὶ τοῖς ὁμοί-
οις· εἰ δέ τι τῶν παρ' ἐλπίδας ἀποβαίνει, Βησσαέων
ἠγήσῃ τούτων, εὐνοίαν πρὸς σε πολλὴν ἐχόντων· καὶ
τὸν ληστρικὸν διαθλήσεις βίον, ἕως ἂν τι τέλος τῶν κα-
τά σε δεξιώτερον ὑποφῆνῃ θεός.

στ'. Ἐπὶ τούτοις ἠσπάζοντό τε ἀλλήλους σὺν δά-
κρυσιν ἅμα καὶ Φιλήμασιν. καὶ ὁ μὲν αὐτοῦ καθῆστο
ὡς εἶχε περισκοπῶν τὸ μέλλον· καὶ τῇ Ἀρσάκῃ παρ-
εἶχεν οὐκ εἰδὼς ἐντροφᾶν αὐτοῦ τῇ θεᾷ, παντοίως αὐ-
τὸν περισκοπούσῃ, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τέως ἀπολαύ-

Theagenes, & naturae vim egregie intelligentis. Mihi
vero quid, ut observem, imperas? Tum ille: Certamen
quidem propositum nihil habet periculi, ita ut facile
contemni possit: verumtamen quoniam multa, atque
ab opinione hominum aliena, saepius fortunae humanae
varietas efficit, si victor evasero, una ingredieris ur-
bem, & habitabis mecum aequali iure; sin aliquid prae-
ter spem acciderit, Bessaensium istorum, qui tibi ma-
gnopere favent, dux eris, & praedonum vitam ages,
donec aliquem finem tuis rationibus dexteriorem Deus
ostenderit.

VI. His ita compositis, complectebantur se mutuo cum
lacrimis & osculis. Et hic quidem ibi, quo fuerat habi-
tu, sedebat, circumspiciens id, quod futurum erat; &
Arsacae praebebat, inscius ipse, occasionem voluptatem
capiendi ex suo spectaculo, undiquaque illum circum-

εἰν τῆς ἐπιθυμίας ἐπιτρεπούση. ὁ δὲ Θυάμις ἐπὶ τὸν Πετόσιριν ἄρμησεν. οὐ μὲν ὑπέστη γε ἐκεῖνος τὴν ἔφοδον¹ ἀλλὰ τὴν πρώτην κίνησιν τραπείς ἐπὶ τὰς πύλας εἰσφρῆσαι εἰς τὸ ἄστν προθυμούμενος. ἀλλ' ἦνέ τε οὐδέν, ὑπὸ τῶν ἐφεστώτων ταῖς πύλαις ἀποκρουόμενος, καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους μὴ παραδέχεται² καθ' ὃ μέρος ὀρμήσειεν ἐπικελευομένων. ἀπεδίδρασκε δὴ τε ὡς εἶχε τάχους περὶ τὸν κύκλον τοῦ ἄστεος, ἤδη καὶ τὰ ὄπλα ἀποβαλὼν. συμπαρέθει δὲ κατόπιν καὶ ὁ Θεαγένης, ὑπεραγωνιῶν τε τοῦ Θυάμιδος, καὶ τῶν γινομένων μὴ πάντα ὄραν, οὐ φέρων· οὐ μὲν ἔνοπλος γε, τοῦ μή τινα λαβεῖν ὑπόνοιαν ὡς τῷ Θυάμιδι τοῦ ἔργου συνεφαιψόμενος, ἀλλ' ἔνθα καθῆστο πῶς τείχους ὑπ' ὅψει τῆς Ἀρσάκης τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ κατα-

spicienti, & oculis tum cupiditate frui permittenti. Thyamis vero ad Petosiridem contendit. Ceterum ille non sustinuit eius adventum: sed cum illum se aggredi vidisset, conversus ad portam, recipere se in urbem voluit. Sed nihil proficiebat, cum ab iis, qui ad portas stabant, reiiceretur; & hi, qui erant in muro, ad quam partem cursum direxisset, ne a quoquam reciperetur, adhortarentur. Fugiebat igitur, quanta celeritate potuit, in circuitu urbis, iam & abiectis armis. Currebat autem una quoque a tergo Theagenes, propter Thyamidem sollicitus, & non continens sese, quin videret omnia, quae fiebant: verum non armatus, ne veniret in suspicionem, quod Thyamidi esset opem laturus; sed ad eam partem muri, ad quam confederat in conspectu Arsa-

1 Ἀλλὰ τὴν πρώτην κίνησιν) In Codd. hic locus ita legitur: ἀλλὰ παρὰ (quod tamen recte abest a Palat.) τὴν πρώτην κίνησιν εἰς φυγὴν (additum hoc in Palat. & Xyl.) τραπείς ἐπὶ τὰς πύλας ἔβη, εἰς τὸ

(ita Palat. & Xyl.) εἰσφρῆται εἰς τὸ ἄστν προθυμούμενος. Quae supplementa pro glossis habenda esse vidit iam Dorv. ad Charit. p. 707.

2 Καθ' ὃ μέρος) Καθὸ μέρος omnes edd. vitiose.

Δέμενος, καὶ ταῦτα περισκοπεῖν αὐτῇ πάλιν ἀνθ' ἑαυτοῦ παρασχᾶν, συμπαραμάρτει τοῖς δρόμοις, οὔτε ἀλισκομένου τοῦ Πετοσίριδος, οὔτε καταπολὺ Φυγῆ Φθάνοντος, ἀλλ' ἀεὶ ληφθησομένῳ προσεικότες, καὶ τσοῦτον ὑπεκφεύγοντος, ὅσον εἰκὸς ἦν τοῦ ἀνόπλου καθυστερεῖν ἠπλισμένον τὸν Θύαμιν. εἰς ἅπαξ μὲν εὖν καὶ δεύτερον οὕτω περιήλασαν τὸ τεῖχος· ἀλλ' ὅτε ὁ τρίτος αὐτοῖς ἠνύετο κύκλος, ἤδη τὸ δόρυ τοῦ Θύαμιδος κατὰ τῶν μεταφρέων τ' ἀδελφοῦ κατασείοντος, καὶ μένειν ἢ βεβλήσθαι διαπειλοῦντος, ἢ πόλις δὲ ὡς ἐκ θεάτρου περιεστῶσα τοῦ τεύχους ἠβλοβέτει τὴν θεάν, τότε δὴ πως εἴτε δαιμόνιον, εἴτε τύχη τις τ' ἀνθρώπεια βραβεύουσα, καινὸν ἐπεισόδιον ἐπετραγῶδει τοῖς δρωμένοις, ὥσπερ εἰς ἀνταγώνισμα δράματος ἀρχὴν ἄλλου παρεισφέρουσα, καὶ τὸν Καλάσιριν εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν ἐκείνην, ὥσπερ ἐκ μηχανῆς σύνδρομόν τε καὶ οὐκ

ces, scutum & hastam deponens, & spectanda illi rursus pro se exhibens, sequebatur illorum cursum, neque adhuc Petosiride capto, neque longe praecurrente, sed iam iam comprehendendo simili, & tantum eatenus effugiente, quatenus consentaneum fuerat, armatum Thyamim a tergo inermis relinqui. Semel igitur atque iterum ita decurrerunt circa murum. Sed quando tertium orbem conficiebant, iam hastam Thyamide dorso fratris intentante, & manere, nisi vulnus accipere mallet, iubente, civitate autem, tanquam ex theatro, iudice & arbitra spectaculi constituta: tunc sane seu numen, seu fortuna quaedam, gubernans res humanas, nova accessione, tanquam in tragoedia, auxit ea, quae agēbantur, quasi aemulatione quadam initium alterius fabulae afferens; & Calasiridem die ac hora illa, tanquam ex composito, socium cursus, & infelicem spectatorem certaz-

εὐτυχῆ θεῶν τῶν περὶ ψυχῆς ἀγῶνι τῶν παιδῶν ἐφίστησι· πολλὰ μὲν ἀνατλόντα καὶ πάντα ¹ μηχανήσασαμενον, Φυγὰς τε ἑαυτῶ καὶ ἄλλας ξενικὰς ἐπιβιβλόντα, εἴπως ἐκκλίνειε τὴν οὕτως ἀπηγῆθεαν, ἐκνικηθέντα δὲ ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, καὶ ἰδεῖν ἅ πάσαι αὐτῶ οἱ θεοὶ προεθέσπισαν συναλαθέντα· πόρρωθεν μὲν τὰ τῆς διώξεως προκατοπτεύσαντα, ἐκ δὲ τῶν πολλὰκις προῤῥηθέντων τοὺς παιδάς εἶναι τοὺς αὐτοῦ συννόησαντα, καὶ συντονωτέροις ἢ καθ' ἡλικίαν δρόμοις ἐπὶ τῶ Φθῆναι τὴν εἰς τέλος αὐτῶν συμπλοκὴν, καὶ τὸ γῆρας βιασάμενον.

ζ'. Ὡς δ' οὖν ἐπέστη, καὶ πλησίον ἤδη συμπάρεθαι, Τί ταῦτα, ² ὦ Θύαμι καὶ Πετόσιρι; συνεχῶς ἐβόα· τί ταῦτα παῖδες; ἀνεκάλει πολλάκις. εἰ δ' οὐ-

minis liberorum de vita, constituit. Qui etsi multa perpeffus fuerat, & multa tentaverat, exfilioque se & secessu in peregrinas terras multaverat, ut tam crudele spectaculum evitare posset: tamen fato victus, videre ea, quae illi iampridem Dii oraculo praedixerant, coactus est. Et e longinquo cursum & infestationem prospiciens, ex iis, quae illi saepius praedicta fuerant, filios suos esse intellexit: intensiorique cursu, quam alioqui aetas patiebatur, antevertere illorum ultimam manuum confertionem conatus est, etiam vim faciens senectuti.

VII. Postquam igitur supervenit, & propius iam unā currebat, Quid hoc sibi vult, o Thyami & Petosiri? continue vociferabatur: quid, malum, hoc amentiae est, filii? saepius inclamabat. Illi autem, cum nondum patris

¹ Μηχανήσασαμενον) Βαλ. μηχανήσασαμενον, & mox ἄλλας pro ἄλλας, utrumque vitiose.

² ὦ Θύαμι καὶ Πετόσιρι; συν-

εχῶς ἐβόα) Absunt haec verba a Βαλ. cuius erroris causa in repetito τί ταῦτα latet.

δέπω τὴν πατρίαν γνωρίζοντες ὄψιν, τοῦ μὲν ἔτι τοῖς πτωχικοῖς ἡμφιεσμένου ῥάκεσιν, αὐτοὶ δὲ ὅλοι τῆς ἀγωνίας ὄντες, ὡς τινα τῶν ἀγυρτῶν ἢ καὶ ἄλλως ἐξεστηκότων παρήμειβον. τῶν δὲ ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ μὲν ἐθαύμαζον ὡς ἀφειδοῦντα αὐτοῦ καὶ εἰς ξιφῆρεις ἐμβάλλοντα· οἱ δὲ ὡς παραπλήγα καὶ μάτην φερόμενον ἐγέλων. ἀλλ' ὅτε συνεῖς ὁ πρεσβύτης ὑπὸ τῆς εὐτελείας τοῦ σχήματος ἑαυτὸν οὐ γνωριζόμενον, ἐγυμνάθη μὲν τῶν ἐπιβεβλημένων ῥακῶν, τὴν δὲ ἱερὰν κόμην ἀδέτον οὔσαν καθῆκε, καὶ τὸ κατ' ὤμων φορτίον, καὶ τὴν ἐν χερσὶ βακτηρίαν ἀπορρίψας, ¹ ἔστη κατὰ πρόσωπον, καὶ ὤφθη γεραρός τε καὶ ἱεροπρεπῆς, ὑπώκλασέ τε ἡρέμα, καὶ τὰς χεῖρας εἰς ἱκετηρίαν προτείνας, ² ὦ τέκνα, σὺν δάκρυσιν ἀνωλόλυξεν, οὗτος

vultum agnoscerent, adhuc mendicorum pannis vestiti, & ipsorum animus totus esset in certamine, tanquam aliquem circulatorem, aut alioqui non satis mentis com-
potem, praeteribant. Ex iis vero, qui erant in muro, nonnemo mirabatur, quod sibi non parceret, & inter digladiantes sese coniiceret: aliqui vero tanquam amen-
tem, & frustra sese medium inferentem, ridebant. Cum igitur senex intellexisset, se propter vilitatem habitus non agnosci, deiecit pannos, quibus desuper erat indu-
tus, & sacram comam, cum non esset religata, promi-
sit, ac onere, quod gerebat in humeris, cum baculo, quem habebat in manibus, abiecto, stetit adversus, & facie ipsis paruit veneranda ac pontifice digna, sensim-
que se curvavit, & manus supplices protendens, lacri-
mis obortis, eiulando inquit: O filii, en ego sum Calasi-

¹ Ἔστι κατὰ πρόσωπον, καὶ ὤφθη γεραρός τε καὶ ἱεροπρεπῆς, ὑπώκλασέ τε ἡρέμα, καὶ τὰς χεῖρας) De-
ficiunt haec verba in Basil. quae

recte e tribus Codicibus Com-
melinus restituit, & ad exorna-
tionem totius loci exprime faci-
ciunt.

ἐγὼ Καλάσιρις, οὗτος ἐγὼ πατὴρ ὁ ὑμέτερος· αὐτοῦ στή-
 τε, καὶ τὴν ἐκ μοιρῶν μανίαν στήσατε, τὸν Φύντα καὶ
 ἔχοντες καὶ αἰδεσθέντες. τότε οἱ μὲν παρεΐθησαν, καὶ
 κατενεχθῆναι μικρὸν ἀπολιπόντες, προσέπιπτον ἄμφω
 τῷ πατρὶ, καὶ τοῖς γόνασι περιφύντες, πρῶτα μὲν ἀτε-
 νέστερον ἐνορῶντες, διηκριβοῦντο τὸν ἀναγνωρισμὸν. ὡς δὲ
 οὐ Θάσμα τὴν ὄψιν, ἀλήθειαν δὲ, ἐγνώρισαν, πολλὰ
 ἄμα καὶ ἐξ ἐναντίων ἔπασχον. ἤδαντο ἐπὶ τῷ Φύντι σω-
 ζομένῳ παρ' ἐλπίδας· ἐφ' ἣ κατελαμβάνοντο πράξει,
 καὶ ἠνιῶντο καὶ ἠσχύνοντο· τῆς ἀδελφίας τῶν ἀποβη-
 σομένων εἰς ἀγωνίαν καθίσταντο. καὶ ταῦτα ἔτι· τῶν
 ἐκ τῆς πόλεως θαυμαζόντων, καὶ λεγόντων μὲν οὐδὲν,
 οὐδὲ πραττόντων, ὥσπερ δὲ ἀχανῶν ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ
 τοῖς γεγραμμένοις παραπλησίῳ, πρὸς μόνην τὴν θεῶν
 ἐπτοημένων, ἕτερον ἐγίγνετο παρεγκύκλημα τοῦ δρά-
 ματος. ἡ Χαρίκλεια κατ' ἴχνος ἐφεπομένη τοῦ Κα-

ris, en ego sum vester pater. Hic iam consistite, & fu-
 rorem, qui malo fato exortus est, compescite, cum pa-
 trem & habeatis, & revereri debeatis. Iam tum langue-
 bant, tantumque non collapsi, provoluti sunt ad genua
 patris, & amplexi, primum defixis oculis intuebantur,
 examinantes illius agnitionem: deinde, postquam non
 spectrum esse, sed ipsum revera, cognoverunt, variis
 affectibus & inter se contrariis commovebantur. Lae-
 tabantur propter parentem, praeter spem superstitem
 conspectum: excruciabantur & erubescabant propter
 actionem in qua deprehensi fuerant: & erant solliciti
 ob futurorum incertitudinem. Haec autem adhuc iis, qui
 erant in urbe, mirantibus, & neque dicentibus quidquam,
 neque agentibus, verum paene stupentibus prae inscitia,
 & pictorum similibus ad solum spectaculum arrectis,
 alius actus obiter inferebatur fabulae. Chariclea, vesti-

λασίριδος, καὶ πόρρωθεν ἀναγνωρίσατα τὸν Θεαγένην,
 (ὅξυ γάρ τι πρὸς ἐπίγνωσιν ἐρωτικῶν ὄψις, καὶ κίνη-
 μα, πολλάκις καὶ σχῆμα μόνον· καὶν πόρρωθεν ἢ καὶν
 ἐκ νώτων τῆς ὁμοιότητος τὴν Θαντασίαν παρέστησεν)
 ὥσπερ οἰστρηθεῖσα ὑπὸ τῆς ὄψεως, ἐμμανὴς ἐπ' αὐτὸν
 ἵεται καὶ περιφύσα τοῦ ἀυχένος ἀπρίξ εἶχετο καὶ ἐξ-
 ἠρτητο, καὶ γοεροῖς τισι κατησπάζετο θρήνοις. ὁ δέ,
 οἶον εἰκὸς, ὄψιν τε ρυπῶσαν καὶ πρὸς τὸ αἰσχρότερον
 ἐπιτετηθευμένην ἰδῶν, καὶ ἐσθῆτα τετρυχωμένην, καὶ
 κατέρρωγυῖαν, ὥσπερ τινα τῶν ἀγειρουσῶν καὶ ἀλη-
 θῶς ἀλήτιν, διωθεῖτο καὶ παρηγκωνίζετο. καὶ τέλος
 ἐπειδὴ οὐ μεθίει, ὡς ἐνοχλοῦσαν καὶ τῇ θεᾷ τῶν ἀμ-
 φι Καλάσιριν ἐμποδῶν ἵσταμένην, καὶ διερράπισεν.
 ἢ δέ, ὦ Πύθειε, πρὸς αὐτὸν ἡρέμα· οὐδὲ τοῦ λαμπα-

giis insequens Calasiridem, cum e longinquo cognovif-
 fer Theagenem, (acris est enim in cognoscendo aman-
 tium adspectus, saepiusque motus tantum & habitus,
 quamvis e longinquo, aut etiam a tergo, similitudinis
 opinionem praebeuit) tanquam ista illius adspectu, furi-
 bunda ad ipsum fertur, & haerens in amplexu, e collo
 nulla voce edita pendebat, lugubribusque quibusdam
 lamentis eum salutabat. Ille autem, ut est verisimile,
 vultum squalidum, & ex industria contaminatum &
 pollutum, videns, & vestem vilem ac laceram, veluti
 aliquam ex circulatricibus, & revera vagabundam, re-
 pellebat ac reiiciebat: & ad extremum, cum non desi-
 steret, tanquam sibi molestae, & spectaculum illud Ca-
 lasiridis impediendi, etiam alapam inflixit. Illa autem, o
 Pythie, submisit ad illum, neque faculae amplius re-

1 Ἰδῶν) Abest hoc verbum a e Bas. illud reduxit; iniurius ta-
 Palat. & Xyl. Quo tamen eiecto, men in hoc, quod uncis include-
 nescio quomodo tota oratio stare rit, e quibus nos illud optimo
 possit. Vidit hoc iam Commel, qui iure exemisse putamus.

δίου μέμνησαι; καὶ τότε Θεαγένης ὥσπερ βέλει τῷ
 ῥήματι βληθεὶς, καὶ τῶν συγκειμένων αὐτοῖς¹ συμ-
 βόλων τὸ λαμπάδιον γνωρίσας, ἐνατενίσας τε καὶ
 ταῖς βολαῖς τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Χαρικλείας,² ὥσπερ
 ὑπ' ἀκτῖνος ἐκ νεφῶν διαπτούσης καταυγασθεὶς, πε-
 ριέβαλλέ τε καὶ ἐνηγκαλίζετο· καὶ τέλος τὸ πρὸς τῶν
 τείχει σύμπαν μέρος καθ' ὃ προκαθῆστο ἡ Ἀρσάκη δι-
 οιδουμένη, καὶ οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας ἤδη τὴν Χαρίκλειαν
 θεωμένη, σκηνογραφικῆς ἐπληροῦτο θαυματουργίας.

ἦ. Πέλυτο μὲν ἄβυσσος ἀδελφῶν πόλεμος, καὶ
 ἀγῶν ὁ δι' αἵματος κριθήσεσθαι προσδοκώμενος, εἰς
 κωμικὸν ἐκ τραγικοῦ τὸ τέλος κατέστρεφε. πατὴρ τοῦς
 παῖδας ξιφῆρεις ἐπ' ἀλλήλους καὶ μονομαχοῦντας θεα-
 σάμενος, καὶ ὁ τὸν παρὰ τοσοῦτον τῶν τέκνων θάνα-
 τον ἐν ὀφθαλμοῖς τοῖς γεννήσασι δυστυχῆσαι κινδύ-

cordaris? Tum Theagenes, verbo illo tanquam iaculo
 ictus, & ex constitutis inter illos tefferis faculam co-
 gnoscens, defixisque oculis contuitus, & obtutu Cha-
 ricleae tanquam ex nubibus radio emicante illustratus,
 in collum invadebat: postremo tota pars ad murum, in
 quo federat Arface tumens, & non sine zelotypia iam
 Charicleam adspiciens, plena erat scenica quadam mi-
 rificaque repraesentatione.

VIII. Diremtum est nefarium bellum inter fratres,
 & certamen, quod cruentum fore putabatur, in comi-
 cum finem ex tragico defuit. Pater, filios armatos con-
 tra sese, singulari certamine dimicantes conspiciatus, qui
 eo discriminis venerat, ut paene oculis parentis infelix

¹ Συμβόλων) Bas. συμβόλοις·
 vitiose.

² Ὡσπερ ὑπ' ἀκτῖνος ἐκ νεφῶν
 διαπτούσης) Praeclare ita hunc lo-
 cum emendavit Dorvill. ad Char.

p. 362. Nam proprium hoc de ful-
 gure & stellis traiciantibus ver-
 bum. Vulgo: ὥσπερ ἐκ νεφῶν ὑπὸ
 ἀκτῖνος διαπτούσης.

νεύσας, εἰρήνης αὐτὸς ἐγένετο πρύτανις· διαδραῖναι μὲν τὸ προσωρισμένον ἐκ μοιρῶν ἀδυνατήσας, εἰς καιρὸν δὲ ἐπιστῆναι τοῖς ἀποκεκληρωμένοις εὐτυχήσας. παῖδες τὸν Σύντα μετὰ δεκαετοῦς ἄλης χρόνον ἐκομίζοντο· καὶ τὸν αἴτιον τῆς ἐπὶ τῇ προφητεῖᾳ καὶ μέχρως αἵματος στάσεως, αὐτοὶ μικρὸν ὕστερον κατέστρεφον, καὶ τοῖς τε συμβόλοις τῆς ἱερωσύνης ἀναδοῦντες παρέπεμπον. ἐφ' ἅπασιν δὲ τὸ ἐρωτικὸν μέρος τοῦ δράματος, ἡ Χαρίκλεια καὶ ὁ Θεαγένης, ¹ ἐπήμαζεν, ἀραῖοι καὶ χαρίεντες οὕτω νέοι, παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἀλλήλους ἀπειληφότες, καὶ πλέον τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἐφ' ἑαυτοῦς θῆσαν τὴν πόλιν ἐπιστρέφοντες. ἐξεχύθη γοῦν πᾶσα διὰ πυλῶν, καὶ τὸ προκειμένον πεδίον ἐπλήρου διὰ πάσης ἡλικίας· τοῦ μὲν ἐφηβεύοντος τῆς πόλεως, καὶ εἰς ἀνδρας ἄρτι παραλλάττοντος, τῷ Θεαγένει ² προστρέ-

mors liberorum subiiceretur, ipse pacis fiebat arbiter. Qui effugere quidem fatorum necessitatem non poterat: ceterum tempori ad ea, quae definita fuerant, veniens, fortunae successu usus videbatur. Filii parentem post decennalem erroris intercapedinem recuperabant, & eum, qui fuerat causa propemodum cruentae propter antistitium seditionis, ipsi paullo post coronabant, sacerdotii-que insignibus ornatum deducebant. Inter omnia vero amatoria pars fabulae, Chariclea atque Theagenes, formosi & venusti iuvenes, cum praeter omnem spem & opinionem se recuperassent, vigebat, & magis, quam cetera, urbem ad spectaculum sui convertebat. Effusa namque fuerat per portas, & patentem campum frequentia cuiuslibet aetatis impleverat: parte civitatis pubere, & virilem aetatem tum primum attingente, accur-

¹ Ἐπήμαζεν) Palat. ἐπήμα- ² Προστρέχοντος) Bas. vitiose:
ζον, quod praeferebat Commel. *πριστρέχοντες.*

χοντος· τῷ δὲ Θυάμιδι τῆς ἀκμαζούσης ἡλικίας, καὶ τοὺς ἀνδράς ὀλοκλήρως πληρούσης, καὶ τι καὶ ἀναγνωρίζειν τὸν Θυάμιν ἐχούσης. τὸ δὲ παρθενεῦον τοῦ ἄστεος, καὶ νυμφῶνας ἤδη φανταζόμενον, τὴν Χαρίκλειαν περιεῖπε· πρεσβυτικὸν δὲ καὶ ἱερὸν ἅπαν γένος ἐδορυφόρει τὸν Καλάσιριν· καὶ πομπή τις ἱεροπρεπῆς αὐτοσχέδιος ἐστέλλετο· τοὺς μὲν Βησσαεῖς τοῦ Θυάμιδος ἀποπέμφαντος, καὶ χάριν τε τὴν γενομένην ὑπὲρ τῆς προθυμίας ὁμολογήσαντος· καὶ βοῦς μὲν ἑκατὸν, χίλια δὲ πρόβατα, καὶ δραχμὰς ἐπάστῳ δέκα μικρὸν ὑστερον καὶ εἰς πληρουμένην τὴν σελήνην, ἀποστέλλειν ἐπαγγειλαμένου· τὸν αὐχένα δὲ ὑπάγοντος ταῖς χερσὶ τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν πορείαν ἐπικουφίζοντος, καὶ τὴν βᾶσιν τοῦ πρεσβύτου πρὸς τὸ παρ' ἐλπίδα χαῖρον ἡμέρα παραλυομένην ἐφεδράζοντος. ἐποίει δὲ ταυτὸν ἐκ πατέρων καὶ ὁ Πετόσιρις· καὶ ὑπὸ λαμπάσιν ἡμέραις ἐπὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσίδος κατήγετο ὁ

rente ad Theagenem; ad Thyamidem vero, florentis aetatis, & exacta maturitate viros constituentis, atque etiam per aetatem Thyamim cognoscentis. Porro virginea urbis portio, de sponso iam cogitans, ad Charicleam adhaerescebat. Senile autem & sacrum genus totum stipabat Calafiridem. Atque ita pompa quaedam sacra repente constiterat, cum Thyamis Bessaenses remisisset, gratiasque illis pro navata sibi cupide opera egisset, boves centum, mille vero oves, & singulis decem drachmas paullo post ad plenilunium se missurum promittens; collum vero manibus patris subiiceret, & itineris molestiam levaret, incessumque fenis, prae insperato gaudio sensim languefactum ac dissolutum, suffulciret & sustentaret. Faciebat vero idem ex altera parte Petosiris: & cum facibus accensis deducebatur in templum Idis

πρεσβύτης, ὑπὸ κράτῳ καὶ εὐφημία πολλῇ δορυφορού-
 μενος, πολλῶν ἅμα συρίγγων καὶ αὐλῶν ἱερῶν ἐπη-
 χούτων, καὶ πρὸς χοροὺς ¹ τὸ ἀγέρωχον τῆς ἡλικίας
 ἐκβακχεύοντων. οὐ μὴν οὐδὲ ἡ Ἀρσάκη κατόπιν ἐλεί-
 πετο τῶν δρωμένων· ἀλλ' ἴδιον δορυφόρημα καὶ πομ-
 πείαν καθ' ἑαυτὴν ὑπέρογκόν τινα σοβοῦσα, ² ὄρμους
 καὶ πολὺν χρυσὸν ἐπέβαλεν εἰς τὸ Ἴσιον, οὕτως μὲν
 δοκεῖν, διάπερ καὶ ἡ λοιπὴ πόλις· ἐκ μόνου δὲ τοῦ
 Θεαγένους τὸν ὀφθαλμὸν ἀναρτήσασα, καὶ πλεόν τῶν
 ἄλλων τῆς ἐκείνου θεᾶς ἐμφορουμένη· οὐ μὴν ἔχουσα
 γε καθαρὸν τὸ εὐθύμημα ἠδόμενον. ἀλλὰ τὴν Χαρί-
 κλειαν ὁ Θεαγένης ἐξ ὠλένης χειραγωγῶν, καὶ τὴν
 ὀχλικὴν ἐπιφορὰν ἀναστέλλων, δριμύ τι τῇ Ἀρσάκῃ
 ζηλοτυπίας κέντρον ἐπέβαλεν. ὡς οὖν ³ ἐντὸς ἐγεγόνει
 τῶν ἀναικτόρων ὁ Καλάσιρις, ρίπτει μὲν ἑαυτὸν ἐπὶ πρό-

fenex, plausu & gratulationibus stipatus, multis simul
 fistulis & tibiis facris resonantibus, & ad tripudia fer-
 ventem & vegetam aetatem exfuscitantibus. Porro nec
 Arsace a tergo relinquebat ea, quae fiebant; sed suam
 quoque catervam & comitatum seorsim magno cum fa-
 ctu ostentans sequebatur: monilia multumque auri in
 templum Isidis imposuit, eo quidem praetextu, quod ex-
 emplum reliquae urbis imitaretur; ex solo vero Thea-
 gene suspendens oculos, & prae ceteris illius conspectu
 perfruens, nec tamen sincero erga illum studio se ob-
 lectans. Porro cum Charicleam Theagenes manu tenens
 duceret, turbamque confertam removeret, acrem quen-
 dam zelotypiae stimulum Arsacae infixit. At Calasiris,
 ut ingressus est interiorem templi partem, procidit in

1 Το ἀγέρωχον τῆς ἡλικίας) Fe-
 rocem, exultantem iuventutem. Ma-
 le Palat. & Xyl. τὸν ἀγέρωχον τῆς
 ἡλικίας.

2 Ὀρμους) Abest a Bas. additum
 a Commelino e Palat. & Xylandri
 libro.

3 Ἐντὸς) Bas. ἐκτός male.

σωπον' τοῖς δὲ ἴχνεσι προσΦύς τοῦ ἀγάλματος, ὠρῶν τε ἐπιπλείστον οὕτως ἔχων, ὀλίγου μὲν ¹ καὶ ἐκθανεῖν ἐδέησεν. ἀναλαβόντων δὲ τῶν περιεστώτων, μόλις διαναστάς, καὶ σπείσας τε τῇ θεῷ καὶ κατευξάμενος, ἀφελὼν τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς τὸν τῆς ἱερωσύνης στέφανον, τὸν παῖδα τὸν Θύαμιν κατέστεφεν· αὐτὸς μὲν ἤδη γηραιὸς τε εἶναι πρὸς τὸ πλήθος εἰπὼν, καὶ ἄλλως προορῶν ² τὴν τελευταίην πλησιάζουσαν· τὸν δὲ παῖδα πρεσβύτερον ὄντα τοῦ γένους, χρεωστῆσθαι τε τὰ σύμβολα τῆς προφητείας ἐκ τοῦ νόμου· καὶ ἰκανῶς τε ἔχειν ψυχῆς τε ἅμα καὶ σώματος πρὸς τὰς ἱερωσύνης λειτουργίας.

Ζ'. ³ Ἐκβοησάντων δὲ πρὸς ταῦτα τοῦ δήμου, καὶ συγκατατίθεσθαι διὰ τῶν ἐπαίνων παραδηλούντων,

faciem, & cum vestigiis simulacri incubaret, multoque tempore ita maneret, parum aberat, quin moreretur. Revocantibus autem eum ad sese circumstantibus, vix confurgens, cum libasset Deae, vota nuncupasset, demens suo capiti sacerdotii coronam, filium Thyamidem coronabat, se iam senem esse, ad multitudinem dicens, & alioqui sibi imminere mortem prospicere; filio vero maiori natu & deberi insignia antistitii lege, & illum satis habere dotum animi & corporis ad sacerdotii munia obeunda.

IX. Cum ad haec populus exclamasset, seque approbare laudibus & praeconiis significasset, ipse templi quan-

¹ Καὶ ἐκθανεῖν) Ex Euripide Hec. 246, & Heracl. 560, haec ῥῆσις videtur petita.

² Τὴν τελευταίαν) Sic Baf. Reliqui omnes τὴν τελευταίαν, sc. ἡμέραν, quod magis graecum videtur.

³ Ἐκβοησάντων -- τοῦ δήμου,

καὶ -- παραδηλούντων) Exquisitior hanc σύνθεσιν habet Cod. Pal. vulgarem rationem exhibet Baf. ἐκβοησάντος, servato tamen altero παραδηλούντων. Mihi tamen τοῦ δήμου glossa τῶν πολλῶν vel sim. videtur.

αὐτὸς μὲν τοῦ νεῶ μέρος τι καταλαβὼν, ὃ δὴ τοῖς προ-
 Φητεύουσιν ἀποκεκλήρωτο, τοὺς τε παῖδας ἔχων ἅμα
 καὶ τοὺς περὶ τὸν Θεαγένην, ἐγκατέμεινεν· οἱ λοιποὶ
 δὲ εἰς οἴκησιν ἕκαστος τὴν ἑαυτῶν ἀπεχώρου. ἀπεχώ-
 ρει δὲ καὶ ἡ Ἀρσάκη· μόλις μὲν καὶ πολλάκις ἀνα-
 στρέφουσα, καὶ πλείονι θεραπεΐα δῆθεν τῇ περὶ τὴν
 θεὸν ἐναλύουσα· πλὴν ἀλλ' ἀπεχώρει γε ὄψε' ἔπειτα,
 καὶ θαμὰ πρὸς τὸν Θεαγένην, ἕως ἔξην, ἐπιστρέφου-
 σα. ἔπει δ' οὖν εἰς τὴν βασιλείου αὐλὴν ἦλθε, διαμ-
 πᾶς ἐπὶ τὸν θάλαμον ἔτετο, καὶ καταβαλοῦσα ἑαυτὴν
 ἐπὶ τῆς κλίνης, ὡς εἶχε σχήματος, ἔκειτο ἀναυδος·
 γύναιον καὶ ἄλλως πρὸς ἄσημον ἠδονὴν ἐπίφορον, τότε
 δὲ πλέον ὑπὸ θεᾶς ἀμάχου τῆς Θεαγένους, καὶ τὰς
 πῶποτε εἰς πείραν ἐλθούσας ὄψεις ὑπερπαιούσης, ἀνα-
 καιόμενον. παννύχιος γοῦν ἔκειτο, ¹ πυκνὰ μὲν πρὸς
 ἑκατέραν πλευρὰν τὸ σῶμα διαστρέφουσα, πυκνὰ δὲ

dam partem occupans, quae antistitibus est attributa,
 filios una secum habens & Theagenem, ibi mansit. Re-
 liqui vero in suam quisque domum discedebant. Disce-
 debat & Arface, vix quidem, & saepius revertens,
 quasique maiori observantia circa Deam immorans: ve-
 rumtamen discedebat aliquando, identidem sese ad Thea-
 genem, quamdiu licuit, convertens. Postquam igitur in
 regiam aulam est ingressa, recta ad thalamum ibat, &
 deiiciens sese in lectum, eo habitu, quo fuerat, iacebat,
 nulla voce edita: muliercula alioqui proclivis in libidi-
 nem, tum vero praecipue conspectu formae Theagenis
 excellentis, & reliquas omnes, quascunque antea co-
 gnoverat, superantis, inflammata. Iacebat igitur tota
 nocte, subinde in alterum latus corpus obvertens, iden-

1 Πυκνὰ μὲν --- διαστρέφουσα) Colores huius loci desumpti ex Ho-
 mer. Iliad. α', 5, 10 seq.

καὶ βύβιον ἐπιστένουσα, νῦν μὲν ὀρθουμένη, νῦν δὲ
 ὀκλάζουσα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, καὶ τῆς ἐσθῆτος ἑαυτὴν
 κατὰ μέρος ἀπογυμνοῦσα, καὶ αὖθις ἀθρόον ἐπὶ τὴν
 εὐνὴν καταφέρουσα· καὶ ποτε καὶ παιδίσκην ἀπροθα-
 σίστως προσκαλέσασα, αὖθις ἀπέπεμπεν οὐδὲν ἐπι-
 στείλασα. καὶ ἀπλῶς εἰς μανίαν ἐλάνθανε λοιπὸν ὁ
 ἔρωσ ὑποφερόμενος, ἕως δὴ τις πρεσβύτες, ὄνομα Κυ-
 βέλη, τῶν θαλαμηπόλων καὶ συνήθως τὰ ἐρωτικά τῇ
 Ἀρσάκῃ διακονουμένων, εἰσδραμοῦσα εἰς τὸν θάλα-
 μον, (ἔλαβε γὰρ αὐτὴν οὐδ' ὅτι οὖν τῶν γιγνομένων,
 ἅτε λύχνου φαίνοντος καὶ οἶον συνεξάπτοντος τῇ Ἀρ-
 σάκῃ τὸν ἔρωτα) Τί ταῦτα, ἔλεγεν, ὦ δέσποινα; τί
 σε νέον ἢ καινὸν ἀλγύνει πάθος; τίς πάλιν ὀφθεῖς,
 τὴν ἐμὴν διαταράττει τροφίμην; τίς οὕτως ἀλαζῶν καὶ
 ἐκθρων, ὡς τοῦ κατὰ σε τοσούτου κάλλους μὴ ἠττή-
 σθαι, μηδὲ εὐδαιμονίαν ἠγεῖσθαι τὴν σὴν ἐράσμιον

tidemque vehementius ingemiscens, nunc se erigens,
 nunc in strato labans, & magna ex parte veste sese nu-
 dans, & rursus repente in lectum corruens. Aliquando
 & ancilla vocata sine causa, nihil dans mandatorum,
 iterum eam ablegabat. Denique in furorem illam insciis
 omnibus in posterum egisset amor, nisi quaedam anus,
 nomine Cybele, custos cubilis, & rerum Venerearum
 Arsaces ministra, incurrisset in thalamum: (neque enim
 illa clam erat quidquam eorum, quae fiebant, tanquam
 lucente candela, & flammam Arsaces amori addente)
 Quid haec, malum, domina? inquires. Nam quis te no-
 vus aut inusitatus affectus excruciat? Cuiusnam conspe-
 ctus meam turbat alumnam? Quis est adeo insolens atque
 amens, qui tanta tua forma non capiatur, neque feli-
 citatem ducat esse singularem, tuam Veneream confue-

ὀμιλίαν, ἀλλὰ νεῦμα τὸ σὸν καὶ βουλὴν ὑπερφρονεῖς
 ἔξειπε μόνον, ὧ γλυκύτετον ἐμοὶ παιδίον οὐδεὶς οὕτως
 ἀδαμάντινος, ὡς μὴ τοῖς ἡμετέροις ἀλῶναι θελγῆτρως.
 ἔξειπε, καὶ ¹ οὐκ ἂν φθάνοις ἀνύουσα τὰ κατὰ γνώ-
 μην. ἔργοις δὲ οἶμαι πολλάκις τὴν πεῖραν εἰληφας.

1. Ἡ μὲν ταῦτα καὶ ὁμοια ἕτερα κατεπήδε, ² πελ-
 λὰ τοῖς ποσὶ τῆς Ἀρσάκης προσκνυζομένη, καὶ παν-
 τοίαις κολακείαις ἐξειπεῖν τὸ πάθος ἐπειγομένη. ἡ δὲ,
 μικρὸν ἐΦησυχάσασα, Βέβλημαι, εἶπεν, ὦ μήτηρ,
 ὡς οὐπω πρότερον· καὶ πολλὰ δὴ πρὸς σοῦ καὶ πολ-
 λάκις εὔ παθοῦσα ἐν ὁμοίαις ταῖς χρεῖαις, οὐκ οἶδα
 εἰ καὶ νῦν ἔξω κατορθοῦσαν. ὁ γὰρ τοι πόλεμος ὁ πρὸ
 τῶν τειχῶν τήμερον, ὀλίγου μὲν συγκροτηθεὶς, ³ ἀβρόον
 tudinem, sed nutum tuum & voluntatem contemnat?
 Expone mihi tantum, suavissima filiola. Nemo est adeo
 adamatinus, quin nostris capi possit blanditiis & ille-
 cebris. Expone quamprimum, & non frustraberis suc-
 cessu ex animi sententia. Re ipsa vero saepius, ut exi-
 stimo, id ipsum experta es.

X. Ista quidem haec, & alia horum similia, accinebat,
 multum pedibus Arfaces abblandiens, & variis adulationi-
 nibus ab illa confessionem affectus flagitans. Illa autem,
 cum paullulum quievisset, Accepi vulnus, inquit, mater,
 quantum antea nunquam: cumque multis beneficiis, &
 faepe, sim a te in similibus casibus affecta, haud scio,
 an nunc sis eadem felicitate rem gestura. Bellum enim,
 quod ad muros hodie propemodum commissum fuerat,

1 Οὐκ ἂν φθάνοις ἀνύουσα) Vi-
 tiose Vatic. φθάνοις, & in margi-
 ne notatum ὑστερήσης, quae glof-
 sa irrepsit in Bas. ed. pro φθάνοις
 ita exhibentem.

2 Πελλὰ τοῖς ποσὶ τῆς Ἀρσάκης
 προσκνυζομένη) Legendum videtur:
 πολλὰ τοῖς ποσὶ τῆς Ἀρσάκης προσ-

κνυζομένη. Ultimum suppeditat li-
 ber Palat. e quo eodem mox cor-
 reximus παντοίαις κολακείαις, pro
 παντοίας κολακείας, quod nihili est.

3 Ἀβρόον δὲ κατασταλεῖς) In-
 ferta haec e Palat. & Xyl. In Bas.
 absunt. Paulo ante ὀλίγον Cod.
 Taur. apud Dorv. ad Char. p. 85.

δὲ κατασταλαῖς, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀναίμακτος ἀπε-
 Φάνθη, καὶ εἰς εἰρήνην κατέστρεψεν· ἐμοὶ δὲ ἀρχὴ τις
 ἀληθεστέρου πολέμου, καὶ τραῦμα οὐ μέρους μόνον ἢ
 μέλους, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς αὐτῆς γέγονε, τὸν ξένον
 ἐκεῖνον νεανίαν, τὸν τῷ Θυάμιδι κατὰ τὴν μονομαχίαν
 παραθέοντα, οὐκ εὐτυχῶς ἐπιδείξας. οἶσα που πάν-
 τως, ἰ ᾧ μῆτερ, ὃν λέγω· οὐ γὰρ μικρῷ τῷ μέσῳ
 τοὺς ἄλλους τῷ κάλλει κατήστραπτεν, οὐδ' ὥστε
 καὶ ἄγροικόν τινα λαβεῖν καὶ τῶν καλῶν ἀνέραστον,
 μήτοι γε δὴ σε καὶ τὴν σὴν πολυπειρίαν. ὥστε, ᾧ Φιλ-
 τάτη, τὸ μὲν βέλος τοῦμόν ἔγνωκας· ἄρα δέ σοι κι-
 νεῖν πᾶσαν μηχανὴν, πᾶσαν πρεσβυτικὴν ἰῦγγα καὶ
 αἰμυλίαν, εἴπερ δὴ βούλει σοι περιεῖναι τὴν τροφίμην·
 ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως βιώσομαι, μὴ πάντως ἐκεῖνου τυγ-
 χάνουσα. Γινώσκω, ἔφη, τὸν νεανίαν, ἢ γραῦς. εὐρύς

aliis quidem incruentum fuit, & in pacem desinit; mihi
 vero initium verioris belli, & vulnus non partis tantum
 alicuius, aut membri, sed etiam ipsius animae, exstitit,
 cum peregrinum illum adolescentem, qui iuxta Thyamim
 sub monomachiae tempus currebat, infeliciter mihi
 ostendisset. Scis omnino, mater, quem dicam. Neque
 enim parvo intervallo reliquorum formam sua, tanquam
 fulgore quodam, obruebat, adeo ut neque agrestem
 quemquam, & prorsus ab amore pulchritudinis alienum,
 id latuerit, nedum tuam multiplicem sapientiam latere
 possit. Quamobrem, carissima, cum vulnus meum co-
 gnoveris, tempus est, ut omnem admoveas machinam,
 omnem anilem fascinum, & blanditias, si quidem tuam
 alumnam superstitem esse volueris. Neque enim est ulla
 ratio, quae me possit in vita retinere, nisi omnino illo
 posita fuero. Novi, inquit anus, adolescentem. Lato fuit

ἰ ᾧ μῆτερ) Cod. Taur. ᾧ μητέ- tamen e sequenti ὃν enatam hanc
 ριον, non utique male: suspicor lectionem.

τις ἦν τὰ στέρνα καὶ τοὺς ἄμους, καὶ τὸν αὐχένα ὄρ-
 θιον καὶ ἐλεύθερον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους αἶρων, καὶ εἰς
 κορυφὴν τοὺς ἀπαντας ὑπερέχων γλαυκιῶν τὸ βλέμ-
 μα, καὶ ἔραστον ἅμα καὶ γοργὸν προσβλέπων ὁ κα-
 ταβόστρυχός που πάντως ἐκεῖνος, τὴν παρειὰν ἄρτε
 ξανθῶ τῷ ἰούλω¹ περιστέφων, ᾧ γυναικίον τι ξενικόν,
 οὐκ ἄωρον μὲν, ἄλλως δὲ ἰταμόν, ὡς ἐδόκει, προσ-
 δραμὸν αἰφνίδιον περιέφου, καὶ περιπλακὲν ἐξήρτητο.
 ἢ οὐ τοῦτον λέγεις, ᾧ δέσποινα; Τοῦτον, ἔφη, μαμμί-
 διον· εὖ γάρ με καὶ τὸ παράσημον ὑπέμνησας, τὴν
 ἀλιτήριον ἐκεῖνην, καὶ τῶν ἀπ' οἰκήματος² ἐπὶ μακρῶ
 καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἐπιτετηθευμένῳ κάλλει, μέγα
 μὲν φανταζομένην, πλὴν ἀλλ' ἐμοῦ γε³ δὴ εὐτυχεῦ-
 σαν πλέον, ἢ τοιοῦτον κεκλήρωται τὸν ἐρώμενον. βραχὺ

pectore, & latis humeris, collo erecto & ingenuo su-
 pra ceteros eminens, & ut uno verbo tanquam fasti-
 gio rem absolvam, omnes superans; igne micantes ha-
 bens oculos, amanter & severe simul adspiciens: ille,
 qui omnino delicate capillum nutrit, & genas nunc pri-
 mum flava lanugine vestit; ad quem muliercula quae-
 dam peregrina, non deformis quidem, sed insigniter im-
 pudens, ut videbatur, subito accurrens, adhaerens illi;
 & circumfusa ex illo dependebat. An non hunc dicis,
 hera? Hunc, inquit, mater. Recte enim mihi & insigne
 in memoriam reduxisti, os illud impurum & scelera-
 tum, cui forma longo tempore domi asservata, quoti-
 diana tamen & fucata, animos attollit: attamen me lon-
 ge felicior est, quae eiusmodi nacta sit amasium. Ad haec

¹ Περιστέφων) Inepte Palatin.
 cum Xyl. περιστρέφων.

² Ἐπὶ μακρῶ) Ita omnes, ex-
 cepto Palatin. in quo ἐπὶ μικρῶ,
 quod verum putabat Commel.

³ Δὴ εὐτυχεῦσαν) Cod. Taur.
 apud Dorv. ad Char. p. 681: διευ-
 τυχοῦσαν, una voce, Μοx omnes
 vitiose ἢ τοιοῦτον.

δὴ πρὸς ταῦτα καὶ σεσηρὸς ὑπομειδιάσασα ἡ πρεσβύ-
τις, Θάρσει, ἔφη, ὦ δέσποινα. εἰς τὴν τήμερον ἐκεῖνη
καλὴ τῷ ξένῳ νενομίσται· εἰ δέ σοι καὶ τῷ σῶ κάλ-
λει προστυχεῖν αὐτὸν ἀνύσαιμι, χρυσᾷ Φασι χαλ-
κείων ἀλλάζεται, ὡς ἐταιρίδιον τὸ ἐβελάστειον ἐκεῖνο
καὶ μάτην θρυπτόμενον παραγκωνισάμενος. ¹ Εἰ γὰρ
οὔτω ποιήσεως, Κυβέλιον φίλτατον, δυοῖν δι' ἐνός μοι
γενήσῃ νόσων ἰατρός, ἔρωτος τε καὶ ζηλοτυπίας, τοῦ
μὲν ἐμπλήσασα, τῆς δὲ ἀπαλλάξασα. καὶ ἡ, Γενή-
σεται, εἶπεν, τό γε ἐπ' ἐμοί. σὺ δέ μοι σαυτὴν ἀνα-
λαμβάνειν, καὶ τὸ παρὸν ἡσυχάζειν, μηδὲ δυσθυμοῦ-
σαν προαποκάμνειν, ² ἀλλ' εὐελπιν εἶναι.

ιβ'. Ταῦτ' εἶπε, καὶ ἀφελούσα τὸν λύχνον, ἐπι-
κλεισαμένη τε τοῦ θαλάμου τὰς θύρας, ἐξώρμησεν.
οὔπω δὲ ἀκριβῶς ἡμέρας ἐψηθῆμένη, τῶν τε βασι-

leviter arridens anus, Adesto animo, & omitte sollici-
tudinem, inquit, hera: ad hodiernum diem illa est a
peregrino formosa habita: si vero effecero, ut te & tua
forma potiat, aurea, ut aiunt, cum aereis permixta, illa
meretricula petulante, & frustra sese iactante, con-
tempta. Si quidem ita facies, Cybelion carissima, duo-
rum pro uno morborum eris mihi curatrix, amoris &
zelotypiae; illo quidem implens, hac vero liberans. At
illa: Hoc meae curae cogitationique incumbet: tuum est
autem, ut te revoces, & in praesentia quiescas, neque
despondeas animum, antequam ad rem aggrediamur,
sed bona spe te sustententes.

XI. Haec dixit, & ablato lychno, atque conclusis
thalami foribus; abiit. Cum autem vixdum diem fen-

¹ Εἰ γὰρ οὔτω ποιήσεως) Εἰ γὰρ τοῦτο Cod. Taur. ποιήσεις ed. Basf. Xyl. εὐελπὶς εἶναι, quae exquisitior est ratio. Supra, laudante iam male. Commel. μάτην εὐθυμὸς εἶναι.

² Ἄλλ' εὐελπὶν εἶναι) Palat. &

λείων ευνούχων ἓνα παραλαβοῦσα, καὶ ἄλλην θερά-
 παιναν, ἅμα ποπάνοις, καὶ ἑτέροις δὴ τισι θύμασιν
 ἔπεσθαι προστάξασα, ἐπὶ τὸ Ἴσειον ἔσπευδεν. ὡς δὲ
 τοῖς προθύροις ἐπέστη, θυσίαν ἄγειν τῇ θεῷ λέγουσα
 ὑπὲρ τῆς δεσποίνης Ἀρσάκης, ἐκ τινων ὄνειράτων τε-
 ταραγμένης, καὶ ἐξιλεώσασθαι τὰ ὀφθέντα βουλο-
 μένης, τῶν νεωκόρων διεκάλυέ τις καὶ ἀπέπεμπε,
 κατηφείας τὰ περὶ τὸ ἱερόν ἐμπεπλήσθαι φάσκων·
 τὸν γὰρ δὴ προφήτην τὸν Καλάσιριν μακροῖς χρόνοις
 εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανήκοντα, ἐστιαθῆναι μὲν λαμπρῶς
 ἅμα τοῖς φιλότατοις κατὰ τὴν ἑσπέραν, καὶ πρὸς πᾶ-
 σαν ἄνεσιν καὶ ψυχαγωγίαν ἑαυτὸν ἐκδύναί μετὰ
 δὲ τὴν εὐωχίαν, σπεῖσαι τε καὶ πολλὰ ἐπεύξασθαι
 τῇ θεῷ καὶ τοῖς παισὶν εἰπόντα, ὡς ἄχρι τοῦ παρόν-
 τος ὄψονται τὸν πατέρα, καὶ πολλὰ ἐπισκήψαντα,
 τῶν σὺν αὐτῷ νέων Ἑλλήνων ἀδιγμένων, ὡς ἐνὶ μά-
 λιστα, προνοεῖν, καὶ ἐν αἷς ἂν βουλομένοις αὐτοῖς γί-

fisset, uno ex regis eunuchis assumpto, praeterea pe-
 dissequa una cum placentulis, & aliis rebus ad sacrifi-
 cium destinatis, subsequi iussa, ad templum Isis pro-
 perabat. Postquam stetit pro foribus, sacrificium se Deae
 facturam dicens pro domina Arface, quibusdam inso-
 mniis territa, & placare visa volente, quidam ex aedi-
 tuis prohibebat, & ablegabat, moestitiae plenum esse
 templum referens. Antistitem enim Calasiridem, cum
 post longum tempus domum rediisset, convivatum esse
 lautius una cum carissimis sub vesperam, & usum esse
 remississimo ad omnem hilaritatem ac delectationem ani-
 mo. Post convivium autem libasse, & multum suppli-
 casse Deae: cumque filiis dixisset, quod haecenus essent
 visuri patrem, dedissetque mandata de iuvenibus Grae-
 cis, qui cum eo venerunt, ut illis diligentissime prospici-

νεται τὰ δυνατὰ συμπράττειν· κατακλίναντά τε αὐ-
 τὸν, καὶ εἴτε διὰ τὸ τῆς χαρᾶς μέγεθος, τῶν πνευμα-
 τικῶν πόρων εἰς ὑπερβολὴν ἀνεβέντων καὶ χαλασθέν-
 των, οἷα δὴ γηραιῷ τοῦ σώματος ἀθρόον διαφορηθέν-
 τος, εἴτε καὶ θεῶν αἰτήσαντι τοῦτο παρασχομένων,
 εἰς ἀλεκτρυόνων ὠδᾶς τετελευτηκότα γνωσθῆναι, τῶν
 παιδῶν ἐξ ὧν προύλεγεν ὁ πρεσβύτης, παννύχιον πα-
 ρατηρούντων· καὶ νῦν, ἔφη, διεπεμψάμεθα τοὺς μετα-
 καλέσαντας τὸ λοιπὸν τῶν κατὰ τὴν πόλιν προφητι-
 κῶν τε καὶ ἱερατικῶν γένος, ὡς ἂν τὰ νομιζόμενα ἐπ'
 αὐτῷ τῆς κηδείας κατὰ τὸν πάτριον νόμον τελοῖεν. ἀπο-
 χωρητέον οὖν ὑμῖν. οὐ γὰρ θέμις μὴ ὅ, τι γε θύειν,
 ἀλλ' οὐδὲ ἐπιβαίνειν τοῦ νεῶ πλὴν τοῖς ἱερωμένοις, ἐπ-
 τὰ τούτων ὅλων τῶν ἐχομένων ἡμερῶν. Πῶς οὖν οἱ ξένοι
 διάξουσιν; ἔφασκεν ἡ Κυβέλη. καὶ ὅς, Καταγώγιον
 αὐτοῖς εὐτρεπισθῆναι πλεῖστον, καὶ ἔξω που περὶ τὸν

cerent, & quibus in rebus opem implorarent, pro vi-
 rili adiumento essent, cubitum se contulisse. Deinde,
 seu propter gaudii magnitudinem meatibus spirituum
 ultra modum solutis & laxatis, tanquam senio confecto
 corpore subito viribus destituto, seu Diis, a quibus hoc
 petierat, illi praebentibus, circa gallicinium cognitum
 esse mortuum, filiis propter ea, quae illis praedixerat
 pater, tota nocte in illius observationem intentis. Et
 nunc, inquit, misimus nuntios, accersituros ex urbe re-
 liquum pontificium & sacerdotale genus, ut illi iusta fu-
 nebria secundum legem patriae persolvant. Discedendum
 est igitur vobis. Neque enim fas est cuiquam, ingredi
 templum, nedum mastrare quidquam, per hos totos se-
 ptem dies, praeter hos, qui sacerdotio funguntur. Quo-
 modo itaque hospites hoc tempus traducant? quaerebat
 Cybele. Tum ille: Habitaculum illis extra templum ad-

νεῶν ὁ νέος προφήτης ὁ Θύαμις ἐπέστειλε· καὶ ὡς ὀρᾶς, αὐτοίγε οὔτοι ¹ προσίασι, τῷ νόμῳ πειθόμενοι, καὶ ἐξικίζοντες ἑαυτοὺς τῶν ἱερῶν τὸ παρόν. ἡ δὲ Κυβέλη τὴν ξυντυχίαν ἄρπαγμα καὶ ὡσπερ ἄγρας ἀρχὴν ποιησαμένη, Οὐκοῦν, ἔφη, ὦ νεωκόρων Θεοφιλέστατε, καιρὸς τοὺς τε ξένους καὶ ἡμᾶς ἅμα εὔποιεῖν, μᾶλλον δὲ Ἀρσάκην μεγάλου βασιλέως ἀδελφὴν οἶσθα γὰρ ὡς φιλελλήν τε ἐστὶ, καὶ δεξιόν τι χροῖμα περὶ ξένων ὑποδοχῆν. λέγε οὖν πρὸς τοὺς νέους, ὡς κατὰ πρόσταγμα τοῦ Θυάμιδος ἐν ἡμετέρου τὸ καταγῶγιον αὐτοῖς ἠντρέπισται. ἐποίησεν οὕτως ὁ νεωκόρος, οὐδὲν τῶν ² βυσσοδομευομένων ὑπὸ τῆς Κυβέλης ὑποτοπήσας, ἀλλ' εὐεργετήσειν τε οἰόμενος τοὺς ξένους, εἰ πρόξενος αὐτοῖς αὐλῆς σατραπικῆς γένοιτο, καὶ ἅμα τοῖς αἰτουῦσι τὴν χάριν ἀβλαβῆ καὶ ταῦτα εὔσαν καὶ ἀξί-

ornari iussit novus antistes Thyamis: &, ut vides, isti ipsi cedunt, dum legi obtemperant, in praesentia e templo emigrantes. Cybele igitur occasionem, quasi ad rapinam, & initium aucupii accommodans, Quamobrem, inquit, aeditue Deorum amantissime, opportune poteris & hospites & nos beneficio afficere, magis vero Arfacen, regis magni sororem. Scis enim, quantopere Graecis faveat, quantoque studio peregrinos hospitio solet accipere. Dic igitur iuvenibus, quod, iussu Thyamidis, in nostris aedibus habitaculum illis est instructum. Fecit ita aedituus, nihil eorum, quae Cybele moliebatur, suspicans, sed existimans, se beneficium collaturum esse in hospites, si illis opera sua satrapicam aulam conciliaffet, & simul iis, qui petebant, rem gratam, neque

¹ Προσίασι) Bas. προΐασι, & mox ἱερῶν utrumque vitiose.

² Βυσσοδομευομένων) Palat. βυσσοδομεύων. Vatic. βυσσοδομεύων. Ma-

le. Notus satis Homeri versus: ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κατὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.

μιον καθικετεύσειν. κατηφεῖς δὲ καὶ δεδακρυμένους πλησιάσαντας ἰ τοὺς περὶ τὸν Θεαγένην ἰδὼν ὁ νεωκόρος, Οὐκ ἔνομα μὲν, ἔφη, οὐδὲ συγκεχωρημένα ἐκ τῶν πατρίων διαπράττεσθε, καὶ ταῦτα προαπηγορευμένον ὑμῖν, ὀδυρόμενοι καὶ θρηνοῦντες ἄνδρα προφήτην, ὃν χαίροντας καὶ εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν, ὡς τῆς βελτίονος μετελιχότα λήξεως, καὶ πρὸς τῶν κρείττωνων κεκληρωμένον, ὁ θεῖος καὶ ἱερός παρεγγυᾷ λόγος. πλὴν ἀλλὰ συγγνωστὰ μὲν ὑμῖν, πατέρα (ὡς Φατε) καὶ κηδεμόνα καὶ ἐλπίδα τὴν μόνην ἀποβεβληκόσι. οὐ μὴν ἀθυμητέα παντάπασιν. ὁ γὰρ Θύαμις, οὐ τῆς ἱερωσύνης μόνον τῆς ἐκείνου ἔοικεν εἶναι διάδοχος, ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ ὑμᾶς διαθέσεως. τὰ γοῦν πρῶτα προνοηθῆναι ὑμῶν ἐπέστειλε, καὶ καταγώγιον ὑμῖν ἠτρέπισται:

cuiquam detrimentum aut periculum allaturam, facturum. Cumque ad Theagenem & Charicleam venisset, moerore ac lacrimis perditos, Sane haud legitima, inquit, neque ea, quae patrii mores institutaque ferant, praefertim cum sit vobis antea luctu interdictum, facitis, quod antistitem deploratis & lugetis: quem laetitia & gratulationibus prosequendum esse, tanquam meliorem consecutum requiem, & praestantiorem statum fortitum, divina & sacra doctrina praecipit. Quamquam vobis quidem venia danda est, qui, ut dicitis, patrem, & patronum, & eum, qui sola spes vestra fuerit, amiseritis: verumtamen non omnino vos despondere animum oportet. Thyamis enim, ut videre est, non tantum in antistitium, sed etiam in studium & benevolentiam erga vos, illi successit, & in primis provideri vobis imperavit: habitaculumque vobis instructum est splendidum,

ἰ Τοὺς περὶ τὸν Θεαγ.) Commel. Taurin. plane habet ἰδὼν· unde bene animadvertit, ἑωρακῶς, vel hanc vocem inferuimus, re ipsa tale quid, h. l. excidisse. Codex iubente.

λαμπρὸν, καὶ οἶον εὐζαίτ' ἂν τις καὶ τῶν εὐδαιμόνων
καὶ ἐγχαρίων, μήτοι γε δὴ ξένων, καὶ εὐτελεστέρων
τῶν νῦν πράττειν δοκούντων. ἔπεσθε δὴ κοινὴν ὑμῶν
μητέρα τήνδε νομίσαντες, (δείξας τὴν Κυβέλην) καὶ
ξεναγούσῃ πείθεσθε.

ιβ'. Ταῦτα ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν. ἐποίουν δὲ οἱ περὶ
τὸν Θεαγένην· τὸ μὲν τι πρὸς τῶν παρ' ἐλπίδα προσ-
πεπτωκότων βεβυθισμένοι τὴν διάνοιαν· τὸ δὲ ἀγα-
πῶντες ὅπου δὴ τὸ παρὸν καταγωγῆς τε καὶ κατα-
φυγῆς τυχεῖν·¹ Φυλαζόμενοι ἂν, ὡς τὸ εἰκὸς, εἰ τὸ
τραγικὸν τῆς οἰκίσεως καὶ ὑπέρογκον καὶ πρὸς κακοῦ
γενησόμενον αὐτοῖς ὑπέιδοντο. νυνὶ δὲ ἢ τὰ κατ' αὐτοῦς
ἀθλοθετοῦσα τύχη, πρὸς ὀλίγον ἠρώων μέρος ἀναπαύ-
σασα, καὶ εἰς χαρὰν ἐφήμερον ἀνείσα παραχρῆμα

& quale sibi optaret aliquis altioris gradus hominum,
& indigenarum, nedum peregrinorum, & eorum, quo-
rum in praesentia angustae rationes, & humilis fortuna
esse videatur. Sequimini igitur hanc, (ostendens Cybe-
len) communem vestram existimantes esse matrem, &
excipienti vos parete.

XII. Haec ille quidem dicebat: faciebat autem Thea-
genes, vel quod veluti procella quadam eorum, quae
praeter spem acciderant, depressus esset; vel quia in tali
statu rerum, quodcunque oblatum habitaculum & re-
ceptum boni confuleret. Cavisset autem sibi, ut est
consentaneum, si, tragicos & intolerabiles casus alla-
turum esse habitaculum illud, & magno malo ipsis fu-
turum, suspicatus fuisset. Tum vero fortuna, illorum
rationes gubernans, cum paucarum horarum intervallo
illos recreasset ac refecisset, & unius diei tantum spa-
tio laetitia frui permisisset, subito tristitia & adversa ad-

¹ Φυλαζόμενοι) Palatin, φυλαζάμενοι. Idem mox cum Taur. ἐλί-
γων, male.

τὰ λυποῦντα ἐπισυνῆπτε, καὶ δεσμώτας ὥσπερ αὐθαιρέτους τῇ πολεμίᾳ προσῆγε, δι' ὀνόματος Φιλανθρώπου ξενίας, νέους καὶ ξένους καὶ ἀπείρους τοῦ μέλλοντος αἰχμαλωτίζουσα. οὕτως ἄρα ὁ πλανήτης βίος, οἷον τυφλότητα τὴν ἄγνοϊαν ἐπιβάλλει τοῖς ξενιτεύουσι. οὔτοι γοῦν ἐπειδὴ τάχιστα παρῆλθον εἰς τὰ σατραπεῖα, προφυλαίσις τε ἐντυχόντες ὑπερόγκοις, καὶ πλέον ἢ κατὰ ἰδιωτικὴν οἴκησιν ἐξηρμένοις, Φαντασίας τε δορυφόρων καὶ κόμπου τῆς ἄλλης Θεραπείας ἐμπεπλησμένοις, ἐθαύμαζον μὲν καὶ διεταράττοντο, τῆς παρουσίας κατ' αὐτοὺς τύχης τὴν οἴκησιν ὑπερέχουσαν ὁρῶντες. εἶποντο δ' οὖν τῇ Κυβέλῃ πολλὰ προτρεπομένη, καὶ Θαρσεῖν παρακελευομένη, ¹ καὶ τεκνία συνεχῶς καὶ Φιλτάτους ἀνακαλούση, καὶ ὡς εὐθυμα χρῆ προσδοκῶν τὰ διαδεξόμενα παρεγγυώση. καὶ τέλος, ἐπειδὴπερ αὐτοὺς εἰς τὸ δωμάτιον, οὗ κατήγετο ἡ πρε-

iungebat, & tanquam sua sponte vincula sibi accersentes, hosti adducebat; praetextu benigni hospitii, iuvenes, & hospites, & ignaros futurorum, captivos efficiens. Sic hercle vita, quae in errore agitur, inscitiam, tanquam caecitatis tenebras, offundit iis, qui in peregrinis terris & exteris nationibus versantur. Hi igitur, cum venissent ad domicilia satrapae, & ingrederentur vestibula magnifica, & editiora, quam ut cum privati hominis conditione comparari possent, & stipatorum fastu, aliorumque aulicorum frequentia repleta, mirabantur ac turbabantur, aedes praesentem illorum fortunam superare videntes. Sequebantur tamen Cybelen, multis modis adhortantem, & adesse illos animo iubentem, & quod exspectare deberent laeta, quae illos essent exceptura, promittentem. Ad extremum, postquam eos in

¹ Καὶ τεκνία συνεχῶς καὶ Φιλτάτους ἀνακαλούση) Inserta sunt haec e Palat. & Xyland. In Bas. desunt.

βύτις, ἀνακεχωρηκός πως καὶ ἰδιάζον, ἐγκατέστησε, μετασησαμένη τοὺς παρόντας, καὶ μόνη παρακαθισαμένη, Ὡ τέκνα, ἔλεγε, τῆς μὲν κατειληφῦϊας ὑμᾶς κατηφείας τὸ παρὸν, τὴν αἰτίαν ἔγνων, καὶ ὡς ὁ προφήτης ὑμᾶς ὁ Καλάσιρις τελευτήσας λελύπηκεν, ἔν πατρός ὑμῶν χώρα γεγονώς. δίκαια δ' ἂν ποιοῖτε, καὶ οἱ τινες ἢ πόθεν ἐστὲ λέγοντες ὅτι μὲν γὰρ Ἕλληνες, καὶ τοῦτο ἔγνων καὶ ὅτι τῶν εὖ γεγονότων, πάρεστι τοῖς ὀρωμένοις τεκμαίρεσθαι. βλέμμα γὰρ οὕτω λαμπρὸν, καὶ εὐσχῆμων ὄψις ἅμα καὶ ἐπέραστος, εὐγενείας ἔμφασιν παρίστησιν. ἀλλὰ τῆς ποίας Ἑλλάδος, ἢ πόλεως τίνος, καὶ τίνες ὄντες, καὶ ὅπως δεῦρο πλανηθέντες ἀφίκεσθε, βουλομένη μοι μαθεῖν, ὑπὲρ συνοίσοντος τοῦ ὑμετέρου, κατείπατε, ὡς ἂν καὶ πρὸς δέσποιναν τὴν ἐμὴν Ἀρσάκην, τὴν μεγάλου μὲν βασι-

conclave, in quo habitabat anus, separatum & seiunctum a turba, introduxit, remotis arbitris, sola illis affidens, O liberi, dicebat, moestitiae, in qua nunc versamini, causam cognovi, atque dolorem, quem ex antistitis Calasiridis morte, merito a vobis culti in parentis loco, accepistis. Aequum est autem, ut praeterea mihi, qui fitis, & unde, exponatis. Nam & hoc, quod Graeci fitis, cognovi: & quod bono genere nati, ex iis, quae in vobis cernuntur, argumentum capere licet. Vultus enim adeo liberalis, & elegans atque liberalis forma, specimen praestantis generis exhibent: sed ex qua Graecia, atque adeo urbe, fitis, denique quomodo oberrantes huc veneritis, cum aveam id cognoscere, vestrae utilitatis causa, quaeso, mihi exponite, ut etiam dominam meam Arfacen, regis magni foro-

1 Ἐν πατρός χώρα) Equidem Char. p. 127, vulgata nihilo depraetulerim Cod. Taur. lectionem teriorem iudicabat.
ἐν πατρός χώρα, quam Dorvill. ad

λέως ἀδελφῆν, Ὀροονδάτη δὲ τῷ μεγίστῳ σατραπῶν συνοικοῦσαν, Φιλέλληνα τε καὶ Φίλαβρον καὶ ξένων εὐεργέτην, ἔχοιμι τὰ καθ' ὑμᾶς ἐξαγγέλλειν, ὑπὲρ τοῦ καὶ μετὰ πλείονος ὑμᾶς καὶ τῆς χρεωστομένης τιμῆς ὀφθῆναι. ἐρεῖτε δὲ καὶ πρὸς γυναῖκα οὐ παντάπασιν ἀλλοτρίαν ὑμῖν· εἰμὶ γάρτοι καὶ αὐτὴ τὸ γένος Ἑλληνίς, καὶ Λεσβία τὴν πόλιν, ὑπ' αἰχμαλωσίας μὲν ἀχθεῖσα δέῦρο, πράττουσα δὲ τῶν οἴκοι βέλτιον, εἰμὶ γάρτοι τῇ δεσποίνῃ τὰ πάντα· καὶ μόνον οὐκ ἀναπνεῖ με καὶ ὄρα, ἀλλὰ καὶ νοῦς ἐκεῖνη καὶ ἄτα καὶ πάντα τυγχάνω, τοὺς καλοὺς αὐτῇ κάγαθούς ἰ γνωρίζουσα αἰεὶ. τοῦ δὲ Θεαγένους τὰ εἰρημένα παρὰ τῆς Κυβέλης τοῖς πεπραγμένοις τῇ προτεραία παρὰ τῆς Ἀρσάκης παράλληλα καθ' ἑαυτὸν ἀντεξετά-

rem, Oroondatis vero, maximi satraparum, coniugem, Graecorumque & elegantiae amantem, & in hospites beneficam, de vestris rationibus certiolem facere possum, atque ita cum maiore debitoque vobis honore in conspectum illius veniatis. Dicetis vero mulieri non profus a vobis alienae. Sum enim & ipsa natione Graeca, Lesbia vero, urbis, in qua sum nata, cognomine, captiva quidem huc adducta, ceterum successu fortunae meliore, quam domi, utens. Sum enim dominae omnium rerum ministra, & tantum non per me spirat, & videt; sed mens illi, & aures, & in summa omnia sum ego, probos honestosque semper in illius notitiam deducens. Theagene vero ea, quae dicta fuerant a Cybele, cum iis, quae pridie ab Arface facta fuerant, conferen-

ἰ Γνωρίζουσα αἰεὶ) Cod. Taur. post haec verba addit: καὶ τὸ πιστὸν διὰ πάντων ἀπορρήτων φύλαττουσα. Atque hoc supplementum Dorvill. ad Char. p. 552, putabat vindicari simili loco huius libri:

οἶδα ὅς τὸ πιστὸν ἔχει φυλακῆς τῶν ἀπορρήτων. Equidem omnia post τυγχάνω serius adfuta arbitror, & cum hoc verbo Cybelae orationem claudi.

ζόντος, καὶ ὡς ἀτενὲς αὐτῷ καὶ ἰταμόν, συνεχῆς τε καὶ τῶν ἀπρεπεστέρων δηλωτικὸν προσέβλεπεν ἐννοῶντος, καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν ἐπὶ τοῖς μέλλουσι καταμαντευομένου, μέλλοντός τε ἤδη τι λέγειν πρὸς τὴν πρεσβύτιν, ἡρέμα προσκύψασα πρὸς τὸ οὖς ἡ Χαρίκλεια, Τῆς ἀδελφῆς, ἔφη, μέμνησο, ἐφ' οἷς ἂν λέγοις.

ἰγ'. Συνεῖς οὖν τὸ δηλούμενον, ὦ μῆτηρ, ἔφη, τὸ μὲν Ἑλληνας εἶναι καὶ αὐτὴ που μαθοῦσα τυγχάνεις. ἀδελφοὶ δὲ ὄντες πατέρων ὑπὸ λησταῖς ἀλόντων, ἐπὶ ζήτησιν ἐξορμήσαντες, χαλεπωτέραις ἐκείνων τύχαις κεκρήμεθα, ὠμοτέροις ἀνδράσι περιπεσόντες, καὶ πάντων μὲν τῶν ὄντων (πολλὰ δὲ ἦν) ἀποσυληθέντες, μόλις δὲ αὐτοὶ περισωθέντες, καὶ κατὰ τι δεξιὸν βούλημα δαίμονος τῇ πρὸς τὸν ἥρωα Καλάσιριν συντυχία χρησάμενοι, ἀφίγμενοι τε ἐνταῦθα, ὡς τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου μετ' αὐτοῦ βιωσόμενοι, νῦν ὡς ὄρας

te, & quod illum defixis oculis, & lascive, denique sine intermissione, & cum indecoro parumque moderato nutu ac significatione intuita fuisset, cogitante, nihilque boni inde eventurum augurante, & iam dicturo aliquid ad anum, submisit in aurem illi Chariclea: Sororis, inquit, memineris in iis, quae dicturus es.

XIII. Cum igitur intellexisset id, quod illi suggestum fuerat: Mater, inquit, quod Graeci sumus, iam & ipsa fcis. Illud autem cognosce, quod, cum germani essemus, parentibus a praedonibus captis, ad illorum inquisitionem profecti, magis adversa fortuna, quam illi, usi sumus, in crudeliores viros incidentes, & omnibus facultatibus (multae autem erant) spoliati, vix vero ipsi servati, & quadam dextra numinis voluntate cum heroë Calasiri congressi, cum venissemus huc, tanquam reliquum tempus vitae cum illo transacturi, nunc, ut vi-

¹ πάντων ἔρημοι καὶ μόνοι περιλελείμεθα, τὸν δοκῶντα καὶ ὄντα πατέρα μετὰ τῶν ἄλλων προσαπολωλεκότες. τὰ μὲν δὴ καθ' ἡμᾶς, ταῦτα σοὶ δὲ, πλείστη μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν δεξιώσεως καὶ ξεναγίας· χαρίσαιο δ' ἂν πλέον, εἰ καθ' ἑαυτοὺς ἡμῖν διάγειν τε καὶ λανθάνειν παράσχοις, τὴν εὐεργεσίαν ἣν ἀρτίως ἔφασκες, καὶ τὸ γνωρίζειν ἡμᾶς πρὸς Ἀρσάκην ὑπερβήμενη, μὴ δὲ ἐπεισάγῃς οὕτω λαμπρᾶ καὶ εὐδαίμονι τύχῃ, ξένον καὶ ἀλήτην καὶ στυγνάζοντα βίον. τὰς γὰρ δὴ γνώσεις καὶ τὰς ἐντεύξεις, ἐκ τῶν ὁμοίων, ὡς εἶσθα, γίγνεσθαι καλόν.

ιδ'. Οὐκ ἐκαοτέρησεν ἡ Κυβέλη τούτων εἰρημένων· ἀλλὰ καὶ τῇ διαχύσει τοῦ προσώπου κατάδηλος ἐγεγόνει σφόδρα ὑπερησθεῖσα εἰς τὴν ἀκοὴν τῶν ἀδελφῶν, ἐνθυμουμένη μηδὲν κάλυμμα μηδὲ ἐμπόδιον ἔξειν

des, ab omnibus deserti & soli relictī fumus, eo, qui videbatur esse pater, & erat, cum aliis parentibus antīso. Ac nostrae quidem rationes sic habent. Tibi vero ingentem habemus gratiam pro hoc officio humanitatis & hospitalitatis. Maiore autem beneficio nos tibi devincies, si, ut seorsim & clanculum habitemus, effeceris, officium, quod nuper commemorasti, scilicet ut per te Arsacae innotescamus, differens, neque introducens in tam splendidam & illustrem fortunam, peregrinam, erroneam, tetricamque vitam. Notitias enim & familiaritates cum similibus, ut scis, inire convenit.

XIV. Non potuit se reprimere Cybele, cum haec dicta fuissent; sed ex hilaritate vultus manifestum existebat indicium, quod magnopere, audito germanorum nomine, fuisset delectata, cogitans, nullo sibi impedimento

¹ Πάντων ἔρημοι.) Palat. τούτων ἔρημοι. Forte utrumque olim legabatur: πάντων τούτων ἔρημοι.

πρὸς τὰ ἐρωτικά τῆς Ἀρσάκης τὴν Χαρίκλειαν· καὶ,
 ὦ κάλλιστε νεανιῶν, ἔφη, οὐκ ἂν εἴποις ταῦτα περὶ
 Ἀρσάκης, ἐπειδὴν εἰς πεῖραν ἔλθοις τῆς γυναικός. κοι-
 νόν τι χρῆμά ἐστι πρὸς πᾶσαν τύχην, καὶ πλέον ἐπί-
 κουρος γίνεται τοῖς παρ' ἄξιαν ἔλαττόν τι πράττουσι.
 καὶ Περσὶς οὔσα τὸ γένος, σφόδρα ἐλληνίζει τὴν γνώ-
 μην, χαίρουσα καὶ προστρέχουσα τοῖς, ¹ οἷοι νῦν ὑμεῖς,
 ἢ τοῖς ἐντεῦθεν, ἧβός τε καὶ ὀμιλίαν τὴν Ἑλληνικὴν εἰς
 ὑπερβολὴν ἠγάπηκε. Φαρσεῖ τε οὔν, ὡς σὺ μὲν ὄσα
 εἰς ἀνδρας καθήκοι, πράζων καὶ τιμηθῆσόμενος· ἀδελ-
 φῆ δὲ ἢ σῆ, συμπαίστρια τέ καὶ συνόμιλος ἐσομένη.
 ἀλλὰ τίνα ὑμῶν ὀνόματα χρὴ προσαγγέλλειν; ὡς
 δὲ ὅτι Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν ἤκουσεν, αὐτοῦ με
 περιμένειν εἰποῦσα, ὡς τὴν Ἀρσάκην ἀπέτρεχεν, ἐπι-
 στείλασα πρότερον πρὸς τὴν θυρωρὸν, (ἦν δὲ καὶ αὐτὴ

fore in rebus Venereis Arfaces Charicleam: & O pul-
 cherrime adolescens, inquit, nunquam hoc de Arface
 dices, postquam expertus fueris mores mulieris. Aequa-
 lis est enim, & accommodata ad omnem fortunam. Quin
 etiam magis est auxilio iis, qui praeter dignitatem quid-
 piam sunt passii. Cumque sit Persis genere, magnopere
 ingenio Graecos imitatur, gaudens iis, & se oblectans,
 qui inde adveniunt, moresque & consuetudinem Grae-
 corum supra modum amplectitur. Este igitur bono ani-
 mo, quod sit futurum, ut tu omnibus dignitatibus, quae
 ad viros pertinent, orneris; soror autem tua familiaris &
 convictrix illius sit futura. Ceterum quae vestra nomi-
 na illi nuntiari oportet? Cum vero Theagenis & Cha-
 ricleae audisset, ut ibi illam operirentur dicens, ad Ar-
 facen cucurrit, datis prius mandatis ianitrici, (erat au-

¹ Οἷοι νῦν ὑμεῖς, ἢ τοῖς) Haec adhaesit statim posteriori τῶς,
 e Palatin. Cod. inseruit Comme- omisiss, quae interiecta sunt.
 linus. Nimirum librarii calamus

γραῦς) εἴ τις βούλοιο παρεισιέναι, μηδαμῶς ἐπιτρέ-
πειν· ἀλλὰ μηδ' ἐξίέναι ποι συγχωρεῖν τοῖς νέοις. τῆς
δὲ, Μηδ' ἂν ὁ παῖς ὁ σὸς Ἀχαιμένης παραγένηται,
ἐρωτησάσης, ἄρτι γὰρ καὶ μετὰ τὴν σὴν εἰς τὸν νεῶν
πρόοδον ἐξελήλυθεν, ἐναλειψόμενος τῷ ὀφθαλμῷ, οἷ-
σθα γὰρ ὡς φέροι τι μικρὸν ἔτι κακώσεως· Μηδὲ
ἐκεῖνος, ἀπεκρίνατο· ἄλλ' ἐπικλεισαμένη τὰς θύρας,
καὶ τὴν κλεῖν αὐτὴ κατέχουσα, φάσκει ἐμοὶ κομίζειν.
οὕτως ἐγένετο. καὶ οὕτω τοι σχεδὸν τῆς Κυβέλης χω-
ρισθείσης, καιρὸν ἢ μόνωσις τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χα-
ρικλείᾳ θρήνων τε καὶ ὑπομνήσεως τῶν καθ' ἑαυτοὺς
ὑπηγόρευεν· ἀπὸ τῶν αὐτῶν τε σχεδὸν τι ρημάτων καὶ
νοημάτων ἀπλωοφύροντο· ἢ μὲν, ὦ Θεάγενες, ὁ δὲ, ὦ
Χαρίκλεια, συνεχῶς ἐπιστένοντες. καὶ ὁ μὲν, Τίς ἄρα
τύχη πάλιν κατείληφεν ἡμᾶς; ἢ δὲ, Ὅποιοις τε ἄρα
συντευξόμεθα πράγμασι; καὶ ἐφ' ἐκάστῳ συνησπά-

tem & ipsa anus) ut neminem ingredi pateretur, atque
adeo ne ipsos quidem iuvenes quoquam egredi permit-
teret. Hac vero, Neque si tuus filius Achaemenes adve-
nerit? interrogante; modo enim & post tuum discessum
in templum egressus est, ungenti oculi gratia, quod
aliquantulum adhuc doloris & molestiae sustineat: Ne-
que si ille veniat, respondit; sed, obserata ianua, & cla-
vem ipsa apud te habens, dic me asportasse. Sicque ac-
cidit. Nam cum vixdum Cybele abcessisset, solitudo
Theageni & Charicleae luctuum & recordationis sua-
rum calamitatum tempus subministravit: iisdemque pro-
pemodum verbis, & mente eadem, sese deplorabant; illa
quidem, o Theagenes, at ille, o Chariclea, identidem
ingemiscentes. Et hic: Quaenam fortuna nos invasit?
Illa autem: In qualinam statu rerum versamur? & post

ζοντο ἀλλήλους, καὶ δακρύσαντες ἀνάπαλιν ἐφίλουν. καὶ τέλος τοῦ Καλασίριδος ὑπομνησθέντες, εἰς πένθος τὸ ἐκείνου τοὺς Θρήνους κατέστρεφον· καὶ πλέον ἢ Χαρίκλεια, ἄτε καὶ πλείονι τῷ χρόνῳ, μείζονος τῆς ἀπ' αὐτοῦ σπουδῆς τε καὶ εὐνοίας πεπειραμένη· καὶ, ὦ τὸν Καλασίριν, ἀνεκάλει κωκύουσα. τὸ γὰρ χρηστὸν ὄνομα καλεῖν ἀπεστέρημαι πατέρα, τοῦ δαίμονος πανταχόθεν μοι τὴν τοῦ πατρὸς προσηγορίαν περικόψαι Φιλονεικήσαντος. τὸν μὲν φύσει γεννήσαντα οὐκ ἔγνωκα· ἱ τὸν δὲ ποιησάμενόν με θετὴν θυγατέρα, οἴμοι, προδέδωκα· τὸν [δὲ] διαδεξάμενον καὶ τρέφοντα καὶ περισώζοντα ἀπολώλεκα, καὶ οὐδὲ Θρηῆσαι τὰ νενομισμένα ἐτι κειμένῳ τῷ πτώματι πρὸς τοῦ προσητικῶ συγκεχώρημαι. ἀλλ' ἰδού σοι, τροφεῦ καὶ σῶτερ, προσθήσω δὲ καὶ πάτερ, καὶ ὁ δαίμων μὴ βούληται,

singula verba amplectebantur se invicem, & , rursus cum illacrimassent, diffuaviabantur: postremo Calafiris recordati, in illius luctum ploratus conferebant; inprimis autem Chariclea, tanquam maiore spatio temporis, magis illius studium & benevolentiam erga se experta. Et, O bonum Calafiridem! exclamabat plorans: etenim orbata sum suavi nomine, quo minus illum patrem vocare possim, cum numen mihi patris appellationem undiquaque praecidere contendisset. Patrem, qui me procreavit, non agnovi: eum vero, qui me adoptivam filiam fecerat, hei mihi! prodidi: porro hunc, qui me recepit, & aluit, & servavit, amisi, & neque lugere funerum ritu ac caerimonia, adhuc iacens cadaver, a coetu prophetico mihi est permissum. Enimvero, nutriciae & fervator, addam autem & pater, ecce, etiam si no-

1 Τὸν δὲ ποιησάμενόν με θετὴν θυγατέρα) Codd. Palat. & Xyl. τὸν δὲ θεόμενον Χαριχλῆα, recte. Vulgata tam lesionem e gioffa ortam puta.

ἔνθα γοῦν ἔξεστι καὶ ὡς ἔξεστιν, ἀποσπένδω τῶν ἐμαυτῆς δακρῦων, καὶ ἐπιφέρω χοὰς ἐκ τῶν ἐμαυτῆς πλοκάμων καὶ ἅμα ἀπεσπάραττεν ὡς ὅτι πλείστας τῶν ἑαυτῆς τριχῶν. καὶ ὁ μὲν Θεαγένης ἐπέιχεν, ἐπιλαμβανόμενος σὺν ἰκεσίαις τῶν χειρῶν ἢ δὲ ἐπετραγώδει, Τί γὰρ καὶ ζῆν δεῖ ἔτι, λέγουσα, εἰς ποίαν ἀφορῶντας ἐλπίδα; ὁ χειραγωγὸς τῆς ξένης, ἢ βακτηρία τῆς πλάνης, ὁ ξεναγὸς τῆς ἐπὶ τὴν ἐνεγκοῦσαι, ὁ τῶν Φύντων ἀναγνωρισμὸς, ἢ παραψυχὴ τῶν δυστυχημάτων, ἢ εὐπορία καὶ λύσις τῶν ἀτυχημάτων, ἢ πάντων καθ' ἡμᾶς ἄγκυρα Καλάσιρις ἀπόλωλε, τὴν ἀβλίαν ἡμᾶς ξυναρίδα, πηροὺς ὡσπερ τῶν πρακτέων ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς καταλιπὼν. πᾶσα μὲν ἡμῖν ὁδοιπορία, πᾶσα δὲ ναυτιλία ὑπ' ἀγνωσίας ὑποτέτμηται. οἴχεται ἢ σεμνὴ καὶ μείλιχος, ἢ σοφὴ καὶ πολὺ τῶ ὄντι Φρῆν, τῶν εἰς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν οὔτε αὐτὴ τέλος ἀραμένη.

lit numen, ubi licet, & quo modo licet, facio tibi libationes meis lacrimis, & addo inferias ex meis capillis. Simulque vellebat plurimos crines: & Theagenes quidem eam reprimebat comprehendens, tendensque manus supplex. Illa vero lamentabatur nihilominus, Quid enim, dicens, vel vivere iam conducit? In quam spem oculi coniciendi sunt? Ductor in peregrina terra, bacillus erroris, dux redivit in patriam, parentum notio, solatium in adversis rebus, adiumentum ac depulsio infortuniorum, omnium nostrarum rationum ancora Calasiris periit, nos miserum iugum, quasi caecos inscitia gerendarum rerum, in peregrina terra relinquens. Omne nobis iter, omnis denique navigatio prae inscitia praecisa est: atque gravis & blanda, sapiens & cana revera mens evolavit, beneficiorum erga nos neque ipsa finem conspiciens.

ιέ'. Καὶ τοιαῦτα ἔτι καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις ἔλει-
 νῶς ὀδυρομένης, καὶ τοῦ Θεαγένους τὰ μὲν συγχεαίρον-
 τος τοῖς παρ' ἑαυτοῦ τὸν Φρῆνον, τὰ δὲ Φειδοῖ τῆς Χα-
 ρικλείας καταστέλλοντος, ἐφίσταται ὁ Ἀχαιμένης
 καὶ τὰς θύρας τοῖς κλείθροις ἐναπειλημμένας κατα-
 λαβὼν, Τί ταῦτα; τὴν θυρωρὸν ἠρώτα. ὡς δὲ καὶ τῆς
 αὐτοῦ μητρὸς εἶναι τὸ ἔργον ἔμαθε, προσεστὰς ταῖς
 θύραις καὶ τὴν αἰτίαν διαπορῶν, ἤσθετο τῆς Χαρι-
 κλείας ὀδυρομένης καὶ διακύψας διὰ τῶν ὀπῶν, καθ'
 ἃς δὴνοικτο τῶν κλείθρων ἢ ἄλυσις, εἶδέ τε τὰ γινό-
 μενα. καὶ αὖθις τὴν θυρωρὸν, οἱ τινες εἰσὶν οἱ ἔνδον,
 ἠρώτα. ἢ δὲ, τὰ μὲν ἄλλα οὐκ ἔχειν εἰδέναι ἔλεγεν
 ὅτι δὲ κόρη καὶ νεανίας ξένοι τινὲς ὡς ἔχοι εἰκάξαι,
 ἀρτίως παρὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἐσωκισμένοι. ὁ δὲ αὖθις
 διακύψας ἐπειράτο διακριβοῦν τοὺς ὀρωμένους. τὴν μὲν
 δὴ Χαρίκλειαν παντάπασιν ἀγνοῶν, ὅμως τοῦ κάλ-

XV. Cum talia, atque alia praeterea, miserabiliter la-
 mentaretur, Theagene partim apud sese clam lugente,
 partim se, ut parceret Charicleae, cohibente, advenit
 Achaemenes, & ianuam fera firmatam deprehendens,
 Quid, malum, haec? ex ianitrice quaerebat. Cum vero,
 matris esse factum, cognovisset, accedens ad fores, &
 causam perpendens apud animum, sensit Charicleam la-
 mentantem: & inclinans sese, per angustias, per quas
 aperitur claustrum compages, vidit omnia, quae fiebant,
 & rursus ianiticem, quinam essent intus, interrogabat.
 Illa autem, aliud quidem se nescire dicebat, praeter-
 quam quod essent virgo & adolescens, peregrini qui-
 dam, ut coniectari licet, nuper ab ipsius matre intro-
 ducti. Tum ille iterum sese incurvans, conabatur ex-
 actius cognoscere eos, quos videbat. Et Charicleam qui-
 dem, cum omnino non noffet, propter formam tamen

λους ὑπερεθαύμαζε, καὶ τίς ἂν ὀφθείη καὶ ποῖα μὴ
 θρηνοῦσα, ἐνενοεῖ· καὶ τὸ θαῦμα λανθάνον, εἰς ἐρωτι-
 κὸν πάθος αὐτὸν κατέφερε· τὸν δὲ Θεαγένην ἀμυδρῶς
 τε καὶ ἀμφοιβόλως γνωρίζειν ἐβαντάζετο. καὶ προσ-
 κειμένου τῇ σκέψει τοῦ Ἀχαιμένου, ἐφίσταται ἀνα-
 στρέψασα ἡ Κυβέλη, πάντα μὲν τὰ κατὰ τοὺς νέους
 ὡς ἐγεγόνει διαγγείλασα, πολλὰ δὲ τῆς εὐτυχίας τὴν
 Ἀρσάκην μακαρίσασα, ὑφ' ἧς αὐτῇ τοσοῦτον ἐκ ταυ-
 τομάτου κατάρθωται, ὃ βουλαῖς μυρίαῖς καὶ μηχαν-
 ναῖς οὐκ ἂν τις ἤλπισεν, ὡς καὶ σύνοικον ἔχειν τὸν
 ἐρώμενον, ¹ ἐπ' ἀδείας ὄρωντα καὶ ὀρώμενον. καὶ πολ-
 λαῖς τοιούτοις τὴν Ἀρσάκην φυσήσασα, μόλις τε ἐπει-
 γομένην πρὸς τὴν θῆαν τοῦ Θεαγένους ἐπισχοῦσα,
 καὶ ὡς οὐ βούλοιτο αὐτὴν ὠχρῶσαν καὶ κυλοιδῶσαν

demirabatur: atque adeo, quae apparitura esset, &
 qualis, nisi moerore ac luctu conficeretur, cogitabat;
 denique admiratione, in amatorium affectum clam de-
 ferebatur. Theagenem vero obscure & ambigue se agno-
 scere opinabatur. Atque ita intento in illam conside-
 rationem Achaemene, advenit reversa Cybele, cum
 omnia de adolescentibus, quemadmodum gesta fuerant,
 nuntiaffet, & multis modis Arfacem beatam ob fortu-
 nae successum praedicasset, a qua illi tantum casu quo-
 dam esset perfectum bonum, quantum sexcentis consi-
 liis & machinis nemo sperasset confici potuisse, ut co-
 habitatorem habeat amatum, ita ut alter ab altero ab-
 que ullo metu conspici posset. Et cum multis eiusmodi
 verbis Arfacem inflasset, properantemque ad adspēctum
 Theagenis, iam vi cohiberet, propterea quod noller, il-
 lam pallentem, & turgidis oculis ex insomnio, praebere

¹ Ἐπ' ἀδείας ὄρωντα καὶ ὀρώμε-
 νον) Exciderunt haec verba e qui-
 busdam libris propter antecedens

ἐρώμενον, a Commelino e Codici-
 bus reducta. Mox ἐπειγομένην vi-
 tiose Bas.

πρὸς τῆς ἀγρυπνίας ὀφθῆναι τῷ νεανίᾳ· ἀναπαυσα-
μένην δὲ τὴν παροῦσαν ἡμέραν, καὶ ἀναλαβοῦσαν τὸ
σύνθηδες κάλλος.

ιστ΄. Καὶ πολλοῖς τοιούτοις εὐθυμον αὐτὴν καὶ τῶν
κατὰ γνώμην εὐέλπιν παρασκευάσασα, ἅ τε προσή-
κει πράττειν, καὶ ὅπως προσφέρεσθαι τοῖς ξένοις παρ-
εγγυήσασα· ἐπεὶ δ' οὖν ἐπέστη, Τί πολυπραγμονεῖς,
ὦ τέκνον; ἔλεγεν. ὁ δὲ, Τοὺς ἔνδον, ἔφη, ξένους οἱ τινὲς
εἰσιν, ἢ πόθεν. Οὐ θέμις, ὦ παῖ, πρὸς αὐτὸν ἡ Κυβέ-
λη. ἀλλ' ἐχεμύθει, καὶ κατὰ σαυτὸν ἔχε, καὶ μηδὲνὶ
φράζε, μηδὲ ἐπιμίγνυσο τὰ πολλὰ τοῖς ξένοις. οὕτω
γὰρ δέδοκται τῇ δεσποίνῃ. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀπῆει ῥᾶ-
στα τῇ μητρὶ πεπεισμένος· σύνθηδες τι καὶ Ἄφροδίσιον
διακόνημα τῇ Ἀρτάκῃ τὸν Θεαγένῃ ὑποτοπήσας. καὶ
ἀπῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν, πρὸς ἑαυτὸν ἔλεγε, ὃν ἐγὼ
πρῶτῃν παρὰ Μιτράνου τοῦ Φρουράρχου παραλαβὼν,

se conspiciendam adolescenti; sed post praesentem diem;
cum requievisset, pristinamque formam recuperasset.

XVI. Ita cum laetam ipsam, & bonae spei de even-
tu ex animi sententia plenam effecisset, & tum, quae fa-
cere conveniret, tum quomodo hospites accipere, cum
illa constituisset; ut advenit, inquam, & substitit, Quid,
ait, ita curiose rimaris, fili? Ille autem, Eos, qui sunt
intus, hospites, qui sint, aut unde, dicebat. Non est fas,
inquit ad eum Cybele; immo id, quod scis, preme silen-
tio, & apud te retine, neque cuiquam narres, neque
multum versare inter hospites. Sic enim dominae visum
est. Ille igitur abibat, facile matri obtemperans, & ad
consuetum ac Venereum ministerium Arfaces Theage-
nem asservari suspicans. Et discedens, An non hic est,
secum loquebatur, qui mihi nuper, cum eum accepis-
sem a Mitrane praefecto excubiarum, ut deducere ad

ὥστε ἄγειν πρὸς Ὀροονδάτην, ἀναπεμφθησόμενον βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, ὑπὸ Βησσαίων τε καὶ Θυάμιδος ἀφηρέβην, μικροῦ καὶ τὸν περὶ τοῦ ζῆν ὑποστάς κίνδυνον, καὶ μόνος ἐκ τῶν ἀγόντων διαδρᾶναι δυνηθεῖς; μὴ ἄρα σφάλλουσί με οἱ ὀφθαλμοί; ἀλλὰ ῥᾶον ἔχω μὲν καὶ διαβλέπω σχεδὸν τοι λοιπὸν συνήθως. καὶ μὴν καὶ τὸν Θύαμιν ἀκήκοα παρεῖναι τῇ προτεραίᾳ, καὶ διαμονομαχῆσαντα πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀνακεκομίσθαι τὴν ἱερωσύνην. οὗτος ἄρα ἐκεῖνος ἐστίν. ἀλλὰ τὸ παρὸν σιγητέον τὸν ἀναγνωρισμὸν ἅμα δὲ παρατηρητέον τίς ποτε ἢ περὶ τοὺς ξένους διάνοια τῆς δεσποίνης. ὁ μὲν ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν.

ἰζ'. Ἡ δὲ Κυβέλη πρὸς τοὺς νέους εἰσδραμοῦσα,
 ἰ ἴχνη τῶν θρήνων κατελάμβανε. πρὸς γὰρ τὸν ψόφον τῶν θυρῶν ἀνοιγομένων, κατέστειλλον μὲν ἑαυτοὺς,

Oroondatem, mittendum regi magno, a Bessaensibus ereptus est, quando & de vita propemodum periclitatus sum, & solus ex iis, qui eum ducebant, vix effugere potui? An vero me fallunt oculi? Atqui melius iam valeo, & fere ita, quemadmodum antea consueveram, perspicio. Quin etiam Thyamidem audivi hesternodie advenisse, & cum singulari certamine cum fratre dimicasset, sacerdotium recuperasse. Ille ipse est omnino. Ceterum in praesentia hoc indicium tacendum est, & simul observandum, qui sit animus dominae erga hospites. Hic quidem haec fecum.

XVII. Cybele vero, ad iuvenes incurrens, vestigia eorum, quae faciebant, deprehendebat. Quamvis enim ad strepitum forium, cum aperirentur, componebant sese,

ἰ ἴχνη τῶν θρήνων) Lamentationis signa deprehendit. Inapte Bas. ἴχνη τε τῶν νέων. Interpres legis videtur, ἴχνη τῶν δραμένων.

καὶ πρὸς τὸ σύνηδες σχῆμα καὶ βλέμμα διαπλάττειν
 διέσπευδον, οὐ μὴν ἔλαβόν γε τὴν πρεσβύτιν, τῶν δα-
 κρύων ἔτι τοῖς ὄμμασιν ἐπιπλανωμένων. ἀναβοήσασα
 οὖν, ὦ γλυκύτατα τέκνα, ἔλεγε, τί ταῦτα ἀωρὶ θρη-
 νεῖτε, ἠνίκα προσήκει χαίρειν, ἠνίκα εὐδαιμονίζειν ἑαυ-
 τοὺς τῆς δεξιᾶς τύχης, Ἀρσάκης τὰ κάλλιστα καὶ τὰ
 κατ' εὐχᾶς ἐφ' ὑμῖν διανοουμένης, καὶ ὀφθῆναί τε ὑμᾶς
 εἰς τὴν ἐξῆς ἐπινευσάσης, καὶ τὸ παρὸν πᾶσαν δεξιῶ-
 σιν καὶ Θεραπείαν ὑμῖν ἀποκληρωσάσης; ἀλλ' ἀπορ-
 ριπτέον ὑμῖν τοὺς ληρώδεις τούτους καὶ μεираκιώδεις τῶ
 ὄντι θρήνου· ὄραν δὲ καὶ ρυθμίζειν ἑαυτοὺς, εἴκειν τε
 καὶ ὑπηρετεῖσθαι τοῖς Ἀρσάκης βουλήμασι. καὶ ὁ
 Θεαγένης, Μνήμη, ἔφη, ὦ μῆτερ, τῆς Καλασίριδος τε-
 λευτῆς εἰς λύπην ἡμᾶς ἀνεκίνησε, καὶ τὸ πατρικὸν ἐκεί-
 νου περὶ ἡμᾶς βούλημα ἀποβεβληκότας, εἰς δάκρυα
 κατήγαγεν. Ἴθλοι, ἔφη, ταῦτα· Καλάσιρις καὶ πα-

& consuetum vultum & habitum affimulare conaban-
 tur; tamen non potuerunt celare anum, oculis adhuc
 lacrimis innatantibus. Exclamans igitur, O suavissimi li-
 beri, dicebat, quid ita intempestive ploratis, quando
 gaudere oportebat, & gratulari vobis ipsis fortunae dex-
 teritatem, Arface optima quaeque, & quae vobis optare
 possetis, cogitante, & ut cras in illius conspectum ve-
 niatis, annuente, ac nunc vobis omnia officia humanita-
 tis & omnem observantiam attribuyente? Quamobrem
 abiiciendi sunt vobis isti fatui & pueriles plane fletus,
 intueri vero vosmetipsos & componere convenit, acce-
 dere ac obsequi Arfaces voluntati. Theagenes autem,
 Memoria, inquit, mortis Calasiridis dolorem in nobis
 excitavit, & ad lacrimas nos deduxit, qui illius pater-
 nam erga nos voluntatem amiserimus. Nugae sunt, in-
 quit anus, istae: Calasiris, & pater quispiam fictus, qui

τῆρ τις προσποιητὸς, πρεσβύτης τῇ κοινῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἴξας. πάντα σοι πάρεστι δι' ἐνός· προστασία, πλοῦτος, τρυφή, καὶ ἀπόλαυσις τῆς ἐφ' ἡλικίας ἀκμῆς· καὶ ἀπλῶς τύχην σουτοῦ νόμιζε, καὶ προσκύνει τὴν Ἀρσάκην. μόνον ἐμοὶ πείθεσθε, πῶς μὲν αὐτῇ προσιτέον, καὶ ὁπτιέον ὅταν τοῦτο ἐπιτρέψῃ, πῶς δὲ χρηστέον καὶ ὑπουργητέον ὅταν τι προστάτῃ. τὸ γὰρ Φρόνημα, ὡς οἶσθα, μέγα καὶ ὑπέρογκον καὶ βασιλείον, νεότητι καὶ κάλλει προσεξαίρομενον, καὶ ὑπεροφθῆναι εἴ τι κελεύει μὴ ἀνεχόμενον.

ἡ'. Πρὸς ταῦτα σιγήσαντος τοῦ Θεαγένους, καὶ κατ' ἑαυτὸν ὡς ἀηδῶν τινων καὶ μοχθηρῶν ἐστὶ δηλωτικὰ ἐννοῶντος, ὀλίγον ὕστερον εὐνοῦχοι παρῆσαν, λείψανα μὲν δῆθεν τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χρυσοῖς τῶν σκευῶν κομίζοντες, πᾶσαν δὲ πολυτέλειαν καὶ χλιδὴν ὑπεραίροντα· καὶ τούτοις εἰπόντες ἡ δέσποισι

communi naturae legi, & aetatis tempori cessit. Omnia tibi adsunt per unum hominem, praefectura, divitiae, deliciae, & fructus florentis aetatis: denique fortunam tuam esse puta, & adora Arfacen. Tantum mihi obtemperate, quomodo illam accedere & adspicere debeatis, quando hoc praeceperit, & qua ratione agendum tractandumque sit, si quid imperaverit. Animus enim illius magnus est, ut scis, & excelsus, & regius, aetate juvenili & forma insuper elatus, & qui se contemni, si quid postularit, non patiatur.

XVIII. Cum ad haec reticuisset Theagenes, & apud sese, quod turpium quarundam rerum, & cum flagitio coniunctarum, significationes essent cogitaret; paullo post eunuchi aderant, reliquias satrapicae mensae, quae omnem sumtum & mollitiem superabant, in aurea suppellectili afferentes. Et cum dixissent, quod his domina

να δεξιῶνται καὶ τιμᾶ τὸ παρὸν τοὺς ξένους, καὶ πα-
 ραβέμενοι τοῖς νόοις, παραχρῆμα ἀπεχώρουν. οἱ δὲ,
 ἅμα μὲν τῆς Κυβέλης προτρεπούσης, ἅμα δὲ προο-
 ρῶντες μὴ δοκεῖν ἐνουβρίζειν ¹ [τὴν δεξίωσιν,] ἀπεγεύον-
 το πρὸς βραχὺ τῶν παρακειμένων. καὶ τοῦτο καὶ εἰς
 ἑσπέραν ἐγένετο, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας λοιπὸν ἡμέρας.
 τῆδ' οὖν ἔξῃς κατὰ πρώτην που τῆς ἡμέρας ὥραν, οἱ
 συνήθεις εὐνοῦχοι παρόντες ὡς τὸν Θεαγένην, Μετακέ-
 κλησαι, ᾧ μακάριε, πρὸς τῆς δεσποίνης, ἔλεγον, καὶ
 ὀφθῆναί σε προστετάγμεθα· καὶ ἦκε τῆς εὐτυχίας
 ἀπολαύσων, ἧς ὀλίγοις δὴ καὶ ὀλιγάκις μεταδίδωσιν.
 ὁ δὲ μικρὸν ἐφησυχάσας, καὶ οἶον πρὸς βίαν ἐλκόμε-
 νος, διανέστη τε, καὶ, Μόνον δέ με ἦκειν ἐπέσταλται,
 πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν, ἢ καὶ ἀδελφὴν ταυτὴν τὴν ἐμήν;
 τῶν δὲ, ὅτι μόνον, ἀποκριναμένων, ἐκείνην δὲ καθ' ἑαυ-
 τὴν ὀφθῆσεσθαι· νυνὶ γὰρ συμπαρεῖναι τῇ Ἀρσάκῃ

honoris causa excipiat hospites, & apposuissent iuveni-
 bus, continuo discedebant. At hi, Cybele quidem hor-
 tante, simul vero prospicientes, ne quid officio detrahere
 viderentur, aliquantulum degustabant ea, quae erant ap-
 posita. Atque hoc & vesperi fiebat, & reliquis deinceps
 diebus. Postridie vero fere circiter horam primam diei,
 iidem eunuchi venientes ad Theagenem, Accersitus es,
 o nimium felix, a domina, dicebant; & iussi sumus, ut te
 in illius conspectum deducamus. Quamobrem eas, frui-
 turus felicitate, quam sane paucis & rariuscule imperi-
 tiri solet. Ille autem paullulum quievit: deinde tanquam
 vi traheretur, invitus confurgens, Solumne me venire
 imperatum est, ad ipsos dicebat, an etiam una mecum
 sororem hanc meam? Cum autem, Solum, respondissent,
 & illam seorsim esse venturam; nunc vero adeste Ar-

¹ Τὴν δεξίωσιν) Absunt haec causa τῆς ἐνουβρίζειν a quoriam ad-
 verba a Palatino, interpretamenti iccta.

τῶν ἐν τέλει τινὰς Περσῶν· καὶ ἄλλως ἔθος εἶναι, ἀνδράσι μὲν ἰδίᾳ, γυναιξὶ δὲ καθ' ἕτερον καιρὸν χρηματίζειν, προκύψας ὁ Θεαγένης, Οὔτε καλὰ ταῦτα οὔτε ἀνύποπτα, πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἡρέμα εἰπῶν· ἀντακούσας δὲ ὡς δεήσει μὴ ἀντιβαίνειν, ἀλλὰ συντρέχειν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδείκνυσθαι ὡς πάντα πρὸς νοῦν τὸν ἐκείνης ποιήσοντα, εἶπετο τοῖς ἄγουσι· καὶ ὅπως δεήσει τὴν ἔντευξιν ποιεῖσθαι, καὶ τὸν τρόπον τῆς προσηγορίας ὑψηγουμένους, καὶ ὡς ἔθος προσκυβεῖν τοὺς εισιόντας, οὐδὲν μὲν ἀπεκρίνατο.

ἰθ'. Εἰσελθὼν δὲ, καὶ προκαθήμενὴν ἐφ' ὑψηλοῦ καταλαβὼν, ἀλουργῶ μὲν καὶ χρυσοπάστῳ τῇ ἐσθῆτι Φαιδρνομένην, ὄρμων δὲ πολυτελείᾳ καὶ τιάρας ἀξιώματι μεγαλαυχουμένην, καὶ παντοῖα κομμωτικῇ πρὸς τὸ ἀβρότερον ἐξηνθισμένην, δορυφόρων τε ἐμπαραστώτων, καὶ τῶν ἐπὶ δόξης ἐκατέρωθεν προέδρων προκαθη-

faciae quosdam ex magistratibus Persarum, alioqui moris esse, ut seorsim cum viris, cum mulieribus autem alio tempore agatur: inclinans sese Theagenes, Neque honesta haec sunt, neque non suspecta, ad Charicleam submisit cum dixisset, ab illaque vicissim audisset, quod non oporteret contraire, sed cursum una tenere initio, & prae se ferre voluntatem omnia ex illius sententia faciendi, sequebatur praeceuntes. Cumque modum, quo illam oporteret compellare atque alloqui, & quod moris esset adorare ingredientibus, docerent, nihil respondit.

XIX. Ceterum ingressus est, & illam sedentem pro tribunali deprehendens, purpura & auro intexta veste exornatam, moniliumque pretio & tiarae dignitate superbientem, ac delicate delibutam & fucaram, satellitibus adstantibus, & primariis utrinque magistratibus affidentibus,

μένων, οὐκ ἔπτηξε τὸ Φρόνημα· ἀλλ' ὡσπερ τῶν συγ-
κειμένων αὐτῷ πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ὑπὲρ τῆς Θερα-
πευτικῆς υποκρίσεως ἐπιλελησμένος, ἀντεξάνεστη πλέον
εἰς μεγαλοφροσύνην, πρὸς τὸ ἀλαζονικὸν τῆς Περσι-
κῆς Θεᾶς. καὶ οὔτε ὀκλάσας οὔτε προσκυνήσας, ἀλλ'
ἀπ' ὀρθῆς τῆς κεφαλῆς, Χαῖρε, ἔφη, βασιλείου αἶμα,
Ἄρσακη. τῶν δὲ παρόντων ἀγανακτούντων, καὶ θρυῶν
τινα, ὅτι μὴ προσεκύνησε, καταστασιαστικὸν τοῦ Θεα-
γένους ὡς τολμηροῦ καὶ θρασέως ἀδιέντων, ἡ Ἄρσά-
κη μειδιάσασα, Σύγγνωτε, εἶπεν, ὡς ἀπεῖρω καὶ ξέ-
νω, καὶ τὸ ὅλον Ἑλληνι, καὶ τὴν ἐκεῖθεν ὑπεροψίαν
καθ' ἡμῶν νοσοῦντι καὶ ἅμα καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν
τιάραν ἀφεῖλε, πολλὰ τῶν παρόντων κωλύόντων. ἵ τοῦ
γὰρ ἀμείβεσθαι τὸν ἀσπασάμενον σύμβεβλον τοῦτο
πεποιήνται Πέρσαι· καὶ, Θάρσει, ὦ ξένε, εἰπῶσα διὰ

non confternatus est animo, sed tanquam eorum, quae
illi fuerant cum Chariclea constituta de affimulata ob-
servantia & veneratione, oblitus, magis est erectus ani-
mi magnitudine contra factum Persici spectaculi: & ne-
que genu flectens, neque adorans, sed erecto capite,
Salve, inquit, regie sanguis, Arface. Indignantibus ve-
ro iis, qui praesentes aderant, & murmur quoddam con-
tra Theagenem, tanquam temerarium & audacem, quod
non adorasset, emittentibus: Arface subridens, Date ve-
niam, inquit, tanquam ignaro & peregrino, & profus
Graeco, & illinc contemptu nostri laboranti. Simul &
de capite tiaram deposuit, multum iis, qui aderant, pro-
hibentibus: hoc enim faciunt Persae ad reddendam gra-
tiam ei, qui salutavit. Et cum ad illum, Bono animo

ἵ τοῦ γὰρ ἀμείβεσθαι -- Πέρ-
σαι) Et haec a Basil. absunt, sup-
pleta e Palat. & Xyl. *Commel.*
Immo haec verba in Bas. hoc ordi-
ne leguntur: τοῦτο γὰρ πεποιήνται
Πέρσαι τοῦ τὸν ἀσπασάμενον ἀμείβε-
σθαι. Male vero scribitur ἀσπα-
σόμενον.

τοῦ ἑρμηνέως, (συνεῖσα γὰρ τὴν Ἑλλάδα γλώτταν οὐκ ἐφθέγγετο) καὶ λέγε, τίνος χρήξεις ὡς οὐκ ἀποτευξόμενος, ἀπέπεμπε, νεύματι τοῦτο πρὸς τοὺς εὐνούχους ἐπισημήνασα. παρεπέμπετο δὲ μετὰ δορυφορίας. καὶ ὁ Ἀχαιμῆνης αὖθις θεασάμενος, ἐγνώριζε μὲν ἀκριβέστερον, καὶ τῆς ἄγαν εἰς αὐτὸν τιμῆς τὴν αἰτίαν ὑποπτεύων ἐθαύμαζεν. ἐσίγα δ' οὖν ὅμως τὰ δεδογμένα πράττων. ἡ δὲ Ἀρσάκη τοὺς ἐν τέλει Περσῶν ἐστίασασα, δῆθεν μὲν ὡς συνήθως ἐκείνους τιμῶσα, ἀληθέστερον δὲ τὴν πρὸς Θεαγένην ἔντευξιν εὐωχίαν ἄγουσα, οὐ μοίρας μόνον κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν ἐδεσμάτων τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἰ ἀπέστειλεν, ἀλλὰ καὶ δάπιδας τινὰς, καὶ στρωμνάς πεποικιλμένας, Σιδωνίας τε καὶ Λυδίας ἔργα χειρός. συναπέστειλε δὲ καὶ ἀνδράποδα ὑπηρετησόμενα, κόριον μὲν τῇ Χα-

esto, hospes, per interpretem dixisset, (quamvis enim intelligebat linguam Graecam, loqui tamen non potuit) & dic, si qua re indiges, repulsam non passurus; remittebat, innuens eunuchis. Deducebatur vero cum pompa fatellitum. Ibi & Achaemenes, cum illum iterum confpexisset, cognovit exactius: & nimii honoris, qui illi tribuebatur, causam suspicans, mirabatur; tacebat tamen, ea, quae decreverat, faciens. Arface autem, optimatibus Perfarum & magistratibus magnifico apparatu acceptis, eo praetextu, quod id honoris causa, quemadmodum solebat, faceret, verius vero propter colloquium cum Theagene habitum convivium agitans, non tantum portiones ciborum, ut consueverat, Theageni mittebat, sed etiam tapetes, & peristromata versicoloria, Sidoniae & Lydiae manus arte elaborata. Mittebat quoque una & mancipia ab obsequiis futura, an-

1 Ἀπέστειλεν, ἀλλὰ καὶ δάπιδας τινὰς utrumque recte. v. Ευδίας) Palat. ἀπέστειλεν, ἀλλὰ καὶ stath. ad Iliad. ω', 645.

ρικλεία, παιδάριον δὲ τῷ Θεαγένει, τὸ μὲν γένος Ἴωνικὰ, τὴν δὲ ἡλικίαν, ἥβης ἐντός· πολλὰ τὴν Κυβέλην παρακαλέσασα ἐπισπεύδειν, καὶ ὡς ὅτι τάχιστα διανύειν τὸν σκοπὸν, οὐ γὰρ ἔτι φέρειν τὸ πάθος, οὐδὲν οὐδὲ αὐτὴν ἀνιείσαν, ἀλλὰ παντοίως ἐκπεριοῦσαν τὸν Θεαγένην· προδήλως μὲν γὰρ οὐκ ἐξέφαινε τὸ βούλευμα τῆς Ἀρσάκης, κύκλω δὲ καὶ δι' αἰνιγμάτων εἰς τὸ συνιέναι προσβιβάζουσα· καὶ τὴν τε περὶ αὐτὸν φιλοφροσύνην τῆς δεσποίνης μεγαλύνουσα, καὶ τὸ κάλλος, οὐ τὸ φαινόμενον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐντὸς ἐσθῆτος μετὰ τιῶν εὐλόγων προφάσεων ὑπ' ὅψιν ἄγουσα· καὶ τὸ ἦθος, ¹ ὡς ἐράσμιον καὶ εὐόμιλον, καὶ χαίρουσα τοῖς ἀβροτέροις καὶ ἀγερωχοτέροις τῶν νέων· καὶ ὅλως ἀπόπειραν ἐν οἷς διεξήει λαμβάνουσα, εἰ

cillam quidem Charicleae, puerum vero Theageni, gente Ionica, aetate vero pubertatem attingentia: multis modis adhortata Cybelen, ut acceleraret, & quamprimum scopum illi propositum perficeret, non amplius affectum ferenti; neque ipsam quidquam remittentem, sed variis rationibus circumdantem Theagenem. Ac manifeste quidem non exponebat Arfaces voluntatem, ceterum circuitione & involucris tectam intelligendam relinquebat, benevolentiam dominae erga ipsum praedicans, & cum pulchritudinem, non apparentem tantum, sed & eam, quae vestitu contineretur, quibusdam convenientibus occasionibus ob oculos ponens, tum mores, quod essent amabiles, & cum quadam facilitate coniuncti, & quod delectaretur delicatioribus & valentioribus adolescentibus. Et in summa, experimentum capiebat in iis, quae narrabat, an Venereis rebus allice-

¹ Ὡς ἐράσμιον καὶ εὐόμιλον) 645: ὡς ἐρασμία καὶ εὐόμιλος· & Codd. Vatic. Palat. Xyland. & hoc recte. Taurin. teste Dorv. ad Char. p.

προστρέχει τοῖς ἐπαφροδίτοις. καὶ ὁ Θεαγένης, τὸ μὲν τῆς Φιλοφροσύνης, καὶ ὡς Φιλέλλην τὸ ἦθος, καὶ ὅσα τοιαῦτα, συνεπήνει, καὶ χάριν ὠμολόγει· τὰ δὲ ἐπαγωγὰ τῶν ἀτρωτέρων, ὡς ἂν μηδὲ συνιῆς τὴν ἀρχὴν, ἐκὼν ὑπερέβαινε. πνιγμὸς τοίνυν εἶχε τὴν γραῦν, καὶ οἶον ἔλυζε τὴν καρδίαν, στοχαζομένη μὲν ὡς συνιῆσι τῆς προαγωγείας, ἀπαυθαδιαζόμενον δὲ καὶ διαθούμενον ὀρώσα τὴν πείραν, καὶ τὴν Ἀρσάκην οὐκ ἔτι φέρειν οἶά τε δι' ὄχλου γινομένην, καὶ καρτερεῖν οὐκ ἔτι δύνασθαι λέγουσαν, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτοῦσαν, ἣν ἄλλοτε ἄλλαις προφάσεσιν ὑπερετίθετο ἡ Κυβέλη· νῦν μὲν βουλόμενον ἀποδειλιάει τὸν νεανίαν φάσκουσα, νῦν δὲ ἀνωμαλίαν τινὰ προσπεπτωκέαι πλαττομένη.

κ'. Καὶ πέμπτης που λοιπὸν καὶ ἑκτῆς ἡμέρας παρω-

retur. Theagenes autem benevolentiam illius erga se, & quod moribus esset propensis in amorem Graecorum, & quaecunque talia praeterea, collaudabat, & insuper agebat gratias. Porro illecebras absurdiorum rerum neque intelligens ab initio, sponte praeteribat. Angor igitur quidam invasit anum, & quasi pungebatur dolore cordis, cum coniectaretur, eum intelligere illecebras, fastidire autem & repellere omnes conatus videret, & Arfacem non amplius ferre sciret, tumultuantem, & non amplius se cohibere posse dicentem, & pollicita reposcentem, quae alias aliis praetextibus Cybele differebat; interdum, quamvis vellet, reformidare adolescentem dicens, interdum vero aliquid incommode cecidisse fingens.

XX. Et cum iam quintus & sextus dies praeterisset,

1 Καὶ οἶον ἔλυζε τὴν καρδίαν) Cod. Taur. teste Dorv. ad Char. p. 208, ἔλαζε, refragante eodem, & in vulgata acquiescente. Idem

tamen ad eundem p. 680, legendum proponit ἐλυζε, quod interpres lat. habuisse videtur, pungebatur dolore cordis.

χηκυίας ἤδη, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τῆς Ἀρσάκης ἀπαξ
 πω καὶ δεύτερον προσκεκλημένης, καὶ εἰς τὸ τῷ Θεα-
 γένει κεχαρισμένον μετὰ τιμῆς καὶ ΦιλοΦροσύνης ἐω-
 ρακυίας, ἀναγκάζεται καὶ λευκότερον διαλεχθῆναι τῷ
 Θεαγένει, καὶ τὸν ἔρωτα ἀπαρακαλύπτως ἐξηγόρευε·
 πολλὰ καὶ μυρία ἀγαθὰ συγκατατιθεμένῳ διεγγυω-
 μένῳ, καὶ, Τίς ἢ ἀτελμία, προστιθεῖσα, τί δὲ τὸ ἀνα-
 Φρόδιτον; νέος οὕτω καὶ καλὸς καὶ ἀκμαῖος, γυναῖκα
 ὁμοίαν καὶ προστετηκυῖαν ἀπωθεῖται, καὶ οὐχ ἄρτα-
 γμα οὐδὲ ἔρμαιον ἠγεῖται τὸ πρᾶγμα, δέους μὲν
 οὐδενὸς ἐπόντος τῇ πράξει, μῆτε ἀνδρὸς παρόντος, κα-
 μοῦ τῆς θρεψαμένης, καὶ πάντα ἀπόρρητα διὰ χει-
 ρὸς ἐχούσης, τὴν ὁμιλίαν διακονούσης· μῆτε σοί τινος
 ἐπόντος κωλύματος, οὐ νύμφης, οὐ γαμετῆς παρού-
 σης. καὶ τοὶ καὶ τούτων ὑπερεῖδον πολλοὶ πολλὰκις,

Charicleamque Arface semel atque iterum ad se vocaf-
 fet, & ad gratificandum Theageni honorifice illam acce-
 pisset, benevolentiaque singulari fuisset intuita, cogeba-
 tur planius colloqui cum Theagene, amoremque aperte
 exponebat, multa & sexcenta bona, si assentiretur, cer-
 to pollicens, &, Quae, malum, est haec tergiverfatio?
 addens; quidve adeo alienum a rebus Venereis? ado-
 lescens tam formosus, & florenti aetate, mulierem si-
 milem & amore illius contabescentem repellit, & non
 praedam ducit, & in lucre ponit negotium: praesertim
 nulla formidine rem consequente, neque viro praesen-
 te, & me, quae illam educavi, ac omnia arcana in po-
 testate habeo, hanc consuetudinem illi procurante? ne-
 que, quod ad te attinet, ullo intercedente impedimento,
 non sponsa, non uxore. Atqui & haec saepius multi

1 ἠγεῖται τὸ πρᾶγμα Cod. Pal. c. XI, τὴν ξυντυχίαν ἄρπαγμα ποι-
 & Xyl. ποιεῖται. Sic inferius: ἄρ- σαμένη. E glossa igitur ortam puta
 παγμα τὸ μὴ ἐπιείσατο, & supra alteram lectionem, ἠγεῖται.

ὅσοι δὴ νῦν ἔχοντες, τοὺς μὲν οἰκείους ἔγνωσαν οὐδὲν ἐκ τούτου καταβλάψειν, αὐτοὺς δὲ ὠφελήσειν, κτήσεως χρημάτων προσγενομένης, καὶ τῶν καθ' ἡδονὴν ἀπολαύσεων. τελευτῶσα δὲ καὶ ἀπειλήν τινα κατεμίγνυ τοῖς λεγομένοις· Αἱ χρησταί, λέγουσα, καὶ Φιλόνοιο γυναῖκες, ἀμείλικτοι γίνονται καὶ βαρυμήνιδες, ἀποτυγχάνουσαι, καὶ τοὺς ὑπερόπτας ὡς ὑβριστὰς εἰκότως ἀμύνονται. ταύτην δὲ, ὅτι καὶ Περσίς τὸ γένος, ἐννόει, καὶ ὡς βασιλείου αἷμα, τοῦτο δὴ τὸ τῆς σῆς προσήσεως, καὶ ὡς πολλὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν περιβέβληται, ὑφ' ἧς αὐτῇ καὶ τιμῆσαι τὸν εὐνοῦν, καὶ κολάσαι τὸν ἐναντιούμενον ἐπ' ἀδείας· σὺ δὲ καὶ ξένος καὶ ἔρημος, καὶ ὁ προσθησόμενος οὐδεὶς. Φεῖσαι τὸ μέρος καὶ σαυτοῦ, Φεῖσαι καὶ κείνης. ἀξία δ' ἐστὶ παρὰ σοῦ Φειδοῦς, εἰς τὰ δίκαια τῶν σῶν πόθων οὐ-

contemserunt, qui sana mente praediti, domesticis ea re nihil se nocituros intellexerunt, sibi autem profuturos possessione opum, & fructu voluptatis in lucro accedente. Ad extremum & minas quasdam immiscebat orationi, Comes, dicens, mulieres, & iuvenum cupidae, implacabiles existunt, & saevam iram concipiunt, cum sua spe labuntur: & contumaces, tanquam eos, a quibus iniuria sunt affectae, merito ulciscuntur. Iam de hac, quod & Persis sit genere, cogita, & regius sanguis, quod tu ipse antea tua confessione testatus es, & quod magnis viribus & potentia sit stipata, qua illi & honore afficere benevolos erga se, & punire sibi obsistentes impune liceat. Tu vero & peregrinus es, & desertus, & qui tibi opem ferat, nemo est. Parce partim tibi ipsi, partim & illi. Digna vero est, cui a te parcatur, quae desiderio tui, quo iuste potiri debet, tam furiose sit in-

τως ἐκμεμηνηυῖα. εὐλαβήθητι καὶ μῆνιν ἐρωτικὴν, Φύλαξαι καὶ τὸ ἐκ τῆς ὑπεροψίας νεμεσητόν· πολλοὺς οἶδα μεταμεληθέντας. πείραν ἔχω σοῦ ¹ μᾶλλον τῶν Ἀφροδίτης. ἡ πολιά θρίξ, ἣν ὄρας, αὐτὴ πολλοῖς τοιούτοις ἐνήβλισεν. ἀλλ' οὕτως ἀτεγκτον καὶ ἀνήμερον οὐκ ἔγνωκα. καὶ ἀποστρέψασα τὸν λόγον πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, (ὕπ' ἀνάγκης γὰρ κακείνης εἰς ἐπήκοον ἀπεθάρρῃσε τὰ τοιαῦτα διαλέγεσθαι) Συμπαρακάλεσον, ἔφη, ὦ θύγατερ, καὶ σὺ, ² τὸν οὐκ οἶδ' ὄν τινα προσεῖπω προσηκόντως ἀδελφόν σου τῦτον. συνοίσει καὶ σοὶ τὸ πρᾶγμα· οὐκ ἔλαττον ἀγαπηθήσῃ πλέον τιμηθήσῃ· πλουτήσεις εἰς κόρον· γάμου σοὶ προνοήσει λαμπροῦ. ζηλωτὰ δὲ ταῦτα καὶ εὖ πράττουσι, μήτοι γε δὴ ξένοις, καὶ ἐν ἐνδείᾳ τὸ παρὸν ἐξεταζομένοις.

flammata. Verearis & iram amatoriam: caveto quoque; quae contemptum sequitur, vindictam. Multos novi, quos postea eiusmodi animi poenituit. Maiorem experientiam, quam tu, in rebus Venereis consecuta sum. Canus capillus ipse, quem vides, in multis eiusmodi rebus est versatus: sed usque adeo rigidum & incicurablem neminem unquam cognovi. Denique converso sermone ad Charicleam, (necessitate enim adducta, ausa est audiente illa talia loqui) Adhortare, inquit, filia, tu quoque, nescio quem merito appellem, istum tuum fratrem. Proderit & tibi haec ipsa res: non pilo minus ab illa amaberis, maiores consequeris honores, ditesces ad satietatem usque, de coniugio tibi prospiciet splendido. Haec vero & felicibus optanda sunt, nedum peregrinis, & egestate in praesentia laborantibus.

1 Μᾶλλον τῶν Ἀφρ.) Commel. 2 Τὸν οὐκ οἶδ' ὄν τινα) Plenius notat, legi quoque μᾶλλον τῆς Cod. Palat. τὸν ἀκατάδεχτον, οὐκ Ἀφρ. sed male, eodem monente. οἶδ' ὄν τινα.

κά. Ἡ δὲ Χαρίκλεια σεσηρός τι καὶ κατεσφυγμένον ὑποβλέψασα, Εὐκτόν μὲν ἦν, ἔφη, καὶ κάλλιστον, μηδὲν τοιοῦτον ὑποστῆναι τὴν πάντα ἀρίστην Ἀρσάκην. εἰ δὲ μὴ, δευτέρα γοῦν ἐγκράτεια Φέρειν τὸ πάθος. ἀλλ' ἐπειδὴ τι πέπονθεν ἀνθρώπινον, καὶ νενίκηται, ὡς Φῆς, καὶ ἥττων ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας, συμβουλεύσαιμ' ἂν καὶ αὐτῇ Θεάγενει τούτῳ τὴν πράξιν, εἰ τὸ ἀσφαλὲς αὐτῷ προσεῖη, μὴ ἀρνεῖσθαι, μὴ δὴ τι λάθοι κακὸν αὐτός τε ἑαυτὸν κακείνῃν ἐργασόμενος, εἰ ταῦτα εἰς Φῶς ἔλθοι, καὶ γνοίῃ ποθεν τὸ παρὰ νομον τῶν δεδρασμένων ὁ σατράπης. ἀνήλατο πρὸς τοὺς λόγους ἡ Κυβέλη, καὶ περιπτύξασα καὶ Φιλήσασα πολλὰ τὴν Χαρίκλειαν, Εὐγε, ἔφη, ὦ τέκνον, ὅτι καὶ γυναῖκα ὁμοίαν σοι τὴν Οὐσίην ἠλέησας, καὶ τῆς ἀσφαλείας τὰ δελφοῦ πεφρόντικας. ἀλλὰ τούτου γε ἕνεκα θάρσει, ὡς οὐδ' ὁ ἥλιος τοῦτο δὴ, τὸ τοῦ λόγου, γινώσεται. Πέπαυσο τὸ παρὸν, ἔφη ὁ Θεα-

XXI. Chariclea vero, torve & ardentem contuita, Optandum quidem, inquit, fuerat, & pulcherrimum omni ex parte, optimam Arfacem nihil eiusmodi pati: sin minus, saltem moderate ferre affectum. Verumtamen cum quiddam humanum illi acciderit, & victa est, ut dicis, succubuitque cupiditati, consulere & ipsa Theageni huic, ut rem non recuset, si tuto id facere possit, ne & sibi per inscitiam, & illi, mali aliquid accersat, si haec in lucem prodierint, & alicunde cognoverit hoc flagitiosum factum satrapa. Profiliit ad haec dicta Cybele, & amplexa & diffuaviata Charicleam, Recte, inquit, facis, filia, quod & mulieris natura tui similis miserta es, & securitati fratris sollicitè prospicis. Verumtamen hac de causa non est, quod labores: quod neque sol, ut dici solet, id sit cogniturus. Desine in praesentia, inquit

γένης, καὶ ἑνός ἡμῶν εἰς ἐπίσκεψιν. ἐξελεύσῃς δὲ πα-
 ραχρῆμα τῆς Κυβέλης, ὦ Θεάγενες, ἔλεγεν ἡ Χα-
 ρίκλεια, ὁ μὲν δαίμων τοιαῦτα ἡμῖν προξενεῖ τὰ εὐτυ-
 χήματα, ἐν οἷς πλέον ἐστὶ καὶ τὸ κακῶς πράττειν τῆς
 δοκούσης εὐπραγίας. πλὴν ἀλλὰ συνετῶν γέ ἐστι καὶ
 τὰ δυστυχήματα ἐκ τῶν ἐνότων ¹ πρὸς τὸ βέλτιον
 διατίθεσθαι. εἰ μὲν οὖν ἔχεις γνώμης καὶ τελείως δρᾶ-
 σαι τὸ ἔργον, οὐκ ἔχω λέγειν, καίτοι γε οὐκ ἂν σφό-
 δρα διενεχθεῖσα, εἰ πάντως ἡμῖν ἐν τούτῳ τὸ σώζεσθαι
 καὶ μὴ περιλείπεται. εἰ δὲ εὖ ποιῶν ἄτοπον δοκιμά-
 ζεις τὸ αἰτούμενον, ἀλλὰ σύ τε πλάττου τὸ συγκα-
 τατίθεσθαι, καὶ τρέφῳν ἐπαγγελίας τῆς βαρβάρου
 τὴν ὄρεξιν, ὑπερέβσει ὑπέστερνε τὸ πρὸς ὅξυ τι καθ' ἡμῶν
 βουλεύσασθαι, ἐσθδύνων ἐλπίδι καὶ καταμαλάττων
 ὑποσχέσει τοῦ θυμοῦ τὸ φλεγμαῖνον. εἰκὸς τινα καὶ

Theagenes, & concede nobis deliberandi spatium. Cum
 vero illico exisset Cybele: O Theagenes, exorsa est
 Chariclea, numen tales successus nobis conciliat, in qui-
 bus plus inest adversae fortunae, quam quae extrinsecus
 apparet felicitatis. Quod cum ita sit, prudentium
 tamen est, etiam parum prosperos casus, quatenus fieri
 potest, in melius convertere. An igitur habeas in animo
 prorsus perficere hanc rem, dicere non possum: quam-
 vis non admodum repugnem, si omnino in hoc, ut ser-
 vemur, aut non, momentum consistit. At si, ut fieri
 debet, ac honestum est, absurdum iudicas esse id, quod
 petitur, finge tu quidem te assentiri, & alens promissis
 barbarae cupiditatem, dilatione praecide, ne praecipitanter
 durius aliquid in nos statuatur, spe delinens, &
 molliens pollicitatione irae incendium. Consentaneum

¹ Πρὸς τὸ βέλτιον διατίθεσθαι) 23: illud, quod forte cecidit, arte
 Palat. πρὸς τὸ βέλτιστον. Ad sen-
 tentiam Terent. Adelph. IV, 7. ut corrigas.

λύσει θεῶν βουλήσει τὸν μεταξὺ χρόνον ἀποτεκεῖν. ἀλλ', ὦ Θεάγενες, ὅπως μὴ ἐκ τῆς μελέτης εἰς τὸ αἰσχρὸν τοῦ ἔργου κατολισθήσης. μειδιάσας οὖν ὁ Θεάγενης, Ἄλλὰ σύ γε οὐδὲ ἐν τοῖς δεινοῖς, ἔφη, τὴν γυναικῶν ἔμφυτον νόσον ζηλοτυπίαν ἐκπέφευγας. ἐμὲ δὲ ἴσθι μὴδὲ πλάσασθαι τὰ τοιαῦτα δύνασθαι. ποιεῖν γὰρ τὰ αἰσχρὰ καὶ λέγειν, ὁμοίως ἀπρεπές. καὶ ἄλλως τὸ ἀπογνῶναι τὴν Ἀρσάκην, αὐτόθεν φέρεται χαριέν, τὸ μηκέτι διοχλεῖν ἡμῖν. εἰ δὲ πάσχειν τι δέοι, φέρεται τὰ προσπίπτοντα ἤδη με πολλάκις ἢτε τύχη καὶ ἡ γνώμη παρεσκευάσει. μὴ λάβης εἰς μέγα κακὸν ἡμᾶς ἐμβάλλον εἰπούσα ἡ Χαρίκλεια, ἐσιώπησε.

κβ'. Καὶ τούτων ἐν ταύτῃ τῇ σκέψει διαγόντων, ἡ Κυβέλη πάλιν ἀναπτερώσασα τὴν Ἀρσάκην, καὶ ὡς τὰ δεξιώτερα χρῆ προσδοκᾶν εἰπούσα, ἐνδεδεῖχθαι γάρ

est enim, aliquid remedium, Deo volente, interiectum tempus pariturum esse. Ceterum, Theagenes, vide, ut ne ex meditatione in turpitudinem rei delabaris. Arridens leniter Theagenes, Sed tu neque in adversis rebus, inquit, mulieribus innatum morbum zelotypiae effugisti. Me vero scito neque fingere talia posse. Facere enim turpia, ac dicere, aequè indecorum est. Et alioqui ut omnino desperet Arface, hoc ipsum aliquid commodi affert, videlicet ne pergat nobis amplius molesta esse. Si vero pati aliquid oportuerit, ad ferenda ea, quae accidunt, saepius iam me & fortuna, & animi constitutio praeparavit. Ne te lateat, quod in magnum malum nos coniciet, cum dixisset Chariclea, conticuit.

XXII. His autem in harum rerum consideratione verfantibus, Cybele, cum rursus Arfacem in bonam spem sustulisset, & quod meliora exspectare oporteret, dixit

τι τὸν Θεαγένην τοιοῦτον, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ αὐτῆς δωμάτιον. καὶ κείνην διαλιποῦσα τὴν ἐσπέραν, καὶ πολλὰ διὰ τῆς νυκτὸς ὁμόκοιτον οὔσαν ἐξαρχῆς τὴν Χαρίκλειαν παρακαλέσασα συμπράττειν, εἰς ἕω πάλιν ἠρώτα τὸν Θεαγένην, τίνα εἶη τὰ δεδογμένα. ἀπειπόντος δὴ λαμπρῶς, καὶ παντοίως τὸ προσδοκᾶν ¹ ἀποφῆσαντος, σύννουσ ἐπὶ τὴν Ἀρσάκην ἀπέδραμεν ἡ Κυβέλη. καὶ ὡς τὸ ἀπηνέσ τὸ παρὰ Θεαγένους ἐξήγγειλε, τὴν γραῦν ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωστῆναι προστάξασα, εἰσδραμοῦσά τε εἰς τὸν θάλαμον, ἔκειτο ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἑαυτὴν σπαράττουσα. καὶ ἄρτι τῆς γυναικωνίτιδος ἐκτὸς γεγονοῦσαν τὴν Κυβέλην ἰδὼν ὁ υἱὸς Ἀχαιμένης κατηφῆ τε καὶ δεδακρυμένην, Μή τι ἄτοπον, μή τι πονηρὸν, ὦ μήτηρ, προσπέπτωκεν, ἠρώτα, μή τις ἀγγελία τὴν δέσποιναν ἠνίακε; μή τι δυστύχημα ἀπὸ στρατοπέδου προσήγγεται; μή τι καταπονοῦσι κατὰ

fet, significasse enim tale quiddam Theagenem, rediit rursus in conclave, & intermissa illa vespera, ac multis modis Charicleam, quam sociam lecti initio habuerat, adhortata, ut illi esset auxilio, mane rursus interrogabat Theagenem, quid statuisset apud animum. Cum autem manifeste recusaret, ac, omnino ne quidquam eiusmodi exspectaret, indicasset, tristis ad Arfacen recurrit Cybele. Postquam autem ferociam Theagenis renuntiavit, Arface, anu in caput praecipitari iussa, incurrens in thalamum, iacebat in lecto se ipsam lacerans. Vixdum autem conclave muliebri egressam Cybelen conspicatus filius Achaemenes tristem & lacrimantem: Num quid importuni aut molesti, mater, accidit? percontabatur. Num quod nuntium dominam excruciat? Num aliqua calamitas ex castris renuntiata est? Num hostes sunt su-

1 Ἀποφῆσαντος) Ita Vatic. Reliqui ἀποφῆναντος.

τὸν ἐνεστῶτα πύλεμον ¹ Αἰθίοπες δεσπότην Ὀροονδάτην; καὶ πολλὰ τριαῦτα εἰπὼν ἠρώτα. ἡ δὲ, Ἀδολεσχεῖς, εἰπούσα, ἀπέτρεχεν. ὁ δὲ, οὐδέν τι μᾶλλον αἰνείει, ἀλλὰ παρακολουθῶν, καὶ τῶν χειρῶν λαβόμενος, καὶ κατασπαζόμενος ἐξαγορεύειν πρὸς παῖδα τὸν ἴδιον τὰ λυπῶντα ἰκέτευσεν.

κγ'. Λαβούσα δὴ αὐτὸν, καὶ εἰς τι μέρος τοῦ παραδείσου χωρισθεῖσα, Ἄλλω μὲν οὐκ ἂν, ἔφη, ² ἐξεῖπον τὰ ἐμαυτῆς τε καὶ δεσποίνης κακά. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη τε ἐν τῷ παντὶ σαλεύει, καὶ γὰρ τὸν περὶ τοῦ ζῆν προσδοκῶ κίνδυνον, (οἶδα γὰρ ὡς ἡ Ἀρσάκης ἀνία καὶ μανία εἰς ἐμὲ ἀποσκήψει) λέγειν ἀναγκάζομαι, μὴ δὴ τινα καὶ ἐπιουρίαν τῇ γεννησάσῃ, καὶ ³ εἰς Φῶς παραγαγούσῃ, καὶ τούτοισιν ἐκθρεψαμένη σε τοῖς μαζοῖς ἐπινοήσεως. ἐρῶ τῷ νέου τοῦ παρ' ἡμῶν ἡ δέσποι-

periores in hoc bello Aethiopum domino Oroondate? & multa eiusmodi quaerebat. Illa vero, Nugaris otiose, cum dixisset, recurrit. At ille nihilo magis intermittebat, sed affectans, & manibus apprehendens, & compellans, ut exponeret suo filio ea, quae illam dolore afficerent, supplicabat.

XXIII. Accepto igitur illo a manu, in quandam partem horti secedens, Alii quidem, inquit, non exposuifsem mea & dominae mala. Postquam vero illa omnino fluctuat, & ego exspecto periculum de vita, (scio enim, quod Arfaces amentia ac furor in me sit redundaturus) dicere cogor, si forte aliquam opem ei, quae te genuit, & in lucem edidit, & his enutrivit uberibus, excogitare possis. Amat adolescentem, qui est apud nos,

¹ Αἰθίοπες) Baf. Αἰθίοπων. ³ Εἰς Φῶς παραγαγούσῃ) Baf. male.

² Ἐξεῖπον τὰ ἐμαυτῆς) Palat. ση, & Xyl. παραγαγούσῃ. At Palat. παραγαγούσῃ.

ἐξεῖπω τὰ ἐμαυτῆς.

ναὶ καὶ ἔρῳ οὐ Φορητὸν τινα οὐδὲ νενομισμένον, ἀλλ' ἀνίατον ἔρωτα, καὶ ὃν εἰς δεῦρο κατορθώσῃν ἐγὼ τε καὶ κείνη μάτην ἠπατώμεθα. καὶ αὗται ἦσαν αἱ πολλαὶ Φιλοφροσύναι καὶ ποικίλαι δεξιώσεις αἱ περὶ τοὺς ξένους. ἐπεὶ δὲ εὐήθης τις καὶ φρασὺς καὶ ἀπηγής ἂν ὁ νεανίας ἀπέειπε τὰ πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲ ἐκείνην οἶδα βιωσομένην, καὶ ἑμαυτὴν ἀναιρησομένην, ὡς χλευάσασαν ταῖς ἐπαγγελίαις καὶ διαψευσασμένην. ταῦτα ἔστιν, ὦ παῖ. καὶ εἰ μὲν ἔχεις τι βοηθεῖν, σύμπραττε· εἰ δὲ μὴ, τελευτήσασαν τὴν μητέρα κήδευε. καὶ ὅς, Μισθὸς δὲ μοι τίς ἔσται, ἔφη, ὦ μήτηρ. οὐ γὰρ μοι καιρὸς θρύπτεσθαι πρὸς σε, οὐδὲ ἐκ περιόδων, οὐδὲ κυκλοῦμενον τοῖς λόγοις τὴν βοήθειαν ἐπαγγέλλεσθαι, πρὸς οὕτως ἀγωνιῶσαν καὶ ἐγγὺς λειποψυχοῦσαν. Πᾶν ὅ, τι βούλει, ἔφη, προσδόκα, ἡ Κυβέλη. ἀρχι-

domina, non tolerando quodam, neque usitato, sed insanabili amore, & quem ego & illa nobis ex sententia eventurum esse sperantes, ludebamus operam. Hinc erant illa multa humanitatis officia, & multiplex benevolentia erga hospites. Ceterum postquam, ut stultus quidam, & ferox, & intractabilis adolescens, recusavit ea, quae nos volebamus, neque illam existimo esse victuram, & me interfectam iri intelligo. Hic est status praesentis temporis. Quod si quid habes, quo auxilieris, adsis mihi tua ope: sin minus, mortuae matri iusta exsequiarum facito. Ille autem: Praemium autem quod mihi, inquit, erit, mater? Neque enim est tempus, ut apud te me iactem, aut longis ambagibus & circuitu orationis auxilium promittam, usque adeo consternatae, & propemodum deficienti animo. Omne, quod vis, expecta, inquit Cybele. Etenim te nunc quoque sum-

1 Ὡς χλευάσασαν -- διαψευσασμένη Codice Palatino. Reliqui cum Bas.
 2) Suppleta haec a Commelino e

οινοχόον μὲν γάρ σε καὶ νῦν εἰς ἐμὴν τιμὴν πεποιήται. εἰ δέ τι μείζον ἀξίωμα περινοεῖς, ἀπάγγελλε. πλούτου γὰρ οὐδὲ ἀριθμὸς ἔσται ὅσον ἂν κομίταιο, σωτῆρ τῆς ἀθλίας γενόμενος. Πάλαι ταῦτα, ἔφη, δι' ὑποψίας ἔχων, ὦ μήτηρ, ἐγὼ καὶ συνεῖς, ἐσιώπων τὸ μέλλον ἀπεκδεχόμενος. ἀλλ' οὐδὲ ἀξιώματος οὐδὲ πλούτου μεταποιεῖμαι. τὴν δὲ κόρη, τὴν ἀδελφὴν λεγομένην τοῦ Θεαγένους, εἰ μοι πρὸς γάμον ἐκδοίη, πάντα αὐτῇ τὰ κατὰ γνώμην πεπραξέται. ἐγὼ δὲ, ὦ μήτηρ, τῆς κόρης οὐχὶ μετρίως. ὥστε ἐκ τῶν ἰδίων γινώσκουσα τὸ πάθος ἢ δέσπονα, καὶ ὅσον τι καὶ οἶόν ἐστι, δικαίως ἂν καὶ αὐτὴ συμπράττοι τῶ ταῦτα νοσοῦντι, καὶ ἄλλως τοσοῦτον κατόρθωμα ἐπαγγελλομένῳ. Μηδὲν ἀμφίβαλλε, εἶπεν ἡ Κυβέλη. ἤτε γὰρ δέσποινα δώσει τὴν χάριν ἀνευδοιάπτως εὐεργέτη σοὶ καὶ σωτῆρι γεγενημένῳ· καὶ ἄλλως τάχα ἂν καὶ καθ'

num pocillatorem, honoris mei causa constituit. Si vero maiorem aliquam dignitatem animo complexus es, enuntia. Opum enim neque numerus erit, quas pro praemio feres, si servator miserae exstiteris. Iampridem haec, inquit, mater, ego suspicans, & intelligens, tacebam, id quod eventurum esset exspectans. Verum neque dignitatem ullam, neque opes curo: virginem vero, quae soror Theagenis dicitur, si mihi dederit in uxorem, omnia illi ex animi sententia & belle cadent. Amo autem virginem haud moderate, mater. Quamobrem ex suis rationibus privatis cum cognoverit domina affectum, quantus & qualis sit, iuste & ipsa erit adiumento ei, qui eodem morbo laborat, atque adeo tantum successum promittenti. Nihil dubites, inquit Cybele. Etenim domina reddet tibi gratiam, nulla mora interposita, cum hoc beneficio illam affeceris, & servator illius exstiteris.

ἐαυτοὺς πείσαιμεν τὴν κόρη. ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος, εἰπέ, τῆς βοηθείας; Οὐκ ἂν εἴποιμι, ἔφη, πρὶν ὄρκους ἐμπεδωθῆναι μοι τὴν ἐπαγγελίαν παρὰ τῆς δεσποίνης. σὺ δὲ μηδὲ ἀποπειραθῆς τὴν ἀρχὴν τῆς κόρης. ὄρω γὰρ πῶς καὶ κείνην ἄνω τε καὶ μέγα φρονῶσαν· μὴ καὶ λάβῃς τὸ πρᾶγμα διαστρέφουσα. Πάντα γένησεται, εἰπούσα, εἰσέδραμεν εἰς τὸν θάλαμον ὡς τὴν Ἀρσάκην, καὶ προσπεσοῦσα τοῖς γόνασιν, Εὐθύμος ἔσο, ἔφη. πάντα σοι θεῶν βουλήσει κατορθοῦται. τὸν παῖδα μόνον τὸν ἐμὸν Ἀχαιμένην εἰσκληθῆναι πρόσταξον. Εἰσκεκλησθῶ, εἶπεν ἡ Ἀρσάκη, εἰ μὴ τι με πάλιν ἀπατᾶν μέλλοις.

κδ'. Εἰσῆλθεν ὁ Ἀχαιμένης· καὶ πάντα διελθούσης τῆς πρεσβύτιδος, ἐπώμοσεν ἡ Ἀρσάκη πράξειν τὸν γάμον τῆς ἀδελφῆς Θεαγένους. ὁ δὲ Ἀχαιμένης, Δέσποινα, ἔφη, πεπαύσθω λοιπὸν Θεαγένης, δοῦλος ὢν

Quin etiam fortassis nos ipsi virgini privatim persuaserimus. Sed expone, quae sit auxilii ratio. Non dicam, inquit, priusquam iureiurando fuerit mihi confirmata promissio a domina. Tu vero nihil coneris efficere principio apud virginem. Video enim quodammodo, illam quoque magnos & excelfos animos gerere, ne forte imprudens negotium pervertas. Omnia futura cum dixisset, incurrit in thalamum ad Arfacem, & provoluta ad illius genua, Bono animo esto, inquit: omnia Deo volente commode cadunt; filium tantum meum Achaemenem vocari intro iube. Accersatur, inquit Arface, nisi mihi rursus verba data es.

XXIV. Ingressus est Achaemenes, & cum omnia narasset anus, iuravit conceptis verbis Arface, se illum compotem facturam esse nuptiarum fororis Theagenis. Achaemenes tum, Quiescat, inquit, deinceps Theagenes,

καὶ θρυπτόμενος κατὰ δεσποίνης ἰδίας. ¹ καὶ, Πῶς τοῦτο λέγεις; ἐρωτάσης, ἅπαντα ἐξηγόρευεν ὡς πολέμου νόμῳ ληφθεὶς καὶ γένοιτο αἰχμάλωτος ὁ Θεαγένης ὡς Μιτράνης ἐκπέμφειεν αὐτὸν πρὸς Ὀροονδάτην, ἀναπεμφθεῖσόμενον βασιλεῖ τῶ μεγάλῳ ὡς αὐτὸς ἵνα ἄγοι παραλαβὼν, ἀπολέσειεν, ἔφοδον Βητσαίων καὶ Θυάμιδος κατατολησάντων ὡς μόλις αὐτὸς διαδράσειε καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ γράμμα τὸ Μιτράνου πρὸς Ὀροονδάτην προευτρεπισμένος ἐπεδείκνυε τῇ Ἀρσάκῃ, καὶ εἰ προσδέοιτο καὶ ἐτέρων ἀποδείξεων, ἔξεν μαρτυροῦντα καὶ τὸν Θυάμιν. αἰέπειν πρὸς ταῦτα ἡ Ἀρσάκη. καὶ οὐδὲ ὅσον μελλήσασα, πρόεισί τε τοῦ θαλάμου, καὶ εἰς τὸν οἶκον οὗ προκαθημένη χρηματίζειν εἰώθει παρελθούσα, ἄγεσθαι τὸν Θεαγένην ἐκέλευσεν. ἐπειδὴ ἤχθη, ἐπηρώτα, εἰ γνωρίζει τὸν Ἀχαιμένην, ἐστῶτα πλησίον ἐπιδεικνύσα. τοῦ δὲ Σήσαντος Ὀυκοῦν

cum sit servus, & tamen erga suam dominam petulantius sese gerat. Quomodo hoc dicis? cum interrogasset, omnia enarrabat: Quod lege belli fuisset captus, & captivus abductus Theagenes: quod Mitranes misisset eum ad Oroondatem, mittendum deinceps regi magno: quod ipse, inter ducendum, illum amisisset infesto adventu Bessaensium & Thyamis: quod ipse vix effugisset: denique praeter omnia, literas Mitranis in promptu habens, ostendebat Arsacae; & si opus esset aliis argumentis, habiturum se vel Thyamim testem. Respiravit ad haec Arsace, & nihil cunctata, thalamo egressa est, & in domum, in qua pro tribunali sedens vacare solebat explicandis constituendisque rebus, veniens, adduci Theagenem iussit. Ut est adductus, quaerebat, an nosset Achamenem, proxime illum adstantem. Hoc ve-

¹ Καὶ πᾶς τοῦτο λέγεις; ἐρωτάσης) Minus bene Bas. καὶ πᾶς οὕτω λέγεις, ἐρωτάσης.

ὅτι καὶ αἰχμάλωτον ἦγέ σε παραλαβών; αὐθις ἠρώ-
 τα. συμφήσαντος καὶ τοῦτο τοῦ Θεαγένους· Δούλος
 τοίνυν ἠμέτερος ἂν ἴσθι. καὶ σὺ μὲν πράξεις τὰ οἰκε-
 τῶν, τοῖς ἡμετέροις νεύμασι καὶ ἄκων ἐπόμενος. ἀδελ-
 Φὴν δὲ τὴν σὴν Ἀχαιμένει τᾶδε πρὸς γάμον κατεγ-
 γυῶ, τὰ πρῶτα φερομένῳ παρ' ἡμῖν, τῆς τε μητρὸς
 ἕνεκεν, καὶ τῆς ἄλλης αὐτοῦ περὶ ἡμᾶς εὐνοίας· ὑπερ-
 φεμένην τοσοῦτον, ὅσον ἡμέραν προορίσαι, καὶ τὰ πρὸς
 τὴν εὐωχίαν λαμπρότερον εὐτρεπισθῆναι. ὁ δὲ Θεαγέ-
 νης ἐβέβλητο μὲν ὡς ὑπὸ τρώσεως τῶν λόγων. ἔγνω
 δ' οὖν μὴ ὁμόσε χαρεῖν, ἀλλὰ καβάπερ θηρίου τὴν
 ὀρμὴν ἐκκλιῖναι. καὶ, Ὡ δέσποινα, ἔλεγε, θεοῖς χάρις,
 ὅτι εὐγενείας τὰ πρῶτα ὄντες, ταῦτα γοῦν ὡς ἐν δυσ-
 τυχήμασιν εὐπραγοῦμεν, τὸ μὴ ἄλλοις, σοὶ δὲ δου-
 λεύειν, ἢ καὶ ἀλλοτρίους εἶναι δοκοῦντας καὶ ξένους,

ro affirmante: An vero, quod & captivum te duxit?
 rursus interrogabat. Confitente vero & hoc Theagene:
 Servus igitur noster esto, & tu quidem facies, quae
 supplices solent; nutibus nostris vel invitus obtempe-
 rans. Sororem vero tuam Achaemeni huic in uxorem
 despondeo, qui primas apud nos obtinet, cum matris
 causa, tum alioqui propter ipsius erga nos benevolen-
 tiam atque merita; eatenus differens, quatenus ad diem
 praefiniendum, & reliqua ad convivium splendidius ap-
 parandum instruenda pertinet. Theagenes autem ictus
 est quidem, tanquam vulnere, illis verbis: statuit tamen
 non contraire, sed tanquam bestiae impetum declina-
 re. Et, O domina, dicebat, Diis sit gratia, quod, cum
 alioqui simus bono genere nati, in ceteris calamitatibus
 haec nobis bene cadunt, quod non aliis, sed tibi, ser-
 vimus, quae erga eos, qui videntur esse alieni & pere-

1 Ἠμέτερος ἂν ἴσθι) Val. ἡμέτερος ἴσθι, omisso ἂν, male.

οὕτως ἡμέρας τε καὶ Φιλοφρόνας εἰώρας. ἀδελφῆς δὲ τῆς ἐμῆς ἔνεκεν, αἰχμαλώτου μὲν οὐκ οὔσης, οὐδὲ διὰ τοῦτο δούλης, αἰρουμένης δὲ θεραπεύειν καὶ κεκλήσθαι τὸ σοὶ καθ' ἡδονὴν βουλευσαμένης, πράττε τοῦθ' ὅπερ ἂν ἔχειν ὀρθῶς δοκιμαζῆς. ἡ δὲ Ἀρσάκη, Κατατετάχθω, ἔσθῃ, ἐν τοῖς τραπεζοκόμοις, καὶ οἰνοχοεῖν πρὸς Ἀχαιμένους ἐκδιδασκέσθω, πρὸς τὴν βασιλικὴν διακονίαν πόρρωθεν προεβιζόμενος.

κέ. Ἐξήσαν οὖν, σύννους μὲν ὁ Θεαγένης, καὶ τῶν πρακτέων εἰς ἐπίσκεψιν τὸ βλέμμα ἐπιστρέφων ἐγγελωῶν δὲ ὁ Ἀχαιμένης, καὶ τοῦ Θεαγένους καταμωκώμενος, Ὁ σοβαρὸς ἡμῖν ἀρτίως, λέγων, καὶ ὑπερήφανος, ὁ τὸν ¹ αὐχένα ἀκαμπτος καὶ μόνος ἐλεύθερος, ὁ τὴν κεφαλὴν νεύειν εἰς τὸ προσκυνεῖν οὐκ ἀνεχόμενος, κῦν που τάχα κλινεῖς, ἢ καὶ κονδύλοις ὑφέξῃ ταύτην

grini, tantam humanitatem & benevolentiam declarasti. Ceterum de sorore mea, quae cum captiva non sit, proinde neque serva, parata sit tamen ad obsequia tibi praestanda, & ea, quae tibi placent, facere decreverit, statue id, quod rectum esse iudicas. Arface autem, Collocetur, inquit, in ordine eorum, qui sunt ab obsequiis ad mensam, & pocillandi artem ab Achaemene edoceatur, ut ad regium ministerium multo ante assuefiat.

XXV. Exiverunt igitur, tristis quidem Theagenes, & vultu ad deliberationem de iis, quae agenda essent, composito; ridens vero Achaemenes, & Theagenem ludibriis excipiens: Ecce, inquit, qui nuper fuisti insolens & fastuosus, qui erecto collo & solus liber videbaris, & caput submittere ad adorandum indignum iudicabas, qualis iam nunc factus inclinas illud: nisi forte paullo post etiam pugnis illud sis, dum institueris,

¹ Αὐχένα ἀκαμπτος) Ἀκαμπτον male Cod. Taur. apud Dorv. ad Char. p. 59.

παιδαγωγούμενος. ἡ δὲ Ἀρσάκη τοὺς ἄλλους ἀποτέμψασα, πρὸς μόνην τὴν Κυβέλην, Νῦν μὲν δὴ, ἔφη, ὦ Κυβέλη, πᾶσα περιήρηται πρόφασις, καὶ λέγε ἑλθούσα πρὸς τὸν ὑπερήφανον, ὡς πειθόμενος μὲν ἡμῖν καὶ τὰ κατὰ νοῦν τὸν ἡμέτερον πράττων, ἐλευθερίας τε μεθέξει, καὶ ἀφθόως ἐν εὐπορίᾳ βιώσεται· τοῖς δὲ ἐναντίοις ἐπιμένων, ἐρωμένης τε ὑπερφρονουμένης, καὶ δεσποίνης ἅμα ἀγανακτούσης αἰτθῆσεται, δουλείαν μὲν τὴν ἐσχάτην καὶ ἀτιμοτάτην ὑπηρετησόμενος, κολάσεως δὲ πᾶν εἶδος ὑποστησόμενος. ἤλθεν ἡ Κυβέλη καὶ ἀπήγγειλε τὰ παρὰ τῆς Ἀρσάκης· πολλὰ καὶ παρ' ἑαυτῆς εἰς προτροπὴν τῶν θαινομένων¹ λυσιτελεῖν προστιθεῖσα. ὁ δὲ Θεαγένης, ὀλίγον ἐπιμῆναι παρακαλέσας, μόνος τε πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἰδιάσας, Οἴχεται τὰ κατ' ἡμᾶς, ἔφη, Χαρίκλεια. πᾶν (τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου) πείσμα διέρρηκται· πᾶσα.² ἐλπί-

submissurus. Arface autem, aliis ablegatis, ad solam Cybelem, Nunc, inquit, Cybele, omnis est sublata excusatio, & dic huic superbo, conveniens illum, quod, si nobis paruerit, & arbitrato nostro fecerit, libertatem consequetur, & splendide in omnium rerum copia vivet: sin autem in contraria sententia permanferit, & amasiam contemptui habitam, & dominam iratam sentiet, extremam servitutem & abiectissimam laturus, & suppliciorum omne genus passurus. Venit Cybele, renuntiavitque mandata Arfaces: multa quoque ipsa, quae videbantur conducere exhortationi, ad ea, quae proponebantur, addens. Theagenes igitur cum, ut paullulum operiretur, petiisset, solus ad Charicleam seorsim, Actum est de nostris rebus, inquit, Chariclea. Sane omnis rudens, ut dicitur, est ruptus, omnis spei ancora prorsus

¹ Λυσιτελεῖν) Equidem praeter-
lerim Bas. lectionem λυσιτελεῖν.

² Ἐλπίδος ἀγκυρα) Palat. & Xyl.
πᾶσα ἐλπίδος ἀγκυρα, καὶ παντοίων.

δος ἄγκυρα παντοίως ἀνέσπασται· καὶ οὐδὲ μετ' ὀνόματος γοῦν ἐλευθέρου δυστυχοῦμεν, ἀλλὰ δούλοι γεγόναμεν αὐθις, (καὶ ὅπως προσετίθει) καὶ βαρβαρικαῖς λοιπὸν ἐκκείμεθα αἰκίαις, ἢ πράττοντες τὰ δακῶντα τοῖς δεσποτεύουσιν, ἢ τοῖς κατακρίτοις ἐναριθμούμενοι. καὶ ταῦτα μὲν, ἔφη, Φορητά. τὸ δὲ πάντων βαρύτερον, Ἀχαιμένει τῷ Κυβέλης υἱεῖ πρὸς γάμον ἐκδώσειν ἢ Ἀρσάκῃ σὲ κατεπηγγείλατο. καὶ τοῦτο μὲν ὅτι μὴ ἔσται, ἢ γινόμενον οὐκ ὄψομαι, δῆλον, ἕως ἂν ὁ βίος Ξιφῶν τε καὶ ἀμυντηρίων εὐπορῇ. τί δὲ χρὴ πράττειν, ἢ τίνα μηχανὴν ἐπινοεῖν, ὥστε διακρούσασθαι τὴν τε ἐμὴν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ τὴν σὴν πρὸς Ἀχαιμένην ἀπευκτὴν σύνοδον; Μίαν, ἔφη πρὸς αὐτὸν ἢ Χαρίκλεια, κατανεύσας, τὴν ἐτέραν τὴν κατ' ἐμὲ διακωλύσεις. Εὐφῆμησον, ἔφη. μὴ γὰρ οὕτως ἡ δαίμονος τοῦ ἡμετέρου βαρύτης ἰσχύσειεν, ὥστε με τὸν Χα-

est evulsa, neque amplius cum nomine libero in calamitatibus versamur, sed in servitutem rursus recidimus, (& , qua ratione, addebat) barbaricisque contumeliis & cruciatibus deinceps expositi sumus, vel agentes ea, quae placent his, in quorum potestate sumus, vel inter damnatos connumerati. Et haec quidem tolerabilia essent: ceterum, quod omnium gravissimum est, Achaemeni Cybeles filio te in uxorem daturam Arface promisit. At id quidem, quod aut non fiet, aut a me non videbitur, manifestum est, quod vita gladiis & armis ad propugnandum suppeditabit. Verum quid agere oportet? aut quam excogitare machinam, qua & meus cum Arface, & tuus cum Achaemene, detestandus congressus discuti possit? Unum, inquit ad eum Chariclea, cum comprobaris, alterum, qui ad me pertinet, impedies. Bona verba, inquit. Absit enim, ut tantopere numinis erga nos

ρικλείας ἀπέiraτον, ἰ ἄλλης ὀμιλία παρανόμως μian-
θῆναι. ἀλλά τι δραστήριον ἐπινενοηκέναι μοι δοκῶ (εὐ-
ρετις ἄρα ἐστὶ λογισμῶν ἢ ἀνάγκη.) καὶ ἅμα πρὸς
τὴν Κυβέλην μεταστὰς, Ἀπάγγελλε, εἶπε, τῇ δεσ-
ποίνῃ βούλεσθαι με μόνῃ καὶ ἰδία τῶν ἄλλων ἐν-
τυχεῖν.

κστ'. Τοῦτ' ἐκεῖνο νομίτασα εἶναι ἢ πρεσβύτις, καὶ
ὑποπεπτωκέναι τὸν Θεαγένην, ἀπήγγειλέ τε πρὸς τὴν
Ἄρσάκην. καὶ μετὰ δεῖπνον ἄγειν τὸν νεανίαν ἀκού-
σασα, οὕτως ἔπραττε. καὶ ἡσυχίαν παρασχεῖν τῇ δεσ-
ποίνῃ τοὺς παρεδρεύοντας κελεύσασα, καὶ μὴ παρ-
ενοχλεῖν τοῖς περὶ τὸν θάλαμον, παρεῖσηγε τὸν Θεα-
γένην, τῶν μὲν ἄλλων οἷα δὴ νυκτὸς ὑπὸ σκότους κατ-
εχομένων, καὶ λαθεῖν παρεχόντων, μόνον δὲ τὸν θά-
λαμον λύχνου καταυγάζοντος. καὶ εἰσάγουσα, ὑπέ-
στελλεν ἑαυτήν. ἀλλ' ὁ Θεαγένης ἐπεῖχε· Παρέστω

acerbitas invalefcac, ut ego Charicleae expers, alia con-
suetudine incesta me polluam. Sed quiddam praesentis
consilii invenisse me puto: (inventrixque omnino confi-
liorum est necessitas.) Simul ad Cybelen secedens, Re-
nuntia dominae, dicebat, me velle solum cum sola &
absque arbitris congregari.

XXVI. Illud esse putans anus, & succubuisse Thea-
genem, recurrit ad Arfacem: & cum iussa effecit, ut post
coenam adduceret iuvenem, ita faciebat. Nam affiden-
tibus imperans, ut quietem dominae concederent, &
non tumultuarentur circa thalamum, clam introduxit
Theagenem, cum reliqua omnia tanquam nocturno tē-
pore tenebris continerentur, & occulta esse quaevis
paterentur, solum autem thalamum lychnus illustraret.
Cum autem introduxisset, subducebat sese. Verum Thea-

ε Ἄλλης ὀμιλία) Ἄλλης ἐμιλίας, Bas. male.

καὶ ἡ Κυβέλη τὸ παρὸν, ὧ δέσποινα, εἰπών. οἶδα ὡς τὸ πιστὸν ἔχει Φυλακῆς τῶν ἀπορρήτων. καὶ ἅμα τῶν χειρῶν τῆς Ἀρσάκης λαβόμενος, ὦ δέσποινα, ἔλεγεν, οὔτε πρότερον ἀπαυθαδιζόμενος πρὸς τὸ βούλημα τὸ σὸν ὑπερεθέμην τὸ κελευόμενον, ἀλλ' ὅπως ἂν ἀσφαλῶς γένοιτο πρυτανευόμενος. νῦν δὲ, ἐπειδὴ με καὶ δούλον τάχα καλῶς ποιούσα ἡ τύχη σὸν ἀπέφηνε, πολὺ πλέον εἰς πάντα ἔτοιμος εἴκειν. ἐν μοι μόνον παρασχέσθαι νεῦσον, καίτοι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑποσχόμενῃ ἄπειπε τὸν γάμον Ἀχαιμένει τὸν Χαρικλείας. τῶν γὰρ ἄλλων σιωπωμένων, τὴν εὐγενεῖα τῇ μεγίστη κομῶσαν, οἰκότριβι συνοικεῖν, ἀθέμιτον. ἢ ἐπόμνυμί σοι θεῶν τὸν κάλλιστον ἥλιον καὶ θεοὺς τοὺς ἄλλους, ὡς οὔτε ὑπεῖξω τῷ σῶ βουλήματι. καὶ εἰ γένοιτό τι πρὸς βίαν εἰς τὴν Χαρικλείαν, ἐπόψει με πρό-

genes eam cohibuit: Adfit & Cybele in praesentia, domina, dicens. Scio enim, quod singulari fide in asserendis arcanis praedita est: & simul manus Arfaces apprehendens, O domina, dicebar, neque prius eo, ut resisterem voluntati tuae, differebam id, quod mihi imperebatur, sed ut securitatem facto providerem. Nunc vero postquam me etiam servum tuum singulari quodam beneficio fortuna declaravit, longe promptior sum ad obsequendum tibi omnibus in rebus. Unum mihi tantum te largituram annue, cum quidem multa & magna promiseris: renuntia nuptias Charicleae Achaemeni. Nam ut alia taceam, eam, quae splendore maximo generis excellit, vernae cohabitare fas non est. Alioqui iuro tibi per Deorum pulcherrimum, Solem, & reliquos Deos, quod neque morem geram tuae voluntati, & quod prius, quam aliqua Charicleae vis allata fuerit, visura sis me

τερον ἑμαυτὸν ¹ διαχρησάμενον. καὶ ἡ Ἀρσάκη, Μὴ ἀπίσται, ἔφη, βούλεσθαι με πάντα σοὶ χαρίζεσθαι ἥτις καὶ ἑμαυτὴν ἑτοιμος ἐκδιδόναι. ἀλλὰ προληθθεῖσα ἐπάμωσα ἐκδώσειν Ἀχαιμένει τὴν σὴν ἀδελφὴν. ² Εὖ, ἔφη, ᾧ δέσποινα. τὴν ἀδελφὴν τοίνυν ἥτις ἐστίν, ἐκδίδου. μνηστὴν δὲ τὴν ἐμὴν καὶ νύμφον, καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ γαμετὴν, οὔτε θελήσεις ³ [ἐκδοῦναι] εὖ οἶδα, οὔτε θέλουσα ἐκδώσεις. Πῶς, ἔφη, λέγεις; ὁ δὲ, Τὰ ὄντα, ἀπεκρίνατο. οὐ γὰρ ἀδελφὴν ἔχω τὴν Χαρίκλειαν, ἀλλὰ νύμφον ὥσπερ ἔλεγον· ὡς λελυῖσθαι μὲν σοὶ τὸν ὄρκον. ἐξεῖναι δὲ, εἰ βούλοιο, καὶ ἄλλην ἔχειν ἀποδειξιν, τοὺς γάμους ὅταν κρίνης ἐμοῦ τε καὶ κείνης εὐωχοῦσα. ὑπεκνίσθη μὲν, νύμφον οὐκ ἀδελφὴν εἶναι τὴν Χαρίκλειαν οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας ἀκούσασα· πλὴν

mihī ipsi mortem conscivisse. Arface autem, Haud aliter existimes, inquit, quam me velle tibi omnibus in rebus gratificari, ut quae parata sim vel me ipsam tibi tradere. Sed anticipata iuravi, me elocaturam Achaemeni sororem tuam. Bene se res habet; inquit, domina. Sororem igitur meam, quaecunque est, elocato: ceterum eam, quam ego ambio, & sponsam meam, denique quid aliud, quam uxorem, quod neque voles elocare, fati scio; neque, si velis elocare, poteris. Quomodo, inquit, dicis? At ille, Rem ipsam, respondit. Neque enim sororem habeo Charicleam, sed sponsam, ut dicebam. Quamobrem iureiurando soluta es. Licet vero tibi, si volueris, & aliud habere argumentum, cum convivium nuptiale mihī & illi, quandocunque tibi visum fuerit, instruxeris. Pupugit illam sane, cum sponsam esse Charicleam, non sororem, haud sine zelotypia audivisset.

¹ Διαχρησάμενον) Cod. Taurin. εὖ ἂν ἔχει, ᾧ δέσποινα.
 Διαχειρησάμενον, aequē refic. ³ Ἐκδοῦναι) Abest h. v. a Palat.
² Εὖ, ἔφη, ᾧ δέσποινα) Palat. & fati commode abesse potest.

ἀλλ', Ἔσται οὕτως, εἶπεν ἡ Ἀρσάκη καὶ Ἀχαιμένην ἡμεῖς ἐτέρῳ γάμῳ παραμυθησόμεθα. ἔσται καὶ παρ' ἐμοῦ, Φησὶ, πρὸς σε, ὁ Θεαγένης, τούτων διακριθέντων καὶ ἅμα προσήει ὡς τὰς χεῖρας Φιλῆτων. ἡ δὲ προκύψασα, καὶ τὸ στόμα ἀντὶ τῶν χειρῶν προβολούσα ἐφίλησε. καὶ ἐξῆλθεν ὁ Θεαγένης Φιλῆθεις, οὐ μὴν αὐτὸς γε Φιλῆσας. καὶ τῇ Χαρικλείᾳ, καιροῦ λαβόμενος, ἅπαντα ἐξεῖπεν (οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας οὐδὲ ἐκείνης ἔνια μανθανούσης) ¹ καὶ τὸν ἄτοπον τῆς ἐπαγγελίας σκοπὸν προσέθηκεν, καὶ ὡς πολλὰ δι' ἐνὸς ἀνύοιτο. Ἀχαιμένει γὰρ διασεσάβηται ὁ γάμος, καὶ τῇ κατ' Ἀρσάκην ἐπιθυμία, πρόφασις τὸ παρὸν ὑπερβέσεως ἐπινενόηται. καὶ τὸ δὴ κεφάλαιον, ὡς εἰκόσ, τὸν Ἀχαιμένην ἅπαντα ταραχῆς ἐμπλήσειν, ἀνιῶμενον μὲν ἐφ' οἷς ἀποτυγχάνει προσδοκίχσας, ἀγανακτοῦντα δὲ ἐφ' οἷς ἠλάττωται παρὰ τῇ Ἀρσάκῃ διὰ

Verumtamen, Fiat, ut postulas, dixit Arface. Nos autem Achaemenem aliis nuptiis consolabimur. Praestabitur & tibi a nobis, inquit Theagenes, postquam haec irrita sunt facta. Et simul accedebat tanquam manus osculaturus. Illa vero inclinans sese, & os pro manibus obiciens, eum osculata est. Et exiit Theagenes, osculum referens, non vicissim ipse osculatus: & Charicleae, nactus occasionem, omnia exposuit, (non sine zelotypia quoque ipsa quaedam cognoscente) & inusitatum promissionis scopum addidit, & quod multa per unum sint confecta: Achaemenis disturbatae nuptiae: cupiditati Arfaces, praetextus dilationis in praesentia excogitatus: denique, quod caput est omnium, effectum, ut Achaemenes omnia cumultu impleat, aegre ferens, quod iis, quae expectabat, frustreretur, & indignans, quod a me superetur apud

¹ Καὶ τὸν ἄτοπον τῆς ἐπαγγελίας) ἡμῶν τὸν σκοπὸν. Μοχ προουσιόσα-
Palat. καὶ τῶν ἀτόπων τῆς ἐπαγγελίας) μὲν ed. Val.

τὴν εἰς ἐμὲ χάριν. οὐ γὰρ δὴ λήσεται αὐτὸν οὐδὲν, τῆς μητρὸς ἔξαγορευούσης, ἣν ἐπίτηδες παρεῖναι τοῖς λεγομένοις προύνησα, μηνυθῆναι τε ταῦτα τῷ Ἀχαιμένει βουλόμενος, καὶ μάρτυρα τῆς ἄκρι λόγων πρὸς τὴν Ἀρσάκην ὀμιλίας ποιούμενος. ἀρκεῖ μὲν γὰρ ἴτως καὶ τὸ μηδὲν ἑαυτῷ¹ συνειδῶτα Φαῦλον, εὐμενεῖα τῇ παρὰ τῶν κρείττωνων ἐπελπίζειν· καλὸν δὲ καὶ ἀνθρώπων τοὺς συνόντας πείθοντα, σὺν παρόρητία τὸν ἐπίκαιρον τοῦτον βίον διάγειν. προσετίθει δὲ καὶ κεῖνα, ὡς σφόδρα χρὴ προσδοκᾶν καὶ ἐπιβουλεύσειν τῇ Ἀρσάκῃ τὸν Ἀχαιμένην, ἀνδρα δοῦλον μὲν τὴν τύχην, (ἀντίθετον γὰρ ὡς ἐπίπαν τῷ κρατοῦντι τὸ κρατούμενον) ἀδικούμενον δὲ καὶ εἰς ὄρκους ἀθετούμενον, ὀρῶντα δὲ καὶ ἄλλους ἑαυτοῦ προτετιμῆσθαι πειθόμενον, συνειδῶτα δὲ τὰ

Arfacem gratia. Neque enim quidquam clam illo futurum esse, matre illi omnia expositura, quae ut adesset praefens iis, quae dicebantur, ex industria provideram, cum volens haec Achaemeni indicari, tum testem illiam consuetudinis eiusmodi, quae verbis tantum constaret, faciens. Quamvis enim sufficit fortasse, nullius sceleris sibi conscium, benevolentia numinis confidere: tamen honestum est, id ipsum de se hominibus, cum quibus versaris, persuadentem, tranquille vitam hanc, quae ad tempus tantum durat, transigere. Addebat & illa, profus esse expectandum, etiam insidias facturum esse Arfaeae Achaemenem, virum conditione ferverum, (oppositum autem est propemodum in universum id, quod subiectum est, ei, qui imperium in illud obtinet) iniuria praeterea affectum, & iureiurando fraudatum, videntem quoque, alios sibi honore praelatos esse, & con-

¹ Συνειδῶτα) Minus bene Bas. συνειδῆναι. Sic statim, πείθοντα --- διάγειν.

πάντων αἰσχίστα καὶ παρανομώτατα, καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ἐπιβουλὴν πλάσασθαι δέομενον, οἷα δὴ πολλοὶ πολλάκις ἀνιαθέντες ἐτόλμησαν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀληθῶν ἔχοντα πρόχειρον τὴν ἄμυναν.

κζ'. Τοιαῦτα πολλὰ διελθὼν πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, καὶ τὰ μέτρια θαρσεῖν¹ παρασκευάσας, εἰς τὴν ἐξῆς ὑπηρετησόμενος ταῖς τραπέζαις, ὑπὸ τοῦ Ἀχαιμένου ἤγετο² προστεταγμένον τοῦτο παρὰ τῆς Ἀρσάκης, καὶ ἐσθῆτα τῶν πολυτελῶν Περσικῆν ἀποστειλάσης, ταύτην τε μετήμφιένυτο, καὶ στρεπτοῖς τε χρυσοῖς καὶ περιουθενίοις λιθοκόλλοις ἐκὼν τε τὸ μέρος καὶ ἄκων ἐκοσμεῖτο. καὶ τοῦ Ἀχαιμένου ὑποδεικνύναί τι καὶ ἀφηγεῖσθαι τῶν οἰνοχοϊκῶν πειρωμένου, προσδράμων ὁ Θεαγένης ἐνὶ τῶν κυλικοφόρων τριπόδων, καὶ Φιάλην τῶν πολυτίμων ἀνελόμενος, Οὐδὲν, ἔφη, δέομαι διδασκάλων, ἀλλ' αὐτοδίδακτος ὑπουργή-

scium omnium flagitiorum ac scelerum, & cui nihil ad infidias faciendas comminisci fit opus, quod faepius multi exacerbari sunt ausi, sed ex veris liceat habere expeditam ultionis rationem.

XXVII. Talia multa cum narrasset Charicleae, & ut mediocria speraret, adhortatus esset, postridie ducebatur ab Achaemene, ministraturus ad mensam: nam hoc ab Arface imperatum fuerat: & veste pretiosa, quam miserat, induebatur, & aureis torquibus, & monilibus gemmis distinctis, partim volens, partim & invitus, ornabatur. Et cum Achaemenes praemonstrare illi & exponere artem pocillandi inciperet, accurrens Theagenes ad unum tripodem, in quo pocula disposita fuerant, & phialam tollens pretiosam, Nihil, inquit, magistris indigeo, sed ipse meo Marte ministrabo dominae, in tam

1 Παρασκευάσας) Bas. παρακελεύσας. Alterum nostro sollempnius.

σω τῇ δεσποίνῃ, τὰ οὕτω ῥᾶστα μὴ θρυπτόμενος. σὲ μὲν γάρ, ὦ βέλτιστε, ἡ τύχη εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καταναγκάζει, ἐμὲ δὲ καὶ ἡ Φύσις τὰ πρακτέα καὶ ὁ καιρὸς ὑπαγορεύει. καὶ ἅμα προσέφερε τῇ Ἀρσάκῃ προσήνες κερασάμενος, εὐρυθμον τέ τι, καὶ ἄκροισ τοῖς δακτύλοις ἐποχῶν τὴν Φιάλην. ἐκείνην μὲν οὖν πλεόν ἢ πρότερον τὸ πότον ἐξεβάκχευσεν, ἐπὶ ῥοφῶσάν τε ἅμα καὶ ἀκλινῶς εἰς τὸν Θεαγένην ἀτενίζουσαν, καὶ τοῦ ἔρωτος πλεόν ἢ τοῦ κράματος ἔλκουσαν, καὶ τὴν Φιάλην ἐπίτηδες οὐκ ἐκπίνουσαν, ἀλλὰ σὺν τέχνῃ καὶ διὰ μικροῦ τοῦ λειψάνου τῷ Θεαγένει προπίνουσαν. ἀντιτέτρωτο δὲ ἐκ πατέρων ὁ Ἀχαιμένης, καὶ ὀργῆς ἅμα καὶ ζηλοτυπίας ἐμπλησθεὶς, ὡς μηδὲ λαμβάνειν τὴν Ἀρσάκην, ὑποβλέψαντά τε, ¹ καὶ τι πρὸς τοὺς παρόντας ἡρέμα διαγογγύσαντα. ἤδη δὲ διαλυομένου τοῦ συμποσίου, Πρώτην αἰτῶ χάριν, ὦ δέσποινα, ἔφη

facilibus rebus nugas has reiiciens. Te enim, optime, fortunae ratio talia scire cogit: mihi vero & natura, & tempus, ea, quae sint facienda; suggerit. Et simul infundens leviter, afferebat Arfacae, concinno quodam & apto gradu, extremis digitis sublatam tenens phialam. Et hanc quidem magis, quam antea, illa potio concitavit, sorbentem simul, & defixis oculis Theagenem intuentem, & amoris plus, quam vini, haurientem, ac phialam dedita opera non ebibentem, sed arte, parvisque reliquiis Theageni propinantem. Vulnus accepit vicissim altera ex parte Achaemenes, ira simul ac aemulatione impletus, ut neque Arfacen id latuerit, cum torvis oculis adspexisset, & iis, qui aderant praesentes, quiddam submisisse infufurrasset. Cum autem convivium dissolveretur, Primum a te peto beneficium, o domina,

¹ Καὶ τι πρὸς τοὺς παρόντας) παρόντας, apud Dorvill. ad Char. Cod. Taur. καὶ τι καὶ πρὸς τοὺς p. 506.

ὁ Θεαγένης, ὑπηρετοῦντά με μόνον ἀμφοτέρωσθαι ταύτη τῇ στολῇ κέλευσον. ὡς δὲ ἐπένευσεν ἡ Ἀρσάκη, τὰ συνήθη μεταμφοιασάμενος ἐξήει. συνεχῆει δὲ καὶ ὁ Ἀχαιμῆνης, πολλὰ τῆς προπετείας τὸν Θεαγένην ὀνειδίζων, καὶ ὡς μεираκιῶδες εἶη τὸ πρόχειρον, καὶ ὡς τὴν μὲν πρώτην ἢ δέσποινα τὸν ξένον καὶ ἄπειρον ὑπερεῖδεν, ¹ εἰ δὲ ἐπιμένους βλακεύομενος, οὐ χαρίσῃ καὶ ὅτι φίλος ἂν ταῦτα συμβουλευοί, μᾶλλον δὲ ὀλίγον ὕστερον καὶ εἰς γένος συναφθισόμενος, καὶ ἀδελφῆς τῆς ἐκείνου καθ' ὑπόσχεσιν τῆς δεσποίνης ἀνὴρ ἐσόμενος. καὶ πολλὰ τειαῦτα μὲν ἐκείνος ἔλεγεν. ὁ δὲ, οὐδὲ ἀκούοντι προσεοικῶς, κάτω νεύσας, ἀντιπαρῆει, μέχρις οὗ συνέβαλεν αὐτοῖς ἡ Κυβέλη, κατευνάσαι τὴν δέσποιναν τὸ μεσημβρινὸν ἐπειγομένη. καὶ ἰδοῦσα σκυθρωπὸν τὸν υἱὸν, ἠρώτα τὴν αἰτίαν. ὁ δὲ, Τὸ ξένον μεираκιον, ἔφη,

inquit Theagenes, inter ministrandum tantum me uti hac stola iube. Postquam annuit Arface, consuetum habitum recipiens exivit. Exhibat una & Achaemenes, multis modis petulantiam Theageni, ut probrum, obiiciens, & quod puerilis esset eiusmodi temeritas, quodque initio domina tanquam in peregrino & ignaro ad factum connixerit. Ceterum si perrexeris esse ita contumax, haudquaquam gratificaberis, inquit: & quod ut amicus confuleret, ac paullo post affinitatis vinculo iungendus, & sororis illius iuxta pollicitationem dominae maritus futurus. Et talia multa hic dicebat. Ille autem ne audienti quidem similis, humi defixos oculos tenens, praeteribat: usque dum forte Cybele supervenit, deducere cubitum dominam tempore meridiano accelerans. Et tristem filium conspicata, quaerebat causam. Ille autem, Peregrinus hic adolescentulus, inquit, praelatus

¹ Εἰ δὲ ἐπιμένους) Ita Vatic. At Basil. ἐπιμένεις. Mox συμβουλευοί Palat. ἐπιμένεις, Xyland. ἐπιμένει, Xyland.

προτετίμηται ἡμῶν, καὶ χθές καὶ τήμερον παρεισδεδυ-
κός, οἰνοχοεῖν ἐπιτέτραπται, ¹ [καὶ] τοῖς ἀρχιτρικλί-
νοις ἡμῖν καὶ οἰνοχοοῖς πολλὰ χαίρειν Φράσαν, ὀρέγει
Φιάλην, καὶ παρίσταται πλησίον βασιλικῷ σώμα-
τος, τὸ μέχρις ὀνόματος ἀξίωμα ἡμῶν παραγκωνισά-
μενος. καὶ τὸ μὲν τοῦτον τιμᾶσθαι μετέχοντα καὶ τῶν
μειζόνων καὶ κοινωνούντα καὶ τῶν ἀπορήτοτέρων, διότι
καὶ κακῶς ποιούντες ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ συμπράττο-
μεν, ἥττόν ἐστι δεινόν, καίπερ ὄν δεινόν· ἀλλ' ἐκείνο γ'
ἔξην, ἀνευ ὕβρεως τῆς εἰς ἡμᾶς τοὺς ὑπουργοὺς καὶ
συνεργοὺς τῶν καλῶν πράξεων τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι.

κή. Καὶ περὶ μὲν τούτων δεύτερος λόγος. τὸ δὲ
παρὸν, ὧ μῆτερ, τὴν μνηστὴν ἐβουλόμην τὴν τὰ πάντα
ἐμοὶ γλυκυτάτην Χαρίκλειαν ἰδεῖν, εἴπως τὸ δεδηγμέ-
νον τῆς ψυχῆς, τῇ θεᾷ τῇ ἐκείνης διατιῆσαι δυναθεῖην.

est nobis, & heri & hodie, obrepens quadam elegan-
tiae specie, iussus est esse a poculis, & nobis architri-
clinis & pocillatoribus valedicens porrigit phialam, &
afflitit proxime regium corpus, dignitate nostra, quae
verbo tenus tantum iam est dignitas, contemta. Et quod
hic quidem honoretur, & adipiscatur etiam maiora, &
particeps fit vel magis arcanorum, quia nos ipsi per-
verfa quadam ratione tacemus, & adiuvamus, minus
acerbum est. Ceterum illud utique licuisset, sine con-
tumelia erga nos ministros, & socios honestarum actio-
num, talia fieri.

XXVIII. Ac de his quidem aliud erit sermonis tem-
pus. In praesentia vero, mater, sponsam mihi suavissi-
mam Charicleam videre vellem, si quo modo morsum
hunc animi illius adspectu sanare possim. Et Cybele:

¹ Καὶ τοῖς ἀρχιτρικλίνοις ἡμῖν καὶ οἰνοχοοῖς) Καὶ abest a Comma-
lini libris, qui iidem habent καὶ ἀρχιοινοχοοῖς.

καὶ ἡ Κυβέλη, Ποίαν μνηστὴν, ᾧ τέκνον; ἔοικάς μοι τὰ
σμικρότατα τῶν κατὰ σαυτὸν ἀγανακτεῖν, τὰ μείζο-
να δὲ ἀγνοῶν λαμβάνειν. οὐκ ἔτι λαμβάνεις πρὸς γά-
μον τὴν Χαρίκλειαν. Τί, ἔφη, λέγεις, ἀναβοήσασα οὐκ
εἰμὶ ἄξιος γαμεῖν ὁμόδουλον ἑαυτοῦ; διὰ τί, ᾧ μήτηρ;
Δι' ἡμᾶς, ἔφη, καὶ τὴν ἡμετέραν παράνομον περὶ Ἀρ-
σάκην εὐνοϊάν τε καὶ πίστιν. ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνην καὶ
τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας προτιμήσαντες, καὶ τὴν ἐκεί-
νης ἐπιθυμίαν καὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐπίπροσθεν
ἄγοντες, ἅπαντα καθ' ἡδονὴν συνεπράξαμεν, ἅπαξ
που παρεισελθὼν εἰς τὸν θάλαμον ὁ γεννάδας οὗτος
καὶ λαμπρὸς ἐρώμενος,¹ καὶ μόνον ὀφθεῖς, ἀναπέ-
πεικε παραβῆναι μὲν τοὺς πρὸς σε γεγενημένους ὄρ-
κους, αὐτῶ δὲ κατεγγυᾶν τὴν Χαρίκλειαν, οὐκ ἀδελ-
φὴν, ἀλλὰ μνηστὴν εἶναι διατεινόμενος. Καὶ ἐπήγγελ-
ται ταῦτα ἐκείνη, ᾧ μήτηρ; Ἐπήγγελται, παιδίον, ἀπε-

Qualem sponsam, fili? Videris mihi ob minimas mole-
stias indignari, porro maiores offensas ignorare. Iam non
accipies in uxorem Charicleam. Quid dicis? inquit excla-
mans. An non sum dignus, ut ducam conservam meam?
Quamobrem, mater? Propter nos; inquit, & nostram il-
legitimam erga Arfacen benevolentiam & fidem. Postquam
enim illam praeferentes nostrae securitati, & illius cupi-
ditati magis, quam nostrae saluti, consulentes, omnia il-
lius arbitrato perfecimus, semel ingressus in thalamum ge-
nerosus hic & praeclarus amasius, & tantum conspectus,
persuasit, ut violaret tibi factum iusiurandum, & ut sibi
Chariclea desponderetur, non sororem, sed sponsam suam
esse, asseverans. Promisit igitur haec illa, o mater? Pro-

¹ Καὶ μόνον ὀφθεῖς) Καὶ μόνος Taur. teste Dorvill. ad Char. p.
ὀφθεῖς, Codd. Palat. Xyland. & 58.

κρίνατο ἢ Κυβέλη, παρούσης ἐμοῦ καὶ ἀκουούσης· καὶ τοὺς γάμους τε αὐτῶν ἐστιάσει λαμπρῶς ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις. σοὶ δὲ ἄλλη συνοικεῖν εἶναι ἀντὶ ταύτης ἐπηγγέλλετο. βαρὺ δὲ τι πρὸς ταῦτα ἀνοιμάζας ὁ Ἀχαιμένης, καὶ τῷ χεῖρι διατρίψας, Ἐγὼ, ἔφη, πικρογάμους θήσω σύμπαντας· μόνον μοὶ σύμπραττε τὴν εἰς χρόνον σύμμετρον τῶν γάμων ὑπέρβεισιν. καὶ εἰ τις ἐπιζητοῖ, κακοῦσθαι με κατ' ἀγρόν που συμπεσόνα ἀπάγγελλε. μνηστὴν ὁ γεννάδας ὀνομάζει τὴν ἀδελφὴν, ὥσπερ οὐ συνιέντων ἐπὶ διακρούσει μόνῃ τῇ ἐμῇ ταῦτα πράττεσθαι. εἰ γὰρ περιβάλλοι, εἰ γὰρ Φιλοίη καθάπερ δὴ καὶ νῦν, εἰ καὶ συγκαθεύδοι, καθαρὸς τις ἔλεγχος ὅτι μὴ ἀδελφὴ, μνηστὴ δὲ ἐστίν. ἐμοὶ μελήσει ταῦτα, καὶ ὄρκοις καὶ θεοῖς τοῖς παραβαθεῖσι.

κθ'. Ταῦτα εἶπε, καὶ ὑπ' ὀργῆς ἅμα καὶ ζηλο-

mifit, fili, respondit Cybele, praefente me, & audiente, & nuptias illorum splendido apparatu celebrabit paucis post diebus. Tibi vero aliam se in matrimonium daturam promifit. Vehementius ad haec ingemiscens Achae-
menes, & complofis manibus, Ego, inquit, acerbas omni-
bus reddam nuptias: tantum me adiuva in nuptiarum ad
tempus conveniens dilatione. Et si quis inquisierit, gra-
viter me affectum decumbere in agro renuntia. Spon-
sam generofus nominat fororem, tanquam intelligi non
possit, haec tantum ad discussionem eorum, quae mihi
sunt promissa, fieri. Quasi vero, etiamsi amplectatur,
etiamsi osculetur, sicuti nunc facit, denique etiamsi una
dormiat, manifestum sit indicium, quod non foror, sed
sponsa est. Mihi haec erunt curae, & iuriurando ac
Diis, quorum est religio violata.

XXIX. Haec dixit, & ira simul ac zelotypia, amo-

τυπίας καὶ ἔρωτος καὶ ἀποτυχίας οἰσθηθεῖς, (ἰκανῶν καὶ ἄλλον τινα διαταράξαι πραγμάτων, μήτοι γε δὴ βάρβαρον) τὴν προσπεσῶσαν ἔνοιαν οὐκ ἐπὶ λογισμῶ διακρίνας, ἐκ δὲ τῆς πρώτης ὀρμῆς κρατύνας, ἐσπέρας ἐπελθούσης, ἵππον τε Ἀρμένιον, τῶν εἰς πομπὰς καὶ πανηγύρεις τῶ σατράπῃ Φατνιζομένων, ὑφέλῃσθαι δυνηθεῖς, ἀφιππάσατο ὡς τὸν Ὀροονδάτην κατὰ Θήβας τότε τὰς μεγάλας τὴν ἐπ' Αἰθίοπας συγκροτούντα στρατείαν, καὶ πᾶν εἶδος πολέμου, καὶ χεῖρα παντοίαν ἀβροίζοντα, καὶ τὴν ἐπ' αὐτοὺς ἔξοδον ἤδη συσκευαζόμενον.

reque & frustratione percitus, (quae res alioqui & ad alium, nedum ad hominem barbarum perturbandum sufficerent) cogitationem, quae inciderat, non expendens ratione, sed primo impetu approbans, equum Armenium, qui satraepae ad pompas & panegyres alebatur, cum illum clam subducere posset, conscendit, ad Oroondatem iter tendens, tum Thebis magnis contra Aethiopem exercitum colligentem, & omne genus belli & varias copias congregantem, atque exitum contra illum iam adornantem.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ Η.

Ὅ ΓΑΡ δὴ βασιλεὺς Αἰθιοπῶν ἀπάτη περιεληλυθὼς τὸν Ὀροονδάτην, καὶ πατέρου τῶν ἐπάθλων τοῦ πολέμου γεγωνῶς ἐγκρατῆς, καὶ τὴν πόλιν ἐπίμαχον τὰς Φίλας αἰεὶ τυγχάνουσαν ἐκ προλήψεως ὑφ' αὐτῷ πεποιημένος, εἰς πᾶσαν ἀμηχανίαν, ὥστε καὶ κατηπειγμένως ποιῆσθαι τὴν ἐκστράτειαν, καὶ αὐτοσχέδιον τὰ πολλὰ, κατηνάγκαζεν. ἡ γὰρ πόλις αἱ Φίλαι, κει-

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER OCTAVUS.

REX enim Aethiopum, cum fraude circumvenisset Oroondatem, & altero belli praemio potitus esset, ac Philas urbem, semper expugnatu facilem, anticipatione sibi subiecisset, ad summam rerum penuriam eum, adeo ut raptim ac tumultuarie magna ex parte expeditionem susciperet, redigebat. Urbs enim Philae sita est ad Ni-

ται μὲν ἐπὶ τῷ Νείλῳ, τῶν ἐλαττόνων καταρράκτων ἀνωτέρω μικρόν· Συήνης δὲ καὶ Ἐλεφαντίνης, ἑκατόν που τοῖς μεταξὺ σταδίοις διείργεται. ταύτην πετὲ Φυγάδες Αἰγύπτιοι καταλαβόντες καὶ ἐνοικήσαντες, ἀμφοίβολον Αἰθίοψι τε καὶ Αἰγυπτίοις κατέστησαν· τῶν μὲν, τοῖς καταρράκταις τὴν Αἰθιοπίαν ὀριζομένων· Αἰγυπτίων δὲ καὶ τὰς Φίλας, κατὰ τὴν προενοίκησιν τῶν παρ' ἑαυτοῖς Φυγάδων, ὡς ἂν δορυαλώτους ἑαυτοὺς προσνέμειν ἀξιούντων. συνεχῶς δὴ μεταπιπτούσης τῆς πόλεως, καὶ τῶν αἰὲ προλαβόντων καὶ ἐπικρατούντων γινομένης, τότε δὲ ὑπὸ Φρουρᾶς Αἰγυπτίων τε καὶ Περσῶν κατεχομένης, ὁ τῶν Αἰθιοπῶν βασιλεὺς πρεσβείαν ὡς τὸν Ὀροονδάτην στείλας, ¹ ἐξήτει μὲν καὶ τὰς Φίλας, ἐξήτει δὲ καὶ τὰ σμαράγδεια μέταλλα· καὶ πάλαι περὶ τούτων ὡς εἴρηται διακηρυκυσάμενος καὶ οὐ τυχῶν, ὀλίγαις τε προφθῆναι τοὺς

lum, paullulum supra minores cataractas: a Syene vero & Elephantina centum stadiis circiter distat. Hanc aliquando exfules Aegyptii cum occupassent & incoluissent, ut de illa inter Aethiopes & Aegyptios ambigetur, effecerunt: illis quidem, Aethiopiam cataractis terminantibus; Aegyptiis vero etiam Philas, quod eas exfules illorum incoluissent, tanquam bello partas sibi vindicare volentibus. Cumque continue transfiret ab aliis in aliorum ditionem urbs, & eorum, qui antevertissent ac devicissent, esset, tunc vero praesidio Aegyptiorum & Persarum detineretur; Aethiopum rex, in legatione ad Oroondatem, reposcebat Philas, reposcebat & smaragdī fodinas. Et cum iampridem haec denuntiasset, ut dictum est, & non obtinuisset, quod postulabat, paucis

¹ Ἐξήτει μὲν) Hic pro, ἐξήτει legitur cum Palat. ἐξήτει. Commel.

ἐξήτει legendum esse vidit ἐξήτει· quod & nos, re ipsa iubente, recepimus.

πρεσβευτὰς ἡμέραις ἐπιτρέψας, ἐφείπετο, πάλαι προ-
 παρασκευασάμενος δῆθεν, ὡς ἐπ' ἄλλον τινὰ πόλεμον,
 καὶ οὐδενὶ τὴν ὁρμὴν τῆς στρατείας φράσας. καὶ περὶ δὴ
 τὰς Φίλας ὑπερβεβηκέναι τοὺς πρεσβευτὰς εἶκαζεν,
 ὀλιγωρίαν τοῖς τε ἐνοικοῦσι ¹ καὶ Φρουροῖς ἐμποιήσαν-
 τας, καὶ ὡς ὑπὲρ εἰρήνης ἢ καὶ Φιλίας πρεσβεύοιεν
 ἀπαγγεῖλαντας, αὐτὸς αἰφνίδιον ἐπιστὰς τὴν τε Φρου-
 ρὰν ἐξήλασε, δύο μὲν που καὶ τριῶν ἡμερῶν ² ἀντι-
 σχοῦσαν, πληθεὶ δὲ τῶν ἐναντίων καὶ μηχαναῖς τειχο-
 μάχοις ἐνδοῦσαν· καὶ τὴν πόλιν κατέσχεν, οὐδενὶ τῶν
 ἐνοικούντων λυμηνάμενος. διὰ ταῦτα δὴ τεταραγμένον
 καταλαβὼν τὸν Ὀροονδάτην Ὀ' Αἰχαιμένης, ³ καὶ ἅπαν-
 τα πεπυσμένον παρὰ τῶν διαδράντων, ἔτι πλέον ἐξε-
 τάραξεν ἀπροσδόκητός τε καὶ ἀπρόσκλητος ὀφθείς. καὶ

diebus praecedere legatis iussis, ipse subsequeretur,
 cum antea omni apparatu se instruxisset tanquam ad aliud
 quoddam bellum, & nemini, quo versurus esset molem
 belli, indicasset. Postquam autem Philas superasse lega-
 tos conieciabatur, qui negligentia & securitate incolas
 implebant, &, tanquam pacis causa & amicitiae legatio-
 ne fungerentur, nuntiabant: ipse subito adveniēns, &
 praesidium eiecit, quod ultra biduum triduumve multi-
 tudinem hostium & machinas, quibus muri oppugnan-
 tur, sustinere non poterat; & urbem tenuit, nemini ex
 incolis ullo damno illato. Propter haec perturbatum de-
 prehēdēns Achaemenes Oroondatem, & de omnibus
 ab his, qui effugerant, edoctum, adhuc magis pertur-
 bavit, cum inopinato & non advocatus adesset. Extem-

¹ Καὶ φρουροῖς) Bas. καὶ φρου-
 ραῖς, non omnino male.

² Ἀντισχοῦσαν) Deest h. v. in
 Bas. suppletum a Commel. e Codd.

³ Καὶ ἅπαντα πεπυσμένον) Le-

tionem hanc unice veram suppe-
 ditavit Cod. Taurin. apud Dorv.
 ad Char. p. 634. Reliqui libri,
 πεπεισμένον.

μή τι δεινὸν περὶ τὴν Ἀρσάκην ἢ τὸν ἄλλον οἶκον γένοι, πυνθανομένω, γεγονέναι μὲν ὁ Ἀχαιμένης, ἰδίᾳ δὲ Φράζειν βούλεσθαι ἀπεκρίνατο. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐχαρίσθησαν, ἅπαντα κατεμήνυεν· ὡς ὑπὸ Μιτράνου ληφθεὶς αἰχμάλωτος ὁ Θεαγένης, ἀπέσταλτο πρὸς Ὀροονδάτην, δῶρον, εἰ δοξείεν, ὡς βασιλέα τὸν μέγαν ἀναπεμθεῖσόμενος¹ (καὶ γὰρ εἶναι τὸ χρῆμα τοῦ νεανίου, τῆς βασιλείας αὐλῆς καὶ τραπέζης ἐπάξιον) ὡς ὑπὸ Βησσαίων ἀφαιρεθείη, προσανελόντων καὶ τὸν Μιτράνην· ὡς ἀφίκοιτο μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Μέμφιν² παρενείρων ἅμα καὶ τὰ κατὰ τὸν Θύαμιν· καὶ τέλος, τὸν ἐπὶ τῷ Θεαγένει τῆς Ἀρσάκης ἔρωτα, καὶ τὸν εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Θεαγένους εἰσοικισμὸν, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν φιλοφρονήσεις, καὶ τὰς ἐκείνου διακονίας τε καὶ οἰνοχοίας· καὶ ὡς πέπρακται μὲν ἤδη τῶν

plouque, *Ecquid mali Arsacae, aut reliquae domui cecidisset, quaerenti: Cecidisse quidem, ceterum seorsim se velle dicere, respondit. Postquam alii secesserunt, omnia indicabat: Quomodo a Mitrane captus esset Theagenes, & ad Oroondatem missus, ut donum regi magno (si visum fuisset) deinde mitteretur. Etenim esse adolescentem aula regia & mensa omnino dignum. Quomodo a Bessaensibus ereptus esset, qui & Mitranem praeterea interfecissent: quod postea venisset Memphim; simul renovans & Thyamis rationes. Ad extremum, Arsaces amorem erga Theagenem, & migrationem Theagenis in regia domicilia, & honores illi cum quadam benevolentiae significatione habitos, ac illius ministeria, & pocillationes: & quod adhuc fortasse nihil incestae con-*

¹ Καὶ γὰρ εἶναι τὸ χρῆμα τοῦ νεανίου, τῆς βασιλείας αὐλῆς) Cod. Taur. καὶ γὰρ εἶναι χρῆμα -- τῆς αὐλῆς βασιλείας. Sed βασιλείαν αὐλῆν constanter vocat Heliodorus. Ma-

le vero eū pro εἶναι τό.

² Παρενείρων) Praeclara haec est omnium librorum, teste Commelino, lectio. Bas. παρεγείρων.

παρὰ νόμων ἴσως οὐδέν, ἀνδισταμένου τέως τοῦ νέου καὶ ἀντέχοντος· δέος δὲ προαχθῆναι βιασθέντος, ἢ καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ ξένου πως ἐνδόντος, εἰ μὴ Φθαίη τις αὐτὸν προαναρπάξων ἐκ τῆς Μέμφεως, καὶ τὴν ὅλην τοῦ ἔρωτος ὑπόθεσιν τῆς Ἀρσάκης ὑποτεμνόμενος· διὰ γὰρ ὅη ταῦτα καὶ αὐτὸς ἐπειχθῆναι, καὶ λάβρα διαδράς ἦκειν μηνυτῆς, εὐνοία τῇ περὶ τὸν δεσπότην, ἀποκρύπτειν τὰ κατὰ τοῦ δεσπότητος μὴ ἐξενεγκῶν.

β'. Καίπειθ' οὕτοις θυμοῦ τὸν Ὀροονδάτην ἐνεπεπλήκει, ¹ καὶ ὅλος πρὸς ἀγανάκτησιν καὶ τιμωρίαν ἐξῆει, δι' ἐπιθυμίας αὐθις ἐξέκαε τὰ κατὰ τὴν Χαρίκλειαν προστιθεὶς, καὶ ἐπὶ μέγα ὥσπερ ἦν ἐξαίρων, καὶ τὸ κάλλος παντοίως ἐκθειάζων, καὶ τὴν ὥραν τῆς κόρης, ὡς οὔτε ὀφθειῖν πρότερον, οὔτε αὐθις δυνήσεται· Μικρὰς νόμιζε, λέγων, πάσας σοὶ τὰς παλλακίδας

fuetudinis intercessisset, resistente adolescente, & repugnante. Metuendum esse tamen, ne adducatur aut vi, aut alioqui temporis diuturnitati succumbens, nisi aliquis illum ante Memphi rapiat, & totum scopum amoris Arfacae praecidat. Atque eam ob causam se quoque accelerasse, & clam elapsum venire indicem, benevolentia erga dominum, occultare ea, quae contra voluntatem domini fierent, non valentem.

II. Ut hac oratione ira Oroondatem implevit, & totus indignatione & vindictae studio effervescebat; rursus eum cupiditate inflammabat, narrationem de Chariclea adiiciens, & in summum fastigium, sicut erat, attollens, & pulchritudinem virginis & formam omnino divinis laudibus ornans, quod nunquam talis fuisset visa, neque iterum videri posset: Flocci faciendas existima,

¹ Καὶ ὅλος πρὸς ἀγανάκτησιν -- ad Char. p. 481, eodemque probante. Si vulgatum teneas, de ἐξῆει) Cod. Taur. καὶ ὅλος πρὸς ἀγανάκτησιν -- ἐξῆγε, teste Dorv. Oroondate accipiendum erit.

εἶναι παρὰ ταύτην, οὐ μόνον τὰς κατὰ τὴν Μέμφιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπομένας· καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις ὁ Ἀχαιμένης, ἐλπίζων εἰ καὶ προσομιλήσειεν Ὀροονδάτης τῇ Χαρικλείᾳ, μικρὸν γοῦν ὕστερον ἐπὶ μισθῶ τῶν μνηυμάτων ἐξαιτήσας, πρὸς γάμον ἔξειν. καὶ ὅλως ἐξηρέθιστο ἤδη καὶ διακαῆς ἦν ὁ σατράπης, θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας ἅμα ὥσπερ εἰς ἄρκυς ἐμβεβλημένος· καὶ οὐδὲ μικρὸν ὑπερβέμενος, Βαγῶαν τινα τῶν πεπιστευμένων ευνούχων προσκαλεσάμενος, ἰππέας τε πεντήκοντα ἐγχειρίσας, εἰς τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν, ἄγειν ὡς αὐτὸν Θεαγένην τε καὶ Χαρίκλειαν ὡς ὅτι τάχιστα, καὶ οὔπερ ἂν αὐτὸς καταλαμβάνοιτο, ἐπιστείλας.

γ'. Ἐνεχειρίζε δὲ καὶ γράμμα· τὸ μὲν πρὸς Ἀρσάμην ὧδε ἔχον. ὈΡΟΟΝΔΑΤΗΣ ἈΡΣΑΚΗΙ. Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν, τοὺς αἰχμαλώτους μὲν ἀδελφοὺς,

dicens, omnes tuas pellices prae ipsa, non tantum eas, quae sunt Memphi, sed & eas, quae te sequuntur. Et alia multa ad haec addebat Achaemenes, sperans, etiam si rem habuisset Oroondates cum Chariclea, se tamen illam paullo post, cum eam pro praemio indiciorum petiisset, in uxorem accepturum. Iamque prorsus irritatus erat & inflammatus satrapa, in retia simul irae & cupiditatis iniectus. Et neque minima dilatione interposita, Bagoa quodam ex eunuchis, qui fide & auctoritate apud illum valebat, accersito, traditisque illi equitibus quinquaginta, Memphim misit, ut ad se adduceret Theagenem & Charicleam primo quoque tempore, & ubicunque se deprehensurus esset, imperans.

III. Dedit & literas; alias ad Arfacen, eiusmodi: *Oroondates Arfacae*: Theagenem & Charicleam, captivos

Βασιλέως δὲ δούλους, βασιλεῖ διαπεμφθησομένους ἀπόστειλον. ἀλλ' ἐκούσα ἀπόστειλον, ἐπεὶ καὶ ἀκούσης ἀχθήσονται, καὶ Ἀχαιμένης πιστευθήσεται. πρὸς δὲ Εὐφράτην τὸν κατὰ τὴν Μέμφιν ἀρχιευνοῦχον, τοῖόνδε. Ὑπὲρ μὲν ὧν οἰκίας τῆς ἐμῆς ὀλιγαρεῖς, εὐθύνας ὑφέξεις. τὸ παρὸν δὲ τοὺς ξένους Ἑλληνας τοὺς αἰχμαλώτους Βαγῶα παράδος ὡς ἐμὲ ἀχθησομένους, ἐκούσης Ἀρσάκης, εἴτε καὶ ἀκούσης πάντως δὲ παράδος, ἢ αὐτὸς ἴσθι δέσμιος ἀχθῆναι προστεταγμένος, τῆς δορᾶς ἀφαιρητόμενος. οἱ μὲν δὴ περὶ τὸν Βαγῶαν ἐπὶ τὸ προστεταγμένον ἐξώρμησαν, τῶν ἐπεσταλμένων παρὰ τοῦ σατράπου κατασεσημασμένων, ὡς ἂν μᾶλλον πιστεύσειαν οἱ κατὰ τὴν Μέμφιν καὶ Θαττον τοὺς νέους ἐκδοῖεν. ἐξώρμησε δὲ καὶ Ὀροονδάτης ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰθίοπας πόλεμον, ἐπέσθαι καὶ τὸν Ἀχαιμένην προστάξας, ἡρέμα καὶ οὐκ εἰδῶτα παραφρουρούμενον, ἕως

germanos, regiois vero fervos, ad regem transmittendos, mitte. Ac sponte mitte, quoniam & te invita abducentur, & Achaemenis fides apud nos valebit. Ad Euphratem vero, supremum eunuchum Memphi, tales: Negligentiae in curanda mea domo, postea reddes rationes. In praesentia vero peregrinos Graecos captivos Bagoae trade ad me deducendos, seu volente Arface, seu invita. Omnino autem trade. Alioquin scito, a me imperatum esse, ut ipse vincetus adducaris, vivusque excorie- ris. Bagoas igitur ad id, quod imperatum fuerat, profectus est cum literis signo satrapae obsignatis, quo maiorem fidem illis haberent hi, qui erant Memphi, & eo celerius iuvenes traderent. Profectus est & Oroondates ipse ad bellum contra Aethiopes, Achaemene quoque sequi iussu; qui silentio, & cum nihil tale suspicaretur, usque

ἂν τὰ πρὸς αὐτοῦ μνηθέντα δείξειεν ἐπαληθεύων. κα-
 τὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ κατὰ τὴν Μέμφιν τοῖα-
 δε ἐγίνετο. ἄρτι τοῦ Ἀχαιμέου ἀποδράντος, ὁ Θύα-
 μις ἤδη τὴν προφήτειαν ὀλοκλήρον ἀναδεδεγμένος, καὶ
 τὰ πρῶτα τῆς πόλεως διὰ τοῦτο Φερόμενος, τὰ περὶ
 τὴν κηδείαν τοῦ Καλασίριδος ἐκτελέσας, καὶ τὰ νενο-
 μισμένα τῷ πατρὶ πάντα ἐν ἡμέραις ταῖς τεταγμέναις
 ἐπενέγκας, ἀναζητήσεως ἔννοιαν τῶν περὶ τὸν Θεαγέ-
 νην ἐλάμβανεν, ὅτε δὴ παραιτεῖσθαι καὶ τοῖς Θύρα-
 ρεν ἐκ τοῦ προφητικοῦ νόμου διατεταγμένον ἐγίνετο.
 καὶ περὶ πολυπραγμονῶν καὶ ἐκπυρριζομένων, ἔγνω
 τοῖς σατραπείοις ἐνωκισμένους, ὡς εἶχε σπουδῆς, ἐλ-
 θῶν ὡς τὴν Ἀρσάκην, ἵ ἐξήτει τοὺς [νέους] ξένους,
 ὡς αὐτῷ κατὰ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα προσήκοντας,
 πλέον δὲ ὅτι περὶ ὁ πατὴρ Καλάσιρις τελευτῶν ἐπέ-

dum ea, quae indicaverat, vera esse comprobaret, cu-
 stodiebatur. Iisdem diebus haec Memphi gerebantur. Sta-
 tim postquam in viam se dedit Achaemenes, Thyamis,
 cum iam antistitium pleno iure recepisset, & propterea
 primas in urbe teneret, ac ea, quae ad funus Calasiris
 pertinebant, perfecisset, iustaque exsequiarum patri omnia
 intra dies constitutos persolvisset, redibat in memoriam
 Theagenis & Charicleae inquisitionis, quando iam ver-
 fari etiam cum extraneis lege pontificia permittebatur.
 Postquam autem ubique explorans, & sollicitè inqui-
 rens, cognovit, eum in satrapae aulam traductum esse,
 quanta celeritate potuit, veniens ad Arfacen, quaerebat
 iuvenes peregrinos, tanquam ad ipsum cum multis aliis
 de causis pertinentes, tum quod pater Calasiris moriens,

ἵ ἐξήτει τοὺς νέους ξένους) Etiam
 hic pro vulg. ἐξήτει legendum esse,
 quod in textu reposui, ἐξήτει,
 dubitari nequit. Alterutrum vero

vel νέους, vel ξένους, euiciendum
 videtur. Idem mox de his vocibus
 statuendum, νέους καὶ ξένους, καὶ
 Ἕλληνας.

σκηπτε παντοίως προνοεῖν καὶ ὑπερμαχεῖν τῶν ξένων ἐπιστείλας· χάριν μὲν ἔχειν ὁμολογῶν, ὅτι τὰς διὰ μέσου ταύτας ἡμέρας ὑπεδέξατο νέους καὶ ξένους καὶ Ἑλληνας Φιλανθρωπευομένη, καὶ ἄς ἐνδραϊτᾶσθαι τῶ ναῶ τοῖς μὴ ἱερωμένοις ἀπηγόρευτο· δικαίων δὲ ἀνακομιζέσθαι τὴν αὐτὸς αὐτοῦ παρακαταθήκην. καὶ ἡ Ἀρσάκη, Θαυμάζω σου, ἔφη, χρηστὰ μὲν ἡμῖν καὶ Φιλάνθρωπα προσμαρτυροῦντος, ἀπανθρωπίαν δὲ αὐθις καταγινώσκοντος, εἰ μὴ δυνασόμεθα ἢ βουλησόμεθα προνοεῖν τῶν ξένων, καὶ τὰ πρέποντα αὐτοῖς ἀποπέμειν. Οὐ τοῦτο, εἶπεν ὁ Θύαμις, καὶ γὰρ καὶ ἐν ἀφθονωτέροις τῆδε πλέον ἢ παρ' ἡμῖν οἶδα ἔσομένους, εἰ καὶ μένειν βουλομένοις ἦν. νυνὶ δὲ γένους ὄντες τῶν ἐπὶ δόξης, ἄλλως δὲ τύχης ἐπηρείαις ποικίλαις κεχρημένοι, καὶ τὸ παρὸν ἀλητεύοντες, πάντων ἐπίπροσθεν ποιοῦνται γένος τὸ ἴδιον ἀνακομίσασθαι, καὶ εἰς τὴν

extrema voce illi omnino inculcasset, peregrinis ut provideret, & eos tueretur, imperans. Ac se illi quidem agere gratias, quod acceptos hospitio iuvenes peregrinos & Graecos, per hos elapsos dies, quibus versari in templo non initiatis interdictum erat, humaniter tractasset. Petere autem, ut ipsi suum depositum recuperare rursus liceat. Arface autem: Miror, inquit, quod cum nobis comitatem & humanitatem testimonio tuo tribuas, rursus inhumanitatis nos condemnes, dum studes, ut aut non posse, aut nolle prospicere peregrinis, & convenientibus officiis illos ornare, videamur. Non hoc, inquit Thyamis: scio enim, affluentius hic victuros, quam apud nos, si modo manere vellent. Nunc vero cum sint praeclaro genere orti, alioqui autem varios fortunae insultus experti, & in praesentia oberrantes, nihil illis potius est, quam ut suum genus recuperent, & in patriam redeant. Qua in

ἐνεγκοῦσαν ἐπανάκειν· ὧν εἰς τὴν σύλληψιν ἐμὲ κληρονόμον ὁ πατὴρ κατελέλοιπεν, ὄντων μοὶ καὶ ἄλλων Φιλίας πρὸς τοὺς ξένους δικαιωμάτων. Εὖ γε ἐποίησας, ἢ Ἀρσάκη πρὸς αὐτὸν, τοῦ μὲν ἐκδυσωπεῖν ἀφόμενος, τὸ δὲ δίκαιον προβαλλόμενος. πλέον γὰρ τοῦτο μεθ' ἡμῶν ἂν φαίνεται, ὅσα καὶ τὸ δεσποτεῦειν τοῦ προνοεῖν τῆν ἄλλως, εἰς τὸ ἔχειν ἐπικρατέστερον. ὁ δὲ Θύαμις θαυμάσας, Δεσποτεῦεις δὲ, ἔφη, σὺ τούτων ὅπως; Πολέμου νόμῳ, πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο, δούλου τοὺς αἰχμαλώτους ἀναδεικνύντος.

δ'. Συνεῖς δὴ οὖν ὁ Θύαμις, ὅτι τὰ περὶ τὸν Μιτράνην ἐθέλει λέγειν, Ἀλλ', ὦ Ἀρσάκη, ἔφη, οὐ πόλεμος τάδε, ἀλλ' εἰρήνη τὸ παρόν. κακῆϊνος μὲν δουλῶν, ἐλευθεροῦν δὲ αὐτὴ πέφυκε. κακῆϊνο μὲν ἔστι βούλημα τυραννικόν, τουτὶ δὲ δόγμα βασιλικόν. εἰρήνην δὲ καὶ πόλεμον, οὐχ ἢ τῶν ὀνομάτων ἀξίωσις, ἀλλ' ἢ τῶν

re ut sim illis adiumento, heredem me reliquit pater: cum mihi alioqui intercedant cum hisce peregrinis & alia multa amicitiae vincla. Recte facis, Arface ad ipsum, quod, omisso iurgio & ira, aequitatem obiicis: quam magis nobiscum facere apparebit, quanto dominari, quam frustra prospicere, ad obtinendum maiorem vim habet. Thyamis autem admiratus, Dominaris tu vero, inquit, horum quomodo? Iure belli, respondit, quod captivos fervos efficit.

IV. Cum igitur intellexisset Thyamis, quod de Mitrane dicere vellet, Sed, o Arface, non bellum, inquit, est, sed pax, ratio praesentis temporis: & illud quidem in servitutem redigere, haec autem in libertatem vindicare solet: & illud est voluntas tyrannica, hoc vero decretum regum. Denique pacem & bellum, non no-

χρωμένων διάταξις, ἀληθέστερον γνωρίζειν πέφυκε. τὸ μὲν δίκαιον τούτοις τιθεμένη, βέλτιον ἂν Φανείης ὀριζομένη. τό γε μὴν πρόπον ἢ συμφέρον, οὐδὲ εἰς ἀμφισβήτησιν καθίσταται. πῶς γὰρ σοι καλὸν ἢ λυσιτελοῦν, νέων καὶ ξένων οὕτως ἐκθύμως φαίνεσθαι τε καὶ ὁμολογεῖν ἀντεχομένη;

ε'. Ἐπὶ τούτοις οὐκ ἔτι κατέσχευεν ἡ Ἀρσάκη, ἀλλ' ἔπασχευεν ὃ δὴ καὶ πάντες ὡς ἐπίπαν οἱ ἐρωῶντες. λανθάνειν μὲν οἴομενοι καὶ ἐρυθρίωσιν· ἀλισκόμενοι δὲ ἀπαναισχυντούσιν· ὃ μὲν ἀγνοούμενος, ὀκνηρότερος· ὃ δὲ πεφωραμένος, θρασύτερος καθιστάμενος. ὡς δὴ καὶ κείνη τὸ συνειδὸς τῆς ψυχῆς ἔλεγχος ἐγένετο, καὶ τὸν Θύαμιν ὑπωπτευκέσαι τι τῶν κατ' αὐτὴν ὑποτοπήσασα, παρ' οὐδενὸς μὲν τὸν προφήτην καὶ τὸ προφητικὸν ἀξίωμα ποιησαμένη, πᾶσαν δὲ γυναικείαν αἰδῶ παραγκωνισαμένη, Ἄλλ' οὐδὲ τῶν εἰς Μιτράνην, ἔφη,

minum pondus, sed ratio & constitutio eorum, qui utuntur, verius iudicare solet. Quamobrem aequitatem, si his affensa fueris, melius definire videberis: ceterum honestum & utile, neque in controversiam venit. Quomodo enim honestum tibi est, aut conducit, iuvenes, & peregrinos, tam furiose videri, & fateri, te retinere velle?

V. Ad haec non amplius continuit sese Arface, sed id illi accidit, quod omnibus in universoni amantibus accidere solet. Cum occultas esse suas rationes putant, erubescunt: cum sunt deprehensi, omnem pudorem amittunt. Qui latet, cunctantior est: qui deprehensus est, audacior efficitur. Quemadmodum & illam conscia mens redarguebat, & Thyamim aliquid suspicatum esse de se existimans, non faciens flocci antistitem, & antistitii dignitatem, omnemque pudorem muliebrem abiiciens, Sed neque, inquit, ea, quae in Mitranem admisistis, vo-

¹ δεδραμένων ὑμῖν χαιρήσετε, ἀλλ' ἔσται καιρὸς, ἐν ᾧ τοὺς σφαγείας ἐκείνου τε καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τὴν δίκην Ὀροονδάτης εἰσπράξεται. τοὺς δὲ οὐ μεθήσομαι, τὸ μὲν παρὸν ἐμοὶ δουλεύοντας· ὀλίγον δὲ ὕστερον ἀδελφοῦ τῶ ἐμῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, κατὰ νόμον τὸν Περσικὸν ἀναπεμψήσομαι πρὸς ταῦτα ῥητόρευε, καὶ δίκαια καὶ πρέποντα καὶ συμφέροντα μάτην ὀριζόμενος, ὡς οὐδενὸς προσδεῖται ὁ κρατῶν, τὸ βούλημα τὸ ἴδιον τούτων ἕκαστος ποιούμενος. καὶ αὐλῆς τῆς ἡμετέρας ὡς ὅτι τάχιστα καὶ ἐκὼν μεθίστασο, μὴ δὴ λάβης καὶ ἄκων μεθιστάμενος. ὁ μὲν οὖν Θύαμις ἐξῆει θεοὺς τε ἐπιμαρτυράμενος, καὶ τοσοῦτον ἐπισκῆψας, ὡς οὐκ εἰς καλὸν ταῦτα τελευτήσει· κατὰ δὲ ποιῆσαι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἐπιπαλέσασθαι πρὸς βοήθειαν ἐνθυμούμενος. ἡ δὲ Ἀρσάκη, Λόγος οὐδεὶς, εἰπούσα, τῆς

bis condonabuntur. Ceterum tempus erit, quando de interfectorebus illius, & eorum, qui una aderant, Oroondates sumet poenas. Hos vero non dimitto, qui in praesentia sunt mea mancipia: paullo post vero fratri meo, regi magno, secundum legem Persicam mittentur. Ad haec rhetoricare quantumvis, iusta & honesta & utilia frustra definiens, quod nullius indigeat is, qui habet imperium in aliquem, suum arbitrium quodlibet horum esse statuens: & ex aula nostra e vestigio sponte discede, ne forte incautius agens, invitus cedere cogaris. Thyamis igitur exhibat, Deos testes invocans, & tantum affirmans, quod haec bonum finem non essent fortitura; indicare urbi, & eam in auxilium advocare, cogitans. Arface autem, Nihil curo tuum antistitium, cum dixisset;

¹ Δεδραμένων ὑμῖν χαιρήσετε) Ita δεδραγμένων, unde probabile fit, Palat. nisi quod pro ὑμῖν legat lectum quoque fuisse πεπραγμένων, non male forte. Nam huiusmodi dativi ornatus causa saepe lectione δεπραμένων, quae praeterea offert χαιρίσετε, male.

σῆς προφητείας, μίαν ὁρᾷ προφητείαν ἔρωσ τὴν ἐπιτυ-
 χίαν, εἰς τὸν θάλαμόν τε χωρισθεῖσα, καὶ τὴν Κυ-
 βέλην προσκαλεσαμένη περὶ τῶν παρόντων διεσκοπέι-
 το· καὶ γὰρ πως ἤδη καὶ τὸν δρασμὸν τοῦ Ἀχαιμέ-
 νους οὐ φαινομένου δι' ὑποψίας ἐλάμβανε, τῆς Κυβέ-
 λης, εἶποτε πυνθάνοιτο καὶ ἐπιζητοῖη τὸν Ἀχαιμένην,
 ποικίλας καὶ ἄλλοτε ἄλλας προφάσεις ἀναπλαττού-
 σης, καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὴν ὡς Ὀρουδάτην ἄφιξιν
 πιστεύειν παρασκευαζούσης· πλὴν οὐ παντάπασι τὰ
 τελευταῖα πειθούσης, ἀλλ' ἤδη διὰ τὸν χρόνον καὶ
 ἀπιστουμένης. τότε δ' οὖν, Τί ποιήσομεν, ἔλεγεν, ὦ
 Κυβέλη; τίς λύσις ἔσται μοὶ τῶν περιεστηκότων; ὁ μὲν
 ἔρωσ οὐκ ἀνίσιν, ἀλλ' ἐπιτείνει πλέον ὥσπερ ὕλη τῶ
 νέω λάβρωσ ὑποπιμπράμενος. ὁ δέ ἐστιν ἀπηνῆς τε καὶ
 ἀμείλιχος, Φιλανθρωπότερος τὰ πρῶτα ἢ νῦν φαινό-

amor solum respicit antistitium, potiendi solatium: in
 thalamum secedens, & Cybelen accersens, de praesenti-
 bus rationibus deliberabat. Etenim iam aliquo modo &
 fugam Achaemenis non comparentis in suspicionem vo-
 cabat; Cybele, si quando percontaretur & inquireret
 de Achaemene, varios & alio tempore alios praetextus
 comminifcente, & omnia magis, quam ut ad Oroonda-
 tem eum venturam esse crederet, illi persuadente. Ve-
 rumtamen non omnino ad extremum fidem faciebat,
 sed iam propter diurnitatem temporis illi fides non ha-
 bebatur. Tunc igitur, Quidnam faciemus, dicebat, o
 Cybele? Quae tandem erit ratio, qua me ex iis, quae
 circumstant, extricare possim? Nam amor non remittit
 quidquam, sed magis intenditur, tanquam materia a iu-
 vene hoc, magno cum impetu accensa. Ille autem est &
 ferox, & intractabilis, & qui humanior esse prius, quam

μενος τότε μὲν ἀπατηλαῖς γοῦν ἐπαγγελίαις παρηγορῶν, νῦν δὲ παντάπασι καὶ ἀπερικαλύπτως τὰ πρὸς με ἀπαγορεύων. ὃ δὴ με καὶ διαταράττει μᾶλλον, μὴ δὴ τι περὶ Ἀχαιμένους, ὧν ὑπενοῶ, ¹ καὶ αὐτὸς πέπυσται, καὶ πλεόν ἀποδειλιά τὴν πράξιν. λυπεῖ δὲ ἐπὶ πᾶσιν Ἀχαιμένης, ὃς νῦν ὡς Ὀροονδάτην πεπόρευται, ἢ κείσων ἴσως, ἢ οὐ πάντως ² εὐπίστα λέξων. ὀφθεῖν μοι μόνον Ὀροονδάτης. ³ μίαν θεραπεῖαν καὶ δάκρυον Ἀρσάκειον, ἐν οὐχ ὑποστήσεται. μεγάλην εἰς πειθᾶ κέκτῃται πρὸς ἀνδρας ἰῦγγα τὰ γυναικεῖα καὶ σύνοικα βλέμματα. ἀλλ' ἐκεῖνο ὑπέρδεινον, εἰ μὴ τυχοῦσα Θεαγένους προληφθεῖν ὑπὸ τῆς κατηγορίας, ἢ, καὶ ἂν οὕτω τύχη, τῆς τιμωρίας, εἴ τι ⁴ πρὶν ἐντυχεῖν

nunc, videbatur: tunc quidem fraudulentis pollicitationibus me consolatus; nunc autem omnino etiam manifeste nostra recusans postulata. Quod me magis perturbat, ne forte de Achaemene, quae suspicor, ipse quoque audierit, atque ita magis rem refugiat ac reformider. Enimvero prae omnibus me angit Achaemenes, qui nunc ad Oroondatem profectus est, aut persuasurus illi fortasse, aut non omnino credibilia dicturus. Videam ego modo Oroondatem: unas blanditias, & lacrimulam unam Arfaces non sustinebit. Magnam ad faciendam fidem viris habent vim & fascinum, muliebres & familiares adspectus. At illud est acerbissimum, si, non potita Theagene, antevertar accusatione, aut fortassis etiam poena, si quid audierit Oroondates, priusquam ipsum videro,

¹ Καὶ αὐτὸς πέπυσται) Ita Palat. & Baf. Male Xyl. πεπίσθηται. Mox pro ὃς νῦν Palat. οὐχὶ μνηστῆς, & rectius οὐχὶ μνηστῆς Xyl.

² Εὐπίστα λέξων) Ita Palatin. Vat. & Xyl. Blanditur tamen Canteri coniectura, ἀπίστα reponentis.

³ Μίαν θεραπεῖαν) Vitiose Baf. μία θεραπεῖα, καὶ δάκρυον Ἀρσάκης ἐν hoc forte rectius.

⁴ Πρὶν ἐντυχεῖν μοι) Ita omnes libri, teste Commel. praeter Baf. ἐντυχεῖν, quod, invito ipso, operae in textu reposuere.

μοι, πιστεύσειεν Ὀροονδάτης. ὥστε, ᾧ Κυβέλη, πάντα
 κίνει, πᾶσαν εὔρισκε μηχανήν, πρὸς ὃξὺ καὶ τὴν αἴραν
 ἀκμὴν περιεστηκότα ἡμῖν ὀρώσα τὰ πράγματα, καὶ
 ἕμα ἐνοοῦσα ὡς οὐκ ἔστιν ¹ ὅπως ἐμαυτῆς ἀπογνοῦ-
 σα, Φείσομαι ἄλλων. ἀλλὰ πρώτη παραπολαύσεις
 τῶν τοῦ παιδὸς ἐπιχειρημάτων ² ἃ πῶς ἠγνόησας, οὐκ
 ἔχω συμβάλλειν. καὶ ἡ Κυβέλη Παιδὸς μὲν, ἔφη,
 τοῦ ἐμοῦ πέρι, καὶ πίστεως εἰς σε τῆς ἐμῆς, ᾧ δέσποι-
 να, οὐκ ἀληθῆ δοξάζουσα γνώση τοῖς ἔργοις. αὐτὴ δὲ
 οὕτως ὑπτιῶς προσιοῦσα τῷ σαυτῆς ἔρωτι, καὶ τῷ ὄντι
 μαλακιστομένη, μὴ ἄγς τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλους τοὺς
 οὐκ αἰτίους. οὐ γὰρ ὡς δέσποινα κρατεῖς, ἀλλ' ὡς δου-
 λεύουσα θεραπεύεις τὸ μεράκιον. ἃ παρὰ μὲν τὴν
 πρώτην ὀρθῶς ἴσως ἐγένετο, ἀπαλοῦ τινος ἐκεῖνου καὶ
 νέου τὴν ψυχὴν νομισθέντος. ἐπειδὴ δὲ κατεξάνισταται

aut allocuta fuero. Quamobrem, Cybele, omnem move
 lapidem, omnem inveni machinam, videns in extremum
 periculum res nostras devenisse, & simul cogitans, quod,
 cum de me ipsa desperarim, haudquaquam aliis sim par-
 fura. Prima siquidem fructum capies ex tui filii conati-
 bus: quos quomodo ignorare potueris, coniectura af-
 fequi non possum. Cybele autem: Quod ad filium meum,
 inquit, attinet, & fidem meam erga te, domina, non
 verà te opinari, re ipsa cognosces. Porro cum ipsa tam
 segniter cures tuum amorem, non est quod conferas cul-
 pam in alios, qui vacui sunt a culpa. Neque enim ut do-
 mina imperas, sed ut serva blandiris adolescenti. Quae
 initio quidem recte fortasse fiebant, cum tenero & iu-
 venili animo esse putabatur. Postquam vero exsurgit

¹ Ὅπως ἐμαυτῆς ἀπογνοῦσα) ² Ἄ πῶς ἠγνόησας) Cod. Taur.
 Palat. & Xyland. πᾶς γὰρ ἐμαυτῆς ἃ πῶς ἠγνόησας, probante Dorv.
 ἀπογνοῦσα. ad Char. p. 722.

ὡς ἐρωμένης, λαμβανέτω πείραν ὡς δεσποίνης, καὶ
 μαστιγούμενος καὶ στρεβλούμενος, ὑποπιπτέτω τοῖς
 σοῖς βουλευμασι. πεφύκασι γὰρ οἱ νέοι θεραπευόμε-
 νοι μὲν ὑπερφρονεῖν, βιαζόμενοι δὲ ὑπέικειν. ὥστε καὶ
 οὗτος πράξει κολαζόμενος, ἅπερ ἠθέτει κολακευόμενος.
 Ἀλλὰ δοκεῖς μὲν, ἔφη, εὖ λέγειν, ἢ Ἀρσάκη. πῶς δ'
 ἂν ἐνέγκαιμι, ὦ θεοὶ, τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς, ἢ ξαι-
 νόμενον ὀρᾶσα τὸ σῶμα ἐκεῖνο, ἢ καὶ ἄλλως κολαζό-
 μενον; Αὐθις αὖ σὺ μαλακίῃ, ἔφη, ὥσπερ οὐ πρὸς
 ἐκείνου τε γενησόμενον ὀλίγαις στρεβλώσεσι τὸ ἐλέ-
 σθαι τὰ βελτίονα, καὶ σοι πρὸς μικρὸν ἀνιθεῖση,
 τυχεῖν τῶν κατὰ γνώμην. ἔνεστι δέ σοι μηδὲ λυπεῖν
 τὸν ὀφθαλμὸν τοῖς γινομένοις, ἀλλὰ Εὐφράτη πα-
 ραδοῦσαν, καὶ κολάζειν εἰποῦσαν, ὡς τι πεπλημμε-
 ληκότα, μήτε ἀνιᾶσθαι ὀρᾶσαν (ἀκοή γὰρ ὄψεως
 εἰς τὸ λυπήσαι κουφότερον) καὶ εἰ μεταβεβλημένον

contra amasiam, experiatur te, & agnoscat ut dominam,
 & flagris caesus ac tormentis excruciat, supplex tuae
 voluntati se subiiciat. Consueverunt enim adolescentes,
 cum coluntur, despiciere: vi autem coacti, cedere. Quam-
 obrem & hic faciet poenis adactus, quae antea nega-
 bar, blande & leniter tractatus. Videris tu quidem recte
 dicere, inquit Arface: ceterum quomodo ferre possim,
 oculis meis videns illud corpus caedi, aut alio quocun-
 que modo affligi? Rursus, inquit ipsa, mollitie diffuis,
 quasi non sit futurum, ut & ipse, paucis tormentis ad-
 hibitis, meliora amplectatur, & tu paullulum excruciat
 consequaris omnia ex sententia. Atqui licet neque ocu-
 lis dolorem accersere ex iis, quae fient, sed, illo Euphra-
 ti tradito, & puniri iusso, tanquam ob aliquod delictum,
 abesse a spectaculo, quod te dolore afficeret; (auditus
 enim, adspectu ad commovendum dolorem minus est ef-

αἰσθηόμεθα, πάλιν ἐξελέσθαι ὡς αὐτάρκως ἐπε-
στραμμένον.

στ'. Ἐπεΐθετο ἡ Ἀρσάκη. ¹ ἀπελπισθεῖς γὰρ ὁ
ἔρωσ οὐδεμίαν ἔχει Φειδῶ τοῦ ἐρωμένου· τρέπειν δὲ Φι-
λεῖ τὴν ἀποτυχίαν εἰς τιμωρίαν. καὶ τὸν ἀρχιευνοῦχον
μετακαλεσαμένη, τὰ δεδογμένα προσέταξεν. ὁ δὲ, καὶ
Φύσει μὲν τὴν εὐνούχων ζηλοτυπίαν νοσῶν, σμυχόμε-
νος δὲ καὶ πάλαι κατὰ τοῦ Θεαγένους ἐξ ὧν ἑώρα τε
καὶ ὑπώπτευσεν, εὐθύς ἐν δεσμοῖς εἶχε σιδηροῖς, καὶ
ἐπίεζε λιμῶ καὶ αἰκίαις, εἰς οἴκημα ζοφῶδες κατα-
κλεισάμενος· καὶ εἰδοῖσι μὲν, προσποιουμένα, δὲ καὶ
πυθθανομένα δηθεν τὴν αἰτίαν, οὐδὲν ἀποκρινόμενος·
ἐπιτείνων δὲ ὁσήμεραι τὰ τῆς κολάσεως, καὶ πλεόν ἢ
ἐβούλετο ἡ Ἀρσάκη, καὶ ἐντέταλτο, τιμωρούμενος, εἰσ-
φοιτᾶν δὲ οὐδενὶ παριεῖς, ἢ μόνῃ τῇ Κυβέλῃ, τοῦτο

ficax) & si illum sententiam mutasse senserimus, rur-
sus poena tanquam resipiscentem eximere.

VI. Passa est sibi persuaderi Arface. Amor enim, ubi
desperat, amato nihil parcit, & repulsam in vindictam
convertere gaudet. Et, accersito supremo eunucho, ea,
quae decreverat, imperavit. Ille autem & natura eunu-
chorum zelotypia laborans, & iam pridem infensus Thea-
geni ob ea, quae videbat & suspicabatur, statim eum
in vincula ferrea coniecit, & affigebat fame & verbe-
ribus, in habitaculo tenebroso conclusum; & scienti qui-
dem, sed tamen assimulanti inscitiam, & quaerenti cau-
sam, nihil respondens, quotidieque poenas intendens,
& magis, quam volebat Arface, ac praeceperat, excru-
cians, neque ullum introgredi finens, praeter solam Cy-

¹ Ἀπελπισθεῖς γὰρ ὁ ἔρας -- εἰς *sed amat Heliodorus eiusmodi sen-*
τιμωρίαν) Tota haec ῥῆσις abest a *tentiis tanquam stellulis narratio-*
Baf. & interprete Lat. Et potest *nem suam distinguere.*
fane e margine intrusa videri;

προσ τεταγμένον. ἡ δὲ ἔφοίτα συνεχῶς, καὶ τροφὰς κρύφα παρεισφέρειν ἐνεδείκνυτο, οἰκτείρουσα μὲν δῆθεν, καὶ ὑπὸ τῆς συνηθείας ἐπικλωμένη· τὸ δ' ἀληθὲς ἀποπειρωμένη, ¹ ποίαν τινα γνώμην ἔχει πρὸς τὰ παρόντα, καὶ εἶπερ ἐνδοιοῖη καὶ μαλάσσοιτο πρὸς τῶν στρεβλώσεων. ὁ δὲ ἦν πλέον ἀγῆρ τότε, καὶ πλέον ἀπεμάχετο πρὸς τὰς πείρας· τὸ μὲν σῶμα καταπονόμενος, τὴν δὲ ψυχὴν ἐπὶ σωφροσύνῃ βαννύμενος, καὶ μεγαλαυχούμενος ἅμα πρὸς τὴν τύχην καὶ γαυριῶν, ² εἰ λυπούσα τῷ πλείστῳ μέρει, τῷ καιριωτάτῳ χαρίζετο, ἐπιδείξεως ἀφορμὴν τῆς εἰς Χαρίκλειαν εὐνοίας τε καὶ πίστεως παρεσχημένη, μόνον εἰ γιγνώσκει ταῦτα καὶ κείνη, μέγιστον ἀγαθὸν τιθέμενος, καὶ συνεχῶς Χαρίκλειαν καὶ Φῶς καὶ ψυχὴν καὶ ζωὴν ἀνακαλῶν. ὥστε καὶ ἡ Κυβέλη ταῦτα ὀρῶσα, καὶ

belen: sic enim imperatum fuerat. Illa vero perpetuo veniebat, & alimenta se illi clam inferre simulabat, tanquam miserans illius fortem, & propter familiaritatem, quae sibi cum eo intercesserat, deplorans: re ipsa autem, quid haberet animi in praesenti fortuna, & si remitteret aliquid, & mollior fieret tormentis, explorans. Ille autem magis virum se praebebat, & tunc praecipue repugnabat conatibus: corpus quidem affligi sinens, ceterum animos castitatis conscientia attollens, & glorians in illa fortuna, ac exultans, quod cum maximam partem affligeret, praecipuae praestantissimaeque gratificaretur, insuper occasione declarandae benevolentiae erga Charicleam oblata: tantum si sciret haec illa, optime secum agi existimans, & continue Charicleam, lucem & animam & vitam appellans. Quod cum etiam Cybe-

¹ Ποίαν τινα γνώμην ἔχει) Reduxi pro eo, quod vulgatur, εἰ εἰς Παλάτιον. ἔχει.

² Εἰ λυπούσα) Ita rescribendum

quor. λειπούσα, cuius sensum non affe-

παρὰ μὲν τῆς Ἀρσάκης ὡς ἡρέμα βούλοιο πιέζεσθαι τὸν Θεαγένην ἀκούουσα· οὐ γὰρ ἐς τελευτὴν, ἀλλ' εἰς ἀναγκὴν παραδεδωκέναι· αὐτὴ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων, ἐπιτείνειν τὰ τῶν κολάσεων, πρὸς τὸν Εὐφράτην ἀπαγγέλλουσα, ὡς ἀνύουσα ἤσθετο οὐδέν, ἀλλ' ἰ ἀπηγόρευτο καὶ αὐτῇ παρ' ἐλπίδας ἢ πείρα, συνείσα οἱ κακῶν ἦν, καὶ νῦν μὲν τὴν ἐξ Ὀροονδάτου τιμωρίαν εἰ πύθοιο ταῦτα παρὰ Ἀχαιμένους, ὅσον οὐδέπω προσδοκῶσα, νῦν δὲ ὡς φθίσεται αὐτὴν διαχρωμένη τάχα καὶ ἡ Ἀρσάκη, ὡς παιχθεῖσα εἰς τὴν τοῦ ἔρωτος σύλληψιν, ὁμόσε χωρεῖν ἔγνω τοῖς κατειληφόσι, καὶ μέγα τι κακὸν ἐπιτελέσασα, ἢ κατορθῶσαι τῇ Ἀρσάκη τὰ κατὰ γνώμην, καὶ τὸ παρὸν τὸν ἀπ' ἐκείνης προσδοκώμενον διαδύναι κίνδυνον, ἢ τοὺς ἐλέγχους τῶν πάντων πραγμάτων ἀφανίσαι, θανάτους ἅμα πᾶ-

le videret, & quamvis contra sententiam Arfaces, (ex qua, quod leviter Theagenem affligi vellet, audiebat, ut non ad mortem, sed ad coactionem traditum) ipsa, ut poenae intenderentur, Euphrati renuntiaret, neque ira se quidquam proficere sentiret, sed omnino res desperata fuerat, & ipsa praeter spem experientia edocta, quibus in malis esset, intelligeret: nunc quidem poenam ab Oroondate, si haec audisset ex Achaemene, iamiam expectans, nunc vero, ne antea mortem sibi conscisceret Arface, territa amoris deprehensione, metuens, statuit niti contra ea, quae illi incumbabant, & magno quodam malo peractio, aut exsequi ea, quae Arface vellet, & in praesentia expectatum ab illa evitare periculum, aut argumenta omnium negotiorum tollere, necem si-

ἰ Ἀπηγόρευτο καὶ αὐτῇ) Auctior ποῖον μέρος ἢ πείρα, quae verba hic locus legitur in Taurinensi: satis commode locum habere posse censet Dorvill. ad Charit. ἄλλ' ἀπηγορεύετο καὶ αὐτῇ παρ' ἐλπίδας ἢ προσβολὰ ἔπου, καὶ εἰς p. 340.

σιν ἐπινοήσασα. καὶ πρὸς τὴν Ἀρσάκην ἐλθοῦσα, Μάτην, ἔφη, κάμνομεν, ᾧ δέσποινα. οὐ γὰρ ἐνδίδωσιν ὁ ἀπηνῆς ἐκεῖνος, ἀλλ' αἰεὶ γίνεται καὶ πλέον θρασύτερος, Χαρίκλειαν διὰ στόματος ἔχων, καὶ ταῖς ἐκεῖνης ἀνακλήσεσιν ὥσπερ θεραπεύειαι παρηγορούμενος. τελευταίαν οὖν εἰ δοκεῖ, τὸ τοῦ λόγου, ρίψωμεν ἄγκυραν, καὶ τὴν ἐμποδῶν γυνομένην, ἐκποδῶν ποιησώμεθα. εἰ γὰρ μάθοι μὴ οὔσαν, εἰκός που καὶ μεταβληθῆναι αὐτὸν πρὸς τὸ βούλευμα τὸ ἡμέτερον, ἀπογνόντα τὸν ἐπ' ἐκείνη πόθον.

ζ'. Ἄρπαγμα τὸ ρῆθ' ἐποίησατο ἡ Ἀρσάκη, καὶ τὴν ἐκ πολλοῦ ζηλοτυπίαν ὀργῇ τῶν εἰρημέτων ἐπιτείνασα, Εὐ λέγεις, ἔφη, καὶ μελήσει μοὶ προστάξαι τὴν ἀλιτήριον ἀναιρεθῆναι. Καὶ τίς ὁ πεισθησόμενος, ἀπεκρίνατο ἡ Κυβέλη. πάντων γὰρ ἐν ἐξουσίᾳ σοὶ τυγχανούσῃ, τὸ ἀναιρεῖν δίχα κρίσεως τῶν ἐν τέλει Περ-

mul omnibus moliens animo. Atque ita ad Arfacen ingressa, Ludimus, inquit, operam, domina. Neque enim quidquam remittit ferox ille, sed semper audacior efficitur, Charicleam semper in ore habens, & illius appellatione tanquam blanditiis se consolans. Ultimam igitur, si placet, ancōram, ut dicitur, iaciamus, & eam, quae est impedimento, e medio removeamus. Si enim cognoverit, eam interiisse, consentaneum est, fore ut mutata sententia assentiat nostrae voluntati, cum profus desperaverit de illius amore.

VII. Rapuit id, quod dictum fuerat, Arface, cum zelotypiam, qua iam pridem laborabat, ira propter ea, quae dicta fuerant, intendisset, & Recte mones, inquit. Mihi curae erit, ut iubeam hoc piaculum tolli. Quis autem erit, qui obtemperabit? respondit Cybele. Cum enim omnia sint in tua potestate, interimere tamen absque iu-

σῶν, πρὸς τῶν νόμων ἀπηγόρευται. δεήσει τοίνυν πραγ-
μάτων σοὶ καὶ δυσχερείας, αἰτίας τινὰς καὶ ἐγκλή-
ματα κατὰ τῆς κόρης ἀναπλαττούσῃ καὶ προσέτι τὸ
ἄδηλον εἰ πιστευησόμεθα. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, πάντα γὰρ
ὑπὲρ σοῦ καὶ πράττειν καὶ πάσχειν ἔτοιμος, Φαρμά-
κω τὴν ἐπιβουλήν διακονήσομαι, καὶ ποτῶ γεγοητευ-
μένω τὴν ἀντίδικον ἐκποδῶν πωήσομαι. ἐπήνεσε ταῦ-
τα ἡ Ἀρσάκη, καὶ ποιεῖν ἐκέλευεν. ἡ δὲ αὐτίκα ὤρ-
μησε, καὶ καταλαβοῦσα τὴν Χαρίκλειαν ἐν ὄδυρμοῖς
καὶ δάκρυσι, καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ πενθοῦσαν, καὶ ὅπως
ποικίλως αὐτὴν ἐξάξει τοῦ βίου διανοουμένην, (ἤδη γὰρ
ὑπήσθητο τὰς ἀμφὶ Θεαγένην τύχας, καὶ ταῦτα τῆς
Κυβέλης τὰ πρῶτα βουκολούσης, καὶ τοῦ μὴ ὄρασθαι
αὐτὸν μηδὲ Φοιτᾶν συνήθως εἰς τὸ δαμάτιον, ἄλλοτε
ἄλλας προφάσεις ἀναπλαττούσης) καὶ, ὦ δαιμονία,
Φησὶν, οὐ παύσῃ σεαυτὴν τρύχουσα καὶ καταναλίσ-

dicio magistratum Perficorum, legibus est prohibitum.
Opus igitur erit, ut laborem & molestiam suscipias in
confingendo crimine & accusatione contra puellam. Prae-
terea incertum est, an simus causam probaturi. Sed si
videtur, (omnia enim tua causa & audere & sustinere sum
parata) veneno insidias exsequar, & potione furo facta
adversariam e medio tollam. Approbavit haec Arface,
& facere iubebat. Illa autem statim aggressa est facinus:
& cum deprehendisset Charicleam in lamentis & lacri-
mis, & quid aliud, quam lugentem, ac quomodo e vita
migraret cogitantem, (iam enim subsenserat Theagenis
fortunam, quamvis Cybele initio varie dolis eam falle-
ret, &, quod non appareret, neque veniret solito more
in conclave, subinde alios atque alios praetextus finge-
ret) O misera, dicebat, an non desines te macerare, &

κουσα μάτην; ἰδοῦ σοι καὶ Θεαγένης ἀφείται, καὶ ἤξει τήμερον εἰς ἑσπέραν. ἡ γὰρ δέσποινα πλημμελήσαντά τι κατὰ τὴν διακονίαν, εἰς βραχὺ παραξυνθείσα, καὶ καθειρχθῆναι προστάξασα, τήμερον ἀφῆσειν ἐπηγγείλατο, ἑσπέρην τινα πάτριον εὐωχεῖν μέλλουσα, καὶ ἅμα καὶ πρὸς ἐμοῦ λιπαρθεῖσα. ὥστε ἀνίστασο, καὶ σαυτὴν ἀναλάμβανε, καὶ μικρᾶς τροφῆς σὺν ἡμῖν νῦν γούν ποτε μεταλαβοῦσα. καὶ, Πῶς ἂν, ἔφη, πεισθεῖν; ἡ Χαρίκλεια. τὸ γὰρ συνεχῶς σε πρὸς με διαψεύδεται, τὸ πιστὸν τῶν παρὰ σοῦ λεγομένων ὑποτέμνεται. καὶ ἡ Κυβέλη, Θεοῦς, ἔφη, ἐπόμνυμι πάντας, ἧ μὴν λυθήσεσθαι σοι πάντα τήμερον, καὶ πάσης σε Φροντίδος ἀπαλλαγῆσεσθαι. μόνον μὴ προαναίρει σαυτὴν, ἡμερῶν ἤδη τοσούτων ἀπόσιτος [οὔσα,] ἀλλ' ἀπόγευσαι, εἴκουσα, τῶν εἰς καιρὸν ἠύτρεπισμένων. μόλις μὲν, ἐπέμβετο δ' οὖν ὅμως ἡ Χαρί-

frustra consumere? Ecce tibi iam & Theagenes emittitur, & veniet hodie ad vesperam. Domina enim, quae ob quoddam illius erratum in ministrandi munere paululum fuerat commota, & concludi iusserat, hodie se illum emissuram promisit, festum quoddam patrium celebratura, simul etiam precibus meis adducta. Quamobrem consurge, ac te recipe, cibum una nobiscum tandem aliquando capiens. Quomodo autem tibi credere debeam? inquit Chariclea. Nam consuetudo tua me continue mendacii fallendi, fidem iis, quae a te dicuntur, adimixt. Cybele autem, Per Deos, inquit, omnes iuro, omnino fore, ut omnia tibi sint expedita hodie, & ut ab omni cura deinceps vacua sis futura: modo ne te ipsam ante interimas, cum iam tot diebus a cibo abstinueris; sed degusta utique, obediens nobis, ea, quae nunc temporis sunt parata. Vix sane, sed tamen parebat Chari-

κλεια, τὸ μὲν ἀπατηλὸν συνήθως ὑφοραμένη, τοῖς δὲ ὄρκοις ἐν μέρει πειδομένη, καὶ τὸ ἡδὺ τῶν ἐπαγγελι-
 θέντων ἐκούσα καταδεχομένη. ἃ γὰρ ἐπιθυμεῖ ψυχῇ,
 καὶ πιστεύειν Φιλεῖ. κατακλινεῖσαι τοίνυν εἰστίωντο.
 καὶ τοῖς διακονουμένης ¹ Ἄβρας οἴνου κεκραμένου κύ-
 λικας ἐπιδούσης, προτέρα τῇ Χαρικλείᾳ προσφέρειν
 ἢ Κυβέλῃ νεύσασα, μετ' ἐκείνην αὐτὴ ἀντιλαβοῦσα
 ἔπινε. καὶ οὐπὼ τὸ πᾶν ἐκπέπρωτο, καὶ ἰλιγγίᾳν ἐφαί-
 νετο ἢ πρεσβῦτις, τό τε περιττεῦσαν ὀλίγον ἐκχέασα,
 δοιμύ τε εἰς τὴν Φεράπαιναν ἐνεώρα, καὶ σπασμοῖς
 τε καὶ σφακελισμῶς ὀξύτατοις ἐπιέζετο.

ἢ. Θόρυβός τε κατειλήθει μὲν καὶ τὴν Χαρίκλειαν,
 καὶ ἀναλαμβάνειν ἐπειράτο· κατειλήθει δὲ καὶ τοὺς
 παρόντας. τὸ γὰρ κακὸν, ὡς ἐόκει, τοξεύματος παν-
 τὸς ὀξύτερον τῷ Φθοροποιῶ ² δεδευμένου, καὶ ἰκανὸν καὶ

clea, fraudem quidem usitatam illi suspicans, ceterum
 iuriurando ex parte assentiens, & suavitatem eorum,
 quae promissa fuerant, lubens recipiens. Quae enim ex-
 petit animus, libenter credit. Recumbentes igitur come-
 debant. Et cum Aurae ministranti, & poculis infusum
 vinum porrigenti, ut prius Charicleae afferret, Cy-
 bele nutu significasset, post illam ipsa vicissim accepto
 poculo bibebat. Necdum erat totum epotum, cum iam
 aestuare anus videri, & eo, quod superfuerat, effuso,
 torvis oculis ancillam intueri, & vulsionibus ac inflam-
 mationibus acutissimis premi.

VIII. Incessit autem horror & perturbatio Charicleam,
 quae erigere illam conabatur. Incessit & alios, qui ade-
 rant praesentes. Malum enim, ut apparebat, omni iaculi
 impetu celerius est, tabifico veneno tinctum, & vel ad

¹ Ἄβρας) Sic omnes libri. Bas. ad Char. pag. 45.
 vero Ἄβρας, cum interprete Lati- ² Δεδευμένου) Recte sic Amio-
 no. Male, iudice quoque Dorv. tus legisse videtur. In Codd. &

νέον τινὰ καὶ ἀκμάζοντα διαχορήσασθαι, τότε καὶ πλέον εἰς γηραιὸν σῶμα καὶ ἀπεσκληκὸς ἤδη προσομιλήσαν, ὀξύτερον ἢ ὥστε εἰπεῖν τῶν καιριωτέρων καθίκετο. καὶ τό τε ὄμμα ἢ πρεσβῦτις ἐμπίπρατο, καὶ τὰ μέλη τῶν σπασμῶν ἐνδόντων πρὸς τὸ ἀκίνητον παρεῖτο, καὶ χροιά μελαίνουσα τὴν ἐπιφάνειαν ἐπεπόλαζεν. ἀλλ' ἦν, οἶμαι, καὶ δηλητηρίου ψυχὴ δολερὰ πικρότερον. ἢ γοῦν Κυβέλη καὶ ἐκνήσκουσα, οὐ μεθίετο τῶν πανουργημάτων, ἀλλὰ τὰ μὲν νεύμασι, τὰ δὲ παραφθεγγομένη, Χαρίκλειαν εἶναι τὴν ἐπιβουλευσαιμένην ἐνεδείκνυτο. καὶ ὁμοῦ τε ἢ γραῦς ἀπέπνει. καὶ ἡ Χαρίκλεια [δὲ] δεσμῶτις εἶχετο, καὶ παρὰ τὴν Ἀρσάκην αὐτίκα ἤγετο. τῆς δὲ πυνθανομένης, εἰ τὸ Φάρμακον αὐτῇ σκευάσειε, καὶ εἰ μὴ βούλοιο λέγειν

iuvenem & florentem aetate interimendum fatis virium habet. Tunc autem, cum in senili & iam effoeto corpore versaretur, celerius, quam dici potest, in praestantissimas partes permanabat. Itaque anus ita consumebatur, & membra, vulsionibus remissis, motu omni destituebantur ac dissolvebantur, & color niger superficiei cutis inducebatur. Sed erat, ut existimo, vel veneno ipso animus fraudulentus acerbior. Siquidem Cybele, iam efflans animam, dolos non intermittebat, sed partim nutibus, partim interruptis & morientibus vocibus, significabat Charicleam esse, quae illi struxisset insidias. Itaque anus extremum spiritum edebat: & simul Chariclea vincula detinebatur, & ad Arfacen continuo ducebatur. Hac vero quaerente, utrum venenum ipsa paraffet, &

& Bas. obtinet δευμένον, quod nihili est. Mox pro ἀπεσκληκὸς Bas. ἀπεσκηκός, & ὄνομα inepte pro ὄμμα.

ι Τὴν ἐπιβουλευσαιμένην) Vitiose

Bas. ἐπιβουλευσάμην. Palat. cum Xyl. ἐπιβουλεύσασαν. At ἐπιβουλευσαιμένην Vatic. Mox δὲ, uncis inclusum, & e seq. voc. δεσμῶτις ortum, delendum videtur.

τάληδες, κολαστήρια καὶ βασάνους ἀπειλούσης, και-
 νὸν ἦν ἡ Χαρίκλεια τοῖς ὀρώσι θεάμα. οὔτε γὰρ κατη-
 φήσασα, οὔτε ἀγενές τι παθεῖσα, ¹ γέλων ἐφαίνε-
 το καὶ χλεύην τὰ παρόντα ποιουμένη, τὸ μὲν ὑπὸ
 ἀγαθῷ τοῦ συνειδότος τῆς συκοφαντίας ἀφροντιστοῦ-
 σα, τὸ δὲ χαίρουσα, εἰ Θεαγένους οὐκ ἔτι ὄντος τετιμή-
 ζεται, καὶ κερδήσει τὸ ἐναγές τῆς πράξεως, ὃ καθ'
 ἑαυτῆς ἐγνώκει ποιεῖν ἐτέρων τοῦτο δρασαντων. καὶ, ² Ω
 θαυμάσια, ἔφη, εἰ μὲν ζῆ Θεαγένης, καθαρεύω κα-
 γὰ τοῦ Φόνου. εἰ δέ τι πέπονθεν ὑπὸ τῶν σῶν ² ὀσίων
 βουλευμάτων, οὐδὲν δεῖ σοι τῶν κατ' ἐμοῦ βασάνων
 ἔχεις μετὴν Φαρμακίδα, καὶ πολλῶ μᾶλλον τῆς καὶ
 θρεψαμένης σε, καὶ πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων

si nollet verum fateri, cruciatus ac tormenta minitante:
 novum erat Chariclea inspicientibus spectaculum. Neque
 enim tristis, aut aliquid prae se ferens, quod dege-
 nerem animum argueret, sed ridens venit in conspe-
 ctum, & ludibrio habens praesentia negotia: partim pro-
 pter conscientiam recte factorum, calumniam negligens;
 partim gaudens, si, Theagene non amplius superflite, ef-
 fet moritura, & quasi in lucro positura, nefarium faci-
 nus, quod ipsa in se admittere statuerat, aliis conficien-
 tibus. Et, O praeclara, inquit, si quidem vivit Theage-
 nes, dico me esse infontem huius caedis. Sin aliquid illi
 accidit tuis impiis consiliis, nihil est tibi opus, ut ullis tor-
 mentis a me confessionem extorqueas: habes me, quae
 sustuli eam, quae te enutrit, & ad pulcherrima facta

¹ Γέλων ἐφαίν.) Sic recte Palat. At Bas. γελᾷσα ἐφαίνετο.

² Ὄσιων βουλευμάτων) Sic Pa- lat. & Vatic. tuente Commelino. Esse enim vocabulum μέσον, ut apud Latinos factum; vel potius ironice hic dictum videri, ut &

illa, ὦ θαυμάσια, & τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων. Equidem praetulerim Basil. lectionem ἀνοσίων βουλευ- μάτων: neutra enim fatis commo- da videtur ratio. Sic eadem βου- λεύματα statim vocantur ἀνομα.

παιδευσαμένης, καὶ ἀπόσφαττε ¹ μὴ μελλήσασα. οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐφίλει Θεαγένης, ὁ τῶν σῶν ἀνόμων βουλευμάτων ἔνομος ὑπερόπτης.

Ζ'. Ἐξέμνηε τὰ εἰρημένα τὴν Ἀρσάκην, καὶ διαῤ-
ραπισθῆναι κελεύσασα, Ὡς ἔχει δεσμῶν ἄγετε τὴν
ἀλιτήριον, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ὄντα καταξίαν ἐπιδείξαν-
τες τὸν θαυμαστὸν αὐτῆς ἐρώμενον παντί τε μέλει τὰ
δεσμὰ ἐπιβαλόντες, Εὐφράτη καὶ ταύτην παράδοτε,
φυλαχθησομένην ἐς αὔριον, τὴν τε διὰ θανάτου τιμω-
ρίαν ὑπὸ κρίσει τῶν ἐν τέλει Περσῶν ὑφέξουσιν. ἤδη
δὲ ἀγομένης, τὸ οἰνοχοῆσαν τῇ Κυβέλῃ παιδισκάριον
(ἦν δὲ τῶν Ἰωνικῶν ἄτερον τῶν ² εἰς διακονίαν παρὰ
τὴν πρώτην ὑπὸ τῆς Ἀρσάκης τοῖς νέοις δωρηθέντων)
εἰ τέ τι παθὸν εὐνοία τῇ περὶ τὴν Χαρίκλειαν ὑπὸ

instituit, ac interfice sine ulla cunctatione. Nihil enim tantopere est cordi Theageni, qui tuos sceleratos conatus optimo iure averfatus est.

IX. In furorem verterunt haec Arfacen: & cum illam colaphis caedi iussisset, Ita, quemadmodum est, vincitam ducite, dicebat, piaculum hoc, ut illi ostendatis, in simili statu esse pro dignitate praeclarum illius amasum: & cuilibet membro vinculis iniectis, Euphrati quoque istam tradite, ut custodiatur ad crastinum diem, & capitali poena iudicio magistratuum Perficorum damnetur. Cum autem iam duceretur, puella, quae erat a poculis Cybelae, (erat autem altera ex Ionicis mancipiis, quae initio iuvenibus in usum obsequii ab Arface donata fuerant) sive quodam modo commota benevolentia erga

¹ Μὴ μελλήσασα) Cod. Taur. μελλήσασα, inepte. Paulo ante πολὺ μᾶλλον additum a Commel. e Palat.

² Εἰς διακονίαν) Inepta est omnium librorum lectio, Commelino

non animadversa, εἰς δianoian. Quid interpres prae se habuerit, vertens *invisum*, difficile dictu est. Legendum absque dubio εἰς διακοίαν.

συνηθείας τε καὶ συνδιαιτήσεως, εἴτε καὶ δαιμονία βου-
 λήσει χρησάμενον, ὑπεδάκρυσέ τε καὶ ἐστέναξε. καὶ,
 Ὡτῆς ἀθλίας, ἔφη, τῆς οὐδὲν αἰτίας. τῶν δὲ περιεστῶ-
 των θαυμασάντων, καὶ σαφῶς ὅ, τι λέγειν βούλει-
 το ἐκφαίνειν ἀναγκαζόντων, αὐτὴ δεδάκναι διωμολό-
 γει τῇ Κυβέλῃ τὸ Φάρμακον· εἰληφέναι τε παρ' αὐ-
 τῆς ἐκείνης ἐφ' ᾧ δοῦναι τῇ Χαρικλείᾳ· προληφθεῖσάν
 τε, εἴτε ὑπὸ Θορύβου τῆς κατὰ τὴν πρᾶξιν ἀτοπίας,
 εἴτε καὶ συσχεθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυβέλης, προτέρᾳ δοῦ-
 ναι τῇ Χαρικλείᾳ νεουούσης, ἐναλλάξαι τὰς κύλικας,
 καὶ τῇ πρεσβύτιδι προσενεγκεῖν ἐν ᾧ ἦν τὸ Φάρμακον.
 ἤγετο οὖν ἐπὶ τὴν Ἀρσάκην εὐθέως, ἔρμαιον ἀπάντων
 ποιουμένων, ἐλευθέραν εὐρεθῆναι τῶν ἐγκλημάτων τὴν
 Χαρίκλειαν. εὐγενεὺς γὰρ ἦβους καὶ ὄψεως, καὶ βάρ-
 βαρον γένος οἶκος εἰσέρχεται. καὶ εἰπούσης ταῦτα τῆς
 Θεραπαιίδος, πλέον ἐγίνετο οὐδὲν, ἀλλ' ἢ καὶ αὐτὴ

Charicleam, propter familiaritatem & consuetudinem,
 sive divina voluntate impulsâ, collacrimavit, & vehe-
 mentius ingemiscens, O miseram, inquit, quae omnino
 est a culpa vacua. His vero, qui circumstabant, admiran-
 tibus, & perspicue, quid vellet dicere, proferre cogenti-
 bus, se dedisse Cybelae venenum confitebatur, & ac-
 cepisse ab illa ipsâ, ea conditione, ut Charicleae daret:
 deinde, seu perturbatione ex re inusitata anticipatam,
 seu inhibitam a Cybele, quae, ut prius daret Charicleae,
 innuerat, permutasse pocula, & anui obtulisse id, in quo
 venenum fuerat. Ducebatur igitur recta ad Arfacen,
 in lucro ponens, si a crimine vacua Chariclea invenire-
 tur. Generosae enim indolis & vultus commiseratio,
 etiam barbaricum genus subire solet. Cumque eadem di-
 xisset ancilla, nihil proficiebatur: sed ipsam quoque con-

συνεργὸς ἔοικεν εἶναι εἰποῦσα ἡ Ἀρσάκη, δεσμεῖσθαι καὶ Φρουρεῖσθαι εἰς τὴν κρίσιν ἐκέλευσε. τοὺς δὲ δυνάστας Περσῶν, οἱ τὸ βουλευέσθαι ὑπὲρ τῶν κοινῶν, καὶ δικάζειν τε καὶ τιμωρίας ὀρίζειν τὴν ἰσχὺν εἶχον, ἐπὶ τὴν κρίσιν εἰς τὴν ἐξῆς παρεκάλει διαπέμπουσα. καὶ ἠκόντων εἰς ἔω καὶ προκαθημένων, κατηγόρει μὲν ἡ Ἀρσάκη καὶ τὴν Φαρμακείαν κατήγγελλεν, ἀπαντα ὡς εἶχεν ἀπαγγέλλουσα, καὶ συνεχῆς ἐπιδακρύουσα τὴν θρεψαμένην, καὶ ὡς τὴν πάντων τιμιωτέραν καὶ εὐνουστέραν ἀπολέσειε· μάρτυρας τοὺς δικαστὰς ἐπικαλουμένη, ὡς ξένην ὑποδεξαμένη, καὶ πάσης μεταδοῦσα Φιλοφροσύνης, τοιαῦτα ἀντιπάθοι. καὶ ὅλως ἡ μὲν ἦν πικροτάτη κατήγορος· ἀπελογεῖτο δὲ οὐδὲν ἡ Χαρίκλεια, ἀλλ' ὠμολόγει καὶ αὐτὴ τὸ ἔγκλημα, καὶ τὸ Φάρμακον ὡς δοίη συγκατετίθετο· προστιθεῖσα

sciam & adiutricem esse dicens Arface, in vincula conici, & custodiri ad iudicium praecepit: ac primates Persarum, in quorum potestate consilia de republica, & iudicia & poenarum determinationes continebantur, nuntiis dimissis, ad iudicium in sequentem diem convocabat. Et cum multo mane venientes confedissent, accusabat Arface veneficii crimine, omnia, ut gesta fuerant, narrans, & identidem illacrimans, quod nutricem, & eam, quae illi omnibus rebus fuisset pretiosior, & maxima benevolentia erga se praeditam, amisisset, provocans ad ipsos iudices testes, quod, cum peregrinam recepisset, ac omnia humanitatis officia illi impertivisset, talibus ab illa iniuriis gratiae loco afficeretur. In summa, illa quidem fuerat acerrima accusatrix: nihil autem responderebat Chariclea, sed rursus etiam confitebatur crimen, & , quod venenum dedisset, affirmabat; addens in-

ὡς καὶ τὴν Ἀρσάκην διαχρήσαιο ἠδέως, εἰ μὴ προείληπται, καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις, τὴν μὲν Ἀρσάκην ἐκ τοῦ εὐθέως λοιδορουμένη, καὶ παντοίως τοὺς δικαστὰς εἰς τὴν τιμωρίαν ἐκκαλουμένη. τὰ γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἅπαντα τῷ Θεαγένει [τῆς] νυκτὸς καὶ κατὰ τὸ δεσμωτήριον ἀναθεμένη, τὰ παρ' ἐκείνου τε ἐν μέρει πυθομένη, συνθεμένη τε ὡς εἰ δεήσει πάντα θάνατον ἐπαγόμενον ἀθαιρέτως δέχεσθαι, καὶ ἀπηλλάχθαι λοιπὸν ζωῆς ἀνιάτου, καὶ ἄλης ἀνηνύτου, καὶ τύχης ἀσπόνδου, τὰ τελευταῖα δὲ ὡς ἐδόκει κατασπασαμένη, τοὺς τε συνεκτεθέντας ὄρμους, αἰὲ μὲν καὶ ἀπόρρητως ἐπιφέρεισθαι προνοουμένη, τότε δὲ τῆς ἐσθῆτος ἐντὸς καὶ ὑπὸ γαστέρα ζωσαμένη, καὶ οἷον ἐντάφια τινα ἐπιφερομένη, πᾶν ἔγκλημά τε καὶ θάνατον ἐπαγόμενόν τε ὡμολόγει, καὶ μὴ ἐπαγόμενον ἀνέπλαττεν. ἐφ' οἷς οἱ δικάζοντες οὐδὲ μελλήσαντες, μικροῦ

super, quod & Arfacen libenter sustulisset, nisi anticipata fuisset; aliaque praeterea, Arfacen directe conviciis onerans. Cum enim omnes suas rationes noctu in carcere cum Theagene communicasset, ac illius vicissim audivisset, pactaque esset, ut, si oporteret, omne genus mortis, quod decerneretur, sponte adiret, ac discederet e vita molestiarum plena, & errore irrito, & fortuna implacabili, denique cum illi ultimo, ut est consentaneum, amanter valedixisset, moniliaque cum illa exposita, quae alioqui semper & occulte ferre ex industria solita fuerat, tum intra vestem utero succinxisset, quasi quaedam iusta exsequiarum secum ferens; omne crimen, omnemque mortem, cuius insimulabatur, confitebatur, & non insimulata nihilominus ipsa comminiscabatur. Quam ob causam iudices neque cunctati, parum aberat, quin il-

μὲν ἐδέησαν ἀμότερα τε καὶ Περσικῇ τιμωρίᾳ ὑπερβαλεῖν ἴσως δέ τι πρὸς τὴν ὄψιν καὶ τὸ νέον τε καὶ ἄμαχον τῆς ἄρας παθόντες, πυρὶ καταναλωθῆναι κατέκριναν. ἤρπαστο οὖν αὐτίκα πρὸς τῶν δημίων, καὶ μικρὸν τοῦ τείχους ἐκτὸς ἤγετο, κήρυκος, ὅτι ἐπὶ Φαρμάκοις ¹ εἰς πυρὰν ἀγοίτο, συνεχῶς ἐκβοῶντος, πολλοῦ καὶ ἄλλου πλήθους ἐκ τῆς πόλεως ἐπακολουθήσαντος· οἱ μὲν γὰρ αὐτόπται ἐγγερόνισαν ἀγομένης, οἱ δὲ πρὸς τῆς ἀκοῆς τάχιστα ² κατὰ τὸ ἄστυ διαδραμούσης ἐπὶ τὴν θῆαν ἠπείχθησαν. ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ Ἀρσάκη, καὶ θεωρὸς ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐγίνετο. δεινὸν γὰρ, εἰ μὴ καὶ τὴν ὄψιν ἐμφορηθεῖν τῆς εἰς Χαρίκλειαν κολύσεως, ἐποιεῖτο. καίπειθ' ἐπὶ τὴν πυρκαϊάν ὡς ὅτι μεγίστην ἐνήψαν οἱ δῆμιοι, καὶ τὴν φλόγα ὑποβαλλόντων λαμπρῶς ἐξῆπτον, μικρὸν ἐνδοθῆναι αὐ-

lam atrociori, & Perfico supplicio subiicerent: verumtamen fortasse quodammodo commōti adspectu, ac iuvenili & invicta forma, ut igne cremaretur, decreverunt. Rapta est igitur continuo a tortoribus, & paullulum extra murum ducebatur, praecone, quod propter veneficium ad rogam duceretur, continue proclamante, & magna multitudine hominum praeterea ex urbe sequente. Quidam enim ipsi eam viderant, cum duceretur; quidam vero ex auditu & rumore, qui celerrime urbem pervaserat, properabant. Venit autem & Arface, & spectatrix de muro fiebat. Acerbum enim illi esse videbatur, si se adspectu supplicii Charicleae non exfatiaffet. Postquam autem rogam maximum tortores exstruxerunt, & flammis subiectis clare succenderunt, paullulum sibi con-

¹ Εἰς πυρὰν ἀγοίτο) Ita Palat. ² Κατὰ τὸ ἄστυ διαδραμούσης) cum Basf. At Xyl. εἰς πῦρ ἀνάγοι- Δραμούσης Basf. quod praetulerim. το. Pro συνεχῶς Palat. συνεχές.

τῇ πρὸς τῶν ἐλκόντων ἢ Χαρίκλεια παρακαλέσασα, καὶ ὡς ἐκοῦσα ἐπιβήσεται τῆς πυρᾶς ἐπαγγειλαμένη, τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν [καὶ] καθ' ὃ μέρος ἐπέβαλεν ὁ ἥλιος τὴν ἀκτῖνα ἀνατείνασα· Ἥλιε, ἀνεβόησε, καὶ γῆ καὶ δαίμονες, οἱ ἐπὶ γῆς τε καὶ ὑπὸ γῆν ἀνθρώπων ἀθεμίτων ἔφοροί τε καὶ τιμωροί, καθάραν μὲν εἶναί με τῶν ἐπιφερομένων, ὑμεῖς ἔστε μάρτυρες· ἐκοῦσαν δὲ ὑπομένουσαν τὸν θάνατον διὰ τὰς ἀφορήτους τῆς τύχης ἐπιρρείας, ἐμὲ μὲν σὺν εὐμενείᾳ προσδέξασθε. τὴν δὲ ἀλάστορα καὶ ἀθεμιτουργὸν καὶ μοιχαλίδα, καὶ ἐπ' ἀποστερήσει νυμφίου τοῦ ἐμοῦ ταῦτα δρῶσαν Ἀρσάκην, ὡς ὅτι τάχιστα τιμωρήσασθε. καὶ εἰπούσα, πάντων ἐκβοώντων τι πρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ ἐπέχειν τὴν τιμωρίαν εἰς δευτέραν κρίσιν, τῶν μὲν εὐτρεπιζομένων, τῶν δὲ καὶ ὀρμησάντων, ἐπέβη προλαβοῦσα τῆς πυρᾶς· καὶ εἰς τὸ μεσαίτατον ἐνιδρυθεῖσα, αὐτὴ μὲν ἐπιπλεῖστον ἀπαθῆς εἰστήκει, περιρρέον-

cedi temporis Chariclea, ab his, qui trahebant, cum petiisset, & se sponte rogam conscensuram promississet: O sol, exclamavit, & terra, beatique, quicumque supra terram estis, & infra terram hominum sceleratorum inspectores & vindices, quod sum infons eorum, quorum insimulor, vos estis testes. Sponte autem me laturam mortem, propter intolerabiles animi dolores, benigne clementerque suscipite. De hoc vero piaculo Arface, quae se sceleratis factis polluit, & adultera est, & haec, ut meo sponso me privet, facit, quamprimum sumite poenas. Haec cum dixisset, omnibus quiddam exclamantibus ad ea, quae dicta fuerant, & aliis inhibere poenam ad aliud iudicium adornantibus, aliis iam conantibus, praeventens rogam conscendit, & in medium sese conferens, diu intacta stetit, circumvagante potius igne,

τος αὐτὴν μᾶλλον τοῦ πυρὸς ἢ προσπελάζοντος, κα-
 λυμαينوμένου μὲν οὐδὲν, ὑποχωροῦντος δὲ καθ' ὃ μέρ-
 ὀρμήσειεν ἡ Χαρίκλεια, καὶ περιαιυγάζεσθαι μόνον κα-
 διοπτρεύεσθαι παρέχοντος ἐπιφαιδρνομένην ἐκ τοῦ πε-
 ριαυγάσματος τὸ κάλλος, καὶ οἶον ἐν πυρίνῳ θαλά-
 μῳ νυμφευομένην. ἡ δὲ ἄλλοτε ἄλλῳ μέρει τῆς πε-
 ρᾶς ἐνήλατο, θαυμάζουσα μὲν τὸ γινόμενον, ἐπισπει-
 δουσα δὲ πρὸς τὸν θάνατον. ἤνυε δὲ οὐδὲν, ὑποχωροῦ-
 τος αἰὲ τοῦ πυρὸς, καὶ ὡσπερ ὑποφεύγοντος πρὸς τὴν
 ἐκείνης ἐφ' ὀρμησιν. οἱ δὲ ἥμιοι δὲ οὐκ ἀνίσταν, ἀλλ' ἐνε-
 κειντο πλέον, (καὶ τῆς Ἀρσάκης νεύμασιν ἀπειλητι-
 κοῖς ἐγκελευομένης) ξύλα τε ἐπιφορτίζοντες, καὶ τὴν
 ποταμίαν καλάμην ἐπισωρεύοντες, καὶ παντοίως τὴν
 φλόγα ἐρεβίζοντες. ὡς δὲ ἠνύετο οὐδὲν ἔτι, καὶ πλεί-
 ῃ πόλις ἐκτετάρακτο, καὶ δαίμονιαν εἶναι τὴν ἐπικαι-
 ρίαν εἰκάζουσα, Καθαρὸν τὸ γύναιον, ἀνεβόα, ἀναί-

quam appropinquante, & nihil nocente, sed cedente
 in quam partem se Chariclea coniecisset, ac, ut illu-
 straretur tantum, circumstante splendore, magis ob pu-
 chritudinem conspicua, & quasi in igneo thalamo nu-
 bens, efficiente. Illa autem nunc in hanc, nunc in aliam
 partem rogi transiliebat, admirans illud, quod fiebat, &
 ad mortem accelerans: ceterum nihil proficiebat, sem-
 per dante locum igne, & tanquam ad illius motum re-
 fugiente. Tortores autem non remittebant quidquam
 sed magis etiam tum incumbebant, (Arface quoque nu-
 tibus minacibus imperante) ligna congerentes, & flu-
 viatilem arundinem cumulantes, ac omni ratione flamma-
 mam alentes & concitantes. Sed nec ita quidquam pro-
 ficiebatur, sed magis urbs perturbabatur: & divinar-
 opem esse existimans, Insons est mulierecula, crimine va-

ιον τὸ γύναιον· καὶ προσιόντες ἀπὸ τῆς πυρᾶς ἀπε-
 όβουν, τοῦ Θυάμιδος ἐξάρχοντος, καὶ τὸν δῆμον εἰς
 ἣν βοήθειαν ἐπιρρώννυντος· ἤδη γὰρ καὶ κείνος παρεγε-
 όνει τῆς ἀπείρου βοῆς τὸ γινόμενον μηνυούσης· καὶ
 ἣν Χαρίκλειαν ἐξελέσθαι προθυμούμενοι, πλησιάζειν
 εἰεν οὐκ ἐβάρσουν, ἵ ἐξάλλεσθαι δὲ τῇ κόρῃ τῆς πυρ-
 αίας ἐνεκελεύοντο· οὐ γὰρ δὴ δέος τὴν ἐνδαιτωμένην
 ἢ Φλογί, καὶ ἀπολιπεῖν βουλομένην. ἄπερ ὄρῳσα
 καὶ ἀκούουσα ἡ Χαρίκλεια, νομίσασά τε καὶ αὐτῇ
 πρὸς Θεῶν εἶναι τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἄμυναν, ἔγνω μὴ
 εὐχαριστεῖν πρὸς τὸ κρεῖττον, ἀρνούμενη τὴν εὐεργεσίαν,
 ἐξήλατό τε τῆς πυρᾶς· ὡς τὴν μὲν πόλιν ὑπὸ χαρᾶς
 ἴμα καὶ ἐκπλήξεως μέγα τε καὶ σύμφωνον ἐκβοῆ-
 ται, καὶ μεγάλους τοὺς Θεοὺς ἐπικαλεῖσθαι· τὴν δὲ
 Ἀρσάκην μὴ κατασχοῦσαν, καθάλλεσθαι τε ἀπὸ τῶν

Qua est muliercula! exclamabat: & accedentes pleri-
 que, tortores a rogo repellebant, Thyami incipiente,
 & populo ad auxilium ferendum, animum addente, (iam
 enim & ille advenerat, immenso clamore id, quod fie-
 rat, indicante) & Charicleam eripere cupientes, proximi
 quidem accedere non audebant, sed, ut ipsa rogo
 excederet, puellae imperabant. Non enim quidquam pe-
 riculi esse metuendum ei, quae in igne versata sit, si
 eum relinquere voluerit. Quae videns & audiens Cha-
 riclea, & ipsa putans, se divino praesidio defensam esse,
 statuit, se non ingratham esse debere erga numen, nec re-
 sicere beneficium, & exsiluit e rogo: ut urbs prae gau-
 dio simul & stupore magnum clamorem & consonan-
 tem tolleret, ac magnos Deos invocaret; Arface vero,
 non compos sui ipsius, desiliret ex muris, & per por-

1 Ἐξάλλεσθαι) Errore librarii praecessit. Unde & in ed. Basf. hic
 repetitum ἐξελέσθαι, quod statim error propagatus est.

τειχῶν, καὶ διὰ πυλίδος ἐκδραμοῦσαν σὺν πολλῇ δουροφορίᾳ καὶ τοῖς δυναστεύουσι Περσῶν, ἐπιβάλλειν ταύτην τῇ Χαρικλείᾳ τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὸν δήμου ἰταμὸν ἐνορῶσαν, Οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰπεῖν, ἀλιτήριοι γυναῖον καὶ Φαρμακίδα, καὶ Φόνων ἐργάτιν ἑπαυτοφώρῳ ληφθεῖσαν καὶ ὁμολογήσασαν ἐξελέσθαι τῆς τιμωρίας πειρώμενοι; καὶ ἅμα μὲν ἀβεμίτῳ γυναίκα βοηθοῦντες, ἅμα δὲ νόμοις τοῖς Περσῶν, καὶ βασιλείτε αὐτῷ καὶ σατράπαις, καὶ δυνάσταις καὶ δικασταῖς ἀνδιστάμενοι, ὑπὸ τοῦ μὴ ἐμπεπρῆσθαι αὐτὴν ἴσως εἰς ἔλεον ἀπατώμενοι, καὶ θεοῖς τὸ ἔργον ἐπιγράφοντες; οὐδὲ ἐννοήσετε σωφρονήσαντες, ὡς τοῦτο καὶ μᾶλλον αὐτῆς βεβαιοῖ τὴν Φαρμακείαν, ἣ τοσοῦτον περίεστι τῆς γοητείας, ὡς καὶ πρὸς τὴν πῦρὸς δύναμιν ἀπομάχεσθαι; συνέλθετε, εἰ δοκεῖ, πρὸς τὸ συνέδριον εἰς αὐρίον δημοσίᾳ δι' ὑμᾶς ἐσόμενον καὶ γνώσεσθε αὐ-

tulam excurrens, cum magna caterva stipatorum, & proceribus Persarum, iniiceret ipsa Charicleae manus, & populum proterve adspiciens, Non pudet vos, diceret, sceleratam mulierem, & veneficam, & auctorem caedis, in ipso facinore deprehensam, & confessam, conari poenae eripere? cum quidem interim, dum scelestae mulierculae opem fertis, simul Persarum legibus, & ipsi regi, & satrapis, & proceribus, ac iudicibus resistatis; inde fortasse, quod non conflagravit, ad misericordiam errore quodam flexi, & Diis eventum illum adscribentes. An non tandem redeuntes ad meliorem mentem, intelligetis, quod hoc ipsum magis illius veneficium confirmet, cui tanta fit praestigiarum copia, ut etiam ignis viribus repugnare possit? Convenite, si videtur, in concilium crastino die, quod ex vobis publice constabit:

τήν τε ὁμολογοῦσαν, καὶ ὑπὸ τῶν συνειδῶτων, οὓς ἔχω
 Φρουρῶσα, διελεγχομένη. καὶ ἅμα ἀπῆγεν αὐτὴν τῷ
 τραχήλῳ προσφῦσα, καὶ τοὺς δορυφόρους ἀναστέλ-
 λειν τὸν ὄχλον ἐπιτάξασα. οἱ δὲ τὰ μὲν ἠγανάκτουν,
 καὶ ἀνθίστασθαι διεσκόπουν· τὰ δὲ ὑπέϊκον, ἅμα τι
 καὶ τῇ ὑπονοίᾳ τῆς Φαρμακείας ὑπαγόμενοι, τινὲς δὲ
 καὶ δέει τῆς Ἀρσάκης καὶ τῆς περὶ αὐτὴν δυνάμεως
 ἀποτρεπόμενοι. καὶ ἡ μὲν Χαρίκλεια αὖθις τῷ Εὐ-
 φράτῃ παραδίδεται, καὶ αὖθις πλείοσι τοῖς δεσμοῖς
 ἐνεβέβλητο, δευτέρα κρίσει καὶ τιμωρίᾳ Οὐλαττομένη,
 κέρδος ἐν μέγιστον ὡς ἐν δεινοῖς εὕρισκομένη, τὸ συνεῖ-
 ναι Θεαγένει, καὶ τὰ καθ' αὐτὴν ἐκδιηγῆσθαι. τῇ
 μὲν γὰρ Ἀρσάκῃ καὶ τοῦτο εἰς τιμωρίαν ἐπενενόητο,
 ὥσπερ ἐπικερτομούσῃ καὶ πλέον νομιζούσῃ τοὺς νέους
 ἀνιάσειν, εἰ καθ' ἐν δεσμωτήριον καθειργμένοι, Θεα-
 ταὶ γίγνοιτο ἀλλήλων ἐν δεσμοῖς καὶ κολάσειν ἐξε-

ibi cognoscetis, & ipsam confiteri, & a consciis, quos af-
 ferveo in custodia, convinci. Simulque abducebat ipsam,
 collo inhaerens, & stipatores removere confertos ut in
 turba imperans. Illi autem partim indignabantur, & re-
 sistere cogitabant: partim cedebant, aliquo modo suspi-
 cione veneni adducti: quidam etiam metu Arfaces ac il-
 lius potentiae deterrebantur. Ac Chariclea quidem Eu-
 phrati iterum traditur, rursusque in plura vincula con-
 iiciebatur, ad secundum iudicium & supplicium asser-
 vanda, in lucro maximo in adversis rebus ponens con-
 suetudinem Theagenis, & facultatem rationes suas illi
 enarrandi. Ab Arface enim & hoc ad augendam poenam
 excogitatum fuerat, quo iuvenes, tanquam illis illudens,
 excrucicaret, ut in uno carcere conclusi, spectatores ef-
 fent mutuo suarum calamitatum, dum vinculis & cru-

ταζομένων. ἤδει γὰρ, ὡς πάθος τοῦ ἐρωμένου τὸν ἐρῶν-
τα πλέον ἢ τὸ ἴδιον ἀλγύνει. τοῖς δὲ ἦν παραψυχὴ
μᾶλλον τὸ γινόμενον, καὶ τὸ ἐν ὁμοίοις τοῖς πάθεσιν
ἐξετάζεσθαι, κέρδος ἐνόμιζον εἰ ἔλαττόν τις αὐτῶν κο-
λασθήσεται, νικηῆσθαι ὑπὸ θατέρου, καὶ μειονεκτεῖν
τῶν ἐρωτικῶν οἰόμενος. προσῆν δὲ καὶ τὸ προσομιλεῖν
ἀλλήλοις, καὶ τὸ παρηγορεῖν τε καὶ ἐπιβαρύνειν εὐ-
γενῶς τε καὶ γενναίως τὰς προσπιπτούσας τύχας,
καὶ τοὺς ὑπὲρ σωφροσύνης τε καὶ πίστεως τῆς εἰς ἀλ-
λήλους φέρειν ἀγῶνας.

ἰ. Πολλὰ γοῦν μέχρι πόρρω τῶν νυκτῶν ἀλλήλοις
διειλεγμένοι, καὶ ὅσα εἰκὸς τοὺς μετὰ τὴν νύκτα τὴν
παρούσαν ἐντεύξεσθαι ἀλλήλοις ἀπεγνακώτας, καὶ
οἷον ἀλλήλων ἐφ' ὅσον ἔξεστι κορεννυμένους, τέλος καὶ
περὶ τῆς κατὰ τὴν πυρκαϊᾶν θαυματουργίας ἐνεσκο-

ciatibus affligerentur. Sciebat enim, quod dolor eius,
qui amatur, magis amantem, quam suus, excruciat. At
vero iis factum hoc, consolationis loco potius erat, &
in similibus doloribus versari lucrum ducebant; si alter-
uter ex ipsis minus cruciatuum sustineret, victum se
esse ab altero, & quasi inferiorem ac languidiorem in
amore, existimans. Licebat vero illis versari secum, &
mutuo se consolari, confirmareque, ut fortiter & ge-
nerose fortunam, quae accidat, & propter pudicitiam &
fidem erga se mutuam adita certamina, uterque ferrent.

X. Cum igitur multa usque ad nocturnum tempus in-
ter se colloquerentur eiusmodi, qualia consentaneum
est eos esse locutos, qui post illam noctem amplius de
colloquio desperassent, & se consuetudine mutua, quoad
fieri potuit, exfatiaffent: ad extremum in miraculum il-
lud, quod circa rogam acciderat, animum intenderunt.

πῶντο. καὶ ὁ μὲν Θεαγένης εἰς Θεῶν εὐμένειαν τὸ αἴτιον ἀνέφερε, στυγησάντων μὲν τὴν ἀδικὸν Ἀρσάκης συκοφαντίαν, κατελεησάντων δὲ τὴν ἀθῶον καὶ οὐδὲν αἰτίαν ἡ Χαρίκλεια δὲ ἀμφιβάλλειν ἔακει. Τὸ μὲν γὰρ καιουργὸν, ἔφη, τῆς σωτηρίας, δαιμονία τιῖ καὶ θεία παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσία. τὸ δὲ ἐν τοσοῦτοις ἐξετάζεσθαι δυστυχήμασιν ἀδιαστάτως, καὶ κολάσεισιν αἰκίζεσθαι ποικίλαις τε καὶ ὑπερβαλλόντως, θεηλατουμένων εἶναι, καὶ δυσμενείας κρείττονος πειρωμένων πλὴν εἰ μὴ θαυματοποιία τίς ἐστὶ δαίμονος, εἰς τὰ ἔσχατα μὲν βάλλοντος, ἐκ δὲ τῶν ἀπόρων διασώζοντος.

ια'. Καὶ ἔτι ταῦτα λέγουσα, τοῦ Θεαγένους εὐφημεῖν παρακαλοῦντος, καὶ τοῦ εὐσεβεῖν πλέον ἢ σωφρονεῖν ἀντέχεσθαι παραινῶντος, Ἰλήκοιτε, Θεοὶ, ἀνεβόησεν. οἶον γὰρ μοι νῦν ὄναρ (εἴτε καὶ ὕπαρ ἦν) ἐνδύμιον γέγονεν, ὃ τῆς προτεραίας ἰδοῦσα νυκτὸς, τότε

Ac Theagenes quidem Deorum benevolentiae causam acceptam ferebat, qui averfati fuissent iniustam Arfaces calumniam, & miserti innocentis ac nihil promeritae: Chariclea vero ambigere videbatur. Nam ista quidem inusitata ratio salutis, inquit, divino quodam beneficio omnino contigisse videtur. Ceterum huiusmodi calamitatibus affligi, sine ulla intermissione, ac tormentis cruciari variis, ac supra modum, horum esse, qui divinitus affligantur, & in maius odium incurrerint. Nisi forte sit aliquod miraculum Dei secretius, qui in extrema pericula coniciat, & ubi nihil spei sit reliquum, fervet.

XI. Haec cum adhuc diceret, Theagene, ut in bonam partem interpretaretur, adhortante, & ut magis pie sentiret, ac resipisceret, admonente: Propitii nobis estote, Dii! exclamavit. Quale enim nunc mihi somnium (seu visum fuit) in mentem venit, quod cum priore nocte vidis-

μὲν, οὐκ οἶδ' ὅπως, τῆς διανοίας ἀπέβαλον, νυνὶ δὲ μου εἰς μνήμην παραγέγονε. τὸ δὲ ὄναρ, ἔπος ἦν εἰς μέτρον ἡρμωσμένον. ἔλεγε δὲ τὸ ἔπος ὁ Θεϊότατος Καλάσιρις, ¹ εἴτε καταδαρθεῖν λαθούση Φανείς, εἴτε καὶ ἐναργῶς ὀφθείς. εἶχε δὲ οἶμαι ἄδὲ πως

Παντάρβην Φορέουσα, πυρὸς μὴ τάρβει ἐρωήν.

Ῥηϊδίως Μοίραις καὶ τὰδόκητα πέλει.
καὶ ὁ Θεαγένης διεσῆσθη τε ὥσπερ οἱ κάτοχοι, καὶ, ἐφ' ὅσον ἐνεδίδου τὰ δεσμὰ, ἀΦήλατο, καὶ, Εὐμενεῖς εἴητε, Θεοὶ, ἀνέκραγε, καὶ γὰρ τοι ποιητῆς ἐξ ὑπομνήσεως ἀναδείκνυμαι, καὶ χρησμὸς δὴ μοι παρ' ὁμοίου τοῦ μάντεως (εἴτε Καλάσιρις ἦν, εἴτε Θεὸς εἰς Καλάσιριν Φαινόμενος) ² πεφoίτηκε, καὶ λέγειν ἐδόκει τοιάδε·

Αἰθιοπῶν εἰς γαῖαν ἀφίξειαι ἄμμυγα κούρη,

sem, tunc quidem, nescio quo modo, exciderat animo : nunc vero in memoriam illius redii. Somnium vero verus erat, in metri rationem aptatus. Verum autem exposuit divinissimus heros Calasiris; cuius talis quaedam fuit structura :

Pone metum flammae, Pantarbes freta medela :

Res facilis Parcis, prodigiosa licet.

Theagenes quoque concussus est, non secus ac ii, qui divino spiritu concitantur, quantumque concedebant vincula, profilit, &, Benigni fitis in nos, Dii! exclamavit. Nam ego etiam poeta ex recordatione efficior, & oraculum quoddam mihi a simili vate, (seu Calasiris fuit, seu Deus aliquis, Calasiris forma apparens) editum est, videbaturque talia dicere :

Ad terram Aethiopum venies, comitante puella,

¹ Εἴτε καταδαρθεῖν -- ὀφθείς.) quod sensu prorsus caret.

Supplevit haec e MSS. Commel. a ² Πεφοίτηκε) Palatin. πέφυκε. Bas. absunt. Mox Μοίραις ex eadem Basil. reduxi, pro μοιρας, Mox Ἀρσουλίου rescripsi, ut verus sibi constet.

Δεσμῶν Ἀρσακείων αὐριῶν ἐκπροφυγῶν.

ἐμοὶ μὲν οὖν ὅπη τείνει τὸ χρήσιμον, ἔχω συμβάλλειν. γῆ μὲν γὰρ Αἰθίοπων, τὴν τῶν καταχθονίων ἔοικε λέγειν. ἄμμιγα δὲ κούρη, τῇ Περσεφόνῃ με συνέτεσθαι· καὶ λύσιν δεσμῶν, τὴν ἐνθένδε ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴν. σοὶ δὲ ἄρα τί φράζει τὸ ἔπος, οὕτως ἐξ ἐναντίων πρὸς ἑαυτὸ συγκεείμενον; τοῦνομα μὲν ἡ παντάρβη πάντα φοβούμενη δηλοῖ. τὸ παράγγελμα δὲ μὴ δεδοικέναι τὴν πυρᾶν ἀξιοῖ. καὶ ἡ Χαρίκλεια, ὦ γλυκύτατε, ἔσῃ, Θεάγενες, ἡ συνήθειά σε τῶν δυστυχημάτων πάντα πρὸς τὸ φαυλότατον νοεῖν τε καὶ εἰκάζειν παρεσκεύασε. φιλεῖ γὰρ ἄνθρωπος πρὸς τὰ συμπίπτοντα τρέπειν τὴν γνώμην. χρηστότερα δὲ ἢ ὡς σοι παρίσταται μὴνύειν μοὶ τὰ μαντευθέντα φαίνεται. καὶ ἡ κόρη τάχα ἂν εἶην ἐγώ, μεθ' ἧς σε πατρίδος

Vinclis Arfaces crastinus effugiens.

Quod quidem ad me attinet, quorfum tendat oraculum, coniecere possum. Terram enim Aethiopum, eorum, qui sub terra aetatem degunt, dicere videtur. Una autem cum puella, id est, cum Proserpina, cohabitaturum: & solutionem ex vinculis, hinc ex corpore discessum. Tibi autem quidnam dicit versus, qui ex contrariis sibi constat? Nomen quidem Pantarbe, omnia metuens significat: ceterum promissum vult, non metuendum esse rogum. Tum Chariclea: Suavium, inquit, meum, Theagenes, consuetudo versandi in calamitatibus effecit, ut omnia in deteriorem partem accipias, & coniectura interpreteris. Solent enim fere homines ad rationem eorum, quae accidunt, accommodare animum. Ceterum meliora, quam tu existimas, indicare mihi ea, quae vaticinio praedicta sunt, videntur, ut puella fortasse sim ego, cum qua te patriam meam Aethiopiam conscensu-

τῆς ἐμῆς Αἰθιοπίας ἐπιβήσεσθαι ἐπαγγέλλεται, Ἀρσάκην καὶ τὰ δεσμὰ Ἀρσάκης ἀποφυγόντα. τὸ δὲ ὅπως, ἡμῖν μὲν οὔτε δῆλα, οὔτε ἄπιστα· θεοῖς δὲ καὶ δυνατὰ, καὶ μελήσει τοῖς καὶ τὰ μαντεύματα φήνασιν. ἢ γοῦν εἰς ἐμὲ πρόρρησις, ἥδη, ὡς οἶσθα, βουλήματι τῷ ἐκείνου τετέλεσται· καὶ ζῶ σοι τὸ παρὸν, ἢ παντοίως ἀπελπισθεῖτα. καὶ σωτηρίαν ἐμαυτῆς ἐπαγομένη, τότε μὲν ἠγνόουν· συνίημι δὲ τὸ παρὸν ὡς ἔοικε. τὰ γὰρ συνεκτεθέντα μοὶ γνωρίσματα, καὶ παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν αἰεὶ χρόνους ἐπιφέρεισθαι προνοουμένη, τότε καὶ πλεον τῆς κρίσεως μοὶ γενησομένης, καὶ τῆς τελευταίας προσδοκωμένης, περὶ τῆ γαστρὶ ζωσασμένη κρύφα ἐτύγχανον· εἰ μὲν σωζοίμην, εὐπορία βίου καὶ τῶν ἀναγκαίων· εἰ δὲ τι πάσχοιμι, καλλωπίσματα ἔσχατα καὶ ἐντάφια γενησόμενα. ἐν δὴ τούτοις, ᾧ Θεάγενης, οὓσιν ὄρμοις πολυτελέσι, καὶ λίθοις ἐριτίμοις

rum esse promissum est, cum Arfacen & illius vincula effugeris. Quomodo autem id sit futurum, neque nobis manifestum est, neque incredibile: Diis vero possibile est, & curae erit iis, qui vaticinia reddiderunt. Nam praedictio, quae ad me pertinet, iam, ut scis, voluntate illius perfecta est, & vivo in praesentia, de qua iam prorsus desperatum fuerat. Atque adeo cum salutem meam revinctam mecum portarem, tunc quidem ignorabam: nunc vero, ut mihi quidem videtur, intelligo. Cum enim indicia mecum exposita, etiam temporibus, quae praeterierunt, gestare ex industria solita fuissim, tunc magis, iudicio de me futuro, quod ultimum fore exspectabam, occulte utero illa succinxeram, si quidem servarer, victum & res necessarias suppeditatura; sin aliquid mihi accidisset, ornamenta ultima & iusta exsequiarum futura. Inter haec, Theagenes, quae sunt monilia magno

Ἰνδοικοῖς τε καὶ Αἰθιοπικοῖς, ἔστι δὴ καὶ δακτύλιος, δῶρον μὲν παρὰ πατρός τῷ μοῦ τῇ μητρὶ παρὰ τὴν μνηστείαν δοθῆναι, λίθῳ δὲ τῇ καλουμένῃ παντάρβῃ τὴν σφειδόνην διάδετος, γράμμασι δὲ ἱεροῖς τισιν ἀνάγραπτος, καὶ τελετῆς, ὡς ἔοικε, θειότερας ἀνάμεστος, παρ' ἧς εἰκάζω δύναμιν τινὰ εἶκειν τῇ λίθῳ πυρὸς Φυγαδευτικὴν, ἀπάθειαν τοῖς ἔχουσιν ἐν ταῖς Φλογώσεσι δαρουμένην, ἢ καμὲ τυχὸν σὺν βουλήσει θεῶν περιέσωσε. ταῦτα δ' ἔχω καὶ συμβάλλειν καὶ γινώσκειν, ἐξ ὧν ὁ θειότατός μοι Καλάσιρις ὑπετίθετο πολλάκις, ταῦτα καὶ φράζεσθαι καὶ ἐκιδάχθαι πρὸς τῶν ἐνεστιγμένων τῇ συνεκτεθείσῃ μοὶ ταινίᾳ, νυνὶ δὲ κατὰ γαστέρα τὴν ἐμὴν ἐνειλημμένην, διηγούμενος. Ταῦτα μὲν εἰκότα καὶ ὄντα πλέον, καὶ τοῖς ὑπηργμένοις συμβαίνοντα, ἔφη ὁ Θεαγένης· ἐκ δὲ τῶν εἰς αὔριον κινδύ-

fumtu constantia, & lapides Indici & Aethiopici valde pretiosi, est etiam quidam annulus, dono datus a patre meo matri, tum cum illi desponderetur, lapidem, qui vocatur Pantarbe, in pala infertum habens, & literis quibusdam sacris pictus, denique caerimonia quadam, ut videtur, diviniore plenus, a qua coniecto vim aliquam lapidi accedere, quae ignem depellat, hoc iis, qui illum habent, ut nullo sensu nec detrimento in flamma afficiantur, dono dantem. Quae & me forsitan voluntate divina servavit. Haec & conicere possum, & scire ex eo, quod divinissimus Calasiris mihi suggestit, cum eadem & dici & doceri iis notis, quibus esset insignita exposita mecum fascia, nunc vero uterum meum obvolvens, saepius narrare solitus fuerit. Ista haec magis probabilia sunt, & vera, & cum beneficio, quod tibi contigit, convenientia, inquit Theagenes: ceterum ex cra-

νων ποία τις ἄρα παντάρβη ἄλλη ἐξαιρήσεται; οὐ γὰρ
 που καὶ ἀθανασίαν, (ὡς ὄφελε) κατὰ τὴν πρὸς τὰς
 πυρκαϊᾶς ἀντιπάθειαν ἐπαγγέλλεται, τῆς ἀλάστορος
 Ἀρσάκης, ὡς εἰκάζειν ἔνεστιν, ἕτερόν που [καὶ] και-
 νότερον τιμωρίας τρόπον ταυῶν ἐπινοούσης. καὶ εἶθε γε
 ἅμα κατ' ἀμφοτέρων καὶ θάνατον ἕνα καὶ ἐν ᾧρα
 μιᾷ καταδικάσειεν, ὡς οὐδὲ τελευτὴν ἀν τοῦτο ἐθέμην,
 ἀλλὰ [καὶ] πάντων κακῶν ἀνάπαυλαι. καὶ ἡ Χαρί-
 κλεια, Θάρσει, ἔφη παντάρβην ἑτέραν ἔχομεν τὰ με-
 μαντευμένα. καὶ θεοῖς ἐπανεχόντες, σωζοίμεθά τε ἀν
 ἡδίων, καὶ εἰ δέοι, πάσχοιμεν ὀσιώτερον.

ιβ'. Οὔτοι μὲν δὴ ταῦτα ἀναβρωρῶντες, καὶ νῦν
 μὲν θρηνοῦντες, καὶ πλέον ἀνιάσθαι καὶ ἀγωνιᾶν ἄτε-
 ρος ὑπὲρ πατέρου διεγγυώμενοι, νῦν δὲ τὰ τελευταῖα
 ἀλλήλοις ἐπισκήπτοντες, καὶ ὡς μέχρι θανάτου πι-

fini diei periculis quænam alia Pantarbe nos liberabit?
 Neque enim utique immortalitatem, (utinam tamen!)
 ut vim ex antipathia depellendis rogis, promittit; scele-
 rata Arface, ut coniecturam facere licet, alium quen-
 dam & magis novum poenæ modum in præsentia ex-
 cogitante. Atque utinam simul ambos, & uno genere
 mortis, & eadem hora condemnaret! non mortem pro-
 fecto hoc esse ducerem, sed ab omnibus malis requie-
 tem. Chariclea autem, Ades animo, inquit. Pantarben
 aliam habemus, ea, quæ sunt nobis vaticinio prædi-
 cta. Ac Diis confidentes, servabimur iucundius: & si
 opus fuerit, maiore cum pietate patiemur.

XII. Hi quidem, hæc animo secum versantes, & nunc
 lugentes, magisque excruciiari & anxium esse alterum
 alterius causa, quam sua, affirmantes, nunc vero ultimis
 obtestationibus sese mutuo obstringentes, & quod usque

στοὶ τὰ ἐρωτικά πρὸς ἀλλήλους ἔσονται, Θεοὺς τε καὶ τὰς παρούσας τύχας ἐπομνύντες, οὕτω διῆγον. ὁ δὲ Βαγώας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πενήτηντα ἰππεῖς, νυκτὸς ἔτι βαθείας ὑπνῷ [τὰ] πάντα ἐπεχούσης, ἀθικνοῦνται εἰς τὴν Μέμφιν, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν πυλῶν ἡσυχῆ¹ διαναστήσαντες [καὶ] οἱ τινας εἶεν εἰπόντες τε καὶ γνωρισθέντες, ἐπὶ τὰ σατραπεῖα σὺν σπουδῇ² καὶ ἀθρόως εἰσέρχονται. καὶ τοὺς ἰππέας ὁ Βαγώας αὐτοῦ κατέλιπε τοῖς σατραπεῖοις ἐν κύκλῳ περιστήσας, ὡς εἴ τις καὶ γένοιτο ἀντίστασις εὐτρεπεῖσθαι πρὸς ἄμυναν. αὐτὸς δὲ κατὰ τινα παραπυλίδα τοῖς πολλοῖς ἀγνωσμένην ἀσθενεῖς³ τὰς θύρας ἐκμοχλεύσας, καὶ τῷ κατοικοῦντι Φράσας τε ἑαυτὸν καὶ σιωπᾶν ἐπιστείλας, ὡς τὸν Εὐφράτην ἐμπειρία καὶ γνώσει τῶν τό-

ad mortem servaturi essent sibi fidem in amore, per Deos & praesentem fortunam iurantes, ita tempus transigebant. Bagoas autem, & equites cum illo missi quinquaginta, multa nocte, somno omnia detinente, Memphim perveniunt. Et cum eos, qui erant ad portam, silentio excitassent, & quinam essent, dixissent, & cogniti essent, in aulam satrapae propere & confertim ingrediuntur. Ac equites quidem Bagoas ibi relinquit, domicilia satrapica illis cingens, ut, si forte existeret aliquis resistendi conatus, ad defensionem essent parati. Ipse vero per quandam ianuam vicinam portae, ignotam multitudini, cum infirmas fores parvo negotio emolitus fuisset, & ei, qui ibi habitabat, se indicasset, atque, ut silentio premeret, imperasset, ad Euphratem con-

¹ Διαναστήσαντες) Recte ita Bas. cum Cod. Taur. teste Dorvill. ad Char. p. 26. Male edd. Commel. Διαστήσαντες.

² Καὶ ἀθρόως) Καὶ θορόβω Bas. Legendum forte καὶ ἀθορόβως.

³ Τὰς θύρας ἐκμοχλεύσας) Τὰς χεῖρας ἐκμοχλεύσας Cod. Taurin. apud Dorv. ad Char. p. 472, qui ibidem notat, χεῖρα sumi pro βάλανφ, χόρακι ianuæ.

πων ἔσπευδεν, ἅμα τι καὶ τῆς σεληναίας τότε μικρὸν ὑπαυγαζούσης. καὶ καταλαβὼν ἐπὶ τῆς εὐνῆς, ἀφύπνισέ τε, καὶ θορυβούμενον, καὶ τίς οὕτοσι, βοῶντα, κατέστειλε Βαγῶας, ἐγὼ, λέγων ἄλλα Φῶς ἤκειν πρόσταττε. προσκαλεσάμενος δὴ τι παιδάριον τῶν προσεδρεύοντων, λύχνον ἀψασθαι, τοὺς ἄλλους ἑάσαντα καθεύδειν, προσέταπτεν. ἐπειδὴ δὲ ἤκεν ὁ παῖς, καὶ κατὰ τὴν λυχνοῦχον ἐπιβείς, μετέστη, τοῦτο ἔλεγεν Εὐφράτης· Τί ἄρα καινὸν ἀγγέλλει πάθος ἢ αἰφνιδίῳ σου καὶ ἀπροσδόκητος ἀφίξις; ὁ δὲ, Οὐ πολλῶν, ἔφη, δεῖ λόγων ἄλλα τοῦτὶ τὸ γράμμα ἀναγίνωσκε λαβῶν καὶ πρό γε τούτου τῆς σφραγίδος τοῦπίσημον ἀναγνώριζε, καὶ ὡς Ὀροονδάτης ἐστὶν ὁ κελεύων, πίστευε, καὶ τὰ ἐπεσταλμένα¹ πράττε, νυκτὶ καὶ τάχει συμμαχοῖς εἰς τὸ λαβεῖν ἀποχρώμενος. εἰ δὲ καὶ

fuetudine & peritia locorum accelerabat, adhuc etiam tum paullulum lucente luna. Cumque illum deprehendisset in lecto, excitavit e somno, & tumultuantem, & Quis hic est? clamantem, compefcuit Bagoas, Ego, dicens; sed lumen inferri iube. Advocato igitur puero, qui erat assidue circa illum, lychnum accendere, ita ut alios dormire fineret, iussit. Postea vero quam venit puer, & in candelabrum imposito lychno, discessit, Euphrates tum dicebat: Quidnam calamitatis novae portendit tuus subitus & inopinatus adventus? Ille autem, Non multis, inquit, verbis est opus, sed has literas acceptas lege, & ante hoc ipsum symbolum signi cognosce, & quod Oroondates sit is, qui dat mandata, fidem habe; & quae iussa sunt, exsequere, utens nocte ac celeritate comitibus, quo magis lateas. An vero con-

¹ Πράττε, νυκτὶ -- ἐπεσταλμένα) Defunt haec in ed. Bas. cuius ex-

roris causa satis apparet. Restituit ea Commelinus e Palat. & Xyl.

τὰ πρὸς Ἀρσάκην ἐπεσταλμένα λυσιτελῆς ἀποδοῦναι, πρότερον αὐτὸς δοκίμαζε.

ιγ'. Ὑποδεξάμενος οὖν ὁ Εὐφράτης τὰς ἐπιστολάς, καὶ ἀμφοτέραις¹ διελθὼν, Ἀρσάκη μὲν, ἔφη, ἄλλως τε οἰμῶξει, καὶ τὸ παρὸν ἐν ἐσχάτοις διάγει, πυρετοῦ τινος ὡσπερ θεηλάτου τῆς προτεραίας ἐνσκήψαντος, καὶ θέρμης ὀξειᾶς ὑποδραμούσης, καὶ εἰς δεῦρο κατασχούσῃ, [καὶ] ὀλίγας τοῦ περιέσεσθαι τὰς ἐλπίδας ἐνδεικνυμένη. ἐγὼ δ' ἂν ταῦτα² οὐδὲ ἐρρωμένη ἔδωκα, θᾶπτον ἂν προαποθανούσῃ, καὶ ἡμᾶς συναπολεσάσῃ, ἢ ἐκούσῃ τοὺς νέους ἐκδούσῃ. σὺ δὲ εἰς καιρὸν ἦκων ἴσθι· καὶ ὑποδεξάμενος ἄγε τοὺς ξένους, καὶ τὴν εἰς δύναμιν ἐπικουρίαν σύσπευθε. καὶ κατελέει παντοίως ἀθλίου μὲν ὄντας καὶ κακοδαίμονας, καὶ μυρίας αἰκίας καὶ κολάσεις, οὗτοι ἐκόντος ἐμοῦ, κελευομένου δὲ

veniat, ista Arfacae declarare, prius tecum ipse volura.

XIII. Cum itaque Euphrates accepisset epistolas, & utramque percurrisset, Arface quidem, inquit, lugebit, & in praesentia est in extremo periculo, cum feбри quadam tanquam divinitus immissa pridie tentata esset, & acutus calor successisset, qui illam haecenus derinet, & exiguam spem, quod superstes esse possit, relinquit. Ego autem has ne quaerenti quidem & postulanti darem, quae potius ipsa moreretur, & nos una perderet, quam sponte iuvenes hos traderet. Tu vero scias, te per tempus advenisse, & acceptos peregrinos abducas, ac pro virili parte ad auxilium illis ferendum studium tuum afferas. Ac miserere illorum omnino, qui miseri sunt ac infelices, & sexcentos cruciatus ac tormenta, me quidem

¹ Διελθὼν) Cod. Taur. ἐπελθὼν. tant Vatic. & Taur. apud Dorv.
² Οὐδὲ ἐρρωμένη ἔδωκα) Quam ad Char. p 27. Vulgo, ἐρρωμένη.
 neque valenti Arfacae dederim. Prae- Μοχ προαποθανούσα -- συναπολεσά-
 clarum hanc lectionem suppedi- σα -- ἐκούσα -- ἐκδούσα Xyl. male.
 Heliod. P. II. R.

πρὸς Ἀρσάκης, ὑποστάντας· τάλλα δὲ, ὡς εἴοικε, εὖ
γεγονότας, καὶ ὡς ἡ πειρὰ μοι καὶ τὰ ἔργα παρέ-
στησε τὰ πάντα σώφρονας. καὶ ἅμα λέγων, ἤγειν
ἐπὶ τὸ δεσμοτήριον. ὁ μὲν δὴ Βαγώας ἰδὼν τοὺς νέους
δεσμώτας, καὶ ἤδη ταῦτα καὶ πρὸς τῶν βασιάνων τε-
τροχωμένους, ἐκπέπληκτο τοῦ μεγέθους ἅμα καὶ κάλ-
λους. οἱ δὲ τοῦτο ἐκείνο εἶναι νομίσαντες, καὶ ἄωρὶ τοὺς
περὶ τὸν Βαγῶαν ἤκειν τὴν ἐπὶ θανάτῳ καὶ τὴν τε-
λευταίαν ἀπάξοντας, εἰς βραχὺ μὲν διαταράχθησαν·
εἶτα ἀνενεγκόντες, ἰλαρῶ καὶ διακεχυμένῳ τῷ βλέμ-
ματι, ὅτι ἀφροντιστούσι καὶ πλείονα χαίρουσιν, ἐπί-
δηλοι τοῖς παροῦσιν ἐγίγνοντο. ἤδη γοῦν τῶν περὶ τὸν
Εὐφράτην πλησιαζόντων καὶ ἐπιδραττομένων, καὶ ἀπὸ
τῶν ξύλων πρὸς οἷς τὰ δεσμὰ κατακέλειστο ὑπεκ-
λυόντων, ὁ Θεαγένης, Εὐγε ἡ ἀλάστωρ Ἀρσάκη, ἀνε-
βόησεν, ὅτι νυκτὶ καὶ ζόφῳ τὰς ἑαυτῆς ἀθεμίτους πρά-

invito, ceterum ab Arface iusso, sustinuerunt: alioqui,
ut videtur, bono genere nati, & quod me res ipsa &
experientia docuit, omnibus in rebus modesti. Atque
hoc dicto, ducebat eum ad carcerem. Ceterum Bagoas,
cum vidisset iuvenes captivos, quamvis iam cruciatibus
exhaustos & attenuatos, obstupuit admiratione proceri-
tatis & pulchritudinis. Illi autem, hoc illud esse existiman-
tes, ac intempesta nocte Bagoam venire, ad iudicium
capitale & ultimum eos adducturum, paululum sunt per-
turbati. Deinde erecti, laeto & exporrecto vultu, quod
nihil curarent, & magis laetarentur, manifestum indi-
cium iis, qui aderant, dabant. Iam autem Euphrate ap-
propinquante, ac manus admovente, & ligna, quibus
vincula fuerant conclusa, eximente, Theagenes, Euge
piaculum Arface! exclamavit. Nocte ac tenebris sua ne-

Ξεις ἐπικρύπτειν οἶεται· δεινὸς δὲ ὁ τῆς δίκης ὀφθαλμὸς,
ἐλέγχων καὶ τὰ ἀμήνυτα κρύφια, καὶ ἀθέμιτα Φω-
τίζων. ἀλλ' ὑμεῖς τὰ προστεταγμένα πράττετε, καὶ
εἴτε πῦρ, εἴτε ὕδωρ, εἴτε ξίφος ὄρισταί καθ' ἡμῶν,
τὸν αὐτὸν ἅμα καὶ ἓνα θάνατον χαρίσασθε ἀμφο-
τέροις. συμπαρακάλει δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Χαρίκλεια.
ἐπιδακρύσαντες οὖν οἱ εὐνοῦχοι, (συνίεσαν γὰρ ἡρέμα
τῶν λεγομένων) αὐτοῖς δεσμοῖς ὑπέξῃγον.

ιδ'. Καῖπειδὴ τῶν σατραπειῶν ἐκτὸς ἐγεγόνεισαν,
ὁ μὲν Εὐφράτης κατὰ χώραν ἔμενον· ὁ δὲ Βαγώας
καὶ οἱ ἱππεῖς τῶν πολλῶν δεσμῶν ἐπικουφίσαντες τοὺς
νέους, καὶ ὅσα φυλάττειν οὐ κολάζειν ἔμελλον ἐγκα-
ταλιπόντες, ἐφ' ἵππου τε ἐκάτερον ἀναθέμενοι, καὶ μέ-
σους εἰς κύκλον περιστοιχισάμενοι, τάχους οὐδὲν ἀνιέν-
τες, ἐπὶ τὰς Θήβας ἤλαυνον, τὸ δὴ λειπόμενον τῆς

faria facinora se abscondituram putat: ceterum acris est
iustitiae oculus in redarguendo, & in occultis, abscon-
ditis, & nefandis rebus in lucem proferendis. Sed vos
ea, quae imperata sunt, facite, & sive ignis, sive aqua,
sive gladius in nos est decretus, eandem simul & unam
mortem utrique largimini. Petebat haec eadem quoque
Chariclea. Illacrimantes igitur eunuchi (intellexerant
enim taciti ea, quae dicta fuerant) cum ipsis vinculis
eos educebant.

XIV. Postea vero quam domiciliis satrapae sunt egres-
si, Euphrates eo loci mansit. Bagoas autem, & equi-
tes, demto onere vinculorum iuvenibus, & iis tantum,
quae illos custoditura, non cruciatura fuerant, relictis,
& utroque in equum sublato, ipsos in medio collocatos
in orbem stipantes, quanta celeritate potuerunt Thebas
proficiscebantur. Cumque, quod superfuerat noctis, sine

νυκτὸς ἀδιαστάτως ὁδοιπορήσαντες, καὶ κατὰ τὴν ἐξῆς
 ἡμέραν εἰς ὥραν που τρίτην, οὐδαμοῦ γόνυ κάμψαντες,
 τῆς τε ἡλιακῆς ἀκτῖνος τὸν Φλογμὸν, οἷα δὴ Θέρους
 ὥρα καὶ κατὰ Αἴγυπτον οὐκ ἔτ' ἀνεχόμενοι, πιεζό-
 μενοὶ τε ὑπὸ ἀγρυπνίας, καὶ πλέον τὴν Χαρίκλειαν
 πρὸς τῆς συνεχοῦς ἰππηλασίας ἀπειρηκυῖαν ὀρῶντες,
 ἔγνωσαν αὐτοῦ που κατασκήψαντες, πνεῦσαι μὲν αὐ-
 τοῖ, ἀναπνεῦσαι δὲ καὶ τὴν ἵππον, ἀναψύξαι δὲ καὶ
 τὴν κόρην. καὶ ἦν γάρ τις ὄχθη, καὶ ἄκρα τοῦ Νεί-
 λου, καθ' ἣν τῆς ἐπ' εὐθῦ στάθμης τὸ ὕδωρ ἀνακοπῆν,
 καὶ πρὸς ἕλιγμὸν ἡμίκυκλον ἐκτραπῆν, πρὸς τε τὸ ἀν-
 τίθετον τῆς ἐκτροπῆς ἐπιστρέψαν, οἷον Ἑπειρωτικὸν τι-
 να κόλπον ἀπετέλει τὸ περιγραφόμενον, πολλοῦ μὲν
 λειμῶνος οἷα δὴ διαρρέομένου τοῦ παντὸς ἀνάπλεων·
 πολλὴν δὲ πόναν καὶ χιλὸν ἄφθονον ἐνδαψιλεύσασθαι
 κτήνεσι νομῆν ἀπαυτοματίζοντα· δένδρεσί τε Περσέαις
 καὶ συκρομοῖς, καὶ ἄλλοις τοῖς Νείλου συννόμοις τε

ulla intermissione itineri tribuissent, & postridie usque
 ad horam fere tertiam nusquam genu flexissent, radio-
 rum solis fervorem, veluti aestivo tempore in Aegypto,
 non amplius ferentes, & exhausti infomnia, magis ve-
 ro Charicleam continua iactatione equitandi defessam vi-
 dentes, statuerunt aliquo adequitantes recreare sese,
 reficere & equos, & puellae respirandi spatium dare.
 Erat autem ripa quaedam & promontorium Nili, circa
 quam a recto fluxus perpendiculo aqua reciprocata, &
 in gyrum semicirculi inflexa, & ad oppositum locum de-
 flexionis conversa, tanquam sinum quendam Epiroticum
 efficiebat id, quod circumscribebatur, multa pratensi her-
 ba, ut qui totus esset irriguus, plenum, multa praeterea
 gramina, pastionem pecudibus & pascua pinguis-
 sime sponte ferentem, arboribus Persaeis & ficomoris, &

καὶ Φίλοις, ἐπήρρεσῆ τε καὶ κατὰσκιον. ἐνταῦθα ὁ Βα-
 γώας ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐνηλίσατο, σκηπὴν τὰ
 δένδρα ποιησάμενος· καὶ αὐτὸς τε σίτου μετέλαβε,
 καὶ τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην μετέδωκε, διωθουμένους
 τὰ πρῶτα ἐπαναγκάσας. καὶ ὡς περιττὸν εἶη σιτεῖ-
 σθαι τοὺς αὐτίκα τεθνηξομένους Φάσκοντας, μετέ-
 πειθεν, ὡς οὐδὲν ἔσται τοιοῦτο, διεγγυώμενος· καὶ
 ὡς οὐκ ἐπὶ θάνατον, ἄγοντο δὲ πρὸς Ὀροονδάτην ἐκ-
 διδάσκων.

ιέ. Ἦδη τῆς ἄγαν μεσημβρίας χαλώσης, οὐκέτι
 τὴν κορυφὴν ἡλίου, πλαγία δὲ καὶ ἀπὸ τῶν δυσμι-
 κωτέρων βάλλοντος, τῶν τε περὶ τὸν Βαγῶαν εἰς τὴν
 πορείαν διασκευαζομένων, ἐπίσταται τις ἵππεὺς ὑπὸ
 συντόνου τῆς ἐλασίας, ὡς ἐδόκει, πνευστίων μὲν αὐτὸς,
 ἰδρῶτι δὲ καταρρέόμενον τὸν ἵππον χαλεπῶς ἀνέχων·
 καὶ πρὸς τὸν Βαγῶαν ἰδίᾳ τι φράσας, ἠσύχαζεν. ὁ

aliis, quae Nili societate & alimento gaudent, conte-
 ctum & adumbratum. Ibi Bagoas una cum his, qui cum
 eo erant, immoratus est, arboribus tentorii loco usus:
 cibumque ipse sumsit, & Theageni cum Chariclea im-
 pertitus est; renuentes primum, cogens, &, supervaca-
 neum esse cibum capere statim morituros dicentibus,
 persuadens, quod nihil eiusmodi eventurum esset af-
 firmando, & quod non ad mortem, sed ad Oroonda-
 tem ducerentur, edocendo.

XV. Iam autem intenso aestu meridiei relaxato, sole
 non amplius vertici imminente, sed in latera & a par-
 tibus occidentalioribus radios coniciente, & Bagoa se-
 fe ad iter apparante, advenit quidam eques, ex perpe-
 tuo cursu, ut videbatur, anhelans ipse, ac sudore manan-
 tem equum aegre sustinens: & cum quiddam seorsim
 Bagoae dixisset, quiescebat. Ille autem, aliquamdiu hu-

δε, εἰς βραχὺ κατηΨήσας, καὶ ἐν συννοίᾳ τῶν ἀπα-
 γελθέντων ¹ γεγονέναι δόξας, Ὡ ξένοι, ἔφη, Φαρσεῖτε.
 δίκην ὑμῖν ὑπέσχετο ἡ πολεμία ἑτέθηκεν Ἀρσάκη, βρό-
 χον ἀγχόνης ἀψαμένη, ἐπειδὴ τὴν ὑμετέραν σὺν ἡμῖν
 ἔξοδον ἐπύθετο, καὶ τὸν ἐξ ἀνάγκης θάνατον ἀνθαιρέ-
 τως προῦλαβεν, οὐκ ἂν διαδράσασα τὴν ἐξ Ὀροονδά-
 του καὶ βασιλέως τιμωρίαν, ἀλλ' ἢ σφαγεῖσα, ἢ
 τῷ λειπομένῳ τοῦ βίου πάντως ² ἂν ἀσχημονοῦσα.
 ταῦτι γὰρ φράζει καὶ ἐπιστέλλει διὰ τοῦ νῦν ἡκοντος
 Εὐφράτης. ὥστε Φαρσεῖτε πλέον, καὶ θυμὸν ἔχετε
 ἀγαθόν, αὐτοὶ μὲν οὐδὲν ἡδίκηκότες, ὡς ἀκριβῶς ἔγνω,ν,
 τὴν δὲ ἀδικήσασαν ἐκπεδῶν ἔχοντες. ταῦτα ἔλεγεν ὁ
 Βαγώας παραστησάμενος, ἀλλὰ καὶ ψελλιζόμενος
 τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν, καὶ παράσημα τὰ πολλὰ ἐπι-
 σύρων ἔλεγε δὲ ἅμα μὲν καὶ αὐτὸς χαίρων, τὸ ἀκό-
 λαστον τῆς Ἀρσάκης καὶ τυραννικῶς ζωῆς βαρυνόμε-

mi defixo vultu, & quasi cogitatione ea, quae dicta fue-
 rant, expenderet, Hospites, inquit, adeste animo: poe-
 nas vobis dedit hostis: mortua est Arface, laqueo se
 suspendens, postquam vos discessisse nobiscum audit, &
 necessariam mortem spontanea antevertit. Nam non
 effugisset ab Oroondate & a rege supplicium, sed aut in-
 terfecta fuisset, aut in reliqua vita perpetua ignominiae
 nota haudquaquam caruisset. Nunc autem haec signi-
 ficat & nuntiat Euphrates. Quare confidite, & bono
 este animo, cum nulla iniuria, ut exacte cognovi, quem-
 quam laceffiveritis, ea vero, quae vos iniuria affecit,
 sublata sit. Haec dicebat Bagoas adstans, non recte qui-
 dem pronuntians linguam Graecam, & multa adulteri-
 na parum apte coagmentans: dicebat tamen, cum ipse
 gaudens, propterea quod protervitatem Arfaces tyran-

¹ Γεγονέναι) Abest a Bas. h. v.
 e MSS. a Commel, additum.

² ἂν ἀσχημονοῦσα) Vatic. Pal.
 ἀνασχημονοῦσα. Bas. ἂν omittit.

νος, ἅμα δὲ τοὺς νέους ἐπιρρώωνύς τε καὶ παρηγορού-
 μενος, ἐλπίζων, ὅπερ ἦν μέγα, παρὰ τῷ Ὀροονδάτη
 λαμπρῶς εὐδοκίμησεν, ¹ εἶπερ δὴ σώσειεν αὐτῷ νεα-
 νίαν τε, [καὶ] πᾶσαν τὴν ἄλλην τοῦ σατράπου δια-
 κονίαν ἐπισκιάσοντα· καὶ κόρην ἀπρόσμαχόν τε τὸ κάλ-
 λος, καὶ εἰς γυναῖκα, μετὰ Ἀρσάκην ἀπελθοῦσαν,
 ἔσομένην. ἔχαιρον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Θεαγένην τῇ ἀκοῇ,
 Θεούς τε μεγάλους καὶ δίκην ἀνακαλοῦντες, οὐδὲν ἔτι
 πήσεσθαι δεινὸν ὑπετίθεντο, καὶ εἰ τὰ χαλεπώτατα
 διαδέχοιτο, τῆς ἐχθίστης κειμένης. οὕτως ἄρα ² ἠδύ-
 τισι καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι, ὅταν συμβαίῃ τοῖς ἐχθροῖς
 ἐπαπόλλυσθαι. δείλης οὖν ὀψείας ἤδη πρὸς τὸ εὐπνού-
 στερον ἀναχεομένης, καὶ πρὸς τὸ βᾶσιμον ³ τὴν ὁδοι-
 πορίαν ἐπιψυχούσης, ἄραντες ἤλαυνον, αὐτὴν τε τὴν

nice viventis graviter tulisset; tum etiam iuvenes con-
 firmans, & consolans. Sperabat enim, quod maximi fa-
 ciebat, suum studium Oroondati egregie probatum iri,
 si servasset ipsi adolescentem incolumem, qui omnem
 aliam turbam ab obsequiis adumbraturus esset, ac puel-
 lam invicta forma, uxorem illius post Arfaces mortem
 futuram. Gaudebant & Theagenes cum Chariclea illo
 nuntio, Deos magnos & iustitiam invocantes. Neque se
 quidquam acerbi passuros esse deinceps, etiam si asper-
 rima fortuna illos excepisset, arbitrabantur, inimicissi-
 ma illis iacente. Sic omnino suave quibusdam est vel
 perire, dummodo inimicorum internecione pereundum
 sit. Cum autem iam crepusculum ad leniorem flatum dif-
 funderetur, & ad profectiorem commoditate aurae in-
 vitarer, profecti inde, iter habebant illa ipsa vespera, &

¹ Εἶπερ δὴ σώσειεν) Palat. Vatic. rin. apud Dorvill. ἠδύ τι.
² ἠδύ τισι) Melius Codex Tau- ³ Τὴν ὁδοιπορίαν) Sic optime Pa-
 lat. & Xyl. Reliqui, τῆς ὁδοιπορίας.

ἔσπεραν καὶ τὴν συνεχῆ νύκτα, καὶ τῆς συναπτομένης
 ἡμέρας τὰ ὄρηια, σπουδῆν ποιούμενοι κατὰ τὰς Θή-
 βας τὸν Ὀροονδάτην εἰ δύναιντο καταλαβεῖν. οὐ μὴν
 ἵ προὔχῳρει γε αὐτοῖς. ἀλλὰ τινος τῶν ἀπὸ τῆς στρα-
 τιᾶς κατ' ὄδον ἐντυχόντος, καὶ ὡς ἐξωρμήκοι μὲν τῶν
 Θηβῶν ὁ σατράπης ἀπαγγείλαντος, αὐτὸς δὲ ἀπο-
 σταλείη πάντα [τινὰ] στρατιώτην ἔνοπλον, καὶ εἰ πρὸς
 Ορουραῖς εἴη καταλελειμμένος, ἐπισπεῦσαι πρὸς τὴν
 Συήνην κατεπεῖζων, ἐμπεπλῆσθαι γὰρ ἅπαντα θο-
 ρύβου, καὶ δεὸς εἶναι τὴν πόλιν ἠλακέναι, τοῦ μὲν σα-
 τραπου καθυστεροῦντος, τοῦ δὲ Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ
 ἄττον ἀκοῆς ἐπιβρίσαντος, ἐκτραπείς τῶν Θηβῶν ὁ
 Βαγῳᾶς ἐπὶ τὴν Συήνην ἤλαυεν.

ιστ'. Ἦδη δὲ πλησιάζων, Αἰθιοπικῶ περιπίπτει
 λόχῳ, καὶ πλήθει νεολαίας εὐοπλοῦσης, οἱ προαπε-

continua nocte, & sequentis diei matutino tempore, ac-
 celerantes, ut Thebis Oroondatem, si fieri posset, de-
 prehenderent. Ceterum illis non successit. Sed cum qui-
 dam ex exercitu fuisset illis obviam, &, quod Thebis
 egressus esset satrapa, nuntiaffet, quodque ipse missus es-
 set, ut omnes milites armatos, etiam si qui essent in prae-
 fidiis relictis, cogeret, &, ut Syenen accelerarent, hor-
 taretur; omnia enim plena esse tumultu ac perturbatio-
 ne, & metuendum, ne urbs sit capta, satrapa quidem
 tardius veniente, Aethiopico autem exercitu tanta cele-
 ritate ad vim inferendam uso, ut nuntii famam adventu
 praeverterit: deflectens de itinere Thebas instituto Ba-
 goas, Syenen proficiscebatur.

XVI. Iam autem appropinquans, in Aethiopicas infi-
 dias, & manum iuvenum armatorum incidit, qui missi

ἵ Προὔχῳρει γε) Ita Palat. & χαρῳχει, iudice quoque Dorv. ad
 Vatic. Male quidam, προυχεχάρη- Char. p. 576.
 κεν. Deberet saltem esse προὔχε-

στάλησαν μὲν ὀπτῆρές τε ἐσόμενοι, καὶ τὸ ἀσφαλὲς τῆς ὁδοιπορίας τῇ παρὰ σφῶν ἀποπεῖρα πρὸς τὴν ὅλην στρατιάν, βεβαιώσαντες, τότε δὲ ὑπὸ νυκτός τε καὶ τόπων ἀπειρίας, ὅπου ἢ πορρωτέρω τῶν Φιλίων προσῆκον ἦν φθάνειν ἀποσταλέντες, κατὰ τινα τοῦ ποταμοῦ λόχμην ἐγκαταδύντες, αὐτοῖς τε ἅμα εἰς Φρουρὰν, καὶ τοῖς ἐναντίοις εἰς ἐνέδραν, αὐπνοὶ τὴν λόχμην ἐπετείχιζον. ἄρτι δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης καὶ τὸν Βαγῶαν καὶ τὴν σὺν αὐτῶ ἵππον αἰσθόμενοι παριόντα, καὶ τὸ πλήθος ὡς ὀλίγοι διοπτρεύσαντες, μικρὸν τε παραδραμεῖν ἐνδόντες, καὶ ὅτι ἄλλοι μηδένας ἐφέποιντο ἀκριβώσαντες, ἀθρόον τοῦ ἔλους μετὰ βοῆς ἐκδύντες μετέθον. ὁ δὲ Βαγῶας καὶ τὸ ἄλλο ἵππικὸν ὑπὸ τε τῆς ἀπροσδοκῆτου βοῆς, πτοίας ἐμπέπληστο, καὶ ἀπὸ τῆς χροίας Αἰθίοπας εἶναι τοὺς Φανέντας γνωρίσαντες, καὶ τὸ πλήθος ὡς ἀπρόσμαχον ἰδόντες, (χίλιοι γὰρ εἰς τὴν κα-

fuerant, ut essent speculatores, & securitatem itineris toti exercitui explorando praestarent, tunc vero propter noctem & inscitiam locorum (id enim fuerat illis imperatum, ut, cum a suis remotius discessissent, ubicunque commodum esset insidias occuparent) quosdam vepres ad fluvium subeuntes, simul & sibi praesidii & hostibus insidiarum faciendarum causa, insomnes ad illam veprium quasi munitionem excubabant. Primo itaque diluculo cum sensissent, Bagoam & equites cum ipso praeterire, & quod pauci essent, dispexissent, paullulumque eos praeterequitare sivistent, & nullos alios subsequi certo cognovissent, subito ex palude cum clamore egressi, eos insequabantur. Bagoas autem, & reliquus equitatus, cum inopinato clamore perculsi sunt, tum ut ex colore, Aethiopes esse eos, qui erupissent, cognoverunt, & multitudini neququam se resistere posse viderunt,

τασκοπήν ὀπλισμένοι κούφως ἐστάλησαν) οὐδὲ ἀκριβῶς τὴν θῆαν ἀνασχόμενοι, πρὸς φυγὴν ἄρρησαν, σχολαίτερον τὰ πρῶτα, ἢ καὶ ὅσον ἠδύναντο, καὶ ὥστε μὴ προὔπτον δρασμὸν ἐμφαίνειν ἀπιόντες. οἱ δὲ ἐπεδίωκον, τοὺς ὅσοι Τρωγλοδύται σφῶν (ἦσαν δὲ εἰς διακοσίους) προτέρους ἐπαφέντες. Τρωγλοδύται δὲ, μοῖρα μὲν ἔστιν Αἰθιοπικὴ, νομαδική τε καὶ Ἀράβων ὄμορος, δρόμου τε ὀξύτητα, φύσει τε εὐτυχοῦντες, καὶ ἐκ παιδῶν ἀσχοῦντες. τὴν μὲν βαρεῖαν ὄπλιν, οὐδὲ ἀρχὴν ἐδιδάχθησαν, ἀπὸ σφενδόνης δὲ κατὰ τὰς μάχας ἀκροβαλιζόμενοι, ἢ δρῶσί τι πρὸς ὄξυ τοὺς ἀνθισταμένους, ἢ καθυπερτέρους αἰσθόμενοι διαδιδράσκουσιν. οἱ δὲ, ἀπογινώσκουσιν αὐτίκα τὴν ἐπιδιώξιν, ¹ ἐπτερωμένους τῇ προδικίᾳ συνειδότες, καὶ εἰς ὅπας τινὰς βραχυστόμους καὶ χηραμοὺς κρυφίους πετρῶν καταδυομένους. οὗτοι

(mille enim fuerant ad explorandum missi, leviter armati) ne exacte quidem adspectum illorum sustinentes, fugam fecerunt: lentius quidem initio, quam potuissent, & ita, ut non praeceps & effusa fuga videretur, discedentes. Hi autem insequabantur, primos emittentes eos, qui inter ipsos Troglodytae fuerant circiter ducenti. Troglodytae autem sunt natio Aethiopica, pascuis dedita, & Arabibus contermina, qui pernicitatem eximiam & a natura consequuntur, & a pueritia exercent. Ad gravem quidem armaturam prorsus non sunt assuefacti: ceterum funda in proeliis iacientes, aut impressione facta, detrimento aliquo afficiunt resistentes; aut si fenserunt eos esse superiores, refugiunt. At illi statim omnem spem insequendi abiiciunt, valere illos pedum celeritate, & quasdam cavernas angusti aditus & latebras occultas faxorum subire, scientes. Hi igitur tum pedibus equites

¹ Ἐπτερωμένους) Egregiam hanc lectionem suppeditarunt Palat. & Xyl. Vulgo: ἐπεφρωμένους.

δ' οὖν τότε περὶ τοὺς ἵππεας ἔσθαι, καὶ τινὰς [καὶ]
 τραυματίας γενέσθαι σφενδονῶντες ἴσχυσαν. οὐ μὴν
 ἐδέξαντό γε ἀντεφορμήσαντας, ἀλλὰ προτροπάδην εἰς
 τοὺς ἀπολειφθέντας τῶν Φιλίων πολὺ καθυστεροῦντας
 ἀπεδίδρασκον. ὃ δὴ καὶ σκοπήσαντες οἱ Πέρσαι, καὶ
 τῆς ὀλιγοτήτος ὑπεριδόντες, τὴν ἀντεφόρμησιν ἐθάρρη-
 σαν ἀποσκευάσαμενοί τε εἰς βραχὺ τοὺς ἐγκειμένους,
 τὸν δρασμὸν αὖθις ἐπέσπευδον, τοῖς τε μύωψι τοὺς ἵπ-
 πους ἐρεθίζοντες, καὶ δυνάμεως ὅσον ἦν καὶ τάχους,
 ἀνέτοις τοῖς χαλινοῖς ἐφίεντες. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι διαδι-
 δράσκουσιν, ἐλιγμόν τινα τοῦ Νείλου καθάπερ ἄκραν
 ὑποδραμόντες, καὶ τῷ προβόλῳ τῆς ὄχθης [τὴν θέαν]
 τῶν ἐναντίων ἀποκρύψαντες. ὃ δὲ Βαγῶας ἀλίσκεται
 προσπταίσαντι τῷ ἵππῳ συγκατενεχθεὶς, καὶ θάτε-
 ρον τοῖν σκελοῖν εἰς τὸ ἀκίνητον πηρωθεὶς ἀλίσκονται
 δὲ Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια, τὸ μὲν τοι τὸν Βαγῶαν
 ἐγκαταλιπεῖν οὐκ ἐνεγκόντες, ἀνδρὰ Φιλάνθρωπον περὶ
 assequebantur, & fundis iacientes vulnerabant: verum-
 tamen converforum impetum non exceperunt, sed fen-
 sim ad suos refugiebant. Quo animadverso Persae, &
 contemta paucitate, ausi sunt acie conversa in illos im-
 petum facere: & pulsus paullulum iis, qui instabant, rur-
 sus fugam accelerabant, calcaribus equos concitantes,
 & quantum illis erat virium & celeritatis, laxatis ha-
 benis omne id effundentes. Alii igitur effugiunt, sub ver-
 ticem quendam Nili, tanquam arcem, cursu sese con-
 iicientes, & tegmento ripae, ne ab hostibus conspici pos-
 sent, sese abscondentes. Bagoas autem capitur, cum equo
 offendente collapsus, altero crure, ut movere illud non
 posset, luxato. Capiuntur quoque Theagenes & Charic-
 clea, partim relinquere Bagoam indignum iudicantes,
 cuius viri benevolentiam erga se iam perspexerant, ac

αὐτοὺς καὶ ὀφθέντα καὶ ἐλπισθέντα. παρειστήκεισαν γοῦν ἀποβάντες τῶν ἵππων, ἴσως αἰὲν καὶ διαφυγόντες, πλέον δὲ ἐκόντες, ὑποκατακλινόμενοι, τοῦ Θεαγένους πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, τοῦτ' ἐκέينو εἶναι τὸ ὄναρ εἰπόντος, καὶ τοὺς Αἰθίοπας τούτους, ὧν εἰς τὴν γῆν ἀφικέσθαι πεπρωμένον εἶναι ἡμῖν αἰχμαλώτους ἀλάντας. καλὸν οὖν ἐγχειρίζειν ἑαυτοὺς καὶ ἐπιτρέπειν ἀδηλοτέραί τύχη, τοῦ προδήλου παρὰ Ὀροονδάτη κινδύνου.

ἰς'. Καὶ ἡ Χαρίκλεια συνίει μὲν λοιπὸν ὑπὸ τῶν εἰμαρμένων χειραγωγουμένη, καὶ εὐελπίς ἦν τῶν βελτιόνων, Φιλίου μάλλον ἢ πολεμίου τοὺς ἐπιόντας ἐπιτιθεμένη. Φράζουσα δὲ οὐδὲν τῷ Θεαγένει τῶν νοουμένων, ὑπὸ μόνῃς τίθεσθαι τῆς συμβουλῆς ἐνεδεικνυτο. πλησιάσαντες οὖν οἱ Αἰθίοπες, καὶ τὸν μὲν Βαγῶαν εὐνοῦχον καὶ ἀπόλεμον ἀπὸ τῆς ὄψεως γνωρίσαντες, τοὺς δὲ ἀόπλους μὲν καὶ δεσμώτας, κάλλει δὲ καὶ

in posterum sperabant: eamque ob causam adfiterunt illi, desilientes ad pedes: partim effugere nequeunt, vel magis etiam sponte se in illorum potestatem dedentes; Theagene ad Charicleam, Hoc illud esse somnium, dicente, & Aethiopes hos, in quorum terram nos captivos perventuros esse fatis destinatum est. Consultum est igitur, dedere nos ipsis, & committere potius incertae fortunae, quam certo apud Oroondatem periculo.

XVII. Et Chariclea quidem reliquum intelligebat, cum in rem ipsam serie quadam fatali quasi manu duceretur: & melioris fortunae spem concipiebat, amicos magis, quam hostes, qui advenirent, existimans; attamen nihil dicens Theageni eorum, quae cogitabat, se assentiri illius sententiae tantum significabat. Cum igitur appropinquassent illis Aethiopes, & Bagoam quidem eunuchum esse de facie cognovissent, hos vero inermes & vinctos,

εὐγενείᾳ διαπρέποντας, ἠρώτων οἱ τινες εἶεν Αἰγυπτίον
 τε ἀπὸ σφῶν ἕνα τὸν καὶ περισίζοντα τὴν Φωνὴν εἰς
 τὴν πεῦσιν καθέντες, ὡς ἢ ἀμφοτέρων ἢ πατέρου πάν-
 τως συνήσοντας. οἱ γὰρ ὀπτῆρές τε καὶ σκοποὶ λεγο-
 μένων τε καὶ πραττομένων ἀποσταλέντες, ὁμογλώσ-
 σους τε καὶ ὁμοφώνους τοῖς τε ἐγχωρίοις καὶ πολε-
 μίοις ἐπάγεσθαι ὑπὸ τῆς χρείας ἐδιδάχθησαν. ὡς οὖν
 ὁ Θεαγένης ὑπὸ τε συνδιαιτήσεως [ἤδη] μακρᾶς τῆς
 Αἰγυπτίας καὶ βραχείας τῆς πεύσεως, τὰ πρῶτα εἶ-
 ναι τοῦ σατραπόου Περσῶν ἀπεκρίνατο· ἑαυτὸν δὲ καὶ
 τὴν Χαρίκλειαν, Ἑλληνας γένος, Περσαῖς μὲν πρότε-
 ρον αἰχμαλώτους ἀγομένους, τὸ παρὸν δὲ Αἰθίοψιν,
 ὑπὸ χρηστοτέρας ἴσως τύχης ἑγχειριζομένους· ἔγνω-
 σαν Φείδεσθαι, καὶ ζωγρεῖα λαβόντες ἄγειν, καὶ πρῶ-
 την ὥσπερ ἄγραν καὶ μεγίστην βασιλεῖ τῶ σφῶν

forma & proceritate insignes viderent, quaerebant qui-
 nam essent; Aegyptio quodam ex suorum numero, &
 altero, qui Persicam linguam callebat, ad percontan-
 dum adhibito, tanquam aut utrumque, aut alterum cer-
 te intelleturis. Etenim speculatores & exploratores ad
 ea, quae fiunt & dicuntur, cognoscenda missi, ut eius-
 dem linguae & sermonis peritos, qua indigenae & ho-
 stes utuntur, secum ducant, necessitate sunt edocti.
 Postquam igitur Theagenes longo usu linguae, ad Ae-
 gyptiam & brevem interrogationem, respondit, Illum
 esse praecipuum ab obsequiis Persidi satrapae, se autem
 & Charicleam natione Graecos, a Persis quidem primum
 captos, nunc autem Aethiopicibus, ductu melioris fortu-
 nae, oblatos & traditos: statuerunt illis parcere, & ca-
 ptivos abducere, ut ita primam quasi praedam & maxi-

1 Ἐγχειριζομένους) Βαλ. γνωριζομένους, male.

προσάγειν, τῶν μὲν κτημάτων τοῦ σατράπην τοῦ τιμιώ-
 τατον. Περσῶν γὰρ βασιλείαις αὐλαῖς, ὀφθαλμοὶ
 καὶ ἀκοαὶ, τὸ εὐνούχων γένος, οὐ παίδων, εὐσυγγε-
 νείας, τὸ πιστὸν τῆς εὐνείας μετασπώσης, ἀλλὰ μό-
 νου τοῦ πιστεύσαντος ἀναρτώσης. τοὺς δὲ νέους, δῶρον
 τὸ κάλλιστον, διακονία καὶ αὐλῇ τῇ τοῦ βασιλέως
 ἐσομένους. ἦγον οὖν αὐτίκα τῶν ἵππων ἐπιβιβάσαντες,
 τὸν μὲν ὡς τραυματίαν, τοὺς δὲ ὡς ὑπὸ τῶν δεσμῶν
 εἰς τὸ ἐπισπεῦδον τῆς πορείας ἰσταχεῖν ἀδυνατοῦντας.
 καὶ ἦν ὡσπερ ἐν δράματι προαναφώνησις καὶ προεισό-
 διον τὸ γινόμενον. ξένοι καὶ δεσμῶται τὴν σφαγὴν ὀλί-
 γω πρόσθεν τὴν αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ταλαντεύσαντες,
 οὐκ ἦγοντο πλέον ἢ προεπέμποντο, ἐν αἰχμαλώτῳ τύ-
 χῃ πρὸς τῶν ὀλίγων ὕστερον ὑπηκόων δορυφορούμενοι.
 καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν.

mam regi suo offerrent, pretiosissimum quiddam ex fa-
 cultatibus satrapae. Persarum enim regiis aulis oculi sunt
 & aures eunuchorum genus: qui cum neque liberos ne-
 que cognatos habeant, quibus eorum animi devincti esse
 possint, pendent ex eo solo, qui se illis credidit. Iu-
 venes autem donum pulcherrimum, ad obsequium regis,
 & ornamentum aulae futuros existimabant. Deducebant
 igitur eos statim equis impositos, illum quidem ut fau-
 cium, hos vero tanquam vinculis impeditos, festinationi
 itineris celeritate non futuros pares. Et erat tanquam
 in actione fabulae prologus id, quod fiebat. Peregrini &
 captivi, qui paullo ante suspensi tenebantur metu cae-
 dis ob oculos versantis, non ducebantur amplius, sed
 deducebantur, in captiva fortuna, caterva eorum, qui
 illis subditi paullo post futuri erant, stipati. Et hi qui-
 dem in tali statu erant.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ Θ.

Ἡ ΔΕ Συήνη πολιορκία ¹ λαμπρῶς ἤδη περιεστοί-
χιστο, καὶ ὥσπερ ἄρκυσιν ἐναπείληπτο τοῖς Αἰθίοψιν.
ὁ μὲν γὰρ Ὀροονδάτης ὅσον οὐπω πλησιάζειν τοὺς Αἰ-
θίοπας αἰσθόμενος, καὶ τοὺς Καταράκτας ὑπερθε-
μένους ἐπὶ τὴν Συήνην ἐλαύνειν, ὀλίγον ἔφθη ² προεισε-
λάσας εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὰς τε πύλας ἐπικλεισάμε-
νος, καὶ τὰ τείχη βέλεσι καὶ ὅπλοις καὶ μηχανήμασι

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER NONUS.

SYENE autem iam prorsus obsidione cincta fuerat, &
tanquam retibus, copiis Aethiopum conclusa. Oroonda-
tes enim, cum propemodum accedere Aethiopes sensis-
set, &, omiſſis Cataractis, ad Syenen infestis signis con-
tendere: paullulum illos antevertens, ingressus fuit ur-
bem, &, clausis portis, ac in muris missilibus, & ar-

¹ Λαμπρῶς ἤδη) Cod. Taur. hoc πολιορκία περιεστοίχιστο.
ordine: ἡ δὲ Συήνη λαμπρῶς ἤδη ² Προεισελάσας) Προσελάσας Pal.

Φραζάμενος, ἐκαραδάκει τὸ μέλλον. ὁ δὲ ὄη τῶν Αἰθιοπίων βασιλεὺς Ἰδασπης, ἐπειδὴ πόρρωθεν εἰσελαύνειν μέλλοντας εἰς τὴν Συήνην τοὺς Πέρσας προκατοπτεύσας, εἶτα ἐπιδιώξας ὥστε προθῆναι συμβαλὼν καθυστέρησεν, ἐπαφῆκε τῇ πόλει τὸν στρατόν. καὶ εἰς κύκλον τῷ τείχει περιχέας, ἀπρόσμαχον καὶ μόνη τῇ θεᾷ προσεκάθητο, μυριάσιν ἀπείροις ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ ὄπλων καὶ ζώων τὰ Συηναίων πεδία στενοχωρῶν. ἔνθα καὶ καταλαβόντες αὐτὸν οἱ κατάσκοποι, τοὺς ἀλόντας προσῆγον. ὁ δὲ, ἤδετο μὲν καὶ τῇ ὄψει τῶν νέων, εὐμενῆς αὐτόφεν¹ πρὸς τὰ ἴδια, καὶ οὐκ εἰδῶς, ὑπὸ τοῦ μαντευτοῦ τῆς ψυχῆς γινόμενος. ἐγάνυτο δὲ ἐπὶ πλέον τῷ συμβόλῳ δεσμίων προσαγομένων. καὶ, Εὐγε, ἀνεβόησε, δεσμίους ἡμῖν οἱ θεοὶ τοὺς πολεμίου

mis, & machinis dispositis, exspectabat id, quod futurum erat. Rex autem Aethiopum Hydaspes, cum procul adhuc Persas Syenen esse ingressuros per exploratores cognovisset, atque adeo ea spe, quod illos antevertere posset, in insequendo accelerasset, nihilominus tamen tardius affuisset; exercitum admovit ad urbem, & in orbem muro circumfundens, sine ullo proelio, tantum quasi in spectaculo affidebat, sexcentis myriadibus tam virorum & armorum, quam animalium, Syenensium campos complens, & in angustum redigens. Atque ibi illum speculatores deprehendentes, captivos adducebant. Ille autem cum delectatus est adspectu juvenum, iam inde benevolentia liberos, quamquam nescius, animi praefugio quodam complectens: tum laetus accipit omen illud victorum adductorum, &, Euge, exclamavit, victos nobis Dii hostes ex iniuriis spoliatorum

¹ Πρὸς τὰ ἴδια.) Recte Commel. revocavit Palat. scripturam, τὰ ἴδια. Bas. πρὸς παιδία.

ἐκ τῶν πρωτολείων παραδιδῶσι. καὶ οὗτοι μὲν, ἔφη, πρῶτοι ληφθέντες, εἰς ἀπαρχὴν τοῦ πολέμου σωζέσθωσαν κατὰ τὰς ἐπινικίους θυσίας, ὡς ὁ πατριος τῶν Αἰθίοπων βούλεται νόμος, θεοῖς τοῖς ἐγχαρίοις εἰς ἱερουργίαν φυλαχθῆσόμενοι. τοὺς δὲ κατασκόπους δώροις ἀμειψάμενος, τούτους τε καὶ τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τοὺς σκευοφόρους ἀπέπεμπε, μοῖραν αὐτάρκη τῶν ὀμογλώσσων εἰς τὴν φρουρὰν ἀποκληρώσας, τὰ τε ἄλλα σὺν ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ διάγειν, καὶ διαίταν ἄφθονον παρέχειν, καὶ παντὸς ἄγους καθαρεύοντας φυλάττειν, οἷον ἱερεῖά τινα ἤδη τρεφομένους ἐπιστείλας, καὶ τὰ δεσμά τε ἀμείβειν καὶ χρυσᾶ ἐπιβάλλειν. ὅσα γὰρ σίδηρος παρ' ἄλλοις εἰς τὰς χρεῖας, ταῦτα παρ' Αἰθίοψιν ὁ χρυσὸς νομίζεται.

β'. Καὶ οἱ μὲν τὰ προστεταγμένα ἔπραττον. καὶ ὡς τῶν προτέρων δεσμῶν διαλύοντες, ἐλπίδα τε διαγω-

tradunt. Atque hi quidem, inquit, cum primi sint capti; ad primitias belli serventur, incolumes in eum finem, ut in sacrificiis triumphalibus, sicut recepta moribus & institutis Aethiopum lex postulat, victimae fiant Diis patriis, custodiendi. Speculatores autem donis remuneratus, hos ipsos & captivos ad impedimenta remittebat; praesidio firmo eiusdem linguae peritorum attributo, & datis mandatis, cum ut omnis cura & diligentia in illorum rationibus adhiberetur, & victus splendidus illis suppeditaretur, atque ab omni contaminatione ac macula vacui, tanquam victimae quaedam asservarentur, tum ut vincula permutarentur, & aurea illis iniicerentur. In quem enim usum apud alios ferrum, in eum apud Aethiopes aurum destinatur.

II. Et hi quidem ea, quae fuerant imperata, faciebant. Cumque prioribus vinculis demtis, & spe libera-

γῆς ἐλευθέρας παραστήσαντες, πλέον παρείχον οὐδέν, χρυσᾶς τὰς ἀλύσεις αὐθις ἐνειρόντες· τότε ἤδη καὶ γέλως ἐπήει τῷ Θεαγένει, καὶ, Βαβαὶ τῆς λαμπρᾶς, ἔφη, μεταβολῆς. ταῦτα ἡμᾶς ἢ τύχη τὰ μεγάλα Φιλανθρωπεύεται, χρυσᾶ σιδήρων ἀμείβομεν καὶ Φρουρὰν πλουτῶντες ἐντιμώτεροι δεσμῶται ἐγγεγναμεν. ἐμειδία [δὲ καὶ] ἡ Χαρίκλεια, καὶ τὸν Θεαγένην μεταβάλλειν ἐπειράτο, καὶ τοῖς ἐκ Θεῶν προρρηθεῖσι ἐπανέχουσα, καὶ χρηστοτέραις ἐλπίσι κατεπέδουσα. ὁ δὲ Ὑδάσπης ἐπειδὴ τῇ Συήνῃ προσβαλὼν, αὐτοβοεῖ τε καὶ τείχεσιν αὐτοῖς ἀναρπάσασθαι τὴν πόλιν ἐλπίσας, εἰς μικρὸν ἀπεκρούσθη πρὸς τῶν ὑπερμαχοῦντων, ἔργῳ τε λαμπρῶς ἀμυνομένων, καὶ λόγοις εἰς ὕβριν καὶ παροξυσμὸν ἐπιχλευάσαντων, ὀργὴν τὸ πρᾶγμα ποιησάμενος, εἰ τὴν ἀρχὴν ὅλως ἀντιστῆναι διενσήθησαν, ἀλλὰ μὴ παρὰ τὴν πρώτην ἐκοντὶ Φέ-

lioris vivendi rationis facta, nihil amplius praeberent, & aureas catenas illis aptarent : tunc & rifus subit Theagenem, & Papae, inquit, unde tam splendida mutatio? Magnopere nobis profecto fortuna blanditur : aurea cum ferreis permutamus, & locupletes custodia redditu, maioris pretii vinciti existimus. Arridebat quoque Chariclea, & Theagenem in aliam sententiam traducere conabatur, tum his, quae a Diis praedicta fuerant, erigens, tum melioribus spebus deliniens. Hydaspes vero, Syenen aggressus, cum antea primo clamore se cum muris ipsis urbem direpturum sperasset, tum autem propemodum a propugnatoribus reiectus esset, & re ipsa strenue impetum hostium propulsantibus, & verbis ad contumeliam & irritandos animos illudentibus, ira commotus, quod prorsus resistere decrevissent, & non statim

ροντες αὐτοὺς ἵ ἐνεχείρισαν, ἔγνω μὴ χρονοτριβεῖν τὸν στρατὸν προσκαθήμενος, μήτε ἐλεπόλεσιν ἀποπειρώμενος, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἀλώσεσθαι, οἱ δὲ πού καὶ διαδράσσεσθαι ἔμελλον, ἀλλὰ πολιορκία μεγαλουργῶ καὶ ἀφύκτω τὴν πόλιν εἰς ἄρδην καὶ θάττον ἐξελεῖν.

γ'. Ἐπραττε δὴ εὖν οὕτως. εἰς μοίρας κατανέμει τοῦ τείχους τὸν κύκλον, καὶ δεκάδα ὀργυιῶν δεκάσιν ἀνδρῶν ἀποκληρώσας, εὐρὸς τε καὶ βάθος, ὡς ὅτι πλείστον ἀφορίσας ὀρύττειν εἰς τάφρον ἐκέλευσεν. οἱ δὲ ὠρυττον ἄλλοι τὸν χεῖν ἐξεφόρουν ἕτεροι εἰς ὄφρυν πρὸς ὑψος ἐσώρευον, τῷ πολιορκουμένῳ τείχῳ ἕτερον ἀντεγείροντες. ἐκώλυε δὲ οὐδεὶς, οὐδὲ ἐνίστατο πρὸς τὴν ἀποτείχισιν, ἐκόραμειν τε τῆς πόλεως ἐπὶ μυριοπληθῆ στρατὸν οὐ θαρσῶν, καὶ τὰς ἐκ τῶν ἐπάλλξεων τοξείας

ab initio ultro se in illius potestatem dedidissent, statuit non terere tempus cum exercitu otiosa cunctatione, neque eiusmodi oppugnationes instituire, quibus quidam capi, quidam autem effugere, possent; sed obsidione magni operis, & inevitabili, urbem funditus quamprimum evertere.

III. Faciebat igitur tale opus. Circulum circa murum in portiones divisit, & denas orgyas denis attribuens, latitudinemque & profunditatem maximam designans, fodere fossam iussit. Illi vero fodiebant: & alii materiam effossam efferebant, alii tumulum in altum aggerebant, alterum murum contra eum, qui obsidebatur, excitantes. Nemo autem impediabat opus, nec obsistebat, quo minus muri ambitus perficerentur; erumpere ex urbe propter ingentem exercitus multitudinem non audens, & missilium usum ex propugnaculis inutilem esse

ἵ Ἐνεχείρισαν) Pessime omnes edd. ἐνεχέρησαν. Μοχ προσκαθήμενος Xyland.

ἀνιόντους ὄρων. ¹ ὁ γὰρ Ὑδάσπης καὶ τούτου προῦνόη-
 σε, τὸ μεσεῖον τῶν δύο τειχῶν, ὅσον βολῆς ἐκτὸς εἶναι
 τοὺς ἐργασομένους συμμετρησάμενος. ἐπεὶ δὲ [καὶ]
 τοῦτο καὶ λόγου θάττον ἤνυσεν, ἄτε δὴ μυρίας αὐτῶ
 χειρὸς τὸ ἔργον ἐπιστευδούσης, ἑτέρου τοιοῦδε ἤρχετο.
 τοῦ κύκλου μέρος πλάτος ὅσον ἡμίπλευρον, ἰσόπεδόν
 τε καὶ ἄχωστον διαλιπὼν, κατὰ τὴν ἀπολήγουσαν
 ἐκατέρωθεν ἄκραν σκέλος ἐκ χώματος ἐπιζευγνύς, ἐπὶ
 τὸν Νεῖλον εἰς μῆκος ἤγεν, ἀπὸ τῶν ταπεινότερων αἰεὶ
 πρὸς τὰ ὄρθια καὶ μετέωρα σκέλος ἐκάτερον προσβι-
 βάζων. εἴκασεν ἂν τις μακροῖς τείχεσι τὸ γινόμενον,
 τοῦ μὲν ἡμιπλεύρου τὸ ἴσον πλάτος δίολου Φυλάττον-
 τος, μῆκος δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ τε Νεῖλου καὶ τῆς Συή-
 νης ἀπολαμβάνοντος. ἐπεὶ δὲ συνῆψε τὸ χῶμα ταῖς
 ὄχθαις, ἐνταῦθα στόμιον τῶ ποταμῶ ² διατεμῶν, εἰς

videns, cum medium intervallum inter duos muros tan-
 tum esse colligeret, ut extra teli iactum essent ii, qui
 operas faciebant. Postquam autem & hoc dicto citius
 perfecit, utpote ingentibus copiis operi celeriter instan-
 tibus, aliud tale incipiebat. Parte circuli latitudine semi-
 plethri, plana & non accumulata relicta, desinenti ex
 utraque parte extremitati crus aggeris coniungens, ad
 Nilum in longitudinem ducebat, ab humiliori structura
 in altiorem semper & magis arduam, crus utrumque
 erigens. Contulisset aliquis longis muris molis illius ra-
 tionem, cum aequalem latitudinem semiplethri ubique
 fervaret, longitudine vero id, quod est inter Nilum &
 Syenen, spatii, occuparet. Postquam autem iunxit ripis
 aggerem, deinde tanquam ostio quodam fluvium in al-

¹ Ὁ γὰρ Ὑδάσπης καὶ τούτου
 προῦνόησε) Haec e Codd. Comme-
 linus inferuit: a Bas. enim absunt.
 Mox ἐργασομένους Palat. & Bas.

² Διατεμῶν) Hoc v. non legitur
 in Bas. e libris a Commelino sup-
 pletum,

τὸν ἀπὸ τῶν σκελῶν ὀλκὸν τὴν ἀπορροήν εἰσωχέτευσεν. οἷα δὲ ἐξ ὑπερδεξίων πρὸς χθαμαλῶτερον, καὶ ἐξ ἀπίρου τῆς κατὰ τὸν Νεῖλον εὐρύτητος, στενῶν πορθμῶν τὸ ὕδωρ ἐμπίπτει, καὶ ταῖς χειροποιήτοις ὄχθαις φλιβόμενον, πολὺν τινα καὶ ἄφραστον κατὰ μὲν τὸ στόμιον Φλοῖσβον, κατὰ δὲ τὸν ὀλκὸν ἐξάκουστον καὶ τοῖς πορθωτάτω πάταγον ἀπετέλει. ἀπερὶ ἀκούοντες, ἤδη δὲ καὶ ὄρωντες οἱ κατὰ τὴν Συήνην, καὶ οἱ κακῶν ἦσαν συνιέντες, καὶ ὡς ἐπικλυσμός ἐστιν ὁ σκοπὸς τοῦ περιτειχίσματος, οὔτε ἀποδράνασθαι τὴν πόλιν ἔχοντες, ἄτε τοῦ χώματος καὶ ἤδη πλησιάζοντος τοῦ ὕδατος τὴν ἐξόδον ἀποκλειόνταν, οὔτε τὸ μένειν ἀκίνδυνον ὄρωντες, ἐκ τῶν ἐόντων πρὸς βοήθειαν τὴν αὐτῶν παρεσκευάζοντο. καὶ πρῶτον μὲν τῶν κατὰ τὰς πύλας ἱ σανιδωμάτων διεστῶτων, θρυαλίδι τε καὶ ἀσφάλτῳ διέφραττον· ἔπειτα τὸ τεῖχος πρὸς ἀσφαλεστέραν ἔδραν διήρειδον,

veum cruribus interceptum derivavit. Sicuti igitur ab editorio loco in declivem, & ex immensa Nili latitudine angusto sinu aqua incidens, manuque factis ripis cohibita, ingentem quendam & ineffabilem cum ad ostium strepitum, tum sonitum in alveo, ut vel ab iis, qui longissime aberant, exaudiri posset, edebat. Quod cum audirent iam, & viderent hi, qui erant Syene, & in quanta mala incidissent, intelligerent, quod videlicet illius circumvallationis eluvio scopus esset, neque effugere ex urbe possent, aggere & aquae affluxu exitum intercludente, neque manere tutum esse cernerent, ad opem ferendam sibi, quantum facultatis praesentis status ratio dabat, sese apparabant. Inprimis autem, ubi tabulata circa portas discesserant, stupa & bitumine obmuniabant & obturabant: deinde murum, ut firmiori in fe-

ἱ Σανιδωμάτων διεστῶτων) Pal. διεστῶτων. Equidem priorem praetulit. S. 3

ὁ μὲν τις χῶμα, ὁ δὲ λίθους, ὁ δὲ ξύλα καὶ τὸ προσ-
 τυχὸν ἕκαστος ἐπιφέρει. καὶ ἦν οὐδεὶς ἠσυχάζων, ἀλλ'
 ὁμοίως γυνή, παῖς καὶ πρεσβύτης ἔργου εἶχετο. γένος
 γὰρ οὐδὲν οὐδὲ ἡλικίαν ὁ περὶ ψυχῆς δυσωπεῖται κίνδυ-
 νος. οἱ δυνατώτεροι δὲ καὶ τὸ ἀκμάζον ἐν ὅπλοις, αὐλῶνά
 τινα στενὸν τε καὶ ὑπόγειον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ χῶ-
 μα τῶν πολεμίων διῆκνούμενον, ὀρύττειν ἀποκεκλήρωτο.

δ'. Καὶ δὴ καὶ ἤνυετο τὸ ἔργον ὧδε. Φρεατίαν τοῦ
 τείχους πλησίον εἰς ὀργυιάς πρὸς πέντε τὴν κάθετον
 βαθύναντες, καὶ τοὺς θεμελίους ὑποδραμόντες, ἐγκάρ-
 σιοι τοσεντέυθεν ὑπὸ πυρσοῖς ἐπ' εὐθείας τινὰ φέροντας
 τῶν χωμάτων ὑπόνομον ἐκοίλαινον, τῶν κατόπιν αἰεὶ
 καὶ δευτέρων παρὰ τῶν προτέρων ἐν τάξει τὸν χεῖρ αἰεὶ
 διαδεχομένων, καὶ εἰς τι μέρος τῆς πόλεως πάλαι
 κητευόμενον ἐκφορούντων, καὶ εἰς κολωνὸν ἐγειρόντων.

de maneret, suffulciebant; hic humum, ille lapides, non-
 nemo ligna, & quilibet id, quod obvium fuerat, aggerens.
 Denique nemo quiescebat; sed & mulieres & pueri, per-
 inde ac fenae, in opus incumbabant. Nullius enim sexus,
 nec aetatis, opem repudiat periculum de vita. Robustio-
 ri autem aetati, & vegetae, quae in armis erat, cuni-
 culi cuiusdam angusti & subterranei ad hostium aggerem
 agendi negotium datum fuerat.

IV. Et quidem hac ratione opus perficiebatur. Puteum
 prope murum, fere quinque orgyiarum, recta instar per-
 pendiculi profunditate cum effodissent, & fundamenta
 subiissent, transversim deinceps, facibus accensis, recta
 ad aggeres ducentem cuniculum agebant; iis, qui sub-
 sequebantur a tergo, & posterioribus, semper a priori-
 bus iusto ordine humum effosam recipientibus, & in
 quandam partem urbis iam pridem hortis occupatam ef-
 ferentibus, ac in tumulum aggerentibus. Haec vero fa-

ταῦτα δὲ ἔπραττον, ῥήξεως ἐνδοσίμον τῷ ὕδατι κατὰ τὸ κενόν, εἴ ποτε ἐπέλθοι, προμηθούμενοι. ἀλλ' ὅμως ἐφθανε τὰ δεινὰ τὴν προθυμίαν· καὶ ὁ Νεῖλος ἤδη τὸ μακρὸν χῶμα παραμείψας, ἐπίφορος τῶν κατὰ τὸν κύκλον ἐνέπιπτε, καὶ πανταχόθεν περιρρύεις, τὸ μεταίχμιον τῶν τειχῶν ἐλίμναζε. καὶ νῆσος αὐτίκα ἦν ἡ Συήνη, καὶ περιρρύτος ἡ μεσόγαιος τῷ Νειλώϊ κλύδωνι κυματουμένη. καταφχὰς μὲν δὴ καὶ χρόνον τῆς ἡμέρας ἐπ' ὀλίγον ἀντείχε τὸ τεῖχος· ἐπειδὴ δὲ ἐπιβρίσαν τὸ ὕδωρ εἰς ὕψος τε ἤρετο, καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων τῆς γῆς, οἷς μέλαινα καὶ εὐγείος οὔσα πρὸς τῆς θερινῆς ὥρας κατέσχιστο, πρὸς τὰ βάθη κατεδύετο, καὶ τὴν κορυφίδα τοῦ τείχους ὑπέτρεχε· τότε ἤδη πρὸς τὸ ἄχθος ἐνεδίδου τὸ ὑποκείμενον. καὶ καθ' ὃ μέρος χαυνούμενον ἰζήσειε, ἐνταῦθα τὸ τεῖχος ὠκλαζε, καὶ

ciebant eo confilio, ut, si aqua ad locum illum terra vacuum pervenisset, ad perruptionem occasionem & aditum haberet. Sed tamen calamitas antevertebat civium promptitudinem. Nilus enim, iam longum ductum aggeris transgressus, impetu in spatium circuli delabebatur, & undiquaque circumfluens, spatium inter muros interceptum quasi stagnum quoddam efficiebat. Atque ita continuo existebat insula Syene, & mediterranea urbs circumflua, Nili fluctibus aestuans. Initio quidem, & unius diei spatium suffecit sustinendae molei murus. Ceterum postquam ingruens vis aquae in altum attollebatur, & per fissuras terrae, quae, cum nigra & pinguis esset, aestivo tempore discesserat, in profundum penetrabat, & fundamenta muri subibat: tum iam ponderi cedebat subiecta moles, & qua parte ob mollitiem & laxitatem terra defedisset, ibi murus inclinabat, & vacillatione peri-

τῷ σάλῳ τὸν κίνδυνον ἐπεσήμαιεν, ἐπάλλεζόν τε κρα-
δαίνομένων, καὶ τῶν ὑπερμαχομένων τῷ βρασμῷ κλο-
νουμένων.

εἶ. Ἦδη δὲ ἐσπέρας ἐπιούσης, καὶ μέρος τι τοῦ
τείχους καὶ μεταπύργιον ἐκκαταρρίπτεται οὐ μὴν ὥστε
χθαμαλωτέραν γενέσθαι τῆς λίμνης τὴν πτῶσιν, οὐδ'
ὥστε εἰσδέξασθαι τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ πέντε πού πήχεις
ὑπερέχουσαν, ἀπειλουμένην ὅσον οὐπω κατεπτηχέαι
τὴν ἐπίκλυσιν. ἐφ' οἷς οἰμωγῇ τε συμμιγῆς τῶν κατὰ
τὴν πόλιν ἐξάκουστος καὶ τοῖς πολεμίοις ἐγένετο, καὶ
χεῖρας εἰς οὐρανὸν αἶροντες, τὴν ὑπολειπομένην ἐλπίδα,
θεοὺς ἐπεβοῶντο σωτῆρας, καὶ τὸν Ὀροονδάτην ἐπι-
κηρυκεύεσθαι πρὸς Ὑδάσπην ἰκέτευσεν. ὁ δὲ ἐπίειθετο
μὲν, δοῦλος καὶ ἄκων τῆς τύχης γινόμενος, ἀποτετει-
χισμένος δὲ τῷ ὕδατι, καὶ ὅπως ἂν τινα διαπέμψαιτο
ὡς τοὺς πολεμίους ἀδυνατῶν, ἐπίνοιον ὑπὸ τῆς ἀνάγ-

culum ruinae denuntiabat, cum propugnacula quassa-
rentur, & propugnatores ebullitionis impetu concute-
rentur.

V. Porro vespera adveniente, iam & quaedam pars
muri turribus intercepta corrui, non quidem ita, ut rui-
na stagno inferior fieret, neque ut aquam recipere pos-
set, sed ut quinque ulnas utique emereret, minitans pro-
pemodum terrorem eluvionis. Propter quae complora-
tio mixta eorum, qui fuerant in urbe, quae & ab ho-
stibus exaudiri poterat, oriebatur: & manus ad coelum
tendentes, quod spei reliquum erat, Deos servatores
invocabant, & Oroondatem, ut legatos ad Hydaspem
de pace acturos mitteret, supplices orabant. Ille autem
parebat quidem, servus fortunae vel invitus factus. Ce-
terum aquis interclusus, & rationis, qua transmittere nun-
tios ad hostes posset, inops, necessitate est edoctus. Cum

κης ἐδιδάσκειτο· γραψάμενος [γὰρ] ἂ ἐβούλετο, καὶ
 λίθῳ τὴν γραφὴν ἐναψάμενος, σφενδόνῃ πρὸς τοὺς ἐν-
 αντιοὺς ἐπρεσβεύετο, διαπόντιον τὴν ἰκεσίαν τοξεύμε-
 νος. ἦννε δὲ οὐδὲν, ἐλαττουμένης τοῦ μήκους τῆς βολῆς,
 καὶ τῷ ὕδατι προεμπιπτούσης. ὁ δὲ καὶ αὖθις τὴν αὐ-
 τὴν γραφὴν ἐκτοξεύων ἀπετύγχανε· πάντων μὲν τοξο-
 τῶν καὶ σφενδονητῶν ἐΦικέσθαι τῆς βολῆς Φιλιτι-
 μουμένων, οἷα δὴ τὸν περὶ ψυχῆς σκοπὸν ἀθλούντων,
 ἀπάντων δὲ τὰ ὅμοια πασχόντων. τέλος δὲ τὰς χεῖρας
 εἰς τοὺς πολεμίους ὀρέγοντες τοῖς χώμασιν ἐΦεστῶτας,
 καὶ θεάτρον τὰ πάθη τὰ ἐκείνων ποιουμένους, ἐλεεινῶς
 τοῖς σχήμασι τὸ βούλευμα τῶν τοξευμάτων ὡς δυνα-
 τὸν ἔφραζον· νῦν μὲν ὑπτίας προτείνοντες εἰς ἰκεσίας
 ἔμΦασιν, νῦν δὲ κατὰ νότων πρὸς δεσμὸν περιάγοντες,
 εἰς δουλείας ἐξαμολόγησαν. ὁ δὲ Ἰθάσπης ἐγνώριζε μὲν

enim scripsisset, quae volebat, & ad lapidem deligasset,
 funda ad hostes nuntii loco adiiiciebat, supplices preces
 trans mare mittens. Ceterum nihil proficiebat, cum ia-
 ctus languidior esset, quam ut longitudinem aequare pos-
 set, & prius in aquam incideret, quam spatium super-
 raret. Ille autem rursus eadem ratione epistolam eia-
 culatus, spe lapsus est, omnibus sagittariis & fundito-
 ribus, tanquam iis, quibus erat de scopo fortunae con-
 tentio, summo studio traicere intervallum annitentibus,
 universis autem eadem ratione laborantibus. Ad extre-
 mum autem manus tendentes ad hostes, qui in munitio-
 nibus stabant, & theatrum illorum calamitates facie-
 bant, miserabili gestu, quid sibi vellent illi iactus, quan-
 tum fieri potuit indicabant, nunc quidem ab anteriore
 parte manus protendentes in speciem supplicum, nunc
 vero post terga ad vincula recipienda circumducentes
 ad servitutis confessionem. Hydaspes autem agnoscebat

σωτηρίαν αἰτοῦντας· καὶ παρέχειν ἦν ἔτοιμος· (ὑπαγο-
ρεύει γὰρ τοῖς χρηστοῖς Φιλανθρωπίαν πολέμιος ὑπο-
πίπτων) τὸ παρὸν δὲ ἀδυνάτως ἔχων, ἔγνω σαφεστέ-
ραν λαβεῖν τῶν ἐναντίων ἀπόπειραν. καὶ ἦν γὰρ πορθ-
μῆα τῶν ποταμίων προευτρεπισμένος, ἀ κατὰ ῥοῦν τῆς
διώρυχος ἐκ τοῦ Νείλου φέρεσθαι σύγχωρήσας, ἐπειδὴ
τῶ κύκλῳ τοῦ χώματος προσηνέχθη, καθελκύσας εἶ-
χετο, τούτων δέκα νεόπηκτα ἐπιλέξας, τοξότας τε
ὀπλίτας ἐνθήμενος, ἀ τε χρῆ λέγειν ἐπιστείλας, ὡς τοὺς
Πέρσας ἐξέπεμπεν. οἱ δὲ ἐπεραιοῦντο πεφραγμένοι,
ὡς εἴ τι καὶ παρ' ἐλπίδας ἐγχειροῖεν οἱ ἐπὶ τῶν τειχῶν
εὐτρεπίσθαι πρὸς ἄμυναν. καὶ ἦν θεαμάτων τὸ και-
νότατον· ναῦς ἀπὸ τειχῶν πρὸς τείχη περαιουμένη, καὶ
καύτης ὑπὲρ μεσογαίας πλοιζόμενος, καὶ πορθμῆιον
κατὰ τὴν ἀρόσιμον ἐλαυνόμενον. καινουργὸς δὲ ὢν αἰεί

quidem, illos salutem petere, & paratus fuerat illis eam
dare: (indicit enim quodammodo & imperat praestanti-
bus viris clementiam, subiectus hostis) in praesentia ve-
ro cum expeditam rationem nullam haberet, statuit cer-
tius fumere hostium experimentum. Erant autem iam
antea navigia fluviatilia parata, quae per defluxum fos-
fae ex Nilo ferri finens, postquam ad ambitum aggeris
delata sunt, attracta detinuit. Ex his decem, quae nu-
per compacta fuerant, cum delegisset, & sagittarios ac
armatos in illa imposuisset, & imperasset, quae illos di-
cere oporteret, ad Persas emisit. Illi autem transmittē-
bant instructi, ut si quid vel praeter spem tentarent ii,
qui erant in muris, ad ineundum proelium essent parati.
Erat autem inprimis novum spectaculum, cum navis a
muris ad muros transfret, & nauta in mediterranea re-
gione navigaret, denique navigium per locum cultum
impelleretur. Cumque sit novarum rerum auctor semper

πως ὁ πόλεμος, τότε τὶ καὶ πλέον καὶ οὐδαμῶς εἰωθὸς ἐθαυματούργει, ναυμάχους τευχομάχοις συμπλέξας, καὶ λιμναίῳ στρατιώτῃ χερσαῖον ἐφοπλίσας. οἱ γὰρ δὴ κατὰ τὴν πόλιν τὰ σκάφη καὶ τοὺς ἐμπλέοντας ἐνέπλους τε καὶ καθ' ὃ μέρος κατήρειπτο τὸ τεῖχος ἐπι-Φερομένους θεασάμενοι, καταπλήγες ἄνθρωποι, καὶ πτοίας ἤδη πρὸς τῶν περιεχόντων κινδύνων ἀνάμεστοι, πολεμίους καὶ τοὺς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ σφῶν ἦκοντας ὑπετόπαζον (πᾶν γὰρ ὑπόπτον καὶ φοβερὸν τὸ κατ' ἔσχατον κινδύνου γεγόμενον) ἠκροβολίζοντό τε ἀπὸ τῶν τειχῶν, καὶ εἰσετόξευον. οὕτως ἄρα καὶ ἀπεγνωκότες ἑαυτῶν ἄνθρωποι, τὴν αἰεὶ παροῦσαν ὥραν, κέρδος εἰς ὑπέρβεισιν θανάτου νομίζουσιν. ἔβαλλον δὲ οὐχ ὥστε καὶ τιτρώσκειν, ἀλλ' ὅσον ἀπείργειν τὸν πρόσπλουν καταστοχαζόμενοι. ἀντετόξευον δὲ καὶ οἱ Αἰθίοπες, καὶ αἰεὶ εὐσκοπώτερά τε βάλλοντες, καὶ οὕτω τῆς τῶν

tumultus belli, tunc maxime miraculum omnino inusitatum introducebat, navales copias cum iis, quae ex muro depugnabant, committens, & contra palustrem militem, terrestrem armans. Hi igitur, qui erant in urbe, navigia & milites ad eam partem, ubi murus corruerat, appellere conspicati, homines attoniti, & terrore iam ac perturbatione propter circumstantia pericula pleni, etiam eos, qui salutis eorum causa veniebant, in suspicionem vocabant, (siquidem omnia sunt suspecta & formidabilia, quae in extremo periculo eveniunt) & iaciebant de muris, & iaculabantur in naves. Sic omnino homines, etiam qui de suis rationibus desperarunt, semper quod superest temporis ad dilationem mortis, in lucro ponunt. Iaciebant autem ita dirigentes ictus, ut non vulnerarent, sed & accessum prohiberent. Iaculabantur autem vicissim Aethiopes, &, ut certiori ictu petentes, &

Περσῶν γνώμης συνιέντες, δύο που τινὰς καὶ πλείους διαπεύρουσιν, ὥστε τινὰς ὑπὸ ὀξείας καὶ ἀπρόοπτου τῆς τρώσεως ἐπὶ κεφαλὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν εἰς τὸ ἐκτός τε καὶ τὸ ὕδωρ ἐκσφενδονισθῆναι. καὶ ἂν καὶ ἐπὶ πλέον ἐξεκαύθη τὰ τῆς μάχης, τῶν μὲν σὺν Φειδοῖ κωλυόντων μόνον, τῶν δὲ καὶ σὺν ὀργῇ τῶν Αἰθιοπῶν ἀμυνομένων, εἰ μὴ τις τῶν ἐπὶ δόξης καὶ πρεσβύτης ἤδη Σηναίων τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους παραγενόμενος, Ὡ Φρενοβλαβεῖς, ἔφη, καὶ πρὸς τῶν δεινῶν παραπλήγεις, οὓς εἰς δεῦρο ἰκετεύοντες καὶ ἐπικαλούμενοι πρὸς βοήθειαν διετελοῦμεν, τούτους ἐλπίδος ἐπέκεινα παραγινόμενους ἀπειρογομεν; οἱ Φίλοι μὲν ἦκοντες καὶ εἰρηνικὰ διαγγέλλοντες, σωτήρες ἔσονται· πολέμια δὲ διανρούμενοι, ῥᾶστα καὶ προσορμισθέντες ἐλαττωθήσονται. τί δὲ καὶ πλέον εἰ τούτους διαχρησόμεθα, ἰ τοσούτου νέφους ἐκ γῆς καὶ

nondum animum Perfarum intelligentes, continuo duos quosdam, ac deinceps plures transfigunt: ut aliqui, subito & ex improvise acceptis vulneribus, de muris extrorsum & in aquam, in caput devolverentur. Et quidem magis exarsisset proelium, his parcendo tantum prohibentibus, Aethiopibus autem etiam cum ira sese defendentibus: nisi quidam homo illustis, & iam fenex, ex Syenaeis, interveniens, ad eos, qui erant in muro, verba fecisset: O amentes, inquires, & prae calamitatibus obstupefacti, quibus haecenus supplices eramus, & in auxilium advocabamus, hos, cum praeter omnem spem & opinionem advenissent, iam arcemus? qui si amico animo veniunt, ea, quae ad pacificationem pertinent, nuntiantes, fervatores nostri erunt: sin hostilia cogitant, facillime, etiam si applicuerint, superabuntur. Enimvero qui magis rationibus nostris consulimus, etiam si hos confecerimus, cum tanta nubes, terra & aqua urbem cin-

ἰ Τοσούτου νέφους) Forte τοσούτου στέφους.

ὑδατος κεκυκλωμένου τὴν πόλιν; ἀλλὰ καὶ προσδεχόμεθα, καὶ ¹ ὅ, τι βουλομένοις ἐστὶν ἐκδιδασκόμεθα. πᾶσιν εὖ λέγειν ἔδοξεν ἐπήνει δὲ καὶ ὁ Σατράπης. καὶ τοῦ κατηρειπωμένου τῆδε κακέϊσε μεταστάντες ἐν ἀκινήτοις τοῖς ὅπλοις ἡσύχαζον.

στ'. Ὡς δὲ ἐκενώθη τὸ μεταπύργιον τῶν ἐφεστώτων, ὅ τε δῆμος ὀνόμαϊς κατασειῶν, ἐπιτρέπειν τὸν ὄρμον ἐνεδείκνυτο, τότε δὴ καὶ οἱ Αἰθίοπες πλησιάσαντες ὥσπερ ἀπ' ἐκκλησίας τῶν πορθμείων πρὸς τὸ πολιορκούμενον θέατρον, τοῖάδε ἔλεγον· Ὡ Πέρσαι καὶ Συηναίων εἰ παρόντες, Ὑδάσπης ὁ τῶν πρὸς ἀνατολαῖς καὶ δυσμαῖς Αἰθίοπων, νυνὶ δὲ καὶ ὑμῶν βασιλεὺς, πολεμίους τε ἐκπορθεῖν οἶδε, καὶ ἰκέτας οἰκτεῖρειν πέφυκε· τὸ μὲν ἀνδρείον τὸ δὲ, Φιλάνθρωπον δοκιμάζων· καὶ τὸ μὲν, χειρὸς εἶναι στρατιωτικῆς· τὸ δὲ, ἴδιον τῆς ἑαυτοῦ γνώ-

kerit? cur autem non potius eos recipimus, &, quae sit illorum sententia, cognoscimus? Omnibus in rem dicere videbatur. Collaudabat autem & Satrapa. Et ex collapsa muri parte huc atque illuc decedentes, immotis armis quiescebant.

VI. Postquam autem spatium illud inter turre vacuum fuit propugnatoribus, & populus, velamentis signum dans, concedere se appulsum significabat: tunc Aethiopes propius accedentes, tanquam pro concione, ex navigiis ad obfessum theatrum talia dicebant: O Persae, & Syenenfes, qui adestis, Hydaspes orientalium & occidentalium Aethiopum, in praesentia vero & vester rex, cum hostes domare novit, tum ad misericordiam erga supplices a natura proclivis est: illud quidem fortitudinis, hoc autem humanitatis; atque alterum virtutis militum, alterum ipsius proprium decus esse iudi-

¹ Ὅ, τι βουλομένοις ἐστὶν) Cod. Palat. & Taur. ὅ, τι βουλόμενοι ὃ ἐστίν· male.

μης. ἔχων τό τε ὑμᾶς εἶναι καὶ μὴ, κατ' ἐξουσίαν
 ἰκέταις γεγενημένοις ἀνίσσι τὸν ἐκ τοῦ πολέμου πᾶσιν
 ἰκόμενον καὶ οὐκ ἀμφοίβολον κίνδυνον· ἐφ' οἷς ἀν' ἄσ-
 μνοι τῶν δεινῶν ἀπαλλαγείητε, τὴν αἴρεσιν, οὐκ αὐ-
 τὸς ὀρίζων, ἀλλ' ὑμῶν ἐπιτρέπων. οὐ γὰρ τυραννεῖ τὴν
 δίκην, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀνεμέσητον διοικεῖ τὴν τῶν ἀνθρώ-
 πων τύχην. πρὸς ταῦτα Συηναῖοι μὲν ἀπεκρίναντο,
 σοῶς τε αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ἐπιτρέπειν
 Ἰθάσπῃ χεῖσθαι πρὸς ὃ, τι βούλοιο, καὶ τὴν πό-
 λιν, εἰ περιγένοιτο, ἐγχειρίζειν ἢ καὶ νῦν ἐν τῷ ἀνελ-
 πίστῳ σαλεύειν, εἰ μὴ φθαίῃ τις ἐκ θεῶν καὶ ἐξ
 Ἰθάσπου ἰ μηχανῇ σωτηρίας. ὁ δὲ Ὀροονδάτης τῶν
 μὲν αἰτίων ἔφη τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐπάθλων ἐκστή-
 σασθαι· καὶ τὰς Φίλας τὴν πόλιν καὶ τὰ σμαράγ-
 δια μέταλλα παραχωρήσειν. αὐτὸς δὲ ἤξιον μηδεμίαν

cans. Cumque vitam vestram habeat in potestate, ita
 ut eam vobis largiri, aut eripere possit; tamen, quando-
 quidem supplices estis, liberat vos omnibus ob oculos
 versante & minime dubio belli periculo, conditiones,
 quibus velitis hisce calamitatibus liberari, non ipse pro-
 ponens, sed vobis, vestro arbitrio eligendas, permit-
 tens. Neque enim pro sua libidine tyrannicum quid-
 quam statuit, sed mansuete & sine invidia gubernat ho-
 minum fortunam. Ad haec Syenaei quidem responde-
 runt: Se ipsos, & liberos, & coniuges dedere in illius
 potestatem, ut illis utatur pro arbitrio; & urbem illi,
 si manserint superstites, tradere, quae & nunc in extre-
 ma desperatione vacillet, nisi quae salus, a Diis, aut
 ab Hydaspē, missa, excidium anteverterit. Oroondates
 autem, Ex iis, quae belli causae & praemia fuerunt,
 se decessurum esse, dixit, & dimissurum Philas urbem &
 smaragdeas fodinas: ceterum petere, ut in ipsum nihil

ἰ Μηχανῇ σωτηρίας) Μηχανῇ additum a Commel. e Palat. & Xyl.

ὑποστῆναι ἀνάγκην, μηδὲ ἑαυτὸν μήτε τοὺς στρατιώ-
 τας ἐγχειρίζειν. ἀλλ' εἰ βούλοιο Ἵδάσπης εἰς ὀλό-
 κληρον ἐπιδείκνυσθαι τὸ Φιλάνθρωπον, ἐπιτρέπειν οὐ-
 δὲν λυμαινομένους, οὐδὲ χεῖρας ἀνταίροντας, ἀποχω-
 ρεῖν εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ὡς ἴσον εἶναι οἱ νῦν τε ἀπο-
 λέςθαι, καὶ δοκοῦντα περισώζεσθαι, προδοσίας τοῦ
 στρατιωτικοῦ παρὰ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ἀλῶναι μᾶλ-
 λον καὶ χαλεπώτερον, νῦν μὲν ἄπλως καὶ νενομισμέ-
 νου τυχόν ἐπαχθισομένου θανάτου, τότε δὲ ὠμοτάτου,
 καὶ εἰς πικροτάτην κόλασιν καινουργομένου.

ζ'. Ταῦτα λέγων, ὑποδεχθῆναι καὶ δύο Περσῶν
 εἰς τὰ σκάφη παρέκαλει, πρόφασιν ὡς εἰς Ἐλεφαν-
 τίνην ἀφιζομένους· καὶ εἶπερ οἱ κατ' αὐτὴν συνενόιδιεν
 εἰς τὸ δουλεύειν, οὐδὲ αὐτὸς ἔτι μελλήσων. ταῦτα
 ἀκούσαντες οἱ πρεσβεῖς ἔτι ἀνήεσαν, ἅμα καὶ δύο Περ-

durius statuatur, neque se ipse neque milites dedat. Sed
 si velit Hydaspes integrum officium humanitatis decla-
 rare, concedat nullum damnum inferentibus, neque ma-
 nus contra elevantibus, discedere Elephantinam: quod
 sibi perinde esset nunc mori, atque deinceps superstitem,
 proditiōnis exercitus a rege damnari. Quin etiam gra-
 vius illud esse futurum, & asperius: quandoquidem nunc
 simplex genus mortis & usitatum fortasse illis fubeun-
 dum esset; tunc vero crudelissimum, & cum acerbissi-
 mo supplicio nova quadam ratione coniunctum.

VII. Haec cum dixisset, ut duos Persas reciperent ad
 sese, orabat, eo praetextu, quasi Elephantinam essent
 ituri: & siquidem illi, qui ibi essent, ad deditiōnem in-
 clinassent, neque se amplius, quin idem faciat, cuncta-
 turum. Haec cum audissent praeterea legati, continuo
 profecti sunt in altum, duobus Persis assumtis, ac de-

1 Ἐτι μελλήσων) Αὐτοὺς ἔτι Ταυρ. ἔτι καὶ μελλήσων. κ. Δοτῶν.
 μελλήσων Palat. Rectius Xyl. cum ad Char. p. 581.

σῶν ἀναλαβόντες, πρὸς τὸν Ὑδάσπην ἅπαντα ἀπήγγελλον. ὁ δ' ὑπογελάσας, καὶ πολλὰ τῆς ἀβελτηρίας τὸν Ὀροονδάτην ἐπιμεμψάμενος, εἰ περὶ τῶν ἴσων διαλέγεται, ἄνθρωπος ἐπ' ἄλλῳ, καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ τοῦ εἶναι καὶ τεθνᾶναι σαλεύων· Εὐήθες, ἔφη, τὴν ἐνὸς ἀνοίαν τοσούτοις ἐπαγαγεῖν ἀπώλειαν. καὶ τοὺς τε ἀπεσταλμένους παρὰ τοῦ Ὀροονδάτου βαδίζειν εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ἐπέτρεπεν, ὡς οὐδεμίας ἂν Φροντίδος, εἰ καὶ κενὸί τι πρὸς ἀντίστασιν βουλεύσειαν. καὶ τῶν ἰδίων, τοὺς μὲν ἐμφοράττειν τὸ διορυγὲν τοῦ Νείλου στόμιον, τοὺς δὲ ὥστε ἕτερον κατὰ τὸ χῶμα ἐκτέμνειν ἀπεκλήρωσεν· ὡς τῆς τε ἐπιρροῆς καλυμμένης, καὶ τῆς λιμναζούσης πρὸς τῆς ἐκροῆς κενουμένης θάπτον ἀναψύξαι τὰ περὶ τὴν Συήνην, καὶ εἰς τὸ βᾶσιμον ἐξικμασθῆναι. οἱ μὲν δὴ ταῦτα προσταχθέντες, μικρὰ τοῦ ἔργου κατάρξαντες, εἰς τὴν ἐξῆς ἐπιτελέσειν ἔμελλον, ἐσπέ-

inde omnia Hydaspis renuntiarunt. Ille autem cum subrifisset, & multis modis ob stoliditatem Oroondatem reprehendisset, quod de conditionibus differeret, homo, qui non ex se, sed ex altero, utrum illi vivendum an moriendum esset, anceps animo penderet: Stultum est, inquit, propter unius amentiam, tantam multitudinem inter necione delere. Et eos, qui fuerant missi ab Oroondate, Elephantinam ire permisit, tanquam nihil omnino curans, etiamsi illi resistendi consilia quaepiam inivissent. Ex suis autem, aliis ut ostium Nili fossa deductum obstruerent, aliis ut aliud in aggere excinderent, negotium dedit: ut ita & influxu prohibito, & stagnante aqua effluxu delapsa, celerius exciccari posset spatium circa Syenen, & ad ingressum durari. Ac hi quidem iussa, paululum modo opus exorsi, postero die exsecuturi fue-

ρας αὐτίκα καὶ νυκτὸς προσφάτοις τοῖς προστάγμα-
σιν ¹ ἐπιγενομένοις.

ή. Οἱ δὲ κατὰ τὸ ἄστυ τῆς ἐν χερσὶ καὶ δυνατῆς
βοηθείας οὐ μετίεντο, τὴν καὶ παρ' ἐλπίδα ἐνδεχομένην
σωτηρίαν οὐκ ἀπογινώσκοντες. ἄλλοι τε τὸν ὑπόγειον
αὐλῶνα διορύττοντες, ἥδη τοῖς χώμασι πλησιάζειν ἐώ-
κεσαν, τὸ ἀπὸ τοῦ τείχους ἐπὶ τὸ χῶμα ταῖς ὄψεσιν
ὑποπίπτον διάστημα σχοίνῳ κατὰ τὸ ὄρυγμα ² συμ-
μετρούμενοι καὶ τὸ πεπτωκὸς ἕτεροι τοῦ τείχους ὑπὸ
λαμπτήρσιν ἀνήγειρον. ἦν δὲ ἡ οἰκοδομὴ ραδίᾳ, τῶν
λίθων εἰς τὸ ἐντὸς κατὰ τὴν πτώσιν κυλινθηθέντων. ἐπεὶ
δὲ ἀσφαλῶς ἔχειν τὸ παρὸν ἀήθησαν, οὐδὲ τότε ἀβορῦ-
βως διῆγον, ἀλλὰ κατὰ μέσας που νύκτας μέρας
τι τοῦ χώματος, καθ' ὃ τῆς ἐσπέρας οἱ Αἰθίοπες τοῦ

rant, vespera statim & nocte deinceps, iis, quae com-
memorata sunt, mandatis superveniente.

VIII. Porro ii, qui erant in urbe, obvium, & quod
haberi poterat, auxilium, non intermittebant, de salute,
quamvis praeter spem oblata, non desperantes. Et alii
subterraneum cuniculum agentes, iam aggeri appropin-
quare videbantur, intervallo a muro ad aggerem, quod
oculis erat subiectum, in fossam schoeni mensura esse
deprehenso. Alii murum facibus adhibitis erigebant: faci-
lis autem erat instauratio, lapidibus introrsum in ruinam
devolutis. Postquam autem praesentis temporis rationem
tutam esse arbitrabantur, neque tum tumultu & pertur-
batione caruerunt, sed media nocte pars quaedam ag-
geris, quam sub vesperam Aethiopes perfodere coepe-

¹ Ἐπιγενομένοις) Legendum uti-
que ἐπιγενομένοις. Commel. coni. ² Συμμετρούμενοι) Ita omnes li-
ἐπιγενομένοιιν ἢ ἐπιγενομένων, ἢ. ὄρυγμα referatur; male.
³ ἐσπέρας καὶ νυκτὸς.

διορύττειν ἐφίψαντο, (εἴτε τῆς γῆς κατ' ἐκεῖνο χαύνου τε καὶ ἀκρατίτου σωρευθείσης εἴξε τὸ ὑποκείμενον διάβροχον γεγεννημένον, εἴτε καὶ τῶν ὑπορυπτόντων συνενδύσαι πρὸς τὸ κενὸν τῷ ὑποκειμένῳ παρασχόντων, ἢ καὶ τοῦ πρὸς βραχὺ διαρυγέντος ταπεινοτέρου τῶν ἐργαζομένων ἐπιλαβόντος, ἐπίλυσις αὐξομένου διὰ νυκτὸς ἐγένετο τοῦ ὕδατος, καὶ τοῦ ραγέντος ἀπαξ ὁδοποιούντος ἔλαθε βαθυόμενον, εἴτε καὶ δαιμονίας ἐπικουρίας θεῖη τις τὸ ἔργον) παρὰ δόξαν ἐκρήγνυται καὶ τοσούτος ἦχος καὶ δούπος ἀπετελέσθη, διὰ τῆς ἀκοῆς τὴν διάνοιαν ἐκδειμαίνων, ὡς τὸ μὲν συμβᾶν ἀγνοεῖν, μέρος δὲ τὸ πλεῖστον τῶν τειχῶν καὶ τῆς πόλεως ὑπενημέχθαι, τούς τε Αἰθίοπας καὶ τούς Συηναίους ὑποπτεύειν. ἀλλ' οἱ μὲν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διάγοντες ἐφ' ἡσυχίας ἠυλίζοντο, ὡς εἰς ἕω τὸ σαφές εἰσόμενοι. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν πάντῃ τὸ τεῖχος καὶ εἰς κύκλον

rant, (seu quod, terra laxa & minime densa illo loco aggesta, cessit fundamentum humidum redditum: sive his, qui suffodiebant, ut fundamentum propter vacuum spatium inferius desideret & collaberetur, efficientibus: sive in eum locum, ubi angustius fodi coeptum fuerat, aqua post discessum operariorum succedente, & noctu aueta, moles dissolvi coepit, cum id, quod semel perruptum fuerat, magis ac magis perforaretur, & sensim profundius fieret: sive divino auxilio quispiam adscribat hoc opus) praeter opinionem rumpitur, tantusque sonitus atque strepitus est redditus, auditu mentem perterrefaciens, ut id, quod acciderat, ignoraretur; ceterum, maximam partem murorum abreptam esse, & Aethiopes & Syenaei suspicarentur. Et illi quidem, cum in tuto degerant, securi sese in castris continebant, diluculo plane, quid esset, cognituri: hi autem, qui erant in

περιέθειον, τὸ μὲν καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι σῶον ὀρῶντες· ἄλλοι δὲ παρ' ἄλλοις γεγενῆσθαι τὸ πάθος εἰκάζοντες, ἄχρι δὴ τοῦ ὅτι Φῶς ἐπιγενόμενον, τὴν ἀχλὺν τῶν ἀμφιβαλλομένων δεινῶν παρέλυσε, τοῦ τε ρήγματος ἀπόπτου γενομένου, καὶ τοῦ ὕδατος ἀθρόον ὑπονοστήσαντος. ἤδη δὲ καὶ οἱ Αἰθίοπες τὸ ἐποχρετῆον στόμιον ἔφραττον, καὶ καταράκτας τε ἐκ σανίδων συνηρμοσμένων καθιέντες, καὶ ξύλων παχέσι κορμοῖς ἔκτοσθεν διερείδοντες, χοῦν τε ἅμα καὶ Φρυγανίτιδα ὕλην συνδέοντες, καὶ πολλαὶ χιλιάδες ἀθρόον, οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ὄχθης, οἱ δὲ ἐκ πορθμείων ἐπιφοροῦντες. οὕτω μὲν δὴ τὸ ὕδωρ ὑπενόστησεν. ἦν δὲ οὐδ' ὡς πορευτέα παρ' ἀλλήλους οὐδὲ ἑκατέροις. ἰλύος γὰρ βαθείας ἢ γῆ κατὰ πλεως ἐγεγόνει, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐξικμάσασθαι φαινομένην τέλμα διῦγρον ὑπέτρεχεν, ἵππου τε ὁμοίως καὶ ἀνδρὸς βάσιν εἰς βυθισμὸν ἐνήδρευον.

urbe, undique murum & in orbem circuibant, cum quisque apud sese integrum cerneret, apud alium autem cladem illam accidisse coniectaretur: donec orta lux nebulam calamitatum, de quibus ambigebatur, dispulit, cum ruptura conspiceretur, & aqua subito abscessisset. Iam vero & Aethiopes derivatum ostium obstruebant, cataractas ex tabulis compactas demittentes, & lignorum crassis stipitibus extrinsecus fulcientes, simulque humum & farmenta colligantes, quam deinde multa millia repente partim a ripa, partim navigiis ingerebant. Atque ita tandem abscessit aqua: neutris tamen erat pervium iter ad alteros. Limo enim profundo terra plena fuerat, & sub superficie, quae exficcata esse videbatur, humidum latebat, quod equi aequae atque hominis gressui haerenti in profundo insidiabatur.

θ'. Ἡμέρας μὲν δὴ δύο πού καὶ τρεῖς οὕτω διῆγον¹ ἠνεωγμένοι μὲν ταῖς πύλαις οἱ Συηναῖοι, ὅπλοις δὲ ἀποκειμένοι οἱ Αἰθίοπες τὴν εἰρήνην ἐπισημαίνοντες. καὶ ἦν τὸ γενόμενον, ἀνακωχή τις ἀνεπίμικτος· οὔτε Φρουρᾶς ἔτι παρ' οὐδετέροις σπουδαζομένης, καὶ πλέον τῶν κατὰ τὴν πόλιν εὐπαθείαις ἑαυτοὺς ἐκδεδωκότων. καὶ γὰρ πῶς συνέπεσε καὶ τὰ Νειλῶα τότε τὴν μεγίστην παρ' Αἰγυπτίοις ἑορτὴν ἐνεστηκέναι, κατὰ τροπᾶς μὲν τὰς Φερινᾶς μάλιστα καὶ ὅτε ἀρχὴν τῆς ἀυξήσεως ὁ ποταμὸς ἐπιλαμβάνει τελουμένην, ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς ἄλλας πρὸς Αἰγυπτίων σπουδαζομένην, δι' αἰτίαν τοῖάνδε. Θεοπλαστοῦσι τὸν Νεῖλον Αἰγύπτιοι, καὶ κρειττόνων τὸν μέγιστον ἄγουσιν, ἀντίμιμον οὐρανοῦ τὸν ποταμὸν σεμνηγοροῦντες, οἷα δὴ δίχα νεφώσεων καὶ ὑετῶν ἀερίων² τὴν ἀρουμένην αὐτοῖς ἀρ-

IX. Dies igitur duos tresve ita tempus transigebant: apertis quidem portis Syenaei, depositis vero armis Aethiopes, pacem significantes. Ac erant induciae quaedam absque mutua conversatione, neque amplius apud utroque excubiae in stationibus habebantur. Quin etiam hi, qui in urbe erant, oblectationibus operam dabant. Et enim quodammodo acciderat, ut tunc quoque Niloa, maximum apud Aegyptios festum, exoriretur: quod quidem circa solstitium aestivum maxime, & quando initium crescendi fluvius capit, celebratur, ac in summo honore prae ceteris omnibus habetur, propter eiusmodi causam. Deum esse fingunt Nilum Aegyptii, & ex numinibus maximum ducunt, aemulum esse Coeli fluvium praedicantes, quod illis absque nubibus & pluviis

¹ ἠνεωγμένοι) Praestat Xylan-
di Cod. lectio, ἠνεωγμέναις.

² Τὴν ἀρουμένην αὐτοῖς ἄρδοντος)

Baf. ἀρχουμένην, & ἄρδοντα -- ἐπομβρίζοντα Codex Xyland. sed sunt genitivi absoluti.

δοντος, καὶ εἰς ἔτος ἀεὶ τεταγμένως ἐπομβρίζοντος. καὶ ταύτη μὲν ὁ πολὺς λεώς. ἃ δὲ ἐκθειάζουσιν, ἐκεῖνα. τοῦ εἶναι καὶ ζῆν ἀνθρώπους, τὴν ὑγρᾶς τε καὶ ξηρᾶς οὐσίας σύνοδον αἰτίαν μάλιστα νομίζουσι, (τάδ' ἄλλα στοιχεῖα τούτοις συνυπάρχειν τε καὶ συναναφαινεσθαι λέγοντες) καὶ τὴν μὲν ὑγρὰν, τὸν Νεῖλον· θατέραν δὲ τὴν γῆν τὴν αὐτῶν ἐμφαίνειν. καὶ ταυτὶ μὲν δημοσιεύουσι. πρὸς δὲ τοὺς μυστὰς, Ἴσιν τὴν Γῆν καὶ Ὀσιριν τὸν Νεῖλον καταγγέλλουσι, τὰ πράγματα τοῖς ὀνόμασι μεταλαμβάνοντες. ἰ ποθεῖ γοῦν ἀπόντα ἢ θεὸς καὶ χαίρει συνόντι, καὶ μὴ φαινόμενον αὐθις θρηνεῖ, καὶ ὡς δὴ τινα πολέμιον τὸν τυφῶνα ἐχθραίνει· φυσικῶν τιῶν οἶμαι ἀνδρῶν καὶ θεολόγων, πρὸς μὲν τοὺς βεβήλους τὰς ἐγκατεσπαρμένας τούτοις ἐπινοίας μὴ

aëriis arva irriget, & quotannis continua ferie humectet, tanquam imbre. Et haec quidem iactantur a vulgo. Quae vero divinis laudibus ornant, illa sunt: quod humidae & siccae substantiae copulationem, ortus & vitae hominum causam maxime putant esse, (alia vero elementa cum his una adesse & apparere dicunt) & humidam quidem Nilum, alteram autem terram efficere. Sed & haec pervulgata sunt. Ceterum mysteriorum periti, terram Isim, & Nilum Osirin esse affirmant, res nominibus commutantes. Flagrat igitur illius totius desiderio Dea, & gaudet, cum sibi adest, & non apparentem rursus luget, atque tanquam aliquod inimicum fulgur odit: viris, ut existimo, in naturalium rerum & divinarum consideratione versantibus, significationes his insperfas profanis

ἰ Ποθεῖ γοῦν ἀπόντα) Ita e conjectura reposuit Commelinus, ut ἀπόντα opponatur συνόντι. Equidem, duce Palat. rescribere malim, ἀπαντῶντα. Nam Palat. exhi-

bet ἀπαντῶσα. Oppositio vero est in his: χαίρει συνόντι, καὶ μὴ φαινόμενον αὐθις θρηνεῖ. Bas. cum interpr. habet ἅπαντα.

παραγυμνούντων, ἀλλ' ἐν εἶδει μύθου προκατηχούτων
τοὺς δὲ ἐποπτικωτέρους καὶ ἀνακτόρων ἐντὸς, τῇ πυρ-
φόρῳ τῶν ὄντων λαμπάδι, φανότερον τελούντων.

ἰ. Τοῦτό τι καὶ ἡμῖν, εὐμένεια μὲν εἴη τῶν εἰρη-
μένων, τὰ μυστικώτερα δὲ ἀρρήτῳ σιγῇ τετιμῆσθαι,
τὸ κατὰ Συήνην ἐξῆς παραινομένων. τῆς γὰρ δὴ τῶν
Νειλῶν ἐορτῆς ¹ ἐνεστηκυίας, οἱ μὲν ἐγχώριοι πρὸς
Θυσίαις τε καὶ τετελαῖς ἦσαν, τοῖς μὲν σώμασι καὶ
περιστηκόσι δεινοῖς κάμνοντες· ταῖς ψυχαῖς δὲ τῆς περὶ
τὸ θεῖον εὐσεβείας, ἐκ τῶν ἐνότων οὐκ ἀμνημονοῦντες.
ὁ δὲ Ὀροονδάτης μέσας νύκτας ἐπιτηρήσας πρὸς ὕπνον
βαθὺν τῶν Συνηαίων ἀπὸ τῆς εὐωχίας τετραμμένων
ὑπεξάγει τὸν στρατὸν, ὥραν τε μίαν καὶ πύλην, καθ'
ἣν εἶδει ποιήσασθαι τὴν ἔξοδον, κρύφα τοῖς Πέρσαις
προπαραγγεῖλας. ἐπέσταλτο δὲ ἐκάστῳ δεκαδάρχη,

non detegentibus, ceterum specie fabulae primum eos
erudiantibus; porro haec cognoscendi studiosos, in ipso
sacrario ignifera face manifestius rebus ipsis initiantibus.

X. Et nobis quidem haec propitio numine dicta sint:
ceterum magis arcana alto silentio premantur, honoris
causa. Haec autem, quae circa Syenen acta sunt, dein-
ceps ordine pertexantur. Siquidem festo Nilorum ex-
orto, indigenae quidem mactationibus victimarum & sa-
crificiis vacabant, corporibus quidem & circumstanti-
bus malis laborantes; animis vero, pietatis erga numen,
pro facultatibus, haudquaquam oblitī. At Oroondates,
observata occasione, media nocte cum Syenaei arcto
somno post epulationes premerentur, clam educit ex-
ercitum, cum antea & horam unam, & portam, qua
egrediendum esset, clanculum Persis indicasset. Impera-

¹ Ἐνεστηκυίας) Βαβ. ἀνεστηκυίας, mendo cubare videtur, vel. corr.
ut paullo superius ἀνεστηκέναι, καὶ μὲν σώμασι, τοῖς π.
pro ἐνεστηκέναι. Μοχ σώμασι in

ἵππους μὲν καὶ ὑποζύγια κατὰ χώραν ἔαν, πρὸς τε δυσχερείας ἀπαλλαγὴν, καὶ τοῦ μὴ τινα πρὸς τὸν τάραχον αἰσθησῖν γενέσθαι τῶν δρωμένων· τὰ ὄπλα δὲ ἀναλαβόντας μόνα, καὶ δοκίδα ἢ σανίδα πορισμένους ἐπάγεσθαι.

ια'. Ἐπεὶ δὲ ἠθροίσθησαν καθ' ἣν προεῖρητο πύλιν, ἐγκάρσια τῶ πληῶ τὰ ξύλα, ἅπερ ἐκάστη δέκας ἐπήχιστο, ἐπιβάλλων¹ καὶ ἀλλήλων ἐχόμενα συντιθεῖς, τῶν κατόπι ἀεὶ τοῖς ἡγουμένοις μεταδιδόντων, οἷον διὰ ζεύγματος ῥᾶστα τε καὶ τάχιστα διεβίβασε τὸ πλῆθος. καὶ λαβὼν τῆς ἐστερεωμένης, τοὺς τε Αἰθίοπας οὐδὲν προειδομένους, οὐδὲ Φροντίδα τῆς Φυλακῆς πεποιημένους, ἀλλ' ἀπρονοήτως καθεύδοντας διαλαβὼν, ἐπὶ τὴν Ἐλεφαντίνην, ὡς δρόμου τε εἶχε καὶ ἄσθματος, καθ' ἑν τὸν στρατὸν ἤγεν, ἀκώλυτός τε εἰσέφρησεν

tum autem fuerat unicuique decurioni, ut equos & iumenta relinquerent, ne impedimento essent in itinere, neve aliquo modo ex strepitu sentiri possent ea, quae fierent: ceterum arma tantum acciperent, & trabem aut afferem nacti una ferrent.

XI. Postea vero quam congregati sunt ad portam, ut edictum fuerat, ligna, quae unaquaeque decas baiulaverat, luto transversa iniiciens, & ita ut inter se cohaerent componens, cum, qui a tergo subsequebantur, semper praecedentibus per manus traderent, tanquam per pontem facillime & celerrime multitudinem traduxit. Terram autem attingens, & Aethiopes, qui nihil eiusmodi suspicabantur, neque excubiarum curam amplius habebant, sed secure dormiebant, clam praeteriens, quanta potuit celeritate, & quantum spiritus suppeditabat, Elephantinam exercitum duxit, & sine impedimento in ur-

¹ Καὶ ἀλλήλων ἐχόμενα) Sic Xyl. At Vatic. cum Bas. ἐχομίνας. Mox Xyl. λαβόμενος.

εἰς τὴν πόλιν, τῶν ἐκ τῆς Συήνης προαπεσταλμένων δύο Περσῶν (οὕτω πρὸς αὐτοὺς συντεταγμένον) ἐπιτηρούντων ὅσαι νύκτες τὴν ἔφοδον, καὶ περὶ τὸ συγκείμενον ¹ ἀνεφθέγγαντο σύμβολον, παραχρῆμα τὰς πύλας ἀναπετασάντων. ἤδη δὲ ἡμέρας ὑποφαιούσης, οἱ Συηναῖοι τὸν δρασμὸν ἐγνώριζον, τὰ μὲν πρῶτα κατ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος τοὺς ἐπεξενωμένους Περσῶν οὐχ ὀρῶντες, εἶτα ² καὶ κατὰ συλλόγους συνιστάμενοι, καὶ τέλος καὶ τὸ ζεῦγμα ἐποπτεύοντες. αὐθις οὖν εἰς ἀγωνίαν καθίσταντο, καὶ δευτέρων ἀδικημάτων ἔγκλημα προσεδέχοντο βαρύτερον, ὡς ἐπὶ Φιλανθρωπία τσαύτη γεγονότες ἄπιστοι, καὶ τὸν δρασμὸν τοῖς Πέρσαις συνεργήσαντες. ἔγνωσαν οὖν πανδημεὶ τῆς πόλεως ἐξορμήσαντες, ἐγχειρίζεσθαι ἑαυτοὺς τοῖς Αἰθίοψι, καὶ ὀρκοῖς πιστοῦσθαι τὴν ἄγωνίαν, εἴ πως εἰς ἔλεον ἐπι-

bem est intromissus, cum duo Persae, qui Syene praemissi fuerant, (sic enim convenerat) nocturno tempore adventum observarent, & , postquam constitutam tesseram pronuntiarunt, continuo portas patefacerent. Illucescente vero die, Syenaei primum fugam cognoscebant, ab initio in sua quisque domo Persas, qui ab illis hospitio accepti fuerant, non videntes, deinde & concilio coacti inquirentes, denique & ex ponte suspicionem capientes. Rursus igitur maximus terror & consternatio eos incessit, & secundarum iniuriarum crimen gravius exspectabant: quod tantam clementiam experti, parum fidos sese praebuissent, & facultatem fugiendi Persis dedissent. Statuerunt igitur universi urbe exeuntes, tradere sese Aethiopibus, & iureiurando inficiam suam confirmare, si quo modo ad misericordiam fle-

¹ Ἀνεφθέγγαντο) Sic Palatin.

² Καὶ κατὰ συλλόγους) Basf. καὶ Xyl. At Basf. συνεφθέγγαντο.

μετὰ συλλογους.

κλασθεῖεν. ἀθροίσαντες οὖν πᾶσαν ἡλικίαν, καὶ κλά-
δους εἰς ἰκετηρίαν ἀναλαβόντες, κηρούς τε καὶ δάδας
ἀψάμενοι, καὶ τὰ ἱερά γένη καὶ ἔδη τῶν θεῶν ὥσπερ
κηρύκεια προβεβλημένοι διὰ [τε] τοῦ ζεύγματος ὡς
τοὺς Αἰθίοπας ἐλθόντες ἰκέται, πόρρωθεν γονυπεσοῦντες
ἐκάθηντο, καὶ ὕφ' ἐν σύνθημα καὶ Φωνὴν γοῶδι μίαν
ἐλεεινὴν ὀλολυγὴν ἰέντες ἰκέτευσον. οἰκτιζόμενοι δὲ πλεόν
τὰ νεογνά τῶν βρεφῶν ἐπὶ γῆς προκαταβάλλοντες
Φέρεσθαι ὡς ἔτυχε μεθήκαν, διὰ τῆς ἀνυπόπτου καὶ
ἀνυπαιτίου μοίρας τὸ θυμούμενον τῶν Αἰθίοπων προ-
μαλάσσαντες. ¹ τὰ βρέφη δὲ ὑπὸ πτοίας τε ἅμα καὶ
ἀγνοίας τῶν πραττομένων τοὺς μὲν Φύντας καὶ τρέ-
φοντας, τάχα που τὴν ἄπειρον ἀποτρεπόμενα βοῆν,
ὑπέφευγεν' ἐπὶ δὲ τὴν ἄγουσαν ὡς τοὺς πολεμίους τὰ

Et possent. Congregata igitur omni aetate, & ramis ad
speciem supplicum declarandam sumtis, ac cereis & faci-
bus accensis, sacra genera Deorum, & simulacra, tan-
quam caduceos prae se ferentes, ad Aethiopes per pon-
tem cum venissent supplices, a longinquo genibus flexis
fedebant, & quasi ad unum signum ac vocem, lugubrem
& miserabilem eiulatum edentes, supplicum gestu culpam
deprecabantur. Denique ad maiorem misericordiam ca-
ptandam, pueros infantes in terram ante se depositos,
ferri pro arbitrio permiserunt, per aetatem ab omni sus-
pensione & culpa alienam, iram Aethiopum praemollien-
tes. Infantes autem prae consternatione, & incititia eo-
rum, quae fiebant, parentes quidem & nutritios, for-
tasse immenso clamore averfi, refugiebant: ad viam au-
tem, quae ducebat ad Aethiopes quidam reptabant, qui-

¹ Τὰ βρέφη -- ὑπέφευγεν) Ita quod sequitur. Mox ἐπ' ἀγωγὸν
Palatin. Sed Basf. ὑπέφευγον. Sed bene divisit Commelinus. Basf.
praestat alterum propter εἶρετε, ἐπαγωγόν.

μὲν εἶπτε, τὰ δὲ ψελλιζόμενα τὴν βάσιν καὶ κλαυθ-
 μυριζόμενα ἐπ' ἀγωγὸν ἐφέρετο, καθάπερ σχεδιαζού-
 σης ἐν αὐτοῖς τὴν ἰκεσίαν τῆς τύχης.

ιβ'. Ὁ δὲ Ὑδασπης ταῦτα ὄρων, καὶ τὴν πάλαι
 ἰκεσίαν ἐπιτείνειν αὐτοὺς, καὶ εἰς τὸ παντελὲς ἐξομολο-
 γεῖσθαι οἰηθεῖς, ἀποστείλας ἡρώτα, τί βούλοιντο καὶ
 ὅπως μόνου καὶ οὐ μετὰ τῶν Περσῶν ἤκουεν. οἱ δὲ πάν-
 τα ἔλεγον, τὸν ὄρατμόν τῶν Περσῶν, τὸ ἑαυτῶν ἀν-
 υπαίτιον, τὴν πάτριον ἑορτὴν καὶ ὡς πρὸς Θεράπειαν
 τῶν κρειττόνων ὄντας, καὶ πρὸς τῆς εὐωχίας ὑφυπνω-
 μένους, διαλάθοιεν ἴσως ἀν διαδράντες, καὶ ἰδόντων καὶ
 γυμνῶν τοὺς ἐν ὅπλοις κωλύειν ἀδυνατούντων. ὁ δὲ οὖν
 Ὑδάσπης, τούτων πρὸς αὐτὸν ἀπαγγελθέντων, ὑπο-
 τοπήσας ὅπερ ἦν, ἀπάτην τιὰ καὶ ἐνέδραν πρὸς τοῦ
 Ὀροονδάτου γενησομένην, τοὺς ἱερέας μόνους μετακα-
 λεσάμενος, καὶ τοῖς ἀγάλμασι τῶν Θεῶν ἀ συνεπή-

dam vero balbutientes & eiulantes apto & illiciente ad
 misericordiam movendam modo ferebantur, tanquam re-
 praesentante in illis supplicem habitum fortuna.

XII. Hydaspes autem, cum haec videret, & suppli-
 ces preces iampridem significatas augere illos, ac omni-
 no culpam confiteri arbitraretur, missio nuntio quaere-
 bat, quid vellent? & qui fieret, quod foli, & non cum
 Persis venirent? Illi autem omnia exponebant, fugam
 Persarum, suam innocentiam, festum patrium, & quod,
 se intentis in cultum numinis, & post epulationes in fo-
 mnum versis, clam effugissent; cum forsitan, etiamsi vi-
 diffent, nudi tamen armatos prohibere non potuissent.
 Hydaspes igitur, cum haec illi renuntiata fuissent, suspi-
 catus id, quod erat, dolum aliquem & insidias Oroonda-
 tem structurum, solis sacerdotibus accersitis, & simula-
 cris Deorum, quae secum una ferebant maioris aucto-

γοντο μᾶλλον καταιδέσαι προσκυνήσας, εἴ τι πλέον ἔχοιεν ἀναδιδάσκειν περὶ τῶν Περσῶν ἐπυνθάνετο, καὶ ὅποι μὲν ὥρμησαν· τίνη δὲ θαρσεῖν ἔχουσιν, ἢ τίσιν ἐπιχειρήσουσι. οἱ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἀγνοεῖν ἔφασαν, εἰκάζειν δὲ εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ὥρμηκέαι, τοῦ πλείστου στρατοῦ κατ' ἐκείνην συνειλεγμένου, καὶ τοῦ Ὀροονδάτου, τοῖς τε ἄλλοις, καὶ πλέον τοῖς καταφράκτοις ἰππεῦσι ἐπανεχοντος.

ιγ'. Ταῦτα εἰπόντων, καὶ εἰσιέναι ὡς τὴν πόλιν ὡς ἰδίαν, καὶ μεθεῖναι τῆς κατ' αὐτῶν ὀργῆς ἰκετευόντων, τὸ μὲν παρελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ Ὑδάσπης τὸ παρὸν οὐδὲ ἐδοκίμαζε· δύο δὲ Φάλαγγας ὀπλιτῶν εἰσπέμψας, εἰς ἀπόπειράν τε ὑποπτευομένης ἐνέδρας, καὶ, εἰ μηδὲν εἴη τοιοῦτον, εἰς Φρουράν τῆς πόλεως, τοὺς τε Συηναίους ἐπὶ χρησταῖς ταῖς ὑποσχέσεσιν ἀποπέμψας, αὐτὸς εἰς τάξιν καθίστη τὸν στρατὸν, ὡς ἢ δεξόμενος ἐπιόντας τοὺς Πέρσας, ἢ καθυστεροῦσιν ἐπελευ-

ritatis causa, adoratis, si quid plus de consiliis Persarum eum docere possent, & quorsumnam contenderint, aut quo potissimum fidant, quaerebat. Illi autem, alia quidem sibi ignota esse, dicebant: ceterum se conicere, Elephantinam eos contendisse, ubi maxima pars exercitus collecta sit, & Oroondates, cum aliis, tum praecipue cataphractis equitibus, confidat.

XIII. Haec cum dicerent, & ut urbem tanquam propriam ingrederetur, iramque contra illos remitteret, supplicarent: ingredi quidem in urbem in praesentia Hydaspis visum non est, ceterum duabus phalangibus armatorum immisiss ad explorandas, quas suspicabatur, infidias, aut si nihil esset eiusmodi, praesidio urbi futuras, & Syenensibus cum benignis promissis dimissis, ipse exercitum in aciem eduxit, aut excepturus advenientes

σόμενος. καὶ εὖπω πᾶν διετέτακτο, καὶ σκοποὶ προσε-
λαύνοντες, ἔθοδον τῶν Περσῶν εἰς μάχην ἐκτεταγμέ-
νων ἐμήνυσον. ἵ ὁ γὰρ Ὀροονδάτης τὴν μὲν ἄλλην στρα-
τείαν εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ἀβροίξασθαι διατεταγμένος,
αὐτὸς δὲ ὅτε τοὺς Αἰθίοπας ἐπιόντας παρ' ἐλπίδα κατ-
ώπτευεν, εἰσθραμεῖν σὺν ὀλίγοις εἰς τὴν Συήνην ἀναγ-
κασθεῖς, καὶ τοῖς χώμασιν ἀποτειχισθεῖς, σωτηρίαν
τε αἰτήσας καὶ κατ' ὑπόσχεσιν τοῦ Ὑδάσπου λαβὼν,
ἀπιστότατος ἀνθρώπων γίνεται, καὶ δύο Περσῶν ἅμα
τοῖς Αἰθίοψι περαιωθῆναι κατασκευάσας δῆθεν ὡς τὴν
γνώμην τῶν κατὰ τὴν Ἐλεφαντίνην, ἐφ' οἷς ἀν' ἔλοιτο
διαλύσασθαι πρὸς Ὑδάσπην μαθησομένους ἐξέπεμψε,
τὸ δ' ἀληθές, εἰ παρασκευάζεσθαι πρὸς μάχην προ-
αιροῦνται, ὅταν αὐτὸς ποτε διαδρᾶναι δυνήσῃ. καὶ τὸ τῆς

Perfas, aut cunctantes aggressurus. Necdum totus erat
instructus, cum speculatores venientes, adventum Per-
farum, ad proelium instructorum, nuntiabant. Oroonda-
tes enim, cum alium exercitum Elephantinam conveni-
re iussisset, ipse vero, quando Aethiopes praeter opinio-
nem advenire videbat, incurrere cum paucis Syenen
coactus esset, & aggeribus interclusus salutem petiisset,
ac iuxta promissa Hydaspis impetrasset, perfidia vince-
bat omnes homines. Cumque perfecisset, ut duo Perfae
una cum Aethiopibus transmitterent, eo praetextu, quasi
sententiam eorum, qui Elephantinae erant, essent ex-
ploraturi, quibus conditionibus vellent cum Hydaspē
pacem facere, revera autem, utrum sese ad bellum ap-
parare statuerent, si ille aliquo modo effugere posset:
fraudulentum propositum re ipsa exsequabatur. Et cum

ἵ Ὁ γὰρ Ὀροονδάτης) Ὁ γὰρ
defunt in omnibus, praeter Palat.
& Taur. teste Dorvill. ad Char. p.
576, unde ea assumimus, flagi-

tante narrationis ordine. Idem Pa-
lat. paullo ante ἐκτεταγμένων, pro
ἐκτεταγμένων, quod non spreve-
rim.

γνώμης ἄπιστον εἰς ἔργον ἦγεν· εὐτρεπισμένους δὲ καταλαβὼν, αὐτίκα ἐξῆγεν, οὐδ' εἰς βραχὺ τὴν ἔσθον υπερβέμενος, ἀλλὰ τῷ τάχει τὴν παρασκευὴν, ὡς ἐδόκει, τῶν ἐναντίων ὑποτεμνόμενος.

ιδ'. Ἦδὴ γοῦν ¹πραττόμενος ἐωρᾶτο, κόμπῳ τε Περσικῶ τὰς ὄψεις προκαταλαμβάνων, καὶ ἀργυροῖς τε καὶ ἐπιχρῦσοῖς τοῖς ὅπλοις τὸ πεδίον καταστράπτων. ἄρτι γὰρ ἀνίσχοντος ἡλίου καὶ τὴν ἀκτῖνα κατὰ πρόσωπον τοῖς Πέρσαις ἐπιβάλλοντος, μαρμαρυγὴ τις ἄφραστος καὶ εἰς τοὺς πόρρωτάτω διερρίπιζετο, καὶ τῆς πανοπλίας οἰκείον σέλας ἀνταυγαζούσης. τὸ μὲν οὖν δεξιὸν κέρασ, αὐτῶν Περσῶν τε καὶ Μήδων τὸ γνήσιον ἐπέϊχε, τῶν μὲν ὀπλιτῶν ἡγουμένων, τῶν δὲ ὅσοι τοξόται ²κατόπιον ἐφεπομένων· ὡς ἂν γυμνοὶ πανοπλίας ὄντες, ἀσφαλέστερον βάλλοιεν ὑπὸ τοῖς ὀπλίταις προασπιζόμενοι. τὴν δὲ Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων

paratos deprehendisset, statim educebat, ne paullulum quidem, quin ad hostes pergeret, differens, sed in celeritate, ut ita apparatus hostium, ut existimabat, praeverteret, omnem spem ponens.

XIV. Iam igitur erat in conspectu, fastu Persico adspectum praeoccupans, & argenteis ac deauratis armis campum tanquam fulgure quodam illustrans. Tum primum enim exoriente sole, & radios in adversos Persas coniciante, fulgor quidam ineffabilis, & proprium iubar gravioris armaturae resplendentis, etiam in eos, qui longissime aberant, proiiciebatur. Ac dexterum quidem cornu Persae & Medi indigenae tenebant, armatis praecedentibus, sagittariis autem a tergo subsequentibus, ut, cum graviore armatura carerent, tutius iaculari possent, armatorum praesidio recti. Porro Aegyptiorum &

¹ Πραττόμενος) Valde adblandi- ² Κατόπιον) Xyl. κατὰ πίδασι, e turlect. Cod. Xyl. παραταττόμενος. glossa.

χεῖρα, καὶ τὴν ξενικὴν ἅπασαν, εἰς τὸ ἀριστερὸν κατέ-
 νεμεν' ἀκοντιστάς τε καὶ τούτους [καὶ] σφενδονήτας
 παραζεύξας, ἐκδρομάς τε ποιῆσθαι, καὶ εἰσακοντίζειν
 ἐκ πλαγίων¹ ὀρμώμενοι ἐπιστείλας. αὐτὸς δὲ τὸ μέσον
 κατελάμβανεν, ἄρματός τε δρεπανηφόρου λαμπρῶς
 ἐπιβεβηκώς, καὶ ὑπὸ τῆς ἐκατέρωθεν Φάλαγγος εἰς
 ἀσφάλειαν δορυφορούμενος, τοὺς καταφράκτους ἰππέας
 μόνον ἑαυτοῦ προέταπτεν, οἷς δὴ καὶ πλέον θαρσῆσας,
 τὴν μάχην ἀπετόλμησε. καὶ γὰρ οὖν καὶ ἔστιν ἡδε ἡ
 Φάλαγξ Περσῶν αἰὲ τὸ μαχιμώτατον, καὶ οἰονεὶ τεῖ-
 χος ἀρράγες τοῦ πολέμου προβαλλόμενον.

ιέ. Τρόπος δὲ αὐτοῖς πανοπλίας τοῖσδε. ἀνὴρ ἔκ-
 κριτος, καὶ σώματος ἰσχὺν ἐπίλεκτος, κράνος μὲν ὑπέρ-
 χεται συμφύες τε καὶ μονήλατον, καὶ ὄψιν ἀνδρὸς εἰς
 ἀκρίβειαν ὥσπερ τὰ προσωπεῖα² σοφίζομενον. τούτω

Afrorum manum, & peregrinam omnem, in sinistro col-
 locavit, sagittariis & fundatoribus his quoque adiun-
 ctis, quibus, ut excursiones facerent, & a lateribus fa-
 cto impetu iacularentur, imperavit. Ipse vero mediam
 aciem tenebat, curru falcato splendide insidens, & ab
 utraque parte collocata phalange securitatis causa stipa-
 tus, cataphractis equitibus tantum ante se instructis:
 quibus praecipue confisus, proelium committere ausus
 est. Siquidem est haec phalanx bellicosissima, & tan-
 quam murus belli infractus ante reliquum exercitum
 obicitur.

XV. Armaturae autem ratio ipsis talis est. Vir lectus,
 & robore corporis praestans, galeam fumit cohaeren-
 tem & compactam, ac faciem viri exacte, non fecus
 ac in personis videre est, exprimentem. Hac a vertice

¹ (ὀρμώμενοι) Syntaxis flagita-
 re videtur ὀρμωμένους, uti liquido
 existat in Xyl. Palat. ἀρμημένους.

² (σοφίζομενον) Xyland. σεσοφισ-
 μένου· sed verbum spectat ad κρέ-
 νος, non ad ἀνδρός.

δὲ ἐκ κορυφῆς εἰς αὐχένα πάντα πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν
 εἰς τὸ διοπτεῦειν σκεπόμενος, τὴν μὲν δεξιὰν κοντῶ μεί-
 ζει λόγχης ὀπλίζει, τὴν λαίαν δὲ εἰς τὸν χαλινὸν
 ἀσχολεῖ. κοπίδα δὲ ὑπὸ τὴν πλευρὰν παρηρητημένος,
 οὐ τὰ στέρνα μόνον, ἀλλὰ καὶ σῶμα τὸ ἄλλο ἅπαν
 τεθωράκισται. ἐργασία δὲ τοῦ θώρακος τοῖαδε. σκυ-
 τάλας χαλκῆς τε καὶ σιδηρᾶς ὅσον σπιθαμαίας πάν-
 τοθεν εἰς σχῆμα τετράγωνον ἐλάσαντες, καὶ ἄλλην ἐπ'
 ἄλλην κατ' ἄκρα τῶν πλευρῶν ἐφαρμόζοντες, (ὡς τῇ
 κατωτέρᾳ τὴν ὑπερκειμένην αἰεὶ, καὶ τῇ πλαγίᾳ τὴν
 παρακειμένην [αἰεὶ] κατὰ τὸ συνεχῆς ἐπιβαίνειν) καὶ
 ῥαφαῖς ὑπὸ τὰς ἐπιπτυχὰς τὴν συμπλοκὴν ἀγκιστρά-
 σαντες, χιτῶνα τινὰ Φολιδωτὸν ἀπεργάζονται, προσ-
 πίπτοντα μὲν ἀλύπως τῷ σώματι, καὶ πάντῃ περι-
 φύομενον, περιγράφοντα δὲ μέλος ἕκαστον, καὶ πρὸς
 [τὸ] ἀκάλυτον τῆς κινήσεως συστελλόμενόν τε καὶ συν-
 εκτεινόμενον. ἔστι γὰρ χειριδωτὸς ἀπ' αὐχένος εἰς γόνυ

usque ad collum totum, praeter oculos transpiciendi
 causa, tectus, dextram quidem armat conto maiori, quam
 hasta, sinistra autem regendis habenis vacat: gladio ve-
 ro ad latus suspenso, non tantum pectus, sed etiam ro-
 tum corpus lorica munitum habet. Lorica autem ita
 conficitur. Laminis aereis & ferreis, quadrangula forma
 magnitudine palmi ductis, aliam super aliam ad extremi-
 tates laterum aptantes, (ut inferiori parte subiectam, in
 transversum autem conversa, proximam semper conti-
 nua serie conscendant) & futuris subter commissuras tex-
 turam connectentes, tunicam quandam squamatam effi-
 ciunt, quae sine ulla molestia corpori incumbit, & un-
 diquaque adhaerescit. Circumscribit autem unumquod-
 que membrum, & sine ullo impedimento in motu con-
 trahitur & extenditur. Est enim manicata, a collo us-

καθειμένες, μόνοις τοῖς μηροῖς καθὸ τῶν ἵππέων νώτων ἐπιβαίνειν ἀνάγκη διαστελλόμενος. ὁ μὲν δὴ Θώραξ, τοιοῦτος, ἀντίτυπόν τι βελῶν χρῆμα, καὶ πρὸς πᾶσαν τρῶσιν ἀπομαχόμενον. ἡ κνημὶς δὲ ἀπ' ἄκρων ταρσῶν εἰς γόνου διήκει, συνάπτουσα πρὸς τὸν Θώρακα. παραπλησία δὲ σκευὴ καὶ τὸν ἵππον περιφράττουσι, τοὺς τε πόδας κνημῖσι περιδέοντες, καὶ προμετωπιδίοις τὴν κεφαλὴν δι' ὄλου σφηκοῦντες, ἐκ νώτων τε ἐπὶ γαστέρα καθ' ἑτέραν πλευρὰν, σκέπασμα σιδηρόπλοκον ἀπαιωροῦντες, καὶ ὀπλίζειν τε ἅμα, καὶ τῇ λαγαρότητι μὴ ἐμποδίζειν τοὺς δρόμους. οὕτως ἐσκευασμένος, καὶ οἷον ἐμβεβλημένος περιβαίνει τὸν ἵππον, οὐκ αὐτὸς ἐφαλλόμενος, ἀλλ' ἑτέρων διὰ τὸ ἄχθος ἀνατιθεμένων. καίπειθ' ὁ καιρὸς ἤκει τῆς μάχης, ἐφείς τῶ χαλινῶ τὸν ἵππον, καὶ μυωπίσας παντὶ τῶ ῥοθίῳ, κατὰ τῶν ἐναντίων ἔεται, σιδηροῦς τις ἀνὴρ Φαινόμενος, ἡ

que ad genu demissa, in folis femoribus, qua parte tergum equi conscenditur, necessitate ita postulante, disincta. Lorica igitur est talis, tela retundens, & omnis generis ictibus resistens. Ocrea vero a summa planta ad genu pertingit, conferta cum lorica. Consimili autem apparatu & equum muniunt, pedes ocreis circumligantes, & frontilibus caput prorsus operientes, a tergo vero, ad ventrem circa utrumque latus, tegmentum ferreis nexibus constans, suspendentes, ut simul & armet, & propter interceptum vacuum spatium cursum minime impediat. Sic instructus, & quasi in armaturam iniectus, infidet equo: non ipse infiliens, sed aliis propter pondus sustollentibus. Et postquam pugnae tempus advenit, equo frenum remittens, & calcaribus eum concitans, omni impetu in hostes fertur, ita ut ferreus vir, aut sta-

καὶ σφυρήλατος ἀνδρίας κινούμενος. ὁ κοντός δὲ τὰ μὲν πρὸς τῇ αἰχμῇ καταπολὺ καὶ εἰς εὐθὺ προβέβληται, δεσμῶ πρὸς τὸν αὐχένα τὸν ἵππιον ἀνεχόμενος· τὸν οὐρίαχον δὲ βρόχῳ πρὸς τοῖς ἰππέοις μηροῖς ἐξήρτηται, μὴ εἰκὼν ἐν ταῖς συμβολαῖς, ἀλλὰ συνεργῶν τῇ χειρὶ τοῦ ἰππέως, εὐθυνοῦσθαι μόνον τὴν βολὴν, αὐτοῦ δὲ ἐπιτείνοντες καὶ πρὸς τὸ σφοδρότερον τῆς τρώσεως ἀντερείδοντας, τῇ ρύμῃ [γούν] διαπεῖρει πάντα τὸν ὑποπίπτοντα, καὶ μιᾷ πληγῇ δύο που φέρει πολλάκις ἀναρτήσας.

ιστ'. Τοιοῦτον [δὲ] ἔχων τὸ ἵππικὸν ὁ Σατραπῆς, καὶ οὕτω τὸ Περσικὸν διατάξας, ἐπήγει ἀντιμέτωπος, κατὰ νῶτον αἰεὶ τὸν ποταμὸν ποιοῦμενος· καὶ πλήθει καταπολὺ τῶν Αἰθιοπίων λειπόμενος, τῷ ὕδατι τὴν κύκλωσιν ἀπετείχιζεν. ἀντεπήγε δὲ καὶ ὁ Ὑδάσπης· τοῖς ἐπὶ μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως Πέρσαις τε καὶ Μήδοις τοὺς

tua quaedam malléis compacta moveri videatur. Contus autem, qua parte cuspis est, longe in directum prominet, & vinculo ad collum equi sustinerur: porro manubrio nodo ad femora equi annectitur, qui non cedit in conflictu, sed adiuvat manum equitis ictum tantum dirigentem; atque ipso magis intendente, & renitendo vehementiorem efficiente ad vulnerandum impetum, transfigit quemlibet obvium, & duos uno ictu suspensos fert saepius.

XVI. Cum igitur talem haberet equitatum Satrapa, & sic exercitum Persicum instruxisset, procedebat ad hostes ex adverso. Et a tergo semper fluvium relinquens, quia multitudine longe inferior erat Aethiopicibus, aqua tanquam muro quodam obiecta, quo minus ab hostibus circumveniri posset, providebat. Vicissim autem ducebat exercitum Hydaspes; contra Persas & Medos, qui

ἐκ Μερῆς ἀντιτάττων ἄνδρας ὀπλομάχους τε, καὶ τῆς κατὰ συστάδην χειρονομίας ἐπιστήμονας· τοὺς δὲ ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς καὶ τοὺς τῆ κινναμωμοφόρῳ προσοίκους, εὐσταλεῖς τε τὴν ὄπλισιν καὶ ποδώκεις, καὶ τοξείαν ἀρίστους, τοῖς κατὰ τὸ λαῖον τῶν ἐναντίων σφενδονήταις τε καὶ ἀκοντισταῖς παρενοχλήσοντας ἀπεκλήρωσε. τὸ δὲ μεσεῦον τοῦ Περσικοῦ τοῖς καταφράκτοις μεγαλαυχούμενον καταμαθὼν, ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πυργοφόρους ἐλέφαντας ἀντέταξε, τὸ Βλεμμύων καὶ Σηρῶν ὀπλιτικὸν προτάξας, καὶ ἅ χρη πρᾶττειν παρὰ τὸ ἔργον ἐπιστείλας.

ἰζ'. Ἀρβέντων δὲ ἐκατέρωθεν τῶν σημείων, καὶ τοῦ μὲν Περσικοῦ διὰ σαλπύγγων, ἰ βόμβοις δὲ καὶ τυμπάνοις τῶν Αἰθιοπῶν τὴν μάχην ἐπισημαίνοντων, ὁ μὲν

erant in dextro cornu, milites ex Meroë gravibus armis dimicantes, & statariae pugnae peritos, instruens: porro ex Troglodytica regione, & ei traclui vicinos, in quo cinnamomum provenit, levi & expedita armatura instructos, & singulari pedum celeritate praeditos, & iaculandi arte praestantes, iis, qui in sinistro cornu collocati fuerant, negotium facefituros opposuit. Mediam autem aciem Persici exercitus cum elatam esse robore audisset, se illi & elephantos turratos, qui circa ipsum erant, opposuit, adiunctis Blemmyum & Serum armatis, & iisdem edoctis, quae illos facere, cum ad rem ventum esset, oporteret.

XVII. Cum autem signa utrinque concinerent, Persico quidem exercitu tubis, malleis vero ac tympanis Aethiopicis signum pugnae dantibus: Oroondates clamore

ἰ βόμβοις) Ita e libris reposuit ῥόπτροις enim percutiebantur tympana. Commelin. Basil. ῥόπτροις, quod pana. Mox παραμείβοντος male non temere reiiciendum arbitror: Basil.

Ὀροονδάτης ἐμβοήσας, δρόμῳ τὰς Φάλαγγας ἐπήγε·
 ὁ δὲ Ὑδάσπης τὰ μὲν πρῶτα σχολαίτερον ἀντεπιέ-
 ναι προσέταττε, βάσιν ἐκ βάσεως ἡσυχῇ παραμεί-
 βοντας, τῶν τε ἐλεφάντων ἕνεκεν, ὅπως ἂν μὴ ἀπο-
 λειθβεῖεν τῶν προμάχων, καὶ ἅμα τὴν ῥύμην τῶν ἵπ-
 πέων τῶν μεταξὺ προὔπεκλύων. ἐπεὶ δὲ βολῆς ἐντὸς
 ἤδη καθίσταντο, καὶ τοὺς καταφράκτους ἐρεθίζοντας
 τὴν ἵππον εἰς τὴν ἐπέλασιν οἱ Βλέμμυες κατέμαθον,
 τὰ προτεταγμένα πρὸς τοῦ Ὑδάσπου ἔπραττον· καὶ
 τοὺς Σῆρας, ὥσπερ προκώλυμα εἶναι καὶ προασπίζειν
 τῶν ἐλεφάντων, καταλιπόντες, αὐτοὶ πολὺ τῶν τά-
 ξεων προπηδήσαντες, ὡς τάχους εἶχον, ἐπὶ τοὺς κατα-
 φράκτους ὥρμησαν, μανίας ἔμφασιν τοῖς ὄρῳσι περι-
 στάντες, οὕτως ὀλίγοι πρὸς πλείονας καὶ πρὸς οὕτω
 πεφραγμένους προεθορμήσαντες. οἱ Πέρσαι δὲ πλεόν
 ἢ πρότερον ἐφέντες τοῖς ἵπποις ἐπήλαυον, ἔρμαιον τὸ

suos adhortatus, concitato cursu phalanges ducebat. Hy-
 daspes autem initio tardius obviam procedere iubebat,
 gradum gradu lente permutantes, hac ratione & ele-
 phantis, ne desererentur a propugnatoribus, prospiciens,
 & simul impetum equitum, qui erant in medio ante con-
 flictum, consumens ac dissolvens. Cum autem a sese ad
 reli iactum distarent, & cataphractos equos irritare ad
 invadendum, Blemmyes animadverterent, ea, quae im-
 perata fuerant ab Hydaspē, faciebant: & Seribus, ut es-
 sent praesidio elephantis, relictis, ipsi longe ante ordines
 profiliunt, &, quanta celeritate poterant, ad cataphra-
 ctos contendunt, furoris speciem intuentibus praeben-
 tes, quod tam pauci contra plures & ita armatos pro-
 currere auderent. Persae autem magis etiam tum, quam
 prius, citatis equis invehantur, in lucro ponentes il-

ἐκείνων θράσος ποιούμενοι, καὶ ὡς αὐτίκα καὶ παρὰ τὴν πρώτην συμβολὴν ἀρπασόμενοι.

ἠ΄. Τότε οἱ Βλέμμιες εἰς χεῖρας ἤδη συμπίπτοντες, καὶ μονοῦ ταῖς αἰχμαῖς ἐγχρίμπτοντες ἀθρόον καὶ καθ' ἐν σύνθημα, ὑπάκλασάν τε καὶ ὑπεδύοντο τοῖς ἵπποις· γόνυ μὲν θάτερον τῇ γῇ προσερείδοντες, κεφαλὴν δὲ καὶ νῶτα, ¹ ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ μονοῦ πατούμενοι. παράδοξον δὲ ἔδρων καὶ ἐλυμαίνοντο τὴν ἵππον ὑπὸ τὴν γαστέρα κατὰ τὴν διεξέλασιν τοῖς ξίφεσιν ἀνακόπτοντες. ὥστε ἐπίπτον μὲν οὐκ ὀλίγοι τῶν ἵππων πρὸς τὴν ἀλγηδόνα τὸν χαλινὸν ὑπερορώντων, καὶ τοὺς ἀναβάτας ἀποσειομένων· οὓς κορμηθὸν κειμένους οἱ Βλέμμιες ὑπὸ τοὺς μηροὺς ἀνέτεμον. ἀκίνητος γὰρ Περσῶν κατάφρακτος τοῦ χειραγωγήσοντος ἀμοιρήσας. ὅσοι δὲ ἀτράτσις ἵπποις συνηνέχθησαν, ἐπὶ τοὺς Σῆρας

lorum audaciam, & eam spem concipientes, quasi illos continuo & primo conflictu essent rapturi.

XVIII. Tunc Blemmyes, cum iam ad manus venissent, & propemodum in hastis haerent, subito, & quasi ad unum signum, subsidunt, & equos subeunt, genu quidem altero terrae innixi, caput vero & tergum equis subiicientes sine ullo detrimento, nisi quod calcationem sustinere cogebantur. Ceterum rem incredibilem, & praeter omnium opinionem faciebant, & laedebant equos, ventrem illis in transitu suffodientes. Quamobrem cadebant non pauci, equis propter dolorem frenum aspernantibus, & fessores excutientibus. Quos acervatim iacentes, Blemmyes sub femoribus dissecabant. Immobilis est enim Persarum cataphractus, si ductore careat. Quicumque autem integris equis evaserant, ad Seres fere-

¹ Ταῖς μὲν -- πατούμενοι.) Locus haud dubie corruptus. Nec iuvant libri admodum. Palat. ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ μόνον οἱ (forte ὄνυξι) πατού-

μενοι. Bas. praeterea παθούμενοι, vitiose. Receptam lectionem exhibent Vatic. & Xyl.

ἐθέροντο. οἱ δὲ, ἐπειδὴ μόνον ἐπλησίαζον, κατόπιν ἑαυ-
 τοὺς τῶν ἐλεφάντων ὑπέστελλον, ὥσπερ ἐπὶ λόφον ἢ
 φρούριον τὸ ζῶον καταφεύγοντες. ἔνθα πολὺς φόνος
 καὶ ὀλίγου παντελῆς συνέπιπτε τοῖς ἵππευσιν. οἷτε
 γὰρ ἵπποι πρὸς τὸ ἀηδὲς [τῆς] τῶν ἐλεφάντων ὄψεως
 ἀθρόον¹ παραγυμνωθείσης, καὶ τῷ μεγέθει ξενίζοντι
 τῆς θείας τὸ φοβερὸν ἐπιφερούσης, οἱ μὲν παλινοδρο-
 μοῦντες, οἱ δὲ ἐν ἀλλήλοις συνταραπτόμενοι, τὴν τάξιν
 τῆς Φάλαγγος τάχιστα παρέλυον. οἱ τε ἐπὶ τῶν ἐλε-
 φάντων κατὰ τοὺς πύργους ἐξ² μὲν ἕκαστοι κατειλη-
 φότες, δύο δὲ κατὰ πλευρὰν ἐκάστην ἐκτοξεύοντες, τῆς
 ἐπ' οὐρὰν μόνης καὶ εἰς τὸ ἀπρακτὸν σχολαζούσης,
 οὕτως δὴ τι συνεχές τε καὶ ἐπὶ σκοπὸν ὥσπερ ἐξ ἀκρο-
 πόλεως τῶν πύργων ἔβαλλον, ὥστε εἰς νέφους φαν-
 τασίαν τὴν πυκνότητα παραστήναι τοῖς Πέρσαις· καὶ
 πλέον ὅτε τοὺς ὀφθαλμοὺς μάλιστα τῶν ἐναντίων σκο-

bantur. Illi autem, statim ut appropinquabant, post ele-
 phantos sese recipiebant, ad animal tanquam ad tumu-
 lum aut propugnaculum aliquod confugientes. Ibi ma-
 gna caedes, & propemodum ad internecionem usque ac-
 cidit equitibus. Equi enim ad inusitatam elephantorum
 speciem subito nudatam, & magnitudinem peregrinam
 ex conspectu formidinem incutientem, alii retrorsum fu-
 gientes, alii inter sese permixti & coarctati, ordinem pha-
 langis celerrime turbarunt. Et hi, qui erant in elephan-
 tis, cum sex singulas turres occuparent, & bini ab uno-
 quoque latere iacularentur, sola parte supra caudam va-
 cante, adeo continue & directe ad scopum e turribus tan-
 quam ex arce tela mittebant, ut densitas iaculorum nubis
 speciem Persis exhiberet: praecipue cum oculos hostium

1 Παραγυμνωθείσης) Bas. παρα-
 γυμνωθείσας, male.

2 Ἐκαστοι) Optime Palat. ἕκα-
 στον, elephantem, vel turrim.

ποὺς οἱ Αἰθίοπες ποιούμενοι, καθάπερ οὐκ ἐπὶ τῶν ἴσων πολεμοῦντες, ἀλλ' εὐστοχίας ἀγώνισμα προβέντες, οὕτως ἀδιαπτῶτως ἐτύγχανον ὥστε οἱ ¹ διαπεπαρμένοι τοῖς βέλεσιν, ἐφέροντο σὺν οὐδενὶ κόσμῳ διὰ τοῦ πλῆθους, καθάπερ αὐλοῦς ² τοὺς οἴστους τῶν ὀφθαλμῶν προβεβλημένοι. εἰ δέ τινας ὑπὸ ῥύμης τοῦ δρόμου, μὴ κατασχεβέντες, οἱ ἵπποι, καὶ ἄκοντας ὑπεξαγαγόντες, εἰς τοὺς ἐλέφαντας ἐπέβαλλον. καὶ οὕτως οἱ μὲν αὐτοῦ κατανηλίσκοντο, ὑπὸ τε τῶν ἐλεφάντων ἀνατρεπόμενοι καὶ καταπατούμενοι· οἱ δὲ ὑπὸ τε τῶν Σηρῶν ὑπὸ τε τῶν Βλεμμύων ὥσπερ ἐκ λόχου τοῦ ἐλέφαντος ἐκδρομάς τε ποιουμένων, καὶ τοὺς μὲν [καὶ] τιτρώσκειν εὐστοχοῦντων, τοὺς δὲ κατὰ συμπλοκὴν ἀπὸ τῶν ἵππων εἰς γῆν ὠθούντων. ὅσοι δὲ καὶ διεδίδρασκον, ἀπρακτοὶ καὶ οὐδὲν δράσαντες τοὺς ἐλέφαντας ἀπεχώρουν.

scopos sibi proponentes Aethiopes, tanquam non parī conditione pugnant, sed iaculandi peritiae certamen inirent, ita scopum collimarent, ut hi, qui transfixi fuerant iaculis, sine ullo ordine ferrentur per multitudinem, fagittis illis tanquam tibiis ex oculis prominentibus. Quod si aliquos ex impetu cursus, cum sese cohibere non possent, equi vel invites evexerunt, elephantis obiciiebant. Et hi quidem ibi ita consumebantur, cum partim ab elephantis everterentur & protererentur, partim a Seribus & Blemmyibus, tanquam ex insidiis post elephantis locatis, excursiones facientibus, & alios certo ictu vulnerantibus, alios cominus ex equis in terram deiicientibus, conficerentur. Denique quicumque effugiebant, nullo facinore memorabili edito, nec ullo detrimento

¹ Διαπεπαρμένοι) Ita Vat. Xyl. At Palatin. διαπεπραγμένοι. Basil. οἰαπεπερνημένοι.

² Τοὺς οἴστους) Ita omnino e Vat. & Xyl. corrigendum. Palat. cum Basil. ἰστός.

τὸ γὰρ θηρίον πέφρακται μὲν καὶ σιδήρῳ παραγινόμενον εἰς μάχην· καὶ ἄλλως δὲ πρὸς τῆς φύσεως τὴν δόρην ἐστόμωται, στερεμνίου Φολίδος τῇ ἐπιφανείᾳ ἐπιτρεχούσης, καὶ πᾶσαν αἰχμὴν τῷ ἀντιτύπῳ θραυούσης.

ιθ'. Γραπέντων δὲ ἀπαξ εἰς φυγὴν τῶν ὑπολειπομένων, αἰσχιστὰ δὲ πάντων ὁ σατράπης Ὀροονδάτης, τὸ μὲν ἄρμα ἐγκαταλιπὼν, ἵππου δὲ τῶν Νυσαίων ἐπιβάς διεδίδρασκεν, ἀγνοούντων ταῦτα τῶν κατὰ τὸ ἀριστερὸν κέρας Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων, καὶ σὺν εὐτολμίᾳ πάσῃ τὴν μάχην συμφερομένων, καὶ πασχόντων μὲν πλείονα ἢ ὀρώντων, καρτερικῶς δὲ λήμματι τὰ δεινὰ ὑπομενόντων. οἱ γὰρ ἐκ τῆς κινναμωμοφόρου κατ' αὐτοὺς τεταγμένοι δεινῶς πιεζοῦντες, πολλὴν ἀπαρίαν παρείχον, ἐπιόντας μὲν ὑποφεύγοντες καὶ ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος προφθάνοντες, καὶ ἀπεστραμμένοις εἰς τοῦπίσω τοῖς τόξοις καὶ παρὰ τὴν φυγὴν βάλλον-

elephantis illato, discedebant. Siquidem bellua ferro est munita, cum in proelium descendit: & alioqui etiam naturae dono soliditate & duritie praedita est, aspera squamma superficiem obducente, & omnem cuspidem contrario nixu frangente ac repellente.

XIX. Postremo omnibus, qui superfuerant, semel in fugam versis, turpissime omnium Satrapa, curru relicto equum Nyfaeum conscendens, profugit, ignorantibus hoc, qui in sinistro cornu fuerant, Aegyptiis & Afris, ac strenue proelium ineuntibus, & plura quidem accipientibus, quam inferentibus, vulnera, ceterum obstinato animo acerba perferentibus. Nam milites ex cinnamomifera regione, contra illos instructi, vehementer illos prementes, ad inopiam confilii & desperationem redigebant, refugientes cum illi advenirent, & longe praecurrentes, averfisque in tergum arcubus etiam in fuga iaculantes, ceden-

τες, ἀναχωροῦσι δὲ ἐπιτιθέμενοι, καὶ κατὰ τὰ πλάγια οἱ μὲν ταῖς σφενδόταις βάλλοντες, οἱ δὲ μικροῖς μὲν τοῖς βέλεσιν, ἰῶ δὲ δρακόντων πεφραγμένοις εἰστοξεύοντες, ¹ [ὄξυν τινα καὶ ἀπότομον θάνατον ἐπέθερον. τοξεύουσι δὲ οἱ τῆς κινναμωμοφόρου παίζειν πλέον ἢ σπουδάζειν τὴν τοξείαν εἰκότες.] πλέγμα γάρ τι κυκλωτέρες τῇ κεφαλῇ περιθέντες, καὶ τοῦτο βέλεσι κατὰ τὸν κύκλον περιπειράντες, τὸ μὲν ἐπιτερωμένον τοῦ βέλους πρὸς τῇ κεφαλῇ περιτίθεται, τὰς δὲ ἀκίδας εἶον ἀκτίνας εἰς τὸ ἐκτὸς προβέβληνται. κἀντεῦθεν ἐξ ἐτοιμοῦ παρὰ τὰς μάχας ὥσπερ ἐκ θαρέτρας ἀθαιρῶν ἕκαστος, ἀγέρωχόν τι καὶ σατυρικὸν σκίρτημα ² λυγιζόμενός τε καὶ καμπτόμενος, καὶ τοῖς ἰοῖς ἐστεμμένος, ἀπὸ γυμνοῦ τοῦ σώματος τοῖς ἐναντίοις ἐθείησιν, εὐδὲν σιδήρου κατὰ τὴν αἰχμὴν δεόμενον. ὅστων γὰρ δράκοντος νωτιαῖον ἀφελῶν, τὸ μὲν ἄλλο εἰς τὸν πῆχυν τοῦ βέλους ἀπευθύνει, τὰ δὲ ἄκρα πρὸς τὸ ἀκ-

tibus vero instantes, & a lateribus alii fundis iacientes, alii parvas quidem sagittas, ceterum veneno draconum infectas, coniicientes. Textura enim quadam rotunda capiti imposta, & sagittis in orbem tranfixa, partem quidem sagittae alatum ad caput convertunt, porro spicula tanquam radios extrorsum prominere sinunt. Et inde expedite in proeliis tanquam ex pharetra promens quilibet, strenuum quendam & quasi Satyricum saltum faciens, & iaculis coronatus, nudo corpore in hostes immittit, nihil omnino ferri ad spiculum indigentem. Os enim ex tergo draconis auferens, primum longitudine ulnae iaculum adaequat, deinde extremitates quam maxime po-

¹ ὄξυν τινα καὶ ἀπότομον θάνατον -- εἰκότες) Quae uncis inferta leguntur, e Codicibus Commelinus supplevit. Lacunam iam

notavit Canterus Var. III, cap. 12.

² Λυγιζόμενος) Inepta est Basileio, λογιζόμενος.

μαϊότατον ἀποξέσας, αὐτογλώχιστα τὸν οἶστον ἀπεργάζεται, τάχα που καὶ ἀπὸ τῶν ὀστέων οὕτω πάρωνομασμένον. χρόνον μὲν οὖν τινα συνειστήκεισαν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ τῷ συνασπισμῷ πρὸς τὴν τοξείαν ἀντείχον, φύσει τε τλήμονες ὄντες καὶ πρὸς τὸν θάνατον εὐλυσιτελεῶς μᾶλλον, ἢ Φιλονείκως κενοδοξοῦντες, ἴσως δέ που καὶ τιμωρίαν λιποταξίου προορῶντες.

κ'. Ἐπεὶ δὲ τοὺς τε καταφράκτους τὴν μεγίστην τοῦ πολέμου χειρὰ τε καὶ ἐλπίδα νομιζομένους, διεφθαρμένους κατέμαθον, τὸν τε Σατράπην ἀποδεδρακόντα, τοὺς τε Μήδων καὶ Περσῶν πολυθρυλλήτους ὀπίστας, οὔτε τι παρὰ τὴν μάχην λαμπρὸν ἀποδεδειγμένους, ἀλλ' ὀλίγα μὲν δράσαντας κατὰ τῶν ἐκ Μερόης, οἱ κατ' αὐτοὺς ἐτάχθησαν, παθόντας δὲ πλείονα, καὶ τοῖς λοιποῖς ἐφεπομένοις ἐνδόντες καὶ αὐτοὶ προτροπὰν ἔφευγον. ὁ δὲ Ὑδάσπης, ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς τοῦ

test expoliendo exacuens, sagittam nativo cum spiculo efficit, ab ossibus etiam fortasse Graecis sic cognominatam. Longo igitur tempore conservarunt ordines Aegyptii, & confertim densatis scutis iacula sustinebant, alioqui natura patientes, & mortis contemptu non tam utiliter, quam ambitiose, gloriantes, fortassis etiam poenam desertorum ordinum prospicientes.

XX. Ceterum postquam cataphractus, quod praecipuum robur & belli spes esse existimabatur, profligatus esse cognoverunt, & Satrapam fugisse, & Mediaeos ac Persicos milites laudatissimos nihil admodum praeclari gessisse, sed pauca damna intulisse Meroënsibus, contra quos instructi fuerant, plura vero passos esse, ac reliquos fuga subsequi, remiserunt & ipsi contentionem, & terga vertentes fugiebant. Hydaspes autem ex turre,

πύργου, λαμπρᾶς ἤδη τῆς νίκης θεωρὸς γινόμενος, κήρυκας διαπέμπων εἰς τοὺς διώκοντας, τοῦ μὲν Φονεύειν ἀπέχεσθαι προηγόρευε, ζῶντας δὲ οὓς δύναιντο καὶ συλλαμβάνειν καὶ ἄγειν· καὶ πρὸ πάντων τὸν Ὀροονδάτην ὡς δὴ καὶ ἐγένετο. παρεκτείναντες γὰρ ἐπ' ἀσπίδα τὰς Φάλαγγας οἱ Αἰθίοπες, καὶ τὸ πολὺ βάθος τῶν τάξεων εἰς μῆκος ἐκατέρωθεν ἐπαναγαγόντες, τὰς τε κεραίας ἐπιστρέψαντες, εἰς κύκλωσιν τὸ Περσικὸν συνήλασαν, καὶ μίαν μόνον ἀτραπὸν τὴν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀκάλυτον εἰς Φυγὴν τοῖς ἐναντίοις ὑπελείποντο· εἰς ὃν οἱ πλείους ἐμπίπτοντες, ὑπὸ γε ἵππων καὶ δρεπανηφόρων ἀρμάτων καὶ τοῦ λοιποῦ ταραχῆ καὶ πλήθους ὠθούμενοι σὺν πολλῶ τῷ θράσει, μετεμάνθανον ὡς τὸ δοκοῦν στρατήγημα τοῦ Σατράπου πρὸς ἐναντίους σοῖσιν ἦν καὶ ἄσκεπτον. τὸ γοῦν κυκλωθῆναι παρὰ τὴν ἀρχὴν καταδείσας, καὶ τὸν Νεῖλον διὰ τοῦ-

tanquam ex specula, praeclarae victoriae spectator cum esset, nuntiis dimissis ad eos, qui insequabantur, ut a caede abstinere, edixit; sed vivos, quos possent, caperent & adducerent, & ante omnes Oroondatem: quemadmodum & accidit. Expansis enim phalangibus in formam scuti orbicularem Aethiopes, & magna latitudine ordinum in longitudinem utrinque extensa, deinde cornibus conversis, in orbem Persicum exercitum compulerunt, & unam tantum viam ad flumen patentem fugae hostibus reliquerunt. In quod cum multi inciderent, ab equis & falcatis curribus & reliquo tumultu ac multitudine compulsi cum magna trepidatione, cognoverunt, quod stratagemata, quo videbatur esse usus contra hostes Satrapa, fuisset ineptum, & nulla ratione factum. Siquidem cum initio, ne circumdarentur, metueret, &

ἦν καὶ ἄσκεπτον) Excidit voce: *ineptum* & nulla ratione factum. Interpres quo-

το κατὰ νῶτον ποιήσας, ἔλαβεν αὐτῷ τὴν Φυγὴν ἀπο-
 τειχίσας. ἐνταῦθα οὖν καὶ αὐτὸς ἀλίσκεται· καὶ Ἀχαι-
 μένου τοῦ Κυβέλης παιδὸς ἅπαντα ἤδη τὰ κατὰ τὴν
 Μέμφιν πεπυσμένον, καὶ ἀνελεῖν μὲν τὸν Ὀροονδάτην
 παρὰ τὸν Θόρυβον ἐπιβουλεύσαντος, (μετέμελε γὰρ
 αὐτῷ τῶν κατὰ τῆς Ἀρσάκης μηνυμάτων, τῶν ἐλέγ-
 χων προδιεσθαρμένων) τρῶσαι δὲ καιρίαν ἀποτυχόν-
 τος, ὑπέσχε γέ μιν αὐτίκα τὴν δίκην πρὸς τινος τῶν
 Αἰθιοπῶν τόξῳ βληθεὶς, ἀναγνόντος μὲν τὸν Σα-
 τράπην, καὶ περισώζειν, ὡς προστέτακτο, βουλομένου·
 ἀγανακτήσαντος δὲ τὸ ἀδικὸν τοῦ ἐγχειρήματος, εἰ
 τοὺς ἐναντίους τις ὑποφεύγων, χωροῖη κατὰ τῶν Φι-
 λίων, τὸν καιρὸν τῆς τύχης εἰς ἐχθροῦ ἄμυναν ὡς ἐώ-
 κει θηρώμενος.

κα'. Τοῦτον μὲν οὖν ἀχθέντα πρὸς τοῦ ἐλόντος ὁ
 Ὑδάσπης ψυχορραγῶντα θεασάμενος, καὶ πολλῶ

propterea ita instrueret exercitum, ut a tergo Nilus ef-
 fet: non animadvertit, se sibi fugae spatium obstruxisse.
 Ibi igitur & ipse capitur; cum Achaemenes, Cybeles fi-
 lius, qui iam omnia, quae acta fuerant Memphi, audierat,
 in illo tumultu eum dolo interficere conatus esset,
 (poenitebat enim illum eorum, quae de Arface indica-
 verat, argumentis, quibus indicia probare potuisset, sub-
 latis) sed tamen spe frustratus, letale vulnus illi non in-
 tulisset. Is tamen dedit statim poenas, a quodam Aethio-
 pe ex arcu transfixus, qui cognoverat Satrapam, & fer-
 vare, sicut fuerat imperatum, volebat, ac indignabatur
 scelerato facinori, quod quispiam hostes effugiens, rur-
 sus suos aggrediretur, opportunitatem fortunae ad ul-
 tionem inimici observans.

XXI. Hunc igitur adductum ab eo, qui ceperat, Hy-
 daspes deficientem animo conspiciatus, & multo cruore

αίματι φεόμενον, τοῦτο μὲν ἐπαιοιδῆ διὰ τῶν τοῦτο ἔργων πεποικημένων ἐπέσχε. κρίνας δὲ εἰ δύναίτο περισώζειν, ἐπιρρώωνύς τε τοῖς λόγοις, ὦ Βέλτιστε, ἔφη, τὸ μὲν σώζεσθαι σοι, κατ' ἐμὴν ὑπάρξει γνώμην. νικᾶν γὰρ καλὸν τοὺς ἐχθροὺς, ἐστῶτας μὲν ταῖς μάχαις· πεπτωκότας δὲ, ταῖς εὐποιΐαις. τί δ' οὖν βουλόμενος εὕτως ἀπιστος ἀπεδείχθης; ὁ δὲ, Πρὸς σε, ἔφη πιστὸς δὲ πρὸς τὸν ἐμὸν δεσπότην. καὶ ὁ Ὑδασπης, Ὑποπεσῶν τοίνυν, τίνα σαυτῶ τιμαρίαν ὀρίζεις, πάλιν ἠρώτα. Καὶ ὅσπην ἂν, ἔφη, βασιλεὺς ὁ ἐμὸς τῶν σῶν τινα στρατηγῶν φυλάττοντά σοι πίστιν λαβῶν ἀπήτησεν. Οὐκοῦν, ἔφη [ὁ Ὑδασπης,] ἐπήνεσεν ἂν, καὶ δωρησάμενος ἀπέπεμψεν, εἰ βασιλεὺς ἀληθὴς ἐστι, ἀλλὰ μὴ τύραννος, ἐν ἀλλοτρίοις ἐπαίνοις ζῆλον τοῖς ἰδίοις τῶν ὁμοίων κατασκευαζόμενος. ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, πιστὸς μὲν εἶναι λέγεις, ἀσύνητος δὲ καὶ αὐτὸς μὴ ὁμολογή-

manantem, quem quidem facile iis, quae ad hunc usum parata fuerant, inhibuit, cum statuisset fervare, si posset, & confirmasset oratione: Optime, inquit, tibi quidem, ut superstes sis, mea voluntate conceditur. Pulchrum est enim vincere hostes, stantes quidem adhuc, proeliis; collapsos autem, beneficentia. Ceterum quid fuit in causa, quod tam perfidus exstitisti? Ille autem, Erga te, inquit, sed fidus erga meum dominum. Et Hydaspes, Cum igitur succubueris, quam in te ipsum poenam statuis? rursus quaerebat. Quam vero, inquit, rex meus ab aliquo tuorum ducum, qui tibi fidem servant, capto expeteret. Sane, inquit Hydaspes, collaudaret, & cum donis remitteret: siquidem rex verus est, & non tyrannus, & studet, ut sui alienis laudibus incitati, similia exempla aemulari discant. Enimvero, o praeclare, fidum te quidem esse dicis: sed quod imprudens fueris, an non

σειας, πρὸς τσσαύτας μυριάδας [ούτω] παρατόλμως ἀντιταξάμενος; Οὐκ ἦν ἀσύνητος ἴσως, ἀπεκρίνατο, τῆς γνώμης στοχάσασθαι τοῦ βασιλευέντος, μεθ' ἧς ἐκεῖνος πλέον τιμαρεῖται τοὺς ὀπασοῦν ἐν πολέμῳ δειλοὺς, ἢ τιμᾷ τοὺς ἀνδρείους. ἔγνων σὺν ὁμόσε χωρῆσαι πρὸς τὸν κίνδυνον· καὶ ἦτοι μέγα τι κατορθῶσαι καὶ παρὰ δόξαν, εἴα πολλὰ πολέμου καιροὶ κατορθοῦσιν, ἢ διασωθεῖς, εἰ τοῦτο συμβαίνοι, χῶραν ἀπολογίας ὑπολείπεσθαι, ὡς πάντων τῶν ἐπ' ἐμοὶ πεπραγμένων.

κβ'. Τοιαῦτα εἰπὼν, καὶ ἀκούσας ὁ Ὑδάσπης, ἐπῆνει τε, καὶ εἰς τὴν Συήνην εἰσέπεμπεν, ἐπιμεληθῆναι αὐτοῦ παντοίως τοῖς ἱατρεύουσιν ἐπιστείλας. εἰσῆει δὲ καὶ αὐτὸς ἅμα τοῖς ἐπιλέκτοις τοῦ στρατοῦ, πάσης μὲν τῆς πόλεως καὶ διὰ πάσης ἡλικίας προὔπαντῶσης,

ipse fateberis, qui tot myriadibus temerarie te opponere ausus sis? Non eram fortassis imprudens, respondit, in conicienda regia voluntate, qua ille maioribus poenis afficit timidos & ignavos in bellis, quam praemiis fortes ac strenuos. Statui igitur occurrere sponte ipse periculo, & aut aliquod magnum & praeter opinionem edere, sicuti saepe multas occasiones bellum ad rem bene gerendam subministrat; aut servatus saltem, si hoc accidisset, locum excusationi relinquere, tanquam nulla re ex iis, quae in mea potestate fuissent, a me praetermissa.

XXII. Talia cum dixisset, & audisset Hydaspes, colaudabat eum, & Syenen misit, datis mandatis, ut summam diligentiam in illo curando medici adhiberent. Ingrediebatur vero & ipse una cum delectis ex exercitu, tota urbe omnium ordinum & aetatum frequentia illi ob-

ι Κατορθοῦσιν) Verbum hoc forte e vicinia huc illatum. Praetulerim igitur Cod. Xyland. le-
tionem θαυματουργῶσιν, nostro scriptori satis frequentatum v.

στεφάνοις δὲ καὶ ἀνθεσιν Νειλώοις τὴν στρατείαν βαλλούσης, καὶ ταῖς ἐπινικίοις εὐφημίαις τὸν Ὑδάσπην αἰυμνούσης. ἐπεὶ δὲ τειχῶν ἐντὸς εἰσῆλασεν ὥσπερ ἐφ' ἄρματος τοῦ ἐλέφαντος, ὁ μὲν αὐτίκα πρὸς ἱεροῖς ἦν, καὶ Θεραπείας τῶν κρειττόνων χαριστηρίοις, τῶν τε Νειλώων ἥτις γένεσις παρὰ τῶν ἱερέων ἐκπυθνανόμενος, καὶ εἴ τι θαύματος ἢ θαμάματος ἄξιον κατὰ τὴν πόλιν ἐπιδεικνῦναι ἔχουσιν. οἱ δὲ, τὴν τε Φραετιάν τὸ νειλομέτριον ἐδείκνυσαν, τῷ κατὰ τὴν Μέμφιν παραπλήσιον, συννόμῳ μὲν καὶ ξηστῷ λίθῳ κατεσκευασμένον, γραμμαῖς δὲ ἐκ πηχυαίου διαστήματος κεχαραγμένον· εἰς ἃς τὸ ποτάμιον ὕδωρ ὑπὸ γῆς διηθούμενον, καὶ ταῖς γραμμαῖς ἐμπίπτον, τὰς τε αὐξήσεις τοῦ Νείλου καὶ ὑπονοστήσεις τοῖς ἐγχαρίοις διασημαίνει τῷ ἀριθμῷ τῶν σκεπομένων καὶ γυμνουμένων χαραγμάτων, τὸ ποσὸν τῆς πλημμύρας ἢ τῆς λειψυδρίας μετρούμενων. ἐδείκνυσαν δὲ καὶ τοὺς τῶν ὠρονομίων γνώμονας,

viam progressa, & coronas & flores Nili iacente in exercitum, & gratulationibus propter victoriam partam Hydaspem collaudante. Postquam autem intra muros elephanto tanquam curru investus est, statim in res sacras & cultum divinum gratiarum actionis ergo animum intendit: quae esset origo festorum Nili, & si quid admiratione aut spectaculo dignum in urbe ostendere possent, interrogans. Illi autem puteum Nilum mensurantem ostenderunt, similem ei, qui est Memphi, ex secto quidem & polito lapide exstructum, lineas vero ulnae interstitio exculptas continentem: in quem aqua fluviatilis subterraneo meatu impulsam, & in lineas incidens, incrementa Nili & diminutiones indigenis monstrat, numero testorum aut nudatorum characterum, rationem exundationis aut defectus aquae mensurantium. Ostenderunt quo-

ἀσκήσιον κατὰ μεσημβρίαν ὄντας, τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνος
κατὰ τροπὰς θερινὰς ἐν τοῖς περὶ Συήνην εἰς ἀκρίβειαν
κατὰ κορυφὴν ἰσταμένης, καὶ τῷ πανταχόθεν περιφω-
τισμῷ τὴν παρέμπτησιν τῆς σκιάς ἀπελαυνούσης, ὡς
καὶ τῶν φρεάτων τὸ κατὰ βάθος ὕδωρ καταυγάζε-
σθαι διὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ὑδά-
σπης οὐ σφόδρα ὡς ξένα ἐθαύμαζε. συμβαίνει γὰρ
τὰ ἴσα καὶ κατὰ Μερὸν τὴν Αἰθιοπίαν. ὡς δὲ τὴν ἑορ-
τὴν ἐξεθείαζον, ἐπὶ μέγα Νεῖλον αἴροντες, ἰ³ Ὠρόν τε
καὶ τὸν ζεῖδαρον ἀποκαλοῦντες, Αἰγύπτου τε ὅλης, τῆς
μὲν ἄνω σωτήρα, τῆς κάτω δὲ καὶ πατέρα καὶ δημι-
ουργόν, νέαν ἰλὸν δι' ἔτους ἐπάγοντα, καὶ Νεῖλον ἐν-
τεῦθεν ὀνομαζόμενον, τὰς τε ἐτησίους ὥρας φράζοντα,
θερινὴν μὲν ταῖς αὐξήσεσι, μετοπωρινὴν δὲ ταῖς ὑπο-
νοστήσεσι, καὶ τὴν ἑαρινὴν τοῖς τε κατ' αὐτὸν Φουμέ-

que & horoscoporum gnomones, nullam umbram in me-
ridie reddentes; radio solis, stoltitio aestivo Syene ad
amuffim vertici imminente, & lumine undiquaque circum-
fuso, omnem casum umbrae repellente, adeo ut etiam in
puteis aqua in profunditate illuminetur, similem ob cau-
sam. Et haec quidem Hydaspes non valde, quasi pere-
grina, mirabatur. Accidunt enim eadem Meroë Aethio-
pum. At cum festum praedicarent, & Nilum magnis lau-
dibus attollerent, solem, & fertilitatis auctorem appel-
lantes, & Aegypti totius, superioris quidem fervatorem,
inferioris vero patrem & opificem, novum limum quot-
annis advolventem, unde & Nilum Graecis esse ap-
pellatum, & annuas temporis vicissitudines exponentem,
aestivam quidem incremento, autumnalem vero decre-
mento, vernam autem floribus, qui ex ipso enascuntur,

ἰ Ὠρόν τε καὶ τὸν ζεῖδαρον) pter sequentia τὰς τε ἐτησίους ὥρας
Vatic. Ὠροῖόν τε, forte rectius pro- φράζοντα.

νοῖς ἀνθεσι, καὶ ταῖς τῶν κροκοδείλων ὠτοκίαις, καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸν ἐνιαυτὸν ἀντικρὺς εἶναι τὸν Νεῖλον, τοῦτο καὶ τῆς προσηγορίας ἐκβεβαιουμένης τῶν γούν κατὰ τὸννομα στοιχείων εἰς ψήφους μεταλαμβανομένων, πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ τριακόσθαι μονάδες, ὅσαι καὶ τοῦ ἔτους ἡμέραι συναχθῆσονται· φυτῶν δὲ καὶ ἀνθέων καὶ ζώων ιδιότητος, καὶ ἕτερα πλείονα τούτοις προστιθέντων· Ἄλλ' οὐκ Αἰγύπτια ταῦτα, εἶπεν ὁ Ὑδάσπης, ἀλλ' Αἰθιοπικὰ τὰ σεμνολογήματα. τὸν γούν ποταμὸν τοῦτον, εἴτε καὶ καθ' ὑμᾶς θεὸν, καὶ κῦτος ἅπαν τὸ ποτάμιον, ἢ Αἰθίοπων δεῦρο παραπέμπουσα, δικαίως ἂν παρ' ὑμῶν τυγχάνοι σεβάσματος, μήτηρ ὑμῖν γινομένη θεῶν. Καὶ τοιγαροῦν καὶ σέβομεν, ἔφασαν ἱερεῖς, τῶν τε ἄλλων ἔνεκεν, καὶ ὅτι σε σωτῆρα ἡμῖν καὶ θεὸν ἀνέδειξεν.

κγ'. Εὐφόμεους εἶναι προσήκειν τοὺς ἐπαίνους ὁ

& crocodilorum partu; & nihil aliud esse omnino Nilum, quam annum, hoc & appellatione confirmante: literis enim, quae nomine continentur, in calculos distributis, ter centum quinque & sexaginta unitates, quot & dies sunt anni, congregabuntur: denique cum plantarum & florum & animalium proprietates, & alia plura his adderent: Atqui non Aegyptiae sunt hae tam graves, dixit Hydaspes, sed Aethiopiae narrationes. Ceterum cum fluvium hunc, seu vestra opinione Deum, & omnem fluviorum cumulum, Aethiopum terra ad vos deducat, merito a vobis coli debet, quae vobis Deorum mater existat. Et quidem colimus, subiecerunt sacerdotes, cum alias ob causas, tum quod nobis servatorem te & Deum exhibuit.

XXIII. Moderatas debere esse laudes, Hydaspes cum

Ἰδάσπης εἰπὼν, αὐτός τε εἰς τὴν σκηνὴν εἰσελθὼν, τὸ λειπόμενον τῆς ἡμέρας ἑαυτὸν ἀνελάμβανε· τοὺς τε ἐπὶ δόξης Αἰθιοπῶν καὶ τοὺς κατὰ Συήνην ἱερέας εὐωχῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις οὕτω ποιεῖν ἐφῆκε· πολλὰς μὲν ἀγέλας βοῶν, πολλὰς δὲ ποιμένας προβάτων, πλεῖστα δὲ αἰγῶν αἰπόλια καὶ συῶν συβόσια, καὶ οἴνου πλήθος τῶν Συηναίων τῇ στρατείᾳ, τὰ μὲν δῶρον, τὰ δὲ πρὸς ἀγορασίαν παρεχόντων. εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθήμενος ὁ Ἰδάσπης, τὰ τε ὑποζύγια καὶ ἵππους, καὶ ὕλην ἄλλην τὴν ἐν λαφύροις, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν καὶ τῶν κατὰ τὴν μάχην ληφθέντων, τῇ στρατείᾳ διένεμε, τὸ πρὸς ἀξίαν τῶν ἐκάστῳ πεπραγμένων ἀνακρίνων. ὡς δὲ καὶ ὁ ζωγρήσας τὸν Ὀροονδάτην παρῆν, Αἴτησον ὁ βούλει, πρὸς αὐτὸν ἐφῆ ὁ Ἰδάσπης. καὶ ὡς, Οὐδὲν αἰτεῖν θέομαι, βασιλεῦ, εἶπεν· ἀλλ' εἰ καὶ σὺ τοῦτο ἐπικρίνεις, ἔχω τὸ αὐτακρὲς, Ὀροον-

dixisset; & ipse Syenen ingressus, reliquum diei sibi ad recreationem sumfit, cum primoribus Aethiopum & sacerdotibus Syenensium convivium iniens: & reliquis, ut idem facerent, permisit; multa armenta boum, multos greges ovium, & plurimos caprarum & porcorum, & maximum numerum vini, Syenensibus exercitui partim dono dantibus, partim venum exponentibus. Postridie autem sedens pro tribunali excelfo Hydaspes, iumenta, & equos, & reliquam praedam, quae partim in urbe, partim in proelio collecta fuerat, exercitui distribuit, unicuique pro ratione eorum, quae ab eo gesta fuerant, tribuens. Postquam autem & hic, qui ceperat Oroondatem, aderat; Pete quidvis, inquit ad eum Hydaspes. Ille autem, Non opus est, rex, ut quidquam petam, dixit, qui contentus sum futurus eo, quod habeo, si a te mihi adiudicatum fuerit, quod ab Oroondate abstuli: ipsum ve-

δάτου μὲν ἀφελόμενος, αὐτὸν δὲ προστάγματι τῷ σῶ διασωσάμενος. καὶ ἅμα ἐδείκνυε τὸν Ξιφιστήρα τοῦ Σατραπέου λιθοκόλλητόν τε καὶ πολύτιμον, καὶ ἐκ πολλῶν ταλάντων κατεσκευασμένον, ὥστε πολλοὺς τῶν περιεστώτων ἐκβοᾶν, ὑπὲρ ἰδιώτην εἶναι καὶ πλεον βασιλικὸν τὸ κειμήλιον. ἐπιμειδιάσας οὖν ὁ Ὑδάσσης, Καὶ τί ἂν, ἔφη, γένοιτο βασιλικώτερον τοῦ μὴ λεισθῆναι τὴν ἐμὴν μεγαλοψυχίαν τῆς τούτου Φιλοπλουτίας; εἶτα καὶ σώματος ἀλόντος τῷ κρατήσαντι ἔσκυλεύειν ὁ πολέμου δίδωσι νόμος. ὥστε ἀπίτω λαβῶν καὶ παρ' ἡμῶν, ὃ καὶ ἀκόντων ἔσχεν ἂν ραδίως ἀποκρύπτων.

κδ'. Μετὰ τούτον παρήεσαν οἱ τὸν Θεαγένην καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐλόντες· καὶ, ὦ βασιλεῦ, ἔφασαν, ἡμῶν δὲ οὐ χρυσὸς, οὐ λίθοι τὰ λάφυρα, πρᾶγμα κατ' Αἰθιοπίαν εὖωνον, καὶ σωρηδὸν τοῖς βασιλείοις

ro iuxta tuum mandatum fervavi: & simul ostendebat pugionem Satrapae, lapillis distinctum magni pretii, & multorum talentorum sumtu comparatum, ut multi ex circumstantibus exclamarent, privati hominis fortunam excedere, & magis regium thesaurum esse. Arridens igitur Hydaspes, Quid autem, inquit, magis regium esse potest, quam me eam magnitudinem animi conservare, quae huius avaritia non capiatur, & eam despiciat? Deinde & corpus captivi spoliari, victori ius belli concedit. Quamobrem abeat, accipiens id consentientibus nobis, quod vel invitis obtinuisset, haud difficulter absconditum.

XXIV. Post hunc adveniebant hi, qui Theagenem & Charicleam ceperant: &, O rex, dicebant, nostra vero spolia non aurum, neque lapides sunt, quae res in Aethiopia exigui sunt pretii, & acervatim in regis domi-

ἀποκείμενον ἀλλά σοι κόρη καὶ νεανίαν προσαγχοχό-
 τες, ἀδελφοὺς μὲν καὶ Ἕλληνας, μεγέθει δὲ καὶ κάλ-
 λει, μετὰ γε σε, πάντας ἀνθρώπους ὑπερφέροντας,
 ἀξιοῦμεν μὴ ἀμοιρῆσαι τῆς παρά σοι μεγαλοδωρεᾶς.
 Εὖγε, εἶπεν ὁ Ὑδάσπης, ὑπεμνήσατε· καὶ γὰρ ἐν
 παρέργῳ τότε καὶ κατὰ θόρυβον προσαχθέντας ἐβει-
 σάμην. ὥστε ἀγέτω τις ἠκόντων δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν
 αἰχμαλώτων. ἤγοντο οὖν αὐτίκα, δρομαίου τινος ἕξω
 τειχῶν καὶ εἰς τοὺς σκευοφόρους ἀφιγμένου, καὶ τοῖς
 φυλάττουσιν ἄγειν ὡς βασιλέα τὴν ταχίστην εἰπόντος.
 οἱ δὲ μιξέλληνά τινα τῶν φυλάκων, ὅποι τὸ παρὸν
 ἄγοιεν, ἠρώτων. ἐκείνου δὲ εἰπόντος ὡς βασιλεὺς Ὑδά-
 σπης ἐπισκοπεῖ τοὺς αἰχμαλώτους, Θεοὶ σωτῆρες,
 ἀνεβόησαν, ἅμα οἱ νέοι τὸ ὄνομα τοῦ Ὑδάσπου γνω-
 ρίσαντες, εἰς τὴν τε ὥραν μὴ καὶ ἕτερός ἐστιν ὁ βασι-

cillis strata iacent: sed cum tibi virginem & adolescen-
 tem adduxerimus, germanos & Graecos, proceritate &
 forma omnibus hominibus post te antecellentes, peti-
 mus, ut simus participes tuae insignis munificentiae &
 liberalitatis. Opportune, inquit Hydaspes, reduxistis in
 memoriam: etenim tum adductos, obiter & tumultuarie
 contemplatus fueram. Quamobrem adducat eos quis-
 quam: veniant autem & reliqui captivi. Adducebantur
 igitur continuo, cum quidam cursim extra muros ad im-
 pedimenta pervenisset, & custodibus, ut quamprimum
 eos ad regem ducerent, dixisset. At illi quendam ex cu-
 stodibus, qui altero parente Graecus erat, quonam in
 praesentia ducerentur, interrogabant. Cum autem ille
 dixisset, quod rex Hydaspes inspecturus esset captivos;
 Dii servatores! exclamarunt, simulatque nomen Hyda-
 spis cognoverunt iuvenes, cum ad eam usque horam, ne

λεύων ἀμφιβάλλοντες. ὁ οὖν Θεαγένης ἡρέμα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, Ἐρεῖς, ἔφη, δηλονότι, Φιλτάτη, πρὸς βασιλέα τὰ καθ' ἡμᾶς. ἰδοὺ γὰρ καὶ Ὑδάσπης, ὃν πατέρα σοὶ γεγενῆσθαι πρὸς με πολλάκις ἔφραζες. καὶ ἡ Χαρίκλεια, ὦ γλυκύτατε, ἔφη, τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων, μεγάλων δεῖται κατασκευῶν. ὧν γὰρ πολυπλόκους τὰς ἀρχὰς ὁ δαίμων καταβέβληται, τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ τέλη διὰ μακροτέρων συμπεραίνεσθαι. ἄλλως τε καὶ ἂν πολὺς χρόνος συνέχου, ταῦτα εἰς ὄξυν καιρὸν ἀνακαλύπτειν, οὐ λυσιτελές, τοῦ κεφαλαίου καὶ ταῦτα τῆς ὅλης καθ' ἡμᾶς ὑποθέσεως, καὶ ἐξ ἧς ἡ σύμπασα συμπλοκή τε καὶ ἀνεύρεσις ἤρτηται, Περσίνης λέγω μητρὸς τῆς ἐμῆς ἀπολειπομένης. σώζεσθαι δὲ καὶ ταύτην θεῶν βουλήσει πέπυσμεθα. Ἄν οὖν ¹ προθύσῃται τις ἡμᾶς, ὑπολαβῶν ὁ Θεαγένης, ἢ καὶ ὡς αἰχμάλωτον δῶρον παρασχῶν,

alter quispiam regnaret, essent folliciti. Theagenes igitur submisit ad Charicleam: Expones igitur, carissima, regi rationes nostras, siquidem Hydaspes regnat: quem tu patrem tuum fuisse, saepius mihi dixisti. Chariclea vero, O suavissime, inquit, magna negotia magnis indigent apparatusibus. Quorum enim varie intricata initia numen posuit, horum necesse est & fines longioribus ambagibus peragi. Alioquin ea, quae longum tempus conflavit, brevi temporis momento retegere haudquamquam conducit: praefertim capite & fundamento toto, ex quo prorsus hoc negotium & inventio pendet, Persina, inquam, matre mea, absente; quam etiam superstitem esse, Deorum voluntate, audivimus. At si nos immolarit aliquis prius, subiiciens Theagenes, aut tanquam donum captivum dans, facultatem, quo minus in

¹ Προθύσῃται τις) Ita MSS. Pa- & Bas. προσθήσεται, utrumque in- latin. Xyl. At Vatic. προθήσεται, commode.

τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἡμῶν ἄφιξιν ὑποτέμνεται; Μὴ πᾶν
 τούναντίον, ἔφη ἡ Χαρίκλεια. νυνὶ μὲν γὰρ πρὸς τῶν
 Φυλάκων ἀκηκόαμεν πολλάκις ὡς ἱερεῖα τρεφόμεθα
 τοῖς κατὰ Μερὸν θεοῖς ἐναγισθησόμενοι. καὶ θεὸς οὐ-
 δὲν δωρηθῆναι ἡμᾶς ἢ προαναιρεθῆναι καθωσιωμένους ἐξ
 ὑποσχέσεως τοῖς θεοῖς, ἢν παραβηθῆναι ὑπ' ἀνδρῶν
 εὐσέβειαν ἐκτετιμηκότων, οὐ θέμις. εἰ δὲ περιχαρεῖα
 τῶν ὅλων ἐνδόντες προχείρως τὰ καθ' ἡμᾶς ἐξαγορευοί-
 μεν, τῶν καὶ γνωρίζειν ταῦτα καὶ βεβαιῶν δυναμέ-
 νων οὐ παρόντων, μὴ καὶ λάθοιμεν τὸν ἀκούοντα παρο-
 ξύναντες, καὶ πρὸς ὀργὴν τι δικαίως ἐφιστάμενοι,
 χλεύην ἂν οὕτω τύχη καὶ ὕβριν τὸ πρᾶγμα ἡγητομέ-
 νους, εἴ τινες αἰχμάλωτοι καὶ δουλεύειν ἀποκεκληρω-
 μένοι, πεπλασμένοι καὶ ἀπίδανοι καθάπερ ἐκ μηχαν-
 ῆς τῷ βασιλεύοντι παῖδας ἑαυτοὺς εἰσποιούσιν. Ἀλλὰ
 τὰ γνωρίσματα, ἔφη ὁ Θεαγένης, ἂ φέρειν σε οἶδα

Aethiopiam perveniamus, praeciderit? Nihil minus, in-
 quit Chariclea. Nunc enim saepius a custodibus audi-
 vimus, quod alamur victimae, Diis, qui Meroae prae-
 sunt, immolandi. Quamobrem non est, quod metuamus,
 ne aut dono demur, aut ante interimamur, qui sumus
 ex voto Diis consecrati, quod violari a viris pietatis
 studiosissimis fas non est. Enimvero si huic immoderatae
 laetitiae de summa rerum indulgentes, futiliter rationes
 nostras exposuerimus, cum hi, qui & agnoscere haec,
 & auctoritate confirmare possent, non adsint, pericu-
 lum est, ne per incitiam eum, qui haec audiet, exacer-
 bemus, & iratum nobis merito nostro faciamus, pro lu-
 dibrio fortasse & contumelia id habiturum, quod capti-
 vi, & ad serviendum destinati, fictis & minime proba-
 bilibus argumentis tanquam ex composito se regios esse
 liberos simulare audeant. Sed indicia, inquit Theagenes,

καὶ διασώζειν, ὅτι μὴ πλάσμα ἔσμεν, μηδὲ ἀπάτη, συλλήψεται. καὶ ἡ Χαρίκλεια, Τὰ γνωρίσματα, ἔφη, τοῖς γινώσκουσιν αὐτὰ ἢ συνεκβεμένοις ἔστι γνωρίσματα, τοῖς δὲ ἀγνοοῦσιν, ἢ μὴ πάντα γνωρίζειν ἔχουσι, κειμήλια τὴν ἄλλως καὶ ὄρμοι, κλοπῆς ἂν οὕτω τύχη καὶ ληστείας τοῖς Φέρουσιν ὑπόνοιαν προσάπτοντες. εἰ δὲ δὴ τι καὶ γνωρίσειεν ὁ Ὑδάσπης, τίς ὅτι καὶ Περσίνα ἢ δεδωκυῖα, τίς δ' ὅτι καὶ ὡς θυγατρὶ μήτηρ ὁ πείσων ἔνεστι; ἀναντίρρητον γνωρίσμα, Θεάγενης, ἡ μητρῶα Φύσις, ὑφ' ἧς τὸ γεννῶν, περὶ τὸ γεννώμενον ἐκ πρώτης ἐντεύξεως Φιλόστοργον ἀναδέχεται πάθος, ἀπορρήτω συμπαθεία κινούμενον. τοῦτο οὖν προώμεθα, διότι καὶ τὰ ἄλλα γνωρίσματα ἂν πιστὰ Φανείη.

κέ'. Τοιαῦτα διαλεγόμενοι, πλησίον ἤδη τοῦ βασιλέως ἦσαν. συμπάρῃν δὲ ὁ Βαγῶας ἀγόμενος. καὶ περὶ ἧ

quae te accepisse scio & fervare, nobiscum facient, ut non figmento uti, neque fraude videamur. Chariclea autem, Indicia, inquit, iis, qui norunt ea, & exposuerunt, indicia sunt: at iis, qui ignorant, aut non omnia nosse possunt, thesauri inanes & monilia sunt: & fortasse in suspicionem etiam furti & latrocinii eos, qui ferunt, vocant. Atqui, etiamsi quidpiam Hydaspes cognoverit, quisnam est, qui quod Persina dederit, quis denique, quod mater filiae, persuadere possit? Nota, cui contradici non potest, Theagenes, materna natura est: qua fit, ut id, quod genuit, erga sobolem, primo congressu, amoris & commiserationis affectum induat, arcana quadam naturae convenientia permotum. Haecne igitur negligemus & omitemus, in quibus est fitum, ut & cetera credibilia esse videantur?

XXV. Quae cum inter se colloquerentur, iam non procul aberant a rege: aderat autem & Bagoas addu-

παραστάντας εἶδεν ὁ Ὑδάσπης, ἀνήλατο πρὸς βραχὺ τοῦ θρόνου· καὶ, Ἰλήκοιτε θεοὶ, Φήσας, αὐβίς ἐπὶ συνοίᾳς ἑαυτὸν ἤδραζε. τῶν δὲ ἐν τέλει παρεστῶτων, ὅ, τι πεπόνθοι, πυνθανομένων, Τοιαύτην, ἔφη, τετέχθαι μὰ θυγατέρα τήμερον, καὶ εἰς ἀκμὴν τοσαύτην ἤκειν ἀθρόον ὤμην. καὶ τὸ ὄναρ ἐν οὐδεμιᾷ φροντίδι τιθέμενος, νυκτὶ πρὸς τὴν ὁμοίαν τῆς ὀρωμένης ὄψιν ἀνήνεγκα. τῶν δὲ περὶ αὐτὸν εἰπόντων, ὡς φαντασία τις εἶη ψυχῆς τὰ μέλλοντα πολλάκις εἶδωλα προτυπουμένης, ἐν παρέργῳ τότε τὸ ὄφθῆν ποιησάμενος, τίνες καὶ πόθεν εἶεν, ἤρᾳτα. σιωπῶσης δὲ τῆς Χαρικλείας, καὶ τοῦ Θεαγένους εἰπόντος, ὡς ἀδελφοὶ καὶ Ἑλληνες· Εὐγε ἢ Ἑλλὰς, ἔφη, τά τε ἄλλα καλοὺς καὶ γαβροὺς φέρουσα, καὶ γνήσια ἡμῖν καὶ εὐσύμβολα εἰς τὰς ἐπιπικίους θυσίας τὰ ἱερεῖα παρασχῶσα. ἀλλὰ πῶς οὐχὶ καὶ παῖς

Ætus. Postquam autem adstantes vidit Hydaspes, paullulum sese e throno sustulit. Et, Propitii nobis estote, Dii! cum dixisset, rursus cogitabundus sedit. Primoribus autem Persarum, qui adstabant, quid illi accidisset, quaerentibus, Talem, inquit, mihi hodie filiam natam esse, & ad eiusmodi florem subito pervenisse, rebar: cumque nihil omnino somnium antea curassem, nunc simili forma eius, quam videram, admonitus, in illius memoriam redii. His autem, qui circa illum erant, quod imaginatio quaedam esset animae, simulacra futurarum rerum saepius adumbrantis, dicentibus: tum illud visum neglectui habens, qui essent, & unde, quaerebat. Tacente vero Chariclea, & Theagene dicente, quod germani essent, & Graeci: Euge, Graecia! inquit, quae alioquin bonos & praestantes producis, & ingenuas nobis ac faustas victimas ad sacrificia propter victoriam partam celebranda praebuisi. Ceterum cur non & filius mihi in

ἐτέχθη μοὶ κατὰ τὴν ὄψιν, (γελάσας πρὸς τοὺς παρόν-
 τας) εἴτερ τὸν νεανίαν τοῦτον ἀδελφὸν ὄντα τῆς κόρης
 καὶ ὀράσθαι μοι μέλλοντα, προειδωλοποιηθῆναι ὡς
 Φατέ διὰ τῶν ὄνειράτων ἐχρῆν; καὶ ἀποστρέψας τὸν
 λόγον εἰς τὴν Χαρίκλειαν, καὶ τὴν Φωνὴν ἑλληνίζων,
 (σπουδάζεται γὰρ ἡδε ἡ γλῶσσα καὶ παρὰ τοῖς
 Γυμνοσοφισταῖς καὶ βασιλεῦσιν Αἰθιοπῶν) Σὺ δέ,
 ἔφη, ὦ κόρη, τί σιγᾶς, οὐδὲν ἀποκριναμένη πρὸς τὴν
 πύειν; καὶ ἡ Χαρίκλεια, Πρὸς τοῖς βωμοῖς, ἔφη,
 τῶν θεῶν, οἷς ἱερεῖα φυλαττόμενοι συνίεμεν, ἐμέ τε
 καὶ τοὺς ἐμὲ φύοντας γνώσεσθε. Καὶ πῶ γῆς εἰσιν
 αὐτοὶ; πρὸς αὐτὴν ὁ Ὑδάσπης. ἡ δέ, Καὶ πάρεισιν,
 ἔφη, καὶ πάντως ἱερουργουμένοις παρέσσονται. μειδιά-
 σασ αὖν αὐθις ὁ Ὑδάσπης, Ὀνειρώττει τῷ ὄντι, Θε-
 σὶν, ἡ ὄνειρογενὴς αὐτῆ μου θυγάτηρ, ἀπὸ τῆς Ἑλ-
 λάδος κατὰ μέσσην Μερόην τοὺς φύοντας ἀναπεμφθή-

vifione illa natus est, (subridens ad praesentes) siqui-
 dem adolescentis huius, fratris puellae; & a me conspi-
 ciendi, speciem & simulacrum mihi prius in somnis, ut
 dicitis, offerri oportuit? Postea conversa oratione ad
 Charicleam, sermonem Graecum sonans, (est enim in ho-
 nore haec lingua apud Gymnosophistas & reges Ae-
 thiopum): Tu vero, o virgo, quamobrem taces, neque
 quidquam ad interrogationem respondisti? Chariclea au-
 tem. Ad aras, inquit, Deorum, quibus nos victimas af-
 fervari intelligimus, me & meos parentes cognoscetis.
 Porro ubinam terrarum sunt hi? ad illam rursus Hydas-
 pes. Illa vero, Et adsunt, inquit: & omnino, dum im-
 molabimur, aderunt. Arridens igitur iterum Hydaspes,
 Revera, inquit, somniat haec filia, in somnis mihi na-
 ta, imaginans fore, ut ex Graecia in mediam Meroem

σεσθαι Φανταζομένη. οὔτοι μὲν οὖν ἀγέσθωσαν σὺν ἐπιμελείᾳ καὶ ἀφθονίᾳ τῇ συνήθει, τὴν θυσίαν κοσμήσοντες. ἀλλὰ τίς οὗτος ὁ πλησίον εὐνούχῳ προσεικώς; τῶν δὴ τις ὑπηρετουμένων, Εὐνούχος ἀληθῶς, εἶπεν, ὄνομα Βαγῶας, τῶν Ὀροσνδάτου κτῆμα τὸ τιμιώτατον. Ἐπέσθω, ἔφη, καὶ οὗτος οὐχ ἱερεῖον, τῶν δὲ ἱερείων πατέρου τῆς κόρης ταύτης Φύλαξ, πολλῆς διὰ τὴν ὥραν προνοίας δεομένης, ὥστε ἀγνὴν ἡμῖν ἄχρι καιροῦ τῆς θυσίας φυλαχθῆναι. ἔχει τι ¹ ζηλότυπον τὸ εὐνούχων γένος ὧν γὰρ ἀπεστέρηται, τούτων εἰς κάλυμα τοῖς ἄλλοις προβέβληται.

κατ'. Ταῦτα εἰπὼν τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους παριόντας ἐν τάξει, ἐσκόπει τε καὶ ἀνέκρινε τοὺς μὲν δωρούμενος, οὓς δούλους ἐξαρχῆς ἐγνώριζεν ἢ τύχῃ τοὺς δὲ εὖ γεγονότας ἐλευθέρους ἀφίεις. δέκα δὲ νέους, κόρας τε ἰσαριθμούς τῶν ἐν ἀκμῇ καὶ ὥρᾳ διαπρεπόντων

parentes illius transferantur. Hi igitur ducantur cum diligentia & copia solita, sacrificium exornaturi. Ceterum quis hic est prope stans eunucho similis? Eunuchum revera esse, nomine Bagoam, quidam ex ministris respondit. Sequatur & hic, inquit, non tanquam victima, sed tanquam alterius victimae, virginis huius custos, ut nobis casta usque ad tempus sacrificii conservetur. Habet quiddam zelotypum eunuchorum genus: quibus est enim ipsum privatum, ad haec aliis prohibenda obiicitur.

XXVI. Haec cum dixisset, alios captivos ordine advenientes circumspiciebat, & recensabat: quosdam dono dans, quos servos etiam initio fuisse ostendebat fortuna; bono autem genere natos, liberos dimittens. Decem utique juvenes electos, & totidem virgines aetatis

¹ Ζηλότυπον) Post hanc vocem Xyl. Vatic. & Taur. inserunt ἔμφυτον, quod ideo a quibusdam de-

letum existimat Dorvill. ad Char. p. 635, quod eunuchi non nascantur, sed fiant.

ἐπιλεξάμενος, ἅμα τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην, ἐφ' ὁμοίαν τὴν χρεῖαν ἀνάγεσθαι προσέτατε. τοῖς τε ἄλλοις ἅπασι ὧν ἕκαστος ἐδεῖτο χρηματίσας, τέλος πρὸς τὸν Ὀροονδάτην μετάκλητον καὶ Φοράδην ἀχθέντα, Ἐγὼ, ἔφη, τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου συνηρικῶς, ¹ [καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς προφάσεις τῆς ἔχθρας, τὰς τε Φίλας καὶ τὰ σμαραγδια μέταλλα ὑπ' ἑμαυτῶ πεπονημένους] οὐ πάσχω τὸ τῶν πολλῶν πάθος, οὐδὲ ἐπεξάγω τὴν τύχην πρὸς πλεονεξίαν, οὐδὲ εἰς ἀπειρον ἐκτείνω τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν νίκην, ἀλλ' ὅροις ἀρκούμαι οἷς ἔθετο ἐξαρχῆς ἡ φύσις, τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας τοῖς καταράκταις ἀποκρίνασα. ὥστε ἔχων δι' αὐτὴν κατῆλθον, ἀνεμι σέβων τὸ δίκαιον. σὺ δὲ εἰ περιγένοιο, τῶν ἐξαρχῆς σατράπευε, καὶ ἐπίστελλε πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν, ὡς ἀδελφὸς ὁ σὸς Ὑδάσπης, τῇ μὲν χειρὶ κεκράτηκε,

flore & forma excellentes, una cum Theagene ad eundem usum duci iussit. Denique aliis de iis, quorum quisque indigebat, responsis datis: postremo ad Oroondatem accersitum, & in lectica adductum, Ego, inquit, cum ea, quae fuerunt belli causae, obtinuerim, haud ita sum affectus animo, ut plerique. Non abutor fortuna, ad cupiditatem plus prae ceteris habendi; neque in immensum prolato imperium, propter victoriam: sed contentus sum finibus, quos initio natura posuit, Aegyptum ab Aethiopia cataractis discernens. Quamobrem cum ea obtinuerim, quorum causa descendi, revertor colens aequitatem. Tu vero, si superstes manseris, esto satrapa eorum, quorum & antea fuisti: & significa Persarum regi, quod frater tuus Hydaspes manu quidem vicit,

¹ Καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς προφάσεις -- αἰτίας τοῦ πολέμου συνηρικῶς, prae-
πεπονημένους) Haec e tribus Codd. se ferunt speciem: nisi ab ipso
Commelin. supplevit. In Bas. de- Heliodoro perspicuitatis causa il-
funt; rectius forte. Manifestam la addita existimes.
enim interpretamenti super. τὰς

τῆ δὲ γνώμῃ πάντα σοὶ τὰ σὰ μεθήκε, Οἰλίαν [τε] πρὸς σε βουλόμενος, (ἀσπαζόμενος χρημάτων ἐν ἀνδρώποισι τὸ κάλλιστον) καὶ μάχην [εἰ] εἰσαῦθις ἄρχοιο, μὴ παραιτούμενος. Συηναίοις δὲ τῷσδε, τοὺς τεταγμένους Cόρους εἰς δέκα ἐτῶν αὐτὸς τε ἀφήμι, καὶ σοι παιεῖν οὕτως ἐντέλλομαι.

κζ'. Τούτων εἰρημένων, ὑπὸ μὲν τῶν παρόντων ἀστῶν τε ὁμοίως καὶ στρατιωτῶν, εὐθημία τε ἤρθη καὶ κρότος ἐπὶ πλεῖστον ἐξάκουστος. ὁ δὲ Ὀροονδάτης τὴν χεῖρα προτείνας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐπὶ θατέραν παραλλάξας, κύψας προσεκύνησε, πρᾶγμα οὐ νενομισμένον παρὰ Πέρσαις, βασιλέα ἕτερον τούτῳ τῷ τρόπῳ θεραπεύειν. καὶ, ὦ παρόντες, οὐ δοκῶ μοι, εἶφῃ, παραβαίνειν τὸ πάτριον εἰς βασιλέα τὸν σατραπείαν μοι δωρούμενον, οὐδὲ παρανομεῖν, τὸν ἐνομώτατον ἀνθρώπων προσκυνῶν,

animi autem moderatione omnia tua tibi dimisit, amicitiam, quae illi est tecum, retinere cupiens, (qua, ut re inter homines pulcherrima, inprimis delectatur) & tamen pugnam, si rursus quidpiam inceperis, non detrectans. Syenaeis vero his tributa, quae alioqui pendere solent, & ipse in decennium dimitto, &, ut tu idem facias, impero.

XXVII. His dictis, a praesentibus quidem civibus, perinde ac militibus, gratulatoriae voces & plausus, qui longe exaudiri poterat, est sublatus: Oroondates autem manibus protensis, & dextra in alteram permutatim transposita, inclinatus adoravit, cum sit res inusitata Persis, regem alterum hoc modo venerari. Et, O vos, qui adestis, inquit: non videor mihi violare patria instituta erga regem, eum, qui mihi satrapiam donavit, adorans; neque inique agere, aequissimo omnium hominum id

ἀναιρεῖν μὲν δυνάμενον, τὸ εἶναι δὲ Φιλανθρωπεύομενον,
καὶ δεσπόζειν μὲν κεκληρωμένον, σατραπεύειν δὲ μοι
παρεχόμενον. ἐφ' οἷς, εἰ μὲν περισωθείην, Αἰθίοψι τε
καὶ Πέρσαις, εἰρήνην ἐγγυῶμαι βαβείαν, καὶ Φιλίαν
αἰδίδιον, καὶ Συηναίοις τὰ προστεταγμένα ἐμπεδώσειν.
εἰ δέ τι πάθοιμι, θεοὶ, τῶν εἰς ἐμὲ καλῶν Ὑδάσπην
τε, καὶ οἶκον τοῦ Ὑδάσπου καὶ γένος ἀμείβοιντο.

praeftans, qui mei interimendi potestatem habet, vitam
autem mihi clementia singulari largitur, cumque illi ius
dominandi competat, mihi, ut sim satrapa, concedit. Pro-
pter quae, siquidem fuero superstes, Aethiopibus & Per-
sis spondeo, me pacem diuturnam & amicitiam sempiter-
nam, Syenaeis autem, quae sunt imperata, praestitu-
rum. Si vero quid mihi acciderit, Dii pro beneficiis
in me collatis, Hydaspem, & domum Hydaspis, ac ge-
nus remunerentur.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΤΑ μὲν δὴ κατὰ τὴν Συήνην ἐπὶ τοσόνδε πραχθέν-
τα εἰρήσθω, παρὰ τοσοῦτον μὲν ἐλθοῦσαν κινδύνου,
πρὸς τοσαύτην δὲ εὐπάθειαν ἀβρόον δι' εὐνομίαν ἀνδρὸς
¹ μεταβαλοῦσαν. ὁ δὲ Ὑδάσπης τὸ πολὺ τοῦ στρα-
τοῦ προεκπέμψας, καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν ἐξή-
λαυε, πάντων μὲν Συηναίων, πάντων δὲ Περσῶν

HELIODORI
AETHIOPICORUM
LIBER DECIMUS.

DE his igitur, quae Syene gesta sunt, haecenus di-
ctum sit: quae cum in tantum periculum venisset, re-
pente rursus eiusmodi beneficium, unius viri clementia
& aequitate, consecuta est. Hydaspes autem, magna par-
te exercitus praemissa, ipse quoque in Aethiopiam pro-
ficiscebatur: Syenacis omnibus, & Persis, longissime cum

¹ Μεταβαλοῦσαν) Ita Vatica- ταλαβοῦσαν, Palatinus & ed. Bas-
nus. Μεταβάλλουσαν Xyland. Me- male.

ἄχρι πλείστου σὺν εὐθημίαις προπεμπόντων. τὰ μὲν οὖν πρῶτα ἐχώρει τῆς ὄχθης ἀεὶ τοῦ Νείλου καὶ παραποταμίαις ἐχόμενος. ἐπεὶ δὲ εἰς τοὺς Καταρράκτας ἀφίκετο, θύσας τῷ Νείλῳ καὶ θεοῖς ἐνορίοις, ἐκτραπείς, τῆς μεσογαίας μᾶλλον εἶχετο· καὶ εἰς τὰς Φίλας ἔλθων, ἡμέρας μὲν πού δύο διαναπαύει τὸν στρατόν· αὐτῷ δὲ τὸ πολὺ τοῦ πλήθους προαποστείλας, προεκπέμφας δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, αὐτὸς ἐπιμείνας, τὰ τε τείχη τῆς πόλεως ὠχύρωσε, καὶ Φρουρὰν ἐγκαταστήσας, ἐξώρμησε. δύο δὲ ἵππεας ἐπιλέξας, οὓς ἔδει προλαβόντας καὶ κατὰ πόλιν ἢ κώμην τοὺς ἵππους ἀμείβοντας σὺν τάχει τὸ προστεταγμένον ἀνύειν, ἐπιστέλλει τοῖς κατὰ Μερὸν, τὴν νίκην εὐαγγελιζόμενος.

β'. Πρὸς μὲν τοὺς σοφοὺς (οἱ Γυμνοσοφισταὶ κέκληνται, συνέδροί τε καὶ σύμβουλοι τῶν πρακτέων τῷ βασιλεῖ γιγνομένοι) τοιάδε· ΤΩΙ ΘΕΙΟΤΑΤΩΙ

gratulationibus ac votis pro illius salute, eum prosequentibus. Primum igitur iter faciebat, semper Nili ripas & vicina loca fluvio tenens. Postquam autem Cataractas pervenit, sacrificiis factis Nilo, & Diis finium praesidiis, deflectens magis per mediterraneam iter tendebat regionem. Et cum Philas venisset, duos fere dies exercitui ad quietem & recollendas vires tribuit. Rursum autem multitudine vulgi praemissa, ipse commoratus urbis moenia firmavit, & praesidium imposuit. Hoc facto, egressus, duos equites delectos, quos oportebat ipsius adventum antevertere, & equis in urbibus & pagis permutandis, celeriter imperata conficere, mittit cum literis ad eos, qui erant Mercae, victoriam nuntians.

II. Ad sapientes quidem, qui Gymnosophistae appellantur, & afflores consilii regii sunt, tales dans :

ΣΥΝΕΔΡΙΩΙ, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΥΔΑΣΠΗΣ. Τὴν νίκην ὑμῶν τὴν κατὰ Περσῶν εὐαγγελίζομαι, οὐκ ἀλαζονευόμενος τὸ κατόρθωμα· τὸ γὰρ ὀξύρροπον τῆς τύχης ἰλάσκομαι· ἀλλὰ τὴν προφητείαν ἡμῶν, αἰεὶ τε καὶ τὸ παρὸν ἐπαληθεύουσιν, τῷ γράμματι προσδεξιόμενος. ἤκειν οὖν ὑμᾶς εἰς τὸν εἰωθότα τόπον καὶ παρακαλῶ, καὶ δυσωπῶ, τὰς εὐχαριστηρίους τῶν ἐπινικίων θυσίας εὐαγεστέρας, τῇ παρουσίᾳ τῷ κοινῷ τῶν Αἰθιοπῶν ἀποθανόντων. πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα Περσίναν οὕτω. Νικᾶν ἡμᾶς ἴσθι, καὶ, ὃ πρότερόν ἐστι παρὰ σοι, σώζεσθαι. πολυτελεῖς δὴ τὰς χαριστηρίους ἡμῖν πομπάς τε καὶ θυσίας εὐτρέπιζε, καὶ τοὺς σοφοὺς ἅμα τοῖς παρ' ἡμῶν ἐπεσταλμένοις συμπαρακαλέσασα, εἰς τὴν ἀθιερωμένην τοῖς πατρίοις ἡμῶν θεοῖς, Ἥλιῳ τε καὶ Σελήνῃ καὶ Διονύσῳ, πρὸ τοῦ ἄστεος ὀργάδα σύσπευδε.

Divinissimo concilio Hydaspes. Victoriā partam de Persis vobis nuntio, non venditans rei bene gestae successum, siquidem Fortunae vices & instabilitatem veneror; sed antistitii dignitatem, cum semper, tum in praesentia veracem, per literas salutans & appellans. Ut igitur veniatis in consuetum locum, & oro, & meo iure impero, sacrificia gratiarum actionis ergo, pro victoria parta, graviora praesentia vestra & conspectu, Aethiopum communi conventui redditari. Ad uxorem autem Persinam eiusmodi: Victores nos esse scito, & quod te proxime attingit, salvos. Quamobrem sumtuosas pompas, & sacrificia, ut grates Diis agamus, praeparato: & sapientes cum literis nostris coram adhortata, in consecratum Diis nostris patriis, Soli, & Lunae, & Baccho, ante urbem campum, una cum illis propera.

1 Ἑμῶν) Βαβ. ἡμῶν. Μοx eadem εὐεργεστέρας, pro εὐαγεστέρας.

γ'. Τούτων κομισθέντων τῶν γραμμάτων, ἡ μὲν Περσίνα, Τοῦτ' ἦν ἄρα, ἔφη, τὸ ἐνύπνιον ὃ κατὰ τὴν νύκτα ταύτην ἐβεάμην· κύειν τέ με οιομένη, καὶ τίτειν ἅμα, καὶ τὸ γενῆβεν εἶναί μου θυγατέρα παραχρῆμα αἰραίαν· διὰ γὰρ τῶν ὠδίνων, ὡς ἔοικε, τὰς κατὰ τὸν πόλεμον ἀγωνίας· διὰ δὲ τῆς θυγατρὸς, τὴν νίκην αἰνιττομένου τοῦ ὀνείρατος. ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐπιόντες τῶν εὐαγγελίων ἐμπλήσατε. καὶ οἱ μὲν πρόδρομοι τὸ προστεταγμένον ἔπραττον· καὶ τὰς τε κεφαλὰς τῶ Νειλώω λωτῶ καταστέψαντες, καὶ Φοινίκων πτόρθους ταῖς χερσὶ κατασεύοντες, τὰ ἐπισημότερα τῆς πόλεως καθιππεύοντο, τὴν νίκην καὶ μόνω τῷ σχήματι δημοσιεύοντες. ἐμπέπληστο γοῦν αὐτίκα χαρᾶς ἡ Μερρόη, νύκτωρ τε καὶ μεθημέραν χοροὺς καὶ θυσίας κατὰ γένη, καὶ ἀγυῖας καὶ Φατρίας τοῖς θεοῖς ἀναγόντων, καὶ τὰ τεμένη¹ καταστεφόντων, οὐκ ἐπὶ τῇ νίκῃ

III. His literis allatis, Perfina continuo, Nimirum id erat, inquit, somnii, quod hac nocte videbam, gravidam me esse putans, & parere simul, & editum foetum esse meam filiam repente florenti aetate: per dolores, ut videtur, belli certamina; per filiam vero, victoriam, significante somnio. Ceterum urbem obeuntes, laetis nuntiis implete. Et praecursores quidem id, quod imperatum fuerat, faciebant, capitibus Niloo loto redimitis: & ramos palmarum, quos manibus tenebant, concutientes & ostentantes, per praecipuas partes urbis & magis conspicuas equis vehebantur, famam de victoria vel solo habitu & figura corporis pervulgantes. Impleta igitur erat repente laetitia Meroë, cum noctu & interdium coetus & sacrificia in singulis familiis, & vicis, ac tribubus, Diis celebrarent, ac delubra frequentarent; non

¹ Καταστεφόντων) Basil. καταστρεφόντων, perperam.

τοσούτον, ὅσον ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῇ τοῦ Ὑδάσπου θυμη-
δούντων, ἀνδρὸς δι' εὐνομίαν τε ἅμα καὶ τὸ πρὸς τοὺς
ὑπηκόους ἰλεῶν τε καὶ ἡμερον, πατρικόν τινα ἔρωτα
τοῖς δῆμοις ἐνστάζαντος.

δ'. Ἡ δὲ Περσίνα, βοῶν τε ἀγέλας καὶ ἵππων
καὶ προβάτων, ἰ ὀρύγων τε καὶ γρυπῶν, καὶ ἄλλων
ζῶων παντοίων εἰς τὴν περαιῖαν ὀργάδα προπέμφασα,
(τὰ μὲν, ὥστε ἐξ ἐκάστου γένους ἑκατόμβην εἰς τὴν
θυσίαν εὐτρεπίσθαι, τὰ δὲ, ὥστε εἰς εὐωχίαν εἶναι
τοῖς δῆμοις,) τέλος καὶ παρὰ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς
ἐλθοῦσα, εἶκησιν τὸ Πανίον πεπονημένους, τό τε παρὰ
τοῦ Ὑδάσπου γράμμα ἐνεχείριζε, καὶ συμπαρακάλει
πεισθῆναί τε ἀξιῶντι τῷ βασιλεῖ, καὶ δοῦναι καὶ
αὐτῇ τὸ μέρος τὴν χάριν, κόσμον τῆς πανηγύρεως τῇ

perinde in victoria, ut in salute Hydaspis, acquiescen-
tes, quod is vir aequitate simul & clementia in subditos,
ac lenitate, eum affectum animis populi, ut illum in pa-
tris loco diligenter, infillaverat.

IV. Persina autem, cum boum greges, & equorum,
& ovium, coturnicum ac gryphorum, & aliorum omnis
generis animantium, in sacrum campum praemisisset, par-
tim ut ex quolibet genere hecatombe ad sacrificium ap-
pararetur, partim ut in usum convivii publici conver-
terentur: ad extremum ad Gymnosophistas veniens, qui
lucum Panis ad habitandum sibi elegerunt, literas ab Hy-
daspe illis tradebat, & adhortabatur, ut postulanti regi
morem gererent, ac sibi quoque ex parte gratificaren-
tur, & conventui publico praesentia sua ornamento es-

Ι Ὀρύγων) Ita omnes libri
praeter Vat. ὀρύγων exhibentem.
Bourdelot. recte inde vidit legen-
dum ὀρύγων, asinorum silvestrium.

Mox pro παντοίων idem Vatic. πα-
τρίων. Sed infra παντοία ζῶα ea-
dem audiunt cap. VI.

Helioid. P. II.

Y.

παρουσία γινομένους. οἱ δὲ, ὀλίγον ἐπιμείναι κελεύσαντες, καὶ εἰς τὸ ἄδυτον παρελθόντες, εὐχέσθαι ὡς ἔθος παρὰ θεῶν τὸ πρακτέον πυθόμενοι, μικρὸν διαλιπόντες, ἐπανῆλθον. καὶ τῶν ἄλλων σιγῶντων, ὁ προκαθηγητῆς τοῦ συνεδρίου Σισιμίθρης, ὦ Περσίνα, ἔλεγεν, ἡμεῖς μὲν ἤξομεν· οἱ θεοὶ γὰρ ἐπιτρέπουσι· θόρυβον δὲ τινα καὶ ταραχὴν προμηνύει τὸ δαιμόνιον, ἐσομένην [μὲν] παρὰ τὰς θυσίας· εἰς ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡδὺ τὸ τέλος καταστρέφουσιν ὡς μέλους μὲν ὑμῶν τοῦ σώματος ἢ μέρος τῆς βασιλείας ἀπολωλὸς, τοῦ πεπρωμένου δὲ, εἰς τὸ ζητούμενον ἀναφαίνοντος. καὶ ἡ Περσίνα, Τά τε Φεβερά, ἔφη, καὶ πάντα τὴν πρὸς τὸ κρεῖττον ἔξει μεταβολὴν, ὑμῶν παρόντων. ἀλλ' ὅταν αἰσθῶμαι προσάγοντα Ἵδασπην, σημανῶ πρὸς ὑμᾶς. Οὐδὲν δεῖ, ἔφη, σημαίνειν, ὁ Σισιμίθρης. ἤξει γὰρ αὐριον ὄρθριος. καὶ τοῦτό σοι γράμμα μηνύσει μι-

fent. Illi autem, cum eam paullulum commorari iussissent, in adytum ingressi precandi causa, & a Diis, quid esset agendum, sciscitati, parva mora interposita redierunt. Atque aliis tacentibus, Sifimithres, qui primas tenebat in concilio, O Persina, dicebat, nos quidem veniemus: Dii enim praecipunt. Ceterum, tumultum quendam & perturbationem fore in sacrificio, numen praemonstrat, sed & hunc in bonum & suavem finem defiturum: quod membrum quoddam vestri corporis, aut pars regni perisset, fatum autem hanc ipsam inquisitam exhiberet. Persina autem, Maxime formidabilia, inquit, planeque omnia in melius mutabuntur, vobis praesentibus. Ego autem cum sensero, Hydaspem advenire, vos certiores faciam. Nihil opus est, inquit Sifimithres, ut nos certiores reddas. Cras enim mane veniet: & hoc ipsum tibi paullo

πρὸν ὕστερον. καὶ ἐγένετο οὕτως. ἄρτι γὰρ ἐπανιούση
 τῇ Περσίῃ, καὶ τοῖς βασιλείοις πλησιαζούσῃ, γράμ-
 μα τοῦ βασιλέως ἰππεὺς ἐνεχείριζε, εἰς τὴν ἐξῆς ἔσε-
 σθαι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ σημαῖνον. κήρυκες οὖν αὐ-
 τῖκα διήγγελλον τὴν γραφὴν, μόνω τῷ ἄρρῆνι γένει
 τὴν ὑπάντησιν ἐπιτρέποντες, γυναῖξί δὲ ἀπαγορεύον-
 τες. ἅτε γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις καὶ Φανωτάτοις θεῶν
 Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ τῆς θυσίας τελουμένης, ἐπι-
 μίγνυσθαι τὸ θῆλυ γένος οὐ νεόμιστο, τοῦ μὴ τινα
 καὶ ἀκούσιον ποτὲ γενέσθαι μολυσμὸν τοῖς ἱερείοις.
 μόνῃ δὲ παρέῖναι γυναικῶν τῇ ἱερείᾳ τῆς Σεληναίας ἐπε-
 τέτραπτο. καὶ ἦν ἡ Περσίνα· τῷ μὲν Ἡλίῳ τοῦ βασι-
 λέως, τῇ Σεληναίᾳ δὲ τῆς βασιλίδος ἐκ νόμου καὶ
 ἔθους ἱερομένων. ἔμελλε δὲ ἄρα ἡ Χαρίκλεια παρέ-
 σσεσθαι τοῖς δρωμένοις, οὐχ ὡς θεωρὸς, ἀλλ' ἱερεῖον
 ἰσομένη τῆς Σεληναίας. ἀκατάσχετος οὖν ἡ ὄρμη κατ-

post literae significabunt. Atque ita accidit. Nam statim
 redeunti Persinae, & regia domicilia proxime accedenti,
 literas regis eques tradebat, postridie adventurum eum
 significantes. Praecones igitur extemplo rumorem de li-
 teris dissipabant, masculis tantum obviam prodeundi fa-
 cultatem dantes, mulieribus autem exitu interdicentes.
 Siquidem, cum mundissimis tantum & lucidissimis Diis,
 Soli & Lunae, sacrificium faciendum esset, misceri fe-
 mineum genus moris non erat, ne aliqua vel invita con-
 taminatio victimis accideret. Soli autem ex mulieribus sa-
 cerdoti Lunae adesse permiffum est. Erat autem Persina:
 quod Solis quidem sacerdotio rex; Lunae autem, regi-
 na, moribus & institutis gentis ornarentur. Affutura au-
 tem erat & Chariclea his, quae agebantur, non tanquam
 spectatrix, sed victima Lunae futura. Ingens igitur im-

ειλήθει τὴν πόλιν· καὶ οὔτε τὴν προηγορευμένην ἡμέραν ἀναμείναντες, ἀφ' ἑσπέρας ἐπεραιῶντο κατὰ τὸν Ἀσταβόρραν ποταμόν· οἱ μὲν κατὰ τὸ ζεύγμα, οἱ δὲ πορθμείοις ἐκ καλάμων πεποιημένοις, ἀ δὴ πλεῖστα καὶ κατὰ πολλὰ μέρη τῆς ὄχθης ἐσάλευε, τοῖς πόρρωτέρω [τῆς] γεφύρας κατοικοῦσιν ἐπιτόμους διακονοῦντα τὰς περαιώσεις· ἔστι δὲ ὄξυδρομάτατα τῆς τε ὕλης ἕνεκα, καὶ ἄχθος πλὴν ὅτι δύο [πρυ] καὶ τρεῖς ἄνδρας οὐκ ἀνεχώμενα. κάλαμος γάρ ἐστι δίχα τετμημένος, καὶ τομὴν ἐκάστην σκάφιον παρεχόμενος.

ε'. Ἡ γὰρ δὴ Μερὸν μητρόπολις οὔσα τῶν Αἰθίοπων, τὰ μὲν ἄλλα ἐστὶ νῆσος τριγωνίζουσα, ποταμοῖς ναυσιπόροις, τῷ τε Νείλῳ καὶ τῷ Ἀσταβόρρα καὶ τῷ Ἀσασόβα περιρρέομένη· τοῦ μὲν κατὰ κορυφὴν ἐμπίπτοντος τοῦ Νείλου, καὶ πρὸς ἑκάτερα σχιζομένου· τῶν ἑτέρων δὲ δυοῖν κατὰ πλευρὰν ἑκατέραν θατέρου παραμειβόντων, καὶ αὐτῶν ἀλλήλοις συμ-

petus & cupiditas incessit urbem, & cum neque indictum diem exspectassent, inde usque a vespera transmittebant Astaboram fluvium, alii per pontem, alii navigiis ex arundine factis, quae plurima & in multis partibus ripae vacillabant, his, qui longius a ponte habitant, compendiosos subministrantes traiectus. Sunt autem celerrima tum propter materiam, tum propter onus, quod non plures, quam duos tresve viros, ferant. Arundo enim in duas partes dissecta, ex qualibet sectione navigiolum praebet ac efficit.

V. Ceterum Meroë metropolis Aethiopum, insula est alioqui triangulari forma, fluvii, quae navibus transiri possunt, Nilo, & Astabora, & Afasoba, circumflua: Nilo quidem in vertice incidente, & in utramque partem fisso; aliis vero duobus in utroque latere se invicem praetereuntibus, & rursus secum coeuntibus, & in unum

πιπτότων, καὶ εἰς ἓνα τὸν Νεῖλον, τό τε ρεῦμα, τοῦ-
νομα ἐκνικωμένων. εὖρος δὲ οὔσα μεγίστη, καὶ ἤπει-
ρον ἐν νήσῳ¹ σοφίζομένη, (τρῖς χιλίους γὰρ τὸ μῆκος,
εὖρος δὲ χιλίους περιγράφεται σταδίοις) ζῶα δὲ παρ-
μεγέθων, τῶν τε ἄλλων καὶ ἐλεφάντων ἐστὶ τροφός·
² καὶ δένδρα πλάπτουσα, ἢ κατ' ἄλλας φέρει ἀγαθῆ.
ἐκτὸς γὰρ ὅτι Φοίνικές τε ὑπερμήκεις, καὶ τὴν βάλ-
λανον³ εὐστομοὶ τε καὶ ὑπέρογκοι, σίτου τε καὶ κρι-
θῶν στάχυες, τὴν μὲν αὖξῃσιν, ὥστε καὶ ἰππέα πάν-
τα καὶ καμηλίτην ἐστὶν ὅτε καλύπτειν τὸν δὲ καρ-
πὸν, ὥστε εἰς τριακόσια τὸ καταβληθὲν ἐκφέρειν. καὶ
τὸν κάλαμον φύει τοιούτον, οἷος εἴρηται.

στ'. Τότε δ' οὖν διὰ πάσης νυκτός, ἄλλοι κατ'
ἄλλο τὸν ποταμὸν διαπεραιωθέντες, προαπαντῶντες

Nilum, alveum & nomen deferentibus. Cum autem late
pateat, & continentem in insula demonstrat, (tribus enim
millibus stadiorum in longitudine, mille autem in latitu-
dine, circumscribitur) animalium insignis magnitudinis,
cum aliorum, tum elephantorum, est altrix: & ut arbo-
res sua sponte fingit, ita aliarum quoque rerum ferax
est. Nam praeterquam quod palmae insigni proceritate,
& palmulis onustae, in ea crescunt, frumenti quoque &
tritici spicae proceritate quidem ea sunt, ut equitem
omnem, interdum & camelo insidentem, occultent: fru-
ctu autem adeo ubere, ut femina terrae mandata, tre-
centuplum ferant: & arundinem procreat, qualis iam
dicta est.

VI. Tunc igitur tota nocte, cum alius alium fluvium
transmisisset, obviam prodeuntes, veluti Deum cum prae-

¹ Σοφίζομένη) Post hoc v. Cod.
Xyl. hoc emblemata exhibet: ὄλον
ἡ εὐδος, ἐὰν ἀκριβῶς ψηφίσῃ, quod e
margine irrepsisse, facile apparet.

vix fanus. Vatic. & Xyl. παραλάτ-
τοντα. Palat. πλατάνους κρείττω, ἢ
κατ' ἄλλας.

³ Εὐστομοὶ) Grati saporis. Bas.
εὐστοχοί· satis ἀστόχως.

² Καὶ δένδρα πλάπτουσα) Locus

καὶ ἴσα καὶ θεῶν εὐφημοῦντες, ἐδεξιούντο τὸν Ὑδάσπην. οὗτοι μὲν δὴ καὶ πορρώτερω· μικρὸν δὲ καὶ πρὸ τῆς ὀργάδος ἐντυχόντες οἱ Γυμνοσοφισταὶ, δεξιάς τε ἐνέβαλλον, καὶ Φιλήμασιν ἠσπάζοντο. μετὰ δὲ τούτους ἡ Περσίνα τοῦ νεῶ τε ἐν προπύλοις καὶ περιβόλων ἐντός. ἀπειθὴ προσπεσόντες τοὺς θεοὺς προσεκύνησαν, καὶ τὰς χαριστηρίους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς νίκης καὶ σωτηρίας ἐτελέσαν, ἐκτὸς περιβόλων ἐλθόντες, ἐπὶ τὴν δημοτελεῖ θυσίαν ἐτρέποντο· κατὰ τὴν προηυτρεπισμένην τῷ πεδίῳ σκηνὴν προκαθίσαντες, ἦν τέσσαρες ἐπλήρουν νεότημητοι κάλαμοι, σχήματος τετραπλεύρου γωνίαν ἐκάστην ἐνὸς καλάμου κίονος δίκην ἐρείδοντος, καὶ κατὰ τὰς ἄκρας εἰς ἀψίδα περιαιγόμενου, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅμα Φοινίκων ἔρνεσι συμπίπτοντος, καὶ τὸ ὑποκείμενον ὄροφούντος. καθ' ἑτέραν δὲ σκηνὴν πλησίον ἔφ' ὑψηλῆς μὲν κρηπίδος, θεῶν τε conis & gratulationibus, Hydaspem excipiebant: hi quidem etiam longius, aliquantum autem ante campum sacrum obviam progressi Gymnosophistae, dextrisque iungebant, & salutabant osculis: post hos vero Persina in vestibulo templi, & intra ambitum. Postquam igitur submissi Deos adorarunt, & precibus gratiarum actionis ergo pro victoria & salute finem fecerunt, egressi ambitu, ad publicum sacrificium convertebantur, in tabernaculo iam antea praeparato confidentes, quod quatuor conficiebant recens praecisae arundines, figura quadrilatera, angulum quemlibet una arundine columnae instar fulciant ac sustinente; in summo autem, in formam testudinis adducta, & cum aliis, additis palmarum ramis, iuncta & connexa, subiectum spatium contegente. In altero autem tabernaculo, proxime super alta basi, Deorum indigena-

ἐγχωρίων ἀγάλματα καὶ ἡρώων εἰκόνας προὔκειντο, Μένμωνός τε καὶ Περσέως καὶ Ἀνδρομέδας, οὓς γενάρχας ἑαυτῶν οἱ βασιλεύοντες Αἰθιοπίων νομίζουσι. χθαρμαλώτεροι δὲ καὶ οἷον ὑπὲρ κορυφῆς τὰ θεῖα πεποιημένοι, κατὰ τῆς δευτερούσης κρηπίδος, οἱ Γυμνοσοφισταὶ ἐπεκάβηντο. τούτων ἐξῆς ὀπλιτῶν Φάλαγξ εἰς τὸν κύκλον περιστοίχιστο, ταῖς ἀσπίσιν ὠρθωμέναις καὶ ἀλλήλων ἐχομέναις ἐπερειδομένη· τό τε πλῆθος ἐξόπισθεν ἀναστέλλουσα, καὶ τὸ μεσεῦον ἀνενόχλητον τοῖς ἱερουργουμένοις παρασκευάζουσα. μικρὰ δὲ [δῆ] προδιαλεχθεὶς πρὸς τὸν δῆμον ὁ Ὑδάσπης, καὶ τὴν τε νίκην καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ κοινῆ καταρρωθέντα καταγγείλας, ἔχεσθαι τῆς θυσίας τοῖς ἱεροποιοῖς ἐκέλευε. τριῶν δῆ βωμῶν τῶν πάντων εἰς ὕψος ἡρμένων, καὶ τῶν μὲν δυοῖν κεχωρισμένων Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ συνεζευγμένων, τοῦ τρίτου δὲ τῷ Διονύσῳ καθ'

rum simulacra, & heroum imagines proponebantur, & Memnonis ac Perfei & Andromedae, quos auctores esse sui generis reges Aethiopum existimant. Inferius autem, & tanquam supra verticem, numinibus collocatis in altera basi, Gymnosophistae fedebant. Hos deinde phalanx militum in orbem stipaverat, scutis erectis ac dentatis innixa, & multitudinem a tergo reprimens, ac medium spatium ab omni tumultu & molestia vacuum sacrificantibus conservans. Enimvero cum pauca praefatus esset ad populum Hydaspes, & victoriam, ac ea, quae pro republica prospere ac feliciter gesta essent, enuntiaffet, ad sacrificium aggredi, iis, ad quos rei divinae faciendae cura pertinebat, imperabat. Porro cum tres arae in altum erectae essent, ac duae quidem peculiariter Soli & Lunae coniunctim, tertia vero Bacchi

ἡρμένων) Minus apte Xyl. ἡρμοσμένων & pro κεχωρισμένων Palat. & Xyl. κεχωρισμένους.

ἕτερον μέρος ἰδιάζοντας· τούτῳ μὲν παντοῖα ζῶα ὑπέσφαττον, διὰ τὸ πάνδημον (οἶμαι) τοῦ Θεοῦ καὶ πᾶσι κεχαρισμένοι· ἐκ ποικίλων τε καὶ παντοίων ἰλασκόμενοι. ἐπὶ δὲ τῶν ἐτέρων, Ἡλίῳ μὲν τέθριππον λευκὸν ¹ [ἐπῆγον, τῷ ταχυτάτῳ Θεῶν, ὡς ἔοικεν, τὸ τάχιστον καθοσιῶντες·] τῇ Σεληναίᾳ δὲ ξυωρίδα βεῶν, διὰ τὸ περιγεῖον, ὡς ἔοικε, τῆς Θεοῦ, τοὺς γηπονίαι συνεργοὺς καθιεροῦντες.

ζ'. Καὶ ἔτι τούτων ὀρωμένων βόησις ἀβρόον ἠγέριετο συμμιγῆς τε καὶ ταραχάδης, καὶ οἶα εἰκὸς ² ὑπὸ πλήθους ἀπείρου ἀνθρώπων συγκλύδων, Τὰ πάτρια τελεῖσθω, τῶν περιεστώτων ἐκβαῶντων, ἢ νενομισμένη θυσία λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τελεῖσθω, αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ πολέμου τοῖς Θεοῖς προσαγέσθωσαν.

in altera parte separatim collocata effret, huic quidem omnis generis animantia mactabant, propter pervulgatam vim, ut existimo, numinis, & omnibus gratificantem, variis & multiplicibus hostiis eum placantes. In aliis vero, Soli quidem quadrigas albas offerebant, Deo omnium velocissimo, id, quod velocissimum est, sacrificantes: Lunae autem iugum boum, propter vicinitatem terrae, agriculturae adiutores, consecrantes.

VII. Cum haec adhuc agerentur, clamor subito est sublatus, mixtus ac turbulentus, qualem consentaneum est multitudinis hominum confertorum existisse, Patria sacra celebrantur! iis, qui circumstant, exclamantibus: moribus & institutis receptum sacrificium deinceps pro gente fiat, primitiae belli deinceps offerantur. Cum igi-

¹ Ἐπῆγον -- καθοσιῶντες) Re- πων συγκλύδων) Ἀπείρου Commel.
stituit haec Commelinus e Co- e libris addidit. Pro συγκλύδων
dicibus: a Bas. absunt. Taur. offert τὴν κλύδων ἀνθρώπων.

² Ὑπὸ πλήθους ἀπείρου ἀνθρώπων Sed doctior altera lectio.

συνεῖς οὖν ὁ Ὑδάσπης, ὅτι τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπιζη-
 τούσιν, ἢ ἐπὶ ταῖς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων νίκαις μό-
 ναις ἐκ τῶν ἀλισκομένων ἐπιτελεῖν εἰώθεσαν, κατατεί-
 σασ τῇ χειρὶ, καὶ αὐτίκα τὸ αἰτούμενον ἔπεσθαι τοῖς
 νεύμασι σημήνας, τοὺς εἰς τοῦτο πάλαι ἀποκεκληρω-
 μένους αἰχμαλώτους ἄγεσθαι προσέταπεν. ἦγοντο
 οὖν οἷτε ἄλλοι, καὶ ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια·
 τῶν τε δεσμῶν λελυμένοι καὶ ¹ κατεσταλμένοι, κατη-
 Φεῖς μὲν, οἷα εἰκὸς, οἱ ἄλλοι· καὶ ὁ Θεαγένης δ' ἐπ'
 ἔλαττον· ἡ Χαρίκλεια δὲ καὶ Φαιδρῶ τῶ προσώπῳ
 καὶ μειδιῶντι, συνεχές τε καὶ ἀτενές εἰς τὴν Περσίναν
 ἀφορῶσα ὥστε κακείνην παθεῖν τι πρὸς τὴν ὄψιν· καὶ
 βύθιον τι στενάξασα, Ὡ ἄνερ, εἶπεν, οἷαν κόρην εἰς τὴν
 θυσίαν ἐπιλέλεξαι, οὐκ οἶδα ἰδοῦσα τοιοῦτον κάλλος·
 ὡς δὲ καὶ εὐγενὴς τὸ βλέμμα· ὡς δὲ καὶ μεγαλόφρων
 πρὸς τὴν τύχην· ὡς δὲ ἐλεεινὴ τῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν

tur intellexisset Hydaspes, quod humanam victimam fla-
 gitarent, quam ex iis tantum, qui in peregrinis bellis
 capti essent, offerre consueverant: manu silentio indi-
 cato, & statim id, quod petebatur, consecuturum esse,
 nutibus significatione data, captivos, qui ad id ipsum iam
 pridem destinati fuerant, duci imperabat. Ducebantur
 igitur cum alii, tum Theagenes & Chariclea, soluti vin-
 culis, & stipari: tristes quidem, ut est consentaneum, alii;
 minus autem Theagenes, at Chariclea laeto vultu ac
 ridenti, perpetuo ac uno obtutu Persinam intuens: ut
 & illa aliquo modo adspectu afficeretur, & vehementius
 ingemiscens, O marite, diceret, qualem virginem ad fa-
 crificium delegisti? Haud scio, an viderim talem formam.
 Quam est generoso & liberali vultu! Quam magno &
 excelso animo fortunam perfert! Quam ob florem aeta-

1 Κατεσταλμένοι) Xyl. & Vat. κατεστημένοι.

ἀκμῆς; εἰ περιεῖναι συνέβαιεν ἡμῖν τὸ ἅπαξ κυθῆν
καὶ κακῶς ἀπολωλὸς θυγάτριον, ἐν ἴσοις που ταύτη
τοῖς ἔτεσιν ἐξητάζετο. ἀλλ' εἶθε γε, ὦ ἄνερ, ἐνῆν πῶς
ἐξελέσθαι τὴν κορην, πολλὴν ἂν ἔσχον παραψυχὴν,
διακονουμένης μοι τοιαύτης. ἴσως δέ που καὶ Ἑλληνίς
ἔστιν ἡ ἀθλία· τὸ γὰρ πρόσωπον, οὐκ Αἰγυπτίας.
Ἑλληνίς μὲν, ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ Ὑδάσπης, καὶ πα-
τέρων οὖς λέξει τὸ παρόν. δεῖξαι γὰρ οὐκ ἂν ἔχοι
ποθὲν· καίτοιγε ἐπήγγελτο. ῥυσθῆναί γε μὴν τῆς
θυσίας ἀδύνατος· καίτοιγε ἐβουλόμην, πεπονθῶς τι
καὶ αὐτὸς, οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ κατελεῶν τὴν κόρην.
ἀλλ' οἶσθ' ὡς ἄρρηνα μὲν τῷ Ἡλίῳ, θήλειαν δὲ τῇ
Σεληναίᾳ καὶ προσάγειν τε καὶ ἱεουργεῖν ὁ νόμος
βούλεται. ταύτης δὴ πρώτης αἰχμαλώτου μοι προσ-
αχθείσης, καὶ εἰς τὴν νῦν θυσίαν ἀποκληρωθείσης,
ἀπαραίτητος ἂν γένοιτο πρὸς τὸ πλῆθος ἢ ὑπέρβεις. ἐν

tis commiseratione sui commovet animum! Si supereffe
contigisset semel ex te conceptam, & male amissam fi-
liolam, propemodum totidem implevisse annos, quot
haec,prehenderetur. Sed utinam liceret, marite, ali-
quo modo liberare hanc: magnam equidem haberem con-
solationem, hac mihi ministrante. Fortassis autem &
Graeca est misera: neque enim est Aegyptiae facies.
Graeca quidem est, inquit, & parentibus nata, quos in
praesentia dicet: neque enim ullo modo ostendere po-
terit, quamvis promiserit. Liberari sane illam a sacri-
ficio impossibile est, quamvis vellem utique, cum & ipse
aliquo modo commovear animo, & miserear puellae.
Sed scis, quod masculinum quidem Soli, feminam autem
Lunae, & offerre & sacrificare lex postulet. Cum autem
haec mihi prima sit adducta captiva, & praesenti sacri-
ficio destinata, omnino excusationis locum non haberet

μόνον ἂν βοηθήσειεν, εἰ τῆς ἐσχάρας ἦν οἴσθαι ἐπι-
 βάσα, μὴ ἀγνεύσασά πως ὀμιλίας τῆς πρὸς ἄνδρας
 ἐλεγχθεῖη· καθαρὰν εἶναι τὴν προσκρομιζομένην τῇ θεῷ,
 καβάπερ οὖν καὶ τὸν Ἥλιω, τοῦ νόμου κελεύοντος·
 ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Διονύσου θυσίας ἀδιαφοροῦντος. ἀλλ'
 ὄρα, εἰ προσομιλήσασά [τω] Φωραθεῖη πρὸς τῆς ἐσχά-
 ρας, μὴ οὐκ εὐπρεπὲς ἦ τὴν τοῖάνδε εἰς τὸν οἶκον εἰσδέ-
 ξασθαι. καὶ ἡ Περσίνα, Φωραθεῖη, ἔσθῃ, καὶ σαθειῖη
 μόνον. αἰχμαλωσία καὶ πόλεμος καὶ τοσοῦτος τῆς
 ἐνεγκούσης ἐξοικισμὸς, ἀνέγκλητον ποιεῖ τὴν προαίρεσιν·
 καὶ πλέον ἐπὶ ταύτης, ἐν τῷ κάλλει τὴν καθ' ἑαυτῆς
 βίαν, εἰ καὶ τι τοιοῦτον ὑπέστη, περιαγούσης.

η'. Καὶ ἔτι τοιαῦτα λεγούσης, καὶ ἅμα ὑποδακρυ-
 ούσης, λανθάνειν τε τοὺς παρόντας πειρωμένης, ἄγε-
 σθαι τὴν ἐσχάραν ὁ Ὑδάσπης ἐκέλευσε. παιδάρια
 τοῖνυν ἀνήβα συλλαβόντες ἐκ τοῦ πλήθους οἱ ὑπηρεταί,

apud multitudinem dilatio. Unum tantum illi adiu-
 mento esse posset, si, postquam focum, ut scis, conscen-
 derit, non se conservasse expertem consuetudinis viro-
 rum deprehensa fuerit: cum lex mundam esse eam, quae
 offertur Deae, ficuti & Soli, iubeat, de Bacchi vero fa-
 crificiis sit indifferens. Ceterum vide, si commercium ha-
 buisse cum viris deprehensa fuerit, ne haud deceat ta-
 lem in aedes recipere. Tum Perfina: Deprehendatur, &
 fervetur tantum. Captivitas, & bellum, & extorris vi-
 ra, a sedibus patriis tam remota, vacuum a culpa facit
 propositum: praecipue in hac, quae cum forma, vim con-
 tra se ipsa, etiam si quid eiusmodi passa sit, circumferat.

VIII. Haec adhuc dicente, & simul illacrimante, ce-
 lareque id eos, qui aderant, conante, afferri focum Hy-
 daspes iussit. Collectis igitur pueris impuberibus ex mul-

(μόνοις γὰρ τοῖς τοιούτοις ἀβλαβῶς θιγγάνειν ἔνεστιν) ἐκόμιζόν τε ἐκ τοῦ νεῶ, καὶ εἰς μέσους προὔτιθεσαν, ἐπιβαίνειν ἕκαστον τῶν αἰχμαλώτων κελεύοντες. τῶν δὲ, ὅστις ἐπιβαίῃ, παραυτίκα τὴν βᾶσιν ἐφλέγετο, οὐδὲ τὴν πρώτην καὶ πρὸς ὀλίγον ἕψαῦσιν ἐνίων ὑποστάντων· χρυσοῖς μὲν ὀβελίσκοις τῆς ἐσχάρας διαπεπλεγμένης, πρὸς τοῦτο δὲ ἐνεργείας τετελεσμένης, ὥστε πάντα τὸν μὴ καθαρὸν, καὶ ἄλλως ἐπιορκῶντα, καταίθειν· τῶν δὲ ἀπεναντίων, ἀλύπως προσέειπαι τὴν βᾶσιν. τούτους μὲν δὴ, τῶ τε Διονύσῳ καὶ ἄλλοις θεοῖς ἀπεκλήρουν, πλὴν δύο που καὶ τριῶν Ἑλληνίδων, αἰ τῆς ἐσχάρας ἐπιβᾶσαι, παρενεύειν ἐγνωρίσθησαν.

Ἰ. Ἐπεὶ δὲ καὶ Θεαγένης ἐπιβᾶς καθαρεύων ἐφαίνετο, θαυμασθεῖς πρὸς ἀπάντων, τά τε ἄλλα τοῦ μεγέθους καὶ κάλλους, καὶ ὅτι περ οὕτως ἀκμαῖος

titudine, ministri (solis enim eiusmodi sine ullo detrimento attingere licet) efferebant e templo, & in medio collocarunt, conscendere quemlibet captivum iubentes. Ac ex his, quicumque conscenderant, statim in planta adurebantur, cum ne primum quidem, & ad exiguum tempus, contactum quidam sustinuisent: aureis quidem verubus foco intertexto, porro ad eam efficaciam elaborato, ut quemlibet immundum, & alioqui eum, qui peierasset, adureret; at e contra eorum, qui secus aetatem egissent, sine ullo detrimento gressum admitteret. Quamobrem hos Baccho & aliis Diis destinabant, praeter duas forte aut tres Graecas, quae cum focum conscendissent, virginitate salva esse deprehensae sunt.

IX. Postquam autem & Theagenes, cum conscendisset, mundus esse apparuit, omnium admiratione exceptus, cum propter proceritatem & pulchritudinem, tum

ἀνήρ, ἀπείρατος εἴη τῶν Ἀφροδίτης, πρὸς τὴν ἡλιακὴν
 ἱερουργίαν ἠτρεπίζετο. καὶ λέγων ἠρέμα πρὸς τὴν Χα-
 ρίκλειαν, Τὰπίχειρα παρ' Αἰθίοψι τῶν καθαρῶς βιούν-
 των τοιάδε; θυσίαι καὶ σφαγαὶ τὰ ἔπαθλα τῶν σω-
 φρονούντων; ἀλλ', ὦ [Οιλτάτη] Χαρίκλεια, τί οὐχὶ
 φράξεις σαυτὴν; ποῖον ἀναμένεις ἔτι καιρὸν, ἢ τὸν, ἕως
 ἂν ἀποδειροτομήσῃ τις; λέγε, ἰκετεύω, καὶ μῆνυε τὴν
 σαυτῆς τύχην· ἴσως μὲν καὶ με περισώσεις, εἴ τις ποτε
 εἴης γνωρισθεῖσα, καὶ ἐξαιτήσασα. εἶδ' ἄρα μὴ ταῦ-
 το, σύ γε μὴν προδήλως διαδράσῃ τὸν κίνδυνον. αὐταρ-
 κες δὲ ταῦτό μοι μαθόντι καὶ τελευτᾶν. ἢ δὲ, Πλησίον
 ὁ ἀγών, εἰπαῦσα, καὶ νῦν ταλαντεύει καθ' ἡμᾶς ἢ
 μοίρα, μηδὲ κελεύσαι τοὺς ἐπιτεταγμένους ἀναμεί-
 νασα, ἐνέδου τε τὸν ἐκ Δελφῶν ἱερὸν χιτῶνα ἐκ περὶ-
 δίου τινὸς ὃ ἐπέφερετο προκομίσασα, χρυσοῦσῃ τε οἷτα
 καὶ ἀκτίσι [κοκκοβαφέσι] κατάπαστον· τὴν τε κόμην

eo, quod vir adeo florenti aetate rerum venerearum
 expers esset, ad Solis sacrificium instruebatur. At ille
 submisit ad Charicleam: Apud Aethiopes praemia mun-
 de viventium sacrificia, & mactationes eorum, qui ca-
 stitatem fervant, brabia? Sed, o mea Chariclea, cur non
 te iam aperis? Quale tempus adhuc exspectas? An illud
 demum, cum aliquis iugulum feriet? Dic, obsecro, &
 indica tuam fortunam. Forsitan & me, quae sis cognita,
 fervabis: sin minus, & tu utique dubio procul pericu-
 lum effugies; quo cognito, vel mori mihi optabile est.
 Illa autem, Prope adest certamen, cum dixisset, & fors
 rationum nostrarum nunc vacillat: ne imperio quidem
 eorum, quibus erat id negotii datum, exspectato, in-
 duit sacram vestem Delphicam, ex quadam farcinula,
 quam secum ferebat, depromptam, intextam auro, &
 radiis cocco tinctis variatam ac refertam. Denique cum

ἀνεῖσα, καὶ οἷον κάτοχος Φανεῖσα, προσέδραμέ τε,
καὶ ἐΦήλατο τῇ ἐσχάρα, καὶ εἰστήκει πολὺν χρόνον
ἀπαθῆς, τῷ τε κάλλει καὶ πλεόν ἐκλάμποντι κατα-
στράπτουσα, περίοπτος ἐΦ' ὑψηλοῦ πᾶσι γεγεννημένη,
καὶ πρὸς τοῦ σχήματος τῆς στολῆς, ἀγάλματι θεοῦ
πλέον, ἢ θνητῆ γυναικὶ προσεικαζομένη. Θάμβος οὖν
ἄμα πάντα κατέσχε. καὶ βοῆν μίαν ἄσημον μὲν
καὶ ἀναρθρον, δηλωτικὴν δὲ τοῦ θαύματος, ἀπηχη-
σάντων, τῶν τε ἄλλων ἀγασθέντες, καὶ πλεόν ὅτι
κάλλος οὕτως ὑπὲρ ἀνθρώπων, καὶ τὸ ὄριον τῆς ἀκμῆς
ἀθικτον ἐγείρει, καὶ ἔχειν ἐνεδείκνυτο σωφροσύνην πλεόν
τῇ ὥρᾳ κοσμούμενον. ἐλύπει μὲν οὖν καὶ ἄλλους τῶν
ἄχλων, ἀρμόδιος τῇ θυσίᾳ Φανεῖσα· καὶ δεισιδαί-
μονοῦντες, ὅμως ἥδιστα ἀν εἶδον ἕκ τινος μηχανῆς περι-
σώθεισαν. πλεόν δὲ ἠνία τὴν Περσίνην, ὥστε καὶ εἰπεῖν
πρὸς τὸν Ὑδάσπην, Ὡς ἀθλία καὶ δυστυχῆς ἡ κόρη

comam solviffet, & tanquam furore afflata vifa effet,
accurrit & infiluit in focum, stetitque longo tempore
illaefa, pulchritudine magis tum etiam relucente reful-
gens, & omnium oculis ex alto exposita, atque a figu-
ra stolae fimalacri Deae magis, quam mortalis mulieris,
fimilis. Stupor igitur omnes cepit: & clamorem unum
obscurum & inarticulatum, admirationis indicem, edi-
derunt, cum alia suspicientes, tum quod formam, plus
quam humanam, & venustatem florentis aetatis inta-
ctam attolleret, ac declararet, se habere pudicitiam for-
ma cumprimis exornatam. Angebat igitur & alios in
turba, quod ad sacrificium aptam & idoneam esse con-
stitiffet: & quamvis superstitione laborarent, libentiffi-
me tamen vidiffent illam aliqua ratione servatam. Ce-
terum magis excruciebat Persinam, ut etiam ad Hyda-
spem diceret: Quam misera & infelix est haec puella,

σὺν πολλῶ καὶ οὐκ εἰς καιρὸν τῇ σωφροσύνῃ σεμνυνο-
μένη, καὶ θάνατον τῶν πολλῶν τούτων ἐπαίνων ἀλ-
λαττομένη. ἀλλὰ τί ἂν γένοιτο, ἔφη, ὧ ἄνερ; ὁ δὲ,
Μάτην, ἔφη, ἐνοχλεῖς, καὶ οἰκτίζη τὴν οὐ σωζομένην·
ἀλλὰ θεοῖς, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς εὐ-
σεως ἀρχῆθεν φυλαττομένην. ἀλλὰ καὶ ἀποστρέψας
τὸν λόγον πρὸς τοὺς Γυμνοσοφιστὰς, Ἄλλ', ὧ σοφώ-
τατοι, ἔφη, πάντων ἠῦτρεπισμένων, τί οὐχὶ κατάρ-
χετε τῶν ἱερῶν; καὶ ὁ Σισιμίθρης, ΕὐΦήμησον, ἀπε-
κρίνατο (ἐλληνίζων, ὥστε μὴ τὸ πλῆθος ἐπαίειν) ἱκα-
νῶς γὰρ καὶ μέχρι τούτων ὄψιν τε καὶ ἀκοὴν ἐχράνθη-
μεν· ἀλλ' ἡμεῖς μὲν εἰς τὸν νεῶν μεταστησόμεθα, θυ-
σίαν οὕτως ἐκβεσμον τὴν δι' ἀνθρώπων οὔτε αὐτοὶ δοκι-
μάζοντες, οὔτε προσίεσθαι τὸ θεῖον νομίζοντες. ὡς εἴθε
γε ἦν καὶ τὰς διὰ τῶν ἄλλων ζώων θυσίας κεκαλύ-
σθαι, μόναις ταῖς δι' εὐχῶν καὶ ἀρωμάτων καὶ ἡμέ-

nequidquam & haud opportune pudicitiam venditans, &
mortem cum hisce multis laudibus commutans! Sed quid-
nam fieret, inquit, o vir? At ille, Frustra, inquit, mo-
lestus es, & misereris eius, quae servari non potest; sed
Diis, ut videtur, propter naturae praestantiam inde us-
que ab initio custoditur. Denique sermone converso ad
Gymnosophistas, Sed, o sapientissimi, inquit, cum omnia
sint parata, cur non rem sacram incipitis? Sismi-
thres autem, Absit, inquit, (Graece loquens, ne multitudo ex-
audiret.) Satis enim iam vel hisce adspectum & auditum
polluimus. Sed nos quidem in templum secedemus, sa-
crificium adeo nefandum, quod humanis victimis con-
stat, neque ipsi probantes, neque Deum admittere exi-
stimantes. Atque utinam licuisset & illa sacrificia, quae
aliarum victimarum mactatione constabant, prohibere,
cum sola, quae precibus & odoramentis fiunt, nostro

τερον ¹ νόον ἀρκουμένων. σὺ δὲ ἐπιμένων, (ἐπάναγκες γὰρ βασιλεῖ καὶ ἀκριτόν ἐστιν ὅτε πλήθους ὀρμὴν θεραπεύειν) ἐπιτέλει τὴν οὐκ εὐαγῆ μὲν ταύτην φύσιν, διὰ δὲ τὸ προκατειληφὸς τοῦ Αἰθιοπικοῦ νόμου πάτριον, ἀπαραίτητον καθαρσίαν εἰσαυθὶς δεησόμενος, ἴσως δὲ καὶ οὐ δεησόμενος. οὐ γὰρ μοι δοκεῖ πρὸς τέλος ἕξειν ἢδε ἢ φύσις, τοῖς τε ἄλλοις ἐκ τοῦ Θεοῦ ² συμβόλοις τεκμαιρομένω, καὶ τῷ περιλάμποντι φωτὶ τοὺς ξένους, ὑπερμαχεῖν τινα τῶν κρειττόνων διασημαίνοντι.

ἰ. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἅμα καὶ τοῖς ἄλλοις συνῆδρις ἀνίστατο, καὶ πρὸς τὴν μετάσθησιν ἐρύθμιζετο. ἀλλ' ἤγε Χαρίκλεια καθήλατο τῆς ἐσχάρας, καὶ προσδραμῶσα προσπίπτει τε τοῖς γόνασι τοῦ Σισιμίθρου, τῶν ὑπηρετῶν παντοίως ἐπεχόντων, καὶ τὴν ἰκεσίαν, παραίτησιν εἶναι τοῦ θανάτου νομιζόντων καὶ,

iudicio sufficiant. Tu vero manens (neque enim in controversiam cadit, quin fit necessarium, ut rex feditionem vulgi sedet) fac hoc immundum quidem sacrificium, ceterum propter inveteratam consuetudinem, ac Aethiopum institutis confirmatam, inexcusabile: ita tamen, ut tibi expiatione postea sit opus futurum, aut etiam non futurum. Neque enim mihi videtur ad finem perventurum esse hoc sacrificium, cum ex aliis, tum ex Deo consultore coniecturam facienti, & lumine circumfuso peregrinis, ac numen aliquod eos defendere significante.

X. Et haec cum dixisset, una cum aliis affessoribus furrexit, & ad secessionem sese apparabat. Tum vero Chariclea desiluit e foco, & accurrens provoluta est ad genua Sifimithris, (ministris omnino prohibentibus, & illum supplicem habitum, deprecationem esse mortis exi-

¹ Νόον ἀρκουμένον) Ita Palat. ² Συμβόλοις) Bas. συμβούλου, νόμον Xyl. Mox Vat. ἀρκουμένους. paullo deterius.

᾽Ω σεΦώτατοι, ἔλεγε, μικρὸν ἐπιμείνατε. δίκη γάρ μοι καὶ κρίσις πρόσκειται πρὸς τοὺς βασιλεύοντας. ὑμᾶς δὲ μόνους καὶ τοῖς τοσούτοις δικάζειν πυνθάνομαι καὶ τὸν περὶ ψυχῆς ἀγῶνά μοι διαιτήσατε. σΦαγιασθῆναι γάρ με θεοῖς οὔτε δυνατόν οὔτε δίκαιον εἶναι μαθήσεσθε. προσήκοντο ἄσμενοι τὰ εἰρημένα. καὶ, ᾽Ω βασιλεῦ, ἔφασαν, ἀκούεις τῆς προκλήσεως καὶ ἂν προϊσχεταὶ ἡ ξένη; γελάσας οὖν ὁ Ὑδάσπης, Καὶ ποία δίκη, Φησὶν, ἢ πόθεν ἐμοὶ καὶ ταύτῃ; προφάσεως δὲ ἐκ ποίας, ἢ ποίων ἴσων ἀναφαινομένη; καὶ ὁ Σισιμίβρης, Αὐτὰ, ἔφη, δηλώσει τὰ λεχθησόμενα. Καὶ οὐκ ἂν δόξειεν, ἔφη, τὸ πρᾶγμα οὐ κρίσις, ἀλλ' ὕβρις, εἰ πρὸς τὴν αἰχμάλωτον, βασιλεὺς ἂν, δικάσομαι; Τὰς ὑπεροχὰς οὐ δυσωπεῖ τὸ δίκαιον, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὸν ὁ Σισιμίβρης· ἀλλ' εἷς ἐστὶν ὁ βασιλεύων ἐν ταῖς κρίσεσιν, ὁ τοῖς εὐλογωτέροις κρατῶν.

stimantibus) &, O sapientissimi, dicebat, paullulum commoramini. Siquidem causa mihi agenda est, & iudicio decertandum cum rege ac regina: vos vero solos etiam tantis ius dicere audio. Adeste igitur, & certaminis de vita estote iudices. Maestari enim me Diis, neque possibile, neque iustum esse cognoscetis. Admiserunt libenter ea, quae dicta fuerunt: &, O rex, dixerunt, audisne provocationem, & ea, quae peregrina praetendit? Ardens igitur Hydaspes, At vero quale iudicium est, inquit, aut unde mihi cum hac? denique qua de causa, quove iure exoritur? Tum Sifimithres: Ea ipsa, quae dicentur, indicabunt. Atqui, num negotium hoc iudicium, & non iniuria potius videbitur, si cum captiva ego, qui sum rex, in iudicium descendero? Fastigia dignitatis non respicit aequitas, respondit Sifimithres: sed is regnat in iudicio, qui probabilioribus vincit rationi-

Ἄλλὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, ἔφη, καὶ οὐ τοὺς ξένους δικάζειν ὑμᾶς τοῖς βασιλεύουσι νόμος ἐφίησι. καὶ ὁ Σισιμίθρης, Οὐ τοῖς προσώποις, ἔφη, μόνον τὰ δίκαια γίνεται ἰσχυρὰ παρὰ τοῖς σώφροσιν, ἀλλὰ τοῖς τρόποις. Δῆλον μὲν, εἶπεν, ὡς οὐδὲν ἐρεῖ σπυδαῖον, ἀλλ' ὅπερ ἴδιον τῶν τελευταῖα κινδυνεύοντων, λόγων ματαίων ἔσται πλάσματα πρὸς ὑπέρβεισιν. λεγέτω δ' οὖν ὅμως, ἐπειδὴ βούλεται Σισιμίθρης.

ια'. Ἡ δὲ Χαρίκλεια καὶ ἄλλως οὔσα εὐθύμος διὰ τὴν προσδοκωμένην τῶν περιστηκότων λύσιν, πλεόν ἐγεγόνει περιχαρῆς, ὡς τοῦ Σισιμίθρου τοῦνομα ὑπήκουσεν· ἦν γὰρ δὴ οὗτος ὁ τὴν ἀρχὴν ἐκτεβεῖσαν ἀνελόμενος, καὶ τῷ Χαρικλεῖ παρακαταθέμενος, ἔτεσι δέκα πρότερον, ὅτε εἰς τοὺς Καταδούπους ἐστάλη τῶν σμαραγδίων μετὰλλων ἕνεκεν ὡς τὸν Ὀροονδάτην πρεσβεύων· τότε μὲν εἰς τῶν πολλῶν Γυμνοσοφιστῶν τυγ-

bus. Ceterum cum indigenis, inquit, & non cum peregrinis, controversias regum iudicandi facultatem vobis lex dat. Sifimithres autem, Non vultu, inquit, tantum & extrinseca specie, iusta apud moderatos ponderantur, sed potius iustitia. Manifestum est quidem, dixit, quod nihil dicit ferii; sed quod iis, qui in extremo versantur periculo, peculiare est, inanium verborum figmenta ad dilationem proferet: attamen dicat, quandoquidem ita Sifimithri placet.

XI. Porro Chariclea, cum alioqui esset fidenti animo, propter liberationem ex circumstantibus periculis, quam exspectabat; tum inprimis exhilarata est, postquam Sifimithris nomen audivit. Is enim erat, qui initio expositam sustulerat, & Charicli tradiderat ante decennium, cum ad Oroondate de smaragdinis fodinis legatus mitteretur. At tum adhuc unus ex vulgo Gymnosophistarum

χάνων, τὸ παρὸν δὲ πρόεδρος ἀναδεδειγμένος. τὴν μὲν οὖν ὄψιν τὰνδρὸς οὐκ ἀνέθερεν ἡ Χαρίκλεια, νέα κομιδῆ καὶ ἑπταέτης χωρισθεῖσα, ταῦνομα δὲ ἀναγνοῦσα, περιχαρῆς ἐγεγόνει πλέον, συνήγορόν τε καὶ σύνεργον ἔσεσθαι πρὸς τὸν ἀναγνωρισμὸν ἐλπίσασα. τὰς δὲ χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνατεῖνασα, καὶ βοῶσα ἐξάκουστον, Ἥλιε, γενάρχα προγόνων ἐμῶν, ἔλεγε, θεοὶ τε ἄλλοι, καὶ γένους ἡμετέρου ἥρωες καθηγέμονες, ὑμεῖς ἐστέ [μοι] μάρτυρες, ὡς οὐδὲν ἐρῶ ψεύδος· ὑμεῖς δὲ καὶ συλλήπτορες εἰς τὴν κρίσιν τὴν νῦν προκειμένην, εἰς ἣν προσόντων μοὶ δικαίων, ἐντεῦθεν ἄρξομαι. ξένους, ὦ βασιλεῦ, ἢ καὶ ἐγχωρίους ἱερουργεῖσθαι κελεύει νόμος; τοῦ δὲ, Ξένους, εἰπόντος· Οὐκοῦν ὦρα σοὶ, ἔφη, ζητεῖν ἑτέρους εἰς τὴν θυσίαν. ἐμὲ γὰρ ἡμεδαπὴν τε καὶ ἐγχώριον εὐρήσεις.

ιβ'. Τοῦ δὲ θαυμάζοντος, καὶ πλάττεσθαι λέ-

erat: ceterum in praesentia praefectus ceterorum declaratus fuerat. Faciem igitur viri non recordabatur Chariclea, cum admodum adolescentula, & annos septem nata, ab illo separata esset: verum nomen agnoscens, magis laetabatur, advocatum illum sibi, & adiutorem ea in parte, ut cognosceretur, fore sperans. Manus igitur in coelum tendens, cum exclamasset ita, ut exaudiri posset, Sol, auctor generis maiorum meorum, dicebat, & alii Dii ac heroës maiores nostri, vos eritis testes, quod nihil falsi dicam: vos quoque auxilio vestro mihi in hoc iudicio aderitis, ad quod cum iustam causam afferam, inde fumam exordium. Peregrinosne rex, an indigenas, mastrari iubes? Hoc vero, Peregrinos, dicente; Quamobrem tempus est, inquit, ut alios ad sacrificium inquiras: nam me & vestratem, ac indigenam reperies.

XII. Hoc autem mirante, & fingere eam dicente; Cha-

γοντος ἡ Χαρίκλεια, Τὰ μικρότερα, ἔφη, θαυμάζεις· τὰ μείζονα δὲ ἔστιν ἕτερα. οὐ γὰρ ἐγχαρίους μόνον, ἀλλὰ καὶ γένους [τοῦ] βασιλείου τὰ πρῶτα καὶ ἐγγύτατα. καὶ αὖθις τοῦ Ὑδάσπου διαπτύοντος ὡς Φληνάφους τοὺς λόγους· Παῦσαι, εἶπεν, ὦ πάτερ, θυγατέρα τὴν σὴν ἐκθαυλίζων. ὁ δὲ βασιλεὺς τοεντεύθεν οὐχ ὑπερορῶν τὰ λεγόμενα μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ ἀγανακτῶν ἐφαίνετο, χλεύην τὸ πρᾶγμα καὶ ὕβριν ποιούμενος. καὶ, ὦ Σισιμίθρη, καὶ οἱ λοιποὶ, ἔλεγεν, ὁρᾶτε οἷα περιέστη τὰ τῆς ἀνεξικακίας; ἢ γὰρ οὐκ ἀντικρυς μανίαν ἢ κόρη νοσεῖ, παρατόλμοις πλάσμασι τὸν θάνατον πειραμένη διάσασθαι; θυγατέρα ἐμὴν ὡσπερ ἐπὶ σκηνῆς ἐξ ἀπόρων ἑαυτὴν, καὶ οἷον ἐκ μηχανῆς ἀναφαίνουσα, τοῦ μηδέποτε, ὡς ἴστε, παίδων γονὴν εὐτυχῆσαντος· ἀπαξ δὲ που μόνον, ὁμοῦ τε ἀκηκόοτος καὶ ἀποβαλόντος. ὥστε ἀγέτω τις, μηδὲ ἐπι-

riclea, Minora, inquit, miraris: sunt autem alia maiora. Neque enim indigenam tantum, sed etiam genus regium in primis, & proxime attingentem. Rurfus Hydaspes contemnente, & averfante verba illa tanquam frivola; Desine, inquit, pater, filiam tuam elevare, & averfari. Tum igitur rex non despicere tantum, sed etiam indignari, ludibrium esse & iniuriam, rem illam ducens: &, O Sifimithre ac reliqui, dicere, quousque tandem abutetur mea nimia patientia? An non plane amentia laborat puella? quae insigni audacia confictis mendaciis, mortem depellere conatur, filiam meam tanquam in scena se esse, desperatione quadam asseverans, & tanquam ex composita machinatione proferens, qui nunquam, ut scitis, in procreatione sobolis successu usus sim, semel tantum simul & audierim & amiserim. Quamobrem ducat

πλέον ἐπινοεῖτω τῇ Φυσίᾳ τὴν ὑπέρθεσιν. Οὐκ ἄξει οὐδείς, ἀνεβόησεν ἡ Χαρίκλεια, τέως ἂν μὴ τοῦτο κελεύωσιν οἱ δικάζοντες. σὺ δὲ ¹ δικάζει τὸ παρὸν, οὐ ψῆ-
 Φον Φέρεις. Ξενοκτονεῖν μὲν ἴσως, ὦ βασιλεῦ, ὁ νόμος ἐπιτρέπει· τεκνοκτονεῖν δὲ οὐθ' οὗτος, οὐθ' ἡ Φύσις [σοὶ],
 πάτερ, ἐφίησι. πατέρα γὰρ σε τήμερον οἱ Θεοὶ καὶ ἀρνούμενον ἀναδείξουσι. πᾶσα δίκη καὶ κρίσις, ὦ βασιλεῦ, δύο τὰς μεγίστας ἀποδείξεις οἶδε, τὰς τε ἐγγράφους πίστεις, καὶ τὰς ἐκ τῶν μαρτύρων βεβαιώσεις. ἄμφω σοὶ, τοῦ θυγάτηρ ὑμετέρα εἶναι, παρέξομαι· μάρτυρα μὲν οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν, ἀλλ' αὐτόν γε δὴ τὸν δικάζοντα προκαλουμένη (μεγίστη δὲ οἱ καὶ τῶ λέγοντι πίστις, ἢ τοῦ διαιτῶντος γνώσις·) γράμματα δὲ [τάδε], τύχης τῆς ἐμῆς καὶ ὑμῶν διηγήματα, προῖσχομένη.

eam aliquis, ne amplius excogitet sacrificio dilationem. Nemo ducet, exclamavit Chariclea, nisi iusserint iudices. Tu vero in praesentia iudicaris, non sententiam fers, neque decernis. Peregrinos quidem, rex, maestare fortasse lex permittit: liberos autem maestare, neque haec, neque natura ipsa, pater, concedit: patrem enim te hodie Dii meum, etiamsi neges, declarabunt. Omnis causa, quae in iudicium venit, rex, duobus maximis & praecipuis argumentis niti consuevit: scilicet probationibus, quae scriptis continentur, & testium confirmationibus. Utrumque tibi, ut filia vestra esse declarer, exhibeo: ad testem quidem non aliquem ex vulgo, sed ipsum iudicem, provocans; (maximum autem ei, qui dicit, ad fidem faciendam adiumentum est, iudicis scientia) scripta vero, meae & vestrae fortunae narrationes proponens.

¹ Δικάζει) Palat. δικάζει, male. Μοχ γναρίσματα Vatic. pro δικάγματα, aequè probe.

ιγ'. Καὶ ἅμα λέγουσα, τὴν συνεκτεθειῶσαν ἑαυτῇ
 ταινίαν ὑπὸ τῆ γαστρὶ Φέρουσα, προὔφερε τε, καὶ
 ἀνειλήσασα, τῇ Περσίνῃ προσεκόμιζεν. ἡ δὲ, ἐπειδὴ τὸ
 πρῶτον εἶδεν, ἀχανής τε καὶ αὔτος ἐγεγόνει, καὶ χρόνον
 ἐπιπλεῖστον τὰ ἐγγεγραμμένα τῇ ταινίᾳ, καὶ τὴν κό-
 ρην αὔθις ἐν μέρει περιεσκόπει, τρόμῳ τε καὶ παλ-
 μῷ συνείχετο, καὶ ἰδρῶτι διερρέετο· χαίρουσα μὲν ἐν οἷς
 εὔρισκεν, ἀμηχανοῦσα δὲ πρὸς τὸ παρ' ἐλπίδας ἀπι-
 στον, δεδοικυῖα δὲ τὴν ἐξ Ἰθάσπου τῶν Φανερομένων
 ὑποψίαν τε καὶ ἀπιστίαν, ἢ καὶ ὀργὴν, ἀν οὕτω τύχη,
 καὶ τιμωρίαν. ὥστε καὶ τὸν Ἰθάσπην ἐνορῶντα εἰς τὸ
 θάμβος καὶ τὴν συνέχουσαν ἀγωνίαν, ὦ γύναι, εἶπεν,
 τί ταῦτα; ἢ τί πέπονθας πρὸς τὴν δεικνυμένην γραφὴν;
 ἡ δὲ, ὦ βασιλεῦ, εἶπε, καὶ δεσπότη καὶ ἄνερ, ἄλλο
 μὲν οὐδὲν ἂν εἴποιμι πλέον, λαβὼν δὲ ἀναγίνωσκε.
 διδάσκαλός σοι πάντων ἡ ταινία γενήσεται. καὶ ἐπι-

XIII. Simulatque haec dixit, illico expositam fecum
 fasciam, quam sub utero gestabat, proferebat, & evo-
 lutam, Persinae offerebat. Illa vero, ut primum vidit,
 stupida & muta reddita est, diuque admodum ea, quae
 erant inscripta fasciae, & puellam vicissim contempla-
 batur, & horrore ac tremore detinebatur, fudoreque
 manabat, gaudens quidem iis, quae comperiebat, an-
 xia vero casu inopinato, & haud facile cuiquam credi-
 bili: denique metuens Hydaspis, si haec patefierent, su-
 spicionem & incredulitatem, aut iram, fortassis etiam
 & poenam: ut & Hydaspes, intuens stuporem, & an-
 gorem animi continuum, O mulier, dixerit, quid hoc
 est? An aliquid tibi accidit ab hac exhibita scriptura?
 Illa autem, O rex, inquit, & domine, ac marite, nihil
 hoc amplius habeo, quod dicam, nisi ut acceptam le-
 gas. Interpretis vice in omnibus fungetur apud te fascia.

δοῦσα, αὐθις ἐσιώπα, κατηφῆσασα. δεξάμενος γοῦν ὁ Ὑδάσπης, καὶ πλησίον παρεῖναι καὶ συνεπιλέγεσθαι τοὺς Γυμνοσοφιστὰς παρακαλέσας, ἐπῆει τὴν γραφὴν, πολλὰ μὲν αὐτὸς θαυμάζων, πολλὰ δὲ καὶ τὸν Σισιμίθρην ἐκπεπληγμένον καὶ μυρίας τροπὰς τῆς διανοίας ἐκ τῶν ὄψεων ἐμφαίνοντα ὄρων, συνεχές τε εἰς τὴν ταινίαν καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἀτενίζοντα. καὶ τέλος, ἐπειδὴ τὴν τε ἔκθεσιν ἐδιδάχθη καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκβέσεως ὁ Ὑδάσπης, Ἄλλ' ὅτι μὲν ἐτέχθη μοὶ κόρη τις, ἔφη, γινώσκω, καὶ ἀποθανοῦσαν τότε πυθόμενος, ὡς δ' αὐτὴ Περσίνη ἔλεγεν, ἐκτεβεῖσθαι νυνὶ μανθάνω. τίς δὲ ὁ ἀνελόμενος, καὶ σώσας, καὶ θρέψας, τίς δὲ ὁ διακομίσας εἰς Αἴγυπτον; οὐκ αἰχμάλωτος εἴληπται; ἢ πόθεν ὅλως ὅτι αὐτὴ ἐκείνη, καὶ μὴ διέφθαρται μὲν τὸ ἐκτεβέν, τοῖς δὲ γνωρίσμασιν ἐπιτυχῶν τίς ἀποκέχρηται τοῖς ἐκ τῆς τύχης; μή τις δαίμων ἡμῖν ἐπι-

Utque tradidit, iterum tacebat tristis. Cum igitur accipisset Hydaspes, & Gymnosophistas, ut accederent, & una legerent, advocasset, recensabat scriptum, multum ipse mirans: Sifimithrem quoque perculsum, & sexcentas mentis mutationes vultu declarantem, ac defixis oculis raeniam & Charicleam adspicientem, intuens. Ad extremum, postquam de expositione, & causa expositionis, edoctus est: Quod quidem mihi puellula quaedam, inquit, nata sit, scio: & cum mortuam esse tum audissem, quemadmodum & ipsa Persina mihi narrabat, expositam esse nunc cognosco. Ceterum quis est, qui illam sustulit, servavit, ac enutrivit? aut quis est, qui transportavit in Aegyptum? An etiam una captus est? Denique unde omnino coniecturam facere licet, quod illa ipsa sit, & non interierit id, quod expositum fuerat; aliquis autem cum incidisset in haec indicia, abu-

παίξει, καὶ ὥσπερ προσωπεῖω τῇ κόρη ταύτῃ περιβείς, ἐντροφᾶ τῇ ἡμετέρῃ περὶ τεκνοποιίαν ἐπιθυμία, καὶ νόθον ἡμῖν ὑποβολιμαῖον εἰσποιεῖ διαδοχὴν; ¹ καθάπερ νέφει τῇ ταινία τὴν ἀλήθειαν ἐπισκιάζων.

ιδ'. Ἐπὶ τούτοις ὁ Σισιμίθρης, Τὰ μὲν πρώτα, ἔφη, τῶν ζητούμενων ἔχει σοὶ λύσιν. ὁ γὰρ ἀνελόμενος ἐκτεθεῖσαν καὶ ἀναθρέψας λάθρα, καὶ εἰς Αἴγυπτον κομίσας ὅτε με πρεσβευτὴν ἔστειλεις, οὗτος ἐγὼ εἰμι. καὶ ὡς οὐ θεμιτὸν ἡμῖν τὸ ψεῦδος, οἶσθα προλαβών. γνωρίζω καὶ τὴν ταινίαν τοῖς βασιλείοις Αἰθιοπίων γράμμασιν ὡς ὀραῖς κεχαραγμένην, καὶ οὐ παρέχουσαν ἀμφοβολίαν ἀλλαχόσε συντετάχθαι. Περσίνης δὲ αὐτοχειρίᾳ κατεστήχθαι παρά σοι μάλιστα γνωρισμένην. ἀλλ' ἦν καὶ ἕτερα συνεκτεθέντα γνωρίσματα,

tatur fortuna, & huic puellae impositis, tanquam persona, illudat nostrae liberorum procreandorum cupiditati, & supposititiam ac adulterinam sobolem nobis in successionem asserat, veritatem hac fascia quasi adumbrans?

XIV. Ad haec Sifimithres, Prima quidem, inquit, eorum, de quibus ambigis, tibi explicari possunt. Ego enim sum, qui expositam sustuli, & clanculum educavi, & in Aegyptum transfuli, quando me legatum eo miserat. Quod autem mentiri nobis fas non sit, ipse iam antea nosti. Agnosco autem & fasciam, regis Aethiopum literis insignitam, neque praebentem ullam ambigendi coniecturam, quod alibi sit composita; cum quod Perfinae manu notata sit, vel a te inprimis cognosci possit. Ceterum erant & alia una exposita indicia, tradita a me

¹ Καθάπερ νέφει -- ἐπισκιάζων) Taurin. habet περισκιάζων cum Optime sic Cod. Taur. apud Dorv. Xyl. Palat. vero utrumque exhibet ἐπιπερισκιάζων. ad Char. p. 343. Obtinebat olim καθάπερ ἔφην, sine sensu. Idem

δεβέντα παρ' ἐμοῦ τῷ γε ὑποδεξαμένῳ τὴν κόρην, ἀνδρὶ Ἑλληνί τε, καὶ ὡς ἐφαίνετο, καλῷ τε καὶ ἀγαθῷ. Σώζεται, ἔφη, ταῦτα, ἡ Χαρίκλεια. καὶ ἅμα ἐπεδείκνυτο τοὺς ὄρμους. πλέον ἢ Περσίνα ἰδοῦσα κατεπλάγη. καὶ πυνθανομένου τοῦ Ὑδάσπου, τίνα ταῦτα εἶη, καὶ εἴ τι πλέον ἔχει ἐκδιδάσκειν, ἀπεκρίνατο οὐδέν, ἢ ὅτι γνωρίζει μὲν, κατ' οἶκον δὲ ταῦτα ἐξετάζειν καλόν. αὐθις οὖν ἀδημονῶν ὁ Ὑδάσπης ἐφαίνετο. καὶ ἡ Χαρίκλεια· Ταῦτα μὲν ἂν εἶη τῆς μητρὸς τὰ γνωρίσματα. σὸν δὲ ἴδιον, ὅδε ὁ δακτύλιος. καὶ ἐδείκνυ τὴν παντάρβην. ἐγνώρισεν ὁ Ὑδάσπης, δεδωκῶς δῶρον τῇ Περσίνῃ παρὰ τὴν μνηστείαν. καὶ, ὦ βελτίστη, ἔφη, τὰ μὲν γνωρίσματα ἐμὰ, σε δὲ ἐμὴν οὔσαν τούτοις κεχρῆσθαι, καὶ μὴ ἄλλως ἐπιτυχοῦσαν, οὐδέπω γνωρίζω. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις, καὶ χροῖα ξένη τῆς Αἰθιοπίδος λαμπρύνει. καὶ ὁ Σισιμίθρης, Λευκὴν, ἔφη,

illi, qui receperat puellam, homini Graeco, & ut videbatur, probo & honesto. Servantur & haec, inquit Chariclea: simulque ostendebat monilia. Quibus visis, Persina magis est exanimata: & quaerente Hydaspes, quaeenam essent? ac si quid praeterea sciret? nihil respondit, praeterquam quod nosset quidem, ceterum domi haec examinare & scrutari optimum esset. Rursus igitur angere, & paene animo deficere Hydaspes videbatur. At Chariclea: Haec quidem sint materna indicia; tuum vero proprium, hic annulus est: ostendebatque pantarben. Cognovit Hydaspes: dederat enim illum dono Persinae, sub desponsationem: & Optima, inquit, indicia quidem mea sunt: ceterum te, ut meam, his usam esse, & non aliquo alio modo ea nasam, nondum agnosco. Nam praeter alia & color peregrinus, & inusitatus in terra Aethiopica, relucet. Sifimithres autem, Alba, inquit, &

καὶ γὰρ τότε ἀνειλόμην, ἣν ἀνειλόμην· ἄλλως τε καὶ τῶν
 ἐτῶν ὁ χρόνος συμβαίνει πρὸς τὴν παρῶσαν τῆς κόρης
 ἡλικίαν, ἑπτακαίδεκά που τῶν πάντων, ταύτη τε καὶ
 τῇ ἐκβέσει πληρουμένων. ἐμοὶ δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ
 βλέμμα προίσταται, καὶ τὸν ὅλον τῆς ὄψεως χαρα-
 κτῆρα, καὶ τὸ ὑπερφύες τῆς ὥρας ὁμολογῶντα τοῖς
 τότε τὰ νυκτὶ Φαινόμενα γνωρίζω. Ταυτὶ μὲν ἄριστα, ὦ
 Σισιμίθρη, πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης, καὶ ὡς ἂν τις ἐκ-
 θυμότερα συνηγορῶν μᾶλλον ἢ δικάζων. ἀλλ' ὅρα μὴ
 μέρος τι λύων, ἕτερον ἀνακινεῖς ἀπόρημα, δεινόν τε καὶ
 σὺδαμῶς ἀπολύσασθαι τὴν ἐμὴν συμβιῶσαν εὐπορον.
 λευκὴν γὰρ, πῶς ἂν Αἰθίοπες ἀμφοτέροι παρὰ τὸ εἰ-
 κὸς ἐτεκνώσαμεν; ὑποβλέψας οὖν ὁ Σισιμίθρης, καὶ
 τι εἰρωνικὸν ὑπομειδιάσας, Σὺ μὲν οὐκ οἶδα, ἔφη, ὅ, τι
 πᾶσχεις, ἀπὸ τοῦ τρόπου τοῦ σοῦ τὸ παρὸν συνηγορίαν

ea fuit, quam sustuli: alioqui & annorum tempus con-
 venit cum praesenti aetate puellae, cum decem & se-
 ptem fere annos haec, & expositionis tempus, impleve-
 rit. Porro & oculorum adspectus mecum facit, & to-
 tam vultus effigiem, ac excellentem formam, quae nunc
 apparet, convenire cum ea, quam tum cernebam, agno-
 sco. Haec quidem optime dixisti, Sifimithre, ad illum
 Hydaspes, & magis, ut aliquis patronus, summum stu-
 dium ad causam afferens, quam iudex. Sed vide, ne ex
 aliqua parte dubitationem eximens, aliam quaestionem
 moveas, cum arduam, tum haud facile coniugem meam
 culpa liberaturam. Qui enim albam, cum simus ambo
 Aethiopes, procreavimus, nequaquam consentaneo ra-
 tioni modo? Limis igitur eum contuitus Sifimithres, &
 ironice subridens, Tibi quidem, inquit, nescio, quid
 accidat, qui ex affectu tuo in praesentia, patrocinium

ἡμῖν ὀνειδίζων, ἣν οὐκ ἂν ἐν Φαύλῳ ποιησαίμην. δικαστὴν γὰρ ὀρίζομεν γνήσιον, τὸν τοῦ δικαίου συνήγορον. τί δὲ οὐχὶ σοὶ μᾶλλον ἢ τῇ κόρῃ συνηγορῶν Φανήσομαι; πατέρα σε σὺν τοῖς θεοῖς ἀναδεικνύς, καὶ ἦν ἐκ σπαργάνων περιέσωσα ὑμῖν θυγατέρα, ταύτην καὶ νῦν ἀνασωζομένην ἐπ' ἀκμῆς, οὐ περιορῶν; ἀλλὰ σὺ μὲν ἂ βούλει γίγνωσκε περὶ ἡμῶν, οὐδένα ὑπόλογον τούτοις ποιοῦμενον. οὐ γὰρ πρὸς τὴν ἐτέρων ἀρέσκειαν βιοῦμεν· τὸ δὲ αὐτὸ καλὸν καὶ γαθὸν ζηλοῦντες ἑαυτοὺς πείθειν ἀγαπῶμεν. τῆς γε μὴν κατὰ τὴν χροίαν ἀπορίας ὀράζει μὲν σοὶ καὶ ἡ ταινία, [τὴν λύσιν ὁμολογούσης] ἐν αὐτῇ ταυτησὶ Περσίνης, ἔσπακέναι τινὰ εἰδωλα καὶ Φαντασίας ὁμοιοτήτων ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς σε ὁμιλίας ὀραμένης. εἰδ' οὖν καὶ ἄλλως πιστώσασθαι βούλει, πρόκειται τὸ ἀρχέτυπον,

nobis, ut probrum, obiicis, quod ego mihi haudquam negligendum esse duco. Iudicem enim legitimum definimus eum, qui aequitatis patronus ac defensor est. Ceterum cur non potius tibi, quam puellae, patrocinari videbor? cum te patrem, Deorum auxilio fretus, declarem: & quam vobis ab incunabilis fervavi filiam, eam & nunc salvam in flore aetatis non despiciam? Sed tu quidem, ut vis, statue, & existima de nobis, qui haec facimus flocci. Neque enim ad aliorum arbitrium vivimus, sed meram honestatem & aequitatem sectantes, nobis ipsi satisfacere cupimus. Quod ad quaestionem de colore attinet, huius explicationem ipsa tibi fascia exponit: Perfinam scilicet attraxisse quaedam simulacra & imaginationes similitudinis in tuo concubitu, ex conspectu Andromedae. Quod si alioqui omnino id comprobari, & fidem tibi fieri vis, ad manum est exemplar

ἐπισκοπεῖν τὴν Ἀνδρομέδαν, ἀπαράλλακτον ἐν τῇ γρα-
Φῇ καὶ ἐν τῇ κόρῃ δεικνυμένην.

ἰε'. Ἐκόμιζον ἀράμενοι τὴν εἰκόνα πρὸς τὰ λεχθέντα
οἱ ὑπηρέται· καὶ πλησίον τῆς Χαρικλείας ἀντεγεύραν-
τες, τοσοῦτον ἐκίνησαν παρὰ πάντων κρότον καὶ θό-
ρυβον, ἄλλων πρὸς ἄλλους, ὅσοι καὶ καταμικρὸν συνίε-
σαν τὰ λεγόμενα καὶ πραττόμενα διαδηλοῦντων, καὶ
πρὸς τὸ ἀπηκριβωμένον τῆς ὁμοιότητος σὺν περιχαρεία
ἐκπλαγέντων ὥστε καὶ τὸν Ὑδάσπην οὐκ ἔτι μὲν
ἀπιστεῖν ἔχειν, ἐφροῦναι δὲ πολὺν χρόνον ὑφ' ἡδονῆς
ἅμα καὶ θαύματος ἐχόμενον. ὁ δὲ Σισιμίθρης, Ἐν ἔτι
λείπεται, ἔφη περὶ βασιλείας γὰρ καὶ τῆς κατ' αὐ-
τὴν γνησίας διαδοχῆς ὁ λόγος, καὶ πρό γε πάντων,
ἀληθείας αὐτῆς. γύμνωσον τὴν ὠλένην, ᾧ κόρη. μέλανι
συνθήματι τὸ ὑπὲρ πῆχυν ἐσπίλωτο. οὐδὲν ἀπρεπὲς
γυμνούμενον, τὸ Φύντων καὶ γένους μαρτύριον. ἐγύμνω-

& archetypus: contemplare Andromedam, quae perinde
in virgine atque in pictura ostenditur, ita ut nullum sit
discrimen.

XV. Afferebant his dictis sublatam imaginem ministri,
& cum eam proxime Charicleam erexissent, tantum ex-
citarunt inter omnes plausum ac tumultum, cum alii aliis,
qui paullulum tantum intellexerant ea, quae dicerentur
& fierent, significarent, & propter exactam & consum-
matam similitudinem, cum quadam laetitia exanimaren-
tur: ut & Hydaspes non amplius diffidere posset, sed
diu staret immotus, laetitia simul & admiratione de-
tentus. Sisimithres autem, Unum adhuc desideratur, in-
quit. De regno enim, & illius legitima successione agitur,
& ante omnia de veritate ipsa. Nuda brachium, virgo: ni-
gra nota pars supra cubitum maculata fuerat. Nihil de-
decoris affert, nudatum parentum & generis testimonium.

σεν αὐτοῖς ἡ Χαρίκλεια τὴν λαϊάν· καὶ ἦν τις ὡσπερ
ἔβενος περιδρομος ἐλέφαντα τὸν βραχίονα μαιίνων.

ιστ'. Οὐκ ἔτι κατεῖχεν ἡ Περσίνα, ἀλλ' ἀθρόον τε
ἀνήλατο τοῦ θρόνου, καὶ προσδραμοῦσα περιέβαλλέ
τε, καὶ περιφῦσα ἐδάκρυνέ τε, καὶ πρὸς τὸ ἀκατάσχε-
τον τῆς χαρᾶς, μυκυθμῶ τινι προσεικὸς ἀνωρέτο·
ὑπερβολὴ γὰρ ἡδονῆς καὶ θρήνον ποτὲ ἀποτίκτειν Φι-
λεῖ·¹ μικρὸν τε ἔφθη συγκατενεχθῆναι τῇ Χαρικλείᾳ.
ὁ δὲ Ὑδάσπης ἡλέει μὲν γυναῖκα ὀδυρομένην ὄρων,
καὶ εἰς συμπάθειαν ἐκάμπτετο τὴν διάνοιαν. τὸ ὄμμα
δὲ οἰονεὶ κέρας ἢ σίδηρον εἰς τὰ ὀρώμενα τείνας, εἰστή-
κει πρὸς τὰς ὠδίνας τῶν δακρύων ἀπομαχόμενος· καὶ
τῆς ψυχῆς αὐτῷ πατρικῶν τε πάθει καὶ ἀνδρείῳ λήμ-
ματι κυματομένης,² [τῆς γνώμης ὑπ' ἀμφοτέρων
στασιαζομένης,] καὶ πρὸς ἑκατέρου καθάπερ ὑπὸ σά-

Nudavit illis Chariclea sinistram, & erat quasi ebenus
quaedam in circuitu brachium tanquam ebur maculans.

XVI. Non amplius sese continuit Persina, sed repente
de throno desiluit, amplexaque lacrimabat: & propter
magnitudinem gaudii, quod reprimere non poterat, mu-
gitus cuiusdam similem eiulatum edebat. Etenim excel-
lencia gaudii etiam luctum interdum gignere solet: pa-
rumque aberat, quin una cum Chariclea collaberetur.
At Hydaspes miserabatur quidem mulierem, cum illam
lugere videret, & ad similem affectum animo flesteba-
tur: ceterum oculis, tanquam cornu aut ferro, in ea, quae
cernebantur, defixis, constiterat, doloribus lacrimarum
repugnans. Cumque ipsi anima, cum patrio affectu, tum
virili spiritu, efferverceret, & in utramque partem tan-

¹ Μικρὸν τε ἔφθη) Recte sic
Palat. Bas. ἔφθη, vitiose.

² Τῆς γνώμης -- στασιαζομένης)

aliquot libri scripti; quae tamen
glossae speciem habere videntur.

Μοχ συγκαταπεπληγμένην editio
Bas.

λου μετασπωμένης, τελευτῶν ἠττήθη τῆς τὰ πάντα νικώσης Φύσεως· καὶ πατὴρ οὐκ εἶναι μόνον ἐπεΐβετο, ἀλλὰ καὶ πάσχειν ὅσα πατὴρ ἠλέγχετο· καὶ τὴν Περσίαν συγκατενεχθεῖσαν τῇ θυγατρὶ καὶ συγκαταπεπλεγμένην ἀνεγείρων, οὐκ ἔλαβε καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐναγκαλιζόμενος, καὶ δακρύων ἐπιρροῇ πατρικῆ πρὸς αὐτὴν σπενδόμενος· οὐ μὴν εἰς τὸ παντελές γε ἐξεκρούσθη τῶν πρακτέων· ἀλλ' ὀλίγον ἐπιστάς, τότε δῆμον κατοπτεύσας ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεινημένον, καὶ πρὸς τὴν σκηνοποιίαν τῆς τύχης ὕψ' ἠδονῆς τε ἅμα καὶ ἐλέου δακρύνοντας, [ἠχὴν τέ τινα θεσπεσίαν ἄχρως αἰθέρος αἶροντας,] καὶ εὔτε κηρύκων σιγὴν ἐπιταπτόντων ἐπαιόντας, [εὔτε τὸ βούλημα τοῦ ταραχου προδήλως ἐκφαίνοντας,] τὴν χεῖρα προτείνας καὶ κατασείων, πρὸς ἡσυχίαν τὸ κλυδώνιον τοῦ δήμου κατέστειλε· καὶ, ὦ παρόντες, ἔλεγεν, οἱ μὲν θεοὶ πατέρα με,

quam fluctu raperetur, ad extremum tamen superatus est a natura, quae vincit omnia: & quod pater effert, non tantum persuaderi sibi patiebatur, sed etiam ita, ut pater, afficiebatur animo: & Perfinam collapsam una cum filia, ac percussam, erigens, visus est etiam Charicleam amplecti, & lacrimarum affluxu, quasi quibusdam libationibus, paternum cum illa foedus facere. Neque tamen omnino excussus est iis, quae agenda fuerant: sed paululum commoratus, & populum conspicatus aequali affectu commotum, & ob fortunae mirificum casum, tanquam in scena exhibitum, prae voluptate simul & commiseratione flentem, & neque praecones silentium imperantes audientem, manu protensa silentium denuntians, commotionem vulgi in tranquillitatem composuit. Et, O vos, qui adestis praesentes, dicebat: me quidem Dii pa-

ὡς ὁρᾶτε καὶ ἀκούετε, πάσης ἐπέκεινα προσδοκίας ἀνέδειξαν· καὶ θυγατὴρ εἶναι μοι ἤδε ἡ κόρη πολλαῖς ταῖς ἀποδείξεσι γνωρίζεται. ἐγὼ δὲ τσαύτην ὑπερβολὴν ποιῶμαι τῆς εἰς ὑμᾶς τε καὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν εὐνοίας, ὥστε μικρὰ φροντίδας καὶ γένους διαδοχῆς καὶ πατρῴας ἀνακλήσεως, ἃ δὴ πάντα μοι διὰ τῆσδε ἔμελλεν ἔσεσθαι, θεοῖς ἱερουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἐπέιγομαι. ὁρῶ μὲν γὰρ ὑμᾶς δακρύνοντας, καὶ ἀνθρώπινόν τι πάθος ἀναδεδειγμένους, καὶ ἐλεοῦντας μὲν τὴν ἀαρτίαν τῆς κόρης, ἐλεοῦντας δὲ καὶ τὴν ἐμὴν μάτην προσδοκῆσαι τῶν γένους διαδοχὴν· ὅμως δ' οὖν ἀνάγκη, καὶ ὑμῶν ἴσως μὴ βουλομένων, τῷ πατρίῳ πείβεσθαι νόμῳ, τῶν ἰδίων λυσιτελῶν, τὸ τῆς πατρίδος ἐπίπροσθεν ποιούμενον. εἰ μὲν γὰρ τοῖς θεοῖς οὕτω φίλον ὥστε παρέχεσθαι τε ἅμα καὶ ἀφαιρεῖσθαι, (τοῦτο γὰρ ἤδη πάλαι τε πέπονθα γεννηθείσης, καὶ πάσχω τὸ

trem, ut videtis & auditis, praeter omnem expectationem declararunt: & quod filia mea sit haec virgo, multis argumentis constat. Ego vero tanta sum erga vos & patriam benevolentia praeditus, ut haud multum curans & generis successionem, & primam appellationem, quae omnia mihi per hanc eventura fuerant, Diis eam sacrificare pro vobis properem. Etsi autem vos lacrimare video, & indicium dare, quod humano quodam affectu commoti fitis, denique miserari puellae immaturam ad moriendum aetatem, miserari quoque meam nequidquam expectatam generis successionem: tamen necesse est, me, vel vobis nolentibus, patrio obtemperare instituto, utilitati patriae potius, quam privatis commodis, consulentem. Et quidem an hoc Diis ita placeat, ut simul praebeant & auferant, (id enim iam pridem expertus sum, cum esset nata: & nunc experior, postquam inventa est)

παρὸν εὐρεθείσης) οὐκ ἔχω λέγειν ὑμῖν δὲ καταλεί-
 πω σκοπεῖν. οὐδ' εἴπερ ἦν ἐξέκτισαν τῆς ἐνεγκούσης
 ἐπὶ πέρατα γῆς ἔσχατα, αὐτῆς δὲ θαυματουργοῦντες
 ἐν αἰχμαλώτῳ τῇ τύχῃ φέροντες ἐνεχειρίσαν, ταύτην
 αὐτοὶ πάλιν ἱερούργουμένην προσδέξονται. καὶ ἦν ὡς πο-
 λέμιον οὐκ ἀνεῖλον, καὶ αἰχμάλωτον γενομένην οὐκ
 ἐλυμηνάμην, ταύτην θυγατέρα φανεῖσαν ἐναγίξειν, ὡς
 καὶ ὑμῖν ὄντος κατὰ βούλησιν τοῦ πράγματος, οὐχ
 ὑπερβήσομαι, οὐδὲ πήσομαι, ὃ καὶ ἄλλῳ πάσχοντι
 πατρὶ συγγνωστὸν ἴσως ἂν ἦν, οὐδὲ οὐκλάζω, οὐδὲ εἰς
 ἰκεσίαν τρέψομαι, συγγνώμην δοῦναι καὶ ἀφοσιώσα-
 σθαι τὸ παρὸν πρὸς τὸν νόμον, τῇ φύσει πλεον καὶ
 τοῖς ἐκ ταύτης πάθεσι προσθέμενος, ὡς ἐξὸν καὶ ἐτέ-
 ρῳ τρόπῳ θεραπεύειν τὸ θεῖον. ἀλλ' ὅσα συμπάσχον-
 τες ἡμῖν οὐ λελήθατε, καὶ [ὡς] ἴδια τὰ ἡμέτερα πάθη
 περιαλγούντες, τοσούτῳ καὶ μοὶ προτιμότερα τὰ ὑμέ-

dicerè non possum: ceterum vobis considerandum re-
 linquo. Neque hoc statuere possum, ut, quam extor-
 rem egerint patria procul ad ultimos terrae fines, & rur-
 sus mirabili casu in captiva fortuna offerentes tradide-
 rint, eandem rursus mactari sint admiffuri. Quod cum
 ita sit, nihilominus, quam ut hostem non sustuli, & ca-
 ptivam nullo detrimento affeci, eam filiam cognitam sa-
 crificare, siquidem vestra voluntas ita fert, non cuncta-
 bor. Neque affectui succumbam, quod alii patri fortasse
 condonandum esset; nec frangar animo, nec deprecab-
 or, ut veniam detis, & hoc officium in praesentia na-
 turae prae lege tribuatis, eo plus erga illam affectui
 dantes, quod alio quoque modo liceat placare numen.
 Sed ut vos, quod aequè ac ego animo afficeremini, si-
 gnificationem dedistis, & nostros casus non fecus ac pri-
 vatos doluistis: ita & a me vestrae rationes longe meis

τερα, ὀλίγον μὲν τῆς ἀκληρίας λόγον ποιουμένῳ, ὀλίγον δὲ τῆς ἀθλίας ταυτησί Περσίνης κατοδυρομένης, πρωτοτόκου τε ἅμα καὶ ἀγόνου καθισταμένης. ὥστε, εἰ δοκεῖ, παύσασθε μὲν δακρύνοντες καὶ ἡμᾶς κατοικιζόμενοι μάτην. τῆς δὲ ἱερουργίας ἐχόμεθα. σὺ δὲ, ὦ θυγάτηρ, (πρῶτα γάρ σε καὶ ὕστατα τὸ πθητὸν ὄνομα τοῦτο προσΦθέγγομαι) ὦ μάτην μὲν ὠραία μάτην δὲ ἀνευραμένη τοῖς γεννήσαντας· ὦ τῆς ἀλλοδαπῆς βαρυτέραν τὴν πατρίδα δυστυχήσασα· ὦ σωτηριώδους μὲν τῆς ξένης, ἐπ' ὀλέθρῳ δὲ πειραμένη τῆς ἐνεγκούσης· μή μοι σύγχει τὸν θυμὸν ὀδυρομένη, ἀλλὰ τὸ ἀνδρεῖον ἐκεῖνό σου Φρόνημα καὶ βασιλείον, νῦν, εἴπερ ποτε καὶ πρότερον, ἐπιδείκνυσο, καὶ ἔπου τῶ γεννήσαντι, νυμφοστολῆσαι μὲν οὐ δυναθέντι, οὐδὲ ἐπὶ παστάδας καὶ θαλάμους ἀγάγοντι, πρὸς δὲ θυσίαν κοσμοῦντι, καὶ δᾶδας οὐ γαμηλίους, ἀλλ' ἐπιβωμίους

anteponuntur, parum curante hanc calamitatem; haud multum quoque hanc miseram Perfinam lugentem, quae simul & primi foetus parens, & prole orba reddita est. Quamobrem, si videtur, definite a lacrimis, & nostri inutili commiseratione: ad sacrificium autem aggrediamur. Tu vero, filia, (primum enim enim te hoc suavi nomine, & ultimum alloquor) o nequidquam formosa, & quae frustra parentes invenisti, quae in patriam, aliena terra longe graviozem, infeliciter incidisti, & peregrinam quidem salutarem, patriam autem perniciosam experta es, ne mihi animum lugubri fletu perturbes: sed si unquam antea magnos illos spiritus ac regios ostendisti, nunc praecipue attolle, & sequere parentem, qui te quidem nuptiali stola ornare non potuit, nec in thalamos ducit, sed ad sacrificium instruit, & faces non nuptiales, sed ad usum sacrificii destinatas, accendit, & invi-

ἀπτοντι, καὶ τὴν ἄμαχον ταυτηνὶ τοῦ κάλλους ἀκμήν
ἀνθ' ἱερείων προσάγοντι. ὑμεῖς δὲ ἰλήκοιτε αἱ θεοὶ τῶν
εἰρημένων, καὶ εἰ δὴ τι πρὸς τοῦ πάθους νικώμενος σὺκ
εὐαγὲς ἐφθεγξάμην, ὁ τέκνον ὁμοῦ καλεσάμενος, καὶ
τεκνοκτόνος γινόμενος.

ἰζ'. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ὁ μὲν ἐπέβαλε τῇ Χαρικλειᾷ τὰς χεῖρας, ἄγειν μὲν ἐπὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὴν
ἐπ' αὐτῶν πυρκαϊάν ἐνδεικνύμενος· ἰ πλείονι δὲ αὐτὸς
περὶ τῷ πάθει τὴν καρδίαν σμυχόμενος, καὶ τὴν ἐπι-
τυχίαν τῶν ἐνεδρευομένων τῇ δημηγορίᾳ λόγων ἀπευ-
χόμενος. τὸ δὲ πλῆθος τῶν Αἰθίοπων ἐσείσθη πρὸς τὰ
εἰρημένα, καὶ οὐδὲ πρὸς βραχὺ τῆς Χαρικλειᾶς ἀγο-
μένης ἀνασχόμενοι, μέγα τι καὶ ἀθρόον ἐξέκραγον,
Σῶζε τὴν κόρην ἀναβοῶντες, σῶζε τὸ βασιλείον αἶμα,
σῶζε τὴν ὑπὸ θεῶν σωθεῖσαν. ἔχομεν τὴν χάριν. πε-
πλήρωται ἡμῖν τὸ νόμιμον. ἐγνωρίσαμεν ὡς βασιλεῖα

eam hanc pulchritudinem pro victimis offert. Vos autem,
Dii, propitii estote iis, quae dicta sunt, & si quid prae-
terea affectu victus, parum pie aut religiose sum locutus,
qui simul filiam vocarim, & interfector illius existam.

XVII. Et haec cum dixisset, iniiciebat Charicleae
manus, ducere se eam ad aras & pyram, quae desuper
erat, affimulans, & eventum verborum, quae pro con-
cione fecerat, ut se in animos audientium insinuaret, de-
precans. Multitudo autem Aethiopum concussa est ad
ea, quae dicta fuerant, & ne paullulum quidem duci Cha-
ricleam sustinens, magnum clamorem quendam & subitum
edidit, Serva virginem, vociferans: serva regium
fanguinem: serva eam, quam Dii salvam esse voluerunt.
Habemus gratiam. Impletum est nobis id, quod legibus
debeatur. Agnovimus te ut regem, agnosce te tu quo-

ἰ Πλείονι δὲ αὐτὸς περὶ τῷ π.) omisso αὐτός. Totam hanc ῥῆσιν
Vatic. πλείονι δὲ πυρὶ τῷ πάθει, interpretes neglexit.

γνώριζε καὶ σὺ σαυτὸν ὡς πατέρα. ἰλήκοιεν οἱ θεοὶ τῆς δοκούσης παρανομίας· πλέον παρανομήσομεν ἀντιστάμενοι τοῖς ἐκείνων βουλήμασι. μηδεὶς ἀναιρείτω τὴν ὑπ' ἐκείνων περισθεῖσαν. ὁ τοῦ δήμου πατήρ, γίγνου καὶ κατ' οἶκον πατήρ. καὶ μυρίας ἐπὶ τούτοις καὶ ὁμοίας φωνὰς ἰέντες, τέλος καὶ ἔργῳ τὸ κωλύειν ἐπεδείκνυντο, προϊστάμενοί τε καὶ ἀντιστάμενοι, καὶ διὰ τῶν ἄλλων θυσιαῶν ἰλάσκεσθαι τὸ θεῖον αἰτοῦντες. ὁ δὲ Ὑδάσπης ἐκῶν τε καὶ χαίρων προσέτετο τὴν ἦτταν, τὴν εὐκτὴν ταυτηνὶ βίαν ἀνθαίρετος ὑπομένων, καὶ τοὺς δήμους ἐπαλλήλοις ταῖς ἐκβοήσεσι χρονιώτερον ἐντροφῶντας, καὶ ταῖς εὐφημίαις ἀγερωχότερον ἐπιτεκτιρῶντας ὄρων, τοῖς μὲν ἐμφορηθῆναι τῆς ἡδονῆς ἐνεδίδου, κατασταλῆναί ποτε πρὸς ἡσυχίαν ἐκόντας ἀναμένων.

ἠ΄. Αὐτὸς δὲ πλησιαίτερον τῇ Χαρικλεῖα παραστὰς, Ὡ Φιλτάτη, ἔλεγεν, ἐμὴν μὲν εἶναί σε θυγατέρα, τά

que ut patrem: propitii sint Dii huic, ut videtur, delicto. Magis peccabimus, resistentes illorum voluntati. Nemo interficiat ab illis conservatam. Qui es pater populi, esto & domi tuae pater. Et sexcentas ad haec, & his similes voces, proferebant. Ad extremum, & re ipsa se prohibere declarabant, opposcentes se & obsistentes, ac aliis sacrificiis placari numen postulantes. Hydaspes autem ultro & laetus patiebatur se hac in parte superari, optatam hanc vim sponte sustinens: & populum continuis exclamationibus diutius indulgentem, & gratulationibus insolentius lascivientem videns, huic quidem voluptate se implendi facultatem dedit, exspectans, ut aliquando sua sponte conquiesceret.

XVIII. Ceterum cum proxime Charicleam adstitisset, Carissima, dicebat, quod tu quidem mea sis filia, tum

τε γνωρίσματα ἐμήνυσε, καὶ ὁ σοφὸς Σισιμίθρης ἐμαρ-
 τύρησε, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς πρὸ πάντων ἀνέδειξε.
 ἀλλ' οὐτοσί τις ποτέ ἐστιν ὁ σοὶ μὲν ἅμα συλληθεῖς,
¹ [καὶ εἰς τὰς ἐπινικίους σπονδὰς τοῖς θεοῖς Φυλαχ-
 θεῖς] νυνὶ δὲ τοῖς βαμοῖς εἰς τὴν ἱεουργίαν προσιδρυμέ-
 νος; ἢ πῶς αὐτὸν ἀδελφὸν ἀνόμαζες, ὅτε μοὶ τὸ πρῶ-
 τον κατὰ τὴν Συήνην προσήχθητε; οὐ γὰρ δήπου καὶ
 αὐτὸς ἡμέτερος υἱὸς εὐρεθήσεται. ἅπαξ γὰρ Περσίνα
 καὶ σε μόνην ἐκυφόρησε. καὶ ἡ Χαρίκλεια σὺν ἐρυθή-
 ματι κάτω νεύσασα, τὸν μὲν ἀδελφὸν ἐψευσάμην, ἔφη,
 τῆς χρείας τὸ πλάσμα συνθείσης. ὅστις δὲ ἐστὶν ἀλη-
 θῶς, αὐτὸς ἀν λέγοι βέλτιον ἀνὴρ τε γὰρ ἐστὶ, καὶ εὐ-
 βαρσέστερον ἐμοῦ τῆς γυναικὸς ἐξαγορεύειν οὐκ αἰσχυν-
 θήσεται. καὶ ὁ Ὑδάσπης μὴ συμβαλὼν τὸν νοῦν τῶν
 εἰρημένων, Σύγγνωθι, ἔφη, θυγάτριον, κατερυθρίασα-
 σα δι' ἡμᾶς παρθερικῆς αἰδοῦς ἀνοίκειον πεῦσιν ὑπερ-

indicia ostenderunt, tum sapiens Sifimithres testatus est,
 & ante omnia Deorum benevolentia declaravit. Sed iste
 quis tandem est, qui una tecum captus, nunc aris, ut
 maeteretur, admotus est? aut quomodo illum fratrem no-
 minabas, quando in conspectum meum Syenae primum
 adducti estis? Neque enim utique & ipse filius noster ef-
 fe reperietur. Semel enim Persina, & te solam, enixa est.
 Chariclea autem, humi defixis oculis, cum rubore, Fra-
 trem quidem, inquit, eum esse mentita sum, necessitate
 commentum suppeditante. Qui autem sit revera, ipse
 melius exponet. Vir enim est, & confidentius me mu-
 liere narrare non reverebitur. Hydaspes autem cum non
 intellexisset sententiam dictorum, Da, inquit, veniam,
 filiola, quae per nos rubore suffusa es, alienam a vir-
 ginali pudore quaestionem de adolescente tibi proponen-

¹ Καὶ εἰς τὰς ἐπινικίους σπονδὰς a Commel. Bas. ea non agnoscit,
 --φυλαχθεῖς) Addita haec e libris quae mox legit προσιδρυόμενος.

νεανίου σοὶ προσαγαγόντας. ἀλλὰ σὺ μὲν κατὰ τὴν σκιην ἅμα τῇ μητρὶ κάθησο, ἐνευφραίνεσθαι τε παρέχουσα πλέον ἢ ὅτε σε ἔτικτεν ὠδινούση, τὴν ἐπὶ σοὶ τὸ παρὸν ἀπόλαυσιν, καὶ τοῖς κατὰ σαυτὴν διηγήμασι παρηγοροῦσα. ἡμῖν δὲ ἰ τῶν ἱερείων μελήσει τῆς ἀντί σου σφαιγιασθησομένης, ἅμα τῷ νεανία παντοίως εἶ τινα εὔρομεν ἀνταξίαν ἐπιλεχθείσης.

ιδ'. Καὶ ἡ Χαρίκλεια μικροῦ μὲν καὶ ἐξωλόλυξε, πρὸς τὴν δῆλωσιν τῆς τοῦ νεανίου σφαιγῆς ἐντραχυνθείσα· μόγις δ' οὖν τὸ συμφέρον τιθεμένη πρὸς τὸ ἐκμανέν τοῦ πάθους διὰ τὸ χρεῖῳδες ἐγκαρτερῆσαι βιασαμένη, πάλιν ὑφεῖρπε τὸν σκοπόν. καὶ, Ὡ δέσποτα, ἔλεγεν, ἀλλ' οὐδὲ κόρη μὲν ἴσως ἔτι ἐχρῆν σε ἐπιζητεῖν, ἀπαξ τοῦ δήμου τὸ ἱερεῖον τὸ θῆλυ δὲ ἐμοῦ συχωρήσαντος. εἰδ' οὖν προσφιλονεικοῖη τις, ἄρτιον καὶ ἐξ ἑκατέρου γένους ἐπιτελεῖσθαι [τὴν ἱεουργίαν,] ὦρα

tes. Sed tu quidem in tabernaculo una cum matre fede, maiorem laetitiam illi nunc afferens, quam cum te peperit, & aegram animo, tuae praesentiae frustu, & de tuis rebus narratione consolans. Nobis autem sacrificia curae erunt, delecta omnino ea, si quam invenerimus idoneam, quae pro te una cum adolescente maestetur.

XIX. Chariclea vero parum abfuit, quin eiulatum ederet, significatione maestationis adolescentis commotā: vix tamen, utilitati serviens, furibundo affectu necessitate postulante represso & cohibito, rursus occulte adrepebat ad scopum, &, O domine, dicebat, sed neque puellam fortasse te amplius inquirere oportuit, cum tibi femel populus feminei sexus victimam per me remiserit. Quod si quis contendat, par, & ex utroque sexu fa-

ἰ Τῶν ἱερείων μελήσει τῆς ἀντί σου σφαιγιασθησομένης) Prave an-
tea, μελήσει & σφαιγιασθησομένης. Quod utrumque vitium sublatum
ope Cod. Taur.

σοὶ μὴ κόρην μόνην, ἀλλὰ καὶ νεανίαν ἄλλαν ἐπιζη-
τεῖν· ἢ μὴ τοῦτο ποιοῦντα μηδὲ κόρην ἄλλην, ἀλλ' ἐμὲ
πάλιν σφραγιάζειν. τῷ δὲ, ΕὐΦήμησεν, εἰπόντος, καὶ
τὴν αἰτίαν, διότι τοῦτο λέγει, πυνθανομένου· Ὅτι,
ἔφη, καὶ ἐμοὶ ζῶντι συζῆν, καὶ θνήσκοντι συντεβῆναι
τῷ ἀνδρὶ τῷδε πρὸς τοῦ δαιμόνιου καθείμαρται.

κ'. Πρὸς ταῦτα ὁ Ὑδάσπης, οὕτω τῶν ὄντων ἐπή-
βολος γιγνόμενος, Ἐπαινῶ μὲν σε τῆς Φιλανθρωπίας,
ὦ θύγατερ, ἔφη, ξένον καὶ Ἑλληνα καὶ ἡλικα καὶ
συναιχμάλωτον, καὶ συνήθειαν πρὸς σε τὴν ἐκ τῆς ἐκ-
δημίας κεκτημένον, χρηστῶς κατελευῶσαν, καὶ περι-
σώζειν ἐπιουῶσαν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν [ἐκεῖνος]
ἐξαιρεθείη τῆς ἱερουργίας. ἄλλως τε γὰρ οὐκ εὐαγὲς
παντάπασι περιγραφεῖναι τὸ πάτριον τῆς τῶν ἐπι-
κίων θυσίας· καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ὁ δῆμος ἀνάσχοιτο,
μόλις καὶ πρὸς τὴν ἐπί σοι συγχώρησιν θεῶν εὐμενεῖα

crificandum esse, non puella tantum, sed & adolescens
alius tibi inquirendus est: aut nisi hoc feceris, nec puel-
la alia, sed ego iterum maestanda sum. Dii meliora, sub-
iiciente, & causam, quamobrem hoc diceret, quaerente;
Quod, inquit, & cum vivo hoc viro, me vivere, &
cum moriente, una mori divinitus est constitutum.

XX. Ad haec Hydaspes, cum nondum rem ipsam con-
iiceret, Laudo quidem, inquit, tuam hanc humanitatem,
filia, quae peregrinum, & Graecum, & aequalem, una-
que captum, & cui tecum familiaritas ex peregrinatione
intercefferit, officiose miserearis, & servare cogites. Sed
haudquaquam eximi potest sacrificio: alioqui nec pietas
& religio patitur, ut omnino circumscribatur patrium
institutum, de sacrificio ob victoriam partam faciendo.
Deinde nec populus ferret, qui vix, ut tibi veniam daret,

κινήθεις. ἡ δὲ οὖν Χαρίκλεια, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, πά-
 τερά γάρ σε καλεῖν τάχα οὐκ ἐγγίνεται, εἰ μὲν δὲ
 θεῶν εὐμενεῖα σώμα τούμῳν περισέσωσται, τῆς αὐτῆς
 ἂν γένοιτο εὐμενεῖας, καὶ τὴν ἐμὴν ἐμοὶ περισῶσαι
 ψυχὴν, ἣν ἀληθῶς εἶναί μοι ψυχὴν ἐπικλώσαντες ἴσα-
 σιν. εἰ δὲ τοῦτο ἀβούλητον Μοίραις εὐρίσκοιτο, καὶ δεή-
 σει πάντως τὰ ἱερεῖα κοσμηῆσαι σφαγιασθέντα τὸν
 ξένον, ἐν γοῦν μοι χαρίσασθαι νεύσον· αὐτὴν με κέ-
 λευσον αὐτουργῆσαι τὸ θῦμα, καὶ τὸ ξίφος ὡς κει-
 μήλιον δεξαμένην, περίβλεπτον ἐπ' ἀνδρεία παρ' Αἰ-
 θίοψιν¹ ἀναχθῆναι.

καί. Διαταραχθεῖς δὲ πρὸς ταῦτα ὁ Ὑδάσπης,
 Ἄλλ' οὐ συνίημι μὲν, ἔφη, τὴν πρὸς ἐναντία σου τῆς
 γνώμης μεταβολὴν· ἀρτίως μὲν ὑπερασπίζειν τοῦ ξέ-
 νου πειρωμένης, νυνὶ δὲ ὡς πολεμίου τινὸς αὐτόχειρα

Deorum clementia permotus est. Chariclea igitur, O rex,
 inquit, patrem enim te appellare fortasse non licet: si-
 quidem Deorum clementia corpus meum servatum est,
 eiusdem sit clementiae, meam quoque servare animam,
 quam vere mihi esse animam, ii, qui hoc fatali quadam
 necessitate sanxerunt, sciunt. Sin hoc irrettractabile Par-
 cis inventum fuerit, & oportebit omnino exornare fa-
 crificium, maectatum peregrinum, unum tantum te mihi
 largiturum esse promitte. Ipsam me iube maectare victi-
 mam, & gladio tanquam carissimo quodam & pretiosis-
 simo accepto pignore, conspicuam apud Aethiopes for-
 titudinis gloria effici.

XXI. Perturbatus hisce Hydaspes, Sed non intelligo,
 inquit, hanc tuae mentis in contrariam sententiam mu-
 tationem, quae nuper defendere peregrinum conabar, nunc
 autem non fecus ac hostem aliquem, manu tua tol-

¹ Ἀναχθῆναι) Mire placet Xylandrei Codicis lectio ἀναδειχθῆναι.
 Sed & vulgata satis proba.

[γενέσθαι] παρακαλούσης. ἀλλ' οὐδὲ σεμνόν τι καὶ ἐπίδοξον, ὅσαγε πρὸς σε καὶ τὴν σὴν ἡλικίαν, ἐνορῶ τῇ πράξει. καὶ τούτου δὲ ὄντος, τὸ δυνατόν οὐκ ἔστι μό-
κοις γὰρ τοῖς ἱερωμένοις τῷ τε Ἡλίῳ καὶ τῇ Σεληναίᾳ
πρὸς τῶν πατρίων ἀποκεκληρωταὶ ἤδη πρᾶξις· καὶ τού-
τοις οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ τοῦ μὲν, γυναικί τῆς τε,
ἀνδρὶ συνοικουσίης· ὥστε ἡ κατά σε παρθενία κωλύει
τὴν οὐκ οἶδ' ὅπως γιγνομένην αἰτίαν. Ἀλλὰ τούτου γε
ἔνεκεν οὐδὲν ἐμπόδιον, ἔφη ἡ Χαρίκλεια, λάθρα καὶ
παρὰ τὸ οὖς τῇ Περσίνῃ προκύψασα· ἔστι γὰρ καὶ μοι,
μητέρα, ὁ τὸ ὄνομα τοῦτο πληρῶν, εἰ καὶ ὑμεῖς βουλη-
θεῖητε. Βουλησόμεθα, εἶπεν ἡ Περσὶνα μειδιάσασα,
καὶ αὐτίκα μάλα ἐκδώσομεν, θεῶν νεόντων, σοῦ τε
καὶ ἡμῶν ἄξιον ἐπιλεξάμενοι. καὶ ἡ Χαρίκλεια γε-
γωνότερον, Οὐδὲν δεῖ ἐπιλέγειν, ἔφη, τὸν ὄντα ἤδη.

lere expetis ac postulas. Atqui neque honesti quidquam, aut gloriosi, quod ad te aetatemque tuam attinet, in actione ista inesse video. Verum fac esse: facultas tamen deest. Solis enim sacerdotio Solis & Lunae fungentibus, patriis institutis datum est hoc negotium: nec iis quibuscunque, sed illi quidem, uxori; huic autem, viro cohabitanti. Quod cum ita sit, tua virginitas impedit hanc, quae unde oriatur haud scio, petitionem. Enimvero hac de causa nullum est impedimentum, inquit Chariclea, pressa voce, & ad aurem Persinae se inclinans: est enim & mihi, mater, is, qui nomen hoc implet, si quidem id vestra voluntas feret. Feret, inquit Persina, arridens leniter: & statim te elocabimus, Diis annuentibus, ei, quem te & nobis dignum elegerimus. Chariclea autem clarius, Nihil opus est, inquit, eligere eum, qui iam est.

κβ'. Καὶ λέγειν τι Φανερώτερον μελλούσης, (ἰ τολμᾶ γὰρ τὸ κατεπεῖγον, καὶ τὴν αἰδῶ τὴν παρθένιον παρορᾶν, τὸ ἐν ὀφθαλμοῖς ὀρώμενον τοῦ κινδύνου τῷ Θεαγένει κατηνάγκαζεν,) οὐκ ἔτι κατασχὼν ὁ Ὑδάσπης, ὦ θεοὶ, ἔφη, ὡς κακὰ τοῖς καλοῖς εἰοικατε μιγνύναι, καὶ τὴν ἀπ' ἐλπίδος μαι δωρηθεῖσαν πρὸς [ὑμῶν] εὐδαιμονίαν, τὸ μέρος κωλύειν. θυγατέρα μὲν ἀπροσδόκητον, ἀλλὰ παράφρονά πως ἀναδείξαντες. πῶς γὰρ οὐ παραπλήγος τὸ νόημα, τῆς ἀλλόκοτα ῥήματα προειμένης; ἀδελφὸν ὠνόμαζε τὸν μὴ ὄντα τὸν ὄντα ὅστις ἐστὶν ὁ ξένος ἐρωτωμένη, ἀγνοεῖν ἔλεγεν. αὐθις ἐζήτει περισώζεσθαι ὡς φίλον, τὸν ἀγνοούμενον. ἀδύνατον εἶναι μαθοῦσα τὴν αἴτησιν, αὐτὴ καταβύειν ὡσανεὶ πολέμιώτατον ἰκέτευε. καὶ τοῦτο ὡς οὐ θέμιτον λεγόντων, μιᾶ μόνῃ καὶ ταύτῃ ὑπάνδρῳ τῆς τοιαύτης θυ-

XXII. Cumque iam quidpiam planius dictura esset, (addebat enim audaciam imminens periculum Theageni, ac ob oculos versans, & pudorem virginæ seponere ac negligere cogebat) non amplius ferens Hydaspes, O Dii, inquit, quam mala bonis miscere videmini, & præter spem a vobis mihi donatam felicitatem aliqua ex parte impedire! qui mihi filiam non expectatam quidem, sed amentem quodammodo, ostendistis. An non enim fatuæ mens esse declaratur in ea, quæ absurdas voces edit? Fratrem nominabat eum, qui non erat. De peregrino, qui adest præsens, quisnam esset, cum interrogaretur, ignorare se dicebat. Rursus studebat servare tanquam amicum eum, quem non norat. Cum se obtinere non posse petitionem intellexisset, ut ipsa mactaret tanquam inimicissimum, obsecrabat. At cum neque hoc facere fas esse diceremus, uni tantum, & ei con-

ἰ Τολμᾶ γὰρ τὸ κατεπεῖγον, καὶ τὴν αἰδῶ τὴν παρθένιον παρορᾶν) Pro τολμᾶ Xyl. cōni. τολμᾶν. Προρᾶν habet Baf. & περιρᾶν Xyl.

σίας καθωσιωμένης, ἄνδρα ἔχειν ἐμοθαίνει, τὸν τίνα οὐ
 προστιθεῖσα. πῶς γὰρ τόν γε μηδὲ ὄντα, μηδὲ γεγε-
 νῆσθαι αὐτῇ διὰ τῆς ἐσχάρας ἀποδειχθέντα; εἰ μὴ
 ἄρα παρὰ ταύτη μόνῃ ψεύδεται μὲν τὸ παρ' Αἰθίοψιν
 ἀψευδὲς τῶν καθαρευόντων πειρατήριον, καὶ ἐπιβᾶσαν
 ἄφλεκτον ἀποπέμπεται, καὶ παρβενεύειν, νόθως χα-
 ρίζεται· μόνῃ δὲ ἔξεστι Φίλους καὶ πολεμίους τοὺς αὐ-
 τοὺς ἐν ἀκαρεῖ καταλέγειν· ἀδελφοὺς δὲ καὶ ἄνδρας
 τοὺς μὴ ὄντας ἀναπλάττειν. ὥστε, ὦ γύναι, σὺ μὲν εἰς
 τὴν σκηρὴν εἰσιθι, καὶ ταύτην κατὰστελλε πρὸς τὸ νη-
 Φάλεον, εἴτε ὑπὸ ταυ Θεῶν τοῖς ἱερείοις ἐπιφοιτήσαντος
 ἐκβακχευομένην, εἴτε καὶ δι' ὑπερβολὴν χαρᾶς τῶν
 ἀνελπίστως εὐτυχηθέντων, τὸν νοῦν παραφερομένην.
 ἐγὼ δὲ τὴν Ὀσειλῦσαν τοῖς Θεοῖς ἀντὶ τῆσδε σφαγια-
 σθῆναι, καὶ ζητεῖν¹ καὶ ἀνευρεῖν τινι προστάξας,

iugi, tali sacrificio nuncupato; virum se habere prae-
 texit, non addens quem. Quomodo enim eum habere
 possit, quem neque esse, neque fuisse illi unquam, per
 focum constiterit? Nisi forte in hac sola fallit, id, quod
 apud Aethiopes haudquaquam fallax est, castorum ex-
 perimentum, & cum conscendisset, non adustam remit-
 tit, ac, ut adulterinā virginitate se venditet, largitur: de-
 nique foli licet amicos & hostes eisdem puncto tempo-
 ris habere, & fratres ac viros, qui non sunt, fingere.
 Quamobrem, uxor, tu quidem tabernaculum ingredi, &
 hanc ad sobrietatem revoca, quae aut a Deo, qui ad
 sacrificia venit, in furorem concitatur; aut prae ni-
 mia laetitia ob successum insperatum, mente aberrat.
 Ego autem cum eam, quae Diis pro hac mactari debet,
 & inquiri & inveniri a quodam iusserim, tantisper, dum

1 Καὶ ἀνευρεῖν) Palat. ἀνευρεῖν.

ἕως ἂν τοῦτο γίγηται, εἰς τὸ χρηματίσαι ταῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν ἠκούσαις πρεσβείαις, καὶ δῶρα τὰ ἐπὶ τοῖς ἐπικυίοις προσκομιζόμενα παρ' αὐτῶν ὑποδέξασθαι, τρέψομαι. καὶ ταῦτα εἰπὼν, τῆς τε σκηνῆς πλησίον ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθίσας, ἤκειν τοὺς πρεσβευτὰς, καὶ εἴ τινα ἐπικομίζοιντο δῶρα, προσάγειν ἐκέλευεν. ὁ δὲ οὖν εἰσαγγελεὺς Ἀρμονίας, εἰ πάντας [ἅμα] ἢ ἐν μέρει καὶ ἔθνους ἐκάστου κεκριμένους, καὶ δὴ εἰ καὶ ἰδίᾳ προσάγειν κελεύοι διηρώτα.

κγ'. Τοῦ δὲ ἐν τάξει καὶ διηρημένως εἰπόντος, ὡς ἂν καὶ τῆς πρὸς ἀξίαν ἕκαστος μεταλαμβάνοι τιμῆς· πάλιν ὁ εἰσαγγελεὺς, Οὐκοῦν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, πρῶτος ἀδελφοῦ τοῦ σοῦ παῖς ἕξει Μερὸβος, ἀρτίως μὲν ἕκων, ἀπαγγελθῆναι δὲ ἑαυτὸν πρὸ τῆς παρεμβολῆς ἀναμένων. εἶτα, Ὡς θῆσται καὶ ἡλίθιε, πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης, οὐ παραχρῆμα ἐμήνυες, οὐ πρεσβευτὴν ἀλ-

hoc fit, ad danda responsa legationibus, quae a gentibus veniunt, & dona, quae ad gratulationem, ob victoriam partam declarandam, afferuntur, vertar. Haec ut dixit, prope tabernaculum in edito loco confidens, venire legatos, & si quae afferrent dona, adducere iubebat. Internuntius igitur Harmonias, Utrum omnes sine discrimine, an ordine & ex unaquaque gente delectos, denique si seorsim adducere iuberet, percontabatur.

XXIII. Hic autem cum ordine & distincte dixisset, ut etiam singuli pro dignitate honorem consequantur; rursus internuntius, Igitur, inquit, rex, primus fratris tui filius Meroebus veniet, qui nuper quidem advenit, sed, ut prius denuntietur, ante septum & coronam militum, qua cincti sumus, expectat. Cur autem, stupidissime & fatue, ad illum Hydaspes, non statim indicasti? cum nou

λὰ βασιλέα τὸν ἀφιγμένον ἐπιστάμενος, καὶ τοῦτον
 ἀδελφοῦ παῖδα τοῦ ἐμοῦ, τελευτήσαντος μὲν οὐ πρὸ
 πολλοῦ, πρὸς ἐμοῦ δὲ εἰς τὸν ἐκείνου θρόνον ἐνιδρυθέντα,
 καὶ ἀντὶ παιδὸς ἐμοὶ γιγνόμενον. Ἐγίνωσκον ταῦτα, εἶ-
 πεν, ᾧ δέσποτα, ὁ Ἀρμονίας. ἀλλὰ καιροῦ στοχάζε-
 σθαι πρὸ πάντων ἐγίνωσκον, πράγματος τοῖς εἰσαγ-
 γελεύσιν, εἴπερ τις ἄλλου, δεόμενον προνοίας. σύγ-
 γνωθὶ οὖν εἰ πρὸς τὰς βασιλίδας σε κοινολογούμενον,
 ἀπασχολῆσαι τῶν ἡδίστων ἐφυλαξάμην. Ἄλλοι νῦν
 γοῦν ἰκέτω, τοῦ βασιλέως εἰπόντος, ἀπέτρεχέ τε ὁ
 προσταχθεὶς καὶ αὐτίκα ἐπανήει μετὰ τοῦ προσταγ-
 ματος. καὶ ᾤσθη ὁ Μερόμβος, ἀξιοπρεπές τι νεανίου
 χρῆμα τὴν μὲν ἡλικίαν ἄρτι τὸν μείρακα παραλλάτ-
 των, δέκα δὲ ἐτῶν πρὸς ἐβδομάδι πληρῶν, μεγέθει δὲ
 τοὺς παρόντας σχεδὸν ἅπαντας ὑπερκύπτων· λαμ-
 προῦ μὲν δορυφορήματος ὑπατπιστῶν προπομπεύοντος·

legatum, sed regem eum, qui advenisset, esse scires, &
 quidem fratris mei non ita pridem mortui filium, & a me
 in illius throno collocatum, atque adeo adoptione filium
 meum constitutum? Sciebam, inquit, domine, Harmo-
 nias. Sed ante omnia occasionem captandam esse statue-
 bam, cum, si ulla re alia internuntiis, inprimis ratione
 considerationeque temporum sit opus. Dabis igitur mihi
 veniam, quod te, cum reginis colloquentem, avocare a
 suavissimo sermone sum veritus. Nunc itaque veniat, ut
 dixit rex, recurrebat, quemadmodum erat illi impera-
 tum: & statim redibat cum eo, quod iniunctum fuerat.
 Venitque in conspectum Meroebus, conspicuus quidem
 iuvenis, tum primum autem adolescentium aetatem egre-
 diens, cum decem & septem annos impleret; procerita-
 te autem supra omnes propemodum, qui aderant, emi-
 nens: conspicuo supiatorum comitatu illum deducente;

τοῦ δὲ περιεστῶτος Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ θαυμασμῶ τε ἅμα καὶ σεβασμῶ πρὸς τὸ ἀκάλυτον τὴν πάροδον διαστέλλοντος.

κδ'. Οὐ μὴν οὐδὲ ὁ Ὑδάσπης ἐπὶ τῆς καθέορας ἐκαρτέρησεν ἄλλ' ὑπήντα τε, καὶ μετὰ πατρικῆς τῆς Οἰλοφροσύνης περιπτυξάμενος, πλησίον τε ἑαυτῶ καθ-
 ἰδρυσε, καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβαλὼν, Εἰς καιρὸν ἤκει, ἔλεγεν, ᾧ παῖ, τά τε ἐπινίκια συνεορτάσων, καὶ τὰ γαμήλια θύσων. οἱ γὰρ πατρῶοι καὶ γενάρχαι θεοὶ τε καὶ ἥρωες, ἡμῖν μὲν θυγατέρα, σοὶ δὲ νύμφην, ὡς ἔοικεν, ἔξευρήκασιν. ἀλλὰ τοῖς τελειότεροις αὖθις ἀκου-
 σόμενος, εἴ τι μὲν βούλει χρηματίσαι τῷ ἔθνει τῆς ὑπό σοι βασιλείας, ἀνάγγελλε. ὁ δὲ Μερσῆβος πρὸς τὴν ἀκοὴν τῆς νύμφης, ὑφ' ἡδονῆς τε ἅμα καὶ αἰδοῦς, οὐδὲ ἐν μελαίνῃ τῇ χροίᾳ διέλαθε Φοινιχθεῖς, οἶονεὶ πρὸς αἰθάλην τοῦ ἐρυθήματος ἐπιδραμόντος. καὶ μικρὸν ἐφη-

Aethiopico vero exercitu, qui circumstabat, cum admiratione simul & veneratione viam ad illius adventum sine ullo impedimento patefaciente.

XXIV. Ceterum neque Hydaspes in folio mansit, sed obviam progrediebatur: & cum paterna comitate eum complexus, prope se collocavit, iunctaque dextra, Opportune venis, fili, dicebat, solemne sacrificium ob victoriam partam una facturus, & nuptialia sacra celebraturus. Siquidem paterni Dii, generisque nostri auctores, & heroës, filiam quidem nobis, tibi vero sponsam, ut videtur, invenerunt. Enimvero arcana auditurus postea, nunc, si quid forte agere vis cum gente, quae tuo regno subiecta est, indica. Meroebus autem, audita sponsae mentione, prae voluptate simul & pudore, ne in nigro quidem colore celare potuit, quod erubisset, tanquam ad fuliginem rubore accurrente: parvoque spatio intermis-

συχάσας, Οἱ μὲν ἄλλοι, ἔφη, ὦ πάτερ, τῶν ἠκόντων
 πρεσβέων τοῖς ἐκ τῆς ἑαυτῶν ἑξαιρέτοις ἕκαστος τὴν
 σὴν περίβλεπτον νίκην στέφοντες ξενιοῦσιν· ἐγὼ δὲ σε
 τὸν ἐν πολέμοις γεννάδα τε καὶ ἀριστεία διαφανέντα,
 προσφέρω τε καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων δωρήσασθαι δικαιο-
 σας, ἄνδρα σοὶ προσκομίζω, πολέμων μὲν καὶ αἰμά-
 των ἀθλητὴν ἀνανταγώνιστον· πάλιν δὲ καὶ πυγμὴν
 τὴν ἐν κόνει καὶ σταδίοις ἀνυπόστατον. καὶ ἅμα νεύ-
 σας ἤκειν ὑπεδείκνυ τὸν ἄνδρα.

κέ. Καὶ ὃς προσελθὼν εἰς μέσους, προσεκύνει τὸν
 Ὑδάσπην, τοσοῦτός τις τὸ μέγεθος, καὶ οὕτως ὠγύ-
 γιος ἄνθρωπος, ὥστε τὸ γόνυ τοῦ βασιλέως Φιλῶν,
 μικροῦ Φαινῆναι τοῖς ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθημένοις ἑξισού-
 μενος. καὶ μηδὲ τὸ κελευσθῆναι ἀναμεινάς, τὴν ἐσθῆ-
 τα ἀποδύς, γυμνὸς εἰστήκει, πάντα τὸν βουλόμενον

so, Alii quidem, inquit, pater, legati, qui adveniunt,
 praecipuis rebus ex sua quisque regione, tuam praecla-
 ram victoriam ornantes, te munerabuntur. Ego vero te,
 qui strenuus in bellis exstitisti, & maximis rebus geren-
 dis praecipuam virtutem declarasti, cum convenienti &
 simili donario munerandum esse aequum iudicarem, vi-
 rum tibi offero, gladiatorem in bellis, & sanguine adeo
 exercitatum, ut neminem sit habiturus, qui se illi op-
 ponere possit; lucta autem & caestuum pugna in arena
 & stadiis adeo validum, ut illius robur a nemine susti-
 neri queat. Et simul innuens, ut veniret vir, significabat.

XXV. Ille autem progressus in medium, adorabat Hy-
 daspem, tanta proceritate, & prisca illa statura homo,
 ut, cum genu regis oscularetur, propemodum eos, qui in
 alto loco sedebant, adaequare videretur. Et ne imperio
 quidem expectato, exuta veste nudus stetit, omnem,

ὄπλων τε καὶ γυμνῶν χειρῶν εἰς ἀμίλλαν προκαλού-
 μενος. ὡς δὲ οὐδείς παρήει, πολλάκις διὰ κήρυκος τοῦ
 βασιλέως προτρεψαμένου, Δοθήσεται σοι ἔφη καὶ παρ'
 ἡμῶν ὁ Ὑδάσπης ἰσοστάσιον τὸ ἔπαθλον. καὶ εἰπὼν,
 ἐλέφαντα πολυετῆ καὶ παμμεγέθη προσκομισθῆναι
 αὐτῷ προσέταπεν. ὡς δὲ ἤχθη τὸ ζῶον, ὁ μὲν ὑπεδέ-
 χετο ἄσμενος ὁ δῆμος δὲ ἀθρόον ἔξεβάκχευσε, τῷ
 ἀστεϊσμῷ τοῦ βασιλέως ἠσθύντες, καὶ τὴν δόξασαν
 αὐτοῖς ὑποκατάκλησιν τῷ ἐπιτωθασμῷ τῆς κατ' ἐκεί-
 νου μεγαλαυχίας παρηγορηθέντες. μετὰ τοῦτον καὶ οἱ
 Σηρῶν προσήγοντο πρεσβευταὶ, τῶν παρ' αὐτοῖς ἀρα-
 χνίων νήματα καὶ ὑφάσματα, τὴν μὲν Φοινικοβαζῆν,
 τὴν δὲ λευκοτάτην ἐσθῆτα προσκομίζοντες.

κατ'. Καὶ τούτων τῶν δῶρων ὑποδεχθέντων, καὶ
 ἀφειθῆναι αὐτοῖς τῶν πάλαι τινας ἐν δεσμοτηρίῳ κα-

qui vellet, seu cum armis, seu nudis manibus, ad certa-
 men provocans. Cum autem nemo progredereetur, quam-
 vis rex saepius per praeconem denuntiaffet ac edixisset;
 Hydaspes, Dabitur, inquit, tibi quoque a nobis aequale
 praemium. Et cum dixisset, elephantem multorum anno-
 rum, & insignis magnitudinis, offerri ipsi iussit. Postquam
 autem adductum est animal, ille quidem accipiebat lu-
 bens. At populus subito concitus, miros risus edidit, ur-
 banitate regis delectatus, & post submissionem ac de-
 decus, ut videbatur, ex irrisione ipsius iactantiae sola-
 tium capiens. Post hunc & Serum adducebantur legati,
 araneorum, qui sunt apud illos, stamina & texturas,
 vestem alteram purpureo colore tinctam, alteram can-
 didissimam afferentes.

XXVI. His donis receptis, cum, ut dimitterentur illis
 quidam, qui iam pridem damnati in carcere detineban-

ἰ Ἐξεβάκχευσε) Ita Palat. Prae- Vat. lectionem, ἐξεκάχχευσε. Ego
 ferendam huic Commelinus putat nihil mutaverim.

τακρίτων ἀξιωσάντων, ἐπινεύσαντος τοῦ βασιλέως· οἱ Ἀράβων τῶν εὐδαιμόνων προσήεσαν, καὶ Φύλλου τε τοῦ θυάδου, καὶ κάδας, καὶ κινναμώμου, καὶ τῶν ἄλλων αἷς ἢ Ἀράβια γῆ μυρίζεται, ἐκ πολλῶν ταλάντων ἐκάστου τὸν τόπον εὐωδίας ἐμπλήσαντες· παρήσαν μετὰ τούτους οἱ ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς, χρυσόν τε τὸν μυρμηκίαν, καὶ γρυπῶν ξυναρίδα χρυσαῖς ἀλύτῃσιν ἠνιοχουμένην προσκομίζοντες. [ἐπὶ τούτοις] ἡ Βλεμμύων παρήει πρεσβεία, τόξα τε καὶ βελῶν ἀκίδας ἐκ δρακοντείων ὀστέων εἰς στέφανον διαπλέξασα· καὶ, Ταῦτά σοι, ἔλεγεν, ὦ βασιλεῦ, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα, πλούτου μὲν τοῦ παρὰ τῶν ἄλλων λειπόμενα, παρὰ δὲ τὸν ποταμὸν ὑπό σοι μάρτυρι κατὰ Περσῶν εὐδοκίμησαντα. Πολυτελέστερα μὲν οὖν, ἔφη ὁ Ὑδάσπης, τῶν πολυταλάντων ξενίων· ἅ γε καὶ τὰ ἄλλα νυνὶ μοι προσκομίζεσθαι γέγονεν αἷτια. καὶ ἅμα εἶτε

tur, petissent, & rex annuisset: Arabum felicium legati accedebant, & folii odoriferi, & stoechadis, & cinnamomi, & aliorum aromatum, quae Arabia fert, dona multorum talentorum ex quolibet genere offerebant, odore fragrantissimo locum implentes. Aderant post hos ex Troglodytica regione, aurum formicinum, & gryporum iugum, quod aureis habenis regebatur, offerentes. Deinde Blemmyum adveniebat legatio, arcus & iaculorum spicula ex draconum ossibus, in coronam implicata gerens: &, Haec tibi, dicebat, o rex, a nobis afferuntur dona, divitiis quidem allatis ab aliis, inferiora, ceterum apud fluvium contra Persas, ut tu ipse testis esse potes, comprobata. Pretiosiora igitur sunt, inquit Hydaspes, quam multis talentis constantia xenia, quae, ut alia quoque nunc mihi offerantur, in causa esse dicimus: simul-

ἰ βούλοιντο ἀπαγγέλλειν ἐπέτρεπε. καὶ μειωθῆναι αὐτοῖς ἐκ τῶν Φόρων αἰτησάντων, τὸ σύμπαν εἰς δέκα ἐτῶν ἀνῆκε.

κζ'. Καὶ πάντων σχεδὸν τῶν κατὰ πρεσβείαν ἀΦιγμένων ὀφθέντων, καὶ τοῖς ἴσοις ἐκάστους καὶ Φιλοτιμοτέροις τοὺς πλείστους ἀμειψαμένου τοῦ βασιλέως, τελευταῖοι παρῆσαν οἱ Ἀξιομιτῶν πρεσβευταὶ, Φόρου μὲν οὐκ ὄντες ὑποτελεῖς, Φίλιοι δὲ ἄλλως καὶ ὑπόσπονδοι, καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς καταρθωμένοις εὐμενὲς ἐνδεικνύμενοι, δῶρα καὶ οὔτοι προσῆγον, ἄλλα τε, καὶ δὴ ζῶου τινὸς εἶδος ἀλλοκότου τε ἅμα καὶ θαυμασίου τὴν φύσιν· μέγεθος μὲν, εἰς καμήλου μέτρον ὑψούμενον, χροίαν δὲ καὶ ἐπιδερμίδα Φολίσιν ἀνθηραῖς ἐστιγμένον. ἦν δὲ αὐτῶ τὰ μὲν ὀπίσθια καὶ μετὰ κενεῶνας χαμαιζηλά τε καὶ λεοντώδη· τὰ δὲ ὠμιαῖα καὶ πόδες

que, si quid postularent, exponere iubebat. Cumque sibi minui & allevari tributum petiissent, totum in decennium remisit.

XXVII. Post autem quam propemodum omnes, qui legatione fungebantur, in conspectum venerunt, & singulos paribus, plurimos autem amplioribus donis rex remuneratus est, ultimi aderant Axiomitarum legati: qui quidem non pendebant tributum, sed alioqui erant focii & foederati. Quamobrem de rebus prospere ac feliciter gestis gratulantes, hi quoque dona adducebant, cum alia, tum animantis cuiusdam speciem, inusitata simul & admiranda natura, magnitudine quidem instar cameli, colore autem & cute squammis floridis distincta ac maculata. Erat autem ipsi posterior pars una cum ventre humilis & leonina: porro armi & pedes anteriores &

ἰ βούλοιντο) Vatic. βούλοιστο, ut ad πρεσβείαν referatur.

πρόσθιοι καὶ στέρνα, πέρα τοῦ ἀναλόγου τῶν ἄλλων μελῶν ἐξανιστάμενα. λεπτός ὁ αὐχὴν, καὶ ἐκ μεγάλου τοῦ λοιποῦ σώματος ¹ εἰς κύκνειον Φάρυγγα μηκνόμενος. ἡ κεφαλὴ τὸ μὲν εἶδος καμηλίζουσα, τὸ δὲ μέγεθος, στρουθῶ Λιβύσσης εἰς διπλάσιον ὀλίγον ὑπερέφρουσα, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπογεγραμμένους βλοσυρῶς σοβοῦσα. παρήλλακτο καὶ τὸ βάδισμα χερσαίου τε ζῶου καὶ ἐνὸδρου παντὸς ὑπεναντίως σαλευόμενον τῶν σκελῶν οὐκ ἐναλλάξ ἑκατέρου, καὶ παρὰ μέρος ἐπιβαίνοντος, ἀλλ' ἰδίᾳ μὲν τοῖν δυοῖν καὶ ἅμα τῶν ἐν δεξιᾷ· χωρὶς δὲ καὶ ζυγηδὸν τῶν εὐωνύμων σὺν ἑκατέρᾳ τῇ ἐπαιωρουμένῃ πλευρᾷ μετατιθεμένων. ὀλίγον δὲ οὕτως τὴν κίνησιν καὶ τίθασον, τὴν ἕξιν, ὥστε ὑπὸ λεπτῆς μηρίθου, τῇ κορυφῇ περιελιχθείσης, ἄγεσθαι πρὸς τοῦ θηροκόμου καθάπερ ἀφύκτω δεσμῶ τῶ ἐκείνου βουλήματι ὀδηγούμενον. τοῦτο Φανὲν τὸ ζῶον, τὸ μὲν πλῆ-

pectus supra proportionem aliorum membrorum erectum : gracile collum, & ex magno corpore reliquo, in tenue & subtile guttur productum : caput autem forma quidem cameli, magnitudine autem, struthii Lybici caput paullo plus quam duplo superans, & oculos tanquam pictos horribiliter versans. Immutatum etiam habuit incessum, omnino terrestri animali & aquatico contraria ratione vacillans, cruribus non permutanter, nec alternis incessibus, sed seorsum & simul duobus in dextra parte, figillarim autem & coniunctim sinistris, simul moto utroque latere sese transponentibus. Porro adeo habile ad motum, & mansuetum ac cicur, habitu ex assuefactione comparato, ut gracili funiculo vertici circumducto a magistro regeretur, tanquam inevitabile vinculum eius voluntatem ducem sequens. Hoc animal cum apparuis-

¹ Εἰς κύκνειον φάρυγγα) Βαλ. εἰς κύκειον φάρυγγα.

Θος ἅπαν ἐξέπληξε, καὶ ὄνομα τὸ εἶδος ἐλάμβανεν, ἐκ τῶν ἐπικρατεστέρων τοῦ σώματος αὐτοσχεδίως πρὸς τοῦ δήμου καμηλοπάρδαλις κατηγορηθέν· ταραχου γε μὴν τὴν πανήγυριν ἐνέπλησε.

κῆ. Γίνεται γὰρ τοι τοιοῦτον. τῶ βωμῶ τῆς μὲν Σεληναίας, παρειστήκει ταύρων ξυνωρίς· τῶ δὲ τοῦ Ἥλιου, τέτρωρον ἵππων λευκῶν εἰς τὴν ἱερουργίαν ἠντρεπισμένων. Ξένου δὴ καὶ ἀήθους, καὶ τότε πρῶτον ἀλλοκότου ζώου Φανέντος, οἰονεὶ πρὸς Φάσμα διαταραχθέντες, πτόϊας τε ἐνεπίμπλαντο· καὶ τῶν κατεχόντων τὰ δεσμὰ σπαράξαντες, τῶν τε ταύρων ἄτερος, ὁ μόνος, ὡς ἐδόκει, τὸ θηρίον κατοπτευκῶς, καὶ δύο τῶν ἵππων εἰς Συγὴν ἀκατάσχετον ὤρμησαν· διεκπεσεῖν μὲν τὸν περιβόλον τοῦ στρατοῦ μὴ δυνάμενοι, πυκνῶ τῶ συνασπισμῶ τῶν ὀπλιτῶν εἰς κύκλον τετειχισμένοι· Φερόμενοι δὲ ἀτάκτως καὶ τὸ μεσεῖον ἅπαν [δρόμοις σεσοβημένοις ἐξελίττοντες, τό τε προστυχὸν ἅπαν]

fet, multitudinem quidem totam perculit, & nomen a figura fortitum est, a praecipuis corporis partibus ex tempore a populo Camelopardalis nominatum: tumultu autem & perturbatione panegyrim implevit.

XXVIII. Accidit enim tale quiddam. Arae Lunae adstabat iugum boum; Solis autem, quadrigae equorum alborum, ad maestationem praeparatorum. Porro cum peregrinum & inusitatum, & cum primis monstrosum animal apparuisset, tanquam spectro perturbati, terrore impleti sunt, & eorum, qui tenebant, vinculis ruptis, ex tauris alter, qui solus, ut videtur, animal conspexerat, & duo equi, in fugam effusam sese concitarunt: perumpere quidem septum exercitus nequeentes, cum confertim densatis scutis milites tanquam murum in circuitum duxissent, currentes autem sine ordine, & quodvis

εἴτε σκεῦος εἴτε ζῶον ἀνατρέποντες ὥστε καὶ βοῆν αἰ-
 ρεσθαι συμμιγῆ πρὸς τὸ γιγνόμενον, τὴν μὲν ὑπὸ θεοῦς
¹ οἷς προσελάσειαν, τὴν δὲ ὑφ' ἡδονῆς οἷς καθ' ἐτέρους
 ἐναλλόμενοι, τέρψιν τε καὶ γέλωτα τὴν τῶν ὑποπιπτόν-
 των συντριβὴν παρείχον. ἐφ' οἷς οὐδὲ ἡ Περσίνα καὶ ἡ
 Χαρίκλεια μένειν ἐφ' ἡσυχίας κατὰ τὴν σκηνὴν ἐκαρ-
 τήρσαν, ἀλλὰ ² τὸ καταπέτασμα μικρὸν παραστεί-
 λασαι, θεαροὶ τῶν δρωμένων ἐγίνοντο. ἐνταῦθα ὁ Θεα-
 γένης, εἴτ' οὖν οἰκοθεν ἀνδρείῳ τῷ λήμματι κινούμενος,
 εἴτε καὶ ἐκ τῶν θεῶν ὀρμῇ χρησάμενος, τοὺς τε παρε-
 στῶτας αὐτῷ Φύλακας πρὸς τῆς καταλαβούσης τα-
 ραχῆς διεσκευασμένους θεασάμενος, ὠρθώθη τε ἀβρόον,
 καὶ εἰς γόνυ πρὸς τοῖς βωμοῖς πρότερον ὀκλάζων, καὶ
 τὴν ὅσον οὐδέπω σφαγὴν ἀναμένων, καὶ σχίζαν τῶν
 ἐπικειμένων τοῖς βωμοῖς ἀναρπάζει· καὶ τῶν οὐ δια-

obvium medio in spatio seu vas, seu animal evertentes:
 ita ut clamor mixtus tolleretur ob id, quod fiebat, par-
 tim prae metu ab his, ad quos delati fuerant, partim prae
 voluptate ab illis, quibus, dum in alios infilirent, dele-
 ctationem & risus materiam ex conculcatione cadentium
 praebebant. Quamobrem ne Perfina quidem & Chariclea
 manere quietae, & intra tabernaculum sese continere
 potuerunt, sed velamine paullulum amoto & subducto,
 spectatrices eorum, quae fiebant, existebant. Ibi Thea-
 genes, seu proprio & virili spiritu incitatus, sive etiam
 divinitus immisso impetu usus, & custodes, qui illi adfi-
 terant, dispersos propter tumultum exortum conspicatus,
 erexit se subito, cum antea ad aram genibus incumberet,
 & mactationem singulis momentis expectaret, lignum-
 que fissum, quorum magnus numerus in ara iacebat,

¹ Οἷς προσελάσειαν) Xyl. προσ-
 πελάσειαν.

² Τὸ καταπέτασμα) Vatic. &

Taur. παραπέτασμα, improban-
 te Dorv. ad Char. p. 445. Mox le-
 gendum forte καὶ ἐκ τῆς θεῶν ὀρμῆς.

δράντων ἵππων ἐνὸς λαβόμενος, τοῖς τε νώτοις ἐφίπταται, καὶ τῶν αὐχενίων τριχῶν ἐπίδραξάμενος, καὶ ὡς χαλινῶ τῇ χαίτῃ χρώμενος, μυωπίζει τε τῇ πτέρνῃ τὸν ἵππον, καὶ ἀντὶ μαστιγῶς τῇ σχίζῃ συνεχῶς ἐπισπέρχων, διαδράντα τὸν ταῦρον ἤλαυνε. τὰ μὲν δὴ πρῶτα Φυγὴν εἶναι τοῦ Θεαγένους οἱ παρόντες ὑπελάμβανον, καὶ σὺν βοῇ μὴ ξυγχαρεῖν διεξελάσαι τὸ ὀπλιτικὸν ἔρκος, τῶ πλησίον ἕκαστος διεκελεύετο. προϊόντος δὲ τοῦ ἐγχειρήματος, ὅτι μὴ ἀποδειλίασις ἦν μηδὲ ἀπόδρασις τοῦ σφαγιασθῆναι μετεδιδάσκοντο. καταλαβὼν γὰρ ὡς ὅτι τάχιστα τὸν ταῦρον, ἐπ' ὀλίγον μὲν κατ' οὐρανὸν ἤλαυνε, ὑπονύττων τε ἅμα καὶ εἰς ὄξύτερον δρόμου τὸν βοῦν ἐρεθίζων. καὶ ὅποι δὴ καὶ ὀρμήσειε τρεπομένῳ συνεφείπετο, τὰς ἐπιστροφάς τε καὶ ἐκβολὰς πεφυλαγμένως ἐκκλίνων.

κθ'. Ὡς δὲ εἰς συνήθειαν τῆς τε ὄψεως ἑαυτοῦ καὶ

arripit, & ex equis, qui non effugerant, unius dorsum occupat, & apprehensis crinibus ad collum propendentibus, iubaque tanquam freno utens, calcaneoque quasi calcaribus equum urgens, & loco flagri ligno fisso continue concitans, taurum, qui effugerat, agebat. Ac initio fugam esse Theagenis, ii, qui aderant, fuscabantur: & clamore, ne fineret illum extra septum armorum evehi, quilibet alterum, quem proxime adstiterat, cohortabatur. Ceterum procedente conatu, quod non formido esset, neque fuga maestationis, edocebantur. Affecutus enim celerrime taurum, aliquamdiu a cauda detentum egit, lassitudine conficiens simul, & ad celeriorum cursum bovem incitans: quo se autem concitasset, conversum sequebatur, gyrationes & exitus angustos caute declinans.

XXIX. Postquam autem illi notum & familiarem con-

πράξεως ἐνεβίβασεν, ἀντίπλευρος ἤδη παρίππευε, χρω-
 τί τε χρωτὸς ἐπιψαύων, καὶ ἰππείου ταύριον ἄσθμα
 καὶ ἰδρώτα κεραννύων, καὶ τὸν δρόμον οὕτως ὁμόταχον
 ῥυθμίζων, ὡς καὶ συμθυεῖς εἶναι τὰς κορυφὰς τῶν
 ζώων τοὺς πορρωτέρω φαντάζεσθαι, καὶ τὸν Θεαγέ-
 νην λαμπρῶς ἐκθειάζειν, ξένην τιὰ ταύτην ἰπποταύρου
 ἔγνωρίδα ζευξάμενον. τὸ μὲν δὴ πλήθος ἐν τούτοις ἦν ἡ
 Χαρίκλεια δὲ ὀρώσα, τρόμῳ καὶ παλμῶ συνείχετο,
 τό τε ἐγχείρημα ὃ, τι καὶ βούλοιο διαποροῦσα, καὶ
 εἴ τι σφάλμα συμβαίη, τὴν ἐκείνου τρῶσιν ὡς ἰδίαν
 σφαγὴν ὑπεραγωνιῶσα ὥστε μηδὲ τὴν Περσίαν λα-
 θεῖν, ἀλλ', ὦ τέκνον, εἰπεῖν, τί μοι πέπονθας; προ-
 κινδυνεύειν ἕοικας τοῦ ξένου. πάσχω μὲν τι καὶ αὐτὴ,
 καὶ οἰκτεῖρω τῆς νεότητος· διαδρᾶναί γε μὴν τὸν κίνδυ-
 νον εὐχομαι, καὶ φυλαχθῆναι τοῖς ἱεροῖς, ὡς ἂν μὴ
 παντάπασιν ἀτέλεστα ἡμῖν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἐγκα-

spectum sui actionemque ipsam reddidit, iam ad latus
 adequitabat, cute cutem attingens, & anhelitum tauri-
 num ac sudorem equestri miscens, & cursum ita aequali
 celeritate moderans, ut hi, qui longius aberant, coa-
 luisset vertices animalium opinarentur, & Theagenem
 aperte divinis laudibus extollerent, qui peregrinum quod-
 dam ex equo & tauro iugum confecisset. Multitudo qui-
 dem his vacabat. Chariclea vero intuens, horrore & tre-
 more detinebatur, cum, quorsum tenderet conatus, igno-
 raret, & de illius vulnere, si forte lapsus contingeret,
 non fecus ac de sua mactatione esset sollicita: ut neque
 Persina clam id esset, sed, O filia, diceret, quidnam tibi
 accidit? Videris pro peregrino periclitari. Etiam ipsa ali-
 quo modo commoveor, & miseret me illius iuventutis.
 Effugere illum etiam periculum opto, & conservari fac-
 cris, ne omnino imperfectus, & neglectus a nobis cul-

ταλειΦβείη. καὶ ἡ Χαρίκλεια, Γελοῖον, ἔφη, τὸ εὐχε-
σθαι μὴ ἀποθανεῖν, ἵνα ἀποθάνῃ. ἀλλ' εἰ ἄρα σοὶ
δυνατὸν, ὦ μῆτερ, περίσωζε τὸν ἄνδρα ἐμοὶ χαριζομέ-
νη. καὶ ἡ Περσίνα πρόφασιν οὐ τὴν οὕσαν ἀλλ' ἐρω-
τικὴν ἄλλως ὑποτοπήσασα· Οὐ δυνατὸν μὲν, ἔφη, τὸ
περισώζειν. ὅμως δ' εὖν τίς σοι κοινωνία πρὸς τὸν ἄν-
δρα, δι' ἣν οὕτως ὑπερφροντίζεις, θαρρῶσα ὡς μητέρα
λοιπὸν ἐξαγόρευε· καὶν τι νεώτερον κίνημα, καὶν παρθε-
νία μὴ πρέπον, ἢ μητρῶα φύσις τὸ θυγατρὸς καὶ τὸ
θῆλυ συμπάδες τὸ πταῖσμα τὸ γυναικεῖον οἶδεν ἐπι-
σκιάζειν. ἐπιδακρύσασα εὖν ἐπιπλεῖστον ἡ Χαρίκλεια,
Καὶ τοῦτο, ἔφη, δυστυχῶ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ τοῖς
συνετοῖς ἀσύνητα φθέγγομαι· καὶ λέγουσα τὰς ἑαυ-
τῆς συμφορὰς, οὕτω λέγειν νομίζομαι. πρὸς γυμνῆν

tus divinus relinquatur. Chariclea vero, Ridiculum est,
inquit, optare, ut non moriatur, eam ob causam, ut mo-
riatur. Ceterum si id a te praestari potest, mater, serva
virum, mihi gratificans. Persina autem causam non ve-
ram, sed alioqui amatoriam, suspicata, Etsi haudqua-
quam, inquit, servare illum possim, tamen, quae tibi
cum viro consuetudo intercedat, propter quam tanto-
pere tibi est curae, audacter iam deinceps matri ex-
pone: etiamsi sit juvenilis commotio, & virginitati non
conveniens. Materna natura, filiae, & femineus sexus
muliebrem lapsum, quo cognitione quadam afficitur,
adumbrare novit. Cum igitur summo cum dolore col-
lacrimasset Chariclea, Et in hoc, inquit, praeter ce-
tera sum infelix, quod etiam ab his, qui singulari pru-
dentia & ingenii perspicacia sunt praediti, dum loquor,
haud intelligor: & cum calamitates meas exponam,
nondum eas narrare existimor: denique ad nudam

δὲ λοιπὸν καὶ ἀπαρακάλυπτον χωρεῖν τὴν ἑμαυτῆς
κατηγορίαν καταναγκάζομαι.

λ'. Ταῦτ' εἶπε καὶ βουλομένη τὰ ὄντα ἀνακαλύ-
πτειν, αὐτῆς ἐξεκρούσθη βοῆς πολυηχεστάτης πρὸς τοῦ
πλήθους ἀρθείσης. ὁ γὰρ δὴ Θεαγένης εἰς ὅσον εἶχε
τάχους ἐφείς τῷ ἵππῳ χρήσασθαι καὶ προφθάσαντα
μικρὸν τὰ στέρνα τῆ κεφαλῇ τοῦ ταύρου παρισῶσαι,
τὸν μὲν, ἀνετον φέρεσθαι μεθήσι μεθαλλόμενος· ἐπιρ-
ρίπτει δὲ ἑαυτὸν τῷ αὐχένι τοῦ ταύρου, καὶ τοῖς κέρα-
σι τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον πρὸς τὸ μεταίχμιον ἐνιδρύσας,
τοὺς πήχεις δὲ οἰονεὶ στεφάνην περιθεῖς, καὶ εἰς ἄμμα
κατὰ τοῦ ταυρείου μετώπου τοὺς δακτύλους ἐπιπλέξας,
τό τε ὑπόλοιπον ἑαυτοῦ σῶμα παρ' ὦμον τοῦ βόως τὸν
δεξιὸν μετέωρον καθεῖς, ἐκκρεμῆς ἐφέρετο, πρὸς βραχὺ
μὲν τοῖς ταυρείοις ἄλμασιν ἀναπαλλόμενος. ὡς δὲ ἀγ-
χόμενον ἤδη πρὸς τοῦ ὄγκου, καὶ χαλῶντα τοῦ ἄγαν
τόνου τοὺς τένοντας ἤσθητο, καὶ καθ' ὃ μέρος ὁ Ἰδά-

deinceps & apertam accusationem mei venire cogor.

XXX. Haec dixit: & cum vellet rem ipsam aperire,
rursus est excussa, clamore maximo a multitudine sub-
lito. Theagenes enim, cum permisisset equo, quanta ce-
leritate possit, uti, & praecurrentem aliquantum, pectus
capiti taurino adaequare, hunc quidem liberum ferri
sivit defiliens: iniicit autem se in collum tauri, & in me-
dium spatium inter cornua facie collocata, ulnis vero
tanquam corona circumpositis, ac digitis in taurina fron-
te in nodum complicatis, ac reliquo corpore iuxta dex-
trum armum bovis demisso, dependens ferebatur, ita ut
paullulum taurinis saltibus concuteretur. Postquam au-
tem iam fatigatum nimio pondere, & languefactos esse
illi musculos ex nimia intensione sensit, atque id loci,

σπης προῦκαθέζετο, περιελθόντα, παραφέρει μὲν εἰς τοῦμπροσθεν, καὶ προβάλλει τῶν ἐκείνου σκελῶν τοὺς ἑαυτοῦ πόδας, ταῖς χηλαῖς δὲ συνεχῶς ἐναρράπτων, τὴν βάσιν ἐνήθρευεν. ὁ δὲ τὴν ῥύμην τοῦ δρόμου παραποδιζόμενος, καὶ τῷ σθένει τοῦ νεανίου βριθόμενος, τά τε γόνατα ὑποσκελίζεται, καὶ ἀθρόον ἐπὶ κεφαλὴν σφενδονηβείς, κύμβαχός τε ἐπ' ὤμους καὶ νῶτα ριπιδφείς, ἤπλωτο ὑπτίος ἐπιπλεῖστον τῶν μὲν κεράτων τῇ γῇ προσπεπηγῶτων, καὶ εἰς τὸ ἀκίνητον τῆς κεφαλῆς ριζωθέντων τῶν σκελῶν δὲ ἀπρακτα σκαιρόντων, καὶ εἰς κενὸν ἀερονομούντων, καὶ τὴν ἦτταν ἀλυόντων. ἐπέκειτο δὲ ὁ Θεαγένης ταῖν χεροῖν, τὴν λαϊὰν μόνην εἰς τὸ ἐπερείδειν ἀπασχολῶν, τὴν δεξιὰν δὲ εἰς οὐρανὸν [ἀνέχων] καὶ συνεχῆς ἐπισείων εἰς τε τὸν Ἰδάσπην καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος, ἰλαρὸν ἀπέβλεπε, τῷ μειδιάματι πρὸς τὸ συνήδεσθαι δεξιούμενος, καὶ τῷ μυκηθμῷ τοῦ ταύρου καθάπερ σάλπιγγι τὸ ἐπινίκιον ἀνα-

in quo sedebat Hydaspes, praetereuntem, obvertit eum in anteriorem partem, & illius cruribus suos pedes obiiicit, unguis eos continue impingens, & gressum bovis implicans. Ille autem in impetu cursus impeditus, & robore iuvenis gravatus, evertitur, ac repente in caput devolutus, & erectis pedibus in scapulas ac deorsum proiectus, diu resupinus porrectim iacuit, cornibus terrae infixis, & ita, ut caput movere non posset, radicatis: cruribus autem nequidquam salientibus, & opportune aërem findentibus, & cladem languore testantibus. Incumbebat vero Theagenes, sola sinistra manu ad deprimendum vacans, dextram autem in coelum continue tendens, & in Hydaspem & reliquam multitudinem exprorecta fronte intuebatur, risu illos ad oblectationem provocans, & mugitu tauri tanquam tuba celebritatem vi-

κηρυττόμενος. ἀντήχει δὲ καὶ ἡ τοῦ δήμου βοή, τρανὸν μὲν οὐδὲν εἰς τὸν ἔπαινον διαρρήουσα, κεχηγνῶσι δὲ ἐπιπολὺ τοῖς στόμασιν, ἐξ ἀρτηρίας μόνης τὸ θαῦμα ἐξεφώνει, χρόνιον τε καὶ ὁμότονον εἰς οὐρανὸν παραπέμπουσα. κελεύσαντος οὖν τοῦ βασιλέως, ὑπηρεταὶ προσδραμόντες, οἱ μὲν τὸν Θεαγένην προσῆγον [ἀναστήσοντες] οἱ δὲ τοῦ ταύρου τοῖς κέρασι καλωδίου βροχὸν ἐπιβάλλοντες, εἰλκόν τε κατηφιῶντα, καὶ τοῖς βωμοῖς αὐθις τοῦτόν τε καὶ τὸν ἵππον συλλαβόντες προσεδέσμευον. καὶ τοῦ Ὑδάσπου μέλλοντός τι πρὸς τὸν Θεαγένην λέγειν τε καὶ πράττειν, ὁ δῆμος ἅμα μὲν ἡσθεῖς τῷ νέῳ καὶ ἐξ οὐπὲρ τὸ πρῶτον ᾤσθη προσπαθῶν, ἅμα δὲ καὶ τῆς ἰσχύος ἐκπλαγεῖς, πλέον δὲ τι καὶ πρὸς τὸν Αἰθίοπα τὸν ἀθλητὴν τὸν Μεροῦβου ζηλοτυπία δηχθεῖς, Οὗτος τῷ Μεροῦβου ζευγνύσθω, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν· ὁ τὸν ἐλέφαντα λαβὼν, τῷ τὸν ταῦρον λα-

istoriae denuntians. Resonabat autem ex adverso & populi clamor, perspicuum quidem nihil & articulatum in laudem proferens: ceterum hianti ore ut plurimum ex arteria sola sonos admirationis indices edens, diuque communi consensu eum ad coelum ferens. Iussu igitur regis ministri accurrentes, alii Theagenem erectum adducebant, alii cornibus tauri laqueo restis iniecto, ducebant tristem ac demissum, & aris rursus hunc & equum comprehensum alligabant. Et cum Hydaspes aliquid cum Theagene locuturus esset, & acturus, populus, tum delatus adolescente, & inde usque ab initio, cum primum visus est, singulariter erga illum affectus, tum roboris admiratione stupefactus, magis autem Aethiopi athletae Meroebi invidens ac aemulans, Hic cum Meroebi pugile iungatur, communi consensu exclamavit: is, qui elephantem accepit, decertet cum eo, qui taurum cepit,

βόντι διαγωνιζέσθω, συνεχές ἐξεΘώνουν. καὶ ἐπιπλεῖ-
στον ἐγκειμένων, ἐπένευσέ τε ὁ Ὑδάσπης. καὶ ἤγετο
εἰς μέσους ὁ Αἰβίοψ, ὑπέροπτόν τε καὶ σοβαρόν περι-
σκοπῶν, ἰ ὀλκά τε βαιῶν, καὶ πλατυνόμενος ἐναλ-
λάξ τοῖς ἀγκῶσι τοὺς πήχεις ὑποσβῶν.

λα'. Καίπειθ τῷ συνεδρίου πλησίον ἐγεγόνει, πρὸς
τὸν Θεαγένην βλέψας ὁ Ὑδάσπης, καὶ ἐλληνίζων, ὦ
ξένη, ἔφη, τούτω σε χρὴ διαγωνίσασθαι· ὁ δῆμος κε-
λεύουσι. Γινέσθω τὸ δοκοῦν, ὁ Θεαγένης ἀπεκρίνατο.
ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀγωνίας; Πάλης, εἶπεν ὁ Ὑδά-
σπης. Καὶ ὅτι δὲ οὐχὶ καὶ ξιφῆρης καὶ ἐνόπλιος, ἵνα
τι ρέξας ἢ παθῶν, ἐμπλήσω Χαρίκλειαν, τὴν σιωπῶν
εἰς δέυρο τὰ καθ' ἡμᾶς καρτεροῦσαν, ἢ καὶ εἰς τέλος,
ὡς ἔοικεν, ἡμῶν ἀπεγνωκυῖαν. καὶ ὁ Ὑδάσπης, Τί μὲν
βούλεται σοι ἐπὶ τὸ παραπλέκειν ὄνομα Χαρικλείας,

continue pronuntiabat. Cumque diu incumberet, annuit
Hydaspes: ducebaturque extemplo in medium Aethiops,
superbe trucibusque oculis circa se omnia lustrans, ac
summis pedibus incedens & dilatans sese, ac per vicif-
tudinem cubitis ulnas insolenter quatiens.

XXXI. Postea vero quam prope concilium constitit,
Theagenem contuitus Hydaspes, Graeco fermone, Pere-
grine, inquit, cum hoc te inire certamen populus iubet.
Fiat id, quod illi placet, Theagenes respondit. Ceterum,
quae ratio est certaminis? Luctae, inquit Hydaspes. At
cur non potius gladiatorum, inquit, & armorum, ut, ali-
quo praeclaro facinore edito, aut cadens, impleam Cha-
ricleam, quae haecenus rationes nostras tacere sustinuit,
vel ad extremum, ut videtur, nos valere iussit. Quid hoc
sibi, inquit Hydaspes, velit, quod nomen Charicleae ad-

1 Ὀλκά τε βαιῶν) Βασιλ. ἄχρως τε βαιῶν. Unde Commel. legen-
dum conii. ὀλκασίε. Palat. vero ὀλκά

αὐτὸς ἂν γνώσκοις. παλαίειν δ' οὖν σε καὶ οὐ ξιφῆ-
ρη πυκτεύειν χρεών. αἷμα γὰρ ἐκχεόμενον ὀφθῆναι πρὸ
τοῦ καιροῦ τῆς θυσίας οὐ θεμιτόν. συνεῖς οὖν ὁ Θεα-
γένης ὅτι δέδοικεν ὁ Ὑδάσπης μὴ προναيرهῖ τῆς θυ-
σίας, Εὖ ποιεῖς, ἔφη, τοῖς θεοῖς με φυλάττων, οἷς
καὶ μελήσει περὶ ἡμῶν. καὶ ἅμα κόνιν ἀνελόμενος,
καὶ ὤμοις τε καὶ πῆχσιν ἔτι πρὸς τῆς βοηλασίας
ἰδρᾶτι νενοτισμένοις ἐπιχέαμενος, τὴν τε μὴ προσιζή-
σασαν ἀπαισιτάμενος, προβάλλει τε ἐκτάδην τὸ χεῖ-
ρε, καὶ τοῖν ποδῶν τὴν βᾶσιν εἰς τὸ ἐδραῖον διειρησά-
μενος, τὴν τε ἰγνύαν σιμώσας, καὶ ὤμους καὶ μετά-
Φρενα γυρώσας, καὶ τὸν αὐχένα μικρὸν ἐπικλίνας,
τό τε ὅλον σῶμα σφικώσας, εἰστήκει τὰς λαβὰς τῶν
παλαισμάτων ὠδίνων. ὁ δὲ Αἰθίοψ ἐνορῶν, ἐμειδιάσέ
τε σεσηρῶς, καὶ εἰρωνικοῖς τοῖς νεύμασιν ἐκφραυλίζειν
ἔωκει τὸν ἀντίπαλον· ἀθρόον τε ἐπιδραμῶν, τὸν τε πῆ-

miscas, & habeas in ore, ipse scis: ceterum luctari, &
non digladiari, te oportet. Siquidem sanguinem effusum
ante sacrificium conspici, fas non est. Cum igitur intel-
lexisset, quod metueret Hydaspes, ne interficeretur ante
sacrificium: Recte facis, inquit, quod me Diis confer-
vas, quibus etiam res nostrae curae erunt: simulque
sumto pulvere, & humeris ac ulnis adhuc a bovis cir-
cumactione sudore madentibus insperso, ac eo, qui non
adhaeserat, excusso, obiicit porrectim manus. Et pedi-
bus in vestigio firmiter defixis, & poplite inflexo incur-
vatoque, humeris parteque inter scapulas contorta, &
collo aliquantum inclinato, denique toto corpore con-
tracto stabat, prehensiones luctarum cupide expectans.
Aethiops autem intuens, minaci oris habitu ridebat, &
ironicis gestibus insultare adversario videbatur. Tum re-
pente incurfione facta, cubitum tanquam vectem ali-

χυν τῷ αὐχένι τοῦ Θεαγένους, ὥσπερ τινα μοχλὸν ἐπαράσσει. καὶ βόμβου πρὸς τῆς πληγῆς ἔξακουσθέντος, αὐτῆς ἐθρύπτετο, καὶ ἐπεγέλα βλακῶδες. ὁ δὲ Θεαγένης, οἷα δὴ γυμνασίων ἀνὴρ καὶ ἀλοιφῆς ἐκ νέων ἀσκητῆς, τὴν τε ἐναγώνιον Ἑρμοῦ τέχνην ἀκριβῶς, εἴκειν τὰ πρῶτα ἔγνω, καὶ ἀπόπειραν τῆς ἀντιθέτου δυνάμεως λαβόντα, πρὸς μὲν ὄγκον οὔτω πελῶριον καὶ θηριωδῶς τραχυνόμενον, μὴ ὁμόσε χωρεῖν, ἐμπειρία δὲ τὴν ἄγροικον ἰσχὺν κατασοφίσασθαι. αὐτίκα γοῦν ὀλίγον ὅσον ἐκ τῆς γῆς κραδανθεῖς, πλέον ὡς εἶχεν ἀλγεῖν ἐσκήπτετο, καὶ τοῦ αὐχένος θάτερον μέρος ἐκδοτον εἰς τὸ παίεσθαι προῦβάλετο. καὶ τοῦ Αἰθίοπος αὐτῆς πλῆξαντος, συνενδοῦς τῇ πληγῇ, μικροῦ καὶ καταθέρεσθαι ἐπὶ πρόσωπον ἐσχηματίζετο.

λβ'. Ὡς δὲ καταγνοῦς καὶ ἀποθαρσῆσας ὁ Αἰθίοψ, ἀφυλάκτως ἤδη τὸ τρίτον ἐπεθέρετο, καὶ τὸν πῆχυν αὐτῆς ἀνατείνας κατασειεῖν ἔμελλεν, ὑπεισηλθὲ

quem collo Theagenis impingit: a qua plaga ingenti sonitu exaudito, rursus exultabat, & stolide sibi arridebat. At Theagenes, ut vir in gymnasiis & unctioibus ab ineunte aetate exercitatus, & certandi arte Mercurii exacte instructus, cedere initio statuit, & experimento virium adversarii sumto, tam terribili impetui & fero non resistere, ceterum agreste robur arte eludere. Statim igitur cum paullulum tantum a terra commotus esset, magis se dolere gestu simulabat, & colli alteram partem expositam ad ictum excipiendum obiciebat. Cumque Aethiops iterum ferisset, cedens plagae, propemodum se collabi in faciem fingebat.

XXXII. At postquam in contemptum illius adductus Aethiops, & animatus, incaute iam tertio irruebat, & cubitum rursus sublatum impacturus erat: subiit repente

τε ἀθρόον ὁ Θεαγένης κεκυθῶς τὴν καταφορὰν ἐκκλίνας, πήχει τε τῷ δεξιῷ τὸν ἐκείνου λαίον βραχίονα προσαναστείλας, ἐρρίπισέ τε τὸν ἀντίπαλον ἄμματι, καὶ τῇ καταφορᾷ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρὸς εἰς κενὸν εἰεχθείσης πρὸς τὸ ἕδαφος ἐπισπασθέντα, καὶ ὑπὸ τὴν μασχάλην ὑποδύς, τοῖς τε νώτοις περιεχεῖτο, καὶ παχεῖαν τὴν γαστέρα χαλεπῶς ταῖς χερσὶ διαζώσας, τὴν βάσιν κατὰ τὰ σφυρὰ καὶ ἀστραγάλους τῇ πτέρυγι σφοδρῶς τε καὶ ἐπαλλήλως ἐκμοχλεύσας, εἰς γόνυ τε ὀκλάσαι βιασάμενος, ἀμφιβαίνει τοῖς ποσὶ, καὶ τοῖς κατὰ τοὺς βουβῶνας τὰ σκέλη καταπεύρας, τούς τε καρπούς εἰς ἐπηρειδόμενος ὁ Αἰθίοψ ἀνεῖχε τὰ στέρνα ἐκρουσάμενος, καὶ τοῖς κροτάφοις εἰς ἄμμα τοὺς πήχεις περιάγων, ἐπὶ τε μετὰφρενα καὶ ὤμους ἀνέλκων, ἐφαπλῶσαι τῇ γῆ τὴν γαστέρα κατηνάγκασε. μιᾶς δὴ οὖν βοῆς ἐπὶ τούτοις καὶ γεγωνοτέρας ἢ τὸ πρότερον ὑπὸ τῷ πλήθει ἀρθείσης, οὐδὲ ὁ βασιλεὺς

Theagenes, inflexione corporis impetu declinato, & dextro cubito sinistro illius brachio sursum impulsio ac remoto, proiecit adversarium nodo implicitum, atque etiam suae manus impulsu frustra incitato in solum abreptum, & sub axillam illius se coniciens, circumfundebatur tergo: crassoque ventre difficulter manibus cincto, gressum circa talos & malleolos calcaneo magna vi & nulla intermissione facta demolitus, & in genua procumbere cogens, circumdat pedibus, & partibus circa inguina pressis, cruribus ac palmis, quibus innitens Aethiops pectus atollebat, excussis, cubitos nodi instar circum tempora ductos, ad tergum & humeros retrahens, ventrem illius in terram porrexit. Una igitur voce ob hoc factum, & clariore, quam antea, a multitudine edita, neque rex

ἐκαρτέρησεν· ἀλλ' ἀνήλατό τε τοῦ θρόνου, καί, Ὡ τῆς ἀνάγκης, ἔλεγεν, εἶον ἄνδρα καταθύειν ὑπὸ τοῦ νόμου πρόκειται. καὶ ἅμα προσκαλεσάμενος, Ὡ νεανία, πρὸς αὐτὸν ἔφη, στεφανωθῆναι μὲν σε καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις, ὡς ἔθος, ἀπέκειται. στεφανοῦ δ' οὖν καὶ νῦν τὴν ἐπίδοξον μὲν ταύτην, ἀνόνητον δέ σοι καὶ ἐφήμερον νίκη. καὶ περὶ μοι τοῦ προκειμένου καὶ βουλομένου ῥύσασθαι σε οὐ δυνατόν, ὅσα γοῦν ἐφείται, παρέξομαι· καὶ εἴ τι γινώσκεις ἐτι σε ζῶντα ἦσαι δυνάμενον, αἵτησον. καὶ ἅμα λέγων, χρυσοῦν τε καὶ λιθοκόλλητον τῷ Θεαγένει στεφανὸν ἐπέθηκε· καὶ τι καὶ ἐπιδακρύων εὐκ ἐλάνθανεν. ὁ δὲ Θεαγένης, Οὐκοῦν αἰτήσω, ἔφη· καὶ δεῖμαι δὸς ὑποσχόμενος, εἰ τὸ διαδράναί με τὴν ἱερουργίαν πάντως ἄφουκτον· χεῖρὶ γοῦν τῆς εὐρημένης σοὶ νυνὶ θυγατρὸς κέλευε.

fese cohibere potuit, sed exsiluit e folio, & O necessitatem odiosam, dicebat: qualem virum mactare lege cogimur! & simul, cum eum advocasset, O adolescens, ad ipsum inquit, ut coroneris etiam ad sacrificia, sicuti moris est, adhuc restat: vel maxime autem haec praeclara quidem & illustris, sed inutilis tibi & diurna victoria, coronam meretur. Ceterum postquam id, ut te ex praesenti statu liberem, etiamsi velim, praestari a me non potest, quantum licet, & conceditur, praestabo: & si quid nosti, quo te adhuc viventem iuvare possim, postulato. Simulque cum his dictis auream & lapidibus distinctam coronam Theageni imposuit. Nec non animadversus est, quod lacrimaret. Theagenes autem, Igitur postulabo, inquit: & peto a te, ut hoc des meis precibus, quandoquidem promissisti. Si mactationem omnino subterfugere & evitare non possum, saltem manu tuae, quae nunc inventa est, filiae me mactari iube.

λγ'. Δηχθεὶς δὴ πρὸς τὸ εἰρημένον ὁ Ὑδάσπης, καὶ
 πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς Χαρικλείας προκλήσεως τὸν νοῦν
 ἀναπέμπων, οὐ δοκιμάζων δὲ ἐν συνέχοντι τῷ καιρῷ
 τὸ ἀκριβὲς ἀνιχνεύειν, Τὰ δυνατὰ, εἶπεν, ὦ ξένε, καὶ
 αἰτεῖν ἐπέτρεψα, καὶ δάσειν ἐπένευσα. γεγαμῆσθαι
 εὖν χρήναι¹ τὴν σφαγιάζουσαν, οὐ παρθενεύουσαν, ὁ
 νόμος διαγορεύει. Ἄλλ' ἔχει [ἄνδρα] καὶ αὐτὴ, πρὸς
 αὐτὸν ὁ Θεαγένης. ΦληναΦῶντος, εἶπεν ὁ Ὑδάσπης,
 καὶ τῷ ὄντι θανατῶντος οἱ λόγοι. γάμου καὶ ἀνδρὸς
 ὁμιλίας ἀπειράτον τὴν κόρην ἢ ἐσχάρα διέδειξε· πλὴν
 ἢ Μερόηβον ἄνδρα τουτοῖν λέγεις, οὐκ οἶδ' ὅθεν ἐγνω-
 κῶς, οὐπω μὲν, νυμφίον δὲ πρὸς ἐμοῦ μόνον ὠνομα-
 μένον. Ἄλλ' οὐδὲ ἐσόμενον πρόσθε, εἶπεν ὁ Θεαγέ-
 νης, εἴ τι ἐγὼ τοῦ Χαρικλείου Φρονήματος ἐπήσθη-
 μαι, καὶ μοι ὡς θύματι μαντευσμένῳ πιστεύειν ἔσται

XXXIII. Morfus hoc dicto Hydaspes, & ad similitu-
 dinem Charicleae precationis animum referens, ceterum
 non iudicans operae pretium esse, e vestigiò rem ad amuf-
 fim inquirere: Ea, quae fieri possunt, inquit, hospes, &
 petere te iussi, & daturum me esse pollicitus sum. Porro
 nuptam esse viro, non virginem, quae maestet, lex diser-
 te iubet. Sed & ipsa habet virum, ad illum Theagenes.
 Delirantis, inquit, hominis, ac revera animum despon-
 dentis, & praebentis se morti, verba ista sunt. Matrimo-
 nii & consuetudinis cum viro expertem esse virginem,
 focus declaravit. Nisi forte Meroebum hunc virum di-
 cas, nescio unde edoctus: nondum quidem virum, cete-
 rum sponsum a me nominatum. Sed neque futurum sta-
 tue, dixit Theagenes, si quid ego de Charicleae ani-
 mo sensi, & si mihi, ut victimae divinati, credere iu-

1 Τὴν σφαγιάζουσαν, οὐ παρθενεύουσαν) Βαί, τὴν οὐ παρθενεύουσαν
 σφαγιάζουσαν.

δίκαιον. πρὸς ταῦτα ὁ Μερὸήβος, Ἄλλ' οὐ ζῶντα, εἶ-
 πεν, ὦ βέλτιστε, τὰ θύματα, σΦαγιασθέντα δὲ καὶ
 ἀνατμηθέντα τὴν ἀπὸ τῶν σπλάγχων σημεῖωσιν τοῖς
 μαντικοῖς ὑποδείκνυσιν. ὥστε ὀρθῶς ἔλεγες, ὦ πάτερ,
 θανατῶντα παραΦθέγγεσθαι τὸν ξένον. ἀλλὰ τοῦτον
 μὲν, εἰ κελεύεις, ἀγέτω τις ἐπὶ τοὺς βωμούς· σὺ δὲ,
 εἴ τι λείπεται διοικησάμενος, ἔχου τῆς ἱερουργίας. καὶ
 ὁ μὲν Θεαγένης ἤγετο οἱ προστέτακτο ἡ Χαρίκλεια
 δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ μικρὸν ἀναπνεύσασα, καὶ τὰ βελτίονα
 ἐλπίσασα, πάλιν ἀγομένου πρὸς Θρήσιος ἦν. καὶ τῆς
 Περσίνης πολλὰ παρηγορεύσῃς, καὶ εἰκὸς σωθῆναι τὸν
 νέον, εἴ μοι καὶ τὰ λειπόμενα καὶ σαφέστερα τῶν
 κατὰ σαυτὴν ἐξαγορεύειν βούλοιο, λεγούσης, ἡ μὲν
 Χαρίκλεια [βιασθεῖσα,] καὶ τὸν καιρὸν οὐκ ἐνδιδόν-
 τα ὑπέρθεσιν ὀρῶσα, πρὸς τὰ καιριώτερα τῶν διηγη-
 μάτων ἄρμησεν. ὁ δὲ Ὑδάσπης, εἴ τινες ὑπολείπονται

stum erit. Ad haec Meroebus: Sed non vivae, inquit,
 praeclare, victimae, sed maetatae & refectae, extis si-
 gnificationem vatibus exhibent. Quamobrem recte dixi-
 sti, pater, despondentem animum ineptè, & nihil ad rem
 loqui peregrinum. Sed hunc quidem, si iubes, ducat ali-
 quis ad aras. Tu vero cum absolveris, si quid adhuc re-
 fiat, ad sacrificium aggredere. Et Theagenes quidem du-
 cebatur eo, quo imperatum fuerat. At Chariclea, quae
 ob victoriam aliquantum respiraverat, & meliora spera-
 verat, rursus cum duceretur, in luctu erat. Et Persina
 multifariam consolante, & consentaneum esse, quod pos-
 sit servari juvenis, si mihi reliqua & manifestiora de te
 narrare volueris, dicente: Chariclea quidem, tempus di-
 lationem haud concedere, videns, ad praecipuas & prin-
 cipales narrationes aggressa est. Hydaspes autem, si qui

τῶν πρεσβευσάντων τοῦ εἰσαγγελέως ἐπυθάνετο. ὁ δὲ Ἀρμονίας, Οἱ ἐκ Συήνης, ἔφη, μόνοι, βασιλεῦ, γράμματα μὲν Ὀροονδάτου καὶ ξένη κομίζοντες, ἄρτι δὲ καὶ πρὸ βραχέως ἐπελθόντες.

κδ'. Ἡκόντων εὖν καὶ οὔτοι, τοῦ Ὑδάσπου Φήσαντος, παρῆσαν, καὶ τὸ γράμμα ἐνεχείριζον. καὶ ἀνειλήσας ἐπελέγετο. καὶ ἦν τοῖόνδε. ΒΑΣΙΛΕΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΩΙ ΚΑΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙ ΤΩΙ Αἰθιοπῶν Ὑδάσπῃ, ΟΡΟΟΝΔΑΤΗΣ Ο ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΤΡΑΠΗΣ. Εἰ νικῶν κατὰ τὴν μάχην, πλέον γνώμη ἐνίκησας, καὶ μοι σατραπείαν ὅλην ἐκὼν παρεχάσας, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι τὸ παρὸν, εἰ βραχεῖαν αἴτησιν ἐπινεύσειας. κόρη τις ἀγομένη [πρὸς με] ἀπὸ τῆς Μέμφεως, τοῦ πολέμου γέγονε πάρεργον. καὶ ὅτι αἰχμάλωτος ἐκ σοῦ προστάγματος εἰς Αἰθιοπίαν ἐπέμφθη, πρὸς τῶν σὺν αὐτῇ γεγονότων, καὶ διαδράντων τὸν [τότε] κίνδυνον ἐπυθόμην. ταύτην αἰτῶ λυ-

adhuc ex iis, qui legatione fungerentur, reliqui essent, ex internuntio quaerebat. Harmonias vero, Soli Syenenses, inquit, rex, literas Oroondatis & xenia afferentes: nuper autem & momento ante venerunt.

XXXIV. Accedant igitur hi quoque, Hydaspes cum dixisset, aderant, & literas tradebant: quas apertas & evolutas legebat. Erant autem eiusmodi. *Clementi & beato Aethiopiae regi Hydaspis, Oroondates, magni regis Satrapa.* Cum vincens proelio, magis animi celsitudine viceris, & mihi satrapiam totam tua sponte concesseris, haud mirum mihi in praesentia videbitur, si exilem petitionem comprobaris. Puella quaedam cum Memphi duceretur, obiter belli fuit appendix, &, quod captiva iussu tuo in Aethiopia sit missa, ex his, qui una cum ipsa fuerunt, & tum periculum effugerunt, audiui. Hanc oro mihi dimitti mu-

Φῆναί μοι δῶρον, ἐϋθέμενος μὲν καὶ αὐτὸς τῆς παιδὸς,
 πλέον δὲ περιποιῆσαι τῷ πατρὶ βουλόμενος, πολλὴν
 ἀληθέντι γῆν, καὶ κατὰ ζήτησιν τῆς θυγατρὸς ἐν Ἐλε-
 Φαντίνῃ τῷ Φρουρίῳ κατὰ τὸν πόλεμον καταληφθέντι,
 καὶ ἐπισκοποῦντί μοι κατὰ ταῦτα τοὺς περισωζομέ-
 νους ὀφθέντι, καὶ ἐκπεμφθῆναι πρὸς τὸ σὸν ἡμέρον
 ἀξιῶσαντι. ἔχεις αὐτοῖσι μετὰ τῶν ἄλλων πρεσβέων τὸν
 ἄνδρα, ἱκανὸν μὲν ἐξ ἥθους τὴν εὐγένειαν ἐμφῆναι, ἱκα-
 νὸν δὲ καὶ ἐξ ὄψεως δυσωπῆσαι. χαίροντά μοι τοῦτον,
 ὦ βασιλεῦ, ἀντίπεμφον πατέρα μὴ μόνον ὀνομαζό-
 μενον, ἀλλὰ καὶ γεγεννημένον. ταῦτα ὡς ἀνέγνω, Τίς
 εἶν τῶν παρόντων ὁ τὴν θυγατέρα ἐπιζητῶν; ἠρώτησε.
 καὶ ὑποδειξάντων δὲ τίνα πρεσβύτην, ὦ ξένη, πρὸς αὐ-
 τὸν ἔφη, πάντα αἰτοῦντος Ὀροονδάτου ποιεῖν ἔτοιμος.
 ἀλλὰ δέκα μὲν ἀχθῆναι μόνας αἰχμαλώτους ἐκέλευ-
 σα νεανίδας. μιᾶς δὲ τέως, ὅτι μὴ ἔστι σὴ θυγάτηρ,

neris loco, cum ipsius puellae causa, tum praecipue pa-
 tris, cui illam fervare velim: qui multum terrae perer-
 ravit, & dum filiam inquireret, a praesidio, quod fuit
 Elephantinae, sub belli tempus captus, a me contemplan-
 te hoc tempore eos, qui superfuissent ex proelio, con-
 spectus est, & ut mitteretur ad tuam clementiam, pe-
 titit. Habes ibi una cum aliis legatis virum talem, ut vel
 solis moribus generositatem declarare possit: & dignum,
 ut vel vultu tantum & facie a te, quod petit, impetret.
 Laetum mihi hunc, o rex, remitte, qui pater non modo
 nominatur, sed etiam existit. Haec ut legit: Quis igitur
 est ex his, qui adsunt, qui filiam inquit? percon-
 tatus est. Et cum ostendissent quendam senem: O ho-
 spes, ad illum inquit, omnia petente Oroondate lubens
 faciam: sed decem tantum adolescentulas captivas duci
 iussi. Cum vero unam filiam tuam non esse cognitum

ἐπεγνωσμένης, τὰς ἄλλας ἐπισκόπησον, καὶ γνωρίζων εἰ εὖροις λάμβανε. προκύψας ἐΦίλει τοὺς πόδας ὁ πρεσβύτης. καὶ ἀχθείσας τὰς κόρας ὡς ἐπισκοπῶν τὴν ἐπιζητουμένην οὐχ εὕρισκεν, αὐθις κατηΐήσας, ὦ βασιλεῦ, οὐδεμία τούτων ἐστίν, ἔλεγε. Τὴν γνώμην, ἔφη ὁ Ἰδάσπης, τὴν ἐμὴν ἔχεις. μέμφου δὲ τὴν τύχην, εἰ τὴν ἐπιζητουμένην οὐχ εὕρίσκεις. ὅτι γὰρ ἄλλη μήτε ἤχη παρὰ ταύτας, μήτε ἐστὶ κατὰ τὸ στρατόπεδον, ἔξεστι σοὶ περισκοποῦντι [πεισθῆναι.]

λέ. Ραπίσας τὸ μέτωπον ὁ πρεσβύτης, καὶ ἐπιδακρύσας, ἀνανεύσας τε καὶ περιαθρῶν ἐν κύκλῳ τὸ πλῆθος, ἀθρόον ὡσπερ τὶς ἐμμανῆς ἐξέδραμε. καὶ τοῖς βωμοῖς προσελθὼν, τοῦ τε τριβωνίου (τοῦτο γὰρ ἔτυχεν ἀμπεχόμενος) τὸ κράσπεδον εἰς βρόχον περιελήσας, ἐπιβάλλει τε τῷ αὐχένι τοῦ Θεαγένους, καὶ εἶλκεν, ἐξάκουστον βοῶν, Ἐχω σε, ὦ πολέμιε, λέγων, ἔχω σε, ὦ παλα-

fit, reliquas contemplare: &, si agnitam inveneris, accipe. Procumbens fenex, osculabatur pedes, & cum adductas puellas contemplans, eam, quam inquirebat, non invenisset; rursus tristis & moerens, Nulla ex his est, rex, dicebat. Voluntatem & studium meum, inquit Hydaspes, agnoscis tibi non deesse. Fortunam autem accusa, si eam, quam inquiris, non invenis. Nam quod neque alia venit praeter has, neque ulla est in castris amplius, circumspicere tibi licet.

XXXV. Cum feriisset frontem fenex, & collacrimasset, faciem attollens, & multitudinem in orbem circumspiciens, repente tanquam furiosus cucurrit: cumque accessisset ad aras, & pallii (hoc enim forte indutus erat) oram restis instar contorsisset, iniicit collo Theagenis, & trahebat, clamans ita, ut exaudiri posset: Nactus sum te, hostis; habeo te, confelera & exsecranda. Cumque

μναῖε καὶ ἀλιτήριε. καὶ τῶν Φρουρούντων ἀντέχειν καὶ ἀποσπᾶν βιαζομένων, ἀπρὶξ ἐχόμενος, καὶ οἰκνεῖ συμπεφυκῶς, ἀγαγεῖν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ τε Ὑδάσπου καὶ τῶν συνόδρων, ἐξενίκησε¹ καὶ, Ὡ βασιλεῦ, ἔλεγεν, οὗτός ἐστι ὁ τὴν ἐμὴν θυγατέρα συλαγωγῆσας· οὗτός ἐστιν ὁ τὴν οἰκίαν εἰς ἀπαιδίαν ἐρημάσας, καὶ ἐκ μέσων τῶν τοῦ Πυβίου βασιῶν τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἀναρπάσας, καὶ νῦν ὡς εὐαγῆς τοῖς τῶν θεῶν βασιῶσι προσκαθήμενος. ἐσεισθήσαν πρὸς τὰ γινόμενα σύμπαντες, τὰ μὲν ῥήματα¹ οὐ συνιέντες, τὰ ὁρώμενα δὲ οἱ λοιποὶ θαυμάζοντες.

λατ'. Καὶ τοῦ Ὑδάσπου σαφέστερον ὅ, τι βούλοιο λέγειν κελεύοντος, ὁ πρεσβύτης (ἦν δὲ ἄρα Χαρικλῆς) τὰ μὲν ἀληθέστερα τοῦ γένους τῆς Χαρικλείας ἀπέκρουπτε, μὴ πῆ ἄρα καὶ κατὰ τὴν Φυγὴν ἐκείνης τῆς αἰδῶ προαφανισθείσης, πόλεμον καθ' ἑαυτοῦ πρὸς τῶν

custodes resistere & avellere niterentur, firmiter haerens, & tanquam in unum corpus cum illo coaluisset, ut eum duceret in conspectum Hydaspis & concilii, obtinuit. Et, O rex, dicebat, hic est, qui meam filiam tanquam praedator mihi eripuit, hic est, qui domum solitariam & liberis orbam reddidit, & ex mediis Apollinis aris animam meam rapuit, ac nunc tanquam pius aliquis Deorum aris affidet. Commoti sunt omnes ad ea, quae fiebant, verba quidem non intelligentes, ceterum rem ipsam, quae cernebatur, admirantes.

XXXVI. Et cum Hydaspes planius, quidnam vellet, dicere iuberet; senex (erat autem Charicles) veriora de genere Charicleae occultabat: id veritus, ne illa in fuga forte & itinere iam antea sublata, bellum sibi cum ve-

¹ Οὐ συνιέντες) Palat. τὸ εὐ non agnoscit. Commel. vero legendum comi. οἱ συνιέντες, mirabantur verba, qui graece intelligebant, (nempe

rex & gymnophistae) reliqui vero, quae oculis cernebant. Quod vel assumendum, vel οἱ λοιποὶ tollendum.

ἀληθῶς γεννησάντων ἐπισπάσῃται διευλαβούμενος. ἐξετίθετο δὲ ἐπιτέμνων ἅ μὴδὲν ἔβλαπτε, καὶ ἔλεγεν Ἦν μοι θυγάτηρ, ὦ βασιλεῦ· τίς μὲν τὴν Φρόνησιν, καὶ οἷα τὸ εἶδος θεασάμενοι, ἐπαξίως ἂν με λέγειν ἐπιστεύσατε. ἦν δ' οὖν παρβενενομένη καὶ ζάκορος τῆς ἐν Δελφοῖς Ἀρτέμιδος. ταύτην ὁ θαυμάσιος οὗτος Θεταλὸς ὢν τὸ γένος, καὶ εἰς Δελφοὺς τὴν ἐμὴν πόλιν ὥς τι πάτριον ἐπιτελέσων, ἀρχιθεωρὸς ἀφιγμένος, ἔλαθεν ἐκ τῶν ἀδύτων αὐτῶν τὴν κόρην ἀποσυλήσας, ¹ καὶ ἀδύτων τοῦ Ἀπόλλωνος. διὸ καὶ ὑμᾶς ἀσεβεῖν δικαίως ἂν νομισθεῖη, τὸν πάτριον ὑμῶν θεὸν Ἀπόλλωνα, τὸν αὐτὸν ὄντα καὶ Ἥλιον, καὶ τὸ ἐκείνου τέμενος βεβηλώσας. συνεργοῦ δὲ αὐτῶ πρὸς τὴν ἐναγῆ ταύτην πράξι, ψευδοπροφῆτου τινὸς Μεμφοῖτου γεγονότος· ἐπειδὴ κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐγενόμην, τῶν ὄντων πολιτῶν ἐξ-

ris parentibus accerferet. Exponebat autem compendio ea, quae nihil nocebant, ac dicebat: Erat mihi filia, rex, quam si, quali animi indole & forma fuisset, conspexissetis, iustam causam habere me, quamobrem dicam, crederetis. Erat, inquam, in virginitate aetatem degens, & ministra, quae Delphis colitur, Dianae. Hanc praeclarus iste Thessalus genere, cum Delphos meam urbem, quasi patrium quoddam sacrum celebraturus, praefectus legationis constitutus venisset, clam ex adytis ipsis abstulit, atque adytis Apollinis. Quamobrem & erga vos merito deliquisse existimari debet, qui patrium vestrum Deum Apollinem, qui idem est cum Sole, ac illius delubrum profanavit. Porro quoniam quidam falsus antistes Memphiticus, socius huius sceleratae ac nefariae actionis extiterat: cum essem in Thessalia deposcens a reli-

¹ Καὶ ἀδύτων τοῦ Ἀπόλλωνος) Haec verba e glossa irrepsisse puto.

αιτῶν οὐδαμῶς εὕρισκον, ἕκδοτον ἐκείνων τοῦτον, εἰ καὶ εἰς σφαγὴν ὅπου ποτε ἂν εὕρισκῆται, ὡς ἀλάστορα παραχωρησάντων ὄρμητήριον εἶναι τῆς Φυγῆς τὴν Καλασίριδος Μέμφιν εἰκάσας, εἰς ταύτην ἀΦικόμενος, καὶ τὸν μὲν Καλάσιριν, ὡς ἐχοῖν, τεθνηκότα καταλαβῶν, παρὰ Θυάμιδος δὲ τοῦ ἐκείνου παιδὸς ἀπαντα τὰ περὶ τὴν θυγατέρα ἐκδίδαχθεῖς· καὶ ὅτι πρὸς Ὀροονδάτην εἰς τὴν Συήνην ἐξυπέσταλτο· καὶ τοῦ μὲν Ὀροονδάτου καὶ τῆς Συήνης ἀποτυχῶν, ἦλθον γὰρ κακεῖσε, κατὰ δὲ τὴν Ἐλεφαντίνην ὑπὸ τοῦ πολέμου καταληθθεῖς, ἤκω ταῦν ἐνταῦθα, καὶ ἰ γίνομαι ἰκέτης [δὴ] τὴν θυγατέρα ἐπιζητήσω. ἐμὲ πολυπήμονα ἀνθρώπον εὐεργετῶν [ἅμα] καὶ σαυτῶ χαριζόμενος, εἰ τὸν πρεσβεύοντα ὑπὲρ ἡμῶν σατράπην ὀσθείης αἰδούμενος.

λζ'. Καὶ ὁ μὲν ἐσιώπησεν, ἐπιθρηνῶν γοῶδες τοῖς

quis civibus, nec usquam invenirem, illis mihi hunc etiam in fuga, & ubivis locorum inveniretur, tanquam pestem dedentibus; arcem & asylum fugae Calasiridis Memphim esse certis coniecturis suspicatus, eo cum pervenissem, Calasiridem quidem, ut oportuit, mortuum deprehendo: a Thyamide autem, eius filio, de omnibus, quae ad filiam attinebant, & quod Syenen ad Oroondate[m] missa esset, certior factus; Oroondate etiam Syenae frustratus, (nam illuc quoque veneram) Elephantinae autem a bello deprehensus ac detentus, venio huc in praesentia supplex, filiam inquisiturus. Et in me calamitosum hominem beneficium contuleris, & te ipso rem dignam feceris, si deprecatorem Satrapam pro nobis non aspernari videberis.

XXXVII. Et ille quidem tacuit, lugubres fletus ad ea,

ι Γίνομαι ἰκέτης) Vatic. & Xyl. στολὴ διηγῆσατο. τὸν ἀποσυλήσαντα
 amplius habent: οὕτως ὡς ἡ ἐπι- ἔχεις, τὴν θυγ. parum apte.

εἰρημένοις. ὁ δὲ Ὑδάσπης πρὸς τὸν Θεαγένην, Τί, ἔφη, πρὸς ταῦτα ἔρεῖς; ὁ δὲ, Ἀληθῆ, ἔφη, πάντα τὰ κατηγορηθέντα. ληστής ἐγὼ¹ καὶ ἀδίκος, καὶ βίαιος περὶ τοῦτον, ἀλλ' ὑμέτερος εὐεργέτης. Ἀπόδος οὖν, ἔφη, τὴν ἀλλοτρίαν, ὁ Ὑδάσπης, διὰ τὸ προκαθοσιώσασθαι τοῖς θεοῖς, τὴν ἐκ τῆς θυσίας ἐπίδοξον, οὐ τὴν ἐκ τῆς τιμωρίας ὑφέξων σφαγὴν ἔνδικον. Ἄλλ' οὐχ ὁ ἀδικήσας, εἶπεν ὁ Θεαγένης, ἀλλ' ὁ τὸ ἀδίκημα ἔχων ἀποδίδοναι δίκαιος. ἔχεις δὲ αὐτός. ἀπόδος, εἰ μὴ σὴν θυγατέρα εἶναι Χαρίκλειαν καὶ οὗτος ὁμολογήσειεν. οὐκέτι καρτερεῖν οὐδεὶς ἠνέσχετο· ἀλλ' ἅμα πάντων σύγχυσις ἐγένετο. Σισιμίθρης δὲ ἐπιπολὺ διαρκέσας, καὶ πάλαι τὰ λεγόμενα καὶ πραττόμενα γνωρίζων, ἐς τὸ ἀκριβές δὲ περιελθεῖν τὰ φανερούμενα πρὸς τοῦ κρείττενος ἀνα-

quae dixerat, addens. Hydaspes autem ad Theagenem, Quid dices ad haec? inquit. Ille autem, Vera, inquit, sunt omnia, quae in accusatione commemorata sunt. Praedo ego sum, & iniquus, & grassator, quod ad hunc attinet: ceterum in vos beneficus. Redde igitur, inquit Hydaspes, alienam, propterea quod Diis antea devotus sis, maestationem sacrificii illustrem & gloriosam, non supplicii iustam perlaturus. Sed non is, qui iniuriam fecit, dixit Theagenes, sed qui iniuriae fructum habet, reddere iuste debet. Cum igitur tu ipse habeas, redde: siquidem hanc, tuam filiam esse Charicleam, & ipse fatebitur. Nemo amplius sese continere poterat, sed simul omnium confusanea commotio existebat. Sifimithres vero, cum diu se continuisset, iampridem ea, quae dicebantur & fiebant sciens, ceterum, ut ad exactam & certam cognitionem pervenirent ea, quae sensim pa-

¹ Καὶ ἀδίκος) Codd. Taur. Vat. ἀδίκος, teste Dorvill. ad Char. pag. Xyl. ληστὴς ἐγὼ καὶ ἀρπαξ, καὶ 410.

μένων, προσέδραμέ τε καὶ τὸν Χαρικλέα περιεπτύσσετο· καὶ, Σώζεται σοι ἡ νομισθεῖσα καὶ παρ' ἡμῶν ἐγχειρισθεῖσα ποτὲ θυγάτηρ, ἔλεγε· θυγάτηρ ἀληθῶς οὕσα καὶ εὐρεθεῖσα ὧν γινώσκεις.

λή. Καὶ ἡ Χαρίκλεια τῆς σκηνῆς ἐξέδραμε, καὶ πᾶσαν τὴν ἐκ φύσεώς τε καὶ ἡλικίας αἰδῶ παραγκωνισαμένη, Βάκχιόν τι καὶ ἑμμανὲς ἐφέρετο, καὶ ταῖς γόνασι τοῦ Χαρικλέους προσπεσοῦσα, ὦ πάτερ, ἔλεγεν, ὦ τῶν φύτων οὐδὲν ἔλαττον ἐμοὶ σεβάσμιε τιμῶρησαι ὡς βούλει τὴν ἀθέμιτον ἐμὲ καὶ πατραλοίαν· καὶ εἰς βούλημά τις ἀναφέρει θεῶν, καὶ εἰς διοίκησιν ἐκείνων τὰ δεδρασμένα, μὴ προσέχων. ἡ Περσίνα δὲ καθ' ἕτερον μέρος τὸν Ὑδάσπην ἐνηγκαλίζετο καὶ, Πάντα οὕτως ἔχειν, ἄνερ, πίστευε, πρὸς αὐτὸν ἔλεγε, καὶ νυμφίον εἶναι τοῦ θυγατρίου τὸν Ἕλληνα τουτονὶ νεανίαν ἀληθῶς γινώσκει· ¹ [ἄρτι μοὶ ταῦτα ἐκείνης

refebant, exspectans, accurrebat, & Chariclem amplectebatur. Et, Salva est adoptiva tua, & a nobis tibi quondam tradita filia, dicebat: revera inventa & cognita filia eorum, quos tu ipse scis.

XXXVIII. Et Chariclea e tabernaculo procurrebat, ac neglecto naturae omni ac aetatis pudore, Bacchico quodam & furenti impetu ferebatur: & ad genua Chariclis provoluta, O pater, dicebat, non minus mihi, quam qui me procrearunt, observande: ulciscere me, ut vis, nec eam ipsam excusationem, quod fortasse id Deorum voluntati quispiam tribuere possit, & illorum gubernationi ea, quae facta sunt, adscribere, auscultans. Persina autem in altera parte Hydaspem amplectebatur, &, Omnia ita se habere credas, mi vir, ad ipsum dicebat. Sponsum esse filiolae Graecum hunc juvenem, omnino scito.

¹ Ἄρτι μοὶ --- ἐξαγορευούσης) & Xyland. At a Palat. & Bas. re-Emblema hoc praeferunt Vatic. Etius abest.

καὶ μόλις ἐξαγορευούσης.] ὁ δῆμος ἐτέρωθεν σὺν εὐφύμοις βοαῖς ἐξεχώρευε. πᾶσα ἡλικία καὶ τύχη συμφώνως τὰ γιγνόμενα θυμηδοῦντες, τὰ μὲν πλεῖστα τῶν λεγόμενων οὐ συνιέντες, τὰ ὄντα δὲ ἐκ τῶν προγεγονότων ἐπὶ τῇ Χαρικλείᾳ συμβάλλοντες, ἢ τάχα καὶ ἐξ ὀρμῆς θείας, ἢ σύμπαντα ταῦτα ἐσηκνογράφησεν, εἰς ἐπίνοιαν τῶν ἀληθῶν ἐλθόντες, ὑφ' ἧς καὶ τὰ ἐναντιώτατα πρὸς συμφωνίαν ἠρμόζετο, χαρᾶς καὶ λύπης ¹ συμπεπλεγμένων, γέλωτι δακρῶν κεραννυμένων τῶν στυγνοτάτων εἰς ἑορτὴν μεταβαλλομένων γελώντων ἅμα τῶν κλαίωντων, καὶ χαιρόντων τῶν θρηνούντων, εὐρισκότων οὐς μὴ ἐζήτουν, καὶ ἀπολλύντων οὐς εὐρηκέναι ἐδόκουν· καὶ τέλος τῶν προσδοκῆθέντων φόνων, εἰς εὐαγεῖς θυσίας μεταβαλλομένων. τοῦ γὰρ Ὑδάσπου πρὸς τὸν Σισιμίθρην, Τί χρῆ

Populus itidem alia ex parte, gratulatoriis clamoribus gestiebat ac tripudiabat. Omnium aetatum & ordinum homines communi consensu ob ea, quae fiebant, laetabantur: plurima quidem eorum, quae dicebantur, non intelligentes; ceterum rem ipsam ex his, quae praecefferant, Charicleae rationibus, coniiicientes: fortassis etiam divino quodam impulsu, qui, ut omnia haec mirifice caderent tanquam in scena, effecit, ad animadvertendam veritatem adducti. A quo & maxime contraria ad convenientiam aptabantur, cum gaudium & moeror inter se connexa & complicata essent, lacrimae rifu miscerentur, tristissima & acerbissima in solemnitatem festi commutarentur: ridentibus simul his, qui plorabant, & gaudentibus his, qui lugebant, cum invenirent eos, quos non quaerebant, & amitterent, quos se inventuros esse existimabant; & ad extremum expectatis caedibus, in pia sacrificia transmigrantibus. Cum enim Hydaspes ad Sifimithrem, Quid

1 Συμπεπλεγμένω) Palat. συμπεπλημένον.

δρᾶν, ὧ σοφώτατε; εἰπόντος· ἀρνεῖσθαι τὴν τῶν θεῶν
 φύσιν οὐκ εὐσεβές· σφαγιάζειν τοὺς παρ' αὐτῶν δω-
 ρηθέντας οὐκ εὐαγές. ἐπινοητέον ἡμῖν τὸ πρακτέον.

λθ'. Ὁ Σισιμίθρης οὐχ ἑλληνίζων, ἀλλ' ὥστε
 καὶ πάντας ἐπαίειν αἰθιοπίζων, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν,
 ἐπισκιάζονται, ὡς εἴκειν, ὑπὸ τῆς ἄγαν χαρᾶς καὶ οἱ
 συνετάτατοι τῶν ἀνδρῶν. σὲ γοῦν καὶ πάλαι συμβάλ-
 λειν ἔχοῦν, ὅτι μὴ προσίενται οἱ θεοὶ τὴν εὐτρεπιζομέ-
 νην φύσιν· νῦν μὲν τὴν πανόλβιον Χαρίκλειαν ἐξ αὐ-
 τῶν σοι τῶν βωμῶν θυγατέρα ἀναδείξαντες· καὶ τὸν
 ταύτης τροφέα, καθάπερ ἐκ μηχανῆς, ἐκ μέσης τῆς
 Ἑλλάδος ἐνταῦθα ἀναπέμφαντες· αὐθις τὴν πτοίαν
 καὶ τὸν τάραχον τοῖς προσβωμίοις ἵπποις καὶ βουσὶν
 ἐπιβάλλοντες, καὶ τὸ διακοπήσεσθαι τὰ τελεώτερα
 νομιζόμενα τῶν ἱερείων συμβάλλειν παρέχοντες, νῦν
 τὴν κορωνίδα τῶν ἀγαθῶν, καὶ ὥσπερ λαμπάδιον δρᾶ-

facere oportet, o sapientissime? dixisset: recusare & re-
 fugere Deorum sacrificium, impium est: mactare eos,
 qui ab illis sunt donati, religio. Excogitandum est nobis,
 quid faciendum sit.

XXXIX. Sifimithres non Graeca lingua, sed, ut omnes
 exaudire possent, Aethiopica, O rex, dixit, offundi-
 tur caligo, ut videretur, etiam sapientissimis viris, prae
 nimia voluptate. Te igitur vel iam pridem conicere &
 animadvertere oportuit, Deos non admittere sacrificium,
 quod apparabatur, qui iam ex omni parte beatam Cha-
 ricleam, ex ipsis aris filiam tuam esse declararunt, &
 huius nutricium, tanquam ex composito, ex media Grae-
 cia huc accersiverunt; iam terrorem & perturbationem
 equis & bobus, qui ad aram stabant, incutientes, & fore,
 ut reiicerentur maiores hostiae moribus & institutis re-
 ceptae, significantes: nunc tanquam bonorum coronii-

ματος τὸν νυμφίον τῆς κόρης τουτοῖ τὸν ξένον νεανίαν ἀναΦήναντες. ἀλλ' αἰσθανόμεθα τοῦ Θείου θαυματουργήματος, καὶ συνεργοὶ γινώμεθα τοῦ ἐκείνων βουλήματος, καὶ ἐχώμεθα τῶν εὐαγεστέρων ἱερῶν, τὴν δι' ἀνθρώπων θυσίαν, καὶ εἰς τὸν ἕξῃς αἰῶνα ἰ παραγράψαντες.

μ'. Ταῦτα τοῦ Σισιμίθρου λαμπρῶς τε καὶ εἰς ἐπήκοον ἀπάντων ἐκβοήσαντος, ὁ Ὑδάσπης τὴν ἐγχώριον γλῶτταν καὶ αὐτὸς συνεῖς, τῆς τε Χαρικλείας καὶ τοῦ Θεαγένους ἐπιδεδραγμένος, Οὐκοῦν, ὦ παρόντες, ἔλεγε, Θεῶν νεύματι τούτων οὕτω διαπεπραγμένων, τὸ ἀντιβαίνειν ἀβέμιτον. ὥστε ὑπὸ μάρτυσιν αὐτοῖς τε τοῖς ταῦτα ἐπικλώσασι, καὶ ὑμῖν ἀκόλουθα ἐκείνοις Φρονεῖν ἐνδεικνυμένοις, ξυνωρίδα ταύτην γαμηλίοις νόμοις ἀναδείκνυμι, καὶ συνεχῆναι δεσμῶ παιδογονίας ἐΦή-

dem, & tanquam facem fabulae, sponsum puellae, hunc Graecum iuvenem ostenderunt. Enimvero admittamus ad animum haec divina miranda facta, & adiutores finis illorum voluntatis: & continuemus magis pia sacrificia, hostias humanas & in consequentem aetatem reiicientes.

XL. Haec cum Sifimithres clare, & ita, ut ab omnibus exaudiri possent, intonasset; Hydaspes, cum & ipse linguam genti vernaculam intelligeret, Chariclea & Theagene apprehensis: Igitur vos, qui adestis, dicebat, cum haec ita Deorum nutu & voluntate peracta sint, resistere fas non est. Quamobrem testibus iis ipsis, qui haec fati destinaverunt, & vobis, qui illorum ductum animorum assensu sequi videmini, par hoc solemnibus nuptiis coalescere declaro: & mutua consuetudine frui, procreationis liberorum vinculo coniunctos, permitto. Et, si vi-

z Παραγράψαντες) Praestat Vat. & Taur. lectio περιγράψαντες.

μι. καὶ εἰ δοκεῖ, βεβαιούτω τὰ δόξαντα ἢ Φυσία, καὶ πρὸς τὰ ἱερά τραπώμεθα.

μά. Τούτοις εἰρημένοις, ἔπευφήμισεν ὁ στρατὸς, καὶ κρότον τῶν χειρῶν ὡς ἐπιτελουμένοις ἤδη τοῖς γάμοις ἐπεκτύπησαν. καὶ πλησιάσας τοῖς βωμοῖς ὁ Ὑδάσπης, καὶ μέλλων ἀπάρχεσθαι τῶν ἱερείων, Ὡδέσποτα, εἶπεν, Ἥλιε, καὶ Σελήνῃ δέσποινα, εἰ μὲν δὴ ἀνὴρ καὶ γυνὴ Θεαγένης τε καὶ Χαρίκλεια βουλήμασιν ὑμετέροις ἀνεδείχθησαν, ἔξεστιν αὐτοῖς ἄρα καὶ ἱερατεύειν ὑμῖν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, τὴν τε αὐτοῦ καὶ τὴν Περσίνης μίτραν, τὸ σύμβολον τῆς ἱερωσύνης ἀφελῶν, τὴν μὲν τῷ Θεαγένει τὴν αὐτοῦ Χαρικλεία δὲ τὴν Περσίνης, ἐπιτίθησιν. οὗ γεγονότος, ἐνθύμιον τοῦ χρησμοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ὁ Χαρικλῆς ἐλάμβανε, καὶ τοῖς ἔργοις βεβαιούμενον, τὸ πάλαι παρὰ τῶν θεῶν προαγορευθὲν ἠύρισκεν· ὁ τοὺς νέους ἔφραζεν ἐκ τῶν Δελφῶν διαδράντας

detur, confirmet haec, quae decreta sunt, sacrificium, & ad rem sacram vertamur.

XLI. Haec dicta approbavit exercitus, & plausum manibus, ratum se habere coniugium significans, edidit. Appropinquans itaque aris Hydaspes, & iam rem divinam incepturus, O domine Sol, dicebat, & Luna domina, siquidem coniuges Theagenes & Chariclea, vestra voluntate declarati sunt, licet illis sane & sacra vobis facere. Et haec cum dixisset, sua & Persinae mitra, nota sacerdotii, demta, alteram Theageni, quae sua erat, alteram Charicleae, quae Persinae, imponit. Quod cum factum esset, oraculi, quod illi redditum fuerat Delphis, Charicles recordatus est: & re ipsa perfectum esse id, quod iam pridem a Diis praedictum fuerat, comperit; quod, iuvenes, dicebat, postquam fugissent Delphis,

Ἰξείθ' ἡελίου πρὸς χθόνα κυανέην·

Τῇ παρ' ἀριστόβιον μεγ' ἀέβλιον ἐξάψονται

Λευκὸν ἐπὶ κροτάφων στέμματα μελαινομένων.

στεφθέντες οὖν αἱ νέοι λευκαῖς ταῖς μίτραις, τὴν τε ἱερωσύνην ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ ἀναδησάμενοι, καὶ τὴν θυσίαν αὐτοὶ καλλιερήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμμέναις, αὐλῶν τε καὶ συρίγγων μελωδίαις, ἐσ' ἄρματος ἵππων, ὁ μὲν Θεαγένης ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ, ὁ Σισιμίθρης δὲ καθ' ἕτερον ἅμα τῷ Χαρικλεῖ, βοῶν δὲ λευκῶν ἢ Χαρίκλεια αὐτῇ Περσίῃ, σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις καὶ χοροῖς, ἐπὶ τὴν Μερρόην παρεπέμποντο, τῶν ἐπὶ τῷ γάμῳ μυστικωτέρων κατὰ τὸ ἄστυ Φαιδρότερον τελεσθησομένων.

Τοῖόνδε πέρας ἔσχε τὸ σύνταγμα τῶν περὶ Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν Αἰθιοπικῶν· ὃ συνέταξεν ἀνὴρ

Venturos folis torridum ab igne solum.

Magna ubi praecipuae virtutis praemia tandem

Temporibus fuscis candida ferta gerant.

Coronati igitur iuvenes albis mitris, & simul sacerdotio, voce sententiaque Hydaspis, ornati, cum sacrificium ipsi rite peregissent, cum facibus accensis, & tibiarum ac fistularum concentu, in curribus equorum quidem iunctorum, Theagenes una cum Hydaspē, Sisimithres vero cum Charicle seorsim; boum autem alborum Chariclea & Persina, cum gratulationibus, plausu ac tripudiis, Meroën deducebantur, ut reliqua, quae ad nuptias pertinent, magis arcana, in urbe, maiore cum solemnitate celebrarentur.

Talem finem fortita est confectio de Theagene & Chariclea Aethiopicarum narrationum: cuius auctor est vir

Φοίνιξ Ἐμεσηνός, τῶν ἀφ' Ἡλίου γένος, Θεοδοσίου
παῖς Ἡλιόδωρος.

Ἐίληφε τέρμα βίβλος Ἡλιοδώρου.

Phoenix Emesenus, ex genere Solis, Theodofii filius,
Heliodorus.

Aethiopicae historiae Heliodori libri decimi
& ultimi finis.

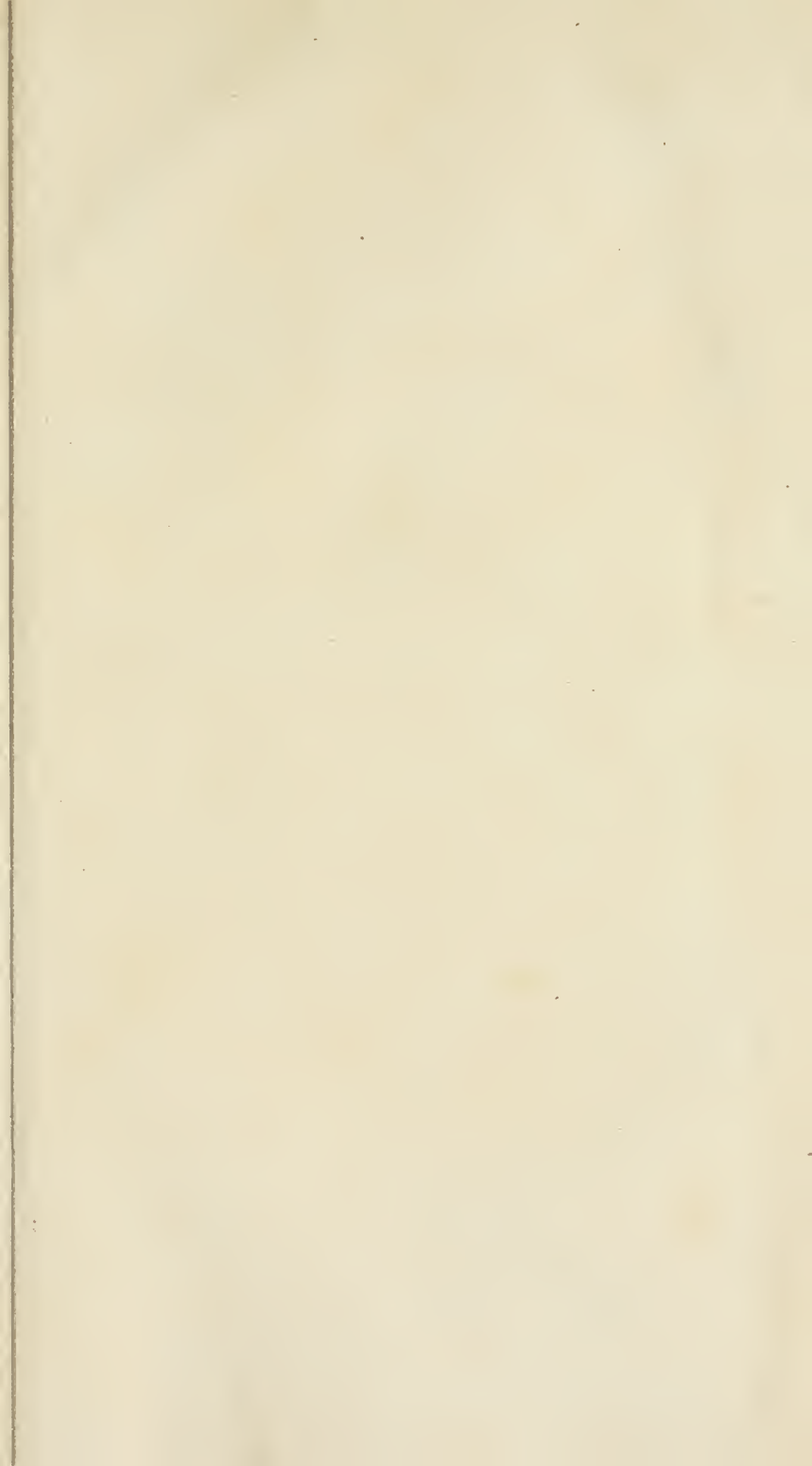
Incerti auctoris versus in extremo codice reperti.

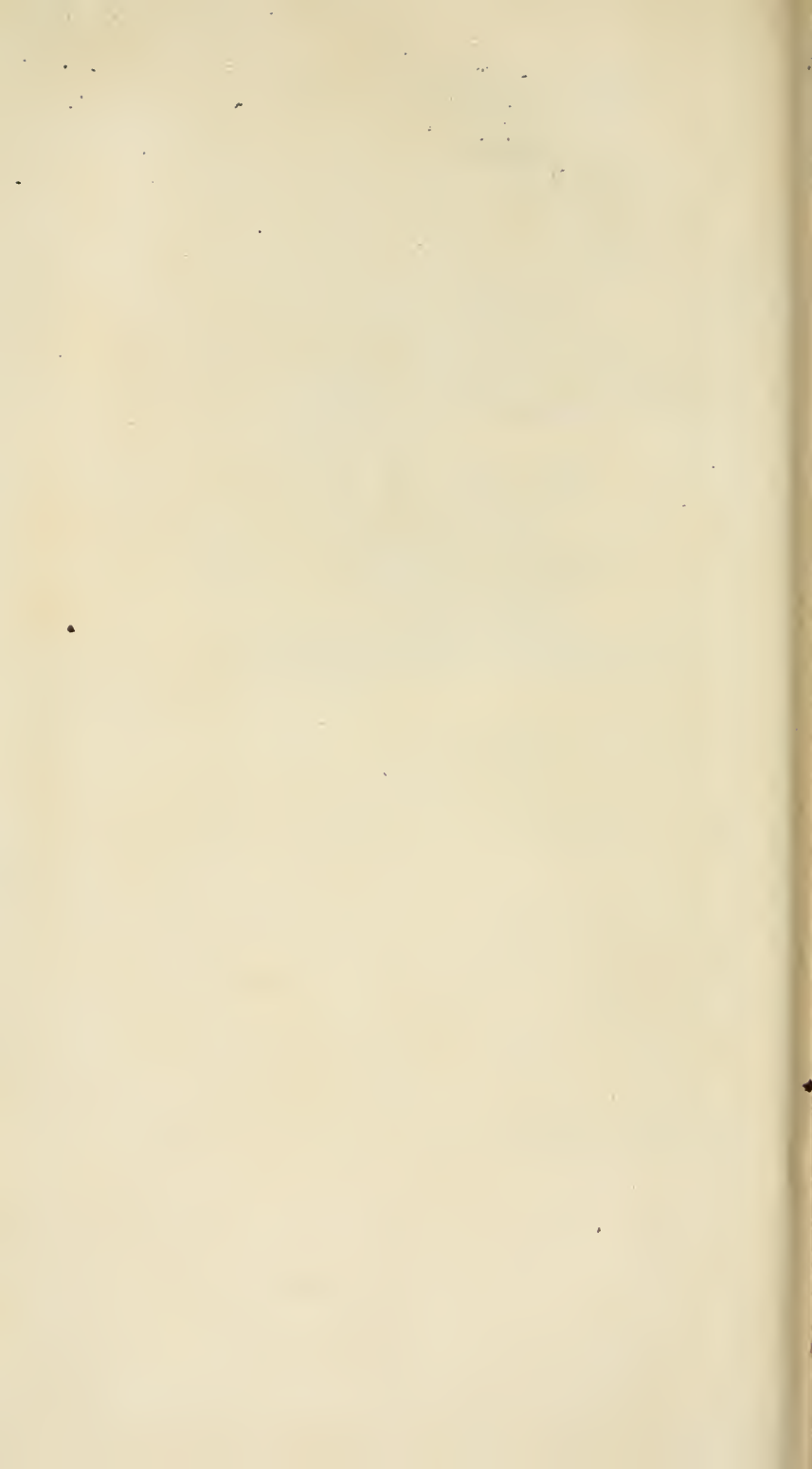
ἘΣΤΥΦΕΛΙΧΘΗΝ, ᾧ Χαρίκλεια κόρη,
Ψυχὴν, λογισμὸν, καὶ Φρένας καὶ καρδίαν.
Ἔγνων σε καὶ ποθοῦσαν ἐξ εὐστοργίας,
Ὡς ὑπερηγάσθην σε καὶ κατεπλάγην,
Τοῦ σώφρονος νοῦ, τῶν καλῶν βουλευμάτων,
Τῆς καρτερίας πρὸς κακῶν ἀμετρίαν,
Τοῦ τληπαθέος ἔρωτος εἰς Θεαγένην.
Ὡς ὀλβία σὺ ταῖς ἐρώσαις παρθένοις,

EN corde, mente, totus animoque haereo;
Stupens, puella o nobilis Chariclea,
Sincero amore dum sic amantem te intuo.
En mi stupore capta mens defigitur,
Mentem ut modestam, mentem honestam conspicer,
Firmamque in adversis tuam constantiam,
Fidemque sancte praestitam Theageni.
Felicior tu ceterae quam virgines,

Ἐρωμέναις δὲ πάλιν ὀλβιωτέρα.
 Κἄν δυστυχῆς ὁ πρῶτος ἐγνώσθη βίος,
 Ἄλλ' εὐτυχῆς ὁ λοῖσθος εὐρέβη γάμος.
 Πείραν λαβούσα ληστρικῆς κακουργίας,
 Ἄλλων τε δεινῶν ἐν μεθέξει μυρίων,
 Μακρὸν, πλάνητον ἐκμετρήσασα χρόνον·
 Τέλος, συνήφθης (ᾧ καλῶν νυμφευμάτων)
 Τρισευτυχεῖ σῶ νυμφίῳ Θεαγένει.

*Amare queis, vel queis amari contigit.
 Prius labores tu quidem passa es graves:
 Sortita finem sed beatum es, nuptias.
 Praeda es latronum facta, nullum denique
 Experta non es, o puella, genus mali,
 Errore longi temporis, longae & viae.
 Sed iuncta tandem es (o beatas nuptias!)
 Tuo beato coniugi Theageni.*

0578-375

